

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14507	ImageGroup:	I1KG15589
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	གསུང་འབུམ། སྤྱན་པ་སྤྱོ་གྲོས་ཀྱལ་མཚན། gsung 'bum/_spyan snga blo gros rgyal mtshan/
Author:	སྤྱོ་གྲོས་ཀྱལ་མཚན blo gros rgyal mtshan
Descriptor:	collected works of three volumes was printed in 6 volumes
Original Publication:	gangs can khyad nor/v. 247-252
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2011
Volume:	3
Total Volumes:	6
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 10/2013

३

ཕྱིན་ཆོ།

ཐེང་གཟུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཕྲོ་ལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་།

ཡུན་སྤྱི་ལོ་གོ་སྟེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ།

པོད་གཉིས་པ།

སྟོད་ཆ།

མེད་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་ཚུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྐྱུན།

ཐུང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་འདི་ཐུང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་པོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར། ས་སྤྱེལ་གྱིན་དང་། ས་བྲག་ཤིན་གཉིས་
ནས་མཆེད་པའི་པོད་མིའི་ཐོག་ས་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་བོ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ནམ་དཔྱིད་འདྲ་
མིན་གྱི་ཅུ་ལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་བྱས་གཏོར་ལུས་སུ།
ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་སྟོར་བཅོན་སྐུ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་མཆོག་གར་གི་མཆེན་པའི་ལྷ་སྤྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
གི་མཐུ་ལས། པོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོན་ཀྱང་ལ་བྱུང་བར་རུས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པ། ཆེས་པོ་མཆོར་མདྲ་དུ་བྱུང་
བའི་པོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྟོལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱའི་ཕན་བདེའི་གཞི་ཅི་ནང་ཆོས་
པོད་དུ་བསྐྱུར་འགོ་བཙུམས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྟོར་ཕྱེ་བཅོན་གྱིས་
བསམ་ཡས་སུ་སངས་པུན་གྱིས་ཐོག་དྲུང་ས་བྱུང་གི་སྟེ་དང་། སྐྱ་བསྐྱུར་སྟོབ་ལྟ་ཐོག་མར་བཙུགས་
ནས་སྟོར་རིག་བྲག་པའི་ལོ་རྒྱུ་བདུ་མ་གསོ་སྟོར་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་གཙོ་
བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞུང་སྟོར་བཙུང་སྟེ་ཆོགས་སྟོངས་འདིར་དར་སྟེལ་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་
བརྒྱའི་སྐོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ཡུལ་ཁམས་འདིར་འཆད་
ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་སྐམས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་ཇི་སྟེད་བྱོན་པ་
ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱིར་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་པ་བ་དང་། གསར་ཅོམ་མཛོད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་འུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཆོ་གར་རལ་བ་བསྟེན་ནས་བསྐྱུར་གྱིང་བསྐྱུར་བར་དཀའ་བས།
པོད་ལུལ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྲེགས་བས་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཙུགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་དཔུངས་

ལའང་སྐྱེངས་པ་སྟེར་ནུས་སོ་ཞེས་སྒྲིམ་ཀྱང་ཅུད་དུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཙུ་ཆེའི་རིག་གཞུང་སྐྱོངས་པའི་ནད་
བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྒྲན་མཆོག་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བཅུད་གངས་ཙན་པའི་ལུས་སེམས་སུ་ཤོག་
དུ་སྒྲུབ་ཆོས་བཞེན་དུ་སེམས་པ་ནས་བཟུང་། སྐྱེ་བོ་པལ་པ་དག་གི་སྒྲར་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཆོད་ཀྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བཅུའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དུམས་དར་སྟིར་རྗེས་
རྒྱུད་དུ་ལ་ཞིང་། ཡ་རབས་དར་གཤིས་བཟང་གི་མཛོས་སྒྲིག་རར་ཆས་སུ་ལྟན་པའི་མི་རིགས་ཁྱད་
འཕགས་ཙན་ཞིག་དུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱུང་། དེར་གི་དུས་སུ་འང་འཛོམས་སྒྲིང་གར་རྒྱལ་ལ་གནས་
པའི་སྤྱི་འབྲོར་རིག་གསུམ་སྒྲིང་། ཡར་སྒོས་ཆོན་རིག་ཅེར་སོན་གྱི་ཡུལ་གྲུ་དག་གི་སྤྲོ་གསུམ་ཙན་
ནསས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་དར་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྒོ་ཁ་སྤྱོད་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་དུ་
གྱུར་དོན་ཡར་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཙན་སྒྲི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སུ་སོར་བའི་ཉེར་ལེན་ལས། ལོ་
བཅུའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྟོར་གསུམ་ལོར་གྱིས་བཀར་སྟེ་ཡོན་དུ་སྒྲུབ་ན་ཡར་སྒྲུབ་ཐབས་བྲལ་བའི་
གངས་སྐྱོངས་ཀྱི་ཁྱད་ལོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གིར་དར་བཙས་པ་པལ་སོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དར་ཆུ་ལྟའི་ཞལ་དུ་
སྒྲུབ་ཟིན་དག་ནི་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་ནུས་མཐུ་རར་ཙན་སུ་ལའང་མེད་ལ། དུས་དཔར་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་
ནས་སྟེས་དབར་གིས་ད་ལྟ་ས་སྟེར་དུ་ལྟག་ལུས་གསུང་རབ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱུད་དཀོན་རིགས་
ག་སྟག་དུ་གྱུར་སྟབས་དེར་སྒྲུབས་རིག་གནས་དངོས་རྗེས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བདག་སྒྲུང་བྱེད་
དགོས་ཞིན། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་བའི་སྒྲན་ལས་དུ་བསྟར་ས་བྱུབ་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་
བཞེན་པ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་འབྱུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པས་ས་སྟེར་དུ་ཙུ་བསྟག་
མི་གཏོར་བའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀུན་བདག་སྒྲུང་གནད་ལེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགྲེལ་ཐབས་
མེད་པའི་རར་ཙན་ཁོ་ནའི་འགན་འཁུལ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་དར་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཙུག་
ནར་བསྟན་དཔེ་ཉིང་འཛོལ་བསྟུ་སྤྱོད་སྒྲིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆོད་དུ་བཅུགས་ནས་ད་བར་

བགྲང་བྱ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བྱམ་མོང་དུ་ས་ཐེབས་སྒྲོང་ས་ཡ་གསུམ་ལྷག་
 ཙམ་བཏང་སྟེ་དཔེ་དཀོན་ལྷུང་སྒྲོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉིས་བའི་ཉིང་ས་མོའི་ཆེད་དུ་གངས་ཙན་
 ལུང་ལོར་ཞེས་བའི་དཔེ་ཆོགས་གསལ་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ད་པན་པོད་འཁྲེང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་པར་སྒྲུབ་ཟིན་
 པ་དང་། དགོན་སྟེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁར་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མེད་འབྲུལ་
 ལས་ཞུས་པ་ལུང་། དེ་བྱིངས་ས་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྲུལ་འཛོེར་ཞུས་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་སྤྱི་ལྷུང་དང་
 རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཐོས་བསམ་ཙན་རྣམས་གྱི་བྱགས་འདུན་སྒྲོང་ཐབས་ཞུ་ལུང་སྤྱོད་པ་དང་།

འདས་བའི་ལོ་རྒྱའི་ནང་རོས་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོང་རིས་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་
 བས་གཟིགས་སྒྲོང་གྲན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། ས་ཁྱེན་དཔྱོད་ས་ཁའ་ལྷུང་ཡངས་གིང་། ལྷག་བསམས་
 དུང་ལྷུང་དཀར་བའི་སྒྲིམ་ཆེན་དུ་མས་རོས་ཆོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛོག་ཆོད་མེད་དང་། ས་ལོར་ལས་
 རྟོན། ས་དཔེ་ས་ཁོ་འདོན་གནང་བ་ཐོགས་གིས་མཆོན། ར་ཆོར་ལྷུང་བ་གྲུ་འདེགས་གིས་ལྷུང་མེད་རྒྱལ་
 སྒྲོང་འོགས་རས་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡོད་རངས་དང་། སྤྱིང་དབུས་ནས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འབྱུང་ཡང་མེད་གཙུག་ནས་དགེ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་རིས་མེད་
 གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ཁག་དང་། སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་ལ་ཉེ་བར་ས་ཁོ་
 བའི་རིག་གཞུང་དག་གྱུར་རིས་བསམ་པར་སྒྲུབ་ལུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྤྱིང་བཙངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན། ལྷག་
 བསམ་རྣམ་དཔྱོད་ཙན་གྱི་རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཀུན་ནས་ས་དཔེ་ས་ཁོ་འདོན་དང་། ར་ཆོའི་ལས་ཀར་ཅ་ཆེའི་
 ལས་སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་སྤྱི་ལྷུང་ལྷག་སྤྱོད་ཡོད་པ་ས་ཁྱེན་ཞེས་ཞུའོ། །

མེད་གཙུག་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་རྟོང་འཛོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁར་ནས།

ནང་དོན་མདོར་བསྡུས།

གཞུང་འདི་ནམས་མཛད་པ་པོ་སྤྱན་ལྷོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་ནི་དབུས་སྟོད་ལྷ་ས་ནང་གྲ་ནས་ཁང་
ཞེས་པ་གྲུང་བཅའ་ཆེ་ལྷ་ས་གནང་གི་གཞུང་བརྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ས་དང་། ཡུལ་རྩོམ་གྲྲ་ས་
འབུམ་གྱི་སྤྱི་ལུ་རབ་བྱུང་བདུན་པ་རྩ་ཉི་ལྔ་(1402) ལོར་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཐོག་རྩེ་ཀུན་དགའ་
སྟོ་གྲོས་གྱི་དྲུང་དུ་རྒྱལ་རིན་ཆེན་གཟིམ་ཁང་དཀར་པོར་རབ་དུ་བྱུང་། མཆོན་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གསེལ།
མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གཤེར་བཟང་པ་གཉིས་གྱི་ས་ནས་མདོ་རྩ་བའི་
གསན་སྦྱོར་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་གཅོད་ཁུལ་རི་པོ་མདངས་ཅན་དུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་གི་དྲུང་ནས་མདོ་སྤྱོད་གསན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱད་ཐོག་ལྷ་ལུ་གནས་རྟིང་དུ་
ཡར་ཆད་དང་། མདོ་རྩ་སོགས་གསན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་
ཅིང་ཐང་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབས། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་དང་། འོལ་ཁ་
མཁན་པོ་བཟང་སྦྱོང་། རྟོགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱུ་མཆོ་སོགས་སྤྲུལ་མའདུ་བསྟེན། དེ་ནས་མལ་གྲོ་
རིན་ཆེན་སྤང་དང་། ལྷམ་དགོན་སོགས་ལ་སྐྱུབ་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་སྟེ་ལྷ་གས་
ཡོས་(1471) ལ་གཤེགས། རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མདོ་སྤྱོད་གསན་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་གསུང་རྩུ་མ་ནི།

པོད་དང་པོར། རྩོམ་མའ་སྟོ་སྦྱོང་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད། རྩོམ་སྦྱོང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ལུང་
གི་བར་མཛོད་ལ། རྩོམ་པོའི་སྟོ་སྦྱོང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རྩ་བ་དང་། དེའི་གཞུང་འགྲེལ་ནོར་བུའི་བྲེང་
བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཟོད་པའི་སྟོ་སྦྱོང་པན་བདེའི་ཆར་འབབས། རྩོམ་སྦྱོང་གི་ཁྱིད་ཡིག་རྣམ་དག་
གཞུག་གི་ནོར་བུ་དང་། བན་སོང་སྟོ་གཅོད། རྩོམ་པོའི་སྟོ་སྦྱོང་ལྷན་ཐབས་མན་རག་། རྩོམ་
སྦྱོང་སྤྱི་ལུ་ཁྱེར་གྱི་གདམས་རག་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མེ། རི་སྤྲུལ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ལེགས་
བསྐྱམས། རྩོམ་པོའི་སྟོ་སྦྱོང་རིགས་པའི་རྩ་གཉིད། རི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོ་སྦྱོང་རིགས་པའི་
རྩ་གཉིད། རྩོམ་སྦྱོང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བསྐྱེད་དོན་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱ། རྩོམ་སྦྱོང་ལམ་གྱི་

པར་འདི་རང་གིས་ཀྱང་ཐག་ཚད་བསམས་པ་བྱང་། དེ་ནས་དཔལ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་
བྱགས་དྲངས་པས་དཀྱང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཙམ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། དེར་ཡང་
ལས་(༡༥)ཚན་གྱི་དྲིལ་དུ་བཞུགས་པ་སོགས་ལ་བྱགས་མ་སོང་ཞིང་རྣམ་གཡེང་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱགས་སྒྲོ་བར་གྱུར་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྟག་ཏུ་དུ་ལྟར་ཚོས་བཙུལ་
བའི་བྱགས་འདུན་ཉིད་མངའ་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་སྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཁོ་
ན་ལ་བྱགས་སྒྲོ་བས། ཚོས་རྗེ་ཞོ་ལུང་མཚོ་ཁ་བའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ཏེ་སྒྲོར་དྲུག་གསན། དེ་
དུས་ཀྱང་མདོ་བྱགས་ལ་ཡོད་པས་ཁོང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟུན་གྱིན་
ཞུས་གཏུགས་བྱས་གསུང་། སྒོན་སེར་སྣ་རྒྱང་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲིན་པ་ལ་གོམས་པར་མཛད་
པས། དེ་རྣམས་སུ་ཡང་ལོངས་སྒྲོད་ཀྱིས་དབུལ་བ་མ་བྱུང་སྟེ། གསོལ་རྒྱགས་ལ་རྟ་
བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་ཡོང་བས། རྟ་ལྷེ་བཙོངས་པའི་རིན་ལ་ཡང་། གསེར་
སྒྲུང་ཡང་ཞོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཙམ་འཇལ་བ་བྱུང་། གསེར་འདི་ལྗེ་དྲགས་ཞོ་ཉིར་ལྗེ་ཙམ་སྒྲེ་
རགས་ཀྱི་གསེབ་དུ་བཙོངས་པ་ལ་ཡང་ལྗེ་ཡོར་ཡོར་ཡོར་བར་འདུག་གསུང་། དེ་ནས་
རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཙོང་ཁ་བ་དེ་དུས་བདེ་བ་ཅན་ན་རྒྱུད་སྒྲེ་གསུང་གིན་འདུག་པ་ལ་གསན་དུ་
བྱོན། ལེགས་པར་གོ་བ་བྱུང་གསུང་། དེ་རྣམས་སུ་ཡང་སྒྲུང་ཞུས་པའི་བྲིད་སྒྲོར་འདོད་
ཡོད་ཀྱང་རྗེ་འི་ཞལ་ཏ་ལ། ཚད་མ་ཉོན་གསུང་བས། གསང་ཕྱར་ཕྱིན། སྒྲོབ་དཔོན་
དགོན་སེང་བ་ལ་ཚད་མ་བསྐྱབས་གསུང་། བྲུ་བསྒྲོར་མཛད་པའི་གཞུང་ཁྲིལ་སྒྲེལ་བ་
བྲུ་དགོན་དུ་མཛད། རྟག་ལུང་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་ཡང་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་དབང་ལ་སོགས་
པ་དབང་བཀའ་ཁ་ཡར་གསན། སྒྲིན་སྒྲེ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་བའི་དྲུང་དུ་ཡང་སྒྲེ་རྟ་ཁ་
ཆེའི་ཚོས་འབྱུང་སོགས་གསན། རྒྱས་ཡོད་རྣམས་ན་རེ། དེ་དུས་རང་ནས་མི་གཞན་དང་
མཐུན་འདུག་ཆེར་མི་མཛད། ཆིག་རྒྱགས་མཛད་པ་ཞིག་འདུག་པ་ཡིན་ཟེར། བྱ་ལུ་

ལུ་ལེན་ཚུལ་བྲིད་ཡིག། འདྲ་གསར་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཟབ་མོའི་གཏམ་བརྗོད། འྲྀ་དབུ་མའི་ཉམས་ལེན་ལྟ་
 རན་ལུན་སེལ་ཙུ་འགྲེལ། འཛིན་དབུ་མའི་ལྟ་བྲུང་ཆེན་མོ། བཟུངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བྲུང་ལ། བཟ་
 གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ། བཟ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེ་བ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་དོར་གསལ་བྱེད།
 དུས་དྲན་བྱེད་ཚུལ། འྲྀ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱས་པ་གཞན་པན་འོད་ཐེང་། བཟ་བསྐྱབ་བྱ་གནང་
 བཀག་རབ་གསལ། ཡེ་བསྟན་གནས་གྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 མི་ཆོས་གནད་ཐེང་། ཡང་ར་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལུང་གི་བར་མཛོད། ཡེ་འཁོར་ལོ་
 སྒྲུ་པའི་བསྐྱེད་རྗེ་གས་སྟན་བརྒྱད་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། བཟ་བདེ་མཆོག་ལུ་པའི་རྗེ་གས་རིམ་སྟོང་པོ་སྟོམ་
 ཚུལ། བཟ་བདེ་གཤེགས་སྐྱེད་རྒྱུ་ཚུལ་དང་། དེའི་པན་ཡོན། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆོད་སྟོན་པ་ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཐེང་། བྱི་རྟེང་མ་དང་། བོན་གྱི་རྣམ་གཞག བོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་རགས་པ། བཟ་སྐྱགས་
 སྟོན་སེམས་སྐྱབས་འགྲའི་བསྐྱབ་བྱ། ཉུག་ཤིན་པོ་དམན་མཆོག་ལ་པན་པ་གདགས་ཚུལ། ལྷ་འཛིག་
 རྟེན་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག བཅས་གསུང་འབུམ་བོད་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས།

འདིར་རྗེ་ཉིད་གྱི་གསུང་ཙོམ་བོད་གཉིས་པ་རྣམ་ཐར་དང་སྟོ་སྟོང་ལམ་རིམ་གྱི་སྟོར་འདིའི་ནང་རྗེ་
 འདི་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། རྒྱ་མ་ཁུ་དཔོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་
 གྱི་ནང་དང་པོ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་གནས་དང་། བར་དུ་ཙུ་བའི་སྒྲ་མ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་གྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 བསྟན་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྦྱི་ལ་ཐོས་བསམ་རི་ལྟར་བྱས་ཚུལ། ཐ་མར་ཉམས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་
 ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རི་ལྟར་བྱས་ཚུལ་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་གནང་
 ཡོད། དེ་བཞིན་སྟོ་སྟོང་ཁག་ནང་སྦྱེས་བུ་རྒྱུ་དུ་སྟེ་རང་ཉིད་སྦྱེ་བ་སྦྱི་མ་རན་སོང་དུ་འཛིགས་ནས་བདེ་
 འགོ་ལྷ་མའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་དང་། ཡང་སྦྱེས་བུ་འབྲིང་སྟེ་བདེ་འགོ་ལྷ་མའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
 གྱུར་དེ་ཡང་སྐྱག་བསྐུལ་གསུམ་གྱིས་རྒྱན་དུ་གཙོས་པས་ན་དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐར་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་གོ་
 འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོ་སྟེ་རང་ཉིད་ཐར་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་དུ་ཐིན་གྱུར་མ་གྲན་
 སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ཆོ་རབས་ནས་ཆོ་རབས་སུ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པས་དེས་ན་མ་འདི་

དག་གི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་ལམ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲུས་ལུ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་བྱུང་ཚུབ་འཕྲོབ་པ་ལ་སྤང་བྱ་གང་དང་གཉེན་པོ་གང་སྒྲིམ་དགོས་ཚུལ་སོགས་
 རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྒྲི་དང་གིང་ཏེ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ལུང་། རྩོ་བའི་ལས་སྒྲོན། རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་
 པ་སོགས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་དང་། རྩོན་བྱུང་གཏམ་
 རྒྱུད་སོགས་དང་སྒྱུར་ཏེ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་མཁས་པས་རང་གི་སྒྲོབ་མ་ལ་སྒྲུས་ལུའི་བམ་རྩོམ་ཕྱེ་ནས་དོན་
 ལུ་སྟོན་དུག་ཆགས་ཚུལ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར་གསལ་བར་བསྟན་པས་ན་རྒྱ་ཆེའི་གཞུང་ཆེན་
 འཆད་ཉན་པ་རྣམས་དང་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་རང་
 ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བྱུང་ཚུབ་སེམས་སོགས་
 རྒྱེ་བའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བ་སོགས་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། དེ་མིན་དཔེ་དཀོན་རྟེན་མར་སོང་གཤིས་
 རྒྱུར་སྒྲོབ་བྱ་བའི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་ས་ཏེ་དེད་སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་
 རྒྱུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཡང་སྟེང་རྒྱལ་བའི་གཟིམས་རྒྱུང་བདེ་བ་
 ཅན་དུ་བཞུགས་པའི་རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་འབུམ་མང་གཞིར་བབྱང་ཐོག་པོ་བྱུང་པོ་ཏེ་ལར་བཞུགས་
 པའི་གསུང་འབུམ་ལ་དཔེ་བསྟུར་ཞུས་ཏེ་པོད་གཉིས་པ་སྟོད་སྟེང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གངས་ཅན་བྱུང་ནོར་
 པོད་ཐྱིང་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་དང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུན་
 ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

ཐུག་དཔེ་འདི་པར་སྒྲུབ་ཞུ་བའི་གོ་རིམ་ནང་ལེ་ཆོན་ཁམན་ངག་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ་ཤོག་གངས་
 (༡༣)ནང་དུ་མ་དཔེ་མི་གསལ་ཞིང་རི་ཡིན་ཆོག་དོན་གང་གི་ཐད་ནས་ཤེས་དཀའ་སྟབས་གྲག་ཏུགས་
 (༡)སྟོང་པར་བཞག་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་ཡུལ་སྐད་དམ་བཅད་རྟེན་གང་ཡིན་པ་མཐའ་མ་ཆོད་ཅིང་དེར་གི་
 བན་སྟོད་རིག་པའི་གཞུང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན། རྩོ་བཅུན་མིད་ལ་རས་པ། རྩོར་མི་བྲལ་པ།
 དཔུར་གདོང་། དི་རིང་། དན་པ་བྱེད་པ་ཡིན། ཅི་ཐང་། སྒྲིལ་རྒྱུང་། ཀྱི་རྟོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་རང་སོར་
 བཞག་པ་སྟུན། དེ་མིན་མཛོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་ནོར་རྣམས་སུམ་ཏུགས་དག་གསུམ་གྱི་གཞུང་དང་

མཐུན་གང་བྱུང་གི་བཅོས་ནས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཁུས་དག་འཕེར་ངེས་སུ་སྒྲོམས་ཀྱང་ད་དྲིང་
ཡང་ཡིག་འོར་དང་ཆད་ལྷག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་པས་སྐྱོ་ཆེའི་གཞུང་ཆེན་
འཆད་ཉན་པ་རྣམས་དང་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ནས་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་བཀའ་སློབ་མཚུངས་སོ་
རི་སྟོན་ཚུལ་དུ་སྦྱལ་གནང་ཡོང་བའི་འདུན་པ་སྟོང་དབུས་ནས་ཁྱ་བཞིན་ཡོད།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོང་འཆོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

ཐོག་མའི་དཀར་ཆག

- ཐུན་མེད་གྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་སྒྲོ་འབྱེད། .....(1)
- རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ཚུ་རྒྱུ། .....(26)
- སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་པ་ཁྱེད་པོའི་གྱི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ཚུ་རྒྱུ། .....(53)
- མན་རག་བདུད་རྩིའི་ཐེགས་པ། .....(150)
- ཕྱག་ཆེན་སྤྱིང་པོ་རབ་གསལ། .....(156)
- ལེགས་བཤད་ཆོག་གེས་ལམ་སྟོན། .....(160)
- གྲོས་འདེབས་བདུན་ཅུ་མ། .....(166)
- རང་གཞན་གྱི་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་མོ། .....(174)
- བཤེས་གཉེན་ལྷ་འབྲུལ་མ། .....(176)
- ཆོས་གཞན་རྒྱུ་གྲོ་མ། .....(178)
- དཔེན་པའི་གཏམ་བརྗོད་པ། .....(180)
- སྒྲོམ་དོན་སྤྱིང་པོ། .....(181)
- སྒྲོ་མའི་རྣམ་འབྱུང་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས། .....(182)
- གཞན་སེལ་ཡིད་བཞིན་ལོར་མཚོག། .....(186)
- ཆགས་པ་མེད་པའི་གཏམ། .....(188)
- བསམ་གཏན་གནད་གྱི་ཉམས་ལེན། .....(190)
- རང་ལ་གྲོས་སུ་འདེབས་པ། .....(193)
- འདོད་ཡོན་ལ་སྤེད་པའི་གཏམ་དག་འཛོམས། .....(195)
- ཡེ་ལྷན་བཞི་བཙུ་མ། .....(198)

བས་མཐའ་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ལུ་ཁྱེད་པ།	(202)
གྲོས་འདེབས་སྙིང་གི་བདུན་ཅི་ལ།	(204)
གྲོས་འདེབས་ཉེར་བདུན་ལ།	(206)
ཞལ་གདམས་དྲི་བ་ལ།	(210)
གྲོས་འདེབས་བདེ་བ་རབ་སྦྱིན།	(212)
གཅིག་ཤར་དགའ་བའི་གཏམ།	(215)
གྲོས་འདེབས་ཉམས་སྦྱོར་ལ།	(216)
གྲོས་འདེབས་སྙིང་གི་ལྷན་སེལ།	(219)
ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་དགའ་བྱེད།	(222)
ཉམས་ལེན་ངོས་འཛིན་གྱི་གདམས་པ།	(224)
གྲོས་འདེབས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ།	(225)
གྲོས་འདེབས་སྤྱུ་རྩ་བྱུངས་པ།	(228)
ལུས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་གཏམ།	(230)
འགལ་རྒྱུན་ལས་དུ་སྦྱོར་བའི་སྤྱ།	(234)
རྒྱུན་དང་སྤྱེ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱང་ཆུབ།	(236)
རང་ལ་གྲོས་འདེབས་སྙིང་གཏམ་ལ།	(238)
གྲོས་འདེབས་བཅུ་གཉིས་པ།	(241)
ལེགས་བཤད་བསོད་སྙོམས་བསྐྱུགས་པ།	(244)
སྙོམས་ལས་ཆར་གཙོད་ལ།	(251)
ལན་བདེའི་ལས་སྦྱོན་ལ།	(255)
མཁས་པ་བདུགས་པའི་རབ་བྱེད།	(258)
རང་གཞན་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ་བའི་གཏམ།	(260)

ཐ་དཀར་ལག་ལེན་པའི་གདམས་སྟོན་ཆུ་སུན་འབྱེན།	(263)
གྲོས་འདེབས་རིན་ཆེན་ཐེང་བ།	(268)
ལེགས་བཤད་གནད་གྱི་དོན་སྟོན།	(279)
གྲོས་འདེབས་རིན་ཆེན་འོད་འབར།	(283)
སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་གདམས།	(286)
ལེགས་བཤད་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ།	(291)
གདམས་རག་རིན་ཆེན་ཐེང་བ།	(296)
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཞེན་འཁྲིས་ཀུན་གཙོད།	(297)
མདུན་ལེགས་མ།	(316)
རང་ག་ཞན་ཆོས་ལ་བསྐྱེལ་བའི་འཆི་བདག་འཛོམས་པ།	(321)
སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཟབ་དོན་རབ་གསལ།	(325)
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྟོང་ག་ཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་རྩ་བ།	(328)
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྟོང་ག་ཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཐེག་ཆེན་རབ་གསལ།	(333)

༡༡། ལྷོ་ཁྱེད་སྐྱོན་གྲུབ་མཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅད་དང་པའི་

- 1 -

དུ་མས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་གྲ་གྲ་དགོན་གྱི་ཞེལ། གྲ་ནམ་ཁང་ཞེས་བྱ་བར་
 རིགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དགྲུང་བྲམ་ཟེ་ལུས་གནང་གི་གདུང་བརྒྱད། ཡབ་དགྲུང་
 དཔོན་པོ་ཆོས་སྐྱབས། ཡུམ་རོ་མོ་སྤྲ་མ་འབུམ་ཞེས་པ་ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་མི་དགེ་བཅུ་
 རགས་པ་སྤངས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྒྱུད་ཚུལ་ལ་གནས་ནས་བསྟེན་གནས་
 དང་། གཏོར་མ་ཆོས་སྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས། དེ་ཡང་ལུམ་
 སྤྲིང་ལུ་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རྩེ་སྤྲ་མ་དམ་
 པ་འདི་ཉིད་དོ། །ནམ་མཁའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ནི། དགྲུང་ལོ་
 བདུན་ནས་རབ་རྒྱ་བྱུང་། རིམ་གྱིས་ཡར་ཆད་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་རྩ་འཇུག་སོགས་ལ་
 མཁས་པར་སྐྱུངས། ཤར་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་བ་སོགས་བསྟེན་ནས།
 རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱུད་པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་གྱུར་ནས། མདོ་སྟགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡོན་སུམ་པ་གང་
 བྱོ་ཡོད་བྲས་གྲང་ཆོག་པ་ཞིག་བྱུང་བས། དགེ་ལུན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱ་བསྟོ་བཞེད་
 པ་ལ། སྤྲུལ་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཐེབས། འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་
 བུ་དམ་པ་ཞིག་བྱོན། རྩེ་སྤྲ་མ་འདི་ཉིད་ཡུམ་གྱི་ལུམས་སུ་(༡༧)ཞུགས་པའི་དུས་སུ། ཡུམ་
 གྱི་རྒྱལ་ལམ་དུ་ལྷས་ཁྱུང་བར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་གསུངས་ནས། རའི་སྤྱ་འདི་ལ་བསྟན་
 འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་བུ་ཞིག་འབྱོན་པའི་ལུས་སུ་འཇུག་པས། གྲིབ་དང་མི་གཙང་བའི་རིགས་
 ལ་འཛེམ་དགོས་གསུངས་ནས། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གོས་དཀར་ནག་དང་། ཀོ་ལྷགས་
 གྱི་སྟེང་དུ་མི་བཞུགས་པར། སྤྱག་དམར་སེར་གྱི་ན་བཟང་དང་། བཞུགས་གདན་
 མཛོད་ནས་རྒྱ་པོ་རྟའི་ལོའི་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་ཞེས་པ་ལ་སྤྱུ་འབྱུངས། རྒྱུང་བའི་དུས་ཡུམ་ལ་ཆང་སྤངས་
 སྤྱོད་ཟེར་དུས་ཡུམ་གྱིས་རྒྱ་གཙང་ལ་སྤང་མ་གཉིས་གསུམ་དེ་བཏབ་ནས་ཆང་སྤངས་ཡོན་པའི་ལྷགས་བུས་ནས་བྱུངས་པར་འཇུག །
 དགྲུང་ལོ་གསུམ་བཞི་ནས་ཡི་གེ་སོགས་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བདུན་འགྲོ་བའི་སྟེང་དུ།

- 3 -

ཏ་ཕྱགས་ལ་བཞག་ནས། མི་ཟས་རན་པ་སྤངས་ནས། རྩ་སྤྱོད་གི་ཤྱགས་གསེབ་དུ་སྒྲུ་
ཆེ་འདར་བཅུག་པ་ཡིན། དེ་དང་མཐུན་པར་རྩ་སྤྱོད་དུ་ཆོ་བོ་ཞིག་གིས་སྒྲོར་བ་རྒྱུར་བ་
ལ་བསྒྲིལ་བས། འབྲོམ་གྱི་ཞལ་ནས། རོ་བོ་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ཡང་སྒྲོ་བ་དགའ་སྟེ། ཆོས་
ཤིག་རང་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ་གསུང་། ཁོ་བོས་ཕྱག་བྱས་པས་ཀྱང་དེ་སྤྱད་གསུང་།
སྒྲོག་པ་བྱས་ཀྱང་དེ་སྤྱད་གསུང་བས། དེའོ་ན་རི་ལྟར་བགྱི་ཞུས་པས། ཆེ་འདི་སྒྲོས་ཐོང་
བྱ་བ་ལན་གསུམ་གསུངས་ནས། འབྲོམ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲུ་གཤེགས་ཁར་ཤྱགས་གསེབ་ན་
ཡར་ལ་བཞུགས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འགོ་སྟོམས་ནས། །བདག་ནི་གོལ་བ་དོན་
གཉིས་ལ། རྟེན་དང་བཀྱར་སྟོར་འཆིང་མི་དགོས། གསུང་ཡང་། འཛིག་རྟེན་མཁུན་པ་
རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། ཞེས་རེས་འགོ་ཙམ་རེ་དང་རེས་བྱེད་ཙམ་དང་། རེས་ཆང་བར་
གསུང་། ཁོང་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ལ་དེ་དགོས་ཤད་མི་གདའ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ལ་གསུང་བ་ལྟར། ཆོས་སྟོང་ནས་བྱེད་ན་ཆེ་འདི་སྒྲོས་བཏང་དགོས་པ་(༡༡བ)
འདུག །དེད་སྒྲ་མའི་ངོས་ནས། འདས་པའི་རྗེས་སུ་འཁོར་གཡོག་རྣམས་གསོན་ངོང་
ལ་འཐད་རབ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་སུ་རི་ལྟར་ཡོང་བསམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མེད། ན་ལེ་རྒྱའི་
ཆོས་རྗེ་འོང་ཆེན་པའི་ཞལ་ནས། ར་དགའ་ལྡན་དུ་འགོ་གསུངས་པ་སྐབས་ནས་སྐབས་སུ་
གསུང་བ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེ་བགྱེས་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ལགས་ཞུས་པས། ར་ཙམ་ར་
ཙམ་དགའ་ལྡན་དུ་མ་སྦྱོན་ན་དགའ་ལྡན་ཡང་སྟོང་འགོ་གསུང་བ་བཞིན། དེད་རང་ཡང་
དཔེ་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤའི་གསུང་བ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་
གཉིས་ཀྱི་གསུང་བ་ལ་མི་འཕྱུགས་པའི་གཟེར་ཐེབས་པས་ད་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན།
ཁྱེད་རང་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱིས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་།
ལས་ལ་གང་ཤོང་བའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཡིན། ཁྱད་པར་རྟེན་གསུམ་ལོགས་བྱིས་འདི་
རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མཛོན་སུམ་མམ་ཉམས་སྤྱང་མི་ལམ་གསུམ་གང་རུང་དུ་

- 5 -

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འགྲོ་དོན་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་མཛད་པའི་ཆུལ་ཡང་། འགྲོ་བ་ཉི་ཤེས་ཐོགས་ཤིང་མེད། །ཐམས་ཅད་ཡན་
 བདེའི་རྒྱར་གཤེས་ནས། །བྱ་གཅིག་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་སྤངས། །འདི་ནི་མདུན་མ་ལེགས་
 པའི་ཚད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འདིས་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་
 བརྟེས་པའི་སྒྲ་མ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། མཁས་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཆོས་རྗེ་སློ་གྲོས་པ་སྟེ་དགའ་ལྡན་གྱི་བྲི་ཐོག་ཐེབས་པ་
 བཞི་དང་། གཞན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་
 བཙུན་བཟང་སྦྱོང་བ། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཆོས་བཟང་པ། དབྱེར་ཀླན་དགའ་སློ་གྲོས་
 པ། རིན་པོ་ཆེ་གཞོན་འོད་པ། རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་པོ། རྣམ་མཁའ་
 བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་རྗེ་གྲགས་འབྱུང་བ་སོགས་བཙུ་ཕྱག་གཉིས་ལ་ཉི་བ་དང་།
 གཙང་ཕྱོགས་ནང་བཙུ་ཕྱག་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་པས། བདེ་
 ལེགས་རྩ་བ་སྒྲ་མ་ལ། །མོས་གྲུས་གནད་དུ་བསྟུན་ནས་སྤངས། །སྒྲ་མའི་(༤༧)རྟེན་
 འབྲེལ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས། །འདི་ནི་མདུན་མ་ལེགས་པའི་ཚད། །ཅེས་གསུང་། །ཁྱད་
 པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་
 ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས།
 གནས་ལུགས་དོན་ལ་སློ་ཁ་ཕྱོགས། །གསལ་སྟོང་ཙམ་གྱིས་ང་མི་ཁེངས། །བསྐྱེད་
 རྗེས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། །ཙོང་ཁ་པ་ཡི་མན་ངག་ཡོད། །དམ་ཆོས་སུ་གེ་ཡོང་མ་
 སྟོང་། །འདི་ནི་མདུན་མ་ལེགས་པའི་ཚད། །ཅེས་གསུངས། །དེ་ནས་ཁུ་བོ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཀླན་དགའ་སློ་གྲོས་པའི་བྱུང་དུ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་དང་། གཞན་ལ་ཡང་
 མང་དུ་གསན། ཆོས་རྗེ་གྲགས་འབྱུང་བ་ལ་ཕྱག་ཆེན་ནི་བྱེད་སྒྲོར་མང་དུ་གསན་པས།
 རྒྱུབ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་ནས། མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་

འབྲེད་པར་མཇུག་ནས་གསུང་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བཞོད་ནས། ཡོན་ཏན་དུམ་རེས་ང་རྒྱལ་
 བས། །འབྲེད་སྐྱོ་བྱོས་གྲུབ་མ་བྱས་པར། །འདི་ཕྱི་བདེ་ལེགས་གཞི་མ་བྱེད་ས། །འདི་རི་
 མདུན་མ་ལེགས་པའི་ཚད། །ཅེས་གསུངས་ནས། དཔེན་པ་ཁོ་ན་བསྟེན་ཞིང་བཞུགས་
 ཡོད་པ་ན། སྐམ་དགོན་དུ་སྐྱེས་སྐྱོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ཞི་བར་གཤེགས་ནས། སྐྱོ་དགོན་
 བས་སྐྱོ་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་ནན་ཆེན་ཞུས་ཀྱང་བྱོན་མ་གསལ་པ། དགའ་
 ལྷན་ན་སྐྱེས་སྐྱོ་ནམ་མཁའ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཟུར་དུ་བཞུགས་པ་སྐྱེས་དངས།
 སྐྱལ་ལོ་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ལ་ཁོང་གོངས་སུ་ཉེ་བ་ན། རྗེ་དེ་ཉིད། སྐམ་སྐམ་དགོན་ལ་
 ཐེབས་དགོས་པ་བྱུང་ནས་ཐེབས་པས། །ལོ་དུག་གི་བར་དུ་གདན་སའི་ཁུར་མ་བཞེས་
 བར་ཆོས་རེ་གསུང་གིན་བཞུགས་པའི་མོད་ལ་གྲུ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་ལ་ཐུགས་
 མ་དབྱེས་པར། བྱི་ལོ་རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བདུན་གྱི་རྒྱབ་མོ་དགོ་ཚུལ་ཞིག་ཐུག་ཕྱིར་
 ཁྲིད་ནས་བྱོན་པས། ལྷ་སར་ཉེ་མ་བཞུད་མཚམས་ལ་ཐུག་ཐེབས། དེའི་རྒྱབ་མོ་མེ་ཉོག་
 ལུམ་རའི་ལྗང་དཀྱིལ་དུ་བཞུགས་པར་བཞེད་ནས། སྐྱོ་ཆས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཞུགས། དགོ་ཚུལ་རྗེ་བོ་མཇུག་དུ་བཏང་བས་ལུགས་སྒོ་བསྐྱམས་པ་དང་ཐུག་མཇུག་
 མ་ཐུབ་ཟེར་བས། དགོ་ཚུལ་དེར་བཞག་ནས་(༥༣)རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེབས་པས། ལུགས་
 སྒོ་ཕྱེ་ནས་རྗེ་བོ་རྣམ་གཉིས་དང་མཇུག། སྒོན་ལམ་ཐུགས་ཆོམ་པར་མཇུག་ནས་བར་
 སྒོར་བྱང་རོས་སུ་བྱོན་དུས་སུ། གཅིག་གིས་གོགས་པོ་ཆོས་ཨེ་ཆོར། མདངས་སྐྱེས་སྐྱོ་
 སྐམ་སྐམ་པ་བྱོས་ཟེར། གཅིག་གིས་ཁྲོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་འདུག་ཟེར། མཁས་བཙུན་
 རྒྱུ་མ་པ་བྱོས་ཟེར། བྱི་མིག་གཟིགས་པས། མི་བཞི་འདུག་པ། བཟོ་ཉོར་འདྲའི་ཆ་
 ལུགས་སུ་ཡོད་པ། བྱད་བཞིན་ཨ་ཙ་རའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་སྐམ་བྱེད་པ་དཔུང་པ་གཡས་
 གཡོན་ལ་གཞུ་རེ་བཀལ། །ལག་པ་གཉིས་ལ་མདའ་རེ་གསེར་གྱིན་འདུག་གསུང་བ།
 སྐྱོ་མདུན་དུ་རྗེ་ལྷ་ལོན་ཞུ་མ་རུས། རྗེས་སུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་འགའ་རེ་ལ་

ཞུས་དུས། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡིན་པ་འདྲ་གསུང་། དེ་ནས་དགེ་ཚུལ་ཡོད་སར་བྱོན་པས།
 དེད་རང་བྱོས་པ་མིས་ཆོར་འདུག་པས་རྗེས་སྟེགས་ཡོང་བས་གང་སྟེབ་ལ་འགོ་གསུངས་
 བས་བྱོན། དེའི་རྒྱབ་དན་འབག་གི་ཆད་ཁང་ཕྱི་བས་ཅན་ཞིག་འདུག་པར་བཞུགས། ཐོ་
 རངས་སྐྱ་རེངས་བྱུང་བ་དང་བྱོན་པས་དགའ་བ་གདོང་དུ་ཉི་མ་ཅེ་གར་ལ་ཕེབས། ར་
 ཞིག་སྒྲིལ་བའི་གནས་པོ་བཅའ་བས། ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་དགེ་ཚུལ་དང་འཕྲད་པས་
 བར་དུ་གདན་དྲངས། འཕོལ་དམར་ཉིས་བཞིགས་ཤིག་བྱས་འདུག། བྲལ་འགོར་ཆེན་
 པོ་བཞུགས་ནས། ཆོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་འཕྲོས་པ་མང་པོ་ཆེན་པོ་དེས་མཛད་པའི་འཕྲོ་
 ཞིག་ལ། དིང་སང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་རྒྱབ་དུ་ཉི་བར་འདུག་མཁས་
 གྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དེ་བཞུགས་ན་བསྟན་པ་འདི་ཆེས་ཆེར་གསལ་བ་ཡོང་བ་འདུག་
 བའང་གཞན་དོན་ལ་ཐེགས། ད་ལྟ་དབུས་གཙང་གཉིས་ན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་
 གྲགས་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་རེས་འདུག་པའི། གཙང་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་
 གྲུབ་དང་། དབུས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བདེ་མོ་ཐར་བ་དང་། སྐམ་དགོན་ན་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་སློ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་དུ་འདུག་ཟེར་བ་དང་། དེད་རང་གི་དགེ་ཚུལ་
 བགད་མོ་ཤོར་བས། ལྷན་ལྷན་ཞིག་མཛད་པ་དང་འཕྲོས་པ་ཉུང་དུ་སོང་། དེ་རྒྱབ་དེར་
 བཞུགས་ནས། སང་དེ་ལྷགས་ཟམ་ལ་མཛད་སྟེ་ཐར་དུ་ཐེགས་(4བ)པས། ལྟོ་སྟོད་
 ན་སྐགས་པ་བུ་མེད་པ། ལུ་མོ་ཁ་ཡར་ཡོད་པ་དད་པ་རྒྱུད་པ། དགེ་འདུན་མཐོང་དུས་
 ཞེ་འཕྲུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་རྒྱབ་ལུ་མོ་ཞིག་གི་ཕྱི་ལམ་དུ་ཨ་ཙ་ར་ཞིག་བྱུང་ནས། སང་
 པརྟེ་ཏ་དཔོན་སློབ་གཉིས་གཞུང་ལམ་ལ་འབྱོན་པ་ཡོད་པས། དེ་ལ་ཆོགས་གསོག་བྱུང་
 ན་འགྱུར་ཆེ་བ་ཡོད་ཟེར། དེ་ནང་ལུ་མོས་ཕྱི་ལམ་བཤད་པས། ལྷོ་ཁད་དགོངས་ར་
 ཁར་སོང་ཙན། ལྷགས་པ་དེས་གོང་རྒྱ་ཁར་བསྟན་པས་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཐེགས་པ་
 མཐོང་བས། ཁོའི་བསམ་པ་ལ། དེ་རིང་གི་དགེ་འདུན་པ་འདི་གཉིས་ལ། དད་པ་དང་

རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ། སྐྱུ་ལུས་སྟོམས་བྱགས་དམ་ལ་མི་གཡེལ་
 བར་བཞུགས་ཡོད་ལས་ཆེ་ཞུས་པ་དང་། བྱིད་རང་གསུང་བ་ལྟར་ཡོད་གསུང་། ཆོས་རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་པ་སྐམ་དགོན་རང་ན་བཞུགས་ཡོད་ལས་ཆེ་ཟེར་བ་ལ།
 དེད་ཡོད་དུས་ནི་སྐམ་དགོན་རང་ན་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་གྲགས་གསུང་། དུང་
 དགེ་འཕེལ་བ་དེ་གར་བཞུགས་བྱགས་རྒྱས་ཡོད་ལས་ཆེ་ཞུས་པ། ཁོང་ཡང་གྲ་དགོན་
 སྐྱོར་ན་ཡོད་ཆོད་ཡིན། བྱིད་དཔོན་གཡོག་གང་ནས་བྱོན། གང་དུ་འབྱོན་གསུངས་པས།
 སྟེ་གདོང་དུ་བྱིན་སྟེ་ཐང་དགྲང་ཁར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བུང་བ་དང་། དཔོན་སློབ་གཉིས་
 པོས་ལྷངས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་ལ་མགོ་གས་པར་བྱོན། ཁོང་དཔོན་གཡོག་མཛོད་ཐང་
 གི་དཀྱིལ་ཡར་སླེབས་པ་དང་། སྐམ་དགོན་པའི་རྗེས་སྟེགས་པ་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་དང་
 མཇུག་སྐད་ཆ་དྲི་བཤད་བྱས་པས། འོ་ན་ཆོས་རྗེ་དཔོན་སློབ་འདི་ཁ་མར་ལ་ཐེགས་ཡོད་
 ཟེར་ནས། སྟོན་དུ་བུ་ཆ་རྒྱགས་པ་ཞིག་བཏང་རྗེས་ལ་དུང་དགེ་འཕེལ་བ་ཡང་བྱོན། དེར་
 ཁོང་ཞང་དཔོན་རྣམས་ཏྲ་ཁྲོམ་བྱས་བུང་། ཞུ་བ་ལུལ་ཡར་ལ་གདན་དྲངས། སྟེ་ཐང་
 དགྲང་ཁར་ཞག་གཉིས་བཞུགས་ནས། གྲ་དགོན་དཔོན་པོ་དང་སྐམ་དགོན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཅེ་ཅིག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཏྲ་གནང་མི་དགོས་
 པ་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་སོགས་བཀའ་གང་གནང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཞུ་དན་ལུལ། ཁོང་
 རྣམས་ཡར་ལ་བྱོན། སྐྱུ་མདུན་ནས་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་ཐེབས། ཉེ་
 གནས་དཔལ་མགོན་བཟང་པོས་ཞབས་ཏོག་བྱས། ཁང་མོ་ཆེར་(༥བ)བཞུགས། སྐར་
 ཀྱི་སློབ་དཔོན་གེར་བཟང་བ་དང་། ཉེ་གནས་དཔལ་མགོན་བཟང་པོ་གཉིས་ལ་སློ་སྦྱོར་
 གི་བྲིད་དང་། སློབ་དཔོན་པ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྲིད་གནང་། ལྷ་བ་
 བྱིད་གཉིས་ཅམ་བཞུགས། དེའི་བར་ལ་ཐེག་ཆེན་ཅེ་ཅིག་པའི་ཐོག་མར་ལྟོ་བྱེ་བཏག་
 པ། སའི་ཉེས་སྒྲོན་སེལ་བ། རུང་རྡོ་འཇུགས་པ་རྣམས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་

བྲག་དཀར་དང་། སེ་སྦྱིལ་བྱ་ར་ཆོག་གོགས་ཀྱི་གོགས་རྫོང་རྒྱམས་སུ་ཕེབས་ན་ལེགས་
 པའི་ཐུགས་དམ་བརྟག་པ་ནས་ཆེན་བྱང་ཀྱང་། ཞལ་ནས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྲོ་
 མ་ཡི་དམ་ལ་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་ཞུ་བར་འདུག་དེ་རང་ཡང་དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་
 བ་བཏབ་ནས། ཡིད་ཡུལ་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ལ་དན་པ་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ཞིག་གནས་འདི་
 ཀར་སྔོན་པའི་འདུན་པ་ཡོད། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཅག་བསམ་པ་ཡོད་
 ནའང་། བྱིད་བྱ་ཆེན་རྒྱམས་ལས་དེད་གྲུས་ཞེན་མི་རྒྱུང་བར་ཡོད། དངོས་སུ་མཇལ་བ་
 མེད་ནའང་། མི་ལམ་དུ་མཇལ་ནས། ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་དེ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་པས།
 བཀའ་བཅག་པའི་ཉེས་པས་གོས་པ་མེད་གསུངས་ནས། ཀའ་ལའང་མ་བྱོན་པར་ཐུགས་
 གསལ་ནས་བཞུགས་པར་མཛད་པས། ལྷགས་ཟམ་གྱི་ཉེན་སྦྱོལ་མཁན་དེ། ཆོས་སྦྱོང་གི་
 རྒྱམ་འཕུལ་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད། སྒྲོག་སུམ་དགེ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་མ་ལུས་
 བདེ་དོན་དུ། བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྔོས། འདི་ནི་མདུན་མ་ལེགས་པའི་ཆོད།
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་དགོན་མཆོག་ལས་འབྱུང་
 བར་དགོངས་ནས་ཕྱོས་ལྡན་གྱི་ལོ་ལྷོ་མེ་ཡོས་ལ་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་ཅེ་ཐང་ནས་བཟོ་
 བོ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱ་རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་པའི་
 སྦྱ་མདའ་གང་མ། ཞལ་གཅིག་ཐུག་བཞི་བ་བཏྲ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་བཞེངས་
 པའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། བཅ་ཆེན་ཤུ་གྱི་ཤིས་འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕུལ་
 བའི་དོ་རྗེ་གདན་རྒྱུང་མ་ཐུགས་ཀར་བཞུགས། གཞན་ཡང་རྟེན་རྫོང་མཆོག་ཅན་མདའ་དུ་
 བཞུགས། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྦྱ་ཅེ་བྲུ་གང་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས།
 སྦྱ་སྦྱ་ནམ་མཁའ་བསྟན་པའི་དགོངས་རྫོགས་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྦྱ་ཅེ་
 བྲུ་གང་(ཡབ)བ་བཏྲ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་དང་བཅས་པའི། སྦྱའི་
 རྟེན་སྤྲེལ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་སྤྱང་མ་དང་བཅས་པའི་

སྐུ་ལུགས་མ་དང་། དར་སྐུ་ལེགས་བྲིས་སོགས་སྤྱི་ནང་བར་མཆོམས་མེད་པར་བཞེངས།
གསུང་གི་རྟེན། གཟུངས་སྐགས་ཟབ་མོའི་ལུ་དང་ལ་རྟེན་ཡི་གེ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་
ཕྱག་བྲིས་ལས་གྲུབ་པ་དང་། གསུང་འབུམ་རྣམ་པར་དག་པ་འདྲིའི་རྩོམ་པ་པལ་ཆེ་བ་
རྣམས་མཛད། ཕྱགས་ཀྱི་རྟེན་སྐུ་རྣམས་ལ་གཞོལ་འདྲིའི་ཚུལ་དུ་མཛད་ནས་བཞུགས།
པན་ཡུལ་གྱི་སྤེལ་པོར་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་
ཚུད་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་རྗེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྟེན་ཁེབས་གོས་དར་དང་།
རས་གང་ལེགས་རྣམས་ན་བཟའ་སྒྲ་བྲེ་འཕམ་གདུགས་རྒྱལ་མཆོག་དང་བཅས་པ་ལ་
ལུ་བྲིས་ནས་སྤུལ་བར་མཛད། ཆོས་སྦྱོར་སྤྱང་མ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཡང་། གོ་བྲལ་དང་
མདའ་དར་བསམ་བྱིས་མི་བྲལ་བའི་རྟེན་རྗེས་སྤུལ་ནས། བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོར་བར་མཛད་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་
སྤེལ། །དཀར་ཕྱོགས་མི་འགྲོད་རྒྱ་ཆེར་གྲུབ། །ཅིས་གསུངས་ནས། སྐུ་མཆོམས་མཛད་
ནས་སྒྲ་བ་རེའི་གསོ་སྦྱོར་དུས་གསུང་ཆོས་རེ་གནང་། ཡོས་ལོ་ཞིག་ལ་སྐུ་ཁམས་ལྷེམ་
པས། ཕྱག་རྩ་ཁུས་གསོལ་སྐྱབས་སྤྱར་བས། ཞལ་ནས། རེད་རང་མི་དྲག་པ་སྒྲིམ་
མཁན་ཡིན་པས་ད་ལོ་མི་འཆི་ཟེར་མི་རུང་ནའང་། ད་ལོ་རང་ལ་དགའ་རབ་ཡོང་ཆོད་
དུ་ཡོད། ཆོ་རིང་བྱང་རི་ལྟར་ཡིན་ནའང་། འཆི་བའི་ཆོས་གངས་དེ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་
ཉི་ཤུ་ལྷའམ། མཁས་བཙུན་རྒྱུ་མ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་སྟོ་གོས་པ་གཉིས་
བཙུ་དགུ་ལ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན་པས། ཉེར་ལྷ་དང་བཙུ་དགུ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་
གསུང་བས། སྐུ་ཡལ་བའང་བཙུ་དགུ་ལ་བབས་པ་ཡིན། དེ་ནས་བྱི་བ་ལོ་ཞིག་
ལ་དབྱར་གནས་མཛད། སྒྲ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་བཙུ་བཞིའི་རྩལ་མོ་རྣལ་ལམ་དུ་རྩོ་བོ་
རྗེ་ཡིན་གསུང་བའི་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་སྐུ་རྒྱབ་བསྟན་ནས། བྱོད་ཀྱི་མིང་ནི་བཀའ་
གདམས་པ། །དེ་ལ་ཕན་ཡོན་ཅི་འབྱུང་བ། །དེ་ལས་འོད་འཕྲོ་འགྲོ་བའི་དོན། །(༥༩)

- 14 -

- 15 -

- 16 -

ཞལ་ཏ་དང་བཀའ་ལུང་མན་ངག་གྱུང་མང་དུ་གནང་ནས། དབེན་པ་བསྟེན་པར་བྱས་ས་
སྒྲོགས་ཏེ། རྟེན་བཀྱུར་སྟོན་གྲགས་བསམ་སྦྱོར་རྣམས། ཁི་གཙང་འོབས་ལྷར་རྒྱངས་
བསྐྱང་ནས། ཁས་མཐའ་དབེན་པ་བསྟེན་ནས་བསྟན། ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་སྐྱམ་
དགོན་ལ་ཕེབས་ནས། ཐེག་ཆེན་རྩེའི་གཟིམས་རྒྱུང་སེང་པོར་སྐྱ་མཚམས་འབང་ཞིག་
ལ་བཞུགས་ནས། གསོ་སྦྱོར་དུས་སུ་གསུང་ཆོས་རེ་དང་དགོས་པའི་དབང་གིས་(འབ)
བྱས་སྒྲོ་ལ་མཇལ་ཁ་རེ་མ་གཏོགས། བསམ་སྒྲོམ་གྱིས་དུས་འདྲའ་བའི་ཚུལ་ནི།
རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་གཞུང་ཆེན་སྦྱངས། ལྷང་རིགས་གཉིས་ལ་སྦྱངས་པ་ཐོན། །
ཀས་གྱུང་གཞུང་ལུགས་རྩེ་མཐས་སོང་། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་དང་མཐུན་པར་
བཞུགས་པ་ན། སྦྱོན་སྒྲོ་རྒྱལ་བ་ཆོས་རྩེ་ཁང་མོ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་འདི་ལ་སྒྲོ་གོས་
རྒྱལ་མཚན་སྤྱི་མ་ཟེར་བ་ཀྱང་སྦྱངས་མཛད། ཁོ་བོ་སྦྱོན་སྒྲོ་གོས་འཛིགས་མེད་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་གི་གདན་ས་བྱེད་དགོས་གསུང་བའི་བཀའ་
ཕེབས་པས། ཕག་ལོ་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་བདུན་ལ་ཁྲི་ཐོག་དུ་བསྒྲོ་བའི་ཞལ་བཀོད་
གནང་། ཆོས་རྩེ་གཞོན་འོད་པ་དང་ཁྲི་དཔོན་ལྷ་བ་རྣམས་གཉིས་སྐྱ་ཡོལ་ནས། དེའི་དུས་
སྟེ་དགོན་སྐྱ་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་མཐུན་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་ཡན་མིན་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་
བཀའ་གནང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་ལ། སྐམ་དགོན་དུ་གདན་འདྲེན་
རིམ་གྱིས་བཏང་ནས་ཞུ་བ་སྤུལ་བས། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རིན་ཆེན་སྒྲུང་དུ་ཕེབས།
སྟེ་དགོན་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་ལྷང་གང་གནང་ལ་མཛོན་པར་བཏང་བས། རྩོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཞི་ནས་ཐོག་ཅིག་བསམ་ཡས་ཁང་མོ་ཆེར་བཞུགས་ནས། བཀའ་ལྷང་མན་ངག་རྒྱ་
ཆེ་བ་ཡང་གནང་། དགོ་འདུན་གྱི་ཆོགས་གདན་སོགས་ཀྱི་དགོ་བསྐྱལ་མཛད། དེ་ནས་
སྟེ་དགོན་ཡོན་མཚོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ཞུ་བ་ནན་གྱིས་སྤུལ་ནས། སྐྱ་སེར་
རྣམས་ཀྱིས་གཟིམས་ཁང་བརྩིགས་ནས་ཐུགས་ཐབས་སྟེ་བཞུགས་པར་མཛད། དེར་

ཡང་སྐྱེས་པའི་མཛེས་པའི་དགོངས་ཆོག་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དགོངས་
 བས། ཁོ་པོ་ལ་ཞལ་ཏེ་གནང་ནས་སྐྱབ་མཆོད་ཆེན་པོ་འཇུགས་པའི་གཞི་རྒྱུན་དངོས་
 གཞི་ར་རང་གིས་བསྐྱབས། གཞན་ཡོན་གསར་གནས། འཇུག་དང་པ་ཅན་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་མཐུན་རྒྱུན་སྐྱབ་ནས། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་གཙོ་བྱས།
 དུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་ལྷག་དང་། སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་བསྐྱེད་གསེ་སོགས་གྱི་
 སྐྱབ་མཆོད་དགོ་འདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཞབས་ཏོག་རྣམས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད། བར་
 སྐབས་ཤིག་དུ་སྐམ་དགོན་དུ་ཐེབས་པའི་(༡༠ན)ཞོར་ལ་གྲུ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས།
 ལྷས་ཕུ་མདའི་དྲག་ཞན་སྐྱེས་མར་དུ་འདུས་པ་ལ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་ཆེར་མཛད།
 སྐྱེས་སྐྱེས་ལོ་པོ་ཆེ་དཔལ་བའི་ཐུགས་དམ་གྱི་ཞིང་བཀོད་རྣམས་ལ། ལོ་པོ་ཆེའི་རྒྱུན་དང་
 བ་བཟང་དང་མཆོད་རྗེས་ཕུལ། དཔལ་གདུང་ལོ་པོ་ཆེའི་དུང་དུ། བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་སྐམ་དགོན་དུ་ཐོག་ཅིག་བཞུགས། དེ་
 བས་རྒྱ་མར་ཐེབས། ཕྱིར་ཡང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཏེན་འབྱུང་དུ་དོད་པ་རི་མོར་བྱིས་
 པས་ཉིང་ཤོད་རྣམས་བྱུང་བར་བཞེངས། དེ་རྣམས་གྱི་དུང་དུ་ཡང་མཆོད་རྗེས་བ་
 བཟང་དང་། སྐྱེ་བྱེ་འཕན་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་ལ་ལུ་ལུ་བྱིས་ནས་ཕུལ་བའི་ད་ལྟའི་
 བར་དུ་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྱོན་ལྟ་བུར་གྱུར། བྱེ་ལོ་ལ་ཞབས་ཅུང་སྟེལ་བ་ཞིག་
 བྱུང་བས་སྐྱེ་རིམ་གསོལ་སྐྱེན་སོགས་བསྐྱེན་པས་དྲངས། ལོ་བདུན་ལོན་ནས་ཆོས་
 ལ་འབད། །སྐྱབ་པ་ཉིད་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན། །དམ་པའི་ཆོས་གྱི་རོ་མཆོག་མྱོང་། །འདི་
 བེ་འདུན་མ་ལེགས་པའི་ཆད། །ད་ནི་ལོ་ཡང་བདུན་བཅུར་ཉ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་
 གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས། །སྟོགས་དུས་སྦྱིད་པའི་ཆད་ལ་འཁྱོལ། །འདི་ནི་མདུན་མ་
 ལེགས་པའི་ཆད། །ཅེས་གསུངས་ནས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉིད་གྱི་བདེན་པའི་
 ཐབས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི། དམ་ཆོས་བདུན་གྱི་སྟོང་པོ་མཆོག །

དེ་ནས་འབྲུག་ལོ་རྒྱུ་པ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་བརྒྱད་པའི་ཚུལ་བརྟན་ནས་བླ་
 བར་སྤྱི་སློམ་ནས་སྤྱི་མ་གཞུང་སློམ་གྱི་དཔ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་འབྲངས།
 ཆེ་སློམ་བཏང་ནས་སྤྱི་པ་གྱི་དཔའི་སློབ་མ་ཞིག་འོག་ན་ཡོད་པའི་མི་ལམ་དུ། བཅུ་
 ལ་ཤུ་མེད་མ་ཞིག་བྱུང་ནས། ཟླ་དཔོན་སློབ་གཉིས་འགྲོས་ཀྱི་གཏུགས་ཡོད་པས།
 ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་དེ་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་སྤུང་ཆོག་མེད་ཀྱི་དཔས་ཅིས་གྱུར་བྱོན་ཟེང་།

- 20 -

ཏྲ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། མི་ཟས་རན་པ་སྤངས་ནས། རྩ་སྤྱོད་གི་ཤུགས་གསེབ་དུ་སྒྲུ་
 ཆོ་འདར་བཅུག་པ་ཡིན། དེ་དང་མཐུན་པར་རྩ་སྤྱོད་དུ་རྩོ་བོ་ཞིག་གིས་སྒྲོར་བ་རྒྱུད་བ་
 ལ་བསྒྲིལ་བས། འབྲོམ་གྱི་ཞལ་ནས། རྩོ་བོ་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ཡང་སྒྲོ་བ་དགའ་སྟེ། ཆོས་
 ཤིག་རང་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ་གསུང་། ཞོ་བོས་ཤུག་བྱས་པས་ཀྱང་དེ་སྒྲོད་གསུང་།
 གྲོག་པ་བྱས་ཀྱང་དེ་སྒྲོད་གསུང་པས། ད་ལོ་ན་རི་ལྟར་བཞི་ཞུས་པས། ཆོ་འདི་སྒྲོས་ཐོང་
 བྱ་བ་ལན་གསུམ་གསུངས་ནས། འབྲོམ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲུ་གསེགས་ཁར་ཤུགས་གསེབ་ན་
 ཡར་ལ་བཞུགས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འགོ་སྒྲོམས་ནས། །བདག་ནི་གྲོལ་བ་དོན་
 གཉིས་ལ། རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེར་འཆིང་མི་དགོས། གསུང་ཡང་། འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་
 རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། ཞེས་རེས་འགོ་ཙམ་རེ་དང་རེས་བྱེད་ཙམ་དང་། རེས་ཆང་བར་
 གསུང་། ཞོང་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ལ་དེ་དགོས་ཤད་མི་གདའ་སྟེ། རྩེས་འཇུག་གི་གདུལ་
 བྱ་རྣམས་ལ་གསུང་བ་ལྟར། ཆོས་སྒྲིང་ནས་བྱེད་ན་ཆོ་འདི་སྒྲོས་བཏང་དགོས་པ་(༡༡བ)
 འདུག །དེད་སྒྲ་མའི་ངོས་ནས། འདས་པའི་རྩེས་སུ་འཁོར་གཡོག་རྣམས་གསོན་རིང་
 ལ་འཐད་རབ་བྱུང་སྟེ། རྩེས་སུ་རི་ལྟར་ཡོང་བསམ་པའི་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་མེད། ན་ལེན་ལེ་
 ཆོས་རྩེ་ཐོང་ཆེན་པའི་ཞལ་ནས། ར་དགའ་ལྟན་དུ་འགྲོ་གསུངས་པ་སྐབས་ནས་སྐབས་སུ་
 གསུང་བ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེ་བཞེས་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ལགས་ཞུས་པས། ར་ཙམ་ར་
 ཙམ་དགའ་ལྟན་དུ་མ་སྦྱིན་ན་དགའ་ལྟན་ཡང་སྟོང་འགྲོ་གསུང་བ་བཞིན། དེད་རང་ཡང་
 དཔེ་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པ་ཡིན། དཔལ་ལྟན་ཨ་ཉི་ཤའི་གསུང་བ་དང་། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་གསུང་བ་ལ་མི་འཇུགས་པའི་གཟེར་ཐེབས་པས་ད་ཉིས་པ་མེད་པ་ཡིན།
 བྱེད་རང་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱིས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་།
 ལས་ལ་གང་ཤོང་བའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཡིན། བྱེད་པར་རྟེན་གསུམ་ལོགས་བྱིས་འདི་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མཛོན་སུམ་མམ་ཉམས་སྤང་མི་ལས་གསུམ་གང་རུང་དུ་

རྣམས་སུ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་བབས་པ་བྱུང་། ཆོས་བརྩ་བདུན་གྱི་ཉིན་པར་ཞལ་ཏེ་ལ།
 སྐྱབ་གསར་བའི་དབུ་མཛད་དེ་ལ་མིང་ཅི་ཟེར་གསུང་། མིང་ལ་གནས་བརྟན་སློབ་གྲས་
 ཟེར་བ་ཡིན་ཞུས་པས། ཁོང་བོས་ནས་བྱིད་རང་རྣམས་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་དང་སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་གསོལ་འདེབས་མ་ཆོང་བ་མེད་པ་ཞིག་གིས་གསུང་བས། དེ་རིང་
 སྐྱེཤེད་ཆེན་པོ་ཡང་མི་འདུག་པས། སྐྱེ་མདུན་དུ་བསྐྱད་ནས། སྐྱེཤེད་ཆེར་སོང་
 བ་དང་སང་གདན་དྲངས་བྱེད་པ་ཞུ་ཞུས་པས། དེ་རིང་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ། སང་ནས་
 དྲེལ་འགོ་བྱས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་གསུང་། བཙུ་བརྒྱད་གྱི་ཉིན་གང་སྟེང་དུ། ཉི་མ་ལ་
 སེབས་བྱུང་བ་བྱུང་། བརྩ་དགའི་ནམ་ལངས་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་
 བསྟན། དེ་ནས་གདུང་མཆོད་པ་དགེ་འདུན་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་གྱིས་དཔལ་འབོར་
 བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་མཆོད་མཛད་པའི། ཉི་ཤུ་གཅིག་གི་རྩལ་མོ་ནམ་བུའི་ཅམ་ན་གཟིམ་
 ཁང་ལ་སྒྲོར་བ་བྱེད་པའི་འུར་རྒྱངས་རྒྱན་རིང་བ་ཞིག་བྱུང་བས་བལྟས་པས། ལུ་མོ་ལོ་
 བཙུ་ལྷ་བརྩ་དུག་འགོ་བ་བདུན་བརྒྱད་གྱི་ཆོད་ཅིག་འདུག་པ་མཐོང་བས། ཁོང་ཆོ་
 ཆོགས་ནས་གྲོས་ཤིག་བྱས་དལ་ཅམ་བྱས་ཏེ་སོང་། ད་གཅིག་བྱུང་ན་གྲངས་བྱེད་དགོས་
 བསམ་དུས་མ་བྱུང་བས། སྤྱགས་དམ་ཡང་དེའི་དུས་གོལ་ཆོད་དུ་འདུག །སང་དེ་
 གཟིམས་ཆུང་སྟེང་དུ་ནས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་བྱུང་བར་འདུག་པས། གཟིམ་ཁང་གི་ཕྱི་
 ལ་ཡང་བལྟས་པས་བབ་པར་འདྲ་བ་བྱུང་བ། ཕྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་(༡༩བ)གཉིན་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཆོབ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་སོགས་འགའ་རེའི་གསུང་ནས།
 དེ་ལྟ་བུ་མེ་ཏོག་མར་བའི་དོད་ཡིན་གསུང་བར་འདུག །ཉིར་བཞི་ལ་སྤྱར་ཞུགས་སུལ་
 བའི་ཉིན། རི་བོ་མཇུག་གི་མགུལ་དུ་འབྲོག་པའི་རྗེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱིན་པས། སའི་
 སྒྲོར་ལ་ཞིག་གངས་བབ་སྐྱམ་ནས་བལྟས་པས། མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཁ་བ་བཞིན་བབ་འདུག་
 ཟེར། རོ་བོ་རྗེ་དང་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁུའི་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རིང་བསྐལ་མ་བཞག་

- 24 -

བར་འཇའ་འོད་གྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབབ་པའི་ལྷ་ས་རྣམས་ཀྱིས་
 མཐོང་བ་བྱུང་། བྱིས་ཀྱང་གསོལ་བ་བཏབ་ཤིང་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་མཛོན་གྱི་དུ་བྱུང་
 བས། བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་འདུག་མདོར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། རིག་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བྲིད་
 པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། བྲོད་ཀྱི་ཞབས་རྒྱལ་ལྟར་བ་ཡི། །བདག་གི་གནས་འདིའང་ལྷ་
 རྣམས་གྱི། །ལུན་ཆོགས་གནས་ལས་མཆོག་ཏུ་ལྷག་ །དེ་བྱིར་མཆོད་རྟེན་མཆོག་ཀྱང་
 ཡིན། །དེ་ལྷར་ལྷག་བསམ་དག་པའི་གངས་རི་ལས། །རྣམ་པར་བསྟོད་པའི་ཚུ་རྒྱུན་དྲི་
 མ་མེད། །འགྲོ་ཀྱན་རྣ་བར་ཡང་ཡང་སོན་པ་ལས། །དགེ་ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་
 པ་དང་། །དེ་ཡིས་དགྲེས་བཞིན་སྦྱལ་བའི་གདམས་པ་ལས། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཆོས་
 རྣམས་བསྟུ་བའི་ཚུལ། །ཤེས་ཤིང་རྟོགས་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བའི་
 དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པར་ཤོག །ཅིས་རྣམ་ཐར་དད་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཅེས་བྱ་བ་
 འདི་ནི། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གདུང་རུས་སུ་གཏོགས་པ་གདན་ས་པ་སློ་གྲོས་འཛིགས་མེད་རྒྱལ་
 མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་རིན་ཆེན་སྒྲར་གི་གཟིམ་ཚུང་དཀར་པོ་ཅེའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 དུ་སྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་ལུས་པར་
 བྱུང་ཅིག། །།མཆོན་འདི་རྣམས་ཉེ་གནས་ནས་མ་པའི་མཆོན་ཅན་གྱིས་སྒྲིགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་བའོ། །

ཐུ་ཐུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

- 26 -

ཅི་སྒྲོལ་ཏེ། འཛིན་པའི་སྒྲིང་ཁམས་རང་ཡོང་བ་དོ་མཆར་ཆེ། དཔལ་པ་ཞིག་མིན་
 པར་འདི་རང་གིས་ཀྱང་ཐག་ཆོད་བསམས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
 ཐུགས་དྲངས་པས་དགྲ་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཙམ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས། དེར་ཡང་
 ལས་(༡ན)ཆོད་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་བཞུགས་པ་སོགས་ལ་ཐུགས་སྦྲེལ་ཞིང་རྣམ་གཤེད་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐུགས་སྒྲིབ་བར་བྱུང་ཏེ། དྲང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཏྲག་ཏུ་དུ་ལྟར་ཆོས་བཙུན་
 བའི་ཐུགས་འདུན་ཉིད་མངའ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཁོ་
 བ་ལ་ཐུགས་སྒྲིབ་པས། ཆོས་རྗེ་ཞོ་ལུང་མཆོ་ཁ་བའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ཏེ་སྒྲོལ་དུག་གསན། དེ་
 དུས་ཀྱང་མདོ་ཐུགས་ལ་ཡོད་པས་ཁོང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་གྱིན་
 ཞུས་གཏུགས་བྱས་གསུང་། སྒོན་སེར་སྒྲ་རྒྱང་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་ལ་གོམས་པར་མཛད་
 པས། དེ་རྣམས་སུ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དབུལ་བ་མ་བྱུང་སྟེ། གསོལ་རྒྱགས་ལ་ཏ་
 བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་ཡོང་བས། ཏ་མེ་བཙོངས་པའི་རིན་ལ་ཡང་། གསེར་
 སྒང་ཡང་ཞོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་ཙམ་འཇལ་བ་བྱུང་། གསེར་འདི་ལྷི་དུགས་ཞོ་ཉི་ལྷ་ཙམ་སྒྲི་
 རགས་ཀྱི་གསེབ་དུ་བཙོངས་པ་ལ་ཡང་ལྷི་ཡོར་ཡོར་ཡོང་བར་འདུག་གསུང་། དེ་ནས་
 རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཙོང་ཁ་བ་དེ་དུས་བདེ་བ་ཙན་ན་རྒྱུད་སྒྲ་གསུང་གིན་འདུག་པ་ལ་གསན་དུ་
 བྱོན། ལེགས་པར་གོ་བ་བྱུང་གསུང་། དེ་རྣམས་སུ་ཡང་སྒྲར་ཞུས་པའི་བྱིད་སྒྲིང་འདོད་
 ཡོད་ཀྱང་རྗེ་ཉི་ཞལ་ཏ་ལ། ཆོད་མ་ཉོན་གསུང་བས། གསང་སྤྱར་བྱིན། སྒྲོབ་དཔོན་
 དགོན་སེང་བ་ལ་ཆོད་མ་བསྐྱབས་གསུང་། གྲུ་བསྒྲོལ་མཛད་པའི་གཞུང་ཁྲིལ་སྒྲེལ་བ་
 གྲུ་དགོན་དུ་མཛད། ལྷག་ལུང་ལོ་རྩྭ་བ་ལ་ཡང་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་དབང་ལ་སོགས་
 པ་དབང་བཀའ་ཁ་ཡར་གསན། སྒྲིན་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་བའི་དྲུང་དུ་ཡང་བུ་སྒྲོན་ཁ་
 ཆའི་ཆོས་འབྱུང་སོགས་གསན། རྒྱས་ཡོད་རྣམས་ན་མེ། དེ་དུས་རང་ནས་མི་གཞན་དང་
 མཐུན་འདུག་ཆེར་མི་མཛད། ཆིག་ཚུགས་མཛད་པ་ཞིག་འདུག་པ་ཡིན་ཟེར། བྱ་བྱ་

བྲག་རྩེ་མ་ལམ་པོ་དགེ་འདུན་རིན་པོ་ཆེ་བ་ལ་བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་དང་མདོ་རྩ་གསལ།
 མདོ་རྩ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་གསལ། ལག་ལེན་དང་(༡བ)བཅས་པ་ཞིབ་པས་མཛད་
 པར་གདའ། བར་སྤྱོན་གཙང་དུ་ཉ་རྒྱལ་པའམ་ཉ་དཔོན་པའི་གྲུ་པ་ལྟ་ཁང་པ་ས་སྤྱི་སྤྱི་
 མ་ཀླན་དགའི་གདན་ས་བ་ཞིག་ལ་ཉན་གསུང་། དེ་ལྟར་གཞུང་ཆེན་མོ་དུ་མ་ལ་བྱག་ས་
 སྤྱིང་མཐར་ཐོན་པར་མཛད་དེ། ད་དེ་སྤྱབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་རང་བྱ་དགོངས་པ་བྱུང་སྟེ།
 སྤྱི་མ་ཁྱིད་སྤྱིང་བའི་སྤྱི་མ་གང་དྲག་རྩེ་བཅད་པས། སྤྱི་མ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་དྲག་པར་
 དགོངས་ནས། ཁོང་གི་དུང་དུ་བྱོན་ནས་ལམ་འབྲས་གསལ། སྤྱི་མ་ཡོན་བཟང་
 བ་དེ་སྟོད་ལུང་དཔོག་ས་སྤྱི་བདག་པོ་འོལ་སྤྱི་བྱོན་པའི་སྤྱི་མ་ཤེས་རབ་དཔལ་ཟེར་
 བ་དེ་དང་སྤྱོན་ཡིན། སྤྱི་མ་དམ་པའི་སྤྱི་གཉིར་མཛད། ལུ་ཆེན་དྲག་པ་ཡིན་གསུང་།
 ཁོང་གིས་སྤྱི་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་བསྐྱེད་བྱུང་པར་འདུག །སྤྱི་མ་ཁྱིད་ལས། དྲག་ས་པོ་ལ་
 རྒྱུང་ལ་དབང་ཐོབ་ན་སོར་མོ་ལ་རྒྱུན་པ་ཡིན། རྒྱུང་རང་སྤྱི་མ་དང་གསུང་། དེར་ཁོང་
 གིས་དམིགས་པ་བཟུང་། ཐལ་བ་ལ་བྱག་སོར་གཏད་དུས་ཐལ་བ་རྒྱུང་གིས་བྱས་པ་
 བཞིན་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་ཡོན་བཟང་བས། བྱག་གཡས་ལ་དམིགས་པས་རྒྱུང་
 བཅུན་དུས། དེའི་མཐེབ་མོ་རྒྱུན་སྤྱི་མ་ར་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་ལའང་མཛད། མི་
 སྤྱི་ཞིག་དང་ཞལ་གལ། དེས་ཁོང་གི་ཡན་ལག་ལ་ཐག་པ་བཏགས། འཐེན་པས་
 མ་ཐེན་པར་ཁོང་གིས་ཐར་དུད་འདུག །ཁོང་ལ་བྱག་གཡོན་གཅིག་འདུག་པའང་། རྩེ་དཔོན་
 སྤྱི་བ་ཨེ་བྱོག་ས་སྤྱི་བྱོན་དུས། དེ་ན་འདུག་བསྐྱེད་རྩོག་གི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་འདུག་
 གསུང་། ཁོང་གིས་མན་ངག་བྱངས་རོལ་པའི་རྩེ་རྩེ་ལས་ཐོབ། རི་ཆོས་སྤྱི་མ་ཐོན་ཡོས་
 པ་ལ་ཐོབ་འདུག །དེ་དུས་སྟོད་ལུང་གི་རི་ཞིག་ལ་སྤྱི་མ་བཞུགས་པའི་ལོགས་གཞན་
 ཞིག་ཏུ་རས་བསྟུང་། སྤྱི་མ་དེའི་རྩེ་བྱོན་གྱིན་བསྟེན་པས། ཞག་ལྟ་ལྟ་ན་བྱས་པ་ཅན་
 ལ་རི་ལྟར་གསུང་བ་བཞིན་ཆད་ཐེབས་པ་བྱུང་། ཐལ་ཆེར་འབྲིང་ཆད་ཞིགས་པར་

གདལ། དེ་དུས་ལྟོ་བ་དེ་ཆེར་སོང་བུར་བ་ལ་བར་རྒྱུ་འཛིན་དགོས་པར་འདུག་གསུངས་
 བས། རྒྱུ་ཕྱིར་འཛིན་པ་དེ་བསྐྱབས་པས་དྲག་པ་བུར། དྲོད་སྐྱེས་པ་གོས་རྒྱུར་གིས་
 ཆོག་པ་བུར། སྤྱ་མའི་ཞལ་ནས། རྩ་ས་ཀྱིས་དྲོད་བསྐྱེད་ཐབས་(༣ན)ཡོད་དེ་འདི་གས་
 ཡོང་བར་འདུག་གསུང་། བདེ་མཆོག་འདི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆེ་བས་སྐྱབ་པ་པོ་གཞན་ལ་འང་
 གསལ་པོ་ཡོང་། ང་ལ་འང་དེ་དུས་སྐྱུ་གསལ་པོ་བུར། སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་ཡང་སྤྱ་མ་དབུ་མ་
 པ་དང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་གྱི་བདེ་མཆོག་འདི་གནང་བས་བསྐྱེམ། དེ་
 དུས་མི་ལམ་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལཱ་འི་ཅེར་ཕྱིན་གྱིན་ཡུལ་ཁམས་དཔག་མེད་ལ་བཞུས་
 པ་དང་། ཅེ་ལཱ་འི་བཀོད་པ་རི་བཞིན་མཐོང་བ་བུར། ཕྱིས་འོལ་ཁའི་ཆོས་ལུང་དུ་ཡང་།
 སྐབས་སུ་རེས་སྤང་པོ་ཆེ་དང་། རེས་གིང་རྟའི་སྟེང་དུ་འཛིགས་གྱིན་ཕྱིན། རེས་འཕུར་
 གྱིན་ཕྱིན་པས་སྤར་བཞིན་མཐོང་བ་བུར། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་པས། བྱིད་ལ་
 ཉིང་དུ་དགའ་མོ་སྐྱེ་བ་འདུག་གསུང་། ཐུགས་མཉམ་བུར། སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་
 བསྐྱད་དུས་དེ་སྐྱོར་དང་། ལྷ་ས་འི་རྩོ་བོ་སོགས་ཐམས་ཅད་གསལ་སྤང་ལ་མཐོང་བ་
 བུར། མདང་ཞག་ཡང་དབེན་གནས་སེ་བ་རོང་གི་འདི་ཀྱན་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་མཐོང་
 བ་བུར་གསུང་། བདག་གིས་ཐོག་མར་མཇལ་དུས་སྤར་ཐོས་བསམ་འདྲ་དེ་རེ་མང་
 བྱས། དེ་རྣམས་ལ་གོ་བའི་བཞག་སོ་འདྲ་ཡང་ཡོད་ལགས་ཏེ། སྤར་གྱི་དེ་རྣམས་
 ཆོས་སུ་སོང་མ་སོང་རིམ་ལྡན་ཡོད་ན། སྤར་གྱི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གོ་མ་ཆོད་ཡང་ཁོ་
 རང་གིས། དུང་ནས་སྤར་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་གིག་ཞུ་བྱས། སྐྱུ་ནན་ཆེ་བས། གྲོགས་
 མཆོད་སྤོང་མོ་གཏོང་བ་བཞིན་ཞུ་མ་ཞུས། ཞུ་བ་དེ་གསལ་པོ་རང་ཞིག་མ་བུར་བས།
 དུང་ནས་དེ་དུས་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོད་ཚུལ་སྟོན་
 གྲགས་ཆེས་པས་ཐོགས་ནས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་མི་སྐྱུ་དྲག་ཞན་ཡོ་ཡོང་གིན་
 ལུང་བསྟན་ཞུ་བ་མང་དུ་ཡོང་བ་སྤང་བས། ཕལ་ཆེར་ནི་མཇལ་ས་རང་མི་ཡོང་། རེ་རེ་

ཅམ་མཇལ་ས་བྱུང་བ་ལའང་དང་པོ་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཞུས་དོགས་ཀྱིས་མཐའ་འགོག་
 རང་མཛད། ཡི་དམ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡེ་མི་མཛོན་པར་མཛད་པ་འདུག་པས།
 བདག་གི་ཞུ་བ་དེ་ཡང་ལུང་བསྟན་ནས་ཞིག་ཞུ་བ་ཡིན་དགོངས་ནས། ཅི་ཟེར་བྱེད་
 རྣམས་གཅིག་གིས་འབྲུལ་ནས། རེད་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱིན་མེད་གསུང་(༡བ)རྟུར་མཛད་
 བྱུང་ནས། བྱིས་ཀྱང་ཡི་དམ་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་སོགས་ཞུ་ནི་མ་ཞུས། རྣམ་ཏྲོག་ལ་རྩེ་
 བཅུན་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་དུས་ནས་རང་བྱུང་བ་ཡིན་ལས་ཆེ་སྟམ་པ་
 བྱུང་། གླ་མ་ཡོན་བཟང་བའི་བྱུང་ན་བཞུགས་པའི་སྐབས་དེར་སེ་མོ་དོའམ། ཁ་
 ཆའི་ཡན་ལག་གཞོ་ལའི་སྐྱབ་གནས་སུ་བྱིན་ལ། མི་ཆོ་དང་སྐྱབ་པ་སྟོམས་ལ་བཏང་
 སྟམ་པ་རང་བྱུང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་དུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བཞུད། གླ་མ་དབུ་མ་
 པ་དང་མཇལ། རྩེ་བཅུན་གྱི་ཞལ་ཏ་ལ་ཉན་བཤད་ལས་བྱ་བལ་གྱིས་གསུང་བ་བྱུང་
 ནས་དེ་ལ་བྱགས་ཐག་བཅད། གཙང་ནས་ཐེབས་བྱུང་། རའི་བསམ་པ་ལའང་ཁོང་བྱ་
 བལ་མཛད་ན་ཁོང་གི་བྱག་བྱིར་རང་འབྲང་དགོས། དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་འོང་སྟམ་ནས་
 མཇལ་དུ་བྱིན། ལོ་རྒྱས་ཞུས་པས། རེད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་བྱེད། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆ་ལག་
 ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཞུས་ལ་ཤོག་གསུང་། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཡོང་གསུངས། བྱ་
 བལ་འབྱོན་པའི་འཁོར་རི་ལྟར་འཐད། རྩེ་བཅུན་ལ་རྩེས་ཞུས་དུས་སུ། གླ་མ་རིན་པོ་
 ཆེ་འདི་པ་དང་། གླ་མ་འཇམ་དཀར་བ། གླ་མ་ཤེས་རབ་གྲགས། གླ་མ་རིན་ཆེན།
 སྟོབ་དཔོན་རིན་བཟང་སྦྱོང་བ། གླ་མ་འཕགས་པ། དཔོན་པོ་དཔལ་སྦྱོང་རྣམས་ཁྱིད་
 གསུང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདུག། །དེ་ནས་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་སྟོད་ལུང་ནས་དྲགས་པོ་
 ཕྱོགས་ལ་འབྱོན་པར་ཆས། རུ་ག་ཞུང་ལ་མཁར་སྟག་ལ་སྟོག་བར་དུ་བྱོན། དེ་
 ནས་འོལ་ཁར་བྱོན་པས། འོལ་ཁ་རྫོང་དཔོན་གྱིས་འགོ་བྱས་ཐམས་ཅད་དད་ནས། ལོ་
 ཁ་ཡར་བཞུགས་པའི་ཞུ་བ་ལ། འོལ་ཁའི་ཆོས་ལུང་དུ་རྩེས་སྤྱིལ་པོ་ཞིག་ལ་བཞུགས།

གཞན་བྱིངས་པོས་བོང་སྤྱིལ་ལ་བཞུགས། སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས་རེད་ཀྱི་སྤྱིལ་
 པོ་དེ་སྟོད་ཡ་ཆད་ཅིག་ན་ཡོད། དེ་དུས་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་ལེན་ལྟར་
 གཙོ་བོ་ལམ་བུ་མོང་བ་རྣམས་ལ་སྟོ་སྟོང་བ་དང་། ཉམས་ལེན་བྱེད་བ་དང་། སོ་སོ་ཐར་
 པའི་འདུལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་གིས་གཞི་བྱས། ལམ་བུ་མོང་བ་ནས་རིམ་
 པས་བརྟེན་པ་མིན་པ། དང་པོ་ནས་སྟགས་རང་ལ་འཇུག་ཀྱང་གཉིས་མེད་མེད་གེ་ཡོང་
 བར་དགོངས་ནས། སྟགས་(༧ན)ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཐར་སྐྱ་སོགས་ཀྱང་སྤྲས་འབྱེད་བ་
 མེད། ངས་ལམ་འབྲས་ཞུས་པ་དང་། རྩི་བཅུན་ལ་མོས་པས་རྩི་བཅུན་གྱི་ཐར་སྐྱ་རྒྱུང་
 རྒྱུང་གཅིག །ལམ་འབྲས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་འདི་གདན་དྲངས། གཞན་སྟགས་ཀྱི་དཔེ་
 ཁ་ཡར་ཡོད་པ་གཞན་ལ་འབྱར་ན་མི་རུང་སྟེ། སྟོད་ལུང་ཤུན་གྱི་བྲག་གསེབ་དུ་སྤྲས་
 གསུང་། དབང་གསུམ་པའི་སྒྲོར་སོགས་ཡིན་པ་འདུག །དབུ་མ་པའི་ཞལ་ཏེ་ལ་ཐོག་
 མ་རང་ལ་རྩི་བཅུན་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད་རྣམས་བྱིན་གསུང་བ་ཡོད་པར་འདུག་པས་རེད་ལ་བྲགས་
 ལ་བཏགས། རྒྱུ་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱང་དཔའ་གཅིག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་བ་པ་མིན་པ་
 གོང་མ་ལ་ཐོག་རྒྱགས་སུ་མི་བྱེད། ངས་དེར་དཔའ་གཅིག་འདི་བསྒྲུམས་དུས། སྟོང་ལ་
 རྒྱུང་འདུས་པར་འདུག་པས། མེར་པོ་བསྒྲུམས་ཀྱང་ནག་པོ་རང་དུ་སོང་། རྩི་ལ་ཞུས་
 པས་ད་ཡོང་བར་འདུག །ཁྱུར་ཀྱུམ་འདི་དཀར་སྟེར་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་གཙང་ཞིག་ལ་ཐོབ་ཉི་
 མ་ལ་ཞོག་ལ་དེ་ལ་བལྟས་ཀྱིན་བསྒྲུམས་དང་གསུང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། རེས་པད་
 རྩི་ནས་ཡར་གསལ་བཏབ། རེས་སྤྱི་བོ་ནས་མར་ལ་གསལ་བཏབ། མཐར་གང་གསལ་
 བ་ལ་སེམས་བརྩུང་། གཙོ་བོར་པད་རྩི་ལ་བརྩུང་། དེ་ནས་གཅིག་གསལ་བ་དང་། དེས་
 རིགས་འགྲེ་བྱས་པས་ཐམས་ཅད་གསལ་ཡོང་བ་འདུག །གཞན་གོགས་སེལ་རྩུང་པ་
 དགོས་པ་མ་བྱུང་། བྱིས་འགར་སྤྲག་ཏུ་གཞན་རྣམས་ལ་འང་གནང་སྟེ་འཇམ་དབྱངས་
 བསྐྱབས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་མཚན་མ་བྱུང་འདུག །དེ་རྣམས་

མུ་ཡང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མེད་འདིའི་ལུང་སྒྲོམ་བཞུས་སོགས་མིན་པ། ཕྱི་མོ་བར་དུ་
 སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞུས་སོགས་སྟོན་པ་མ་མཛད། ཆོས་ཅི་དགོས་ཟེར་ཆད་
 རང་སྟོན་པ་ཡན་ཐོགས་ཆེ་རྒྱ་མེད་པའི་ཁར་ལོད་དུ་འགོ་བར་སྤང་། དེ་དུས་དཔལ་
 གཅིག་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་བཞུས་རྒྱུ་རྒྱུ་རེ་བསྟན་པའང་པན་ཐོགས་ཆེ་བར་བྱུང་། ཆོས་
 ལུང་དུ་རེད་ནམས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་བདུན་དབུ་མ་པའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་ཚུལ་ཐོར་བུ་
 ཞིག་གཞན་ནམས་ཀྱང་འོས། མཆོད་པ་བཤམས་དེར་གསུངས། ད་གོང་དུ་ནི་དེ་འདྲ་
 གསུངས་པ་མེད། དེར་ཐམས་(༧བ)ཅད་སྒྲོ་བུལ་ཏེ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲ་མ་འཇམ་དཀར་
 བ་གཉིས་ལ་བྱིངས་པོས་ཞུ་བ་ལུལ། དཀའ་བྱུང་མཛད་དུ་མ་བཅུག། གཞན་ནམས་
 ཀྱིས་ཤུག་པའི་དཀའ་བྱུང་བྱས་དེ་ཡང་ངས་ཐོག་མར་བརྟམས། ཚུལ་བྲིམས་ལ་གྲུས་
 དྲགས་པས་རི་ལུ་དེའི་རྟ་སིང་པོས་བྱེད་པ་འདུག་སྟེ་མ་བྱས་པར་རྒྱ་གཙང་ལ་རྟ་བྱས།
 གཞན་ནམས་ལ་རི་ལུ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་རེ་དགོས་པར་འདུག། ་ང་ལ་གསུམ་ཙམ་རེས་
 ཆོག་པར་བྱུང་། སྟག་ཅེ་བས་ཆས་ཀ་ལོང་རང་ཟེར་ཏེ། དེ་དུས་སྒྲོ་ཤས་ཆེ་དྲགས།
 ཁོང་དང་སྤང་བ་མི་བསྟན་ཅི་བྱེད་བསམ། དེ་འདྲའི་སྤང་བ་རང་མ་བྱུང་། ངས་ལོ་
 གསུམ་ཙམ་དེ་ལ་བསྟོན་གསུང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤུག་འབྲུམ་
 པ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པར་འདུག། ་དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་
 མཉེས་པར་མཛད་དེ། འབལ་མེད་དུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན། གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་
 རྫོགས་པར་ཐོབ། སྟགས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་མཛད། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་གདུལ་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ས་འུར་རྩེ་འུར་དུ་རྩོལ་བ་ན། སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་སྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟགས་དངས་ནས། ད་དེ་ར་རང་དབེན་གནས་ཤིག་བཙལ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱ་དགོངས་པ་
 བྱུང་སྟེ། མལ་གྲོར་བྱོན། རྒྱལ་སྟོང་དུ་ཐོག་ཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་སྤང་ས་མཁན་པོས་
 གདན་འདྲེན་མཛད་དེ། སྤང་སའི་རི་ཅེའི་ཁར་པར་ལོ་གཅིག་ཏུ་ཐོག་ཅིག་བཞུགས།

ཡང་མཁན་པོས་སྤངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཡང་བསྟན་པས་དད་ནས་དབེན་གནས་སེ་བ་
 རོང་དུ་གདན་དྲངས་གཟིམས་ཁང་དེར་བཞུགས་སུ་གསོལ། སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་མཛད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཆོས་ཀྱང་ལམ་རིམ་སོགས་མང་རབ་གསུངས།
 འོན་ཀྱང་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་མ་བཞེས་བར་དུ་ཆོས་གསུང་བ་སོགས་ཀྱང་གཞན་
 ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་ཆུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་བར་ཆད་ཡིན་པར་དགོངས་
 བས། ཐུག་སློང་འདག་སྤྱོད་ཀྱིས་དུས་འདུག་བར་མཛད། གསེར་དང་བོང་བ་སྟོམས། དག་
 གཉིན་ཉེ་རིང་སྟོམས། འཛིག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་འགོ་སྟོམས། རྟེན་བཀྱར་
 དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་བལྟ་བའི་འདོད་པ་དམན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ཐུགས་ལ་མི་
 (༥༥)མངལ། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་མི་དཔོན་ཆེ་རིམ་རྣམས་ཀྱིས་དད་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
 ཅིང་། སྤྱག་ཅེ་རྫོང་དཔོན་ཀྱིས་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་སྤྲ་མ་གོང་ན་
 མེད་པར་འཛིན། སྤྲ་གོང་ནས་ཆོས་བྲིད་ཁ་ཡར་ཡང་ཞུས། བྱིས་མལ་དྲོར་ཡང་ན་
 བཟའ་དང་། གསོལ་ཆས་རྩ་དང་སྤྱང་དང་ཞིབ་ལ་སོགས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འབུལ།
 འོལ་ཁར་འབྱོན་པའི་ཞུ་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འབུལ། བཞུགས་གནས་དབེན་གནས་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡང་བསྐྱབས་བྱས་འདུག་ཀྱང་གཏན་ནས་འབྱོན་མི་གསན། ང་དབེན་
 གནས་འདི་འདྲར་སུ་གང་ལའང་རག་མ་ལས། རོ་འཛིན་བྱེད་མི་དགོས་པ་འདི་འདྲར་
 སྟོད་པ་བཞག་ནས། དེ་ཕར་ཅི་བྱེད། དེད་རང་ལ་ཁོང་ཆོས་ཞབས་ཏོག་བྱེད་པ་དེ་འདྲས་
 མི་འཆོངས་པར་སྟོག་ཁག་ཁུར་དགོས་པར་འདུག་གསུང་གིན་སྤང་། ལན་གཅིག་
 ང་དང་དགེ་བཤེས་གཅིག་གཉིས་སྐྱེ་མཁུན་ན་ཡོད་པ་ན། དགེ་བཤེས་གཅིག་གིས།
 དྲུང་ནས་མི་རྣམས་མཛལ་དུ་ཡོང་བ་ན་བཀའ་བཀྱོན་རེ་བྱོན་བཏང་བས་དགའ་ཡོད་
 པར་འདུག། །དར་ཁ་ཆེ་མཛལ་དུ་བྱུང་བས། བྲིད་འབྲི་ཁུར་གི་ཁོག་འདིར་བྱི་གཟིངས་
 བར་དཀྱགས་ཡོ་བྱེད་བར་སྤང་གསུང་གིན་བཀའ་བཀྱོན་བྱོན་པས། ཁོ་དྲུང་ནས་དེ་

རིང་ངལ་བྱགས་ཆ་བའི་གསུང་འབྱོར་ཟེར་གྱིན་དགའ་ནས་སོང་ཞུ་ཡིན་འདུག་པས།
 ང་ལྟ་གང་གི་ཡང་ངོ་འཛིན་མ་སྟུང་གསུང་གིན་སྒྲིང་། རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་སྟོང་
 ལམ་ཅི་བྱས་མཆོང་ནས་བྱས་བཏང་རུང་གཞན་པམ་ཆེན་པོ་ཐོགས་ཡོང་བར་སྒྲིང་།
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དགའ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་ན་ཡང་། སྟོན་རྣམས་བཏང་སྟེ་ཡོན་ཏན་
 བསྟན། །དེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་པམ་ཐོབ། །དགའ་བོ་ཡང་ནི་མི་དགར་འགྱུར། །ཞེས་
 རིན་ཆེན་ཐེང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོ་འདི་སྒྲུབ་ན་འང་ཆོང་སོ་ནམ་དང་འབྲུན་བསྐྱེད་
 དང་དབང་བསྐྱར་བཤད་ཉན་སོགས་བྱེད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་རེ་བསྒྲུབས་ཡོང་བར་འདུག་
 པ་ལ་སྟམ་པ་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་གོང་དཀར་རྫོང་དཔོན་བཞི་འཛོམ་གྱིས་ཀྱང་གདན་
 འདྲན་ཞུ་བར་འདུག་ནའང་འབྱོར་མི་གསན་པར་སྒྲིང་། ཡར་ལ་ནན་ཅན་དད་པ་ཅན་
 གྱི་མི་དཔོན་སོགས་མཇུག་པ་ཡོང་(༥བ)ནའང་། ད་ལྟ་ཅི་རིགས་མི་དཔོན་སོགས་ཀྱི་
 མཇུག་སྟངས་པ་ཡོད་ན་དགའ་མགུ་སྐྱེས་ནས། ཉིན་ཅེར་དེ་དང་ཇ་འབྲུང་བྱེད། ལྟ་
 ལ་ཡང་སྟེར་མི་བྱ་ཡང་དེ་ལ་དངོས་པོ་གང་ལེགས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་མི་
 མཛད། བདག་ཡོད་པའི་དུས་ནའང་བྱོན་རྫོང་དཔོན་ཨ་ཆོས་པ་དགའ་ལས་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་ཞལ་མཐོང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་ནས་མཇུག་པ་གཡོག་ནི་གཅིག་ཀྱང་
 མ་ཐར། ཁོ་རང་སྐྱུ་མདུན་དུ་ཡུད་ཅམ་ཞིག་བཏང་། ཁོས་ཐུལ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་
 གཞན་ལ་གནང་སྟོན་མཛད། རྫོང་དཔོན་ལ་སྐྱེད་དར་ཞིག་གནང་གིན་འདུག །ཁོང་
 གཞན་གྱི་བཞིན་དབང་བསྐྱར་སོགས་ཉན་འདོད་ཡོད་ནའང་། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 གཅིག་ལས་མི་གནང་བར་བསྐྱོག་གཏང་གིན་སྒྲིང་། འབྲི་བྱུང་སྒྲོམ་པ་ནི་ལུགས་པ་
 མཇུག་པར་འགོ་ཡིན་སྒྲིང་བ་ཡང་། ཁོང་མི་ཆེན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཡང་། ལུག་སྒྲོ་སོགས་ཕྱི་
 རུམ་གཏོང་བར་ནང་དུ་ཡུད་ཅམ་ཞིག་བཏང་དེ་མ་ཐག་ལོག་བྱུང་། གསེར་སྒྲང་གང་
 གིས་འགོ་བྱས་པའི་འབུལ་བ་བྱས་པའང་། དེ་མ་ཐག་གཞན་ལ་བསྐྱོས་ནས་ཁོ་བོ་ལ་

- 36 -

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྩོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་ལྟར་སྤངས་མོས་ཀྱང་མ་
 གོས་པར་སྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིན་སྤྱད་པར་མཛད། མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བཞིན་སྤྱད་
 བེམས་དང་སྤྱོད་བེམས་དམ་པོ་དང་མཚན་འཛིན་ལོར་ནས་བསྐྱབ་པ་བྱ་དུ་གསོད་
 པའི་མྱོངས་པ་ནི་མི་མངའ། རྩུང་བྱང་བ་བཞིན་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པར་མཛད་ཅིང་།
 བྱིའི་རྒྱུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཉི་
 བར་འཁོར་ལྷ་བྱར་གྱུར་པའི་སློབ་ཐབས་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བས།
 གནང་བ་དང་བཀག་པའི་མཚམས་མི་ཤེས་པའི་མྱོངས་པ་ནི་མི་མངའ། རྩོན་པ་དང་རྩོན་
 པའི་བརྟན་པ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པའི་གྲུས་པ་བྱ་དུ་
 བར་ཅན་བརྟེས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུས་པ་ནི་
 མི་མངའ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗེད་པ་མེད་པའི་དྲན་པ་བྱ་དུ་བར་ཅན་མངའ་ཞིང་།
 བསྟེལ་བའི་རྒྱ་འདུ་འཛིན་མ་གཡང་རྒྱུར་རིང་དུ་སྤྱངས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲོ་གསུམ་
 ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་མཛད། གཡེང་བ་རྒྱུང་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ནས་བྱ་བྱར་བ་
 ལའང་སྒྲོ་སྟོམ། མཐོང་(ལྔ)གཡོག་གཏོང་བའི་ཆོད་ཅམ་དུ་འདུག་ཀྱང་སྒྲ་བ་བྱུང་ངོ་
 ཅོག་གི་བྱེད་ན་བྱ་དུ་པར་དུའང་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་རྩུང་ཉེས་པ་བྱུང་
 བ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པ་དང་། བྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་
 རྩོམ་བེམས་བཏང་ནས་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བའི་ཚུལ་ནམ་ཡང་མ་ཆག་པར་མཛད་པས་སྤང་
 ལོར་ལ་གཡེལ་བའི་བག་མེད་པ་ནི་མི་མངའ། སྤྱི་ལྷ་རྩུང་མི་བསྐྱུན་པའི་བེམས་དུལ་

ཞིང་ཞིང་པ་མཛད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་བ་ནི་ཆད། དེ་ལྟར་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒྲིལ་
 ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། མ་གྲུས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མང་བ་གང་ཡང་མེད་
 བས་ཉེས་ལྟར་གས་གོས་པར་འབྱུང་བའི་གནས་མེད། བདག་ལྟ་བུའི་ལས་སྒྲིབ་ཅན་དང་
 ལྟར་བ་མ་དག་པས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུག་སུང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བརྟགས་ཀྱང་།
 ཉོན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བ་དང་འགལ་བ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་
 མ་ཐོབ་དང་བཅས་པའི་ལྟར་བ་ཆང་དང་། སྤྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང་། ཐ་ན་མེ་ལ་རེག་
 པ་དང་རྩ་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་ལྟར་བ་སྤྲུག་གཅིག་ཅེས་ཡང་གོས་པར་མ་མཐོང་ན་གཞན་
 གྱིས་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ། ལྷགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ལ་ནི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ལྟར་དང་སྒྲིལ་པོའི་རྣམ་པ་ཤད་
 ཅིག་ཀྱང་བརྩམས། ཞལ་ནས། དེ་དུས་མི་ལྟས་ཀྱང་ལེགས་པོ་རང་བྱུང་གསུང་། དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་གསང་སྤྲུགས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདྲའ་བར་མཛད་
 ཀྱང་། བརྟན་པ་གནས་མི་གནས་སོ་སོ་ཐར་པའི་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་ཡོད་མེད་ལ་
 རག་ལས་པས། སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ར་ལ་ལམ་འབྲས་ཞུ་དུས་བྱུང་བའི་ཡིག་
 ཆ་གཞན་ལུས་སྒྲོར་གསལ་དྲག་ལ་ཁད་པ་ཞིག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་མཐོང་ན། འདི་ལྟ་བུ་
 ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་མ་ཆོང་བཞིན་དུ་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་ན་བརྟག་
 བཅུག་པའི་དཔེ་ཡོད་སྟུང་དཔེ་དེ་སྟོད་ལུང་མདའི་བྲག་གསེབ་ཅིག་ན་སྤྲོས་བཞག་ཡོད།
 ར་རང་མིན་པ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མེད་གསུང་། རང་སྤྱོགས་དང་གཞན་སྤྱོགས་གང་
 ལ་ཡང་ཆགས་སྤང་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཛད། སྤེ་རིགས་གང་གི་འདྲ་འཛིན་པ་མེད་པས་
 སྤེ་རིགས་ཀྱི་ཆགས་སྤང་ནི་ཡོང་དོན་མེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་སྤང་འབྱུང་
 བ་ཡིན་ནའང་། (༧)ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ལའང་དག་སྤང་སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 མཛད། ཐུག་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་གོང་མ་ཅི་རིགས་ཀྱི་གསུང་སྒྲིལ་ལ་བརྟགས་ཀྱིན་
 ཁོང་གི་ལྟ་བ་དེ་རང་ལ་ཐར་ཐུག་རང་མེད་པ་འདྲ་ཞུས་དུས་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན།

ཁོ་རང་ལ་ལོས་ཡོད་གསུང་བར་སྒྲུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དྲག་ཞན་སོགས་སུ་
 མི་འབྱེད་པར་ཅི་གཅིག་ཏུ་བསྟེན་བར་སྒྲུང་། བདག་གིས་ཐོག་མར་མཇལ་དུས་ཞིག་ངས་
 ལམ་རིམ་ཡིན་བྱས་ན་སྒྲོམ་མི་ཉན་པར་སྒྲུང་བས་དོན་ནི་འདྲ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་
 ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན་གསུང་། བཀའ་
 གནང་བ་བཞིན་ལམ་རིམ་དང་ཕྱག་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲིང་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་
 དམིགས་ནུམ་འདྲིལ་པོ་སྒྲུབ་བདེ་མོ་ཡོད་པ་ཞིག་མཛད་སྒྲུང་། ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་
 གསུང་བསྐྱགས་པ་མཛད་ཀྱིན་འདུག །ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་ངེ་ལྟར་མཛད་འོག་ཏུ་ཞིབ་པ་
 བྱུང་། དེ་ལྟར་ཆགས་སྒྲུང་དང་དགྲ་གཉིན་ཕྱོགས་རིས་མི་མངའ་བས་འདི་འདྲ་ཞིག་
 དང་འཐབ་ཚུད་དང་འཁོན་འཛིན་འདུག་གོ་ཞེས་པ་ན་བས་ཀྱང་མ་ཆོར། སྤྱག་བསྐྱེལ་
 དཀའ་སྒྱུད་ལ་བཟོད་པའི་མཐུ་ཆེ་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མགོ་དང་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་
 ལྟ་བུའི་བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་ཞིང་། བདག་གིས་མཇལ་དུས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བཞེས་
 ག་ཞན་ཡིན་ན་སྟན་ཐོག་ཏུ་རང་བཞིན་བསྐྱད་པས་ཐང་ཆད་ཡོང་བའི་ཆོད་ཅམ་དུ་འདུག་
 བའང་། མི་དར་མས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པའི་བཙོན་འགྲུས་མཛད་པར་འདུག །རང་ཉིད་ནི་
 གཏུམ་མོའི་ནུལ་འབྱོར་བརྟེན་པས་གང་བ་སོགས་ནི་མི་མངའ། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་
 བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་དགོས་ཞེས་གོ་བའི་སྤྱིར་ཡིན་ནམ། མི་གཅིག་ལ་གཡིའི་པགས་པ་
 གཅིག་ཞལ་ལྟ་མཛད་ཀྱིན། བར་སྒྲོ་བྱེ་མ་ཐག་ན་དདུར་གདོར་གཅིག་གི་སྒྲོ་གསུམ་
 བར་བསིལ་པོ་འོང་བ་བདོག་པས། ང་སྟོད་ཐོ་རངས་འདིར་བསྐྱད་ནས་དགོ་སྒྲུབ་
 བྱེད་དུས་ལུས་མོའི་གདོང་འབྲུགས་ནས་ཡོང་བར་སྒྲུང་། ལུས་མོ་འགོ་བས་པ་ཡིན་
 གསུང་གིན་སྒྲུང་། ཡང་ཞབས་ཕྱགས་དེ་དོལ་སྒྲུང་བས་མི་ཞིག་ལ་ཞབས་ཕྱགས་ཀྱི་
 ཞལ་ཏ་མཛད་ཀྱིན། ངས་བསྒྲོར་བ་བྱས་པས་ལྷམ་ཟད་སོང་གསུང་གིན་སྒྲུང་། སྒྲོས་
 ཞལ་འཇམ་པོ་ནི་ཡོད། བསྒྲོར་བ་དུམ་དུམ་ལ་ཟད་པ་རང་མི་ཡོང་སྟེ། ལར་ཉིན་མཆོན་

གཞན་གྱི་ལོ་ཟླ་རྩེ་ཆོས་བཤད་པ་བས་སེམས་ལ་པན་ཆེ་བར་སྒྲུང་། ཆོས་སོགས་གསུང་
 བ་ལྟས་དུས། ཆོས་ར་རང་ལ་འཆད་དགོས་པར་འདུག་པ། ཐོག་(༡༧)མར་མི་ལ་སྒྲིང་
 རྩེ་བྱེད་པ་ལས། རང་ལ་སྒྲིང་རྩེ་བྱེད་དགོས་པར་འདུག་གསུངས་ནས། ཆོག་གསུང་
 ཚད་གོ་རྒྱ་ཆེ་བ་དོན་འདྲིལ་བ་ཆོས་མི་འཆད་གསུང་ཡང་གསུང་ཚད་ཆོས་ཀྱི་གནད་
 ཟབ་དགུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འོང་བ། ཆོག་ཙམ་ཡང་ཆུད་མ་བོས་པར་འཛིན་འདོད་སྟེ་བ།
 གསུང་གང་བྱོན་རྟོ་བཅག་པའི་འཕྲོ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་སྟོག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་བདོག་ཅི་
 རིགས་ཀྱི་བཞིན་རང་གི་རྟེན་བཀྱར་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་ཡང་བོང་བྱས། འཆད་ས་མ་རྟེན་
 པ་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་མི་མཛད་པར་ཆོས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་དགོན་པའི་འདུ་གཤེས་བསྐྱེད་
 པ་དང་། རྟེན་པར་དཀའ་བ་དང་། དོན་ཆེ་བ་དང་། གཅེས་སྒྲས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
 པ་དང་། འདུ་འཛི་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་ལག་ལེན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
 ལུ་ཚད་ལ་དཀའ་ཆོགས་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་སྒྲགས་ལ་གིན་ཏུ་དམ་
 པར་འདུག། ཁྱོད་ལྷ་རྩྱུ་གི་ལུང་ཞིག་ཀྱང་བྱགས་ལ་འདོགས་པ་ལྟ་བུས་ནའང་དགོན་པ་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པར་སྒྲུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོགས་བཅད་རེ་རེའི་ཕྱིར་དུའང་
 སྒྱུ་བཏང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོགས་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡིན། བྱད་
 པར་སྒྲགས་ཀྱི་གསང་སྟོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་འདུག་པ་ལ་
 ལག་ལེན་དེ་འདྲ་རང་ཞིག་དགོས། དར་ཁ་གང་བྱིར་བྱུང་ན་ལག་དང་བྱི་ལའང་དབང་
 བསྐྱར་གྱི་གཤམ་བྱེད་པ་དེ་འདྲས་རང་མི་འོང་སྟམ་པའི་གོ་རྒྱ་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་བར་
 འདུག། དེ་ལྟར་བྱགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་རང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་།
 ཁོང་གིས་ལུ་བ་ལུ་བ་སོགས་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བཟོས་མཛད་པ་ཡིན་པར་
 སྒྲུང་ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལྟར་འདུ་འཛི་མེད་པ་ལ་བྱགས་དགུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྱུ་མདུན་དུ་གཤེས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཅི་རིགས་ལའང་སྟེ་བན་ཆོ་

གསུང་གི་ན་བཀའ་བཀྱོན། ཁོང་ཚོ་ཤེས་རབ་ཆེ་སྟེ་དད་པ་ར་ཆེ་ཞེས་གཞན་དད་པ་མེད་
 བར་གསུང་བར་སྟངས། དད་པ་ཆེ་བར་རྒྱ་མཚན་གཞན་དགོས་པར་མི་སྟངས། རྒྱལ་
 རྒྱལ་ས་རང་གིས་ཤེས་པར་སྟངས། གསུང་འབྱོན་དུས་ཀྱང་གདམས་རག་ཅི་འདྲ་ཞིག་
 ལའང་བསྐྱེད་དགོས། ཚིག་བཞི་པ་ཞིག་གི་དོན་ལས་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་ནའང་བསྐྱེད་ས་་
 བས་ཡོན་ཏན་སྟེ་བ་ཡིན། མང་པོ་ཤེས་ཀྱང་(༧ན)དོན་མི་སྐྱེས་ན་དེད་པོ་ཁ་ལྟ་མཁན།
 ཁ་སང་བའི་སྒོར་བྱང་བའི་ཡ་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། ཁོ་འཇིག་རྟེན་བའི་བླ་མ་
 རེན་པོ་ཆེ། བྱིད་ནམ་མཁའི་བྱ་ལ་ཡང་སྐྱེས་བཏབ་པས་སྟེ་བྱ་བ་པ་ཡིན། གནང་སྒྱིན་
 ལྷ་ཟེར་གྱིན་སྟངས། ཁ་ལ་ཆོས་བཤད་ཟེར་གྱིན་འདོད་པ་སྟིང་ལ་བྱག་སྟངས་གསུང་། དབྱུང་
 སྐྱེས་གྱིས་ཉམས་སྲུབ་བྱང་བར་འོས་པ་རྣམས་དབྱུང་སྐྱེས་དང་། འཇིག་སྐྱེས་གྱིས་
 ཉམས་སྲུབ་བྱང་བར་འོས་པ་རྣམས་འཇིག་སྐྱེས་གྱིས་ཉམས་སྲུབ་བྱང་། ཆོས་རྣམས་ལ་
 ཚིག་བཞི་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་བྱགས་ཉམས་སྲུབ་ཞེད་པར་སྟངས་སྟེ། འཁོར་བའི་
 སྒྱོན་མཚང་རིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་པས། གསོ་
 སྦྱོང་དང་ཆོས་གསུང་དུས་རྣམས་སྲུབ་ཤུམ་རང་བཤུམས། འཕྲོ་མི་ཆོད་པ་འོང་བར་
 སྟངས། ཞི་ལྷག་རྒྱལ་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གསུང་དུས་ཀྱང་འདི་ལྟར་
 བསྐྱེད་ས་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་འོང་གསུང་ནས། ཐོས་ཆོད་དང་འདི་ན་འདི་བཤད་ཅམ་མིན་
 བའི་རང་གི་ཉམས་སྦྱོང་གི་སྟེང་ནས་གསུང་བར་སྟངས། སྐབས་ཤིག་རྒྱ་བདག་ལ་འདི་
 སྐད་གསུང་། ཞི་གནས་རྒྱལ་པ་ལ་རྟེན་བཅས་དང་རྟེན་མེད་གཉིས་གྱི། དང་པོ་ལ་ཕྱི་
 རོལ་རྒྱ་སེམས་འཇིན་ན་ལམ་རིམ་དང་བྱུང་མེད། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
 འཇིན་ན་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕག་མོའི་བསྐྱེད་ས་མཛུབ་ལྟ་བུའམ། ཆ་
 ཤས་གཅིག་ལ་སེམས་བརྟན་པོ་བྱུང་བྱུང་དུ་སེམས་འཇིན། ད་ནས་ཡང་དེའི་ཁར་ཆ་
 ཤས་གཞན་རེ་བསྟན་གྱིན་བསྐྱེད་ས། རྗེས་སུ། གང་དུ་བདེ་ཆེན་ཞེས་བྱ་གཅིག་ཕུ་ཉིད།

- 43 -

བཞེངས་སྒྲུང་བས། རེད་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ལ་ཤོག་གསུང་། ཕརྩེ་ཏ་ཞིག་གིས་མཛད་
 པའི་བྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་རིང་ཞིག་སྒྲུང་བ་ཐོན་གསུང་བས་བདག་གིས་བཏོན།
 ཚ་བ་དེ་ཐོན་པ་ན། སྤང་ནས་རྒྱུན་གཏོར་མང་རབ་མཛད་པར་སྒྲུང་བས་རྒྱུན་གཏོར་
 རྣམས་བསྟེ་ཡིན་སྒྲུང་། རེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་དེ་ལ་ལྟ་མོ་བལྟས་སྒྲིང་མོ་ཤབ་བྱུབ་དེ་འདྲ་
 བྱས་པས་བྱེད་ཆོ་དེར་མ་ལབས། མི་གཏོར་མ་གཏོར་གིན་འདུག་པ། གཏོར་མ་
 མ་ཡིངས་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དགེ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིངས་པར་སེམས་རྒྱུད་
 དང་འབྲེས་པ་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་པར་གཡས་སུ་གཅིག་འདྲི། གཡོན་དུ་གཅིག་འདྲི།
 ལན་རེ་འདེབས། བར་དུ་སེ་གོལ་(༡༠ན)གཏོགས་ཟེན་ཚད་བྱེད། མཚར་ཡང་མཚར་
 གསུང་། དེ་འདྲའི་བྲན་ཤེས་བསྟན་པར་སྒྲུང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ནས་དེ་
 ལྟར་བྲན་ཤེས་ཡིང་མེད་བསྟན་པ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་ཐོབ་པའི་གནས་མེད་པ་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་མི་ཐོབ་ཀ་མེད་དུ་འང་སྒྲུང་སྟེ། སྒྲར་གོང་གི་གསུང་དེ་རྣམས་
 ལ་བསམས་ན་རྩོ་རྩེ་འཆར་གི་གོ་འཕང་སྒྲུར་དུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེད་
 བར་བ་འབྱུངས་པ་དེར་གདའ། བར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེད་པར་བ་ཐོང་ན་རྒྱ་མཚོ་དྲངས་
 པ་ལ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོགས་མེད་པར་འཆར་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 མང་པོ་རང་གི་རང་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་བཞིན། སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
 ལ་སྐྱེ་ཆོ་སྟོན་རོལ་དུ་མ་ནས། རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་དུ་རྩེས་སུ་འཛིན་
 པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆོ་འདིར་ཡང་དད་པ་དང་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་
 རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྟེས་པའི་གནད་ཀྱིས་རྩེ་བཙུན་ལ་ནི་
 བཞེད་དུས་མཇལ་ནས་བྱུགས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ལ་སོགས་པ་ཞུ་དགོས་ཐམས་ཅད་ཞུ་བ་ཡིན་
 པར་སྒྲུང་། ཅི་རིགས་ལ་ཉམས་སྒྲུང་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མང་པོ་མཐོང་བ་དང་།
 གསུང་བྱོན་པ་སོགས་ཡོང་ཡང་མི་ལམ་བཞིན་དུ་འབྲལ་སྒྲུང་དུ་སོང་ནས་ཡིད་བརྟན་

མི་བྱུང་བ་ཡིན་པར་སྒྲུང་ཡང་། སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བརྟག་དབྱུང་
 མང་དུ་མཛད། ཆོས་ཀྱི་གནད་ཟབ་མོའི་དྲི་བ་རྣམས་འཕྲུག་མེད་དུ་ཡོང་བས་བྲགས་
 ཆེས་ནས་བྲགས་ཀྱི་ཐེ་ཆོས་མ་ཆོད་པ་སོགས་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་པ་ལ་
 དྲིས་ནས་གཞེད་ཐག་གཅོད་སོགས་མཛད་པ་ཡིན་སྒྲུང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་མ་རིན་
 བཞེད་པ་དྲུངས་པའི་སྐབས་ཤིག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱུངས་གཟིགས་པ་ལ། ད་ཕྱིན་
 བཞེད་རྗེ་གས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབད་ན་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུང་། སྤྱི་མ་
 སྐལ་ལྷན་བདུན་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྤྱི་མ་གསུང་བ་ལ། རྗེ་འོ་ཞལ་ནས་
 ཉམས་སྒྲུང་ཡིན་ནམ་རྟོགས་ལྷན་པ་ལ་འདྲི་དགོངས་ནས། སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་
 བས། སྤྱི་མ་ཁྱེད་གོས་པ་མེད་དེ། ལམ་དེ་བྲགས་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བདེ་སྤྱི་མ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་བྱུང་བར་བ་(༡༠བ)སྤྱི་མ་ནས་འབྱུངས་ཟིན། ད་ཕྱིར་རྒྱུན་ཞིང་སྤྱི་མ་གྱི་ཐོ་ཉས་
 གོགས་མཛད་པའང་སྤྱི་མ་དུ་འོང་བས་ལམ་དེ་སྤྱི་མ་དུ་འབྱུང་ངོ་། རྗེ་བཙུན་གསུང་ཞུས་
 བས་བྲགས་ཆེས་པར་སྒྲུང་། སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། རྗེ་འོ་དུང་དུ་བྱུང་མེད་མཛེས་
 མ། གོས་ཡིད་འོང་གྱོན་པ་ཐང་ཞུ་དམར་པོ་ལ་ལེབ་གོན་བྱས་པ་ཞིག་དུས་རྒྱུན་དུ་འོང་སྟེ་
 ལྷའི་རྣམ་པར་མི་འོང་། དེ་སྤྱི་མ་མིན་ཅི་རིགས་ལ་སྤྱི་མ་གྱི་གསང་བ་བརྟན་པའི་
 སྤྱི་མ་ཡིན་པར་སྒྲུང་། ལུ་ཨི་པའི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བཙུམས་ཕྱིན་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་
 མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འོང་། གོགས་བྱུང་བར་ཅན་མཛད་པ་ཡིན་པར་སྒྲུང་།
 ཉིང་འཛིན་པའི་ལེགས་མ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་སྤྱི་མ་འདི་ཡང་གདངས་དང་བཅས་པ་
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་བཞེངས་དུས་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་འཐེན་གྱིན་འདུག་པ་
 གཟིགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུང་། རྗེ་དེ་ལྷ་སྤྱི་མ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་དུ་རོལ་
 པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 པར་སྒྲུང་གསུང་། སྤྱི་མ་འདིས་རྗེ་བཙུན་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ཞུས་པས། རྗེ་འོ་

- 46 -

བྱེད་དགོས་གསུང་། དུག་གི་ཁུ་རྩེར་བརྒྱུངས་ནས་རི་ལྷ་ལྷོ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་
 གསུམ་འདི་ལ་ཆ་མཉམ་པར་སྦྱང་དགོས། དེ་ལྷ་ལྷོ་བྱས་ན་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ཡིན་
 གསུང་། སངས་རྒྱལ་སྒྱུ་ལྷ་ལྷོ་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྷོ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱལ་མ་གྱི་དུས་སུ་
 ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པར་དགོངས་ནས། ཐ་ན་གསུང་འབྱོན་
 པ་རྒྱུ་ཆད་ཀྱང་བད་དག་པ་དང་སྒྲ་སྒྲད་ཐོན་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་མཛད་ཅིང་། གསུང་
 འབྱོན་པའང་སྒྲ་གསལ་བ་ཞིག་བདོག །སྒྲོ་དམན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ།
 བདག་མེད་གྱི་ལྷ་བ་ཡང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བརྟེན་པར་སྦྱང་། བདག་གིས་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་ལ་ཡིན་ན་གང་ཟག་ལ་དགག་སྦྱབ་བྱེད་མི་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་མོ་
 ཞུས་པ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོགས་པ་མ་གཏོགས་གང་ཟག་
 མི་འགོག །ཡབ་སྲས་མཇལ་བར། ཝེར་བྱ་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གསལ་དག་པ། །གོས་
 གྱི་དྲུང་བཞག་སྒྲ་ཆོགས་ཆོན་དུ་འབྱུང་། །དེ་ལྷ་ལྷོ་རང་བཞིན་ཡོངས་དག་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱང་། །ལོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དེ་ལྷ་ལྷོ་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ལྷ་ལྷོ་རས་སྒྲོན་པོའི་སྤྱིང་
 དུ་ཤེལ་དཀར་པོ་བཞག་ན། ཤེལ་དེ་མི་སྦྱང་བ་ལྷ་ལྷོ་འགྲོ་སྟེ། ཤེལ་ལ་བསྒྲོན་འབྲི་
 བྱས་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ལ་དགག་སྦྱབ་གང་ཡང་མི་བྱེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་
 སྦྱང་བ་མི་འོང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཀྱ་ས་ལི་བ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ཉིད་སྤྱིང་པར་གཏན་ལ་
 སབ་གྱིན་སྒྲུབ་པ་ཡིན། (༡༥)དོ་ན་སོགས་ནས་ཀྱང་སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་གསུངས། མཁས་པ་པཱི་ཏ་རྣམས་གྱི་ལྷ་ན། མཚན་འཛིན་
 གྱི་སྒྲོ་དེས་རི་ལྷ་ལྷོ་བཟུང་བ་ངེས་པར་བྱས། དེ་ནས་རིགས་པས་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་ཉིད་
 དུ་གཏན་ལ་སབ་སྟེ། བསྒྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་བཞིན་ནམ། རང་དབང་བ་དང་།
 རྟོན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་དུ་བརྟུག་ནས་དེ་གཉིས་འགལ་རྒྱལ་བསམས་ཏེ་
 མཉམ་པར་གཞག་པ་གོམས་པ་ན་སྐྱགས་གྱི་སྤྱིང་པ་གསུམ་གར་བ་ལྷ་བྱ་ཞིག་བྱུང་།

དེ་ལྟར་བྱམ་མོང་དང་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པ་གཤམས་ཅན་བྱགས་རྒྱད་
ལ་འབྱུངས། རན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདེངས་ཚད་ཆེན་པོ་བརྟེན་པར་
སྒྲུང་སྟེ། རྒྱུང་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་བ་པ་དང་དྲག་ལ་ཡུན་རིང་བ་མཛད། རྟོགས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་རང་བརྟེན་ལས་ཆེ། ཞེས་བྱུང་གིས་ཞུས་དུས་གཞན་ཡོན་ཏན་ཅང་ཡང་མེད་དེ།
སྤྱི་མ་ལ་རན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་ཐག་ཆོད་སྟམ་པ་འདི་ཡོད། བ་ནིང་ནས་འཆི་ལ་ཁད་པ་ཞིག་
བྱུང་དུས་རྒྱུང་སྒྲུང་བྱགས་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་རན་སོང་དུ་འགོ་བའི་རྒྱུང་སྒྲུང་བྱགས་མི་
སྒྲུང་གསུང། མདོ་རྒྱུད་རྒྱུང་བ་ཅི་རིགས་ཡིན་ན། རན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་གདེངས་འདྲ་
བ་ཁམ་ཆེ་རྒྱ་མེད་སྟམ་པ་འོང་སྟེ། མཁས་པས་བསམས་ན། གསུང་གི་འབྱོན་བྱགས་དེ་
ལ་བརྟགས་དུས་འཛིགས། ཡོན་ཏན་རང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་ཆོད་དུ་
སྒྲུང་སྟམ་པ་གདུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་བདོག་ཀྱང་ཆོག་མངས་(༡༡བ)པའི་སྤྱིར་མ་
བྲིས། གྲྭ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཞན་ནས་འཆོལ་བ་ཞུ་དགོས་པ་མི་
སྒྲུང་། རྒྱ་བོ་པལ་ཆེ་བ་ལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ། འབྲལ་གྱི་མཛད་སྟོན་རང་གིས་
ཟབ་རྒྱས་བསྟན་ནས་བདོག། །དེ་ལྟར་དཔའ་བོ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའོ། ཆོང་བ་ཁེ་
སྟོགས་གྲུབ་པ་ལྟར་དལ་བའི་རྟོན་ལ་སྟོང་པོ་ནི་བྲུངས། རྒྱ་ཆེ་འདིར་རྒྱུ་བ་དགོས་པའི་

དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྫོགས་ནས། དག་པའི་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པར་དགོངས་
 པ་ན་ཡང་། དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་བཞེས་པའི་དུས། སྤར་ལྷ་བ་གཉིས་པ་ལ་
 སྒྲུབ་མཆོད་མཛད། དེ་ཡང་ཆོས་ལུ་ག་ནས་འཇུགས་པ་ཡིན་ནའང་། དེའི་ལོ་ལྷ་
 བ་དང་པོ་ནས་བཅུགས། དེ་ཡང་ཆོས་གཅིག་རང་ནས་ཚུགས་གསུངས་ནས། བཅུགས་
 པའི་ཉིན་རང་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བརྟན། རོ་མཚར་བའི་ལྷ་ས་མང་དུ་བྱུང་ཚུལ་སོགས་
 སྐད་ཆ་བརྒྱད་པ་ལས་ཐོས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་དབེན་
 པར་སྡོད་སྒོ་བ་ཡོད་པས། ཡིད་ཆེས་པའི་མི་ལ་དྲི་ས་མ་རྟེན་པས་འདིར་མ་བཀོད།
 རྗེས་སུ་ཉེ་གནས་དད་པ་ཅན་གྱིས་གྲུས་པའི་རྟེན་རིང་བསྐལ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 སྒྲུབ་གདུང་ལ་ཞུགས་འབུལ་བ་ནན་གྱིས་སྤངས་གདའ་ནའང་། སྤངས་པ་རྣམས་གྱིས་
 དགོན་པ་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། ཕྱིན་ཆགས་པའི་ཕྱིར་གསེར་འབུམ་བཞེངས་ཏེ། དེར་སྒྲུ་
 གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། སྒྲུབ་མཆོད་ཁང་པ་ན་རྒྱན་དུ་གསོལ་
 བ་འདེབས་ཞེས་ཐོས་སོ།།

དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མཛད་ཚུལ་
 དང་། ཉམས་རྟོགས་འབྱུངས་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཞལ་གཟིགས་
 ཚུལ་དང་། ཞིང་འདི་ནས་དག་པའི་ཞིང་གཞན་དུ་འབྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་
 པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་བྱི་བར་འོས་མོད་ནའང་། བདག་གིས་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་པའང་མ་
 གྲུབ་ལ། མཆོལ་ཕུལ་ནས་དམིགས་གྱིས་བྱ་བའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་
 གིས་དང་པོ་མཇུག་དུས་ནས་སྒྲིལ་བུ་དམ་པ་འདི་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་
 ཅུམ་ཤེས་པར་གྱུར་ནའང་ཅི་མ་རུང་སྒྲུལ་ནས། སྒྲུབ་དུ་ཕྱིན་རེས་གྱིས་ཞར་ལ་འཕོས་
 པ་སྐབས་དུས་འཛོམ་པ་བྱུང་(༡༩༩)རེས་གྱིས་མདོན་ཚན་རྒྱུད་དུ་ལ་བྱར་ཞུས་པ་མང་
 དུ་ཡོད་པས། ཕྱིས་ཤ་བྲག་རང་གསོལ་བ་བྱསྒོ་བ་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞུས་ཤིང་

བཀོད་པ་ནི་མེད། བདག་རང་གིས་ཁྱས་ཤིང་ཟིན་བྱིས་བྱས་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་ཡི་གེར་
བཀོད་ནའང་བདག་རང་གི་དད་པ་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་ཁིང་རྣམ་ཐར་མི་བཟེད་པ་དང་། འདི་
ཙམ་ཡང་གིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཆེ་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་དགོན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་འོང་བ་འདུག་
སྟམ་ནས་ཕུང་ཟད་ཡི་གེར་བཀོད་པ་འདི་བྱས་སོ། །

རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྩེས་བཟུང་ཞིང་། །སྐྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་མི་
 གཡོའི་ཉིང་འཛིན་འབྱུངས། །སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་རབ་སྤངས་པ། །དཔལ་
 ལྷན་སྤྲེའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །བདག་གི་སྒོ་དམན་སྤངས་པ་ཞན། །དཔལ་
 ལྷན་སྤྲེའ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །ཡུན་རིང་བསྟེན་པ་མ་གྲུབ་པས། །སྤྲེའི་རྣམ་ཐར་སྐྱ་མཚོ་
 ལ། །བརྗོད་པར་སྟོབས་པ་མེད་ན་ཡང་། །ནམ་མཐའ་གིན་ཏུ་ཡངས་པ་ལ། །མཐའ་
 ལྷིང་འཕྱར་བར་མ་ཟད་ཀྱི། །བྱ་རོག་དག་ཀྱང་འཕྱར་བ་ལྟར། །བདག་ཀྱང་དད་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་ཐར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་སྟོ། །མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་མང་
 མཐོང་ཞིང་། །སྟིགས་མའི་དུས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱི། །སྟོད་ཚུལ་མཐོང་བས་ལྷག་པར་
 ཡང་། །དཔལ་ལྷན་སྤྲེའ་བྱུང་ཏེ། །རྣམ་ཐར་སྒྲོག་ལ་རིངས་པར་གྱུར། །ཉི་
 མའི་འོད་ཀྱང་ལྷ་ཅི་སྟོས། །འོད་ཟེར་ཆ་གས་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །འོད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་
 ཟིལ་གཏོན་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །རྣམ་ཐར་ཆ་གས་འདི་ཡིས་
 ཀྱང་། །དྲིགས་པ་ཅན་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་མནན། །ཐར་འདོད་ལམ་ཟབ་གསལ་བར་
 བྱེད། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་འདོད་རྣམས། །རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་འདྲ་བའི། །
 བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་བྱོས་ལ། །གང་གི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བོས་ན། །ཞི་ཞིང་དུལ་
 བ་མི་བོབ་པར། །སྟེད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་འགྱུར་བའི། །བཤེས་གཉེན་རིང་དུ་སྤང་
 བར་གྱིས། །དཔལ་ལྷན་སྤྲེའ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི། །རྣམ་ཐར་གང་གའི་བྱ་སྟེད་ལས། །འབྱུ་
 གཅིག་ཅུ་ཞིག་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཞལ་ལས་མདོན་སུམ་བོབ་པ་རྣམས། །སྒྲོ་སྤྱར་རང་

བཟོ་མེད་པར་བཀོད། །འོན་ཀྱང་བདག་སྟོ་(༡༣བ)མཐུ་ཆུང་བས། །སྤྲུལ་དོན་གསལ་
བར་བཀྲིས་པ་དང་། །དམ་པའི་བྱུགས་དང་འགལ་བ་ཡི། །ཉོངས་པ་ཇི་སྟེད་མཆིས་
པ་རྣམས། །སྤྲུལ་པའི་སྤྱན་རྒྱར་གྲུས་པ་ཡིས། །འབྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སོ་སོར་
བཤགས། །བག་ཆགས་བཅས་པ་དག་གྱུར་ཅིག །འདིས་མཚོན་དགོ་བ་ཅི་བསགས་
མཐུས། །དེར་ནས་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །བདག་སོགས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །དཔལ་
ལྷན་སྤྲུལ་མ་དེ་ཉིད་དང་། །ཡང་དག་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། །འབྲལ་མེད་དབྱེས་
བཞིན་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །བཀའ་བཞིན་ལེགས་པར་སྦྱབ་བྱེད་ཅིང་། །མི་མཉེས་ནམ་ཡང་
མི་སྦྱབ་པར། །བཤེས་གཉེན་བསྟན་ལ་མཁས་གྱུར་ཏེ། །སྤྲུལ་བྱང་ཆུབ་སྦྱར་ཐོབ་
ཤོག །ཅིས་དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་ཆུ་རྒྱན་འདི། །དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་
མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་རྒྱལ་སྟེ་བོས་ལེན་པའི། །བཙུན་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་
བཟང་བོས་དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་དུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག། །

༡༡༡། །སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་བྱིན་མ་ཐར་ དང་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་སངས་བརྒྱ་བོ་རྟེན་སྤྱི་ཕྱི་ལྟོ་གཞོན་ལུང་དུ་ས་ནས་ཡི་དམ་དཔག་མེད་གཟིགས། །
གཤམ་པའི་རྒྱལ་སྤེང་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་གཡོ། །ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་རྟོགས་
པའི་ཐུག་ཀྱང་རྒྱས། །རིན་ཆེན་སྒྲིབ་པའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ། །ཞིང་མཆོག་གང་དུ་
བདུད་བཞི་འཛམས་པའི་ཆོ། །སྐལ་ལྷན་གིང་རྟེན་མཆོན་དུ་ལེགས་གསོལ་ཞིང་། །མི་
མཛེད་ཞིང་འདིར་འཛམ་དཔལ་གཞོན་ལུ་བཞིན། །བྱོད་ཉིད་འགྲོ་ཀུན་ཡན་བདེའི་འབྱུང་
གནས་གྱུར། །སངས་རྒྱལ་དཔོན་དུ་འབྱུངས་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ། །སྦྱེས་མཆོག་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱལ་པར་ཐར་པ་དང་། །དེ་ཡི་གདུང་བརྒྱད་འཛིན་པ་རི་ཅམ་ཞིག་ །བྱོན་ཚུལ་མདོར་
བསྐྱས་བསྐྱན་གྱི་ལེགས་པར་ཉོན། །དེ་ལ་དགེར་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་གནས་ནི་རྒྱ་
མ་སྟོན་མདའ་རོག་སྒྲ། །ཡབ་ནི་ཡར་ལུང་དགེར་སངས་ནས་བྱོན་པའི་དགེར་གཤམ་རབ་
སྐྱབས། །ཡམ་གཡང་མོ་ཁྱེ་ལྷམ་གཉིས་ལ། །བྱེད་ལ་སྒྲག་དང་། །བུ་མོ་ལ་སྒྲག་དང་།
བྱེད་ལ་དར་དང་སྒྲས་གསུམ་བྱོན། །དེའི་ཆེ་བ་ལ་སྒྲག་ནི་དགེར་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཅུང་
བ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོམ་པ་གཤམ་རབ་གཤམ་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་བྱོན། །དགེར་ཆེན་
པོ་འབྱུངས་ནས་སྒྲ་བ་བཅུ་ཅམ་ལོན་པ་ན། །ལྷ་ཞིག་ཞལ་མཐོང་བ་རོ་མ་མཁུན་པ་ལ་
ཕྱིས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཡིན་པར་འདུག་གསུང་། །ཡང་བྱིས་པའི་སྐྱབས་གིག་ཏུ་ནད་
ཡམས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་སྟོན་མདའ་མི་མང་པོ་གི་གཙུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱུང་། །དེར་
ཞོང་གཉིས་གཡས་གཡོན་དུ་བཞག་གིན་གཙུག་ཏེར་རྩི་རྩི་རེ་གསུངས་པས། །རྣམ་
གཅིག་རྣལ་ལམ་ན་མི་རྩི་ལ་ས་མཁར་རྒྱབ་ན་བྱ་མང་པོ་ཏིབ་ཏིབ་འདུག། །དེའི་དོར་

ཞིག་གི་ནང་ན་གཙུང་པོ་གཉིས་གི་ལ་ཁད་ཚུད་འདུག་པ་ཐུག་གིས་སྤེར་དུ་བཏོན་པ་ཞིག་
 མིས། དེའི་སང་ནས་ཁོང་གཉིས་པན་གསུང་། དེ་ངས་ཆོ་སྤྲ་ས་ལ་སྤྲུགས་ལ་སྤྱངས་པ་
 བྱས་པའི་དྲགས་ཡིན། ཆོ་འདི་ལ་དེ་ཙམ་མི་འོང་གསུང་། དེའི་དུས་སུ་འབྱོར་པ་ནས་
 ཁལ་བརྒྱ་ཐོན་རེའི་ཁང་གཞིས་ཡོད་ཅིང་། (༡༣)ཡབ་དེ་ཐུགས་ཤོད་པས་མདུན་མ་
 པལ་ཆེར་ཁོང་གིས་མཛད་པ་བྱུང་། དེར་མི་དཔོན་གྱིས་ཐུག་དོག་བྱས་བཀོངས་སྐད།
 དེར་ཡུམ་དང་སྲས་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་མ་ཐུའི་སྒོན་སུ་གཉེར་དུ་བྱོན། དཔྱེར་ཆེན་པོ་དགུང་
 ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པ་ལ་མཁན་པོ་རྣམ་རྒྱ་བྱ་བ་ཞིག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་གཞོན་
 ལུ་གཤམས་སུ་གསོལ་དཔྱེར་ཆེན་པོའི་དགུང་ལོ་སྤྱི་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་ལོ་ཅིས་སོགས་དང་བསྟན་ན། སྤྱལ་རྩའི་མཚན་སུ་
 འཁྱུངས་པས་གང་དུ་བྱས་ཀྱང་རུང་བར་མཛོན། དེ་ཡང་ནག་ཅིས་གྱི་ས་མོ་སྤྱལ་ལོ་ལྷགས་པོ་ན། དཀར་ཅིས་གྱི་དཀར་བ་དང་
 རབ་མྱོས། དེ་ནས་ལོ་ལྷ་བཅུ་མོང་པའི་ས་པོ་རྩ་ལ་འགྲོ་མགོན་འཁྱུངས་བརྒྱད་པ་འདི་ལ་རྩ་ལོ་པ་མང་། དགུང་ལོ་བཅུ་
 བཞི་པའི་དུས་སུ་བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོ་དེར་བྱོན་པས་ཆོས་གསན། བཙེ་བརྒྱད་པ་ལ་ཅི་
 སྒོམ་གྱིས་སྤྱེའུ་ཟུར་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པས་ཐུགས་དད་ནས་དེར་ཅི་ཐོན་བྱ་དགོངས་པ་
 བྱུང་། དེའི་ལུབ་མོ་སྤྱེའུ་ཟུར་ན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་རྣམས་རྣལ་ལམ་ལ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤྱེའུ་
 ཟུར་དུ་བྱོན། ཐུགས་དཔྱེས་ནས་ཁྱོད་ངའི་གཡོག་བྱེད་དམ་སྒོམ་གསུངས་པས་བསམ་
 པར་ཁྱུ་ཁྱེས་པས། འོ་ན་ཁང་པ་རང་དབང་བ་དགོས་གསུངས་ནས་ཁང་རིན་གསེར་
 ཞོདོ་གནང་། སྒོ་མི་འདུག་པས་ཁོང་རང་གི་གནམ་སྒོ་སྤྱང་ནས་གནང་། སྤྱན་གྱི་འབྲས་
 ལུ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་གིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། དེར་སྤྱུ་མཚན་དང་ཐུགས་དམ་ཅི་
 གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་བཟང་པོ་འཁྱུངས། རོ་བོ་མི་གཡོ་བ་ཞལ་གཟིགས་
 རི་ལྟར་གཟིགས་པ་བཞིན་ལྷ་བཟོ་འབྲི་བཅུག་སྟེ་ད་ལྟ་འདི་ན་བཞུགས། སྤྱེའུ་ཟུར་པ་
 ལ་རྩོགས་པ་ཡུལ་བས་མཉེས་ནས་ལུང་བསྟན་མཛད། ཁྱོད་ལ་ལོ་དྲུག་ཏུ་ཙམ་ན་སེ་
 བོ་ཐལ་མོ་སྤྱོར་བ་ལོང་བ་ཞིག་ཡོང་བར་སྤྱང་གིས། དེའི་དུས་སུ་འཁྱུངས་པ་གཅིག་

ཅིགས་ཤིག་གསུང་བས། བྱིས་ཀྱི་མ་སྒྲར་བཞེངས་པ་ཡིན་གསུང་། ལན་ཅིག་སྒྲུབ་ཅུང་
 པ་དང་དཔོན་སློབ་ཁ་ཡར་བྱོན་ནས། ས་ཆོག་ནས་བཟུང་སྟེ། དཀྱིལ་ལམོར་རི་ལྟར་
 བཤད་པ་བཞིན་བཞེངས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མིས། ཡར་(༡བ)སྒྲུབ་ཅུང་པའི་ལྷགས་
 ལ་གཞིབས་པས་སྒྲིག་མར་སོང་བ་ཞིག་མིས། ཡར་སྒྲུབ་ཅུང་པའི་སྒྲིན་སྒྲུབ་པ་ཤིག་
 ཅིག་གནང་བ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཅད་ཀྱང་མ་མེད། ཁོང་གི་རྟེན་ནས་གྱི་ཞིག་
 བཏོན། དུམ་བུར་བཏང་བ་ཞིག་མིས། སྒྲུབ་ཅུང་པའི་ལྷགས་དམ་འབུམ་པ་དེ་གཞིག་
 སྒྲུང་བ་ལ། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ས་རྩོ་བྱེད། ཁོང་གིས་གསེར་རྟོག་དེ་བྱེད་བ་ཞིག་ཀྱང་
 མིས། མི་མང་པོ་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་ལས་བསྐྱལ་བ་སོགས། སྒྲུབ་ཅུང་པའི་ཡོན་ཏན་བུམ་པ་
 གང་བྱོ་བཞིན་དུ་དོན་གཉིས་འབྲུབ་པར་མཆོན་ལྟས་མང་དུ་བྱུང་། དེར་གཞན་གར་
 ཡང་མ་བྱོན་པར་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགྲུང་དུས་སྒྲུབ་ཅུང་པ་
 གཤེགས་ནས་རྒྱ་མར་བྱོན། དབྱར་དེ་རྒྱ་མའི་རྩ་བ་མོར་བཞུགས། ལམ་རིམ་ཆར་
 གཅིག་གསུངས། དེའི་བྱི་ལོ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བཏང། དབྱར་དགྲུན་ཁ་ཡར་ཞིག་བྱ་ཡུལ་
 དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་གསན། བྱ་ཡུལ་བས་སྐྱབས་འགོ་ཞིག་གནང་བའི་རྩ་བ་མོ་སྐྱ་ལུས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཆེན་པོ་ཡལ་ག་ལོ་མ་ཆད་མེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཆོགས་
 སྒྲུང་བས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་སོང་བ་ཞིག་མིས། བྱ་ཡུལ་གྱི་ལ་ཁ་ནས་དུང་བུས་
 པས། འཛམ་བུ་གླིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོས་སམ་སྒྲུམ་པ་ཞིག་ཀྱང་མིས། བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་
 པོ་ལ། ཉེ་གནས་ཀྱིས། སྒྲོམ་པ་དེ་རྟོགས་པ་མཐོ་སྒྲོན་ན་རི་ལྟར་གདའ་ལགས་ཞུས་
 པས། བྱག་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས། མཐོ་མཐོ་ཐ་མལ་པར་མི་འདུག་གསུང་སྒྲོན། གཉེར་དུ་
 བྱ་ཡུལ་བ་ལ་ཆོས་གསན་པའི་དུས་སུ། བྱ་ཡུལ་བ་རང་གི་དབུ་ཞུ་ཡུང། དགེ་བཤེས་
 ཆེན་པོ་བཅུན་ཆུང་དུ་བཞུགས་པའི་དབུ་ལ་གསོལ། བྱིད་ལ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་པ་ཞིག་
 བྱ་དགོས། བྱིད་བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན། ང་བས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོང་།

བ་འདུག་གསུང་། དེ་ཅི་འདྲ་ན་སྙམ་དུས། ཆེ་དེ་ར་རིང་། བྱ་ཡུལ་བའི་བྲག་ས་དམ་ལས་
 ལྷག་པ་ཞིག་ངས་བྱུང་། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་
 ངས་མ་ཆུན་པ་མེད་ཅེས་གསུངས། སྤེའུ་ཟུར་པས་ཀྱང་། བྱིད་རྣམས་འདི་ལ་དགེ་
 འདུན་གྱི་ལས་ཁུལ་ལ་སོགས་པ་མ་དེ། དགེ་སྦྱོར་བྱེད་ཆུག་ཅིག་ཅེས་ཞལ་འཛིན་སུ་
 གང་དང་ཡང་མི་སྙམས། ཡོན་བདག་གིས་རྒྱགས་སྦྱེལ་བྱོན་དུས་ཀྱང་། ཆ་བ་དང་
 གནང་སྦྱིན་མཛད། བྱིད་(༣)བྱིས་པ་ཞིག་གི་དོན་ལ་དཀའ་སྤྱད་ལུས་པ་རོ་མཚར་ཆེ།
 བྱིད་ཀྱི་འདི་ལ་གཅིག་ཡོང་བར་འདུག །གངས་འདི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་རྣམས་
 གྱིས་ང་བཙུལ་ཏེ་མ་རྟོན་པ་ཡིན། བྱིད་ཀྱི་འདི་ངས་པར་ཉལ་ཁིང་བསྐྱངས་པ་ཡིན།
 ཞེས་སོགས་དབྱེས་པ་མང་དུ་མཛད་སྒྲི། གཟིམས་ཆུང་དུ་ལན་ཅིག་སྦྱོན་རས་
 གཟིགས་དང་སྦྱོལ་མ་ཕྱག་བརྒྱད་མ་ཞིག་ཞལ་གཟིགས། སྦྱོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱང་
 སྦྱོལ་མ་ཉིད་གྱིས་གནང་། དེ་ཡང་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ངས་པ་མི་སྒྲིང་། རམ་མཁའ་
 རས་ཡོང་བ་བཞིན་སྒྲིང་གསུང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་བྱུང་གཏད་ནས་
 གཡས་ན་རྟ་མགིན། གཡོན་ན་ལོར་བུ་འཛིན་པ་བཞུགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མ་
 ཆགས་པ་དྲུའི་སྦྱོན་དང་། དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་པའི་རྒྱལ་པོ་གཟིགས། ལན་ཅིག་གྱེ་
 རེ་མདར་སྐྱེ་ཁམས་ཐོག་པ་ཞིག་བྱུང་། བྲགས་དམ་ལ་ལྷན་གྱིས་བཞུགས་ཅོན། ལྷ་རོ་
 པའི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་འདི་ལ་ཞུགས་ན་མཆོག་ཐོབ་ཟེར་བ་བྱུང་དེ་ལ་འཇུག་པར་ཡོད་
 ཅོན། ཉེ་གནས་ཤིག་གིས་སུབ་སུབ་བྱས་བྱུང་བས་མེད་དེ་སོང་གསུང་། ཡང་རིན་ཆེན་
 སྒྲིང་ན་བཞུགས་དུས་འཁོར་ལོ་གཉིས་བྱུང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་རེ་ཕྱ་ལ་སོང་། འདི་
 ཆད་པ་དང་མཆོག་འགྲུབ་ཟེར་བ་ལ་རྩ་བའི་ཉེ་གནས་ཀྱན་གྱིས་ཀླག་ཅོར་གྱིས་མེད་
 པར་སོང་གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་སྐྱེ་ཁམས་ལྷུ་མ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་། དར་ཉིན་གཅིག་
 ཞལ་དཔྱགས་ཆད་ནས་དྲོད་ཆ་ལམ་པ་དར་གཅིག་བྱུང་། རེ་ཞིག་ནས་སྐྱེ་ལུས་འགྲུལ་

ཏེ་བྱུང་བས་དགའ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོམ་པས་བསྐྱངས། དེ་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། སྐར་
མ་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཆགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་
དང་མཇལ་མཆིལ་ལྷ་མ་ཞིག་ཤུལ། དུག་བྱས་ནས་ཁོ་བོ་ཐག་རིང་ནས་ཡོངས་པས་
ཐུགས་ལ་འདོགས་པར་ཞུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཤིག་གསུང་བར་ཡོད་ཅོན་བྱོད་ཀྱིས་བསྐྱངས་
པ་ཡིན་གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་རྣལ་ལམ་ན་རི་ཞིག་ལ་འཛེགས་ནས་ཕྱིན་ཅོན་སོ་ལག་
གི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་འདུག །མཐའ་མ་རྣམས་མིས་བསྐྱོར་ནས་འདུག །ངས་དེའི་སྟངས་
ནས་དུང་དཀར་གཅིག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ལན་བདུན་བཞུགས་ནས་འདི་གང་གིས་ཐོས་པ་
ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་(༡༧)ལྟོག་པར་གྱུར་ཅིག་བྱས་བྱས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཞིག་མིས་གསུང་། ལན་ཅིག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་རྩོམ་སྒྲིལ་མ་
གཉིས་མཉམ་དུ་ཞལ་གཟིགས་གསུང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཤུགས་ཀྱི་ལྷ་པོ་དང་།
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྲོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞལ་གཟིགས། ཡང་དཔལ་ལྷ་མགོན་
གཉིས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས། རྒྱ་མ་སྒྲུང་འདེབས་པའི་དུས་སུ་རི་ལྷ་ར་བཞེད་པ་བཞིན་དེད་
ཀྱིས་དར་བར་བྱ་ཡི་གསུང་། བྱ་ཡུལ་གྱི་ཡང་ས་བརྟགས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཅི་
བཟང་ཅོམ་དུ་འདུག་པ་ཡིན་གསུང་། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། དག་བཤེས་ཀྱི་སྦྱ་ཆེ་
བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ། རང་རེའི་རྣམ་རྟོག་ལ་ཡང་
ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཆད་དག་བའི་བཤེས་གཉན་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོར་སྐར་འབྱོན་ཐང་བ་ལ་
སྒྲུལ་པ་ཡིན་ན། སྦྱོན་འདི་ཀྱན་ཡང་ཡུལ་རྒྱུང་བ་དང་། གནས་བྱ་འདི་པའི་ཁྲོམ་ཆོག་
ཅིག་ལ་སོང་བས། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་གངས་ཏེ་མང་རྒྱ་ཁ་ན་མི་གང་ལ་ན། རབ་ཏུ་གནས་
པ་ཞིག་ལ་ཟན་སྟོང་ལྷག་ཅོམ་པ་ཞིག་བརྗེས་པ་ཡིན་གསུང་། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་བྱིས་
པའི་དུས་ན་ང་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད། བྱིས་པའི་དུས་ན་ཡི་དམ་གྱིས་མགོ་ལ་ཐུག་
བཞག་ནས་བྱིན་རྒྱབས་བྱས། བཅུན་པ་བྱས་དུས་སྟོན་པའི་ཞལ་མཐོང་ལེགས་སོ་

ལེགས་སོགས་སུང་། འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོའི་སྐྱབ་ཐབས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་ཞུས་ནས་
 བསྐྱབས་པས་ཀྱང་ཞལ་གཟིགས། ལན་ཅིག་རྣལ་ལམ་དུ་སྒྲེལ་བྱུང་པས་ལྷེ་མིག་ཞིབ་
 མ་གང་བཏང་བ་དང་། སྒྲེལ་བྱུང་པའི་སྤྲོ་ཆུ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་མ་ལུས་པར་གསོལ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་རྣལ་ལམ་ངོ་མཚར་ཅན་ནི་ཆད་མེད། ཡང་ལན་ཅིག་རྣལ་ལམ་ན། ཁོང་
 རང་གི་བྱ་གས་ཀ་ན་པར་བྱག་པ་རིང་པོ་ཞིག་། དེའི་ཕྱག་ན་སྒྲོ་ཆུང་ཞིག་འདུག་པ་ལྟགས་
 བཅུག་ནས་འདུག། འདི་ན་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན་བྱས་པས། འདི་ན་གསང་སྤྲུགས་ཆུད་སྡེ་
 བཞིའི་གཏེར་ཡོད་པ་ཡིན། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་བྱིད་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་མིས་
 གསུང་། དེ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ལ་ཐོགས་རྒྱགས་མི་གདའ། དེ་ཡང་གཞན་
 གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱ་བ། ལན་ཅིག་སྤུ་ལར་ཡོན་བདག་ཅིག་
 གིས་དཔོན་གཡོག་ཁ་ཅིག་གདན་དྲངས། བཟའ་མི་གཉིས་པོ་གྲོས་བྱས་པས་ཐེན་བྱེར་
 བག་ཅམ་(༤ན)བྱུང་། མར་ཆུད་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ལ་བྲ་མ་བྱས། གཅིག་ཡོད་པ་ལ་
 གཅིག་ཤིང་། མི་ཆེན་གདན་དྲངས་པ་ཡིན་པས་ཅག་གོ་དྲོངས་ཟེར། གཅིག་ཤིང་། ཅག་
 གི་དྲངས་པས་ངེད་རང་ལ་རྩ་སྤོར་མེད་པས་བྱེད་དྲོངས་ཟེར་སྐད། དེ་ནས་བསྐྱོ་བ་ཡོན་
 བཤད་ཆང་བ་དང་། འདི་ལ་བྱེད་རྩ་སྤོར་མེད་གསུང་ནས་མར་ཆུད་བྱེད་བཤགས་
 བས་གཏད་གསུང་། རོ་བཅུན་ཡེ་ཤེས་སྤྱ་མའི་རྣམ་རྟོག་ལ། པོ་རྟོ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་འདི་
 རྣམས་ཉན་དགོས་སྟམ་ནས་ཞུར་བྱོན་པས་མཁྱེན་ནས་འོ་འདིར་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆའི་
 ཆོས་འདི་ལས་ལེགས་པ་མེད་ཀྱི་གཞན་དུ་ཉིན་མཚན་ངོ་མི་ཤེས་པར་དག་སྐྱོར་བྱས་པ་
 བས། རའི་འདིར་གཉིད་ལོག་པ་དགའ་བ་ཡིན་གསུང་། ཡང་དག་བཤེས་སྐྱུང་གི་རྣམ་
 རྟོག་ལ། དག་བཤེས་ཞང་སྟོན་དར་མ་གྲགས་ལ་པོ་རྟོ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ཉན་
 སྟམ་ནས་སྐྱོན་སྤྱར་ཞུར་ཡོད་ཅན། འོ་བན་བུན་མ་མང་། རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་འདི་ལས་
 ལེགས་པ་མེད་ཀྱི། ཁོང་པོ་རྟོ་བསྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་གཞུང་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་

པ་ལ་བྱུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་འགྲོ་མགོན། སྒྲོམ་པ་ཤེས་རབ་བྱུགས་གཉིས། གཞན་ཡང་
གདུལ་བྱ་སྒྲོང་བ་ལ་ལྟོ་བ་བྱ་སྒྲོམ། གདན་ས་འཛིན་འོས་སུ་བརྩི་བ་སྤངས་པོ་བ་དང་།
དཀྱི་ཚོར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་འདེབས་མཁན་དག་བཤེས་དེ་དང་། ར་བྱ་བྱུག་གསུམ་དུ་
བྱུགས་པ་བྱོན་ཏེ། དེ་ཡང་དག་བཤེས་ར་བྱ་བ་ཡང་འབྲོག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱོན། བྱ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁྲི་དཔོན་ཚང་གི་དང་པོའི་སྤྲུལ་པ་དེ་ཡིན། ཟུག་དེ་ལྟོ་བྱུག་གི་དང་རོ་བྱ་
བར་བྱོན། དེའི་དགོན་པ་འདེབས་མཁན་དེ་ཡིན། ལྟོ་བྱུག་གི་དག་ཤོར་བ་གསུམ་སྟོན་
རིན་ཆེན་སང་གི་བྱ་བ་དགོན་པ་འདེབས་པ་པོ་དང་སྤྱུ་ཆེན་མང་དུ་བྱོན། འགྲོ་མགོན་
གྱི་སྤྱུ་ཆེན་དུ་འབྲེན་པའི་དག་ཤོར་བ་དེ་ལྟོ་བ་རྩོམ་ཡིན་ནམ་བཟླ་གོ། །དག་བཤེས་
རས་བཟབ་པའི་དགོན་པ་ཡང་ཡང་འབྲོག་གི་ཚུ་རིན་ཡོད་པར་སྤྲོད་པོ། །

སྤྱི་སྤྱོད་མཁུན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་། ལ་ར་ན་གངས་
བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་། མང་དུས་སུ་སྟོང་ཙམ་ཆོགས། མཆོད་ཁང་རྟིང་མ་བྱམས་དབུ་རྩེ་
ནང་གི་རྟེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྒྱ་ཕིབས་དང་བཅས་པ་གཞན་བས་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པ་བཞེངས། དེ་ཡང་སྤྱི་ལྟར་བ་དང་བྱ་ཡུལ་པའི་བྱུགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་སུ་
བཞེངས། སྒྲོ་ཡང་ཤར་བྱ་ཡུལ་བྱུགས་སུ་བརྟན། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་
གདུང་རིང་བསྐྱེལ་བཞུགས་པའི་གདུང་ཁང་(༥༩)ཆེན་པོ་གཉིས་བཞེངས། ད་ལྟ་གསར་
མའི་དདུལ་གདུང་ཆེན་མའི་གཡས་གཡོན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་
བྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྱིན་གྲོལ་བྱི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས། ཡོས་ལོའི་
དགུན་ལྗེ་ར་བ་མགོའི་ལྗེ་བ་ལ་རྒྱ་མར་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཆོས་མང་
དུ་གསུང་། དེ་ནས་དུམ་སུ་འཕན་པོ་དང་སོག་པོ་པའམ་སྒྲོན་སུ་གོག་དགོས་ཡང་ཟེར་ཏེ་མིན་པ་འབྲེལ། །བར་བྱོན་
ནས་ཆོས་གསུངས། དེར་སྐྱུ་ཁམས་ལྟམ་པ་ཞིག་བྱུང་། རེར་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེན་ཡང་བདེན་
གཉིས་གསུང་། དེ་ནས་སྤོད་ཀྱི་བུན་ལ་ལྟའི་སྤྱིའི་མཆོད་པ་དང་གདན་འབྲེན་བྱུང་། ཐོ་

རངས་མཆོད་པ་གྱིས་གིག་བྱ་བའི་སྐྱེ་བྱུང་། དེ་ཡང་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ལུ་བ་འགྲོ་མགོན་དེའི་
 སྟེང་ཆུང་དེ་ན་གཟིམས་ཡོད་པ་ལ། ལྷའི་མཆོད་པ་འབུལ་མཁན་ཡིན་ཟེར་བ་ཚན་
 ཅིག་དང་མི་དཀར་པོ་གཅིག །དགོ་བཤེས་ཆེན་པོ་མཐར་སྐྱར་གཅིག་མཛད། དེ་ལྟ་བུ་
 དེ་གསལ། ལྷག་ལམར་དེ་བསྐྱམས་བྱོན་ནས་མི་དཀར་པོ་དེ་ལ། རོ་བོ་དེ་གྱི་སྟོན་
 པ་འདི་ལ་ཆོ་རིང་བ་ཞིག་ལྷ་གསུང་ནས་བྱོན་སྐབས་མཛད། གདམས་རག་བསྐྱབ་
 བྱ་དང་བཅས་པ་གསུང་། མི་དཀར་པོ་དེ་དང་གཉིས་སྟོ་གར་མཚམས་གྱི་ནམ་མཁའ་
 ལ་གཤེགས་པ་རྣམས། ཐོ་རངས་བྱ་རན་ལས་འདའ་བས་མཆོད་པ་གྱིས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བྱུང་།
 ནམ་ལངས་པའི་རྗེས་ལ་ཞལ་ཆེམས་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྗེས་ལ་ལུས་སྐྱར་བ་དང་།
 བགཤས་བསྐྱད་པའི་ཆོ་ག་མཛད་ནས་སྐྱ་ནམ་སྐྱར་གི་ཆོས་བདུན་སྦྱིལ་གྱུར་མཛད།
 ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེས་ལ་དཔུང་སྟེང་དུ་སྐྱངས་པ་ལྷ་རུ་རུ་བྱུང་། ཞལ་སྐར་
 ལས་གསལ་བར་མཛད་ནས་ཉེར་དགུའི་ནང་མོ་གཤེགས། དེའི་ལུ་བ་མོ་ས་གཡོས་དང་
 འོད་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐར་མཆོད་དང་སྐར་སྦྱོང་བའི་དུས་སྟེ། འཇའ་ཆོན་དང་མེ་རི་དང་།
 ཅན་དན་གྱི་ཆར་དང་མེ་ཉླ་གི་ཆར་སོགས་ལྷའི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། ལྷས་བྱུང་
 བར་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱུང་། དེའི་དུས་སྟེ་སྦྱིབ་པ་བྱུང་བ་དང་། ཉམས་
 ཉླ་གས་འབྱུངས་པའང་མང་པོ་བྱུང་། ལྷགས་དང་དཔུང་བྱོན་རིང་བསྐལ་མང་དུ་བྱོན།
 གདུང་རུས་བྱིས་པའི་ཁུ་རྩར་ཅམ་ལ་རིང་བསྐལ་གྱིས་བལྟམས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
 རིང་བསྐལ་ཁྱོར་(4བ)བ་ཁེངས་པ་བྱོན་པ་དང་། སྐར་ལྷགས་སུལ་བའི་སོ་ཕག་ཁྱོ་
 རྩའི་ཕག་ལྷ་བུར་གྱུར་ཏེ། འོགས་ལ་མི་གཡོ་བ་རང་བྱོན་བྱུང་བ་ལ་རྟེན་བྱིངས་ལྷགས་
 དགོངས་རྫོགས་བྱེད་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་བྱེད་སྟོག་གིར་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་
 ལྷགས་དགོངས་རྫོགས་བྱེད་སྟེ་བའི་སྟོན་མོ་སྐྱ་ན་མེད་པ་བསྐྱབས། རྟེན་ལ་ཕྱི་གདུང་
 མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཆོད་དང་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་ནི་བསམ་ལས་འདས་ཏེ། དཀར་ཆག་

ཏུ་བཏུང་། ཁང་གཏུང་གཏུང་ཁང་ཆེན་མོར་ཡང་། ཐུགས་དང་དབྱ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་
 རྟེན་བཞུགས་ཚུལ་སོགས་བསམ་ལས་འདས་པ་བསྐྱབས་ཏེ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་
 པས་མ་བྱིས་སོ། །

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ངོ་བོ་
 འགྲོ་མགོན་གང་དུ་འབྱུངས་སའི་གནས་ནི། མལ་དྲོ་བ་རབ་ཀྱི་འབྱུངས་སའི་ཁང་
 པ་དེའི་ཀ་བ་དེ་ལ་བཞུགས་གྱིན་ཁེར་བས་ཞོ་ཉེས་ཆང་ཉེས་བྱུང་། གཞན་ཡང་བསྐྱར་
 བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་གདའ། ཡབ་དགེར་བུ་མོ་སྟག་ །ཡུམ་ཤ་མོ་མདོག་གི་
 སྲས་ཆེ་བ་ཡོན་བདག་ཡ་སོ། རྒྱུད་བ་འགྲོ་མགོན། མཆོན་སྟོགས་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་སྐྱོ་
 རྟེན་དང་གསུམ་འབྱུངས། ཡུམ་གྱི་ལྷ་མས་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
 སྒྲུང་བ་དང་། ལྷ་འི་བུ་དང་བུ་མོའི་སྒྲུང་བ་བྱུང་གསུང་། ཡུམ་གྱི་རྣལ་ལམ་ན་ནམ་མཁའ་
 ལ་འབྱུང་བས་ཉི་མ་ལ་རེག་ལ་ཁད་དེ་སྒྱི་བོ་ཆོ་ལམ་པ་བྱུང་། དེར་མར་ལ་བལྟས་པས་
 འཛམ་བུ་གླིང་སྐྱབ་ལོག་ཏུ་བཅུག་ནས་གཟིགས་པའི་སྒྲུང་བ་བྱུང་གསུང་། དེ་ཡང་ས་ཐོ་
 ཏྲ་ལོ་མགོའི་ཆོས་དགའི་ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ལ་ཡུམ་རྣལ་གཟིམས་པ་ཞིག་ལ་འབྱུངས་
 བས་ཡུམ་གྱིས་འབྱུངས་པ་མ་ཤེས་སྟེ། འབྱུངས་པའི་དུས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ཉི་མ་གཅིག་
 ཤར་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་དྲོད་པར་བྱས་པ་ཞིག་མིས། འདི་བསོད་
 བསས་ཅན་མི་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡོང་གསུང་སྟེ། འགྲོ་མགོན་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
 དཔའ་དང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྒྲུང་བ་བྱུང་གསུང་། ལོ་བཞི་ལྔ་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་
 བསྐྱས་གྱིན་ཆོས་བཤད་མཛད། བྱིས་པའི་དུས་སུ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
 དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མི་གཡོ་བ་དང་གྲི་གྲུག་དང་བེང་ཞལ་གཟིགས། དགྱེར་
 (༥)ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། བྱིས་པ་དེ་ངའི་བྱུང་དུ་སྒྲོལ། དེར་བཞག་པ་ཕངས་གསུང་
 བས་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ནས་རིན་ཆེན་སྒྲུང་དུ་བྱོན། སྐྱབ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས།

རྟོགས་ཐོབ་པ་ཡིན་གསུང་། ཉེ་མཇུག་གི་དྲུང་དུ་འང་ལོ་གསུམ་བཞུགས། ཆོས་མང་བ་
 གསན་ཞིང་མཁྱེན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་དུ་ཀ་བ་དར་མ་སེའྲེའི་དྲུང་དུ་ལོ་
 གསུམ་བཞུགས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་ཀླ་རི་ཀ་སོགས་བྲགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། ཀླ་
 རི་ཀ་ནས་མདོ་རྩ་མན་ཆོད་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཁ་ཡར་མཛད། དེ་ནས་དགྲེར་ཆེན་པོ་སྐྱ་
 བགེས་པས་རིན་ཆེན་སྒྲུང་རང་དུ་བཞུགས། ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་འདུལ་བའི་བཤད་པ་
 མཛད། དེ་ནས་ཀྲང་ཤོད་གསུང་བ་ལ་སྒྲོམ་ཆེན་ཞིག་ཡོང་གདའ་ན་སྒྲོམ་ཞིག་རང་
 བགྱིད་པར་ཁྱུ་ཁྱེས་ནས། མ་བཤད་པར་སྒྲོམ་ལ་སྒྲིལ་གསུང་། སྐྱབ་པ་མཛད་རིང་
 ལ་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱོང་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དེ་འགོ་སྒྲོས་པ་ཅམ་འོག་
 ཏུ་འཆད་ཅིང་། ཞལ་ནས་ང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ཡིན། མིག་ཤེ་ནས་དགོ་བཤེས་
 ཆེན་པོ་ལུས་དང་གིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་སུ་བྱུང་། སྦྱེ་དུས་སུ་སྦྱེས། མཇུག་འོས་དང་
 མཇུག་གསུང་། དེ་ལྟར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་སྒྲ་མ་མཉེས་
 བར་མཛད་ནས། སུམ་རྩུ་རྩ་གསུམ་ལ་གདན་ས་མཛད། སུམ་རྩུ་རྩ་ལྔ་ལ་སྒྲོན་སུ་
 གཉེར་དུ་ཆོས་གསུང་། དེའི་རྒྱབ་མོ་ལྟེ་བ་ནས་ཉི་མ་ཞིག་ཤར་བས། འཇམ་བུ་གླིང་
 གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དྲོ་ཆིལ་སོང་བ་མྱིས་པ་ལ་སོགས་འོ་མཚར་བ་མང་དུ་བྱུང་།
 སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱ་ན། སྐྱ་དཀར་པོ་འཐེན་ན་སོར་བཞི་ཡོད་
 པ། བཏང་ན་དེ་ཉིད་དུ་གཡས་སུ་འཁྱེལ་བ་དང་། རྒྱག་ཞབས་ལ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་
 བརྒྱད་དང་། ཀ་སྒྲིད་སུམ་རྩའི་ཡི་གེ་དང་། མཚན་དཔེ་འལ་སྐྱི་ཅམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 མཐོང་བར་བཞུགས། བཟང་མོ་བས་ཀྲང་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་མཇུག་དུས།
 ཉིད་ནས་མཐོང་གསུང་། སྐྱ་ཆེ་བར་མདོན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ལ། ཁྱིམ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་
 གཞན་ལས་ཆེ་བ། བཅས་པ་ཐུའུ་ཡང་བྱུང་དུ་མི་གསོད་པར་འཇོམས་པས་དང་བ་འདྲེན་
 པ། རྗེ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱའི་རྒྱལ་ཁྱིམས་ཀྱི་དྲི་བ་སྐྱུང་འབུམ་མི་ཐོད་

པ་ཆོར་བ་ཡོད་གསུང་། མེན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ནས་ཀྱང་། གཞིན་ནུ་མཛོད་པར་ལྷན་
 པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་(ཡན)འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན། ལན་ཅིག་
 ཞུགས་བྱས་ནས་བཞུགས་པ་ལ། སྒྲོམ་ཚུལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་བྲག་ཞབས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་བརྒྱད་གྱི་ཐུ་བྱུང་གཉིས་པའི་བྱི་མ་ཅུང་མ་འབྱུང་བ་གདའ་ཞུས་
 པས། ཞལ་ནས། གསལ་ལ་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་བྱ་བ་ཡིན། འཁོར་ལོ་
 སྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འདི་བཞིན་དུ་ཅུང་མ་རྫོགས་
 པ་ཡོང་བ་ཡིན་གསུང་། འདུལ་བ་གསན་པའི་དུས་ཀྱི་བ་དར་མ་སེང་གའི་ཞལ་ནས།
 མཛོད་སྒྱུ་དཀར་བ་འདི་སངས་རྒྱལ་མེན་པ་ལ་མི་འོང་། བྱོད་ལ་མདོ་ན་ལུང་བསྟན་
 ཞིག་ཡོད་ངེས་གསུང་། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ལ། ཆན་ལམར་ཐོགས་ནས་བྱིས་པ་ཡན་
 ཆད་ལ། རང་རང་དང་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་གོ་སླ་ལ་འཁྱེར་བདེ་བ་ཕྱོགས་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་གསལ་བར་ཐོས་པ་ཉིན་སྤྱིལ་བཤད་ཀྱང་ཆོས་ཐུན་ཅུང་བར་མདོན་པ་ཡོང་
 བ་ཞིག་ཡོད་གསུང་། ཐུགས་གྱི་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲགས་མཚན་ཉིད་བཀའ་མདོ་
 རྒྱད་གང་ཡང་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་པ་མེད་དེ། མདོ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་འདི་མི་ཤེས་པའི་འདི་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་སྟམ་པ་སྤྱིག་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་། ཁ་ཅིག་དབང་
 བཀའ་ལུང་སློབ་གཉེར་རྒྱུན་རིང་འདི་འདྲ་བྱས་ཟེར་བ་མི་འདུག་པས་རྒྱ་ཆེར་མེད་དམ་
 སྟམ་པ་བྱེད་དེ། ས་ཆེན་ཀུན་སྟོང་ལ་བྱེར་ལ་པས་རྒྱད་ཕྱེ་བདུན་ཅུའི་ལུང་གནང་བ་
 བཞིན་དུ། དམ་པ་རྣམས་ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ལྟ་བུའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་ལུགས་ཅི་
 དགོས། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་གི་ཆོས་ཁྱིའི་དགྱེར་ཆེན་པོའི་སྒྱུ་འདྲ་དེ་འདྲི་བའི་ཆེ་འགྲོ་མགོན་
 གྱི་ཞལ་ནས། འདི་གཞན་ལ་པན་བསམས་ནས་བྱིས་པ་ཡིན། འོ་ཅག་ལ་ནི་ནམ་
 བསམས་ངེས་གྱིས་ཞལ་མཇུག་ལ། ལུང་ཆོས་ཅི་འདོད་ཞུ་གསུང་བ་དང་། འོག་དུ་ཡང་
 མང་བ་ལྟར་ཐོས་བསམ་མཛོད་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན། གཙུག་ལག་

ཁང་གི་བཞེངས་ལུགས་དང་། དཀར་ཆག་ལ་བལྟས་ན། ད་ལྟའི་དཀའ་རབ་འབྱམས་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མིང་ཅམ་ཡང་མ་བོས་ཤིང་མི་ཤེས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་མའི་ལྟ་
 དང་། ཆོ་ག་དང་ལས་ཁ་ཆར་བསྐྱབས་ཤིང་བཀོད་པ་གནང་བ་འདི་ནི་ཐ་མལ་པའི་
 སྒྲོའི་སྒྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(ལྔ)མཐས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས།
 རུལ་ཕྱན་གྱི་རི་རབ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཆོད་དཔག་གིས་དམ་པའི་རྒྱུད་འཇལ་བས་བསོད་
 བས་ཉམས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་གཅིག་པ་བཞིན་གཟིགས་
 པས། ལྷག་པར་ཡང་ཞེ་སྤང་བ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། གཅིག་ན་རེ། གནང་སྦྱོན་
 འདོད་ན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་པ་ལ་སྤྲིག་བསགས་ན་ཡོང་ཟེར་སྒྲད། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ལ། རི་ལྟར་ཆོགས་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོན་ཀ་དེ་རེ་ཆེར་འགོ་བར་
 སྒྲུང་གསུང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་མཛོན་
 ཤེས་མངའ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་གསུང་བ་ན་མཆོད་པ་གྲིང་ཆར་བརྩེ་བཞི་
 རེ་མོས་བྱས་ནས་བཤམས་པས། ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་པ་
 ལས་བཟང་བ་མེད་དེ། མར་མེ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ། མེ་ཉོག་སྒྲོད་བདུན་ཅམ། སྒྲོས་ཐག་
 ལ་སྒྲོས་རེང་མདའ་ཆད་མ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ། ལྟ་བཞོས་རྒྱན་ཆེས་ལེགས་པར་བྱས་པ་
 ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ། གཏོར་མ་རོལ་མོ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོལ་མ་ཆག་པར་ཡོད། ལན་
 ཅིག་གཉེར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མར་རྒྱན་གྱི་མར་ཞིག་འགྲོ་མགོན་ཉིད་ལ་ཞུ་དགོས་སྟུམ་
 བས་རྒྱལ་སེང་གིས་སྦྱོར་པས། ཞུ་མ་དགོས་པར་མཐུན་ནས་མར་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་
 གནང་སྒྲད། མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཅི་བསམ་པ་ཤེས་པར་འདུག །སྒྲོམ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་ཐུགས་ལ་བལྟས་ན་བགད་བྲོ་བར་འདུག་བྱ་བ་གསུང་། དཔོན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་སྟོན་
 བ་ཡང་འོ་ཅག་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་གྲོས་བྱར་ཡོད་པས་གསུང་ནས་ཐམས་ཅད་ཞུས་

པས་ཏིག་ཏིག་ཡོང་གསུང་། ལན་ཅིག་ཁོང་གི་གསེར་ཞིག །འཛོག་ས་འཛོལ་ནས་མ་
 རྟེན་པར་བརྟག་པ་ཞུས་པས། བྱིད་རང་གི་མཆོད་ཁང་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་རྒྱུ་དེ་ལ་སྦྱར་
 གསུང་ནས་མཁུན་བྱུང་། ཡང་དར་ཚུལ་གྱིས་གསེར་མང་རབ་ཞིག་ཀྱང་མ་རྟེན་པར་
 ཞུས་པས། བྱིད་རང་གི་མལ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་དའི་གསེབ་ན་འདུག་གསུང་ནས་རྟེན།
 ལན་ཅིག་ཡོན་བདག་ཅིག་གི་ཐུགས་མ་སྟོར། མ་རྟེན་པར་ཞུས་པས། བྱིད་རང་གིས་
 བཅོལ་བའི་གོང་གི་གོང་དེ་ན་ཉལ་འདུག་གསུང་ནས་ཏིག་གིས་མཁུན། དག་བཤེས་
 དགོན་མཁར་གྱིས། (༥ན)གཙང་སྟོད་ཀྱི་ལོགས་དགོན་གྱི་ས་བརྟག་ཞུས་པས་དགོན་
 དའི་གླིང་གི་བཀོད་པ་དང་། འདི་ན་ཁང་པ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་སོགས་ཁང་པའི་ཡོད་ཚུལ་
 དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཡོད་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པས། ཁོང་གིས། རས་ལོ་བདུན་བསྟན་
 པ་ལས་ཁོང་རྒྱས་ཟབ་པར་འདུག་ཟེར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁུན་སྐད། ཡང་གཙང་པ་རྩོ་
 རྩེ་འབར་དང་། གཙང་པ་བོན་སྟོན་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་ཞུས་པས། ད་ཞག་མ་འགྲོ་ན་
 ཆ་ཡོང་གསུང་། དེ་ནས་ཞག་སྤྱིལ་ནས་ནད་ཆ་བས་ཆེ་བ་བྱུང་། ཡང་ལན་ཅིག་རི་བོ་
 མཐུལ་ལ་བྱོན། དུག་ཕྱི་ལའང་འབྱོར་སྟུང་མེད་པར་དུ་མ་བྱོན། ཞག་ཀྱང་མང་དུ་སོང་།
 དེར་ཉེ་གནས་གྱིས་ཆས་ཀ་ལ་བསྐྱིས་སེ་བྱས། ད་འབྱོན་ན་ཡོང་བ་འདུག་སྟེ་སྟུང་ནས་
 འཛོལ་གཏམ་འདྲ་བ་ཡང་བྱས་པས། ཞལ་ནས། བྱིད་སྟུང་ང་མ་རྒྱགས་ནས་རི་ལ་འགྲོ་
 བ་ཡིན་སྟུང་མམ། ང་ལ་བྱ་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་མེད། ད་ལོན་རང་ཡང་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་མང་དུ་འགྲུབ། མི་མ་ཡིན་མང་པོ་ལ་ཕན་ཐོགས། ཆོས་བཤད། སྟོམ་པ་
 ཐོག །ལ་མོ་མཆོན་ག་བརྟུལ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གང་ན་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་འོ་མ་
 བརྒྱལ་བ་ལོངས་སྟོང་ཆེལ་ལེ་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་། དེར་ཁོས་དད་ལོག་བྱས་ནས་རྩ་
 ཡོ་ཟད་དུ་བརྟུག །ད་ཅི་སྟོལ་བལྟའི་ཟེར། དེར་དེ་མ་ཐག་ལ་དོ་བོ་གསེར་སྐྱང་བའི་རོ་
 བོས་ཆ་རྒྱན་མང་དུ་བྱེར་ནས། དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཟང་པོ་བྱས། ར་

ཞོ་བཅུ་གཉིས་ལུ། དེར་ཉེ་གནས་ཆ་བ་ཤེད། ཁོང་རང་ལ་དང་པོ་ནས་ཉིག་གི་
 བ་འདུག་པ་ལ་ཟེར་སྟེ། ལན་ཅིག་འགྲོ་མགོན་ལ་སྒྲོམ་པ་རྩོམ་གྱིས། ཡུལ་དུས་
 གྱིས་བསྐལ་པ་རྣམས་ལ་བརྟག་པ་མཛད་པས་རིལ་བ་རང་མཆིན་འོང་བ་འདི། ཅི་ལྟ་
 བྱ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་བརྟག་པ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལགས་ཞུས་པས། ཞལ་ནས། དེ་འདི་
 བས་ཤར་བྱེད་གས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟམ་པའི་འཕེན་
 བ་བཏང་ནས་མཉམ་པར་གཞག་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གསལ་ཆའམ། ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་
 བས་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བལྟ་བའི་ཆོད་ཙམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་གསུང་། དེར་
 ཁོང་སྟམ་པ་ཁོ་རང་གང་གཟིགས་པར་བཞེད་པ་དེ་(ལྔ)ལ་བྲགས་གྱིས་འཕེན་པ་
 བཏང་ནས་གཟིགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོག་པར་སྒྲུང་བས་མངོན་ཤེས་སོགས་སམ། ཡི་དམ་
 གྱི་ལྟ་ཆོགས་ལ་འདི་གཟིགས་དང་འདི་མི་གཟིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་སྒྲུང་སྟམ་ནས་བྱིས་
 མ་ཞུས་སྟེ། ལན་ཅིག་ཙན་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་པན་ཡུལ་དུ་དགུན་ཆོས་ལ་གཤེགས་
 པ་ཞིག་ལ། གྲུ་པ་རྣམས་ཡོ་སྟོན་ལ་གཤེགས། རྩོམ་གྱི་བྱི་བག་མ་སྟེབས། གྲོང་པའི་
 བ་ཁ་དེ་ན་པར་འགྲོ་ཡིན་འདུག་ཙན། སྟོབ་དཔོན་པ་ཁ་ཤས་འུ་རུ་རུ་བྱོན། དེར་
 ཁོའི་རྟོག་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་པ་ཡང་ས་རེར་བཞུགས་ནས་བྲགས་དམ་མི་མཛད་
 པར། ཡར་བཞུད་མར་བཞུད་རྣམས་གྱིས་རྩོ་བོ་རྣམས་འོ་བརྒྱལ་བྲགས་དམ་ཡང་ཆག་
 སེམས་པ་བྱུང་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་པས་དེ་མཆིན་ཆེབས་ཁ་འཕེན་མཛད་ནས། རྟོག་
 ངན་མང་པོ་མ་སེམས་པར། བྱིས་པོ་དེ་དྲེའུ་འབྲ་བ་ལ་ཁོ་ལ། པར་མདུན་དུ་ཞུགས་
 གསུང་ནས་བཀའ་བཀྱོན་མཛད་པས། ང་དེ་ནས་འཛིགས་ཉིང་གིས་སོང་གསུང་།
 སྟོབ་དཔོན་གྲུ་པའི་ཞལ་ནས། འོ་ཅག་གི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ལ་མངོན་ཤེས་མངའ་བས།
 ངས་ཉེས་ལྟར་བག་ཙམ་རེ་བྱུང་ཡང་བཤགས་པ་མ་བྱས་པར་སྒྱུན་སྒྲུང་འགྲོ་བ་འཆོར་
 གསུང་། ལན་ཅིག་འགྲོ་མགོན་སྟམ་དགོན་དུ་བཞུགས་ནས། སྒྲུ་མཚམས་མཛད། རིན་

ཆེན་མོ་དུ་མཁན་པོ་གྲུ་བ་སྤྱད་། དེར་མཁན་པོའི་སྒྲོབ་མ་རོང་སྒྲུ་བ་དང་། ཤེས་རབ་
 མགོན་དང་གྲོགས་མཆེད་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་མགོན་གདན་འདྲེན་བྱིན། དེར་རོང་སྒྲུ་
 བས་ལམ་དུ་ནང་སོ་ལ་ལམ་གདམ་དུ་བྱས། དེ་ནས་སྒྲུ་མདུན་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་རོང་སྒྲུ་
 བའི་ཟེར་ཆོད་ཡོ་བསྐྱར་ནས་ལན་གནང་། མཁན་པོ་ཡང་སྒྲུ་དུ་གསལ་གསལ་པའི་ཞལ་
 ཏ་གནང་། དེའི་མོད་ལ་གསལ་གསལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་ལྟའི་སྒྲན་དང་འཆི་འཕོ་
 སྒྲིབ་ཤེས་པའི་མཛོད་ཤེས་ཡོད་པའི་ཁུངས་ཡིན་གསུང་། རྩེ་འཕྲུལ་ལ། རྩེ་མའི་
 གཟིམས་རྒྱུ་གི་ཕྱི་ཐོག་དེ་ན་སྒྲན་པ་འཆོ་མ་བ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ། འགྲོ་མགོན་
 རྩེ་མཐོངས་ནས་ཡར་སྐྱས་མེད་པར་སར་གྱིས་བྱོན། ཡང་དགོན་གཉིས་ཇོ་སྐྱས་གཟིམས་
 རྒྱུ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཡང་རྩེ་མཐོངས་ལ་བྱོན། ཡང་ཀ་གཉིས་མའི་སྐྱས་དེ་མེད་པ་
 ཞིག་ལ་བྱོན་ནས་ཁོང་གཟིགས་པ་དང་། ཨ་ན་མ་བག་མེད་པ་ཞིག་(འཇ)བྱས་མི་ལ་
 མ་བཞུགས་པ་དང་། ཡང་དབག་ལུང་གི་རྩེ་མའི་ཁ་དེར། ཆོས་ཤེས་དང་གཉིས་གྱིས་གཏོར་
 མ་ལ་བྱོན། གཏོར་མ་ཟིན་ནས་འགྲོ་མགོན་སྐྱགས་དམ་ལ་བཞུགས་འདུག་པས། ཆོས་
 ཤེས་རྒྱུ་རོངས་ནས་ཕྱི་མིག་བལྟས་པས་ཀྱང་བཞུགས་འདུག་དེ་ནས་བྲག་ཟུར་དེར་
 སྒྲིབ་ཅན་འགྲོ་མགོན་གཟིམས་རྒྱུ་ན་དུ་གཅོངས་གྱིས་བཞུགས་སྐད། ཡང་ཇོ་སྐྱས་
 དང་གཉིས་གྱིས་དབག་ལུང་རྩེ་མའི་ཁ་དེར་མ་ལ་བྱོན། ཡ་གི་ནས་ཆར་ཆེན་པོ་བྱུང་
 བ་དང་། ཁོ་ལ་གཟིམས་རྒྱུ་གི་སྒྲོ་བསྐྱམས་ནས་ལྟེ་མིག་ཡོད་པས་ཁྱོད་རང་སྒྲོན་ལ་
 ཤེད་གྱིས་སོང་གསུང་ནས། རྩེ་མའི་སྒྲོ་བྱེད། བད་དུ་བྱིན་པ་ན་ཕེབས་ཟིན་ནས་
 ཁྱོད་ཆར་པས་མ་བཏབ་བམ་གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་སྐད་ནས་མི་ཞིག་གི་མ་འཆི་ལ་
 གཏུགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གདན་འདྲེན་འོང་། དེར་ནང་མི་རྣམས་འགྲོ་མགོན་
 སྐྱགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་དང་སྒྲོ་བཅད། ལྷགས་རྒྱུ། སྒྲིང་གསེབ་ཏུ་བྱིན། དེར་
 མི་དེས་ཕྱི་ནས་སྐད་བཏང་གིན་ཞུས་པས་གསུང་ལྟར་ལྟར་བྱུང་། དེར་ག་ནས་བྱོན་

- 70 -

པའི་བྱུང་དུ། རི་བོ་མཐུལ་གྱི་ཅེ་ནས་ཕྱག་ནས་གཏོར་བས་གྲུང་ཐང་གི་ནང་ཀྱུན་
 ཏུ་ནས་འཐོར་དེ་བྱུང་། དེར་འདྲེ་འདུག་ས་མ་རྟེན་གསུང་། གཞན་ཡང་གྲེ་རི་མདར་
 མཐོང་ལུགས་དང་། བསམ་ཡས་ལུང་ཟམ་པ་ལ་བྱོན་ལུགས་དང་། སྟེ་ཐང་དུ་བྱོན་
 པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་ལུས་ཀྱི་བཞོན་པ་རི་ལྟར་བྱས་ལུགས་དང་། མལ་དྲོ་བྱང་གཞིར་དུ་སྐུ་
 ལུས་ཀྱི་བཞོན་པ་མཛད་ནས་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་ཆོས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་སོགས་
 མངས་ཏེ་འདིར་མ་བྱིས། ལྟའི་རྒྱ་བའི་མཛོན་གྱིས་ལ། ཡར་གྲུང་བྱ་སར་ལྟ་མོ་ཆེ་
 བཞེངས། དེར་རྩད་པོ་དེ་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་འགྲོ་མགོན་ལ་དད་ནས་ལྷ་འབྲུལ་བྱུང་།
 བགྲུས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་བྱས་པས་རྩད་པོ་འང་བགྲུས། གསེར་གཡུ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱག་
 ལ་ཁད་འོང་བ་ཡང་རྩད་པོས་ཆོད་ལ་ཁད་ཟེར། བྱོན་པ་མི་དྲག་ཟེར། དེར་འགྲོ་མགོན་
 ཉིད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་མཛད་པས་རྣལ་ལམ་ན་སྟོང་བར་མའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཟེར་
 བའི་ཆོད་མེད་པ་སྟོལ་མཁན་མ་རྟེན་པར་འདུག་པ་ལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱལ་ནས་འདི་
 རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་སྟོན་ལམ་མཛད་པ་མིས་ཏེ་སྟོན་མེད་པར་
 གཟིགས་ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། བྱོན་པའི་བྱུང་དུ་རི་ཆེན་སྒྲུང་གི་བཅུན་པ་ཁ་ཡར་
 གྱིས་སྟོག་བསགས། སད་མི་དྲུག་བྱ་བར་(༡༠ན)བཏགས། དེར་མཁྱེན་ནས་འདི་
 ར་འདི་ལྟར་སྟོག་བསོག་གིན་འདུག་བྱ་བ་གསུང་། ད་གཟོད་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་
 རས་འགྱོད་དེ་བཤགས་པ་བྱས། བྱ་སར་བྱོན་པ་ན་བསུ་བ་ཆེན་པོ་བྱས། ཐེབས་པའི་
 ལྷུ་རྣལ་ལམ་ན་མཉན་པ་རྣམས་ནི་དར་ཅོག་རེ་བཅུགས་ནས་འདུག །དེར་སང་མི་
 མ་ཡིན་རྣམས་ཡོ་འབྲེག་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་འོས་པར་གནས་སྟོས། ཆོན་གཅིག་
 འདྲེ་ཆགས་པ་རབ་གནས་མི་བརྟུབ་ཟེར། འདྲེ་ཆགས་པ་ཁ་ནས་དེ་འབྱོན་པ་ལ་རབ་
 གནས་མཁན་པོ་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་གསུང་། དེའི་རབ་གནས་སྟོག་དུ་སྟོབ་དཔོན་
 གྲུ་ཡི་བྱང་ཆུབ་དང་མཛུལ། ངའི་འཁོར་འདི་རྣམས་ལ་ཆོས་གི་གསུང་བར་ལྷ་

གསུངས་པས། འདི་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་སྐལ་པ་མེད་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་ཆུག་གསུང་།
འགྲོ་མགོན་རང་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། སློབ་དཔོན་གྱི་བྱང་འདི་ཙུ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན།
གསོལ་བ་བཏབ་རེས་ཀྱི་མཇལ་གསུང་། རབ་གནས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ལེགས་ནས་རྒྱལ་པོ་
ལ་སོ་སྟེས། གཙང་འགྲམ་དུ་ན་ཆགས། གསེར་གཡུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུག་པ་དུ་མས། རོ་
བོའི་མངའ་ཐང་རྒྱས། འགྲོ་མགོན་ཉིད་ཀྱི་གདུལ་བྱའང་དེ་ནས་ལུང་གི་བྱང་གསུང་།
ཡང་ལན་ཅིག་ཤུའི་ག་མ་གསེབ་ཏུ་བག་གསར་མ་ཞིག་གིས་འབྲི་མ་བྱབ་པས་སྟུག་
མོས་རྩེས་འཆོགས་བྱས། ད་རེས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་བྱས་ཤིང་བོས་པས་
གཟིམས་ཆུང་ན་ར་གསོལ་འཕྲོ་ལ་དབུ་དུད་དུད་མཛད། དེར་ཅི་ལགས་ཞུས་པས།
འདི་བཞིན་འདུག་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་གསུང་། དེར་ཨོ་བདེན་དྲིས་པས་
ཉིག་གོ་བྱུང་། ངས་ཆེད་དུ་གཏད་ན་འཛམ་བུ་སྤྱི་གི་ཤིག་གི་སྒྲ་ཡན་ཆད་ཐོས་
བར་འདུག་གསུང་།

ལྟའི་སྟུན་མངའ་ཚུལ་ནི། སྤར་བཤད་ཅིང་ལན་ཅིག་དགོན་གཉིར་རོ་སྒྲས་ལ། ད་
ལྟ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཁོར་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་ཆོས་གསུང་བ་མཐོང་ཐོས་གསུང་། ལན་ཅིག་རྒྱ་མ་ནས་རྒྱ་མ་འཕན་
ལ་དར་བྱ་བས་ཆོང་ལ་ཕྱིན་པས། ཆོད་པས་ན་ནས་མི་ངོ་མི་ཤེས་པར་སོང་། ལྷའོ་
རྣམས་ཀྱིས་ད་འཆིངས་བྱས་ནས་བསྐྱར་ནས་ཡོང་། དེར་ཉི་དུ་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་ཙུ་བྱས་
(༡༠བ)བསྟོ་བ་ཞུས་པས་འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། འདི་ལ་གཤིན་བསྟོ་བ་མི་དགོས་
པའི་མ་གྱི་བར་འདུག་འོ་ཅག་འཆོལ་མི་ཞིག་གཏོང་དགོས་གསུང་ནས་མི་བཏང་། ཁོང་
གིས་བོར་ས་དེར་གནས་པོ་ཞིག་གིས་བལྟས་ཅ་ན་ད་རུང་མ་གྱི་བར་འདུག །དེར་
གནས་པོ་དེས་ཕྱེ་སྟོ་བྱུང་། སྟུན་འདྲ་བ་ཡང་བཏང་བས། ཁོ་དྲག་ནས་ཆུར་ལ་ཡོང་
བ་དང་། བསུ་མི་ཀྱན་དང་གཙང་ཐོབ་ཏུ་འཕྲད་ནས་ཡར་བྱུང་སྐད། ཞལ་ནས། ངས་

ཆེད་དུ་གཏད་ནས་མཉམ་པར་བཞག་ན། བྱིན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་
 ལ། ཁྱིམ་འདི་ན་བལྟ་བ་དང་བྱད་པར་མི་སྤང་གསུང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མཁུན་
 པ་དང་སྒྲོན་གནས་མཁུན་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་གཤམ་སྐྱེས་ཅི་འོག་དུ་འཆད་
 པ་དང་། སྤར་བཤད་པས་གཤམ་གྱི་ཕྱུལ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་སྐྱེར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རྒྱ་
 གཤམ་སྐྱེ་འདྲ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲི་བར་ཞུས་པས་བྱ་ཡུལ་བ་བྱིས་འདྲ་ཡི་གསུང་། མལ་དྲོའི་དྲེ་
 རབ་ན་སྒྲོམ་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱ་བ་བཟང་པོ་བྱ་ཡུལ་བའི་སྒྲོབ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། འགྲོ་
 མགོན་ལ་དད་སྤྱད། ཁྱོད་འགྲོ་མགོན་དང་ཆོས་འབྲེལ་ནི་མེད། དེ་ཙམ་དད་པ་ཅི་ཡིན་
 བྱས་པས། ཁོང་གིས་ཞལ་ནས། སྒྲོན་བྱ་ཡུལ་བའི་སྐྱེས་སྤར་ཡོད་ཅ་ན། རུབ་གཅིག་མི་
 ལམ་ན། ཉི་མ་གཉིས་ཤར་བ་ཞིག་མིས་པས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་ཞུས་པས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་
 ང་དང་ལན་གཉིས་མངལ་ནས་ཡོང་བའི་རྟགས་ཡིན་གསུང་། ངའི་སྤྱ་མ་དེ་ཡིན་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ། མཛད་སྒྱུད་དུ་ལྷའི་གསོལ་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར། དེར་
 སྒྲོམ་པ་གཞོན་ལུ་འབུམ་གྱིས། དྲེ་རབ་དགོན་པ་དེ་འདི་སྤྱད་ཟེར་ཞུས་པས། འགྲོ་
 མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། དྲེ་རབ་དགོན་པ་བ་དེ་འོ་ཅག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་གདའ་
 གསུང་། བྱ་ཡུལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལགས། གཞན་ཡང་ལན་ཅིག་དགྱེར་ཆེན་
 པོས་བྱ་ཡུལ་བའི་སྐྱེས་སྤར་བྱོན་པའི་དུས་སུ། བྱ་ཡུལ་བའི་ཞལ་ནས། སྒྲོམ་པ་འདིར་
 བཞུགས། ཁོ་བོ་ལ་དྲིན་ཆེ་བ་ལགས། ཁྱེད་མ་འོངས་པ་ན་ངའི་སྤྱ་མར་འབྱུར་བས་
 ཐུགས་ལ་གདགས་པར་ཞུ་གསུང་སྤྱད། སྒྱོད་ལུང་པ་བྱང་གཞན་གྱིས་བྱ་ཡུལ་བ་བལྟར་
 བྱིན་ནས་ལོག་འོངས་པ་ན། འགྲོ་མགོན་ལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ལྟ་ཁང་གི་གིང་དེ་རན་ཞུས་
 པས། དེའི་རེས་ད་ལས་(༡༡)མ་བྱུང་གསུང་། གཞན་ཡང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་།
 དགོན་གཉིས་ལ་རྟེན་གྱི་བཤད་པ་ཞུས་པ་དང་། བྱ་ཡུལ་གྱི་ཅིག་མང་གི་རྒྱ་མཚན་
 གསུངས་པ་སྐགས་མང་སྟེ་འདིར་མ་བྱིས། ལན་ཅིག་བཟང་མོ་བྱ་བ་ཐུག་ཕྱི་ལ་ཡོད་པ་

ཞིག་ལ་སྦྱིད་སྦྱང་དུ་བྱོན། ལྷ་རྩ་གྱི་དེ་ན་གྱོང་རུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པ། དེར་བཟང་
 མོ་བ་སྤྲུགས་པ་ཞིག་གི་བྱར་སྦྱེས་པ་མཆིན། བཟང་མོ་བ་ལ་བྱེད་གྱིས་འདི་ཡི་གྱོང་
 རུལ་འདི་ཤེས་སམ་གསུང་། བཟང་མོ་ལའང་མདོན་ཤེས་མངའ་བས་མཆིན་ནས་ཤེས་
 ལགས། འདིར་ཟན་བྱ་རྒྱ་རི་མང་དུ་བློས་གསུང་སྐད། གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
 བརྟན་པ་ཐོབ་པས་གཞན་ལ་གནང་བར་ཁུས་པ་དང་། ཡི་དམ་མང་དུ་གཟིགས་པ་
 སོགས་མངའ་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་མཛད་པའི་དུས་དག་བཤེས་བྱ་སྒྲིམ་གྱིས།
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་སྐད། ལན་ཅིག་ཡོན་བཅུན་
 སྒྲོ་འབྲོག་གིས། གཟིམས་ཆུང་དུ་བྱིན་ཅོན་གཟིམས་མལ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་གཡོ་
 བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་མཐོང་བས། སྒྲིམ་པ་ལ་སྤྲུས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲིམ་པས་ཁོང་འདི་
 སྐད་ཟེར་ཁུས་པས། ཁོས་མཐོང་སྟེ་གདའ་གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་སྤྱི་ཡོན་བདག་ལོ་
 པོ་བཅོན་ཡུག་བྱ་བས་གཟིམས་ཆུང་དུ་བྱིན་ཅོན། གཟིམས་མལ་ན་མི་གཡོ་བ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་བཞུགས་ནས་འདུག། རྟེན་རྣམས་ལ་ཡུག་གསུམ་བྱས་ནས་འགྲོ་མགོན་སྟེང་ན་
 བཞུགས་པ་ཡོན་ཏེ་འོང་། སྟེང་དུ་འགྲོ་དགོས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དུས། གསུང་གྲོ་སངས་གྱིས་
 བྱང་། དེར་གཟིམས་མལ་ན་བཞུགས་འདུག་པ་མཐོང་། གྲུབ་ཐོབ་ཡུག་རྫོང་བའི་མེས་
 གོང་མ། མཆོན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་བྱ་བ་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་གྱི་དེ་ཡོན་པ། ལྷ་
 པ་ཇོ་ནམ་གྱིས་འགྲོ་མགོན་ལ་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཁུས་པས། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། སྒྲུ་
 ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པས་མི་གོ་བྱེད་རང་གསོལ་བ་ཐོབ་གསུང་། དེར་གསོལ་བ་
 མང་དུ་བཏབ་ཉིན་གཅིག་གྲོག་ཡུགས་ཤིག་ཏུ་བྱིན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྒྲུ་མདོག་ཤེལ་ལྷ་ར་དཀར་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཤོག་ལུ་
 གསོལ་བའི་དབུ་རྒྱན་གྱི་གསེབ་ན་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་འདུག་པ་ཞིག་ཞལ་གཟིགས།
 དེར་འགྲོ་(༡༡བ)མགོན་གྱི་སྒྲུན་སྤྱར་ཡོང་ནས་འདི་བཞིན་དུ་གདའ་ཁུས་པས། འོ་ན་

- 75 -

༥ བཟང་མོ་བ་དེ་ནི་སྒྲགས་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབ་གཉིད་ཡུན་རིང་དུ་མཐོང་ཅིང་།

དགའ་བཞི་དང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་དང་། མདོ་རྒྱད་ལ་གསལ་སྤྱོདས་རྒྱས་
 བར་མཛད། ཉམས་ལེན་ལ་བཀའ་ཐུག་གི་སྒྲུབ་མང་དུ་བསྟེན། བྱད་པར་འགྲོ་
 མགོན་དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་པའི་དུས་ནས་མཛེས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔ་བསྟེན་མཐས་
 གྲུབ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཞིག་བྱོན་ཏེ། ཁོང་(༡༡བ)གི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ལ་གསལ། ཁོང་
 དུགས་པོ་ལྷ་པའི་དཔོན་བརྒྱད་ཡིན་པས་འབྱོར་བའང་གིན་ཏུ་ཆེ། ཁོང་གིས་འགྲོ་མགོན་
 ལ་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱའི་གདུགས་བཅུ་གཉིས་སུལ། ཏྲ་བརྒྱ་ཅུ་
 བརྒྱད་འབུལ་བར་བྱས་པ་ལ་དེས་མི་ཆོད་གསེར་གཡུ་མཆོལ་བྲབ་སྣམ་གོས་སོགས་ནི་
 ཆོད་ལས་འདས། རྒླག་ཆོས་བྱུན་གཅིག་ཉན་ཡང་མ་མཐའ་ཐོར་བ་དམར་ཡོ་རེ་བྱས།
 གཤེགས་རྗེས་སུའང་རྒྱ་མར་ཆོས་པོ་ཉི་སྟོང་ལྷག་ཅུ་སུལ། ལོ་རེ་བཞིན་འདས་མཆོད་
 མ་ཆག་པ་བསྐྱུལ། དེའི་དུས་རེ་ལའང་ཏྲ་བྲབ་གསེར་གཡུ་སྣམ་གོས་སོགས་སུལ་བ་
 ཅིས་ན་བསམས་ལས་འདས། དེ་མིན་པའི་མཆོད་ཆས་ལན་རེ་ལའང་ནས་ཁལ་སྟོང་
 ཡག་རེའི་ཅིས་སྐྱེལ། མཆོད་པ་བསྐྱུལ་རེས་གྱིས་ཁོང་ལ་ཏྲ་གས་བྱད་པར་ཅན་རེ་བྱུང་
 གསུང་། འགྲོ་མགོན་དེ་མཐས་གྲུབ་བྱད་པར་ཅན་མིན་ན། སློབ་མ་རྣམ་དབྱེད་ཅན་
 མཐས་གྲུབ་འདི་ལྷ་བུས་དད་གུས་ལུས་སྟོག་སྟོས་ཐེངས་པ་མི་སྤྱིད་པས། སློབ་མའི་
 མཛད་ལུགས་རང་ལ་བལྟས་ནའང་དད་གུས་ཆོད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་གདའ། ཁོང་གི་ལུས་
 གྱི་ཞབས་ཏོག་ལ་མཆོད་ཁང་བཅིགས་པ་སོགས་ལ་ཨར་པོ་བརྒྱ་བས་དགའ་བ་མཛད།
 རབ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆེ་སྟོས་བཏང་ནས་ལྷག་མ་ལོ་བཅུ་གསུམ་པོ་སྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཛད་སྒྲུད། ཁོང་རང་གི་ཡུལ་ནས་གདན་འདྲེན་པ་མང་དུ་བྱུང་ནས། འགྲོ་མགོན་གྱི་
 སྐྱེམ་ཐོང་རེས་གྱིས་ཉན་མོངས་རང་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་འོང་
 བས་འབུལ་མ་ཐོད་གསུང་། གོགས་ལུང་པར་དཔོན་སློབ་བཞུགས་དུས་འཕགས་པ་གྲུ་
 སྐྱབ་ཡབ་སྐས་དུག་བྱོན། འགྲོ་མགོན་དང་ཆོས་གྱི་གསུང་གྲུ་དི་རི་བ་མཛད། བཟང་མོ་

- 78 -

པ་དང་། དེ་དག་ན་སྒྲིབ་ཆེ་རིང་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག་པ་ཡོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་སྒྲིབ་ཆོག་པ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཛོད་པ་རྣམས་ཐར་རྣམས་མི་མཐོང་བ་མ་བྱུང་གསུང་། དེ་འདྲའི་གསང་བའི་རྣམས་ཐར་མང་པོ་བཟང་མོ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་པོད་བཞི་མ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་འབྱུང་བས་ཞིབ་པར་དེར་བལྟའོ། །

ལན་ཅིག་བཟང་མོ་བས་འགྲོ་མགོན་ལ་ཡི་དམ་ཅི་ཅམ་གཟིགས་པ་ལགས་ཞུས་པས། སྐད་ཅིག་རེ་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་ཅམ་མཐོང་གསུང་། འོ་ན་བསམ་ལས་འདས་དོན་དེས་གོ་སྒྲིམ་ནས་བྱིས་མ་ཞུས་གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་འགྲོ་མགོན་ཉིད་རི་ཞིག་ལ་འབྱོན་པ་སྒྲིམ་བྱེད་ཅན་བྲག་སྐྱག་ཅིག་འདུག། དེའི་ནང་ན་སློབ་དཔོན་(༡) (༣བ) ལྷ་རོ་བ་བདུད་ཚི་ཀ་པུ་ལ་གང་ཐོགས་ནས་འདུག། འདི་ལ་གཅིག་འདོད་དམ་གསུང་། འདོད་གསུངས་པས་གནང་ནས། བཞེས་པས་ཉིད་རེ་འཛིན་ཆོད་མེད་པ་འབྱུངས། དབང་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱང་མཛོད་གསུང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ལ་མ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། སྒྲིམ་གྱི་བྲག་ལ་བཞུགས་དུས་སུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ལྷོ་མོ་གདུགས་དཀར་སོགས་ཞལ་གཟིགས། གཞན་ཡང་འཕམ་ཡུལ་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྣལ་ལམ་དུ་རི་བརྒྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་ལ་བྱོན་པས། བྲག་སྐྱག་གི་རྩ་ཉམས་དགའ་བ་སྒྲིབ་པ་ལ། མི་ཞིག་ན་རེ་འདི་བམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཉམས་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་གནས་ཡིན། འདི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་གནས་ཡིན། འདི་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་གནས་ཡིན། འདི་སློབ་དཔོན་ན་ག་པོ་རྩིའི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་གནས་ཡིན་ཟེར་ནས་བརྟན་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གཟིགས་ཆོས་གསལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། བྲག་སྐྱག་ཅིག་ན་མགོན་པོ་གྱི་གྲག་བཞུགས་འདི་ལྟར་མཛོད་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་མང་དུ་མཛོད་གསུངས། གཞན་ཡང་

རྩ་སྐྱོང་དུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་རྩོམ་པའི་བྱ་གཞི་དཔེ་དེ་རྣམས་གཟིགས་དགོས་སྟེ་མ་ཅོད། དེའི་
 ལུ་བཟོ་རྣལ་ལམ་དུ་ཨ་ཏི་ཤ་བྱོན་ནས་འདི་ཡིན་གསུང་ནས་བྱ་གཞི་དཔེ་དེ་རྣམས་ཡོ་བསྟན་
 གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ནས། མགོན་པོ་བྱམས་པ་དང་མཇལ་ཆོས་
 གུང་གསན། སེམས་བསྐྱེད་གོང་མ་དེ་ཡང་ཞུས་གསུངས། ཡང་ལན་ཅིག་བྱ་གོང་སྤང་
 པོའི་རི་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་བྱོན་པ་ན། བཙུང་ལྡན་འདས་ཤྱ་གྲུ་ཐུབ་པ་ལའོར་མང་པོ་
 ལ་ཆོས་གསུང་བ་ཞལ་གཟིགས་གསུང་། ཡང་ལན་ཅིག་རྣལ་ལམ་ན་ཨིན་མོ་ཏི་དང་
 མཇལ། ཞབས་ལ་རྩ་ཨ་ཕ་གཉིས་སྒྲིམ་འདུག་པ་ལ། གཅིག་གསོལ་བས་སྒྲོན་མ་སྒྲོང་
 བའི་རོ་མཆོག་ཅིག་བྱུང་། འདི་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། བདུད་ཅི་ཟེལ་མངར་བྱ་བ་དངོས་
 གྲུབ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟས་ཡིན་གསུང་། འོ་ན་ང་གཅིག་ཤུས་ཟ་བ་འཕངས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིན་དགོས་བྱས་ནས་གཅིག་མ་གསོལ་བར་བཞག་གསུང་། དེ་
 ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་དེས། སེམས་
 ཅན་གྱི་(༡༤ན)ལན་བདེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གསུམ་ལས་འབྱུང་བར་དགོངས་
 ཤིང་། བྱུང་བར་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཞེངས་ན། རང་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་
 པ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུང་བར་དགོངས་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་
 ཆོད་དང་མཉམ་པའི་བྲགས་རྩེ་ཆོན་པོ་བཙུག་ཅིག་ཞལ་བྱ་གཞི་སྒྲོང་སྒྲོན་པ། རྒྱ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བསྐྱུན་པ་ཞིག་ལྟ་བུ་བཟོས་བཞེངས་ཏེ། སྒྲིའི་སྒྲི་དང་ཡན་ལག་རེ་
 རེ་དང་། བྱ་གཞི་མཆོན་རེ་རེ་ཅམ་ལའང་བསྐྱལ་པའི་བར་བལྟས་གུང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་
 བྱོན་ནས། ད་ལྟ་མཆོད་ཁང་རྟིང་མའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་བཞུགས། སྤར་ཡང་རང་ཉིད་
 ཀྱི་སྒྲན་པའི་གྲགས་པ་དང་། འཕྲོན་ལས་ཀྱིས་སྒྲོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བའི་མཐུན་པ་
 བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་གྲུ་ཆོགས་ནི་བསྐྱེད་མཆོ་ལ་བྱ་དང་བྱུང་བ་འདུ་བ་བཞིན་དུ་
 གྱུར། སྒྲུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོག་ངོ་མཆར་བ་ནི་དབྱར་གྱི་ཆུ་རྒྱན་ཅམ་དུ་བྱ་གཞི་

བབས་ནས། དེ་དག་བཞུགས་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པར་དགོངས།
གཡེང་སྒྲོམ་རིན་གྱིས་ལན་ཅིག་རང་ལ་གསེར་ཞོ་ཉིས་སྟོང་ལུ། སྒྲ་བྱིར་ལུ་བ་ཀྱན་
བསྟོམས་པ་གསེར་ཞོ་སུམ་སྟོང་ལུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྟོང་ནི་འཛམ་གླིང་གི་
འབྲུང་པ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་སྦྲངས་པ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་བས། གཙུག་
ལག་ཁང་བཞེངས་པར་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ། རུབ་གཅིག་ནུལ་ལམ་ན་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་རུབ་སྟོགས་དེར་མེ་ལོང་གི་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་པའི་བྲི་ཞིག་གི་སྟེང་ན་སྒྲ་
མཆོད་གསུམ་གྱི་སྒྲན་སྒྲ་བ་བཞུགས། གཡས་གཡོན་ཆོས་སྦྱོང་ལྷུ་མ་དཔལ་དང་། ཆོས་
སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ཆོགས། འདི་ལྟར་དགོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མང་དུ་མཛོད་པ་མིས། དེ་
བཞིན་དུ་མཆོད་ཁང་མང་བཏིང་། དེ་ཡང་འདི་སྐད་བྱུང་ངོ་། །

དར་མ་རྩོལ་ཞེ་ཞེས་བྱའི་གྲགས་པ་ཅན། མོན་བོད་མཆོམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལྷོན་
ཤིང་ནི། །དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱིན་རྒྱབས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱུལ། རྒྱ་མ་སྒྲུང་དུ་འབྲས་
བྱ་སྒྲོན་བྱིར་ལྷགས། །ལ་སྒྲུང་ཞིག་ཏུ་གཟིམས་པའི་མི་ལམ་ན། རྒྱམ་པར་རྒྱལ་པའི་
ཁང་བཟང་ཆེན་པོ་ཞིག །གཏེར་མཛོད་རྒྱམ་པ་མང་པོའི་ནང་སྒྲོ་ཅན། །དེ་ཡི་ཉི་
མཐོངས་ཞིག་(༡༧བ)ལ་དབོན་གྱིས་བཞུགས། །དེ་ཆོ་མི་མཆོག་གངས་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག །
ལྷེ་མིག་ཐུག་སྒྲར་གང་འདི་ཐོགས་ནས་ཀྱང་། །དབོན་རྒྱན་ཐུག་ཏུ་གཏད་ནས་འདི་སྒྲུང་
གསུང་། །འདི་རྒྱམས་གཞན་ལ་མ་བྱིན་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུང་། །འདི་ན་སྒྲོབ་དབོན་གྱི་སྒྲུབ་
གཏེར་ཡོད་ཀྱི། །རིན་ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་དང་སྒྲན་གྱི་ཆོགས། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
གཏེར་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡིན། །དགོས་འདོད་མ་ལུས་མཛོད་རྒྱམས་འདི་ན་ཡོད། །དེ་སྐད་
ཟེར་ནས་མི་དེ་མི་སྦྱང་གྱུར། །མཛོད་སྒྲོ་གཅིག་ཅུ་ཕྱེ་ནས་བལྟས་པའི་ཆོ། །སྒྲན་གྱི་
མཛོད་དང་དར་མ་རྩོལ་ཞེ་སྦྱང། །རྒྱམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲན་སྟོང་ཆེན་པོས་ཁེངས། །འཛིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲན་གྱི་དྲིས་བྱུང་ཅིང་། །ལུས་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་པའི་མི་ལམ་

བྱུང་། །དེ་ནས་མྱུར་དུ་དག་པའི་བཤེས་དང་མཛེས། །པན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་གཏམ་
 གྱིས་དགའ་བར་གྱུར། །སླ་མའི་གདམས་ངག་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་དུ་ཞུགས། །བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པའི་རྟགས་དང་ལྟན་གྱུར་ཏེ། །དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་འདིར་ཤོག་གསུང་། །
 དགེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྱུན་སྒྲར་བྱིན་པའི་ཆེ། །ནང་དུ་སྟོད་ལ་ང་ཡི་གཡོག་གྱིས་
 གསུང་། །བདག་གིས་སླ་མའི་ཞབས་ཏོག་རྩོམ་ཐོགས། །དེ་སྐད་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་ཉེ་
 གནས་མཛད། །དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེས། །ནང་སྟོར་ཀུན་དང་གྲ་
 བ་བགེས་པོ་སོགས། །སངས་རྒྱས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གཟིགས་པ་བཞིན། །ཐུགས་
 བརྩེ་དཔོན་རྒྱུ་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་། །ཤིང་དང་གཙོད་པའི་བཀའ་གྲོས་གང་
 ལེགས་མཛད། །ཤིང་གཙོད་ལུས་པར་སྟོབ་སུ་ཡང་མེད། །དེ་ནས་དར་མ་རྩོམ་ཐོག་འདི་
 སྐད་གསུང་། །བདག་གིས་ཤིང་རྒྱམས་གཙོད་པར་འཆོལ་ལགས་ན། །སླ་མའི་ཐུགས་
 ཀྱིས་ཅི་གནང་ཞེས་ཀྱང་ཞུས། །དེ་དག་ནང་ན་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ། །ཁྱོད་འབྲས་ཤིང་
 གི་ལག་ལེན་ག་ནས་འོང་། །ཤིང་རྒྱམས་གཞན་དག་ལ་ནི་བརྒྱར་སྟོང་སྐད། །དུས་
 གསུམ་ཀུན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་མེད་པའི། །སླ་མའི་ཞལ་ནས་བརྟག་པ་བྱ་ཡི་གསུང་། །
 གཏོར་ཆེན་བསྟོད་ཀྱིན་མང་དུ་མཛད་པའི་ཆེ། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་མངོན་སུམ་སྤང་བ་
 བྱུང་། །དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོང་ཞེས་གནང་བ་བྱུང་། །དེ་ཆེད་པོན་རྒྱན་དར་མ་རྩོམ་ཐོག་ཡིས། །
 དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དགའ་བ་དང་དུ་སྤངས། །ལུས་དང་ལོངས་(༡༥ན)སྟོད་དུས་
 གསུམ་དགེ་བ་རྒྱམས། །སླ་མའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཐུལ། །དེ་ནས་དཔོན་
 དར་མ་རྩོམ་ཐོག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྒྱུན་སྒྲར་བྱིན་ནས། །དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་
 ཤིང་མ་འདྲོངས་ཤིག །གཙུག་ལག་ཁང་མ་ཆར་གྱི་བར་དུ་གོ་ཆེ་ལྷར་གྱོན་པའི་གདམས་
 ངག་དང་། ཤིང་རི་ལྷར་གཙོད་པའི་ཐབས་དང་། ཡུལ་བདག་དང་མི་མ་ཡིན་སོགས་ལ་
 ཞུ་བ་རི་ལྷར་འབུལ་བའི་ཐབས་དང་། ཤིང་གཙོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བས་ནོར་དང་ཆ་

ཀྱེན་རི་ལྟར་དགོས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཁྱུས་པའི་ཆོ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བདག་གཞན་ཀྱེན་གྱི་ཕན་བདེ་རི་སྟོང་པ། །སྤྲུལ་དགོན་
མཆོག་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དྲིན་ལ་ལན་གྱིས་སྒྲན་པ་དང་། །དལ་འབྱོར་
ལུས་ལ་སྟོང་པོ་སྤང་བ་དང་། །འགྲོ་ཀྱེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར། །བྱམས་
དང་སྟོང་རྗེ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །བརྩོན་འགྲུས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བྱགས་བསྐྱེད་
ལ། །སྤྲུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་ལོང་། །ལམ་དུ་ཁྱེགས་སམ་གཞིས་ལ་
ཐེབས་ཀྱང་རུང་། །གནས་སྐབས་ཀྱེན་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་མཛོད། །ཡུལ་གྱི་མི་ཆེན་
སོགས་ལ་ཁྱེད་ལུལ། །ཟས་ཞོར་ཅི་དགོས་འཕངས་པ་མེད་པར་བོང་། །མི་མ་ཡིན་ལ་
ཁྱེད་འབུལ་བའི་ཆོ། །ནགས་ཆལ་མཐོང་བའི་ལ་ཁར་ཐེབས་པ་ན། །སྤྲུལ་དགོན་
མཆོག་ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱེད་མ་ལ། །མཆོད་པ་གཏོར་མ་ལུལ་ཏེ་གསོལ་བ་བོལ། །ཡུལ་
བདག་རྣམས་ལ་རྟེན་དང་གཏོར་མ་བྱིན། །བདེན་པ་བདར་ལ་གྱིད་གི་ཁྱེད་ལུལ། །དེ་
ནས་གྱིད་དག་གཅོད་པའི་དུས་སུ་ཡང་། །ནགས་ཆལ་བཟང་པོ་གང་ཡིན་དེར་སོང་
ལ། །དེ་ན་འདུག་པའི་གྱིད་སྤོང་བཟང་པོས་གཅིག །རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡུལ་བདག་
རྣམས་ལ་ལུལ། །གཏོར་མ་བྱིན་ལ་ང་ཡི་འཕྲིན་རྣམས་གྱིས། །དེ་ནས་གྱིད་རྣམས་
བཟང་ཞིང་དྲང་བ་ཆོད། །རི་ལྟར་འོས་པ་བཞིན་དུ་འདི་བཞིན་ཆོད། །སྤྲུལ་པའི་བྱིན་
སྤྲུལ་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཕྱིར། །ཟས་ཞོར་ཆ་ཀྱེན་འཕལ་ལའང་འདུ་བ་ཡིན། །
འོན་ཀྱང་ཁྱོད་རང་རི་ལྟར་དགོས་པ་རྣམས། །སྟོང་ཁལ་འོག་ཁལ་བཅས་ཏེ་བཟང་དུ་
ཁྱེད། །སྤྲུལ་དགོན་མཆོག་(༡༥བ)ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱེད་མ་ལ། །གསོལ་བ་རྒྱུ་ཆད་མེད་
པར་འདེབས་གྱིད་སོང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གདམས་བཀའ་དང་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་ཆེར་
མཛད་དོ། །

དེ་ནས་དཔོན་དར་མ་རྩོ་རྗེས་སྤྲུལ་པ་རི་སྟོང་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་ནི་

བཞག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུ་ཅམ་གྱི་རྒྱལ་ཁལ་ལོན་པ་བྱས་ཏེ། ཅི་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་
 བེ་བྱིས། སྤྲོ་མ་དགོན་མཆོག་གི་ཞབས་ཏྲེག་དང་། བདག་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབས་པོ་ཆེ་
 བེ་སྤྱོད་ཏུ་བྱུང་བས་ཡིད་ཆེས་ཞིང་དགའ་བའི་ཤུགས་དྲག་པོ་མི་སྤྱེས་ནས། དགེ་བཅུན་
 བཅུ་ལྷག་ཅམ་གྱི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ། དཔོན་གཡོག་མི་མང་ཅམ་པ་ཞིག་གིས། ལྷག་
 གཞེར་མགོ་རྒྱུང་ལ་ལམ་སྟོན་བཅོལ་ནས། གསུམ་པ་ཁ་སྐར་གི་བྱང་ལམ་ལ་ངང་བའི་
 རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ལ་གཤོག་པ་བརྒྱབས་པས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན་དུ། དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཤུགས་རྩེ་དང་བྱིན་སྦྱབས་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་གཟི་བརྩིད་
 ཆེན་པོའི་འོད་འབར་ཞིང་བྱིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་པའི་ལུས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གོ་
 བགོས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྒྲིང་པའི་བསོད་ནམས་གཟི་བརྩིད་འབར། བྱིན་སྦྱབས་མི་ཟད་
 རོར་དང་བཅས་ནས་ནི། འགས་ཤོད་གསུམ་པའི་སྟོད་དུ་གིང་ལ་བྱོན། ལྷ་བ་གཅིག་
 དང་ཞག་ལྷ་འདས་པ་ན། ཀླ་རོང་མཐོང་བའི་ལ་ཁར་ཐེབས་པའི་ཆོ། སྤྲོ་མ་དགོན་
 མཆོག་ཆོས་སྐྱོང་བསྐྱུང་མ་ལ། མཆོད་པ་གཏོར་མ་སྤུལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ། གཞི་
 བདག་རྣམས་ལའང་གཏོར་མ་བྱིན་ནས་ནི། སྤྲོ་མའི་བཀའ་འཕྲིན་ལྷུ་བ་དྲག་ཏུ་སྤུལ། །
 དེ་ནས་འགས་ཤོད་ཀླ་རོང་གྲུང་དུ་ནི། ཁང་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོ་ལ་བབས་པ་བཞིན། །
 དཔོན་གྱིས་འགས་ཆལ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་བཏབ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤུའི་གདུང་རྒྱུད་བསོད་
 རྣམས་ཅན། རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཆ་གྲོག་རྒྱུང་དང་། རྫོང་སངས་ལ་སོགས་ཆེ་བགྲེས་
 དགོས་ཆད་སོགས། ཡོ་མར་ར་ནི་བྱ་རམ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། ཀླ་མར་བྱང་གསུམ་རི་
 པོ་བཞིན་དུ་སྤྱུངས། ཡོན་མཆོད་རྣམས་ལ་འདི་སྐྱོང་སོ་སོར་བྱས། དཔོན་གཡོག་ཀྱན་
 གྱིས་གིང་གི་ལྷུ་བ་སྤུལ། དེ་ནས་དཔོན་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཀླ་ཆ་གྲོག་
 རྒྱུང་ལ་སོགས་བསོད་ནམས་ཅན། འགས་ཤོད་མི་ཆེན་རྣམས་ནི་འདི་སྐྱོད་དུ། གཏམ་
 རྫོང་(༡༥)ཆེན་པོའི་ཆོག་གིས་གྲུང་གཅིག་སྟེང་། ཡོ་ཤེས་དཔོན་དར་མ་རྩོ་རྩེ་ལུལ་

ནགས་ཤོད་ནས་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཤིང་འབྲེན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསོད་ནམས་ཆེ་
བ་ཞིག་དགོས་བསོད་ནམས་མེད་ན་མི་ལུའལ། གཉིས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས།
ཆ་རྒྱུན་མེད་པར་ཤིང་མི་འདྲོངས། གསུམ་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས། བྱིན་
རྒྱབས་མེད་ན་ཡུལ་གཉན་པོ་ནས་ཤིང་བཅད་པས་སད་མེར་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་ཉེས་
པ་དང་། མི་ནད་སྤྱགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་དང་། ལམ་དག་ཏུ་ཡང་
ཉེས་པ་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བས་མི་བྱེད་ལ་དེ་རྒྱམས་ཡོད་པ་ཨེ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། དཔོན་
དར་མ་དོ་རྗེས་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །

ང་ཡི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་སྒྲུབ་པ་འདི། བྱིན་རྒྱབས་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའི་
མཐའ་དང་མཉམ། སྤྱིད་གསུམ་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་དབང་དུ་བསྐྱུས། བྱུན་མོང་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་སྟེར། ལོངས་སྤྱོད་འབྱོར་པ་རྒྱམ་ཐོས་བྲུ་ལས་ལྷག །
བྱིན་རྒྱབས་བསོད་ནམས་ལོངས་སྤྱོད་མ་ལུས་པ། ཉེ་བས་ལྷག་པ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་
མེད། ཉེ་བལ་དང་བཀྲ་ཤིས་འབར་བའི་རི་བོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས། འོ་ན་
བྱོད་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་གཅོད་ལ་རག་གོ་ཞེས་སྒྲོ་དགའ་དང་བཅས་པས་
གནང་ངོ་། ཉེ་ནས་ནགས་ཆལ་མཐུག་པོ་ཉམས་དགའ་བ། སྒྲོས་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་ཆེན་
པོའི་བསིལ་གྱིབ་ཅན། ཅན་དན་སྤོང་པོ་ལྟ་བུས་ཀྱན་ནས་བཏིབས། བྱ་དང་རི་དྲགས་
མང་པོའི་དབེན་གནས་དེར། ཉེ་བའི་གཡོག་རྒྱམས་ཀྱིས་དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བྱིན། །
ནགས་བྱོད་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པར་བལྟས་ནས་ཀྱང་། ཉེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་རི་སྟེང་གསུངས་
པ་བཞིན། ཉེ་དག་ནང་ན་བཟང་བའི་སྤོང་པོ་གཅིག མདའ་དང་དར་གྱི་རྟེན་གཙུག་
གཏོར་མ་དང་། བཅས་ཏེ་ཡུལ་བདག་རྒྱམས་ལ་སྤྱད་དུ་སྤུལ། སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་
ཆོས་སྤྱོད་རྒྱམས་ལ་ཡང་། མཆོད་པ་སྤུལ་ནས་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ། ཉེ་རྗེས་ཤིང་
གི་རྒྱལ་པོ་ཤུག་པའི་ཆོགས། གང་ནས་བཟང་ཞིང་ལགས་པ་རིམ་གྱིས་བཅད། ཤིང་

ཆེན་པོ་གསུང་སྐུ་བརྒྱུ་སྐྱོད་པའི། རྟོག་ཆོ་གཅིག་ཙམ་ནགས་ཤོད་ཡུལ་ནས་
 བཅད། །དེ་ཆོ་ནགས་ཤོད་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་(༡༥བ)བོ་རྣམས། །བོད་ཀྱི་བརྗེ་གྲོན་པ་སྟོང་
 མེད་པོ། །ཤིང་ཆེན་འདི་འདྲ་བཅད་པས་ཇི་ལྟར་འབྲེན། །པ་བོད་ཡུལ་པོའི་ནང་ནས་ཇི་
 ལྟར་ཐོན། །བྱ་བ་ལ་སོགས་ཟེར་ཞིང་གད་མོར་ཆེ། །དེ་ནས་དོན་གྲུབ་སྦྱིར་ལ་འོངས་
 པའི་ཆོ། །སྟག་གཞེར་མགོ་རྒྱུ་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ལ་སོང་། །དཔོན་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་
 པའི་སྐར་ལ་བཅད། །ཆ་མེད་ཡུལ་དུ་རྒྱུས་མེད་ལམ་དུ་ཞུགས། །འབྲོག་དགོན་ཆེན་པོ་
 གཙན་གཟན་གདུག་པ་ཅན། །གངས་ཁོད་རི་སྐུལ་གར་འགོ་ཆ་ཡང་མེད། །ཆོམ་རྒྱན་
 རག་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་གང་དོ་ཟེར། །དེ་འདྲའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འོངས་པའི་ཆོ། །
 ཆོས་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་སྟོན་མཐུ་བོ་ཆེ། །དམ་ཅན་དོ་རྗེས་ལམ་སྐྱོད་འབྲེན་དུ་བྱོན། །
 རིན་ཆེན་སྐར་པའི་བྱིན་རྒྱབས་དོ་མཆོར་ཆེ། །ཉིན་ལམ་བཅུ་བཞིས་འབྲི་བྱང་ཐང་ལ་
 ཐོན། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོན་དུ་འོངས་པའི་ཆོ། །སློབ་སྦྱོང་དང་གསུམ་ལ་ནགས་ཤོད་
 འཁོར། །སྟེ་དགོན་གཉིས་དང་ཡོན་མཆོད་གཉིས་པ་ཡང་། །ཤིང་ཆོད་སྟུང་པ་ཡིད་
 ཀྱི་དགུ་ལ་མེད། །དར་མ་དོ་རྗེས་འབད་པ་དོན་དང་བཅས། །སློབ་པའི་ཐུགས་དགོངས་
 ཆོར་གཅིག་དེར་ཡང་བསྐྱངས། །དེ་ནས་ཤིང་གི་ཆོད་དང་ལྟན། །ཤིང་བཟོ་བྱེད་དུ་འགོ་
 བའི་ཆོ། །དཔོན་རྒྱན་དར་མ་དོ་རྗེ་དང་། །ལྟ་བུ་ལག་གིས་སྐྱོད་པའི་པ། །ཡར་སྐྱོ་
 སྐུ་ཅུ་ཙམ་ཞིག་གིས། །འོག་ཁལ་མཛོ་རྟ་བཞི་བཅུ་ལ། །སྟེང་ཁལ་ནོར་རྗེས་སྐྱོ་
 ཆོགས་དང་། །འབྲུལ་ལ་དགོས་པའི་འོངས་སྦྱོང་བཀའ། །ནགས་ཤོད་གསུམ་པའི་
 ཡུལ་དུ་བྱིན། །བྱུང་ལྟར་ཆོས་ལྟར་ལ་སོགས་པ། །ནོར་རྗེས་ཐམས་ཅད་ནས་སྐྱོ་
 བཀྲམ། །ཤིང་གི་ཆོད་དང་ཆེ་བཟོ་བྱས། །ཆ་རྒྱུན་ཅི་དགོས་ཅིས་ལ་བཏབ། །དེ་ཆོ་རང་
 གི་འཁོར་རྣམས་དང་། །ནགས་ཤོད་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །འདི་འདྲའི་ཤིང་ཆེན་ག་
 ལ་འབྲོངས། །རི་བོ་པང་གིས་སྐྱ་ཡིས་ཐེག་ །རྒྱུས་མེད་ལན་ཅིག་གར་ཡང་འབུབ། །དེ་

བར་བྱས། །འུར་ལྷང་དགུ་ཡི་མཆུ་བཅད་ནས། །སྟག་གཟིག་རྟ་ཐབ་སྦྱང་གི་དང་། །
 བོར་ཆེན་ཀུན་ལ་ཁྱེད་བྱས། །མི་ཆོན་ཀུན་གྱིས་ཤིང་རྣམས་བགོས། །ཤིང་ཆེན་རེ་
 རེའང་འབྱུང་བ་ལ། །རིམ་བ་སུམ་ཅུ་ཙམ་རེ་བསྟོས། །ཆུང་ཤོས་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ལ། །
 བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ཡན་ཆད་བསྟོས། །དེ་ནས་ཤིང་འབྲེན་ཐམས་ཅད་ནི། །སྟོད་དུ་ཤིང་
 རྣམས་འབྲེན་དུ་བཅུག །དཔོན་གྱིས་སུམ་པའི་སྦྱང་དུ་ནི། །ནས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་རྒྱུན་
 བསྐྱབས། །དེ་ནས་དཔོན་གྱིས་(༡༥)ལོག་ཙམ་ན། །ཤིང་འབྲེན་ཡོན་མཆོད་ཐམས་
 ཅད་གྱིས། །དང་བསྟོད་ལག་ལེན་མ་བྱས་པར། །རེ་དོག་མང་བའི་འཕོན་ཤིང་བྱས། །
 དཔོན་ལ་ཁྱོས་ནས་འཛིག་པར་ཅོམ། །དེ་ནས་དཔོན་གྱིས་སྟོ་བསྐྱངས་ཏེ། །འུར་ལྷང་
 བཞི་ལྷ་མཆུ་བཅད་ནས། །ཤིང་འབྲེན་རྣམས་ལ་ཇ་བྱར་བྱས། །སྤྲ་མ་དཀོན་མཆོག་
 ཆོས་སྟོང་ལ། །མཆོད་བ་སུམ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ། །སེམས་ཤེས་རྣམས་དང་བཀའ་
 གྲོས་མཛད། །ནགས་ཤོད་བ་ལ་ཆོད་འཛིག་བྱས། །དེ་ནས་ནགས་ཤོད་མི་རྣམས་ལ། །
 འཕུལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་སོ་སོར་གཏད། །སྤྲ་བརྒན་སྦྱི་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་། །རྒྱན་ཁར་བཏང་
 རས་བགོས་སུ་བཅུག །དེ་ནས་ནགས་ཤོད་མི་རྣམས་ནི། །ཁོ་མོ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། །ཀ་རོང་ལུང་བ་བཀའ་རས་ནས་ཀྱང་། །ཤིང་རྣམས་ཉི་མ་ལྷ་ཡི་སར། །འབྲེན་
 གྱིན་སྟོད་སུར་ལ་ཁར་བསྐྱུལ། །ལམ་གྱི་དཀའ་བ་སྟོལ་བར་བྱས། །དེ་ཆེ་མི་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་དགའ། །དཔོན་ཀན་ཇག་ཆེའི་སྟེང་ན་བཞུགས། །གནས་པོ་བཙོན་ཤྲ་ག་
 ལ་སོགས་པ། །ཤིང་འབྲེན་རགས་རིམ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །སོ་སོའི་ཆ་རྒྱུན་དཔོན་ལ་
 སུལ། །ཀུན་གྱིས་ཀ་བ་རེ་རེ་བཅུགས། །གཞན་ཡང་རྒྱ་མ་སྒྲང་བ་ཡི། །ཆོང་བའི་ཆ་
 རྒྱུན་ཅི་ཡོད་རྣམས། །དཔོན་གྱིས་བསྐྱིས་ནས་ཤིང་ལ་བཏང་། །ཅི་འདོད་ལུལ་དུ་བྱིན་
 པར་བྱས། །དེ་ནས་ཉི་མ་གསུམ་གྱི་སར། །ཟ་ལུང་ལ་ཁར་ཤིང་རྣམས་སྦྱངས། །དར་མ་
 རོ་རྩེ་དོན་དང་བཅས། །དེར་ཡང་སྤྲ་མ་སྟགས་དམ་བསྐྱངས། །དེ་ལྷར་ཉིན་ལམ་བརྒྱད་

- 89 -

བཏུས་པར། །དཀའ་བྱུང་སྤྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི། །མི་ལ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་དུ་ཆེ། །དེ་
ནས་ཤིང་རྣམས་མ་འདྲོངས་པར། །རིན་ཆེན་སྒྲུང་དུ་འོངས་ནས་ཀྱང་། །སྤྱི་མཐོང་སྤྱད་དུ་
ལོ་རྒྱུས་གསོལ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་སྐད་གསུང་། །དར་མ་དོ་རྩེ་ཁྱོད་ཀྱང་
བདེན། །ངས་ཀྱང་བྱུགས་ཀྱིས་བཏང་བས་ལན། །དེ་ངས་ཀྱང་གོ་ཆ་བགོ་ཁྱོད་ཀྱང་
སྤྱིང་རུས་བསྐྱེད་ལ་འབུངས། །སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་གིན་རྒྱབས་དང་། །ཆོས་སྦྱོང་ཀྱན་
གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། །ཁྱོད་ཀྱི་ཅི་བསམ་འབྲུབ་པར་མཛོད། །དེ་སྐད་གསུངས་པས་
དཔོན་ཀན་དགེས། །དེ་ནས་ཤིང་ལ་འགོ་བའི་ཆོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་
ཆེས། །ཆོས་སྦྱོང་ཀྱན་ལ་ཇག་ཆོ་བཤམས། །ཁོག་ཚུད་དངས་ནས་དར་ཡུག་བརྒྱུང་། །
གཏོར་ཆོ་ཆོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས། །རྩི་ལྷར་བཞེང་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། །
དཔོན་ཀན་དར་མ་དོ་རྩེ་(༡༥)ལའང་། །ཇག་ཆོ་བཤམས་ནས་ཁོག་ཚུད་དང་། །དར་
ཡུག་བརྒྱུང་ནས་ཅི་གསོལ་དངས། །སྤྱི་མ་ཉིད་ཀྱི་དབུ་ལྷའང་། །དཔོན་ཀན་དབུ་ལ་
ལེགས་པར་གསོལ། །ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་དང་དཔོན་ཀན་ལ། །མེ་ཏོག་གཏོར་ནས་མངའ་
གསོལ་མཛོད། །དེ་ཆོ་ནམ་མཁའ་དངས་འཕྲོ་ལ། །སྤྱིན་ཆོན་འདུས་ནས་སེར་ཆོལ་
དང་། །སྤྱོག་དང་འབྲུག་གིས་ནམ་མཁའ་གང་། །དེ་ནས་ཤིང་ལ་ཆས་པའི་ཆོ། །དཔོན་
ཀན་དར་མ་དོ་རྩེ་ཡིས། །མཛོ་རྟ་བདུན་ཅུའི་འོག་ཁལ་ལ། །ནས་ཁལ་སུམ་བརྒྱའི་
ཅུམ་བ་དང་། །ཇ་ཆོན་ཅེ་མོ་དགུ་ཡི་འདས། །ཤེས་པ་བྱུང་གསུམ་གངས་ལས་འདས། །
གྲུ་རམ་ལ་སོགས་ཆ་རྒྱུན་ཀྱན། །ཅི་དགོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁལ་བྱས། །ཡར་སྤྱོད་བདུན་
ཅུ་ཅུམ་ཀྱིས་བསྐྱོར། །ཆོས་སྦྱོང་འཕྱར་དར་ལ་སོགས་པ། །བ་དན་མང་པོ་དུང་དང་
བཅས། །སྤྱི་ཉིད་སྤྱོད་དུ་ཤིང་ལ་ཆས། །དེ་ནས་སུ་ཆུ་ཆོན་པོ་དུག །ཆུ་རྣམས་མ་འདུས་
བར་དུ་ནི། །ཤིང་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཁྱུ་དེད་བྱས། །ཆུ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཆོ། །
སི་རི་མོང་དུ་ཤིང་རྣམས་སྤྱངས། །ང་རང་ཚུགས་ནས་གཟིངས་བཅས་ཏེ། །གཟིངས་

ཆེན་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ལའང་། ཤིང་འདྲེན་མི་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུགས། ཉག་ཐག་
གཟིངས་གྱི་སྟེང་དུ་བྲངས། བ་དན་ཀུན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན། རོལ་མོ་དུང་གི་
སྒྲ་དང་བཅས། གཙང་པོའི་གཞུང་ལ་བཏང་བའི་ཆོ། མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལྟ་མོ་
བྱེད། རོ་མཚར་ཆེན་པོས་གྲུས་པ་འབུལ། རྟེན་མཛོ་རྩེ་གང་ཡིན་འདྲི། སྟོན་པའི་
ཆོག་གིས་བསྟོད་པ་བྱེད། རྟོན་ཆོག་སྟོན་པོས་དབུ་ཞུགསོལ། གཟིངས་ཆེན་པོ་
ཡི་སྟེང་ན་བཞུགས། ཆོས་སྦྱོང་མགོན་པོའི་འབྱར་དར་དང་། རགས་དུང་སྒྲ་དང་
བཅས་ནས་ནི། རྟེན་དཔོན་གྱི་ཡི་རྒྱུ་མཚོ་ལ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལོན་པ་ལྟར། མ་
མས་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་ཅིང་། སྟོན་མདའི་ཆལ་ལ་ལེགས་པར་ཐོན། རྟེ་ཆོ་རིན་
ཆེན་སྒྲུང་པ་ཡི། སྟེ་དགོན་གཉིས་གྱི་མཁས་བཙུན་དང་། རྟེ་གྲུས་ཅན་གྱི་ཡོན་
བདག་རྣམས། སྟོན་མདའ་གཙང་པོའི་འབྲམ་དུ་ཆོགས། རྟེ་ཆོ་རིན་ཆེན་པོའི་སྦྱོ་བོ་
བཞིན། ཐམས་ཅད་ཆོམ་ཞིང་རབ་ཏུ་དགའ། རྟོན་ཆོག་ཡིད་སྟོན་གནས་སུ་
བསྒྱུལ། རྟེ་ཡང་ཐུགས་དགོངས་ཆར་(༡༩ན)གཅིག་རྫོགས། གཞན་ཡང་ལྷ་མ་
ལ་སོགས་པ་དག མཆོས་ཡུལ་དྲགས་པོའི་སྒྲུང་ནས་བྲངས། རྟེ་མཛོ་རྩེ་ལ་སོགས་
པས། རྟེ་ཆོ་རིན་ཆེན་པོས་ལུགས་བསམ་མི་བྱེད། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྟོན་
ཅན། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ནོར་གྱིས་སྒྲུག སྒྲུབ་པ་སྟེང་པོར་ལོན་མཛད་པ། རམ་
ཤོད་བཟང་མོ་བ། ཞེས་གྲགས་དག་བཞེས་དང་། ལྷ་ས་སྒྲུ་མདའ་ལ་སོགས་པའི། ཡོན་
མཚོད་རྣམས་གྱིས་དང་བསྟོད་མཛད། རྟེ་གྲུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། སྟོན་པའི་
རྣམས་གྱིས་ཞབས་ཏོག་བྱས། སྒྲུབ་པ་བྱེད་གྱི་ཉིན་ལམ་ལ། ལོ་གསུམ་བར་དུ་འདྲེན་
བསྒྱུལ་བྱས། མཛོ་རྩེ་གང་དུ་བྲངས། མི་རྣམས་གྱིས་ནི་ལུང་པ་བཀའ་སྒྲུབ། མལ་
དྲོའི་ལ་ཁར་གྱིང་རྣམས་སྒྲུངས། རྟེ་ཆོ་རིན་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི། མི་ལ་བཞག་
ན་རྒྱུ་དུ་ཆོ། ཆ་རྒྱུན་ཅི་སོང་གངས་ལས་འདས། མལ་དྲོའི་ནང་དུ་རྒྱུད་ནས་ནི། གྲུ་

པ་རྒྱམས་ཀྱིས་དང་བསྟོད་མཛད། ཤིང་རྒྱམས་ཀྱི་བོའི་གཞུང་ལ་བྱངས། སྟོན་མདའི་
 ཆབ་ཁར་སྤངས་པའི་ཆེ། མི་རྒྱམས་ཀྱིས་ནི་གྲུས་པ་ལུལ། སྤྱི་མའི་བྱིན་རྒྱལ་པ་
 མཚར་ཆེ། དཔོན་ཀན་ཡིད་སྟོན་གནས་སུ་བསྐྱུལ། ཆོས་བསྐྱོར་ཆེན་པོའི་མངའ་
 བདག་ནི། འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞི་བའོད། མངའ་བདག་ཁྱི་གཙུག་མགོན་ལ་སོགས།
 ལུ་དཔོན་ཀྱན་གྱིས་ཡོན་བདག་མཛད། དད་གྲུས་བདག་འཛིན་པོ་མཚར་ཆེ། དག་
 བའི་བཤེས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་ཤིང་རྒྱམས་འདྲེན་པའི་ཆེ། དཔོན་ཀན་དར་
 མ་རྩེ་རྩེ་ཡིས། འགས་ཤོད་སྟོགས་སུ་ལན་དགུ་བྱིན། དྲགས་བོའི་ཡུལ་དུ་ལན་དགུ་
 བྱིན། ལུས་དང་སྟོག་ལ་མ་བཟླས་པར། སྤྱི་མའི་ཞབས་ཏྱིག་རྒྱལ་བཞིན་བྱས། ད་
 དེས་སྟེ་བའོན་དང་བཅས། བྱང་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྤྱིང་དུ་བྱིན། །

དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་སྤང་འདྲིང་བའི་དུས་ལ་བབ་སྟེ། དག་བའི་
 བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེས་དཔུ་རྩ་སྟོང་མའི་སྟེང་དུ་བྱོན་ནས། སྟོགས་དང་སྟོགས་
 མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟེན་གྱིས་རྒྱམ་པར་གཟིགས་
 བས། སའི་བརྟག་པ་མ་ལུས་པར་མཛད་དོ། དེའི་ཆེ་ལྷགས་རིའི་དགྱེལ་ནས་སྟོགས་
 ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནས་རྒྱུ་མིག་ཆེན་པོ་ཞིག་རྩོལ་ནས་(༡༩བ)རྒྱུན་ཆད་
 མེད་པར་འདུག་པ་གཟིགས་ནས། ས་སྟོགས་དེར་དཔུ་རྩའི་སྤང་འདྲིངས་པར་དགོངས་
 སོ། དེ་ནས་ས་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱམས་དང་། སྤྱི་མའི་གྱི་རྒྱུད་སྟེ་དང་
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་ལས་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། ཆོགས་ལ་
 མ་གཟིགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པར་མཛད་དོ། །

དེའི་ཆེ་དེ་ན་གདོལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་ས་བདག་མ་རུངས་པ་རྒྱམས་དང་།
 རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་ལོངས་སྟོད་དང་ལྷན་ཞིང་ཆོས་ལ་དཀར་བའི་ས་བདག་གི་ཆོགས་
 སྟེ་ཆོགས་པ་དག་སྟན་སྟུར་འོངས་ནས། ལ་ལ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་གཏོང་བའི་ལུ་བ་འབུལ།

ལ་ལ་ནི་གནས་གཞན་དུ་སློབ་པའི་ཞུ་བ་འབྲུལ། ལ་ལ་ནི་རང་རང་གི་གནས་སུ་འཛོག་
 པའི་ཞུ་བ་འབྲུལ་ཏེ། མདོར་ན་སོ་སོའི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་ཞུ་བ་སྣ་ཚོགས་འབྲུལ་
 ཞིང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྒྱུན་སྒྲར་ལྷག་གོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་ས་བརྟག་པའི་བསྟན་
 བཅོས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྣམ་བཞག་དང་། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཞག་
 དང་། དགྲིལ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས། སའི་སྦྱོན་ཡོན་དང་། གང་གི་
 གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ། སའི་དབང་ལྷག་པོ་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་
 རྩོགས་དུས་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཆོག་བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྦྲུམ་
 ཆོགས་པའི་བྱ་བ་དཔལ་ཆོགས་གྱི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐིག་དང་ས་ཆོག་ལ་སོགས་
 པ་ཆོགས་ལ་མ་གཟིགས་པར་གྱིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱོས། དེ་ཙམ་
 ཞིག་ཟུར་སྦྱོས་པའམ། བྱང་སྤང་བར་བྱས། དེའང་སྟག་གི་ལོ་དབྱིད་གྱི་དུས་སྡོན་པ་ས་
 ག་ལྷ་བའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་སྟག་གི་ཉི་མ་སྐར་མ་སྦྱོལ་མྱང་གཏིང་། རྩོགས་བཞི་དབུས་
 དང་ལྷའམ་ཟུར་བཞི་དབུས་དང་ལྷར་བགེགས་དང་བཅས་ཏེ་སའི་དུག་མཐའ་དག་
 མནན་པ། རྩོམ་རྩི་ལྷ་ལའི་ལ་སོགས་པས་མཛད། སྦྱོན་བརྒྱ་ཡོན་ཏན་གཅིག་གིས་སྦ་
 ཞིང་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱ་བ་རྒྱ་མཚོའི་གློང་ལ་སོགས་པས་མཛད། མཐོང་བ་དོན་ཡོད་
 པའི་མཆོད་སྦྱང་ཆེན་པོ་བྱིན་ཅན་དུ་བྱ་བ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་བདེན་པས་མཛད།
 དགོས་དགུའི་འདོད་དོན་འབྱུང་ཞིང་། བད་དང་དབུལ་བ་ལ་སོགས་སེལ་བའི་འཕྲིན་
 ལས་སྒྲན་འབྲུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་(༡༠ན)སོགས་དཔག་བསམ་པའི་གཏེར་ཆེན་པོས་མཛད།
 བདུད་འདུལ་ཞིང་བསྟན་པ་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱ་བ་ལོ་ཏ་བསྒྲོལ་བ་རྩོམ་རྩི་གདན་
 གྱིས་མཛད། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་འབྲས་བུར་རྩ་གསུམ་གྱི་ཅ་གས་བསྐྱས་པ་བཞི་
 བཅུ་གས་ཤིང་། ཅེ་ཐོན་པ་རུ་བཞི་སྟགས་དང་བཅས་པ་ཁ་ཟས་བཅུད་དགུ་སྦྱར་བའི་
 གཏེར་གྱིས་མཛད། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐའ་དག་གི་དཔལ་

བསྐྱེལ་བ་ལ་གཏེར་ཆེན་པོ། རིགས་སྒྲགས་གསང་སྒྲགས་ཏེ་གཏེར་བདག་གཉིན་པོ་
 དང་བཅས་པས་མཛད་དེ། གཞན་ཡང་གང་ལས་བདེ་བའི་འོད་འབྱུང་ཞིང་། ས་
 རྩོགས་བཀྲ་གིས་པ་དང་། ལུས་ཅན་ཉམས་བདེ་ཞིང་འབྱུང་པོའི་ཆང་འཛིག་པ་དང་།
 རྩེ་དགྲའི་ནད་འཛོམས་གིང་ས་རྩོགས་མདངས་ཡོད་པར་བྱ་བ་གཏེར་གྱི་རྣམ་པ་བགྲང་
 བ་ལས་འདས་པ་མཛད། ལྷ་དང་མིའི་རིག་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་གི་རྒྱར་རྒྱབ་པ་ལ་ཉ་ཅ་
 ར་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སྐྱང་སྒྲོས་ཏེ་མཛད། བྱི་ནང་སྤྱི་སྤྱོའི་ཆོས་
 རྒྱུང་གར་འོས་སར་བསྒྲོས་ཏེ། བྱིར་སྤྱོགས་པ་གཏོར་ཚུལ་འཁོར་ལོ་བདུན་ལྔ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཡན་ཆད་མཐར་རྒྱས་པ་མཛད། དེ་ནས་རྩོགས་རིགས་གྱི་གྲུ་པ་མཁས་བཙུན་
 རྣམས་གྱིས་དབུ་མཛད་ནས། རྩེ་བོ་དགེ་བ་ཅན་ལས་དང་། རྩོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་
 པས་མཆོམས་སྦྱར་བ། དུས་རྟག་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ།
 ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་བ་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེས་པས། ཞབས་རྟོག་མཆོད་པ་དབག་ཏུ་
 མེད་པའི་ཆོགས་གྱིས་མཁར་ལས་མཛད་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། རྩོགས་རྣམས་ཀྱུན་
 ལས་འདུས་པའི་གྲུ་ཆོགས་དག །སྤྱི་མའི་ཡོན་ཏན་དབག་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས། །
 རྟོགས་པའི་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ལེན་མཛད་པའི། །མཁས་བཙུན་རྣམས་གྱིས་སྦྱབ་པའི་
 མཆོད་པ་ཡིས། །སྤྱི་མ་མཉེས་པར་བྱ་དང་གཞན་དོན་བྱིར། །སྤྱི་མ་སེམས་བྲལ་བ་སྦྱ་
 མའི་རྣམ་ཐར་བྱིར། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཁར་ལས་མ་ལུས་པ། །བྱུགས་གྱི་དགོངས་
 པ་བཞིན་དུ་ཅི་དགོས་མཛད། །དེ་ཆེ་ས་དང་ཆུ་དང་རྩྭ་རྣམས་ཀྱང་། །རྒྱལ་པོའི་དཀོར་
 མཛོད་ཆེན་པོ་བྱ་བ་ལྟར། །ཅི་དགོས་ཟད་པ་མེད་པའི་གཏེར་དང་ཕྱད། །འཇམ་མཁའ་གསལ་
 རྒྱུང་ལ་བརྟེན་པ་རི་རྒྱལ་(༡༠བ)འདྲ། །སྤྱི་བྲག་ལྷ་བཙན་ལ་སོགས་ཡུལ་བདག་གིས། །
 སོ་སོའི་རྣམ་པས་ཞབས་རྟོག་ཅི་དགོས་མཛད། །བྱི་ནང་སྤྱི་ཡི་ཐེམ་རྩོད་དགོས་པའི་ཆོ།
 ཁྲོ་བཙན་ལ་སོགས་རྣམས་གྱིས་རྩོད་རིང་ཐུལ། །མདོར་ན་སྤྱི་ལས་བཞི་ལ་མངའ་བརྟེན་

ཤིང་། །ལྷར་བཅས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་བཀྱར་བ་དང་། །སྒྲར་བ་དག་ལ་དབང་
བསྐྱར་མཛད་པའི་ཕྱིར། །བརྩིགས་པ་མི་འདྲ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པ་འདྲ། །དེ་ནས་ཤིང་བཟོ་
ལ་སོགས་པའི་བཟོ་སྐྱེ་མཐའ་དག་མཛད་པའི་དུས་ལ་བབ་སྟེ། །འདི་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཤིང་བཟོ་རིག་པའི་གནས་ལ་མངའ་བཞེས་པ། །འཛམ་གྱི་སྒྲིང་ན་མཁས་པའི་
གྲགས་པ་ཅན། །ཕག་གི་གདུང་བརྒྱད་རྩོམ་ཡབ་སྐུ་གྱིས། །ཤིང་རྒྱམས་རས་སུ་
མ་སོང་བྱག་ཚད་ལྷན། །མཁེགས་ཤིང་འཛམ་ལ་དྲང་བ་བཟང་ཁྱོན་ཆེ། །བཀོས་དང་
ཞིབ་ཆགས་སྐྱ་ཆོགས་མཐར་བུག་ཅིང་། །ལྷམ་སྐྱ་སེལ་གནམ་དུ་མཆོངས་པས་བརྒྱན། །
དཔུ་ཅི་ནས་བཟུང་སྒོ་ཁང་ཡན་ཆད་དུ། །གཞན་དང་འདྲིས་མེད་ཀ་བ་དུག་ཅུ་བཅུགས།
དཔུ་ཅི་ཀ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཁྱམས་ཀ་ཆེན་དུག་ཅུ་བཞི་ཡིས། །གསར་རྟེན་བཟོ་སྐྱེ་མ་ལུས་ཆོང་བར་མཛད། །
རྒྱམ་སེམས་དྲེགས་མེད་དད་གྲུས་ངོ་མཆོང་ཆེ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་ལ་སོགས་ལྷ་
བཟོའི་ཆོགས། །ཤིང་བཟོ་རིག་པའི་གནས་ལ་སྒྲོ་བྱོས་ཡངས། །སྟེ་ཕྱོགས་རྒྱལ་
པོ་འགའ་ལྷ་མེད་རྒྱམས་གྱིས། །དཔུ་ཅི་བར་ཁང་ཡང་ཁང་རྒྱ་ཕྱི་བས་དང་། །སྒོ་དང་སྒོ་
ཁང་ཁ་མཐུད་ལ་སོགས་པ། །ཆོད་དང་ལྷན་ཞིང་ཆོགས་ལ་མ་གཟིགས་པར། །བཟོ་སྐྱེ་
མ་ལུས་སུ་ལྷ་ཕྱིན་པ་དང་། །བཀོད་པས་བྱུང་པར་ཡིད་འོང་མཐའ་དག་མཛད། །
འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལས་མཛོན་པར་འཕགས་པ་ཡིན། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ་
འདི་ལྷ་ལ། །ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་ནི། །རིན་ཆེན་ཆོས་སྣོད་འོད་དང་ལྷན་
པས་བཏེག། །ཅན་དན་སྣོད་པོ་སྣོས་གྱི་ན་ཁུན་ཅན། །ཀ་གདུང་ལ་སོགས་ཤིང་གི་
བཀོད་པ་ནི། །སྐྱ་ཆོགས་ཡིད་འོང་བཟོ་སྐྱེ་དུ་མས་བརྒྱན། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཡིད་
གྱི་བཀོད་པ་དང་། །ལྷམ་སྐྱ་ཀྱན་ལ་རྒྱན་གྱིས་སྒྲིས་པ་དག། །སང་གེ་སུམ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་
གངས་རིའི་མདོག། །བཞད་ཅིང་རྩམ་ལ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་དང་ལྷན། །འགྱིང་ཞིང་འགའ་
པ་བཞེན་དུ་གནམ་ལ་(༡༡ན)མཆོངས། །རྒྱམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ནི་བརྒྱད་དང་ལྷན། །

རིན་ཆེན་གྱི་རུབ་ཞིན་དུ་དམར་བའི་མདོག། ལྷ་ཚོགས་རིན་ཆེན་མཛེས་པས་རྣམ་པར་
 བརྒྱན། །གསེར་གྱི་ཕྱགས་པོད་ལྟ་བུའི་ལྗང་པས་འབྱུང། །ནང་སྒྲིའི་པར་ཁབ་ལྟ་བུ་
 ཅུ་དྲག་ནི། །རིན་ཆེན་ལྷ་ཚོགས་པདྨ་གེ་སར་དང། །ཡུའྲལ་རིན་ཆེན་འབར་བའི་གིང་
 ལོ་རིས། །ལྷ་ཚོགས་དོ་རྩེ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ། །བཟོ་སྒྱུ་མི་འབྲུག་གི་ཕྱ་ཅ་བདུན་
 ལ། །གསེར་གྱི་བྱེའུ་རྒྱུ་རྒྱན་པའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ། །འབྲུལ་འཁོར་སིལ་རྒྱན་རྒྱུང་གིས་
 བསྐྱལ་དང་མཆུངས། །ཨ་ལོང་བཅུ་ཡི་སྒྲ་སྒྲླད་རབ་དུ་འབྱོལ། །ཁྱི་སྒྲིའི་པར་ཁབ་སུམ་
 ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི། །བཟོ་སྒྱུ་སྒྱུ་དྲུག་སེར་གེ་པ་ཏ་དང། །ཤར་ཤར་དང་ནི་མ་བྱ་པ་ཏ་སྟེ། །
 ལྷ་ཚོགས་པདྨ་ཡུའྲལ་པད་རྒྱུང་ལས། །རིན་ཆེན་ཀུན་ལས་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་ཤར། །
 ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་འབྱེན་གསེར་གྱི་བྱ། །ལྷ་ཚོགས་གར་བྱེད་མཁའ་ལ་ལྷིང་བས་བརྒྱན། །
 སེང་གའི་ཁ་ལ་ཨ་ལོང་སྒྲ་སྒྲླད་འབྱོལ། །སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སྟུམ། །
 དེ་ལྟར་འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས། །ནང་དུ་
 བཞུགས་པའི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན་ལས། །དང་པོ་མི་མདོན་པའི་རྟེན་གྱི་བཞུགས་
 རྒྱལ་མདོ་ཅོམ་བརྗོད་པ་ནི། །ཐོག་མར་གཙང་རྒྱ་མིག་གི་རྒྱལ་པོས་སྤུལ་བའི་གསེར་གྱི་
 གཞུང་འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་སྒོག་གིང་གི་ཅེ་ལ། །བཙོམ་ལྟན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
 གྱི་གསེར་སྒྲུ་གཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ། །རྩོམ་དང་དགེ་བཤེས་ཆེན་
 པོའི་གདུང་དེ་རྣམས་གིང་ཁོལ་ལ་བསྐྱམས་ཏེ་མི་མདོན་པར་བཞུགས། །གཞན་སྒྲིའི་
 རྟེན་ལ་ཏོག་གི་སྟོད་ལ་ཤར་བྱོགས་ན་བཙོམ་ལྟན་འདས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ། །ལྷོ་བྱོགས་
 ན་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལོན་མ། །རྒྱུ་བྱོགས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ན་ག་བོ་རྟི། །བྱང་
 བྱོགས་ན་རྩེ་བཅུན་མི་གཡོ་བ་བྱང་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་ཏེ། །བཞི་ཀ་ལ་འཕྱིན་ལས་
 མཐའ་དག་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་བཞུགས། །དེའི་འོག་ན་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་
 ཞགས་པ་ལྟ་ལྟ་མ་འཕྱིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཙས་པ་བཞུགས། །དེའི་འོག་ན་གུཅག་

ཏྲ་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་ལམོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ལྷ་(༡༧)ལུ་ཅུ་ཅུ་ལྷ་མ་
 འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས། དེའི་འོག་ན་གཙུག་ཏྲ་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་དགུ་
 འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས། གསུང་གི་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་ཏྲ་ཆར་གཅིག །
 རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅེ་མོའི་དབྱར་རྒྱན་དང་། རིག་སྒྲགས་གྱི་རྒྱལ་མོ་གསེར་ཅན་མ་ཆར་
 མང་དུ་བལྟ་བས་པ་བསྐྱེད་ཆོག་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གདུགས་དཀར་ཅན་
 གསུམ་ལྷགས་འཕྲིན་ལས་ལྷ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཟུངས་ཆེན་མོ་
 ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཚོགས་པ་བཞུགས། ལུ་ཅུ་ན་རྒྱའི་རྟེན་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་སྟོང་
 པ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིད་
 བཞིན་ལམོར་ལོ་རྒྱུར་བ་ལྷ་ལྷ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་ལམོར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ་འཕྲིན་
 ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོད་ལྷ་ལྷ་མ་དང་། ལྷགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ་གཉིས་བཞུགས། གསུང་གི་རྟེན་ལ་གཟུངས་གྱི་བེའུ་ལུ་
 ཆེན་མོ་ཆར་གསུམ་གྱི་ཐོག་དྲངས་པའི་རྒྱ་དཔེ་དང་བོད་དཔེའི་གཟུངས་དཔག་ཏུ་མེད་
 པ་དང་། མཚན་བརྗོད་ལ་སོགས་རྒྱད། རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་དཔེ་ལ་སོགས་པ་མདོ་
 རྒྱུད་མང་དུ་བཞུགས། ཨ་འབར་གསལ་ཆུང་ན། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྷ་ལྷ་མ་ཅུ་
 ཅུ་གཉིས་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་རིགས་བསྐྱེད་ལྷ་
 ལྷ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ལྷ་ལྷ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིན་
 གཙོད་ལྷ་ལྷ་མ་དང་། རྟོ་རྗེ་ཆོན་པོ་ལྷ་ལྷ་མ་དང་། རྟོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྤྲུ་ལྷ་མ་རྣམས་འཕྲིན་
 ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཛིགས་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་རྟོ་རྗེ་ལྷ་ལྷ་མ་དང་། ཁྱོ་
 བོ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ལྷ་ལྷ་མ་དང་། གཤིན་རྗེ་དམར་ནག་ལྷ་ལྷ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་

བཅས་པ་དང་། གསུང་གི་རྟེན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཁྱི་མ་རྒྱད་དང་བཅས་པའི་རྩ་
 རྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ལྷ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་
 མདོ་མང་དུ་བཞུགས། ལུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྟོང་གྱི་(༡༩ན)ཕྱོགས་བཞིན་འཕྲིན་ལས་བཞི་
 ཕྱག་སྟོང་པ་གཙོ་བོའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་གཉིས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་སོགས་ལས་
 སྟོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། གཟུངས་རིངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱག་མཆོན་
 བསྐྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས། མདུན་སྟོང་ལ་རྩེ་བཅུན་མི་གཡོ་
 བ། ཕྱོགས་བཅུ་སྐལ་པའི་ཁྱོ་བོ་བཅུ་དང་བཅས་གིང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་།
 གྱི་རྩེ་རྩེ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་དང་། མ་རྩུ་མ་ཡ་དང་། རྩེ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་།
 རྩེ་རྩེ་གདན་བཞི་དང་། འཇམ་དཔལ་ག་གིན་རྩེ་དང་། གཏུམ་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་ལ་སོགས་
 བ། བསྟན་བསྐྱེད་འགལ་བ་མེད་པ་ཏིལ་དཀར་ནག་དང་བཅས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་
 བཞུགས། ལུམ་དཀྱིལ་ན་རྩེ་རྩེ་གཞོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་
 པ་བཞུགས། དེའི་གཡས་གཡོན་ན་རྩེ་བོ་ཆེན་པོ། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ཟུར་པ་དང་། དགེ་
 བཤེས་སྟོན་པ། སྐུན་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ། བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོ། སྐུ་ཡས་ཆེན་པོ། མཉམ་མེད་
 ཞལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འབག་བསྟོད་གསོལ་དང་བཅས་ཏེ། ཞལ་ནང་དུ་གཟིགས་
 པར་བཞུགས། དེའི་ནང་གི་ཕྱོགས་ན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས། དེའི་ལུམ་སྐྱད་
 ན་དཔལ་ཕྱག་ན་རྩེ་རྩེ་བྱེགས་པ་མཐའ་དག་འཛོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་དགུ་མ་
 དང་། ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོ་རྩེ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་དྲག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བཙོ་ལྷ་
 མ་དང་། ཅི་རྩེ་བུ་དང་ལྷ་ལྷ་མ་དང་། གཏུམ་སྟོན་ལྷ་ལྷ་མ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་མཐའ་
 རྒྱས་པར་བཞུགས། གསུང་གི་རྟེན་ལ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུངས་ལ་མི་བཞུགས་པ་
 ཆེར་མེད། དབང་སྐྱད་ལ་སོགས་པའི་མདོ་དང་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་ལ་སོགས་པའི་

མདོ་རྒྱུད་མང་དུ་བཞུགས། ཨ་འབར་གསལ་ཆེན་ན། སྐྱེ་རྩེན་ལ་ལྷ་མོ་ཕུན་ད་ལྷ་དགུ་
 མ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་དང་། སོ་སོར་འབྲང་མ་ལྷ་བཅུ་བཞི་མ་འཕྲིན་ལས་དང་
 བཅས་པ་བཞུགས། གསུང་གི་རྩེན་ཡུམ་བར་མ་ཆར་གཅིག་བཞུགས། དེ་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱགས་ཀྱི་རྩེན་འཁོར་ལོ་དང་། བྱག་མཆོན་ལ་སོགས་པ་(༢༢བ)ཡང་མང་དུ་
 བཞུགས། ས་འཛིན་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་མཆོད་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཆོས་སྦྱོར་དུ་
 མངའ་གསོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཞུགས། བར་ཁང་གི་ཀ་བ་རྣམས་ལ་
 གཟུངས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་བཞུགས། དཔུ་ཅེ་འི་བར་ཁང་གི་ལུམ་གགས་ལ་བཞུགས་
 ཁང་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་པའི་ནང་ན་རྩོམ་ཨ་ཏི་ཤ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྩེན་ལ། རྩེ་
 བཅུན་མི་གཡོ་བའི་སྐྱ་ཕྱེད་དང་ཉིས་བརྒྱ། བརྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་
 ཅ་གཅིག །ཁ་སར་བ་ཏིའི་སྐྱ་བཅུ་བཞི། བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་
 གཉིས། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐྱ་བཙོ་ལྷ། རོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་བཙོ་ལྷ། རྒྱལ་བ་རིགས་
 ལྷ་ལ་བཅུ་བཅུ། རྣམ་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་གཉིས། ཅ་ཀྱ་སྐྱ་རྩེ་པའི་སྐྱ་དགུ། ཁྲོ་བོ་སྟོབས་
 པོ་ཆེའི་སྐྱ་གཅིག །གན་བ་ཏིའི་སྐྱ་བཅུ། མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྐྱ་བཞི། རྩེ་བཅུན་མ་
 སྐྱོལ་མའི་སྐྱ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི། ལྷ་ཕྱེད་རྣམས་ལའི་སྐྱ་གཅིག །མཆོད་རྩེན་ནང་རྩོམ་བཟང་
 པོ་ཅན་གཅིག །རྩོམ་པའི་སྐྱ་རྩེ་གཅིག །སྐྱ་འབག་ལ་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་དང་། ཞལ་
 བཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་རེ་རེ། རོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་སྐྱ་འབག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། སྟོབ་དཔོན་
 རྒྱ་རྒྱུབ། ལྷ་བ་གགས་པ། རིགས་པའི་ཁུ་བྱག །ལྷ་ཕྱེད་དེ་བ། ཀྱ་ས་ལི་ཆེ་ཆུང་
 གཉིས། ལྷ་མ་གསེར་གླིང་པ། བྱམས་པ་ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉིས། ལྷོ་
 བརྟན། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། སེངྒེ་བཟང་པོ། རྩྭ་ན་མི་ཏ། སངས་རྒྱས་ཡོ་
 ཤེས། སངས་རྒྱས་ཞི་བ། སངས་རྒྱས་གསང་བ། རཏྲ་ཨ་ཀ་ར། ཤུལ་པ། ཀ་མ་ལ་
 རྩྭ་ཏ། ཤུལ་པ། དེ་ཐམས་ཅད་བར་མང་བཞུགས། ཆོས་གསུམ་བཞི་ལ་ཐོག་འདག

སྒྱུར་ནས། ཆོས་དྲུག་ནས་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་པས། ཐན་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱིས་
བ་དང་། ཡམས་ནད་ཆེན་པོས་ཀྱུན་ཁྱབ་ཀྱང་ལྷགས་རིའི་ནང་འདིར་མ་བྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་སྟེ། ཟུར་སྒྲོས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱས་པར་ཐམས་
ཅད་ལ་ཉམས་སྦྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབུ་ཅེའི་འོག་ཁང་ལ་བཞུགས་ཁང་དགུ་བཅུ་ཅ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་ན། དགོ་
བཤེས་ཆེན་པོའི་སྐུ་འབག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། བསྟན་པའི་བདག་པོ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། རྩོ་
བོ་ཡི་གི་དྲུག་པ་(༡༣ན)བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། རྩོ་བཅུན་སྒྲོལ་མ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། དེ་ཐམས་
ཅད་བར་མར་བཞུགས། རྩོ་བཅུན་མི་གཡོ་བའི་སྐུ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ། དཔལ་ཚོགས་
ཀྱི་བདག་པོའི་སྐུ་ལ་པ་མ་ར་ཀ་ཏ་དང་། འཁོར་ལོ་རྒྱས་པ་སྟེ་ཐུག་རྒྱ་བཞི། དབྱ་སྟ་
བཞི། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དྲུག་བཞུགས། འཕྲིན་
ལས་བཞི་ཀ་ལས། གཙོ་བོར་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཁ་ཆར་བཞུགས། དེའི་ཕྱོགས་སུ་
རེ་རེ་ན་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བུམ་པ་བཟང་པོ་བཞི་སྟེ། སྦྱིར་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
བཞི་ཡོད་པ་ལ། ཤར་གྱི་ཞི་བུམ་དཀར་པོ་ན། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྩོ་བོ་མི་གཡོ་བ་དང་། འཕགས་
པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་དང་། རྩོ་མོ་སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་རྒྱས་
པས་ཐུལ་བའི་དཔལ་ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོག་སྦྱིན་པའི་འཕྲིན་ལས། གཟུངས་ཆེན་
མོ་སྟ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟོན་ཏེ་མཆོད་པའི་བྱུང་པར་སྟ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་པ་དགུ་བཅུ་
ཅ་དྲུག་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ཆོ་བུམ་སེར་པོ་ན། སྟ་མ་དེ་དག་མཐར་རྒྱས་པའི་སྟེང་དུ།
བྱུང་པར་ཆོད་པག་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་དགུ་བཅུ་ཅ་དྲུག་། རྒྱབ་ཀྱི་དབང་བུམ་
དམར་པོ་ན། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མཆོད་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དགུ་བཅུ་ཅ་དྲུག་། བྱང་དུ་མངོན་སྦྱོང་གྱི་བུམ་པ་སྟོན་པོ་ན། དེ་

དག་གི་སྒྲིང་དུ་དཔལ་ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོང་བ་གཅིགས་པ་དང་། མདུ་གུ་ལས་
བསྐྱེད་པ་ལ་སྤང་བ་དགར་བ་དང་མཐུན་པ་དང་བཅིང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དགུ་བཅུ་ཅུ་གསེ། སྤྱག་བཞི་པོ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་བཞི། སོ་
སོ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་དང་། ཁ་རྒྱན་མཁུལ་འཆིངས་དང་བཅས་པ་བཞུགས། བློགས་
བཞི་དབུས་དང་ལྷ་ན་དཔལ་རྩོལ་མཁའ་འགོ་ལ་སོགས་པས། སད་དང་སེར་བ་ལ་
སོགས་པ་བཅིངས་པ་དང་། རློག་པ་དང་བཅད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་སྦྱར་བའི་
བུམ་པ་ལྷའི་གདན་སྒྲིང་ན། འཕྲིན་ལས་དེ་དག་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་པའི་དཔལ་ཚོགས་ཀྱི་
བདག་པོ་གནས་བཅས་ཏེ་བཞུགས་(༡༣བ)གཡོན་གྱི་མཐའ་གསུམ་ན། དཔལ་མགོན་
པོ་གྱི་གྲག་གི་རྩོ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་པའི་རབ་གནས་མ་རྩིས་ཅན་གཅིག །འབྱུང་བ་
བཞིའི་མགོན་པོ། བམ་མཁའི་མགོན་པོ། བོ་ཉའི་མགོན་པོ་རྣམས། སོ་སོའི་འཕྲིན་
ལས་རྒྱས་པ་དམ་རྣམ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བཞུགས། གཡོན་གྱི་མཐའ་གསུམ་ན་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མོ་དཔལ་ཞི་མཛད་ཆེན་མོ། ཞི་བའི་དབང་ལྷག་མ། གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་
གསུམ་སོ་སོའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དམ་རྣམ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

ག་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ག་ལའོལ་ན་སོ་སོར། བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱས་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་ཉམས་པ་སྒྲོང་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱས་པ། སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་། དཔལ་དགུས་པ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་འཕྲིན་ལས་བཞི་རྒྱས་པ་དང་། དཔལ་རྒྱ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ལྷ་ལྷ་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྷ་དགུ་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་འཕྲིན་ལས་དང་།

བཅས་པ་དང་། རྩོམ་འཛིགས་ཁྱེད་ལྟ་དགུ་མའི་དགྱིལ་ལམོར་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་
པ་དང་། དཔལ་རྩོམ་མཁའ་འགོ་ལྟ་ལྟ་མའི་དགྱིལ་ལམོར་གྱི་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་
པ་དང་། དཔལ་ལྷག་ན་རྩོམ་ལྟ་མའི་དགྱིལ་ལམོར་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་དང་།
རྩོམ་བཅུན་མི་གཡོ་བ་ལྟ་དགུ་མའི་དགྱིལ་ལམོར་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་དང་། རྩོམ་
བཅུན་སྒྲོལ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་བཞིའི་སྒྲོལ་མ་ལྟ་
བཞི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རིགས་ལྟའི་སྒྲོལ་མ་ལྟ་ལྟ་དང་འཕྲིན་
ལས་ལྟ་མོགས་གྱི་སྒྲོལ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས། དེ་ཐམས་ཅད་
དང་ཟབ་ལ་སོགས་པའི་ན་བཟའ་དང་དྲི་སྒྲོལ་མེ་དོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་དང་
བཅས་དེ་བཞུགས་སོ། །

རྩ་ཁང་ན་བཞུགས་ཁང་བསྐྱུ་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བསྐྱུ་ཡོད་པ་ན། གཙོ་བོར་བསྐྱུ་པའི་
བདག་པོ་(༡༧)ལྷགས་མ་ཅིས་ཅན་གཅིག་ །ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་བསྐྱུ་བདུན་ཅུ། ལམ་
ལོ་འཕྲིན་ལས་མཐར་ཁྱས་པ་དེ་སྟེད་སྐྱུ་པའི་བཀའ་སྟེད་དང་བཅས་གིང་། སྟོ་འབྱེད་
རྟ་མཆོག་གི་བེད་ཤེ། རྒྱུ་རྟེན་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ། རྒྱུ་པ་རིགས་ལྷ་ཡུམ་བཞི། སྟོ་མོ་
བཅུའི་ཐུག་མཆོན་དང་བཅས་པ། ཐུགས་བཞི་རིགས་བཞིའི་མཁའ་འགྲོ་པོ་མོའི་ཐུག་
རྒྱུ་ཐུག་མཆོན་དང་བཅས་པ། བསྐྱུ་པ་གཉིས་དུ་འདེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཐ་དད་པའི་
རྒྱུ་མཆོན་ཆེན་པོ་བཞི་ལ། ཤར་ཐུགས་ན་གཞུ་ཀ་མཆོག་སྐྱུ་ཁྱི་བའི་རྒྱུ་མཆོན་དཀར་
པོ། བྱང་ན་ལྷ་ཀྱི་ཀ་ཆོགས་བསྐྱུ་པ་རྒྱུ་མཆོན་སེར་པོ། ལུབ་ཐུགས་ན་བ་
ཤི་ཀ་དབང་གི་རྒྱུ་མཆོན་དམར་པོ། ལྷོ་ཐུགས་ན་ཅ་རྒྱ་ལི་མཆེ་གཅིགས་དྲག་པོའི་
རྒྱུ་མཆོན་སྟོན་པོ་རྣམས། སོ་སོའི་འཕྲིན་ལས་གིན་དུ་རྒྱས་པར། རང་རང་གི་རྟགས་
ཀྱིས་མཆོན་ཁིང་། བསྐྱུ་གི་ལ་ཡུ། རིགས་བཞིས་བསྐྱུ་པ་ལ་སྤང་བའི་སྟིག་ཅན་བརྩིས་
ཏེ་བཞུགས་པ། ལྷ་བསྐྱུ་ལྷ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་གྱི་ཅོད་པན་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་ཏེ་

བཞུགས། བྱི་ཡུལ་གྱི་གཡས་སྐྱ་ལ་དཔལ་མགོན་པོ་བཅས་པ་རང་བྱོན་གྱི་འདྲ་ལོན།
གཡོན་སྐྱ་ལ་དཔལ་ལྷན་པ་རང་བྱོན་གྱི་འདྲ་ལོན། དེ་གཉིས་ཆར་ལས་ལ་བྱོན་པའི་
རྟགས་སུ་གཉན་ཞིང་བྱིན་ཆགས་ཏེ། དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་སྒྲུང་གི་པ་མོའི་རྒྱུད་
རྒྱུ་ཐབས་ཁ་བྱུང་དང་བཅས་པ་མང་པོ་ཡང་བྱོན། བྱི་ནང་གསང་བའི་རྟེན་དང་རྩ་ས་
གྱི་རྒྱུ་པ་མང་པོ་ཡང་བློས་གསེབ་ནས་འཕྲལ་ཉིད་དུ་བྱུང་སྟེ། དཔ་བསྐྱོ་བས་རྟགས་
ཐབ་མོ་འཕྲལ་དུ་བྱུང་བ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་མེད་ཀྱི་སྐུ་གསལ་ཀ་ལ་སངས་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་པ་བཞུགས། བར་ཀ་རྒྱལ་ས་
ལ་སངས་རྒྱལ་རབས་བདུན་དང་། སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་པོ་བདུན་བཞུགས། མདོ་ཀ་ལ་བྱི་
ནང་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། ཞིག་གསོས་བྱས་དུས་ལྷ་མ་གགས་རེ་
རེའང་མི་ཤོད་བ་ཡངས་བློལ་བ་འདུག །དེ་རྒྱལ་ས་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་བྱས་པའི་བྱམས་
སྒྲུང་ལ་བཞུགས་ཁང་དུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ན་དཔལ་ཆོགས་གྱི་བདག་པོའི་འཁོར་ལོ་
ལ་སོགས་པ་རེ་རེ། ཆོགས་བདག་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་པར་དེའི་དབུས་ན་ཆོགས་བདག་
(༡༧བ)གི་སྐྱ་རྩ་པར་རེ། དེའི་རྒྱུ་བྱོགས་གཉིས་ན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པའི་མངག་གཞུག་
ཞལ་གསུམ་བྱག་དུག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན། གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ། མདོན་
མཆོམས་གཉིས་ན་བདུ་རིགས་གྱི་མངག་གཞུག་ཞལ་གཅིག་བྱག་དུག་གི་བྱུ་རུའི་མདོག་
ཅན་སུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བརྒྱད་བརྒྱ། བྱོགས་བཞི་ན་འཕྲིན་ལས་གྱི་དག་སྟེ་རེ་རེ་དུག་
བརྒྱ་བཞི་བཅུ། དེ་ཐམས་ཅད་རི་ལྷོར་གསུངས་པའི་ལ་དུ་དང་ལ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་
དཔ་རྩ་རྒྱལ་ས་དང་། སྐྱེན་འབྲུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དགོས་དགའི་མཆོད་པ་སྐྱུངས་
ཏེ། གསེར་མིག་ཏུ་གཡུའི་ཕྱ་བཏབ་པ་ལྷོར་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
བཞུགས། ནང་གི་སྐྱ་ཡན་བཞི་ལ་རྩོ་རྩོ་ལྷགས་སྒྲོག་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་བཞི་རྒྱལ་
པར་སྐྱུར་ཏེ་དཔ་རྩ་མཆོད་པ་བསྐྱལ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས། བྱིའི་གདུང་སྐྱ་བཞི་ལ་

མཁའ་འགྲོ་མ་དཔལ་སྤྱི་དཔལ་དབང་མོ་ཆེ་འཕྲིན་ལས་བཞི་སོ་སོར་དམ་རྒྱས་མཆོད་
བསྐྱལ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་ཏེ། ཤར་སྟོང་ན་དཀར་མོ་དེ་མི་ནི་ཆུའི་དབང་མོ། ཤར་
སྟོང་ན་གླིང་བཞི་ལས་མཁན་སའི་དབང་མོ་གསེར་མདོག། རུབ་སྟོང་ན་སྟོང་གསུམ་
རྒྱས་འདེབས་མའི་དབང་མོ་བྱ་རུའི་མདོག་ཅན། རུབ་སྟོང་ན་གླ་ལ་ནི་ནག་མོ་ས་དབང་
ཞིང་རྒྱུད་གི་དབང་ལྷག་མ་སྟེ་བཞི་བཞུགས། བུམས་སྟོང་གི་ཀ་བ་ནི་བྱ་ཅ་བཞི་ལ་ཁོ་
བོ་རྒྱུད་སྟེ་ཐ་དད་ལས་སྟོས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། བཟོ་ཏེ་རུ་ཀ། བི་ཇ་ཡ། ཡ་མཉུ་ཀ། ཁྱི་
ལ་དན་ཀ། ཏ་ཡ་གི་ཤ། ཨ་པ་ར་ཇི་ཏ། ཅ་ཀ་གི་དྲི། ཨུ་ཅ་ཨ་ཅ་ལ། རྩི་ཀ་ར། ཨ་མི་
ཏ་ཀ་རྩ་ལ། མདུ་བ་ལ། རྩི་ལོ་གུ་བི་ཇ་ཡ། བརྩོ་ན་ཏ་གི་ཏ། བརྩོ་ན་ཏ་གི་ཏ། བི་རྩོ་ན་ཏ་
གི་ཏ། རྩི་རྩ་ཇ། རྩི་རྩ་ཇ། རྩི་ལ་ཆེན་བཞི། ལྷ་མགོན་གཉིས་ཏེ་དེ་རྩིས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པ་མཉན་པའི་ཆུལ་གྱིས་གདན་དུ་མཛད་དེ། བམ་དུ་ཡང་ཡེངས་པ་
མེད་པར་བཞུགས་སོ། །

ཕྱི་སྟོང་སྟོང་ན་སྟོང་ཏེན་བསྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱེ་ཅིས་ཅན་གསུམ། ཕྱི་རྩི་བས་
བརྒྱད་པའི་སྐྱེ་འབག། རྩི་བོ་ཡི་གེ་དུག་པའི་སྐྱེ་ཅིས་ཅན་གཉིས། སྟོན་གྱི་སྟེ། དམ་
ཆོག་གསུམ་བཞེད། ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ། རྩི་བཅུ་མི་གཡོ་བ། དཔལ་ཕྱག་ན་རྩི་རྩི།
བདེ་མཆོག་ལྟན་སྟེས། ཡུམ་ཆེན་མོ་རྩི་བཅུ་མ་སྟོས་མ། (༡༧)རྩི་རྩི་རྩི་ལ་འབྱོར་
མ། དཔལ་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ། རྩི་བོ་ཇ་སྟེ་ལ། དཔལ་མགོན་པོ། སྟོན་བཞི། དཔལ་
ཁ་དོག་གྲུབ་པ་རྩིས་བཞུགས། གདུང་རིང་བསྟེལ་ལ། བདེ་བར་གསལ་པ་ཉིད་ཀྱི་
རིང་བསྟེལ། དེ་བཞིན་གསལ་པ་སྟངས་པོའི་གདུང་། ཨ་ཏེ་ཤའི་གདུང་དང་
བཞུགས་སྟེ། སྟོན་སྟེ་སྟེ་མཆོད་ལ། དགོ་བཤེས་ཆེན་པོའི་གདུང་དང་ཕྱག་འཁར་
རྩིས་ཏེ། བསའི་བཞུགས་ཁང་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ན། རྩི་སྟོན་སྟོན་འབྲུ་རིན་པོ་ཆའི་
མཆོད་པ་དར་ཟབ་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་བཅས་ནས་བཞུགས། ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་

པོ། རྩེ་བཅུན་མི་གཡོ་བ། སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།
 ཆོ་དཔག་མེད། སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས། ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ། ཆོས་སྦྱོར་མགོན་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རབ་འབྱམས་བསྐྱེལ་ཆོག་མཐར་ཀླས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གསུང་གི་རྟེན་
 ལ་གཟུངས་སྒྲུབ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ། འཕགས་པ་སྟུང་པ། ལྷག་ཀྱང་ལྷ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ།
 སྟོམ་པ་གསུམ་བརྟན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་
 མདོ་སྒྲུབ་བཅུ་གསུམ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་འཛིན་སྒྲུབ་སོ་ལ་སྟོབ་བཞི་དང་། དཔལ་
 ཁ་དོག་གྲུབ་པས་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་བགེགས་བསལ་ཞིང་གདོན་བགེགས་ཆར་བཅད་
 པ་དང་། ཡམས་ཀྱི་ནད་བསྐྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་མཆོད་པ་ཆང་བ་དང་།
 གཏོར་མ་བཅས་ཏེ་བཞུགས། དེ་དག་གི་དགོས་པ་ནི་སྟོབ་ཁར་ནས་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་
 པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོ་འདིར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་། ཆོ་འདིར་
 བད་མེད་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་མའི་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་འདག་ཅིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མི་
 ཕྱིད་པའི་དད་པ་རབ་ཏུ་རྟེན་པས་ཆོ་དོན་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ། རན་སོང་གི་སྟོབ་བཅད་ནས་
 མཐོང་མེད་དང་ཐར་པའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོད་དུ་སྟོབ་ཏེ་ལྷ་སྤྱིག་མཐོང་ངམ་ཐོས་
 སམ། དེག་གམ་འབྱུང་འཇུག་དང་བསེར་བུས་ཕོག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕན་ནོ། །དེ་དག་
 འབྱུང་བར་དགོངས་སོ། །

ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྒྲུབ་མེད་པའི་གོ་འཕང་དུ་འཇུག་པ་ལ་(༡༥བ)རྣམ་
 པར་ཐར་པའི་སྟོབ་གཙོ་བོར་གྱུར་ཞིང་། དེ་རན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་ལས་
 འགྲུབ་པས། ཕྱི་སྟོབ་སྟོབ་རྒྱུན་ལ་དཔལ་རན་སོང་སྦྱོར་བ་འཛིན་རྟེན་དང་འཛིན་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཕྲིན་ལས་བཀོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་བ་སྐུ་དང་
 བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་མཐོང་ཐོས་བསེར་བུས་ཕོག་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་

- 106 -

པར་འཛིག་རྟེན་པར་སྒྲོམ་པ་དེ་དག་གི་དཀྱིལ་ལའོར་གཙོ་བོ་དཔལ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་
མཛད་དེ། གང་ལ་ཅིས་འདུལ་གྱི་ཐབས་ཉེ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་ཤིང་། མཛོད་གསོལ་གྱི་
རྒྱལ་བཟང་པོས་ཉེ་བར་བསྐྱུལ་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་རྣམ་པར་འཛོལ་བོར་ཉེ་སྤྱད་ཐབས་
སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་འགོ་བའི་མགོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་འདུག་པ་དང་།
འབྱུང་བ་དང་། ཐ་ན་སྒོ་དང་སྒོ་རྒྱལ་དག་ལ་རེག་གས། དེ་དག་གི་སྒྲ་ཐོས་སམ།
རྒྱལ་དང་བསེར་བུས་འཕྲོག་པ་ཡན་ཆད་སྒྲིབ་པ་སྒྱུར་ཞིང་བར་ཆད་བསལ་བ་དང་།
བསམ་དགུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྐྱེལ་པ་མི་མངའ་བས། ཡེངས་པའི་བཏང་སྒྲོམས་སྤྲད་ཅིག་
ཀྱང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

ཀ་བ་ཕྱགས་མ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་པ་ལ་ཕོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཕྱག་ན་དོ་
རྩེ་འཆང་། གཡོན་པ་ལ་མོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྩེ་གཤེད་
བཞུགས། མདོ་ཀ་བཞི་ལ་སྒོ་བ་བཞི་འཕྲོན་ལས་སོ་སོར་སྒྲུབ་པ་བཞུགས། སྒོ་ཁང་
གི་ཐོག་ལ་བཞུགས་ཁང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་ན། དཔལ་མདྲ་ཀླུ་ལ་ནག་པོ་ཐུན་
ཆེན་ཐུར་མཁྱོགས་ཀྱི་རྟ་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཐོགས་སྒྱུར་ཆེན་པོ་བཅུ་ལའོར་དང་བཅས་
པས་བསྐྱོར་བ། གཉིས་པ་ན་མདྲ་ཀླུ་ལ་ནག་པོ་སྟོན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལའོར་དང་
བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། གསུམ་པ་ན་ཡོན་ཏན་ནག་པོ་སྟོན་རྒྱུད་འབྲོག་གནས་མཆེད་
ལྷ་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བཞི་པ་ན་མདྲ་ཀླུ་ལ་སྟེགས་སྟག་ཕྱག་བཞི་པ་
མཁའ་འགོ་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ལ་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་དོ་རྩེ་གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ལའོར་ཅན་གྱིས་བསྐྱོར་བ། ལྷ་པ་ན་དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་མ་ཉེ་སྒྱུར་ཕྱག་བཅུ་
དྲུག་པ་མ་ཉེའི་སྟེང་ན་བདུད་བཞི་བརྩིས་པ་མཁའ་འགོ་མ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལའོར་ཅན་ལ་ལྷ་
ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། དྲུག་པ་ན་ཕག་གདོང་ནག་པོ་སྒྱུར་
རྒྱུད་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ། མཁའ་འགོ་མ་བཞིའི་ལའོར་ཅན། བདུད་བཞིའི་སྟེང་ན་མ་ཉེ་

བརྗེས་པ། གཟའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བདུན་པ་
ན་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་(༡༥བ)པོ་བྱེད་བདག་ཕྱག་བརྒྱད་པ། མཁའ་འགྲོ་མའི་ལའོར་
ཅན། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བརྒྱད་པ་ན་དགའ་
བྱེད་ནག་པོ་སེང་སྒྲོར་ཕྱག་དྲུག་པ། ཉ་རིའི་སྟེང་ན་མཁའ་འགྲོ་མ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ།
ཕྱིའི་སྟེ་བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། དགུ་པ་ན་གར་མཛད་ཅན་ཨ་ཁྱི་ཕྱིའི་
དྲེགས་པ་བཙུ་བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བཅུ་པ་ན། བཅུད་བསྐྱུས་ནམ་
མཁའི་མགོན་པོ། རྒྱ་ཆེན་བརྒྱད་དང་སོག་མ་མེད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ།
བཅུ་གཅིག་པ་ན། ག་ཟ་ནག་པོ་ཁམས་གསུམ་དབང་སྟེང་ཕྱག་བཞི་སྐྱུལ་པའི་ལའོར་
བརྒྱད་དང་རོལ་པ་ལས་བྱེད་གཤིན་རྗེའི་ལའོར་བརྒྱད་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ན། གཅེར་
ནག་མདྲ་ཀླུ་ལ་ཆེན་པོ་དྲེགས་པ་པོ་མའི་ལའོར་ཅན་གཏུམ་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དེ་ནག་པོ་
བདུད་བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བཅུ་གསུམ་པ་ན། ཆོགས་བདག་
མདྲ་ཀླུ་ལ་ཕྱག་བཞི་ལའོར་བཞིར་ལྷན་པ་སྐྱུལ་པའི་སྟེ་བརྒྱད་དེ་དམར་པོ་བཙན་བརྒྱད་
གཙོ་ལའོར་སྟེ་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བཅུ་བཞི་པ་ན་མདྲ་ཀླུ་ལ་ཨ་གན་ཏི་མཆོག་
གི་སྐྱུལ་པ་སྟེ་བརྒྱད་དེ་རྒྱལ་པོ་སྟེ་བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བཙུ་ལ་པ་
ན་དཔལ་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ། མ་ཆེན་བདུན་ནམ་དབང་ཕྱག་མ་བརྒྱད་
ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ། བཅུ་དྲུག་པ་ན་དཔལ་པོ་ཉ་ཆེན་པོ་རེ་མ་ཏི་མ་ཆེན་
བརྒྱད་ལའོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བ་སྟེ། སྦྱིར་མདྲ་ཀླུ་ལ་བཅུ་བཞི། བཀའ་སྟོན་པོ་
མོ་དང་བཅས་པ་བདུན་ཅུ་ཅུ་བཞི་ལའོར་དང་བཅས་པ། མཁའ་འགྲོ་མ་གསུམ་སྟེ་བདུན་
ཅུ་ཅུ་བདུན་ལའོར་དང་བཅས་པ་ལ། སྐུ་ཆེན་ཐུག་ཆེན་དྲུང་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་དང་དྲག་པོའི་
མཆོན་ལ་སོགས་པའི། རྒྱ་དབྱིབས་ཁ་དོག་ཚད་ལ་སོགས་པ་ཆོག་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་
པའི་བཞུགས་ཁང་བཅུ་དྲུག་གི་གཙོ་པོ་གཙོ་མོ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་དམ་རྗེས་ཕྱི་ནང་

གསར་བའི་རྟེན་རྫས་རྣམས་གསུམ་ཆར་བ་དང་། མཆོད་རྫས་ཡུལ་རྣམས་པ་བཞི་ལ། ཤར་
 རྟེན་སུ་ལྟ་ན་ཅན་དན་གྱི་རྒྱ་མཚོ། རྟེན་ལྷན་སུ་ལྟ་ན་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ། ལུང་བྱང་ན་སུ་
 རྟེན་བདུད་ཅི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་མཚོ། ལྷན་ཤར་ན་སུ་རྟེན་ལྷན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་མཆོ་ཆེན་
 པོ་བཞི་ཀ་པ་ལ་ཆེན་པོ་སྟོན་འབྲུ། སྤྱི་སྤྱི་རྟེན་(༡༧)དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་ལ་དུ་
 ལ་སོགས་པའི་གསར་བའི་ཞལ་བས་སྟོན་ཆོགས་པ་དང་། མཐུན་པའི་དམ་རྫས་རྒྱུ་དང་
 བཅས་པས་བཀའ་བ་རེ་རེ། འཁོར་དྲེགས་པ་ཅན་ཉིས་བརྒྱ་ལ་བཅུད་སོ་སོའི་རིས་དང་
 རྟེན་དང་བཅས་པའི་དམ་རྫས། སྒྲ་དོ། སྒྲ་ཁབ། བཅུད་ལུང་དང་བཅས་ནས་རྟེན་ལེགས་
 བར་བསྐྱམས་པ་དང་། སྤྱི་ནང་གསར་བའི་མཆོད་རྫས། རྟེན་རྫས་དམ་རྫས་ལ་སོགས་
 པ་སོ་སོའི་གཞུང་དང་མཐུན་པ་དང་། བསྐྱར་རྫས་ལ་སོགས་ཐུན་མོང་གི་སྟོན་ཆོགས་
 རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ། རྟེན་གཡག་ལུག་བྱ་གཅན་གཟན་རི་དྲགས། སྤུང་ལྟོང་ཡན་ཆད་སྤྱི་
 ཆད་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་དང་། རུད་ར་ལུང་དར་མདའ་མདུང་བ་དན་ལ་སོགས་པ་གོ་
 མཆོན་རོལ་ཆ་ཐོན་དུ་གཅེར་པ་དང་། མཆོད་སྟེར། གཅན་བན་སྟེན་གྱི་རྫས་ལ་སོགས།
 དྲག་པོའི་རྫས་སུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཆོགས་བསྐྱབས་པ་རྣམས་གྲངས་ཆར་
 བ་དང་། ཞིང་ཆེན་ཞིང་ཆུང་ཅི་ཏྲ་ལ་སོགས་པར་རྣམས་གྲངས་ཁ་ཆར་ལ་རུ་རྒྱས་པར་
 བཤམས་ཏེ། ལྷན་པར་ཅན་དུ་སྟེན་རྣམས་ལ་དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་དྲིའི་རྒྱ་
 མཚོ་བཞི། ལྷ་ལ་མངགས་ཤིང་འོས་པ། སྤྱི་ནང་གི་དམ་རྫས་མཐར་རྒྱས་པས་ལྷག་
 བར་བྱས་ནས། མདོར་ན་ལྷ་སྟོན་སྟེན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བས་
 བསྟན་པ་བསྐྱར་བའི་དྲེགས་པ་རྣམས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ། དཔེར་ན་བྱང་
 བ་ལ་སོགས་པ་མེ་ཏོག་གམ། ཁབ་ལེན་ལ་ལྷགས་ལྷར་འབྱུང་བའི་དམ་རྫས་ལ་བསྐྱོར་
 ཏེ། རང་རང་གི་སྟོན་སྟེན་གྱིས་བསྐྱམས་ནས་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་ལྷན་པར་སྤྱིར་བསྟན་པ་
 བསྐྱར་ཞིང་། བསྟན་པ་དང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ལ་གཞོན་པ་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱར་

བ་དང་། ཉེ་བར་འཛོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། བསྟན་པ་དང་བསྟན་པའི་བདག་
པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད། ཚོད་པ་ལོངས་སྟོང་བོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་
ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དྲེགས་ཤིང་རྒྱུ་
ལ་སྟོབས་སྟེམས་པ་རྣམས་ཚོས་བཞིན་དུ་དབང་དུ་བྱ་བས་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པ་དང་།
རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བའི་དངོས་པོ་བསྟན་པ་ལ་སྤང་ཞིང་གཞོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་པ་བསད་
(༡༧བ)པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། མནན་ཅིང་གཟིང་བ་དང་། ལྷགས་པ་དང་། དགར་
བ་དང་། བསྐྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དྲག་ཤུལ་མཛོད་པར་སྟོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་དང་།
དེ་དག་གི་སྒྲ་གསལ་བ་དང་། བྱིས་དབྱུང་བ་དང་། རྩོམ་གདབས་པ་དང་། རང་གདབ་
པ་དང་། རང་གཉེར་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཐུགས་མཉེས་
ཤིང་། སོ་སོར་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ལས་ཚོགས་དང་། འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་
མཛད་དོ། །

སྒྲིམ་ཁང་གི་ཁ་མཐུད་ལ། དབལ་མདུ་ཀླ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་མངག་གཞུག་
གསར་བའི་པོ་ཉ་མར་ཀ་ཏ་སྟོན་ག་གི་ལུས་ཅན། ལྷག་ན་རལ་གྱི་དང་མདུང་བྱུང་བ་དན་
ཅན་བསྐྱམས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱོས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ལ་
སྤང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་མ་རུངས་པར་འདོད་ཅིང་སྟོར་བའི་མི་དང་མི་
མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཞེ་ལ་མནན་ནས། ཉིན་མཚན་དུ་བྱ་ར་མཛད་ཅིང་། ཆད་པས་
འབྲལ་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན། ཅིར་ཡང་སྒྲུལ་ལུས་ཤིང་། གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་
པས། དམ་ཉམས་དང་དབྱ་འདྲིའི་ལུང་བཞུག་སྟེད་པ། འཁོར་སྤང་བྱིད་ཀྱི་ལྷ་མ་ཡིན་
གཏུམ་པོ་རྣམས་རུ་མཚོན་དང་དར་མདུང་དུ་སྒྲུལ་ཏེ་མཚམས་མི་བྱེད་པ་དམ་རྩེས་
གཏོར་མ་གཙང་ཞིང་བསོད་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྱུར་བ་རེ་རེ། གཞན་ཡང་མཚོད་རྩེས་
སྒྲ་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བ་དང་། རན་བྱེད་ཆར་གཙོད་པ་དང་། དམ་

ཅན་གྱི་གྲོགས་བྱ་བར་མངའ་གསོལ་དབང་བསྐྱར་དམ་བསྐྱོན་ས་བཞུགས་སོ། །

དེར་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་བྲེས་མན་ཆད་མཆོད་པའི་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་
པར་ཡོད་པ་ལ། བྱད་པར་དུ་ག་ན་པ་ཉིའི་དམ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆར་བ་དང་། ལ་དུ་
བསྟེན་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཆོད་ལས་ལྷག་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོག་སྒྲོར་གཉིས་
ཀྱིས། དང་པོ་ཉིའི་ལོ་ལ་རྟེན་བཞེངས་ནས། དེའི་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ། རྒྱ་
མའི་ཆོགས་ཁང་དུ་རབ་གནས་མཛད་པའི་ཆོ། ག་ན་པ་ཉིའི་སྦྱིན་སྟེན་དང་། དེ་དང་
སྦྱེལ་ཉེ་ཆོས་སྦྱོར་གི་སྦྱིན་སྟེན་མཛད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཞལ་བའི་ས་གཞི་ལ། ཆོས་སྦྱོར་དང་
ཆོགས་བདག་རང་བྱོན་རྣམ་པ་གསུམ་བྱོན་ཏེ། ས་བརྟལ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
དབང་ལྷག་རྣམ་པར་དག་པའི་(༡༥ན)རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡང་གསལ་པོ་ཁོ་ནར་བྱུང་སྟེ།
འདིར་དངོས་སུ་བཟོད་པ་ཉིད་དཀའོ། །དེ་ཉིད་དུ་གཡས་གཡོན་སྒྲིམས་ཏེ། རྟེན་ན་
ཤིང་སྒོ་ཡོད་པ་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཉ་ལ་གདན་དྲངས་ནས། བརྟ་དགུ་ལ་བཞུགས་པའི་རྩལ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་སྟོགས་ཅམ་ཞིག་སྒྲོས་ན། དག་སྦྱོར་བརྒྱ་ལྷག་པ་ཞིག་གིས་རྟེན་ཆ་
ལྷག་དང་བཅས་པ་སྦྱངས་ཏེ། གདན་འབྲེན་པའི་མདུན་དང་གཡས་གཡོན་རྣམས་སུ་ཆ་
ལང་དང་རྒྱ་གར་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་དང་། མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པ་བཀོད་དེ། ཨ་སྒྱུ་ལྟ་མོ་ཆེན་པོ་ཅམ་ཆོགས་ནས། མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཉི་མ་ལྷར་
སྦྱེལ་བྱས་ཆད་དུ་ལུལ། དེ་ཡང་ནས་དང་འབྲས་ལ་སོགས་པ་འབྲུའི་ཆོགས་སྤྱིད་ཆད།
གསེར་དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་ལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེར་སྒྲོས་ཆད་དང་། བཟང་པོ་དུག་
ལ་སོགས་པ་སྦྱོན་དུ་སྒྲོས་ཆད་དང་། ག་བྱར་སྒྲ་རྩི་ཅན་དན་ལ་སོགས་དྲིར་སྒྲོས་
ཆད་དང་། གཡུ་དང་ལྷ་ཉིག་ལ་སོགས་པ་དང་། གཟི་དུང་འགྲོན་བྱ་བྱ་དུ་ལ་སོགས་
ནོར་བུར་སྒྲོས་ཆད་དང་། མར་བུད་ཤ་དང་བྱ་རམ་སྒྲུང་རྩི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་བས་

བཅུད་དགུ་ཅུག་དང་། བ་ན་ཉུང་མ་ལ་ལུག་མར་ཟུག་སྒྲིག་གི་ཁྲུང་བ་ལ་སོགས་བཟའ་
བཅའི་སྟེ་གོན་སྤྱོད་ཆོད་དང་། ལན་མུ་སྒྲིག་པ་ལ་ལས་ལན་ཆད་སྤྱོད་དུ་བྱས་པ་སྤྱོད་
ཆོད་དང་། མི་ལ་དགོས་པའི་ཆ་ལག་གོ་མཆོན་ལྟེ་མིག་ཆོན་ཅི། ལབ་སྤྱོད་གི་ལུ་ཆུང་།
ལུགས་ལུང་། ལྷན་གྱི་སལ་སལ་ལྷ་ལྷའི་ཆོགས། བ་ན་ཐེང་བ་བསྐྱར་སྤྱོད། ལྷ་ལ་ག་
ག་ལན་ཆོད་སྤྱོད་གིན་ཆར་དུ་ལབ་ཏེ། ལྷ་ནང་ཐམས་ཅད་བཀའ་བས། ལུང་པོ་སྤྱོད་
ལོགས་ཅམ་པ་མང་པོ་ཐོག་གིས་མི་ཐེག་པ་ཅམ་དུ་ལུལ་ལོ། །

སྤྱིར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ན་རིན་པོ་ཆའི་ཆར་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་དུ་འབབ་
པར་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ལུང་གྱི་མིག་ལ་སྤྱོད་ཆོད་དེ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་
པ་རྣམས་ལ་དུས་དེར། དེས་པར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་ཆར་བབས་པར་དེས་
པར་གདོན་མི་ཟ་སྤྱོད་དུ་དེས་ཤེས་བཏན་པོ་སྤྱོད་ལ། གསེར་གཡུ་རྩམ་ཅན་མི་ལ་འོས་
པ་དུས་དེ་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡང་བྱུང་(༢༥བ)པའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དོ། །དེའི་ཉིན་མོ་ནམ་
མཁའ་ལ་སྤྱོད་འཇམ་ཞིང་དལ་ལ་མཉེན་པ། འདོད་དགུར་བསྐྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་
དག་། དགོན་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ཤིང་། ལྷ་བ་ལྷ་ལྷ་བྱུང་སྤྱོད། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡལ་
ག་མཛེས་པ་དུ་མ་ཅན། ལོ་འདབ་མེ་ཏོག་བཅུག་དགུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
མཐའ་ཡས་པ་དང་། བར་བར་ན་མཆོད་རྩེས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྩེས་
བཟུང་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོད་ལྷ་ལྷ་
ཏོག་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཆར་ཆོད་ན་ལྷའི་བུ་མོ་ཅི་བའི་ཆུལ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མང་
པོ་དང་། དར་རམ་རས་ཡུག་ཆེན་འཇམ་ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱར་བ་དང་། བཏིང་བ་ལྷ་བུའི་
ངོས་ལ་བྱུང་དང་རི་དྲགས་ལྷའི་ཞིང་ལྷན་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས། འདི་མི་སྤྱོད་བྱ་བ་མེད་
པས། ཁྲོམ་ཐམས་ཅད་མིག་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་རང་རང་གི་སྤྱོད་བཀའ་ཡུལ་དུ་
བྱས་པ་དེ། ལན་ཆུན་གཞན་ལ་གོ་བར་འདོད་པས། ཀྱི་མ་ཙམ་ལ་ལ་ཞེས་ངོ་མཆར་གྱི་

སྒྲུ་དུ་མ་དང་། དགའ་བདེའི་རྒྱལ་འགྱུར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མིག་ཆགས་པ་དང་། རོ་
མཚར་དུ་གྱུར་པ་ལ། སྤྱིར་འགྲོ་བའས་ནང་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཕོ་མོ་རྒྱན་
གཞོན་ཐམས་ཅད། གྱེ་མ་གྱེ་མ་རེ་མཚར་ཞེས་སྤྱུ་དང་ག་ཞེས་སྤྱུ་སྤྱན་པ་སྤྱོགས་གིང་།
བྲོ་གར་རོལ་མོའི་རྒྱལ་པས་ཅེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་ལུག་གི་ལོ་ལ་དབུ་ཅེའི་རྟེན་བཞེངས་ནས། རྒྱལ་གྱི་ཉ་ལ་གཟིམས་ཁང་
ཆེན་མོ་རྟེན་གྱི་རབ་གནས་དང་། སྤྱིན་སྤྱོད་ཆེན་མོ་མཛད། དེ་ཆོ་སྤྱིར་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་
བཞེའི་ལྷས་ཆར་བ་བྱུང་། བྱུང་བར་འཆལ་བ་ཆར་གཅོད་པའི་དྲག་ལྷལ་གྱི་དཔལ་
རྟགས་དང་། རན་བ་སྤྱུ་བཞོང་པའི་རྟགས་ཤི་ནང་ཆར་བར་བྱུང་སྟེ། བྱེ་བྲག་ལ་གསལ་
ཁ་མི་འདད་དོ། བྱམས་གསར་མའི་རྩ་ཁང་དུ་ལྷ་རྒྱལ་ཞལ་གསོས་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་
པ་ས་གཞི་བྱིན་པའ། སྤྱོའི་སྤྱུ་བ་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་རྒྱལ་པར་བཞག་པ་ཡང་སྤྱུ་
མ་དང་མཚུངས་སོ། །པག་གི་ལོ་དབྱར་སྤྱུ་ར་བ་ལག་སོར་གྱི་ཆོས་གཅིག་ལ་བྱམས་
སྤྱུ་དེ་ཉིན་རྒྱལ་མཚན་ཁང་ཁང་དུ་རབ་གནས་མཛད་དེ། ཆོས་གཉིས་ཚུན་ཆད་དུ་རྫོགས་
པར་བཞུགས་པ་ཡང་རྒྱལ་བཞག་སྤྱུ་དང་མཚུངས་ཏེ། དེའི་དུས་ན་ཐན་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་
བ་ལས། (༡༧ན)འདི་དག་གི་ཆོ་ག་སྤྱོར་རེའི་ཆོ་བ་ཆར་བབས་པས། མ་སོ་ཡང་ས་
གཞི་སྤྱིན་པས་ཡུལ་བསིལ་རྒྱས་པ་ཙམ་རེ་མ་བབས་པ་མ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེའི་གཏོར་
གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཀྲ་གིས་པའི་ལྷས་གཞན་ཡང་སྤྱི་ནང་མང་དུ་བྱུང་སྟེ་འདིར་མ་
བྱིས་སོ། །སྤྱུ་སྤྱོད་ལོ་དབྱར་སྤྱུ་ར་བ་མགོའི་སྤྱུ་བ་ལ། སྤྱུ་བོར་ཆོས་སྤྱོར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
རྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། དབྱར་སྤྱུ་ར་བ་ལག་སོར་གྱི་སྤྱུ་བ་ལ་དགོན་པའི་སྤྱུ་དང་རབ་ཏུ་
གནས་པ་མཛད་པའི་ཆོ། སྤྱི་རྟགས་འབྲུག་དང་། སེར་ཆོལ་དང་ས་འགྲུལ་ལ་སོགས་
པ་བྱུང་། ནང་གི་ལྷས་བྲགས་དམ་མཛད་འཕྲོ་ལ། ཆོས་སྤྱོར་རྒྱལ་མཚན་གིན་ཏུ་དབྱེས་ནས་
གདལ། རྟགས་དང་མཚན་མ་རྒྱལ་མཚན་གིན་ཏུ་བཟང་ཞེས་ཆེད་དུ་བརྫོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

གསུང་། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མཆོན་ན། སང་ནང་པར་སྒྲིལ་གསུང་།
བསྒྲིག་པའི་མཆོན་མ་བཟང་པོ་འདི་ལྟར་བྱུང་ཞེས་རྣམ་པར་སྤྱོད་ནས་གསུང་། དེ་ནས་
ཆོགས་ཁང་གི་སྤྱི་དུ་བསྟེན་པ་མཛད་པའི་ཆེ། རྟགས་དང་ཆོ་འབྲུལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་
གསུང་པོ་ཉིད་དུ་བྱུང་སྟེ། བརྗོད་པར་དགའོ། །

སྤྱི་ལ་མི་ལྟར་དུ་ཅམ་ཞིག་གིས་མཆོད་པའི་རྣམ་པ་ས་ཆེན་པོ་གཡོ་བ་ཅམ་གྱི་
བཀོད་པར་བཅས་པས་གསང་བའི་ཚུལ་དུ་དམ་བསྟོལ་ཞིང་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཡང་
སྤྱི་ལ་འདི་དབྱར་སྟོ་ཁང་གི་ལྷ་མགོན་གྱི་ཆོད་བསྟེན་ལ་ཕབ་ནས། རུ་ཤིང་གི་བཟོ་
བཅུག་། དབྱུག་གུའི་ལྷ་བ་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྟེན་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ལ་འཆོ་བ་མང་པོའི་གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། མངའ་གསོལ་ཞིག་མཛད་པ་
ལ་དེར་ཆོགས་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་ཆོས་སྦྱོང་དངོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བྱུང་བཟེ། རུ་འོའི་དབྱར་སྟོ་
ཁང་གི་རི་མོ་དང་། ལྷ་ར་བཟོའི་བཟོ་སྟབས་སུ་བསྒྱུར་ས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོ་ཁང་
གི་ཐོག་ལ་ཀ་ཆེན་གཉིས་བཅུགས་པའི་ནང་གཡས་གཡས་འགོ་ན་སྤྱི་པོ་ལང་ཀ་མགྱིན་
བཅུའི་ལྷ་ར་སྒྲིལ་ཆོན་པོ། དེའི་འོག་ན་བེང་། དེའི་འོག་ན་ཏྲཱ་ཤད། གཡོན་གཡས་འགོ་ན་
ཀྱུ་སྤྱི་ལ་གསུམ་འབྲུག་སྒྲ། དེའི་འོག་ན་ལྷ་མོ་རེ་མ་ཏི་བཞེངས་པ་ཞིག་། དེའི་འོག་ན་ལྷ་
མོ་དེུ་ཞོན་མ་ཞིག་། དེ་ཐམས་ཅད་མི་ཉིས་འབྱུང་ཅམ་གྱི་ལྷ་ར་སྒྲིལ་ཆོན་པོ་རྒྱ་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ལས་བཞེངས། འོགས་རིས་ལ་གཡས་འོགས་ན་ཕྱོགས་(༡༧)སྤྱི་བཅུ་
གཅིག་ལག་ན་རྟོ་རྟེ་སུམ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད། རྒྱལ་པོ་བཞི། འབྲོག་གནས་ལྷ། ལྷ་ཆེན་པོ་
བརྒྱད། གཟའ་དང་རྒྱ་སྒྲར་གཙུག་ལག་ཁང་བསྒྱུར་བར་མོས་ཤིང་། ཞལ་གྱིས་འཆས་
པའི་པོ་བརྒྱད་དམ་ཆོག་ཅན་ཕལ་ཆེར་ཆོང་བར་བྱིས། ས་བཅུའི་མགོན་པོ་ལྷ་ལྷའི་
བདག་པོའི་རྒྱལ་ཏུ། སྤྱི་པོའི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མཐོན་པ་རྣམས་བྱིས།
གཡོན་འོགས་ལ་རིགས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྷ། མ་མོ་ཆེན་མོ་བདུན། རེ་མ་ཏིའི་རིགས་

- 115 -

སྒྲིབ་ཆོས་སྒྲིབ་གི་སྒྲིབ་དང་རྟེན་ཅི་སྒྲིབ་བཞེངས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་དང་ཆོ་ག་དང་དམ་
 རྒྱུ་གི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་དང་མི་སྒྲིབ་ལ་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་འདི་མ་ཆར་བྱ་བ་
 མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ལྷག་དང་བཅས་པར་ཡོད། སྒྲིབ་ཆོས་སྒྲིབ་གི་རྟེན་ཆད་ལྷན་དུ་
 བཞེངས་པ་ལ། སྒྲིབ་པ་པོས་དུར་བྱོད་ལ་སོགས་པར་བྱིན་པའི་ཆོ། ཅི་དང་ཅི་དགོས་པ་
 ཆོས་སྒྲིབ་ཉིད་གིས་སྟོན་པ་ཡིན་གསུང་པ་ལ། འདི་དག་ལ་དགོས་པའི་རྣམ་གྲངས་མིང་
 གིས་བཅུལ་པར་ཡང་དགའ་བ་རྣམས། ལ་ལ་ནི་སྒྲགས་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་དག་གིས་
 བྱེ་བྲག་ཁོངས། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ནི་བོན་པོའི་ཆ་བྱད་ཅན་དག་གིས། ལ་ལ་ནི་
 སྒྲིབ་དང་མའི་ཆ་བྱད་ཅན་དག་གིས། ལ་ལ་ནི་བྱད་མེད་དམ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆ་བྱད་
 ཅན་དག་གིས། ལ་ལ་ནི་སྒྲིབ་པོའམ་མི་ཆོད་གི་ཆ་བྱད་ཅན་དག་གིས། ལ་ལ་ནི་ཨ་ཙ་
 རའམ་མོན་ནམ་བལ་པོའམ། ཁམས་པའམ། ཆོར་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་དག་གིས། ལ་ལ་
 བྱ་གཅན་ནམ་གྱིས་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་དག་གིས། ལ་ལ་ནི་འདི་ནས་བྱུང་གི་བྱུངས་མེད་
 པར་དགོས་པ་ན་སྒྲིབ་བས། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་རྩེ་ལ་རབ་བྱུང་གི་ཀ་པ་ལ་
 ལ་སོགས་པའི་བྱ་གཅན་མཆོན་དང་། དམ་རྒྱུ་གི་རྣམ་པ་རྟོ་ལ་རབ་བྱུང་དུ་གྲུབ་པའམ།
 བཀྲ་ཤིས་གི་རྒྱུ་རྩེ་ལ་རབ་བྱུང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རོ་མཆོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་
 པ་ཆོགས་པ་རྒྱུ་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཐར་བྱིན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་གི་བྱ་གཅན་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
 སྒྲིབ་ལྷ་བྱ་མའོན་དུ་གྱུར་པ་བཞེད་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཅུལ་ཅན། བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གི་སྒྲིབ་གསུང་བྱ་གཅན་ལ་བརྟན་པ་རབ་དུ་ཐོབ་པ། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་མཉམ་རྗེས་མི་མངའ་ཡང་། བདུད་གྱུར་
 ལྷར་བསྐྱར་བ། བྱ་གཅན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་གི་རྟེན་འབྲེལ་གི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱར་རྣམས་པ་པལ་ཆེར་སྒོ་ལ་མའོན་སུམ་ལྷ་བྱ་སྒྲིབ་རོ། །

དེ་པལ་པ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གནས་གི་རྣམ་པ་དང་། སྒྲུལ་པའི་འཁོར་

ལོ་(༣༠བ)མཁའ་ལ་སྒྲིད་པ། བྱ་ག་གཟན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་འབྲུལ་ཡིད་ཀྱི་གསོག་པ་
 ཅན་གྲངས་མེད་པ་དང་། ས་ལ་སྒྲིད་པ་ཁྱི་དང་སྒྲིག་གཟིག་དོམ་བྱེད་གཅན་གཟན་
 གཏུམ་པོ་གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་མཆེ་སྒྲེར་ཅན་སྒྲིགས་བཅུར་རྒྱགས་པ་དང་། ས་
 འོག་ན་སྒྲིད་པ་སྒྲིག་སྒྲུལ་འབྲུ་སྒྲིན་གྲུ་དང་། ས་བདག་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་སའི་
 རྒྱལ་དང་མཉམ་དུ་འབྲུག་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་
 བར་ལྷན་པའི་རྒྱས་ཟབ་ཅིང་། དྲག་ལ་གཏུམ་པའི་ཆོགས་དང་། སྒྲི་དང་རབ་བདུན་
 དྲག་དུ་མ་དང་། མཆོན་གྱི་རིགས་སུ་སྒྲོས་ལ་གཏུམ་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ཅན་སྒྲིད་
 ཆད་ཉེན་འབྲེལ་ལྷག་དང་བཅས་པས། མདོར་ན་སྒྲིད་པ་མཆོད་པ་བརྟེན་པ་གསུམ་
 གྱིས་སྒྲི་ནང་དམ་རྒྱས་གསང་བའི་ཉེན་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བཞུགས་སོ། །

གཞུང་དང་། ལྷུ་མ་གགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་མངོན་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་ནུམས་
 བསྐྱེམས་ན། གཞུང་ན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། བར་ཁང་གི་ཀ་བ་ལ་བཅུ་གཉིས། ལྷུ་མ་
 གགས་ལ་ལྷ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་བཞི། འོག་ཁང་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ། དབུ་ཅེའི་ཀ་བ་ལ་བརྒྱ་
 བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་། ཁྱམས་སྒྲིད་རྩ་ཁང་ན་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གཅིག་། ཀ་བ་ནུམས་
 ལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན། ཁྱམས་སྒྲིད་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཞི། ཀ་བ་ཉི་ཤུ་ལ་རེ་རེ། སྐྱ་ཡན་
 བཞི་ལ་རེ་རེ། གཉེར་ཆེན་མོ་ལ་བཞི་བཅུ། སྒྲིའི་ཡ་ཐེམ་སྒྲི་རྒྱན་དང་བཅས་ལ་
 བྱེད་དང་བཞི་བརྒྱ། སྒྲི་ཁང་གི་ལྷུ་མ་གགས་ནུམས་ལ་སུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན།
 སྒྲིའི་ཐོག་མཐུད་ལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད། ཀ་བ་དྲུག་ལ་རེ་རེ་སྒྲིའི་འོག་བར་གསུམ་གྱི་ཉེན་
 ནུམས་ལ་སོ་སོར་བཀོད་པའི་ཆོས་སྒྲིའི་སུམ་ཅུ་སྟེ། བསྐྱེམས་པས་ལྷ་སྐྱེ་སྒྲིའི་དྲུག་
 བཞི་དང་། ཆོས་སྒྲིའི་གྲུག་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་བཞུགས། གན་པ་ཉེའི་འཁོར་ལོ་སྒྲིའི་སུམ་
 བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅུ་ལ། དྲག་སྐྱ་སྒྲིའི་བཞི་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་རིགས་བཞི་མཁའ་
 འགྲོའི་ཕྱག་རྒྱར་སྒྲིའི་བཞི་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅུ་གསུམ། ལུམ་པ་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་

བཞི། རྒྱལ་མཆོན་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཉིས། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྒྲ་
མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་རིང་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་
པ་བྱུགས་ཀྱི་རྟེན་དང་། (༣༡)གཟུངས་རྒྱུད་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུང་གི་རྟེན་
བགྲངས་བས་མི་ལང་བ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ་འདིར་སྒྲོས་ཀྱི་མི་ལང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བྱིར་མི་
མངོན་པའི་རྟེན་མདོར་བསྐྱས་པ་བརྟན་ཟིན་ཏོ། །

སྤྱིར་མདོན་པའི་རྟེན་བཤད་མདོར་བསྐྱུས་ནི། དབུ་ཅེའི་བར་ཁང་བཞུགས་ཁང་
 བ་ལོགས་གིས་ཞིང་ཁམས་བཅུ་ཡོད་པ་ལ། ཉིད་ཀྱི་སྐྱམ་སྤེའི་བྲག་རྩ་ཞལ་གཟིགས་པ་
 གཙུག་རྟོར་གདུགས་དཀར་གྱི་ཞིང་ཁམས་འགོ་མགོན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུ་གིས་མཛད་ནས་
 གུང་ལ་གིས། དེ་ཡང་བྲག་རྟོར་སྐྱབ་རྟོར་དབུ་རྟོར་མ་སྐྱབ་བྱེ་བ་འབུམ་བྲག་མངའ་བའི་
 གཙོ་མོ་ཡོད་པ། ད་ལྟར་སུ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་སུ་ཐོན་པ་དཀའ་ལ། སྤྱིར་གིས་པ་ཡང་
 ཆེར་མེད་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབྱེར་ཆེན་པོ་ལ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གིས་
 བསྐྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སོགས་དང་། སྤེའི་གཡས་གཡོན་
 ལ་ཆོས་སྦྱོང་ཞིང་སོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་དགུ་དགུ་ཡོད། གཞན་ཡང་དེ་ན་འགོ་
 མགོན་གྱི་སྐྱུ་ཆོད་དང་མཉམ་པའི་ལུགས་སྐྱུ་གསུང་འབྱོན་མར་གྲགས་པ་སོགས་དུ་མ་
 ལ། མཆོད་རྗེས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུས་ཏེ་བཞུགས། དེའི་ལོག་རྩ་དབུ་ཅེ་དངོས་བཞིན།
 དབྱེར་ཆེན་པོའི་གདུང་རིང་བསྐལ་བཞུགས་པའི་གདུང་ཁང་ལ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གདུང་
 རྟེན་དཔག་རྩ་མེད་པ་བཞུགས། སྤེའི་རྟེན་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐྱུ་ལ་སོགས་
 པ་མང་དུ་བཞུགས། གསུང་གི་རྟེན་ལ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱུས་པའི་སྦྱོམ་བདུན་ན། དབྱེར་
 ཆེན་པོའི་བྲགས་དམ་གསེར་གྱི་ཡུམ་རྒྱས་པ་སོགས་མང་དུ་བཞུགས། བྱམས་ཀྱི་ལོགས་
 གིས་ཡོད་ཚུལ་ནི་འདིར་མ་གིས། དེའི་གིང་གི་དྲ་མིག་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་དྲུག་ན།
 བཀའ་འཁྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་བཀའ་སྟེ། རྒྱན་དང་ན་བཟས་མཛེས་པར་

བྱས་ནས་བཞུགས། རྒྱུ་ཁང་གི་རི་མོ་དང་ཕྱེར་བཟོ་ནི་སྤར་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཟེན་ཏེ། །

ད་ལྟ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཉིད་ཀྱི་གདུང་རིང་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པ་གདུང་ཁང་བཟླ་
གིས་འོད་འབར་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་བཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་དཔུལ་གྱི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་
ལས་གཞི་སྤངས་པའི་རིན་ཆེན་སྣ་ལཱའི་སྤར་པོ་ལས་གྲུབ་བོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྤྲ་མ་ན་རིམས་དང་། བྱི་དཔོན་ན་རིམས་ཀྱི་ནང་རྟེན་གསེར་སྤྱོད་ཆོད་ལས་
ཆེས་(༡༡)བ་ལྟག་པ་དང་། རྩོམ་དང་རྩོམ་ལས་ཅུང་ཆུང་བ་སོགས་དུ་མ་བྱུངས་
དང་སྒྲོ་འབྲུང་ཤར་ཅུབ་རྣམས་ན་བཞུགས་ཏེ། རྟེན་ཐུབ་ནི་གྲངས་ལས་འདས། བྱིན་
སྤྲུལ་ཅན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་སོགས། འོག་ན་བྱིས་ཡོད་པར་བལྟ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྟེན་
བཤད་རྣམས་ན་གསལ་ལོ། །འོད་དཔུས་གཙང་ན་འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་གསེར་ཐོག་
ལ་སོགས་པ་ཡང་སངས་རྒྱལ་འོད་འབྲུང་དང་། སངས་རྒྱལ་གཞོན་འོད་ཀྱི་དུས་སུ་
བསྐྱེད་པས་སོ། །

བྱི་ནང་བར་གསུམ་རྟེན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་། །གསེར་གྱི་སྤྲ་བྱེ་སྤྱོད་ཁུག་རྒྱལ་པོའི་
མོར། །དར་གྱི་ལྷ་ལྷེ་ཆུན་འཕྲུང་སྣ་ཆོགས་དབྱངས། །འགྲན་ལྷ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་
གང་བར་བྱེས། །གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་སྣ་ཆོགས་དག་རིན་ཆེན་རྣམ་པ་དུ་
མས་བརྒྱན་པ་ནི། །མཐའ་དཔུས་མེད་པ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཛེས། །སྤྲེ་མ་སྤར་མ་
ནམ་མཁའ་གང་བར་གཡོབ། །རིལ་མོ་སྣ་ཆོགས་ཆངས་པའི་སྤྱོད་འབྱེད་ཞིང་། །མཆོད་
པའི་བཀོད་པ་ཉི་མའི་འོད་འཕྲོ་བ། །འཇའ་ཆོན་བཞིན་དུ་ཡིད་འོང་བཟླ་བ་ནི། །ཆུ་ལྷ་
བཞིན་དུ་གསལ་ཞིང་རྟོག་པ་མེད། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་ཡང་། །
གཤའ་ཆོ་བཅུ་དྲུག་འོད་ཀྱི་སྤྲར་ཁུང་ཆེ། །རིན་ཆེན་པ་གྲུ་བ་བ་བྱེད་དང་། །བད་དང་
རྟ་བབས་རྣམ་པ་དུ་མས་བརྒྱན། །བད་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རིན་ཆེན་སྤར་མ་ལ། །དྲིལ་ཁུ་
གཡེར་པའི་དྲ་བས་ནམ་མཁའ་གང་། །སྤྲག་གི་ལོ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་མས་པའི། །

ལྷན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་ནང་རྟེན་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས། །སྟག་ལོའི་བར་དུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་
 བསྐྱབས། །སྟག་ལོ་ཚོ་འབྲུལ་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ། །གཞུང་ཡི་རབ་གནས་ལེགས་
 པར་མཛད། །ཚེས་དགུའི་ཉིན་ལ་གསེར་འབྲུ་སྟེང་དུ་བཅུགས། །རབ་གནས་རབ་སྟོན་
 རྒྱབ་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། །སྟོགས་རྣམས་ཀྱན་ནས་རང་གི་སྟོབ་མའི་ཚོགས། །མཁས་
 བཅུན་གྲགས་པས་ས་སྟེང་བྱབ་པ་དག །ཚེས་དང་ལོངས་སྟོད་མཆོད་པའི་སྒྲིན་དང་
 བཅས། །སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ནས་འདུས། །བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་སྟོགས་
 རིགས་མི་ཆེན་དང་། །དད་གུས་ཅན་གྱི་རྩ་བའི་ཡོན་བདག་རྣམས། །ཟས་ལོར་མི་ཟད་
 ཚོས་གྱི་གཏེར་དང་བཅས། །དག་སྦྱིད་སྟན་གསུམ་སྟོབ་པའི་བྲགས་ཀྱིས་གཏིབས། །དེ་
 དག་ཀྱན་ཀྱང་སྟོགས་(༣༩ན)ནས་བྱོན་པའི་ཚོ། །གཞི་ལ་བཞུགས་པའི་སྟེ་དགོན་གྱི་
 ཚོགས་རྣམས། །སྟོབ་དཔོན་སྟོན་པ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་གྱིས། །མཆོད་པའི་སྒྲིན་གྱིས་
 བམ་མཁའ་བཀའ་ནས་ཀྱང་། །ཉི་མ་བཅུ་ཡི་བར་དུ་སྟོགས་བཅུར་ནི། །བསུ་བ་ཆེན་པོ་
 མཛད་པས་ཡོང་མ་ལང་། །མངའ་རིས་པོད་དང་རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་སོགས། །འཛམ་གྱི་
 སྤྱིང་བ་པལ་ཆེར་བྲོམ་དུ་ཚོགས། །ལྷད་མོ་དག་ནི་གར་བལྟ་ཆ་ཡང་མེད། །རྒྱུན་དང་
 ཆ་ལུགས་མི་སྟོད་སྟེ་ཚོགས་ནི། །ཏྲ་རྒྱགས་ཞོན་དང་སྤྱ་གར་རོལ་མོར་བཅས། །སྟེ་
 བོ་ཐམས་ཅད་ལུས་སེམས་དགའ་བདེ་རྒྱས། །རང་གི་གྲུ་བ་བྲི་མཚོ་ལྷ་པོ་དང་། །སྟོགས་
 བས་བྱོན་པའི་སྟོབ་རིས་བསོད་ནམས་ཅན། །མངའ་རིས་སྟོད་ནས་མདོ་སྟོད་ཡན་ཆད་
 གྱི། །ཡོན་མཆོད་རྣམས་གྱིས་སྒྲུབ་པ་སྟེང་གྱི་བར། །ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཞབས་ཏོག་མཛད་
 པ་ན། །གསེར་འབུམ་རྣམས་དང་སྟོགས་བམ་མདོ་རྒྱས་སོགས། །གསུང་རབ་རྣམ་མང་
 རི་བོ་བཞིན་དུ་གཅེར། །གསེར་གཡུ་རྟ་བྱབ་གོས་སྒྲུམ་རྒྱུན་དང་ནི། །དུལ་གྱི་བྲེ་
 ཆེན་དར་ཟབ་རྒྱ་འབོག་དང་། །ཇ་སིག་ལ་སོགས་ལོར་ཆེན་བསམ་མི་བྱབ། །མི་ལ་
 དགོས་པའི་རྩལ་དང་ཡོ་བྱད་ནི། །ཅི་དགོས་ཐམས་ཅད་ཆར་བ་བཞིན་དུ་བབ། །ཤ་

མར་བྱད་གསུམ་སྒྲུང་བུར་ལྟར་ཅེ་སོགས། །འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཟས་ལོར་ཅི་ཡོད་པ། །
 ལྷ་རྩལ་ལྷ་བུས་སྟོན་གྱི་ལུང་པ་བཀའ། །ལས་བྱེད་ཆ་བཞེས་གཟིམས་ཁར་བསྐྱོར་
 བ་དང་། །སྡེ་དགོན་གཉིས་ན་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དག་སྦྱིད་སྟོན་གསུམ་
 བསྟན་པའི་འཁོད་བཤམས་ནས། །ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་སྟོན་བཤམས། །
 ཤ་མར་བསྐྱེས་པ་རི་བོ་བཞིན་དུ་སྒྲུངས། །ར་དར་གཡོ་སྐྱོལ་དུ་བ་སྒྲིན་དུ་མིགས། །བྱ་
 རམ་བསུར་ནི་སྟོང་གསུམ་བྱབ་པ་ཅམ། །འདི་འདྲའི་ལོངས་སྦྱོང་འདོད་ཁམས་ལྟ་དང་
 མཉམ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྒྲུ་འབྱུངས་ཤིང་། །རང་གི་སྒྲུ་མ་སྒྲུབ་པས་
 མཉེས་པར་མཛད། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་མངའ་བརྟེས་པ། །སྒྲུ་མས་བྱིན་
 རྒྱབས་སྒྲོབ་དཔོན་སྟོན་པ་དང་། །བཤེས་གཉེན་བླགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་བསོད་ནམས་ཅན། །
 སྤྱུའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་དཔོན། །དར་མ་རྩོ་རྩོ་ལ་(༣༡བ)སོགས་ཉེ་
 གནས་ཀྱིས། །སྒྲུ་མའི་བླགས་ཀྱིས་རི་ལྟར་དགོངས་པ་བཞིན། །གཞན་འཕྱུལ་དབང་
 བྱེད་ལྟ་བས་ལྟག་པ་དང་། །ཟས་ལོར་ལོངས་སྦྱོང་མི་ཟད་གཏོར་ལ་སྒྱུད། །ཉིན་མཆོན་
 མེད་པར་གཡོ་སྐྱོལ་རྒྱན་ཆད་མེད། །མི་ཡི་ཡུལ་དུ་ལྷ་ཡི་ལོངས་སྦྱོང་མཛད། །རྒྱ་མ་
 སྒྲུང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་མཛད་ནས། །བྱ་སྡེ་ཡོན་མཆོད་སྟོན་ན་བཞུགས་ཆད་ཀྱིས། །
 ཡུལ་དུས་ཀུན་གྱི་མ་བསྐྱལ་བདེ་སྦྱིད་ཅན། །སྒྲུ་མའི་རྣམ་ཐར་གཟིགས་པ་འགྲོན་པོའི་
 ཆོགས། །ཕྱོགས་རིགས་མེད་པ་ངོམས་ཤིང་ཆོམས་པར་མཛད། །དེའི་ཆེ་རང་རང་བྱིས་
 གྱི་ཟས་ལོར་ཀུན། །འབད་པས་མ་སྒྲུབ་ལྟོན་གྱིས་བྱུབ་པར་བྱུར། །སྟོན་ཆེ་ཆད་ཉེས་
 ཀུན་ཀྱང་དེ་ཆེ་ལེགས། །བཀྲ་ཤིས་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་སྟོན་སུམ་ཆོགས། །མཆོད་
 གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་ཡས་ཁར་དུ་ནི། །རྟེན་དང་མཆོད་པའི་བཀོད་པ་མ་ལུས་
 པ། །རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་བཞིན། །སྟོན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལེགས་པར་བརྒྱན། །ཡར་གྱི་གྲལ་ཆོས་བརྒྱལ་ཉིན་མོ་ནི། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོས་རབ་

གནས་སྒྲིག་མཛད། །འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱག་མང་པོ་ལ། །ལྷ་རྣམས་ལྷ་བུའི་
 མངར་གསུམ་མཚོད་པ་འབུམ། །དགེ་བཤེས་རྣམས་དང་མི་ཆེན་ཐམས་ཅད་ལ། །འོག་
 རྒྱུད་སྤེར་བཀོས་དེ་ཡི་ཉིན་མོ་དྲངས། །དེ་ནས་གྲལ་ཆོས་བཙུང་ལྷའི་ནང་པར་ནི། །དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་མཉམ་མེད་རིན་པོ་ཆེ། །མཚོད་གཡོག་རྣམས་དང་བཅས་པས་རབ་
 གནས་མཛད། །སྐད་ཅིག་དེ་ལ་མེ་ཏྲག་ལེགས་པར་གཏོར། །འགྲོ་བ་ཀླན་གྱི་ཕན་
 བདེའི་འབྱུང་གནས་དང་། །བཀྲ་ཤིས་སུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། །རྣམ་
 བར་འཕྱལ་བ་གྲལ་གྱི་གྲང་ལ་བྱོན། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གཟི་བརྒྱུད་བསམ་མི་བྱབ། །
 རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གྱི་ཕྱག་མང་པོ་ནི། །གྲལ་གྱི་བཀོད་པ་རྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད། །གྲལ་
 པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱག་བདེ་མཛད་ནས་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས་ཐམས་
 ཅད་ཆོམ། །རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་རྣམས་དང་། །རྩ་སྤྱིར་ལ་སོགས་གདན་ས་
 རྣམས་དང་ནི། །བཀའ་འདྲིན་ཅན་གྱི་དཔོན་སྲས་རྒྱལ་པོ་དང་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 རྣམས་དང་སྟེ་བའི་ཚོགས། །འཛམ་གླིང་ན་བཞུགས་པའི་བསོད་ནམས་(༣༣ན)
 ཅན། །ཐ་ན་རོལ་མོ་མཁན་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱན། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་རི་ལྷ་རྩེ་ལོས་པ་
 བཞིན། །མེ་ཏྲག་དག་ནི་རྒྱས་པར་བྱབ་པར་མཛད། །མདོར་ན་སྤྱིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་
 སུན་སུམ་ཚོགས། །དབུས་ནས་དཔལ་འབར་མཐའ་ནས་གཡང་འདུ་བ། །མི་འགྱུར་
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་པའི། །དགེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་མངའ་གསོལ་ཆེན་པོའི་
 ཆོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྟོང་གསུམ་མཚོད་པའི་གང་། །རྣམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་
 དར་དང་གདུགས་ཀྱིས་གང་། །ས་གཞི་ཐམས་ཅད་མི་དང་རྟ་ཡིས་གང་། །བར་སྒྲང་
 ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་སྤྱུ་ཡིས་གང་། །ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཡུལ་བདག་གཉན་པོར་བཅས། །
 སྤྱུ་གར་རོལ་མོ་ལྷ་དཔོན་སྤྱུ་ཚོགས་ཅེ། །གཙུག་ལག་ཁང་ནི་རི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་འཕགས། །
 འདི་འདྲའི་བདེ་སྤྱོད་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད། །དེ་ནས་གྲལ་ཆོས་བཙུང་ལྷའི་ལྷ་པོ་

ཉིད། །གཏང་རག་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་མཛད། །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ན་ན་ལ་འདུས་
 པའི་བསོད་ནམས་ཅན། །ཐེག་ཆོན་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟན་པ་དང་། །ཆོག་པ་གཉིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་
 པ་ཡིས། །བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེས་འགྲོ་བ་རྗེས་བཟུང་ནས། །ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་ཆོན་
 བོར་ཐུགས་བསྐྱེད་དོ། །མི་མཆོག་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །སྤྱིད་གསུམ་ལྟ་
 མིའི་སྟོན་པ་སྤྲོད་མེད། །བཀའ་འདྲིན་ཆོན་པོ་སྤྲོ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས། །རབ་གནས་
 མངའ་གསོལ་ཡན་ཆད་མཛད་པའི་བྱིར། །འགྲོ་བ་ཀྱི་ཁྱེ་ལྟར་འདོད་པའི་དོན། །
 ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། །དད་མོས་རྣམས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་བསམ་
 མི་བྱེད། །བཀྲ་ཤིས་མ་ལུས་ལུན་སུམ་ཆོག་པའི་བྱིར། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོན་
 བོས་གྲུང་བཀའ་ནས། །བྲམ་མ་ལུས་ཡོན་མཆོད་ཐམས་ཅད་དང་། །དར་མ་རྩོམ་ཡིད་
 སྟོན་གནས་སུ་བསྐྱུལ། །རྒྱུ་མ་སྒྲུབ་པ་བདེ་སྤྱིད་ལྟ་བུ་བས་ལྟག། །དེ་བཞིན་གཙུག་ལག་
 །ཁང་རྩྱུང་མ་ཡང་གསར་མ་དང་འོལ་གྱི་མཚུངས་པར་ཡོད་ཅིང་། །ཁུ་དབོན་གཉིས་ཀྱི་
 མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་བྱིས་ནའང་བསམ་ལས་འདས་པ་ཡོད་དེ། །འདིར་ཆོག་མངས་
 སུ་དོགས་པས་མ་བྱིས་སོ། །

ལར་ན་མཉམ་མེད་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ། བཙུག་ལྟར་རྒྱལ་(༣༣བ)བ་ཤུག་ཐུབ་
 པ་བསྐྱུལ་བ་གྲངས་མེད་པའི་སྟོན་ནས། །སངས་རྒྱལ་ཟེན་གྱང་ཞིང་འདིར་གདུལ་བྱའི་
 དོན་དུ་ས་ལམ་ལ་སྟོབ་པ་དང་། །གོ་འཕང་རིམ་གྱིས་བརྟེན་པ་སོགས་བསྟན་པ་
 ལྟར། །འགྲོ་མགོན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་གྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། །དམ་
 པ་དེ་ནི་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ། །ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་གོང་མ་རྣམས་ལའང་
 གསལ་ཞིང་། །དགེ་བཤེས་རྩིབས་དགོན་པས། །དཔལ་ལྷན་མའི་སྤྱུབ་པ་མཛད་པས་
 ཞལ་གཟིགས་ཐེ་ཆོམ་སྤྱེས། །འགྲོ་མགོན་སྤྱོད་དངས་ནས། །རྟོགས་པ་ལུལ། །བརྟག་པ་

ཞུས། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། མི་ཁྱད་བ་གྱིས། གཏོར་མ་བཟང་བ་བཤམས་རྒྱུ་
གཅིག་ཚགས་གྱིས་གསུངས། དེར་ཆབ་རྩ་བརྩུང་དུ་བཅུག། འགྲོ་མགོན་གྱིས་བྱགས་
དམ་ལ་བཞུགས། གཞན་མི་མེད་པར་བྱས། དེར་ཁོས་ཞལ་མཐོང་བའི་དཔལ་ལྷན་
མ་དེ་མཐོང་། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་དཔལ་ལྷན་མ་གཤམ་མ་དེ་ཨེ་ཡིན་ནམ་
གསུང་། དེ་ན་རེ། གཤམ་མ་དེ་ཡིན་ཟེར། འོན་ཁྱོད་གྱིས་ང་འོ་ཤེས་སམ་གསུངས།
ཤེས་སྟེང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཁྱེད་གྱི་སྦྱལ་པ་འདི་སྐད་བྱ་བས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་བྱེད། འོག་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཁྱེད་གྱི་སྦྱལ་པ་འདི་སྐད་བྱ་བས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཤར་གྱིས་བྱུང་། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས།
ལེགས་པར་གདའ་བྱགས་དམ་སྒྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མཛད་པར་ཁྱེད་གསུང་། ཡང་ལན་
ཅིག་སྟག་གཞེར་མགོ་རྩུང་གི་ཚོགས་སུ་གཏམ་བཏང་གིན་ན་སོར་ལའང་གཏམ་བྱས་
པས། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་གྱིས་མཆོད་ཁང་གི་སྤྱོད་སུ་དཀའ་ལས་བྱས་
པ་དོ་མཚར་ཆེ། འོན་ཀྱང་སྟོགས་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོར་མི་ཤོང་བ་མ་གཏོགས།
རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལས་བྱས། ཅུ་བ་སྒྲུའི་ཡུལ་དུ་བྱག། ཅེ་མོ་སྒྲུའི་ཡུལ་དུ་སྒྲེབ་པ་
ཞིག་བྱས་ཀྱང་། མི་གྲུབ་སྒྲུམ་པ་མེད་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ནས་མཐར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་འོད་དཔག་མེད་དུ་ཞལ་གྱི་བཞེས་སོ། །གཙང་ཆོང་འདུས་མགུར་
མོའི་ཡོན་བདག་ཅིག་གིས་འབུལ་བ་ཆེར་འབུལ་དུ་བསྐྱར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་
རྣམ་ཐར་ཞིག་ཞུ་བེར་བ་ལ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་ང་ལ་གཟུགས་(༡༧ན)སུ་མཐོང་། །
དེ་ནི་ལོག་པར་བལྟ་བ་དེར། །འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆས་ཀྱི་སྒྲ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲ་མའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་མཐོང་ཡང་ཤ་བྲག་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་འདི། གཙང་བ། བདེ་བ། སུ་
གསོལ་བ་འདེབས་པའི་དྲུང་ན་བཞུགས་པ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
རྟག་དུ་གསོལ་བ་ཐོབ། དུག་མཆོད་སྐྱབས་འགྲོ་གསོལ་འདེབས་རྟག་དུ་བྱས་ན་ཚོགས་

རྫོགས་སྒྲིབ་པ་བྱུང་། བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཞི། མཐར་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོང་
 བས། འདི་སྒྲོར་ཆེག་བྱུང་ཡིན་བྱ་བའི་གདམས་པ་བསྒྲུར། ལམ་རིམ་གསུང་དུས་
 གྱུར་། སྒྲ་མ་མ་མཐའ་ཡང་ཞག་བཅུར་སྒྲིལ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་། ཕྱིན་རྒྱབས་མ་
 བྱུང་ན་ངས་ལན་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་། བཟང་མོ་བ་གཤེགས་ཁར་ཡང་གྲུ་བ་རྣམས་
 ལ། འགྲོ་མགོན་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་མཇུག་བའི་རྒྱ་ཡིན་གསུང་། བར་གཅིག་ནང་མི་
 ཞིག་གིས་བྱག་དར་བྱས་པས་ཡིག་ཆུང་ཞིག་རྟེན། སྒོན་ཆེ་གནས་གཙང་ལྷ་ལས་
 འཕོས། དཔུང་སྤྱི་མི་ལུས་གཙང་མ་ཐོབ། སངས་རྒྱལ་བསྟན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁོ་
 གསུམ་འདུལ་བའི་སྒྲོབ་གཉེར་བྱས། བཙུ་བརྒྱད་སངས་རྒྱལ་གཉིས་པ་བསྟེན། སྒྲ་
 མ་རྣམས་དང་ཡི་དམ་ལྷ། ཞེགས་མེད་མངོན་སུམ་ཞལ་མཐོང་ཞིང་། འགྲོ་དོན་མ་
 ལུས་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། བྱ་བ་བྱག་རིས་ཡིན་པ་ཞིག་རྟེན། བྱིས་སྤྱི་མདུན་དུ་ཞུས་པས་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས། འོན་བྱ་ཡུལ་བ་ཡིན་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞུས་པས། སྤྱུལ་བ་
 ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས། ལན་ཅིག་འགྲོ་མགོན་གྱི་བྱ་
 ཆེན་ཨེའི་སེ་བོ་སྒྲུང་བས་ཡར་གྱུར་གི་རོང་ལ་ཉེ་བ་ན། མཁན་སྤངས་པ་བྱ་བའི་གྲུབ་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཁའ་འགྲོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཞུས་པས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བསྟེན་
 བཀྱར་འབུལ་བ་ཡུལ་ནས། འགྲོ་མགོན་གྱི་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་ཞུ་ཞུས་པས། མཁན་སྤངས་
 པས་ཆོགས་གཏོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་ཞུས་པས། མཁའ་འགྲོ་
 མའི་ཞལ་ནས། འགྲོ་མགོན་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱུལ་བ་ཡིན། རི་བོ་མཆོལ་ནི་བོད་གྱི་
 པོ་ཏ་ལ་ཡིན། སྤྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ནི་ཆེས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་གནས་
 ཡིན། ལར་ན་དེ་ལྷ་(༣༧)བུའི་གནས་དང་སྒྲ་མ་མཐོང་འདོད་ན། ཆོགས་གསོག་
 སྒྲིབ་སྒྱུངས་ལ་འབད་བ་ཐོན། འགྲོ་མགོན་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་། དགག་དབྱེ་ཐོན་
 པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་རི་བོ་མཆོལ་ལ་འབྱོན་པར་ཡོད་པས། ངས་བསྟན་གྱི་གསུང་། དེ་

ནས་མཁའ་སྤྲོད་པས་སྒྲིབ་པ་བྱེད་མཆོམས་བཅད་ནས་རི་རྒྱུད་གསུང་བ་བཞིན་བྱས་
 པས། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཉི་མ་དྲོས་པ་ན་མཉམ་གཞག་གི་ཉམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 མཁའ་འགྲོ་ན་རེ། རྒྱུ་མ་ཕྱོགས་སུ་ལྷོས་ཤིག་གསུང་། དེར་བལྟས་པས། འགྲོ་
 མགོན་དཔོན་སློབ་རྣམས་རིན་ཆེན་རྒྱུད་ནས་བྱོན་ནས། ཞག་གཅིག་སྟོན་པུ་གཉེར་དུ་
 བཞུགས། དེ་ནས་ཡར་བཞུད་པས་དེུ་གྲོའི་སྟེང་དུ་ར་ཞིག་གསོལ། ཤིང་གི་ལྗང་
 མོ་འོད་འཆང་མས་ཤིང་ཕྱོག་མེ་ཏྲག་དང་བཅས་པ་ལུལ། དེ་ནས་ཡར་བྱོན་མཆུལ་
 སྤྲོས་པུར་ཆིབས་གཞོལ། སྒྱི་སེ་མཆོ་སྟོན་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཞུས། མཆོད་པ་ལུལ།
 མཆུལ་ལོགས་ལ་བྱོན་པའི་ཆོ། །སྟོ་ཆོགས་མཛེས་པའི་སྒྲིན་གསེབ་ནས། །ལྷ་རྒྱལ་
 དཔའ་བོ་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་། །སྒྲུང་ཆེན་ས་སྒྲུངས་ཞོན་ནས་ནི། །ཉེ་དབང་སུམ་ཅུའི་འཁོར་
 གྱིས་བསྐྱོར། །རིན་ཆེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གཡུ་ཅན། །འཁོར་ཡུག་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་
 པར་སྒྲིས། །ཆར་ལྷགས་ཉི་མ་སློབ་པའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་དཔོན་ལ་གསེར་གདུགས་
 འབུལ། །སངས་རྒྱས་དཔོན་སྟོན་གར་བྱོན་དུ། །ས་ལ་འཇའ་ཆོན་རིས་སུ་འཁོར། །
 མཛེས་པའི་ལྷ་པུ་དཔག་མེད་རྣམས། །འཇའ་ཆོན་སྟོ་ལྷའི་བ་དན་འཕྱར། །དུང་དང་
 སྤྲིང་བུ་པི་ལྷང་དང་། །ཆ་ལང་ཕྱག་དང་ཉིང་ཉིང་ཤག །གོ་འུ་རྒྱུད་མང་ཉོ་མ་ཀ །ལྷ་ཡི་
 བསིལ་སྟོན་དཔག་མེད་དགྲོལ། །རྒྱན་འཕྱར་རྒྱལ་མཆོན་བྱེ་པུར་འབུལ། །ལྷ་ཡི་སྟོས་
 མཆོག་ཡིད་འོངས་དང་། །མེ་ཏྲག་སིལ་མས་ནམ་མཁའ་ཁེངས། །དྲི་བསུང་དཔག་མེད་
 རྒྱབ་པ་བྱུང་། །དེ་ནས་རྩེ་ལ་བྱོན་པའི་ཆོ། །སྒྲིན་དང་འཇའ་ཡི་འོད་ཁྱིམ་ན། །དབྱེར་
 སྟོམ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པ་གཟིགས། །རྩེ་ན་མཆོད་རྟེན་གཅིག་འདུག་པའི། །མཆོད་རྟེན་
 ལོགས་ལ་འགྲོ་མགོན་བཞུགས། །སངས་རྒྱས་དཔོན་དང་མཆོད་རྟེན་གཉིས། །གཉིས་
 ཀ་འོད་ཀྱི་གོང་བུར་གྱུར། །འོད་ཉིད་པདྨའི་སྟོང་པོར་གྱུར། །པདྨའི་སྟེང་ན་སངས་
 རྒྱས་དཔོན། །ཐུགས་རྗེ་(༣༥)ཆེན་པོ་ཐུག་སྟོང་བ། །སྟོ་ཆོགས་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཅན་

གྱུར། །འཇའ་ཚོན་སྒྲ་ལཱ་འི་རྒྱལ་ཡོན་ཅན། །གདན་གྱི་ཡས་པད་འཁོར་བ་ལ། །ཐུགས་
 རྩེའི་འཛིགས་པ་བརྒྱད་སྟོབ་བྱོན། །མས་གྱི་པདྨ་འཁོར་བ་ལ། །སྒྲོལ་མ་འཛིགས་པ་
 བརྒྱད་སྟོབ་བྱོན། །གཙོ་བོའི་གཡས་གྱི་གདན་ཟུར་ལ། །རྟ་མགིན་རྒྱལ་པོ་ལུས་
 བཅུགས་བྱོན། །གཙོ་བོའི་གཡོན་གྱི་གདན་ཟུར་ལ། །བདུད་ཅི་འབྱིལ་པ་ལུས་
 བཅུགས་བྱོན། །བདྲའི་སྒྲོང་པོ་ཆེན་པོ་ལས། །ཡལ་ག་འཕེལ་དུ་སྟོགས་བཅུར་
 འབྱིལ། །ལོ་མ་འདབ་མ་མེ་རྟོག་དང་། །འབྲས་བུ་སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་སྤྱད་པ། །ཅི་མོ་རིན་
 ཆེན་འབར་བས་མཛེས། །འདུམ་ཆོག་འབྱིལ་བའི་ནང་ནམས་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྒྲ་ནམས་ནི། །བྱིན་རྒྱལ་བརྒྱད་དང་ལྟ་བའི་བརྒྱད། །སྒྲོམ་པའི་བརྒྱད་དང་སྟོང་
 པའི་བརྒྱད། །བརྒྱད་པ་བཞི་ཡིས་བསྐྱར་བ་བཞུགས། །སྟོགས་བཞིའི་རྒྱལ་ཆབ་བཞི་
 པ་ནི། །སྟོགས་བཞི་རིགས་བཞིའི་སྟེང་དུ་བྱོན། །གཞན་ཡང་ཡུལ་བདག་ཆོས་སྟོང་
 ནམས། །བར་ཆད་བསྐྱར་བའི་རྩལ་དུ་བཞུགས། །དེས་ན་མཁའ་སྒྲིངས་པས་ཇི་ལྟར་
 གཟིགས་པ་བཞིན་ཐར་ག་བྱིས་ཏེ། །རྒྱ་མར་འབུལ་བ་བསྐྱུལ། །དུས་ཚོད་ཆོས་གྲངས་
 བྱོན་ལུགས་སོགས་ཇི་ལྟར་མཛོད་པ་དང་བྱད་མེད་པར་མཐུན་བྱུང་། ད་ལྟ་འདི་ལ་རི་
 པོ་མཆུལ་གྱིས་བཀོད་པ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། །རི་མོར་བྱིས་པ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། །གཞན་
 ཡང་ལྟ་སྒྲ་གཞོད་སྟོན་སོགས་གྱིས་མཚོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལན་ཅིག་རིལ་བྱོན། །སྟགས་
 པ་ཞིག་གིས་དཔོན་སྟོབ་གྱི་དྲོ་ཆས་བྱེར་ཡོད་པ་རབ་ལ་ཤོར། །ཁོས་སེམས་བྲལ་
 བྱས། །དེར་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་གྱིས་བྱོན། །འགྲོ་མགོན་གྱིས་བྲག་ཅིག་ལ་ཐུག་འཁར་
 ཐུག་ཐུག་མཛོད་པས། །ལྟས་བདུད་ཅི་དྲངས་པ་དང་། །བསམ་ཡས་དང་འཕན་ཡུལ་དུ་
 ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་སོགས་མང་སྟེ་འདིར་མ་བྱིས།

དེ་ལྟ་བུའི་སྟེས་བུ་དམ་པ་དེ། །ཉི་མའི་སྟེང་པོའི་མདོ་དང་། །འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་
 ལས་ལུང་བསྟན། །ལན་ཅིག་སྒྲོམ་རྩལ་གྱིས་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ན་ལུང་བསྟན་ཞིག་

བདུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་བར་ལ་གདུལ་བྱ་བསྐྱངས། སྤྱིར་ཚོགས་པ་སུམ་སྟོང་ལྷག་བྱུང་།
 སྐམ་དགོན་དང་བཟང་མོ་དགོན་པ་སོགས་གསར་དུ་བཏབ། འགོ་མགོན་ལ་བླ་ཆེན་
 བཙུ་ལྷ་པ་བྱེད་དེ། དུགས་པོ་ན་དུགས་པོ་བར་རིམ་པ་དང་། དུགས་པོ་ལྷ་པའི་དཔོན་
 བརྒྱད་རྟོགས་ལྷན་བཟང་མོ་བ་གཉིས་སྟོ་བྲག་ཤར་དུ་དབུ་མ་པ། རུབ་ཏུ་དགོ་ཤོར་བ།
 ཡེའི་སེ་བོ་སྐྱང་བ། གཉལ་ནས་ས་བྱུང་བ། ཉོལ་དུ་(༣༥ན)མཆེ་བ་ཅན་པ། གྲུབ་ཏུ་
 ཟོང་དགོན་པ། འདིས་ཟོང་དགོན་བཏབ། བྱིས་ལྷ་བསས་ཁང་བས་ཡར་སྒྲོས་པར་སྐྱང་
 རོ། །ཞོགས་སུ་སྟོན་པ་མཆེ་མ་བ། གཙང་དུ་བྱུང་སྟོང་ནས་དགོ་བཤེས་ལ་དགོན་པ།
 གཙང་སྟོན་ཉི་མ། འདི་གྲང་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐྱོས། སྒྲོབ་དཔོན་ལ་མོ་བ་དང་།
 མཁན་པོ་གྲུ་པ་དང་། སྒྲོབ་མ་འགོ་མགོན་ཅན་བཙུ་གསུམ། སྒྲོབ་དཔོན་སྟོན་པ་དང་སྒྲ་
 མ་སངས་ཡོན་ཏེ། དཔོན་པོ་སྤུལ་སྤུ་གཉིས་དང་བཙུ་ལྷ། བཟང་མོ་བས་བཟང་
 མོ་དགོན་པའི་གདན་ས་མཛད། བླ་ཆེན་བཞི་བྱོན། ལྷ་འཕང་སོ་བ། ལྷ་དགོ་འདུན་སྐྱང་
 པ། འདིས་དགོ་འདུན་སྐྱང་བཏབ། རོ་གདན་ལྷས་སྐྱུ་བ། བ་ལམ་དུ་གད་དམར་
 བའོ། །དགོ་ཤོར་བ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཕྱག་རྟོར་བའི་ཡང་མེས། དམ་པས་བྱིན་རྒྱབས་ནམ་
 མཁའ་རྒྱལ་པོ་དང་། བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ་དགོན་འདི་བྱུང་སྟོང་ན་ཡོད། དགོ་བཤེས་
 ལ་དགོན་པས་བཏབ། དགོ་བཤེས་དགོན་ཁར་ཟེར། དགོ་བཤེས་ས་བྱུང་བ་ལ་གཉལ་
 ན་དགོན་པ་ས་བྱུང་བྱ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། ལྷས་སུ་བས་ལྷས་སུ་དགོན་གསར་བཏབ།
 གྲུ་དགོན་བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོའི་དུས་ནས་གནས་ཆུང་། བྱ་ཡུལ་བས་ཀྱང་དུམ་རེ་བཞུགས་
 པ་ཞིག་ཡིན་པ་བྱིས་སངས་རྒྱས་འོད་འབྱུང་གི་ཕྱག་ཏུ་བྱུང་ནས་དགོན་པ་ཆགས། དཔོན་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བཟུངས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ནི་རང་རང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་
 ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ། སུ་སྒྲོབ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤ་སྟག་བྱོན་ནོ། །
 ལུག་ལོ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་མི་བཞུགས་པའི་གསུང་མང་དུ་བྱོན། དེར་ཐམས་ཅད་

བཞེད་ནས་མཆི་མ་བཏོན། སྐྱེ་རིམ་རི་ལྟར་འཐད་ཞུས་པས་མ་གནང་། དེ་འདྲ་མར་དུ་
བྱུང་བས་སློབ་དཔོན་སྟོན་པས་དབུ་མཛོད་ཏུ་བ་ཞིག་ཆོག་ནས་ཞུས་པས། འོ་ཅག་
གི་ཐད་ན་ཆགས་ཀར་འགྱུར་བ་མེད། དཔེར་ན་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་
གི་ནང་དུ། མར་མེ་ཞིག་བཏང་བས་ཐུན་པ་དེ་རྒྱམས་གར་འགྲོ་ཆ་མེད་ལ་འགྲོ། །དཔེ་དེ་
བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྒྲོར་ཡང་ཡེ་ཤེས་པའི་བ་སྤྱི་བྱ་ག་ཡང་
བསྒྲོད་པར་མི་རུས་གསུང་། འོ་ན་སྐྱེ་ཆགས་སུ་གར་འགྱུར་བ་ལགས་ཞུས་པས། རང་
དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡོད་ན། (36བ)གཅིག་ལྷག་པ་
བས་སྟོད་དོན་མེད། འོ་ཅག་དག་བཤེས་ཆེན་པོའི་དགྲ་ལོ་ཅམ་པ་ཞིག་བསྟན་སྟམ་
པ་ཡིན་ཏེ། ད་ཅམ་རན་པ་འདྲ། བསྐྱེད་འདི་རྒྱམས་ཀྱི་སྟོད་པའམ། འོ་ཅག་དཔོན་
སློབ་ཡང་འདས་མཆོད་ཁང་འདིར་མདུན་མ་ཞིག་བསྐྱུར་ལ་བཏང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་འདི་ཆད་འགྲིབ་པ་ལ་འཆོར། གཞན་འཆོར་བ་མེད་གསུངས། གདུལ་བྱ་
བདུལ་ཟེན་ནས་ཟད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པར་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མུངས་ན། བག་མེད་པས་དེར་སྟོད་དོན་མེད་པས་ཆགས་ཀར་འགྱུར་
བ་ཡིན། གདུལ་བྱ་རྒྱམས་དང་སྤྲང་བ་མ་འཕྲོད་ནས། ཅི་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་ན་ད་རེས་
སྟོད་དོན་མེད་ཆགས་ཀར་འགྱུར་བ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་འགྲོ་དོན་
རྒྱབས་ཆེན་ཆགས་ཀར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ན་བརྒྱ་ཐམ་པའི་དོན་གྲུབ་ལ། གཞན་
ན་སྟོང་ཐམ་པའི་དོན་གྲུབ་ན། བརྒྱ་པོ་བཞག་ནས་སྟོང་པོ་དེའི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང་།
ཁྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་ར་གཅིག་དར་གཅིག་ཆ་དཔེན་དུ་ཞིག་བཅུག་ན་གསུང་། དེ་ནས་
ཆོས་གསུམ་གྱི་དགོང་མོ་སློབ་དཔོན་སྟོན་པའི་དབུ་སྤྱི་སྤྱི་འབྲུལ་གྱིས་བྱོན། སློབ་དཔོན་
སྟོན་པས་ཀྱང་སྟོང་ཐག་དང་གཏང་གཉེར་དང་། རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་སོར་འཇུག་
གོང་འོག་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་བར་དུ་བྱགས་ལ་འདོགས་པའི་ཞུ་འབུལ་བྱས། དེ་ནས་

འགྲོ་མགོན་གྱིས་འཆི་ཁ་མའི་གདམས་ངག་དང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་གྱི་སོར་འཇུག་
དང་རིམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིན་པར་མཛད།

གཞན་ཡང་ཞལ་ཆེམས་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་རྗེས་
ལ། ར་དང་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཨེ་གསལ་གསུང་། གསལ་བར་གདའ་ཞུས་
པས། འོ་ན་ར་དང་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་བྱན་པའི་ཁུང་བྱ་ན་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བུལ་བར་གྱིས་ཤིག །དེ་གཅིག་ཤུས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་ནས་འཕོ་
བའི་གདམས་ངག་རྣམས་གནང་། དེའི་ཉིན་དགེ་སློང་ཤེས་རབ་དབང་ལྷག་གིས། རིན་
ཆེན་གྲགས་གྱི་སྟོན་མོ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་བྱེད་པར་ཞུས་པས། བཀའ་སྒྲུབ་དྲག་ཏུ་
བྱུང་ནས། འོ་ཅག་ཡང་དུས་བྱུག་པ་འདྲ་ཡོད་པས། ཆོས་བཞི་ལ་ཅི་འགྲུབ་གྱིས་
གསུངས། དེ་ནས་ཆོས་བཞིའི་ནང་པར་རྒྱ་མར། ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན་གྲགས་ཤི་
བའི་དགེ་བའི་(༡༧)གྲལ་དབུ་ལ་གདན་བྱངས། ལྷ་ལུང་དགོན་མཆོག་སེའྲིས་ཟབ་པ་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཤིག་གསུང་བར་ཞུས་པས། མཉམ་མེད་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དེས། །
གསུང་གི་ཐ་མ་འདི་སྐད་གསུང་། །འདུས་བྱས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །སྐད་ཅིག་
ཅམ་ཡང་རྟག་པ་མེད། །སྐྱེས་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་སྟེ། །དཔེར་ན་རིན་ཆེན་གྲགས་
དང་མཚུངས། །ནམ་འཆི་སྲས་ཀྱང་ཤེས་པ་མེད། །འཆི་བའི་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་འདོར། །
ལོང་ཡོད་སྙམ་དུ་མ་སེམས་པར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས། །ཆོས་ལ་
བརྩོན་འགྲུས་མ་བྱས་ན། །ཡུན་སྲུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །འཆི་བའི་ཆེ་ན་མི་
ཡན་ཞེས། །རིན་ཆེན་གྲགས་གྱིས་ལེགས་པར་བསྟན། །སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་མ་སྤྱངས་
ན། །ཡུན་རིང་སྤྱོད་པ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །འཆི་བའི་ཆེ་ན་མི་ཡན་ཞེས། །རིན་ཆེན་གྲགས་
གྱིས་ལེགས་པར་བསྟན། །རང་སེམས་ཆོས་ལ་མ་སྤྱངས་ན། །བསྐྱབ་ཤེས་ཡོན་ཏན་
མང་པོ་ཡིས། །སྤྱོད་པ་སོགས་རང་གཞན་གྱི། །མཁའ་བའི་ཡོ་བྱད་བྱས་ཀྱང་ཀྱང་། །

- 132 -

མདོར་ན་འཆི་བ་མི་ཉག་པ། བདག་གི་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་ན། གསང་བ་འདུས་པ་མི་
 ཟབ་སྟེ། འཆི་བ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆོ། སྐྱབས་འགོ་ཆོག་གསུམ་ཟབ་པ་ཡིན། །
 སངས་རྒྱལ་མཛད་པའི་མཆོག་ཅིག་ནི། བྱ་ངན་འདས་པ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་གིས་ཀྱང་
 བེ་མ་དུ་ལ་བའི། གདུལ་བྱ་ཐ་མ་དེ་ཡི་འདུལ། འདེར་ན་སོ་ནམ་ལག་ཆ་ནི། རྟིང་བ་
 གང་ལས་གསར་བ་གཅིག་ འགའ་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱང་ནི། གསང་བ་སེམས་ཅན་
 རོན་ལ་དགའ། གདན་ཐོག་གཅིག་ནས་གཅིག་འཕོ་བཞིན། འདི་ལ་དགའ་བ་ཡོད་
 མ་ཡིན། བྱ་བ་ལ་སོགས་མང་དུ་གསུང་། འདི་ནས་དྲོ་ལ་འབར་རྗེས་སུ་སྟོན་མོའི་
 གཤམ་དབུ་ལ་བྱོན། དེར་ཡང་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དེ་ནས་ཉི་མ་རྒྱས་མཆོམས་ལ་རྒྱ་
 མར་བྱོན། གཟིམས་རྒྱུད་དུ་རྒྱུན་གཏོར་རྣམས་མཛད། དེ་ནས་མི་རྒྱལ་ཁ་ཡར་གྱིས་
 ཞལ་ལྟ་འདྲ་ཞུ་བ་ལ་ཡོང་། ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་ཐར་ཐོར་ཞུས་པས། བཀའ་སྒྲུལ་
 དྲག་ཏུ་གསུངས། རྟོར་ཡེ་ཤེས་བྱོད་རྣམས་ཤིང་ལ་རྟ་རྒྱགས་ཀྱིན་འདུག་ཟེར། བྱོད་
 ཀྱིས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཤ་སྟག་བྱས་གསུངས་ནས་གཉིས་པ་དང་གཉིས་ལ་བཀྱོན།
 གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ཐུག་དོག་བྱས་པའི་གཏམ་བསྐྱར་ནས། བྱོད་རྣམས་ལ་གཞོད་
 པ་བྱུང་ན། ངའི་ཆ་འདི་འབས་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཆོག་གསུངས་ནས། མི་རྣམས་ཐྱིར་
 བཏང་། གསོལ་ཇ་གཅིག་སྟོལ་བའི་(༣༥ན)ཡང་སུན་དང་པོ་གསོལ། ཐུགས་དམ་
 གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་མཛད། སུན་གཉིས་པ་འདྲེན་དུ་བྱིན་པ་ན། རྟོ་རྗེ་སྟོལ་
 ཀྱང་ལམ་མེ་མཛད་ནས། རྒྱུད་གཞོན་པ་བཞིན་མཛད་ཀྱིན་གའང་བས། དེ་མ་ཐག་
 གཞོན་ལུ་མགོན་པོས། སྟོལ་རྒྱལ་དང་ནམ་མཁའ་ཤེས་རབ་གཉིས་སྟུན་ནས་འོངས་པ་
 ན། འཕོ་བ་མཛད་ཀྱིན་གའང་བས། གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་ཀྱང་གསུང་ལན་མེད་
 པར། རྒྱད་ཅིག་དེ་ལ་དབུའི་གཙུག་ན་ཡར་འོད་དཀར་པོ་ཞིག་ཐོན་ཏེ་གཤེགས། རྒྱུད་
 བའི་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་འཕོ་བ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་

- 134 -

མི་སྣོད་པར། བྱད་པར་དུ་ཕྱར་གྱི་ཐད་ཀའི་སྟེར་དུ་དར་གྱི་ལྷ་མི་མང་པོ་དར་བཅས་
 པའི་གདུགས་ཕྱབ་པ་ལྟར་གཡས་བསྐྱོར་གྱིས་འཁོར་བའི་མཆོད་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་སྒྲིན་
 ཏེའུ་སྒྲིན་གཡེངས་པ་འདྲ་བ་མང་པོས་ནས་མཁའ་ཐམས་ཅད་བྱབ་ཀྱང་། ཉི་མའི་འོད་
 ལ་མི་གཞོད་པ་རོ་མཚར་ཆེ་བ་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་ཕྱར་སྒྲིན་མ་ལྟར་མཆོད་པའི་བྱད་
 པར་མང་པོས་བྱམས་སྟོད་དུ་བཞུགས་ནས་བྲོམ་རྣམས་ཀྱང་མ་གྱིས་པར་མཚན་སྟེལ་
 མཆོད་པ་ཕྱལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ། སང་ཉིན་ཆོས་དགུ་ལ་བྱགས་དགོངས་རྫོགས་བྱེད་
 བསམ་ལས་འདས་པ། རབ་དུ་བྱུང་བ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་། སྟེ་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་
 ལ་སྟོན་མོ་འབུལ་བ་དང་བཅས་པ་བསྐྱབས་ནས། ཉིན་བྱེད་ནས་སྒྲིན་ལྟར་མཆོད་པའི་
 བྱད་པར་ཆོད་མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཕྱར་བྱགས་ལ་ཕྱལ། དེའི་ཉིན་སྒྲིན་དར་དཀར་
 གྱི་གྱུར་ཆེན་པོ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུའི་ལེགས་ལ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་གྲངས་
 མང་པོ་རྒྱགས་པ་དང་། བྱད་པར་ལྟའི་བུ་པོ་མའི་གཟུགས་བརྟན། ལྷ་རྩེས་རྣམ་པ་སྒྲི་
 ཆོགས་པ་འབུལ་བ་འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྲོམ་རྣམས་གྱིས་གཟིགས་པས། ཕལ་ཆེ་བ་
 རྣམས་མིག་གཉིས་ལ་སྟོགས་ཏེ་མྱ་ངན་གྱི་སྟེན་དུ་གྱུར། གཞན་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་ཡང་སི་
 ལི་ལི་མི་གང་ཡན་ཆོད་ལ་སྒྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་བཞིན་བབས། རོལ་པོའི་སྒྲི་འདི་ནས་བྱུང་
 གི་དམིགས་མི་བྱེད་པར་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ་མི་གཅིག་ལ་གཅིག་ལ་བ་བ་མིས་བྲོས་པ་ཅམ་དུ་
 འོལ་དུ་བྱུང་། ཉི་མ་རྣམས་ནས་ཁ་ཆར་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་དཀར་པོ་ནས་ལུང་
 བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་། དེའི་རྒྱབ་མོ་འོད་དང་ས་གཡོས། སྒྲ་ཆེན་པོ་གཉིས་བྱུང་
 བ་ཀྱན་གྱི་བྱགས་ལ་མངལ། མདོར་ན་ཕྱར་ཞལ་བསྟན་པའི་ནང་པར་ཕྱར་སྒྲིངས་པ་
 ཕན་ཆོད་ཉིན་ཞག་བཞིའི་བར་དུ་བྲོམ་ཆོགས་པ་རྣམས་མ་གྱིས་པར། རྒྱ་མ་གྲུང་རྩ་
 མཆོག་ལྟ་བུའི་གོང་བྱིར་ཁོར་ཡུག་གྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་མི་ཡིས་(༣༧)ཡོངས་སུ་
 གང་སྟེ། ཉིན་མཚན་མེད་པར་བཟའ་བ་དང་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་དྲན་

བས། ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བས་བཀའ་སྟེ་ཕུལ། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་གཡོས་རབ་ཏུ་གཡོས། རབ་ཏུ་ལྷོག་རབ་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་ལྷོག། ལ་ལ་དག་ནི་གྱི་རྟུང་
གྱི་རྟུང་། འཇམ་བུའི་གླིང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞིག་གོ། ལ་ལ་དག་ནི་གྱི་རྟུང་
རྒྱབ་གཅིག་ལ་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་མེད་པར་གྱུར་དོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཐུང་དང་
དུ་འབོད་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་ཆོད་དང་རྒྱུད་གཤམ་སུ་ཐོས་པ་བྱུང་བ་ལགས། དེ་ནས་
ལུང་སྒྱུངས་པའི་བྱི་དེ་ནང་པར་སྟོན་ལུང་པ་འཇམ་ཆོན་གྱིས་གང་། བྱུང་པར་ཡང་ཉི་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འཇམ་ཆོན་གསུམ་རིམ་དུ་འཁོར་བ་གདུགས་འདྲ་བ་གཅིག་ལས།
འཇམ་ཆོན་གྱི་གར་བུ་མང་པོ་གམ་བུ་བྱིས་པ་འདྲ་བ་ཉི་མ་སྟེད་ཡོལ་བར་དུ་གདལ། དེའི་
དགོང་མོ་མཆོད་ཁང་གསར་མའི་བྱམས་སྟོན་དུ་གདན་དྲངས་ནས། དགུན་དེ་རྒྱབ་
གཅིག་གྱུང་མ་ཆག་པར་གདུང་མཆོད་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྒྱས་པར་མཇུག་པ་ལགས་སོ། །

གདུང་རུས་ཁྱུ་ཚུར་ཅམ་ལ་རིང་བསྐལ་སྟོང་ཕྱག་གིས་བཏྲམས་པ་ཡང་བྱོན་པ།
བྱིས་ཁྱི་དཔོན་མཆོ་སྟེས་ཀྱི་ནང་རྟེན་གསེར་སྒྲུ་ཆེན་མོའི་ཕྱགས་ཁར་བཞུགས་སོ། །དེ་
ལ་སོགས་པ་རྟེན་རིང་བསྐལ་མང་དུ་བྱོན་པ་ལ་ལ་ཆེར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་དང་། དཔལ་
གདུང་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས། བྱིས་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ཞིག་གསོས་དགོས་པ་བྱུང་དུས་
ཁྱུ་དཔོན་གཉིས་ཀའི་ལུང་ཞུགས་ལ་སྐུལ་བའི་གདུང་ཐལ་དང་། སོ་ཕག་ཚུན་ལ་རིང་
བསྐལ་རྟེན་པ་མང་དུ་བྱུང་། ལུང་ཞུགས་ལ་སྐུལ་རྗེས་དེ་ནས། གདུང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་
བསའི་སྒྲོམ་དུ་བཞུགས་ནས། དར་ཟབ་ཀྱི་ན་བཟང་མང་པོ་གསོལ། རྒྱ་རིམ་པ་མང་
པོ་བགྱིས་ནས་མཆོད་ཁང་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁང་གི་ཀ་བའི་བར་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱི་བཅས་
ནས། དར་ཟབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་གཞི་ར་མི་གང་པ་གཅིག་
བཅུགས་ནས་དགོ་སྟོང་བཅོ་བརྒྱད་གྱིས་གདུང་གཉིས་མཇུག་ནས། སྒྱི་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་ཡོངས་སྒྲིབ་ཅི་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་པ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་
 སྤུལ་གྱིན་གསོལ་བ་(༡༩བ)བཏབ་པས། སྤར་ཞལ་མ་མཐོང་ཞིང་ཐག་རིང་ནས་ཡོང་
 བའི་སྒྲོབ་མ་དང་། ཡོན་བདག་དད་གུས་ཅན། སྤར་མ་མཇལ་བ་རྣམས་ལ་གདུང་བ་
 བཅག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཏྲུ་རའི་བུམ་པ་ལ་སྒྲུའི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ཡོང་ཡོགས་ལ་
 ཤར་བ་ལྟར་བྱོན་ནས། ལྷ་བ་གསུམ་དུ་ཉེ་བ་ཞིག་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་
 བ་ལགས། དེ་ནས་སྒྲོན་དགག་དབྱེ་ཐོན་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་རིན་
 ཆེན་སྒྲིབ་དུ་གདན་དྲངས་ནས། གདུང་སྐལ་ལ་འབུམ་དུ་ཉེ་བ་གཅིག་སྒྲུལ་ནས། རང་
 རང་གི་གནས་སུ་གདན་དྲངས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཐུགས་དགོངས་
 རྫོགས་བྱེད་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་དང་། དཔུལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཆེན་མོ་སོགས་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་བསྐྱབས་ཏེ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ཡོན་བདག་ཡ་སའི་ཆེན་མ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོན་པ་དང་། སྤར་མ་སངས་ཡོན།
 ཡོན་བདག་སྒྲོན་ལམ་སངས་གོ་དང་གསུམ། རྒྱལ་མ་ལ་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་བྱོན།
 སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོན་པ་དེ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ། སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལའང་འགྲོ་མགོན་དང་
 བྱད་པར་མེད་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་པས་གདན་སའི་རེ་བ་ཁོང་ལ་འཆའ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་།
 འགྲོ་མགོན་གཤེགས་རྗེས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཆོས་བཞི་ལ་གཤེགས། དེ་ནས་སྤར་མ་
 སངས་ཡོན་གྱིས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྤྱིང་དུ་གདན་ས་མཛད་ནས་གྲོ་འབུར་ལུབ་མ་
 བཞེངས། ཐུག་ན་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་པར་གྲགས། རྟག་ལུང་དུ་བྱོན། བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ལ་མའི་
 གཞོན་པ་འོང་གསུང་། འོན་ཅི་དྲག་ཞུས་པས། གཡུའི་བུམ་པར་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ལྷག་
 ལ་གདུང་མར་འཕྱོགས། དེ་བཞིན་དུ་གྲུའི་གཞོན་པ་ལ་བྱ་བྱང་འཕྱོགས། རྒྱ་ཏོར་
 གྱི་དམག་ལ་སྒྲོ་ཁང་དུ་ཆོས་སྒྲོང་གི་སྒྲུ་འཆོས་ལུགས་སོགས་གསུངས་པས་རྟག་ལུང་
 པ་ལ་སྒྲུབ་ཏེ་ཆེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས། བེའུ་པུ་རུ་བས་གྲུན་ཀ་བྱས་པས། བན་དམག་

དངས་དེར་བྱོན་པ་དང་། བསམ་ཡས་སྤྲོམ་སྤོམ་ཞིག་གི་གྲུ་དབུ་བྱོན། རྒྱ་མར་
 གྲོ་འབུར་ལུ་མའི་མང་བཏྱང་། དེ་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་བྱུང་བ་སོགས། རྒྱ་འབུལ་དར་
 མའོན་ཤེས་མང་དུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོང་། གྲོ་འབུར་ལུ་མ་ལ་ཀ་ཆེན་སུམ་ཅུ། སྤྱིང་ཀ་
 ཆེན་བཞི་བཅུ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསྒྲུབས། མཛད་ཤིན་རྒྱས་
 བར་དགྲུང་ལོ་(༤༠ན)རེ་གཉིས་བཞུགས། བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་
 ལ་གདན་སར་བྱོན། ལོ་ཉིར་ལྷ་གདན་ས་མཛད། གྲོ་འབུར་ཤར་མའི་སྤྱིང་ཀ་ཆེན་སུམ་
 ཅུ། འོག་ཀ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་རྟེན་དང་བཅས་པ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་རེ་ལྷའི་བར་དུ་
 བཞུགས། གྲོན་ལམ་སང་གའི་ཆེན་མ་ལ། སྤྲུམ་དཔོན་པོ་སང་གའི་དཔལ། རྒྱུ་མ་
 གཅིག་ལ་དཔོན་པོ་རིན་ཆེན་མགོན། ཡང་རྒྱུ་མ་གཅིག་ལ་དབྱེར་གཞོན་ལུ་འབུམ་
 ༤ཞེས་དམ་པ་སྒྲུམ་དགོན་པར་གྲགས་པ་བྱོན། ཁོང་གི་སྒྲུམ་དགོན་གྱི་གདན་ས་ལོ་
 མང་དུ་མཛད་ནས། བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོའི་མཇུག་ཏུ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་དུ་བྱོན། གདན་ས་
 ལྷ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ལོ་རེ་གཉིས་མཛད། ལྷ་གཡང་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་སོགས་མཛད་འདི་ཡན་
 ལ་དཔོན་པོ་ཁག་གཉིས་སུ་མ་གྱེས། དཔོན་པོ་སང་གའི་དཔལ། དཔོན་པོ་འབུམ་
 སྒྲུབས་དང་། སངས་རྒྱས་འོད་འབྱུང་གཉིས་བྱོན་པའི། སངས་རྒྱས་འོད་འབྱུང་གིས་
 གདན་ས་ལོ་ཉིར་བཞི་མཛད། རྣམ་ཐོས་སྤྲུམ་གྱི་འབྱོར་པ་ལྷ་ལུ་བྱུང་། སྤྱི་དགོན་ཡང་
 ཁོང་གི་བྱག་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགོན་པ་ཆགས། མཐར་རྒྱས་དང་། མཐའ་རིངས་གསེར་ཁང་
 ལ་སོགས་པའི་གཞིས་ཁ་མང་དུ་བཏབ། དཔོན་པོ་འབུམ་སྒྲུབས་གྱི་ཆེན་མ་ལ་དབྱེར་
 ལྷ་གྲུ་རྒྱལ་མཚན། དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་སང་གའི་དང་ལུ་མ་སྤྱིང་བཞི། རྒྱུ་མ་ལ་
 སྤྲུམ་དགྲུ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་གཉིས་གོང་དུ་འདས། དེའི་འོག་དབྱེར་ལྷ་གྲུ་བྱུང་། དཔོན་
 པོ་ལོ་འཕེལ། འོད་ཟེར་མགོན། ཡོན་བཟང་། ཡོན་མེས། དཔལ་བཟང་། ཆོས་རྩེ་རྒྱ་
 མ་བ་རིགས་པའི་དབང་ལྷ་གྲུ་གོ། སྤྲུམ་ཆེད་ཆེ་བ་རྣམས་མལ་དྲོ་བ་རབ་ཏུ་འབྱུངས། རྩེ་

རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་སོགས་ཆུང་བ་རྣམས་རྒྱ་མར་འབྱུངས། དཔྱེར་ཤུག་རྒྱལ་མཆོན་
 པས་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་འགྲོ་མགོན་གྱི་བྱ་ཆེན་བཟང་མོ་བའི་སློབ་མ་ལྷ་དགེ་འདུན་
 སྒྲུང་པ་དང་། ལྷ་བསས་ཁང་པ་གཉིས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། གཉིས་ཀ་ལ་བཀའ་ལུང་མན་
 ངག་མང་དུ་ཞུས། བྱད་པར་དགེ་འདུན་སྒྲུང་པ་ལོ་བདུན་བསྟེན་ནས། འདུལ་བའི་སློབ་
 གཉིས་མཛད། རིན་ཆེན་སྒྲུང་པའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲགས་མཆོན་ཉིད་རྣམས་རྫོགས་པར་
 ཞུས། ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་སྒྲུལ་དགོན་གྱི་གདན་ས་མཛད། སྒྲུལ་བྱ་བྱག་ལ་སྐྱབ་པ་མཛད།
 རྩོད་(༤༠བ)རྩོད་པ་མོ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱབ་སོགས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། ཕྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པས་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བཞེས། རྣལ་ལམ་དུ་
 ཡང་། བདག་སློ་ཡོད་དང་མེད་པ་ལས། རྣམ་པར་འདས་ཤིང་མི་གནས་པ། རྟོ་ཆོ་
 ཟབ་མོ་དམིགས་མེད་པ། རྒྱུན་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་སྒྲོམ། འདི་དོན་ཉམས་སུ་བྱངས་
 བྱུར་ན། རྟུང་ལོ་མང་དུ་བྱུང་པར་འགྱུར། ཅིས་ལུང་བསྟན་བྱུང་པར་ཅན་བྱུང་
 བ་དང་། མི་ཆེན་ཕྱེད་གྲུལ་པ་སོགས་ལ། བུམ་པ་ཞུས་པས། ངན་སོང་ནས་ཐོན་པའི་
 རྟོགས་ཐོན་པ་སོགས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞེས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 དེས་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱུད་གྱི་བར་བསྟན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ནས། སྤང་
 ལོ་སྐྱབ་དགུ་པའི་ཉིད་ལྷ་ལ་ངོ་མཆོར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས། ཞིབ་
 པར་རྣམ་ཐར་ལོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དཔྱེར་ཤུག་བཀའ་དེ་ཡང་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་བཞེས་
 པ་ཞིག་ཕྱོན་ནས། བྱ་དགོན་གྱི་གདན་ས་མཛད། ཡབ་མེས་གྱི་བྱིམ་མཛད་པས། སྐས་
 སློབ་དཔོན་གྲགས་བཟང་ཞེས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཕྱོན་པ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕྱོན། གཞན་དོན་
 རྒྱ་ཆེར་བྱུང་ནས་གཤེགས། ཆོས་རྩིས་རྒྱ་མ་བ་བཀའ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལོ་བཅུ་གཅིག་
 ལ་སངས་རྒྱལ་གཞོན་འོད་དང་། དཔྱེར་ཤུག་བཀའ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གསང་

- 140 -

ཆང་སྟོ་བྲག་པལ་ཆེར་གི་དཔོན་བརྒྱད། ཁོང་གི་འོག་ན་ཁོང་རང་གི་སྒྲ་མ་མཛད་པའི་
 སྟེ་དགོན་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད། བྲག་ན་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་པ་ཡིན་རོ་ཤེས་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱལ་པ་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཐང་ལས་གསུངས། ཞང་རྗེ་བཀྲས་རྒྱལ་པ་ལ་མངོན་མཁེན་
 མངའ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་ཡོད་དེ་འདྲིར་མ་བྱིས། སྟོབ་དཔོན་རོ་འཕེལ་གྱི་ཆེན་མ་ལ་
 སྟོབ་དཔོན་རིན་བསམ། སྟུན་སྟུན་རྒྱལ་པ་དང་ལྷམ་སྤྱིང་ལྟ་བུར། ལུན་མ་ལ་སྟུན་
 ལྟ་རྒྱལ་བཟང་བ་ལྷམ་སྤྱིང་ལྟ་བུར། སྟུན་སྟུན་རྒྱལ་བས་དབྱེར་ཤྲུག་བཀྲས་པ་ལ་
 བཀའ་ལུང་མན་ངག་རྒྱ་ཆེར་མཛོམས། སྟེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་བྱོན་ནས་སྒྲུལ་དགོན་གྱི་
 གདན་ས་ལོ་ཞེ་དགུ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་བཞུགས། སྟུན་སྟུན་
 ལ་བཟང་པས་ཀྱང་། ས་སྒྱུར་བྱོན་པར་ཆད་སོགས་མང་དུ་བསྐྱབས། བསྐྱེད་རྗེ་གས་
 མང་དུ་གསན། གྲུ་དགོན་འབྲོམ་སྟེང་། བྱེ་རེ་དགོན་པ་རྒྱལ་མ་གྱི་གདན་ས་མཛད།
 བར་སྐབས་སུ་རིན་ཆེན་(༧)བ་སྒྲུབ་གི་གདན་ས་ལོ་གསུམ་མཛད། དེ་ཉིད་གྲུ་དགོན་
 དུ་བཞུགས། སྟོར་དུག་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། སྒྲུ་མཆོམས་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་
 མཛད། ད་དུང་ཡང་གྲུ་དགོན་ན་བུག་སྟོ་མ་ཞིག་བར་ཡོད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་
 གཅིག་ལ་གཤེགས། སྟོབ་དཔོན་རིན་བསམ་པས་ཁབ་བཞེས་པས་ཆེན་ལྷན་བཞེ་བུང་།
 ཆེན་མ་ཁྲོམ་གཞེར་དཔོན་མོ་ལ་སྤྲས་གཉིས་བྱོན་པའི་དང་བོ་སྟུན་སྟུན་གྲགས་རྒྱལ་བས་
 བར་ཆད་བསྐྱབས། གྲུ་དགོན་གྱི་གདན་ས་མཛད། སྟེས་དབེན་པ་བསྟེན་ནས། དགུང་
 ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་གཤེགས། དེའི་གཙུང་ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་འོད་པས་ཀྱང་ས་སྒྱུར་བྱོན། བར་
 ཆད་བསྐྱབས། སྟེས་རྒྱལ་སྤྲས་ཐོགས་མེད་པའི་སྤྲས་སུ་གྱུར་ཏེ། ཆོ་སྟོས་བཏང་གི་སྒྲུབ་
 པ་མཛད། གཙང་སྟོགས་བྱིངས་གྱི་སྒྲ་མར་གྱུར། བདུན་ཅུ་དོན་དུག་ལ་གཤེགས། ལུན་
 མ་སེ་ཙག་པ་ལ་དཔོན་བོ་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷམ་སྤྱིང་བྱོན། ལུན་མ་སྒྲུང་དུ་གད་
 པ་རོ་དཀར་ལ་དཔོན་བོ་ཆོས་སྐབས་བྱོན། ཡང་ལུན་མ་བུ་དར་ལ་སྟུན་སྟུན་རྒྱལ་དགའ་

སྒྲོ་གྲོ་མ་པ་ལྷ་མ་སྤྱིར་གཉིས་བྱོན། རིན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་སྒྲོ་གྲོ་མ་པས། པར་ཕྱིན་
བསྐྱབས། བཀའ་ལུང་མན་ངག་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་རིན་ཆེན་ཀྱན་
བཟང་བའི་རྗེས་ཀྱི་གྲུ་དགོན་གདན་ས་མཛད། རྒྱ་མའི་གཙུག་ལག་ཁར་གི་རྒྱ་ཕྱིབས་
འོག་གི་པར་ཕྱིབས་གསར་པ་སོགས་ཞིག་གསོས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ལྷ་བཅུ་དགྲུ་ལ་མེ་
ཏོག་གི་ཆར་བྱ་ལྷག་ལྟར་བབས་པ་ལ་སོགས་པའི་རོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་
ཏེ་གཤེགས། དཔོན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱིས་ཨ་མ་རྒྱ་སྦྱིད་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་པས།
སྤྱི་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་བ་དང་། དཔོན་པོ་ཀྱན་དགའ་དཔལ་དང་། སྤྱི་ལོ་མོ་བཞི་བྱང་།
རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་ལཔས་སྒྲིབ་གཞོན་ཅུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཆད་མའི་
སྒྲོ་བ་གཉིས་དང་པོར་མཛད། ལྷག་ལུང་ལོ་ཙྰ་བ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཀྱན་བཀྲས་པ་དང་།
ཤར་ཅོང་ཁ་པ་སོགས་བསྟན་ནས། བཀའ་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུག་
པར་གྱུར་ཏེ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་དགྲུང་ལོ་བཅོ་
ལྷའི་ལྷང་ཆད་མའི་གྲུ་སྒྲོར་མཛད། བཅོ་བརྒྱད་པ་མེ་པོ་ལྷག་ལ་གྲུ་དགོན་གྱི་གདན་སར་
བྱོན། གདན་ས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་སོང་། གྲུ་དགོན་བར་(༤༡ན)སྐབས་སུ་གོགས་
ནས་སྒྲོང་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་ནའང་། རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཕྱིབས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་ཏེ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རིན་པོ་ཆེ་ཀྱན་སྒྲོ་བའི་མཚུག་ཏུ་སྐམ་དགོན་དང་
ཉིས་འཛིན་ལོ་བདུན་མཛད། དེའི་རིང་ལའང་གཞན་པས་སྦྱིད་ཅིས་སོ། །

ལྷོ་བྲག་ཕྱག་རྡོར་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་པས་ཀྱང་ལུང་བསྟན་འདི་ལྟར་མཛད་
དེ་གདའ། ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་གསུང་བྲགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
པའི་རོ་བོ་གསར་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་
གནས་དམ་པར་གྱུར་བ། སྒྲིབ་སྤྱི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཕྱག་ཏུ། ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་ལུལ་བ།
དུང་ནས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཞིང་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་འགྲོ་མགོན་འཕེལ་བའི་ཐད་དུ། དེད་

གྲུང་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲས་རྒྱལ་བའི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་བརྟགས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་
 བས། མཇལ་དགོས་པ་ལགས་ནའང་། འཁོས་ཀ་མེད་ཅིང་ས་ཆས་བསྐལ་བས་མི་
 མཇལ་བ་འདུག །ད་ཞག་གི་སྐབས་སུ་རེད་ལ་འཁོས་ལྷས་མེད་ནའང་། དགེ་སློང་གཉིས་
 ཀྱི་ར་ཞལ་སྟེར་བྱིན་བྱས་ནས། རང་རེ་སའི་སྐྱེ་ཆེ་མཐར་བྱིན་པ་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕྲིན་
 ལས་རྒྱས་པ་ཡོང་ངམ་ཡི་དམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སྟེ་བྱིའི་སྟེ་གནས་ལ་སོགས་
 བརྟགས་པ་གྱིས་ཟེར་བ་བཞིན། རེད་གྱིས་ཡི་དམ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ལྷས་པས།
 རང་རེའི་སྟེ་བ་ཡང་སྟོན་མ་དེ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆའི་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་ཡོའི་བྱོགས་
 ལ་མོས་པ། བརྟ་གཅིག་ཞལ་དང་སྟོལ་མ་མི་གཡོ་མགོན་ཐུབ་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་
 བ་འདེབས་ཤིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཕན་བདེའི་ལམ་ལ་འཁོད་པ་བྱུང་། དེ་ནས་
 ལྷ་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ནས། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ལྷའི་དྲང་སྟོང་སེམས་དཔའ་མཆོག་
 བྱ་བར་འཁྲུངས་ཤིང་། ལྷ་རྣམས་ལ་འང་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་
 བྱོན་ན་འགྲོ་དོན་ཆེ་བར་དགོངས་ནས། མི་ཡུལ་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་
 སྐྱེ་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་། །སྐྱེ་ཆའི་ཆོད་ནི་དུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཡོད་
 བའང་། སྟོ་བར་གྱི་རྒྱུན་འདུག་ཅིང་། བྱད་པར་བཞི་བརྟ་ཞེ་ལྷ་ལ་སྐྱེ་ཆགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བས་སྟོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་སྟབ། བཟུང་རྒྱུན་རྟགས་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་མཇུང་(༤༡བ)དགོས།
 ཆེ་དཔག་མེད་སྟོང་སྐྱེ་ཞིག་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་དང་། ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་
 སྟོན་སྐྱེ་ལྷ་ཆུང་འབུམ་ཐེར་ཞིག་བཞེངས། མདོ་ནས་རི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་གཙུག་ཏྲར་
 དྲི་མེད་གྱི་གཟུངས་ཆོག །རྣམ་རྒྱལ་སྟོང་ཆོག །སྐུ་བྲུ་བརྒྱ་ཆོར། མགོན་པོའི་བཟུངས་
 རྒྱུན་སྐར་གསོ་བྲུ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་མཇུང་། སྟོལ་མ་མཆུལ་བཞི་པ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་དང་།
 གྲུ་པས་བཀའ་འཁྱུར་གྱི་གསུང་སྟོགས་མཇུང་དགོས། ཡི་དམ་ལྷའི་འབྲེལ་པ་ནི། འཁོར་
 ཆེན་མི་གཡོ་བ། སྟོལ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞུ་ཞིང་། ཤུག་ཐུབ་པའི་ལུ་ནི་

མུ་ཁེ་ལྷ་བ་གཅིག་གི་བར་རྒྱུན་དང་། མ་ཁིའི་གསུང་རྒྱུན་མི་ཆད་ཅི་བྱུང་གི་བར་དུ་བུམ་
 བ་ལ་བརྟེན་པ་མཛད་པར་ཞུ། ཕྱི་མའི་སྐྱེ་གནས་ཐ་མལ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྟག་པ་ཡིན་
 ཅིང་། རང་རེའི་སྐྱེ་གནས་དཔག་པར་མི་རྣམས་པས། ཞུ་མི་འཆའ་ནའང་། ཐུགས་ཆེས་
 པའི་དོན་དུ་བརྟགས་པས། ལྷུང་ལོ་ཅན་གྱི་གནས་མཆོག་ཏུ། དཔལ་བོ་དོ་རྩེ་ཐོགས་
 མེད་ཞེས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཤིང་། ཐུགས་རྣམས་ནས་སྐྱུལ་པས་འགྲོ་མགོན་དཔག་
 མེད་བྱེད་པར་འདུག་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པར་འདུག་པས་ཕྱི་
 མ་ལ་ཞལ་མཛའ་བར་སྒོན་ལམ་འདེབས་དགོས་པ་དང་། ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྒྲོ་
 བདུན་བདུན་ཉིན་རེ་མ་ཆག་པར་འདེབས་པའི་ཐུགས་དགོངས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་
 དགའ་བར་གདལ། སྐྱུལ་ལོ་ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བཙོ་ལྷ་ལ། སྤྱོད་དགོན་པ་ནས་དགེ་
 ཞེས་སྐྱུལ་བར་གདལ། གྲ་དགོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བྱམས་དབུ་ཅེ་རོ་བོའི་གསེར་སྐྱ་
 ཆོན་པོ། སེམས་དཔལ་སེམས་མ། སྤྱིང་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྐྱགས་སྐྱ་ལོགས་བྱིས་སྒྲེན་
 བད་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་གྲུབ། ཐུག་དོར་པས་ལུང་བསྟན་པའི་རེ་གཅིག་གི་སྐྱག་
 ལ་སྐྱུན་གཉིས་འགྲིབ། ལོ་གཅིག་ལོན་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བས་གསལ་བ་བརྟན་པར་
 བྱུང་། གྲ་པས་སྐྱ་རིམ་བརྟན་གྱི་རྒྱ་རྒྱེན་བཙུགས་ཤིང་བསྐྱབས་པ་དང་ཐུགས་དམ་དང་
 སྐྱུན་འགྲིབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེའི་བར་ཆད་བསྒྲོག་སྟེ། བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་བཞུགས། ས་
 ཐོ་འབྲུག་གི་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཙུ་བཞི་ལ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་
 གཤེགས། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་མང་མཆོད་རྟེན་དུ་སྐྱ་གདུང་
 རིལ་པོ་(༤༩)བཞུགས་སུ་གསོལ། དབོན་པོ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱིས། རོ་བོ་གཞོན་
 ལུ་སེམས་ལྷ་མོ་སྤྲོ་མ་དཔལ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པས། སྤྲོ་གཉིས་དང་ལྷ་མོ་གསུམ་བྱུང་།
 རྒྱུང་དུ་ཁ་ཡར་གོང་འོག་ཏུ་འདས། སྤྲོ་དང་པོ་ནམ་མཁའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
 དཔལ་བཟང་པོ་ནི། དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རིམ་གྱིས་ཕར་ཆད་འདུལ་

མཛོད། དབུ་མ་ཙུ་འཇུག་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཤར་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་རིན་
པོ་ཆེ་དཔལ་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་མཁས་པར་གྱུར་
ཅིང་། ལར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷག་ལོ་པ་ཉེར་གཉིས་བཞེས་
པའི་འབྲུག་ལོའི་དབྱིད་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་བའི་མཇུག་ཏུ་སྐམ་དགོན་གྱི་གདན་ས་མཛོད།
གཤེགས་པ་ཕན་ཆོད་ལ་ལོ་ཉེར་དྲུག་སོང་། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་བཞུགས། གཞན་དོན་
རྒྱ་ཆེར་མཛོད་ནས་མེ་མོ་སྤུལ་ལོ་ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཅུ་ལ་ངོ་མཆར་བའི་ལྷ་ཏུ་
མ་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས། དཔོན་པོ་ཀྱན་དགའ་དཔལ་གྱིས་དཔོན་མོ་དཔལ་ལྷན་
འབུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པས། སྲས་པོ་མོ་ཁ་ཡར་བྱུང་བ་ལས། སྤྱན་སྲ་ནམ་རྒྱལ་བ་དང་།
བསོད་ནམས་རྒྱལ་གྱུ་བ་དང་། དཔོན་དགེ་འཕེལ་སོགས་རྒྱུང་དུ་ཁ་ཡར་གོང་འོག་
ཏུ་འདས། དཔོན་དགེ་འཕེལ་གྱི་བྱ་སྒོ་གོས་འཛིགས་མེད། བསོད་ནམས་རྒྱལ་གྱུ་བ་གྱི་
བྱ་དགེ་བཤེས་སངས་རྒྱལ་ལ་བྱ་གཅིག་ཡོད་དོ། །

སྤྱན་སྲ་ནམ་རྒྱལ་བ་གཞོན་ནུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོད་མ་བསྐྱབ། བཀའ་ལུང་
མན་ངག་རྒྱ་ཆེར་གསན་ནས་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་སྐམ་དགོན་གྱི་གདན་སར་བྱོན། ལོ་ངོ་དགྲུ་
བཞུགས་ནས་གཤེགས། དེའང་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པས་བར་སྐབས་སུ་ཀྱན་སྤངས་
མཛོད་པའི་ལོ་དགྲུ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ལོ་ཉེར་དྲུག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
སོ། །སྒོན་ལམ་སེའྲེའི་རྒྱུ་མ་གཅིག་ལ་དཔོན་པོ་རིན་ཆེན་མགོན་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ།
ཁོང་གིས་བྱིམ་བྱས་པས་སྲས་ཡོན་ཏན་འབུམ་དང་། ཤྱུ་འོད་ཟེར་གཉིས་བྱུང་། ཡོན་
ཏན་འབུམ་གྱི་བྱིམ་མཛོད་པའི་ཆེན་མ་ཇ་ཅན་པ་ལ་རིན་དར་དང་། འཕེལ་དར། ལམ་
རྒྱལ་གསུམ་བྱུང་། རྒྱུ་མ་སྤྱོད་བྱུང་ས་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་གཞོན་འོད་དང་། རིན་
(༤༩བ)ཆེན་མགོན་དང་། གཞོན་རྒྱལ་གསུམ་བྱུང་། སངས་རྒྱལ་གཞོན་འོད་
གྱིས་དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ། སངས་རྒྱལ་འོད་འབྱུང་གི་མཇུག་ཏུ་གདན་ས་ལོ་བཞི་བཅུ་

མཛད། དགྲའ་ལོ་དྲུག་ཏུ་རེ་བཞི་བཞུགས། ཁོང་གི་རྗེས་སུ་གདན་ས་པ་ཚོས་རྗེ་རྒྱ་མ་
 པ་དང་། སྒྱུ་མ་ཁྱུ་བཟང་པ་བྱོན། དཔོན་པོ་འཕེལ་དང་གྱིས་ཁྱིམ་མཛད་པའི་ཆེན་
 མ་ལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན། རྒྱུ་མ་ལ་སྒྱུ་མ་གཞོན་ནུ་སེང་གི། དཔོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་
 བཟང་པོ་གཉིས་བྱུང་། སྒྱུ་མ་གཞོན་ནུ་སེང་གིས་སྒྱུ་མ་ཁྱུ་བཟང་པོ་མཐུག་ཏུ་
 གདན་ས་ལོ་གཉིས་མཛད། དེ་རིང་ཁོང་གིས་ཁྱི་དཔོན་གཞོན་ནུ་སེང་གི་གསོད་པའི་
 གྲོས་ཐུགས་བྱས་ཟེར་ནས། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་གིས་བཀོངས། བར་དུ་གཙོད་པ་
 བྱུང་བས་གདན་ས་མེད་པ་ལོ་བདུན་བྱུང་། དེའི་དུས་བར་དུ་ཡོན་བདག་སྒྲུག་གྲ་གང་
 བེར་བ་རེས་ཁྱི་དཔོན་བྱས་ནས་སྒྲིའི་ཕྱིའི་བདག་རིན་ཆེན་སྒྲུང་ནས་མཛད། བྱིས་དྲུའི་སི་
 ཏུ་དོན་རྒྱལ་བ་ནས་བརྒྱུད་པས་ཁྱི་དཔོན་འཛིན་པ་བྱུང་། དཔོན་པོ་གཞོན་རྒྱལ་གྱིས་
 ཁྱིམ་མཛད་པས། ཆེན་མ་གྲུང་དུ་གདབ་ལ། གཞོན་ནུ་འབྱུང་གནས། རྒྱུ་མ་སྒྲོང་མ་
 བ་ལ་སྒྱུ་མ་བསོད་རྒྱལ་བ་ལྷ་མ་སྤང་གསུམ་བྱོན། ལོ་བདུན་པོའི་མཐུག་ཏུ་སྒྱུ་མ་
 བསོད་རྒྱལ་བས་གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་མཛད། དཔོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོས་ཁྱིམ་
 མཛད་པས་སྒྱུ་མ་སངས་ཡོན། སྒྱུ་མ་སངས་རྒྱས་བྱུང་རྒྱབ། དཔོན་པོ་པད་རྒྱལ་དང་
 གསུམ་བྱུང་། སྒྱུ་མ་བསོད་རྒྱལ་བའི་མཐུག་ཏུ་སྒྱུ་མ་སངས་ཡོན་པས་གདན་ས་ལོ་
 བདུན་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྱུ་མ་སངས་རྒྱས་པས་གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་
 མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྱུ་མ་ཁྱུ་བློ་བས་གདན་སར་ཐེབས། དཔོན་པོ་པད་རྒྱལ་ལ་
 ཆེན་རྒྱུ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེན་མ་ལ་དཔོན་པོ་གཞོན་ནུ་འབྱུང་གནས་དང་། དཔོན་
 པོ་སངས་རྒྱས་གཉིས་བྱུང་། ཁོང་གཉིས་ལའང་བྱ་རེ་བྱུང་། རྒྱུ་མ་གཙུག་ལ་དཔོན་
 པོ་རྣལ་འབྱོར་ཆེས་པ་བྱུང་། ཡང་གཙུག་ལ་དཔོན་པོ་རྒྱལ་པོ། དཔོན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལའང་
 བྱས་སྒྱུ་སེར་གསུམ་ཅམ་བྱུང་། སྒྱུ་མ་སངས་ཡོན་པས་གདན་ས་གཏད་ནས་ཁྱིམ་
 མཛད་པས། རིན་པོ་ཆེ་གཞོན་འོད་པ་དང་། དཔོན་པོ་དཔལ་ཆེན་བྱུང་། དཔོན་

བཞིན་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །འགྲུག་བཟུང་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། །ཁྱད་པར་རིམ་གཉིས་
བདུད་རྩི་ལ། །དོམས་གིང་ཆོམས་པར་ལོངས་སྤྱད་དེ། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྤྱར་ཐོབ་
ཤོག །ཅེས་རྒྱ་(༧༧བ)མ་རིན་སྒྲུང་པ་ཁྱད་པོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་བའི་ཆུ་རྒྱན་འདི།
བཟུན་པ་མ་ཏི་རྣམ་ཐར་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ། །མིང་གཞན་སྣ་ཚོགས་གྱི་ལོ་ཚོ་འབྲུལ་བྲུ་བ་
ལ། དཔེན་གནས་ཐེག་ཆེན་ཅེར་གྱུ་བ་པ་ལས། བྱིས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྟན་ཏེ། ཤིང་ཕོ་
སྤྱེའུའི་ལོ་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་དུ་སྤྱར་བ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་
ཅད་ནས་སྟོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་
ཅིག། །

༥ ཡང་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱར་རྩིས་པ་ལ། ན་ནིང་གིང་མོ་ཕག་ཡན་ལ། རྟོན་
པ་གཤེགས་ནས་ལོ་སྤྱི་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་སོང་། ད་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དང་སྤྱི་
བརྒྱ་དང་བཞི་བཟུ་གནས་པར་བཞེད། གཞན་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡོད་དེ་བྱུང་དུ་བྱིས་པར་
བཏུ་བར་བྱའོ། །མཁས་པའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་མང་། །རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱིས་གང་
ལེགས་བཟུང་། །དེ་ནས་ཡང་རྗེས་སུ་ལྷགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་གི་ཡང་
དགོན་རྩེ་ལྟེང་ཤོད་གྱི་ལོགས་བྱིས་ཞིང་བཞོད་རྣམས་བཞེངས། དེའི་དུས་ཡང་ཁྱ་
དཔོན་གྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་དུ་བཏང་། དེའི་རྗེས་ལྷགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་ལ་
ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་བྱས་པ་སོགས་ཡོད་དེ། ལོགས་སུ་བྱིས་ཡོད་པར་བཏུ་ཞིང་། ལོ་
རྩིས་སོགས་གོང་གིས་རིགས་འགྲེལ། །མང་དུ་མཐོང་ཐོས་སྟོ་འདོགས་ཆོད། དེ་ལ་རྟོན་
པ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་དུག་ལྷ་ན། བོད་གྱི་མངའ་བདག་ཁྱི་ར་ལ་
བྱང་། དེ་རྗེས་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལ་ལྷ་སྤྱོད་པ་ལོ་ཤེས་འོད་ཡབ་སྤྱིས་གྱིས་བརྩིས། སྤྱི་སྟོང་
བརྒྱ་དང་གཉིས་སོང་། དེ་ནས་ལྷགས་ཕོ་ལོས་ལོར་ཐོ་རྗེས་བརྩིས། སྤྱི་སྟོང་
བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བདུན་སོང་། དེ་ནས་རྩོག་ལོ་གཤེགས་པའི་བྱི་ལོ་ས་མོ་གྲང་ལ་

བཅིས། སྐུ་མེད་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་སོང་། དེ་ནས་ལྷག་ས་ལོ་འབྲུག་ལ། ཆ་བ་ཆོས་
 གྱི་སང་གིས་བཅིས། སྐུ་མེད་ཉིས་བརྒྱ་གོ་དྲུག་སོང་། དེ་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ན་འགྲོ་
 མགོན་འབྲུངས། དེ་ནས་ལོ་དུ་སོང་སྐར་བཤད་པས་ཤེས། སྐུ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ་
 སོང་། ༑ ཡང་སྐུ་མེད་འདས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་ས་པར་གྱིས་བཅིས། མེ་ལོ་གྱི་བ་
 བན་ལ་སྐུ་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་ ཁུ་མིག་ཆོས་འཁོར་པན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་ ཉི་ལྷེ་ཀུན་སྒྲུབ་
 བསྟོན་རྒྱུ་ལ་དུས་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྷ། དེ་ནས་ལོ་སོ་དྲུག་སོང་(༧༥ན)བ་དང་། ས་མོ་
 བག་ལ་སྐུ་དེ་ལོ་ལྷོ་གས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བཅིས། བཞི་བརྒྱ་གོ་གཅིག་སོང་། དེ་
 ནས་ལྷག་ས་མོ་སྐུ་ལ་ལོ་འདི་ཡན་ལ། ལོ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གསུམ་ཙམ་སོང་བར་མངོན། ཡང་
 ཆོས་རྒྱུས་ས་མོ་ལྷག་གས། དོན་གྲུབ་ཀྱི་ལོ་ལ་བུ་ཤིག་མངོན། དེ་ནས་སྐུ་ལ་འདི་པན་
 ཆད་ལ་ལོ་བརྒྱ་དང་གསུམ་སོང་། པར་ཆེན་ལྷ་གྱི་སྐུ་བཅིས་ཟེར་བ་ནི། ཁ་གཡར་
 རམ་མ་དག་པར་བྱེད། གཞན་རྣམས་འགྲིག་ས་པས། ལྷག་ས་མོ་སྐུ་ལ་ལོ་ཡན་ལ། ལོ་
 ལྷ་སྟོང་གི་སྟོང་ནས། ལོ་སྐུ་མེད་དྲུག་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་དག་སྐུ་མེད་། ལྷག་ས་སྟོང་
 གསུམ་བརྒྱ་དང་ཞེ་བདུན་ཡོད། ལོ་ཁ་ཡར་རེ་ཙམ་ཡར་འཐེན་མར་འཐེན་ཅི་ལྷག་ས་
 གྱི་ཁྱད་དུ་སྐར་བས་སྟོན་མེད་དོ། །

- 150 -

པར། ཡང་དག་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཅི་ལྟར་ཉེགས། དེས་
 བ་ཅི་སྒྲིབ་བཤད་བྱས་ཀྱང་། ཀྱུན་གྱི་ཅ་བ་ཐོས་པ་སྟེ། དེ་སྦྱིར་ཐོས་ལ་འབད་པར་
 བྱ། གཞན་(༢༥)གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་པ་བས། ཡང་དག་ཐོས་པ་ཚིག་གཅིག་
 དགལ། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལྷུལ་ཅན། བསམ་གཏན་གཅིག་གིས་ལོ་བརྒྱུ་
 གནས། མཛོན་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡང་། མཐའ་མེད་ལའོར་བར་འབྱམས་པ་
 མང་། འཕགས་པ་གྲུ་རྩ་ཉི་ལྔ་ལྟས། ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་ཐོས་པ་ཡིས།
 བསམ་གསུམ་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་བཅད། ལོག་པའི་ཐོས་བསམ་བྱས་པའམ། ལོག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་བ་ལས། ལོག་པའི་རེས་ཤེས་མོས་པ་སྟེ། ལའོར་བའི་བྱ་
 བ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བར་འགྱུར། དཔེར་ན་སྤྱི་རོལ་ལྷ་སྟེགས་
 སམ། སྤྱི་སྟོང་འགྲོ་བ་འདི་དག་བཞིན། དེ་དག་ཡང་དག་རིམ་པ་ལས། ཡང་
 དག་མཛོན་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས། དཔེར་ན་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱུ་བཞིན། ཐོས་ཤིང་
 རེས་ཤེས་སྟེས་ཀྱང་ཀྱང་། ཅི་གཅིག་ལེགས་པར་སྐྱོམས་ན། སྤྱིར་བྱ་སྟོང་བར་
 མི་རྒྱས་ཤིང་། ཐབ་བྱ་དེ་ཡིས་ཐོབ་མི་རྒྱས། དཔེར་ན་གཙང་ཐོགས་ལ། ལྷ་
 ཆགས་པ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པའི་མིས། དེ་ཡིས་ནད་ལ་གཞོད་དོ་ཞེས། སྤྱིར་པ་ལས་
 བེ་ཐོས་ཀྱང་ཅིང་། རང་གིས་ཀྱང་ཅི་རེས་ཀྱང་ཀྱང་། ཉེས་དམིགས་ཅི་གཅིག་མ་
 བསྐྱོམས་པས། རང་ཆང་ཆགས་པའི་དབང་སོང་སྟེ། སྟོག་ལ་བསྟོས་ནས་འབྱུང་བ་
 བཞིན། གོམས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོའམ། རང་གིས་བསམས་ཤིང་ཉེགས་པ་དེ། ལྷ་
 རྒྱུ་རྩ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ། སྟོམ་པ་ཞེས་པར་མིར་རྩ་བཏགས། ལུས་ཀྱི་མཆོངས་པ་
 གོམས་འདུག་པས། རྒྱུ་རྩ་མཆོངས་པ་བྱེད་པའམ། དཔེར་ན་ནད་པ་གཉིད་མེད་
 པས། གཉིད་ཅི་གོམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན། རྒྱུ་རྩ་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་ན། བསྐྱོམས་
 པ་བཞིན་རྩ་མཐའ་ཕྱིན་ནས། འབད་ཅེས་ལ་ཅི་མི་བསྟོས་པར། སྟོ་ཅི་དེ་ཡི་དབང་

འགྱུར་ཏེ། །བསྐྱེམས་པས་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 (༡༧)བཞིན། །སྤང་བྱ་གང་ཞིག་ཅི་སྟོང་ཡང་། །ལུང་དང་རིགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་
 གྱིས། །བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་དེ་བསྐྱེམ་པར་བྱ། །གལ་ཏེ་ཐོས་དང་བསམས་པའི་དུས། །
 ལུང་རིགས་རྟོགས་དབྱེད་འབད་མོད་ཀྱི། །སྐྱེམ་ཆེ་འབད་པ་མིན་སྟམ་ན། །སྐྱེམ་ཆེ་
 ལུང་རིགས་མི་དགོས་ལ། །ཐོས་བསམ་དུས་སུ་དགོས་པ་ཡི། །བྱད་པར་བྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། །དཔེར་ན་སྟོང་པར་མ་གཤམ་ཤིང་། །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་པ། །ཤེས་ཤིང་ངེས་
 ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཐོས་བསམ་དུས་སུ་ལུང་རིགས་དགོས། །བྱིས་ནི་ངེས་ཤེས་
 རྒྱུས་ཟེན་པས། །ལུང་རིགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཅི་གཅིག་སྐྱེམ་པ་ཡིན་སྟམ་ན། །
 སྤྱིར་དུ་སྐྱེམ་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་། །བྱད་པར་སྟོང་ཉིད་སྐྱེམ་པ་ལ། །རྟོགས་དབྱེད་མ་
 བཏང་ངེ་ལྟར་སྐྱེམ། །དཔེར་ན་ལྷ་ཞིག་སྐྱེམ་ན་ཡང་། །མི་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །
 རྣམ་པ་འཆར་བ་བཀག་ནས་ནི། །ལྷ་ཡི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ། །ཅི་གཅིག་རྟ་ནི་སྐྱེམ་བྱེད་
 གྱི། །གཞན་དུ་ལྷ་ནི་ངེ་ལྟར་སྐྱེམ། །བྱད་པར་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ལ། །བསྟོས་པའི་
 བདེན་མེད་སྐྱེམ་པ་ན། །བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་མ་བཀག་པར། །བདེན་མེད་སྟོ་ལ་
 འཆར་མི་སྲིད། །བདེན་མེད་སྟོ་ལ་མ་ཤར་བར། །བདེན་མེད་ཅི་གཅིག་ངེ་ལྟར་སྐྱེམ། །
 མི་སྟག་ནམ་ཞིག་སྐྱེམ་ངེས་གྱིས། །སྟག་པའི་རྣམ་པ་སེལ་དགོས་པ། །དེ་བཞིན་བདེན་
 མེད་སྐྱེམ་ངེས་གྱིས། །བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་བཀག་པ་དགོས། །དེས་ན་སྐྱེམ་ཆེ་ལུང་
 རིགས་གྱིས། །རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅིས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱེད། །
 གཞན་ཡང་ཐོས་བསམ་བྱས་རྗེས་ནས། །བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡོད་དམ་མེད། །ཡོད་
 ན་དེ་དག་སེལ་བ་ལ། །སྐྱེམ་ཆེ་ལུང་རིགས་མི་དགོས་ཤིང་། །ཐོས་བསམ་དུས་སུ་
 དགོས་པ་ཡི། །བྱད་པར་སྟོ་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན། །བདེན་པར་འཛིན་པ་མེད་ན་ནི། །ཐོས་
 བསམ་བྱས་མ་ཐག་ཉིད་ནས། །སྟོ་བོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་

སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ལ། རྟོང་ཉིད་བསམས་པ་འཕྲོ་སྒྲུབ་པའི་དུས། །མ་གཏོགས་དུས་རྒྱུ་མཐུ་
 བསམ་ཅད་དུ། རྒྱུ་མ་པ་གང་དང་གང་གྲུ་ཡང་། །བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མ་པར་
 འཆར། །བདེན་མེད་སྒྲུབ་ཆེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །ཆོས་དེ་བདེན་པར་(ནམ་གྲུབ་པ་
 ཡི། རྒྱུ་མ་པ་དེ་དག་མ་བསལ་བར། །ཆོས་དེ་སྟོང་པར་རི་ལྟར་སྒྲུབ། །སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཉིད་
 ཀྱིས་ཞོན་པ་ཡི། །གཉིད་འབྲུག་ལན་ཅིག་བསལ་གྲུར་གྲུར། །སྒྲུབ་ཡང་སེལ་དགོས་
 འབྲུང་བ་ལྟར། །བདག་འཛིན་གཉིད་ཀྱིས་འཐིབས་པའི་མི། །ཐོས་བསམ་དུས་སྒྲུབ་ལུང་
 རིགས་ཀྱིས། །ལན་ཅིག་བསལ་བས་གལ་ཆོག་ རྟོང་ཉིད་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས། །
 སྒྲུབ་ཡིས་ཅིར་ཡང་བཟུང་དུ་མེད། །སྒྲུབ་དུ་མེད་ཅིར་བསམ་དུ་མེད། །བརྗོད་དུ་མེད་ཅིར་
 བསྟན་དུ་མེད། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་ཀྱར་ན། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཅིར་
 ཡང་མི་སྒྲུབ་པ། རྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེན། །བྱིས་པ་བྱུང་བྱུང་སྒྲུབ་པ་ཡི། །མུ་ཅོར་
 འདི་ནི་ཨེ་མ་མཆར། རྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་ནི། རྒྱུ་མ་དུ་མེད་པ་བྱོད་ལ་
 འགལ། །མི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མོ་ཞེས་པའང་འགལ། །ཅིར་ཡང་མི་སེམས་གོམས་པ་ཡིས། །
 ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་མཛོན་འགྱུར་གྱི། །བདག་མེད་རི་ལྟར་མཛོན་དུ་འགྱུར། །ཕྱི་ནང་
 དངོས་པོ་བསམ་ཅད་ལ། །རྒྱ་དང་མཐུན་པར་འབྲས་སྒྲུབ་ལྟར། །ནས་ལས་ནས་འབྲུང་
 གོ་མི་འབྲུང། །ལྷུ་མ་བཟོ་བ་ལ་གོམས་བྱས་ན། །ལྷུ་མ་ལ་གོམས་པ་མཛོན་འགྱུར་གྱི། །
 བྱིང་བཟོ་མཛོན་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན། །ནང་གི་སྒྲོ་ལ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཡུལ་ནི་མི་སྟོང་
 སྟུང་པའི་སྒྲོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲེད་ཀྱར་ན། །ཡུལ་ལ་ཆགས་ཞེན་ལྷག་པར་
 འཕེལ། །ཡུལ་ནི་ཕྱིར་ལ་སྟོང་པའི་སྒྲོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲེད་ཀྱར་ན། །ཡུལ་ལ་
 ཆགས་མེད་ལྷག་པར་འཕེལ། །རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པས་དུས་འདའ་ན། །དེ་ཡི་རྟོག་དབྱེད་
 ལྷག་པར་འཕེལ། །མི་རྟོག་པ་ཡི་དུས་འདས་ན། །མི་རྟོག་པ་ནི་ལྷག་པར་འཕེལ། །བྱོད་
 གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡིས། རྟོང་པ་ཉིད་ནི་མ་བསྒྲུབས་ན། རྟོང་ཉིད་རི་ལྟར་མཛོན་དུ་

འགྱུར། །མ་བསྐྱེམས་པར་ཡང་མངོན་འགྱུར་ན། །སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར། །
 རྟོང་ཉིད་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ན། །རྟོང་ཉིད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། །བྱིད་ཀྱིས་རྟོང་པ་སྐྱེམ་
 པ་དེ། །བདེན་འཛིན་གཏི་མུག་སྐྱེམ་པར་འགྱུར། །རྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་། །སྒྲོ་
 དེས་རྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ན། །སྐྱོངས་པ་བྱི་དང་པག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་(3བ)བྱ་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྐྱེམ་པ་དེ། །རྟོང་ཉིད་སྐྱེམ་པ་ཡིན་
 གུར་གྱང་། །རྟོག་དཔྱོད་མེད་པར་ཅི་ལྟར་སྐྱེམ། །ཀ་བ་རྟོང་པར་སྐྱེམ་པའི་ཆོ། །ཀ་བ་
 ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི། །རྣམ་པ་སྒྲོ་ལ་མ་ཤར་ན། །དེ་ནི་དེ་དག་སྐྱེམ་མ་ཡིན། །རྣམ་པ་
 འཆར་བར་བྱེད་པ་ལ། །ཀ་བའི་བྱ་བ་མི་རྟག་དང་། །ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལུང་
 རིགས་ཀྱིས། །མ་བཀག་པར་ནི་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དེ་དག་སེལ་དགོས་ན། །
 སྐྱེམ་ཆོ་ལུང་རིགས་མི་དགོས་པ། །བྱིད་ཀྱིས་རྟོན་ཆེན་སྤྲུམ་པར་ངེས། །འོ་ན་ཟབ་མོ་
 རྟོང་པ་ཉིད། །རི་ལྟ་བུར་ནི་སྐྱེམ་སྒྲུམ་ན། །དེ་ནི་མདོར་བསྡུས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །ཉིན་
 གཅིག་ལན་བརྒྱ་སྐྱེམ་བྱེད་གྱང་། །ལུང་དང་རིགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས། །བདེན་གྲུབ་
 བཀག་ནས་བདག་མེད་པའི། །མེད་དགག་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ། །ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་
 ཞོག་ཅིག་ཅེས། །མན་ངག་གསང་ཆེན་དམ་པ་དེ། །སྟོང་བརྟེན་པས་མ་པས་བདག་
 གིས་བཤད། །དང་པོའི་ལུང་རིགས་རྣམ་དཔྱོད་དེ། །ལྷག་མཐོང་ཉམས་ལེན་མན་ངག་
 ཡིན། །ཐ་མའི་ཅེ་གཅིག་མཉམ་གཞག་དེ། །ཞི་གནས་ཉམས་ལེན་མན་ངག་ཡིན། །
 ལུང་རིགས་རྣམ་དཔྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །གནས་ཆ་བརྟན་པོ་འདྲེན་པའི་ཆོ། །བདག་
 མེད་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དེ། །ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་བྱར་བཤད། །འདི་ཡི་རྣམ་དཔྱོད་
 ཞིབ་མོ་དག །སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་པ། །མཚུངས་མེད་འགྲན་ལྷ་བྲལ་བ་
 ཡིས། །བཤད་པ་ལ་ནི་བལྟ་བར་གྱིས། །སྤང་བྱ་ཅད་ནས་བྱུང་ལྱུང་བ། །གཉེན་པོའི་
 གོམས་པ་མཐར་བྱག་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་པར་མིང་དུ་བཏགས། །དེ་ལྟའི་སྐྱེམ་པ་

མཐར་ཐུག་ནི། །རྒྱུན་དུ་སྒྲོམ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། །དེ་ནི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་། །
 མོས་པ་མེད་པ་མི་སྒྲོམ་ལ། །བསྒྲོམས་ཀྱང་དེ་ལ་ཐོགས་མེད་དེ། །སངས་རྒྱས་པ་ལ་
 དངོས་པོ་རྣམས། །རྟག་པར་སྒྲོམ་ཞེས་སྒྲུས་པ་བཞིན། །མོས་པ་ངེས་ཤེས་ལས་བྱུང་
 ཞིང་། །ངེས་ཤེས་རྒྱ་མཚན་མཐོང་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་མཚན་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ཞིང་། །
 ཐོས་བསམ་མཁས་པ་བརྟེན་ལས་འབྱུང་། །གནད་གྱིས་འདས་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱ། །
 གོམས་པ་མཐར་ཐུག་འདོད་ཆགས་(༤ན)ཀྱང་། །སྤྲེལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་འགྱུར་བ་
 བཞིན། །གོམས་པ་མཐར་ཐུག་ཆགས་བྲལ་ཡང་། །སྤྲེལ་ཡང་ལྷོག་པར་འགྱུར་སྒྲུལ་
 བ། །དེ་དག་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཕྱིར་དང་། །
 ཆགས་བྲལ་བདེ་ཕྱིན་རང་བཞིན་ཕྱིར། །ཆགས་པ་སྤོང་ལ་འབད་འགྱུར་གྱི། །སྤོང་བདེ་
 བདེ་བ་སུ་ཞིག་སྤོང་། །ཆགས་པ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །སྤོང་བའི་མ་ཡིན་
 ཕྱིར་དང་། །འབྲུལ་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་སྤོང་ལ་འབད་བྱས་ན། །
 ཅུང་ནས་ངེས་པར་སྤོང་འགྱུར་ཏེ། །མི་བརྟན་སྤྱུལ་གྱི་སྤོང་བཞིན་ནོ། །སྤོང་བ་དུངས་
 བས་འབྱེན་པའི་སྤོང་། །ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་ཕྱིར། །དེ་ནི་སྤངས་ཀྱང་མི་སྤོང་སྟེ། །དུང་ནི་དཀར་པོར་འཛིན་པ་བཞིན། །
 འཛིན་རྟེན་འདི་ན་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་རབ་བྱགས་པ། །དེགས་པས་འགྱིང་རྣམས་གྱིས་
 ཀྱང་ཆ་ཅིམ་ཡང་། །མ་རྟོགས་གསང་ཆེན་ཉམས་ལེན་མན་ངག་རྣམས། །གསལ་བར་
 བཤད་ལ་དགེ་བ་གང་ཐོབ་དེས། །མར་གྱུར་འགྲོ་རྣམས་སེམས་གྱི་གསང་བ་ལ། །
 མཁས་པའི་ལུས་བྱུང་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་སར། །ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་དུ་འཇུག་
 པར་ཤོག །ཅེས་མན་ངག་བདུན་ཅུ་འཛིན་གྱི་ཐུགས་པ་འདི་ནི་ཤུ་གཉིད་དགེ་སྤོང་རིགས་པ་སྤྱོད་
 བ་སྤོང་གྲོས་མིང་ཅན་གྱིས་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲུབ་གི་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོར་སྤྱུར་བ་འདིས་ཀྱང་
 བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་མན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །མན་ངག་བདུན་

ཅི་ཐིགས་པ་ལྷོ། །

ཕྱག་ཆེན་སྒྲིབ་པོ་རབ་གསལ།

༥ བམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་ཡི་ལྷ་ར་གྱུར་པ། །ཤུག་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་དེ་ལ་གྱུས་བཏུང་
ནས། །པན་པའི་མཆིད་གྲོས་འདེབས་པ་གཞན་མེད་ཀྱང་། །རང་གིས་རང་ལ་མཆིད་
གྲོས་འདི་སྐད་འདེབས། །ལེགས་པར་ཉོན་དང་དག་སྦྱོར་སྟོ་གྲོས་མིང་། །དོན་དང་བྱ་
བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །ལུས་ཀྱི་གཡེང་བ་པལ་ཆར་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །སེམས་ནི་
ངེས་པར་གཡེང་བས་དཀྱུགས་གྱུར་ཏེ། །ཉམས་ལེན་གཞན་གྱི་རིམ་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས། །ཐ་
ན་བསྐྱས་བརྗོད་ཕྱག་དང་བསྐྱོར་བ་སོགས། །དག་པའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པར། །
མཐོང་ཞིང་ཐོས་ལ་རང་གི་(༤བ)སྟེང་དུ་ཡང་། །ཁྱོད་བ་སྐར་ཡང་མང་དུ་ཡོད་གྱུར་
ན། །བསམ་གཏན་བར་ཆད་སོང་བ་ལྷ་ཅི་སྟོས། །ཆོ་འདི་ཉིད་དུ་ལུས་སེམས་སྤྲུག་
བསྐྱལ་བའི། །ཚུལ་འདི་བརྗོད་མེད་ཡིད་ལ་བསམ་བྱོས་ལ། །དོན་དང་བྱ་བ་མང་པོ་ལྷ་
ཅི་སྟོས། །རྣམ་གཡེང་ཅུང་ཟད་སྐད་ཅིག་ཅམ་དག་ཀྱང་། །ཀྱུན་ནས་སྦྱོར་བའི་བྱ་བ་
སྐད་ཅིག་ཀྱང་། །སྟོན་དང་བསྟོས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོང་བར་བྱེད། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་ཞི་
བའི་དབེན་པར་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་སྦྱོང་ལ་མི་འབད་ན། །རི་ཁྱོད་བས་
མཐའི་རི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་སྟམ་མེད། །རྟོག་
པའི་འཕྲོ་འདུ་སེམས་ཀྱི་གཡེང་བ་འདི། །སྟོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་འབད་པས་སྤང་བར་
རིགས། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཤེས་རབ་ཉིད། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་རྟོག་ཉར་ཞིའི་ཉིང་འཛིན་མ་བསྟན་ན། །ཤེས་རབ་གཅིག་
ལུས་བགྱོད་པར་ག་ལ་བྱས། །ཤིང་རྣམས་གཙོད་བྱེད་སྟ་རེ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །སྦྱིས་བུའི་

ཅུ་ལ་བ་མེད་ན་ཅི་བྱར་ཡོད། རྣམ་རྟོག་གཞི་ལོན་ན་རྣམ་རྟོག་བཞུགས་ཡོན་ཏེ། འདྲ་
 ཡང་རྣམ་རྟོག་གཞི་ལོན་ཡང་རྣམ་རྟོག་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་མིན་འཁོར་བ་ན་འདྲ་མེད། །
 རྣམ་རྟོག་འབྲེལ་ཞིག་སྟོན་པའི་མི་དག་ལ། འདྲ་ཆོས་ཅི་སྟོས་འཛིན་ཏེན་འདི་ཡང་
 མེད། ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་བྱ་བ་སྣ་ཆོགས་པ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ལ་འཆར་
 བར་འགྱུར། ཡལ་ཆེར་ལ་ནི་སྟོན་དུ་མི་མཐོང་སྟེ། རྒྱུད་གིས་དབང་མེད་དེད་པའི་བྱ་
 སྒྲུ་ལྟར། རྣམ་རྟོག་རྒྱུད་གིས་དབང་མེད་དེད་གྱུར་ཏེ། བྱ་བ་མི་འདྲ་མང་དུ་ཅོམ་པར་
 བྱེད། འགའ་ཞིག་འགྱུར་གྱང་ཡལ་ཆེར་མི་འགྱུར་སྟེ། རྟེན་ཆེ་སྟོ་མང་ཞེས་པར་འཛིན་
 ཏེན་བཟོད། ཀྱུན་གྱིས་སྟོན་ཅིང་རེ་བ་མ་གྱུར་པའི། སྟེན་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་གིས་
 གཟིར་བར་འགྱུར། རྣམ་རྟོག་འགའ་ལ་སྟོན་དུ་མཐོང་གྱུར་ཡང་། བྱིས་དུ་སྟེགས་པའི་
 བྱི་རྒྱུན་ཅི་ལྟ་བུར། སེམས་ཀྱི་བྱིས་ཞུགས་རྣམ་རྟོག་བྱི་རྒྱུན་ཡང་། བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུ་
 ཏུག་ཏུ་བསྐྱོག་གྱུར་གྱང་། སེམས་ཀྱི་བྱིས་དུ་ཡང་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། བྱ་བ་
 དྲག་པོས་གསུངས་པའི་མི་ལྟ་བུར། རྣམ་རྟོག་ཆེར་མས་ནང་ནས་བརྒྱབས་པ་ཡིས། །
 སེམས་ནི་ངལ་ཞིང་ལུས་གྱང་ཁ་( )འབྱེད། རྣམ་(༥༥)རྟོག་གིས་གསུངས་རྣམ་རྟོག་བྱ་
 བས་དུབ། བཟའ་བརྒྱུད་བྱ་བ་འཇུག་ཏུ་དང་སྟེན་བཟའ་མ། མལ་དུ་མགོ་གཏུམས་
 གཞིན་ནི་ལོག་པ་ཡིས། ལུས་སེམས་ངལ་དུབ་གསོ་བ་མ་གཏོགས་པ། ལས་གཞན་
 སྟེན་པར་ལུས་པའི་གོ་སྐབས་མེད། རྣམ་རྟོག་ཉེས་དམིགས་ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་ནི། །
 རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ཉིང་འཛིན་བསྟེན་པ་ལ། ཅོམ་པ་ཀྱུན་གྱིས་འབད་པར་བྱ་བར་
 རིགས། གངས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེན་བརྒྱུད་ཡལ་མོ་ཆེ། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་
 སེམས་པ། མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་མན་ངག་དམ་པར་བཞེད། མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་སྟེན་
 འདོད་པས། རྟེན་ལ་འབད་པར་བྱ་བར་རིགས། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་མི་སེམས་པ། །
 བརྒྱའི་ངང་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་པའི་བྱིར། རྟེན་ནི་

འདྲ། མི་རྟོག་རྣམས་འབྱོར་བའི་ལོ། སེམས་གཞན་གཡེངས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས། །
 སྒྲོམ་བཞུས་དཀའ་བྱ་བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས། །མདོ་རྒྱུད་
 བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས། །ནུབ་ཏུ་ཆེན་པོས་བཀའ་ཡང་སྟུལ། །འཛིག་རྟོག་པ་
 དང་འཛིག་རྟོག་འདས། །ཡོན་ཏན་ཅི་སྟོང་ཐམས་ཅད་ནི། མི་རྟོག་པ་ཡེངས་པ་ཡིས་
 སྟ། །བསམ་ལས་བྱུང་དོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །སེམས་ནི་མི་རྟོག་པ་ཉམས་གཞག་ནང་། །
 ཡང་དག་ཅི་བཞིན་གཤེས་འགྱུར་ཞེས། །ཕྱི་ཡོན་གཞན་དང་གཞན་དག་ཀྱང་། །དཔག་
 ཏུ་མེད་པར་མདོ་རྒྱུད་དང་། །བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལས་གསལ་བར་བཤད། །ཞེ་མ་བྱོད་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་མི་སེམས་ལ། །དགག་གཞག་དུ་མ་མ་བྱས་
 སམ། །ད་ནི་རི་རྒྱུད་སྟེ་ཞེ་ན། །ཞིབ་མོའི་སྒོ་ཡིས་བྱོད་སྒྲོམ་ཤིག མི་རྟོག་པ་ལས་མི་
 རྟོག་པ། །འབྱུང་བ་ནམ་ཡང་ངས་མ་བཀག མི་འགོགས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱིས། །ཅིར་
 ཡང་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་ལ། །མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་ནས་རབ་བསྟགས་ཤིང་། །གངས་ཅན་བྱོད་
 གྱི་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་ཀྱི། །བཤེས་གཉེན་ཀྱན་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ། །བསྟོད་ཅིང་ཉམས་སུ་
 བྱངས་པའི་བྱིར། །འདི་ལ་འབད་བ་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས། །བདག་ནི་གསོལ་བའང་
 རདེབས་པར་བྱེད། །ལེགས་བཤད་འདི་ལས་དགེ་བ་གང་། །ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགོ་
 རྣམས་ཀྱན། །ནུབ་རྟོག་དག་ཆོགས་ཀྱན་བཅོམ་ནས། མི་རྟོག་ཡེ་གེས་ཐོབ་ཀྱང་ཏེ། །
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གྱིང་འགོ་བར་ཤོག །དབྱེར་གྱི་རིགས་སྟེས་སྟོ་གྲོས་མིང་། །ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལས། །བསམ་གཏན་(༥ན)བསྐྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན། །བསྟན་
 པ་ཕན་ཆེན་འབྱུང་གུར་ཅིག །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོང་པོ་རབ་གསལ་ལོ། །

- 160 -

ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་དང་། གྲོག་དང་བུ་ལ་ཞིང་གི་བ་ཡི། རྒྱུ་གུང་ས་མང་དུ་མཐོང་
 ཞིང་ཐོས། ལོངས་སྤྱོད་ཅན་ལ་དག་བྱེད་མང་། ས་ཚུ་མེ་དང་རྒྱུང་རྒྱུ་མཐོང་། རོང་
 རྒྱུ་གསོན་པའི་དག་པོར་འགྱུར། རོང་དེའི་(ལ)ཕྱིར་དུ་གཉེན་བཤེས་ཀྱང་། དག་
 པོར་འགྱུར་ན་གཞན་ཅི་སྟོས། རོང་དོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་གིང་། འདོད་པ་རྒྱུང་
 བའི་མི་དག་ལ། རྟེན་ལྡན་དག་བྱེད་འགྱུར་རམ་སོམས། ལོངས་སྤྱོད་ཅན་ལ་དག་མང་
 བས། མི་གཞན་པའི་མི་ལྟ་བུར། རྟེན་ནི་ནམ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ། སྤྱུ་གར་ཅིང་
 རོང་ཞིང་འདུག་ཀྱང་། སེམས་ནི་སྤྲོངས་སྤྲོངས་པོར་འགྱུར་རྟེ། སྤྱུ་གཅིག་ཡིད་འོང་
 དམག་འཐབ་པའི། རོང་དུ་ཞུགས་པའི་མ་ཇི་བཞིན། རོང་དོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་མི་
 ཤེས། ཟས་གོས་བཟང་དུ་འདོད་པ་ཡིས། རྒྱུ་ལ་ཁྱིམ་ས་བསྐྱུང་བར་ཡོང་མི་རུས། བ་
 ཤུལ་རྒྱུ་མཐོང་ནི་སྟོག་གཅོད་དང་། རྒྱུ་དང་བུ་མེད་ལ་འང་འཇུག་ ཆོས་པ་བཟང་པོར་
 རྒྱུ་པ་ཡང་། རྒྱུ་དང་ཕྱ་མ་ཆོག་རྒྱུ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྱུལ་རྒྱུ་མཐོང་གཞོད་སེམས་
 དང་། གཞོད་སྤྱུ་རྒྱུ་འཆོས་གཞོགས་སྤྱོད་དང་། རྒྱུ་བསྐྱུང་ཞིང་པས་ཞིང་པ་ཆོལ། རྒྱུ་
 ཐོབ་འཇུག་ལོག་འཆོངས་པར་སྤྱོད། ཟས་གོས་དེ་ལས་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་པ་སྤྱུ་
 ཐོབ་ཐོར་རན་པའི། མི་ལ་བརྒྱས་པའི་ཉེས་པ་གསོག་ གང་ཞིག་གང་ལ་ཆགས་དེ་
 ཡ། གཞོད་བྱེད་མཐོང་ན་ཞེ་སྤང་ཞིང་། རྒྱུ་བསྐྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། རྟེན་ན་འདོད་ལ་
 ཆགས་པ་ཡིས། གཞོད་འཆོངས་ལྟར་སྤྱོད་བར་རུས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ཟས་གོས་
 ཕྱར། སེམས་ཅན་ལ་ནི་གཞོད་མཐོང་ཡང་། རྟེན་ལ་འཇོམ་པར་ཡོང་མི་བྱེད། སེམས་
 ཅན་གཞོད་འཆོངས་སྤྱོད་ན། རྟེན་ལ་རྒྱུ་ལ་ཁྱིམ་ས་གཞན་ཡོད། འདོད་པའི་ཆེད་དུ་གྲོགས་
 རྒྱུ་ཅོད། སྤྱུ་མ་ལ་ཡང་འཐབ་ཅོད་བྱེད། སྤྱུ་དང་མ་ཡང་ཅོད་བྱེད་ན། གཞན་དང་
 ཅོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རྟེན་ལྟར་རང་བཞིན་སྟོག་པ་ཡང་། སྤྱུ་མི་བྱེད་ན་བཅས་པ་ཡི།
 བ་མ་ཐོག་ལ་སྤྱུང་། རྒྱུ་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྟོག་པས་ཀྱང་། རྒྱུ་ལ་པར་མནར་

མེད་གནས་འགྱུར་ན། །མི་ཆོ་རིལ་པོར་འདོད་པའི་བྱིར། །སྤྲིག་བསགས་མི་ཡིས་
 དཔུལ་བ་ལས། །ཀྱེ་མ་ཇི་ལྟར་ཐར་བར་འགྱུར། །རྒྱ་ལ་བདེ་འགྱོར་སྤྲིས་གྱུར་གྱུར། །
 དེ་ནི་སྤྲིག་བསྐལ་བརྒྱ་ཡིས་གཅོས། །དེ་ནི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས། །དེས་པར་འདོད་ལ་
 ཞེན་པར་འགྱུར། །འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་འགྱུར་གྱི། །དམ་ཆོས་བྱ་བའི་གོ་
 སྐབས་མེད། །དེ་ནི་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འབྱམས། །(ཡན)དམ་ཆོས་སྐབ་པའི་བར་
 ཆད་དུ། །འགྱུར་བའང་གསལ་བར་བཤད་པར་བྱ། །འདོད་ལ་ཆགས་པའི་མི་དག་
 གིས། །ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྱུས་རྩོམ་མི་བྱས། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཆགས་དེ་ནི། །ཐོབ་
 བྱིར་བརྩོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། །ཟས་གོས་བཟང་པོ་འདོད་པ་ཡང་། །ཟས་གོས་འཐོབ་
 བྱིར་བརྩོན་པར་བྱེད། །ཆོགས་མེད་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་ནི། །ཟས་གོས་བཟང་པོ་མི་ཐོབ་
 པས། །འགྲོ་བ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་རྣམས། །སོ་ནམ་ཆོང་ལ་སོགས་པ་ནས། །དབང་
 བསྐྱར་བཤད་ཉན་བར་དག་ལ། །ཟས་གོས་ཐོབ་བྱིར་བརྩོན་པ་ཡིས། །སྤྲིང་ནས་དམ་
 ཆོས་བྱེད་པ་ཡི། །གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་དེ་ལ་མེད། །ངན་པ་རྒྱུང་མ་ལ་ཆགས་པ། །རྒྱུང་
 མས་བྱན་ལྟར་བཀོལ་བ་བཞིན། །ངན་པ་ལོར་ལ་ཆགས་པ་ཡང་། །ཁོར་གྱིས་བྱན་དུ་
 བཀོལ་བ་ཡིས། །དེ་ལ་དལ་བ་གཅིག་གྱུར་མེད། །གང་ཞིག་གཞན་གྱིས་བྱན་གྱུར་
 དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་གྱིས་ལོན་གྱུར་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་ཆད། །ཡོངས་སུ་
 བཟུང་བ་སངས་རྒྱས་བྱིར། །འཛིན་མེད་དམ་ཆོས་བྱ་དགོས་ན། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་
 གང་བ་ལ། །དམ་ཆོས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །བྱ་བ་མང་པོ་སྤྱང་བ་དང་། །ལུས་
 སེམས་འཆོ་མེད་བདེ་བར་གནས། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་སྐབ་དགོས་ཤིང་། །དེ་ལྟར་
 དམ་ཆོས་བྱ་བར་གསུངས། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་མི་དག་གིས། །དམ་ཆོས་ཇི་ལྟར་བྱ་
 བར་བྱས། །ཟས་གོས་ཆགས་པ་ཅན་རྣམས་ལ། །དམ་ཆོས་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །འཛིག་
 རྟེན་ཡང་ནི་ཡོད་པ་ཡིན། །དངོས་པོ་མང་དུ་མ་བཏང་བར། །ཟས་གོས་བཟང་པོ་ཐོབ་

མི་ལུས། །དཀའ་བས་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཡང་མི་ཉག་སྟེ། །ལྷུང་དུ་
 ཟད་པའམ་བསྐྱུག་པར་འགྱུར། །སྤྱིར་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་དགོས་པས། །དོལ་བྲག་ཅན་གྱི་
 རྩིང་ཆུ་བཞིན། །དེ་ནི་ལོར་ཟད་དཔུལ་པོར་འགྱུར། །རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་བྱ་མེད་པ། །
 དེ་ཉིད་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པའི་གཞི། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བྱ་མེད་ན། །དེ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཆེན་
 པོའི་གཞི། །དེ་བཞིན་ཆོག་ཤེས་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས། །དངོས་པོ་མེད་པར་བྱས་གྱུར་པ། །
 དེ་ཉིད་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པའི་གཞི། །འདོད་པ་ཅན་གྱི་མི་དག་གིས། །དངོས་པོ་(ལ་བ)
 མེད་པར་བྱས་གྱུར་ན། །དེ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་གཞི། །དཔོན་ཡང་དེ་ལ་རྩིས་མེད་
 ཅིང་། །གཡོག་གྱུར་དེ་ལ་འཁོར་མི་ཉན། །དཔུལ་པོ་དེ་ལ་ཉེ་བའང་སྤང་། །དེ་ཡི་དོན་
 ཀྱན་མི་འགྱུར་སྟེ། །རི་ལྟར་བྱས་གྱུར་དཀའ་བར་འགྱུར། །ཞོར་ཡང་མེད་ཅིང་ཆོས་མེད་
 ན། །དེ་ཡི་དོན་རྣམས་རི་ལྟར་འགྱུར། །འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས། །
 དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མི་བཟུང་བ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་རེ་མཐོང་འགྱུར། །དེ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱུར་
 གྱུར། །ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་བྱ་བ་ཀུན། །དེས་ནི་ཡིད་བཞིན་སྤྱོད་པར་ལུས། །སངས་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དུས་ཉག་ཏུ། །འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བསྐྱུགས་པ་བརྟོག། །བསྐྱུན་པ་
 འདི་ལ་ཞུགས་པའི་མི། །འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ། །དེ་ནི་སྟོན་དུས་སངས་
 རྒྱུ་ཏེ། །སངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱའི་སྤྱོད་པོ་ཆོ། །འདོད་པ་སྤངས་པའི་རྩ་ན་གདའ། །འདོད་
 པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱུ་ཏེ། །འཛིན་ཏེན་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་
 མའི་སྤྱོད། །དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཏེ། །དཀའ་བྱུང་མ་བསྐྱེན་གང་ཞིག་ཡོད། །
 འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་ལ། །སྟོན་པ་མི་དགོས་གོས་མི་སྤྱོད། །དེ་ཆོ་རན་འགྲོར་
 སྤྱོད་མི་སྤྱོད། །བདེ་འགྲོ་རྣམས་སུའང་དེ་དག་ལ། །སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་བས། །
 བད་དང་གཞོན་པ་འབྲུང་མི་སྤྱོད། །དེ་ནི་བྱེད་པ་སྤྱོད་མཐུན་གྱིས། །འདོད་ལ་བཞུགས་པ་
 སྤྱོད་མི་འགྱུར། །དེ་ལ་སྤངས་ཏེན་མཐོན་ཏེན་ཀུན། །འབྲུང་བའི་སྤྱོད་མཆོན་ཆོང་བས་

ན། ཀྱུ་མཚོ་ཚུ་བྱམ་ཇི་ལྟ་བུ། ར་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་། རྟེ་ཡི་རྒྱད་ལ་ཆོག་པ་
 མེད་འདུ། རྟེ་ལའ་བོའི་ནང་དུ་ཆོས་མཚོག་དཔའ་བོ་སྟེ། ཆོག་གེས་སེང་གའི་རར་སྒྲ་
 སྒྲགས་པའི་ཆོ། རྟོན་མོངས་ལ་སྒྲིས་སྒྲག་ཅིང་བརྒྱལ་གྱུར་ན། རེང་གའི་ཁར་ཚུད་
 རྟོན་མོངས་ཇི་ལྟར་འཆོལ། འདི་ནི་འདོད་པ་སྒྲངས་པ་སྟེ། འདི་ནི་དེས་པར་སངས་
 རྒྱས་ཞེས། ལྟར་བཅས་འཇིག་རྟེན་མགྲིན་གཅིག་ཏུ། རྟེ་ཡི་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པར་
 བྱེད། ལྟ་ཡི་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱེན་ནི། རྒྱན་གྱི་ནམ་པ་མ་བཅས་པ་ཀྱང་། རྒྱན་གྱི་ནང་
 ན་མཛེས་པ་ལྟར། ཆོག་གེས་རྒྱན་གྱིས་སྒྲས་པའི་མི། རྟོགས་རན་རྩལ་བོའི་ནང་འདུག་
 ཀྱང་། ལྟ་ཡི་དབང་བོའི་མཛེས་པ་ཡིས། རྟེ་ཡི་མཛེས་པའི་དཔེར་མི་ཡོད། རང་
 བཞིན་རྒྱན་ལྟར་དེ་དག་ནི། (༥ན)རྒྱན་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅམ་ནས། རྟེ་ནི་ཡིད་
 འོང་མཛེས་པར་སྒྲང་། རྟེད་དང་བཀྱར་སྒྲིས་ཡིད་སུན་ཏེ། རི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྒྲངས་པ་
 ལྟར། རྟེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་འདུད། རྟོན་ལྟར་འཆོ་བ་རྒྱན་བྲལ་ནས། རམ་ཡང་ལུས་
 སེམས་བདེ་བར་གནས། རམ་གོས་ལ་ནི་ཞེན་པའི་མི། རམ་དུམ་ལོར་གྱིས་མི་ཆོག་
 པས། རྟོངས་བོ་ཇི་ལྟར་མང་ཡོད་ཀྱང་། རྟེངས་པའི་འདུ་གེས་ཁོ་ན་སྟེ། རྟེ་ཆོག་སོག་
 ལ་དགའ་བར་འགྱུར། རྟོངས་བོ་གསོག་ལ་ཞེན་པའི་མི། རམོད་ནམས་གསོག་པ་
 གིན་ཏུ་དགའ། རམོད་ནམས་མིན་པས་མ་གོས་པ། རྒྱིས་དང་དེ་ལ་བལ་མོ་སྒྲིབ། རྟེ་
 རྟེ་ཡིས་གཏོང་ཡོད་བྱས་གྱུར་ཀྱང་། རཆ་འདིའི་མི་བྱ་གཞེད་ཀྱི། རོན་ལ་བྱས་པ་ཁོ་
 བར་བཅད། རྒྱག་ནད་ཅན་གྱི་མི་དག་ལ། རཤ་བཅད་ཇི་ལྟར་རྒྱང་ན་ཡང་། རེས་པའི་
 འདུ་གེས་ཁོ་ན་སྟེ། རྟེ་ལ་རྒྱང་དུས་ཆོག་པའི་བྱིར། རྟེ་ལའང་བཅད་དེ་གཞན་ལ་
 སྟེར། རྟོགས་འདོད་ཅན་གྱི་མི་དག་ལ། རཤ་བཅད་ཇི་ལྟར་བྱིན་གྱུར་ཀྱང་། རྒྱང་བའི་
 འདུ་གེས་ཁོ་ན་སྟེ། རྟེ་ནི་དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་ན། རྟེ་ལ་བཅད་དེ་གཞན་ལ་སྟེར། རྟེ་བཞིན་
 ལོར་གྱིས་སྒྲག་ལོག་པ། རྟོད་རྒྱང་ཆོག་གེས་མི་དེ་ནི། རལོངས་སྟོད་ཇི་ལྟར་རྒྱང་ན་

ཡང་། །མངས་པའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་སྟེ། །དེ་ལ་ཁྱེད་ཅུས་ཆོག་པའི་བྱིར། །ལོངས་སྟོང་དེ་
 ཡང་གཞན་ལ་སྟེ། །དེ་ནི་སྟེ་དང་སྟེ་བར་ཡང་། །ཁོར་མངས་དཔལ་དང་ལྷན་གྱིར་
 ཏེ། །དེ་ལ་ཞེན་པ་མི་བྱེད་པར། །སྟེ་བོའི་ཆོག་ལ་སྟེ་བར་བྱེད། །འདོད་ལ་
 བརྒྱུ་པའི་མི་དག་ནི། །ལོངས་སྟོང་རི་ལྷ་ར་ཆེན་འདྲ། །ཁྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་
 སྟེ། །དེ་ལ་དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་ན། །གཞན་ལ་སྟེ་བར་ག་ལ་རུས། །དེ་ནི་སྟེ་དང་སྟེ་བར་
 ཡང་། །ཡི་དྲགས་དབུལ་བོ་ཁོ་ནར་སྟེ། །སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་མ་གོས་ཀྱང་། །དེ་ནི་ཡི་
 དྲགས་ཁོ་ནར་འགྱུར། །དེ་ལྷ་ར་ཟས་གོས་ལ་ཆགས་པ། །ཉེས་སྟོན་མ་ལུས་ཀྱི་གྱི་
 གཞི། །ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། །ཕན་བདེ་ཀྱི་གཞིར་གཟིགས་ནས།
 །ཁམས་གསུམས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོས་ཀྱང་། །ལོ་དྲག་བར་དུ་དཀའ་བྱུང་སྟེ། །བྱོན་མེད་
 རོ་གོས་གསོལ་ཚུལ་བསྟན། །རྗེས་འདྲུག་སྟོབ་མའི་ཆོག་ལ་ཡང་། །གནས་མལ་གྱི་
 དུང་ཅམ་དག་དང་། །(༥བ)གོས་ནི་ཕྱག་དར་ཁོད་པ་སྟེ། །ཟས་ནི་བསོད་སྟོམས་ལས་
 བྱུང་དང་། །བཀུས་ཏེ་བོར་པའི་སྒྲན་ཅམ་གྱིས། །ཆོག་ཤེས་དམ་བཅའ་གྱིས་ཞེས་
 གསུངས། །དབུ་མའི་ལམ་ལ་མི་བསྟེན་པར། །ཏྲག་ཆད་ལྷ་བ་མཐའ་གཉིས་ལྟར། །
 ལྷ་བ་བཀའ་ཏྲགས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། །ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དག་ནི། །ལྷ་སྟེགས་ཅན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱ། །དབུ་མའི་ལམ་ལ་མི་བསྟེན་པར། །སྟོང་པ་རལ་དུ་བ་མཐའ་དག་དང་། །
 འདོད་པ་བསོད་ཉམས་མཐར་ལྟར་བ། །གནས་གོང་གི་ཕྱག་དར་ཁོད་པ་སྟེགས་བཞི། །བཞི་ཁས་མི་
 ལེན་པ་ཡང་། །ལྷ་སྟེགས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །གནས་བཞི་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
 གྱིང་། །ཕྱག་མི་ཏྲག་སྟེགས་བསྟེན་པ་དག་མེད་ལྟར་འདས་བཞི། །རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁས་ལེན་པ། །མངས་རྒྱས་
 བསྟེན་ལ་ཞུགས་ཞེས་བྱ། །ལེགས་བཤད་འདི་གིས་དགེ་བ་དེས། །འགྲོ་ཀྱན་འདོད་ལ་
 ཆགས་བྱལ་ཏེ། །སྟོང་པ་རལ་ཅན་དུངས་སྟེང་གི། །ཆགས་པ་མེད་པའི་ས་ཐོབ་ཤོག །
 ཅེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོག་ཤེས་ལམ་སྟོན་འདི་ནི་ཆོས་སྤྱོད་པའི་བཅུན་པ་སྟོན་གྱིས་

སྐུལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་རིན་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ཕྱོགས་དུས་ཀུན་དུ་སྐྱེས་པར་ཁྱེད་ལྷས་པར་སྤྱུང་ཅིག ། །

གྲོས་འདེབས་བདུན་ཅུ་མ།

༧ རྩེ་མ་ན་འཆིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཏན་སྤངས་ཀྱང་། གཏུལ་བྱེད་དོན་དུ་སྦྱོང་ང་
ག་སོགས་སྟོན། རྒྱགས་རྩེ་ཆེན་པོས་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་པའི། སྤྱོད་པའི་ཞབས་ལ་
གུས་པས་བཏུང་བྱས་ནས། རང་གིས་རང་ལ་མཆིད་གྲོས་འདི་སྤྲད་སྟེ། བྱས་བཅས་
ཀྱལ་བས་བསྟོད་ཅིང་བསྐྱགས་པ་ཡི། དབེན་པ་མ་བསྟེན་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཅི་སྟོས། །
འཛིག་རྟེན་འདི་ལའང་བདེ་བ་ཡོང་མ་མཐོང་། དེ་བས་དབེན་པ་བསྟེན་ཅིག་གྲུའི་
སྟེ། སོ་སོའི་སྦྱོང་བོས་དབེན་པ་མི་བསྟེན་ན། གང་ཟག་རབ་ཀྱིས་དབེན་པ་བསྟེན་
མི་དགོས། ཀྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པར་བསྐྱགས་པ་འདི། སྦྱུ་ལ་དགོངས་པ་
སོམས་ཤིག་གྲུའི་སྟེ། ཉེས་པ་སྤྲད་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་། ཉེས་མེད་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ག་ལ་འབྱུང་། དབེན་པའི་གནས་སུ་གནས་པ་ལ། ཡུལ་རན་རིང་དུ་སྤངས་
པའི་བྱིང་། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་མི་འབྱུང་བས། ཀྱལ་བས་དབེན་པ་བསྟེན་པར་
བསྐྱགས། ཡུལ་རན་སྟོངས་ཤིག་གྲུའི་སྟེ། ཉིན་གཅིག་གོམས་པའི་བག་ཆགས་
ཀྱང་། ཁྱི་ལམ་སད་པར་འབྱུང་མཐོང་(ལབ)ན། ཤོག་མེད་གོམས་པའི་བག་ཆགས་
ཀྱིས། རྩེ་དང་ཐུད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། སད་པར་འབྱུང་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རྩེ་ལ་བྲོས་
ཤིག་གྲུའི་སྟེ། གཉེན་པོ་བསྟེན་ལས་ཡུལ་རན་རྣམས། སྟོང་བ་དགའ་ཞེས་
གཏམ་དུ་གྲགས། རང་གི་ཕྱོད་བ་ཡིས་ཀྱང་ཤེས། དབེན་པ་བསྟེན་ཅིང་གྲུའི་
སྟེ། གཡོང་བར་གནས་པས་བསམ་གཏན་འབྱུང་མི་མྱོད། དབེན་པར་གནས་ན་

བསམ་གཏན་སྤྱད་དུ་འགྲུབ། །བསམ་གཏན་ཡོད་མེད་ལྟ་དང་དཔྱུལ་བ་འདྲ། །བསམ་
 གཏན་རྒྱ་ཚོགས་བསྟེན་ཅིག་ཤུག་ཤིས། །གཡེར་བ་བསྟེན་ན་གཡེར་བའི་བག་ཆགས་
 འཕེལ། །གཡེར་བའི་བག་ཆགས་སྟོ་ལ་འཕམས་གྱུར་ན། །ཆོ་འདིར་བསམ་གཏན་མི་
 འགྲུབ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །སྤྱི་མའི་ཆོ་ལའང་མི་འགྲུབ་ཤུག་ཤིས། །དབེན་པ་བསྟེན་ན་
 དབེན་པའི་བག་ཆགས་འཕེལ། །དབེན་པའི་བག་ཆགས་སྟོ་ལ་འཕམས་གྱུར་ན། །སྤྱི་
 མར་བསམ་གཏན་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །འདིར་ཡང་སྤྱད་དུ་འགྲུབ་པོ་ཤུག་ཤིས། །
 གཡ་ཏེ་རྒྱུན་གྱིས་བསམ་གཏན་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །ཆོ་འདིར་བག་ཆགས་མང་དུ་བཞག་པ་
 ཡིས། །སྤྱི་མའི་ཆོ་ལ་གཡར་པོ་ལེན་དང་མཚུངས། །དེ་བས་བག་ཆགས་ཞོག་ཅིག་
 ཤུག་ཤིས། །འདྲུ་འཛིན་གནས་ལ་ཞི་གནས་ཅེ་གཅིག་པ། །མེད་པ་ཅི་སྟོས་འཆི་བ་
 སེམས་པ་དང་། །བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ལ་སོགས། །ཅེ་གཅིག་སྟོམ་
 པའང་མི་སྤྱད་ཤུག་ཤིས། །དབེན་པར་གནས་ནས་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་འདྲི། །མེད་ན་
 སྦྱོར་བ་སྤྱོད་དུག་ཀྱང་ཡོད་ཀྱང་། །འདི་སྤྱིའི་སྤྱད་བསྟེན་རྒྱ་རུ་མཉམས་ན་མཉམས་པ་
 རང་གིས་ཀྱང་ནི་ཤེས་སོ་ཤུག་ཤིས། །ཅེ་གཅིག་སེམས་པར་བྱེད་ལ་མི་འབད་ན། །
 ཁ་ལ་ཡམ་གྱིས་སྟོ་སྦྱོར་སེམས་རྒྱལ་གྱིས། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ལ་གནོད་པ་སྦྱེལ་མི་
 རུས། །རྒྱ་མཚན་མངོན་སུམ་མཐོང་ངོ་ཤུག་ཤིས། །སྤྱི་མར་དམ་ཆོས་ལེགས་པར་བྱེད་
 པ་ཞིག །འོང་བ་ལ་ནི་མེ་འོབས་རྒྱུད་པའི་མི། །ཐར་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ངེས་འབྱུང་
 ལ། །བསོད་ནམས་སྟོན་ལམ་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཞིག །མེད་ན་སྟོང་ནས་བྱེད་པར་ཆོས་
 བྱེད་པའི། །སྤྱོད་པ་མེད་པར་གོ་འོ་ཤུག་ཤིས། །འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་འདྲུ་འཛིན་ལ་དགའ་
 བ། །དེ་ལ་དག་བྱེད་མང་དུ་འབྱུང་འགྱུར་(འབ)ཞིང་། །སྤྱོད་དབང་རུས་པའི་སྟོ་ཡང་གིན་
 ཏུ་མང་། །ཁས་ཉེས་མཐར་བུག་ཡིན་ནོ་ཤུག་ཤིས། །འདོད་པ་རྒྱུ་ཞིང་དབེན་པ་
 བསྟེན་པ་ལ། །གནོད་པར་སེམས་པའི་དག་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་། །བྱུང་ཡང་སྤྱོད་དབང་

ལྷན་པ་གིན་ཏུ་དཀའ། བཅོན་པོའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ་ཤུག་ཏེ་སྤྲུལ། འདྲ་འཛིན་ལ་
 དངོས་པོ་མང་ཡོད་ཀྱང་། དྲག་ཡི་འཐབ་ཅོད་ཐྱོགས་སུ་བྱེད་འགྱུར་ཞིང་། གཉེན་གྱི་
 ཁ་ལན་ཐྱོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར། དབུལ་པོའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ་ཤུག་ཏེ་སྤྲུལ། །
 རྒྱུད་པར་གྱུར་ན་ཀུན་གྱིས་གཤེ་ཞིང་བརྟན། སུན་སུམ་ཆོགས་ན་ཀུན་གྱི་ཐུག་དོག་
 གླེ། འདྲ་འཛིན་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད། དབུལ་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཤུག་ཏེ་
 སྤྲུལ། བྱིས་རྒྱམས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་བཟླ། སྦྱོན་ནས་བཟླ་ཞིང་སྦྱོན་རྒྱམས་
 འབའ་ཞིག་སྦྱོག བྱ་བ་གང་ལའང་ལེགས་སོ་བཅར་མི་སྲིད། མི་སྟན་ཚུ་བོ་འབབ་པོ་
 ཤུག་ཏེ་སྤྲུལ། དངོས་པོ་ཡོད་ན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན། མངའ་ཐང་གྲ་རྒྱས་སྤྲུག་
 བསྐལ་མཆོ་ཆེན་དོལ། དངོས་པོ་མེད་ན་དབུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཅན། ཡི་དྲགས་
 མངོན་སུམ་ཡོང་ངོ་ཤུག་ཏེ་སྤྲུལ། དབེན་པ་ཅེ་གཅིག་བསྟན་པའི་མི་དག་ལ། བྱིས་
 དང་འགྲོགས་པའི་ཉེས་སྦྱོན་ནས་ཡང་མེད། འདྲ་འཛིན་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་
 བཟླས་ན། ཁངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཤུག་ཏེ་སྤྲུལ། འདྲ་འཛིན་སྦྱོན་སོགས་རྒྱ་
 ཆེན་གྲུབ་གྱུར་ཀྱང་། དགོ་རྒྱམས་ལྟར་སྒྲུང་མི་དགོ་མཆོད་ཉིད་པ། སྤྲུབ་མའི་འོག་གི་
 ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་ཤིང་། འཆི་དུས་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཤུག་ཏེ་སྤྲུལ། འདྲ་འཛིན་གནས་
 པའི་དགོ་བ་དཔག་མེད་ལས། འཇམ་འབྱུང་བསམ་པས་དགོན་པར་གོམ་བདུན་ལྟམ་
 དཔལ་གྱི་ཞིང་བཞོད་ལས། བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་གང་གའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱིས་ཁངས་རྒྱས་དགོ་སྦྱོང་གི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་
 པ་བསྐལ་པ་གང་གའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པ་བསམ་བྱུང་གིས་དབེན་པ་
 འདོད་དེ་དགོན་པར་གོམ་པ་བདུན་པོར་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །ཁོར། འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་
 རྒྱམས་ཆེར་འཕགས་ཞེས། གསུངས་པ་འདི་ལ་སོམས་གིག་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། ཞལ་ཏ་
 བྱེད་པས་རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་གྱི། མཆོད་ཉེན་སྟོང་གསུམ་བཀའ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 རྒྱམས། དེ་ལ་མི་མཉེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བཟུང་ན། དེ་ལ་མཉེས་གྱུར་ཞལ་ཏ་

བྱེད་པའི་མི། །འཛམ་གྱི་འགྲུ་ཡང་ཐོས་བརྟུན་གཅིག་དགའ་ཞིང་། །ཐོས་
བརྟུན་འཛམ་གྱི་འགྲུ་བས་སྐྱབ་པ་ལ། །བརྟུན་པའི་མི་གཅིག་དགའ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལ། །བསམ་སྒྲོ་ལེགས་པར་བློ་ཞིག་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །ལྷ་བརྒྱ་བ་མར་མི་མཐོས་མ་
སྐྱས་པར། །ཐར་བའི་ཐབས་ནི་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ཉིད། །ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་བ་བྱུགས་རྗེ་
ཅན་གྱིས་གསུངས། །འདི་ལ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །དབེན་པ་བསྟེན་
ལ་བརྟུན་པར་མི་བྱེད་ན། །ད་ལྟ་ཉིད་མཚན་གིན་ཏུ་རིང་པོ་ཡང་། །སྐད་ཅིག་ཅམ་ལས་
མེད་པར་མཛོན་པར་འདི། །ཕྱི་ནས་ཉིན་མཚན་གིན་ཏུ་འབྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །བསྐྱལ་པར་
ཆོར་བ་ཡོང་དོ་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །འདྲུ་འཛིན་དགེ་བ་དཔག་མེད་སྐྱབ་པ་བས། །དབེན་པར་
ཉལ་ནས་སྟོད་པ་ཆེས་དགའ་སྟེ། །སྐྱལ་བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོ་བདེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས། །
འདམ་ཁ་མ་ཐོར་དགོས་སོ་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །སྐར་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་བྱུང་སྐྱོས་བཏང་བྱས། །
སྐྱོས་བཏང་བྱས་ཀྱིན་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་མ་ཉན། །དེ་དྲུང་དེ་བཞིན་བྱེད་ན་དེ་འདྲར་རེས། །
མདུན་མ་དེ་ལས་སྒྲོག་ཅིང་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །ད་ལྟ་ཁ་ནས་ཆོག་གསུམ་འདོན་གཤེས་ན། །
གདུལ་བྱ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་མ་བྱེད་གྲབས་བྱེད། །སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་གོགས་ལ་གིན་
ཏུ་ཆེ། །དེ་འདྲའི་གོགས་ལ་འཛམ་ཞིག་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །བཤེས་གཉིས་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉར་
ཞི་བའི། །གང་ཟག་ཅིག་གིས་སྐྱེ་མ་བྱེད་པར་གསུངས། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྐྱེ་མ་བྱས་ཀྱང་
ཀྱང་། །རང་གཞན་གཉིས་སྐྱེ་བྱེད་དོ་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །ཆོག་ཅམ་གཤེས་པས་རང་རྒྱུད་
མི་བྱལ་ཞིང་། །མཛོད་པོས་བསྟན་པའི་བྱ་བྱུང་བསྐྱབ་ཐབས་ལྟར། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཉན་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །མི་ཆོས་ལྟར་བྱེད་དོ་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །བསམས་པའི་གོ་བ་བཟན་པོ་
ཡོད་ཀྱང་ཏམ། །བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བ་དམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཀྱང་། །བཟན་པ་མ་ཐོབ་
རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་འཛིག། །གཉིས་མེད་སེང་གེར་འགྱུར་རོ་བྱུང་བྱེད་པུ་ཤེས་པ། །ཆོས་བརྒྱུད་འདྲེ་
ས་པའི་ཆོས་བཤད་བརྒྱ་བྱས་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་སྒྲོག་པར་

གསུངས། །བསོད་ནམས་གསར་དུ་གསོག་པ་མང་བྱུང་ཡང་། །མྱེད་བསགས་ཟད་དུ་མ་
 འཇུག་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །རང་རྒྱུད་མ་བྱུལ་གདུལ་བྱ་སྤྲུང་པ་ལ། །སློལ་དང་འགྲོ་སྟེ་བརྗེད་
 བས་འགྲོ་བ་ཡི། །དམ་ཚུལ་(༡༠བ)འཆོར་བའི་རྒྱུན་རབ་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད། །གཅིག་དང་
 གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པས་མི་ཚུགས་པས། །དམ་ཚུལ་འཆོར་བར་འགྱུར་རེ་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །
 དང་པོའི་རིང་ལ་ཨ་གསར་གཞན་ལས་ཆེ། །རྒྱུན་རབ་མ་ཐེག་ཕྱི་ནས་མ་འཁྱོངས་
 པས། །འབྲུལ་འབྲུལ་ཉིད་དུ་ཨ་གསར་ཡལ་འགྱུར་ཏེ། །ཁ་མེད་དང་པོར་འགྱུར་རེ་
 ཤྲུའི་སྤྲུལ། །དང་པོར་འདོད་ཡོན་དག་རུ་མཐོང་ན་ཡང་། །ཕྱི་ནས་འདོད་ཡོན་མེད་ན་
 བསྐྱེད་མི་ཚུགས། །ཆོས་ལ་བཤད་ཆོད་ཤ་ཆོད་གཉིས་སུ་སོང་། །ཆོག་དོན་འགལ་བར་
 འགྱུར་རེ་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །རང་ཉིད་བྱེད་ནས་རབ་རྟགས་མང་བསྟན་པས། །སློབ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་མི་ཚུགས་ཏེ། །སྤྱི་མའི་སྦྱོར་མཚང་གཏམ་ཉིད་འབའ་ཞིག་
 གྲུང་། །དཔོན་སློབ་དམ་ཉམས་བྱེད་དོ་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །སློབ་མ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་མའི་སྦྱོར་
 བརྗེད་ན། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལྟ་ཡང་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །དད་གུས་སྒྲིམ་པ་ཕྱི་ནས་
 གང་ནའང་མེད། །དོ་ཆ་དེ་འདྲ་ཡོད་དོ་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །ཞི་ཞིང་དུལ་བར་གྱུར་བའི་སྤྱི་མ་
 ལ། །སློབ་མ་དད་གུས་མི་བསྐྱེད་རང་དབང་མེད། །མི་འདོད་བཞིན་དུའང་ཉིད་དང་
 བཀུར་སྦྱིས་མཚོད། །ཞི་དུལ་འདུག་གམ་རྟོག་ཅིག་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །དང་པོར་ཆོས་སྣང་
 གཞན་པས་ཆེན་ཡང་། །བཟང་བཟང་ལོབས་ནས་བསྐྱེད་པས་ཚུགས་ཐབས་མེད། །
 ཐ་མར་ཁལ་དགོན་ཞིག་གི་ཆོགས་དཔོན་བྱེད། །བཤས་ཕྱགས་ཁལ་ལ་སྦྱོད་དོ་ཤྲུའི་
 སྤྲུལ། །ཁྱིམ་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བ་ཡི། །རབ་བྱུང་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པའི་
 གནས་ཐོབ་ནས། །རྒྱལ་པོ་རབ་པའི་བཀའ་ཉན་བྱེད་དགོས་པའི། །མཁན་པོ་སྟེ་
 དཔོན་ལ་སོགས་བྱེད་པ་ནི། །འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བ་བྱི་དང་ཤན་པ་ཡི། །བྲན་གཡོག་བྱེད་
 དང་བྱེད་མེད་ཤྲུའི་སྤྲུལ། །རང་ཉིད་གར་སྦྱི་རང་ལ་ཆ་མེད་ཀྱང་། །ཤི་གསོན་ཀུན་གྱི་

- 171 -

གཅིག་ཀྱང་མེད། །དུལ་བ་གསོན་པོར་ཡོང་ངོ་ཤུག་ཤིང་། །མི་གསུམ་ཆོག་ནས་
 བྱི་ནང་མ་འཆས་ནས། །རྒྱལ་ནས་གསོད་དང་བརྟུངས་པའི་གཏམ་ཉིད་གྲེང་། །ཡི་གེ་
 འདྲི་ནའང་གཟུང་དང་གཤགས་ཡིག་འདྲི། །ཁ་མཆུ་རྒྱན་དུ་ཡོང་ངོ་ཤུག་ཤིང་། །རྒྱལ་
 པོའི་བྲིམས་བཞིན་གསོད་དང་བརྟུངས་མེད། །ཆོས་བྲིམས་བྱས་ན་ཉན་པའི་མི་མི་
 འོང་། །བྱི་ནང་གང་ནའང་བྲིམས་མེད་བྱེད་པས་གང་། །ཤུག་ཤིང་གི་ཤུག་ཡོང་ངོ་ཤུག་ཤིང་།
 །འཁོར་ལ་ཞི་བའི་གཏམ་དག་མི་སྟོན་པར། །རྒྱལ་ཆོག་བསད་ཆོག་བཟས་ཆོག་
 འབྲུངས་པས་ཆོག །ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་(༡༡)བ་གཏམ་ཉིད་གྲེང་། །མི་
 དགའི་བཤེས་གཉེན་བྱེད་དོ་ཤུག་ཤིང་། །སྟོགས་པའི་མི་ལ་བདེན་གཏམ་གྱིས་མི་
 ཁྲོལ། །འོངས་སྟོད་བྱིན་པས་མི་ཁོལ་རང་སྤང་དང་། །གཞན་སྤང་ཐམས་ཅད་བྱེད་
 བར་མཐོང་བཞིན་དུ། །བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱེད་པར་མོད་དམ་ཤུག་ཤིང་། །གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་
 ལ་འདོད་ཆགས་ཆུ་ལྟར་གཡོ། །དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་མེ་སྤང་འབར། །སྤང་དོར་
 བརྗེད་པའི་གཏི་མུག་མུན་པ་ཅན། །འཛིག་རྟེན་སྤྲུལ་འདེབས་བྱེད་དོ་ཤུག་ཤིང་། །
 །གཞན་གྱི་ལོ་བརྒྱར་སྟོག་པ་བསགས་པ་བས། །མཁན་སྟོབ་བྱེད་པས་སྐད་ཅིག་
 བསགས་པ་ཕྱི། །དུལ་བ་མནར་མེད་མིན་པའི་འགྲོ་ས་མེད། །བྲང་ལག་འཐབ་མོ་
 སྟོར་ངོ་ཤུག་ཤིང་། །གསོན་ཆོ་གི་གསོན་ཀུན་གྱི་མགོན་སྐུ་བས་གྱི། །ཚུལ་ལུགས་
 བརྟུང་ནས་རང་ཉིད་འཆི་བའི་ཆོ། །མགོན་སྐུ་བས་བྲལ་ནས་སྤྱུ་ལྟ་གཙུག་བྱུང་དུ་འགྲོ། །
 འགྲོད་པའི་མེ་ཡིས་གདུང་ངོ་ཤུག་ཤིང་། །ན་ནིང་དུས་སུ་སྦྱིད་པ་བྱས་ལགས་ཏེ། །ད་
 ལྟའི་དུས་སུ་འདྲི་འདྲི་སྟུག་པ་ཞེས། །བྱི་ནས་འགྲོད་པའི་གཏམ་ཉིད་ཁོན་གྲེང་། །
 རང་གི་སྤྱན་རྟགས་སྟོན་ནོ་ཤུག་ཤིང་། །དང་པོ་རང་གིས་འཆོངས་ནས་བྱས་གྱུར་
 ཀྱང་། །བྱི་ནས་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་བྱུང་བ་སྐད། །འགྲོད་པ་སྦྱེས་ཀྱང་སྦྱེས་སར་
 འོག་པ་མེད། །རྗེས་མེད་དེ་འདྲ་བྱེད་དོ་ཤུག་ཤིང་། །བྱ་བ་གང་ལའང་རང་ཉིད་མི་

འདོད་ན། །མི་ཉན་མི་ལ་བྱ་བ་བས་གཅིག་གྱར་མེད། །ད་ལྟ་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་
 དུས་འདིར། །པོ་ཚོད་རེམ་ལས་བཟུང་ཞིག་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །ཅི་སྐད་སྤྱོད་འདི་གཞན་གྱི་
 མཚར་བཟོད་ཕྱིར། །སྤྱོད་པ་པ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ་འགོར་བར། །ཁྱོད་ལ་འདི་འདྲ་སྤྱོད་
 པ་འདུག་གོ་ཞེས། །ཁྱོད་ལ་བྱ་གཏོར་ཡིན་ནོ་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །ཚུལ་བྱིས་པ་འཆལ་བ་སྤྱོད་
 པའི་གོགས་ལྷན་དང་། །ཆོག་གསུམ་ཅམ་གྱི་གཏམ་ཡང་མི་བྱ་གསུང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཚུལ་འཆལ་ལྷན་དང་གཏམ་འགོགས་ཤིང་། །ཐུག་དང་མཚོད་པ་བསྟེན་བཀྱར་ལ་
 མོགས་པ། །བྱེད་པ་མེད་པར་འདུག་གམ་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །སྤྱོད་པ་གཅིག་ཡོད་སྤྱོད་
 བསྟེན་ལ་ལྟ་ཡོད། །སྤྱོད་པ་བཟུང་ཡོད་སྤྱོད་པ་བསྟེན་ཡོད། །སྤྱོད་པ་ལ་མི་
 འདོད་བདེ་བ་འདོད་བཞིན་དུ། །སྤྱོད་དོར་ལོག་པར་མ་སྤྱོད་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །ར་མོགས་
 ལྷན་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཁོ་ན་ཡིན། །མེད་དུ་མི་(༡༥)རུང་ཅམ་པ་ཁོ་ན་སྤྱོད། །ཅམ་པ་
 བྱེད་ཅམ་མི་ལྟར་བྱས་གྱར་ཕྱིར། །གཏུལ་བྱ་སྤྱོད་པའི་དོན་མེད་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །རང་རྒྱུད་
 མ་དུལ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་ཡི། །འདྲེན་པ་བྱེད་པར་ཆོས་ལས་གསུངས་པ་མེད། །འཛིག་
 རྟེན་འདི་ཡི་བདེ་བ་ལ་བསམས་ན། །རང་ཉིད་གཅིག་ཤུར་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་པ་མེད། །
 ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་དང་མི་མཐུན་པའི། །གཏུལ་བྱ་སྤྱོད་པ་མ་དགའ་ཤུག་འཁྱུང་
 སྤྱོད་ཀྱིས། །གཏུལ་བྱའི་འགོ་དོན་བྱེད་པར་ཁྱོད་དགའ་ན། །འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་སེམས་
 ཅན་བཟུང་ག་ཅམ། །སྐད་ཅིག་རེ་ལའང་སྤྱོད་པའི་ལུས་པ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་རྒྱལ་རེམ་
 དང་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཟ་རིངས་བྱས་གྱར་ན། །སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད་པོ་མ་
 བྱས་པར། །སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར། །རང་རྒྱུད་སྤྱོད་དུ་ཆུག་ཅིག་
 ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །ས་བོན་སྤངས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད། །རང་རྒྱུད་སྤྱོད་ནས་བཏན་
 པ་ཐོབ་ཆོད་ཡིན། །དེ་ཆོག་ཞུ་དོན་བྱ་བའི་དུས་སུ་གསུངས། །དེ་འདྲ་འདུག་གམ་
 རྟོག་ཅིག་ཤུག་འཁྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས། །ད་རེས་རྒྱལ་མ་ཆོས་དང་མཇལ་དུས་འདིར། །སྤྱོད་ནས་རུས་

པ་བསྐྱེད་དེ་མ་འབད་ན། ཉེས་པ་སྤུ་ཡིས་ཀྱང་རན་སོང་སྟེ། ཁྱིས་ནས་དལ་འབྱོར་
 མི་ཐོབ་ཤུག་ཉེས་ས། གཞུང་ཟབ་ཁ་ནས་འདྲེད་པའི་མི་ལྟ་བུར། ལམ་ཅིག་འདྲེད་
 བས་སྤང་ལ་ཁྱོག་པ་དགལ། འདྲེད་རང་ལ་གང་བྱེད་ཡོད་དུས་འདིར། གཏམ་གྱི་བདེ་
 བ་སྐྱབས་ཤིག་ཤུག་ཉེས་ས། འདྲེད་གཏམ་བྱ་སྤྱད་ལ་མ་དགའ་བར། ཆོགས་གཉིས་
 གསོག་དང་སྒྲིབ་སྒྲོང་ལ་འབད་ན། མཛོན་མཚན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱིས་ཀྱང་། །
 འཆི་དུས་དགའ་བྱེད་སྒྲོལ་ཤུག་ཉེས་ས། སྐད་ཅིག་ཅམ་ལའང་ཉེས་པ་མང་གསོག་ན། །
 ཐོག་མེད་དུས་ནས་བསགས་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱིས་བདེ་བའི་ལམ་མི་
 ཉེད། ཉེད་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲོང་རེམ་ཞིག་ཤུག་ཉེས་ས། མཐོ་རིས་ཐར་པའི་བདེ་བ་གང་འདོད་
 ཀྱང་། ཆོགས་གཉིས་མང་དུ་བསགས་པའི་ལག་ན་འདུག བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
 ཆོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་ལ། བག་ཆགས་རེམ་ལས་ཞོག་ཅིག་ཤུག་ཉེས་ས། ཞེས་
 གྲོས་འདེབས་བདུན་ཅུ་མ་འདི་ཤུག་ཉེས་སྒྲོང་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་
 རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྐར་གི་གཙུག་(༡༩བ)ལག་ཁང་དུ་སྤྱད་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་
 སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

རང་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་བསྐྱེད་རིང་མོ།

༥ ཅེས་གྲུ་བྲུ གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་འདོད་མ་ལུས་འབྱུང་། སྐྱབས་བསྐྱེད་བ་
 མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ། བདག་གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བྱུགས་རྗེས་བཟུང་། སྒྲིབ་ལྟོན་ནི་
 གསོན་དང་འགྲོ་བ་ཀྱར། མི་ར་ལ་བདེན་པའི་གཏམ་ཞིག་ཡོད། ཁྱེད་ཅག་ཆོ་འདིའི་
 སུན་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་ཁྱིར། སྤྱི་བསྐྱེད་དགའ་སྤྱད་བརྒྱ་སྒྲོང་བཟོད་བྱེད་ཀྱང་། །
 འབད་པ་དོན་མེད་ལགས་པར་བདག་གིས་གོ། །རང་གིས་ཆོ་སྒྲིབ་ལས་བཟང་ཅི་

བསམས་དང་། ཆོ་འདིར་ལས་བཟང་ཅི་བསམས་མ་གཏོགས་པ། འབད་ཚུལ་ཅིས་
 གྱུར་འགྲུབ་པ་མི་མྱོད་པས། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་དུ་འདུག་
 བ། ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་ལྷ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། རང་གིས་ཆེ་སྟོན་ལས་བཟང་
 བསམས་གྱུར་བ། ཆོ་འདིར་འབད་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་གྱུར། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
 བསོད་ནམས་སྟོབས་ལྷ་བྱུང། མ་འབད་པར་ཡང་སྤུན་ཆོགས་ཡོང་རེས་པས། འཛིག་
 རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་དུ་འདུག་བ། ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་ལྷ་ཆོས་ཤིག་
 རང་མཛོད། རང་གིས་ལས་བཟང་བསམས་པ་མེད་གྱུར་བ། དབུལ་པོས་ཆེ་གང་
 འབད་ཚུལ་བརྒྱབས་གྱུར། སྤྲུག་པོ་ཡོང་དུས་མེད་པ་མཛོན་སྤྲུལ་མཐོང་། འབད་
 པས་སྤུན་ཆོགས་འགྲུབ་པ་མི་འདུག་པས། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 རང་དུ་འདུག་བ། ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་ལྷ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། འབད་ན་ཡོང་ལ་མ་
 འབད་མི་ཡོང་བ། ཁྱིམ་པ་ནམས་ལ་དབུལ་པོ་ཡོང་མི་མྱོད། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ནམས་སྤྲུ་
 གས་འཆི་རེས་གྱུར། དེ་ཡི་རིམ་པ་ལོག་ནས་བསྐྱེད་འདུག་པས། འཛིག་རྟེན་ཆོས་
 བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་དུ་འདུག་བ། ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་ལྷ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། འ
 དེས་ན་ཆེ་འདིའི་སྤུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ཀུན། རང་གི་བསོད་ནམས་ཉིད་ལ་རག་ལས་
 པས། སྤུན་ཆོགས་སྐྱབ་སྟོ་ཐམས་ཅད་སྐྱུར་བྱས་ནས། བསོད་ནམས་མང་དུ་གསོག་
 ལ་བཙུན་དགོས་པས། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་དུ་འདུག་བ། ཅམ་
 གྱིས་ཞོག་ལ་ལྷ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། བྲམ་(1) 33) གྱིས་འུག་པའི་འཆོ་བ་སྦྱོར་
 བ་དེ། ལས་གྱིས་བཤམས་ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། འུག་པས་འབད་ཚུལ་བྱས་
 པས་བྱུང་བ་མིན། དེ་བས་འབད་ཚུལ་བྱེད་དོན་མི་འདུག་པས། འཛིག་རྟེན་ཆོས་
 བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་དུ་འདུག་བ། ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་ལྷ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། འ
 དབུལ་པོར་སྤྲུག་ཁོ་ཁོ་ཡོང་བ་དེ། ལས་གྱིས་བཤམས་ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། འ

མ་འབད་པ་ཡི་མུ་གེ་བྱང་བ་མིན། །དེས་ན་གང་ཡོད་ལས་ལ་རག་ལས་པས། །འཛིག་
 རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་
 རང་མཛོད། །ཅེས་བདག་གཞན་ནམས་ལ་སྒྲིབ་བསྐྱེད་དུ་སྒྱུར་བ་འདི་བཙུན་པ་སློ་
 གོས་མིང་ཅན་གྱིས་དབེན་གནས་བཟང་ལུང་དུ་སྒྱུར་བ་དགེ་ཞིང་བཟླ་ཤིས་པར་གྱུར་
 ཅིག། །

བཤེས་གཉེན་ལུ་འབུམ་མ།

༥ བ་མོ་གྲུ་ལྟ་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱི་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ལྷན་པའི། །སྒྱབས་གནས་སླ་
 མ་མཆོག་གིས་བྱགས་རྗེས་བཟུང་། །གདུལ་བྱ་བསྐྱོབ་སྤྲུང་པར་རིངས་པ་ཡིས། །
 བཤེས་གཉེན་ནམས་ལ་ལུ་བ་ཆོག་གསུམ་ཡོད། །གདུལ་བྱའི་བྱིར་དུ་འབད་པ་བརྒྱ་
 བྱས་ཀྱང་། །རང་གི་ལས་མཐུ་གང་ཡོད་མ་གཏོགས་པ། །འབད་ཚུལ་བྱས་པས་འབྲུབ་
 པ་མི་སྤྲོད་ཅིང་། །གདུལ་བྱའི་འབད་ཚུལ་རང་སྤྲུག་ཏུ་འདུག་པས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་
 བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་
 མཛོད། །གཞན་དོན་ཡོང་བའི་སྒྲིབ་ལས་ཡོད་གྱུར་ན། །གདུལ་བྱའི་འབད་ཚུལ་སྤྲོད་
 ཅིག་མ་བྱས་ཀྱང་། །སྤང་ཡང་བརྟོལ་ནས་ཤ་མོ་སྒྲེ་བ་ལྟར། །བྱུང་དོགས་བྱས་ཀྱང་
 གདུལ་བྱ་འོང་ངེས་པས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་ན། །
 ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །ཁྱེ་བོད་བྱོན་པའི་དམ་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། །གདུལ་བྱའི་འདུ་འཛི་བྱུང་དོགས་བྱས་གྱུར་ཀྱང་། །གདུལ་བྱའི་ཤ་མོ་དབང་
 མེད་རང་དབང་དོལ། །དུས་ལ་མ་བབ་གདུལ་བྱ་སྤྲུང་འདོད་པའི། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་
 བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །
 གཞན་དོན་ཡོང་བའི་ལས་བཟང་མེད་གྱུར་ན། །གདུལ་བྱའི་འབད་ཚུལ་བྱེ་བ་བརྒྱ་བྱས་

ཀྱང་། །(༡༣༧)ཉ་ག་བཟུང་བས་ལ་ག་ཤོར་བ་ལྟར། །རང་གི་དོན་ཡང་ཤོར་ནས་
 འགྲོ་ངེས་པས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་
 གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །ལྷ་རྣམས་ཆེ་གང་བདེ་སྦྱོང་ཁོ་ན་སྦྱོང་། །
 དཔུལ་བ་ཆེ་གང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སྦྱོང་། །ལས་མཐུ་མ་གཏོགས་འབད་ཚུལ་བྱུང་བར་
 མིན། །གཞན་དོན་ཡོང་བའང་ལས་ལ་རག་འདུག་པས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །དུས་ལ་
 མ་བབ་གདུལ་བྱ་འདོད་པ་རྣམས། །ཤིང་ཐོག་འབྲས་བུ་མ་སྒྲིན་ཐོས་པ་ལྟར། །སྤྲུ་
 བསགས་ལས་བས་ཕྱི་མའི་གཤམ་སྤྲུ་འགྱུར། །གང་ལ་འང་ལྷ་རྒྱ་མེད་པ་འོང་ངེས་
 པས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་
 དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །དཔུལ་པོས་ཁང་ཆེན་ཅིག་ལ་འབད་བྱས་ཀྱང་། །སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མེ་འོབས་ལྷ་བུར་ཚུད་འགྱུར་ཞིང་། །ཁང་པ་མེད་ལ་དངོས་པོ་བཟང་པར་འགྱུར། །
 དུས་ལ་མ་བབ་གདུལ་བྱ་དེ་འདྲ་བའི། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་
 དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །སྒྲོན་ལས་མེད་ཀྱང་
 གཞན་དོན་ཡོང་གྱུར་ན། །བཤེས་གཉེན་ཀུན་ལ་གདུལ་བྱ་ཡོང་ངེས་ཀྱང་། །དེ་ལྟ་མིན་
 པ་མཛོད་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་བས། །གདུལ་བྱ་འབད་པས་འགྱུར་བར་མི་འདུག་པས། །
 འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་སྤྲུལ་རང་དུ་འདུག་ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་
 ཤིག་རང་མཛོད། །རང་གིས་འབད་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བྱས་ཀྱང་། །འགྲོ་མང་རྒྱ་མཚོ་རང་
 འགར་འདུ་བ་དེ། །གདུལ་བྱ་དུས་ལ་བབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེ་ལྟར་མེད་པར་
 གདུལ་བྱ་སྤྲུང་འདོད་པའི། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་དུ་འདུག་
 ན། །ཅམ་གྱིས་ཞོག་ལ་དམ་ཆོས་ཤིག་རང་མཛོད། །ཅེས་བཤེས་གཉེན་ཞུ་འབུལ་མ་
 འདི་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྲུང་བའོ། །

ཚུལ་གཞི་རྒྱུ་མཁོ་མ།

༥ བསོད་ནམས་ཡི་ཤེས་ཚུལ་གཞི་རྒྱུ་རབ་རྫོགས་ཏེ། །ལུང་རྫོགས་ཡོན་ཏན་མ་
 ལུས་མཐར་ཐུན་ནས། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མགོན་དང་སྐྱབས་གྱུར་པའི། །སྐྱབས་གནས་
 གྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཉོན་(༡༧)དང་དགེ་སྦྱོར་སྟོན་གྲོས་མིང་། བྱིས་
 སྤངས་བསྟན་ལ་རབ་བྱུང་བྱས་གྱུར་ཀྱང་། བྱིས་པའི་སྦྱོད་ལས་བྱུང་བར་མ་བོན་ན། །
 རབ་བྱུང་སྟོམ་པ་སྤངས་པས་ཅི་ལ་པན། །ལགས་སོ་ཡུ། སྟོན་གཙོད་རྒྱ་སྟོན་རང་
 བཞིན་སྟོན་པ་དང་། བྱི་བྱོའི་ཁ་བས་ཆང་སྟོན་བཅས་པ་ཡི། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་
 བྲ་ཞིང་བྲ་བ་ཡང་། །རང་གི་སྟོན་ལྟར་གཙོས་པར་བསྟུངས་ནས། །ར་ནི་ཡར་ལ་ཡར་
 ལ་འགྲོ་བ་དང་ལགས་སོ། བྱེད་རང་རྣམས་ཀྱང་ཡར་ལ་ཡར་ལ་རང་བྱོན་དང་། །ཉོན་
 དང་དགེ་སྦྱོར་སྟོན་གྲོས་མིང་། །གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་སྦྱངས་ཀྱང་། །
 ཉམས་ལེན་བྱེད་ཆེ་དེ་ཡིས་མ་པན་ན། །གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་བྱས་པས་ཅི་ལ་
 པན། །ལགས་སོ་ཡུ། རྣམ་མཁུན་ཐར་པའི་གླིང་དུ་འབྱུག་པའི་ཆོ། ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་
 རོར་རྣམས་ལེགས་བསྟན་ནས། །ཉམས་ལེན་འཕོངས་པའི་དབུལ་བ་བསལ་བྱས་
 ཏེ། ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་ཐོ་བྱུང་བསྟན་ནས། །ར་ནི་ཡར་ལ་ཡར་ལ་འགྲོ་བ་དང་
 ལགས་སོ། བྱེད་རང་རྣམས་ཀྱང་ཡར་ལ་ཡར་ལ་རང་བྱོན་དང་། །ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོར་
 སྟོན་གྲོས་མིང་། །དཔེན་པ་བསྟན་ནས་ཅེ་གཙོག་བསྟོན་བྱས་ཀྱང་། །ཡོན་ཏན་མ་བོ་བ་
 སྦྱོན་ཡར་མ་སྦྱངས་ན། །ཅེ་གཙོག་སྟོན་སྟབ་བྱས་པས་ཅི་ལ་པན། །ལགས་སོ་ཡུ། ཐོག་
 མ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་རྣམས། །ལུང་དང་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ཡིས། །
 ལེགས་པར་དབྱེད་དང་ཅེ་གཙོག་འཛིན་པ་ཡི། །བསམ་གཏན་དཔའ་བོའི་མཚོན་ཆས་

- 179 -

སྐྱུག་ལ་ཞུགས་དང་སྒྲིམ་སྒྲུབ་བྱས། །ཀུན་ལ་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་བཏང་ནས། །རྩི་ཡར་
ལ་ཡར་ལ་འགྲོ་བ་དང་ལགས་སོ། །ཁྱེད་རང་རྣམས་ཀྱང་ཡར་ལ་ཡར་ལ་རང་བྱོན་
དང་། །ཞེས་ཆོས་གཞས་རྒྱུ་ཐོབ་བཅས་པ་འདི་བཅུན་པ་སློབ་གྲོས་མིར་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་
བ་དག་ལེགས་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག། །

དབེན་པའི་གནས་བརྗོད་པ།

༥ སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་བཅུད་བྱས་ཏེ། །རང་ལ་སྦྲུལ་བསྒྲུལ་འདི་སྐད་སྒྲ། །ཉོན་དང་
ཤུག་ཉི་དག་སློང་ཁྱོད། །འདྲུ་འཛིན་གནས་ལ་སྟེན་པ་རིང་སྒོངས་ལ། །སྟོག་བཞིན་དུ་
ནི་དབེན་པ་བསྟན་པར་གྱིས། །དོན་རྣམས་ཏུ་ཞིང་བྱ་བ་གིན་དུ་ཏུང་། །རིག་པ་
དྲངས་གིང་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་འདྲུ་ཏུང་། །དབེན་པའི་གནས་སྤྱོད་བསམ་སྒྲིམ་པ་དང་། །
མདོ་འདོན་བསྒྲས་བརྗོད་འགྲུབ་པའི་བརྒྱ་ཆ་ཡང་། །རྣམ་རྟོག་གིས་གཡེངས་དོན་མང་
བྱ་བ་མང་། །གཉིད་རྒྱགས་གྱིས་ལོན་འདྲུ་འཛིན་གནས་དག་(143)ཏུ། །འགྲུབ་མི་
སྟོན་ཅིང་འདྲུ་འཛིན་གནས་དག་ཏུ། །རྟོན་གསུམ་བཞེང་དང་སྦྱོན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་
སོགས། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་གྱུར་གྱང་། །ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་པ་
མདོ་འདོན་བསྒྲས་བརྗོད་སོགས། །ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་འདུ་བསོད་ནམས་དཔེར་མི་ཤོད། །
རྟོན་གསུམ་བཞེང་དང་སྦྱོན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་ལ། །གསེར་དཔུལ་ལ་སོགས་ལོར་མང་དུ་
མ་དགོས། །སོ་སོའི་སྒྱེ་བོས་འབད་ཚུལ་མ་བརྟེན་བར། །ཡིད་ཅམ་གྱིས་ནི་ལོར་མང་
འབྱུང་མི་སྟོན། །ལོར་བྱིར་དུ་ནི་འབད་ཚུལ་བརྟེན་གྱུར་ན། །དག་རྣམས་འགག་ཅིང་
ཉེས་སྦྱོན་རང་གིས་འགྲོ། །རྣ་བ་བཅད་པའི་འཕོངས་གྱི་ལྷན་པ་ལྷང་། །ལོར་མང་
བསྒྲུབས་ནས་སྦྱོན་པ་གཏོང་བ་ལ། །མཁས་པ་སྤྱི་ཞིག་དགའ་བ་བསྟེན་པར་བྱེད། །

ལ་རྩེས་མུ་དང་རྒྱ་མཚོའི་མུ་ལྷ་བུར། སྤྱིན་དང་རྩྱལ་བྱིམས་བསོད་ནམས་བྱད་པར་
 ཅ། རྩྱལ་བྱིམས་ཉམས་ལེན་དབེན་པའི་གནས་དག་ཏུ། འབྲུག་འབྲུག་ལྷ་བུ་གཞན་
 ཏུ་འབྲུག་མི་སྤྱིད། སྤྱིན་དང་རྩྱལ་བྱིམས་ལམ་གྱི་མཐུན་སྦྱེན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཤམ་
 དབ་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན། འདྲུ་འཛི་ཅན་ལ་བསམ་གཏན་སྐལ་བ་ཆད། བྱད་
 པར་འདི་དག་ལེགས་པར་རྟོགས་གུར་ན། མཐས་པ་སྤྱིག་འདྲུ་འཛི་སྤྱོད་མི་བྱེད། །
 ཅས་དབེན་པའི་གཏམ་བརྗོད་པ་འདི་བཙུན་པ་སྤྱོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱ་རྒྱལ་ཏུ་
 གུར་བ་འདིས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་པར་གུར་ཅིག། ॥

གློ་མ་དོན་སྣང་པོ།

༧ ཤེས་ལྷན་དག་གིས་ཆོས་ལ་འབད་རིགས་ཏེ། ཆོས་མེད་མི་ནི་རྒྱལ་པོའི་
 རིགས་སྐྱེས་ཀྱང་། །ས་ཡི་སྟེང་ན་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར། །གྲགས་པ་དན་པས་
 འཛིག་རྟེན་བྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ལྷ་མི་ཀུན་གྱིས་བརྟན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར། །སྤྲུག་
 བསྐྱེད་བརྒྱ་བྲག་དུ་མས་གཅོས་བཞིན་དུ། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོར་
 སྒྲི། །དཔུལ་བར་མེ་ཆེན་དབུས་སུ་སྒྲིག་འགྱུར་ཏེ། །ཡི་དྲུགས་གནས་སུ་བཀའ་བློན་གྱིང་
 སྒྲོམ་པས་གཟིར། །དུད་འགྲོའི་གནས་སུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཞིང་། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཁོ་ནས་གཟིར། ཆོས་བཞིན་སྤྲད་ན་རིགས་དན་བཤམ་པ་ཡང་། །རྒྱལ་པོ་ཡིས་
 ཀྱང་བཀྱར་སྟེའི་གནས་སུ་འགྱུར། །གསེར་དབུལ་རྟ་དང་(༡༥བ)གྲུང་པོ་ལ་སོགས་
 པའི། རྟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་ཆོང་འདུས་བཞིན་འདུ་ཞིང་། །སྟོན་པའི་གྲགས་པ་སྟོགས་རྣམས་
 ཀུན་ཏུ་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་བདེ་ནས་བདེར་འཕོ་སྟེ། ཆོངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་
 ཡི་མཆོག་རྣམས་སམ། །རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་མི་ཡི་མཆོག་འགྱུར་ནས། ཆོགས་མེད་

སངས་རྒྱལ་གོ་འཕར་བརྟེན་གྱི་ཏེ། །འགྲོ་བའི་སྐྱབས་མགོན་སྤྱོད་མེད་པར་འགྱུར། །
དོན་འདི་རྟོགས་ནས་སུ་ཞིག་ཆོས་མི་བཟྱ། །ཆོས་ལ་མི་བཙོན་རྟག་ཏུ་བཟའ་བཏུང་
སེམས། །གཞོག་ཆུང་ཉེས་མང་ནོར་གྱི་འབད་ཚུལ་བྱེད། །དོན་མེད་ལེ་ལོས་དུས་
རྣམས་འདའ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་མི་ཡི་གཟུགས་ཅན་དུང་འགྲོ་ཡིན། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤོང་ར་
ལྷན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཆོས་ལ་འབད་པར་རིགས། །སྒྲོམ་དོན་སྤྱིར་པོའོ། །
དེ་ཡང་ཆོས་འདོད་པ་དག་ལ་ཡིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་དོན་དུ་བཙུན་པ་སྤོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྦྱར་བ་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

སྤྱོད་མེད་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །

༥ ། བཟོ་གྲུ་སྤྱ །བཀའ་དྲིན་མཉམ་མེད་ཤུག་རི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། །སྟིགས་དུས་མ་
རུངས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱིར། །ཐ་མལ་སྤུལ་སྤུ་པན་བདེའི་ལམ་སྟོན་པའི། །དྲིན་
ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བསྟན་བཅས་ཐམས་ཅད་ནས། །
དངོས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཅ་སྤྱོད་མཐར་གསུངས། །དངོས་གྲུབ་འདོད་ན་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མ་
རྣམས། །ཚུལ་བཞིན་མཉེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཤུག་རི་སྤྱོད་སྤྱོད། །དེ་ལྟ་རང་ལ་སྤྱོད་མ་མང་ཡོད་
གྱུར། །ཉེ་རིང་མེད་པའི་མོས་གྲུས་མི་བྱེད་པར། །གཅིག་ལ་གཙོ་བོར་ཞེན་པ་བྱེད་པ་
དེ། །པོ་རུས་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་འདོད་ཆགས་ཡིན། །དེ་ལ་མོས་གྲུས་མི་བྱེད་ཤུག་རི་
སྤྱོད་སྤྱོད། །མོས་གྲུས་གནད་དུ་བསྟན་པའི་མི་ཡིན་ན། །སྤྱོད་མ་རྣམས་ལ་ཆགས་སྤང་བྱེད་
མི་སྤྱོད། །སྤྱོད་མེ་ཆུང་ཁྱད་པར་ཡོད་གྱུར་གྱུར། །མོས་གྲུས་ཁྱད་མེད་དགོས་སོ་
ཤུག་རི་སྤྱོད་སྤྱོད། །དེ་ལྟ་རང་དང་ལྟ་སྤྱོད་མི་གཅིག་ན། །ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་ནས་མི་སྟོན་སྟོན་
ཆོགས་སྤོག །དེ་ནི་དཔུལ་བ་མིན་པ་འགྲོ་ས་མེད། །ལྟ་སྤྱོད་ཆགས་སྤང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤིག་

ཤུག་འཁྱུང་གིས། ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་ནས་མོས་གྲུས་མི་བྱེད་ན། །དང་པོར་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་
ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད། །ཕན་ཐོབ་པའི་དཔུང་ལ་བའི་རྒྱ་དེ་རྒྱུ་བ་(༡༥ན)དོན་མེད། །ལོང་བས་
སྒྲུང་མཁུག་གིས་ཤིག་ཤུག་འཁྱུང་གིས། རྩོན་ཆེ་རྩོན་པས་སྤྱད་པ་སྤྱད་པའི་ཆོ། ཆོག་ས་
བཅད་བྱེད་ཅམ་ཉན་པའི་སྒྲ་མ་ཡང་། །ལུས་སྒོག་ལོངས་སྤྱད་ཀུན་གྱིས་མཉེས་པར་
བྱས། །འདི་ལ་མཐོང་བས་མ་ཐོང་དང་ཤུག་འཁྱུང་གིས། ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་ཅམ་ཞིག་ལས་
མ་ཉན་ཡང་། །དེ་ཡི་བཀའ་དྲིན་དེ་ལ་འཁོར་ཐབས་མེད། །དེ་ལས་མང་བ་ཉན་ན་ལྟ་
ཅི་སྒྲོས། །བཀའ་དྲིན་མེད་ཅམ་མ་སྒྲུ་ཤུག་འཁྱུང་གིས། ཐོག་མ་མེད་ནས་ད་བར་འབྱུངས་
པ་འདི། །ཕན་བདེའི་ལམ་མཆོག་མ་ཐོར་རྩོན་པ་ཡི། །དགེ་བའི་བཤེས་དང་མ་སྤྱད་པ་
ཡིས་ལན། །ད་ནི་ཕན་བདེའི་ལམ་རྩོན་བྱུང་བྱུང་བ། །བཀའ་དྲིན་འཁོར་ཐབས་འདུག་
གས་ཤུག་འཁྱུང་གིས། རྩོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཕན་བདེའི་
ལམ་མི་རྩོན་པ་ཡི་མི་མིད། རྩོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་ཉན་ཡང་། །
མོས་གྲུས་སྒྲིང་ནས་བསྐྱེད་ཅིག་ཤུག་འཁྱུང་གིས། །ཕན་བདེ་སྤྱིད་ཆོད་སྒྲ་མའི་བཀའ་དྲིན་
ཡིན། །བྱད་པར་བྱིས་པ་སོགས་ལ་མེད་པ་ཡི། །རབ་བྱུང་སོགས་ལ་བདེ་སྤྱིད་དཔག་
མེད་ཡོད། །སྒྲ་མ་ཁོ་ནའི་དྲིན་ཡིན་ཤུག་འཁྱུང་གིས། །སངས་རྒྱས་སྒྲ་མར་དག་ལས་ལྟ་ཅི་
སྒྲོས། །ད་ལྟ་ཉན་པའི་གོགས་ལའང་དྲིན་ཆེ་ཟེར། །སྒྲ་མའི་དྲིན་ལས་ཕན་བདེ་ཀུན་
འབྱུང་ན། །སྤྱི་དྲིན་འཁོར་ཐབས་འདུག་གས་ཤུག་འཁྱུང་གིས། །སྤྱི་བ་སྤྱི་མར་ཕན་བདེའི་
ལམ་ཤེས་པའང་། །བཤེས་གཉེན་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། །དེ་ཡི་རྟེན་
འབྲེལ་ད་ལྟ་མ་སྒྲིགས་ན། །ད་གཟོད་འཁྱོད་ཀྱང་ཕན་མེད་ཤུག་འཁྱུང་གིས། །མེས་མཆོག་
ཀུན་ལའང་རྩོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །དག་སྒྲུང་དགོས་པར་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ནས་
གསུངས། །སྒྲ་མར་དག་སྒྲུང་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་སྒྲོམས་ཤིག་
ཤུག་འཁྱུང་གིས། །སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མདུན་འདིར་བྱོན་ཀྱང་ཀྱང་། །རང་པོའི་སྤྱི་བ་པས་

ནལ་མང་མཐོང་མི་སྤྲོད། །སྐད་གསལ་བ་དཔལ་དུ་མ་མཐོང་གུར་གུར། །སངས་རྒྱལ་
མེན་པར་མི་འགྲུབ་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །རང་རེའི་ལས་རན་སྤྲོད་པའི་ཆེ་ཆོད་ལ། །སྤྲོ་མ་མི་
རུ་མཐོང་བའང་དགའ་ཆོད་ཡིན། །ཁྱི་དང་བོང་སྤར་མ་མཐོང་བསོད་ནམས་ཆེ། །མོས་
གུས་སྤྲོད་ནས་བསྐྱེད་ཅིག་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །(196བ)སྟོན་པ་ལེགས་པའི་ཀུན་ཐོག་པོར་
མཐོང་། །དེ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་མ་ཡོད། །དེས་ན་སྟོན་གྱི་ནམ་པ་ཅི་མཐོང་
ཡང་། །རང་གི་སྤྲོད་པར་རྟོགས་ཤིག་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །མཁུ་ནད་ཅན་གྱིས་དུང་དཀར་
སེར་པོར་མཐོང་། །ལོག་རྟོག་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཐོག་པོར་མཐོང་། །དད་ལུན་མི་
ཡིས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་མཐོང་། །འདི་ལ་འདམ་ཁ་གྱིས་ཤིག་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །
སངས་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱོམས་སངས་རྒྱལ་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག། །ཐོག་པོར་བསྐྱོམས་ན་ཐོག་
པོའི་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག། །བྱིན་རྒྱལ་འདི་ནི་མོས་གུས་རྗེས་འབྲང་ཡིན། །འདི་ལའང་
འདམ་ཁ་གྱིས་ཤིག་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །སངས་རྒྱལ་ནམས་གྱིས་དངོས་སྤྱི་བསྐྱོམས་ནས། །
དམ་ཆོས་སྟོན་པ་དག་ཐོད་ཆ་ཆད་ཡིན། །སྟོགས་པའི་དུས་སྤྱི་བསྐྱོམས་རྗེས་ཐོག་པོར་དུ། །
རང་རེ་སྤྱི་བསྐྱོམས་ནམས་གྱིས་ཉེ་དུས་འདིར། །དམ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྲོ་མའི་དྲིན་འདི་
ནི། །སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ལྷག་གོ་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །སྤྲོ་མ་ཚུལ་བཞིན་མཉེས་པར་མི་བྱེད་
པའི། །མི་ལ་སངས་རྒྱལ་ནམས་གྱིས་སྟོབ་མི་སྤྲོད། །དེ་ཆེ་སྤྱི་བསྐྱོམས་རྒྱལ་མཆོར་ལྷུང་
འདི་ལ། །མགོན་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱོམས་ལ་འཆོལ་ལམ་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །མཆོམས་མེད་ལྷ་དང་དཔལ་
པའི་ཆོས་སྤྲོད་དང་། །སྤྲོད་པ་རྗེས་མཆོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས། །སྤྲོ་མ་སྤྲོད་ནས་སྟོད་
པ་སྤྲོད་ཆེ་བར། །ཐམས་ཅད་མཁུ་ནད་པས་གསུངས་སོ་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །དེས་ན་སྤྲོ་མ་བརྒྱ་
དང་སྟོད་ཡོད་ཀྱང་། །ཀུན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་མོས་གུས་གྱིས། །སངས་རྒྱལ་དངོས་སྤྱི་
བསྐྱོམས་ཤིག་ཤུག་ཤུག་སྤྲོད། །མོས་གུས་རྒྱུད་ན་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་པ་ཡོད། །བཀའ་
བཞིན་བསྐྱེད་ན་སྤྲོད་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། །དེ་ཆེ་འདི་བྱི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ནམས། །

བསམས་པ་རི་བཞིན་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པས། གྲོ་མ་ཚུལ་བཞིན་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་
 མི། འདྲེན་པོ་ལྟ་བུར་གྱིན་ཏུ་སྒྲུབ་ན་ཡོང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལྟར་འབྱུང་བ་
 ཆོག་མེད་ཡོང་། གྲོ་མ་མཉམ་པར་གྱིན་གྱི་གྲུ་ཡིན་པས། ཁངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 མཐོང་སྒྲུབ་མཆོད་པ་བས། གྲོ་མའི་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་གྲུ་མཆོད་བསོད་ནམས་ཆེ། དེས་ན་
 མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། གྲོ་མའི་བསྒྲུབ་བཟུང་གྱིན་གྱི་གྲུ་
 ཡིན་པས། གྲོ་མ་མཆོད་ཆོས་ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་ནས། མཆོད་པ་(༡)ལྟར་བཞིན་ཏེ་སྒྲོབ་པ་
 གྱིན་གྱིན་སྒྲོབ། ཁངས་རྒྱས་མཆོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡོང་ངེས་མེད། མཆོད་ཡུལ་གྲོ་མ་
 བཟུང་རྒྱུ་ཡིན་པས། དྲིན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། སྒྲོའི་མཚུངས་པ་
 མེད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། ལན་བདེའི་ལམ་སྒྲོབ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། འགྲོ་ཀྱན་པ་
 མ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། མ་རིག་ཐུན་སེལ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། ལན་འགྲོའི་སྒྲོ་
 འགྲོགས་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། སྒྲོབ་ནམས་ཀྱི་ཟད་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། ལྟ་
 ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྟ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཀྱན་སེལ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་
 ལོ། ལད་བ་ཀྱན་སྒྲུབ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། ལད་ག་གི་ལུས་སྒྲོག་ལོངས་སྒྲོད་དག་
 ཅ་ཀྱན། ལད་ག་གི་ལན་བརྒྱུར་སྒྲུབ་ནས་ལུས་ཟེན་མེད། ལོན་ཀྱང་སྒྲུབ་ནི་ཆོག་ཅམ་
 ཞིག་ཏུ་མེད། ད་ནི་བསམ་པ་ཐག་པས་ལྟོས་མེད་འབུལ། མཐོང་གཏོང་དམར་
 གཏོང་བདེ་དང་སྒྲུག་བསྒྲུལ་འཇུག། གསོད་དམ་བརྟུངས་སམ་བརྟུང་གསལ་ལེགས་པར་
 སྒྲོང་། འདི་ལ་ཁ་འཛིན་གཤགས་འདེབས་ཡོངས་མི་བྱེད། ཅི་མཛད་ཁྱོད་རང་མཁྱེན་
 རོ་འགྲོ་བའི་མགོན། སྒྲོབ་ཆད་ལད་ག་གིས་ལོངས་པ་གང་བགྱིས་པ། གྲོ་མའི་སྒྲུབ་
 སྒྲུབ་འགྲོད་པས་སོ་སོར་བཤགས། ལེགས་པར་སྒྲོད་པ་ཀྱན་ལ་རྒྱུ་ཡི་རང་། ལང་
 གིས་རང་བརྒྱུག་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ། ཆོས་ཀྱི་ལོར་ལོ་རྟག་ཏུ་བསྒྲོར་བ་དང་། ལྷ་
 ལན་མི་འདེམ་བསྐྱེད་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ལད་ག་གིས་བསྒྲུབས་པའི་དག་བ་

འདིས་མཆོད་ནས། །དུས་གསུམ་དག་བཅི་སྟེན་བཀྲིས་པ་ནས་ས། །དཔལ་ལྷན་སླ་
མའི་བྱུགས་དགོངས་རྫོགས་པ་དང་། །མ་ཆན་འགྲོ་ཀྱན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །
བྱར་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །བདག་དང་མ་ཆན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ཚུལ་བྱིས་དག་ཅིང་གསུང་རབ་དོན་ལ་མ་ཁས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་དུག་དང་།
སྟེ་ཞིང་སྟེ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཡང་དག་སླ་མ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་བྱ། ཚུལ་འདི་ཉིན་མཆོད་སེམས་ཤིང་བསྐྱས་བརྗོད་
བྱེད། །དེ་ལ་སླ་མ་སངས་རྒྱས་སྤྲོས་བཅས་ཀྱིས། །དེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྲོབས་པ་གདོན་
མི་ཟ། །ལན་རེ་ཐོས་དང་(༡༧)ལན་རེ་བསམས་ཅོམ་གྱིས། །ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་
ཆགས་མི་ལྟོག་པས། །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལེགས་པར་གཞག་ནས་ནི། །ཏྲ་ཏུ་
བསྐྱས་བརྗོད་གྱིས་ཤིག་ཤུག་ཀྱིས་སྤྲོས་སྤྲོས་ཀྱི་མོས་གྲུས་བསྐྱེད་པ་དང་
སྟེ་ལ་བའི་དོན་དུ་ཤུག་ཀྱིས་དག་སྟོང་རྒྱ་མ་པ་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཆོད་ཀྱི་འོན་ཆོས་སྤྲོས་
དགོན་པར་སྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བྱུང་པའི་བསྟན་པ་སྟོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་
ཅད་དུ་དང་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ལུས་པར་གྱུར་ཅིག །ཤར་སྟོགས་མདོ་སྟང་
ཅོང་ཁ་པའི། །ལེགས་བཤད་རྟོགས་ནས་ཆོས་འདི་སྐྱར། །སླ་མའི་དྲིན་ལས་ཐོབ་པ་
ཡིན། །འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་པར་ཤོག །སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཆར་
འབེབས་རྫོགས་སོ། །

གོགས་སེལ་ཡིད་བཞིན་ལོར་མཆོག །

༥ བ་མོ་གྲུ་ལྷ དྲིན་འཁོར་ཐབས་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ། །ཤེས་རབ་མཆོད་ཅན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ། །གྲུས་པས་བཏུང་ནས་བདག་གིས་འདི་སྐད་ལྷས། །བདག་གིས་

བསམ་གཏན་ཏིང་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ། །འབད་པ་ལགས་ཏེ་གཤམ་གྱི་གུང་བཡིས། །
ལོ་མང་སོང་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡེ་མ་གྱུར། །གཤམ་དེའང་འདི་ཡིན་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་
གྱུར། །འོན་ཀྱང་བརྟགས་ན་དཔུལ་ཚུ་བོ་བ་ལྟར། །རྒྱུང་དང་རྣམ་ཤེས་སྒྲོས་ནས་ཐོང་
གྱུར་ཏེ། །བསྐྱེམ་བྱུང་པ་ཞིག་ཏུ་འདུག་ལགས་ཞུས། །སྤྱི་མཐོང་ཞལ་ནས་བདག་ལ་འདི་
སྐད་གསུངས། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནམ་ཡང་ཞེད་མི་དགོས། །དེ་དག་གྱུར་དུས་དེ་གའི་རང་
ཉིད་ལ། །རིག་པ་བརྟན་ནས་གཞག་ན་རི་ལྟར་གདལ། །གསལ་ལ་འཛིན་མེད་ཅིག་
གམ་སྒྲ་ཚོགས་འཕྲོ། །བྱིང་སྤྱགས་འདུག་གམ་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། །ཅི་འདོད་ཡིན་པས་
ཅུང་ཅུང་མི་བྱ་བར། །དེ་གའི་རང་ལ་ཅི་བདེར་གནས་པར་གྱིས། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་
བསམ་གཏན་མ་གྱུང་རིང་། །སྒྲ་ཚོགས་འཕྲོ་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་གཤམ་
སྤྱི་བཟུང་སྟེ་སྒྲོས་བཏང་ན། །རྣལ་འབྱོར་གང་ལའང་ཏིང་འཛིན་སྒྲུ་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་
གྱུར་ཆོ་གཞན་གྱིས་མ་ཐན་ན། །བསམ་གཏན་མན་ངག་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་ཏེ། །
གནས་ན་རི་ལྟར་འཕྲོ་ཡང་སྤྱིར་དུ་འགྱུར། །དག་སྒྲོང་ཚུལ་བྲིམས་སྤྱིར་བས་སྤྱིར་དོར་
ལ། །དྲན་ཤེས་བརྟན་པའི་གནད་གྱིས་ཏིང་འཛིན། །སྤྱིར་(༡༥ན)འགྱུང་གསུངས་ན་
འདིར་ནི་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །འདིར་ནི་རི་ལྟར་སོང་ཡང་རྣམ་ཏོག་རྣམས། །འགཤམ་པའི་
ཆ་དེ་ཚུལ་བྲིམས་གནས་སྐབས་སུ། །ནམ་ཡང་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་གལ་ཡོད། །གསུམ་
པ་ལྟར་ན་སེལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི། །སྤྱིར་ཡང་གཤམ་ལ་སྤྱི་མི་རིགས། །ནད་རྣམས་སྤྱི་བ་
པའི་སྤྱགས་ཤིང་ཡིན། །ཚོས་དང་ལྟན་པ་འཆི་བ་ནི། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཁང་
བཟང་ནས། །ཁང་བཟང་ཞིག་ཏུ་འདུག་དང་མཚུངས། །དེས་ན་མཁས་རྣམས་ནད་མེད་
དང་། །ཆོ་རིང་ཕྱིར་དུ་ཏིང་འཛིན་ནི། །དོར་ནས་སྤྱི་བར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དེས་ན་
གཤམ་གང་ཅི་གྱུར་ཡང་། །ཞུམ་མེད་བསམ་གཏན་ཉམས་སུ་སྤྱིར། །རིང་པོར་
མི་ཐོགས་བསམ་གཏན་འགྱུར། །དེ་སྐད་གསུང་བས་བདག་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཆོས། །དེ་ནི་

བགེགས་ལ་དངངས་སྒྲག་བདག་མི་བྱེད། །སྤར་ཡར་ལུས་སྒྲིག་འདི་ལ་ཆགས་པ་
ཡིས། །ད་དུང་བར་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས། །དེ་ཡར་གཅེས་འཛིན་མ་བཏང་ན། །བདེ་
བའི་དུས་སྐབས་མི་འདུག་པས། །ད་ནི་ཇི་ལྟར་སོང་བ་སོང་། །ན་ཡར་རུང་ལ་གི་ཡར་
རུང་། །ད་སྟེ་ལྷུང་དུ་གི་ན་ལེགས། །སྒྲིགས་དུས་ཆོ་ལ་དགོས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་གཅེས་
པའི་སྟོ་མེད་ན། །གེགས་ལ་སྤྱུ་ཞིག་སྒྲག་པར་འགྱུར། །གེགས་སེལ་ཡིད་བཞིན་ལོར་
མཆོག་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་
ཅིག། ॥

ཆགས་པ་མེད་པའི་གཏམ།

༥ ། སྐབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གྱས་བཏུང་ནས། །སྟོ་གྲོས་མིང་ཅན་
རང་ལ་མཆིད་གྲོས་འདེབས། །ཀྱེ་མ་ཉོན་དང་སྟོ་གྲོས་མིང་། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བྱེད་པའི། །འདོད་སྟེད་འདི་ལ་ཁྱོད་ལྟོས་དང་། །ལྷག་པར་ལུན་པས་ཞིགས་བྱེད་
པའི། །བཟའ་བཏུང་སྟེད་ལ་ལྟོས་དང་ཀྱེ། །སྒྲིག་འཆོ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྒྲ། །ལྷག་ཆོས་
ཇ་དང་བྱ་ན་ལ། །དགོས་པ་ཅི་འདུག་དེས་ཅི་བྱེད། །ཉིན་དང་མཆོན་དུ་བསམ་བྱས་
ཀྱང་། །མངར་དང་སྒྱུར་དང་བསྐྱབ་པའི་རོ། །ཁྱེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྒྲིག་འགྱུ་ཅམ། །ཁྱོད་བ་
འདི་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི། །དགོས་པ་སྐད་ཅིག་གཅིག་མ་མཐོང་། །བདེ་བ་སྐད་ཅིག་
ཅམ་འདི་ལ། །ཀྱེ་མ་ཆགས་པའི་གནས་འདུག་གམ། །བདེ་བ་སྒྲིག་འགྱུ་ཅམ་འདིའི་
ཕྱིར། །(༡༥)སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་དང་སྟོང་འགྱུར་དང་། །སྟོང་བཞིན་པ་ནི་གངས་ལས་
འདས། །སོ་ནམ་ཆོང་དང་འབུན་བསྐྱེད་དང་། །བཅ་གཡོག་བཟོ་རིག་རྒྱ་ཅལ་སྟོང་། །
འཐབ་ཅོད་དག་འདུལ་གཉེན་སྟོང་དང་། །ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་། །རག་གི་ཡོན་
ཏན་རྣམ་མང་དང་། །སྟོབ་ཅིང་དེ་དང་དེར་བཅོན་པའི། །སྤྱག་བསྐྱལ་འདི་ལ་སོམས་

དང་ལུ། རྒྱུར་བ་དེ་དག་ཚུམ་པ་ནས། །ཉེས་པར་སྒྱུར་པས་དུས་འདས་ཤིང་། །ལེགས་
 པར་སྒྱུར་ལ་མ་འབད་མས། །ཆོ་འདིར་སྒྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བརྟམ་དང་སྦྱང་པའི་
 གནས་གྱུར་ཅིང་། །བསྟོད་དང་བཀྲར་བའི་གནས་མ་གྱུར། །ཕྱི་མར་རན་སོང་གནས་
 རྣམས་སུ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་བརྗོད་ལས་འདས། །བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་གྱི་
 ཕྱིར། །སྤྲུག་བསྐྱལ་བརྒྱ་སྟོང་དུས་གསུམ་དུ། །བཟོད་བྱེད་བྱིས་པ་ཀྱེ་མ་སྤྱུན། །ལྷོ་
 ཡིས་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་དུ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་དཔག་མེད་གནས་ཐོབ་ཅིང་། །ལྷོ་ཡིས་སྤྱོད་ཅམ་
 སྐྱད་ཅིག་ལ། །རོ་སྤྱོད་དེ་དག་རྒྱུན་ཆད་ནས། །གཅིན་རྟུག་མི་གཙང་ཉིད་འབྱུར་
 ཞིང་། །མི་གཙང་ལུས་ལ་ནད་བསྐྱེད་པའི། །རོ་སྤྱོད་སྐྱད་ཅིག་སྤྱོད་འབྱུར་ཅམ། །ལྷས་
 རན་སྟན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད། །རོ་སྤྱོད་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་དེ་ལའང་། །བརྟགས་ན་བདེ་བ་
 ཡོང་མ་མཐོང་། །བྱིས་པ་སྤྱུན་པོ་མི་མཁས་རྣམས། །བདེ་བར་སེམས་པ་ཁོ་ནར་བས། །
 ཀྱེ་མ་ཉོན་དང་སྤྱོད་གྲོས་མིང་། །འཕགས་པས་རྟག་ཏུ་བཤུང་ཞིང་སྦྱང། །བྱིས་པ་སྤྱུན་པོ་
 འདྲིད་བྱེད་པའི། །ཇ་འབྱུང་ག་མར་ལ་སོགས་པ། །བཀྲ་མི་ཤིས་པ་དེ་དག་གིས། །བྱུང་
 ལ་ལྷས་རན་གཏང་འབྱུར་གྱི། །སྤྱལ་དུག་དེ་དག་ལྷུར་སྤོངས་ལ། །དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡི་
 པ་རོལ་སོང་། །མེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་དུས་ཀྱང་། །ཙུ་ལུང་ཆེན་པོ་བསྐྱེགས་པ་ལྟར། །
 འདོད་པ་རྒྱུང་ཡང་ཁྱོད་འཛོམས་པས། །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་བསྐྱིམས་པར་གྱིས། །ལུས་ལ་
 རུང་ཟད་དུག་ལྷགས་པ། །གལ་ཏེ་མ་བསལ་ཆེར་འཕེལ་ནས། །དུག་གིས་ལུས་ཀྱི་
 རུབ་འབྱུར་ཏེ། །སྤྱོད་པོ་བརྟག་ཅིང་ལུང་བ་ལྟར། །འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་དུ་ཡང་། །གལ་
 ཏེ་མ་བསལ་ཆེར་འཕེལ་ནས། །འདོད་པའི་དུག་ཆེན་རྒྱས་གྱུར་ཏེ། །སྤྱོད་པོ་བརྟག་ཅིང་
 འཕྱུང་བར་བྱེད། །ལན་ལྷའི་རྒྱུ་འབྱུངས་ཇི་བཞིན་དུ། །འདོད་པའི་དུག་ཆེན་རོམས་མེད་
 འཕེལ། །རྒྱལ་པོ་སྟོང་གསུམ་ཞོར་ཡོད་ཀྱང་། །ཆོག་(༡༩ན)མེད་རྣམས་ལ་དང་པོ་
 བས། །དེ་ལྷའི་འདོད་ཆེན་ཡོད་པ་ཡིན། །ནགས་ཀྱི་མེ་ནི་རྒྱུང་དུ་བསད། །འདོད་པའི་

མེ་ཡར་རྒྱུད་དུ་བསང། ཆར་རྒྱས་སུ་ཡིས་གསོད་པར་ནུས། ཇི་ལྟར་རྟོགས་ནས་འདོད་
 པ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་ཡར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞོམ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་བྱས་ན། ཤོད་དུ་
 བཤད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱན། ཁྱོད་ལ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་གི། འཛིག་ཅིན་ཀྱན་
 ཀྱིས་མཆོད་པའི་གནས། ཤོ་འཕར་ཐོབ་པར་ཐེ་ཆོས་མེད། ཉིན་མཆོན་ཀྱན་དུ་དམ་
 ཆོས་འདི། ཁ་ཏོན་བྱེད་ཅིང་ལེགས་པར་སོམས། ཇི་ལྟར་ཀྱིས་དང་བདེ་བར་འབྱུང། འེགས་
 བཤད་འདི་ལ་དག་བཅི་མཆིས་པས། ཁྱིས་པ་སྤེད་པའི་རྒྱུ་ལོང་གིང་བཞུགས། སྤྱིད་
 པའི་རྒྱུ་ལོང་མི་བཟད་ལེགས་བསྐལ་ཏེ། ཆགས་མེད་ཐར་པའི་སྐྱམ་སར་སྤྱིན་པར་
 ཤོག། ཅིས་ཆགས་པ་མེད་པའི་གཏམ་འདི་ནི་བཅུན་པ་སྤོ་གོས་སྒྲིབ་མ་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲིབ་
 རིན་ཆེན་སྒྲིབ་དུ་སེམས་ལ་ཤར་ནས་བྱིས་པ་དག་ཞིང་བཀྲ་གིས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

བསམ་གཏན་གནད་ཀྱི་ཉམས་ལེན།

༥ བཅོམ་གྱི་སྤྱ ཐར་འདོད་བསྐྱབ་པ་དོན་གཉིས་རྣམས། བསྐྱབ་པ་མཐར་སྤྱིན་
 བྱ་འདོད་ན། གང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ལ། འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ཐམས་ཅད་
 དུ། མ་ཡེངས་དུན་པ་བསྟེན་པ་དང་། རྩུན་རིང་སྒྲིབ་སུ་བསྤང་བ་གཉིས། མེད་ཁ་
 མེད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཡིན། རྩུན་ལ་དུན་ཡང་རྩུན་བར་བརྩེད། བསྟེན་ཆེ་དུན་ཡང་འགྲོ་
 ཆེ་བརྩེད། གདན་ཐོག་དུན་ཡང་ལངས་དུས་བརྩེད། ཇི་ལྟར་བསྐྱལ་པར་འབད་བྱས་
 གྱུར། ཇི་ལྟར་གོམས་པ་མཐར་སྤྱིན་འབྱུང། སྤྱི་རོལ་བཅའ་པའི་ཤོག་སྤྱིལ་ཡང་། ལན་
 རེ་བཞིག་ཅིང་ལན་རེ་བསྤྱིལ། ཇི་ལྟར་བསྐྱལ་པ་འབད་བྱས་གྱུར། འགྲིལ་བའི་
 བག་ཆགས་ཇི་ལྟར་སྤོར། ཅུང་ཟད་གོམས་པ་བཞག་པའང་། བར་ཆོད་གྱུར་ན་
 མི་འབྱུང་ན། ཐོག་མ་མེད་ནས་གོམས་པ་ཡི། ཉོན་མོངས་ཤོག་སྤྱིལ་ལྟ་ཅི་སྤོས། ལ།

གལ་ཏེ་བརྗེད་མེད་བསྐྱེད་གྱུར་གྱུར། །འབད་པ་སྐྱུགས་སུ་མ་བསྐྱེདས་ན། །དེ་བས་
 ཤོག་སྒྲིལ་རིམ་ལྷན་ཞིག །བར་ཆད་མེད་པར་རྒྱན་རིང་དུ། །ཅུང་ཟད་རེ་ནས་བྲི་གྱུར་
 བ། །གང་ཞིག་རིམ་ལྷན་ཟད་མི་འགྱུར། །བར་ཆད་མེད་པར་རྒྱན་རིང་དུ། །ཅུང་ཟད་
 (110)རེ་ནས་བསྐྱེད་གྱུར་ན། །གང་ཞིག་རིམ་ལྷན་གང་མི་འགྱུར། །སྤྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། །ནང་གི་ཡུལ་ལའང་དེ་ཉིད་ཡིན། །གང་ཞིག་སྒྲོང་དང་གང་ཞིག་སྒྲུབ། །
 བྱིང་སྐྱོད་བྲལ་བའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །བསྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པར། །གང་གིས་
 གྱུར་ནི་འགྱུར་མི་འགྱུར། །དེས་ན་སྒྲོ་གྲོས་ལྷན་རྒྱལ་སྤྱིས། །བྱིང་སྐྱོད་འདི་ཉིད་
 གཞུམ་པར་བྱ། །སྒྲིང་སྒྲོབས་ལྷན་པའི་སྒྲུས་བྲལ། །བྱིང་སྐྱོད་སྒྲོང་བ་གིན་ཏུ་སྒྲི། །
 གྱུར་ཞིང་བསལ་བའི་སྒྲོར་བ་ཡིས། །བྱིང་སྐྱུགས་གཉིད་རྒྱལ་སྤྱིའི་བའི་བྱིར། །དེ་ལ་
 དཀར་བཅི་ཡང་མེད། །སྐྱོད་པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲ་སྒྲི། །ལུས་ནི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར། །ཅི་
 བདེར་འདུག་པ་སྒྲི་བ་ལྟར། །སེམས་གྱུར་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར། །ཅི་བདེར་འདུག་པ་མི་
 སྒྲིའམ། །འོན་ཀྱང་སེམས་ཉིད་སྒྲེལ་འདི། །ཡུལ་ལ་འབྱུངས་པར་གོམས་པ་ཡིས། །ཅི་
 བདེར་སྐྱོད་ཏུ་མི་ཉན་ན། །ཁོ་ཉིད་འབྱུངས་པར་འདོད་ལ་རག། །བདག་གིས་འབད་
 བས་བཟུང་བར་བྱ། །དབང་མེད་མ་ཆོར་འཕྲོས་གྱུར་ན། །མ་གཏོགས་འདི་ནས་འདི་ཡི་
 བར། །དུན་བཞིན་གཤམ་བཞིན་མི་འཕྲོ་བར། །མཐུ་ཆེན་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་མདུན། །
 བདག་གིས་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བགྱི། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འབད་བྱས་ན། །རིང་པོར་མི་
 ཐོགས་ཉིང་འཛིན་འགྱུབ། །རྟག་དཔྱོད་མེད་ལ་འདོད་ཐག་ཉི། །བྱིས་པ་གང་དག་དང་
 པོ་ནས། །ཅུང་ཟད་མ་གྱུབ་སྒྲིད་ལུག་བཤོལ། །སྒྲོན་གྱི་སྒྲུས་བྲུ་དམ་པའང་། །དེ་ལྟ་
 དཀར་ནག་བཞག་པའི་ཆོ། །དང་པོར་དཀར་པོ་མེད་པ་ཡི། །ནག་པོ་འབའ་ཞིག་བྱུར་
 གྱུར་གྱུར། །བསྐྱེདས་པས་ནག་པོ་མེད་པ་ཡི། །དཀར་པོ་འབའ་ཞིག་བྱུར་ཞེ་ན། །ད་
 ལྟར་ཡང་ནི་དེ་ལྟ་བུར། །ཅི་ཡི་བྱིར་ན་འབྱུར་མི་འགྱུར། །ཆོ་འདིར་ཅུང་ཟད་གོམས་པ་

ཡང་། རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགོ་བའི། གོམས་པ་མཐུ་ཆེན་འབྲུང་མཐོང་ན། ཐོག་མ་
 མེད་ནས་གོམས་པ་ཡི། རེས་འགའ་རེས་འགའ་དྲན་པ་ཡི། ཡུན་གྲུང་སྒྱུར་བས་
 འགྲུབ་འདོད་པ། ཞེ་མ་བྱིས་པ་འདོད་ཐག་ཉི། ཏིལ་ཁལ་བརྒྱ་བའི་སྒྱུར་བ་ནས། །
 དུས་འགའ་ཏིལ་རེ་སྒྱུར་བ་ཡིས། སྒྱུར་བ་རི་ལྟར་ཟད་པར་བྱས། ཁར་ཆད་མེད་པར་
 ཏིལ་རེ་ནས། སྒྱུར་ན་དེ་མ་ཐག་ཉིད་ནས། ཏིལ་རྣམས་བྱི་བར་མི་མངོན་ཡང་། སྒྱུར་
 བ་ཉིད་དུ་ཟད་པར་བྱས། འགོ་འཆག་ཉལ་(༡༠ན)འདུག་ཐམས་ཅད་དུ། དྲན་པ་
 བརྗེད་མེད་བརྟེན་གྱུར་ན། རེ་མ་ཐག་ནས་རྣམ་རྟོག་རྣམས། རྒྱུང་དུ་སོང་བར་མི་
 མངོན་ཡང་། སྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཟད་པར་བྱས། བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་ཞུགས་ཅམ་
 བས། རྟོག་མེད་ཏིང་འཛིན་ག་ལ་འབྲུང་། རེ་ལྟར་གྱུར་ན་འགོ་ཀྱན་ལ། ཏིང་འཛིན་
 སྒྱུར་དུ་སྒྱེ་བར་འགྱུར། རྟོགས་ཆུང་ཞེ་སྒྲུང་ལྟར་པ་དག རྟོགས་ལྟར་མི་ཡིས་བཅོམ་
 གྱུར་ཀྱང་། སྦྱིད་ལུག་མེད་པར་རྟོལ་བ་ལྟར། རྣམ་རྟོག་དཔུང་སྡེས་བཅོམ་གྱུར་
 ཀྱང་། སྦྱིད་ལུག་མེད་པར་བརྟེན་ལྱུས་ན། རྣམ་རྟོག་དཔུང་དཔུང་སྒྱུར་དུ་ཆོམས། །
 སྦྱིད་སྡེ་གཞན་དག་དཔུང་དཔུང་གིས། རྒྱལ་པོས་དབང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལྟར། རང་པོར་
 བསམ་གཏན་བསྐྱབ་པ་རྣམས། རྣམ་རྟོག་རྣམས་དང་མཉམ་འཛིངས་བྱེད། རེས་
 འགའ་རྒྱལ་ཞིང་རེས་འགའ་འཕམ། འཕམ་ཡང་སྦྱིད་ལུག་ཞུམ་མེད་པར། རྣམ་རྟོག་
 དཔུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས། ཁར་དུ་བསམ་གཏན་དཔུང་དཔུང་བཤམས། རེ་ཆེ་རྟོག་
 བའི་དཔུང་ཆོགས་འབྲོས། ཐ་མར་རྣམ་རྟོག་ལེགས་བྱལ་ནས། བཏང་ན་འགོ་ཞིང་
 བཞག་ན་སྟོད། རང་གིས་གང་བསྟོན་བྱེད་པར་འགྱུར། བྱིས་པ་ཤེས་རབ་མེད་པ་
 དག བྱ་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་ཡིས། བསམ་གཏན་ལེགས་པར་འགྲུབ་པར་སེམས། །
 དང་པོའི་ལས་ཅན་མི་དག་གིས། བྱ་བ་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས། རག་བའི་བྱ་བ་གཞན་
 དག་དང་། བསམ་གཏན་སྐྱབ་གཉིས་རི་ལྟར་མཐུན། གང་གིས་བསམ་གཏན་གཡེང་

འགྱུར་པ། །ལ་སྒྲུབ་པ་མཁས་པ་ཉན་ཅི་ལྟར་འཕྲོ་བ། །བྱ་བ་མི་འདྲ་མང་བཅུ་མས་
 གྱུར་། །དགོས་པ་འགྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པ། །བྱ་བ་དེ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱེད། །ལ་ཡིས་ཉ་ལ་
 སྟེགས་པ་ཡིས། །ཉ་དང་ལ་གཉིས་ཀ་ཤོར། །དང་པོའི་ལས་ཅན་བསམ་གཏན་
 བས། །བཞུས་བཞེད་ཉ་ལ་སྟེགས་པ་ཡིས། །བསམ་གཏན་བཞུས་བཞེད་གཉིས་ཀ་
 ཤོར། །ཆུར་ལྷགས་ཉ་པ་ཉ་གཤོར་བས། །རི་ལ་རི་དྲགས་མཐོང་གྱུར་གྱུར། །དང་པོར་
 ཉ་ལ་སྒྲུག་སྟོང་བྱ། །ཉ་དག་བྱུང་བྱུང་མ་བྱུང་བྱུང་། །ནམ་ཞིག་ཉ་མང་འཕྲོ་བ་པར་
 འགྱུར། །དེ་ཆོ་རི་ལ་བཞུགས་གྱུར་གྱུར། །གཉིས་ཀ་ཤོར་བར་འགྱུར་རོ་གེ །ལམ་
 ལྷགས་བསམ་གཏན་ཉ་གཤོར་བས། །བཞུས་(༡༠བ)བཞེད་རི་དྲགས་མཐོང་གྱུར་
 གྱུར། །བསམ་གཏན་ཉ་ལ་སྒྲུག་སྟོང་བྱ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་སྟོང་མི་འབྱུང་སྟོང་། །ནམ་
 ཞིག་བསམ་གཏན་ཉ་ཐོབ་འགྱུར། །དེ་ཆོ་བཞུས་བཞེད་རི་དྲགས་གྱུར། །གཉིས་ཀ་
 འཆོར་བར་འགྱུར་རོ་གེ །བསམ་གཏན་གྲུབ་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ལ་གྲུབ་གྱུར་གྱུར་ཆོས་
 སྟོང་གྱི། །རིམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དག་ལས། །འདི་དང་སྦྱི་མ་ཐམས་ཅད་དུ། །
 བསམ་གཏན་སྒྲུབས་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས། །ལེགས་བཤད་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིས། །དགེ་
 བ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན། །བསམ་གཏན་བདེ་དང་ལྷན་གྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་
 སྐུར་ཐོབ་ཤོག །ཅིས་བསམ་གཏན་གནད་གྱི་ཉམས་ལེན་སྟོ་གྲོས་མིང་ཅན་གྱིས་རིན་
 ཆེན་སྐར་དུ་སྐུར་བ་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

རང་ལ་གྲོས་སུ་འདེབས་པ།

༥ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གྲུས་བཞུགས་ནས། །རང་ལ་མཆོང་གྲོས་འདི་སྐད་སྒྲ། །
 ཉན་དང་དགེ་སྟོང་སྟོ་གྲོས་མིང་། །བདག་ལ་བསྟོང་དང་གཞན་སྟོང་པའི། །སྟོ་རན་འདི་

ཡིས་དུས་ཀྱི་རྒྱ། རང་ཉིད་བཅོམ་པ་མ་མཐོང་ངམ། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 བློ། ལངས་པའི་ལོར་དང་སྒྲིག་བཏང་ནས། རང་ལ་སྟོན་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཅིང་། ལང་དུ་
 མི་སྟོན་བོས་གྱུར་ན། ཉེའི་སྤྱིར་སྒྲིག་གྱུར་བཏང་ནས་སྟོལ། ཉེ་ལྟར་ཡིན་ན་འགྲོ་
 རྒྱུ་ལས་ལ། མི་སྟོན་སྦྱབ་ཅི་ལྟར་བདེ། ལཱ་ལོ་པ་དག་གིས་རྒྱལ་པོ་ཡི། སྟོང་ནི་
 འབྱེན་པར་བརྩམས་བྱས་ན། ལཱ་ལོ་པ་ཅི་ལྟར་བདེ་བར་འགྱུར། བྲག་ལ་ཀུ་ཅི་
 བཏབ་པར་ལྟར། འགྲོ་ལ་མི་སྟོན་སྦྱས་བྱས་ན། ཉེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེ་ལན་འབྱུང་། མ་
 གཞན་མཁས་ན་འཆོ་སྤྱོད་གྱུར། ཆོག་མ་སྦྱར་བ་འགྲུབ་མི་སྤྱོད། ལྷ་ཡིས་ལྷག་པ་མ་
 ཕབ་པས། བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་འགྲས་ལ་ལྟོས། སྦྱོས་བྱ་སྦྱོངས་པའི་ཁ་ནས་ནི། ཆོག་རན་སྦྱབ་བར་བྱེད་པ་ཡི། ཆོག་གི་སྟེ་རེ་བྱུང་གྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་གཅོད་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར། ཉེ་ནི་གང་དུ་གནས་པ་དེར། འཐབ་དགོལ་མར་དུ་འབྱུང་འགྱུར་ལ། ཀུན་གྱིས་སྟོང་དང་གཞུང་བར་འགྱུར། རྩེ་དང་ཕ་མ་ཆོག་རྩེ་དང་། རག་འབྱུལ་
 གིན་ཏུ་སྦྱང་པ་ཡང་། ཉེ་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་མི་འབྱུང་། ལང་ན་གིན་ཏུ་ཡུལ་གཉན་
 པའི། ལྷ་མ་སོགས་ལ་སྦྱང་པ་ཡིས། མནར་མེད་དཔུལ་བར་སྦྱིབ་པར་འགྱུར། ལང་
 ཞིག་(༡༡)བདག་ལ་བསྟོད་པ་ཡིས། མཁས་པ་སོགས་སུ་བསྦྱབས་བྱས་གྱུར། གཞན་གྱིས་སྟོན་པར་གཏན་ལ་འབེབས། ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་བསྐྱུག་ཅི་དགོས། མི་
 དུག་པ་ནི་ཡེ་མི་སྤྱོད། ཡོན་ཏན་ཅི་ལྟར་སྦྱས་པ་ཅི་མ། གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་གསལ་
 བར་འགྱུར། ཡོན་ཏན་མེད་ན་ཡོན་ཏན་ནི། ཡོད་པར་བསྐྱུགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། རང་གིས་ཅི་ལྟར་བསྐྱུགས་པ་ཅི་མ། གཞན་གྱིས་སྟོན་དུ་གསལ་བར་འགྱུར། མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལས། བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་འདི་སྦྱང་ཅིང་། འདི་
 དང་བྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་ནི། དྲག་ཅིང་མི་བཟད་མར་དུ་གསུངས། ཉེ་བས་སྟོ་གྲོས་
 ལྟན་རྒྱུས་ཀྱིས། བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་འདི་སྦྱོངས་ལ། གཞན་བསྟོད་བདག་ལ་

སྒྲིབ་པར་བྱ། གཞན་ལ་རི་ལྟར་བསྟོད་པ་ཅམ། འདྲི་འགྲོ་བས་བསྟོད་པར་འགྱུར། །
གང་དུ་སྟོག་གྱུར་འདོར་མོད་པའི། སྟོན་པའི་ཆོག་བཟང་འབྱེན་པ་ཡིས། འགྲོ་དེ་
དགའ་ཞིང་མགུ་བར་འགྱུར། འགྲོ་བ་དགའ་མགུར་གྱུར་པ་ཡིས། བདག་ཉིད་མཆོག་
ཏུ་དགའ་མགུར་འགྱུར། ཁོང་དུ་བཤད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི། བས་ཡང་འདི་ལ་
འབྱུང་མི་འགྱུར། གཞན་དག་ལ་ནི་བསྟོད་པ་ཡིས། འདྲི་ལུང་ནི་བདེ་ཐོབ་ན། །
མཁས་པ་སུ་ཞིག་དེ་མི་བྱེད། ལངས་པའི་ཞོར་ནི་བཏང་མི་དགོས། ལུས་ཀྱི་སྒྲིག་
བསྐྱེད་ལ་འཁུར་མི་དགོས། དཀའ་བ་གང་ཡང་འདོར་མོད་ན། སུ་ཞིག་གཞན་ལ་
བསྟོད་མི་བྱེད། མདོར་ན་རི་ལྟར་བདག་བསྟོད་ཅིང་། གཞན་ལ་སྒྲིབ་པ་དེ་ཅམ་དུ། །
བདག་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། རི་ལྟ་རི་ལྟར་བདག་སྒྲིབ་ཅིང་། གཞན་ལ་
བསྟོད་པ་དེ་ཅམ་དུ། བདག་ཉིད་བསྟོད་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་རང་ལ་གོས་སུ་
བཏབ་པ་འདི་ཡང་སྟོ་གོས་མིང་ཅན་གྱིས་བཟང་ལུང་དུ་སྒྱུར་བ་དགོ། ॥

འདོད་ཡོན་ལ་སྟོད་པའི་གཏམ་དག་འཛོམས།

༥ གང་གི་རྣམ་དབྱེད་མཆོན་ཆ་ཡིས། ཉོན་མོངས་དུག་སྤོང་ནས་ལྷུང་། །
ཟག་མེད་བདེ་བའི་རོལ་པ་ཡི། སྦྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་གུས་ཕྱག་འཆོལ། ལྷགས་གུའི་
ཟས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། ཉ་རྣམས་འཁུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་བཟང་
བཏུང་རོ་ཡིས་བརྒྱག་ སྟོག་འཛོལ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། །(༡༧)བཟང་བཏུང་འབད་
པས་བསྟེན་པ་ལ། དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་མ་མཐོང་། ཉེས་དམིགས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་སྟེ། མདོར་ན་འཁོར་བའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱི། ལངས་སྒྱུར་རོ་ལ་ཆགས་པས་
བྱུང་། སྟོན་ཆད་རོ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། མཛོངས་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། འདྲི་

ནམ་ཡང་མི་ཆགས་ན། རྟུག་བསྐལ་འབྱུང་ངམ་སོམས་དང་གྱེ། རྩོལ་ནམ་ཡང་མ་
 ཆགས་ན། རྩོལ་ཆོང་དང་འབྱུང་བསྐྱེད་དང་། འདྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་བཟོ་རིག་
 དང་། རྩོལ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། འདབ་བསྐྱུར་བཤད་ཉན་ལ་སོགས་པའི། ལས་
 ལའང་སྤྱི་ཞིག་འཇུག་པར་འགྱུར། ལས་མ་བསགས་ན་རྒྱ་མེད་པར། འབྲས་བུ་
 རྟུག་བསྐལ་ག་ལ་འབྱུང་། ཆགས་པས་མངར་སྦྱར་རོ་བསྟེན་ཀྱང་། རྩོལ་ཆོང་མ་
 ཟུག་པ་ཡི། རྟུག་བསྐལ་ཅམ་ཞིག་ཞི་བའམ། ལུས་སེམས་ལས་རུང་ཅུང་ཟད་ལས། ལྷ་
 བྱང་བའི་བདེ་བ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་། འབྱུང་བར་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་མཐོང་། འགོས་པ་ཅུང་
 ཟད་མ་མཐོང་ལ། ཉེས་དམིགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཀྱང་། རྩོལ་ཆགས་པ་མི་
 སྦྱོར་ན། འདྲ་ཆོད་ཅིག་པར་རང་གི་མགོ་གཏུན་བུས་བརྟུངས་ལ་འབད་ན་ལགས། རྟུག་
 བསྐལ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་ན། རྩོལ་སྤྱི་ཞིག་ཆགས་པར་བྱེད། མངར་སྦྱར་རོ་
 མཆོག་ཕྱོད་ཀྱུར་ན། བདེ་ཞིང་སྦྱིད་དོ་སྙམ་སེམས་པ། འདི་ནི་ནམ་ཉིག་ཁོ་ན་སྟེ། མི་
 གཅོད་ཐུང་པོ་ཟ་བ་ལ། རམ་ཡང་བདེ་སྦྱིད་མེད་མོད་ཀྱི། བྱི་པག་བདེ་བར་སེམས་
 པ་དང་། རྩོལ་བྱུང་པར་ཅི་འདུག་ལྟོས། མངར་དང་སྦྱར་དང་བསྐྱུར་བའི་རོ། བྱེ་ཡིས་
 ཕྱོད་ཅམ་སྦྱད་ཅིག་ལ། རྩོལ་དེ་དག་རྒྱན་ཆད་ནས། གཅོད་རྟུག་མི་གཅོད་ཉིད་
 འགྱུར་ཞིང་། རྟུག་བསྐལ་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་པ། རྩོལ་དང་རྩོལ་པའི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ། བདེ་བ་སྦྱད་ཅིག་ཅམ་མ་ཐོང་། མངར་སྦྱར་རོ་ཞིས་ཕྱོད་པ་ལས། སེམས་
 གྱི་གདུང་བ་ཞི་འགྱུར་བ། འདི་ནི་ཕན་ཡོན་ཡོན་སྙམ་ན། རྩོལ་དུག་ལྟར་མི་
 སྦྱོར་ཞིང་། གཅོད་མར་བལྟ་ཞིང་བདེར་སེམས་པ། རྩོལ་སེམས་གྱི་གདུང་བ་ནི། ཞི་
 བར་འགྱུར་བ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། ལན་ལྟེ་ལྟེ་
 འབྱུངས་ཅི་བཞིན་དུ། འདོད་པ་རོམས་མེད་འཕེལ་ལོ་ཞེས། གསུངས་པ་ཐོས་པར་
 མ་གྱུར་གྱང་། ཆང་ནི་(༡༩ན)ལྟག་པར་བསྟེན་པ་ནམས། ཆང་ལ་གདུང་བ་ཆེ་བ་

དང་། རྩོན་ཆད་ཆད་འབྱུང་མ་སྟོང་ངམ། རྩུང་དུ་ཅུམ་ལས་མ་སྟོང་བ། རྟེན་གྲུབ་བ་
 རྩུང་བར་མཐོང་། འདོད་པ་ནམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ། བལྟ་ཞིང་བཅའ་དུག་ལྟར་
 སྟོང་བ། རྟེན་མེས་ཀྱི་གདུང་བ་ཀུན། ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ། ལྟ་ཡི་
 བདུད་ཅི་བསྟེན་གྱུར་གྱུར། སེམས་ཀྱི་གདུང་བ་ཞི་བ་ཡི། བདེ་བའི་དབང་ཡར་
 ཡོངས་མི་ཐོད། འདོད་པ་རི་ལྟར་བསྟེན་པ་ལྟར། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟག་པར་འཕེལ་བར་
 འགྱུར། འདོད་པ་རི་ལྟར་སྤངས་པ་ལྟར། བདེ་བ་ལྟག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར། རྟེ་
 ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་གདུང་བ་ཀུན། ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ན། མཐར་སྐྱུར་རོ་ལ་
 སོགས་པ་ནམས། བགེགས་ལྟར་དཔག་ཆད་བརྒྱུར་སྟོངས་ཞེས། བདག་ནི་ལྟག་པར་
 གསོལ་བ་འདེབས། གལ་ཏེ་བཟའ་བཏུང་ཕུལ་བྱུང་ནམས། བསྟེན་ན་ལུས་ཀྱི་བྱངས་
 སྟེ་བས། ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་མཐུ་ཆེ་ཞིང་། ར་ཆར་བཏུངས་པས་རིག་པ་དྲུངས། རར་ཆེ་
 དགེ་སྦྱོར་འཕེལ་སྟམ་ན། རྟེན་ཉི་འཛུགས་འདོད་ཀྱི། གོ་མིག་ཕུར་བལྟ་ཁོ་ན་
 སྟེ། རྩོན་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ལལ་ཆེར་ཀུན། རྟག་ཕུབ་ཁོ་ན་མཛད་གྱུར་གྱུར། རྟོན་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་གྱུར་ན། རྟེན་གྲུབ་པ་ཅིས་མི་ཐོབ། ལྟག་པར་ད་ལྟ་སྟོགས་
 མའི་དུས། བཟའ་བཏུང་ངན་པས་ལུས་སྐྱད་ནས། རྟེན་ཆོས་བར་ཆད་སོང་རོ་ཞེས། ར་
 མ་ཐོས་མི་ཐོས་ཐོས་མི་འགྱུར། ར་ཆར་གཉིན་ཏུ་མར་འབྱུང་བའང་། ལྟག་པར་གཉིད་
 ལྟགས་ཆེ་བར་མཐོང་། འགའ་ཞིག་རིག་པ་དྲུངས་པ་ནི། གོ་མས་པ་ངན་པའི་དབང་
 གིས་ཏེ། རར་གིས་ཆོག་ལྟར་མ་བཅུག་ན། རྩེ་མི་ཤེས་པའི་སྦྱེས་བྱ་བཞིན། ཆོག་
 ལྟར་སྤངས་ནས་སྦྱོར་བ་ལ། གོ་མས་སུ་བཅུག་ན་ལྟར་མེད་གྱུར། རྩེ་ཕྱི་བདེ་བ་འབྱུང་
 བ་བཞིན། ར་ཆར་སྤངས་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ། གོ་མས་ན་ར་དང་ཆར་མེད་གྱུར། རིག་
 པ་དྲུངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྟེན་ན་དགོས་པ་ཡེ་མེད་ཅིང་། རྟེན་དམིགས་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་བའི། མཐར་སྐྱུར་རོ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད། འདི་ནི་བསྟེན་པར་མི་རིགས་

ལ། འདུག་ཚད་བརྒྱུད་ནི་སྒྲོང་བར་རིགས། །ལེགས་བཤད་འདི་ལས་དགོ་བ་གང་། །
 ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་པ་བག་ཆགས་(༡༩བ)བཅས་སྤངས་ནས། །
 སྤྱོད་ཟད་བདེ་བས་རོལ་བར་ཤོག །ཅིས་པ་སྤྱོད་པ་དག་འཛོམས་འདི་ནི་བཅུན་པ་སྒོ་
 གྲོས་མིང་ཅན་གྱིས་སྤྲུབ་ཏུ་སྦྱར་བ་དགོ་བར་གྱུར་ཅིག། །

ཨང་ཡིག་བཞི་བརྒྱམ།

༥ གང་གི་མཁུན་བརྩེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །སྤྱོད་ཞིའི་ཉེས་སྒྲོལ་ཀྱང་བསལ་ནས། །
 སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་མའི་ས་བརྟེས་པ། །སྤྱོད་ཅན་ཅན་ལ་རབ་བཏུད་ནས། །རང་ལ་གྲོས་ཤིག་
 འདེབས་སོ་ཨང་། །ཁ་ཅིག་ནད་གྱིས་བཏབ་པའི་ཆོ། །འདི་ལས་ཤི་ན་དག་གོ་སྟུམ། །
 དེ་ནི་ལོག་རྟོག་འབང་ཞིག་ཡིན། །ཁ་ཅིག་དམ་ཆོས་བྱེད་པའི་ཆོ། །འདི་ལས་འཛིག་
 ཉེན་སྦྱོར་དོ་སྟུམ། །དེ་ཡང་ལོག་རྟོག་ཡིན་ནོ་ཨང་། །དག་བཅོམ་གོ་འཕང་ཐོབ་གྱུར་
 གང་། །སྤྱོད་བསྐྱལ་བརྒྱ་དང་སྤྱོད་དག་གིས། །གཅོས་པ་དུ་མ་ཡོད་གྱུར་ན། །སོ་སོའི་
 སྤྱོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །དེ་བས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདིར། །བདེ་བའི་རེ་བ་མ་བྱེད་
 ཨང་། །སྤྱོད་པ་འགའ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་གྱུར་གང་། །སྤྱོད་པ་འགའ་ནས་ནི་མི་བདེ་
 དེས། །དེས་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདིར། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་མེད་དོ་ཨང་། །ཁ་
 ཅིག་ན་བས་གཅོས་པའི་ཆོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱས་པའམ་རྒྱུད་པས་གཅོས། །དེ་བཞིན་མི་འདོད་
 དུ་མ་རེས། །འགྲོ་རྣམས་དེས་པར་གཅོས་སོ་ཨང་། །སྤྱོད་བསྐྱལ་སྤྱོད་པ་མི་བཟོད་
 པར། །བདེ་བ་གཞན་ནས་བཅོལ་གྱུར་གང་། །གཉིས་མེད་མེད་གོ་ཡོང་དེས་པས། །
 སྤྱོད་བསྐྱལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཞིག་ཨང་། །དེས་ཐར་པ་སྤྱོད་དུས་འདིར། །སྤྱོད་བསྐྱལ་ཆེན་
 པོའང་བཟོད་རིགས་ན། །སྤྱོད་བསྐྱལ་སྤྱོད་པ་མི་ལྟ་ཅི་སྟོས། །སྤྱོད་བསྐྱལ་ཆེ་བར་གྱིས་

ཤེས་པ་ཡང་། ཆོས་པ་ཇི་ལྟར་སྤྲུལ་བ་སྤྲུལ་ཡང་། ཆོས་མིན་སྤྱོད་ནམས་སྤྲུལ་བ་སྤྲུལ་
 བའི། བརྒྱ་ཡི་ཆ་ཡང་ཡོང་མི་བྱིན། ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་བདེར་སེམས་པ། འོག་རྟོག་
 རབ་ལ་ཞིག་ཡིན་ལོ་ཡང་། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོ་འདི་དང་། བྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་ལ་
 ཟེར། འདི་ལ་འོག་པར་མི་འཛིན་པར། འབྲུངས་གསུམ་རེམ་ལས་བོན་ཞིག་ཡང་། །
 རབ་དན་མི་བྱ་ཁ་མེད་ཀྱི། ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། སྤྱོན་ནི་མཐའ་
 མེད་བསལ་དགོས་ལ། སྤྲིག་པ་དཔག་མེད་སྤྱོད་དགོས་ཀྱང་། གང་རུང་རེ་ལས་སྤྲོ་
 རེ་ཡང་། མ་ཟིན་བཞིན་དུ་དལ་འདུག་ནི། སྤྱོད་ཅིག་བྱེད་པའང་འབྲུལ་ལོ་ཡང་། །
 ཐོག་མེད་གོམས་ཤིང་བསགས་(༢༣ན)པ་ཡི། ལས་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་ཆེ་ལུགས་ལ། །
 སྤྱོན་པ་རུང་ཟད་བཏབ་པ་ཡང་། ཉགས་ཀྱི་མེ་ལ་ཤིང་བསྐྱར་འདྲ། དེས་ན་འབྱིད་པ་
 མ་བྱུང་ཡང་། སྤྱོན་པ་འདེབས་པར་མ་བྱེད་ཡང་། དགོས་མེད་འཛིག་རྟོན་བྱ་བ་
 ལའང་། རྟོག་དཔྱོད་མ་བཏང་དོན་འབྱུགས་ན། དོན་ཆེན་དམ་ཆོས་ལྟ་ཅི་སྤྱོས། །
 རྟོག་པ་བཀག་ནས་མ་སྤྱོད་པར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ། རྟོག་དཔྱོད་རྒྱུ་ཏུ་བོང་
 ཤིག་ཡང་། རྣམ་དཔྱོད་ཤེས་རབ་མི་བསྐྱེད་པར། རྟོག་པ་བཀག་པ་ཅམ་ཞིག་ལ། །
 དེས་དོན་བཟུང་ནས་བསྐྱོམས་གྱུར་ཀྱང་། དྲག་རང་དྲག་ན་དུང་འགྲོའི་ནང་། སྤྱོམ་
 ཆེན་འབྱེ་བར་སྤྱོའོ་ཡང་། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་པས་ཀྱང་། ཆོས་མིན་འདོད་པ་
 འདེན་དེས་པས། ཆོས་ལ་བསྟེན་པའི་འདོད་པ་ཡང་། འབྲུང་བའི་སྤྱོད་ནམས་བཅོན་
 དུག་ལྟར། བྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤིག་ཡང་། མཁས་པས་སྤྱོད་མ་མ་བསྟེན་
 པའི། སྤྱོན་ནས་བཤེས་གཉེན་དེ་དག་གིས། སྤྱོན་ཡོན་ནམས་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད། །
 དཔྱོད་ནས་ལེགས་པར་བསྟེན་པ་འདི། མཁས་པའི་མཛད་སྤྱོད་ཡིན་ལོ་ཡང་། དང་
 བོར་རྟོག་དཔྱོད་མི་གཏོང་བར། སྤྱོད་མར་བསྟེན་ནས་སྤྱོན་ཡོན་ལ། རྟོག་ཅིང་སྤྲིག་པ་
 གསོག་པ་འདི། བྱིས་པའི་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལོ་ཡང་། གཞན་གྱི་བཤེས་གཉེན་བྱ་འདོད་

ན། །མཁས་པ་སྐྱེན་པོ་སྤྱི་ཡོན་གྱི་། །སྐྱོན་ཡོན་བརྟགས་ནས་འདོར་ཡོང་བས། །གཞན་
ལ་ངོ་མི་ཆོ་ཙམ་གྱི། །ཡོན་ཏན་དགོས་པར་གོའོ་ཡང་། །རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་མཁུ་
ན། །གཞན་གྱི་བཤེས་གཉེན་བྱས་གྱུར་གྱི་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོར་ལྟར་འགྱུར་
ཞིང་། །གཞན་དོན་འགྲུབ་པར་མི་སྲིད་པས། །ཡོན་ཏན་སྐྱབས་ན་དགའོ་ཡང་། །རང་
ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་མཁུ་ན། །སྐྱེན་གྱི་ལྷོན་གྱིང་སྤྱི་གྲུ་བཞིན། །ད་ལྟའི་ཕན་འདོགས་ཅུང་
ཟད་ལས། །ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་། །ལེགས་པར་སྒྲེལ་ན་དགའོ་ཡང་། །ཡུང་
བྱེད་སེམས་འདི་མ་བརྟུལ་ན། །བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་རྟོག་པས། །སྤྱང་ཆེན་ཏྲ་མཆོག་
དུལ་བ་ལྟར། །སེམས་འདི་ལེགས་པར་བྱུང་ཞིང་ཡང་། །དཔའ་བོ་སྟོབས་དང་ལྷན་
པའམ། །གཞན་གྱི་སེམས་ཤིག་ཡོན་གྱུར་ན། །བརྟུལ་ཡང་མི་བྱུང་སྲིད་པ་ཞིག །རང་
སེམས་སྟོབས་མེད་ཡོན་ནོ་ཡང་། །རང་(༡༣བ)སེམས་སྟོབས་ཆུང་འདུལ་བ་ལ། །
སྦྱིད་ལྷག་ཞུམ་པ་མི་བྱ་བར། །འཁོན་ནམས་མ་ལུས་དྲན་བྱས་ལ། །དཔའ་དང་ལྷན་
པར་གྱིས་ཤིག་ཡང་། །བསམ་པ་འབད་ནས་སྦྱངས་གྱུར་གྱི་། །དངོས་སུ་ལག་ལེན་
མ་བརྟུལ་ན། །གནས་སྐབས་མཐར་བུག་གང་ལ་ཡང་། །ཕན་པ་སྐད་ཅིག་མེད་དོ་
ཡང་། །བསམ་པ་ཇི་ལྟར་སྦྱངས་པ་ལྟར། །ལག་ལེན་ལན་ཅིག་བརྟུལ་ན་ཡང་། །
བསམ་པ་ལོ་རྒྱུར་སྦྱངས་པ་ལས། །སྒོ་བསྐྱེད་ཆེ་བ་ཡོན་ནོ་ཡང་། །དམ་པའི་ཆོས་འདི་
མ་གོ་དུས། །གཞན་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་འདྲ། །ཤིན་ཏུ་ཡིད་སྟོན་བའི་གནས། །
བདག་ཉིད་བྱན་གཡོག་ཐ་མལ་འདྲ། །སྟིང་རྗེའི་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཡང་། །ད་ནི་ཆོངས་
པ་བརྒྱ་བྱིན་ལའང་། །སྟིང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཆོག་པའི། །དུས་འདི་མི་ལམ་མི་ན་
རུང་། །སྟེན་དུ་དགའ་བ་སྟོམ་གྱིས་ལ། །ཀོ་མིག་བྱར་ལ་མ་བཟྩ་ཡང་། །རྒྱུན་དང་མ་
ལྟར་སྟོམ་པ་དེ། །དགྲ་དང་མ་ལྟར་དཔའ་བོ་ཡིན། །ལན་ཅིག་རྒྱུན་དང་བསྐྱེས་པ་
ཡང་། །རྒྱུན་དང་མ་བསྐྱེས་ལོ་རྒྱུར་ཡང་། །བསྟོམས་ལས་སྒོ་བསྐྱེད་ཆེའོ་ཡང་། །

སྟོགས་དུས་སྐྱེ་བའི་རན་ལུགས་སམ། །རང་གི་སྐྱེ་བའི་ལུགས་སམ། །བསྐྱེད་
བྱ་བའི་དུས་ཡིན་ནམ། །རྟོག་དཔྱོད་ལེགས་པར་བློ་བཟི་ཡང་། །ཁོ་བའི་ཡུལ་གྱི་
མང་ལུགས་ལ། །ལོ་གཅིག་ཁོ་བའི་ལན་ཅིག་ལས། །མ་སྐྱེས་ན་ནི་ཐོ་སྐྱེས་ཡིན། །འོན་
ཀྱང་དགེ་བ་འཛེམས་ལུགས་དང་། །དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ། །བསམས་
ན་ལོ་རེ་ལན་རེ་ཡང་། །ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཡིན་ནོ་ཡང་། །ཁོང་ཁོ་གྲངས་མེད་བྱུང་བྱུང་
ཅིང་། །སྤྲུལ་ཡང་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ལ། །བ་སྤྲུལ་གཡོ་འགྲུལ་མི་བྱེད་པར། །འཇུག་
པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུན་ནོ་ཡང་། །ཁོང་ཁོར་མ་ཟད་བསོད་ནམས་ཆོགས། །འཛེམས་བྱེད་མང་
ཡང་དེ་རྒྱ་ལ། །རྟོག་དཔྱོད་མི་གཏོང་འཇུག་པ་ནི། །སྒྲུན་པོ་ལས་ཀྱང་སྒྲུན་པོ་ཡང་། །
དུས་རན་འདིར་ནི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་བཀོད་པ་དང་། །མ་བཀོད་པ་གཉིས་
གང་དུག་པ། །ཤེས་པར་དཀའ་བ་མང་ངོ་ཡང་། །དེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ།
ཁ་ཅིག་བཀོད་པས་ཤིན་ཏུ་འཕྱུང་། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །ལེགས་པ་སྤྲོད་ མཐར་
འཇུག་གོ་ཡང་། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཆོད་དེ། །མ་གཏོགས་ཆོས་བཤད་ཅི་བྱས་
ཀྱང་། །གོང་མར་(༡༧ན)འབྲིད་མི་རྣམས་པར་མཐོང་། །ཐལ་ཆེར་ཡ་ཆད་བྱུང་
བྱུང་ཀྱང་། །མར་ལ་ལྷོག་པར་མཐོང་ངོ་ཡང་། །ཆོས་བཤད་བྱས་དང་མ་བྱས་ལ། །ཁྱད་
པར་གཅིག་ཀྱང་མི་འཇུག་བཞིན། །ཆོས་འཆད་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོམ་ནི། །ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་
བ་ཡིན་ནོ་ཡང་། །ཆོས་བཤད་བྱེད་པ་གྲངས་མང་ཡང་། །སྒྲོབ་མ་ལ་ནི་ཕན་ཐོགས་
པ། །སྤྲོད་མཐའི་སྤྲོད་མཐའ་ཅམ་དུ་མཐོང་། །རང་ཉིད་ཀྱི་ནི་བཟོ་ཤོར་བ། །ཤིན་ཏུ་
མང་བར་མཐོང་ངོ་ཡང་། །རང་ལས་དུག་ངོ་ཤེས་པ་ཡི། །བཤེས་གཉེན་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་
བྱ། །མཐོང་ཡང་གོ་རྒྱུ་ཡེ་མེད་པ། །བྱུང་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡིན་ནོ་ཡང་། །ལྷས་བྱིན་སྟེ་
སྒྲོད་ཤེས་པས་སྤང་། །ཁ་ཅིག་ཀྱན་རིག་ཤེས་པས་སྤང་། །དེ་བཞིན་འགྲོ་རྣམས་ལེགས་
ཉེས་ཀྱི། །ཤེས་རྒྱས་སྤང་བ་མང་ངོ་ཡང་། །ཤེས་རྒྱས་འཕྱུང་དུ་མ་འཇུག་པར། །རྒྱལ་

བ་སྤྲུལ་བཅས་ནམས་ལྟ་བུར། །ཤེས་རྒྱའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ལན་བདེ་ཐོབ་པར་
 གྱིས་ཤིག་ཨང་། །ཡོན་ཏན་བདེ་སྟོང་ཡིན་མོད་ཀྱང་། །འཕྱི་ལོན་ཏན་ཡོད་པས་
 འཕྱང་། །འཕྱི་ལོན་ཏན་མེད་པས་ལེགས། །ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་ཕུང་བ་ནི། །རང་གི་
 རང་སྦྱོར་ཡིན་ནོ་ཨང་། །བཤེས་གཉེན་ཞལ་ནས་ནག་པོ་ཡི། །སྤྲུང་གས་འདི་ནི་ལྟ་ཅི་
 སྦྱོས། །དཀར་པོའི་སྤྲུང་གས་འདི་ཡིས་ཀྱང་། །འཛོམས་པར་འདུག་གི་གསུང་ངོ་
 ཨང་། །དེ་ལྟར་སྤྲུང་དོར་ཡུལ་ནམས་ལ། །དམིགས་གྱིས་སྤྱེད་ནས་བསྟན་པ་ལ། །ཐོས་
 ལོ་ཅམ་དུ་མ་བཏང་བར། །ལེགས་པར་ཉམས་སུ་ལོང་ཞིག་ཨང་། །ཞེས་པ་ཨང་ཡིག་
 བཞི་བཅུ་མ་འདི་བཅུན་པ་སྟོ་གྲོས་མིང་ཅན་གྱིས་དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྦྱར་བ་
 འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

བས་མཐའ་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པ་ནོར་བུའི་སྤྱེད་བ།

༥ ། གང་གི་ནམ་གཡང་ཞི་བ་ཡི། །དབེན་པ་འབའ་ཞིག་བསྟེན་པ་ལས། །གཡང་
 བ་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་པའི། །གོ་འཕང་བརྟེན་ལ་ཐུག་འཆའ་ནས། །ཐོས་
 བསམ་ལ་ནི་འབད་བྱས་ཀྱང་། །དབེན་པར་ཅེ་གཅིག་མི་སྦྱབ་པར། །གདུལ་བྱ་ལ་
 སོགས་དོན་གཉེར་བའི། །ཐར་འདོད་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་འདི། །དབེན་པར་ཅེ་གཅིག་མི་
 སྦྱབ་པར། །འདུ་འཛི་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི། །ད་ལྟ་སྟོགས་པའི་དུས་སུ་ནི། །སེམས་
 (༡༧བ)ཅན་བསོད་ནམས་ཞན་པ་དང་། །བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་བདོ་བས་ན། །བསྐྱེད་པས་
 ཀྱང་རྟོགས་པ་སྦྱེ་དཀའ་ཞིང་། །ཅུང་ཟད་སྦྱེ་བར་བརྟེན་ན་ཡང་། །ནད་སོགས་བར་
 ཆད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །དབེན་པ་རེ་ཞིག་བཞག་སྟོམ་ན། །དབྱེད་སྦྱོམ་འཛོག་སྦྱོམ་གང་
 ལ་ཡང་། །བསྐྱེད་པས་ཀྱང་སྟོ་བསྦྱེད་མི་ཐོན་པ། །འདི་ནི་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཕུན་

ཅམ་ཐོས་པས་ཀྱང་། གྲོ་ལ་འགྱུར་བ་ཐོན་མཐོང་ན། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 ལས་འབྲས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་། མཐོང་པོ་བཟུང་བཞིན་དུ་ལེགས་
 འགྲོམས་ན། གྲོ་ལ་འགྱུར་བ་ཅིས་མི་ཐོན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ལ། གྲོ་ལ་
 བྱུང་བ་ལེགས་ཐོན་ན། ཉེ་ནི་ཉམས་ཉེགས་ཆོས་མཆོག་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དང་སྟོང་ཉིད་ལ། ཉམས་ཉེགས་ཆོན་པོར་མ་གྱུར་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་རེ་ཅམ་བསྒྲུམས་
 པ་ཡི། བཅོམ་ཡོན་ཏེ་ནི་ས་སྟེང་གི། དག་ཆོགས་གང་ལའང་ཡོད་པ་ཡིན། ཉེ་ལྟར་
 ཉེགས་ནས་དབེན་པ་ནི། སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སུ་ཞིག་གཏོང་། གལ་ཏེ་ནད་ཀྱིས་བྱོད་
 འཛིགས་ན། བད་དེའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། སྟོན་ལས་མཐུ་ལྟན་ཡིན་ན་ནི། འདྲ་
 འཛིས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་དུ་ལས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི། གནས་སྐབས་དེ་ནི་
 ཡོད་པ་ཡིན། འོན་ཏེ་དབེན་པར་ཆོས་འཕེལ་བའི། ཀྱིན་ཀྱིས་བར་ཆད་འབྱུང་སྟམ་
 བ། འོ་ན་དབེན་པ་ཁོ་ན་ཉིད། བསྟན་པར་རིགས་ཏེ་ཐར་འདོད་ནི། བད་མེད་ཅམ་
 ཞིག་མི་སྐྱབ་ཀྱི། དམ་ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པས་སོ། དང་པོར་དབེན་པ་ཆོས་འཕེལ་
 ཡང་། བྱིས་ནི་བར་ཆད་དབང་གྱུར་བས། དག་ཆོས་འཕེལ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཆད་
 གཞན་དུ་འཕེལ་སྟམ་ན། འོ་ན་བྱོད་ཀྱིས་འདྲ་འཛིན་ནི། བཅོམ་དུག་ལྟ་བུར་སྐར་
 རིགས་ཏེ། བྱོད་ནི་ནད་ཀྱིས་སྐྱག་དངངས་གིང་། འདྲ་འཛིན་དག་ཆོས་འཕེལ་བ་
 ཡི། ཀྱིན་ཀྱིས་ནད་སོགས་བར་ཆད་འབྱུང་། གཞན་ཡང་ཐར་པ་འདོད་པ་ཡིས། མི་
 དག་སྟོང་བ་གཙོར་བྱས་ཏེ། སྟོག་པས་གོས་པའི་དག་ཆོགས་ནི། སྟོང་ཐུག་གིས་ཀྱང་
 ཅི་ཞིག་བྱེད། འདྲ་འཛིན་སྟོག་པ་སྐར་དཀའ་ཞིང་། དག་ཆོགས་སྟེལ་བ་གིན་ཏེ་
 དཀའ། དབེན་པར་ནད་སོགས་ཅི་བྱུང་ཡང་། མི་དགས་མ་གོས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཉེ་ཡི་
 དུས་སུའང་དག་བའི་ཆོས། འགྱུར་དེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ན། བད་མེད་བདེར་གནས་
 ལྟ་ཅི་སྟོས། ཅིས་(༡༥ན)བས་མཐའི་བསྟགས་པ་ནོར་བུའི་ཐེང་བ་ལུ་རྒྱབ་ཏུ་གྲོ་གྲོས་

སྒྲིབ་མཆོག་གིས་སྒྲིབ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ། ॥

གྲོས་འདེབས་སྒྲིབ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ།

༥ མཆོག་པའི་བྱ་ལས་ཡངས་པ་ལ། སྒྲོ་གྲོས་འདེབས་གཤོག་རབ་བསྐྱེད་པས། །
 སྒྲིབས་མེད་རི་བོའི་རྩེར་བྱིན་པ། སྒྲོ་མའི་ཞབས་ལ་བཏུང་བྱས་ནས། རང་ལ་གྲོས་
 འདེབས་བྲི་བར་བཅི། ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོར་སྒྲོ་གྲོས་མིང་། གཞན་དོན་གདུལ་བྱའི་
 མིང་འདོགས་གྱིས། དམ་ཆོས་བར་ཆད་བྱེད་འོང་བས། འདི་ལ་ཞེ་བོན་བྱེད་པར་
 རིགས། འགྲོ་བ་གདུལ་བྱར་སྦྱུང་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བཏང་ཡང་། །
 རང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་བལྟས་ནས། འབྲལ་མེད་གདུལ་བྱ་འདྲུ་འགྱུར་བ། མིང་ལ་རས་
 བ་ལྟ་བུར་དགོས། ཡང་ན་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལས་དང་། སྒྲིབས་ཆེན་བསོད་ནམས་སྒྲིབས་
 ཡོད་པ། སྒྲིབ་པོ་བསོད་ནམས་སྒྲིབས་འདྲ་དགོས། དེ་གཉིས་གང་ཡང་ཁྱོད་ལ་
 མེད། དེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་སྦྱུང་འདོད་ན། མི་ཆོས་སྒྲོ་མའི་རྒྱུ་ལ་སོགས། ཟོག་པོ་
 རྒྱུ་ལ་བརྩོན་པ་དགོས། ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ལ། ཤེས་ཆེར་གནས་པས་
 འོངས་སྦྱོང་གི། འདྲུ་འོང་ཐབས་མཁས་སྦྱུང་བ་དགོས། དེ་འདྲུ་ཁྱོད་གྱིས་བྱེད་མོད་
 དམ། གདུལ་བྱ་ཡོང་བའི་རྒྱ་དེ་བཞི། གང་ཡང་མེད་པར་གདུལ་བྱ་ནི། ཡོང་བའི་
 གནས་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡོང་ན་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་། ད་ཅུམ་གདུལ་བྱ་བསྐྱེད་
 ཀྱང་བྲིན། ཆོས་མཐུན་འགྲོ་དོན་ཡོང་བ་ཡི། གནས་མི་འདུག་ཀྱང་འབད་བ་ནི། །
 རང་ཉིད་གཏན་བརྒྱག་བྱེད་པར་བྱང་། ཉོན་མོངས་དགྲ་བོས་འཛོམས་པར་འགྱུར། །
 ཉོན་མོངས་ཁ་མ་བྲི་བ་ལ། ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་ཡོད་ན། དེས་པར་ཉོན་མོངས་
 ལས་ངན་གསོག། ཆང་དང་ཅན་ལ་ཆང་ཡོད་ན། བསྐྱེད་པས་ཆུགས་ཐབས་མེད་པ་

བཞིན། ཁྱོད་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་མེད་ན། ཁྱོད་མོངས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་
 གྱུར་ལས་ངན་གསོག་མི་སྲིད། མི་མེད་ན་ནི་མི་བསད་པའི། སྲིག་པ་གསོག་པ་མི་
 སྲིད་བཞིན། རྟེ་ཕྱིར་དམན་པའི་དབང་མཛད་ནས། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་
 གྱུར། ཡུལ་ནི་དུག་འདྲ་དག་པོ་འདྲ། སྤྱུ་གྱིའི་སོ་འདྲ་གསལ་གྱིང་འདྲ། ཞེས་སོགས་
 ཡུལ་ལ་སྤྲད་པར་མཛད། སྤྱོད་གསལ་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཡང་། །(༡༥བ)ཡུལ་གྱི་
 འདམ་རྩལ་ལ་རིག་པས། སྤྱོད་འབྱོག་རིམ་པ་བདུན་ལྟར་པའི། རྣམ་ནག་ནང་དུ་
 བཅུག་འདྲར་སོང་། ཅི་ཡང་མི་མཐོང་མི་རིག་ལ། ཅི་ཡང་མི་གོ་བྱུང་པོ་རེ། ཡོང་གི་
 འདུག་པ་བརྒྱ་དགོས་ན། སྟོང་ཕྲག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པས་ཆོག རྟེ་བཞིན་དུ་དང་པས་ལུས་
 ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་མཉེས་པར་བྱས་པ་དང་། སྟོན་དཀར་སྤྱད་སྟོན་སྤྱད་སྤྱུན་རིང་བཀྱིས་པ་དང་། རྩད་པར་འཕགས་པ་མང་
 པོས་གྱུར་འདྲུ་འཛིན་གྱི་པོ་དང་། དཔེན་པ་བསྟེན་པ་གནད་དུ་མ་མཐོང་བས་རྣམ་པར་འབྱམས་པ་རྣམས་བརྟུ་གེས་དགོས་
 གོ། ། གྲིབ་གྱི་ནང་ན་གྲིབ་ཆེན་ཡང་། ཡུལ་གྱི་རིག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན། རྟེ་ཕྱིར་སོ་
 སོར་ཐར་པ་ལས། ཁྱོད་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སྤྲང་ཕྱིར། བཅས་པ་རབ་དུ་མང་བར་
 མཛད། སྟོན་ནས་རིང་དུ་གོམས་པའི་མཐུས། ཁྱོད་མོངས་ལེགས་པར་འདུལ་བ་
 ལ། ཁྱོད་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་གྱུར། ཁྱོད་མོངས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་ལ་མི་
 གཙང་བ་བཞིན་ནམ། ས་བོན་རུལ་པ་བཏབ་པ་ལས། སྤྱུ་གྱུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་
 བཞིན། རྟེ་ལྟར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོགས་གང་བས་གྱུར་དཔེན་པ་བསྟེན་པ་ཉིད་མཆོག་དུ་མཐོང་ནས་འདྲུ་འཛིན་སྤྲུལ་བར་དུས་
 འདའ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ཉག་ཉག་གྲུ་གྲུ་བས་གྱུར་ལྟར་པར་ཐོན་ཡོང་བས་གང་ལ་བརྟུས་གྱུར་གཤེས་རྣམས་སོ། རྟེ་
 ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ལ། ཡུལ་ལ་དགག་པ་མི་མཛད་ཀྱི། སྟོང་དུ་ཡུལ་བསྟེན་པ་
 ཡང་བསྟུགས། རྟེ་སྟོན་གྱིས་པའི་བཞོན་པ་ལ། དགའ་བ་མིན་ཡང་དར་བབ་ཀྱི། །
 བཞོན་པ་ལ་ནི་དགའ་བ་བཞིན། རྟེ་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཅི་དགར་རོལ་
 བས་ཆོག་པ་དང་། མི་ཆོག་པ་ཡི་བྱད་པར་ནི། གང་ཟག་མཐོང་མན་བྱད་ཡིན་གྱི། །

དམ་ཆོས་གོང་མར་མ་ཞུགས་དང་། ཞུགས་ཅིང་དག་གི་བྱང་པར་མིན། དེས་ན་རང་
 ཉིད་ལེགས་འདོད་ན། རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་མཐོ་དམན་ནི། ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཆོས་བྱ་
 ཡི། རྒྱུད་ཆོད་མཐོ་དམན་གང་ལ་ཡང་། དམ་ཆོས་མཐོ་ཆད་དགའ་བ་མིན། བད་
 གཞི་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ། བཟའ་བཏུང་ཞེས་པ་ཁོ་ན་ཉིད། དགའ་བ་མིན་ཞིང་
 བུ་ཆུང་དང་། ཁྲན་པོ་ཀྱན་ལ་ཏུ་ཆོད་ཀྱི། བཞོན་པ་དགའ་བ་མ་ཡིན་བཞིན། དེ་ཕྱིར་
 ད་ལྟ་སྟོགས་མའི་དུས། རང་ལ་ལྷན་པ་བྱེད་འདོད་ན། ཉོན་མོངས་སྐྱུ་ལ་གདུག་
 འཇུག་པའི་ཡུལ། འཛིག་རྟེན་སུ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་། འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀྱན་
 སྤངས་ནས། གཅིག་ཏུ་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ནི། གནད་ཀྱི་དོན་དུ་མཁས་པས་བཟུང་། །
 ཞེས་གྲོས་འདེབས་སྟོང་གི་བདུད་ཅི་འདི་བཅུན་(༡༩)པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
 དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

གྲོས་འདེབས་ཉིད་བདུན་མ།

༥ ཆོས་ཀྱན་མཆོན་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས། ཆོས་ཉིད་རང་ལས་ནམ་ཡང་
 གཡོ་བ་མེད། ཉོན་མོངས་ཉེས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་མི་བསྟོད་པའི། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་
 ཞབས་པད་སྐྱུ་བོས་མཆོད། ལྟ་བུ་ཐ་མའི་དགེ་སྟོང་སྟོ་གྲོས་མིང་། རང་ལ་རང་
 གིས་བྱན་བསྐྱུ་ལ་བྱག་ཏུ་གྱིས། དུས་རབ་ད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཆོས་མིན་སྟོད། ཆོས་ཀྱི་
 བསྐྱུ་ལ་འདེབས་བྱེད་མཁས་ཁྱོད་ལ་མེད། ཆོས་བཞིན་སྦྱད་ན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ། ཅི་
 འདོད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་སྐྱབ་ནའང་ཆོས་མིན་པ། །
 ཐབས་གཞན་མེད་པའི་གོ་བ་ལུལ་བྱུང་སྟེས། དེས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་ནི་རང་གིས་

ནི། །དེ་ཆོ་ཆོས་ཉིད་ལབ་འཁོག་མ་གཏོགས་པ། །ཆོས་མིན་གཏན་ནས་མ་བྱེད་ཤུག་ཉི་
 ལྷ། །ཡོན་ཏན་གས་ཆེ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱིས་བཀྲ། །སྒྲིབ་གས་ཆེ་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱན་གྱིས་སྒྲོད། །ཆོ་འདི་འི་བདེ་བ་མི་འདོད་སྟུ་ཡང་མེད། །ཡོན་ཏན་འབད་པས་བསྟེན་
 བྱིས་ཤུག་ཉི་ལྷ། །སྒྲིབ་མའི་ཆོ་ལའང་མཐོ་རིས་ཐར་པ་དང་། །རན་འགོ་གང་ཐོབ་ཡོན་
 ཏན་བསྟེན་པ་དང་། །སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲོང་བ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད། །དེ་བས་སྒྲིབ་
 མའི་ཆོ་ལའང་སོམས་གྱིས་ལ། །སྒྲིབ་རྣམས་འབད་པས་སྒྲོངས་ཤིག་ཤུག་ཉི་ལྷ། །
 སྒྲིབ་དང་ཡོན་ཏན་དེ་ཡང་གཞན་ན་མེད། །ཐུག་དོག་མེར་སྒྲ་གཡོ་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི། །
 ཉོན་མོངས་ཡོད་མེད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། །དེ་བས་ཉོན་མོངས་སྒྲོངས་ཤིག་ཤུག་ཉི་
 ལྷ། །མེར་སྒྲ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཉེས་པའི་ཆོགས། །ག་ཡང་མ་ཆག་གུ་ཡང་མ་
 ཉམས་པར། །ར་ལ་སྒྲིབ་མེད་ང་ནི་ཆོས་པ་ཞེས། །གཞན་ལ་སྒྲིབ་པའང་རྩུབ་ཆེན་སྒྲིབ་
 པ་ཡིན། །དེ་བས་འདྲེ་ཆེན་ཤར་སྒྲོང་གཞོད་པ་ལ། །གཏོར་སྒྲུབ་ལུབ་སྒྲོང་མ་སྒྲེལ་
 ཤུག་ཉི་ལྷ། །ལུང་དང་གཏན་ཆོགས་རིགས་པར་ལུན་པ་ཡི། །སྒྲིང་གཏམ་འདི་འདྲ་
 གཞན་གྱིས་གོ་བ་མེད། །གཞན་ལ་བཤད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཡེ་མི་གོ། །ཁྱོད་རང་གཅིག་
 ལུ་དབེན་པའི་གནས་རྣམས་སུ། །བདུད་རྩི་རོ་མཆོག་འབྱུངས་ཤིག་ཤུག་ཉི་ལྷ། །
 ཆོས་(༡༥བ)ལ་རེས་ཤེས་འགྱུར་མེད་རྟེན་པ་ཡིས། །དེ་དག་གསུང་བའི་སྒྲོན་པ་སངས་
 རྒྱས་དང་། །དམ་ཆོས་རྩལ་བཞིན་རྒྱབ་པའི་དགེ་འདུན་ལའང་། །སྒྲིབ་དང་མིན་པའི་
 རིགས་ལམ་དྲངས་པ་ཡི། །རེས་ཤེས་སྒྲིབ་པ་འདི་འདྲ་གཞན་ན་མེད། །ཁ་པོ་གཞན་ལ་
 མ་སྒྲུ་རང་གིས་སོམས། །གསོལ་འདེབས་སྒྲུབས་འགོར་འབྱུངས་ཤིག་ཤུག་ཉི་ལྷ། །
 སྒྲོན་པའི་བསྟན་འདི་བསྟེན་བཅད་བདར་པ་ཡི། །གསེར་ལ་བརྟགས་བཞིན་ལེགས་
 པར་བརྟགས་ནས་ནི། །ལུང་གིས་མི་གཞོད་རིགས་པས་མི་གཞོད་པ། །ཉམས་སུ་ལེན་
 པར་བྱགས་རྩེ་ཅན་གྱིས་གསུངས། །ད་ལྟ་སྒྲིབ་པོས་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་ཡི། །ཆོས་ཤིག་

མིན་པ་གཞན་གྱིས་པན་མི་ཐོགས། བྱེད་རང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དངས་པ་ཡི། །
 དམ་ཚེས་རྟེན་ཆེ་རེམ་ལ་སྒྲེལ་བཞག་ལ། ལ་བཤད་ཚིག་འགའ་ཤེས་ན་འཆད་གྲབས་
 བྱེད། །དེས་པོ་དམ་དུམ་བྱུང་ཆེ་ཐབ་པ་སྒྱུར། །སྒྲུལ་ལེབ་གཅིག་ཅུམ་བྱུང་ནའང་གོན་
 གྲབས་བྱེད། །ཚེས་བཞིན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །འདི་འདྲའི་རྗེས་སུ་མ་
 འབྲང་ཤུག་འི་སྒྲུལ། །རང་རྒྱུད་མ་དུལ་བཞིན་དུ་གཞན་རྒྱུད་འདུལ། །རང་ཉིད་ཡོང་
 ཡང་གཞན་ལ་ཞར་བ་ཞེས། །སྒྲོགས་པའི་མི་ལ་བསམས་གྱིན་བགད་མོ་བྲོ། །བདེན་
 ཞེས་སྒྲུ་བ་དེ་ལ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །རང་རྒྱུད་དུལ་ཡང་དུས་རན་སྒྲིགས་མ་འདིར། །རི་
 ལྟར་བཤད་བཞིན་ཉན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །འདིར་ཡང་སྒྲུག་བསྐྱལ་བྱི་མའི་བདེ་བ་
 འཆོར། །དེ་བས་འཆད་ལ་མ་དགའ་ཤུག་འི་སྒྲུལ། །གཞན་ཡང་འདི་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཞིབ་
 བཤད་ན། །ལུང་རིགས་གཏན་ཚིགས་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ཡོད། །དེ་བས་གཞན་ལ་འཆད་
 ལ་མ་དགའ་བར། །གཅིག་ཕུར་ཉམས་སུ་ཡོང་དང་ཤུག་འི་སྒྲུལ། །གཞན་གྱིས་བཀྱར་
 བའི་ཆེ་ཆ་བོ་འདོད་ན། །ས་མེད་རྒྱལ་མེད་ཚེས་ཤིག་ཡོང་ས་མེད། །དེ་བས་མི་གཟུགས་
 བཤིག་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། །ཚེས་གཉིས་སྟོང་ནས་བསྐྱེས་ཤིག་ཤུག་འི་སྒྲུལ། །ཚེས་འདི་
 རྟེན་དུ་བྱ་དགོས་ད་གཞོད་ཅིག །བྱེད་དགོས་ཟེར་བའི་བྱི་དལ་ལ་བཞག་ན། །དབང་
 མེད་འཆི་བདག་སྒྲོ་བྱར་བྱུང་བྱུང་ཏེ། །འཁྱོད་པའི་མེ་ཡིས་གདུང་ངོ་ཤུག་འི་སྒྲུལ། །ནམ་
 འཆི་ཆ་མེད་འདི་དག་མ་བསམས་ན། །ཅི་བྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཁོ་ནའི་རྒྱ། །
 སྟོང་ནས་བདེ་བ་ཐོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི། །(༡༧)ཚེས་ཀྱི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱི་
 དལ་ལུས། །འཆི་བ་རེམ་ལས་སོམས་ཤིག་ཤུག་འི་སྒྲུལ། །འདི་ཡི་རྒྱ་མཚན་མངོན་སུམ་
 གྱིས་ཀྱང་འགྱུབ། །རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་གྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་བསྐྱེད། །དེ་བས་འཆི་བ་
 མི་ཉག་བསམ་འདི་ལ། །ཆེད་རྒྱུར་མ་བྱེད་ཡོངས་མེད་སྒྲོངས་ཤིག་ལ། །ཁོར་འདི་རི་
 ལྟར་ཡོད་བཞིན་སྒྲུག་བསྐྱལ་འཕེལ། །སྟོན་པས་རི་རྒྱུད་གསུངས་བཞིན་བསྐྱབས་བྱུང་

བ། །མུ་གེས་གདུང་བར་འགྱུར་བ་ཡེ་མི་སྤྲོད། །ཁོར་འདི་གཅིག་ཀྱང་མ་གསོག་ཤུག་འི་
 གྲས། །ཞིས་མངར་བས་ལ་ཆགས་ན་ཆོས་མི་ཡོང། །ལྷགས་ཀྱི་བས་ལ་ཆགས་པའི་
 ཉ་བཞིན་དུ། །འབྲལ་ཉིད་དུ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད། །བཟང་བཏུང་བས་ལ་
 མ་ཞེན་ཤུག་འི་གྲས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་སྒོ་གཅིག་ལ། །བདག་ལ་
 བསྟོད་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་ཡིན། །རྒྱལ་བ་སྤྲུག་བཅས་ཀྱི་ཁྱི་འདི་ལ་སྟོད། །བདག་
 བསྟོད་གཞན་སྟོད་སྟོངས་ཤིག་ཤུག་འི་གྲས། །རབ་བྱུང་རྣམས་དང་བྱིས་པའི་སྟོད་སྤྲུག་
 གི། །བྱུང་པར་འདི་ནི་གནས་ས་བས་ཀྱང་ཆེ། །འདི་ཉིད་རྗེ་བཙུན་སྤྲུག་མའི་བྱིན་ཡིན་
 པས། །མོས་གྲུས་སྟོང་ནས་སོམས་ཤིག་ཤུག་འི་གྲས། །ལེགས་པར་གང་བཤད་གོ་བས་
 བདེ་བ་ཐོབ། །ལེགས་བཤད་མི་གོ་བདེ་བ་རི་ལྟར་ཐོབ། །ལེགས་བཤད་གོ་འདི་སྤྲུག་
 མའི་བྱིན་ཡིན་པས། །སྤྲུག་རེས་ལས་སོམས་ཤིག་ཤུག་འི་གྲས། །ད་ལྟ་འདུལ་བྲིམས་
 གཙང་མ་བསྐྱུངས་གྱུར་ན། །ཉན་ཐོས་ཆོས་སྤྲུག་བཟུང་ནས་ལོག་ལྟ་བུར། །ཆོས་སྟོང་
 གསོག་ཅིག་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་ལས་ཉམས། །དེ་འདྲའི་ལོག་ལྟ་སྟོངས་ཤིག་ཤུག་འི་
 གྲས། །འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁྱི་ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་གནས། །ཡ་རབས་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་
 བསྐྱེད་འདི་མཛོས། །མ་རབས་གདོལ་རིགས་རྣམས་ལ་དེ་མི་མཐོ། །བསྐྱེད་འདི་
 དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱི་གཞི་རྩར་གསུངས། །འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏན་ཆོགས་དུ་མ་ཡོད། །
 ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་མེད་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད། །འདུལ་བྲིམས་སྤྲུག་མོའང་སྐྱུངས་ཤིག་ཤུག་འི་
 གྲས། །ཐེག་པ་མཐོ་དམན་རིམ་པ་གང་འདོད་ལ། །བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདི་སངས་རྒྱས་
 ལས་ཀྱང་དགོན། །གསེར་ཁར་ཕྱིན་ནས་སྟོང་ལོག་བྱས་འགྱུར་བས། །གོང་མའི་ལམ་
 ལ་འཇིགས་ཤིག་ཤུག་འི་གྲས། །དམིགས་བཅས་(༢༧) དམིགས་མེད་དམིགས་ཡུལ་
 གཅིག་ཉིད་ལ། །མི་གཡོ་བརྟན་པར་འཇིག་པའི་ཞི་གནས་འདི། །ཡོན་ཏན་རི་སྟོད་
 ཀྱི་ཁྱི་གཞི་རྩར་གསུངས། །ཞི་གནས་རེས་ལས་སྟོམས་ཤིག་ཤུག་འི་གྲས། །སོ་སོར་

རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་མེད་གྱུར་ན། ཉིང་འཛིན་བརྟན་གྱིང་འཕྲི་བ་སྒྲིམ་ཆེན་ཡིན། བྱང་
 བར་བདག་མེད་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པ་ཡི། ཤེས་རབ་མེད་ལ་ཐར་པ་མི་སྲིད་པས། །
 ལྷག་མཐོང་རེས་ལས་སྒྲིམས་ཤིག་ཤུག་འཁྱེད་སྒྲིམ། ཆོ་གཅིག་ལུས་གཅིག་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
 ཡི། གོ་འཕང་འདོད་ན་གསར་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི། བསྐྱེད་རྫོགས་རེས་ལས་སྒྲིམས་
 ཤིག་ཤུག་འཁྱེད་སྒྲིམ། ཆོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དཔག་མེད་བསགས་གྱུར་གྱིང་། བྱང་
 རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཅི་ཆ་མེད། ཤེས་ཅན་དོན་དུ་དམིགས་མེད་རྟོགས་པ་
 ཡིས། བྱང་རྒྱུ་མཚན་ཏུ་བསྐྱེད་ཤིག་ཤུག་འཁྱེད་སྒྲིམ། ཞེས་རང་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་འདི་མང་དུ་བྲོས་པའི་དགོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབེན་
 གནས་ཆོས་སྤྱིངས་སུ་བཀོད་པ་དགོས་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། ॥

ཞལ་གདམས་དྲི་བ་མ།

༥ བ་མོ་གྲུ་ལྷ། སྒྲིགས་མའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆར། འགྲོ་བའི་རྒྱལ་ས་
 གནས་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དངོས། བྱམས་དང་སྒྲིང་རྩེའི་མངའ་བདག་ཆོས་ཀྱི་
 རྩེ། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆེལ་ལོ། ཤུག་འཁྱེད་དགོས་སྤྱོད་བསོད་ནམས་
 བཟང་པོ་ཁྱོད། སྒྲིང་ནས་དམ་ཆོས་ལེགས་པར་བྱེད་འདོད་ན། མཐའ་རྒྱ་ཆོད་པའི་
 དམ་ཆོས་གོ་བ་དགོས། ཁོ་ཐག་ཆོད་པའི་བྲོས་བསམ་བྱས་སམ་གྱི། བྲུ་གཅིག་མ་ལྟར་
 སྒྲ་མ་ལ་བརྟེ་ཡང་། ལན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲོན་མཚར་བརྗོད་མི་བྱ། དམ་ཆོས་ཚུལ་
 བཞིན་བྱེད་ན་དེ་འདྲ་དགོས། དེ་འདྲའི་གདམས་ངག་ཤེས་སམ་རིགས་ཀྱི་ལྷ། དལ་
 བའི་རྟོན་ནི་རྟོད་དཀར་ཤོས་གྱུར་ནས། ལུས་ཕྱིར་སྟོ་གོས་ཚུལ་བ་བྱེད་མ་ཐོང་། །
 དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ན་དེ་འདྲ་དགོས། དེ་འདྲའི་གདམས་ངག་ཤེས་སམ་རིགས་

གྱི་ལྟ། །ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆི་བའི་བྱ་བས་བྱེད་ཀྱང་། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལོ་བརྒྱར་
 སྟོད་ལྟ་བྱེད། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུན་པ་སྦྱུ་མར་ཤེས་གྱུར་ཀྱང་། །
 ལས་འབྲས་ཕུལ་འདྲེས་བསྟོན་བྱས་ནས་བསྟུར་། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། བདག་
 (༡༥ན)མེད་རྟོགས་པས་མཚན་འཛིན་ཡི་མེད་ཀྱང་། བཅས་མཚམས་ཕྱ་མེད་བསྐྱབ་
 ལའང་འབད་བས་སྒོམ། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། སྒོ་ལ་གང་ཡང་ཤོར་བའི་འབྲོལ་
 ཡོད་ཀྱང་། །ཆོས་མིན་ཕྱོགས་ལ་བཀར་གྱིས་བཏང་ནས་སྟོར་། །དམ་ཆོས། དེ་
 ལྟའི། ཆོ་འདོའི་བདེ་ལ་ནམ་ཡང་མ་ཆགས་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱིས་འདིར་ཡང་བདེ་མཐོང་
 ལེགས་པར་འབད། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། ཟོག་དང་ཚུལ་འཆོས་ནམ་ཡང་མེད་གྱུར་
 ཀྱང་། །ཀྱུན་གྱི་མིག་སྒར་མཛེས་པའི་སྟོད་ལམ་བཟོབ། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ལ་མི་འཛིགས་གདེངས་ཐོབ་ཀྱང་། །བག་གསར་བཞིན་དུ་དབར་པོའི་སྒོ་
 རྣམས་སྟོམ། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། ཆོས་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་། །
 འཛིག་རྟོག་ཀྱི་དང་མཐུན་པའི་སྟོད་པ་བྱེད། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། མ་དགའ་
 རོགས་ནས་ཀྱི་རོ་བསྟུངས་ཀྱང་། །རང་གི་སྒྲ་ཐག་ཤོར་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །དམ་
 ཆོས། དེ་ལྟའི། དམན་ས་བཟུང་ནས་ཀྱི་འོག་ཞུགས་ཀྱང་། །སྟེང་ན་ཕྱིར་བ་བྱ་
 རྒྱལ་མོད་མིན་མེད། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཞིང་ཡིད་སྟན་
 ཡང་། །སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ཅན་སྒོམ་མི་གཏོང་། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། རང་
 གི་བདེ་ལ་ནམ་ཡང་མ་ཆགས་ཀྱང་། །རང་དོན་སྦྱབ་ལའང་བྱང་སེམས་ཟབ་པར་
 མཐོང་། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། སྟོང་ཇེ་ཆེ་ཡང་གཞན་དོན་ལ་སྟད་པའི། །ཆགས་
 པས་མཛེའ་བཤེས་ཕྱོགས་སུ་འབད་མ་ཐུང་། །དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། གསར་སྒྲགས་
 མཁས་ཀྱང་ཆོགས་འཁོར་སྟད་བཏགས་ནས། །བྱི་པག་ལྟ་བུར་འདོད་ལ་རོལ་མ་ཐུང་། །
 དམ་ཆོས། དེ་ལྟའི། རྣམ་རྟོག་གཡང་བས་ནམ་ཡང་མི་བསྟོད་པའི། །སོ་སོར་རྟོག་

པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུ་ཏུ་སྒྲིང་། །དཔ་ཆོས་། དེ་འདྲའི་། ཆོས་རྣམས་སྒྲིས་མེད་མཁའ་
ལྟར་རྟོགས་ན་ཡང་། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཡིན་པའི་གོ་བ་ཡོད། །དཔ་ཆོས་། དེ་
འདྲའི་། ལེགས་པར་ཉོན་དང་དགོ་སྒྲིང་གྲུའི་སྤྲུལ། །འདི་རྣམས་འགལ་འགལ་འདྲ་
ཡང་མི་འགལ་ལ། །ཁོར་ས་ཡོད་ཀྱང་བྱུང་པར་ཆེ་བ་རྣམས། །བདག་གིས་བྱོད་ལ་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །འདི་འདྲའི་ཉམས་ལེན་ཡོད་པ་སྤྲིད་མཐའ་ཙམ། (༡༥བ)
ཁ་པོ་ཨེ་ཡིན་བྱེད་རང་སྒྲིས་དང་གསལ། །འདི་འདྲ་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་བྱེད་ན། །
གོ་འཕང་རྩེ་མཐོར་ཆེ་འདིར་མཛོན་སུམ་མཐོར་། །དགོ་འདིས་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་
དགོ་བའི་ཆོགས། །བདག་གཞན་མ་ལུས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྐྱོ། །ཞེ་གཞལ་
གདམས་དྲི་བ་མ་འདི་བཅུན་པ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དགོ་སྒྲིང་བསོད་ནམས་
བཟང་པོ་ལ་གདམས་པ་འོན་ཆོས་སྤྲིངས་དགོན་པར་སྒྱུར་བ་དགོ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པར་
གྱུར་ཅིག། ॥

གྲོས་འདེབས་བདེ་བ་རབ་སྒྱེན།

༥ མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་བྱུང་། །ཐུགས་རྩིས་འགྲོ་བ་ལྟ་ལྟར་དགོངས། །
མཛད་པས་ཕན་བདེ་ལྟན་གྱུ་སྒྲིང་། །སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆོལ་ནས། །རང་ལ་
བསྐྱལ་འདེབས་བྱུང་བདེ་གི། །ཉོན་དང་དགོ་སྒྲིང་སྒྲོ་གྲོས་མིང་། །དུས་ངན་ད་ལྟའི་སྒྲི་
པོ་རྣམས། །འདྲུ་འཛི་སྒྱུད་པས་བསྐྱུག་པ་ཡིན། །བྱོད་ཀྱང་འདྲུ་འཛིས་འཕུང་འགྱུར་
གི། །འདྲུ་འཛི་སྒྲིངས་ཤིག་གྲུའི་སྤྲུལ། །འདྲུ་འཛིར་ཉེས་སྒྲིང་སྒྲིང་བ་དཀའ། །ཉེས་
པར་སྒྲིང་བ་སྤྲུལ་གྱང་། །མཐའ་མེད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྒྱེད། །ཨེ་ལའི་
འདབ་གྱིས་ཤིང་འདབ་གཅིག། །བཅད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་། །ཤེད་སྤྲུ་མེར་
སྒྲི་སྤྲུགས་ལ་ལྟོས། །སྒྲིར་དུ་འདྲུ་འཛིར་གནས་རྣམས་དང་། །བྱུང་པར་མཁའ་པོ་སྒྲོབ་

དཔོན་སོགས། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་དོན་བྱེད་པ། འིག་པ་རྩོལ་བའི་སྤོང་ཆེ། འཕྲུག་པ་བཟླ་
 ཞིང་བརྩེད་རས་ཆུང་། གཞན་པོའི་མཐུ་ཆེ་བསོད་ནམས་སོགས། གཞན་ལས་བརྒྱ་
 འགྲུར་ལྷག་པ་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་མི་དགོས་ན། མི་མེད་ཁྱི་སྒྲོན་བྱས་པ་ཡིས། །
 ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་འདི་ཡོད་དོན་མེད། ཀྱུན་གྱི་འཕྲུའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར། ལུས་སྐྱུ་
 ཆོགས་པར་ཅིས་མི་འགྲུར། །རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དགོས་པའི་དོན། ཆུང་དུ་སྐྱབ་
 བའང་ཆོས་དེ་དྲུག་ དགོས་ན་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཡི། འོན་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འི་བོ་
 མཆོག་རབ་འདེགས་པ་ལ། བཟུངས་པ་སྐྱེ་སྐྱོང་བས་དགོས་བཞིན། འདྲ་དབུས་
 གཙང་གཡེར་ཐོན་པའི། མཁས་པར་གྲགས་པའང་སྤེད་དགོན་ལ། སྐྱུར་ཆོད་གེ་འདུན་
 རྣམས་ཀྱི་དཀོར། མ་ཐོབ་སྐྱུངས་པ་མང་དུ་མཐོང་། མངས་རྒྱས་དང་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 དཀོར། བསལ་བྱ་དུང་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི། དཀོར་ནི་བསལས་པས་འདག་ས་མེད། །
 ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་འཕྲོག་པ། མཆོམས་(༡༩)མེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པར་གསུངས། །
 མཁན་སྒྲོབ་བྱས་ནས་གསར་བྱ་དེ། བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་མ་སྐྱུར་ན། གྲི་གཏད་
 བཞན་པ་བྱེད་བཅུག་པའི། སྤྲིག་དང་བྱུང་པར་མེད་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་འཆལ་
 རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ལས། འོ་གངས་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོར་ཡང་། དཔྱལ་བའི་སྐྱུ་
 བསྐྱལ་སྤྱོད་བར་གསུངས། འདྲ་ལྟའི་མཁན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། འདི་རྣམས་སྤྱོད་བ་
 ཤིན་ཏུ་དཀའ། གཞན་ཡང་སྤྲིག་ཆེན་འབྱུང་བའི་གནས། ལས་བྱེད་བསྐྱོད་དང་དགེ་
 འདུན་གྱི། སྤྲོ་ཆོགས་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པ་དང་། མི་རིགས་ཆད་པས་གཙོད་སོགས་
 ལས། སྤྲིག་ཆེན་འབྱུང་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མང་། འོན་མང་བྱ་བ་གང་མང་བ། དེ་ནི་ཉེས་པ་
 ཆེར་མང་བར། །གསུངས་ཤིང་སྤྱོད་བ་ཡིས་ཀྱང་གྲུབ། དེ་ཆོ་མཐུ་ཆུང་ཁྱོད་ལྟ་བུས། །
 སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འདུ་བའི་གནས། བྱས་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུར་བ་སོམས། འོན་འདི་དགོངས་
 བས་དམ་པ་རྣམས། མཁན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་མི་འགྲུར་ཞིང་། དགེ་སྤྱོད་གཙོ་བོར་མི་

འགྱུར་བར། སློན་ལམ་དག་གྱར་འདེབས་མཛད་ན། སློང་ན་འདོད་ལ་ཆགས་པ་
 རྣམས། མགོ་བོ་བཞར་བཞར་འཛང་བར་བྱེད། གཞན་གྱིས་ཆོ་རབས་སྒྲོང་པུག་
 བརྒྱར། བསགས་གྱར་གསོག་པར་མི་འགྱུར་པའི། སྤྲིག་ཆེན་རྣམས་གྱིས་ལྷ་ལུས་
 བས། སློང་ན་ཐུར་དུ་བལྟས་ཏེ་འགྲོ། ཉོན་དང་དགོས་སྒྲོང་སྒྲོགས་མིང་ཅན་ཁྱོད། ཉེ་
 དག་རྣམས་གྱར་དང་པོའི་བསམ་པ་ལ། ཉོན་གཉིས་འགྲུབ་པ་བྱེད་བསམ་མ་གཏོགས་
 བ། ཉེ་གོ་འདུན་དགོར་ལ་ཅི་ཐོབ་བྱེད་བསམ་དང་། བཅེད་དེད་པོར་གཏོར་སྒྲོ་
 གཅིག་གྱར་མེད། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོ་བྱིད་གིན་ཏུ་མཁས། ཐོག་མ་མེད་པའི་སྒྲོ་
 བེ་རན་གོམས་སོང་། ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་གཉེན་པོས་མ་བྱུང་བར། མདུན་མ་ཐམས་ཅད་
 ཉེས་ཏེ་སོང་བ་ཡིན། ཉོན་གྱར་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས། རང་གི་མདུན་མ་
 ཉེས་པར་གཤམ་གྱར་ནས། སྤྲེད་པོར་ལ་སོགས་སྤྲེད་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། ཉེ་དག་འགྲོད་
 ཅིང་སྒྲོང་བ་མཐོང་ནས་གྱར། སློན་ལམ་རྣམས་གྱིས་གཡང་ས་ལྷ་བྱུང་ཏོགས། སློན་གྱིས་
 མེད་པ་རྣམས་ནི་གནས་དེར་བརྒྱག། རང་བརྒྱག་གཞན་བརྒྱག་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་གྱུར་
 གྱར། ཉེད་འགྲོ་ལྷ་བྱུང་སྒྲོ་ཞིང་ཡོད་མི་(༡༧བ)འབྱུང་། གནས་འདི་མཐོང་ནས་ཁྱོད་
 གྱིས་དབེན་པའི་གནས། སློག་བཞིན་འབྲལ་བ་མེད་པར་བསྟེན་པར་གྱིས། ཉེ་ལྟར་
 དགོས་སྒྲོང་བྱེད་པ་ལ། གནས་དེར་ཏྲག་པར་གཞི་ཐེབས་པ། བྱ་བ་སོ་མ་སྒྲོ་བྱུང་བ། ཅུང་
 ཟད་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ། ཉེ་གོས་པར་མཐོང་ངོ་ལྟ་ཉེ་སྤྲེད། ཉེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡོད་
 ཆོ་ཡང་། མེད་མི་རུང་གི་དགོས་སྒྲོང་རྣམས། ཆོང་བར་འགྲུབ་པ་དགའ་མཐོང་ན། མེད་མི་
 རུང་རྣམས་དོར་ནས་ནི། ལུན་ཆོགས་ཡན་ལག་གཞན་བསྐྱབ་ན། ཉེ་ནི་རྣ་བ་
 བཅད་བྱས་ཏེ། འཕོངས་ཀྱི་བྱག་པ་འགོབས་དང་འདྲ། ཉེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ། ཉེ་བེན་པ་བསྟེན་ཞིང་ལྟ་ཉེ་སྤྲེད། ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་ལ་བསམས་གྱར། ཉེ་བེན་
 པ་བསྟེན་པ་མཆོག་ཡིན་པར། ལུང་རིགས་སྒྲོང་བ་ཀུན་གྱིས་གྱུབ། ཉེ་ལྟར་གྱུབ་གྱར་

ད་དུང་དྲུ། །འདྲ་འཛིན་སྒྲིབ་པ་ལེགས་པས་མས་ན། །ཉོན་མོངས་ཡིན་གྱི་ངོས་བཟུང་
ལ། །དུག་བཞིན་སྒྲོངས་ཤིག་ཤུག་ཤིག་སྒྲིབ། །ཞེས་གྲོས་འདེབས་བདེ་བ་རབ་སྒྲིབ་འདི་
བཅུན་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དགེ་ལྡན་དུ་སྒྱུར་བ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག། །

གཅིག་ཕུར་དགའ་བའི་གཏམ།

༥ ། གང་ལ་སྒྱབས་ན་སྒྲུབ་མི་སྲིད་ཅིང་། །བྱ་གཅིག་ཡིད་འོང་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་
ཡིས། །ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་ལྟན་གྲུབ་སྒྲོལ་མཛད་པའི། །སྒྱབས་གནས་རྣམས་ལ་
གྲུས་པས་བདུད་བྱས་ནས། །རང་ལ་བསྒྲུལ་འདེབས་འགའ་ཞིག་བསྟུང་པར་བཟུ། །
ཉོན་དང་དགེ་སྒྲོང་སྒོ་གྲོས་མིང་། །སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་འདོད་པས་ཕུར། །འདོད་པ་འདི་
ལ་གཉེན་པོ་བསྒྱུད། །བྱད་པར་འཁོར་གཡོག་ཞེན་པ་ནི། །དུག་བཞིན་སྒྲོངས་ཤིག་
ཤུག་ཤིག་སྒྲིབ། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས། །སྟེད་པའི་ལིང་རྟོག་གིས་བསྒྲིབས་པས། །
ཡུལ་གྱི་ཉེས་སྒྲིབ་མི་མཐོང་བར། །ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་ཡོན་ཏན་མཐོང་། །ཉེས་སྒྲིབ་
རྟོག་ཅིག་ཤུག་ཤིག་སྒྲིབ། །བྱིས་དང་འགྲོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་ཅིང་
མཁས་རྣམས་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་འདི་ལ་སྒྲོད་པར་མཛད། །བྱིས་པ་རྣམས་དང་འགྲོགས་
པ་ལས། །སྒྲིབ་ཅིག་རེ་རེར་འཕུང་འཕུག་པ། །མེ་ཡི་ནང་དུ་ཞུགས་འདྲ་བར། །མདོན་
སུམ་སུག་བསྐྱེད་མཐོང་བཞིན་དུ། །བྱིས་པ་སྒྲུན་པོས་མི་རིག་པར། །ད་དུང་ཡོན་ཏན་
ཡོད་པར་འཛིན། །གང་དང་གང་ལ་ཆགས་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་(༣༠ན)བསྐྱོངས་སྒྲོང་
འགྱུར་དུ། །སྒྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྷང་། །དེ་བས་མཁས་པས་ཆགས་མི་བྱ། །
སྒྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་བཞིན་དུ། །གང་ལ་ཡིད་འགྱུར་མི་སྒྲེ་བ། །རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་ཙ་
བ་ཡིན། །དེ་བྱིར་མཁས་པས་སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི། །གནས་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲུག་པར་

བྱ། །གནོད་སྦྱིན་བྲན་དུ་འཁོལ་གྱུར་ན། །འདི་ལ་ཡོན་ཏན་མང་ཡོད་ཀྱང་། །རྒྱ་ཆེན་
མཐུ་ལྷན་མ་གཏོགས་པ། །སྤྱ་ཡིས་བྲན་དུ་བཀོལ་བར་ནུས། །གཞན་ནི་བརྟག་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བྱིས་དང་འབྲེགས་པ་ཡང་། །གནོད་སྦྱིན་ལྟ་བུར་གཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་པ་འདི་ཡང་འབྲེག་རི་བོ་ཆེར་སློབྱིས་རྒྱལ་མཚན་བྱིས་སྦྱས་པའོ། །

གྲོས་འདེབས་ཉམས་སྦྱང་མ།

༥ ། གང་ལ་ཡོན་ཏན་གྱུར་མངའ་ཞིང་། །ཉེས་སྦྱོན་ཅུང་ཟད་མི་མངའ་བ། །ལམས་
གསུམ་འགྲོ་བའི་སྦྱབས་གཅིག་ལ། །སྤྱ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བཅའ་ནས། །རང་ལ་གྲོས་
འདེབས་བསྟན་པར་བགྱི། །ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོར་སློབྱིས་མིང་། །དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་འདོད་ན། །འདུ་འཛི་དུག་བཞིན་རབ་སྦྱོངས་ལ། །ཅི་གཅིག་དབེན་པ་བརྟེན་
བྱིས་དང་། །སྒྲིགས་དུས་བསོད་ནམས་ཞན་པས། །ཆོས་ལ་གཤེས་འདོད་མི་སྤྱེ། །སྤྱེས་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་གོམས་པས། །དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱིན་གཏོང་། །འཁོར་མང་སྤྱད་
པའི་ཆོས་བཤད། །འདི་འདྲ་ཁོ་ནར་དགའ་ཞིང་། །ཅི་ནས་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོར། །
འགྱུར་བའི་ཆོས་ལ་མི་དགའ། །ད་ལྟ་དང་པོའི་ལས་ཅན། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་
པ། །གཏོར་བ་ལེགས་པར་སེམས་འདི། །ཉོན་མོངས་ཁོ་ནར་འདུག་གི་ །རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡི་བྱིར་ན། །རྒྱལ་འདི་ཅུང་ཟད་དུན་ཡང་། །རི་གཟར་རབ་འདྲིལ་ལྟ་བུར། །འདི་ཡིས་
རང་སེམས་སྟོགས་ནས། །སྦྱོམ་དང་བསྐྱས་པ་སོགས་ཀྱང་། །བྱ་སྤྱུ་རྒྱུ་གིས་གཏོར་
ལྟར། །སྤྱ་མའི་ཆོས་གྲུར་དུན་ཡང་། །དམ་ཆོས་གཏན་ནས་མི་བོས། །དམ་ཆོས་གཞན་
ནམས་གང་ཡང་། །འབད་པས་བསམས་ཀྱང་བྱེན་ལ། །ཁ་བོང་བསྐྱིལ་བ་ལྟར་འདུག །
འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འོང་བ། །ཉོན་མོངས་མིན་ན་ཅི་ཡིན། །གོམས་པ་སྦྱོང་གྱུར་འདི་འདྲ། །

ཐོག་མ་མེད་ནས་རྟག་པར། །བསྐྱོམ་བསྐྱོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། །ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་
 ཡིན་ན། །འབྲས་བུ་དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན། །འདི་(༣༠བ)ལ་ཅིས་ཏེ་མི་འོང་། །འདི་འདྲ་
 མི་འདུག་ཐྱིར་ཡང་། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ངེས། །སྐྱེས་པས་སེམས་རྒྱད་མ་ཞིར། །
 ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས། །མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་ཐྱིར་ཡང་། །ཉོན་མོངས་
 ཡིན་པར་ངེས་སོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་འདི་ཡི། །ཁ་འཛིན་རྗེས་སུ་འདུག་པ། །རིགས་
 པར་འདུག་གམ་སོམས་ཤིག །རྣམ་གཡེང་འདུ་འཛིའི་གནས་སུ། །དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་
 དང་མཐུན། །ཤི་བའི་ཡོན་གནས་གསོན་པོའི། །རིམ་གྱོ་འགྲོགས་ལུགས་བཟའ་
 བརྟུང་། །ལ་སོགས་གཡེང་བས་བྱིར་ནས། །དགེ་སྦྱོར་བྱེད་དུ་མི་ཁོམ། །ཅུང་ཟད་ཁོམ་
 ཡང་ཡང་ན། །དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན། །ཤི་བའི་ཡོན་གནས་གསོན་པོའི། །
 རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་བས་བྱིར་ལ། །ཡང་ན་རིག་པ་ཉོག་ས། །དེ་གཉིས་གང་རུང་བྱུང་ཡང་། །
 དགེ་སྦྱོར་ནམ་ཡང་མི་ཡོང་། །བྱུང་ཡང་ནོར་ཡང་མི་ཉན། །ད་ལྟ་དགེ་སྦྱོར་གང་ལའང་། །
 ཐོག་མར་རང་སེམས་འགྲུགས་པའི། །དེས་འབྱུང་དག་ཏུ་སྐྱོམ་པ། །ལྟ་བུ་སྤོང་དུ་མེད་
 བ། །གང་ལའང་ནོར་ཉན་མི་ཡོང་། །རང་གི་སྦྱོར་བས་གྲུབ་པོ། །རྣམ་གཡེང་འདུ་
 འཛིའི་གནས་སུ། །དེ་འདྲའི་ལོང་དང་སྦྱོར་བ། །བྱེད་པ་འགྲུབ་པར་འདུག་གམ། །རང་
 ལ་ལེགས་པར་སོམས་དང་། །རྟེན་དང་བཀྲའ་རྟེན་མ་སྤངས། །ཆོས་མི་འགྲུབ་པར་ཀུན་
 མཐུན། །འདུ་འཛིར་རྟེན་བཀྲའ་མི་སྦྱོར་། །སྤངས་ཀྱང་ནོར་ཉན་མི་ཡོང་། །འདུ་འཛི་
 དབེན་པ་གཉིས་པོ། །དགེ་སྦྱོར་འགྲོ་ཆོད་ཆེ་ཆུང་། །རང་སེམས་དགེ་དང་མི་དགེ། །
 ཉོན་མོངས་ཉེས་སྦྱོད་མང་ཅུང་། །སྦྱོར་བས་གྲུབ་ལ་སོམས་དང་། །འདུ་འཛིར་ནོར་མང་
 མེད་ན། །གོང་མའི་ཞབས་ཏོག་བར་མའི། །འགྲོགས་ལུགས་འོག་མའི་སྦྱོར་རན། །
 ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་འགྲུབ་བམ། །ནོར་ལྡན་བཤཀ་པ་ཡིན་ཡང་། །སྤྲ་མའི་བྱ་བ་བསམས་
 ཅད། །ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར་རུས་ན། །གཞན་དག་ལྟ་ཡང་ཅི་སྒྲོས། །ནོར་མེད་སྤྲ་མའི་ཞལ་

ཡང་། །མཐོང་བར་དཀའ་ན་གཞན་དག །ཁ་ལོ་བསྐྱར་སོགས་ཅི་སྒྲོལ། །ཞོར་ཡོད་
 འཇུག་གིས་བསུ་ཞིང་། །ཡར་བྱོན་འདིར་བཞུགས་ཐབས་ནས། །ཀྱན་གྱིས་ཀྱན་རྟེན་
 འཛིན། །བྲེ་མ་གཉེན་བཤེས་གོགས་དང་། །རང་གི་སྒྲོལ་མཛེས་ཡིན་ཀྱང་། །ཞོར་མེད་
 ལ་ཅི་དེ་ནམས། །མེད་པ་ཅི་སྒྲོལ་དེ་ཡི། །རྒྱལ་འགལ་འབྱུང་(༡)ན་བར་མཐོང་རོ། །
 ཞོར་མེད་དེ་ལྟར་འདྲ་ན། །འོ་ན་ཞོར་གསོག་པ་ལ། །ཆོས་པའི་མིང་ཡང་མེད་ན། །དམ་
 ཆོས་རྣལ་མར་འོང་བའི། །གོ་སྐབས་མེད་པ་ཅི་སྒྲོལ། །དེ་ལྟར་འདྲུ་འཛིན་གང་ཡང་།
 བྱད་འཕགས་ཡོང་བའི་སྐབས་མེད། །དབེན་པར་ཞོར་ཡོད་ཞོར་མེད། །གང་ལྟར་ཡིན་
 ཀྱང་སྒྲ་བར། །རང་ལ་ཁྱོད་བ་མེད་དམ། །འདྲུ་འཛིན་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན། །གང་
 ལའང་བལྟ་རྒྱ་མེད་ལ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཕྱག་ཁྱོད་ཞིང་། །འདི་འདྲ་བྱེད་པའང་བྲན་
 ལ། །འགྱོད་པ་དུས་མཐའི་མེ་འབར། །ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོང་སྒྲོ་གོས། །བྱོད་གྱིས་འདྲུ་
 འཛི་སྦྱད་ན། །དགེ་བ་བྱད་བྱད་བྱས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲེ་པའམ། །དགེ་
 གཞན་གོགས་སུ་གྱུར་པས། །སྒྲུང་ཡང་འགྱོད་པ་རེ་སྒྲེ། །དགེ་བའི་རུས་པ་ཀྱན་
 བཅོམ། །འདྲུ་འཛིན་དགེ་བའང་མེད་ལ། །དབེན་པའི་དགེ་བའང་མེད་ཅིང་། །ཆོས་
 དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་མེད། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཞན་པ། །བྱོད་ལ་ཡོང་བར་འདུག་
 གོ། །འཛིག་རྟེན་སྒྲོལ་གཏོང་མ་རུས། །དམ་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་མ་འགྲུབ། །དམ་ཆོས་
 སྒྲོལ་གཏོང་མ་རུས། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་མ་འགྲུབ། །གང་ལ་མི་ཐེ་བ་ཞིག་ །བྱོད་རང་
 རྒྱལ་བ་མིན་ན། །དེ་དབེན་པ་བསྐྱེད་རན། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱེད་མྱིར། །རང་གི་
 ཉམས་ཁྱོད་སྒྲོ་ནས། །རང་ལ་གྲོས་བཏབ་པ་ཡི། །དགེ་འདིས་སྒྲེ་བོ་ཀྱན་གྱིས། །གནད་
 འདི་ལགས་པར་རྟོགས་ནས། །རྒྱལ་བཞིན་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་གྲོས་འདེབས་
 ཉམས་ཁྱོད་མ་འདི་བཅུན་པ་སྒྲོ་གོས་རྒྱལ་མཆོག་གིས་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 སྒྲིང་དུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་བོ་བྱེད་རུས་

པར་གྱུར་ཅིག། །

གོས་འདེབས་སྒྲིང་གི་ཕུན་སེལ།

༥ གང་ལ་བསྟེན་ནས་ཉེས་སྒྲོན་ཀྱན་འགྲིབ་ཅིང་། །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཡར་
 རོའི་ལྷ་བཞིན་འཕེལ། །སྒྲུ་མ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །གྲུས་པས་འདུད་
 དོ་བྱུགས་རྗེས་སྒྲོབ་ཏུ་གསོལ། །ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོར་སྒོ་གོས་མིང་ཅན་བྱོད། །དུས་ངན་
 ཉིགས་མ་ལུ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས། །སྒྲེ་བོ་པལ་ཆེར་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྱུགས། །དགེ་ལ་
 བརྩོན་པ་ཉོན་མོའི་སྐར་མ་འདྲ། །བདུད་རིས་ནག་པོའི་བསྟན་པ་སྒྱུགས་བཅུར་རྒྱས། །
 སངས་རྒྱས་(༢༡)བ་བསྟན་པ་མར་མེ་སྒྲུམ་ཟད་དམ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷུ་འཁོར་
 ཅུང་སོན་པ། །ལྟ་བུའི་དུས་ངན་ཉིགས་མ་འདིར་སྒྲེས་པ། །ཀྱེ་མ་ཀྱི་རྟུང་སྒྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་
 སྒྲེ། །དུས་ངན་ཉེས་སྦྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་མཐུ་རྒྱས་པས། །དཀར་པོའི་ལོ་ཐོག་འཛམས་པར་
 འགྱུར་ངེས་ཀྱི། །འདི་ལ་ཞེ་ཟོན་རེམ་ཞིག་ཤུག་ཉི་མས། །གཞན་དོན་མིང་བཏགས་
 གདུལ་བྱ་སྤྲད་པ་སོགས། །འདུ་འཛིན་སྤྲད་ན་ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོར་བ་དཀའ། །ད་ལྟ་འབད་
 བས་ལེགས་པར་སྒོ་སྒྲུངས་ཀྱང་། །རྒྱུན་དང་ཐད་ཆེ་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱན་འབྱུང་ཞིང་། །གཉེན་
 པོ་བརྗེད་ཆེ་འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །གཉེན་པོའི་ནོར་བདག་མངོན་སུམ་ཡིད་བཞིན་དུ། །
 ཉེས་སྦྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐོག་བརྒྱལ་བརྒྱག་བྱེད་པ། །མངོན་སུམ་མཐོང་བཞིན་འདུ་འཛི་
 སྦྱོད་མོད་པ། །གདོན་གྲིས་ཟིན་པ་མིན་ནམ་ཤུག་ཉི་མས། །གདུལ་བྱ་སྤྲད་སྒོ་ཅུང་ཟད་
 སྒྲེས་ན་ཡང་། །ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་རྣམ་པར་མི་འབྱུང་བར། །སྤྲང་ཤས་རྣམ་པ་མ་དུལ་
 མ་ཞི་བར། །སེམས་རྒྱུད་འཕྲོ་ཞིང་དབེན་པའི་བསམ་པ་ནི། །ཅུང་ཟད་སྒྲེས་ནའང་ཞི་
 དུལ་རྣམ་པར་ནི། །འབྱུང་བ་རང་གི་སྦྱོར་བས་གྲུབ་པས་ན། །འདུ་འཛི་དང་ནི་དབེན་
 པ་བསྟེན་པ་གཉིས། །གང་འཐད་ཤེས་པར་འདུག་གམ་ཤུག་ཉི་མས། །སངས་རྒྱས་ཡོན་

ཏན་མཐའ་ཡས་བསམ་པའམ། །མནར་མེད་དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བསམས་བྱས་
 ཀྱང་། །སྒྲིག་ཡོན་གང་ལའང་བ་སྤྲུལ་གཡོ་བའི། །སྒྲོ་རན་ཐ་དྲེད་འདི་འདྲ་ཐོགས་བྱས་
 བས། །སྒྲིགས་དུས་འགོ་བའི་སེམས་རྒྱད་འཆོས་པ་དང་། །འདྲུ་འཛིན་རང་ཉིད་དག་
 བ་སྤྲེལ་འདོད་པ། །ཁྱོད་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ་གྲུའི་སྤྲུལ། །བྱུང་མོང་བ་དང་བྱུང་མོང་
 མ་ཡིན་པའི། །བསམ་གཏན་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ། །མངའ་བའི་རོ་བོ་ལ་
 ཡང་སོ་ཐར་དང་། །འགལ་བའི་ཉེས་པ་མང་དུ་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། །བྱང་སེམས་གསང་
 སྤྲུགས་དེ་བས་ཤིན་ཏུ་མང་། །བྱུང་ངོ་ཞེན་རྣམ་རྟོག་དབྱེན་བཅོས་པ། །བྱང་ལ་ཅི་འདྲ་
 སོམ་དང་གྲུའི་སྤྲུལ། །ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཡི། །དགྲ་བཅོམ་
 རྣམས་ལའང་སྒྲིབ་པའི་བསྐྱེལ་བ་དང་། །འགལ་བའི་ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་ཞེན། །འདི་
 ལ་བསམ་སྒྲོ་ཐོང་དང་གྲུའི་སྤྲུལ། །ནམ་ཡང་ཉེས་སྒྲིབ་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བ། །འདི་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་(༣༩)ཡིན། །ཁྱོད་འདྲ་འདྲུ་འཛིན་གནས་ཀྱང་ཉེས་སྒྲིབ་
 གྱིས། །འཇོགས་བྱེད་པ་འདུག་གམ་གྲུའི་སྤྲུལ། །དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་ལས་སྒྲིབ་ཡོད་
 གྱུར་གྱང་། །ཤིད་པར་སྒྲིབ་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པས་ན། །ཁྱི་མར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བྱུང་
 དོགས་ནམ་ཡང་མེད། །ཅུང་ཟད་གྱིས་ཀྱང་མ་ལ་གཞོད་པ་ལྟར། །ཉམས་ཅུང་སོ་སོ་སྒྲིབ་
 བའི་ཆོགས་རྣམས་ལ། །ཉེས་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྱང་། །བསྐྱེལ་པར་
 དཔུལ་བར་གནས་པ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཐ་མལ་སྒྲིབ་པོ་ཞན་དག་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །སངས་
 རྒྱུ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་བསྒྲིབ་བཀྱར་ཞིང་། །ཆངས་པར་སྒྲིབ་པའང་ཉེས་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་
 དེས། །བསྐྱེལ་པར་རན་སོང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྒྲིབ་བ་མང་། །ཉེས་སྒྲིབ་མོད་པར་འདུག་
 གམ་གྲུའི་སྤྲུལ། །རྒྱུང་པ་ཆག་ན་སྒྲིབ་པས་བཅོས་པ་ཡིས། །འབྱུང་ཅམ་བྱུང་ཡང་
 སྤྲུང་བཞིན་མི་འབྱུང་ཞིང་། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་དུ་མ་སྒྲིབ་དགོས་འབྱུང་བ་ལྟར། །ཉེས་པ་བྱུང་
 ཆོ་བཤགས་བསྐྱེལ་འབད་བྱས་གྱང་། །རྟོགས་པ་བྱུང་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐའ་ཡས་

པ། །ད་དུང་སྤྱིང་དགོས་འབྱུང་བ་དཔག་ཏུ་མེད། །འདྲུ་འཛི་བྱེད་པར་མེད་དམ་གྲགའི་
 གྲས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་བྱས་ན། །ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གཡོ་
 འགྲུལ་སྐད་ཅིག་ཅམ། །བྱས་ནའང་བྱ་བྱེད་མང་ངམ་སྒྲམ་པ་འདྲག། །གཞན་རྣམས་
 ཅིར་འགྱུར་སོམས་དང་གྲགའི་གྲས། །སེམས་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ། །དགེ་
 བ་སྤྱེལ་ལ་མི་དགེ་སྤྱོད་བ་ནི། །གཙོ་བོར་བྱ་ཞེས་དམ་པ་ཐམས་ཅད་གསུངས། །གསོད་
 སར་འབྱིད་པའི་རྒྱན་ཆ་ཇི་བཞིན་དུ། །རན་འགོ་བདེ་འགོ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་
 བའི། །སྤྱན་ཚེགས་བསྐྱབས་ལས་བདེ་ཆེན་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ནི་མ་
 གདུངས་ངང་ཉིད་ནས། །སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་ཏུ་བྱུང་ན་མི་དགའ་འམ། །བསམ་སྒོ་
 ལེགས་པར་ཐོབ་དང་གྲགའི་གྲས། །ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ན། །ཅིས་ཀྱང་
 དགོས་མེད་ཅམ་དུ་འདྲག་ལགས་ཀྱང་། །འདོད་ཆེན་དེ་འདྲའི་ཁ་ན་མི་འདྲག་བཞིན། །
 རང་གིས་ཆེ་སྤོན་ལེགས་པར་མ་འབད་པས། །ལྟ་བུ་ཐ་མའི་དུས་རན་འདི་འདྲར་
 སྤྱེས། །རང་དོན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་པ་ཡི། །སྐལ་པ་ཁྱོད་ལ་མི་འདྲག་གྲགའི་
 གྲས། །གཡུལ་ངོར་མཚོན་གྱིས་(༣༩བ)དག་ཏུ་མས་གྱུར་ན། །རེ་ཤིག་དག་སྤྱེ་འཛོམས་
 པའི་སྒོ་རྒྱ་ལས། །གཡུལ་གྱི་ནང་ནས་ཅི་ཐར་བྱས་གྱུར་ན། །ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ་
 གྲགའི་གྲས། །ལྟ་དང་མི་ཡི་སྤྱན་ཚེགས་རྒྱ་ཆེན་ཡང་། །མཚོད་རྟེན་ལ་ནི་མེ་ཏོག་ཅིག་
 སྤུལ་བ། །ལྟ་བུའི་དགེ་བ་རྒྱུད་དུ་ཡིས་ཀྱང་འགྲུབ། །འོན་ཀྱང་དགེ་བ་བྱེད་པ་མང་
 ལགས་ཀྱང་། །སྤྱན་ཚེགས་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་ནི། །སྤྱིག་ལྟར་ཉེས་པས་བཙོམས་
 པས་ལན་པ་ཡིན། །དྲི་མེད་རས་ལ་སྤྱུར་དུ་ཚོན་ལེན་བཞིན། །སེམས་རྒྱུད་ཉེས་ལྟར་དྲི་
 མས་དག་གྱུར་ན། །ཆེ་སྤོན་དགེ་བ་སྤྱོད་བསྤྱོད་གནས་བསྐྱུངས་པའམ། །བདེ་གཤེགས་
 མཚོད་རྟེན་ལ་ནི་མེ་ཏོག་སྤུལ། །སྒྲོན་ལམ་བདུབ་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་བས་ཀྱང་། །ཐར་
 པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དཔག་ཏུ་མེད། །གནས་འདི་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསམས་

བྱས་ན། །འདྲུ་འཛི་བྱེད་དོན་འདུག་གས་ཤུག་འི་སྤྱི་སྤྱི། །ལེགས་བཤད་འདི་བྱིས་དག་
བ་དེས། །བདག་སོགས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སྤྱི་བ་ཀུན་ཏུ་འདྲུ་འཛི་ཡི། །གནས་ལ་
ཆགས་པ་གཏན་བྱལ་ནས། །སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་སྤྱི་བ་ཤོག། །ཅིས་གྲོས་འདེབས་སྤྱི་བ་
གི་ཐུན་སེལ་འདི་བཅུན་པ་སྤྱི་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྤྱི་བ་
འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅུས་པར་གྱུར་ཅིག། །

ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་དགའ་བྱེད།

༥ ། སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་བཏུང་ནས། །ཐར་འདོད་ཉམས་ལེན་ཅུང་ཟད་བྱི། །
གཡུལ་དུ་རང་ཉིད་མ་སྤྱིས་པར། །དག་སྤྱི་གཞོམ་ཆུལ་འདི་བྱ་ཞེས། །ཞེན་པ་ཅམ་གྱིས་
དཔའ་བོ་མིན། །ནམ་ཡང་དག་དང་མི་སྤྱི་པར། །བྱས་པས་དག་ཡིས་མ་བཅོམ་པ། །
དེས་ཀྱང་དཔའ་བོར་འགྱུར་བ་མིན། །གཡུལ་དུ་ཞུགས་ནས་དག་ཀུན་བཅོམ། །རང་
ཉིད་སྤྱིས་པར་མ་གྱུབ་ན། །དེ་ཆོ་དཔའ་བོར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་
འཛོམས་འདོད་ནམས། །ཉོན་མོངས་རྒྱེན་དང་སྤྱི་པའི་ཆོ། །ཉོན་མོངས་འཛོམས་ཆུལ་
ཤེས་ཅམ་གྱིས། །ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་དཔའ་བོ་མིན། །ནམ་ཡང་རྒྱེན་དང་མ་སྤྱི་
པས། །ཉོན་མོངས་གྱིས་ནི་མ་བཅོམ་པ། །དེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཆོམས་པ་མིན། །ཉོན་
མོངས་རྒྱེན་དང་སྤྱི་པའི་ཆོ། །ཉོན་མོངས་སྤྱི་གས་སྤྱི་བས་མ་རྟོག་པ། །(༡༩༩)
ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་དཔའ་བོ་ཡིན། །རྒྱེན་དང་བསྤྱིས་གྱིན་སྤྱི་བ་པ་ཡིས། །ཉོན་
མོངས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བས་སྤྱི་བ། །དེ་ནི་གང་ལའང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གཡུལ་དུ་ལན་འགར་
ཞུགས་པ་ཡིས། །དཔའ་བོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་བཞིན། །རྒྱེན་དང་ནམ་ཡང་མ་བསྤྱིས་
པ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་པ། །མཐར་ཐུག་མི་འགྱུར་ལྟ་ཅི་སྤྱིས། །སྤྱི་བ་གཞན་

དུའང་སྒོ་ལ་ནི། །གོ་མས་པ་བྱད་པར་བཞག་མི་རུས། །ག་ཟུགས་མེད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་
 བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ལ་མ་གོ་མས་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་ཀྱན་ཏུ་འཛོམས། །དེས་ན་
 རྒྱུན་དང་བསྐྱེད་བ་གཅེས། །དང་པོར་སྟོབས་ལྡན་རྒྱུན་རྣམས་ལ། །བསྐྱེད་མི་རུས་ཏེ་བྱིས་
 པ་ཡིས། །གཡུལ་དུ་ཞུགས་པ་རི་བཞིན་ནོ། །བྱིས་པ་བྱིས་པ་ལ་ཚོལ་ཞིང་། །དཔའ་བོ་
 དཔའ་བོ་ལ་ཚོལ་ལྟར། །ཁྱུང་དུའི་རྒྱུན་གྱིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད། །ཁྱུང་དུ་ཁྱུང་དུ་ནས་
 གོ་མས་ནས། །ཆེན་པོ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རུས་འགྱུར། །ཆེན་མོས་སྤྱང་བོ་འདེགས་པ་བཞིན། །
 དེ་ལྟར་ཤེས་ན་འགྲོ་བ་ཀྱན། །དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས་དཔག་བསམ་གྱིང་། །མཐོ་
 རིས་ཐར་པ་གང་འདོད་འབྱུང་། །འདི་དང་བྱི་མ་ཀྱན་འབྱུང་བར། །རང་རང་སོ་སོར་
 བརྟགས་ན་ཤེས། །དེས་ན་སྒོ་དང་ལྡན་རྣམས་གྱིས། །རྒྱུན་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་བྱ་
 ཞིང་། །རྒྱུན་ལ་གཅེས་སྤྱོད་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། །གཡང་ལ་ལྟས་ངན་མི་བྱ་བར། །ལྟས་ངན་
 གཡང་དུ་སྤང་བར་བྱ། །སྤང་སྤོན་བྱད་པར་འདིས་ཤེས་ཏེ། །མཁས་སྤྱོད་བྱད་པར་འདི་
 ན་ཡོད། །ཚུལ་འདི་མི་ཤེས་ནོར་ཅན་ནམ། །ཁ་བྲག་སྒོ་རགས་འཁོར་གཡོག་ལྟར། །
 མཁས་བཙུན་བཟང་པོར་གྲགས་གྱུར་གྱང་། །འདི་དང་བྱི་མའི་བདེ་བ་རྣམས། །སྤར་
 མ་ཐོབ་པ་མི་ཐོབ་ཅིང་། །ཐོབ་པའང་ཉམས་པར་མངོན་སུམ་མཐོང་། །དེ་ལ་དངོས་
 གྲུབ་བྱུར་ཡིན་ཏེ། །བྱུར་དུ་མི་འགྱུར་གང་ཡང་མེད། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་སྒོ་ལྡན་གྱིས། །
 བན་བདེའི་རྩ་བ་རྣམ་དཔྱོད་མཐུར། །ཤེས་ནས་རྣམ་པར་དབྱུང་བྱ་ཡི། །རང་ཉིད་དུང་
 འགྲོར་འགྱུར་བ་ལ། །ནམ་ཡང་དགའ་བ་བསྐྱེད་མི་བྱ། །ལེགས་བཤད་འདི་བྱིས་དག་
 བ་དེས། །འགྲོ་ཀྱན་ལེགས་བཤད་ལ་དགའ་ཞིང་། །ལེགས་བཤད་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
 ཤོག །ལེགས་བཤད་(༣༣བ)མཁས་པ་དགའ་བྱེད་འདི་ཡང་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
 སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྤྱར་བ་འདིས་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་ཐོབ་པར་གྱུར་
 ཅིག། །

ཉམས་ལེན་ལེན་པའི་ལུང་ལྟོན་གྱི་གདམས་པ།

༥ ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་ལ། ལན་བདེ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་མཆོག་།
 ལྟར་བཅས་འཛིན་ཏེན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས། སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་ལྷན་འཆོལ། སྦྱིར་དུ་
 འཛིན་ཏེན་མི་རྣམས་ཀུན། བྱ་བྱེད་མི་འབྲ་སོ་སོར་ཡོད། ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ། བྱ་བ་གང་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད། སྦྱོར་ཆོག་ས་མི་འབྲ་སོ་སོར་ཡོད། འགའ་ཞིག་
 བཤད་ཉན་སྒྲིང་བོར་འཛིན། འགའ་ཞིག་དབང་བསྐྱར་ལག་ལེན་དང་། ལ་ཅིག་ཆོས་
 སྦྱོར་ལ་སོགས་པའི། སྦྱོར་ནས་ངག་མཐུ་བསྐྱབ་པ་འཇམ། ལ་ཅིག་སྐྱབ་མཆོད་བདག་
 འཇམ་ལ། བྱ་བའི་མཐོལ་དུ་འཇམ་པར་བྱེད། བསམ་གཏན་ཅེ་གཅིག་ཉམས་ལེན་
 པ། ཉིན་མའི་སྐར་མ་ལྟ་བུར་གདལ། མི་ར་ནི་བྱ་བ་འདི་ལྟར་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་
 སྤྱོད་མེད་པའི་རིམ་གཉིས་ལ། ཉམས་ལེན་ཅེ་གཅིག་སྐྱབ་པར་མ་རུས་ཀྱང་། སྦྱོར་
 ལམ་ཚུན་ཆད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ནི། འབད་ནས་བག་ཆགས་རྒྱད་ལ་ཅི་བཞག་བྱེད།
 རྒྱད་པར་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ག་ཡིས་ནི། ལམ་རིམ་ནས་གསུངས་སྦྱོར་སྦྱོར་ཡུལ་རྣམས་
 ལ། ཉིན་མཆོན་འབད་ནས་སྦྱོར་བྱེད་པ་ནི། མི་ར་ཡི་མདུན་མར་བྱེད་པ་ལགས། །
 ཆོ་འདི་ཡི་འཛིན་ཏེན་བྱ་བ་འདི། མ་རུས་མ་ཤེས་པ་ཡང་མ་ལགས་ཏེ། མི་སྤྱོད་པོའི་
 བྱ་བར་གོ་བ་ལགས། བཤད་ཉན་དབང་བསྐྱར་ངག་རུས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཅིར་ཡང་
 མི་རྟོག་སྒྲིང་བོར་བྱེད་པའཇམ། བདག་འཇམ་ཅམ་ལ་སྒྲིང་བོར་བྱེད་པ་ཡང་། རྒྱད་པར་
 མི་འཇགས་པ་ཡང་མ་ལགས་ཤིང་། མི་རས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་རུས་ལགས་ཀྱང་། ཅི་
 བ་བོར་ནས་ཡལ་ག་འཆར་བ་དང་། འབྲ་བར་དེ་རྣམས་བདག་གིས་ཤེས་པ་ལགས། །
 རྒྱ་མཆོན་ཅིས་ན་འཁོར་བར་སྤྱོད་བསྐྱལ་ནས། འཁོར་བ་འདི་ལས་ཐར་པར་འདོད་

པ་རྒྱུས། །འཁོར་བར་འཛིན་བྱེད་སེམས་རྒྱུད་སྤྱོད་འདི། །འདུལ་བའི་ཐབས་
 མཆོག་སློ་སློར་འདི་འདྲ་བ། །བྱ་བར་སྤྲོ་ཞིང་བྱས་ན་དོན་ཆེ་བར། །འདི་འདྲ་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པ་བཏང་ནས་ནི། །མི་རྟོག་པའམ་བཤད་ཉན་བདག་(༥༧)འདུག་ལ། །སྤྱིར་
 བོར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སློ་ཆུང་བར། །རྣམ་དབྱེད་སློ་གྲོས་ཅན་གྱིས་བརྟགས་ན་ཤེས། །དགེ་
 སློར་སློ་གྲོས་མིང་ཅན་ཁྱོད་ཉན་དར། །རང་གི་མོས་པ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན། །དེ་ནི་
 ཏག་ཏུ་ཉན་མཚན་འབད་པར་རིགས། །མོས་པ་ལ་ནི་འབད་དེ་མི་སྤྱབ་ན། །མ་མོས་པ་
 ལ་དེ་བས་མི་སྤྱབ་པས། །ཁྱོད་ལ་གཉིས་མེད་སེང་གེ་ཡོང་ངེས་ཀྱི། །དེ་བས་ཏག་ཏུ་ཉན་
 མཚན་སློ་སློར་ཤིག །རག་ཏུ་སོགས་གྱིས་སྤྱབ་ཏགས་ཐོན་གྱུར་གྱུར། །དེ་ལ་དགའ་
 བའི་གནས་རང་ཆེར་མེད་ཀྱི། །སློ་སློར་འདི་ལ་སྤྱབ་ཏགས་ཅི་ཐོན་ཞིག །ཁྱོད་གྱིས་
 འབད་ན་འཕལ་དུ་མི་གཞན་དར། །མདུན་མ་གར་ལེགས་ཀྱན་ལ་མདོན་སུམ་འགྱུར། །
 རྒྱལ་འདི་སྤྲོས་ལ་ནོངས་པ་མཆིས་གྱུར་ན། །རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤྲུང་བསམ་པ་ཐག་པས་
 འཆགས། །ཉིས་པ་མ་ལུས་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ཅིག །ལེགས་པར་སྤྲོས་ལ་དགེ་བ་ཅི་
 མཆིས་པས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་མཆོག་རྣམས་ལ། །ཏག་ཏུ་སྤྱབ་པ་སྤྱིར་
 བོར་བྱེད་འགྱུར་ཞིང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སྤྲོགས་བཅུར་རྒྱས་པར་ཤོག །ཅིས་
 ཉམས་ལེན་ངོས་འཛིན་འདི་བཅུན་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྤྲུང་བ་དགོ། ॥

གྲོས་འདེབས་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོ།

༥ །གར་ཞིག་ལ་ནི་བསྟེན་པ་ཡིས། །སྤྱན་བསྐྱལ་མ་ལུས་ནི་བ་དར། །བདེ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ངེས་པའི། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གྲུས་བཏུང་ནས། །རང་ལ་

མཆིད་གྲོས་ཅུང་ཟད་འདེབས། ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོ་གྲོས་མིང་། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་
 བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སེམས་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་ཚུན། དབེན་པ་ཁོ་ན་བསྟེན་
 གསུངས་པས། འདྲུ་འཛི་མ་བསྟེན་ཤུག་འཛི་སྤྲུལ། མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་དང་། ཉོན་
 མོངས་མང་དང་མ་གུས་པ། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ། ཐམས་ཅད་རང་ལ་
 ཆང་འདུག་བཞིན། འདྲུ་འཛི་མ་སེམས་ཤུག་འཛི་སྤྲུལ། ཉོན་མོངས་རྒྱ་བཞི་ཤས་ཆེ་
 ཚུན། འདྲུ་འཛི་སྤྲུལ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས། ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞན་གྱི་
 ཤན་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། ལྷུང་བའང་མི་ཁྱེད་ཤུག་འཛི་སྤྲུལ། དམ་ཆོས་བྱས་པའི་དགོས་
 པ་ནི། ཆོས་མིན་བག་ཆགས་སྦྱོང་བ་དང་། ཁོས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན། སེམས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཐོབ་པས། འདྲུ་འཛི་མ་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི། ཀྱུ་ལ་
 འབད་ཚུ་ལ་ཆེར་དགོས་ཤིང་། འབད་ཚུ་ལ་བྱས་པ་དེ་དག་ལའང་། ཉོན་མོངས་
 འདྲེས་པར་སྦྱེ་བས་ན། འཁོར་བ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་འབྱུང་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མི་
 རྒྱས་པས། འདྲུ་འཛི་མ་སེམས་ཤུག་འཛི་སྤྲུལ། དབེན་པར་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི། འག་
 འལ་ལ་འབད་ཚུ་ལ་མི་དགོས་པར། དམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱས་འབྱུང་ཞིང་། བག་
 ཆགས་གང་བཞག་དེ་དག་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་འདྲེ་བས། ཐར་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་
 རུ་འབྱུང་། དབེན་པ་བསྟེན་ཞིག་ཤུག་འཛི་སྤྲུལ། བག་ཆགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་། སེམས་
 ཀྱི་གོམས་པ་གང་མང་བ། དེ་ཡི་བག་ཆགས་རྒྱས་པ་ཡིན། དེས་ན་ཤུག་འཛི་
 རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། ཐོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བས། སྒྲོམ་པ་སྒྲུབ་ཅིག་ཅམ་བྱེད་པ། དེ་ནི་
 བསོད་ནམས་འཕེལ་ཅེས་གསུངས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པ། སེམས་
 ཀྱི་གོམས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། དབེན་པར་ཡུན་ཐུང་འབྱུང་བ་ཡང་། འདྲུ་འཛི་མ་
 བསྐྱེད་པར་འབྱུང་དགའ་བས། དབེན་པ་བསྟེན་ཅིག་ཤུག་འཛི་སྤྲུལ། ཐར་འདོད་དམ་
 ཆོས་བྱེད་པ་ལ། ཐ་ན་སང་ཉོན་པོ་ཆད་ཀྱི། མདུན་མ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པའི། སྟོ་སྟོ་

ཤིན་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག། །བཙུགས་མ་མེད་པ་མ་སྒྲིམ་གྱང་། །བཙུགས་མ་ཚུན་ཆད་དགོས་
 པར་གསུངས། །དེ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་སྒྲིམ་གྱུར། །ལོག་པར་བཟུང་ཞིག་ཤུག་ཏུ་སྒྲིམ། །
 འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ། །འདྲུ་འཛིན་མིང་ཙམ་ཐོས་ན་ཡང་། །འཛིན་པ་
 ཤིང་སྒྲིག་པའི་སྒོ་དགོས་ན། །བྱིས་དང་འགྲོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། །འདི་དང་འགལ་བའི་
 བྱ་བ་གྱུར། །ལོག་པར་བཟུང་ཞིག་ཤུག་ཏུ་སྒྲིམ། །དབེན་པར་གཡང་བ་མེད་པས་ན། །
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་མདོ་འདོན་སོགས། །གཞན་ལས་ལྟག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
 འདྲུ་འཛིན་རྟེན་བཞེད་སྒྱུན་གཏོང་སོགས། །ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས་པ་ཡང་། །ཐོས་
 བསམ་སྒྲོམ་པ་གཞན་ཅི་སྒྲིམ། །སངས་རྒྱས་མཆོན་གཅིག་བསྒྲགས་པ་དང་། །ཡུམ་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བཟུང་བའི། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡང་དཔེར་མི་མོད། །འདྲུ་
 འཛིན་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་རྣམས། །(༡༧)དབེན་པར་གོམ་བདུན་པོར་བ་ཡི། །
 བསོད་ནམས་ཀྱིས་གྱུང་བེལ་གཞོན་ན། །དབེན་པར་གནས་ན་ཅི་ཞིག་སྒྲིམ། །རྒྱལ་
 པོའི་སྒྱུན་གཏོང་མཐའ་ཡས་ལ། །སྟོན་པས་བསྐྱགས་པ་མི་བརྗོད་པར། །དབུལ་མོས་
 རས་གོས་ངན་བ་ཞིག །སྤུལ་བའི་བསྐྱགས་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད། །དེ་བཞིན་དབུལ་མོས་
 རུང་ཟད་ཙམ། །སྤུལ་བས་འབྲས་བུ་ཆེར་ཐོབ་པའི། །རྣམ་གྲངས་ཁོ་ན་མདོ་སྤེར་
 འབྱུང་། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་མཚུངས་པ་ལ། །བྱིས་པའི་སྒྱུན་གཏོང་མཐའ་ཡས་
 པ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མེ་རྟོག་གཅིག །སྤུལ་བ་ཡིས་གྱུང་བེལ་གྱིས་གཞོན། །གནས་
 འདི་རྣམས་ལ་བསམས་བྱས་ན། །འདྲུ་འཛིན་རི་རབ་ཙམ་བཏང་བས། །དབེན་པར་
 ཟན་ཆད་སྒྱུན་པ་ཙམ། །བསོད་ནམས་ལྟག་པར་དཔག་པར་བྱས། །འདྲུ་འཛིན་ཆོས་
 སྒྱུན་བསྐྱེད་པར་བཏང་། །དེས་ནི་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་དང་། །ཡུམ་སོགས་སྐད་ཅིག་
 བསྒྲོམ་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་དཔེར་ཡང་མི་འབྱུང་ན། །མང་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལྟ་ཅི་
 སྒྲིམ། །དེས་ན་དབེན་པར་མཐའ་ཡས་པའི། །བསོད་ནམས་བསྐྱེད་བྱས་དོར་ནས་ནི། །

བསོད་ནམས་འགྲུབ་ཕྱིར་འདྲུ་འཛི་ཡི། ཁྱེན་བཞེང་ལུང་འཕོགས་ལ་སོགས་ལ། །
 མཁས་པ་སུ་ཞིག་དགའ་བ་སྟེ། བྱོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་གྱུར་གྱང་། །བསམ་
 པ་ལྷག་ན་གཞན་དག་ལས། །བསོད་ནམས་ལྷག་པའི་རྒྱ་ཆེན་ཡིན། །དེས་ན་དབེན་
 པར་གནས་པའམ། །དབུལ་པོས་ཅུང་ཟད་ཅམ་གཏོང་ཡང་། །འདྲུ་འཛིར་དཔག་མེད་
 གཏོང་བ་ལས། །བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་འབྱུང་བས་ན། །བསོད་ནམས་ལྷག་པར་གོ་བ་
 ཡིན། །སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྦྱིད་འདོད། །འདྲུ་འཛིའི་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་ནི། །འཁོར་
 དར་ལོངས་སྦྱོད་ལ་སོགས་པའི། །ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་ཡིན། །དབེན་པའི་
 བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་ནི། །འཛིན་པ་མེད་པས་ཐོབ་པ་ཡིན། །འདྲུ་འཛིའི་བདེ་སྦྱིད་མཐར་
 སོན་པ། །ལྷ་ཡི་དབང་པོའི་བདེ་བས་གྱང་། །དབེན་པའི་བདེ་བར་དབེར་མི་ཐོད། །དེ་
 བས་ནམ་ཡང་འདི་དག་གཉིས། །གང་འཐད་གཤམ་སམ་གྲུའི་སྒྲུ། །ཞེས་སེམས་ལ་
 གྲོས་འདེབས་ལགས་བཤད་སྟིང་པོ་འདི་ནི་མང་དུ་ཐོས་པའི་བཙུན་(༣༥བ)པ་སྟོ་གྲོས་
 རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགའ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་
 སྐྱར་བའོ། །

གྲོས་འདེབས་སྐུ་རུ་བྲངས་པ།

༥ ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་ཆོས་རྗེ་པོ་ཆེ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་ནད་སེལ་སྤྲོན་པའི་
 མཚོག་གྱུར་པ། །སྤྱིར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྒྲུ་མ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བྱུགས་
 རྗེས་བཟུང་དུ་གསོལ། །དད་མོས་གྱུས་ལྷན་པའི་སྟོབས་ལ། །སྟིང་བཅུ་བའི་བསམ་
 པས་མཆིད་གྲོས་འདེབས། །དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །བྱིད་དད་པ་
 ཅན་གྱི་ཡོན་བདག་བྱིད། །ཕོ་གྱུང་རམ་མི་གྱུང་ད་ལན་བལྟ། །རར་བདེ་བའི་ཐབས་ལ་
 མཁས་གྱུར་ན། །ཕོ་གྱུང་པོ་ཞེས་པར་གྲགས་པ་ཡིན། །རྗེ་སྤྱི་མའི་གསུང་ལས་མི་འདའ་

ན། མི་དང་པ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། ཁྱི་དང་པག་ལྟར་རྟག་ཏུ་བཟའ་བཏུང་
 སེམས། ཁྱི་བ་ལྟ་བུར་ནོར་ནམས་གསོག་ལ་དགའ། ཅི་སྒྱུར་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་གཞན་ལ་
 འཆོ། དེ་འབྲེལ་མི་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད། དང་ཅན་གྱུར་པོར་འགྲོ་འཕམ་མི་འགྲོ་
 སེམས། ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་བསམ་སྟོབྱེད། བཟའ་བཏུང་བ་སྤུལ་མི་ལས་དུད་འགྲོ་
 ཆེ། མ་འབྲམས་མ་ལྟོགས་ཅམ་ལྟ་སྟོས་ཅི་དགོས། རྟག་ཏུ་གཞན་གསོད་སྒྲུབ་པོའི་
 རང་བཞིན་ཅན། སྒྱུར་གི་ཡིས་ཀྱང་སྤྲོས་འབད་བས་སྟོར། རང་དང་ཉེ་འབྲེལ་མ་
 འབྲམས་མ་ལྟོགས་ཅམ། སྟོར་རན་གཤམ་བས་གྱུར་པོར་འགྲོ་འཕམ་སེམས། ཁ་ནང་
 དུ་ལོག་ལ་བསམ་སྟོབྱེད། འཛིག་རྟེན་གཞན་ནས་གཅིག་སྤུར་འོངས་གྱུར་ཅིང་། འཛིག་
 རྟེན་གཞན་དུ་འང་གཅིག་སྤུར་འགྲོ་འབྱུང་ལ། རན་སོང་སྟེས་ཆོ་སྤྲུལ་གྱུར་མ་
 བན་ན། གཉེན་གྱི་ཆོགས་ལ་སྤྲུའིག་སྤེད་པར་བྱེད། ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་བསམ་
 སྟོབྱེད། རང་ཉིད་གསོན་ཆོ་བཀྱི་བ་ཤལ་ལྟར། སྤྲོས་ནམས་ཀྱི་གཡོག་པོ་སྤྲུ་
 མེད་བྱས། གསོན་ཆོ་དམ་ཆོས་བྱ་བ་མ་བྱུང་བས། ཤི་ཆོ་རན་སོང་གནས་སྤྲུ་སྟེད་གོས་
 ན། དེ་ལ་གཉིས་མེད་སེང་གེ་མི་བཅུ་རམ། ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་བསམ་སྟོབྱེད། མི་
 ལུས་རིན་ཆེན་འདི་འབྲུ་ཐོབ་ནས། ལྟོགས་རིང་གི་དོགས་ནམ་ཡང་མེད་ཀྱི། རྒྱུན་དུ་
 སྤྲོན་པ་ཐོང་དང་ལྷུས་པ། ཡོན་བདག་ནས་ཆོས་སྤྲུབས། རྒྱུ་ལ་བྲིམས་སྟོག་ལྟར་
 བསྐྱར་མི་ལྷུས་པའི། ཁ་ཏ་གོག་པོའི་(༥༦) ཉམས་རྟེན་སོགས་ལ། ཤིག་སྟོ་ཅམ་
 གྱིའང་དགོས་པ་མེད་ཀྱི། ཉེས་སྟོད་ཐུའང་སྟོངས་དང་ལྷུས་པ། ཡོན་བདག་ནས་
 ཆོས་སྤྲུབས། གཞོད་འཆོ་ཕ་སོའང་བཟོད་མི་ལྷུས་ན། དེ་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་
 མིན། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུ་བོ་རྒྱུན་དུ་འབད་བས། གྲུག་ལ་བཟོད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དང་ལྷུས་
 པ། ཡོན་བདག་ནས་ཆོས་སྤྲུབས། བཟའ་བཏུང་གཅོ་བྱས་མི་ཆོ་བསྐྱེད་ནས། ཞར་
 ཞོར་བྱུར་ན་དམ་ཆོས་བྱེད་འདི། ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོས་རྒྱ་ཡིན་ཀྱི། གཡེལ་

ལུས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་གཏམ།

- 230 -

སྤྲུག་བསྐྱེད་བའི། རྒྱལ་འདི་ཅུང་ཟད་སོམས་དང་གཤམ་ལྷན་དང་། བཤང་གཅིད་ཐོང་
 བོ་ཆེན་པོའི་དབུས་དག་ཏུ། དབང་མེད་ཆོག་པ་རྟག་ཏུ་གནས་དགོས་ན། འདི་ལ་ཡིད་
 འབྱུང་མི་སྤྲུག་གཤམ་ལྷན་དག། དེ་བཞིན་རང་གི་ལུས་ངན་མི་གཙང་བ། རྟག་དང་རྒྱལ་མེད་
 རྟག་དང་རང་སྤྲུག་དང་། སྤྲུག་དང་ལུས་སམ་མཆིལ་མ་བཤང་གཅི་སོགས། །
 མཐོང་དང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུག་བློ་བ། འདི་ལ་ཆོག་པ་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པ། །
 མཁས་པ་སུ་ཞིག་འདི་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་། །མི་ག་མཐོང་ན་སྤྲུག་བློར་ཐམས་ཅད་
 སེམས། །རིག་དང་ཟ་བ་ལྟ་ཡང་སྤོས་ཅི་དགོས། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྤོ་བ་མཆིན་པ་
 དང་། རྒྱུ་མ་ལོང་ཁ་མཁལ་མ་མཆོར་བ་དང་། བགས་པ་ཐོ་བ་གྲུད་པ་ཆོང་ཆོང་
 དང་། འཕོངས་དང་ཕོ་མཆོན་རྟག་ཏུ་སྤྲུག་བློ་བ། འདི་དག་ནམས་དང་འབྲལ་མེད་
 གནས་དགོས་པ། བཀྲ་མི་གཤམ་པའི་བྱུང་དུ་མི་འདུག་གམ། དེ་ཅམ་ཞིག་ནའང་དེ་ལྟ་
 ཡིན་མོད་གྱི། ལུས་ངན་འདི་ལ་བྱུང་ཆེན་གཞན་ཡང་སྤྲང་། དབྱ་ཡིས་དབང་མེད་
 བཟུང་ནས་བཙོན་དོང་བཅུག། སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོང་གིས་གཟིར་བྱས། དབྱ་བོ་
 དེ་ལ་དགའ་བར་འཛིན་ནམ་ཅི། དེ་བཞིན་ལུས་ངན་དབྱ་བོ་འདི་དག་གིས། དབང་
 མེད་བཟུང་ནས་འཁོར་བའི་བཙོན་དོང་བཅུག། བ་ཀྱ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཡིས་རྟག་ཏུ་
 གཟིར། རྒྱུང་དང་མཁྱིས་པ་བད་ཀན་འདུས་པ་དང་། ཁ་ནད་མིག་ནད་སྤྱ་ནད་མགུལ་
 བད་དང་། སྤྱིང་ནད་མཆིན་ནད་ཐོ་ནད་མཁལ་མའི་ནད། མགོ་ནད་གྲུད་ནད་རྩ་
 བད་ལག་པའི་ནད། ལལ་ཆེར་ན་དང་ཁོལ་བྱར་ན་བ་དང་། སྤྱིལ་གྱིན་ན་དང་གཟེར་
 གྱིན་ན་བ་དང་། ཆ་ཟུག་ན་ཟུག་ཟུག་རྩ་མ་ལུས་པ། གྱེ་མ་ལུས་ངན་འདི་ལས་འབྱུང་
 འབྱུར་ན། ལུས་ངན་འདི་ལ་སུ་ཞིག་དགའ་བར་འཛིན། རྟག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱ་
 སྤོང་དུ་མ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལུས་ལས་འབྱུང་། ལུས་ལ་སྤང་ཞིང་
 བརྟན་པར་མི་བྱེད་པར། སྤོབ་པའི་ལྟ་ལྟར་མཆོད་བྱེད་འགོ་བ་སྤྲུག། ལུས་ངན་འདི་

སྤྲུལ་བསྐྱེད་པའི། ༼ཚུལ་འདི་ཅུང་ཟད་སོམས་དང་གཤམ་ལྷན་དང་། ༼བཤང་གཅིའི་ཐོང་
 བོ་ཆེན་པོའི་དབུས་དག་ཏུ། ༼དབང་མེད་ཆོག་པ་རྟག་ཏུ་གནས་དགོས་ན། ༼འདི་ལ་ཡིད་
 འབྱུང་མི་སྐྱེ་གཤམ་ལྷན་དག ༼དེ་བཞིན་རང་གི་ལུས་རན་མི་གཙང་བ། ༼རྟག་དང་རྟུ་སེར་
 ༼ཁག་དང་རང་སྤྲུལ་དང་། ༼སྤྲུལ་དང་ལུས་སམ་མཆིལ་མ་བཤང་གཅི་སོགས། ༼
 ༼མཐོང་དང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱུག་བྱོ་བ། ༼འདི་ལ་ཆོག་པ་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པ། ༼
 ༼མཁས་པ་སྤྲུལ་ཞིག་འདི་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་། ༼མི་ཤ་མཐོང་ན་སྐྱུག་བྱོར་ཐམས་ཅད་
 ༼སེམས། ༼རྟག་དང་ཟ་བ་ལྟ་ཡང་སྒོས་ཅི་དགོས། ༼དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྒོ་བ་མཆིན་པ་
 ༼དང་། ༼རྒྱ་མ་ལོང་ཁ་མཁལ་མ་མཆོར་བ་དང་། ༼བགས་པ་ཐོ་བ་གྲུད་པ་ཆང་ཆོང་
 ༼དང་། ༼འཕོངས་དང་ཕོ་མཆོན་རྟག་ཏུ་སྐྱུག་བྱོ་བ། ༼འདི་དག་རྣམས་དང་འབྲལ་མེད་
 ༼གནས་དགོས་པ། ༼བཀྲ་མི་གིས་པའི་བྱར་དུ་མི་འདུག་གམ། ༼དེ་ཅམ་ཞིག་ནའང་དེ་ལྟ་
 ༼ཡིན་མོད་གྱི། ༼ལུས་རན་འདི་ལ་བྱར་ཆེན་གཞན་ཡང་སྤྲུང་། ༼དགྲ་ཡིས་དབང་མེད་
 ༼བབྱང་ནས་བཙོན་དོང་བཅུག ༼སྤྲུལ་བསྐྱེད་བརྒྱ་ལྷག་སྟོང་གིས་གཟིར་བྱས། ༼དགྲ་བོ་
 ༼དེ་ལ་དགའ་བར་འཛིན་ནམ་ཅི། ༼དེ་བཞིན་ལུས་རན་དགྲ་བོ་འདི་དག་གིས། ༼དབང་
 ༼མེད་བབྱང་ནས་འཁོར་བའི་བཙོན་དོང་བཅུག ༼ན་ཀྱ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཡིས་རྟག་ཏུ་
 ༼གཟིར། ༼རྒྱུང་དང་མཐིས་པ་བད་ཀན་འདུས་པ་དང་། ༼ཁ་ནད་མིག་ནད་སྤྲུལ་ནད་མགུལ་
 ༼ནད་དང་། ༼སྟིང་ནད་མཆིན་ནད་ཐོ་ནད་མཁལ་མའི་ནད། ༼མགོ་ནད་གྲུད་ནད་རྩ་
 ༼ནད་ལག་པའི་ནད། ༼ལལ་ཆེར་ན་དང་ཁོལ་བྱར་ན་བ་དང་། ༼སྒྲིལ་གྱིན་ན་དང་གཟིར་
 ༼གྱིན་ན་བ་དང་། ༼ཆ་ཟུག་ན་ཟུག་ཟུག་རྩ་མ་ལུས་པ། ༼ཀྱེ་མ་ལུས་རན་འདི་ལས་འབྱུང་
 ༼འབྱུར་ན། ༼ལུས་རན་འདི་ལ་སྤྲུལ་ཞིག་དགའ་བར་འཛིན། ༼ཀྱས་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་བརྒྱ་
 ༼སྟོང་དུ་མ་དང་། ༼དེ་བཞིན་རྒྱུད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལུས་ལས་འབྱུང་། ༼ལུས་ལ་སྤང་ཞིང་
 ༼བརྟན་པར་མི་བྱེད་པར། ༼སྒྲོབ་པའི་ལྟ་ལྟར་མཆོད་བྱེད་འགོ་བ་བྱུན། ༼ལུས་རན་འདི་

དང་བུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མཐུས་(༣༧)པ་སུ་ཞིག་བཙོན་པ་བསྐྱེད་མི་བྱེད། །རྩེ་
 དཔོན་རན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་གཞིས། །རྩེ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་ལས་ལ་བཞུགས་
 གྱུར་ན། །འདི་ལ་ཡིད་འབྱུང་མི་སྐྱེ་གཤམ་ལྷན་དག །ལུས་རན་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་ཡི་དོན་
 གྱི་སྤྱི། །སོ་ནམ་འཛོམ་དང་འབྱུང་བསྐྱེད་བྲན་གཡོག་དང་། །ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་པ་
 ཏུ་མ་དང་། །དབང་བསྐྱར་བཤད་ཉན་རིམ་གྱོ་ལ་སོགས་པའི། །ལས་རན་རྣམས་ལ་
 རྩེ་ཏུ་བཞུགས་གྱུར་ཅིང་། །སྤྱི་གཙོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་འདོད་ལོག་སོགས། །སྤྱི་ག་
 པའི་རྒྱ་ཡིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་གཞིས། །རྩེ་དཔོན་རན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གང་སྤྱོད་
 བ། །དེ་ནི་ཆེ་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་ཟད། །ལུས་རན་དོན་ཏུ་ལས་རན་སྤྲུག་པ་
 ཡིས། །ཆེ་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་གངས་མེད་དང་། །མཐུས་མེད་འཁོར་བའི་
 མནར་མེད་དཔུལ་བ་སོགས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་ཀྱིས་རྩེ་ཏུ་གཞིས། །རྩེ་
 དཔོན་རན་པས་དབང་མེད་བཙོན་པ་ཡི། །ལས་ལ་བདེ་བར་སེམས་པའི་བྲན་གཡོག་
 གྱུར། །ལུས་རན་དོན་ཏུ་དབང་མེད་བཙོན་པ་ཡི། །བཟའ་བཏུང་ལས་ལ་ཁུར་ཏུ་མི་
 སེམས་པར། །བདེ་ཞིང་སྤྱོད་པར་འཛིན་པ་སྤྲུགས་ལས་སྤྲུགས། །ལུས་རན་འདི་དང་
 གཏན་གྱིས་མ་བྱུང་ན། །བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས། །ལུས་རན་འདི་
 དང་གཏན་གྱིས་བྱ་བའི་ཕྱིར། །བཙོན་པ་བསྐྱེད་པར་རིགས་སོ་གཤམ་ལྷན་དག །ལུས་
 རན་འདི་ནི་དག་པོར་ཆེ་མོད་ཀྱི། །སེམས་འདིས་དག་པོ་བྱེད་པའི་དཔེར་མི་མོད། །
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་བཞིན་ཏུ། །བྱེད་ཏུ་མ་བཅུག་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་
 གཞིས་ན། །འདི་ལ་ཞེ་སྤང་མི་སྐྱེད་གཤམ་ལྷན་དག །སེམས་རྒྱུད་རན་པ་འདི་ནི་མེད་
 གྱུར་ན། །སྤྱོད་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་བཞིན་ཏུ། །སངས་རྒྱས་བྱེད་ཏུ་མེད་པ་ལྟ་
 ཅི་སྤྱོས། །ཐོག་མ་མེད་ནས་མཐུང་མ་མི་མཛོན་པར། །དཔུལ་བ་ནས་བཟུང་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱི་མའི་བར། །སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་པོས་རྩེ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིས། །སེམས་རྒྱུད་འདི་ལ་ཞེ་

སྒར་མི་སྒྲོམ་ཞིང་། །དག་བོར་མི་སེམས་བྱུར་དུ་མི་སྒྲོམ་ལ། །རན་པ་འདི་ནི་གཞོམས་
 བྱིར་མི་འབད་པར། །སེས་དལ་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་གར་ཟག་དེ། །སྒྲོ་འམ་འོན་ཏེ་གདོན་
 བྱིས་ཟིན་ནམ་ཅི། །སེམས་(༩༥)ཟུད་རན་པ་དག་བོར་མི་སེམས་པར། །སེམས་
 ཟུད་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་སྐྱབ་བྱེད་པ། །བྱུར་ལ་དངོས་གྲུབ་དག་ཏུ་འཛིན་དར་མཚུངས། །
 སེམས་འདིས་ཇི་ལྟར་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་སྐྱར་བ། །འདོད་ཆགས་དབང་གིས་སྐྱག་བསྐྱལ་
 ཟུར་ལ་ལྟོས། །དེ་བཞིན་ཞེ་སྒར་གཏི་མུག་ཐེ་ཆོམ་དར། །ར་རྒྱལ་ཐག་དོག་གཡོ་སྐྱ་
 སེར་སྒྲ་དར། །བྱིར་དར་ཆོད་པ་འདོད་འདུན་གཞོད་སེམས་སོགས། །ཐམས་ཅད་ལས་
 བྱུར་སྐྱག་བསྐྱལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །རེ་རེའི་དབང་གིས་སྐྱག་བསྐྱལ་གར་ཕྱོར་བ། །བསྐྱལ་
 བར་བཟོད་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཐམས་ཅད་མཆུན་པའི་བདེ་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །
 རེ་རེ་མེད་ནའང་བདེ་བ་གར་ཕྱོར་བ། །བསྐྱལ་པར་བཟོད་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར་མི་
 སྲིད། །སེམས་ཟུད་རན་པ་འདི་ནི་བཅོམ་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་མཆུན་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཆོགས་ལ་ལྟོས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྟ་ཞོག་གི། །ཉན་ཐོས་རར་རྒྱལ་བྱར་
 རུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ལྟོས་དར་ཤེས་ལྡན་དག། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
 དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། །ལུས་དང་སེམས་ལ་དག་བོར་བཟུང་བྱིས་ལ། །འདི་ཡི་འདོད་
 པ་ཡོང་ཡེ་སྐྱབ་མ་བྱེད། །གཏན་ནས་འབྲལ་བར་བྱ་བྱིར་བཅོན་པར་བྱོས། །ཡིད་འབྱུང་
 གཏམ་འདི་སྒོ་བྲོས་མིང་ཅན་བྱིས། །བཤད་པའི་དག་བས་ཉེར་ལེན་སྤང་པོ་ལ། །འགྲོ་
 བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་སྟེ། །འཆི་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་ཤོག །
 །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

- 234 -

གཅིག་ཀྱང་མེད། །དེས་ན་རྒྱུན་དང་མ་བསྐྱེས་ཆོས་པ་དེ། །དགྲ་དང་མ་ཕྱད་བག་
 ཡངས་དཔལ་པོ་ཡིན། །རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཆོ་ཐ་མལ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །རྒྱུན་དག་བསྐྱེས་རྒྱུན་
 སྒོམ་པ་མེད་པས་ལན། །དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་བར། །བདག་འགལ་རྒྱུན་
 ལམ་དུ་སྒྲོངས་རྒྱུན་སྒོམ། །བདག་འགལ་རྒྱུན་ལམ་དང་བསྐྱེས་རྒྱུན་སྒོམ། །རྒྱུན་ལམ་
 གྱི་བོགས་འདོན་བསམས་རྒྱུན་སྒོམ། །རྒྱུན་སྒྲུབ་ཅན་དུ་བསམས་རྒྱུན་སྒོམ། །
 སྒྱབས་བྲམ་དང་ཡི་དམ་འཕགས་པའི་ཚོགས། །བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པར་
 ཐུགས་རྗེས་བཟུང་། །དེར་ནས་སྤང་པོ་འགལ་རྒྱུན་ལམ་དུ་སྒྲོང་། །རང་གིས་བུ་བཞིན་
 གཅིས་པར་བསྐྱངས་གྱུར་གྱུར། །ཚུར་ལ་གཞོད་བྱེད་དེ་རིང་མང་དུ་ཤོག །གཞན་ཡང་
 བརྟེན་འཚོག་བརྟེན་ཐབས་མང་དུ་ཤོག །འདི་དག་ལམ་དུ་མ་སྒྲོངས་ང་རེ་ངན། །རང་
 རྒྱུད་ཐ་མལ་སོང་ན་ང་ཡིས་བསྐྱུས། །བདག་ལ་རྟོད་དང་བཀྱར་སྟེ་དུ་མའི་ཚོགས། །
 བྱེད་དུ་རེ་བའི་མི་ཡིས་དེ་རིང་འདིར། །རྟོད་བཀྱར་མེད་པར་ངན་བསྐྱུས་འདེབས་གྱུར་
 ཅིག །ལམ་དུ་མ་སྒྲོངས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་(༣༥)བསྐྱུས། །མི་དགོས་བཞིན་དུ་
 འབད་པས་བཟུང་བ་ཡི། །གཅིས་པའི་ཞོར་དེ་རྒྱུད་གཞོན་བྱེད་པའམ། །རྒྱུམ་འཕྲོག་
 གམ་སྒྲོང་པ་མང་དུ་ཤོག །དེ་ཆོ་ལམ་དུ་མ་སྒྲོངས་ང་རེ་ངན། །རང་ཉིད་མ་ཟད་བདག་
 གི་ཕྱོགས་ཅམ་ལའང་། །བྲོ་བས་ཞོན་ནས་མི་སྟོན་སྟོན་ཚོགས་པ། །བདག་གི་དོར་ནི་
 བརྟེན་བྱེད་མང་དུ་ཤོག །རང་རྒྱུད་ཐ་མལ་བཏང་ན་ང་རེ་ངན། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འདོད་
 ཡོན་སྟེང་པ་དང་། །བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་གཡོ་སྒྱུ་ཕང་སེམས་དང་། །རྒྱུན་དང་ཕྱ་
 མ་ཚོག་རྒྱུབ་དག་འབྱུང་སོགས། །ཉིས་པ་དཔག་མེད་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡི། །རྒྱུན་
 རྣམས་ད་ལྟ་སྤྱིན་བཞིན་སྟོབས་གྱུར་ཅིག །རང་རྒྱུད་ཐ་མལ་གཏོང་ན་ང་རེ་ཞན། །
 ལམ་དུ་མ་སྒྲོངས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་བསྐྱུས། །ཤོ་རེ་དགའ་དང་རེ་སྦྱིད་ཉམས་རེ་
 དགའ། །འགལ་རྒྱུན་ལམ་དུ་སྒྲོང་བའི་ཐུགས་དམ་འདི། །ཉིན་རེ་ནང་རེ་བཞིན་གྱི་

བྱམས་དམ་ལགས། རྒྱུ་ཆད་མེད་པའི་བྱམས་དམ་དགེ་སྦྱོར་ལགས། རྒྱུ་ཆད་མེད་
 པའི་དཀའ་བྱུང་བ་རྣམས་བརྗོད་ལགས། །ལམ་གྱི་བོགས་འདོན་རྟ་ལ་ལྷག་བཅུག་
 ལགས། །རང་རྒྱུད་མ་དུལ་རང་དབང་མེད་པ་ལགས། །ས་ལམ་མི་བགྱོད་རང་དབང་
 མེད་པ་ལགས། །སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་རང་དབང་མེད་པ་ལགས། །རྒྱུ་དུ་ཚོས་ཟབ་
 གསུང་བའི་སྒྲ་མ་འར་ལགས། །རྒྱུད་རན་ཐ་དྲེད་འདུལ་ན་འདི་བཞིན་མཛོད། །འདི་
 སྦྱིར་བདེ་བར་འདོད་ན་དེ་བཞིན་མཛོད། །དོན་གཉིས་མཐར་སྦྱིན་འདོད་ན་འདི་བཞིན་
 མཛོད། །དགེ་འདིས་མཚོན་ནས་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་ཚོགས། །བདག་གཞན་མ་ལྷས་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྦྱིར་བསྟོ། །འགལ་རྒྱུན་ལམ་དུ་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་རྒྱུང་འདི། །དབེན་པའི་
 གནས་སུ་ཉལ་ནས་བསྟན་པའི་ཚེ། །བཅུན་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་བདག་གིས་ནི། །
 སྒྲ་མར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དྲན་པ་ལགས། ། །

ཀྱེན་དང་སྒྲེ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱང་ཆུབ།

༥ འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གཉེན་གཅིག་ལ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་མངོན་སུམ་གཟིགས། བམས་
ཅད་མཐུན་པ་ལྟ་ཡི་ལྟ། སྤྲེའི་ཞབས་ལ་བདག་ཕྱག་འཆོལ། བྱས་ལེའི་ཆོས་ཀྱིས་
སངས་མི་རྒྱ། བ་ཞེ་བརྟན་པའི་ཉམས་ལེན་གཅིས། ཆོག་ཙམ་སྦྱངས་པས་རྒྱུན་མི་
ཁྱབ། རྒྱུན་དང་ཕྱག་ན་ཆོས་ཀྱང་འཆོར། རྒྱུན་དང་བསྐྱེས་པའི་ཉམས་ལེན་(༣༤)
དགོས། རྒྱུན་ལས་བྲོས་པས་བར་དུས་མེད། རྒྱུན་ངམ་གྲོགས་སུ་འཆར་བ་དགོས། །
རྒྱུན་ལ་རྒྱུན་དུ་བརྟན་པ་ཡིས། གྲོགས་སུ་འཆར་བ་ཡོང་མི་མྱོད། རྒྱུན་ལ་དགའ་བ་
སྦྱེ་བ་དགོས། རྒྱུན་ཉིད་ལས་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་ན། དགའ་བ་ཅི་སྟེ་བསྐྱེད་མི་བྱེད། །
ཡོན་ཏན་མཆོག་གྱུར་བཟོད་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་མེད་པར་སྦྱེ་མི་མྱོད། བཟོད་པ་ཉིད་

གྱིས་ས་ལམ་ཀྱན། །བཤོད་པར་སངས་རྒྱས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །དེས་ན་བཟོད་པའི་
 ཉེ་རྒྱལ། །སྤྱིག་སྒྲིབ་དུ་བཏུ་བར་བྱེད། །སྤྱིས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ལམ་གཅིག་ལ། །
 བྱམས་དང་སྒྲིབ་རྩེ་བྱང་སེམས་ཀྱང་། །གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས། །གོམས་པ་
 ལུལ་ཕྱིན་སྒྲིབ་པ་ཙམ། །གཞན་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོང་མི་སྲིད། །གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བློ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ཙམ། །གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ག་ལ་སྲིད། །རྒྱས་
 བར་མདོ་རྣམས་ཀྱན་ནས་འབྱུང་། །དེས་ན་གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་ཏམ། །བྱེད་དམ་བྱེད་
 དུ་དོགས་པ་ཡི། །རྒྱུ་ལ་སྤྱིག་མི་དགའ་བསྐྱེད། །མི་དགའ་བསྐྱེད་པས་མི་འབྱུང་
 བ། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱ་རིགས་ན། །མི་དགའ་བསྐྱེད་པས་མི་འབྱུང་མེད། །མི་དགའ་རི་
 ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཙམ། །དེ་བཞིན་གཞོད་པ་རྩེ་མང་འབྱུང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་བྱང་
 བ་མེད། །སེམས་ཅན་མ་བྱང་བར་དུ་ཡང་། །གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་མེད་མི་འབྱུང་། །
 མཁས་པ་གང་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་ཕྱད་པའི་ཆོ། །ཡོན་ཏན་
 འབྱུང་གནས་ཤེས་བྱས་ནས། །ཡིད་འབྱུང་སྒྲིབ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །དབུལ་པོ་གཏོར་དང་
 ཕྱད་པ་ལྟར། །དགའ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བདེ་བ་བྱང་བ་མེད། །དེ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཡོང་མི་སྲིད། །མཁས་པ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། །དཔལ་དང་གཟི་
 བརྩིད་ཆེར་ལྷན་འབྱུང་། །འདི་ཉིད་དུ་ནི་ལྷུང་བ་སྤྱ། །གོ་འཕངས་རྩེ་མཐོར་མདོན་སྤྱུ་
 འབྱུང་། །དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །རང་གིས་བྱ་བཞིན་བསྐྱུངས་ཀྱང་ཀྱང་། །
 རྒྱུ་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་བ་དང་། །གཞན་ཡང་གཤེད་བརྟེན་པ་དང་། །གཅིས་པའི་
 རོར་རྒྱུ་གཞོན་པའམ། །རྒྱུ་པའམ་མི་རིགས་སྒྲོང་བའམ། །བདག་གི་གཉིན་དང་
 མཛེས་བཤེས་ལ། །གཞོད་པ་བྱེད་(མཛེས་)ཅིང་བདག་ཉིད་ལ། །བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་བར་
 རིགས་པ་ཡི། །རེ་བ་ཆད་པར་བྱེད་པ་སོགས། །ཡིད་དུ་མི་འོང་བྱུང་བའི་ཆོ། །དགའ་བ་
 ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། །གོམས་ནས་བྱ་བར་མི་འབྱུང་བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་

མ་ཡིན། །ད་ལྟ་བཅོས་མར་བསྒྲུབ་པ་ཡིས། །མུར་དུ་བཅོས་མིན་སྒྲུབ་འགྱུར་ཏེ། །
གཞོན་བྱེད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་པའི་ཆོ། །བཅོས་མིན་དགའ་བ་ཆེར་བསྒྲུབ་འགྱུར། །དེས་ན་
དོན་ཆེན་གནས་འདི་ལ། །གོམས་པ་སྤྱི་ཞིག་བསྒྲུབ་མི་བྱེད། །འདི་ལས་ཡོན་ཏན་ཆེར་
འབྱུང་བྱིར། །བདག་ནི་གཞོན་བྱེད་རྒྱུན་རྣམས་ལ། །མི་དགའ་ཡོང་ཡེ་བསྒྲུབ་མི་བྱ། །
མི་དགའ་བསྒྲུབ་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །དགའ་བ་ཆེན་པོ་བདག་གིས་བསྒྲུབ། །དེ་བཞིན་
ཉེས་མང་བསྒྲུབ་པའི་གཞི། །རྒྱུན་རྣམས་ལ་ནི་མི་འབྲོས་པར། །བདག་གིས་གྲོགས་སྤྱི་
འཆར་བར་བྱ། །རྒྱུན་ལ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཏེ། །བརྟན་པ་མ་ཐོབ་གཞོན་པ་དེ། །
བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་ཕན་པར་འགྱུར། །སྒྲོན་མེ་ལ་ནི་རྒྱུད་གིས་གཞོན། །ནགས་མེ་ལ་ནི་
རྒྱུད་གིས་ཕན། །

རང་ལ་གྲོས་འདེབས་སྒྲིང་གཏམ་མ།

༥ བཞོན་པ་ལྟ་སྤྱི་མཆོད་པའི་སྒྲུབ་གྱིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་གཟིགས། །སྒྲིང་རྗེའི་ཐུགས་
གྱིས་འགོ་བ་བྱ་ལྟར་དགོངས། །ཕན་བདེའི་འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྲུབ་རྒྱུན་ཆད་མེད། །
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། །རང་ཉིད་མ་དུལ་གཞན་དག་འདུལ་བཞེད་
པའི། །སྒྲིང་མེད་པོ་ལ་སྤྱི་མས་ཐུགས་རྗེས་བཟུང། །འདི་འདྲའི་མི་ཡི་དོན་གཉིས་རྒྱུད་
གིས་བྱིར། །གཏུལ་བྱ་འདོད་ན་འཁོར་ལ་ཆོག་ཤེས་མེད། །སྒྲིང་ཕྱག་འདུས་ཀྱང་ད་
དུང་ཆོས་མི་སྤྱི། །འཁོར་ལ་དགའ་བས་མི་རེའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་། །གཡོ་སྒྲུབ་ཐུགས་གསུམ་
སྤྱི་ཆོགས་བྱེད་དགོས་འབྱུང། །རང་ལ་སྤྱི་མའི་མཆོད་ཉིད་ལྟན་གྱུར་ན། །འཁོར་གྱི་
འབད་རྩལ་ནམ་ཡང་མི་དགོས་ཀྱང་། །རང་ལ་ཞི་དུལ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡིས། །སྤྱི་
ཆོགས་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲོབ་མ་བསྤྱི་དགོས་འབྱུང། །མ་བསྤྱིས་པར་ནི་སྒྲོབ་མ་མི་འབྱུང་
བས། །རང་གིས་གཏུལ་བྱ་བསྤྱིས་པའི་དགོས་པ་གཏོར། །སྒྲོབ་མ་བསྤྱི་བར་དངོས་པོ་

དགོས་མཐོང་ནས། །དེ་ཆེ་དངོས་པོ་གསོག་ཅིང་བསགས་ནས་ཀྱང་། །རེ་བ་མེད་པའི་
གཏོང་མེད་བྱེད་མི་སྤྲོད། །དེ་ཆེ་འདོད་པའི་བསམ་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱ། །དེ་ཆེ་(༤༠ན)
ཆོས་དང་མཉམ་དུ་མི་འགྲུབ་པས། །ཆོས་ལ་སྙད་བཏགས་ཆོས་མིན་འབའ་ཞིག་བྱེད། །
གཞན་དོན་སྙད་བཏགས་རང་དོན་ཁོ་ན་རྒྱབ། །གཞན་དོན་མིང་འདོགས་བྱེད་པའང་
ཨེ་མ་མཚར། །རང་དོན་བསྐྱབས་ཀྱང་དེ་ལ་རང་དོན་མེད། །ཆོས་རྒྱན་རང་དོན་རྒྱབ་
དང་བྱེད་པར་མེད། །མི་ལས་ཕྱིས་ལས་ཆགས་སྒོ་འབའ་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཆེ་ཡོན་བདག་
བྱ་སྒྲོབ་བསྐྱས་པ་ཡི། །ལོངས་སྤྱོད་ལྷག་མའང་ཆགས་སྒོ་བསྒྲོག་ཕྱིར་གཏོང་། །དེ་ཆེ་
འདི་ལ་བྱི་མར་པན་པ་ཡི། །སྤྱོན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་གཏོང་མི་སྤྲོད། །གཞན་ལ་ནམ་
ཡང་འབྱུང་བ་མི་སྤྲོད་པའི། །སྤྱིག་པ་གྲངས་མེད་ཆེ་ཆེ་བ་འབྱུང་། །རི་སྤྲོད་འཆོ་
རིང་གཞན་པས་ལྷི་བ་ཡི། །དད་ཟས་དགོར་ཟས་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །རང་གི་
འདོད་པ་ཁོ་ན་དོན་གཉིས་ཞིང་། །འདོད་པ་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་བྲངས་པས་ན། །སྒྲོབ་པ་
རྣམས་ཀྱང་བྲེ་མའི་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་། །དེ་ཆེ་སྒྲོབ་པ་ལས་ལོག་འབྱེད་པ་ཡི། །སྤྱིག་པ་དེ་
ཡི་ཆད་ནི་བཟུང་བར་དགའ། །གཞན་ཡང་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ། །འདོད་
དང་མི་འདོད་གཞན་པས་ཆེས་ཆེར་མང་། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་འགྱུར་
ཞིང་། །མི་འདོད་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཞེ་སྤང་འཕེལ། །གཉིས་ཀ་བཏང་སྒྲོམས་སུ་ནི་
དོར་བྱས་ན། །དེ་ཆེ་འདི་ལ་བཟང་བྱེད་ཅུང་འགྱུར་ཞིང་། །རན་ལན་མ་གཞལ་གནོད་
པ་བྱེད་པ་མང་། །གནོད་བྱེད་མང་གིན་ཁོང་ཁྱོད་ལྷག་པར་འཕེལ། །དད་གྲུས་འཁོར་ནི་
ཉོན་མོའི་སྐར་མ་འདྲ། །ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བྲེ་མ་ཉིད་ལ་རེ། །རེ་བ་རྫོགས་པར་
སྤྱས་ཀྱང་མི་ལྷས་པས། །རི་ལྟར་བསྐྱངས་ཀྱིན་ཟེར་རྒྱུ་མང་དུ་འགྲོ། །གོ་ག་མཐོང་གིན་
གོ་བཤེད་མང་དུ་འགྲོ། །འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་རི་ལྟར་འགོགས། །དེ་ཆེ་འདི་ལ་
སྤྱིག་ལྟར་གྲངས་མེད་པས། །འདི་ཡི་རྩལ་བྱིས་པ་བཟོད་པ་རྒྱུད་གིས་བྱེད། །ཐ་མལ་མི་

- 240 -

ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག །སྤྱིན་པ་གཙོ་བོར་བཏོན་ན་ཉེས་སྤྱོད་འགོ་ །འབྲལ་གར་ལག་ཏུ་
གར་བྱུང་སྤྱིན་པར་ཐོང་། །འོངས་སྤྱོད་རྟོན་འབྲེལ་དེ་ཡིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཐོས་
པའི་བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཞག་ཟིན་གྱི། །ད་ནི་ཐོས་པའང་གཙོ་བོར་འདོད་མི་
དགོས། །སྤྱིར་བསྐྱབས་མ་བརྟེན་ཅམ་དུ་དཔྱད་པར་གྱིས། །ལས་འབྲས་སྤྱི་འདི་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་པས། །ཚུལ་བྱིམས་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་གྱིས། །ཉེས་སྤྱོད་སྤྱུ་
རན་སོང་སྤྱིས་གྱུར་ན། །སྤྱིན་པ་ལ་(༧)ན་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། །དེ་ལ་
དགའ་ཆོར་མེད་དོ་ཤེས་སྤྱིན་དག །དོན་ཏུང་བྱ་ཏུང་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ལས། །ཚུལ་
བྱིམས་སྤྱི་བའི་ཐབས་ལས་ཟབ་པ་མེད། །དལ་འབྱོར་རྟོན་ཅིག་ངེས་པར་ཐོབ་ངེས་
ན། །བྱོད་ཀྱི་མདུན་མ་ཐམས་ཅད་ལེགས་ནས་ཡོད། །ད་ནི་ཅབ་ཅུབ་མ་མང་དབེན་པ་
བསྟེན། །ལང་ཤོར་སློ་ཉིད་སྤྱི་སར་ལོག་འགྲོ་བས། །ལེགས་པར་རྒྱན་ལ་སློ་བསྟེན་ནར་
མར་ཐོན། །ལེགས་བཤད་འདི་ལ་དགོ་བ་གར་ཡོད་པས། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་ཆོས་
བརྒྱད་འགོ་སྟོམས་ནས། །དབེན་པ་བསྟེན་ནས་སྤྱི་ལ་བརྩོན་བྱེད་ཅིང་། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་མྱུར་དུ་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་རང་ལ་སྟོང་གཏམ་གྲོས་སུ་བཏབ་པ་འདི་ནི་
བཙུན་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཟང་ལུང་དུ་སྤྱིར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟེན་པ་དང་
སེམས་ཅན་ལ་ཡན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

གྲོས་འདེབས་བཅུ་གཉིས་པ།

༥ ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་མའི་ཞབས་བཏུང་ནས། །སློ་གྲོས་མིང་ཅན་རང་ལ་མཆིད་
གྲོས་འདེབས། །ལེགས་པར་ཉོན་དང་དགོ་སྤྱོད་སློ་གྲོས་མིང་། །ད་ལྟ་དུས་རན་སྟོགས་
མ་ལྟ་བུ་འདིར། །བྱིས་པ་རྣམས་དང་རེ་ཞིག་ཟར་ལ་ཞོག །ཆོས་པར་ཁས་འཆི་རྣམས་

གྱི་བྱེད་ལུགས་ལ། །ལྟོས་ཤིག་ལེགས་པར་སོམས་དང་ཤུག་འཁྱུང་གས། །རོ་ལྷར་གཉིད་
 །ལོག་མི་ཆོད་ཐུང་འབྱེད་ཞིང་། །ཐུང་གྱི་ཐུང་ལྷག་བཟའ་བ་ཟ་བ་དང་། །ར་སོགས་
 །བཏུང་བ་འབྱུང་བས་དུས་འདས་གྱུར། །དེ་ཡི་ལྷག་མའང་གཞན་དང་སྒྲུབ་བ་དང་། །ཆམ་
 །གཡེང་ཆད་ཆོད་རྣམས་གྱིས་དུས་འདས་ཏེ། །སྟོག་འགྱུ་ཙམ་དུའང་དམ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་
 །སྐབས། །ཅི་འདུག་ལེགས་པར་སོམས་དང་ཤུག་འཁྱུང་གས། །སེམས་གཞན་གཡེང་བས་
 །དགེ་བ་ཅི་བྱས་གྱུར། །བྱས་པ་དོན་མེད་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །དགེ་བའི་སྒོ་
 །ཡང་རྒྱ་ལམ་རེས་འགའ་ཙམ། །དེས་ན་སྤྱི་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དགེ་བའི་
 །ལས་ནི་མཐུ་ཆུང་གྲངས་ཉུང་ཡང་། །ཆམ་སྟོང་མདོར་གསུངས་ཅུ་ལྷུང་ཐམས་ཅད་དང་།
 །ཁོང་ཁྱོད་ལོག་པར་ལྷ་དང་ཆོས་སྟོང་དང་། །མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་དག་གིས་ཁེངས་པ་
 །དང་། །རྟེན་བཀྱར་ཞེན་པས་བྱིམ་ལ་བལྟ་བ་སོགས། །དགེ་བ་འཛོམས་བྱེད་(༧)བ)
 །གྲངས་མང་མཐུ་ཡང་ཆེ། །བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཡང་། །ཁོང་ཁྱོད་སྐད་
 །ཅིག་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་གསུངས། །བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་མི་དགོས་
 །གྱི། །ཉིན་གཅིག་འབད་ནས་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཡང་། །རང་གིས་གཏན་བརྒྱག་ཆེན་
 །པོར་བྱས་གྱུར་ན། །ཡི་མུག་ཅི་སྒྲེ་སོམས་དང་ཤུག་འཁྱུང་གས། །མནར་མེད་དཔུལ་བར་
 །བསྐྱལ་བར་གནས་དགོས་པའི། །སྤྱི་བ་ལ་ནི་རང་གི་རང་གིས་འཇུག །དགེ་བ་
 །ལ་ནི་སྟོང་ཁམས་ཆེར་སྦྱེད་གྱུར། །རྒྱལ་བ་དབྱེས་པ་འབྱུང་བ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ། །རང་གིས་
 །རང་ལ་སོམས་དང་ཤུག་འཁྱུང་གས། །བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སྦྱེས་གྱུར་ན། །རན་
 །སེམས་རི་སྟོང་སྦྱེས་པ་དེ་སྟོང་གྱི། །གྲངས་མཉམ་བསྐྱལ་བར་དཔུལ་བར་གནས་པར་
 །གསུངས། །མུན་ནག་དེར་ནི་ལོ་ནི་དུག་ཅུང་འཁྱུང་བ། །སྟོང་ཅིག་བྱས་པས་སྦྱེ་བ་ལྷ་བརྒྱུད་
 །བར། །མངལ་དུ་ལོ་ནི་དུག་ཅུ་དུག་ཅུང་འཁྱུང་བ། །སྟོང་དགོས་བྱུང་བར་བྱབ་པའི་དབང་
 །པོས་གསུངས། །ར་ལ་དབང་ཡོད་དགེ་ཆུལ་ཁྱོད་ཉིད་གྱུར། །བརྟུན་པོའི་ནང་དུ་བརྟུག་

གྱི་བྱེད་ལུགས་ལ། །སྟོན་གྱི་ལེགས་པར་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་སྤྲོས། །རོ་ལྷར་གཉིད་
 །ལོག་མི་ཆེད་བྱེད་འབྱེད་ཉིད། །བྱེད་གྱི་བྱེད་ལྷག་བཟའ་བ་ཟ་བ་དང་། །ར་སོགས་
 བཏུང་བ་འབྲུང་བས་དུས་འདས་གྱུར། །དེ་ཡི་ལྷག་མའང་གཞན་དང་སྤྲོ་བ་དང་། །རྣམ་
 གཡེང་ཆད་ཆོད་རྣམས་ཀྱིས་དུས་འདས་ཏེ། །སྟོན་འགྲུ་ཙམ་དུའང་དམ་ཆོས་སྤྲོ་བ་པའི་
 སྐབས། །ཅི་འདུག་ལེགས་པར་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་སྤྲོས། །སེམས་གཞན་གཡེང་བས་
 དགོ་བ་ཅི་བྱས་གྱུར། །བྱས་པ་དོན་མེད་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །དགོ་བའི་སྟོ་
 ཡང་རྒྱ་ལམ་རེས་འགའ་ཙམ། །དེས་ན་སྟོན་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དགོ་བའི་
 ལས་ནི་མཐུ་ཆུང་གྲངས་ཉུང་ཡང་། །རམ་སྙིང་མདོར་གསུངས་ཅུ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དང་།
 །ཁོང་ཁྱོད་ལོག་པར་ལྟ་དང་ཆོས་སྟོང་དང་། །མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་དག་གིས་ཁེངས་པ་
 དང་། །རྟེན་བཀྱར་ཞེན་པས་བྱིས་ལ་བལྟ་བ་སོགས། །དགོ་བ་འཛོམས་བྱེད་(༤༡)བ)
 གྲངས་མང་མཐུ་ཡང་ཆེ། །བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཡང་། །ཁོང་ཁྱོད་སྐད་
 ཅིག་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་གསུངས། །བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་མི་དགོས་
 གྱི། །ཉིན་གཅིག་འབད་ནས་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཡང་། །རང་གིས་གཏན་བརྒྱག་ཆེན་
 བོར་བྱས་གྱུར་ན། །ཡི་ཐུག་ཅི་སྟེ་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་སྤྲོས། །མནར་མེད་དཔུལ་བར་
 བསྐྱལ་བར་གནས་དགོས་པའི། །སྟོན་པ་ལ་ནི་རང་གི་རང་གིས་འཇུག །དགོ་བ་
 ལ་ནི་སྟོང་ཁམས་ཆེར་སྟེད་གྱུར། །རྒྱལ་བ་དབྱེས་པ་འབྲུང་བ་སྟོན་མི་སྟོན། །རང་གིས་
 རང་ལ་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་སྤྲོས། །བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སྟེས་གྱུར་ན། །རན་
 སེམས་ཇི་སྟེད་སྟེས་པ་དེ་སྟེད་གྱི། །གྲངས་མཉམ་བསྐྱལ་བར་དཔུལ་བར་གནས་པར་
 གསུངས། །ཐུན་ནག་དེར་ནི་ལོ་ནི་དུག་ཅུང་པར། །སྟོན་ཅིག་བྱས་པས་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་
 བར། །མངལ་དུ་ལོ་ནི་དུག་ཅུ་དུག་ཅུང་པར། །སྟོན་དགོས་བྱུང་བར་བྱབ་པའི་དབང་
 བོས་གསུངས། །ར་ལ་དབང་ཡོད་དགོ་ཆུལ་ཁྱོད་ཉིད་གྱུར། །བརྟན་པོའི་ནང་དུ་བཅུག་

སྟེ་བརྟུང་རོ་ཞེས། །སྤྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་བརྟུན་པོ་ལྟ་བུ་ཡི། །དཔུལ་བར་སྤྲུལ་པར་བྱུང་
 པའི་དབང་པོས་གསུངས། །དེ་ལ་སོགས་ཏེ་སྤྲིག་པ་ཐུབ་ཀྱང་། །དཔུལ་བ་ལ་སོགས་
 རན་སོང་གནས་རྣམས་སུ། །སྤྲུལ་པར་གསུངས་པ་གྲངས་མེད་ཤུག་ཏེ་གྲས། །འདི་དག་
 རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསམས་བྱས་ན། །འཆི་ཆོ་ཆོས་ལ་བཟང་པོར་རང་རྣོས་ཡང་། །
 སྤྲིག་ཆེན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྤྲུལ་པ་ཞེས་། །དགེ་བ་བྱས་ཆོད་ཀྱང་ལ་ཐུགས་མ་རྒྱབ། །
 དཔུལ་བར་ཐལ་ལེ་འགོ་བ་ཙ་ན་འདུག །ཟ་དགའ་འབྱུང་སྤྱིད་བྱེད་གྱིན་སྟོད་པ་ཡི། །
 ལོང་ཁོམ་སྐད་ཅིག་འདུག་གས་ཤུག་ཏེ་གྲས། །སྤྱི་མའི་མདུན་མ་ད་ལྟ་མི་སྐྱབ་ན། །སང་
 རེད་མདུན་མ་ད་ལོ་ཅི་སྟེ་སྐྱབ། །བྱུང་བྱུང་རྒྱར་རྒྱར་འདྲ་ན་དེ་ལ་སོམས། །དེ་གཉིས་
 ཟུང་པར་མེད་དོ་ཤུག་ཏེ་གྲས། །མི་ལོ་ཁྱི་ཕྱག་འབུམ་ཕྱག་རྒྱ་མ་ལ། །རལ་གསོ་སྐད་
 ཅིག་ཙམ་གྱི་འདྲུས་མེད་པར། །མེ་ཆེན་འབར་བའི་དབུས་སུ་སྤྲུག་པ་སོགས། །དཔུལ་
 བའི་སྤྲུག་བསྐལ་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་གྲས། །མི་ལོ་ཁྱི་ཕྱག་འབུམ་ཕྱག་མི་དགོས་ཀྱི། །
 མེ་ཆེན་དབུས་སུ་བསྤྲུགས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་སོགས། །སྟེ་(༤༡)ཙམ་ཞིག་མྱོང་
 དགོས་བྱུང་ན་ཡང་། །ཞེ་བཟོད་ལེགས་པར་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་གྲས། །ད་ལྟ་ཆོར་མ་
 ཟུག་པའང་བསྐལ་མི་བཟོད། །རན་སོང་སྤྲུག་བསྐལ་མྱོང་ན་རི་ལྟར་མཆི། །ཐོས་ལོས་
 ཁ་བཤད་ཙམ་དུ་མ་བཏང་བར། །རང་རྒྱད་སྟོར་གྱིན་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་གྲས། །སྤྱིར་
 དུ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་རི་སྟེད་དང་། །ཟུང་པར་རན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་
 འདི། །བསམས་ན་བསེལ་ཁང་ཆབ་བསེལ་བྱེད་འགོ་བའི། །ལོང་ཁོམ་བྱེད་པའང་སྟོང་
 ཁམས་ཆེ་ཙམ་དུ། །འདུག་གས་མི་འདུག་སོམས་དང་ཤུག་ཏེ་གྲས། །མནར་མེད་དཔུལ་
 བ་མདུན་ན་འདུག་བཞིན་དུ། །བསྐྱུ་གཡོ་འགྲུལ་སྐད་ཅིག་མི་འབྱུང་བར། །ཆོ་འདིའི་
 བདེ་བ་སྐྱབ་ལ་རིངས་པ་འདི། །རང་ཉིད་མཁས་པར་འདུག་གས་ཤུག་ཏེ་གྲས། །འདི་
 ཡི་དགེ་བས་བདག་གཞན་འགོ་བ་ཀྱང་། །རེས་འབྱུང་ཐར་འདོད་བསམ་པ་དྲག་པོ་

ཡིས། ཁྱིམ་མཚན་གཡེལ་བ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས། ཁྱེད་ཐར་པའི་གྲིང་དུ་
འགྲོ་བར་ཤོག ཁྱོས་འདེབས་བཅུ་གཉིས་མ་འདི་སྒོ་གྲོས་མིང་ཅན་གྱིས་བཞོད་པ་
བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག། །

ལེགས་བཤད་བསོད་སྟོམས་བསྒྲགས་པ།

༥ མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གཟིགས། བྱགས་རྗེས་འགྲོ་བ་བདེ་ལ་འགོད། །
མཛད་པ་རྒྱུ་ཆད་མི་མངའ་བའི། ཁྱེད་མའི་ཞབས་ལ་གྱུས་པས་འདུད། ཁྱིམ་དང་དགེ་
སྦྱང་སྒོ་གྲོས་མིང་། འདི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས། གསོག་འཛོག་སྤངས་པའི་
བསོད་སྟོམས་ལགས། དེ་དག་དགོངས་ནས་སྟོན་པས་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱི་སྤངས་ནས་
སྦྱང་མོ་མཛད། སྟོན་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ། ཁོར་གྱིས་ཐོངས་ནས་མཛད་པ་མིན། །
ཕ་གཞིས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁོར་ལ་སྦྱིན་བདག་མེད་པའང་མིན། ཁོར་གྱུང་
བསོད་སྟོམས་མཛད་པའི་དོན། ཁྱོད་གྱིས་ལེགས་པར་སོམས་དང་གྱེ། སྦྱང་མོ་སྦྱོང་ལ་
ཞུགས་པ་ཡང་། བྱགས་རྗེས་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་པའི། སྟོན་པ་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་
ལ། འགྲོ་བའི་དོན་མིན་དགོངས་པ་མེད། གཤུལ་བྱའི་དོན་དུ་གང་འགྱུར་ན། །
གསོག་འཛོག་སྤངས་ནས་བསོད་སྟོམས་སྦྱོད། དེས་ནི་བདེ་བ་ཐོབ་དགོངས་ནས། །
གཤུལ་(༤༡བ)བྱ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཆེན་པོས་བསོད་སྟོམས་མཛད། །
སྦྱང་མོས་འཛོལ་སྤྲུག་བསྒྲུལ་ན། བྱགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ག་ལ་མཛད། གལ་ཏེ་དེས་ནི་
བདེ་ཐོབ་ན། ཁྱོད་གྱུང་སྦྱང་མོ་ཅིས་མི་སྦྱོད། སྦྱང་མོ་སྦྱོང་པས་བདེར་འགྱུར་བ། །
འདི་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ། འཛོལ་བྱ་ཆོལ་བྱེད་པ་ལ། གསོག་པའི་འདུ་
ཤེས་ཡེ་མི་སྦྱེ། དེས་ན་གསོག་པའི་སྤྲུག་བསྒྲུལ་མེད། དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་གསོག་

དགོས་ཀྱང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཉམ་པ་ལ་གཞིར་། ལྷག་པའང་དཔག་མེད་པའི་པར་
 འབྱུང་། འདི་ནི་ཀུན་ལ་མཉམ་པ་ཡོད། འཆོ་བ་བྱ་ཆོལ་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱེད་བ་ཡི་ཡང་
 ལྷག་བསྐྱེད་མེད། གནས་ནི་གང་དུ་སྤྱོད་གྱུར་གྱང་། དེ་ལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་དོགས་མེད། །
 རོར་བྱིར་རྒྱུ་པོས་བསད་དོགས་ནས། ལྷག་ལ་བག་ཟེན་བྱེད་མི་དགོས། རོར་དང་
 དངོས་པོ་སྤྱང་བའི་བྱིར་། མཐོན་པོའི་རོ་འཛིན་མི་དགོས་ལ། བར་མའི་འགྲོགས་ཤེས་
 མི་དགོས་ཤིང་། དམན་པའི་བྱུ་གཡོག་སྤྱོད་མི་དགོས། དག་དང་འཐབ་ཅོད་མི་
 དགོས་ཤིང་། ལྷོ་ཉལ་བྱུང་དོགས་དེ་ལ་མེད། གཉེན་གྱི་བྱིར་དུ་ཤོར་དོགས་མེད། །
 བཙོན་དུ་བཟུང་བར་དོགས་པའང་མེད། འུ་ལག་སྦྱེལ་ཡང་མི་དགོས་ལ། བྲལ་ཡང་
 དེ་ཡིས་འཇལ་མི་དགོས། ལྷོ་དང་དམག་བྲལ་མི་དགོས་ཤིང་། རོར་འདྲའི་བ་རྒྱུ་
 སྤྱོད་མི་དགོས། དབང་མེད་སེམས་ཅན་བསད་བྱས་ནས། རོར་འདྲའི་ལ་ནི་སྤྱོད་མི་
 དགོས། བཟུང་བས་ཟེན་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ རོར་འདྲའི་རོ་འཛིན་བྱེད་མི་དགོས། རང་
 དོན་ཐམས་ཅད་ཅམ་བསྐྱེད་ནས། དཔོན་གྱིས་ཅི་གསུང་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱས་ཀྱང་། ཐ་མར་
 བསད་དམ་བརྟུངས་པའམ། བཀའ་བཀྱོན་བྱུང་གིས་དོགས་ཀྱང་མེད། བྱ་བ་ཅི་དང་
 ཅི་ཅོམ་ཡང་། གཞན་ལ་གནང་བ་ཞུ་མི་དགོས། དཔོན་ལ་ཞུ་ཡང་མི་དགོས་ལ། །
 ཡོན་བདག་གཉེན་ལ་ཞུ་མི་དགོས། བྱ་བ་གང་ལའང་རང་དབང་ཐོབ། རང་ཉིད་འགྲོ་
 འདི་འདུག་བདེ་ཡོན། ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འགྲོ་ན་ཡང་། བཙོན་འཕྲོག་བྱུང་བའི་
 དོགས་མེད་ཅིང་། དཔལ་པོའི་སྦྱེལ་མའང་བཙལ་མི་དགོས། མི་ཐེག་ཁུར་ཡང་མི་
 དགོས་ལ། བྱུ་གཡོག་སྤྱོད་མའང་བཙལ་མི་དགོས། ལྷོ་རྩེ་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་
 ལ། ཁལ་ཆེན་འགལ་ཡང་(༤༣)མི་དགོས་ཤིང་། ལྷོ་རྩེ་བཏང་ནས་བརྟེན་མི་
 དགོས། ཁལ་མ་ཆད་ཀྱི་དོགས་མི་དགོས། ཁལ་མའི་བཟན་པའང་བཙལ་མི་
 དགོས། དངོས་པོའི་བྱིར་དུ་ས་རིམ་དང་། འུ་ལག་འདེད་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། རོར་

- 246 -

སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མེད། ཁོར་མི་གསོག་ལ་ཆོས་འཕེལ་ཏེ། ཁོར་གསོག་ཆེ་ལམ་ཆུང་
 ཡང་རུང་། ཏེ་ལ་སངས་རྒྱལ་སྐལ་བ་ཆད། འཆོ་བ་བྱ་ཆོལ་ལ་དགའ་སྟེ། བསལ་བ་
 གདོན་དུ་གཤེས་གྱུར་ན། ལ་དོག་དབྱིབས་ལེགས་ལྡན་བ་ཡི། གོས་ཀྱང་བསྐྱབ་ཀྱང་མི་
 དགོས་ཤིང་། ཤེད་པ་ཐོག་མའི་ཆེ་བའི། བཟའ་བཏུང་ནམ་ཡང་བཅའ་མི་
 དགོས། རང་ལ་མེད་ཀྱང་དབང་མེད་དུ། ལུ་ལོན་སྤངས་ནས་ཉོ་མི་དགོས། རོ་
 བགས་སྤྱད་ནས་ཐ་ཆད་ལའང་། ཁོར་མེད་ལུ་ལོན་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྤྲོ་ཆོག་སྟེ་
 བརྒྱད་ཐབས་དགུ་ནས། རོ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་དེ་མི་དགོས། ལ་མེས་ནོར་ཆེན་སྟོང་རག་
 མ། ལུ་ལོན་གཏའ་མར་འཛིན་མི་དགོས། རང་གིས་སྐད་ཅིག་མ་དལ་བར། ལོ་ལྔར་
 འབྲངས་པའི་ཞིང་གི་ཐོག་ རྒྱ་ལམ་བྱུང་ཆོ་མི་ལ་གཞུགས། སྟོང་རྒྱུང་འཇུག་པའང་དེ་
 ལ་མེད། མཛོད་པ་ལང་སྤྲོ་ཆོག་པ། འབད་པས་བསྐྱབ་ཀྱང་མ་དགོས་ལ། ཏེ་
 དག་རྩི་བོའང་བཅའ་མི་དགོས། ཏེ་ར་ཐུགས་ར་བཅོག་དགུ་འཛོམ། མཐོང་དུ་མི་རུང་
 དེ་དག་ཀྱང་། དབང་མེད་མཐོང་ཡང་མི་དགོས་ལ། བཅོག་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་
 ལ། ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར། སྟེ་ནའང་གཅིག་སྤུར་སྟེ་འགྱུར་ཞིང་། འཆི་
 ནའང་གཅིག་སྤུར་འཆི་འགྱུར་ལ། སྤྱི་བསྐྱལ་སྐལ་གཞན་ལེན་མེད་ཀྱང་། མཛོང་
 བཤེས་མང་པོའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། དག་འདུལ་གཉེན་སྟོང་བྱེད་མི་དགོས། འདོམ་
 བ་གང་པོའི་ལུས་འདིའི་ཕྱིར། མེམས་ཅན་གྱི་ཐུག་བསལ་བྱས་ནས། ལང་ཆེན་
 བརྟེན་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། ཁང་སྤྱད་ཐབས་སྟན་བཅའ་མི་དགོས། ཤེད་ཆོར་སྟེ་ཆོར་
 ལུ་ཆོར་དང་། བྱང་ཆོར་བྱེད་ཕྱིར་གངས་མེད་ཅིང་། བཟོད་སྤྱགས་མེད་པའི་སྤྱི་
 བསྐྱལ་ཡང་། སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ཕྱོང་མི་དགོས། སྤྱི་བསྐྱལ་དཔག་མེད་བཟོད་
 བྱས་ནས། སྐད་ཅིག་མ་དལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ། ཟིན་མེད་ལས་དག་མི་དགོས་ཤིང་། བཅོག་
 དགུའི་གནས་ལ་རིག་དགོས་པའི། ཞིང་གི་སོ་ནམ་བྱེད་མི་དགོས། ལུ་ལོན་

གཏོང་ཡང་མི་དགོས་ལ། ལུ་ལོན་སྟེགས་ཕྱིར་དབུལ་པོའི་བྱིས། ཁྱི་ཁུང་བཞིན་དུ་
 ཉུལ་མི་དགོས། ཁ་མེད་ལུད་པའི་མི་སྟོགས་དང་། འཕམ་(༤༤ན)ཙྴེད་བྱེད་ཀྱང་མི་
 དགོས་ལ། དབྱ་ཡིས་མཐོང་ཡང་སྟོང་རྗེ་བའི། མི་ལ་སྟོང་རྗེ་བཏང་བྱས་ནས། ལུ་
 ལོན་སྟེགས་པའང་དེས་མི་དགོས། འཚོ་བ་བྱ་ཆོལ་ལ་དགའ་ན། ཁེམས་ཅན་མང་ལ་
 གཞོད་བསྐྱལ་ནས། མི་ཤིང་བཅའ་ཡང་མི་དགོས་ལ། སྟོན་པའི་རུར་སྟིག་གོས་གྱོན་
 བས། བ་སྒྲུང་རྟུག་པའང་ལུར་མི་དགོས། ཟློང་བ་ཐོགས་ནས་གདོལ་བ་ལྟར། ཆོར་
 མ་གཙོད་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། ཆོར་མའི་ལུར་ཡང་འལུར་མི་དགོས། དེ་དག་ཉི་ཡང་མི་
 དགོས་ལ། ཁང་དུ་བསགས་ཀྱང་བསྐྱུང་མི་དགོས། རྒྱགས་ནས་བསྐྱུབ་ཀྱང་མི་
 དགོས་ལ། བྱན་པོ་བྱན་མོ་རི་བཞིན་དུ། སྒྲུང་རྗེ་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་། རང་འཕག་
 ལ་ཡང་འཕག་མི་དགོས། དཀའ་བའི་ལས་དེ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར། མི་ཡི་ངོ་འཛིན་མི་
 དགོས་ཤིང་། འཁོར་དང་བྱན་གཡོག་བསྐྱུལ་མི་དགོས། གོས་ལྷག་འཆང་དང་ཟླ་
 འཛིག་དང་། འལུར་འཇུག་ལེན་དང་སྟོན་བལ་སོགས། མའོན་མཆོད་ཉི་ཆོར་རས་
 ཆོན་དང་། གཞི་མི་རུང་ལས་མཁར་ལས་རྩིག་གསོག་འཛིག་མ་བརྟགས་དངོས་ཀྱིན་
 འཆང་། འཆལ་བ་སྟིག་ལྟ་ཅན་དང་འགྲོགས། སྟོབ་བུ་ཤེས་དབྱེད་ཆོས་མཐུན་གྱི།
 བསྟེན་སྟོངས་གསུངས་བ་གང་ཡང་མེད། མི་རུང་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྗེགས་བསྐྱུབ། ལ་
 ཡལ་བོར་གསོ་སྟོང་དགག་དབྱེ་སོགས། འཆལ་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོད། དབྱ་
 གཉེན་འཕེལ་བཞིན་གནས་དེར་ཞེན། དམ་ཉམས་བསྟེན་ཅིང་དབང་ལྷན་ལེན། དད་
 ཟས་དགོར་ཟས་སྤྲུལ་ཁྱེད། དེ་ལྟའི་སྟོབ་བ་སྟོང་བ་སྟ། རྒྱལ་ཁྱིམས་དག་ནི་ཉིང་
 འཛིན་སོགས། འབྱུང་དེས་གལ་ཉེ་མ་བྱུང་ཡང་། འཆི་ཆོ་མི་འགྱོད་སྟོ་སེམས་བདེ། ལྷ་
 རྒྱུར་ལྟར་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་འགྱོ། རྩོལ་མེད་ཆོས་འོང་ཆོས་མིན་སྟོང་། ཅིས་ཀྱང་
 ཆོག་པའི་སྟོ་བདེ་རྟེད། འཚོ་བ་བྱ་འཚོལ་མི་དགའ་བས། གོང་གི་སྟོན་ཡོན་ལོག་སྟེ་

འོང་། །དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་གསོག་བྱེད་ཀྱང་། །སྤྲིག་དང་ལྷུང་བས་མི་གོས་པའི། །
 ཐབས་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་དགོན། །སེམས་ཙན་གཅིག་ཀྱང་མ་གནོད་པའི། །དངོས་
 པོ་གསོག་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ། །དངོས་པོ་གསོག་ལ་མེ་ཤིང་འདི། །གསོག་པ་སྤྲོ་ཤོས་
 ཡིན་གྱུར་ཀྱང་། །སེམས་ཙན་(༧༧བ)ཁྱི་ཕྱག་མང་པོ་འཆི། །སྤྲིང་རྩེས་ངེས་པར་རྒྱད་
 གང་ན། །གནོད་སེམས་མེད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ལས། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ག་ལ་མོད། །འོ་
 ཙན་ད་ལྟའི་རབ་བྱུང་རྣམས། །ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། །སེམས་ཙན་
 སྤུམ་མང་འཆི་ཡང་། །འོ་ཙན་དེ་ལ་ཙང་མི་འཆོར། །མཁས་པ་སྤྲིང་རྩེ་ཆེར་ལྷན་པ། །
 ཤིག་ཙམ་ལ་ཡང་གནོད་མཐོང་ན། །དེ་ཡི་བྱིར་དུ་སྤྲོག་ཀྱང་འདོར། །འཆོ་བ་བྱ་འཆོལ་
 མི་དགའ་བས། །བརྟུང་དང་བརྟེན་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་། །དེས་ན་སྤྲོག་གཅོད་སྤྲོང་བར་
 དགའ། །དངོས་པོའི་གཏོང་ལེན་བྱེད་པའི་ཆོ། །གཡོ་སྤྱུ་གཅིག་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ། །ད་
 ལྟའི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་དགོན། །དེ་ནི་རྒྱ་བའི་སྤྲོགས་སུ་གཏོགས། །ལོག་གཡེམ་དངོས་
 སམ་སྤྲོགས་མཐུན་ཙམ། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་གོས་པ། །འཆོ་བ་བྱ་འཆོལ་མི་དགའ་
 བ། །ད་ལྟ་ཤིན་ཏུ་དགའ་མོར་མཆི། །རླུང་དང་སྤྲ་མ་ཆོག་རྩུབ་དང་། །རག་འབྱུལ་
 བརྟུང་སེམས་གནོད་སེམས་དང་། །ཕྱག་དོག་སེར་སྤྲོ་ལོག་འཆོ་སོགས། །ཉེས་པ་དེ་
 དག་རྣམས་གྱི་ནི། །གོང་བུ་རི་བོ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །དངོས་པོ་གསོག་ལ་དགའ་བའི་
 མི། །དགེ་ལས་བྱ་བ་བརྒྱ་བརྒྱབས་ཀྱང་། །སྤྲོ་བཤད་འཆང་བ་སྤྲོ་འཇོག་སོགས། །
 ཉེས་ལྷུང་ཆར་པས་ནོན་གྱུར་ཏེ། །ཤི་ནས་ངན་སོང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ། །བཟོད་སྤྲུགས་
 མེད་པས་དབང་མེད་དུ། །ལོ་བརྒྱ་མང་པོར་གཟིར་བར་འགྱུར། །གསོག་པ་གདོན་དུ་
 ཤེས་གྱུར་ན། །དེ་ནི་ཆོས་བཞིན་བྱེད་པའི་བྱིར། །སྤྲོ་མང་འབྱུལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱང་། །སྤྲོ་
 མས་སུ་ལྷུང་དགོངས་པར་འགྱུར། །བཤེས་གཉེན་མཆོག་ནི་དུས་ནམ་ཡང་། །ཟང་ཟང་
 རོར་ལ་བལྟ་མི་འགྱུར། །ད་ལྟའི་བཤེས་གཉེན་འབྲིང་རྣམས་ཀྱང་། །ཆོས་ལ་ཚུལ་

བཞིན་བརྩོན་པ་ཡིས། །འབུལ་བ་མེད་ཀྱང་རན་མི་དགོངས། །ཆོས་དང་འདྲེས་
མར་སྦྱོད་པའམ། །ཆོས་བཞིན་ནས་ཡང་མི་སྦྱོད་པས། །འབུལ་བ་ཡོད་བཞིན་མ་སྟུལ་
ལས། །མེད་པས་མ་སྟུལ་ཡིན་ཡང་རུང་། །དེ་ལ་བྱགས་རྗེས་མི་འཛིན་གྱིད། །གསོག་
པ་གདོན་དུ་གེས་གྱུར་ན། །དེ་དག་གི་ནི་སྒྲ་མ་ལའང་། །འདི་ཡིས་འབུལ་བ་བྱེད་སྟུམ་
མེད། །རང་ལའང་འབུལ་བ་མ་སྟུལ་བས། །སྒྲ་མ་མི་མཉེས་དོགས་པ་མེད། །དེ་ནི་རེ་
དོགས་ཀྱི་བྱུང་བ་ནས། །མི་རྗེ་ལྟ་བུར་དོགས་མེད་སྦྱོད། །ཚུལ་(༤༥)བཞིན་སྦྱོད་པའི་
མི་དག་ལ། །ལྟ་མི་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར། །དེ་དག་བསོད་སྟོམས་སྦྱོད་པ་
ནའང་། །འཆོ་བ་མ་རྟེན་དོགས་པ་མེད། །རྩམ་པ་ཐོར་རེས་དེ་དག་ཆོས། །རྩམ་པ་ཐོར་
རེ་མི་རྟེན་པའི། །གནས་དང་གྲོང་ཁྱེར་གང་ནའང་མེད། །བདག་ནི་སྤྱང་པོ་ཡིན་སྟུམ་
ནས། །མཐོ་དམན་ཀྱི་ལ་བརྟན་པ་མེད། །ང་རྒྱལ་བསྐྱེདས་ནས་དམའ་ས་འཛིན། །
འདྲ་འཛི་སྤངས་ནས་གནས་ལ་དགའ། །དེར་ཡང་བསག་དང་བསྐྱེད་བ་དང་། །བསྐྱེད་
པར་འགྱུར་རམ་གྱུར་པ་ཡི། །དོགས་པ་ནས་ཡང་མེད་པས་ན། །དོན་ཡང་ཉུང་ཞིང་བྱ་
བ་ཉུང་། །ལུས་སེམས་མི་གཡེང་དལ་བར་གནས། །དེ་ནི་བདེ་བར་ཀྱིན་ལ་རེག །དེ་
ཆོ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལ་ཡང་། །སྟོང་རྗེ་སྟེ་ཞིང་དེ་རྣམས་ཀྱི། །དོན་དུ་ཉིན་མཆོན་འབད་
པ་རྩོམ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་སངས་རྒྱས་ནས། །འགྲོ་བའི་སྐྱབས་མགོན་བྱེད་པར་
འགྱུར། །དགེ་བ་འདིས་མཆོན་དུས་གསུམ་གྱི། །དགེ་ཆོགས་གཅིག་དུ་བསྟོམས་བྱས་
ནས། །འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བདག་བསྟོེད། །ཞེས་
པ་འདི་ནི་འཆོ་བ་བསོད་སྟོམས་གྱིས་འཆོ་བར་མོས་པའི་བཅུན་པ་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཆོན་
གྱིས་འོན་ཆོས་སྤངས་དགོན་པར་སྦྱར་བ་དགེ །འདིས་ཀྱང་བརྟན་པ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

སྒྲིམས་ལས་ཚར་གཅིད་མ།

༡ གང་ལ་སྒྲིམས་ན་སྤྱི་པའི་རྒྱུ་པ་དང་། ཞི་བའི་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་རབ་
 སྒྲུབ་ནས། སྒྲུ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མཛད་པའི། སྒྲུ་མེད་སྒྲུ་མའི་ཞབས་ལ་
 བྱས་པས་འདུད། ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོར་སྒོ་གྲོས་མིང་། ལས་ལེན་ཆེ་ལ་ཉམས་ལེན་ཆུང་།
 ལ་བཤད་མཐོ་ལ་སྦྱར་བ་ཞན། ཅུ་པ་ཅུ་པ་མང་ལ་མཐར་ཐོན་ཏུང་། རང་གི་སྦྱོད་བྱར་
 འདི་ལ་སོམས། རང་གི་འདོད་ལ་མ་གྲུབ་ན། གཞོད་འཆོ་བྱེད་པར་ཉམ་ང་མེད། སོ་
 སོ་ཐར་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ། ཁྱོད་ལ་བལྟ་རྒྱ་ཅི་འདུག་ལྟོས། རང་ལ་ཅུང་ཟད་གཞོད་
 མཐོང་ན། གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱེད་མི་སྤྱི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། ཁྱོད་
 ལ་བལྟ་རྒྱ་ཅི་འདྲ་འདུག རང་གཞན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། དག་པའི་སྒྲུབ་བ་
 གཅིག་ཀྱང་མེད། རྡོ་རྗེ་ཐེག་(༤༧)པའི་བསྐྱབ་པ་ལ། ཁྱོད་ལ་བསམ་རྒྱ་ཅི་འདུག་
 ལྟོས། སྦྱོར་བའི་མི་ལ་ཆོག་པ་ཟ། སེར་སྒྲིའི་ལ་འཛིན་འབའ་ཞིག་བྱེད། འདིས་ཆོག་
 བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་པ་འདི་ལ་ལྟོས། ཉོན་མོངས་སྦྱོར་ཆེ་ལ་ཡན་
 གཏོང་། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད། ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁྱོད་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བྱིས་པ་འདི་ལ་ལྟོས། གཞོད་པར་གྱུར་པ་ཅུང་ཟད་ལའང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་
 འབའ་ཞིག་བསྐྱེད། རྒྱུ་རན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་པ་འདི་ལ་
 ལྟོས། བརྩམས་མ་ཐག་ཏུ་མཆོན་རྟགས་འདོད། མཆོན་རྟགས་མ་བྱུང་བྱ་བ་བཤོལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་བཟོན་འགྲུས་འདི་ལ་ལྟོས། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། སེམས་ཀྱིས་འདོད་
 པ་འབའ་ཞིག་སེམས། བྱས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 འདི་ལ་ལྟོས། ལྷག་བསྐྱེད་མི་འདོད་བདེ་བ་འདོད། བདེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་རབ་སྒྲུབ་

ནས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་འབངས་ཞིག་སྤྲུབ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འདི་ལ་ལྟོས། །བྱ་བ་
སྤྲུམ་མ་མཆོང་བར། །བྱ་བ་གསར་བ་མང་དུ་རྩོམ། །མཐར་ཐོན་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །
བྱ་བ་བྱེད་ལུགས་འདི་ལ་ལྟོས། །བརྩམས་མ་ཐག་ཏུ་རྟགས་འདོད་ན། །ཁྱིམ་པའི་བྱ་
བའང་འགྲུབ་མི་སྲིད། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་བྱ་བ་ཡང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འདུག་གས་
ལྟོས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་མི་བཟོད་ན། །བྱ་བ་གང་ཡང་འགྲུབ་མི་སྲིད། །དེ་ཡིས་
བདེ་བ་ཐོབ་དུས་མེད། །ཁྱོད་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་འདི་ལ་ལྟོས། །ཆོས་ལ་དཀའ་སྤྱད་མི་རུས་
ན། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་བྱ་བ་ལ། །ཁྱོད་འདྲས་བརྩམས་དང་མ་བརྩམས་མེད། །ཅི་བྱེད་
ཁྱོད་རང་བསམ་སྟོན་ཐོང་། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་ཡང་། །སྟོང་ལ་རུས་པ་འཇུག་
མི་སྲིད། །ཟན་གྱི་རི་ལ་རྒྱབ་ཀྱང་ལོག། །ཁྱོད་འདྲའི་མི་ལ་བྱི་མི་ཉན། །སྟོན་གྱི་གྲུབ་
ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྤྲུབ་པ་མ་བརྩམས་ཐོག་ཉིད་ནས། །གྲུབ་རྟགས་བྱུང་ཞེས་བྱ་
བ་མེད། །སྤྲུབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །ལོ་ན་བརྩུག་ཉིས་འབད་བྱས་ཀྱང་། །
མི་ལས་བཟང་བའང་མ་བྱུང་ཞེས། །ཀྱུན་ལ་གྲགས་པ་མ་ཐོས་སམ། །མིད་ལས་
འཕོངས་ཆོས་ཤེས་ལྟ། །སོང་སོང་ལོ་དུག་འབད་གྱུར་ཀྱང་། །རྟགས་བཟང་གཅིག་
ཀྱང་མ་བྱུང་ཞེས། །གྲགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་(༤༤ན)མ་ཆོར་རམ། །སྟོན་གྱི་གང་ཟག་
བསགས་པ་ཅན། །ལྷུང་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་དཀ་ལ་མི་བཟོད་
པ། །བསྐྱེད་ནས་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ། །སོས་དལ་བྱས་པས་བྱུང་བ་མེད། །གྲུབ་ཐོབ་
ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་བཟོད་མེད་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་། །ཞུམ་མེད་
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཡིས། །རང་གི་དགོས་པའི་དོན་རྣམས་གྲུབ། །ཁྱོད་ཀྱི་
བྱད་སྟོད་འདི་དག་གིས། །གོང་མའི་མཛོད་པ་རྣམ་ཐར་གྱི། །དཔེ་ཅམ་གྱི་འང་དཔེར་མི་
མོད། །པ་རྗེས་ཟིན་པ་ཞི་འདུག་ལྟོས། །སྤྲུམ་མའི་མཛོད་པ་རྣམ་ཐར་ལ། །འབད་པ་
གཅིག་ཀྱང་མི་རུས་པར། །རྣམ་ཐར་འཛིན་པར་སྤྲོ་མོད་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྩྭ་ཆེན་འདི་ལ་

ལྟོས། །ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཆས་རྩུ་འདིས། །རང་གཞན་བསྐྱུས་ནས་རབ་སོང་
 གྱེ། །སྒོ་བསྐྱེད་འདོན་ན་འདོན་རེ་རན། །རང་གིས་འབད་པར་མ་རྟུས་པས། །ཆོ་འདིར་
 འགྲུབ་པར་མ་མཐོང་ནས། །ཆོགས་བསགས་སྟོན་ལམ་བྱས་པ་ཡིས། །སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་
 ཡོང་ལ་རེ། །ཟ་བར་འདོད་ཀྱང་སྐྱེད་པ་འདར། །ཟ་སྐྱེས་མི་རོང་འཇབ་འདྲ་བས། །
 བདེ་བ་གང་ཡང་སྟོང་བ་མིན། །བྱོད་འདྲའི་མི་ཡིས་སྐྱེད་མི་བྲིད། །དཀའ་བའི་ལས་ཞིག་
 མཐོང་གྱུར་ན། །མི་འགྲུབ་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་འགོད། །ད་གཞོད་འགྲུབ་པ་བྱེད་ཞེས་
 གྲུ། །སྟིང་རུས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །རི་བོ་ཐལ་བར་བརྒྱག་དགོས་ཀྱང་། །མ་
 འགྲུབ་སྟམ་པ་ནམ་ཡང་མེད། །ཞུམ་པ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཚུམ། །སྟིང་སྟོབས་ཆེ་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །བསྐྱལ་པ་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པར། །འབད་པས་ཡོན་ཏན་སྟ་
 གཅིག་སྐྱེ། །དེ་བཞིན་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ལ། །དེ་འདྲའི་དུས་རིང་འབད་དགོས་
 ཀྱང་། །ཞུམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གསུངས། །སྐྱུབ་པ་
 ལོ་གསུམ་བྱས་པ་ཡིས། །མཚན་ཏྲགས་མ་བྱུང་རེ་ཐག་ཆད། །བྱོད་ཀྱི་སྟུགས་སྤྲོས་
 འདི་ལ་ལྟོས། །འཇིག་རྟེན་སྟུག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ། །དུས་གཅིག་རང་གི་ཐོག་བྱུང་
 ཡང་། །མི་བཞོད་ཞུམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མེད། །དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གསུངས། །རོ་
 གཉིད་བག་ཅམ་བྱོགས་ན་ཡང་། །སྟུག་སྟན་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་མ་རུས། །བྱོད་ཀྱི་སྟུག་སྟན་
 འདི་ལ་(༤༤བ)ལྟོས། །ཡོན་ཏན་གཅིག་བྱིར་འབད་པ་ལས། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་འདས་
 གྱུར་ནས། །སྟོམས་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་བྱུང་ནའང་། །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གཞོད་པར་
 གསུངས། །མཚན་མོ་ཐོག་ཐག་རོ་ཉལ་བྱེད། །ཉིན་མོའི་བཞི་ཆ་བཟའ་བརྟུང་བྱེད། །
 བཞི་ཆ་ལོང་གཏམ་རྣམ་གཡང་བྱེད། །དགེ་སྦྱོར་སྦྱོག་འགྲུ་ཅམ་བྱས་པས། །བྱུབ་
 ཏྲགས་ཡོང་བར་རེ་བ་ཡི། །བྱོད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་འདི་ལ་ལྟོས། །རང་གིས་རང་ལ་རོ་
 ཡང་ཆ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱང་བྲེལ། །སྟོད་བྲེར་འདི་ནི་མ་བོར་ན། །སངས་

རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། །བདེ་བ་གང་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད། །བྱ་བ་གང་དང་གང་ལ་
 ཡང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་མི་འགྲུབ་མེད། །རང་གིས་རང་ལ་བསམ་སྟོ་ཐོང་། །
 འདས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྲངས་མེད་ཀྱང་། །གདོད་མ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱལ་མིན། །ཐ་
 མལ་གིན་ཏུ་ཐ་ཆད་གྱིས། །འབད་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡིན། །དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་
 འདུག །ཁུམ་བཅས་ཚོལ་བ་འདོར་བ་ཡིས། །ཐོངས་ལས་ཐར་བ་ཡེ་མི་སྲིད། །སྟོང་
 རྟོབས་ལྡན་པའི་སྟེན་བྱ་ཡིས། །བསྐྱབས་ན་མ་འགྲུབ་གང་ཡང་མེད། །དཀའ་ཡང་
 གནག་པ་མ་དོར་ན། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཐལ་བར་ལོག། །བསྐྱབས་ན་གིང་ལས་མེ་ཡང་
 འབྱུང་། །བསགས་ན་རྒྱ་མཚོ་འང་ཐིགས་པས་ཁེངས། །ཤོས་ན་སྐམ་སར་རྒྱ་ཡང་ཐོན། །
 འབད་ན་མི་འགྲུབ་གང་ཡང་མེད། །རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་བབ་པ་ཡིས། །སྤྲ་བའི་རྩོ་ཡང་
 འཐིགས་པར་རུས། །མི་ཡི་རྒྱང་པས་ཐུན་པ་ཡིས། །སྤྲ་བའི་ཐེམ་པའང་ཟད་པར་
 རུས། །འབད་པས་སྒྲུགས་སུ་བསྐྱངས་བྱས་ན། །བྱ་བ་མི་འགྲུབ་གང་ཞིག་ཡོད། །
 འབད་པ་དག་ལ་རྒྱན་ཆད་མེད། །བརྩམས་ནའང་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བ། །སྤར་ཡང་མ་
 བྱུང་གིས་མི་འབྱུང་། །ད་ལྟའི་དུས་སུ་འང་འབྱུང་མི་སྲིད། །འདུས་བྱས་རང་སར་སྟོད་མི་
 སྲིད། །རྒྱུན་གྱིས་འཕལ་དུ་འགྱུར་ནས་འགོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གྱིས་གང་བསྐྱར་ཡིན། །
 བསྐྱར་མི་རུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །བྱང་པར་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ། །གང་ལ་གོམས་པ་
 བཏང་བཏང་ཡིན། །དངོས་པོ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། །དག་ཅུ་བཟུང་ན་དག་
 ཡིན་ཞིང་། །གཉིན་དུ་བཟུང་ན་གཉིན་ཉིད་ཡིན། །འདི་འདྲ་ད་ལྟ་དུ་མ་ཡོད། །འདིར་
 བློ་དངོས་པོ་མ་འགྱུར་ཏེ། །(༧༥)སྟོ་ནི་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་ཡིན། །སྟོན་ཡོན་སྟོ་ཡི་
 བྱེད་ལས་ཡིན། །སྟོ་ནི་གང་ལ་གོམས་གོམས་ཡིན། །གོམས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་མེད་
 ཡིན། །བརྩོན་འགྲུས་འདུན་པ་ཡོད་མེད་ཡིན། །འདུན་པ་དད་པ་ཡོད་མེད་ཡིན། །དད་
 པ་ཕན་ཡོན་མཐོང་ལས་ཡིན། །མདོར་ན་སྤྱང་པོ་སྟོམས་ལས་མཁན། །ད་རེས་གཏན་

ས་མ་ཐིམ་ན། །ཕྱི་མ་གར་སྒྲིལ་མི་ཐེངས། །རྒྱུན་གྱིས་སྒྲིལ་ཅིག་འགྲུར་ནས་འགྲོ། །
 མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འབྱུངས་དགོས་པ། །ཁྱོད་ལ་ཡོང་བ་ཅང་མི་དགའ། །ད་ལན་
 རེས་ལས་གཏན་ས་བཟུང་། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཁྱོད་འདོད་ན། །འདུས་བྱས་རང་སར་
 མི་སྤོད་ཅིང་། །སྒྲོ་ན་གར་ལ་གོམས་གོམས་ཡིན། །ཡིད་ལ་བཟུང་ལ་འབད་པ་ཐོན། །
 དེར་ནས་སྒྲིལ་མེད་བཙོན་འགྲུས་ཅོམས། །དེར་ནས་སྒྲིལ་མེད་གསུང་བཞིན་སྒྲུབས། །
 རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགུས་པ་བསྒྲེད། །རྒྱལ་སྤྲས་ཐོགས་མེད་མིད་ལ་ལྟར། །ཁྱོད་ཀྱི་
 བཙོན་འགྲུས་བྱས་གུར་ན། །དེས་པར་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་འགྲུབ། །སྒྲིལ་ལས་ཆར་
 གཙོད་གཏམ་འདི་ནི། །རང་གི་སྒྲིལ་ལ་མ་མགུ་ནས། །རང་ལ་དྲག་ཏུ་བསྒྲུལ་བ་ཡིན། །
 ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ཆོད་འདི་ཅམ་ལ། །གཞན་གྱིས་བསྒྲུལ་ཡང་ཁྱོད་མི་འཁུལ། །ཁྱོད་ལ་རང་
 ཉིད་བསྒྲུལ་མར་བཟང་། །འཕྲལ་ཏུ་སྒྲིལ་ནར་མར་ཐོན། །སྒྲོ་སྒྲོ་བཙོན་ཐབས་སྒྲུད་
 སྒྲུད་བསྒྲུང་། །སྒྲིལ་ནས་ཞེ་བཅད་སྒྲུལ་སྒྲུལ་གྱིས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏམ་
 འདི་ལ། །དགེ་བ་ཅི་སྒྲིལ་ཡོད་པ་དེས། །འགྲོ་ནམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ། །སྒྲུབས་
 ཆེན་བཙོན་འགྲུས་ཅོམ་པར་ཤོག །ཅིས་པ་འདི་ནི་ཤུགས་དགེ་སྒྲོ་སྒྲོས་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱིས་སྒྲིལ་མེད་གཏན་ས་འོན་ཆོས་སྤངས་དགོན་པར་སྒྱུར་བ་དགེ། །སྒྲིལ་ལས་ཆར་
 གཙོད་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བསྒྲུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
 པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། །

མན་བདེའི་ལམ་སྟོན་མ།

༑ གར་གི་དྲིན་གྱིས་བདག་འདྲས་ཀྱང་། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོར་ཞུགས་པ་
 ལས། །རྣམ་དཔྱོད་སྒྲོ་བས་པ་སྒྲུལ་མཛད་པའི། །སྒྲིལ་མེད་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །

འཇིག་རྟེན་པོ་གྲུང་མོ་གྲུང་ཐམས་ཅད། །སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་བདེ་སྦྱིད་འདོད་ན། །ང་
ལ་དར་ཅིག་(༧༧བ)གསན་པར་ཞུ་དང་། །བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤིག་བཤད་གྱི། །
འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། །སློ་སྦྲ་སྤྲང་ལ་གཏོང་བ་འདི་ལ། །འདོད་པའི་བྱིར་
དུ་ལུས་སེམས་མནར་བའི། །སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་པའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས། །ཁྱེད་བདེ་
སྦྱིད་འདོད་ན་དེ་བཞིན་མཛོད་དང་། །དམ་ཚཱ་མཛོད་ན་དེ་བཞིན་མཛོད་དང་། །དངོས་
པོ་བཟང་དགུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་རུ་ཤེས་པ་འདི་ལ། །ངན་སྦྱུགས་
བཞིན་དུ་བྱིར་ལ་བོར་ནས། །ཆགས་འཛིན་མེད་པའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས། །ཁྱེད་བདེ་
སྦྱིད་འདོད་ན་དེ་བཞིན་མཛོད་དང་། །དམ་ཚཱ་མཛོད་ན་དེ་བཞིན་མཛོད་དང་། །སྦྱིན་
པའི་ཕན་ཡོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས། །ཅི་ཡོད་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་འདི་ལ། །འཕྲུལ་
དུ་དངོས་པོའི་བསྐྱེད་རན་མི་དགོས། །འགྲོ་ཀྱན་དགའ་བའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས།
ཁྱེད་བདེ་སྦྱིད་འདོད་ན། །དམ་ཚཱ་མཛོད་ན། །འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་
ཤེས་ནས། །འདོད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་འདི་ལ། །ལུས་སེམས་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་
ནས། །སློ་གསུམ་དལ་བའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས། །ཁྱེད་བདེ་སྦྱིད་འདོད་ན། །དམ་ཚཱ་
མཛོད་ན། །རྒྱ་དང་ཆང་སོགས་ཞིམ་དགུ་འཛོམ་ཡང་། །དབྱ་བོའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེ་བ་འདི་
ལ། །ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་གང་ཡང་། །དཀའ་རྒྱ་མེད་པའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས།
ཁྱེད་བདེ་སྦྱིད་འདོད་ན། །དམ་ཚཱ་། །དུས་རྒྱུས་ཀྱན་དུ་བཟང་བཅུང་གོས་སོགས། །
ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་འདི་ལ། །ང་ཡི་མདུན་མ་ལས་སྤྲ་སྤྲུམ་ནས། །རེ་དོགས་
བྲལ་བའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས། །ཁྱེད་བདེ་སྦྱིད་། །དམ་ཚཱ་། །ཆང་འབྲུང་མི་ནི་སྦྱོན་
པར་ཤེས་ནས། །སྦྱོ་རྒྱ་ལྟ་བུར་སྦྱོང་བ་འདི་ལ། །སྦྱོང་བའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་མེད་
པའི། །བདེ་སྦྱིད་ཆེན་པོ་ཕྱོད་རྒྱ་འདུག་གིས། །ཁྱེད་བདེ་སྦྱིད་། །དམ་ཚཱ་། །བྱད་མེད་
བསྟེན་པ་དབྱ་བོར་མཐོང་ནས། །དུག་སྤྲུལ་ལྟ་བུར་སྦྱོང་བ་འདི་ལ། །ཁུ་སྤྲུག་སྤྲུལ་

ལུག་གསོ་མི་དགོས་པའི། །མ་ཚོར་སྦྱིད་ཅིག་དེ་ན་འདུག་གིས། །བྱེད་བདེ་སྦྱིད་། དམ་
 ཚོས་། །འཇིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་བྱས། །མི་མེད་དཔེན་སར་སྦྱོད་པ་
 འདི་ལ། །དབྱ་གཉེན་ཆགས་སྣང་དབྱིངས་སུ་ཞི་ནས། །ལུས་སེམས་བདེ་བའི་སྦྱིད་
 ཅིག་འདུག་གིས། །བྱེད་(༤༥ན)བདེ་སྦྱིད་། དམ་ཚོས་། །ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པར་
 ཤེས་ནས། །འདུལ་བྱིམས་གཙང་མ་བསྐྱེད་བ་འདི་ལ། །ལྟ་དང་མི་སོགས་ཁམས་
 གསུམ་ཀྱན་གྱི། །མཚོད་གནས་འགྱུར་བའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས། །བྱེད་བདེ་སྦྱིད་།
 དམ་ཚོས་། །གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་དོམས་པ་མེད་པའི། །ཐོས་བསམ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་
 འདི་ལ། །སྐྱུས་ཀྱང་མ་རྟོགས་མ་གོ་བ་ཡང་། །ཆོག་ས་མེད་གོ་བའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་
 གིས། །བྱེད་བདེ་སྦྱིད་འདོད་ན། །དམ་ཚོས་། །ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཉིན་དང་མཚན་
 དུ། །ལེགས་པར་འབད་ནས་བསྒྲུབ་པ་འདི་ལ། །མ་འཚོར་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་
 བའི། །བདེ་སྦྱིད་ཆེན་པོ་དེ་ན་འདུག་གིས། །བྱེད་བདེ་སྦྱིད་། དམ་ཚོས་། །འགྲོ་ཀྱན་
 ཡན་བདེའི་འབྱུང་གནས་མཐོང་ནས། །འགྲོ་ལ་ཡན་འདོགས་བརྩོན་པ་འདི་ལ། །འགྲོ་
 རྣམས་བདེ་བས་ལྟ་རྣམས་མཉེས་ནས། །འགྲོ་ནང་བདེ་བའི་སྦྱིད་ཅིག་འདུག་གིས།
 །བྱེད་བདེ་སྦྱིད་། དམ་ཚོས་། །དམ་ཚོས་འདི་ལ་ཉམས་སུ་ལོང་དང་། །བྱེད་ལ་ད་ལྟ་
 མངོན་སུམ་ཉིད་ནས། །ཡན་བདེ་མཐའ་ཡས་མ་ཐོབ་གྱུར་ན། །ང་ཡི་མིག་ཏུ་སྒྲིག་ཆུ་
 ལྷག་ཅིག །ཉམས་སུ་མི་ལེན་ང་ལ་མི་གཞོད། །རང་གིས་རང་ཉིད་བསྐྱུས་པར་བཟད་
 དོ། །སྦྱིང་བརྩེའི་བསམ་པས་དམ་ཚོས་བཤད་ལས། །དགེ་བ་ཐོབ་དེས་མར་གྱུར་འགྲོ་
 རྣམས། །ཡན་བདེའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་ནས། །ཡན་བདེ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པར་གྱུར་
 ཅིག །ཅིས་པ་འདི་ནི་ཚོས་སྤྱོད་བའི་བརྩོན་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དཔེན་གནས་
 བཟང་ལུང་རི་བོད་དུ་རང་གཞན་ལ་ཡན་པའི་བྱིར་བཀོད་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། །

མཁས་པ་བརྟགས་པའི་རབ་བྱེད།

༥ ར་མོ་གྲུ་ཡུ འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོ་ལས། འགྲོ་བ་དངོས་སུ་དྲངས་
བྱས་ཏེ། རམ་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་མཛད་པའི། སྤྲེའི་ཞབས་ལ་ཡུག་འཛེལ་ལོ། ཉོན་
དང་དགེ་སྦྱོར་སློབ་གྲོས་མིང་། ཤེས་རབ་ཆེ་བར་ཁས་ལེན་ཞིང་། འདི་ཕྱི་ཕན་བདེའི་
ལམ་རྒྱམས་ལ། མཁས་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་ལ་ང་ཡིས་བརྟགས་པར་བྱ། སྦྱོ་
དྲིན་འཁོར་མེད་སྤྲེའི་ལ། མ་དག་སྤངས་བཅི་གར་ཡང་། མ་གུས་སྐད་ཅིག་མི་སྦྱེན། །
མཁས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། དོན་དེ་མེད་ན་སྤྲུག་པོར་བརྟགས། །(༤༥བ)བཟའ་
བཏུང་བཅོན་དུག་ལྟར་བལྟ་ཞིང་། འཁོར་སྦྱོད་ཡི་དྲུགས་ལྟར་གྱུར་གྱང་། དེས་ཆོག་
དགའ་བའི་སློབ་སྦྱོར། མཁས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། དོན་དེ་མེད་ན་སྤྲུག་པོར་
བརྟགས། དྲིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མི་ཡིན་གྱང་། རྒྱུར་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་འགྱུར་ཆོ། །
གཞོན་ལན་ཕན་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ། མཁས་པ་། དོན་དེ་མེད་ན་། ཆོས་དང་ཟང་
ཟིང་སྤྲེའི་གིས་གྱང་། ཡན་འདོགས་དཔག་མེད་སྤྲེའི་བྱས་གྱང་། དེ་དྲུང་སྤྲེའི་བས་
ལྟག་བསྐྱེད་ན། མཁས་པ་། དོན་དེ་མེད་ན་། མི་མཁས་སྤྲུག་དང་དཔུལ་པོ་དང་། །
གཟུགས་ངན་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་། གཞོན་པ་བྱས་དག་དྲིན་མི་གཞོ། ཡིད་དུ་མི་
འོང་གནས་རྒྱམས་ལ། གཞན་ལས་ལྟག་དུ་ཕན་འདོགས་ན། མཁས་པ་། དོན་དེ་
མེད་ན་། ཕན་བརྟགས་དྲིན་ལན་མི་འདོད་ཅིང་། བྱ་བ་ལེགས་པ་བརྒྱ་བྱས་གྱང་། །
སྦྱོག་འདོད་སྦྱོམ་སེམས་ཡེ་མེད་ན། མཁས་པ་། དོན་དེ་མེད་ན་། སུ་ལའང་ཕན་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡང་། ཆོག་ངན་སྤྲེའི་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཁྱི་དུལ་འཇམ་པོའི་ཆོག་སྤྲེའི་
མཁས་པ་། དོན་དེ་མེད་ན་། ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པས་ཀུན་སྤྲེའི་ཅིང་། ལྟག་པར་ཆོས་གྱིས་

བསྐྱེད་པ་རྣམས། །ལྷག་པར་སྦྱིན་པས་བསྐྱེད་ན། །མཁས་པ། རོན་དེ་མེད་ན།
 མེད་སྐྱེད་ལྷན་རན་དུ་ཤེས་ནས། །རང་ཉིད་དབུལ་ཡང་མེད་སྒྲུལ་མེད། །ཅི་ཡོད་པར་ས་
 མེད་སྦྱིན་བྱེད་ན། །མཁས་པ། རོན་དེ་མེད་ན། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་ཡང་། །
 གང་མོས་བརྗོད་ཅིང་གོང་མར་འབྲིད། །མོས་པ་མེད་པར་མི་སྦྱོར། །མཁས་པ། རོན་
 དེ་མེད་ན། །རང་ལ་བདེན་ཞེན་མི་འཆང་བའི། །གང་ཟག་རྣམས་དང་གཏམ་སྦྱོར་ཆོ། །
 ལྷག་པར་གང་མོས་སྦྱོར་བྱེད་ན། །མཁས་པ། རོན་དེ་མེད་ན། །མོས་པ་མི་མཐུན་
 ཆོག་པའི་ཆོ། །མོས་པ་སོ་སོ་དེ་སྦྱོར་ཞིང་། །འདི་འདྲོད་ཞེས་ནི་མི་སྦྱོར། །མཁས་པ།
 རོན་དེ། །དབང་མེད་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལྷུང་བ་དང་། །གཞོད་བྱེད་བཟོད་ཡུལ་བྱུང་བའི་ཆོ། །
 དབུལ་པོ་གཏོར་རྟེན་ལྷུང་སེམས་ན། །མཁས་པ། རོན་དེ། །ཆོ་འདིར་སྦྱབ་རྒྱས་ཡོན་
 ཏན་རྣམས། །སྦྱིད་ལུག་སྦྱི་བཤོལ་མེད་པར་སྦྱབ། །བསྦྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །
 རྒྱ་ཆོག་སྦྱོགས་བཅུ་ནས་གསོག་ན། །མཁས་པ། རོན་དེ། །སྦྱོན་ཡོན་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་
 བྱེད་ཅིང་། །(༤༧ན)གོ་ཡང་གོམས་པར་མ་གྱུར་ལ། །བརྗོད་མེད་ཡིད་ལ་བྱན་བྱེད་
 བ། །མཁས་པ། རོན་དེ། །གཞན་རོན་བྱེད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོ། །སྦྱོན་གནས་འགྲུབ་པར་
 རབ་བསམས་ཏེ། །སྦྱོབ་སྐྱད་ཅིག་མི་སྦྱོར། །མཁས་པ། རོན་དེ། །རང་ཉིད་བདེ་
 བའི་རོན་གྱི་ཕྱིར། །རྟེན་བཀྱར་སྦྱོར་གསལ་མི་བསྦྱབ་ཅིང་། །གཅེས་འཛིན་འབད་པས་
 སྦྱོར་བྱེད་ན། །མཁས་པ་ཡོན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །རོན་དེ་མེད་ན་སྦྱོན་པོར་བརྟགས། །
 མདོར་ན་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །དམ་པའི་ཆོས་དང་བསྐྱེད་ནས་བྱེད། །ཆོས་དང་མི་མཐུན་
 སྐྱད་ཅིག་མེད། །མཁས་པ་ཡོན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །རོན་དེ་མེད་ན་སྦྱོན་པོར་བརྟགས། །
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགོ་བ་དེ། །འགྲོ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱིར་བསྒྲོ། །ཞེས་པ་
 མཁས་པ་བརྟགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཤུག་ཏེ་དགོ་སྦྱོར་སྦྱོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་
 གྱིས་དབེན་གནས་བཟང་ལུང་དུ་སྦྱར་བ་དགོ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། ॥

- 260 -

རྒྱམས་གང་། ཉ་གསོན་བྱེ་ཚན་བསྐྱར་བ་ལྟར། འདྲེ་ལྷོག་བྱེད་ཅིང་མལ་ན་འཁུན། བཤང་གཅི་ཤིན་ཏུ་བཅོག་པ་ཡང་། ལུས་ལ་གོས་ཤིང་དབང་མེད་འཛོར། བྱོགས་བཅུར་སྐྱབས་དག་ཚོལ་བྱེད་ཀྱང་། སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ཡི་མུག་འགྱུར། གཉེན་བཤེས་ཀྱི་གྱིས་མཐའ་བསྐྱར་ཡང་། སྐྱོག་ལ་ཅུང་ཟད་སྐྱབ་མི་རུས། ཀྱུན་གྱིས་དུ་མའི་སྐྱབས་བསྐྱགས་ཀྱང་། འཆི་བདག་སྐྱོག་གཅོད་བཤོལ་མི་འགྱུར། འཆི་བདག་སྐྱོང་རྗེ་མེད་པ་ཡིས། དེས་པར་འཛིག་རྟེན་འདི་འབོར་ན། དེ་ནི་སྐྱོང་པོ་ལེན་རེ་རན། དེ་ཡང་འཆི་བདག་འོང་བ་ནི། དུས་ཚིགས་དེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར། གྱེ་མ་ཉོན་དང་གྲོགས་པོ་ཀྱན། སྐྱིར་དུ་འཛམ་གླིང་མི་ཡི་ཚོ། འདི་ཙམ་གནས་གྱི་དེས་དེས་མེད། སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་འཆི་བའང་ཡོད། བྱིས་པའི་དུས་དང་དར་ལ་བབས། རྒྱས་ནས་འཆི་སོགས་དེས་པ་མེད། འཇིགས་འདི་ཙམ་ཞིག་ལོན་ཅིང་། དེ་དུང་འདི་ཙམ་སྤྲོད་དོ་ཞེས། བདག་ཅག་རྒྱམས་ལ་རང་དབང་མེད། འཆི་བདག་ཁོ་རང་ནམ་འདོད་ཡིན། བྱུང་པར་བདག་ཅག་གསོན་རྒྱུན་ནི། ཉུང་དུ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལས་མེད། འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་། ཟས་དང་བདུང་བ་ཁང་པ་སོགས། ཡན་དུ་རེ་ནས་བསྐྱབས་པ་ཡང་། འཆི་རྒྱུན་སོང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། བཟའ་བདུང་མ་འཕྲོད་མ་འཇུ་དང་། རང་གི་གྱི་ཟུག་ཤི་བ་དང་། ཁང་པ་དྲིབ་ནས་ཤི་བ་དང་། ལུ་བོ་རུ་བོ་གཉེན་བཤེས་ཀྱང་། འཆི་བའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་སྤྲོད་ན། གཅིག་ཏུ་འདི་ནི་གསོན་རྒྱུན་ཞེས། གཉན་དུ་ཅུང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མི་འཆི་བ་ལ་འདི་ཡན་ཞེས། དེད་རང་སློ་གཉན་འཆར་རུང་བ། བྱེད་གྱིས་མཐོང་རམ་འགོ་བ་རྒྱམས། འཆི་རྒྱུན་མང་ཡང་ལུས་དང་སྐྱོག་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་མི་(༥༠ན)གཞོད་པར། རྒྱུན་བྱུག་ཆེན་འང་སློ་བདེ་ན། ལུས་སྐྱོག་རྒྱུན་བྱུག་ཤིན་ཏུ་ཆུང་། ཆེར་མ་ཟུག་པས་ཤི་བའང་ཡོད། བདེ་དང་གཞོད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། དེ་ལྟ་སྤྱིང་མོ་བྱེད་འཕྲོལ། རྒྱན་ཅིག་དེ་རུ་ཤི་བའང་།

ཡོད། །ལུས་ཐོག་ཟིལ་པ་ཆུ་ལྷུང་རམ། །རྒྱུ་ནང་མར་མེ་ལྷ་བྱ་ལ། །ལེ་ལོ་བྱ་བའི་
 སྐབས་འདྲག་གམ། །འོ་ཅག་ངེས་པར་འཆི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡང་ནས་འཆི་ཆ་མེད་
 ལ། །ཆོ་འདིར་གང་བྱས་བྱས་གྱུར་གྱུར་། །ཕྱི་མར་སྐྱག་བསྐལ་མི་འབྱུང་ན། །ཆོ་འདིར་
 གང་བྱས་བྱ་རིགས་ན། །ལས་འབྲས་བསྐྱུ་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། །ཆོས་བཞིན་སྤྱད་ནམས་
 བདེ་ངེས་ཏེ། །ཆོས་བཞིན་མ་བྱས་སྐྱག་བསྐལ་ངེས། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་འདར་བ་
 བ། །རྣམ་ཐོས་བྱ་འདྲའི་ནོར་ཡོད་གྱུར་། །རང་ལ་སྤྱི་ཉག་ཅམ་ཞིག་གྱུར་། །པ་རོལ་
 འགྲོ་ཆོ་འབྱུར་དབང་མེད། །པ་མ་གཉེན་བཤེས་གཡོག་འཁོར་སོགས། །སྟོར་ཕྱག་དུ་
 མ་ཡོད་གྱུར་གྱུར་། །འཛིགས་པ་དུ་མས་གང་བ་ཡི། །བར་དོའི་འཕྲང་ལ་འགྲོ་བའི་
 ཆོ། །པམ་ཐོགས་རྣམ་པ་སྤྱི་ཡང་མེད། །ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ལུས་འདི་ཡང་། །འདིར་ནི་
 དོར་ནས་འགྲོ་དགོས་ན། །མཛེས་བཤེས་ལོངས་སྤྱོད་ལྟ་ཅི་སྟོས། །གཉེན་བཤེས་ཕྱིར་
 དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྤྱིག་པའི་སྐྱག་བསྐལ་སྤྱོད་བའི་ཆོ། །གོགས་སུ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ཡང་
 མེད། །སྤྱར་བྱས་ལས་ལ་འགྲོད་གྱུར་བྱིས། །རང་གིས་བསགས་པའི་ལས་དེ་ནི། །ས་
 ལ་མི་སྤྱོད་རྟོ་ལ་མིན། །གཞན་ལ་བཤུག་ཐབས་ཅུང་ཟད་མེད། །མནར་མེད་མེ་ཡིས་
 བསྐྱེགས་པའི་སྐྱག་བསྐལ་སོགས། །བསྐྱལ་པ་དུ་མ་འདས་འདས་སྤྱོད་གྱུར་གྱུར་། །
 རང་གི་ལས་ངན་ཟད་པར་མ་གྱུར་པ། །དེ་སྤྱིད་དེ་ལས་ཐར་པ་ཡོང་མི་སྤྱིད། །སྤྱིག་པ་
 བྱེད་པ་བདེ་འདོད་གྱུར་། །གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ། །དེ་དང་དེར་ནི་སྤྱིག་པ་
 དེས། །སྐྱག་བསྐལ་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས། །སྤྱིག་པ་སྤྱངས་ནས་ཆོས་སྤྱོད་
 བ། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་གར་སྤྱོད་གྱུར་། །སྐྱག་བསྐལ་འགྱུར་བ་ཡོང་མི་སྤྱིད། །འཁོར་
 ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཆངས་པ་སོགས། །མཐོ་རིས་བདེ་ཆེན་
 བདེ་ཐོབ་ནས། །སྤྱི་མེད་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ། །དེས་ན་ངེས་པར་འཆི་འགྱུར་བས། །
 དམ་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་ཆོད་མཛོད། །དེ་ཡང་སང་རེད་དེ་ལོ་དང་། །དེ་རིང་འཆི་འམ་ངེས་

མེད་(༥༠བ)པས། །ད་ལྟ་རང་ནས་དཔལ་ཆོས་མཛོད། །དཔལ་ཆོས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་པ། །
 ཅིས་ཀྱང་པན་པ་མི་འདུག་པས། །ཆོས་མིན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར། །འཆི་མེད་གོ་
 འཕང་སྐྱབས་མཛོད་ལ། །འཆི་བདག་རེས་པར་གཞོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་དགོ་
 སྒོར་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རང་གཞན་སྤྱད་དུ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་སྤྱིར་དབེན་
 གནས་བཟང་ལུང་དུ་སྤྱད་བའདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་བློགས་པར་
 སྤྱད་ཅིག། ॥

ཇ་དཀར་འགོགས་པའི་གཏམ་སྒྲོ་ཆུ་སྤྲོད་འབྲིན།

༥ ། ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལས། །ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མི་མངའ་ཡང་། །བྱུགས་
 རྒྱུ་སྤྱད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲོ། །སྤྲོ་མའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་འདུད། །དུས་ངན་སྤྲོགས་མ་
 ལྟ་བུ་ལ། །ཐམས་ཅད་འདོད་ཡོན་ལྡན་ཡིས་བསྐྱུས། །བྱད་པར་ཇ་འདིས་བསྐྱུག་པ་
 ཅམ། །དག་བོ་ཡིས་ཀྱང་གཡུ་བྱེད། །འདི་དང་སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུག་ །ཞོར་ཞོར་
 སྤྲོག་ཞོར་ཆོས་ཀྱང་ཞོར། །ཇ་ཡི་སྤྱིར་དུ་ཞོར་བཟང་ནས། །སྤྱང་པོར་འགོ་བ་གངས་མི་
 ཆོད། །སྤྱིར་ཐེབས་རེ་ལ་བཞི་ཆ་རེ། །འཇལ་དགོས་བྱུང་བ་གིན་དུ་མང། །སྤྱིར་ཐེབས་
 བཞི་བཅུར་མར་ཞོ་བཅུ། །སྤྱང་པོར་འགོ་བ་འོས་མེད་དོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་
 ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་། །འདི་ལྟར་བྱས་ན་བསྐྱུག་པ་ལ། །ཡུན་རིང་འགོར་བ་གཡུ་བྱེད། །ཇ་
 ལ་དགའ་དང་ཆང་ལ་དགའ། །བྱད་མེད་དགའ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་། །ཆོད་ཟིན་ཡོང་
 བའི་ཁ་ལེ་མེད། །ཆོད་ཟིན་མེད་ན་དེ་ཅམ་དུ། །ཞོར་བཟང་སྤྱང་པོར་ཅིས་མི་འགོ། །
 རྒྱུག་པོ་འདོད་ན་དག་བོ་ཆེ། །ཇ་ལ་གདོན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇ་དཀར་མང་དུ་
 འབྱུངས་པ་ཡིས། །ལུས་ལ་ནད་མ་ཞུགས་པ་མེད། །གང་བའི་ནད་གྱིས་འབྲལ་དུ་

གདུང་། །མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཁུར་དགོས་པ། །བདག་གིས་མང་དུ་མཐོང་ཞིང་ཐོས། །
 རྒྱ་བསགས་རྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་སོང་སྟེ། །ཤི་བ་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། །རྩ་ལྷིས་རྒྱུ་ལག་སྟོ་
 བོ་སྤྱ། །བཏང་བའི་གྲངས་ནི་སུ་ཡིས་ཆོད། །ལུས་བྱིར་མི་བདེ་བད་ཀན་བསྐྱེད། །དང་
 ག་དོག་ཅིང་ཟས་མི་འཇུག། །ལར་ན་ནད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད། །ནད་ཀྱིས་གདུངས་
 བཞིན་རྩ་དགོས་ཞེས། །འབྲུང་བ་དག་ཀྱང་མང་དུ་མཐོང་། །རྩ་ལྷིས་སྟོ་བར་གྱུར་བའི་
 མི། །མ་གཏོགས་སུ་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱེད། །དེས་ན་རྩ་འདི་སྟོ་རྒྱུར་ནི། །གདོན་མི་ཟ་བར་
 ཤེས་པར་མཛོད། །མདོར་ན་ནད་ལ་མ་དགའ་ན། །རྩ་(49)ན་འདི་དག་རྩ་ཤེས་པར་
 བྱིས། །རྩ་ལྷི་བྱིར་དུ་སྟོག་ཤོར་བའི། །གྲངས་ནི་སུ་ཡིས་བགྲང་བར་བྱས། །རྩ་འབྲུང་
 བད་བསྐྱེད་སྟོག་ཤོར་བ། །བདག་གིས་གསལ་བར་སྤྲོད་བཤད་ཟིན། །མདོ་ཁམས་
 རྒྱུང་དང་རྒྱ་ལུལ་དུ། །རྩ་ལྷི་བྱིར་དུ་བྱིན་པ་ཡི། །ལམ་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུ་
 དེ། །བཤད་ན་སྟོང་ཡང་གསལ་བར་འགྱུར། །མར་ལ་སྟོང་སྤྲུག་བཞི་ཙམ་དུ། །བྱིན་
 པས་སྟོང་སྤྲུག་གཉིས་ཤི་ནས། །བྱིད་ལུ་བྱིད་ཆག་བྱས་པ་ཡི། །གྲངས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་ཡོད། །སྤྲུལ་ཆ་རེ་ཙམ་མ་ཤི་བ། །སྟོང་པའི་གོ་སྐབས་གལ་ཡོད། །མི་ཡི་ནད་དུ་
 གཅེས་ཐག་ཆོད། །འཆི་བ་མ་གཏོགས་གཞན་མི་འཆི། །མིག་ལོང་ཞ་དང་སྟོལ་པོ་
 དང་། །སྟོག་པོ་སྟོན་ལྷགས་དེར་མི་འཆི། །གཅེས་པའི་སྟེ་ཆ་བཞི་ཡོད་ན། །དེ་ཡི་ནད་
 བས་གང་གཅེས་འཆི། །བྱིས་པ་ལོར་བྱིར་འཆི་བ་ནི། །སྟོགས་གཅིག་ནས་ནི་མི་རིགས་
 མེད། །རྩ་ལྷི་བྱིར་དུ་རབ་བྱུང་འཆི། །རབ་བྱུང་ནད་ནས་དགེ་བཤེས་འཆི། །དགེ་
 བཤེས་ནད་ནས་སྤྱ་མ་ཡང་། །ཤི་བ་གྲངས་ཀྱིས་གལ་ཆོད། །དུད་འགོ་ཤི་བའི་ག་ཟ་
 བ། །ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞེས་ཐམས་ཅད་སྟེར། །རྩ་ལ་ཉེས་དམིགས་མེད་དོ་ཞེས། །ཉུར་
 རེ་ལོང་རྣམས་དེ་སྟོན་སྤྱ། །ཤི་ལྷི་བྱིར་དུ་དུད་འགོ་དག །འཆི་བས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་
 འགྱུར་ན། །རྩ་ལྷི་བྱིར་དུ་མི་གཅེས་འཆི། །མི་ཡི་ནད་ནས་རབ་བྱུང་དང་། །དགེ་བཤེས་

སྒྲ་མ་འཆི་འགྱུར་ཡང་། །རྩ་ལ་ཉེས་དམིགས་མེད་དོ་ཞེས། །སྒྲིང་བ་ཤིན་ཏུ་རོ་མཚར་
 ཆེ། །སྒྲིག་ལ་གཅིས་སྒྲིས་བྱེད་འདོད་ན། །རྩ་འདི་སྒྲོངས་ཞེས་བདག་གསོལ་འདེབས། །
 རྩ་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཤོར་བ། །གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། །ཀྱུན་གྱིས་མཛོན་སུམ་
 འདི་ཡིན་མོད། །བདག་གིས་སྒྲིང་ཡང་བསྟན་ཅི་དགོས། །རན་སྒྲུགས་ཁྱོན་པ་སུ་ཞིག་
 སྒྲོང་། །འོན་ཀྱང་རྩ་ལ་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྩ་ཉིད་བརྗེད་ནས་འཆོལ་བ་བཞིན། །རྩ་ཡི་
 ཉེས་དམིགས་མཐོང་བཞིན་དུ། །རྩ་ལ་ཉེས་དམིགས་མེད་དོ་ཞེས། །སྒྲིང་བ་རྣམས་
 ལ་བདག་གིས་བཤད། །རྩ་ཞིག་འཕུང་རྒྱ་བྱུང་གྱུར་ན། །ཉིན་མཚན་འདས་འདས་
 རོམས་མེད་འཕུང་། །སྒྲིང་ཐེབས་བཅོ་བརྒྱད་བཅུད་གྲུ་ཡང་། །ཉི་མ་གཅིག་ལ་འཕུངས་
 གྱུར་གྱང་། །སྒྲིང་ཡང་རོམས་པ་མ་བྱུང་བའི། །སྒྲིང་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད། །སྒྲིང་དུ་
 མི་དྲག་(༡༡)བ་རྣམས་ལ་ཡོད། །བྱད་པར་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ཡོད། །སྒྲིས་སུ་བཤེས་
 གཉན་རྣམས་ལ་ཡོད། །ཡང་སྒྲིས་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་རྩ་འདིས་མི་དྲག་
 བརྒྱག་ །མི་དྲག་ནང་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱག་ །རབ་བྱུང་ནང་ནས་རྩ་བཟང་བརྒྱག་ །
 བཤེས་གཉན་ནང་ནས་སྒྲ་མ་བརྒྱག་ །སྒྲ་མའི་ནང་ནས་ཆོས་རྗེ་བརྒྱག་ །གང་གཅིས་
 ནང་ནས་ཐིག་ལེ་བརྒྱག་ །མི་གཅིས་པ་ནི་ཡེ་མ་བརྒྱག་ །འཕུང་བའི་ཆོ་ཡང་རྩ་ཡི་
 གཏམ། །འབའ་ཞིག་སྒྲིང་བ་འོས་མེད་མོད། །ཆོང་བ་རྣམས་ནི་ཆོང་ཉིད་སྒྲིང་། །
 དཔའ་བོ་རྣམས་ནི་དཔའ་བོ་སྒྲིང་། །ཆང་ལ་དགའ་རྣམས་ཆང་ཉིད་སྒྲིང་། །རྩ་ལ་
 དགའ་རྣམས་རྩ་ཉིད་སྒྲིང་། །རྩ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཁྱོད་བྱས་ན། །བཤད་འཕྲོ་ཉན་འཕྲོ་སྒྲུབ་
 འཕྲོ་དང་། །བརྒྱས་བརྗོད་འཕྲོ་ཡང་ལིངས་བསྒྱུར་ནས། །འཕྲོ་ཡིན་འདུག་པ་མང་དུ་
 མཐོང་། །རྩ་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་བསྒྱུར་ནས། །སྒྲ་མ་དང་ཡང་འཐབ་ཅོད་བྱེད། །མཆིད་
 གྲོགས་དག་དང་མ་མ་ལའང་། །འཐབ་ཅོད་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད། །རྩ་ཞིག་འཕུང་རྒྱ་བྱུང་
 བ་སྟུམ། །སྒྲ་ཆོགས་སྟེ་བརྒྱད་ཐབས་དགྲུ་ཅོམ། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱང་ཟོང་བཞིན་

ཆོང་། རྒྱུག་གྲང་བཏར་ནས་རྒྱ་ཡུལ་འགྲོ་ཆོང་དར་ཁེ་སྒྲོགས་འབའ་ཞིག་བྱེད། །ར་
 བྱིར་བྱུག་པོའི་རོ་འཛིན་བྱེད། །ཉོར་འདྲ་བྱིན་པའི་རོ་འཛིན་བྱེད། །བཤེས་གཉེན་
 རྣམས་ནི་རིམ་གྱོ་བྱེད། །གསང་སྒྲགས་པ་རྣམས་དབར་བསྐྱར་བྱེད། །གྲོང་ཆོག་པ་
 རྣམས་གྲོང་ཆོག་བྱེད། །སྤྱི་མ་རྣམས་ནི་གདམ་རག་འཆད། །ཤ་མའང་རྩ་ཡི་བྱིར་དུ་
 བྲི། །ལྷུག་པོའི་བྲན་གཡོག་གར་བཙོལ་ཉན། །དེས་ན་རྩ་ཡིས་ཆོས་འཆོར་བ། །འདི་
 ལ་ཐེ་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད། །རྒྱས་པར་བཤད་ན་ཟད་པ་མེད། །ཁ་ཅིག་རྩ་མི་སྟོན་པ་ཡིས། །
 བཀག་པ་མེད་པས་སྟོན་མེད་ཟེར། །སྟོན་པས་གནང་དང་བཀག་པ་ཡི། །རྣམ་དབྱེ་མ་
 ཤེས་སྒྲུ་བར་ཟད། །ལུས་དང་སྒྲོག་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་། །ལམ་དང་ཆོས་ལྡན་ཉེད་པ་
 དང་། །བསོད་ནམས་གསོག་པའི་བར་ཆད་དེ། །བར་ཆད་དུག་པོ་གང་རུང་ཞིག །
 འདུག་ན་སྟོན་པས་བཀག་པར་གསུངས། །ཤམས་ཅད་ཆང་ན་སྟོས་ཅི་དགོས། །རྩ་ལ་
 བར་ཆད་ཀྱང་ཆང་ཡང་། །མ་བཀག་ཞེས་པ་ཀྱི་མའོ་མཆར། །དེ་བཞིན་བཤད་རྒྱ་དུ་མ་
 ཞིག །ཡོད་ནའང་བདག་གིས་བསྐྱས་ནས་བསྟན། །ནད་མར་སྤྲོ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་
 ཡིས། །ལུས་ཀྱི་བར་ཆད་འགྱུར་བ་ལ། །ཐེ་ཆོས་སོམ་(49)ཉི་ཅི་ཡང་མེད། །སྒྲོག་གི་
 བར་ཆད་འགྱུར་བ་ཡང་། །བདག་གིས་གསལ་བར་སྤྲོ་བསྟན་ཟེར། །ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་
 བར་ཆད་དུ། །འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད། །རྩ་ལ་ཞེན་པའི་གང་ཟག་གིས། །ཆེ་
 རྟེ་སྒྲོག་གཙོད་མ་བྱིན་ལེན། །ལོག་གཡེམ་ལ་ཡང་འདུག་པར་འགྱུར། །རྩུན་དར་ཕྱ་མ་
 ཆོག་རྩུབ་དང་། །རག་འབྱུལ་ལོང་གཏམ་སྤྱིར་བ་ནི། །རྩ་ལ་དགའ་དང་ཆང་ལ་
 དགའ། །བྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཡིན། །ཡོད་ནི་ཉེས་པ་སྐྱེད་པ་ཡི། །རྩ་ལ་ཞེན་པའི་
 གང་ཟག་གི །མཆང་གཏམ་རན་པ་འདི་བརྗོད་པས། །སྒྲིག་པའི་ཆོགས་སུ་མ་གྱུར་
 ཅིག །ཁ་ལ་མེ་འབར་སྟོམ་དད་ཆེ། །བསྐྱན་པས་ཚུགས་ཐབས་གཅིག་གྲང་མེད། །དེ་
 ཆེ་བརྒྱབ་སེམས་བྱོགས་བཅུར་སྟེ། །ཞིབ་དུ་བསྟན་པ་བཙོག་པར་གདའ། །བརྒྱབ་

སེམས་རེ་བ་མ་གྲུབ་པས། །སྤྱི་མ་རྩོམ་པ་ལའང་། ཁོང་གིས་ང་ལ་རྒྱ་གཅིག་
 གྱུར་། ལ་སྤྱད་ཞེས་ལའང་དཔ་ཉམས་སུ། གྱུར་པ་བདག་གིས་དུ་མ་མཐོང་། རྒྱུ་ག་
 ཉིག་བྱེད་ཅིང་འབྲུང་བ་ནི། རྒྱ་ལ་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ། རྒྱ་ལའང་མེད་པའི་བྱེད་
 ཆོས་ཡིན། རྒྱ་གཅིག་བཞེས་བའི་གྲུབས་བྱེད་ན། ལ་མའང་སྒྲིབ་འདོན་བྱེད་གཞིག་
 བསྒྲིབ། རྒྱུ་བ་མ་བསྒྲིབ་ཅིང་མཛའ་བཤེས་བསྒྲིབ། རྒྱ་མ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ག་ཉིག་བྱེད། །
 རྒྱུ་ག་ཉིག་བྱེད་ཆེ་མི་བྱུང་ན། གེ་རེ་བཞག་ནས་མི་ལྟུང་པའི། རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ཡང་དབག་
 མེད་ཡོད། རྒྱུ་ཞིག་སྒྲིབ་བྱུང་གྱུར་ན། རྒྱ་ནས་འཆོར་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲིབ། རྒྱུ་ཞིག་
 གྱི་འགྱུར་ལྟོག་སྒྲིབ་ཅིག་སྒྲིབ། ཞིབ་ཏུ་བསྒྲིབ་ན་སྒྲིབ་བྱེད་པས། རྒྱུ་ཅམ་ཞིག་གིས་གོ་
 བར་མཛོད། ལམ་དང་རྒྱུ་གས་པ་སྒྲིབ་པའི། རྒྱུ་ཆད་འབྲུང་བའང་བསྒྲིབ་པར་བྱ། རྒྱ་
 ལ་ཞིག་པའི་གང་ཟག་ནི། གང་ན་འདྲུག་གྱུར་རྒྱུ་ཡོད་པའི། གནས་དང་དགོན་པ་
 འཆོལ་བར་བྱེད། རྒྱུ་ཞིག་པའི་གནས་ན་རྒྱུ་ཡོད་པས། རྒྱུ་ཞིག་པ་དགྲ་སུ་མཐོང་བ་
 འདི། རྒྱ་ལ་ཞིག་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན། རྒྱུ་ཞིག་པ་དགྲ་སུ་མཐོང་གྱུར་ན། རྒྱུ་གས་པ་
 གྱུར་ལ་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲིབ། གནས་ཡང་གྱུར་པར་སྒྲིབ་བསྒྲིབ་ཐོབ། རྒྱུ་པའི་བར་ཆད་འགྱུར་
 བའང་། རྒྱུ་ཞིག་པའི་བར་བསྒྲིབ་པས་ཤེས། རྒྱ་ལ་ཞིག་པའི་གང་ཟག་ལ། རྒྱུ་
 དུ་མ་ཞོར་གྱིས་མི་ཆོག་པའི། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར་དགོས། རྒྱུ་ཞིག་པའི་གསོག་
 ལ་ཞིག་གྱུར་ན། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར་(43བ)ནས་གསོག་ རྒྱུ་ཞིག་པའི་མིག་
 པས་མ་གོས་པ། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར། རྒྱ་ལ་ཞིག་པའི་གང་ཟག་གིས། རྒྱ་
 མར་འབྲུལ་བ་བྱེད་མི་ཡོད། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར་བྱེད་མི་ལུས། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་
 བསྒྲིབ་ཅི་དགོས། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར་བ་ཅམ། གང་གིས་གྱུར་ནི་བྱེད་མི་ལུས། །
 རྒྱུ་ཞིག་པའི་མིག་ཏུ་མང་ཡོད་གྱུར། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་
 དགའ་ལ། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར་སུ་ལས་མེད་གྱུར། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར་
 རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར། རྒྱུ་ཞིག་པའི་མང་པོ་གསོག་གྱུར།

གྲོས་འདེབས་རིན་ཆེན་ཐེང་བ།

༥ འགྲོ་རྒྱལ་ས་བདེན་བདུད་ཅི་བརྟེན་པ་ལྟར། རབ་དགེས་སྒྲེ་ཞིང་འགྲོ་བ་སྤྲུག་
བསྐྱལ་ན། དཔྱལ་བ་ལྟར་འཁྲུང་བྱུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ས་ས་
རྒྱལ་ས་ལ་གྲུས་བྱས་འཆོལ། ལེགས་པར་ཉོན་དང་དགོ་སྦྱོར་སྒྲོ་གྲོས་མིང་། འཛིག་
རྟེན་འདི་ན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་ས། འཁྲུང་བྱེད་གཞན་དོན་ཟེར་བའི་མགོ་
སྒྲོར་འདིས། ཁྱོད་ལའང་མགོ་སྒྲོར་གཏོང་བ་སྤྱིད་པས་ན། འདི་ལ་ཞེ་ཟེན་རེ་མ་ཞིག་
ལྷ་གྲུའི་སྤྲུག་། འདི་དང་བྱི་མ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆོགས་སྤེལ་སྤྱིབ་སྦྱོངས་རང་
དོན་གཞན་དོན་སོགས། ཁྱོད་ཀྱིས་འདྲུ་འཛི་སྤྱད་ན་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དཔེན་པར་གང་
འདོད་འགྲུབ་པོ་ལྷ་གྲུའི་སྤྲུག་། རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཉིལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་གྲུང་། གཞན་
རྒྱལ་ས་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ་སྟེ། འཁྲུངས་གྲུང་རེ་བ་མ་གྲུབ་དོན་སྦྱོར་སོང་། །
འགྲོ་བའི་རེ་བ་གཅོད་དོ་ལྷ་གྲུའི་སྤྲུག་། ད་ལྟ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་དུས་འདིར། གཞན་

དོན་བྱས་ཀྱང་གཞན་ལ་པན་མི་ཐོགས། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོན་རྣམས་ཐམས་(436)
 ཅད་འཆོར། །གཉིས་མེད་བྱེད་དོན་མེད་དོ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །རང་ལ་ཁེ་མེད་གཞན་པན་
 བྱེད་མི་སྤྱིད། །རང་ལ་ཁེ་མཐོང་གཞན་ལ་པན་འདོགས་ལ། །ཁ་ཙམ་མིན་པར་སྒྲིང་
 བས་གྱས་པར་སྒྲོན། །སྒྲེ་བོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །དེ་ཆོ་རང་འདོད་ཅན་གྱི་
 སྒྲེས་བྱ་རྣམས། །རང་གི་འདོད་ཁ་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྒྲོན་ཆད་ལབས་པ་གཞན་དུ་
 བསྐྱར་བྱས་ནས། །དོ་ཆོ་བྲེལ་བཏང་གཞན་ལ་ཆོལ་བར་བརྩོན། །འདི་འདྲའི་ཡའོ་ཡོང་
 རམ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །རང་འདོད་མ་གྲུབ་པ་ཡང་གསོད་ཀྱས་པའི། །རང་འདོད་ཅན་མང་
 བརྒྱ་ཕྱག་འདུས་པའི་ཆོ། །འདོད་ནག་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི། །ཀྱས་པ་
 བྱོད་ལ་ཡོད་དམ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །ཀྱས་པ་མེད་ན་སྒྲོན་པ་མི་ཤེས་པས། །ནད་པ་གསོ་
 བའི་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་ལྟར། །ཁོ་བོའི་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་ཞེས་སྒྲུ་བའི་ཆོ། །ཁས་ལེན་
 བྱེད་དོན་འདུག་གམ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །བྱང་རྩལ་སེམས་གཉིས་ཉམས་ལེན་བཏང་བྱས་
 བས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་དང་། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་སྒྲིན་
 ལ་གདམས་པ་ཡིས། །ཁོར་བྱ་བཏང་ནས་མཆིང་བུ་ཆོལ་བའམ། །སྒྲུ་མ་ཤོར་ཞིང་བྱི་མ་
 མི་འགྲུབ་པའི། །ཆོང་ཉིས་བྱོད་ལ་ཡོང་དོ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །ད་རེས་རྒྱལ་མ་དམ་ཆོས་བྱེད་
 ཏུས་འདིར། །ནམ་ཞིག་རེས་པར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འགྱུར་བའི། །ཡོན་ཏན་གསར་དུ་
 བསྐྱེད་པ་མ་གྱུར་ཡང་། །སྒྲུ་ཡོད་རྒྱུང་ལ་མ་བསྐྱར་ཤྲུའི་སྤྱུ། །ཅན་དན་བསྐྱེན་ན་
 དྲི་ཞིམ་འབྱུང་བ་ལྟར། །ཞི་དུལ་ལྟན་པའི་སྒྲུ་མ་བསྐྱེན་གྱུར་ན། །སྒྲོབ་མའང་ཞི་དུལ་
 ལྟན་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་མཆོད་གནས་དགེ་འདུན་སྡེ་དཔུང་འཆའ།
 བྱོད་ལ་ཞི་དུལ་ཡོད་དམ་ཤྲུའི་སྤྱུ། །སྒྲོག་པ་བསྐྱེན་ན་དྲི་རན་འབྱུང་བ་ལྟར། །ཞི་
 ཏུལ་མེད་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་གྱུར་ན། །སྒྲོབ་མའང་མ་དུལ་སྒྲུ་ཆོད་མ་རུང་
 འབྱུང་། །འཇིག་རྟེན་འཕྱུང་བྱེད་ཡ་བོའི་དཔུང་ཆོགས་འཆའ། །བདག་གཞན་འཕྱུང་དུ་

རང་སེམས་མི་འདུལ་བར། །གདུལ་བྱ་སྤྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། །རྒྱལ་བས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའམ། །སྙིང་རྗེའི་ཚན་ཁ་མ་བྱལ་བམ། །རང་སེམས་འདུལ་ཐབས་མ་རྟོན་
དམ། །རང་སེམས་འདུལ་ལས་གདུལ་བྱ་སྦྱོར། །དགོས་པ་ཆེའམ་གང་ཞིག་ཡིན། །
རྒྱལ་བས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པར། །བདག་གིས་གཞན་དུ་བསྟན་ཡང་ཟེན། །སྙིང་རྗེ་
ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། །གཞན་ལ་དར་ཁ་རེ་ཙམ་རེད། །པན་ཆ་ལྷག་ནའང་སློ་མི་
བདེ། །རང་ལ་གཞོད་པའི་འགྲོ་བ་དག །ཤི་དང་བརྒྱག་ལ་ཁོང་འཇུག་གེད། །རང་ལ་
ཁེ་མཐོང་གཞན་པས་ལ། །ཁ་ཙམ་མིན་པས་གྲུས་པར་སྟོན། །རང་ལ་ཁེ་མེད་(༥༧ན)
པན་འདོགས་གཅོད། །རང་གི་འདོད་ནག་ཆེ་ཆུང་དང་། །པན་སེམས་བྱིར་ན་འདི་འདྲ་
བ། །ཐོགས་ནས་བདག་ནི་འགྲོ་བའི་དོན། །བསམ་པ་བཟང་པོས་བྱེད་ཅིས་བ། །ཨོ་མ་
སྟེས་བུའི་རྒྱན་དུ་ཆེ། །ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་རང་གི་སེམས། །འདུལ་ཐབས་མ་རྟོན་
ཡིན་ན་ནི། །མྱ་གོད་མ་རུངས་སེམས་ཐོག་ནས། །དེ་ཡིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ཀྱང་། །
རང་གཞན་བརྒྱག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མི་མེད་བ་ཡི་བྱི་སྟོན་བཞིན། །གཞན་ཡང་ཐབས་
ནི་གང་གིས་ཀྱང་། །སེམས་མ་བྱུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། །ཉོན་མོངས་ལེགས་པར་དུལ་
བ་ཡི། །རང་གི་སེམས་རྒྱད་བྱུལ་བ་ལ། །སྦྱིར་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་གསུམ། །ཐམས་
ཅད་ལ་ནི་བརྩོན་དགོས་ཤིང་། །བྱད་པར་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པ་ཡིས། །ཐ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི། །ཉིང་འཛིན་ཅིག་གིས་གཞི་གཟུང་ནས། །ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་
ན། །ད་ལྟ་དུས་རན་སྟིགས་མ་འདིར། །ནད་དང་གདོན་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །ཉག་ཏུ་
བར་ཆད་གྱིས་གཟིར་བས། །བྱ་སྤྱབས་མ་རྟོན་ཅིས་པའམ། །ནད་སོགས་བར་ཆད་མེད་
ཀྱང་ཀྱང་། །སྟོན་གྱི་བསགས་པ་ཆུང་བ་དང་། །སྦྱིབ་པ་ཆེས་པས་ཅི་བསྒོམས་ཀྱང་། །
རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་མི་ཉན་པར་སྟར། །མི་སྦྱིབ་ཞིན་དུ་བསྒོམས་བྱས་ཀྱང་། །མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་
འགྲོ་བ་ལས། །རང་གིས་ཤེས་པའི་དམ་ཚིག་རྣམས། །གཞན་ལ་བཤད་པས་གཞན་ལ་

འབྲང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་ལ་བསམ་གཏན་མཛོན་གཤམ་སོགས། །སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་
 ལྷན་གྱུར་ན། །གདུལ་བྱའི་འབད་ཚོལ་མ་བྱས་པར། །རང་གི་རང་གིས་འདུ་འགྱུར་
 ཡང་། །དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡིས། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་སྣ་ཆོགས་པའི། །ཐབས་
 མང་དུ་མས་བསྐྱེ་ཡང་དགོས། །དེ་སྤྱིར་རྣམ་གཡེང་ལ་སོགས་པའི། །ཉེས་སྦྱོན་མང་དུ་
 འབྱུང་བར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་སྟོགས་དུས་ཀྱི། །མི་ལ་གདམས་དག་ཟུར་ཅམ་
 གིས། །གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡོང་མི་སྤྱིད། །དེ་སྤྱིར་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། །རྒྱས་
 བསྐྱེས་སྣ་ཆོགས་བྱ་བ་དང་། །སྦྱི་དང་སྦྱོས་སུ་སྦྱ་བ་དང་། །གཟེངས་བསྟོད་ལྷམ་པར་
 བྱ་བ་སོགས། །གཅིག་ལ་འང་འབྲིད་ཚུལ་དུ་མ་དགོས། །དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་དགོས་པས་
 བ། །རང་གི་བྱ་བ་ཀུན་བཏང་ནས། །བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་དུ་དགོས། །དེ་ལྟར་བརྩོན་
 བར་མ་བྱས་ན། །གདུལ་བྱའི་འགྲོ་དོན་རི་ལྟར་འབྱུང་། །བཤལ་སྦྱོན་བཏང་བའི་ནད་
 པ་བརྒྱའི། །ནད་གཡོག་གཅིག་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་བྱས་ནས། །
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམ་པར་མ་བྱས་ན། །ནད་(༡༡ན)པ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་པའི་དོན། །ཅུང་
 ཟད་མི་འགྲུབ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །བདག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་ནད་ཞི་བའི། །ནད་གཡོག་བྱེད་ཅེས་
 ཁས་སྒྲངས་ནས། །དགོས་དུས་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །སྤྱིག་པར་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་
 རམ། །གཞན་གྱི་སྒྲ་མར་ཁས་སྒྲངས་ནས། །ཆོས་བྱུང་རེ་ཅམ་བཤད་པ་ཡིས། །དགོས་
 པ་གྲུབ་པར་བརྩོན་ནས་ནི། །གཞན་ལ་བརྩོན་པ་མི་བསྐྱེད་དང་། །དེ་གཉིས་བྱད་པར་
 ཡོད་མ་ཡིན། །མདོར་ན་དེ་ལྟར་མི་སེམས་ཡང་། །ཆོས་འཆད་པ་དང་ཟང་ཟིང་གིས། །
 རུ་སྦྱོབ་ཡོན་བདག་བསྐྱེད་སོགས། །འདུ་འཛིན་ལྟར་རྒྱུང་བ་ཡི། །སྒྲ་མས་ཀྱང་ནི་བྱེད་
 དགོས་ཤིང་། །བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་མཛོན་སུམ་མཐོང་། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་སྦྱང་མོ་
 བ། །མི་བྱ་ཁ་མེད་དུ་མ་ཡོད། །གཞན་ཡང་དེ་དག་མ་ཡིན་པའི། །དོན་དང་བྱ་བ་མང་
 དུ་འགྱུར། །དེ་ཆོ་འདི་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི། །སྒྲོམ་

པའི་གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་དཀའ། གཤམ་ཏེ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་བྱུང་གྱང་། འོན་དང་བྱ་བ་
 མང་བོ་ལས། ཡང་ན་རིག་པ་མི་ཁྲགས་ཤིང་། འཕྲོ་ཁྱོད་མང་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་། འཕྲོ་
 ཁྱོད་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རེས་འབྱུང་སྐྱོ་གས་ལ་སོགས་པའི། དབྱུང་ནས་
 སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འཛིག་སྒྲོམ་ཀྱན་དང་དངོས་འགལ་ཡིན། ཡང་ན་སྐྱགས་
 པས་འབྲིབས་གྱུར་ཏེ། ཅི་གཅིག་སྒྲོམ་པ་ནས་མཁར་ཡལ། འདྲུ་ལོང་མང་དུ་བྱེད་
 རྒྱུས་ལ། ཟས་སྒྲོམ་ཤིན་ཏུ་མོད་པའི་ཕྱིར། རེས་འགལ་ར་དཀར་ལ་སོགས་པའི། རྒྱུང་གི་
 ཟས་ཀྱིས་ཁམས་ཡེར་ནས། དགོ་ལ་བགོ་ལ་དུ་མི་བརྟུབ་ཅིང་། མང་དུ་ཟོས་
 འབྱུངས་ནད་འབྱུང་ཞིང་། ཉན་མ་བྱུང་ནའང་ཁམས་འབྲིབས་ནས། ལུས་ལྷི་སེམས་
 ཉོགས་ཁ་ཏོན་གྱང་། འབྲུབ་པར་དཀའ་ན་ཅི་གཅིག་ཏུ། སྒྲོམ་པ་འབྱུང་བ་གཤམ་
 སྤྱི། ད་དུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ནི། ཆ་མེད་ཡུལ་གྱི་གཏམ་ཡིན་གྱི། འདྲུ་ལོང་ཉི་མ་
 གཅིག་གིས་གྱུར། སྤྱར་བཤད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱན། བྱིད་ལ་མཛོན་སུམ་གསལ་
 བར་སྟོན། ད་ལྟ་འདྲུ་ལོང་མི་རེ་དང་། འབྲུང་མཇལ་བྱས་ནའང་སྟོན་བྱོན་པའི། དམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི། མི་ཆེ་སྒྲོས་མ་ཐེངས་པ་ཡི། བྱ་བར་འདུག་སྐྱམ་
 ཞིང་པར་སྒྲུང་། མི་སྟོགས་གདུལ་བྱའི་ཁུར་(44བ)འཁུར་ན། རི་ལྟར་འབྱུང་བ་
 བསམ་སྒྲོ་བོང་། འདྲུ་ལོང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིས། དབེན་པའི་གནས་སུ་དོན་ཏུང་
 ཞིང་། བྱ་བ་ཏུང་ལ་མི་འཕྲོད་པའི། ཟས་དང་འཕྲོད་པ་རྒྱུས་ལ་ཡང་། རམ་ཆོད་
 མེད་པ་མི་འབྱུང་བས། འཕྲོ་གས་ཁུང་ཞིང་རིག་པ་དྲུངས། དེ་ཆོད་གོ་བ་གར་ལ་
 ཡང་། སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་བགོ་ལ་སྤྱོད་པས། ཏིང་འཛིན་དེ་ལའང་ཐོགས་མེད་འཇུག།
 གཤམ་ཏེ་ཏིང་འཛིན་མེད་ན་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི། བྱར་ཁུབ་སེམས་
 གཉིས་ལ་སོགས་པ། དབྱུང་སྒྲོམ་གྱིས་ནི་སྒྲོམས་པ་ལ། རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འཇུག་
 པར་ལུས། དེ་ཆོད་བྱར་ཁུབ་སེམས་གཉིས་སོགས། བསྒྲོམས་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་

ཚོགས་མི། །འདྲུ་འཛིན་དག་ཚོགས་གང་ལ་འང་མེད། །བསྐྱལ་པ་བཅུར་ནི་ཚོས་བཤད་
 ལས། །སེག་ལ་གཏོགས་ཅམ་སྒྲིམ་པ་ནི། །བསོད་ནམས་ལྷག་ཅེས་མདོ་ལས་འབྱུང་། །
 ཏེན་བཞེངས་སྒྲིབ་གཏོང་ལ་སོགས་ལས། །བསོད་ནམས་ལྷག་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །
 སྒོར་གསུམ་བྱུང་པར་ཏེན་བཞེངས་གིང་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དབུལ་དང་ཐལ། །
 ཚོས་སྒྲིབ་བསྐྱལ་པ་བཅུར་བཏང་ཡང་། །གང་གིས་སེག་ལ་གཏོགས་ཅམ་དུ། །བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་གཉིས་སྒྲིམ་པ་ལས། །བསོད་ནམས་ཅི་ཅམ་སྒྲིབ་དང་། །སྒྲིབ་པ་སྒྲོར་བ་
 ཚེས་ལྷག་ན། །མང་དུ་བསྒྲེམས་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་པ་ཡི། །དག་
 ཚོགས་མ་ལུས་ཀྱང་བསྒྲེམས་ཀྱང་། །ཀྱང་རྫོག་བྱང་སེམས་ལྷག་པར་གསུངས། །དེ་
 ལྟར་བསོད་ནམས་ཤེས་ལྷག་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པ་ཡི། །རྩ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་
 རྣམས་པོར་ནས། །རྩ་བའི་རྒྱ་མིན་བསོད་ནམས་དཔལ། །ཉིས་སྒྲིབ་མང་དུ་འབྲེན་པ་
 ཡི། །བྱ་བ་རྣམས་ལ་སུ་ཞིག་འཇུག་ །འདྲུ་ལོང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་ནི། །སྒྲིབ་པ་སྒྲུར་ཡོད་
 ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །སྒྲུར་མེད་ཆར་བཞེན་འབབ་ཚུལ་རྣམས། །བདག་གིས་གཞན་དུ་ཡང་
 ཡང་བསྟན། །ད་ལྟ་སྒྲིགས་མའི་དུས་ཀྱི་མི། །བསོད་ནམས་རྒྱུར་ཞིང་སྒྲིབ་པ་ཆེ། །སྒྲིབ་
 གྱིས་གང་ཞིང་ཡོན་ཏན་མེད། །ཡིན་པ་ཁོ་ནས་གཞོང་ཁུར་ཏེ། །རང་གི་རང་གིས་བྱ་
 རིགས་ཀྱི། །མཛེ་ཡིས་བྱག་ལུམ་མི་དག་གིས། །ཞེ་གཞོང་མི་འཛིན་སྒྲིབ་པོའི་དབུས། །
 འཛེམ་མེད་སྒྲིབ་པ་བྱས་གྱུར་གྱང་། །བདག་ཉིད་བརྒྱག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །(༥༦ན)
 རྒྱུན་དང་བསྐྱེད་པས་བོགས་ཆེ་བ། །དེ་ཡང་རང་སེམས་བྱལ་འོག་དུ། །རྒྱུད་པ་རྣམས་
 ཀྱི་དབང་བྱས་ཀྱི། །རང་སེམས་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་མི་བྱས། །དེ་ཡིས་དག་དང་མ་སྒྲུབ་
 པའི། །དཔལ་བོ་བྱེད་པ་ཆེས་མཚོག་ཡིན། །རྒྱུན་རན་དག་ལ་བརྟལ་གྱུར་གྱང་། །རང་
 ཉིད་བརྒྱག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཕྱ་ཡིས་སྒྲིག་ལ་བརྟལ་བ་བཞེན། །དག་སྟེ་པར་ལ་མ་
 ཚོམས་གྱང་། །རང་ཉིད་བརྒྱག་དང་མ་བརྒྱག་གཉིས། །མ་བརྒྱག་པ་ནི་མཚོག་མིན་

ནམ། །ད་ལྟ་འདོད་ཆུང་ཆོག་གེས་ཀྱང་། །པན་སེམས་ལེགས་པར་ཡོད་ནམས་ཀྱང་། །
 མི་སྤྱོད་གས་གདུལ་བྱའི་ཁུར་འཁུར་བས། །ན་མེད་དྲིད་པོར་གྱུར་པ་རེ། །ཡོང་གིན་
 འདུག་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་། །བརྟགས་ན་འབྲལ་དུ་རང་ལའང་གེས། །དོན་འདི་
 དགོངས་ནས་རྒྱལ་བ་ཡིས། །ལུ་བརྒྱ་ཐ་མར་མ་སྦས་པར། །ཐར་ཐབས་དབེན་པ་
 བསྟེན་པ་ཞེས། །བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བཀའ་ཡང་སྦྱལ། །གཞན་ཡང་ཐོས་བསམ་མཐའ་
 ཆོད་དང་། །ཆོགས་གསོག་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། །འཁོར་བར་ཞེན་ལོག་ངེས་འབྱུང་
 དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་མཐར་ཐོན་པ། །དང་པོར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི། །རྒྱ་
 མཆོན་ལུང་རིགས་དུ་མ་ཡིས། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བསྟན་ཡང་ཟིན། །དེ་དག་རྣམས་
 ལས་གང་རུང་ལའང་། །མི་ཆོ་ཤིལ་གྱིས་བྱ་བ་གཞན། །སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོད་
 པར། །བསྐྱབས་ཀྱང་འདོད་པ་མི་རྫོགས་པར། །ཡུན་བྱང་ལོང་སྐབས་མ་བྱུང་བའི། །
 ཆོད་དུ་འདུག་ན་འདི་ལས་གཞན། །རྟེན་བཞེངས་ཆོས་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པ། །བྱ་བ་
 གཞན་དག་སྐད་ཅིག་ཅམ། །ཤོང་བའི་གོ་སྐབས་འདུག་གམ་ཅི། །བསག་སྦྱང་ངེས་
 འབྱུང་བྱང་སེམས་ལ། །དབེན་པ་བསྟེན་པ་མཆོག་ཡིན་པར། །བདག་གིས་གོང་དུ་
 བསྟན་ཟིན་ཅིང་། །གནད་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོས་བསམ་ལའང་། །འདུ་ལོང་ཐམས་ཅད་
 སྦངས་བ་དགོས། །མེད་དུ་མི་རུང་ཉམས་ལེན་རྣམས། །ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟེང་དུ་
 བེ། །གདུལ་བྱ་སྦྱོང་བ་མི་ཤོང་ན། །གདུལ་བྱ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ལེན་གྱི། །སྟེང་དུ་ཐོས་
 བསམ་ག་ལ་ཤོང་། །བུམ་པར་རྒྱ་ཐིགས་གཉིས་མི་ཤོང་། །གསུམ་པ་ཤོང་བ་ག་ལ་
 སྤྲིད། །གཞན་ལ་མཆོན་ཉིད་འཆད་པ་ན། །རང་ཉིད་སྤྲེགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེལ། །ཐོས་
 བསམ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་(༥༦བ)པ། །གཞན་ལ་འཆད་དང་རང་ཉིད་ཀྱི། །ཐོས་བསམ་
 མི་གཅིག་མང་བས་ན། །གཞན་ལ་བཤད་དང་བསམས་པ་ཡིས། །རང་གི་ཐོས་བསམ་
 གོ་མི་ཆོད། །གཞན་ཡང་དབེན་པར་ཉམས་ལེན་དང་། །བསྟན་གྱིན་ཐོས་བསམ་བྱས་

བ་ཡིས། །ཡང་དག་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་ཡོད་མེད་ཁོ་མོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤིག་ཏུ་འདུག་པར་ལུང་
 རིགས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པ། ཤེས་པར་དཔེར་བར་ཉམས་ལེན་པར་བསྐྱོན་ཕྱིན་པམ་སྒྲུབ་པ་འདྲ་བ་གཞན་ལ་ཡོད་
 མ་མེད་པ་འགྲུབ་པམ་དཔེར་བ་བསྐྱོན་པ་གཅེས་སོ། །རབ་སྒྲུབ་བ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་ཆ་ཡང་འདྲུ་འཛིན་གནས། །
 ཐོས་བསམ་བྱས་བས་སྒྲུབ་བ་དཀའ། །རྒྱ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱིས། །མངས་སུ་
 དོགས་པས་འདིར་མ་བཞོད། །མདོར་ན་བསམ་སྒྲུབ་བརྩོན་པ་དང་། །འབྲུལ་དུ་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པའི། །ཉོན་མོངས་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི། །ཐབས་མཆོག་རྣམས་ལ་
 སློ་སྒྲིབ་དང་། །དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་ལ། །ཉམས་ལེན་བརྩོན་པ་གཞིར་
 བཞག་ནས། །དེ་ཡི་སྙེད་དུ་མེད་མི་རུང་། །གལ་ཆེན་འདུག་ན་བྱ་རིགས་ཀྱི། །ཉམས་
 ལེན་དོར་བའི་རྟེན་བཞེངས་དང་། །ཆོས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད། །བསོད་ནམས་
 བསམས་པས་བདེ་བ་ཐོབ། །དཔེར་ན་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་བཞིན། །སྤྲིག་པ་བསམས་པས་
 སྤྲིག་བསྐྱེད་ཐོབ། །དེ་རྗེས་ངན་འགྲོར་འབྱུངས་པ་བཞིན། །ལམ་བསྐྱོམས་པ་ནི་
 མངས་རྒྱས་འགྲུམ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་བཞིན། །ཞི་ལྷག་རྒྱུང་འབྲེལ་ཏིང་
 འཛིན་སོགས། །མེད་པར་སེམས་རྒྱད་འདུལ་བའི་ཐབས། །གཞན་ན་མེད་པའང་མ་
 ཡིན་ཏེ། །ཉོན་མོངས་གང་ཡིན་གཉེན་པོ་ལ། །ལེགས་པར་འབད་དེ་སློ་སྒྲིབ་སྤྲས་ན། །
 འབྲུལ་དུ་འདུལ་བར་མངོན་སུམ་མཐོང་། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་སོགས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །འཆི་
 བ་བསྐྱོམས་པ་གཅིག་ཤུས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འདུལ་ལོ་ཞེས། །མཁས་
 གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱིས་ལན་བརྒྱར་བསྐྱུགས། །སྒྲོན་གྱི་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །དེས་འབྱུང་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་སོགས་ལ། །དང་པོར་སློ་སྒྲིབ་མཐར་ཕྱིན་ནས། །ཞི་ལྷག་ཏིང་འཛིན་
 སོགས་སྒྲུབ་ཀྱི། །ཏིང་འཛིན་བསྐྱབས་ནས་དེས་འབྱུང་སོགས། །སྒྲུབ་པ་ལ་ནི་འདུག་
 པ་མིན། །དེས་འབྱུང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྒྲིབ་ན། །ཞི་ལྷག་ཏིང་འཛིན་སྒྲུབ་ཡི། །རྒྱ་
 ཆོགས་ཆང་ཞིང་གོགས་སྒྲིབ་ཕྱིར། །སྒྲུབ་གཞན་དུ་ལྟ་(༥༧)ཅི་སྒྲོས། །འདིར་ཡང་

སྐྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་གསུངས། །རིམ་པ་འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི། །རྒྱ་མཚོན་གནད་གི་
 རོན་མང་པོ། །བདག་གིས་གཞན་དུ་བསྟན་ཡང་ཟེ། །རང་དང་གཞན་གི་རོན་གང་
 ཡང་། །སྐྱུ་བྱ་མི་སྟེར་དག་པོ་ཆེ། །སེམས་རྒྱུད་མ་རུང་འདི་བརྟུལ་ནས། །ནམ་མཁའི་
 མཐའ་བྱབ་སེམས་ཅན་གི། །རེ་བ་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བྱས་པའི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་སྐྱུར་ཐོབ་པ། །བྱེད་པ་འདི་འདྲ་བཞག་བྱས་ནས། །སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རེ་འདོད་
 རྣམས། །རྫོགས་པར་མི་བྱས་བཞིན་དུ་ནི། །མི་ལེར་བྱི་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ནི། །རང་ཉིད་
 བསྐྱག་ལ་དགའ་བར་ཟད། །ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོར་སྟོ་བྱོས་མིང་། །རིག་པ་ཙུལ་ཆུང་རང་
 རྒྱུགས་ཞན། །གཟུགས་ལ་དགའ་ཞིང་སྐྱུ་ལ་ཆགས། །རོ་ལ་ཞེན་ཅིང་རིག་བྱ་འདོད། །
 འདོད་ཡོན་རི་ལྟར་སྐྱུད་པ་ན། །སྐྱ་བྱི་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ། །ནམ་པ་དུ་མའི་སྟོ་
 རས་ནི། །དགེ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་སྟོགས་སུ་བཙོན་པ་བརྒྱས། །
 དངས་ན་དེ་ལ་འཇུག་པར་དགའ། །སྒྲིབ་གི་སྟོགས་ལ་བཙོན་པ་བརྒྱས། །བསྐྱོག་ཀྱང་
 བསྐྱོག་པར་མི་བྱས་པའི། །ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་འདྲུ་འཛིང་གནས། །སྟོད་གིས་དུག་
 བཞིན་སྤར་བར་རིགས། །འདི་ལ་ཉེས་བཤད་ཅི་ཡོད་པ། །རྒྱལ་བ་སྤྱན་བཙས་སྐྱུན་
 སྐྱར་བཤགས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགེ་བ་དེས། །བདག་དང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་
 པའི། །སྐྱེ་བ་ཀྱང་ཏུ་ཅི་གཅིག་ཏུ། །དབེན་པ་བསྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ལ། །ལེགས་བཙོན་
 སངས་རྒྱས་སྐྱུར་ཐོབ་ཤོག །ཅིས་གྲོས་འདེབས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་འདི་བཙུན་པ་སྟོ་
 གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གིས་དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་དུ་སྐྱུར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་
 ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

ལེགས་བཤད་གནད་གྱི་དོན་སྟོན།

༥ མཁུན་པའི་དགྱིལ་ལའོར་རྒྱས་པ་ལ། སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་བསལ། །
 ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་སྟོགས་བཅུར་འཕྲོ། །སྤྲུམ་མེད་སྤྲུམ་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཐར་
 འདོད་དམ་ཆོས་བྱེད་པ་ལ། །དང་པོར་དད་པ་བརྟན་པོ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེད་
 པ་གཅེས། །བར་དུ་གདུལ་བྱ་འདུ་ལོང་གི། །བར་ཆད་སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་གཅེས། །དེ་ཡང་
 རྒྱུ་མཚན་བཤད་གྱིན་ཉོན། །འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་སྒྲོས་མ་བཟང་། །དམ་(༥༧)ཆོས་
 འབྲུབ་པ་ཡོང་མི་སྤྲིད། །སྡེ་དགོན་སྤྲུམ་བྱེད་པ་དང་། །མཁན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲུལ་
 རུང་། །དོན་མང་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། །ཕན་འདོགས་པ་དང་གནོད་སྐྱེལ་བའི། །སྒྲོ་མང་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། །ཕན་འདོགས་གནོད་སྐྱེལ་གཞན་བས་མང་། །ཡུལ་རན་ཉེ་ཞིང་
 རྣམས་ཐག་ཤོར། །འབྲེལ་རྒྱ་ཆེ་བས་འདིའི་ཁུལ་དུ། །ལེགས་སྤེལ་ཉེས་སེལ་བྱ་དགོས་
 པ། །བརྒྱ་སྟོང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཡོད། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་གཏོང་ན། །སྤྲུམ་བྱས་
 པའི་དགོས་པ་སྟོར། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔོན་འཛོལ་བ། །ཆེ་འདིའི་གནོད་པ་སྒྲོབ་ཕྱིར་
 ཡིན། །རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུམ་པ་ནི། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ་ཕྱིར་ཡིན། །གལ་
 ཏེ་ཁས་སྤངས་མེད་སྟུམ་ན། །ཆོག་ལ་བརྗོད་པས་ཅི་ལ་ཕན། །སྤྲུམ་པ་ཁས་སྤངས་ཅམ་
 ཉིད་ནས། །དོན་གྱི་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཟིན། །སྤྲུམ་པ་མི་དཔོན་བྱས་ཟིན་ནས། །
 འཁོར་གྱི་བྱ་བ་སྒྲོས་གཏོང་ལ། །རྗེ་ལྷ་ཡོང་བ་ད་ལྷ་ཀྱི། །སྤྲུམ་པ་མི་དཔོན་རྣམས་ལ་
 སྟོས། །བྱ་བ་གང་ཡང་མི་སྒྲུབ་ན། །གནས་དེར་ཞུགས་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད། །དེས་ན་འདི་
 ལ་རྣམས་ཀྱི་ཏུ། །རང་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱིས། །དེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་བྱ་བ་
 དང་། །གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ཆོག་པ་དང་། །ཆོས་དང་ལྷན་དང་མི་ལྷན་ཡོད། །ཆོས་

ལྷན་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་ཚོགས། །མང་གི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་ཏུང་། །ཚོས་མི་ལྷན་
 བི་མི་ཤེས་དང་། །ཉོན་མོངས་མང་དང་བག་མེད་དང་། །མ་གུས་པ་ཡིས་བྱས་པ་ཡོད། །
 དེ་དག་རེ་རེར་བྱེ་བ་ཡིས། །ཚོས་དང་མི་ལྷན་བྱ་བ་ནི། །ཡོད་ཚུལ་ནམ་པ་དུ་མ་
 ཡོད། །རང་གི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། །གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། །གཉེན་
 བོ་མ་བྱན་ཤོར་བ་དང་། །བྱུང་གྱང་ཉོན་མོངས་ཆེས་བས་ཤོར། །དེ་འདྲའི་བྱི་འཇུག་
 བསྐྱེདས་པ་ཡིས། །བྱུང་དང་མ་བྱུང་ནམ་གཉིས་སོགས། །བྱ་བ་ཡོང་བའི་སྒོ་དང་ཡུལ།
 གཞན་པས་རྒྱ་ཆེ་གྲངས་མང་བས། །ལར་ན་འཛིག་ཏེན་བྱ་བ་ནི། །སློ་ཡིས་གཏོང་
 ཐབས་མེད་པ་ནི། །བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་ཡོད། །གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ཚོག་པ་
 ལ། །རང་གིས་འཕུལ་དུ་ཁ་ཏ་ཡིས། །སླེབ་པ་དགོས་དང་མི་དགོས་གཉིས། །མི་
 དགོས་པ་ལ་དེ་དག་གིས། །བྱུང་དང་མ་བྱུང་ནམ་པ་གཉིས། །བྱུང་ལ་འོར་ཆེ་(428)
 དགོས་མི་དགོས། །མ་བྱུང་བ་ལ་མ་བྱུང་ཡང་། །སློ་ཡིས་གཏོང་ཐབས་ཡོད་མེད་
 དང་། །བཏང་རམ་མ་བཏང་གང་བྱས་ཀྱང་། །དགེ་བའི་བར་ཆད་འགྱུར་བ་ཡི། །བྱ་བ་
 ཡོད་ཚུལ་ལ་སོགས་པ། །ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །མདོར་ན་དེ་ལྟར་སྟེ་དགོན་
 བམ། །གྲ་པ་སྒྱི་ཡི་བྱ་བ་དང་། །གྲ་པ་སོ་སོའི་བྱ་བ་ནམས། །ལེགས་པ་བསྐྱེད་དང་སྐྱེལ་
 བ་དང་། །ཉེས་པ་གཅོད་དང་འགོགས་པ་ལ། །སླ་མ་དེ་ལ་རྒྱས་མཐུ་ཡོད། །རྒྱས་མཐུ་
 ཡོད་བཞིན་མ་བྱས་ན། །སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི། །སྟིག་པ་གསོག་པའི་རྒྱུ་
 འགྱུར་ཞིང་། །དཔག་མེད་སྟིག་པ་རང་ལའང་འབྱུང་། །སླ་མ་བྱས་ནས་རང་གི་དགེ་
 སྦྱོར་ལ་གཞོད་ཀྱང་འཁོར་གྱི་དོན་བྱ་དགོས་ཏེ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། །འཁོར་ནམས་ཀྱི་ནི་དོན་
 མི་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཅས་པ་འཆའ་དོན་ག་ལ་ཡོད། །ཉེས་སེལ་ལེགས་སྐྱེལ་ཡང་
 ལན་ཅིག་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི། །སྒྱི་བྲིམས་བཞིག་པ་སོགས་དྲག་ཏུ་འབྱུང་བས་
 རྟོག་དཔྱོད་བྱ་ར་དྲག་ཏུ་བྱེད། །ཆར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་ལ་བརྩོན་དགོས་ཏེ། །རལ་བ་

བརྒྱུས་བརྒྱུས་པའི་བཟང་པོ་བཞིག་པ་ནི་མི་རུ་གྱིས་སྤྲད་ཅིག་གིས་ཆོག་པས་སྤྲད་
 འབད་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཏྲག་ཏུ་སེམས་གཡེངས་
 བར་འགྱུར་བའི་སྡེ་དགོན་གྱི་བྱ་བ་དེ་རྣམས་བྱས་ན་ནི། དོན་དང་བྱ་བ་ཚུང་དུ་འཕ། །
 གཅིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི། །དག་སྦྱོར་གཙོ་བོའི་གཡེངས་སྐྱེན་དུ། །འགྱུར་བ་
 འབྲལ་དུ་སྦྱོར་བས་ཤེས། །དོན་མང་བྱ་བ་མང་བ་ནི། །ཉེས་པ་ཀྱུན་གྱི་འགྱུར་ཁྱེད་ས་
 ཏེ། །ཁྱུང་པ་ཀྱུན་གྱི་སྒྲིལ་པར། །བདག་གིས་གཞན་དུ་མང་དུ་བསྟན། །སྤྲོ་མ་བྱས་
 བས་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་མི་སྦྱབ་པའི་སྤྲོ་བས་མེད་དེ། བྱས་ཀྱང་དོན་མི་ཡོང་ཞེས་
 སམ། རུས་པ་མེད་ཅེས་སམ། དག་སྦྱོར་ལ་གཞོན་ཅེས་ཟེར་ས་མེད་ལ། མ་བརྒྱུས་ན་
 རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཆེ་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟག་པར་འགྱུར་ལ། རང་གིས་སྦྱོས་
 གཏོར་རང་ཡང་མི་བྱབ་པས་སོ། །སྦྱབ་རིགས་དོན་དང་བྱ་བའི་སྒྲིལ། །རི་ལྟར་མང་བ་དེ་
 ལྟ་བུར། །ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བའི་སྐྱེན་མང་ཞིང་། །ཁང་ཐོག་དོལ་བྲག་མང་བ་བཞིན། །
 ཐིགས་པ་མང་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། །(༡༥༠)བྱ་བ་མང་དུ་འདུ་འཇུག་པའི། །སྒྲིལ་ཤིན་
 ཏུ་མང་བ་ཡིན། །སྦྱི་འཕ་སོ་སོའི་བྱ་བ་ལ། །ལེགས་པ་སྤེལ་ལམ་ཉེས་པ་བསྟུབ། །
 བྱས་ན་དོན་ཆེན་ཡོང་མཐོང་ན། །རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་དེ། །སྒྲིལ་གཏོར་བ་ཡོང་
 མི་མོད། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོས་བཏང་ཡང་། །གཞན་རྣམས་ངེས་པར་བསྐྱུལ་དུ་
 འོང་། །དེ་ཆེ་གཞན་གྱི་ལབ་འཕྲིན་ནི། །ཡར་སྦྱེལ་མར་སྦྱེལ་གཅིག་ཕུས་ཀྱང་། །དག་
 སྦྱོར་ཐམས་ཅད་གཙོག་རུས་ན། །གཞན་གྱིས་ལྟ་ཡང་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །སྦྱིར་དུ་གནས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །ཁྱུང་པར་ད་ལྟའི་སྡེ་དགོན་ན། །བྲུ་པ་བྲུ་སྦྱོབ་བརྒྱ་ཡོད་ན། །
 དེ་ཡི་ནང་ནས་སྤྲོ་མ་ལ། །སྦྱིར་ནས་ཏྲག་ཏུ་ག་ཆ་བ། །ལྟ་དུག་ཙམ་ཡང་འགྱུར་བར་
 དགལ། །ལྟ་དུག་བྱུང་ཡང་དེའི་ནང་ནས། །ངེས་པར་ཆོས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པ། །གཅིག་
 ཙམ་ཞིག་ཀྱང་རྟོག་པར་དགལ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏོར་མི་གོ། །ལེགས་ཉེས་བྱེ་བྲག་

མི་ཐུང་ཅིང་། རྟེན་བཟུང་གནས་ལ་ཆགས་པ་དང་། འོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། །
 འདྲ་ལོང་དགའ་བ་ག་སྟག་ཡིན། ཆོས་མིན་གྲོགས་ལ་དགའ་བཞིན་རྒྱག། ཆོས་ཀྱི་
 གྲོགས་ལ་གི་དང་མཚུངས། །བདུད་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་གེགས་ལ་དགའ། །སེམས་ལ་
 བརྟན་པ་མ་བོ་བ་པས། །འདི་འདྲའི་སྤྲུལ་བྱས་པ་ལ། །ལེགས་སོ་ཡོང་བའི་སྐབས་
 འདུག་གས། །སྦྱེས་སུ་འདོད་ཆགས་ཅན་དག་གིས། །རྟག་ཏུ་སྤྲད་འཛོེས་པ་དང་
 འགྲོགས། །ཁུད་མེད་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ། །ཡོང་བར་འགྱུར་བ་ག་ལ་སྤྲོད། །ལན་
 བརྒྱ་བསྐྱལ་བས་མ་འཁུལ་ན། །སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་མི་རུས། །འདི་ནི་ནམ་
 ཡང་སྤྲོད་མ་ཡིན། །སྤྲད་འཛོེས་པ་དང་མཚུངས་རྣམས་ཀྱིས། །འདྲ་ལོང་གི་ནི་སྟོད་ག་
 ལ། །བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་བསྐྱལ་བར་བྱེད། །ལེགས་པ་བྱེད་ལ་ཕན་མ་བཅུགས། །ལེགས་
 པ་བྱེད་པ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་། །ཉེས་པ་བྱེད་པ་ཆར་མ་བཅད། །ཁློ་བ་ཡར་བཞིན་འཕེལ་
 བར་འགྱུར། །དེ་ཆོ་སྤྲུལ་མའི་སྦྱོན་གྱིས་ནི། །དེར་གནས་ཐམས་ཅད་འཕུང་བར་འགྱུར། །
 དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་དུ་མ་ཡིས། །ལེགས་སྤེལ་ཉེས་བསུབ་བྱ་དགོས་ཤིང་། །བྱེད་ལ་སྤྲུ་བ་
 གཅིག་ཅུ་ཀྱིས། །རྒྱར་མ་ཕོག་གིས་མི་ཆོག་གིས། །སུ་ཡིས་ཉེས་སེལ་ལེགས་སྤེལ་
 ལྟར། །ནམ་ཡང་སྤྲོ་ཡིས་མི་གཏོང་བར། །རྟག་ཏུ་(༥༩ན)ཆོས་འཆད་བཤད་པ་བཞིན། །
 བྱེད་ལ་རྗེས་འཛིན་མི་བྱེད་པ། །སྤྲོ་ཆོགས་ཐབས་ཀྱིས་ཆར་གཅོད་པ། །དགོས་ཤིང་དེ་
 ལྟར་བྱས་ཀྱང་ན། །སྤྲོ་འཕུ་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཉེས་སེལ་ལེགས་སྤེལ་མི་བྱུབ་
 པ། །འདི་ནི་ནམ་ཡང་སྤྲོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་སུ། །སྤྲོ་ཡིས་བཏང་ན་རི་ལྟར་
 འགྱུར། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གཏོང་ཐོད་དམ། །སྤྲུ་མའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ཅུ་ནས། །
 མ་བསམ་པར་ཡང་དུན་འགྱུར་ལ། །དོན་མེད་ཆ་མེད་སྟེ་དགོན་གྱི། །ལེགས་སྤེལ་ཉེས་
 བསུབ་ཡང་དུན་ན། །ཁུར་བབ་པ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །འོན་ཏེ་བྱེད་ན་མི་རིགས་པ། །ཆར་
 གཅོད་སོགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ། །མཛོན་གེས་མེད་པར་རི་ལྟར་ཐོད། །མཛོན་གེས་མེད་

བར་ཕན་འདོགས་ཀྱང་། འོན་དུ་འགྱུར་བ་རྒྱ་ལམ་ཡིན། བརྒྱ་ཡི་ནང་ནས་གཅིག་
 ཅུམ་སྟེ། འདི་འདྲ་བསགས་ནས་བྱེད་དགོས་པས། འོ་བརྒྱལ་དཀའ་ལས་ཇི་ལྟར་
 གདལ། འདི་ལྟར་དཀའ་བ་དཔག་མེད་པའི། ཚར་གཅོད་ཕན་འདོགས་སོགས་བྱས་
 བ། རང་གིས་དམ་ཚེས་ཇི་ལྟར་འགྱུ་བ། སེམས་ལ་བརྟན་པ་མ་བློབ་པས། བྱ་
 བ་ཐམས་ཅད་གཏོར་དགོས་ཞེས། སྐུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གསུངས་སམ། རང་ལ་
 སྐར་མེད་ཆ་མི་གཏོགས། འོན་མེད་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཡི། མདུན་གྲབས་ཚུན་ལ་སེམས་
 གཡེངས་ནས། སྐུ་སྐྱོར་གཡེང་བར་འགྱུར་བ་ཡི། རང་ལ་སྐར་ཡོད་བྱ་བ་ནི། བརྒྱ་
 རྒྱུ་སྐྱོར་ཕྱག་ཡོད་པ་ཡི། སྐྱེ་མ་བྱས་ན་ཇི་ལྟར་འགྱུར། འདི་ལྟར་མཐོན་ཤེས་མེད་པ་
 དང་། རང་རྒྱུད་དུ་ལ་བར་མ་གྱུར་པས། ཚོགས་དཔོན་བྱས་ནས་བྱ་བ་ཀྱུན། སྐྱངས་
 སམ་མ་སྐྱངས་གང་བྱས་ཀྱང་། ཉེས་སྐྱོན་ཆ་ལས་མི་འདའ་བས། གནས་འདི་ལྟ་བུར་
 སུ་ཞིག་འཇུག། སྐུ་རང་གི་སུན་ཚོགས་ལ། ཕྱག་དོག་དག་པོ་གཅིག་ཡོད་ནའང་། འ
 ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཅུམ་འདུག་ན། མཚན་མོའི་སྐར་ཚོགས་ལས་མང་བའི། ཕྱག་དོག་
 དག་པོ་འདྲ་བ་ཡི། སྐྱེ་མ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ལེགས་བཤད་འདི་བྱིས་དག་བ་
 དེས། འགྲོ་ཀུན་སངས་རྒྱས་སྐྱུར་བློབ་ཤོག ཅེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གནད་ཀྱི་དོན་
 སྟོན་འདི་བཅུན་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྐྱུར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་
 དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག། །(༥༧བ)

གྲོས་འདེབས་རིན་ཆེན་འོད་འབར།

རྒྱུ་ཕམས་པའི་ལྷོན་གིར་སྟོར་རྩེའི་ཡལ་འདབ་རྒྱས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་འབྲས་
 སུ་སྟོན་པ་ཡིས། སྐྱེད་ལྷ་ཉི་བར་འཆོ་བའི་གཞིར་གྱུར་བའི། འགྲོ་བའི་གཉེན་མཚོག་

སྒྲུ་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཤྲུའི་དགེ་སློང་སྒྲོ་གོས་མིང་། །དལ་འབྱེད་སློང་པོ་ལེན་
 པ་ཡི། །འབྱུང་སེམས་འདོད་པའི་ཁ་པོ་ཅན། །ཆོ་འདི་སྒྲོས་གཏོང་དབེན་པ་བསྟེན། །
 འགྲོ་བ་བྱམས་པས་སྒྱུར་བ་ལ། །ཁ་ཅམ་མིན་པར་ལག་ལེན་ཐོབ། །འདི་ལྟར་ལག་ལེན་
 མི་འདེབས་ན། །འབྱུང་སེམས་འདོན་པ་དམ་བཅའ་བྱད། །འགྲོ་ཀྱན་པ་མ་དྲིན་ཅན་
 ལ། །ལུས་སྒོག་ལོངས་སྒྱུད་དགེ་ཅ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་སྟེར་བར་ཁས་སྤངས་ཤིང་། །
 སྒྱུར་དག་བྱུང་ཁ་ངས་ལེན་ཅིས། །ཁས་ལེན་བསྐྱགས་ནས་ཅུང་ཟད་དེ། །ཆོང་རེ་པམ་
 བའང་སྒོ་མི་བདེ། །ཤེས་ཆད་དུན་དགུ་བྱེད་པ་འདི། །ཆོག་དོན་འཇོལ་ནས་མི་གདའ་
 འམ། །གང་ལ་འབད་པས་སྒོ་སྤངས་ཤིང་། །ལག་ལེན་བཀལ་ན་དོན་ཆེ་བ། །འདི་
 འདྲར་ཉམས་ལེན་ཁེལ་བ་ཡི། །སྒོ་མི་སྒྱུར་ན་གཞན་གང་ལ། །སྒོ་སྒྱུར་བྱེད་པ་བསམ་
 སྒོ་ཐོང་། །དགོས་དུས་རྒྱུན་དང་ཐུད་པའི་ཆོ། །གཉེན་པོ་བཅོས་མ་ཅམ་རེ་ཡང་། །མི་
 སྟེན་དགོས་དུས་མི་པན་པ། །ལ་ཅའི་བེར་ག་འདྲ་བ་ཡི། །གཉེན་པོ་ཐོགས་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི། །གཡུལ་རྒྱུན་མར་སར་སུ་ཞིག་འཇུག། །ཞག་རེ་ཅམ་ལ་ཨ་གསར་ཀྱི། །
 ཡོང་ཡོང་འདྲ་བའི་སྤངས་ཁ་བསྟན། །ཞག་གསུམ་འདས་ནས་མེད་འགྲོ་བ། །བྱིས་པའི་
 སྒོགས་པོ་འདྲ་བ་ཡི། །གཉེན་པོ་ཐོགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ། །སྟེ་བའི་རྒྱུན་བྱིས་གང་བ་
 ཡི། །གནས་སུ་འཇུག་པ་སྒྲུན་པོའི་རྟགས། །ཞུམ་ཁེངས་ཡུལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ལ། །
 དེག་པ་སྒྲོ་བ་ལངས་པ་བཞིན། །འགྲོ་བ་ཐོགས་ནས་བཟང་ངན་ཀྱི། །རྒྱུན་བྱིས་གང་
 བར་སུས་འཇུག་ཐོང་། །ཆོས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་དེས། །ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་
 ལུགས་ལ། །འགལ་རྒྱུན་རྒྱ་མཚོར་སུ་ཞིག་འཇུག། །སྒོ་སྒྱུར་རྒྱུན་དང་བསྟེན་འདོད་ན། །
 དབེན་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ལའང་། །རྒྱུན་དང་བསྟེན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་མང་། །འདི་ལ་
 བསྟེན་ཤིང་བརྟན་པར་བྱིས། །འདིར་ནི་བསྟེན་ཐབས་མི་བདེ་ན། །གཞན་དུ་དེ་ལས་
 ལོག་པོས་དཀའ། །སྒྲོ་བར་མདོན་པ་ལོག་རྟོག་ཡིན། །སྟེ་དཔོན་སོགས་ལས་གྲུ་པ་

ནམས། །བྱ་བ་སྤྲོ་ཞིང་དེ་ལས་(༥༠ན)ཀྱང་། །བརྒྱ་འབྲུང་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་དང་ནམས། །
 བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན། །འདི་ལྟར་བྱ་བ་སྤྲོ་བ་ལའང་། །སྐྱེན་དང་བསྐྱེད་མི་ལུས་པ་
 ཡིས། །ཤིན་ཏུ་དགའ་ཆོ་ལྷ་ལྟར་བསྐྱེད། །ཉོན་མོངས་དག་པོས་མི་ཚུགས་པའི། །སྐྱེ་
 ཆོགས་ཀྱི་ཆར་དབེན་པ་ནས། །གཞན་དུ་འཇུག་པ་སྐྱོན་པར་བཟད། །གཏམ་ཆ་འདི་
 ལ་གཞན་པས་དགའ། །སོ་སོ་ཐོས་ཆོ་དགོས་མེད་ཀྱང་། །དེ་ཡིས་སྤྲོགས་ནས་དགོ་
 སྐྱོར་ཀྱི། །འགོ་གཟིངས་ཅུ་གཟིངས་འགོ་མཐོང་ན། །སྤྱིང་མོ་མི་འདྲ་བརྒྱ་ཐོས་པའི། །
 འདྲུ་འཛི་སྤྲོ་ཞིག་སྤྱིང་མི་བྱེད། །ཉམ་ཆུང་དང་པོའི་ལས་ཅན་གྱིས། །དགོ་སྐྱོར་གཙོ་བོ་
 འགོ་འདོན་ན། །བྱ་བ་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྤྲོས། །ཆོས་ལྟར་བྱ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་། །
 སྤྲངས་པ་དགོས་ན་བྱ་སྐྱེད་ཆོགས། །གྲངས་མེད་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྤྲོས། །སྤྲིག་དགུ་བ་
 ཡིས་ཅི་གཟབས་ཀྱང་། །དང་པོའི་སྤྲོ་ས་ཉེས་པའི་བྱིར། །བྱ་བ་ལགས་པ་འབྲུང་བ་
 དགའ། །ཆོས་ལྟར་དགོ་སྐྱོར་རིགས་སྤྲོས་ན། །མ་འབད་པར་ཡང་ཆོས་དང་ལྟན། །བྱ་
 བས་དབེན་པར་གནས་པ་དང་། །དོན་མང་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། །གྲིབ་ཅན་གཅིག་དང་
 སྤྲད་ན་ཡང་། །དགོ་སྐྱོར་སྤྲོ་ཡོད་འགྲིབ་པ་དང་། །སྤྲོ་ནས་འཇུག་པའི་གོགས་བྱེད་
 པར། །ཐོས་ཤིག་མཐོང་ན་གྲིབ་ཅན་མི། །གྲངས་མེད་སྤྲད་པས་རི་ལྟར་འབྲུང་། །
 གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པས་ལོད་པ་བཞིན། །གཞོད་སྤྲོ་གདུག་པ་ཅན་བཞིན་དུ། །རང་
 རྒྱགས་ངམ་ངམ་གཞན་ལ་འཆོ། །ཡིད་ལ་འདོད་པ་མིན་མི་སྤྲོ། །ལྷགས་ནག་ཤིན་ཏུ་
 ཁྱོད་ལས་ཀྱང་། །ཤེས་པ་དགོ་ལ་བཞོལ་བ་དགའ། །སྤྲོ་ལ་དགོ་བར་ཡོད་པ་ཡང་། །
 སྤྲིག་པ་སོགས་སྤྲོ་ལྟར་བསྐྱེད། །དད་པས་སྤྲོ་མར་འབྲུལ་བ་དང་། །སྤྱིང་རྗེས་གཞན་
 ལ་ཕན་བཏགས་ནས། །གདབ་ལན་མ་བྱུང་ཁོང་ཁྱོ་སྤྲོ། །འདྲུ་འཛི་ཐེར་དང་མི་ཐེར་
 སོགས། །རང་སྤྱོད་བསམས་ཀྱིན་བྱས་ན་ལགས། །ཅེས་གྲོས་འདེབས་རིན་ཆེན་འོད་
 འབར་འདི་བཙུན་པ་སྤྲོ་གྲོས་སྤྲོ་མཆོན་གྱིས་དབེན་གནས་སུ་སྤྲོ་བ་འདིས་

ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་གྱུ་ཆེན་པོ་སྒྲོ་བམས་ཅད་ནས་སྒྲིགས་བམས་
ཅད་དུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

སྒྲིབ་པའི་ལེགས་པ་བཤད་ཀྱི་གཏམ།

༥ གང་གི་རྣམ་དཔྱད་རལ་གྱི་ཡིས། །(༦༠བ)སེར་སྒྲུབ་མཐུན་པ་ཀྱན་བཅད་
དེ། །དབུལ་ཐོངས་འགོ་བ་ཆེན་བྱེད་པའི། །སྒྲུ་མའི་ཞབས་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །མ་པན་
སྒྲོབ་དགེ་འདུན་ཆོགས་པའི་དབུས། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་པོ། །མ་གཏོགས་
ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ནི། །ཏིལ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མི་བཅད་ཞེས། །དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་
བརྟན་པར་བྱས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ། །རང་དོན་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
ཀྱང་། །ཏིལ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མི་བཅད་ཞེས། །དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་བརྟན་པར་བྱས། །
རྩོ་རྩེ་ཐེག་པའི་དབང་མཐོན་ཏེ། །ལོངས་སྒྱུད་རི་སྟེང་བམས་ཅད་དང་། །ཐ་མལ་སྒྲུང་
ཞེན་སྒྲངས་ནས་ནི། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་གྱི། །ཡང་དག་སྒྱུད་པར་ཁས་སྒྲངས་
ནས། །རང་ཉིད་བདེ་བའི་དོན་གྱི་བྱིར། །ལོངས་སྒྱུད་ཅི་རྟེན་གསོག་པ་ནི། །མཆོད་
འོས་བམས་ཅད་སྒྲུབྱེད་པ། །རང་ཉིད་གཏན་བརྒྱག་བྱེད་པར་ཟད། །ཅི་རྟེན་སྒྲངས་
ཤིང་སྒྲིབ་བྱས་ན། །འབྱུགས་དང་ལྷོགས་ཏེ་སྒྲིག་བསྐྱེད་ལམ། །སྒྲེ་བའི་སྒྲོད་པ་འབྱུང་
བའམ། །དམ་པའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་འམ། །སྒྲུབ་པའི་བར་ཆད་འགྱུར་བ་སོགས། །
ཉིས་དམིགས་ཡོད་པར་འགྱུར་བའམ། །འོན་ཏེ་ཡོན་ཏན་མེད་ན་ནི། །ཆགས་མེད་སྒྲིབ་
པ་སྒྲངས་ནས་ནི། །ཅི་རྟེན་གསོག་པ་འདི་འབྱུང་ན། །ཉིས་དམིགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་
ཞིང་། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བཟང་དུ་མེད། །འཁྱོས་གཅིག་ལས་མེད་གྱུར་ཀྱང་། །
དེ་ཡང་སྒྲིབ་པར་བཏང་བྱ་སྟེ། །ད་ལྟ་སྒྲིབ་མོར་བྱིན་གྱུར་ཀྱང་། །གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་གི་

རྩོམ་པ་ཏུ། །འཇམ་པ་གོས་ཤིག་རྟེན་པར་བྱས། །བཟའ་བ་ཐོར་བྱ་གང་ཙམ་ལས། །
 མེད་ཀྱང་སྦྱོར་པར་བཏང་བྱ་སྟེ། །ཅི་ཡང་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་ཀྱང་། །གྲོང་བྱེད་གཅིག་
 གི་རྩོམ་པ་ཏུ། །བཟའ་བ་ཅི་འདོད་འཇམ་པར་རྟེན། །ཆོང་དཔོན་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་པས། །
 དཔུལ་ཡང་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་བྱས་པས། །མངོན་སུམ་ཟད་མེད་འབྱོར་ལྟར་གྱུར། །རྒྱལ་
 བོ་རྒྱལ་བ་དཔུལ་གྱུར་གྱུར། །ཅི་ཡོད་ཅུང་ཟད་སྦྱོར་བ་ཡིས། །མངོན་སུམ་ལྟ་ཡི་དཔལ་
 འབྱོར་ཐོབ། །དེ་ལ་སོགས་ཏེ་ཟད་པ་མེད། །སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་མཆོད་པ་དང་། །
 ལྷ་རན་འདས་པ་མཆོད་པ་གཉིས། །རྣམ་སྦྱོར་བྱུང་པར་མེད་དོ་ཞེས། །མགོན་པོ་ཉིད་
 གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །རི་རྒྱུད་གསུངས་བཞིན་བསྐྱབས་གྱུར་གྱུར། །ཕན་ཡོན་
 བཤད་བཞིན་མ་བྱུང་ན། །བཀའ་(༥)ན་ལྟར་མི་བསྐྱབ་རིགས་མེད་ཀྱི། །ཤིན་ཏུ་དོན་
 ཆེན་གནས་འདི་ལ། །བལྟ་ཆོད་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པ། །ཨེ་མ་གཟུ་ལུམ་ཨེ་མ་བླུག། །
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་བོ་ཡིས། །རྟ་དང་སྤང་བོ་ཡུལ་གཞིས་སྦྱིར། །ནས་བྲེ་གང་
 ཞིག་བཏང་དགོས་ན། །དེ་ལ་མེད་སྟམ་མེད་པ་དང་། །དེ་ཡིས་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པའི་
 སྦྱིར། །སྦྱོ་བ་ཆེན་པོས་གཏོར་བར་བྱེད། །དེ་ནི་བཏང་བར་མི་བྱས་ན། །དེ་ལས་བླུན་པ་
 སུ་ཞིག་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །སྦྱོངས་མོས་ལུས་སྟོག་
 འཆོར་མཐོང་ནས། །ཐོངས་པ་མེད་སྟམ་མེད་པ་དང་། །ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་
 མཐོང་ནས། །ཁོར་མེད་ཅི་ཡོད་ཆགས་མེད་གཏོར། །གལ་ཏེ་བཏང་བར་མི་བྱས་ན། །
 དེ་ལས་བླུན་པ་སུ་ཞིག་འབྱུང་། །གང་ལ་མེད་སྟམ་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཡིས་དེ་དག་
 གཏོར་མི་བྱས། །གང་ལ་ཐོངས་པའི་སྦྱོ་མེད་པ། །དེ་ཡིས་ཆགས་མེད་གཏོར་བར་
 བྱས། །བསྐྱངས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་རྟེན་ན། །ཐོངས་པ་མེད་སྟམ་བྱ་རིགས་ན། །བསྐྱངས་
 པས་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་ལ། །སུ་ཞིག་མོད་སྟམ་སེམས་པར་བྱེད། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་ཐོངས་
 གྱུར་གྱུར། །འཆོ་བ་བསོད་སྟོམས་གྱིས་འཆོ་ཞིང་། །དུར་བྱོད་གོས་ལ་སྦྱོད་པ་བས། །

- 288 -

འགྲོ་བའི་ཡིད་རབ་ཆེས་བྱེད་པའི། ཡིད་འོར་སྦྱིན་པ་སྦྱོད་པ་ལ། །དེ་བས་སྦྱོད་པར་ག་
 ལ་འགྱུར། །སྦྱིན་པ་དག་ཏུ་སེམས་སྦྱོར་། །དེ་ཡི་སྦྱོན་གྲགས་རྒྱུར་བཞིན་ལྟར། །བྱུང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རི་བོར་གིས། །སྦྱིན་པ་བྱིན་པའི་སྦྱོན་གྲགས་ནི། །རྒྱ་སྐར་བདག་
 བོས་ཞག་རེ་བཞིན། །སྦྱིང་བཞི་སྦྱོགས་བཅུར་ད་དུང་སྦྱོག། །སྦྱིན་པས་བསྐྱེད་ན་དག་
 ཡང་འདུ། །སྦྱིན་མེད་གཉེན་ཡང་རིང་དུ་སྦྱོར། །བྱིས་དུ་བཟུང་ཡང་མི་ཆགས་པའི། །
 མཆོ་ལས་རང་པ་བསྐྱད་ཀྱང་འཁོར། །རི་ལྟར་སྦྱོར་བཞིན་སྦྱིན་གྱུར་ན། །རང་ཉིད་སྦྱར་
 ཞིང་འཆོལ་དགོས་པས། །ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། །ཡང་ཡང་འཆོལ་བ་དེ་
 དག་ལ། །སྦྱེ་བོའང་སྦྱོད་པར་འགྱུར་སྟེ་ན། །གོས་རན་རྩལ་བོས་ཆོག་གེས་ལ། །གོས་
 བོ་གིན་ཏུ་ཉེད་སྦྱ་སྦྱེ། །སྦྱར་བར་དུར་བྱོད་ནས་ཀྱང་ཉེད། །གཞན་ལ་སྦྱོར་དང་གཡར་
 ཡང་སྦྱ། །གིན་ཏུ་རིན་ཆུང་མོད་པའི་བྱིར། །ཉོ་ཡང་སྦྱ་བས་ཆོས་ཀྱི་ནི། །བར་ཆད་
 འགྱུར་དོགས་ནམ་ཡང་མེད། །སྦྱིང་ལས་ཆུང་དུར་བསྐྱབས་རྣམས་གིང་། །སྦྱར་བཤད་
 རྒྱ་མཆོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྦྱེ་བོའི་སྦྱོད་པའང་འབྱུང་མི་བྱིད། །ཆགས་མེད་སྦྱིན་
 པ་སྦྱོད་པ་ནི། །ཆོས་དག་མི་འགལ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། །གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན། །ཁས་
 ལེན་དམ་བཅའང་བགྱིས་(༤༩ན) བས་ན། །ལོངས་སྦྱོད་ཅ་བཞིན་འདོར་བ་ནི། །ཁ་
 བསྐྱབས་གྱུར་ན་ཆོས་དང་འགལ། །དམ་ཆོས་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་སྦྱོན་ལམ་བྱེད། །འཕྲུལ་
 དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱིན་གཏོར་སོགས། །ཆོས་ཟབ་རྣམས་ནི་སྦྱང་ཁའི་དོ་བཞིན་
 འདོར། །ཡིད་བཞིན་ནོར་ལུ་ཐོབ་པའི་རྩོལ་བ་བྱེད། །བྱིས་ན་ཡོད་པ་ལུད་བཞིན་འདོར་
 བ་ནི། །སྦྱེ་བོའི་སྦྱོད་པ་ཨེ་མ་འགལ་བ་ཆེ། །མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གོ་འཕང་ལུན་
 ཆོགས་རྣམས། །ད་ལྟ་ཐོབ་ན་དགའ་བའི་སྦྱོན་ལམ་བྱེད། །རྒྱ་ཡི་མཆོག་རྣམས་མི་
 གཙང་བཞིན་འདོར་བའི། །སྦྱོད་པ་འདིའང་འགལ་ཆབས་གིན་ཏུ་ཆེ། །རང་གིས་
 ཉམས་སུ་ལེན་རྣམས་ལམ་མཆོག་ཀྱང་། །ཉམས་སུ་མི་ལེན་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་འབྱུལ། །

མི་ལན་སངས་རྒྱལ་ལའང་། །འདྲོད་པ་ཅུང་ཟད་མི་བསྐྱེད་ན། །འདི་དང་ཕྱི་མའི་ཐུན་
 ཚོགས་ལ། །འདྲོད་པ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། །ཅེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྤྱིན་པའི་གདམ་
 འདི་ནི་བཅུན་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྦྱར་བ་བསྟན་པ་ལ་
 བན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

ལེགས་བཤད་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ།

༥ གང་གི་ཞབས་པད་ལ་རེག་པས། །རྒྱད་པ་མ་ལུས་ཀྱན་སེལ་ཅིང་། །བདེ་བ་མ་
 ལུས་ཀྱན་སྟོལ་བ། །སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གྱུས་པས་འདུད། །ཉོན་དང་དགེ་སྦྱོང་སྟོ་གྲོས་
 མིང་། །སྟིགས་མའི་མི་ཡི་སྦྱོད་ཚུལ་ལྟོས། །སྦྱོལ་བའི་ལུ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཡར་འདྲེན་
 བཤེས་གཉེན་སྦྱོད་ཚུལ་ལྟོས། །མི་ལ་འདྲོད་པའི་ཉེས་དམིགས་འཆད། །རང་ཉིད་
 འདྲོད་པས་དམུ་ལུས་ཁྱེར། །མི་ཡིས་དག་པའི་སྦྱར་བ་ཡིས། །རྩ་སོགས་ལྷ་རྒྱ་ཁྱེར་ཕྱིན་
 བ། །དེ་ཡི་ཁ་ནས་སྤྱི་ཞིང་འཛིན། །རྒྱུ་ཆེན་སྦྱོད་པ་འདི་ལ་ལྟོས། །རང་གི་ལུས་ལ་
 དཔེ་ལོང་ལ། །གཞན་ལ་བསམ་སྟོ་ཐོང་གིས་དང་། །རྒྱུ་ཆེན་ཡིན་མིན་གཤམ་པར་
 འགྱུར། །རང་གིས་ལྷ་རྒྱ་ཁྱེར་ཕྱིན་ཆོ། །ཁ་ནས་སྤྱི་ཞིང་བཞག་སོང་ན། །རང་ལ་བསམ་
 སྟོ་རི་ལྟར་འབྱུང་། །གཞན་གྱིས་བཞག་པས་ཆོག་པ་ཡི། །གནང་བ་བསམ་པ་ཐག་པ་
 ཡིས། །བྱིན་ན་འདི་ལ་ཉེས་མེད་མོད། །གཞན་གྱིས་གནང་བ་མ་བྱིན་པའི། །སྟེང་དུ་སྤྱི་
 ཞིང་བཞག་པ་ལ། །སྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བསམ་པ་སྟེ། །རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་དེ་གཤམ་
 པས། །རང་གིས་ལག་བརྟུང་མཛོན་སུམ་འདེབས། །སྤྱོད་ཤིང་འཛིན་རྒྱ་མེད་པར་
 བྱེད། །གྲགས་པ་རན་པས་སྟོགས་ཀྱན་ཁྱབ། །ལྟ་མི་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ལས། །རང་
 གི་སྦྱོ་འབེབས་རང་ཉིད་མཁས། །གཞན་གྱིས་གོང་དུ་བསྟོད་པ་ན། །རང་ཉིད་བྱར་ལ་

འབད་པས་འགྲོ། །གཞན་གྱིས་ཡོན་ཏན་གནས་སུ་བཀྱར། །(༦༩ན)རང་ཉིད་འབད་
 པས་སྒྱུན་རྣམས་འཛིན། །སྒྲིབ་པོ་ལོག་པར་སྒྱུད་ལ་ལྷོས། །ལ་སྒྱུན་ལེན་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་
 ལ། །གཞན་གྱི་ཡིན་ཏེ་མ་གནང་ཡང་། །དེ་ལས་ཕུལ་ནས་རང་ཉིད་གྱི། །འཚོ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་བྱེད་འདོད་ལས། །ལྷག་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་དགོས་སམ་ཅི། །ཀྱན་སྒྲོང་ཡན་ལག་དེ་
 དག་ལས། །གང་མ་ཚང་བ་ཁྱེད་གྱི་སྒྲོས། །རང་གིས་སྒྱུད་རན་མ་བྱས་ན། །བརྒྱ་བྱིན་
 གྱིས་ཀྱང་སྤྲད་མི་བྱས། །ཁུ་མིག་རང་ཉིད་མ་སྒྲམས་ན། །ས་ཡིས་མནན་པས་ག་ལ་
 ཐུབ། །མཁས་པ་གང་ཞིག་ཐོངས་གྱུར་ཀྱང་། །ཡོན་ཏན་ལ་ནི་གནས་བྱེད་ན། །དེས་ནི་
 འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །ལྷུང་དུ་དབང་དུ་སྤྱད་པར་འགྱུར། །ལུས་དང་སྒྲིག་ལ་ཐུག་
 གྱུར་ཀྱང་། །རྒྱལ་བུ་སྤྲོ་བས་རྒྱན་སྤངས་པས། །རང་གཞན་མང་པོའི་དགོས་པ་གྲུབ། །
 ཐོངས་ཀྱང་སྒྱུན་ལ་མི་བསྟེན་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ལྷུང་ལེན་ལ། །གལ་ཏེ་སྒྱུན་
 གྱིས་གང་གྱུར་ཀྱང་། །གཞན་ལ་བལྟས་པ་མེད་པར་ཡང་། །རང་ཉིད་གྱིས་ནི་སེལ་
 ཤེས་པ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཐོངས་པར་གྱུར་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ལ་
 ཐོངས་ན་ཡང་སྒྱུན་ཡིན་ལ། །རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་པར། །འཕུལ་གྱི་ཁེ་དང་
 རྟེན་པ་ནི། །ཅུང་ཟད་ཙམ་དེའི་རྗེས་འབྱང་བ། །སྒྲིབ་པོ་ཡི་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། །བདེ་བ་
 དཔག་མེད་འདོད་པའི་ཕྱིར། །ཕྱེ་ལེབ་མེ་ལ་བརྒྱགས་པ་འདྲ། །སྒྲིགས་དུས་མི་ལ་
 ཁྱེད་ལྟོས་དང་། །ལ་མ་སྒྲིབ་སྤྲོ་བ་ཉེན་བཤེས་དག །ཁབ་ཙམ་དེ་ལའང་གསོད་དེས་
 ཐུག །མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་ན་ཡང་། །འདོད་པའི་རྩ་རུ་སྒྲིབ་པོར་སོང་། །
 ཐམས་ཅད་འདོད་པས་འཕུར་བཙུག་པ། །ཁྱེད་གྱིས་ད་དུང་མ་རིག་གམ། །ལྟོག་ཏུ་གོས་
 གྱི་གྱོན་ལུགས་སམ། །སྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་སོང་བ་སོང་། །མི་ཡིས་མཐོང་སར་གང་མཛེས་
 འཚོས། །སྒྱུད་པ་ཆག་ཉིས་དོག་ཉིས་པ། །སྤང་གས་ལྷུང་ལེན་འདི་ལ་ལྷོས། །སྒྱུན་
 བདག་སོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ། །གོས་ཀྱང་གང་ནས་ལེགས་ལེགས་དང་། །ཐ་ན་ལྷ་

- 293 -

- 294 -

ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཐུག་ཅིང་ལྷན་གྱི་ལྷན་པོ་ལྟར་། ལམ་ལུགས་མཆོ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལྟར་། ལོ་ལོ་མཆོ་ལྷན་པོ་ལྟར་།

གཞན་འཁོར་མོགས་ཀྱང་སྤྱིན་པ་དག་མོགས་ཀྱིས་གསོ་དགོས་པའི་གསོ་དགའ་བ་མེད་པས་གསོ་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་པར་བྱ་དགོས་
པར་གསུངས་པ་གོ་དགོས་སོ། །

གདམས་ངག་རིན་ཆེན་སྤེང་བ།

༥ ཅེ་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་གྲོ་ཏུ་ཡ། སྦྱབས་སྤྱོད་མ་རྣམས་ལ་སྤྱག་བཅུ་ལ་ནས། ལམ་དང་
མོས་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་གི། གསལ་འདེབས་ཅུང་ཟད་བཞིན་པས་གདམས་ངག་
དོན། ཉམས་ལེན་གནད་དུ་བྱིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། སྦྱབས་སྤྱོད་མ་ཡི་དམ་དབྱེར་
མེད་པ། སྦྱི་གཙུག་སྤྱིང་གར་སྒྲོམས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། འདི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་
རྩ་ཡིན། དལ་འབྱོར་རྟེན་དགའ་འཆི་བ་མི་རྟག་དང་། ལས་འབྲས་འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་བྱང་ཆུབ་སེམས། འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ཀྱི་རྟ་རྟ་སོམས། འདི་ཡིས་
ཅི་བྱས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་ངས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྤྱོད་པ་ཉིད། སྤྱོད་
མས་རོ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་སྒྲོམས། འདི་ཡིས་འཁོར་བ་རྩད་ནས་སྤྱོད་པ་(༥༥ན)
ཡིན། སྤྱོད་མ་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་གསལ་བར་སྒྲོམས། གསུང་གསུངས་སྤྱགས་ཟབ་མོ་
རྟག་ཏུ་བསྒྲུ། ཟུང་ཅི་ཟུང་ཅི་འབྱུང་དེ་ལ་སྤྱལ། གོས་གང་གོན་ན་བཟར་མོས་གིང་
བགོ། འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡང་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས། ཆོས་མེད་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྤུལ་
ཡོད་ཆུལ་དང་། ཆོས་ལྷན་རྣམས་ལ་བདེ་དགེ་ཡོད་ཆུལ་ལ། དུས་རྒྱུན་ཏུ་བསམ་སྤྱོད་
བསྤྱོད་བྱང་གིས། འདི་ཡིས་རང་གི་དམ་ཆོས་མི་ཉམས་གིང་། གོང་འཕེལ་འགྲོ་
བའི་ཐབས་མཆོག་སྤྱོད་ཡིན། སྤྱོད་ཆུལ་འདི་ལ་ཡོད་ཆེས་ན། སྤྱོད་ཡང་བདེ་
སྤྱོད་སྤྱོད་མེད། སྤྱོད་ཆུལ་འདི་ལྟར་མ་གཤིས་ན། སྤྱོད་བཟང་ཡང་དམ་ཆོས་འགོ་
མི་ཐོན། བྱེད་དམ་ཆོས་མཛད་ན་དེ་བཞིན་མཛོད། ཅིས་གདམས་ངག་རིན་ཆེན་སྤེང་
བ་འདི་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ཉིས་དང་ལྷན་དག་ལ་གདམས་པའོ། །

༡༡༡། ལེགས་པར་བཤད་པ་ཞེན་ལའི་སྐུ་གཙོད་ ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཉེས་སྒྲོན་མ་ལུས་གཏན་སྤངས་ཤིང་། སྒྲོབས་བཅུ་མ་འདྲེས་བཅོ་བརྒྱད་སོགས། །
 ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྟེན་པ་ཡི། སྤྲེའུ་མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་བཏུང་ནས། རང་ལ་གྲོས་
 འདེབས་བྱི་བར་བགྱི། ཉོན་དང་དགོ་སྦྱང་སྒྲོ་གྲོས་མིང་། རང་གི་སྦྱོད་ཁེར་ལ་ལྟོས་
 དང་། མི་རྒྱུས་ཁྱོད་ལ་གྲུན་སྤངས་གྱི། མིང་འདོགས་བྱེད་གྱིན་མི་འདུག་གམ། །
 རང་ཡང་གྲུན་སྤངས་ཡོན་ལོ་སྟུམ། ཆོ་འདིའི་འདོད་ཁ་མ་བྱི་བར། མི་ཡིས་མཇལ་
 ཡང་མང་ལུགས་སམ། མགོན་སྦྱོང་ཐབ་ཀའི་ཐུགས་ཁུར་དང་། ཡོན་བདག་གྲུ་པའི་
 རོ་འཛིན་ནམ། བྲག་སྒྲུའི་ཞིག་དགེལ་མང་ལུགས་སམ། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་
 ཆོ་འདི་པ། བྱེད་ལུགས་འདི་ལ་གྲུན་སྤངས་གྱི། མིང་འདོགས་རོ་ཡང་མི་ཆོ་འམ། །
 ཆོ་འདི་སྒྲོས་བཏང་ཆོས་བྱེད་ལ། བྱེད་ལུགས་འདི་འདྲས་ཡོང་ངམ་སོམས། སྒྲོ་ཡིས་
 བཏང་བའི་བཤད་གཅི་ལ། བྱིན་ས་བརྒྱུག་དང་མ་བརྒྱུག་དང་། ལེགས་ཉེས་བསམ་
 སྒྲོ་འབྱུང་འབྱུར་རམ། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཟེར་བ་དེ། ཅི་ལ་ཟེར་ཞིག་ཁྱོད་སོམས་
 དང་། རྒྱལ་བ་སྤྲེའུ་བཅས་ཐམས་ཅད་གྱིས། རྟེན་བཀྱར་འདི་ཉིད་རྟག་ཏུ་སྤྲོད། ཁྱོད་
 ལ་རྟེན་བཀྱར་མ་བྱུང་དོགས། རྟེན་བཀྱར་མི་གཙང་འདམ་ལྟུང་ནས། ཞེ་གཞོང་མེད་
 པ་ཞེ་མ་མཛར། ཟས་གོས་གནས་མལ་ནད་གྱི་སྒྲན། རན་རོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
 པ། འཕགས་པའི་རིགས་ཞེས་མ་བོས་སམ། རྟུར་བྱོད་གོས་གྱོན་རྩ་ལ་ཉལ། ལག་
 བཤིང་ལེའི་སྦྱོད་ཐོགས་ཤིང་། བཟང་པོ་རྟེན་གྱང་མི་ལེན་པ། ཀྱང་རྟེན་གཞན་དང་
 ཐུན་མོང་སྦྱོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་པ་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་

གསུངས་པ་འདི། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བ་འོན་ནམ་ཅི། །བདག་ལ་གཅེས་འཛིན་(༡༧)ཉེས་
 དམིགས་སོགས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལ། །དགོས་པ་ཅི་འདུག་བསམ་སྒོ་
 ཐོང་། །འཆི་བ་མི་རྟག་སྒོམ་པ་ཡི། །དགོས་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་དུས་ཀྱི། །མདུན་གྲབས་
 བསམ་སྒོ་ཀུན་སྒོང་བ། །མིན་པ་འདུག་གསུང་སོམས་དང་། །སྒྲོན་དུས་སྐྱོབ་པོ་དེ་ཕྱོག་
 པ་ཡི། །ཁྱུང་ཐོབ་རྣམས་དང་མཇལ་ན་དགའ། །མ་མཇལ་བ་ལ་ཐུང་ན་བྱེད། །དེ་དག་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་ཐུང་ནས། །གསུངས་པའི་གསུང་བཞིན་མི་སྒྲུབ་པ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་
 པ་འགལ་བ་ཆེ། །ཁྱུང་ཐོབ་རྣམས་དང་མཇལ་གྱུར་གྱང་། །ཁོང་རང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུང་
 གསུངས་པའི། །གདམས་ངག་འདི་རྣམས་ལས་ལྷག་པ། །ད་ནི་རི་རྒྱུད་གསུང་སྐྱོད། །
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་ཞིང་། །ཕྱག་ལེན་རི་ལྟར་མཛད་འདུག་བཞིན། །རང་
 གིས་ཉམས་སུ་ལོང་གིས་དང་། །དེ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། །མི་མེད་རི་སྒོང་དབེན་
 གནས་སུ། །སྒོད་པར་དགའ་ཞིང་འདུ་འཛི་ལ། །སྒྲོན་དུ་མི་ལྟ་ཁྱོད་ཉིད་སྒྲུབ། །འདུ་
 འཛིར་སྒྲོན་དུ་མི་ལྟ་ན། །རི་སྒོང་ཡིན་པས་ཅི་ལ་ཕན། །མི་དང་འདུ་ལོང་ཀུན་སྤངས་
 བ། །སྒྲིང་དགོན་ཡིན་གྱང་མི་གཞོད་ཀྱི། །སྒྲིང་དུ་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད། །ཉོན་དང་དགོ་
 སྒོང་སྒོ་གོས་མིང་། །དགོ་བ་ཉམས་ཤིང་མི་དགོ་བས། །བགོས་པའི་མི་ཡི་མཐུན་འཇུག་
 དང་། །རོ་བསྐྱུང་ཕོ་རྒྱུད་འདིས་ཅི་བྱེད། །ཆོ་འདི་རི་ལྟར་སོང་བ་སོང་། །མི་ཡི་མཐུན་
 འཇུག་བྱེད་རི་ཤི། །སྒྲུམ་པའི་ཞེ་མན་འཁྱོད་སྒྲོལ་དང་། །མི་ཡི་མཐུན་འཇུག་རོ་བསྐྱུངས་
 འདིས། །དགོ་བ་ཉམས་ཤིང་མི་དགོ་འགོ། །དྲིད་པོ་ཡོང་ལ་ཁད་འདུག་པར། ཁྱོད་
 ཀྱིས་ད་དུང་མ་རིག་གས། །སྒྲུབ་པ་བྱེད་ལོ་བྱས་གྱུར་གྱང་། །ད་དུང་སྒོ་བསྒྲེད་མི་འདུག་
 པ། །ཅི་ཡིས་ལན་པ་བསམ་སྒོ་ཐོང་། །ཐ་ན་ལུ་ཚུགས་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །ཆོ་འདི་འི་
 མདུན་མ་ཀུན་སྤངས་ནས། །མ་མཐའ་སྒྲུབས་འགོ་རང་ལ་ཡང་། །ཐིང་ཐུང་ནིས་ཐུང་
 འདྲིས་གྱུར་ན། །ད་ཅམ་ཁོང་ནས་སྒོ་བདེ་བའི། །མཚན་མ་རྟགས་བཟང་ངེས་པར་

ཡོང་། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་རང་ལ་ཡང་། རྒྱ་དང་འགྲོགས་ཤིང་གར་བསྐྱད་ཀྱང་། རང་
 རྒྱུད་རྟེན་བཀུར་ཞགས་པས་འཛིང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྲུག་དོག་མེ་ཡིས་བསྐྱེད། རང་
 རྒྱུགས་རེ་བ་ཆེས་པས་འཁོན། གཞན་རྒྱུགས་ཞེ་སྤང་སྒྲུལ་གྱིས་(༣༣)ཟེན། ཟེར་
 ལོའི་མི་ཁས་ལུང་བ་ཁེངས། གར་ལའང་ལེགས་སོ་ཟེར་མི་སྤྱིད། འདི་འདྲའི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་པ། ཐམས་ཅད་ཆོ་འདིའི་མདུན་མས་ལན། ཉིང་ནས་ཁྱོད་གྱིས་
 སྤྲོད་གོན་ནམ། རི་ཁྱོད་གར་དུ་སྤྲོད་ཀྱང་རུང་། ཉེ་གྲ་གཉེན་ཀུན་ལ་གྱི་བ་དང་། འདྲ་
 བ་གར་ཡོད་རོ་མི་ཤེས། རྒྱས་ཀྱང་མཐོང་ཆོར་མེད་པ་ཞིག་ གྱིས་དང་ལྷ་འདྲེ་མི་
 གསུམ་གྱིས། ཁྱོད་ནི་འོ་བརྒྱལ་མི་གཞུག་གི་ ཅི་བསམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ནས་
 ཡོང་། ཆོ་འདི་སློ་ཡིས་བཏང་བ་ལས། སྤྲུག་བསྐྱལ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེ། ཇི་འདྲ་བ་
 ཞིག་སྤྱི་བ་དེ། འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་ཀུན་ལ་མེད། སྟོན་པ་ཤུག་ཀྱི་ལོ་ཡིས། སྟོན་
 ཆོ་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པའི་དུས། བདག་གི་བསྟན་པར་ཆོས་གོས་ནི། རུང་སྤྱིག་སོར་བཞི་
 འཆར་བ་ཡང་། བཟའ་བཏུང་བསམས་བཞིན་མ་ཐོབ་ན། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་
 མི་ཐོབ་པར། ཁྱུང་ཅེས་བདེན་པའི་ཆོག་འདི་བཟོད། ཤུག་ཀྱི་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་ནས། འ
 ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་གནས་ན། ཁྱེ་བ་སྤྲོད་སྤྲུག་ལྷ་དག་གིས། མི་ལས་འདས་
 པའི་བསྟོན་བཀུར་བྱེད། ཉིང་བཞིན་མིས་ཀྱང་བསྟོན་བཀུར་བས། འཆོ་བས་ཐོངས་
 པར་མི་འགྱུར་གྱི། ཟུང་ཟུང་ཡིད་ལ་མ་སེམས་ཞེས། སངས་རྒྱས་བདེན་པ་གསུང་
 བས་གསུངས། ཉིང་ལྷར་ཆོ་འདི་སློས་བཏང་ཡང་། ཅི་བསམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཀྱུར་
 བ། ཅི་བསམས་འགྲུབ་པ་ལས་ལྷག་པའི། བསྐྱུབ་བྱ་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཆོ་འདི་
 སློ་ཡིས་མི་གཏོར་བར། འདྲུ་ལོང་མང་དུ་སྤྲོད་བྱས་ན། སྟོན་མེད་ཡིན་པར་སྤྲུས་ཀྱུར་
 ཀྱང་། ཁྱུ་དེ་ཆོས་པའི་སྟོན་ཡིན་པར། མི་ཡིས་ཐོག་མར་སྤྲོ་མཆུས་འགོངས། རང་
 སེམས་གྱིས་ཀྱང་ཆོར་ནས་འོང་། ལ་པོ་སྤྲུས་ཀྱང་ཞེ་གཞོང་ཞིང་། སུ་འཕྲིག་གཡང་ས་

མ་དག་བྱིང་། རྒྱུན་མེད་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱུར་ན། །དེ་འདྲ་ཡོང་དོན་ཅང་ཡོད་དམ། །
 ཡོན་ཏན་ཡོན་ན་ཆུང་སྤུལ་འང་། །གཏིང་ནས་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་འཆོར། །ཞེ་གཞོང་མེད་
 པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ཆོ་བྱུང་ལུག་མཐུག་ཅམ་འདི་ལ། །རྒྱས་ཁར་སྦྱིད་དར་སྤྲུག་པ་དང་། །
 ལྷོ་གོས་སྦྱིད་དར་མི་སྦྱིད་དང་། །མི་ཡིས་འབྲུ་(ཨ་བུ)དར་མི་འབྲུ་དང་། །མི་ཅིས་ཆེ་ཆུང་
 ལ་སོགས་པའི། །ཆོ་འདིའི་བསམ་སྒྲོ་བམས་ཅད་རྣམས། །མི་གཙང་བཞིན་དུ་དོར་
 བྱིས་ལ། །ཆོ་འདི་རི་ལྟར་སོང་བ་སོང་། །མི་གཙང་བྱི་ཡིས་བྱེར་དར་མཆུངས། །སྦྱིད་
 བའང་སྦྱིད་ལ་སྤྲུག་བའང་སྤྲུག་ །འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་སྦྱིང་རྩེའི་གནས། །མི་མཐོང་ཆག་
 འཛིག་སྤྲུ་ཅམ་མེད། །ལམ་ཟན་སྤྲུག་དགོས་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །ལུམ་པ་སྤྲད་ཅིག་བྱེད་རི་
 ཤི། །ནམ་དག་ལན་མ་འཁོར་བས་དགས་བརྒྱས། །གཉེན་ལན་མ་འཁོར་བས་གཉེན་མི་བྱམས་པ་སོགས་ལར་ན་སྦྱང་ནས་ཐོག་
 རྒྱུ་འོག་ནས་ཆུ་རྩོལ་ཡང་ཆོས་བྱེད་པ་བཞོལ་རི་ཤི་སྤྲུམ་པ་དགོས་སོ། །ལུགས་ཅིས་ཀྱང་མི་གཏོང་ལ། །
 འཕྲུལ་འཕྲུལ་གྱི་ཡང་ཅིས་མི་གཏོང་། །རྒྱས་ཁར་དབུལ་པོ་བྱུང་དོགས་གྱི། །ཐོན་
 ཆག་ད་ལྟ་ནས་བྱེད་ན། །དེ་འདྲའི་ཆོ་འདིའི་རྟག་འཛིན་ནི། །མུ་སྟེགས་རྒྱད་པོ་ལས་
 ཀྱང་ཡོད། །རྒྱན་གཞོན་བར་མ་བམས་ཅད་ཀུན། །བྱ་བ་བྱེད་འཕྲོ་ན་ར་ར། །ལོང་
 མེད་འཆི་བ་མ་མཐོང་ངམ། །འཕྲུལ་གྱི་སྦྱི་ཅིས་མི་སྦྱོང་བའང་། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་
 འདི་པ་ཡིན། །ཆོ་འདི་སྒྲོས་བཏང་སྟོགས་ན་མེད། །འཕྲུལ་འཕྲུལ་མདུན་མ་བྱེད་བྱེད་
 བས། །ཆོ་འདི་རངས་པ་འདས་ནས་འགྲོ། །ནམ་སྤྲུགས་ཞེས་བྱ་གཞན་ན་མེད། །འཕྲུལ་
 དང་སྤྲུགས་སོགས་གང་ཡིན་ཡང་། །ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་སྒྲོས་བཏང་བས། །སྤྲུག་སྤྲུར་
 བཅུགས་ནས་ཆོས་ལ་འབད། །ཆོ་འདི་སྒྲོས་བཏང་དེ་ལ་ཟེར། །འཕྲུལ་དང་སྤྲུགས་
 གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་། །དཀའ་སྤྲད་སྤྲུག་བསྐྱབ་བཟོད་མི་བྱས། །ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་
 སྒྲོས་མ་ཐོངས། །དེ་ལ་ཆོ་འདི་པ་ཞེས་ཟེར། །ཆོ་འདིའི་སྤྲན་ཆོགས་བསྐྱབ་པ་དང་། །
 སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པ་གཉིས། །སྤྲུ་ཡིས་མཉམ་དུ་སྐྱབ་པར་བྱས། །སྤྲུས་བྱང་

ལག་པས་ཐེག་པ་དང་། །བསྐྱབས་ཀྱི་ལ་ཆུ་བྱུང་གཅིག་གཉིས་པོ། །བགས་པ་གཅིག་
 ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་། །རྟག་ཏུ་འདོད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱང་། །འདོད་ཡོན་སྤེད་པ་སྒྲོང་
 བ་དང་། །ཕྱི་མར་འཛིག་རྟེན་སྒྲོས་བཏང་ནས། །དམ་ཆོས་སྐྱབ་པར་འོང་བ་ཡི། །བག་
 ཆགས་ལེགས་པར་འཛོག་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་བག་ཆགས་གཉིས། །
 མཉམ་དུ་ཡོང་ན་ཆོ་འདི་དང་། །ཕྱི་མའི་དོན་གཉིས་མཉམ་དུ་སྐྱབས། །རྟག་ཏུ་ཉོན་
 མོངས་རྗེས་(༤ན)འབྲངས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་རྗེ་རྒྱུད་འབྱུང་བ་དང་། །སྒྲོམ་པ་གསུམ་
 གྱི་རྒྱལ་བྱིམས་རྣམས། །ཆོ་འདིའི་འདོད་པ་སྐྱབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་རྗེ་རྒྱུད་བཏང་
 བས་སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་མཉམ་དུ་ཡོང་ན་ཉོན་མོངས་ཆེར་གཏོང་བ་དང་རྒྱུད་ཅུ་གཏོང་བ་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོས་
 ལ། དེ་བཞིན་གཞན་རྣམས་ལ་འདྲ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། །ཁ་རལ་སྒྲ་རལ་རལ་འབྲུག་ཀྱང་། །ཉེས་ལུང་བྱི་
 མས་མ་གོས་དང་། །རྟག་ཏུ་འཁོར་བ་རན་སོང་གི་ །རྒྱ་ཆོགས་ཁོ་ན་བསྐྱབས་ཀྱང་
 ཀྱང་། །འཁོར་བ་རན་སོང་ལས་ཐར་བའི། །ཐབས་ཡོད་ན་ནི་ཆོ་འདི་དང་། །ཕྱི་མའི་
 དོན་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱིས། །རྟོན་དང་བཀྲའ་སྟོ་བཟའ་བཏུང་སོགས། །རྣམ་གཡེང་
 གིས་ནི་དུས་འདས་ཀྱང་། །ཅི་གཅིག་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ། །ཉན་རང་གི་ལམ་ཞུགས་
 གྱིས་ནི། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་བསྒྲོག་པ་ལྟ་བུའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ཡིན། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བར་བྱུང་བྱེད་
 བས་ནི་དེ་ལས་བརྒྱ་འབྱུང་གིས་ལྷག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དལ་འབྱོར་རྟོན་དཀའ་འཇམ་མི་རྟག་པ་
 ལས་འབྲས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོགས་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་རྣམ་གཡེང་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་བྱུ་བའི་གནས་མེད་ལ། །ཆོ་འདི་
 ཕྱི་མཉམ་དུ་ཡོང་ན་རྣམ་གཡེང་གི་དུས་འདའ་བ་དང་རྣམ་གཡེང་སྐྱངས་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོས་སོ། །བརྩོན་པས་
 མི་ཆོ་འབྱོར་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནས། །སྒྲུ་མ་གོང་མ་རྣམས་
 གྱི་བར། །གསུང་རྣམས་རི་བཞིན་སྐྱབ་པ་དང་། །གསུང་ལ་རྒྱབ་འགལ་བྱེད་པ་གཉིས། །
 མཉམ་དུ་ཡོང་ན་ཆོ་འདི་དང་། །ཕྱི་མའི་དོན་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱིས། །གལ་ཏེ་མཉམ་དུ་
 མི་ཡོང་ན། །ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་སྐྱབ་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་སྐྱབ་པ་གཉིས། །

མཉམ་དུ་ཡོང་ངམ་བསམ་སྒྲོ་བོངས། །འོ་ཀྱང་ཁོ་བོས་མི་ཚོས་གཙང་ཤེད་དུ་ཚོས་པར་འཛིག་རྟེན་མཐུན་ནོ་
ཞེས་བཤད་པ་དང་འདི་གཞིས་འགའ་པར་མི་བསམ་སྒྲེ། ཚོགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཅེས་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཁུང་མེད་པས་སོ། །མངས་
རྒྱས་འགྲོ་ལ་ཕན་དགོངས་རྣམས། །ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྒྲེ་འགྱུར་བ། །འགོག་པར་
མཛད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ། །སྒྲེ་བར་དོགས་པའང་འགོག་
མཛད་ཅིང་། །རྟེན་དང་བཀུར་སྟེ་བཟའ་བཏུང་སོགས། །རྩོལ་བས་བསྐྱབ་པ་ལྟ་ཅི་
སྒྲོས། །(༧༦)རྩོལ་མེད་དེའི་ཕྱིར་ཆོའདིའི་འདུ་མེད་ནི་རྩོལ་བས་མི་སྐྱབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་རྩོལ་མེད་དུ་བྱུང་ཡང་འགོག་
དགོས་སོ། །བོ་བ་པ་ལེན་པའང་འགོག །འཆར་བ་འཛོག་པ་སྒྲོང་བ་དང་། །གསེར་དདུལ་
ལེན་པའི་སྤང་བ་དང་། །ཡང་ཡང་ཟ་དང་སྤངས་པ་ཟ། །དུས་མིན་གསོག་འཛོག་བྱིན་
ལེན་མེད། །འོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ལ་སོགས་པའི། །བཅས་པ་རྣམས་ལ་བསམ་སྒྲོ་
བོངས། །དེ་རྣམས་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་རྩོལ་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དགོངས་ལྟོ་ཞེས་པས་ཚོག་ཟེར་བ་སོགས་མི་གདའ་
བ། ཆོའདིའི་བདེ་སྦྱིད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྦྱོད་པ་ནི། །ངན་སོང་ཁོ་ནའི་
རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། །རྩོལ་བྱིས་པས་མ་གཏམ་སོགས་བསྒྲུམས་
ཀྱང་། །མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་རྒྱ། །རང་ཉིད་གཏན་བརྒྱག་ཁོ་ན་ཡིན། །
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱོད་པ་ནི། །སྒོན་གྱི་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་། །འདིར་ནི་འཛིག་
རྟེན་ལ་ཆགས་པ། །བྱི་མ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཅན། །ཆོས་ལས་རྒྱབ་བྱོགས་ཁོ་ནར་
འགྱུར། ཆོའདིའི་བདེ་སྦྱིད་འདོད་པ་སོགས། །འདོད་ཆགས་ཞེས་དགའི་ཐུག་གིས། །
བསྦྱོད་པའི་ལས་རྣམས་མི་དགོ་བ། །ཡིན་ཞེས་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་གསུང་། །ཆོའདིའི་
འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ལ། །སེམས་ཁ་ལེགས་པར་ཁེངས་པ་དང་། །བྱས་ཟིན་ཆར་ཟིན་
འབྱུང་མི་སྲིད། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་བྱས་ཀྱང་ཀྱང་། །བྱེད་དགོས་སྤར་བས་མང་དུ་
འགྲོ། །དགོས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱུག་བསྐྱལ་མང་། །བྱས་གྱིན་བྱེད་དགོས་མང་དུ་འགྲོ། །སེམས་
ཁ་ཁེངས་པ་ཡོང་མི་སྲིད། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བའི་ངན་མཆོང་རྣམས། །ཤེས་ནས་སུ་ཞིག་

སྒྲིང་མི་བྱེད། །བྱས་ཟིན་ཆར་ཟིན་མི་ཡོང་ན། །མ་བྱས་པ་དང་བྱད་ཅི་ཡོད། །ཐམས་
 ཅད་སྒྲོས་བཏང་བསྟན་གྱུར་གྱང་། །མ་ཟིན་པ་ལས་ལྷག་མི་ཡོང་། །ཆོ་འདིའི་དགོས་
 བའི་བྱ་བ་ལ། །གྲུ་བཞི་ལྷམ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །སྒྲིང་དེ་ཐིག་གི་བ་ཅམ་ཡང་། །ཨེ་ཡོང་
 ལྷམ་པ་བྱོད་མ་བྱེད། །བྱ་གཞག་འབྲ་བར་ཆར་དུས་མེད། །འདོད་སྒོ་འབྲ་བར་ཟད་དུས་
 མེད། །སེམས་ཁ་འབྲ་བར་ཁེངས་དུས་མེད། །གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཉོག་དང་། །
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་རབ་དང་། །བར་མ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོགས་ལྷགས་སོགས། །རང་
 ཐག་ལྷག་ཚུ་(༥༣)བཅད་པ་བཞིན། །བྱེད་འཕྲོ་བད་ཀྱིས་ཆོད་ལ་ཞོག། །བྱ་གཞག་ཁ་
 རལ་སྒྲ་རལ་ཐོང་། །མགོ་ཆག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་རྒྱུ་ཐོང་། །ཡོང་བ་བྱེད་ག་ཐམས་ཅད་
 ཞོག། །ཀྱུན་ལ་སྒྲིང་ལས་ཚུང་དུར་སྟོད། །ཡུལ་ནས་འབྲོས་འདོད་ཁལ་འཇལ་ལྷར། །
 བ་མེད་ཕྱི་ཐེབས་མེད་ལ་ཐོང་། །དག་ལ་དག་ལན་མ་གྲུབ་ཅིང་། །གཉེན་ལ་གཉེན་
 ལན་མ་གྲུབ་པས། །མི་རྣམས་ཀྱུན་གྱིས་བརྟན་པའི་གནས། །མདུན་དུ་འཁོར་མཁན་
 མི་གཅིག་མེད། །མི་མཐོང་མེད་ཅིང་ཆག་འཛོག་མེད། །སྒྲིང་རྗེའི་གནས་ལ་མི་ཆོ་
 སྒྲོལ། །བ་མེད་སྒྲོས་བཏང་འདི་འབྲ་ཞོག། །མ་བྱུང་དམ་ཆོས་རི་ལྷར་ཡོང་། །བྱ་བ་ཅུང་
 ཟད་ཅམ་རེས་གྱང་། །དགོ་སྒྲོར་མང་དུ་གཅོག་ལུས་ན། །བྱ་བ་མང་པོས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །
 ཐམས་ཅད་ཆེ་བཞག་ཚུང་བསྐྱར་གྱིས། །ད་རེས་དམ་ཆོས་སྐྱབ་དུས་འདིར། །ཆེ་བཞག་
 ཚུང་བསྐྱར་མི་བྱེད་ན། །གང་ལ་བྱེད་པ་བསམ་སྒོ་ཐོང་། །མ་ཁེབས་པ་དང་མ་སུམས་
 པ། །སྤྲུག་གྲོང་གར་བྱུང་བྱུང་དུ་ཆུག། །ཐམས་ཅད་གཡབས་འོག་མདའ་ཆག་ཐོང་། །
 ཕྱིས་མེད་ཡན་པར་བོར་ལས་ཞོག། །དོན་མེད་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ལ། །སྤྲུག་གྲོང་མང་དུ་
 ཁུར་ལུས་ན། །སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་སྤྲུག་གྲོང་ནི། །ཡོད་བཞིན་ནོར་བུ་བས་གྱང་
 ལྷག། །ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་སྒྲོས་བཏང་བས། །སྤྲུག་གྲོང་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་གྱུར་ན། །བྱེད་ཉེས་
 བྱས་པས་བྱུང་བ་མིན། །ཆོ་སྒྲོས་བཏང་བས་བྱུང་བ་ལ། །དགའ་བ་སྒྲོམས་ལ་བྲ་མ་

མཆོད། མདོར་ན་དམ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི། བསམ་སྒྲོག་པ་ཡང་རྒྱུར་མ་འདུག །དལ་
 འབྱོར་རྟེན་པར་དཀའ་ལུགས་ལ། སྐད་ཅིག་མི་ཉག་སྒྱུར་དུ་འཛིག །གཏིང་མཐའ་མི་
 མདོན་ལའོར་བ་ཡི། རྟུག་བསྐལ་རྒྱ་མཚོ་འདིར་ཚུད་ནས། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་སྟོང་
 རྣམས། །འཕྱར་གྱིན་སྟོང་བ་སུ་ཡིས་ཤོད། །ལུས་ལ་ནད་མེད་ཆས་ག་འཛོམ། །བཟའ་
 རྒྱུ་མ་ཐོངས་མི་མཐོང་ཡོད། སྦྱིད་པར་བྱུང་ན་ཆོས་དྲན་ལ། རྟུག་པར་བྱུང་ན་ཆོས་མི་
 དྲན། སྦྱིད་པོ་ཡོང་ཡོང་འདྲ་ན་བྱེད། རྟུག་པོ་ཡོང་ཡོང་འདྲ་ན་བཤོལ། སྦྱིད་ན་ཆོས་
 ལ་སྒྲོའི་ལེ་ཞིང་། །(༡༦)རྟུག་ན་ཆོས་ལ་སྒྲོ་མི་ལེལ། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཞག་ཕྱོ་ཕྱོ་ཕྱོ། །
 འདོད་པའི་བསམ་བ་བྱ་དུ་བྱ། ཆོས་མིན་ཡིད་ལ་ལ་ལ་ལ། །གང་དྲག་ཐེ་ཆོམ་ཚུབ་
 ཚུབ་ཚུབ། ཆོ་འདིའི་རྒྱུར་བ་བཏེག་བཏེག་བཏེག་ བྱི་མའི་བྱ་བ་བཤོལ་ལོ་ལོ། ཆོས་
 གྱི་བསམ་བ་ཡ་ལ་ལ། །དད་པའི་རྒྱུར་བ་འདྲེད་འདྲེད་འདྲེད། སྦྱིད་འདོད་པ་ཡིས་
 རྟུག་པོ་ཕྱོར། །པོ་ཆོད་པོ་ནི་ཐལ་ཁུང་ལྱུང་། །སྒྲ་མགོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཐར་འདོད་ཀྱི་གཏད་པ་
 བཞི། རྩོ་རྩོ་གསུམ། མེད་དགག་གསུམ། བུད་སྟེགས་ཐོབ་གསུམ་སྒྱུར་དགོས་གསུངས། དར་པོ་བཞི་ནི། སྒྲོ་ཐུགས་ཆོས་ལ་
 གཏད། ཆོས་ཐུགས་སྒྱུར་ལ་གཏད། སྒྱུར་ཐུགས་སྟོགས་རིང་འཆི་ལ་གཏད། སྒྲི་ཕྱོག་ཐུག་ཅིག་ལ་གཏད། རྩོ་རྩོ་གསུམ་
 བྱི། ཐེབས་མེད་རྩོ་རྩོ་ཕྱོར་ལ་གཏད། ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩོ་རར་དང་འགྲོགས། ཁྲེལ་མེད་རྩོ་རྩོ་ཐེས་ལ་འཛོག །གསུམ་པ་གསུམ་ནི།
 བྱུང་མེད་ཡོང་མེད་འཛོན་མེད་གསུམ་མོ། བྱི་མ་གསུམ་ནི། མི་ཁྱུ་ནས་བྱུང་། ཁྲི་གལ་སྟེགས། ལྷ་གལ་ཐོབ་ཅེས་པའོ། བྱུང་མེད་
 བྱི། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་པ། ཡོང་མེད་ནི་ད་ལྟ་འཆི་སྟུང་པ། འཛོན་མེད་ནི་གཟུང་འཛོན་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་པ་སྟེ། དེ་
 རྣམས་ཡིད་ལ་བཅངས་པ་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩོ། བྱི་ཐེབས་ཡེ་མེད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ཐེབས་མེད་རྩོ་རྩོ། དོན་མེད་ཀྱི་ཁྲེལ་ལྷས་ལ་མི་འཛོམ་
 པ་ཁྲེལ་མེད་རྩོ་རྩོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས། ཉོན་དང་སྒྲེ་པོ་སྒྲོ་ལྷན་
 རྣམས། སྦྱིད་འདོད་ཐོག་མར་རྟུག་རྒྱུར་དགོས། ཁ་མོ་མ་ཕྱོར་མར་མི་ཕྱོར། །རུ་རེ་
 བྱོ་བ་མ་བྱས་པར། ཆོད་རེ་བྱོ་བའི་བསམ་མི་ཕྱོར། ཁ་ཡིས་ཞིམ་པོ་ཟ་འདོད་ན། །ལག་
 པ་ལྷགས་འདྲའི་བསྐྱན་སྒྱུབ་དགོས། །ཟ་བར་འདོད་ལ་བྱིན་པ་འདར། །མི་རོར་འཇབ་

བ་ལ། ཆོས་མྱིར་དཀའ་སྤྱད་དཀ་བསྟེན་ནས། ཟུར་དུ་གིན་མི་དགའ་རེ། ཚུ་ཡི་
 སློག་ཆགས་ལ་འཛེམས་ནས། ཁ་འབྱངས་སྒོམ་པས་གིར་བཅུག་དང་། ཁ་བཅུག་པ་
 གཉིས་རི་ལྟར་བྱང་། ལོ་རྒྱས་དེ་ལ་བསམ་སྒོ་བྱང་། ཏྲག་ཏུ་བྱང་མིད་ལ་དང་། ལྟུ་
 སྒྲུ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱིས། འཆི་ལ་བྱག་པ་བྱང་བྱར་གྱང་། སློག་ལ་
 བངས་པ་ཨེ་བྱས་ལྟོས། འཛིག་རྟེན་མྱི་མ་ཡོད་ན་ནི། ཆོས་ཀྱི་སློགས་སུ་གི་བ་ལས། ལྟུ་
 བར་པར་འཕགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འཛིག་རྟེན་མྱི་མ་མེད་ན་ནི། བདེན་ན་དེ་(༥བ)
 འབྲེལ་གཏམ་རེ་སྟན། ཟུར་དུ་ལུས་སློག་འདི་སྤངས་ནས། སྤྱག་བསྐལ་ཅི་ཡང་འབྱར་
 མི་དགོས། ཏེ་འབྲེལ་བ་ཆེས་ལེགས་ཀྱི། རི་ལྟར་བྱས་གྱང་སྤྱག་བསྐལ་བའི། ལུས་
 ངན་འདི་འབྲས་ཅི་ཞིག་བྱེད། སྟོན་ཆད་ས་ཡི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི། ལུས་སྤངས་སྤྱག་
 བསྐལ་ཁྱོད་གྱར་གྱང་། བཅ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་མ་བྱང་། ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མྱིར། གིན་
 རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེད། ཏེ་བས་དག་སྒྱུར་སྒོ་གོས་མིང་། སྤྱིར་ཡང་ཐར་འདོད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས། འདུ་ཡོང་ཐམས་ཅད་སྤངས་ན་ལེགས། ལྟུ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས་
 བ་ལེགས། ཁྱོད་ལ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡིས། བརྒྱག་པར་གྱུར་དོགས་མ་གཏོགས་
 བ། ཏེ་བུལ་ཐོངས་བྱང་དོགས་ཡེ་མི་དགོས། རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡོང་བའི་ཐབས། མི་
 རྣམས་དད་དུ་རེ་བའི་ཐབས། ཁ་འཛམ་སྒྲུ་མཁས་རོ་འཛིན་མཁས། རློག་ཏུ་དུག་
 རྒྱལ་གྱོན་བྱེད་ཅིང་། ཏེ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ཐོགས། ཚུ་ལ་འཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་
 སྤྱོད་པ་ལ། བཅ་ཡང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་ཞོག སྤྱིར་ཡང་འཆོ་བས་མ་ཐོངས་ཙམ།
 ཁྱོད་ལ་བྱང་བ་འདི་དག་ནི། ཏེ་ཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒོ་བཀལ་བའི། བྱགས་རྗེས་
 བྱང་བ་མ་གཏོགས་པ། ཚུ་ལ་འཆོས་མཁས་པ་བྱས་པ་ཡིས། མི་སེམས་ཟེན་ནས་བྱང་
 བ་མིན། ཚུ་ལ་འཆོས་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ནི། མི་ཡིས་བྲེལ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཚུ་ལ་
 འཆོས་སྤྱོད་པ་སྤངས་པ་ནི། སྤྱི་བོ་དད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན། མི་རྣམས་དད་དུ་རེ་

- 308 -

སོང་གསུམ་ལ་བསམས་བྱས་ན། །བསྐལ་བ་མཐའ་ཡས་གངས་མེད་པར། །སློ་
གཙོད་འདི་འདྲ་བསྟེན་ཅིག་དང་། །རན་སོང་གསུམ་ལས་ཐར་ཞེ་ན། །དེ་ཡང་རྟེན་པ་
ཡེགས་རྟེན་ན། །ཆོ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡི། །ལམ་དང་སྤྲོད་ཆོ་འདི་འདྲ་ཡི། །
དཀའ་སྤྱད་དཀའ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། །གསོད་པའི་ནག་ཅན་མིག་སྤྱད་བས། །ཐར་
ན་དཀའ་བ་དྲན་པར་མཛོད། །འཛིག་རྟེན་སློ་ཡིས་མི་གཏོང་བར། །འདྲུ་ལོངས་སྤྱད་
ན་འདྲུ་ལོང་གི། །དྲག་ཤོས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི། །སྦྱིན་གཏོང་བྱེད་པ་ཡིན་གྱུར་གྱང་། །
དེ་ཡང་དང་པོའི་ལས་ཅན་གྱི། །སློ་ཉེས་གོས་ཉེས་མཐར་ཐུག་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
བསམས་བྱས་ན། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལ་འདི་ཡིན་དང་། །འདི་མིན་ངོས་བཟུང་མི་འདུག་
གས། །འཛིན་(ཡབ)པ་སྤང་ངོ་སྟམ་དུ་སྟེ། །འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་མ་གོ་བའི། །རྟགས་དང་
མཚན་མ་ཐ་ཆད་ཡིན། །བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་བསམས་བྱས་ན། །སྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་མི་
བྱེད་པར། །རང་འབྲིས་མེད་པར་ཟང་ཟིང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ཡིས། །
སེམས་ཅན་ཡན་འདོགས་བྱ་སྟམ་སྟེ། །དེ་ནི་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་ཡིས། །གཞན་དོན་
བྱེད་ཚུལ་མ་གོ་བའི། །རྟགས་དང་མཚན་མ་ཐ་ཆད་ཡིན། །སྦྱིན་གཏོང་ཆེན་པོ་ལྟ་
སྟོས། །ཁུང་དུ་ཡིས་གྱང་དགེ་སྦྱོར་གཙོག་ །དགེ་སྦྱོར་བཅག་ནས་སྦྱིན་གཏོང་ལ། །སྟོང་
པོར་འཛིན་པ་དེ་དག་ནི། །རྒྱ་མཚོ་དོར་ནས་མིག་རྗེས་གྱི། །ཁུ་ལ་ལེན་པར་བྱེད་དང་
མཚུངས། །དགེ་སྦྱོར་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས། །འཆི་བ་མི་རྟག་གཅིག་སུ་ལ། །གཡེང་བ་
སྤངས་ཏེ་བསྐྱེམས་ན་ཡང་། །བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱད་པ་དང་། །སྐྱིབ་པའི་ཆོང་
ཆོང་ཐེག་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་སྐྱུ་ལ་དྲག་འཛོམས་པ་དང་། །དགེ་བ་བསྐྱུལ་ཞིང་
མི་དགེ་སྟོང་། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བར། །བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་བརྒྱ་ཆ་ཡང་། །སྦྱིན་
གཏོང་ཅམ་གྱིས་བྱེད་མི་བྱས། །སེམས་ཅན་སྟོང་གི་ཐུགས་བཞག་ནས། །སྐྱབ་པ་ཅེ་
གཅིག་བརྩོན་པ་སོགས། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ། །ལྷ་ཁད་གང་ཉེ་བྱེད་པ་

ནི། །སེམས་ཅན་པན་འདོགས་སྒྲུ་མེད་ཡིན། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་པ་ཡང་ལ་པན་འདོགས་
 རུང་ཟད་ཅམ་མིན་པར་ནམ་མཁས་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་སྟེ། བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་ཀྱིས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྤྱད་དུ་ཐོབ་ཡོང་བས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། དཔལ་ཞིང་མོངས་པའི་བྱ་བརྒྱ་ཡི། །མ་ཡིས་
 བྱིས་དུ་གནས་པ་ཡིས། །འབྲུལ་གྱི་སྦྱོང་རན་ཅམ་ཞིག་བྱེད། །པ་ཡིས་ཐག་རིང་རྒྱ་ཡུལ་
 བྱིན། །དཔལ་དང་བུལ་བའི་ནོར་བྱིན་ན། །པ་མ་དེ་གཉིས་སུ་རྣམས་ལ། །པན་
 འདོགས་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ལྟར། །དོན་འདིར་ཡང་ནི་ཤེས་པར་མཛོད། །མོས་སྦྱོད་ས་
 ལ་གནས་པ་ཡི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །འགྲོ་དོན་གང་བགྱིས་དེ་
 དག་ཀྱང་། །པལ་ཆེར་དོན་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས། །རྒྱལ་བ་མ་པམ་པ་ཡིས་གསུངས། །
 དཔུ་ཤོད་མ་རུངས་སེམས་ལྟན་པའི། །སྟིགས་དུས་མི་ལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །སྦྱོང་གསུམ་
 སེམས་ཅན་བསད་པ་བས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཆོས་གཅིག་བསྟན། །(༥༧)དེ་ནི་སྟིག་
 པ་ཆེ་བར་གསུངས། །པ་ནས་ཡོངས་སུ་མ་དག་ཆོས། །མི་འབྱུང་བ་ཡི་གདེར་ཐོབ་
 པའི། །སྟིགས་དུས་སྦྱེ་བོ་ཇི་ཅམ་ཡོད། །མདོ་ཡི་རྣམ་གངས་སྦྱོང་སྟག་བཟུང་། །བསམ་
 གཏན་བཞི་ཐོབ་ཆོས་སྒྲུབ། །སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་སྦྱེ་བོ་ཡིས། །བཀྱར་སྟེ་བགྱིད་པའི་
 ཆེན་པོས་ཀྱང་། །རང་རྒྱུད་བཏན་པ་མ་ཐོབ་པར། །ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཡི་བྱུགས་ཁུར་གྱིས། །
 ཉེས་པར་སྦྱོད་པས་གོས་ཀྱུར་ཏེ། །བསྐྱེད་པར་དཔལ་བ་སྦྱོང་འགྱུར་ཞིང་། །མཐའ་
 མེད་འཁོར་བར་འབྱུམས་དགོས་པ། །བྱུང་བའི་རྣམ་གངས་ཤིན་ཏུ་མང་། །དེ་འདྲའི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཆ་ཡང་། །མེད་པའི་སྟིགས་མའི་སྦྱེ་བོ་ལ། །ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་བསམས་
 བ་ལེགས། །དངོས་པོ་བསགས་ཀྱིན་གཏོང་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་
 སྟེ། །སེར་སྒྲ་མ་ལུས་ཆར་བཅད་ནས། །སེམས་ཀྱི་གཏོང་སེམས་རྫོགས་པ་ཉིད། །སྦྱིན་
 པའི་པ་རོལ་བྱིན་པར་གསུངས། །གཏོང་སེམས་སྟེལ་དང་སེར་སྒྲ་གཅིད། །འདྲུ་འཛིར་
 ཅི་ཅམ་ལྟས་པ་དེ། །དཔེན་པར་ལྟས་ཤིང་དཔེན་གནས་སུ། །རྒྱལ་ལྟས་འདྲུ་འཛིར་རྒྱལ་

མི་རྒྱུ། མི་ག་རྗེས་ཀྱི་ལས་ཁྲོལ་བ་གར་། སྤྱི་ན་གྱི་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས། རྩེ་ཆེན་སྤྱི་
 ལས་གཞོན་པ་ཆེ། ཇི་བཞིན་འདྲུ་ལོང་ཅན་དག་གིས། ཇོ་ཤོས་པོ་མང་དུ་བཏང་བ་
 ལས། ཇི་ཤོད་བས་མཐར་གནས་པ་ཡིས། རྩུང་བད་ཅམ་ཞིག་བཏང་བ་ནི། སེར་སྒྲ་
 གཅོད་ཚབས་དེ་ཆེ་ཞིང་། གཏོང་བའི་སེམས་པ་དེ་སྤུལ་ཆེ། བས་མཐར་རྩུང་བད་
 གཏོང་རྒྱས་པས། ལག་ཏུ་བྱུང་ན་དཔག་མེད་ཀྱང་། ཆོག་སེམས་མེད་བདེ་སྤྱུག་གཏོང་
 བར་རྒྱས། འདྲུ་འཛིན་རྩུང་བད་གཏོང་མེད་པས། ཆེན་པོ་རི་ལྟར་གཏོང་བ་རྒྱས། ཇི་
 དེས་ན་ལག་ལེན་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་། འདྲུ་འཛིན་གནས་ལས་དབེན་པའི་གནས། སྤྱིན་
 པའི་གོམས་པ་ཆེས་ལྷག་ན། བསྒྲོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཇོ་ཤོས་པོར་གཏོང་
 སེམས་སྒྲོམ་རྒྱས་པས། ཇི་འདྲུ་འདྲུ་འཛིན་རི་ལྟར་འབྱུང་། གཏོང་སེམས་བསྒྲོམས་
 པ་ཡོད་མིན་ན། གཞན་ལ་དེས་པོ་གཏོང་བ་ཡི། རྣམ་གྲངས་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་
 ཀྱང་། སྤྱིན་པའི་གོམས་པ་རྫོགས་པ་ལ། ལན་པ་རྩུང་(འབ)བད་ཡོད་མིན་ཏེ། ཇི་
 བྲལ་འཇལ་མི་ཡིས་བྲལ་གྱི་ཕྱིར། ཇོ་ཤོས་པོ་མ་ལུས་གཏོང་བ་དང་། ལ་མ་སྤྱད་པ་
 མེད་ཕྱིར། ཇོ་ཤོས་པོ་མང་དུ་གཏོང་དང་མཚུངས། ཇི་སེམས་ཆེ་འདིའི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་
 གཏོང་བ་ལ་སོགས་མ་ཡིན་པར། གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྤྱིན་པའི་ཕར་
 ཕྱིན་རྫོགས་པ་ཡི། བས་མཚོག་ཡིན་ཏེ་སྤུལ་ཡང་། ཇོ་ཤོས་པོ་ཅི་ཡང་མི་སྤྱེར་
 བའི། བས་མ་པ་མང་དུ་བསྒྲོམས་བྱས་ན། སེར་སྒྲ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན། ཇི་
 བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་སོགས། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིན། ལུས་དང་
 དག་གམ་ཕྱི་རོལ་གྱི། ཇོ་ཤོས་པོའི་སྤྱིང་དུ་མི་འཛིག་གི། སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་རྫོགས་
 ཅམ་ལ། འཛིག་པ་ཡིན་པར་གཤེས་བྱས་ལ། ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་འདོད་ན། ཡོན་
 ཏན་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་ལ། ཇོ་ཤོས་པོར་བྱ་ཡིས་ལུས་དག་གི། བྱ་བྱེད་ལ་ནི་དགའ་
 མི་བྱ། རྩེ་ལ་གཞོན་པ་མང་བྱུང་ན། རྩུང་དུ་ཕན་པར་མི་འབྱུང་ལྟར། འདྲུ་འཛིན་

པའི། གོ་སྐབས་མེད་ཅིང་ཆོ་འདིར་བྱས། བྱི་མར་མི་ཐོབ་གོ་སྐབས་མེད། འདྲུ་འཛི་
 གཡེར་བ་མ་སྤངས་ན། མཐའ་མེད་རན་སོང་འབྱམས་འགྱུར་ལ། ལེགས་པར་
 བསྐྱེམས་པའི་སྒྲིབ་གྱིས་ནི། མཐོ་རིས་སུ་ཆོག་མཐོ་ཐོབ་གྱུར་གྱང་། སྒྲིབ་པ་བཏང་
 བའི་སྒྲུལ་མི་ནི། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་མང་བས་ན། རོན་མང་བ་དང་བྱ་བ་མང་། །
 སྒྲིབ་གྱི་གོམས་པས་གཡེར་བ་ལ། སྒྲིབ་དུ་མི་མཐོང་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཡོན་ཏན་བལྟ་
 ཞིང་དེ་ལ་དགའ། བྱ་བ་མེད་ན་དེས་མི་ཚུགས། ར་ལྟ་མི་དཔོན་རྣམས་ལ་བརྒྱ་ཐག་ཙམ་རེའི་ཡར་
 འགྲོམར་འགྲོ་ཙམ་རེའི་ཟིང་ལོང་བ་མེད་པའོ། ཁ་མཆུང་གཙོང་རལ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་ཤེལ་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་སྒྲིབ་དུ་པཅི་
 ཞིང་དེ་འདྲ་མེད་ན་མི་ཚུགས་པ་བཞིན་ནོ། སྒྲིབ་ནས་བག་ཆགས་མ་བཞག་ཤིང་། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 མ་སྤངས་བཞིན། བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་གནས་མེད་ལ། བསམ་གཏན་འདོད་ན་
 བཤད་ཟིན་ལྟར། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་གཏོང་དགོས། རྟུག་རྩལ་གྱི་ཞིང་
 ཟས་རན་ཟ། མི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་རྗེའི་གནས། འདི་འདྲ་བདག་གིས་མི་རྣམས་
 ཞེས། དེས་ནི་སྒྲུབ་པ་བྱེད་མི་རྣམས། རྒྱ་ལམ་སྒྲུབ་པར་ཞུགས་གྱུར་གྱང་། སྒྲིབ་ནས་
 བསམ་གཏན་བག་ཆགས་མེད། རལ་བ་བསྐྱེན་གྱང་ཐོབ་དཀའ་བས། དེ་ནི་སྒྲུབ་
 ལས་ལོག་པར་འགྱུར། དེ་ཆོ་མཐའ་མེད་འཁོར་བར་འབྱམས། ཆོ་འདིར་འཛིག་རྟེན་
 (༡༠ན)སྒྲོས་བཏང་བའི། བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཞག་བྱས་ན། འདིར་ནི་བསམ་
 གཏན་ལ་སོགས་པའི། ཡོན་ཏན་ཐོད་སྐལ་མ་སྒྲིམ་གྱང་། བྱི་མར་བག་ཆགས་སང་
 པ་ཡིས། སྒྲུག་ནད་ཅན་ལ་ཟས་བྱིན་བཞིན། འཛིག་རྟེན་སུ་ཆོག་མཐོ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་
 ལ། ཡིད་འབྱུང་ཞིན་པ་ལོག་གྱུར་ནས། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བཏང་སྟེ། རྟུར་
 བྱོད་བས་མཐར་སྤྱོད་པ་ཞིག ཞེས་ནས་ཞིག་འགྱུར་སྟམ་དུ། དེ་ཡི་དོན་དུ་བཅོམ་
 པར་འགྱུར། རྒྱ་ཆོག་ཆོང་བས་ཆོག་མེད་དུ། བསམ་གཏན་སོགས་གྱང་ཐོབ་
 འགྱུར་ཏེ། རྟུང་བོ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར། ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་

ཞེན་ལའི་སྐུ་གཙོད་ལདི་བཙུན་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབེན་གནས་ཕུ་རྒྱལ་
ཏུ་སྐྱུར་བ་ལདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལའོར་
བ་ཇི་སྤྲོད་དུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༡༡། །མདུན་ལེགས་མ་བཞུགས་སོ། །

བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །སྤྱུ་མེད་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྐྱབས། །
གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་དགུ་འབྱུང་། །སྤྱུ་མེད་སྤྱུ་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། །སྤྱིགས་མའི་
མི་ཀྱན་མཐོང་ཅ་ན། །སྤྱུང་པའི་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བྱུ་པའི་བསྟན་ལ་རབ་
ཏུ་བྱུང་། །རིགས་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་བྱས། །བསྟན་པའི་ཞབས་འདྲེན་ངས་མ་བྱས། །
འདི་ནི་མདུན་མ་ལེགས་པའི་ཆད། །ཁོ་ཐག་ཆོད་པའི་ཐོས་པ་བྱས། །བྱད་པར་ས་སྟེང་རྟེན་
དཀའ་བ། །སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ལ། །རྟུ་གར་ལྟ་སྟོམ་མ་ཡིན་པའི། །གནད་
རྣམས་མི་འཕྱུག་གཟེར་ཞིག་ཐེབས། །ཟེར་ཆད་ཁ་བྱིར་ང་མི་འབྱར། །འདི་ཡང་མདུན་
མ་ལེགས་པའི་ཆད། །མ་ཆོར་ཡོན་ཏན་སྤྱེ་བའི་གནས། །ཐོས་པའི་དོན་ལ་བསམ་པ་
དང་། །སྟོམ་པ་ཡུན་བསྐྱར་ལེགས་པར་འབད། །འདི་ཡང་། །ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མེད་ཆོག་
ཤེས་བསྟོན། །ཁོར་བྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་མ་དགོས། །སྤྱིག་པས་མ་གོས་ཨ་ཅང་ཆེ། །
འདི་ཡང་། །འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་བསམས་པས། །བཟའ་བཏུང་གོས་སོགས་
ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་བྱུང་། །འདི་ཡང་། །བྱད་པར་སྤྱེ་
བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །མ་ཆོར་དགུ་བོ་གདུག་པ་ཅན། །རྩ་ཆར་བཅོན་དུག་ལྟ་བུར་
སྤངས། །ཐོག་མར་དབེན་བསྟེན་རང་རྒྱུད་བཏུལ། །འདོད་ཡོན་ལཱི་བ་བཅོན་ཐབས་
བཅད། །འདི་ཡང་། །འགྲོ་བ་ཉི་ལྔ་སྤྱོགས་རིས་མེད། །ཐམས་ཅད་ཕན་བདེའི་རྒྱར་
ཤེས་ནས། །ཁུ་གཅིག་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་སྤྱངས། །འདི་ཡང་། །བདེ་ལེགས་ཅ་བ་སྤྱུ་མ་
ལ། །མོས་གུས་གནད་དུ་བསྟུན་ནས་སྤྱངས། །སྤྱུ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་
བསྐྱིགས། །འདི་ཡང་། །ལོངས་སྤྱོད་ཆོན་བོ་མ་འབྱོར་ཡང་། །སྤྱོ་སྤྱོ་སྤྱུང་ལ་གདོད་ནས་

བཞག་མོར་གྱི་ཚོལ་བ་ངས་མ་བྱས། །འདི་ཡང་། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལེགས་
 བར་བསྐྱབས། །གནས་ལུགས་དོན་ལ་སྒོ་ལ་བྱོགས། །གསལ་སྒྲིང་ཙམ་གྱིས་ང་མི་
 ཁེངས། །འདི་ཡང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ལམ་ལ་འདུག་པའི་ཆོ། རྩོམ་པ་ཡི་མན་ངག་
 ཡོད། །དམ་ཆོས་ཟུག་ཡོང་མ་(༡༩)མྱོང། །འདི་ཡང་། ཡོན་ཏན་དུམ་རེས་ར་རྒྱལ་
 བས། །བྱ་སྒྲོབ་སྤྱད་གྲུབས་མ་བྱས་པས། །འདི་བྱིའི་བདེ་ལེགས་གཞི་མ་བྲིངས། །འདི་
 ཡང་། ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་མེད། །འོག་ནས་འོག་ཏུ་ལྷུང་སྤྱིད་པའི། །དགོན་
 གོག་ཆགས་ཞེན་དག་ལྟར་བལྟས། །འདི་ཡང་། གང་ལ་འབད་ན་སྒྲིད་ཅིག་ལ། །བདེ་
 སྤྱིད་སྒྲན་གསུམ་འབྱུང་ངེས་པའི། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་འབྱུངས་གསུམ་བཏོན། །འདི་
 ཡང་། སྒྲོག་གསུམ་དག་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །སེམས་ཙན་མ་ལུས་འདི་དོན་དུ། །བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུས། །འདི་ཡང་། རྟེན་བཀྱར་སྒྲན་གྲགས་བསམ་སྒྱུར་
 རྣམས། །མི་གཙང་འོབས་ལྟར་རྒྱང་བསྤྱིངས་ནས། །བས་མཐའ་དབེན་པ་བསྟེན་ནས་
 བསྐྱེད། །འདི་ཡང་། རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་གཞུང་ཆེན་སྦྱངས། །ལུང་རིགས་གཉིས་
 ལ་སྦྱངས་པ་ཐོན། །ཀླས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཤེ་མཁས་སོང་། །འདི་ཡང་། ལོ་བདུན་
 ལོན་ནས་ཆོས་ལ་འབད། །སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་མཆོག་
 མྱོང། །འདི་ཡང་། ད་ནི་ལོ་ཡང་བདུན་ཅུར་ཉི། །དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་
 ལུགས། །སྒྲིགས་དུས་སྤྱིད་པའི་ཆེད་ལ་འབྱོལ། །འདི་ཡང་། ཏུ་གང་ལྟ་སྒྲོམ་རིང་དུ་
 སྤྱངས། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ །ཨ་ཏི་ག་ཡི་ཆོས་ལུགས་སྦྱངས། །
 སྒྲིས་བུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་འབད། །འདི་ཡང་། དམ་ཆོས་ཀྱན་གྱི་སྤྱིང་པོ་མཆོག་ །རྣམ་
 དཔྱེད་ཤེས་རབ་རྩལ་དུ་བཏོན། །མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་ལ་ནང་བུན་ཚུད། །འདི་ཡང་། རིགས་
 པའི་གནས་ལུགས་འབར་བ་ཡིས། །ལྟ་རན་བྲག་རི་ཐལ་བར་བསྐྱག་ །ཉོན་མོངས་དག་
 ཆོགས་ལམ་བར་བྱས། །འདི་ཡང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་སྒྲེལ། །དཀར་བྱོགས་

མེད། གཞན་ཟེར་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་གཏོང་། འཕྲུལ་ཐག་ཏུ་ཏུར་ཐུང་བྱེད། ཆོས་ལ་
 འཕྲུལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཁྱོད་གོས་སྤྱང་པོས་འོང་བར་གོ ཁོར་དགོས་བསམ་པ་
 གཅིག་ཀྱང་མེད། བཟའ་བཏུང་རན་པོར་ཅམ་ལ་དགའ། འཕྲུལ་པའི་ཆོས་ལ་གཟབ་ཐོན་
 ཏུགས། འཕྲུལ་ཆོས་འོང་ནས་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་བདེ་བ་འགྲུབ་མཐོང་
 བས། ཆོས་ལ་སློབ་ཁེལ་ཆོས་མིན་མེད། འཕྲུལ་ཆོས་གོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། བཟའ་
 བཏུང་སྟན་གྲགས་དུག་ལྟར་སྤྱོད་། ཀྱུན་གྱི་འོག་ལུགས་དམའ་ས་འཛིན། འཕྲུལ་ལ་ཕན་
 པ་ཅི་ཐོགས་བྱེད། འཕྲུལ་ཆོས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་ཏུགས། མཆོན་(མེད)ཏུགས་དེ་རྣམས་
 ལུན་གྱུར་ན། རིང་དག་རིང་མཐོང་གྱུར་པའི་ཏུགས། མཆོན་ཏུགས་དེ་རྣམས་མི་ལུན་ན། རིང་
 རིང་ལོད་རིང་ཞན་འཕྲུལ་བའི་ཏུགས། སེམས་ཁྱོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ན། མདུན་ལེགས་
 འདི་རྣམས་ཡིད་ལ་གཟུང་། འཕྲུལ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱོམས། གཞན་ལ་སྦྱབ་འདོད་
 ཡེ་མ་སྦྱེད། བདེ་སྦྱིད་སྟན་གསུམ་ཁྱུག་པར་གྱིས། འཕྲུལ་སྦྱོམ་མེད་པའི་འཛིན་སྦྱོམ་
 དེ། མཐར་གཞི་རུལ་པའི་ཁང་གསར་འདྲ། ཡོང་ཡོང་འདྲ་ཡང་ལྟར་དུ་འཛིན། འཕྲུལ་
 དུས་གྱི་སྦྱབ་པ་པོ། མཐོང་དམན་འབྲིང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འཕྲུལ་པོ་འབྲུངས་
 གསུམ་བཏོན་ལགས་ཀྱང་། འཕྲུལ་ཡོང་བ་མི་འདུག་ཞེས། འདོད་པར་ཁ་ལྟན་འཕྲུལ་བ་
 དེ། འཕྲུལ་སྦྱོམ་གདམས་དག་མེད་པས་ལན། མཐར་གཞི་བཏོན་པའི་ཁང་པ་དེ། མཐར་
 བས་འཛིན་པ་ཡེ་མི་སྤྱིད། རྩི་མོ་སྦྱོན་བ་གིན་ཏུ་སྤྱི། འཕྲུལ་སྦྱོམ་མཐའ་པའི་གར་ཟག་
 དེ། ལྟར་ལས་ཞན་དུ་འཕྲུལ་མི་སྤྱིད། ཡོན་ཏན་གོང་མ་སྦྱིབ་སྤྱི། དེས་ན་ཁྱོད་སེམས་
 བདེ་འདོད་ན། འཕྲུལ་པའི་མགོན་པོ་ཨ་ཉི་ག་འི། གདམས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལམ་རིམ་
 གྱི། འཕྲུལ་སྦྱོམ་རྣམས་ལ་འབད་བ་ཐོན། འཕྲུལ་སྦྱོམ་གསུམ་གཉིས་འཕྲུལ་སྦྱོམ་གྱིས། གསུམ་
 ཆ་དག་སྦྱོར་གཞན་ལ་འབྲུངས། འདི་ལ་བཏང་སྦྱོམས་ཡེ་མ་བྱེད། ཡལ་ཡོལ་
 བྱེད་ཐོད་ཡེ་མ་བྱེད། རང་ལ་རང་གིས་བསམ་སློབ་ཐོང་། རང་ལ་རང་གིས་གྲོས་རི་

ཐོབ། ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་ཡང་། །རང་གིས་རང་མགོ་མ་ཐོན་ན། །གཞན་ལ་
 མགོ་འདོན་རེ་བ་ལུལ། །སྙིང་ཚུང་ཁྱོད་གྱི་ལག་གཏད་ཀྱང་། །དམར་པོ་སྟོག་སྟོག་
 ཅིག་ལས་མེད། །ཡིད་ལ་གཟུངས་ལ་འཇག་གཅིག་ལས་འཆོས། །སྙིང་པོ་ཆེ་དེ་བྱང་འོག་
 གཞོན། །ད་ལྟ་རང་ནས་འབྱུངས་གསུམ་ཐོན། །གཞན་ཡང་ཐར་འདོད་སྐལ་ལྡན་
 རྣམས། །མདུན་ལེགས་འདི་བཞིན་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །འདི་ཕྱི་འདི་བདེ་སྦྱིད་ཐོབ་པ་
 དང་། །མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །མདུན་ལེགས་ལ་སོགས་འདི་དག་སྦྱས། །
 བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པས་ཀྱང་། །འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འབྱུང་། །དགྲེས་
 བར་འདུག་ན་དེ་བཞིན་མཛོད། །མི་དགྲེས་ཁྱི་རྒན་སྦ་དང་འདྲ། །ར་ལ་མི་གཞོད་རང་
 ལ་གཞོད། །བྱིས་བས་བྱ་རམ་ཁྱོད་བ་ལྟར། །ལེགས་པར་བཤད་ལ་དགའ་བ་དེ། །གོ་
 འཕང་རེ་མཐོང་མཛོད་སུམ་འབྱུང་། །དགོ་འདིས་བྱང་ཚུབ་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །ཐོ་གོས་རྒྱལ་མཆོད་
 ཀྱིས་སྦྱས་པའི་མདུན་ལེགས་མ་ལགས་སོ། །

༄༅། །རང་གཞན་ཆོས་ལ་བསྐྱེལ་བའི་འཆི་བདག་ འཛོམས་པ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་མ་རྩུ་གྲོ་ལྟ་ཡ། སྒྲིས་མཐའ་རེས་པར་འཆི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡང་
ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ལ། །འཆི་བའི་ཆོ་ན་ཆོས་མིན་པ། །གང་གིས་ཀྱང་ནི་ཕན་མེད་ན། །ཀྱི་
མ་ཆོས་མིན་སྒྲིད་པ་འབྱུལ། །གང་གི་ལུས་སྒྲུངས་མ་གྱི་བ། །དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་གང་
ནའང་མེད། །གང་ནའང་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་གང་ནའང་མེད། །
དོ་རྩེའི་སྒྲུ་ཡང་མི་ཉག་ཅིང་། །རི་རབ་གིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡང་། །མི་ཉག་རེས་པར་འཛིག་འགྱུར་
ན། །ཀྱི་མ་འགྲོ་བ་ཉག་འཛིན་འབྱུལ། །བྱད་པར་ལས་ཉོན་གཞན་དབང་ཅན། །འགྲོ་བ་
ཉམ་ཚུང་དབང་མེད་པས། །འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་རི་ལྟར་བསྐྱོག། །རྒྱུང་དམར་དྲག་པོས་
བདས་པ་ཡི། །ཤིང་བལ་ཚུང་རུས་བར་སྒྲུང་ལ། །གཡོ་མེད་གནས་པར་རི་ལྟར་རུས། །
ཨོ་མ་ཉོན་དང་འགྲོ་བ་ཀུན། །བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་ཆོ་འདི་ལ། །བསྐྱོན་པ་བྱེད་པ་གིན་
ཏུ་དཀའ། །རི་ལྟར་རིང་ཡང་ཆོ་ལོ་བརྒྱ། །ཕན་ཆད་གནས་པ་ཡོང་མི་སྤིད། །ཕལ་ཆར་
ལྷ་བཙུ་ཕན་མི་འདུ། །དེ་ཡང་ཉག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱད་ཅིག་རེ་རེར་འཆི་ལ་ཉེ། །ལོ་
ལྷ་ཞག་དང་ཟ་མ་ཀུན། །བདག་ཅག་ཆོ་ཡི་འབྲིད་བྱེད་ཡིན། །དེས་ན་བདག་ཅག་ཐམས་
ཅད་ལ། །མི་འཆི་སྔོན་པའི་སྐབས་འདུག་གམ། །བྱ་བ་མི་འདྲ་བརྒྱ་ཅོམ་ཞིང་། །འཆི་
བ་ཡོང་མི་སྤིད་པ་བཞིན། །བདག་ཅག་ཅི་བདེར་གནས་པ་ན། །སྒོ་བུར་འཆི་བདག་
འོངས་གྱུར་ཏེ། །དེ་ཡིས་སྒྲིང་རྗེ་མི་ལྟ་ཞིང་། །བསྐྱོན་བཀུར་ལྟ་བས་སྐྱོག་མི་རུས། །
མཐུ་དང་དཔུང་གིས་མི་བྱབ་ཅིང་། །གཡོ་སྐྱས་ཐར་བའི་ཐབས་ཀྱང་མེད། །གནད་
གཅོད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལྟགས་ཀྱི་ཡིས། །དེ་ཡི་ལུས་ལ་བཏབ་གྱུར་ཏེ། །ལྟར་ལྟར་འོ་དོད་

འབོད་བྱེད་ཅིང་། །མཆི་མའི་རྒྱལ་གྱིས་མིག་རྣམས་གང་། །ཉ་གསོན་བྱེ་ཚན་སྦྱར་བ་
 ལྟར། །འདྲེ་ལྷོག་བྱེད་ཅིང་མལ་ན་ལུས། །བཤང་གཅི་ཤིན་ཏུ་བཙོག་པ་ཡང་། །ལུས་
 ལ་གོས་ཤིང་དབང་མེད་འཆོར། །ཕྱོགས་བཅུར་སྦྱབས་དག་འཆོལ་བྱེད་(༡༩)ཀྱང་། །
 སྦྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ཡི་ཐུག་འགྱུར། །གཉེན་བཤེས་ཀྱལ་གྱིས་མཐའ་སྒྲོར་ཡང་། །
 སྒོག་ལ་ཅུར་ཟད་སྦྱབས་མི་རུས། །ཀྱལ་གྱིས་རུང་མོའི་སྒྲ་བསྒྲགས་ཀྱང་། །འཆི་བདག་
 སྒོག་གཙོད་བཤོལ་མི་འགྱུར། །འཆི་བདག་སྒྲིང་རྩེ་མེད་པ་ཡིས། །དེས་པར་འཛིག་
 ཉེན་འདི་འདོར་ན། །དེ་ནི་སྒྲིང་པོ་ལེན་རེ་རན། །དེ་ཡང་འཆི་བདག་འོང་བ་ནི། །དུས་
 ཚིགས་དེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཐུར་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཀྱེ་མ་ཉེན་དང་གྲོགས་
 པོ་ཀྱན། །སྦྱིར་དུ་འཇམ་གླིང་མི་ཡི་ཆོ། །འདི་ཙམ་གནས་ཀྱི་དེས་དེས་མེད། །སྦྱེས་
 མ་ཐག་ནས་འཆི་བའང་ཡོད། །བྱིས་པའི་དུས་དང་དར་ལ་བབ། །ཀླས་ནས་འཆི་སོགས་
 དེས་པ་མེད། །ར་ཡིས་འདི་ཙམ་ཞིག་ལོན་ཅིང་། །ད་དུང་འདི་ཙམ་སྟོད་དོ་ཞེས། །
 བདག་ཅག་རྣམས་ལ་རང་དབང་མེད། །འཆི་བདག་ཁོ་རང་ནམ་འདོད་ཡིན། །བྱད་པར་
 བདག་ཅག་གསོན་རྒྱུན་ནི། །ཁྱེད་དུ་ཅུར་ཟད་ཙམ་ལས་མེད། །འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་ཤིན་ཏུ་
 མང་། །ཟས་དང་བདུང་བ་ཁང་པ་སོགས། །ཕན་དུ་རེ་ནས་བསྦྱབས་པ་ཡང་། །འཆི་
 རྒྱུན་སོང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། །བཟའ་བདུང་མ་འཕྲོད་མ་འཇུ་དང་། །རང་གི་གྲི་ཟུག་གི་
 བ་དང་། །ཁང་པ་དེ་བཞུགས་གི་བ་དང་། །ཕུ་བོ་རུ་བོ་གཉེན་བཤེས་ཀྱང་། །འཆི་བའི་
 རྒྱུན་དུ་འགྱུར་སྟོན་ན། །གཅིག་ཏུ་འདི་ནི་གསོན་རྒྱུན་ཞེས། །གཏད་དུ་རུང་བ་གཅིག་
 ཀྱང་མེད། །མི་འཆི་བ་ལ་འདི་པན་ཞེས། །དེད་རང་སྟོ་གཏད་འཆའ་རུང་བ། །བྱེད་ཀྱིས་
 མཐོང་རམ་འགྲོ་བ་རྣམས། །འཆི་རྒྱུན་མང་ཡང་ལུས་དང་སྒོག་ །ཅུར་ཟད་ཙམ་གྱིས་མི་
 གཞོད་པར། །རྒྱུན་བྱག་ཆེན་འང་སྟོ་བདེ་ན། །ལུས་སྒོག་རྒྱུན་བྱག་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་། །ཆོར་
 བ་ཟུག་པས་གི་བའང་ཡོད། །ནད་དང་གཞོད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། །ད་ལྟ་གླིང་པོ་བྱེད་འཕྲོ་

ལ། རྒྱད་ཅིག་དེ་རུ་གི་བའང་ཡོད། །ལུས་སྒོག་ཟིལ་པ་ཆུ་སྒྲར་རམ། །རྒྱུ་ནང་མར་མེ་
 ལྷ་བུ་ལ། །ལེ་ལོ་བྱ་བའི་སྐབས་འདུག་གམ། །འོ་ཅག་ངེས་པར་འཆི་འགྱུར་ཞིང་། །
 (ཉབ)དེ་ཡང་ནས་འཆི་ཆ་མེད་ལ། །ཆོ་འདིར་གང་དུན་བྱས་གྱུར་གྱང་། །ཁྱི་མར་སྐྱག་
 བསྐྱེད་མི་འགྱུར་ན། །ཆོ་འདིར་གང་དུན་བྱ་རིགས་ན། །ལས་འབྲས་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། །ཆོས་བཞིན་སྐྱེད་ནམས་བདེ་ངེས་ཏེ། །ཆོས་བཞིན་མ་བྱས་སྐྱག་བསྐྱེད་ངེས། །
 འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོར་བ་ན། །ནམ་ཐོས་བྱ་འདྲའི་ཞོར་ཡོད་གྱང་། །རང་ལ་སྐྱེ་ཉག་
 ཅོམ་གཅིག་གྱང་། །པ་རོལ་འགྲོ་ཆོ་ཁྱེར་དབང་མེད། །པ་མ་གཉེན་བཤེས་གཡོག་འཁོར་
 སོགས། །སྒྲིང་ཕྱག་དུ་མ་ཡོད་གྱུར་གྱང་། །འཛིགས་པ་དུ་མས་གང་བ་ཡི། །བར་དོའི་
 འཕྲང་ལ་འགྲོ་བའི་ཆོ། །ཕན་འདོགས་རྣམས་པ་སྐྱེ་ཡང་མེད། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལུས་
 འདི་ཡང་། །འདིར་ནི་དོར་ནས་འགྲོ་དགོས་ན། །མཛེས་བཤེས་ལོངས་སྐྱོད་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །
 གཉེན་གཤེས་ཕྱིར་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྤྲིག་པས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བའི་ཆོ། །གྲོགས་སུ་
 སྐྱེབ་པ་སྐྱེ་ཡང་མེད། །སྐྱར་བྱས་ལས་ལ་འགྲོད་གྱང་ཕྱིས། །རང་གིས་བསགས་པའི་
 ལས་དེ་ནི། །ས་ལ་མི་སྒྲིན་རྟོ་ལ་མིན། །གཞན་ལ་བཤུག་ཐབས་ཅུང་ཟད་མེད། །མནར་
 མེད་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་སོགས། །བསྐྱེད་པ་དུ་མ་འདས་འདས་ཕྱིར་གྱུར་
 གྱང་། །རང་གི་ལས་ངན་ཟད་པར་མ་གྱུར་བ། །དེ་སྤྲིད་དེ་ལས་ཐར་པ་ཡོང་མི་སྤྲིད། །
 སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་བདེ་འདོད་གྱང་། །གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ། །དེ་དང་དེར་ནི་སྤྲིག་
 པ་དེས། །སྐྱག་བསྐྱེད་མཆོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས། །སྤྲིག་པ་སྤངས་ནས་ཆོས་སྐྱོད་
 པ། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་གང་སྐྱེས་གྱང་། །སྐྱག་བསྐྱེད་འགྱུར་བ་ཡོང་མི་སྤྲིད། །འཁོར་
 ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཆོངས་པ་སོགས། །མཐོ་ངེས་བདེ་ཆེན་
 བདེ་ཐོབ་ནས། །སྤྲེའི་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ། །དེས་ན་ངེས་པར་འཆི་འགྱུར་བས། །
 དམ་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་ཆོད་མཛོད། །དེ་ཡང་སང་རེད་དེ་ལོ་དང་། །དེ་རིང་འཆི་འམ་ངེས་

མེད་པས། །ད་ལྟ་རང་ནས་དཔེ་ཆོས་མཛོད། །དཔེ་ཆོས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་པ། །ཅིས་
 གྲུང་པན་པ་མི་འདུག་པས། །ཆོས་མིན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར། །འཆི་མེད་གོ་འཕང་
 རྒྱབས་མཛོད་ལ། །འཆི་བདག་ངེས་པར་གཞུང་པར་བྱ། །ཅིས་པ་འདི་ནི་དག་སྒྲོང་སྒྲོ་
 གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རང་གཞན་སྒྱུར་དུ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་(༣༣)བའི་བྱིར་དབེན་གནས་
 བཟང་ལུང་དུ་སྒྱུར་བ་འདིས་གྲུང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག །

༡༡༡། །མངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཟབ་
དོན་རབ་གསལ་བཞུགས་སོ། །

ཆོགས་གཉིས་ས་གཞི་སྟོང་རྗེས་བརྒྱན། །སློ་གྲོས་ཐོང་གཤོལ་གྱིས་སྟོང་ཅིང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་བརྒྱན། །ཡོན་ཏན་ལོ་འདབ་རབ་རྒྱས་པའི། །ཐུབ་དབང་ལ་
ནི་གྲུས་བཏུད་ནས། །ཐུལ་བྱང་བསྟོད་པས་མཆོད་པར་བགྱ། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་གྱིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །གདོད་ནས་སྟོས་དང་བྲལ་བར་གསུངས། །མཚན་མོ་རྣམ་རྟོག་དགའ་
ལངས་མིས། །འོང་བ་བརྟེན་པའི་མཐོ་ཡོར་ལ། །མིར་ནི་འཛིན་པའི་འབྲུལ་བ་སྦྱེས། །
འོང་བ་རེ་རེ་ཆོགས་པ་དང་། །འོང་བ་གང་ཡང་མི་མིན་ལ། །ནང་གཞན་སྤྱི་རྩོལ་བར་
ན་ཡང་། །མི་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །སྦྱེས་སུའི་རྣམ་རྟོག་མ་གཏོགས་པ། །མི་ནི་རྩལ་
ཅམ་ཡོད་མིན་ལགས། །འོང་བའི་མཐོ་ཡོར་རྗེ་ལྟ་བར། །མི་རྣམས་ཉིད་ལ་བལྟས་
ན་ཡང་། །མི་ཡི་སྟོས་པ་ཀྱན་བྲལ་བར། །མཚུངས་མེད་ཁྱོད་གྱིས་མཁྱེན་པ་ལགས།
ཁྱོད་གྱིས་མི་ཞིག་གཟིགས་པ་དང་། །འོང་བའི་མཐོ་ཡོར་གཟིགས་པ་གཉིས། །བྱད་པར་
མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་པར་རིགས་ན་ཡང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མ་
རྟོགས། །དར་གྱི་སྤྱོད་སུ་རྗེ་ལྟ་བར། །རང་གི་རྣམ་རྟོག་ཁ་ཆུས་བཅིངས། །གཟུགས་
ཆོར་འདུ་གཤམ་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་པར་གཤམ་པའི་ཐུང་པོ་སོགས། །ཐུང་པོ་ཆོགས་པ་མི་
མིན་ཞིང་། །ཐུང་པོ་རེ་རེ་འང་མི་མིན་ན། །ཐུང་པོའི་ནང་དང་སྤྱི་རྩོལ་དང་། །བར་ནའང་
མི་ནི་ཡོད་མིན་ལ། །ཐུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ན་ཡང་། །མི་ནི་རྩལ་ཅམ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
མི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི། །མིང་ཅམ་བདེ་ཅམ་གྲགས་པ་ཅམ། །རང་གི་རྣམ་རྟོག་ཅམ་
ཞིག་དུ། །བརྩུང་བར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ། །རྩལ་ཐུན་ཅམ་དུའང་མ་གྲུབ་པར། །དཔའ་

བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁུན་པ་ལགས། རི་ལྟར་མི་ཞིག་གཟིགས་པ་དང་། བོང་བའི་མགོ་ཡོར་
 གཟིགས་པ་གཉིས། ཁྱད་པར་མེད་པ་རི་ལྟ་བུར། འཇམ་སོགས་འབྲུལ་ཡི་ཡུར་པོ་འཇམ། །
 ས་རྩོམ་གི་ཡུར་པོ་ལ། བརྟགས་ན་མི་ཡི་ཞེན་པ་ནི། ཁྱུང་ཟད་ཅམ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡི། །
 གནས་སྐབས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་རྣམས་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་། མི་ཡི་མཛོན་
 ཞེན་སྐྱེ་བ་ཡི། །(༡༣)གནས་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད་པ་ལགས། རི་ལྟར་མི་ལ་བལྟས་
 པ་དང་། བོང་བའི་མགོ་ཡོར་ལ་བལྟས་པ། ཁྱད་པར་མི་འདུག་བཞིན་དུ་ཡང་། མི་ལ་
 བལྟས་ཆེ་རང་ངོས་ནས། མི་ཞིག་གྲུབ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། བོང་བའི་མགོ་ཡོར་ལ་མེད་
 པར། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ནི། ཁྱོ་གྲོས་ཆེ་བ་མ་ལགས་ཏེ། ཁྱོངས་པའི་དབང་
 གིས་བྱུང་བ་ལགས། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས། མི་ཡོད་པར་ནི་འཛིན་པ་ལ། །
 གཏི་ལུག་ཅེས་སམ་མ་རིག་པ། ཞེས་པའི་བསྟན་མཛད་གྱུར་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་
 བས་ཡོད་པ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་བདེན་གྲུབ་དང་། འོན་དམ་པར་ནི་གྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་
 རང་ངོས་ནས་མེད་པ། དེ་ལ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། འོན་དམ་པར་ནི་མེད་པ་
 སོགས། མིང་འདོགས་ཁྱོད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལགས། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས། །
 ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ། ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཆོས་རྣམས་མེད་པར་
 ཤེས་པ་འཇམ། ཡོད་པ་མིན་པར་ཤེས་པ་དང་། འབྲུལ་སྒྲུང་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ། ཆད་
 ལྟ་ལོག་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དཔལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བསྟན། ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟབ་མེད་
 མཛོད་རྣམས་སུ། ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ། དགག་པ་མཛད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་མེད། ཆོས་ལ་བདེན་འཛིན་བཀག་པ་ན། ཆོས་
 རྣམས་བཀག་པར་སྒྲོངས་པས་སོ། །འདི་ལྟར་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྒྲུངས་ནས། དབུ་མའི་
 ལམ་མཚོག་རྟོད་པ་ནི། ས་སྟངས་འགྲན་ལྷ་མ་མཆིས་པའི། རོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་
 ལགས། ཁྱོ་གྲོས་ཞན་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི། བསྟོད་པའི་སྒྲོ་འདིས་བསྟོད་པ་ལ། །

ལོག་བཤད་མོངས་པར་མཆིས་གྱུར་ན། །བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས། །
ལེགས་པར་བསྟོད་པའི་དགེ་བ་དེས། །བདག་སོགས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པས། །ཆོས་ཀྱི་
རྒྱ་མ་ལུར་རྟོགས་ནས། །སྤྲེལ་བྱང་ཆུབ་ལྗེར་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་སངས་རྒྱལ་པོ་མ་ལུ་འདས་ལ་
བསྟོད་པ་ཟབ་ཏོན་རབ་གསལ་བ་ནི། བཙུན་པ་སློ་བོས་རྒྱ་ལ་མཚན་གྱིས་དབེན་གནས་ལྷ་རྒྱལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདིས་གྱང་བསྟན་པ་དང་
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ནས་དང་རྒྱལ་ལུན་རིང་དུ་ཕྱེད་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༢༡། ཐུན་མེད་ཐོས་ཀྱི་ཐོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ གདམས་པའི་ཕ་བ་བཞུགས་སོ། །

གདམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ཐུན་གྱིས། །འགྲོ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་མེས་གདུངས་རྣམས། །
རབ་ཏུ་བསིལ་བར་མཛད་པ་ཡི། །ཐུགས་རྒྱུ་ཐུན་ལ་ཐུག་འཚེལ་ལོ། །འགྲོ་དང་ཡིད་
བཞིན་ལོར་བྱ་ལ། །བྱད་པར་གཅིག་གྱུར་མི་འདུག་ན། །འགྲོ་བ་མཚན་པར་མི་བྱེད་
ལ། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་མཚན་པར་བྱེད། །གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མཚན་ན་ནི། །གཉིས་
ཀས་འདོད་དོན་འགྲུབ་པར་མཚུངས། །གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མ་མཚན་ན། །འདོད་དོན་
མི་འགྲུབ་པར་ཡང་མཚུངས། །རྒྱལ་སྤྱོད་བྱུང་བ་སེམས་རྣམས་གྱིས། །འགྲོ་ལ་གཡོ་
མེད་ལེགས་མཚན་པས། །ཐུགས་ལ་གདུང་བཞིན་ལེགས་པར་བྱོབ། །ལེགས་པར་
བཞུགས་ན་འགྲོ་རྣམས་ལ། །མཚན་པས་ཕན་བདེ་བྱོབ་པ་ནི། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱས་
དཔེར་མི་ཐོང། །ཚོགས་རྒྱུ་ཐུན་པ་མ་ལུས་བྱུང། །ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་
རྣམས། །ལེགས་པར་དུལ་ཞིང་ཞི་བར་འགྱུར། །བྱམས་དང་སྤྱིང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི། །
ཡོན་ཏན་ཡར་རོལ་བཞིན་འཕེལ། །ཐུང་དུ་མཛོད་པར་རྒྱུ་སངས་རྒྱས། །དངོས་
སྤྱོད་འདོགས་ལྟ་ཅི་སྤྱོད། །ཕན་འདོགས་བསམ་པ་སྤྱོད་ཅུང་ལའང། །ཕན་བདེ་
དཔག་མེད་འབྱུང་བ་དང། །བསོད་ནམས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡི། །གནས་སྤངས་ལེགས་
པར་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང། །མཚན་པས་ཕན་བདེ་བྱོབ་པ་རྣམས། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ལ་
མེད་ཀྱི། །འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད། །ཆེ་རིང་ནད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས། །
འཁོར་གཡོག་ལ་སོགས་འབྱུང་བ་ནི། །འགྲོ་དང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་གཉིས། །མཚན་
པས་བྱོབ་པ་བྱུང་མོང་ཡིན། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་མཚན་པ་ཐུག །ཐུན་སྤྱོད་ལ་སོགས་

ཆར་འབབ་ཀྱི། །འགྲོ་བ་མཆོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ། །འབྱུང་བ་མིན་ནོ་སྐྱམ་སེམས་ན། །
 ལས་ཡོད་ན་ནི་འགྲོ་བ་ཡང་། །མཆོད་པས་དངོས་གྲུབ་རང་བཞིན་འབྱུང་། །ལས་མེད་
 ན་ནི་ལོར་བྱ་ཡང་། །མཆོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད། །
 འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་འདུག་ན། །སྤྱུ་ཞིག་འགྲོ་རྣམས་མཆོད་མི་བྱེད། །གང་ཞིག་འགྲོ་རྣམས་
 མི་མཆོད་(ཨན)པར། །ལྷ་སྤྱུ་གཞོན་སྦྱོན་མཆོད་པར་བྱེད། །ལྷ་སྤྱུ་མཆོད་ཀྱང་མགོན་
 དང་སྦྱབས། །བྱེད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །འགྲོ་བ་མཆོད་པས་མགོན་དང་སྦྱབས། །
 བྱེད་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མཐོང་། །དགྲ་དང་ཆོམ་རྒྱུན་གཙན་གཟན་དང་། །མེ་དང་ཚུ་
 སོགས་འཛིགས་པ་ལས། །སྦྱོབ་ཅིང་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱིས། །ཡན་འདོགས་བྱེད་པ་
 མངོན་སུམ་མཐོང་། །འགྲོ་བ་མཆོད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །མགོན་སྦྱབས་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་
 ཞོག །འགྲོ་རྣམས་མཆོད་པས་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་སེམས་རྣམས་དང་སྦྱར་མ་
 རྣམས། །དབྱེས་ནས་བུ་བཞིན་བསྐྱུང་ངོ་ཞེས། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །
 དེ་ལྟ་བུས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས། །མཆོད་ལ་སྤྱུ་ཞིག་བརྩོན་མི་བྱེད། །ལྷ་སྤྱུ་གཞོན་སྦྱོན་
 མི་དཔོན་སོགས། །མཆོད་པས་མགོན་སྦྱབས་གང་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་འགྲོ་བས་བྱེད་འགྱུར་
 ཞིང་། །འགྲོ་བ་མཆོད་པས་མགོན་སྦྱབས་སུ། །འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་གཞན་ན་མེད། །ཆོ་འདི་
 ཡར་ཞོག་གྱི་མར་ཡང་། །དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། །འཁོར་བའི་འཛིགས་
 རྣམས་ཀྱན་ལས་སྦྱོབ། །འགྲོ་བ་མཆོད་ལ་བརྩོན་བྱས་ན། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ལྟ་
 ཅི་སྦྱོས། །ཐེག་པ་དམན་པར་ལྟར་བ་ཡི། །འཛིགས་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པས། །ལྷ་སྤྱུ་
 མི་དཔོན་སོགས་དོར་ལ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་གྱིས། །ལྷ་སྤྱུ་མི་དཔོན་སོགས་
 ལྟ་བུར། །སྤྱུ་ལ་ཡན་འདོགས་བརྩོན་པ་ཡི། །ངལ་བའང་དོར་ལ་འགྲོ་རྣམས་མཆོད། །
 འགྲོ་རྣམས་ཡན་བཏགས་སྤར་བཤད་ལྟར། །ཡན་བདེ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །སྤྱུ་
 ལ་ཇི་ལྟར་ཡན་བཏགས་པའི། །བརྒྱ་ཆ་ཡིས་ཀྱང་སྤང་མ་ལ། །ཡན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡོང་།

ས་མཐོང་། །འགྲོ་བ་རབ་ལ་ཕན་བཏགས་ན། །དེ་ལས་བརྒྱ་འབྱུང་ཕན་འདོགས་བྱེད། །
 །འགྲོ་བ་འབྲིང་དང་ཐ་མས་ཀྱང་། །ཕལ་ཆེར་མཉམ་པའི་ལན་པོ་འཇལ། །འགྲོ་བ་ཤིན་
 ཏུ་ཞན་པས་ཀྱང་། །རང་གིས་དངོས་སུ་ཁབ་ཅམ་གྱིས། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་བྱུང་
 ཡང་། །བརྒྱད་པས་ཕན་འདོགས་རྒྱ་ཆེན་བྱེད། །(༡༧)མི་གཅིག་དང་ན་དེ་དག་གིས། །
 །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། །སྤྱོད་དཔག་མེད་དད་གྱུར་ཏེ། །རྟོན་བཀུར་
 ལ་སོགས་འབྱུང་བར་འབྱུང། །མི་གཅིག་མ་དད་བྱས་གྱུར་ན། །དངོས་སུ་གཞོད་དུ་མ་
 རུས་ཀྱང་། །དེ་ཡིས་མི་སྟོན་བསྐྱུགས་པ་ཡིས། །སྤྱོད་དཔག་མེད་མ་དད་དེ། །སྤྲིག་སྤྲིག་
 གཏམ་ངན་ཡོང་བར་ངེས། །བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱས་པ་ཡིས། །ཕ་མ་དག་འབ་སྤྱོད་
 བ་ལྟར། །འགྲོ་བ་གཅིག་ལ་ཕན་བཏགས་པས། །འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟོད་པར་བྱེད། །
 །ལན་དང་རྣམ་སྟོན་མི་རེ་བར། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྩོན་པ་ཡི། །སྤྱོད་སྤྱོད་འདི་ནི་རོ་
 མཆོར་ཞེས། །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱུགས་པ་རྒྱ་ཆེན་བརྗོད། །བྱ་ལ་ཕན་བཏགས་དེ་འབྱུང་
 ངས། །འགྲོ་ལ་སྤྱོད་ལྟར་ཕན་བཏགས་ན། །ཞེ་མ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་ནས། །མཛོན་
 བར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟེན། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ། །འགྲོ་བ་རྣམས་
 ལ་ཕན་སེམས་འདི། །དམ་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཉིང་ཁུ་སྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲིག་སྤྲིང་ཡིན། །
 །གང་ཞིག་རུས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་མི་རུས་ཤིང་། །གཞོད་འཆོ་མི་
 བཟོད་མི་སྤྲོང་བ། །དམ་ཆོས་སྤྲོང་པོ་སྤྲོང་བར་བཟད། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་
 འདི། །མེད་མི་རུང་གི་སྤྲོན་འགྲོ་སྟེ། །དངོས་གཞི་རྗེས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན། །སྤྲོད་རུང་
 བྱེད་དང་སྤྲོན་བྱེད་དང་། །གཞི་དང་རྩ་བ་གནས་དང་རྟེན། །དོན་གཉིས་ལྟར་དུ་འབྲུབ་
 པ་ཡི། །ལྟར་ལམ་གནད་ཀྱི་མན་ངག་འདི། །ཤར་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་མཚོ་དང་། །སྤྲོན་ཤིང་ནོར་
 ལུ་གསེར་འབྱུང་དང་། །འབྱུང་བ་བཞི་འདྲར་ཤེས་པར་བྱ། །གང་ཞིག་སྤྲོས་པར་གྱུར་
 ཅམ་ནས། །དགྲ་བཙུན་རང་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། །བསྟོད་འོས་བཀུར་བའི་གནས་

ཡིན་ཅིང་། །ལམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གཞོན་པའི། །གཞོན་པ་པོ་དང་ཐེག་པ་ཆེ། །
 གཞན་ལས་བྱུང་པར་འཇགས་པ་ཡི། །བྱུང་ཆོས་གཙོ་བོ་འདི་ཉིད་ཡིན། །ཁུ་ལ་ཕན་
 འདོགས་བསམ་པ་ལ། །དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏྱན་ཡོད་དམ་ཅི། །ཁུ་ཡིས་པ་གསུང་བརྟུང་
 བ་དང་། །ཆོག་རན་སྤྱོད་བ་དུ་མ་ཡོད། །འགྲོ་ལ་ཁུ་ལྟར་ཕན་བཏགས་ན། །དེ་ལྟར་བྱེད་
 བ་ག་ལ་སྤྱིད། །དེ་བཞིན་གཤིན་རྗེ་གྲོགས་དང་བྲན། །འཁོར་གཡོག་སོགས་ལ་ཕན་
 བཏགས་པའི། །དགོས་པ་ལྟག་དང་བཅས་པ་ཡང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་
 ན། །དེས་པར་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ། །དེས་ན་ཆགས་དང་སྤང་བའི་སྒོས། །འགྲོ་ལ་ཕན་
 (33)འདོགས་མི་བྱེད་པར། །ཁུ་ལ་སོགས་ལ་ཕན་བཏགས་ཀྱང་། །སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་
 མི་འཐོབ་པས། །ཀྱན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པ་ཡི། །བྱམས་ཤིང་བརྟེ་བའི་སེམས་ཞོག་ལ། །
 འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་དང་གང་ལ་ཡང་། །བྱམས་པའི་མིག་ལྟོས་བརྟེ་བའི་སེམས་
 ཀྱིས་བཟུང་། །དགའ་བའི་འཇུག་དཔུལ་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་བོས། །གང་ཞིག་ཅི་འདོད་
 ཡིད་བཞིན་སྤྱོད་པར་གྱིས། །ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས། །
 བདག་གི་གནས་འདིར་བརྟེ་བས་རྩུར་བྱོན་ལ། །བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་
 ཙུ་ཀྱན། །དོགས་མེད་ཡངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཞེས། །བདག་ནི་སྤྱོད་ཆད་
 གཏི་མུག་དབང་གྱུར་པས། །བྱེད་ལ་ཕན་བཏགས་བྱེད་ལ་དྲིན་ཆེར་བསམས། །ད་ནི་
 །བྱེད་ལ་ཕན་འདོགས་གང་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་བདེ་བའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པས་ན། །འགྲོ་
 ལ་ཕན་འདོགས་བརྒྱ་བྱས་ཀྱང་། །བདག་ནི་ནམ་ཡང་དྲིན་མི་འདྲེན། །བདག་ལ་བདོག་
 པ་ཅི་ཡོད་པ། །བྱེད་ལ་ལེགས་པར་ཐུལ་ཟིན་གྱི། །བདག་ལ་འཇོམ་པ་མི་མཛོད་པར། །
 ཅི་བདེར་གང་བཞེད་བསྐྱམས་པར་རིགས། །སྤྱོད་བ་ལེགས་པར་ཆོམ་བྱེད་པ། །རང་
 ཉིད་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ལ། །གཞན་ཡང་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ན། །མཁས་པ་སུ་
 ཞིག་དེ་མི་བྱེད། །འདོད་པ་བསྐྱུབ་ལ་ཞུགས་རྣམས་གྱིས། །སྤྱོད་བསྐྱུལ་མཐའ་མེད་

བཟོད་ལྷན་ན། །ཕན་བདེ་དཔག་མེད་ཐོབ་པའི་གནས། །འགྲོ་བ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་
ལ། །འཕྲུལ་གང་འབྱོར་བ་ཅི་ཉམས་ཀྱང་། །བདག་གིས་ཅི་སྟེ་བཟོད་མི་ལྷན། །ལེགས་
བཤད་འདི་ལས་དགེ་བ་གང་། །ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་ཀྱན། །བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་ལ་རབ་
ལྷན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མེད་ཐོབ་ཀྱང་ཅིག །ཅིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞན་དོན་དོན་
གཉེར་གྱི་སྒོ་སྦྱོང་འདི། །ཤུགས་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོ་གྲོས་ཀྱི་ལ་མཚན་གྱིས། །དབེན་གནས་
བཟང་ལུང་གི་རི་བོད་དུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༡༡། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྤྱི་ལོ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ ཐེག་ཆེན་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྤྱི་ལོ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཐེག་ཆེན་རབ་གསལ་
ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཡུག་ཤུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་
གྲུས་པས་ཡུག་འཛལ་ལོ། །བྱམས་པའི་ཆུས་བཅུས་སྤྱིར་རྗེའི་ཙུ་བ་བརྟན། །འགྲོ་དོན་
དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའི་སྤྱིར་པོ་རྒྱས། །སེམས་ཅན་དོན་སེམས་སྤོན་ལམ་ཡལ་འདབ་
ཅན། །ཤུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་རྒྱལ་ལ་གྲུས་ཡུག་འཛལ། །ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་
ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་བསྟུན་པ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
གྱི་གཉེར་ཆེན་པོ། ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱད་ཆོས། རྒྱལ་སྤྱི་
རྒྱལ་ལ་གྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱུལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་བྱམས་སྤྱིར་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བས་ལྷག་པའི་ཉམས་ལེན་གཞན་མེད་པས། དུས་ད་ནས་བཟུང་
ནས་སངས་རྒྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གལ་ཆེ་གསུངས་
པས། དེའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་འགའ་ཞིག་འདིར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་གྱི་གདམས་ངག་གི་ནང་ནས་འདི་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་
བཅོས་དང་སློ་མའི་མན་ངག་ནས་རྗེ་ལྷ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྤྱི་ལོ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པ་འདི་ལ་གསུམ།
ཐོག་མར་ལྷ་དང་སློ་མ་ལ་ཡུག་འཛལ་བ། གདམས་ངག་དངོས་བཤད་པ། བཤད་པའི་
མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཤུགས་རྗེའི་ཙུ་རྒྱུན་གྱིས། །འགྲོ་བ་སྤྱི་བསྐྱུལ་

མེས་གདུངས་རྣམས། །རབ་ཏུ་བསིལ་བར་མཛད་པ་ཡི། །བྱུགས་རྗེ་ཙན་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་གོ་སྤྱོད། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཙན་པོངས་ཤིང་གཅེས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། པོངས་
ཤིང་གཅེས་པའི་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲིབ་པའི་ཐབས་
དང་མན་ངག་བསྟན་པ་དང་། སེམས་(ཨ)ཡོངས་རྫོགས་སྒྲིབ་ནས་སེམས་ཙན་གྱི་
དོན་རི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་ཙན་རྣམས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པར་
བསྟན་པ་དང་། ཆོ་འདིའི་མགོན་སྒྲུབས་རྣམས་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོ་
འདིའི་ཉི་དུ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཐོག་མར་སེམས་ཙན་རྣམས་ནོར་བུ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པའི་ཁུངས་དགོས་པ་ནི།
མགོན་པོ་ཀླ་སྒྲུབ་གྱིས། གང་དག་མགྲ་བར་བྱས་ན་སྦྱིད་པ་དང་། །མགྲ་བར་མ་བྱས་
ཀྱུད་པ་མི་བཟད་ཐོབ། །སློག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱས་ནས་སུ། །དེ་དག་ཡོངས་
སུ་མགྲ་བར་བྱ་བའི་རིགས། །གང་དག་དགའ་བར་བྱས་པས་མང་པོ་རྣམས། །འགྲུབ་
པར་འགྱུར་བ་སེམས་ཙན་འདི་རྣམས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སེམས་ཙན་དག་ལས་
གཞན། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཞིང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་དག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
བུས་པ་བཟང་། །འདོད་དགྲ་བཞོ་བར་བྱ་བའི་བཞོན་དང་མཚུངས། །བྲེ་མ་དག་ནི་
ལྷག་པའི་ལྷ་ཡང་འདྲ། །དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་དག་མགྲ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་
པོ་ཞིག་ཁྱི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ་བྱ་བ་ལས་གསུངས། ཆོག་དེ་ཉིད་སྒྲོབ་
དཔོན་ནི་བ་ལྷས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བཏུས་སུ་དངས་ཏེ་སྒྲོང་། སྒྲང་རི་ཐང་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེས་ཀྱང་། བུམས་པ་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྒྲུང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་
བའི་གདམས་ངག་ཆོག་བརྒྱད་གསུངས་པའི་དང་པོ་རང་དེ་ལ། སྒྱིར་སེམས་ཙན་ཐམས་

ཅད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་དང་ལྟ་བར་བསྐྱབ་ཅིས་དང་། ཆོས་རྩི་རྒྱལ་སྐྱེས་པས་
ཀྱང་། ར་རྒྱལ་སྐྱེས་བུའི་གཤོག་རྒྱུར་གྱིས། །ལམས་མེད་སྒྲོ་འཕངས་མ་བསྟོད་པར། །
སེམས་ཅན་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་རྣམས། །ཤུས་པས་སྤྱི་བོར་ལོངས་གྱིག་ཡང་། ཞེས་
སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱངས་བཞོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱིར་
(༡བ)བསྟན་པ་ནི། ད་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་ལེགས་པར་གོ་བ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས། དེའི་
རིམ་པ་ཐོག་མར་འཆད་པ་ན། འགྲོ་དང་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་ལ། བྱད་པར་གཅིག་ཀྱང་
མི་འདུག་ན། འགྲོ་བ་མཆོད་པར་མི་བྱེད་ལ། ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་མཆོད་པར་བྱེད། །
ཁོར་གཉིས་བྱད་མི་འདུག་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་མི་མཆོད་གྱི་སྟེང་དུ་གཞོད་པ་སྟེ།
ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་མཆོད་པ་འདི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོའོ། ཁོར་གཉིས་བྱད་མེད་པ་ཅི་
ཡིན་ན། །གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མཆོད་ན་ནི། །གཉིས་ཀས་འདོད་དོན་འབྱུང་བར་
མཆུངས། །གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མ་མཆོད་ན། །འདོད་དོན་མི་འབྱུང་བར་ཡང་
མཆུངས། ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ནས་སྐངས་པའི་དུས་སུ་ཁོ་ལ་བྱི་བདར་དང་།
སྤྱོད་ཀྱིས་བདུག་པ་སོགས་བྱས། རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅེ་ལ་བཏགས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
སོགས་བྱས་ན། འཇམ་བུའི་གླིང་དུ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཆར་འབབ། གསོལ་
མཆོད་སོགས་མ་བྱས་ན་གཞན་ལ་ཅི་སྟོན། ཁོ་རང་གི་འདི་མ་བྱི་བ་ཅམ་ཡང་མི་ཡོང་
བ་ཡིན་གསུང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་འདི་མཆོད་དམ་མ་མཆོད་སྟེ་པའི་ཐེ་ཆོས་
ཅམ་ཡང་མེད་པར་བསམ་པ་ཐག་པས་བྱག་འཆལ་མཆོད་པ་འབུལ། རང་གི་ལུས་སྟོག་
པས་རྩིས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་མཆོད་ན་ཡང་ཅི་འདོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོང་། མ་མཆོད་ན་མི་ཡོང་བ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་གསུང་། འོ་ན་ཞོར་བྱ་མཆོད་
པས་ཅི་འདོད་འབྱུང་བའི་གཏམ་ནི་མང་། འགྲོ་བ་མཆོད་པས་ཅི་འདོད་འབྱུང་བ་རང་

ཅང་ཡོད་དམ་སྟུང་ན། དེ་འདྲ་བརྒྱ་དགོས་ན་སྟོང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྐུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་གཡོ་མེད་ལེགས་མཆོད་པས། །བྱུགས་ལ་གང་བཞེད་ལེགས་
པར་ཐོབ། །རྒྱ་བོད་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་མང་དུ་བྱོན་པ་དེ་རྣམས་ཡིན་
མོད། གཉིས་པ་སྟོན་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ཆོ་རིང་ནད་མེད་ལོངས་སྟོན་རྒྱས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་འདྲིར་སྒྲངས་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བརྟགས་ན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས། །མཆོད་པས་ཕན་
བདེ་ཐོབ་པ་ནི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་དབེར་མི་མོད། །ཅིས་པའོ། །

གཉིས་(༣ན)པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་རྫོགས་སྟོན་པ་མ་ལུས་བྱང་། །
ཞེས་སོགས་སོ། །བྱང་ཆོས་དགུ་ཡོད་པ་ལ། དང་པོ་འགྲོ་བ་མཆོད་པས་ཆོགས་བདེ་
སྟག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས། སངས་རྒྱུ་བྱི་སྐྱ་རྣམ་གཉིས་འབྱུང་བ་པ་ལ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་སུ་
མེད་པ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ནས། འོ་ན་སངས་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་རེ་ཆེ་བྱས་མ་བྱས་མི་
འདུག་སྟུང་པ་ལ། ཡུལ་ཅི་དགའ་བ་མེད་པར་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཡོད་ཀྱི་
གསུང་། གང་ལགས་བྱས་པས། མི་གཅིག་གིས་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་རེ་ལ་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཐུག་འབུམ་འབྱུང་མང་པོ་གོམ་པ་ཉངས་པ་རེ་བྱས་ཀྱིན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
གཏད་ཕྱིན། ཚུལ་དེ་འདྲའི་སྟོབས་མཁྱོགས་བྱང་ཡོད་པ་ཞིག་གིས། དལ་གཅིག་ཀྱང་
མ་བསོས་པར་བསྐལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་བྱི་འབུམ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཚུ་བོ་གསྒྲའི་སྐྱང་གི་
འགོ་མཇུག་ལ་བྱེ་མ་རི་སྟེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་ཕྱིན་ཡང་། ཤར་ཕྱོགས་
ལ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཟད་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཟད་པ་མེད། བམ་མཁས་གར་བྱབ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཡང་། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུལ་

ལས་གྲངས་མང་བས་བྱབ་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱེད་
ནས་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པའི་བསམ་པ་སྦྱེས་པ་ན། དེ་བརྒྱལ་ལས། གཉིད་ལོག་
གས། མྱོས་སམ། བག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དང་མཚུངས་པའི་
བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་ཞིག་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བས། ཆོགས་རྫོགས་
པ་ལ་དཀའ་རྒྱ་མེད། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལའང་དཀའ་རྒྱ་མེད་གསུང་བ་གདའ་སྟེ།
བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ལ། རྗེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཚན་འབྱུང་བ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལུང་ཆེན་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསོན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་
ལས་བྱུང་དང་། སྦྲོབ་དང་མི་སྦྲོབ་ལས་བྱུང་དང་། །འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་
ནམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པ་གྱུར་པ་ཡིས། །
བ་སྐྱུའི་བྲག་གཅིག་འབྲུབ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བ་སྐྱུའི་བྲག་ནི། །ཐམས་(མཐའ་)ཅད་དེ་
དང་འདྲ་བར་འབྱུང་། །བ་སྐྱུའི་བྲག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་
གང་། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །
བསོད་ནམས་དེ་སྦྱེད་དེ་སྦྱེད་གྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི། །གཅིག་མཐར་
ཕྱིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར། །མེད་མེད་ཀྱི་བྲས་ཞུས་པར། གང་གའི་བྱེ་སྦྱེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་པལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བསོད་ནམས་ཐོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཅུ་ཞེག །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ལ་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཐོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཅུ་ཞེག །ལྟའི་དཔར་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གཅིག །དེ་ཐམས་ཅད་བརྒྱ་
ཕྱིན་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པས་ཆངས་པ་གཅིག །དེ་ཐམས་ཅད་ཆངས་པར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པས་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་གཅིག །དེ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པས་བྱང་སེམས་གཅིག་
ལ་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་སྤྱུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱ་འབྲུང་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གཅིག་འབྲུང་
པར་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འབྲུར། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག །
འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོགས་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །

སྒྲིམ་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་གཅིག་གོ། །མཆོན་ནི་སུམ་ཅུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་
 ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས། །ཁྲི་བ་ཉ་འབྲའི་མཛོད་སྟེ། །དཀར་བ།
 འཇམ་པ་སྒྲིམ་པ་ནི་མ་བརྒྱ་བས་འོད་གསལ་བ། །འཕེན་ན་མཐོ་བདུན། །བཏང་ན་གཡས་སུ་འཕྱེལ་བའི། །མཛོད་སྟེ་ཡིན་
 བསོད་ནམས་དག། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱར་ནི་བསྟོམས་པ་ཡིས། །སྒྲི་གཙུག་བལྟར་ནི་མི་སྟར་
 བ། །སྒྲིབ་པའི་གཙུག་ཏོར་སྒྲིབ་པར་བྱེད། །གཙུག་ཏོར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་དག། །
 གངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཅུ་པོ་དག། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་རྒྱ་དབྱངས་ནི། །ཡན་ལག་དྲུག་
 ཅུ་བསྒྲིབ་པའི་མཆོན། །དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་ཀྱང་། །རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་
 རྟོགས་ཀྱིན་ཏུ། །བཅུར་བསྒྲིམ་མ་ལུས་བཛོད་པ་ལྟར། །ཆད་དང་ལྟན་པར་བག་ཅམ་
 བཛོད། །གང་ཆོ་སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྟེ་ཡི། །རྒྱ་ཡར་དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་བཞིན། །
 གཞལ་མེད་དེ་ཆོ་ཆོས་སྟེ་ཡི། །རྒྱ་ལ་རི་ལྟར་གཞལ་དུ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་རྒྱ་རྒྱར་
 ཡར། །འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་སྒྲི་འབྲུར་ན། །སངས་རྒྱས་རྒྱ་ནི་དཔག་མེད་ལ། །འབྲས་བུ་
 དཔག་ཡོད་བསམ་ཐག་ཆད། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་འབྲུབ་པའི་རེ་ཆེ་ཆད་སྒྲིམ་ན། །རིགས་པ་དང་ནི་
 ལུང་བལྟན་(༤ན)པ། །དཔུགས་འབྱིན་བྱེད་པའི་ཞུས་པ་གཟེངས་བསྟོད། །རྒྱ་འདི་ཡིས། །
 བྱང་རྒྱབ་སྒྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ནི། །འདི་ལ་སྒྲིབ་ལུག་མི་བྱའོ། །འབྲུག་སྐམས་ཀྱིན་
 ཏུ་ནམ་མཁའ་དང་། །ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱར། །རི་ལྟར་མཐའ་ཡས་དེ་བཞིན་དུ། །
 སྒྲིག་བསྐྱེལ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་འདོད། །སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་དེ་དག་ནི། །བྱང་
 རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བརྩེ་བས། །སྒྲིག་བསྐྱེལ་དག་ལས་དྲངས་བྱས་ཏེ། །སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ལ་འགོད་པར་ངེས། །དེ་ལྟར་བཏན་པར་གནས་དེ་ནི། །མི་ཉལ་པའམ་ཉལ་
 ཡར་རུང་། །ཡར་དག་སྒྲངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས། །
 མཐའ་ཡས་ཐྱིར་ན་སེམས་ཅན་བཞིན། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་རྟག་གསོག་འབྱུར། །
 མཐའ་ཡས་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཐའ་ཡས་ཐོབ་མི་དགའ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་རིན་

ཆེན་མེད་རབ་གསལ་པ་འདི་གོ་ན་ཆོག་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པའི་གནད་རབ་དེ་མ་
 རྒྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ་པ་ཤེས་
 ཡོང་བར་གདུག་། དེ་བཞིན་དུ་ཡབ་སྐུ་མཛེས་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དེ་བརྗོད་པས་ཟིན་པ་མི་སྲིད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་རྣམས་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པ་སྒྲིང་རྩེ་ཞིག་
 མཛད། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་གྱི་མང་ཏུང་དང་མཚུངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡོང་བས་རྒྱ་
 མཚན་དེ་ཡིན་གསུང་སྟེ། དག་སྒྲོང་དག་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསྐྱེད་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་
 སྟེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་གསྐྱེད་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་བརྗོད་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ལུས་སོ། །
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟེད་པ་སྟེད་པ་ན།
 སེམས་ཅན་རི་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་
 དང་མི་ལྷན་པའི་སེམས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྐྱེས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆད་མེད་དེ།
 སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རི་སྟེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟེད་
 པ་སྟེད་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་རེ་རེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་སྟེད་སྟེའོ། །ཞེས་
 གསུངས། དེ་དང་(༤བ)མཚུངས་པར་ལག་བབས་གིས་ལུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
 དོན་སྟེད་འདུག་ཏུ་བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ནས་བབས་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །
 མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར། །མི་ལྷོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སྟ། །སེམས་དེ་ཡང་
 དག་སྐྱངས་ཀྱང་པ། །དེ་ནས་བབས་སྟེ་གཉིད་ལོག་གས། །བག་མེད་ཀྱང་ཀྱང་བསོད་
 ནམས་ཤུགས། །རྒྱུ་མི་ཆད་པར་དུ་མ་ཞིག་ །ཁམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །
 འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ། །ལག་བབས་གིས་ནི་ལུས་པ་ལས། །དམན་མོས་སེམས་
 ཅན་དོན་གྱི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས། །སེམས་ ཅན་ རྣམས་ ཀྱི་

གྲུང་ཅན་ཅམ། །བསལ་ལོ་སྒྲིལ་དུ་བསམས་ན་ཡང་། །ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་
ལུན་དེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལུན་འགྱུར་ན། །སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །
དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། །རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། །སྐྱབ་པར་
འདོད་པ་སྒྲིལ་ཅི་དགོས། །ཞེས་སྐྱུ་མཚན་གཏན་ཚིགས་དང་བཅས་པ་གསུངས། །འདི་
རྣམས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཡོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་སེམས་ཡོད་པ་ཉིད་གསུངས་པས། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ། །གཞན་དོན་
དོན་གཉེར་དང་། །བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཏེ་ཚན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་
དཔག་མེད་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་གཙོ་བོ་རང་དེ། །གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་པར་གོ་
རྒྱས་པར་འདུག །དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་རྩ་ལ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོང་མོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་བྱམས་
སྙིང་རྩེ་རང་སྒྲོང་བ་གལ་ཆེན། །ཡང་རིན་ཆེན་ཕྱེད་བར། །བྱམས་སྙིང་རྩེའི་སྒྲོན་ལམ་དུ་
མ་ཞིག་མཛད་ནས། །འདི་ལྟར་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ནི་ཟད་མི་ཤེས་སེམས་ཅན་
གངས་མེད་པ་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་སྐྱུ་མཚན་གྱིས་སོ་གསུངས། །དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་
བསོད་ནམས་ནི། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱུར། །གཞུང་གི་མ་སྙིང་གྱི་ནི། །
འཛིག་ཏེན་ཁམས་སུ་ཤོང་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། །གཏན་
ཚིགས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྤང། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་ལ། །ཕན་འདོགས་དེ་ནི་
དེ་འདྲའོ། །གསུང་། །དེ་རྣམས་ལ་དཔགས་ན་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱས་ན་
བསོད་ནམས་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པར་ངེད་རང་གིས་ཀྱང་(༥༩)ཤེས་པར་
སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་གི། །དང་བོ་བྱམས་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཚིགས་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པའི་རྩལ་ནི་བྱམས་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་བདེ་བ་དང་
སྤང་པར་འདོད་ནའང་ཚིགས་དཔག་ཏུ་མེད་ན། །བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་གངས་མེད་པ་

དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམས་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་གྲངས་མེད་པ་དང་། རམ་མཁས་བྱུང་
 པའི་སེམས་ཅན་བསམ་ལས་འདས་པ་ལ་བྱམས་པས་བྱུང་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། ཆོ་འདིའི་
 བདེ་བ་སྣ་གཅིག་དང་ཕྱད་པར་འདོད་ནའང་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་ན། ཆོ་འདིའི་བདེ་
 བ་ཐམས་ཅད་ནས། གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་མཐའ་དག་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་
 བ་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། ཡ་དང་མའི་བྱམས་པ་དང་། ཆོངས་
 པའི་བྱམས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བྱམས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བྱམས་པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱམས་པ་རྣམས་ལའང་བསོད་ནམས་
 དཔག་ཏུ་མེད་ན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེར་མི་མོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་
 པས་ཆོགས་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པའི་ཚུལ་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་རྗེའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཆོགས་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་གཅིག་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ནའང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་
 མེད་ན། ཞེས་པ་སོགས་སྒྲ་མའི་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ། བདེ་བ་དང་ཕྱད་པ་ཞེས་པའི་ཆོབ་
 ཏུ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་གཞུག། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་གང་གིས་ཤེས་ན་
 སྒྲར་བྲངས་པའི་མདོ་རྣམས་དང་། སྟོད་འཇུག་གི་ལུང་དེས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆུང་དུ་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། །མང་པོར་འགྱུར་བས་ཆོགས་བདེ་བླག་
 ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་གཅིག་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཅི་
 མ་རུང་། ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ལྟར་ངས་བྱའོ་སྟུམ་པའི་བསམ་པ་གཡོ་མེད་པ་ཞིག་
 འབྱུངས། དེ་ལ་གཞན་ཅང་ཡང་མི་དགོས་བསོད་ནམས་ཁབ་ཅེ་ཅམ་ཞིག་འབྱུང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་ཐུག་ཐུག་(༥༧)ཞིག་རབ་བཀྲམ་གཏམ་
 དཀྱིགས་མི་འབྲུགས་བྱུང་འབྱེན་སོགས་གྲངས་མེད་པ་དང་། གསྒྲའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་

ལྷ་པ་སྒྲིན་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པས་ཚོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱ་བ།
 དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཐུག་སྐྱའི་མདོ་ལས། ཉམས་མཁས་བྱབ་པའི་སེམས་
 ཅན་པལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། བསྐྱལ་པ་གསྒྲའི་ཡུར་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ལྟའི་
 ཟས་རོ་བརྒྱ་པ་དང་། ལྟའི་ན་བཟང་གིན་ན་བསོད་ནམས་སྟེ་བ་བས། གཞན་གཅིག་
 གིས་དགེ་བསྟན་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་
 གི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ཨང་སྟེ་དུ་བསམས་ནས་ཉིན་གཅིག་ཟན་གཅིག་གིན་ན་
 དེ་བསོད་ནམས་ཆེ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། དགེ་བསྟན་དུ་ཡུར་པ་ལ་
 ལྟའི་ཟས་གོས་བསྐྱལ་པ་གསྒྲའི་ཡུར་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་གིན་པ་བས། དགེ་སྟོར་གཅིག་ལ་
 ཉིན་གཅིག་ཟན་གཅིག་གིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ། ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིགས་བསྐྱེས་
 ཉམས་དད་པའི་རྗེས་ཚོགས་སྟོར་གི་གར་ཟག་དབར་བརྟལ། འབྱིར། ཚོས་གི་རྗེས་
 ཚོགས་སྟོར་གི་གར་ཟག་དབར་ཞོན། འབྱིར། རྒྱས་མཐོང་ལས་རྒྱང་ཅིག་དང་པོ་ནས་བཙོ་ལྷ་པ་རྒྱུན་
 ཞུགས་འཐོབ་མྱིར་བཙོན་པ། པ། རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་ལས་རྒྱང་ཅིག་མ་བརྟུག་པ་ལ་མཉམས་པ་མྱིར་འོང་མ་ཐོབ་པ།
 མྱིར་འོང་མཉམས་པ་མྱེ་པ་ལན་ཅིག་རྒྱངས་ནས་མྱིར་འདས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ། འོར། མྱིར་མི་དག་པཙོམ་

པ་མ་ཐོབ་ཅིང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་ཕྱལ་པའི་འཕགས་པའོ། །འོང་། དགྲ་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཕྱལ་པའི་འཕགས་པ། བཙུམ་པ་ཆོ་དེ་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐོག་དམན་འཕགས་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲུ་མ་བཞིན་སྒྱུར། སེམས་(༤བ)ཅན་ཐམས་ཅད་རང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་ལ་བསྐལ་པ་གསྒྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་ལྷའི་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་དང་། ལྷའི་གོས་སུལ་བ་བས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཐོས་པའམ། སྐྱ་རི་མོར་བྱིས་པ་མཐོང་བ་ཙམ་ཞིག་བསོད་ནམས་ཆེན་མཆོད་པ་སུལ་བའམ། བསྟེད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མི་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབུམ་ས་ཡ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ན། གདུགས་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན། མར་མའི་འཕྲེང་བ་སོགས་མཆོད་པ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་རྒན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སྦྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེར་ཡང་མི་ཡོད་གསུང་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བལྟམས་པའི་ཞིང་དག་ན། མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཅི་ཡོད་པས། སྦྱིས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཡོད། །གསུང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བར་ཡང་། འབུམ་ཁལ་ཐེང་གོང་པའི་རྩི་འཕྲོལ་མི་གྲངས་སུམ་བརྒྱའི་འགྲངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཟས་དག ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པས་ འམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སུལ་བས་གྱང་། བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་ཅིག་གི། བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཡོད། ཅིས་དང་། བྱམས་པ་འཇུག་པའི་མདོར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱ་རན་འདས་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ལ། གང་གིས་སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་གྱང་། རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་སུལ་བ་བས། གང་གིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་བྱས་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་དུ་སེམས་གྱང་བྱང་རྒྱུ་བསྟོ་བྱས་ལ། ཆོག་དུ་བརྗོད་པ་མ་བྱས་གྱང་། འདི་ནི་

སྒྲུ་མ་དེ་བས་བསོད་ནམས་གིན་ཏུ་ཆེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་བསྟན་པ་ཡི། །བསོད་
ནམས་དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཞུགས་ཡོད་ན། །ཞིང་ནམས་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་གང་བྱས་ཀྱང་། །དེ་
དག་བཀང་བས་ཆ་ཙམ་ཟད་པ་མེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པས་ཆོགས་བདེ་བྲག་ཏུ་རྫོགས་ཚུལ་བྱ་བ་
ནི། མི་ཞིག་གིས་བསྐལ་པ་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་དུ་དད་པ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་དུ་(ཡན)མ་ལ།   ཟས་སྒྲོམ་གདུགས་བ་དན་མར་མེད་ཐེང་བ་སོགས་མཆོད་
པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཆོད་པ་ལས། སྟོགས་མའི་དུས་འདི་འདྲར་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལྟ་
བུའི་བསྐབ་པ་གཅིག་ཉིན་ཞག་གཅིག་བསྐྱངས་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོར། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒྲོམ་
ནམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེད་ཐེང་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་རིམ་གྲོར་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་
བསྟན་པ་འགག་པར་གྱུར་བའི་ཆེ། །ཉིན་མཆོན་དུ་ནི་བསྐབ་པ་གཅིག་སྟེད་པ། །
བསོད་ནམས་དེ་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས། །གསུང་། གནས་འཛིག་གི་མདོ་ནས། རྒྱ་
མཆོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱ་པོ་བུམ་པས་བཅལ་བས་གྱངས་འདྲེན་ལུས་པ་སྟོན་གྱི། བསྟོན་
གནས་བསྐྱངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་གཞལ་ལས་འདས། །ཞེས་སོགས་བསྟོན་གནས་
ཉིན་དེ་བསྐྱངས་པའང་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་ན། ཆེ་ཤིང་པོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་
རྫོགས་བསྐྱངས་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་ལོ་བྱེ་བ་མང་
པོར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་པ་བས་འདིར་སེ་གོལ་གཏོགས་ཙམ་དུ་བྱམས་པ་བསྒྲོམས་
པ་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས། བྱང་ཤར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་པར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཆངས་པར་སྟོན་པ་སྟུང་པ་བས།
འདིར་སེ་གོལ་གཏོགས་ཙམ་དུ་བྱམས་པ་བསྒྲོམས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་

ཤིང་། ཚངས་པ་བྱུང་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པར་ཡང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་ཞེས་པར་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྱེད་དུ་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་སྦྱུང་པ་བས། ཞིང་འདིར་སྤ་
 རྩོ་གཅིག་སེམས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་གནས་ན་དེ་ནི་བྱུང་པར་འཕགས་པར་གསུངས་ཏེ།
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་རྣམས་དག་འདོད་སྤངས་ནས། ཁང་ཞིག་བསྐལ་པར་གཞན་
 བ་སྦྱོད་པ་བས། །སུ་དག་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འདིར། །སྤང་ཅིག་སྦྱོད་
 བའང་འདི་ནི་བྱུང་པར་འཕགས། །ལུས་དང་དག་དང་འོན་ཏེ་ཡིད་ཀྱིས་གྱང་། །གང་
 ལ་ཉེས་བགྱིས་རྣམ་པ་གསུམ་(ཡབ)མཆིས་ཏེ། །ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྤྲོད་མྱོང་བར་
 གང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་མཛེད་
 འཛིག་རྟེན་འདི་ན་གང་མཆིས་པ། །དེ་འདྲི་ཞིང་ངན་པར་སྦྱེ་བ་སྤྲོས་ན་དེ་དག་རྟག་ཏུ་གདུང་བར་མི་
 བགྱི་སྟེ། །དེ་ཡི་ལས་གང་ལོག་ལྷུང་མཆིས་པ་ཡང་། །དེ་དག་འདིར་ནི་གྲུང་པ་ན་བས་
 ཅོམ་གྱི་འབྱུངས། །བདག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་མངོན་པར་དགའ་བའི་འཛིག་རྟེན་དང་། །དེ་
 བཞིན་ལུ་ཕྱོགས་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་བདེ་ཅན་མཆོག་ །དེ་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐལ་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་
 བསྐལ་སྤྲུམ་མཆིས། །ཞིང་དག་པ་དེར་ནི་ཡོན་ཏན་བགྱི་བ་མེད་ཏུ་ལྷུང་བ་མི་ཆེ། །ཉོན་མོངས་
 འབྱུང་གནས་འཛིག་རྟེན་ཉེས་གང་ཞིང་པར་འདིར། །ཞེ་སྤང་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་ཉེས་བཟོད་
 ལ། །ཆོས་འདི་ལ་ཡང་མཐོང་སྟེ་གཞན་དག་འཇུད་པར་ནི། །འདི་ནི་དེ་བས་དགའ་བའི་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་ལུན་པའི་གཞན་དོན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 དག་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པས་ཆོགས་བདེ་བྲག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བྱ་བ་ནི།
 ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་གསུང་བྱེ་མ་སྟོན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ་ལུལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་པས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་

གཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བཀོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེ། རྒྱུགས་བཅུའི་རྩལ་སྟེང་གི་སེམས་
 ཅན་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བཀོད་པ་བས། གཅིག་ཕྱིར་འོར་ལ་བཀོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོར་དག་བཅོམ་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱུར། དེ་རྣམས་ལ་
 བསོད་ནམས་བརྗོད་པ་ལས་འདས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མ་ཀུན་
 རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་
 ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ། གྲུ་ཡང་ཡང་མི་བཞེད་པ་ཡིན་གསུང་། སལ་ཆེན་ལས། རྒྱུགས་
 བཅུའི་ཞིང་རྣམས་གྲངས་མེད་བཅུར་ནི་བགྲངས་གྱུར་བའི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱལ་པ་གཅིག་ཏུ་བདེར་བཀོད་ཅིང་། །བསྐྱལ་པ་བཅུ་དང་དགེ་བཅུ་བསམ་གཏན་
 ཐོབ་པ་དང་། །ཆོངས་པ་དག་དང་རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་གནས་(ཤེས་)བཀོད་ཅིང་། །དེ་དག་
 བསྐྱལ་པ་བྱེ་བར་བདེ་བར་རབ་བཀོད་དེ། །དག་བཅོམ་ཉོན་མོངས་ཞི་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་
 བྱས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆར་མི་རུང་། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་ཚྭ་གས་ཆེན་གསོག། །ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་གིན་ཏུ་སྤ་
 ལམ་རྟོགས་པ་ཡི། །རང་རྒྱལ་སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་བཀོད་གྱུར་ཀྱང་། །བསོད་
 རྣམས་བསལ་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་རབ་ལ། །གྲངས་དང་ཆ་དང་བགྲང་བའི་རྣམ་
 བར་དཔེར་མི་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ལྷག་པར་བསྐྱལ་པ་བཅུ་ཞེས་པ་དེ་ལ་བསྐྱལ་བའི་
 ཚྭ་གས་ལྷ་ཞེས་འབྱུང་། རྒྱུགས་བཅུར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་ལན་བཅུ་བགྲངས་
 པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱལ་པ་གཅིག་ཏུ་ཡོ་བྱད་ཅི་དགོས་པ་
 ཐམས་ཅད་བྱིན། །བསྐྱལ་པ་བསྟོན་གནས་སོགས་ལ་བཀོད། དེ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ལ་
 བསྐྱལ་པ་བརྒྱུད་ཡོ་བྱད་བྱིན་ནས་དགེ་བ་བཅུ། །བསྐྱལ་པ་སྟོང་དུ་བྱིན་ནས་བསམ་
 གཏན་བཞི། །བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཐུག་སྟོང་དུ་བྱིན་ནས་ཆོད་མེད་པ་བཞི་ལ་བཀོད། །འདི་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོད་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོད་མེད་ནི། རང་གི་དོན་ཡལ་

བར་དོར་ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཞན་
བདེ་བ་དང་ཐུང་འདོད་དང་། ལྷན་བསྐྱེད་དང་བུལ་འདོད་ཅེས་ཡིན་པས་སོ། །བསྐྱེད་
པ་བྱེ་བར་ཡོ་བྱད་བྱིན་ནས་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་བཀོད། ཡར་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱུད་
བྱིན་ནས་རྒྱུན་ཞུགས། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་སྒྲིང་དང་སྒྲིང་མོང་། བྱེ་བ་བརྒྱུད་
དང་སྒྲིང་མོང་། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་དགྲ་བཙུམ། བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱུ
སྒྲིང་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བྱིན་ནས་རང་རྒྱལ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེར་ཡང་མི་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །

བརྒྱུད་པ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་
གྱིས་གཞོན་པས་ཚོགས་བདེ་སླག་ཏུ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་སྐྱེས་ན་གང་
ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མིན་པར་(༥)བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་སྐྱེས་ན་གང་ཡང་
གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྱིར་བསྟན་པ་ནི། ལར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གྱིས་མ་ཟིན་པའི་སྒྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷན་མཐོང་དང་། སྒྲིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། ལྷ་སྐྱེད་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་དང་། དཀྱིལ་ལམོར་བསྐྱབ་ཅིང་
མཆོད་པ་དང་། བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་བསྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད།
ཟིལ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་མ་ཁྲན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སྒྲིང་རྩེ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཚོགས་བདེ་སླག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་སླ་ན་མེད་པ་ཡིན་

པར་གདལ། དེ་སྐད་བྱས་པས་འགའ་ཞིག་འདི་སྒྲུབ་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲེལ་བ་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་བྱེད་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྷག་པའི་དོན་ཅི། སྟོང་ཉིད་སྒྲེལ་
 བ་ནི་སྟོང་པའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས་ལན་བརྒྱ་
 སྟོང་དུ་མར་བསྐྱགས་པའི་ལམ་མཆོག་ཡིན། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ནི། གསར་
 རྒྱགས་རྩོམ་ཐེག་པ། མཆོན་ཉིད་ཐེག་པ་ལས་ཆེས་ཟབ་ཅིང་ལམ་སྟུར་པའི་བསྐྱབ་པ་
 ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་ཁ་ཟིན་ཏེ། ཏ་ཅང་ཆེས་གྲགས་སོ་སྒྲུབ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་
 བོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་སྟོང་དུ་ཉི་ཟེའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་འོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པ་དེ་སྟོང་དུ། རོར་དང་། འབྱུང་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པ་
 དང་། གསེར་དང་། དངུལ་དང་། མེ་ཏྲོག་དང་། སྟོས་དང་། སྤང་བ་དང་། གོས་དང་།
 འོངས་སྟོད་གང་རི་སྟོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་
 བོའི་རིན་དུ་མི་ཆོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲུབ་བར་མཛད་པ་དེ་སྟོང་དུ། གཞི་བྱ་བ་ཆད་ཀྱི་ལྟ་དང་མི་དང་
 ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཟག་པ་ཡོད་པའོ། །བདག་མེད་མཛོན་
 (༧ན)སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་པ། ཟག་པ་མེད་པ་གང་རི་སྟོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དབང་གི་རྒྱལ་བོའི་རིན་དུ་མི་ཆོག་གོ། །
 རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དྲི་མ་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 འོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དྲི་
 མ་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་ཀྱང་། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་
 པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྟ་རྒྱས་ཀྱི་ཅན་དན་སྐྱུལ་གྱི་སྟོང་བོའི་ཕྱེ་

མ་སྒྲིབ་གཅིག་གིས་ནི་སྒྲིབ་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞིམ་པོས་རྒྱས་པར་འགོངས་ཏེ།
 དེ་ཞོ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཡང་། སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རིན་པོ་
 ཆེས་ཡོངས་སུ་གང་བས་རིན་དུ་མི་ཆོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་རྩལ་གྱི་ཙན་དན་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པོ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་གཅིག་ལ་
 གནས་པའི་ཁམས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གྱི་དྲི་ཞིམ་པོས་རྒྱས་པར་
 འགོངས་ཏེ། སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་
 ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །ཞེས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདིས་
 ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་ཏེ། ད་དུང་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོན་སེམས་རྒྱུར་པ་ཡང་ཡོན་ཏན་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པར་
 བརྟན་པ་ནི། རིགས་གྱི་སྤྱའདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩོམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་
 གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྩོམ་རིན་པོ་ཆེའི་
 མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དཔུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྒྲོག་གོ། །རིགས་གྱི་སྤྱའདི་
 བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གཏན་དང་བྲལ་
 ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་
 གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་(འབ)
 དཔུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྒྲོག་གོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟིལ་དུ་བརྟག་པ་
 དང་། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པས་ཨིན་ཀྱི་ལ་ལྷ་སུའོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
 བྱས་ལ་སྒྱུད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་དུ་བརྟག་པར་བྱེད་པས།
 འཛམ་གྲུ་གྱུར་གི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ལྷ་སུའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ནས་འབྱུང་བ་
 ལ་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་མེད་གྱི་དགེ་རྩ་གང་ལ་ཟེར་ན། མ་རིག་པ་དང་། མ་རིག་

པའི་བག་ཆགས་གང་གིས་ཀྱང་ས་བསྐྱད་པ་ཞིག་ལ། དབུ་མ་པ་རྣམས་བཞེད་པས།
 ཟག་མེད་དེ་ལྟ་བུ་དེ་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདག་མེད་མཛོན་
 ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན། གཞན་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས།
 དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་གསུངས་གང་ལ།
 ཡང་འདི་རྣམས་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་མིན་སྟམ་ན། །
 འདི་རྣམས་བྱམས་པས་ནོར་བཟང་ལ། བྱམས་པ་སྟོང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 བར་བསྐྱགས་བའི་སྐབས་ཉིད་ཡིན་པས། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་
 བབ་ཅོལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གྱ་སྐྱབ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས། ཀུན་རྫོབ་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རང་ལ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་འདྲེན་པར་སྒྲུང་བས། དེས་
 ཀྱང་ཤེས་སོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ན་འཕམ་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར། རྩོམ་རིམ་པོ་ཆེ་ཆག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་བསྐྱབ་བཏུས་དང་།
 གཞན་དག་དུ་སྐྱོད་པ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་པ། ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟན་ན་བྱང་
 སེམས་མིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་བྱེད་དུ་འདྲེན་པར་སྒྲུང་བས་དེས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་པའི་སྐྱོད་པ་དང་མི་ལྟན་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱང་པར་དུ་འཇུག་ཉིད་ལས་བྱང་སེམས་ལྷག་པར་བརྟན་པ་ནི། རིན་
 པོ་ཆེ་ལུང་པོའི་མདོར། ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤིང་རྟའི་ནང་དུ་
 ལྷགས་ཏེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཅི་དགའ་ཞིང་དགའ་མགུར་སྐྱོད་ལ། དེའི་
 (༡༠ན)ཤིང་རྟ་འདྲེན་པ་གཞན་མེད་ན། ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་
 ཤིང་རྟ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུ་ལ་ཡང་བསྐྱར་རོ། །གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་གྱི་
 རིམ་བུ་དང་། མཛོང་འགལ་གྱི་བྱ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོགས་ལ་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་
 པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་ཀྱང་། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིམ་གྱོད་དང་། གཡོག་བྱ་བ་

བརྩོན་པར་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་སྒྲིལ་ལེ་གཞག་གྱང་རིམ་གྱོ་མི་
 བྱེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཅེད་མོ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་གྱང་། དེའི་གཡོག་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཛད་མི་གསུང་ངམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 མོ་བྱེད་ཅི་ཅམ་ཞིག་འདུག །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བར་བསྟོད་པ་ལས་གྱང་། །སྤྱིད་
 གསུམ་དག་ན་པན་བརྩོན་སྟོ་མངའ་རན་སོང་གནས་ནའང་བསྐྱགས་པར་འོས། །རང་
 དོན་སྒྲོན་པའི་སྟོ་གྲོས་ཅན་ནི་མྱ་ངན་འདས་གྱང་མ་ལགས་ཞེས། །དེ་སྤྱད་ཁྱོད་ནི་
 འཁོར་བའི་འཛིགས་པས་མི་ལྷོག་བརྟན་ཞིང་མི་གཡོ་ལ། །འཛིག་རྟེན་སྟེ་ཞིང་འཆི་
 བས་ཉམ་ཐག་ཡོངས་སུ་སྒྱབས་པར་བརྩོན་པ་ལགས། ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་
 ན། བྱི་རྒན་གཅིག་ཡིན་གྱང་བསྐྱགས་པར་འོས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་གྱང་བསྐྱགས་པར་འོས་པ་མིན་
 ཞེས་གསུངས། རྩོ་བོ་རྩེ་ལ་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་བརྩུག་ཉིས། འཕགས་པའི་ས་བརྟེས་པ་
 གསུམ་སོགས་ཡོད་གྱང་། ལྷ་བ་སེམས་ཅམ་ལས་མེད་པའི་སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་པ་འགྲན་
 གྱི་དོ་མེད་སྒྲ་མའི་མཚན་ཏུ་མཛད། སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་པ་དྲན་པའམ་མཚན་ཐོས་པ་ལ།
 བྱག་སྒྱུ་བོའི་གཙུག་ཏུ་སྒྱོར། བསྟོད་པ་རེ་ཡང་མཛད། རྩོ་བོ་སྒྲ་མ་གཞན་ལ་མི་མཛད་
 པར། གསེར་གླིང་པ་ལ་མཛད་པ་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། ངའི་སེམས་བཟང་པོ་འདི་སྒྲ་མ་
 གསེར་གླིང་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་གསུང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས་རྩོ་བོ་དབུ་མ་བས།
 གསེར་གླིང་པ་སེམས་ཅམ་པ་བཀའ་དྲིན་མཚན་ཏུ་མཛད་པ་འདི་ལ་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཡོད་གསུང་། འདི་ལ་གོ་རྒྱ་(༡༠བ)ཅི་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་གང་བས་གྱང་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ལྷག་པ་དང་གལ་ཆེ་བར་གཤེས་པའོ། །འོན་གྱང་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ལ་ཆགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཅར་ལ་

ཁྱད་པར་མེད་པར་གྱས་མོད་ཀྱི། ད་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཙམ་
ཡང་ནལ་འབྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་དགོན་ལ། སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་སྒོ་བྱེད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་
མང་བར་སྒྲར་བས་ཆུལ་འདི་གསལ་བར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་མ་སྐྱེས་ན་གང་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི།
ཁ་ཅིག་འདི་སྐམ་དུ། དེད་ཀྱང་དགེ་བ་ཅི་བྱེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཐིན་པར་བྱེད་
པས། ཁྱོད་ཀྱིས་དེད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བརྟུན་པ་བརྟུན་པ་དོན་མེད་པ་
ཡིན་ཅེས་སྐམ་ན། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆད་རིམ་འབྲེལ་ལ་
ཟེར་དོ་མ་ཤེས་པའི་ཏྲགས་སུ་སྒྲར་བས། དེ་བཤད་ན། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་
གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྟག་
བསྟལ་གཏན་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲིང་རྩེ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་མཆུངས་པར་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དེ་རྩོགས་པ་ཡིན་པས། སྒྲིང་རྩེ་
ཆེན་པོའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་དང་། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་བུ་ཆུང་དུ་
སྒྲིང་དུ་སྟག་པ་སྟག་བསྟལ་བར་གྱུར་པའི་མ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྟག་
བསྟལ་བ་ལས་གཤོན་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་སྒྲིང་རྩེ་དེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རྩོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མིང་ཡང་ཐོབ་པོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིང་རྩེ་གོམས་པར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མཐོན་པར་གཤོན་པར་འདོད་པ་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་ངོ། །དེས་ན་རྩ་བ་འདི་དང་གོང་འོག་ཏུ་ལུང་མང་དུ་འཆད་པ་ལྟར། སྒྲིང་རྩེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དགོས་པའི་
ལུང་མང་པས། བྱང་སེམས་ལ་ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ན། རྒྱ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྲིད་པ་དང་། རང་ལ་བརྟགས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སུ་
ལའང་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་མི་སྟེ་བར་མྱོང་པས་གྲུབ་པས་ཀྱང་གཞོན་ལ། གཞན་ཡང་རང་འཁོར་བའི་སྟག་བསྟལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཡི་
མེད་པར་གཞན་སྟག་བསྟལ་ལས་སྒྲོལ་འདོད་ཡོད་ས་མེད་ཅིང་སྟེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་ལས་གཞན་

(༡༡)ན་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་སྤྱི་ཐེངས་ཡོད་པར་འབྱུང་ངོ། །སྤྱིར་རྗེ་གོ་མས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁྱེད་སྤྱི་
 མཐོང་ནས་བྱམས་སྤྱིར་རྗེ་སྤྱིས་པའི་ཆོད་གསུངས་ནས་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱིར་རྗེ་དེ་སྤྱིན་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱིས་པའི་ཆོད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་ལམ་མཐོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མིན་གྱི། གྲངས་མེད་གསུམ་
 ཀྱི་འགོ་ཚུལ་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་འདྲའི་སྤྱོད་ཅམ་ན་ཡང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་དོན་དུ་དགོ་བ་འདི་བྱའོ་སྤྱི་པའི་བསམ་པ་
 ཅམ་ལ་ཆེས་ཆེར་འབྱུང་ནས། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བོ་སྤྱི་པའི་མཐོན་པའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་
 པར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་དུ་བྱས་ནས་མི་སྤྱོད་བར་
 གཞན་ལ་འབད་པས། ས་ལམ་མང་པོ་བཅད་པར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་
 ཀྱི་གནས་ཏེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་བྱགས་དམ་གྱི་
 མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་བར་གཞུང་དུ་མར་འབྱུང་ན་གོ་བ་ལས་མེད་པས་ལྟ་ཅི་སྤྱིས་
 པའི་ཕྱིར་ངོ། །མདོར་ན་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་
 འདི་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་པར་མི་འགྱུར་བས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་འདི་རྒྱུད་ལ་
 སྤྱིས་ན་ཆེས་ངོ་མཆོར་བར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཤམ་ཡང་ན་མ་ཡང་
 རུང་། སྤྱི་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད། །ལྟ་དང་བྱང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་རུང་། །ཆོངས་
 པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྤྱིན། །རང་གི་དོན་དུ་འང་འདི་
 འདྲའི་སེམས། །ཁྱི་ལམ་དུ་འང་མ་སྤྱིས་ན། །གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྤྱི། །གཞན་དག་
 རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །ཁྱི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་། །རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་
 ཁྱེད་པར་འདི། །སྤྱི་ན་མེད་པའི་སྤྱི་ཅིག་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །དེའི་

སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མཐོལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བཅིང་བར། བྱམ་འགོ་ལ་ཆོག་
 ཅམ་དུན་པར་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་(༡༡)བ་རེ་ལ་འབད་བ་ནི་ཆོས་རྒྱས་ཆུང་
 བར་གསལ་ལོ་ཞེས་གསུངས། ཁོར་གི་གསུང་འདི་རྣམས་ལ་བསམ་སྟོ་རེ་ཐོར་དང་།
 ཁོར་གི་གསུང་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་བྱུང་པར་ཅང་ཡང་མེད་ཀྱི། རྩེ་
 རིན་པོ་ཆེས། རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ལ་ཞུས་པ་ལ་ཡང་། འཁོར་བ་མཐའ་དག་མེད་
 འོབས་ལྷ་བྱར་མཐོང་བའི་ངེས་འབྱུང་ཞིག་མེད་ན་དགེ་བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 ཁོ་ནར་འགོ་བར་ཐར་འདོད་ཀྱི་གར་ཟག་གིས་སྤྲགས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་
 ཟབ་ཟེར་བ་རྣམས་བཞག་ནས་ངེས་འབྱུང་དཔྱད་སྟོམ་གྱི་སྟོ་ནས་ཅི་སྟེ་བྱ། འཁོར་བའི་
 སྤྱང་ཤས་སོགས་ལ་སྟོ་འགོར་མི་སྟེར་བར་སྤྱད་པའི་མཆོང་བཅུར། ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་
 ལ་སེམས་འཛིན་པའི་དམིགས་རྣམ་གོམས་པས་ངེས་འབྱུང་སྟེས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་རྒྱུ་བ་
 པ་པོས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་ཕན་ཡོན་ལ་དུན་ཤེས་བྱ་རེ་བསྟེན་
 བས། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྤྱོད་བ་འདོན་པའི་དམིགས་རྣམ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན། གཞན་
 གར་བྱས་ཀྱང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དགེ་ཅ་རྣམས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་གཉིས་སྟེས་པ་ན། དགེ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་དབང་མེད་ཀྱིས་འགོ་བ་ཡིན།
 དེས་ན་འདི་གཉིས་སྟོམ་རིན་མི་ཆོག་པར་བྱེད་པ་ལམ་གྱི་གནད་མ་ཤེས་པ་ཡིན། དེ་
 གཉིས་རྒྱན་ལྷན་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་བ་ཐོན་ན་གཞོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྤྱོ་ཟེན་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུར་འཛིག། དེ་ནས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གཞོན་སྟོམ། དེས་
 བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་གནད་འགག་རང་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ངེས་
 འབྱུང་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་གསུམ་མོ་བྱ་བ་བྱུང་
 བ་ཡིན་སྟེ། གོ་ཡུལ་དང་ཆོག་ཅམ་གྱིས་བྱང་སེམས་སྟེས་པ་དང་ལམ་སྤྱོ་ཟེན་པར་འདོད་ན་གསུང་སྟོམ་འདི་རིགས་འོད་

ཀྱི་ཆོས་འཁྱུར་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་འདི་རྣམས་དང་འགལ་ལ། ཡང་ན་ལས་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་
 འདོད་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིར་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དགོས་པར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུད་
 སོགས་མདོ་དུ་མ་དང་མདོ་སྤྱི་རྒྱུན་དང་། དབུ་མ་འདུག་པ་དང་འཕྲུག་པའི་མདོ་པོར་གསལ་པར་གསུངས་པས་མ་འདྲགས་པར་
 སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །སྤྱི་མཁའ་སྤྱོད་པའི་དུང་དང་འཇམ་དབྱེད་ལ་མཛོན་སྐྱེས་ཐུག་ཀྱང་དེ་ལས་
 ལྷག་པ་གསུང་རྒྱུ་རང་མེད་དོ། །འདི་རྣམས་ནི་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བཞེད་པར་མ་བཟད་སྟོན་
 ཀྱི་ལམ་རིམ་རྣམས་ཀྱང་གསུང་གཅིག་ དབྱེད་གཅིག་ དཔོན་པོ་གཅིག་དུ་སྤྱད་སྟེ།
 བོ་དོ་བའི་གསུང་བསྐྱེད་པའི་(༡) (༢) བེའུ་བུམ་ལས་ཀྱང་། བུམ་སྤྱིར་རྗེ་དེ་གོམས་ཆོད་
 བེ་པ་རྒྱུ་ལྟ་གཅིག་ ཡོན་ཏན་ཀྱན་བརྒྱན་སྤྱད་ཅིང་འཕངས་པ། རྗེ་ལྟར་པན་
 གདགས་སྟོ་སྟེ་དེ་བཞིན། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་གྱུར་ན་དེ་ཡིན། ལྷ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་
 ཞལ་ནས་དེ་གསུངས། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་སྐུ་ལ་ཁར་ཚུད་པ་ལྟ་
 བ། མེད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་འོང་། ཞེས་ཏེ་དུག་སྐུ་ལ་གྱི་སྤྱིར་དུ་བྱ་རྣམས་
 ཀྱིས་འཕྱར་དུས། ཁོའི་ཁ་རྒྱུངས་ཀྱིས་ཕོག་ན་ད་བྱ་དེ་ལ་འབྲོས་སྐྱེས་ཡང་འབྲོས་ས་
 མེད། སྐུ་དེ་ལ་ཡང་། ད་བྱ་གཏོར་སྐྱེས་ཡང་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིར་བ་དེ་ཁོའི་སྤྱིར་དུ་
 སྤྱིགས་ཀྱིས་ལྷུང་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་བྱེད་རན་པ་དང་།
 བྱས་པ་མི་གཞོ་བ་དང་། བྱངས་མང་བ་དང་། སྤྱིར་བ་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་ཅི་ཡོད་
 ཀྱང་སྤྱིར་རྗེ་དེས་ཐོན་ནས་སྤྱིར་མ་བཟང་གི་བར་དུ་འཛིན་པ་དམ་དུ་ཆ། རྒྱུ་གྱིས་
 བསྐྱུར་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། འདི་འདྲའི་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་མིང་རང་མི་འོང་གསུང་། གཞན་ཡང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་
 འདུག དེ་ཡི་རྒྱུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན། དེ་ཡི་རྩ་བ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ། དེ་ཡང་
 བྱམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས། དེ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ནི་བྱས་པ་བཞོ་བ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མར་
 ཤེས་ལས་ཡིན། ཞེས་ཐེག་ཆེན་པ་དང་། བྱང་སེམས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུ་དེ་རྣམས་སྟོན་

དུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་བཤེས་གཞིན་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ནས་རྗེ་
ཡབ་ཕྱས་ཀྱི་བར་མགྲིན་གཅིག་དུ་གསུང་བས་བྱང་སེམས་སམ་ཐེག་ཆེན་པ་ཆེག་ཙམ་
དུ་མ་སོང་བའི་དོན་མཐུན་ཞིག་བྱེད་ན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོད་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡོང་
དགོས་ལ། མ་མཐའ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གྲངས་སུ་གཏོགས་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ནའང་སློ་སྦྱངས་
པ་མེད་པར་རང་འབྱུངས་སུ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་ཡེ་མེད་པར་ཐེག་ཆེན་
པར་འདོད་པ་ཡི་མ་གོ་བའོ། །

སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་(༡༡བ)ནས། སྟེ་ཤི་བྱག་པ་མེད་པ་མང་དུ་བསམས་
ནས། མིང་དང་རིགས་དང་སྡེ་ཆོན་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་ཙམ་ན། བར་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོམ་པ་མཐའ་དག་གི་གཞི་ཏེན་དུ་
འགྱུར། སྦྱབས་འགྲོའི་སྟོམ་པ་སྟེ་བའི་དུས་ཡིན། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟོག་པ་སྤུ་
ལའང་འཛོམ་སྟོ་སྟེས་ན་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་སྟེ་བའི་དུས་འཁོར་པ་མཐའ་དག་གི་
ཉིས་དམིགས་བསམས་པས། སྟེ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བ། མགོ་འམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་
གསོད་པ་བས་འཁོར་བ་སྟོང་བར་རིངས་པའི་སྟོ་སྟེས་པ་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་སྟེ་
བའི་དུས། དེའི་སྟེང་དུ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། འདོད་པ་ལ་
སྦྱལ་ནག་པོའི་དུག་གིས་བྱབ་པ་ལྟ་བུར་ཤེས་ཙམ་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སྟེ་བའི་དུས།
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱལ་གྱི་ཁར་རྩྭ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཙམ་སྟོན་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྟེ།
འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྒྱ་པ་རོལ་དུ་སྦྱོན་པ་དུག་ལ་འཇུག་
དགོས་སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེས་ཙམ་འཇུག་པའི་སྟོམ་པ་སྟེ། དེ་ནས་སེམས་ཙན་གྱི་སྟུག་
བསྐལ་མ་བཟོད་ནས་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་བྱ་བར་འདོད་
ན་སྟགས་གྱི་སྟོམ་པ་སྟེ་གསུང་བས། པོ་ཏོ་བ་མི་སྦྱ་ཙམ་སྟགས་ཞིག་ཉན་སྟམ་པ་ལས།
སྦྱིས་རབ་དུ་བྱུང་ཆོས་བུན་འདི་ཐོས་པས་ཡོང་ཆེ་འདི་ལ་སྟགས་གྱི་སྟོར་འཇུག་པའི་

ནུས་པ་མེད་སྟེ་མ་མཁུ་གཙུག་ཏུ་འགྲོ་བའི་འདུན་པ་ཡང་ཆོད། སྤྱི་བསྐྱབས་བཀུས་ཐོས་
 པས་སྤེལ་པོ་བྱ་བའི་འདུན་པ་ཡང་ཆོད་གསུང་། ཁོང་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་འོང་བར་
 འདུག་ཀྱང་ད་ལྟར་རེ་རྣམས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་རང་ཞིག་བྱུང་བར་འཕགས་
 བར་འདུག་སྟེ་མ་མཁུ་དེ་ཡང་ཉམས་ནས་རྒྱལ། གཤམ་འོག་མ་མ་བརྟན་པར་གོང་མ་
 ལ་མཐོ་རྒྱལ་བྱས་ཀྱང་གཉིས་མེད་སེང་གོ་ཡོང་སྟེ་དུ་རྟོག་དཔྱེད་མི་གཏོང་བར་གང་
 མཐོ་ཟེར་ཆོད་ལ་སྤྲུགས་པ་འདི། རེད་རང་དབང་པོ་རྣོ་བ་དང་བསོད་ནམས་བསགས་
 བའི་རྟགས་སུ་མི་སྣང་། མཐོ་སྤྲུགས་མ་བྱས་པར་དང་པོ་ནས་འོག་མ་རྣམས་ལ་འབད་
 བ། ད་ཅུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ་ཡོང་གད་དུ་གདའ་སྟེ། གཉིས་མེད་སེང་གོ།
 ཆོས་དང་ཞེ་འགྲས་བའི་བྱེད་པོ་མདའ་རྟགས་མདུང་རྟགས་རེ་བྱུང་། དེས་ན་ལམ་སྟོན་
 (༡) ནོ། ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཕྱིན་སྟེ་མེད་ཆོད་ནི་སྤྲུག་རིམ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན། མ་
 མཐའ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཅུམ་ཞིག་བྱེད་པ་ལའང་། ཁོང་གི་དེ་ཅུམ་མ་སྤྲུགས་ཀྱང་། འོག་ཏུ་
 འཆད་པའི་ཆོད་དང་པོ། །བཙོས་མ་མིན་པ་དུངས་པ་སྤྱི་དགོས་དེ་མིན་བར་ཆོག་འདོན་པ་ཅུམ་བྱང་
 སེམས་ཡིན་ན། །བག་གི་ནི་ཅོའང་བྱང་སེམས་འགྱུར། །དེས་ན་མ་མཐའ་ཡོང་བ་ལའང་།
 གོ་ཡུལ་ལགས་པར་སྤྱངས་པའི་བྱོས་བསམ་དང་སྤྱི་སྤྱངས་པ་སོགས་དགོས་ཏེ། དེ་མིན་ན་བྱང་སེམས་ཆོག་
 ཅུམ་མིན་པ་ཡོང་ས་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོད་རི་སྐད་བཤད་པའི་
 ཕྱོགས་ན་ཡང་མེད་པར། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོག་རེ་བཏོན་ནས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ནོ་སྟེ་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཅི་ལ་བྱེད་མི་ཤེས་པར་རང་ཉིད་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཅུམ་དུ་ཟད་དེ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཆོད་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ཅུང་ཞིག་ འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་མེད་ན་གང་ཡང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
 བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་སེམས་མེད་ན་གང་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མར་མི་རུང་

བར་བསྟན་པ་ནི། སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོ་སྒྲགས་རང་བྱེད་པ་འདི། སྒྲགས་ལ་
 འཇུག་པ་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་མ་གཤིས་པ་རང་གིས་ལན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་བཤད་
 བ། རྒྱུད་དོ་རྩེ་འཕེར་བ་ལས། སྒྲོབ་མ་ཡོན་ཏན་གང་ལུན་ན། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོད་
 ཏུ་འགྱུར། ཞེས་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པ་ལ་གང་ཟག་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་ལན་དུ།
 དད་ཅིང་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་གྲུས། རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་ལམ་ལ་གནས། རྟོག་པ་རན་པ་རྣམ་
 པར་སྤངས། །ལུང་ནི་མང་དུ་བྱོས་པ་དང་། གསོད་པ་དང་ནི་འཆོ་བ་སྤངས། ཁེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་གདོན་པའི་སྒྲོས། །ཀུན་ཏུ་བརྩོན་དང་ཡང་དག་ལུན། རྟེ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལུན། རྟེ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་མ་བཟང་། ཞེས་གསུངས་པའི། གསོད་པ་དང་
 ནི་འཆོ་བ་སྤངས། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདོན་པའི་སྒྲོས། ཞེས་པས་ནི། གཞན་
 གཞོད་གཞི་བཅས་ལས་བསྒྲོག་པའི་སོ་ཐར་དང་། བྱང་སེམས་(༡༣བ)ཀྱི་སྒྲུལ་པ་རྣམ་
 དག་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། ཡོ་གའི་རྒྱུད་ཅི་མོ་ལས། སྒྲོག་གཙོད་རྒྱུད་འབྲིག་པ་
 དང་། རྒྱུན་དང་ཁྱོས་བྱེད་རྣམ་པར་སྤངས། ཁྱིམ་པའི་སྒྲུལ་པ་ལ་གནས་ནས། རྟེ་ཆོ་
 རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲུབ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་གྲུབ། སྒྲུལ་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་
 གནས། ཁོ་སོར་ཐར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། རིག་འཛིན་སྒྲུལ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 གཟུངས་སྒྲགས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་དང་། གིན་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་
 དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། གསང་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ། སེམས་ཅན་
 སྒྲིག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་ལག་ན་དོ་རྩེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གིན་ཏུ་དཀོན་
 པ་ཞིག་སྤྲོས་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲོན་མ་བློས་ན། འདི་སེམས་ཅན་རི་ལྟ་བུ་དག་ལ་བཤད་པར་
 བྱ། ལག་ན་དོ་རྩེས་སྤྲོས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་
 ཞུགས་པ་དང་། གང་གི་ཆོ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ།

འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡི་ཤེས་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུ་འདིར་གསུངས་པ་འདི་རིམ་པ་ཅན་དུ་
 བཤེས་གཉིན་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བཞེད་པས་ཆོ་འདིར་བྱང་སེམས་ལ་སྒྲོ་སྒྲོན་པ་འཇམ། ཡང་ན་མིད་ལ་རས་པ་ལྟ་བུ་ཆོ་སྒྲོན་
 སྒྲོན་ཐེན་པས་ཆོ་འདིར་རྩོལ་མེད་དུ་སྒྲུབ་ཞིག་གིས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཆོག་སྒྲིལ་བྱུང་རྒྱུ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་གང་གི་འདྲ་
 རྒྱུགས་ཅམ་ནའང་མེད་པར། སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཆོག་སྒྲིལ་རྒྱུ་པར་འདོད་པས་རང་གཞན་སྤངས་དུ་འཇུག་པར་གདོན་མི་ཟེ། །

གཟུངས་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་དུ་གཞུག་པར་བྱ་ཡི། གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་གི་གཞུག་པར་མི་བྱ་ཏེ། དེ་དག་ནི་དཀྱིལ་ལའོར་
 བ་ལྟར་ཡང་མི་གཞུག་གོ། དེ་དག་ལ་ནི་བྱག་རྒྱ་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱང་བསྐྱར་པར་
 མི་བྱའོ། ཞེས་དང་། སྒྲོན་བསྐྱུས་སུའང་། དེའི་རིམ་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་ཉིད་
 དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབ་བོ། གང་གི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
 པའི་བསམ་པ་ལ་ལོབས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། ཐེག་པ་གསང་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསྐྱབ་བོ། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་དང་པོའི་(༡༢ན)ལས་ཅན་
 རྣམས། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
 རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། ཞེས་དང་། སྤྲོ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། །བསམ་པ་
 དག་པའི་སྒྲོབ་མ་ནི། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་
 པ་འདི། །ཁ་ཏོན་བྱ་བར་སྒྲིབ་པར་བྱ། །དེ་ནས་སྤྲུགས་སོགས་སྒྲིབ་པ་ཡིས། །དམ་ཆོས་
 སྒྲོན་དུ་བྱས་ནས་སུ། ཞེས་བསམ་པ་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱུངས་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པས། སྒྲོན་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པ་དགོས་ཞེས་
 གསུངས་པའོ། །སྤྲུགས་ལ་འཇུག་པ་ལ་དེའི་སྤྱིང་དུ་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་དད་པ་བརྟན་པ། དམ་
 ཆོག་དང་སྤྲོ་མ་པ་ཆུལ་བཞིན་བསྐྱུང་བྱས་པ་དགོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་དེ་
 རྣམས་ནི་སྤྲུགས་ལ་འཇུག་པ་ལ་མེད་མི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་མེད་ན་སྒྲིབ་ཅི་ཡོད་

སྒྲུབ་ན། སྒྲོལ་ཁེ་མེད་པར། ཉེས་དམིགས་ཆོ་འདི་བྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུག་བསྐལ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གི་རྒྱད་ལས། གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ནད་དང་སྒྲུག་
བསྐལ་ལ། །བྱམས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པ་དང་། །ཉེས་ལྡོང་གི་ལས་དེ་རྣམས་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་བ་ཡི། །རྣམ་འཛོལ་པ་ལ་དངོས་གྲུབ་ནམ་ཡང་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རིག་
དང་དམ་ཆོག་མ་མཐོང་སྟོང་རྗེ་མེད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བསྐྱེད་ཅིང་། །
སངས་རྒྱས་མ་དད་ལྟ་གཞན་ལ་བསྟེན་པས། །ངའི་གསང་སྒྲགས་བསྐྱེས་ན་འཕུང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་བྱང་སེམས་མེད་ན་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བསྐྱེས་ཀྱིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཁར་
འཕུང་བར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱད་ཅེ་མོ་ལས། བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་སྟག་དག་ཏུ་ནི། ཅི་སྟེ་
མངོན་པར་བརྟོན་བཅས་ཀྱང་། །གང་ཟག་བཞིན་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ། །བསྐྱབས་ཀྱང་
འགྱུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་དང་། །གངས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ལྡན་པ་ཉིད་དང་ནི། །སྒྲུབ་པ་ལ་འབཞིན་དུ་ནི་མི་བྱེད་པ། །དད་པ་མེད་ཉིད་འགྱུབ་མི་
འགྱུར། །ཞེས་བྱང་སེམས་མེད་པ་དང་། མན་ངག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་
བཞིན་དུ་དམ་ཆོག་མི་བསྐྱང་བ་དང་། ལྟ་དང་བླ་མ་ལ་དད་པ་མེད་པ་(༡༧བ) བཞིས།
ནམ་ཡང་དགོས་པ་མི་འགྱུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱད་རྩ་རྗེའི་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།
རི་ལྟར་སེང་གའི་འོ་མ་ནི། །ས་ཡི་སྟོང་དུ་བཞག་མི་བྱ། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྒྱད། །སྟོང་མིན་དག་ལ་སྒྱུན་མི་བྱ། །སྟོབ་མ་སྐྱད་ཅིག་དེ་ལ་འཆི། །འདི་དང་པ་ལོལ་
ཏུ་ནི་འཕུང་། །སྟོང་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། །སྟོབ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་ཉམས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པ་སོགས། སྟོབ་མ་སྟོང་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རྩོ་
རྩོ་ཐེག་པའི་མན་ངག་བྱིན་ན། དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀ་འདི་བྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འཕུང་བར་
གསུངས་པས་སོ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཞལ་ནས། དེ་ལྟར་སྒྲགས་ལ་འཇུག་
འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་མེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། སེམས་དེ་ཡང་རང་

འཕྲུངས་སུ་མི་འབྱུང་བས། སློ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ་སློ་སྦྱོང་བ་ཡང་
བཤེས་གཉེན་བརྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱོང་བ་ལྡུང་འབྱིང་གི་བསམ་པ་ནས། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱངས་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་
ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། འདི་ལ་འབད་ནས་བཅོས་མིན་ཞིག་སྦྱོང་ན། དེས་ཟིན་
པས་དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཆར་བྱིན་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པར་འགྲོ་ཡི། དེ་
མེད་ན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ་བྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ནས། ཤེས་རབ་
ཀྱི་བར། ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་གང་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པར་མི་ཚུད་དོ། །

སྒྲོམ་སྦྱངས་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཞུ་བ་དང་དབང་ཞུ་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྦྱོང་མེད་པར་འདིས་ཀྱང་

གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་འདི་མེད་པའི་དགོ་སྦྱོར་ཅི་བྱས་ཀྱང་། ཟོར་བ་བརྟུལ་པོས་ཅ་
ར་བ་དང་འདྲ་སྟེ་ས་བཅད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སེམས་འདི་གནད་དུ་ཞིག་སོང་ན། རེ་
ཤིག་ལ་མི་རྩ་བར་ཟོར་བ་རྒྱུ། དེ་ནས་བརྩས་པས་ཡུད་ཅམ་དུ་འང་མང་དུ་ཆོད་པ་དང་
འདྲ་སྟེ། བཅོམ་ཡོན་ཏྲམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིག་རེ་རེའང་། ཆོགས་གསོག་
སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། དགོ་བ་ཆུང་དུ་དང་བར་དུ་ཟད་པའང་། ཆེན་པོ་
དང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་འདྲུག་རིག་དང་ལོ་ལོ་པའི་རིག་སོགས་ལས་

གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །རྗེ་མཁས་(༡༥ན)གྲུབ་པའི་ཞལ་ནས། སྦྱང་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གདོན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་གོ་
ཡུལ་དུ་མ་ལས་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱོངས་བར་དུ་འབད་དགོས་ཏེ། འདི་སྦྱོངས་ན་ཐེག་ཆེན་
པར་འགྱུར་ཞིང་དེས་ཟིན་པའི་དགོ་བ་གང་བྱས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འགྱུར། འདིའི་
སྦྱོང་བ་ཞིག་རྣལ་མ་མ་སྦྱོངས་ན་གང་ཟག་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་ཅིང་།

ཆོག་འདི་འདྲ་ལས་གསལ་བའི་ཐབས་མེད་དེ་མི་གོ་བར་གདའ་བ། དེས་མ་ཟིན་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་པར་

དག་པས་རྒྱས་ཐེབས་པའི་སྒྲོ་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་དང་། རྒྱགས་

བསྐྱེད་པ་དང་། ཅུ་རྒྱུ་གི་ལམ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་
 ལམ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་ཞོག ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་བར་
 བཞག་གིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། སྒྲོ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་
 ཡང་ཡོད་པས། ལམ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་སོང་མ་སོང་། ཀྱུན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་འདིས་བཞག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དེ་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲོ་
 སྒྱུར་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི། སྒྲོ་མ་སྒྱུར་ས་པར་དབང་བསྐྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར།
 སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་བཟུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གི་རྗེས་བསྐྱེད་ཙམ་གྱིས་
 སེམས་འདི་སྐྱེན། ལམ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་བྱང་སེམས་ལ་ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ན། ཞི་
 གནས་ལྷག་མཐོང་ཡོན་ཉན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་དགོས་ཏེ་བྱུང་པར་ཡེ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲོ་དེ་
 མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྱུར་ནས་དེའི་མཐུས་བྱང་ས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སྐྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བ་འདོད་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱེས་པ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོ་
 གས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཟུང་སྟེ་སྐྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲོ་བ་པ་ཉིད་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཐོག་
 མར་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་ཐོག་
 མར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྒྲོ་སྐྱོར་བ་ཉིད་མན་རག་གི་མཆོག་ཏུ་བྱུངས་གིག། ཅེས་
 གསུངས་གིང་། (༡༥བ)སྟོག་པ་སྤྱུ་ནས་སྐྱོར་བ་ཞིག་མེད་ན། སོ་ཐར་དང་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོས་པ་གཙོད་ན་
 མ་གཏོགས། འདི་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་དངོས་གཞིར་
 བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས། འདི་རྣམས་ཁ་ལ་ཡམ་མེ་བྱས་པའི་ལམ་མཐོན་པོ་ལ་འབད་ལོ་
 བྱས་ཀྱང་གར་འགོ་ཆ་མེད། ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ཏུ་ཆུད་མི་ཆུད་འདི་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་
 ལ་ཐུག་འདུག་པས། འདི་ལ་སྒྲོ་སྐྱེད་ཅི་བྱང་བལྟས་ལ་སྐྱུར་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་

མེད་ན། དབང་བཞུ་ཐུག་ཅིག་ཞུས་ཀྱང་སྒྲགས་སྒྲོམ་སྒྲེམ་མི་སྲིད་གསུང་། རྩོམ་པ་རྩུ་ལ་གྱུ་ཅིས་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ་བ་
 ཞིག་ཡོད་པ། དེའི་ཞལ་ལས། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་
 ཆོགས་མང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རུན་མོར་གི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་ཐོབ་པ་དང་།
 ཉིང་རེ་འཛིན་རི་བརྒྱད་ཅུམ་མང་པོ་ཡོད་པས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན། བྱམས་པ་སྙིང་རྩེ་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལ་སྒྲོ་སྒྲོངས། བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྙིང་རྩེའི་ལྷ་ཡིན་པས་ཡི་དམ་དུ་བརྒྱུད་།
 འཁོར་བ་མ་སྙིངས་གྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཡི་དམ་འཆོས་ཤིག་གསུངས་
 སྟེ། འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། གཞན་ཡན་གྱི་སྒྲོ་དང་བྲལ་བ་ལ། སྒྲོན་
 འཇུག་གི་སྒྲོམ་པ་མི་སྒྲེམ་ཞིང་། བཞུག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མི་དབང་བས། བྱམས་དང་སྙིང་
 རྩེ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། གསུང་། དེ་ནམས་སྒྲགས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་ལ།
 མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་རྒྱུ་ནི། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས། རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྷ་སྟེ།
 དཔེར་ན་སྒྲེས་བྲུ་སྒྲོག་གི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་ནི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་མེད་པས།
 ཡ་མ་དང་། གཉེན་བཤེས་གྱི་ཆོགས་གྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་འཆོ་བར་བྱར་མེད་དོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
 བྲལ་བ་ཡང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་མཐུ་མེད་པས། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཉེ་བར་འཆོ་
 བར་བྱར་མེད་དོ། །རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྷ་སྟེ་(༡༩ན)དཔེར་ན། གཟེར་དང་མི་ལྷན་པའི་
 འབྲུལ་འཁོར་ནི་ཤིང་གི་ཡན་ལག་དེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་དགོས་པ་བྱ་བའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་
 པའི་བསམ་པ་དང་མི་ལྷན་ན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་སྒྲིན་པ་སོགས་དེ་ཉིད་
 ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་

མི་ལྟན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཚྲིགས་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་སློབ་པའི་
པར་བྱིན་དུག་སོགས་ཡིན་ཡང་གཟེར་མེད་པའི་འབྲུལ་འཁོར་དང་འདྲ། མི་མི་བའི་རོ་
དང་འདྲ། དེས་སངས་རྒྱུས་སྒྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་མི་ལུས་ཞེས་གསུངས་པས། སྒྱིར་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་སྒྲོ་སྒྲུང་གསང་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལེགས་པར་རྒྱུད་ལ་
སྒྲེས་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་དང་། སློའི་རྒྱ་སྒྲུང་
བ་དང་། ཚྲིགས་བསགས་པ་སོགས་ལ་མ་འབད་པར་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་གྲུབ་ལ། དེའི་
ཚེ་ད་ལྟར་སྒྲོང་ཉིད་དམ། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འདོད་པ་ཅི་རིགས་རྣམས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཕྱོགས་ན་འང་མེད་པར་ཤེས་པས། དེ་འདྲ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱུང་པར་
འཕགས་པ་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཁར་དམ་
ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་རྒྱུ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་མི་ལུས་ན། དེ་བས་ཀྱང་སྒྲོད་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་
པ་ཡིན་པས། རང་དེ་ལྟར་གནས་བཞིན་དུ་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མི་ལ་
དབང་བསྐྱེད་སོགས་བྱེད་པ་ནི། བསད་པ་བས་ཀྱང་བྱུ་ལ་དམ་ཚིག་ལེགས་པར་བསྐྱེད་
པ་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་དཀོན་པོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་སྒྲགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་
པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱུད་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་སྒྲགས་ལ་
འཇུག་པ་ལ་སློབ་མ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་དགོས་ན། སློབ་དཔོན་རི་ལྟ་བུ་དགོས་སྒྲུམ་
ན། དེ་ནི་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཐེང་བ་ལས། ཞི་བ་ལ་སོགས་ལས་ལ་བྱང་། །སྒྲགས་དང་རྣལ་
འབྱོར་ཚིག་ཤེས། །དེ་ནི་སྒྲུ་མར་མངོན་པར་(༡༢)བསྒྲགས། །རྒྱུ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་
སྒྱིན་པ་གཏོང་། །བཟོད་དང་བརྟུན་འས་མཚོག་དང་ལུན། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་སྒྲོམ་
ལ་ཞེན། །ཤེས་རབ་ལྟན་ཞིང་བཟོ་ལ་མཁས། །སྒྲུ་མའི་ཕྱིར་ནི་ཡོན་ཏན་ཚྲིགས། །
དཔལ་ལྟན་སློབ་དཔོན་ཞེས་ནི་བརྗོད། །ནང་དུ་གསང་འདུས་ལ་རབ་དགའ། །ཕྱི་རོལ་

ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྒྱུད་པ། །དེ་ལྟའི་མན་ངག་རིམ་པ་ཡིས། །སློབ་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
བསྐྱབ། །དེ་ནི་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས། །ཞེས་ནི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་ལ་བྱང་བ་
དང་། དེ་ཉིད་བཅུ་སོགས་རྒྱུད་དོན་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་བ་དང་། སར་ཕྱིན་དྲག་ལ་
བརྩོན་པ་དང་། བར་དྲུག་སང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྒྲོམ་ཞིང་། ཕྱིའི་
ཀྱན་སྒྱུད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་བར་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེ་འབྱུལ་
དྲ་བ་དང་། སྤྲུལ་ལྷ་བཅུ་པར་ཡང་། བརྟན་ཞིང་དུ་ལ་ལ་སློབ་གྲོས་ལྡན། །བཟོད་ལྡན་
དྲར་ཞིང་གཡོ་སྐྱེ་མེད། །ཞི་སོགས་ལ་མཁས་པ་གསང་སྤྲགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་ཤེས་པས། །དཀྱིལ་
ལའོར་བྱི་བའི་ལས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ཤིང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མི་
འཛིགས་སྒྱིན། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་རྟག་དགའ་བ། །དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པར་གསུངས།
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མེད་མི་རུང་གི་མཆོག་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྤྲུལ་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་བཞེད་ལ།
སློབ་དཔོན་བྱེད་པ་ལ་མེད་མི་རུང་ནི། དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་། དམ་
ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ། སྤྲུལ་བརྒྱུད་པའི་བྱག་ལེན་མཐོར་བའི་སློབ་སྤྲུལ་མེད་ལ་
གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་ཕྱིའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཤེས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོ་ག་ལ་
མཁས་པ་དང་། བསྟན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ལྷན་གནང་བའོ། མ་བཀག་པ་དང་ཆོས་
གསུམ་པོ་དེ་དགོས་གསུང་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བཅུ་བཤད་པ་ནི། རོ་རྗེ་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཕྱིར་བསྐྱོག་
གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། །ཁོ་བཅུ་སོགས་སྒྲོམ་པས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་དང་བསྐྱར་བ་བྱིས་ནས་ལུས་ལ་འདོགས་པ་སོགས་
བྱས་པས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པའོ། །གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སོགས་དབང་བཞི་དང་། །དག་བསྐྱར་མ་དང་ལྷལ་
ཉེ་མའོར་སྒྱུད་བྱེད་པ་ཁ་སྒྱུར་འབྱེད་(༡)ཡན་པའི་ཆོ་ག་དང་། །ལྷ་ལ་གཏོར་མ་བྱེད་ལྷལ་དང་ལྷགས་

བརྒྱུས་ལུགས་ལམས་པ་རྩོམ་བཞུགས་པ་དང་། །ལྷ་པ་འབྲུལ་ན་ལྷ་ལ་ཐུར་ཐུས་འདེབས་པ་དཔག་ཤུལ་སྒྲུབ་
 པའི་ཆོག་དང་། །ལྷ་དང་སྒྲོམ་པ་རབ་ཏུ་གནས་དང་བདག་འདུག་ཡན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲུབ། །ལྷ་པ་
 ལམས་པ་དང་བཅུ་པོར། གསར་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉིང་འཛིན་ཐུག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱུས་འདེབས་སོགས་དང་། །གཡས་བརྒྱུད་སོགས་
 སྤངས་སྤངས་སྒྲིལ་གྱུར་ཏུ་ལྷ་པ་སོགས་འདུག་སྤངས་སྤངས་བརྒྱུས་བརྒྱུད་པ་ལམས་པ་དང་། །ཞི་རྒྱུས་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་སྒྲིག་པ་ཐུང་པ་མཆོད་པ་ལས་སྒྲོར་དང་། །ལྷ་གཞིགས་སུ་གསོལ་བ་སྤྲུང་བསྤྲུས་པ་ཡི་
 རྣམ་པ་ནི། །སྤྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་པ་བཤད་པ་ནི། བསྟན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བསྟན་པ་ནི་བསྐྱེད་
 རིམ་རྒྱུགས་རིམ་ཡིན་ཏེ། གསར་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། ཐུན་མོང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་
 ཡིས། །བསྟན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། ཅེས་པའོ། །ལྷ་སྒྲོམ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཅམ་
 མོང་བ་དགོས་པ་ནི། དགྲིལ་ཆོག་རྩོམ་པའི་ཐེངས་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་
 བྱས་པས་སྐད་ཅིག་གིས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སུ་རྒྱུགས་པ་སྒྲོམ་པ་དང་བསྤྲུང་བ་མཛོན་དུ་བྱ་བར་རུས་པས། འཁོར་ལོ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་མ་བཀག་པའོ། །ཆོགས་བསགས་པ་ཉིད་ཀྱི་གནང་བས་ཀྱང་
 དགྲིལ་འཁོར་དང་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་། སྒྲོབ་མ་བསྤྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། །ལྷ་གཙོ་
 འཁོར་དང་། མིག་སོགས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཤུལ་རྣམས་ཀྱང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལྟར་
 གསལ་བྱུང་། དེ་ཡང་རེས་འགའ་ཅམ་མིན་པར་རྣམ་འདོད་དུ་འོང་བ། ཡེ་ཤེས་
 ལེགས་པར་ཐེབས་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལྷའི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕྲོས་ནས་ཐ་མལ་པ་ཡིན་
 སྟམ་པ་སྒྲོམ་དུས་སུ་མི་འཆར་བ་དེ་ཅམ་ཡོད་པ། དེའི་སྟེང་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་སོགས་
 ལ། །ལྷས་མ་བཀག་པའོ། །གནང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱུགས་(1)ཡ(བ)བསྐྱུས་པའི་བསྟེན་པ་ནི། བྱམ་དངོས་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་
 གྱི་སྐབས་སུ། མདོན་རྟོགས་རྫོགས་པར་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱུགས་རིང་བྱང་གོ་ལོག་པ་དང་།
 ཏུ་ཅང་འདོན་པ་སྐྱུར་བུལ་དང་། ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དང་
 བསྐྱེས་པ་སྐྱུངས་ཏེ། སེམས་གཡེངས་པས་བསྐྱུས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱུས་པ་དང་། བྱམ་བར་དུ་བསྐྱུས་པ་
 རྣམས་བསྐྱུས་པའི་གྲངས་སུ་མི་ཐེ་ཡང་བསྐྱུངས་པར་བཤད་དོ། །གཙོ་བོ་ལ་འབུམ་འཁོར་ལོ་ཁྱི་སྐྱུག་བསྐྱུས་
 པའོ། །གདོང་དུག་གི་རྒྱུད་ལས། གཞན་དུ་མི་འགྲོའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །དེ་ལྟའི་ཚུལ་དུ་
 བསྐྱུངས་པར་བྱ། །ཡུལ་གཞན་སྟོན་ཏེ་འགྲོ་བ་ཡིས། །བསྐྱུས་པར་བསྐྱུས་ཀྱང་འབྲས་མི་
 འབྱིན། ཞེས་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། བསྐྱུས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱུན། །
 ཡུམ་རིང་དུས་སུ་སྐྱུང་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེང་བས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་
 པས་དོན་མེད་གསུངས། ཞེས་པས་གང་བྱུང་དུ་བགྲངས་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་གྲངས་
 སུ་མི་གཞུག་གོ། །འོ་ན་བསྟེན་པ་མ་སོང་བར་དབང་སོགས་ལ་ཞུགས་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད་
 རྣམ་ན། སྟོང་བོ་མདོར་བསགས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་གི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། །
 སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་ནས། །དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ནི། །ཤིན་ཏུ་དུལ་བས་
 བརྟག་པར་བྱ། །ལྟ་ནི་མཉེས་པར་མ་བྱས་ན། །བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སྐྱུར་འབྱིན་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱམ་བོ་སྟོད་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། བསྟེན་སོགས་དག་
 པར་མ་བྱས་པར། །དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྟོམ་བོའི་ལྷུང་བ་
 ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། །འོ་ན་བསྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཆར་དགོས་སམ་ཞེན། གྲངས་ཀྱི་
 བསྐྱུས་པའི་སྟེང་དུ་ལྷས་གནང་བའི་མཆོན་མ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་
 པའི་བསྟེན་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷན་པས་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུགས་ལ་ཅི་
 རུང་རུང་དུ་ཞུགས་པས་མི་ཆོག་གིས་གོ་བ་ལོགས་པར་མ་ཆགས་ན་གཉིས་མེད་མེད་
 གོ་ཡོད་བར་མཐོང་ནས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །བྲམ་དང་སྟོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་

ནས་གཉིས་ཀས་ཕན་ཚུན་དུ་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས།
 སློབ་མས་སློབ་མའི་སྣོད་མ་བརྟགས་པར་སུ་རུང་རུང་ལ་དབང་བསྐྱར་ན་(༡༥ན)སྣོད་
 མིན་གྱིས་དམ་ཚིག་བསྐྱར་བར་མི་རྣམས་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ལུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 སྣོད་མིན་ལ་བསྟན་པའི་ཉམས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བས་དམ་ཚིག་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 རང་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུབ་པ་རྒྱུར་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་། བགེགས་ཀྱི་འཆོ་བ་སོགས་
 འབྱུང་ལ། སློབ་མས་ཀྱང་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་མ་བརྟགས་པར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
 དབང་སྒངས་ན་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམ་ཚིག་
 བསྐྱར་མི་རྣམས་པས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཙུ་བ་ཆད་པ་དང་། བགེགས་ཀྱི་འཆོ་བ་སོགས་འབྱུང་
 བས་བརྟག་དགོས་ཏེ། སློབ་མ་ལྟ་བུ་པར། སློབ་དཔོན་དང་ནི་སློབ་མ་དག་མཚུངས་
 པར་དམ་ཚིག་ཉམས་པར་འགྱུར་བས། །དཔའ་བོས་དང་པོར་སློབ་དཔོན་དང་། སློབ་མའི་
 འབྲེལ་བ་བརྟག་པར་བྱ། ཞེས་དང་། རྒྱུད་རྗོ་རྗེ་ཕྱིར་བ་ལས། རི་ལྟར་རིན་ཆེན་བརྟུང་
 བ་དང་། གསེར་ནི་བཅད་དང་བསྐྱེགས་པས་བརྟག་ །དེ་བཞིན་དུ་ནི་སློབ་མ་ཡང་། །
 ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་བརྟག་ །དེ་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་དེ་ལྟ་བུས། །དུས་ཀྱན་ཏུ་ནི་དེ་ལྟར་
 བརྟག་ །གཞན་དུ་བགེགས་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་གྲུབ་འཛོམས་གིང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 ལྟར། །ཞེས་དང་། རི་ལྟར་སང་གའི་འོ་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲུགས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཆོས་དེ་རྣམས་རང་ལ་ཆང་འདུག་ན་ནི་
 འཇུག་པ་ཆེས་བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེལ་པ་
 གངས་མེད་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཆོ་གཅིག་ལ་འབྱུབ་པར་འགྱུར་བས་སོ། །སློབ་
 ལྟ་བུ་པར། གང་ཕྱིར་བསྐྱེལ་བ་བྱེད་པའི། །གངས་མེད་པར་ཡང་རྟེན་དཀར་བའི། །
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་བརྩོན་ལྡན་ལ། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་རྣམས་མ་ཆང་ན་ནི། །ཤེས་རབ་བརྒྱ་པར། །བྱ་བ་ཉམས་ཀྱིས་མི་ལྟོགས་

པར། །གཞན་གྱིས་བྱང་ཁྱུང་མི་རུང་། །དགེའོ་དགེའོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། །མེ་ཡི་
 བར་དུ་སུ་ཞིག་མཚོང་། །གསུང་བ་ལྟར་གཉིས་མེད་མེད་གེ་ཡོང་བས་འཇུག་པར་མི་བྱ་
 སྟེ། །འགྲོ་མགོན་གྱིས། །དད་ཤེས་གཉིས་དང་མི་ལྟན་པར། །ཟབ་མོ་ལ་མཐོ་སྟེགས་
 (༡༥)བྱེད་པ་དེ། །རྟོག་པ་ལ་བྱ་ཆུང་ཞོན་པ་འདྲ། །རྒྱུད་དང་འཚམ་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ།
 །གསུང་བ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞུགས་ཟིན་ན་ཡང་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་ལྟར་གིས་མ་
 གོས་ཙམ་གྱི་ངང་ནས་དང་པོར་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་རྣམས་སུན་འབྲིན་པ་ལ་འབད་
 པའི་ལམ་འོག་མ་སྟོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པ་ནི། །སྤྲོ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་
 རག་ཡིན་ཏེ། །ཉོན་མོངས་ལ་དབྱར་ལྟ་མི་རུས་པར། །གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 བསྟོམ་པ་དེ། །ནད་པ་འདྲེ་ལ་བཙོལ་བ་འདྲ། །ལག་ལེན་མ་འཇུགས་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ།
 །གསུངས། །རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏྲ་བའི་གསུང་བགྲོས་བསྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་
 བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ། །སྤྲོ་མ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་དང་ལྟན་ཞིང་། །སྟོབ་མ་དག་ཀྱང་
 བྲིད་པར་རུས་ལ། །སྟོབ་མའང་ལམ་དུ་དགྱི་རུ་བརྟུབ་ན། །དེ་ཡིས་སྟོབ་མ་འདི་ལྟར་
 བསྐྱུང་བྱ། །མཛེས་མས་བྱ་གཞོན་རི་ལྟར་སྟོང་བཞིན། །འཇུ་བའི་ཚོད་དང་སྐྱར་བ་
 བྱིན་བྱ། །ཆེ་བཟང་སྟོན་དུ་བྱིན་ན་འཆི་འགྱུར། །གོང་དུ་འཕེལ་བར་གིན་ཏུ་རིངས་
 ཀྱང་། །འདི་ལྟར་བསྐྱུངས་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་མེད། །དབུལ་པོས་ས་བོན་བཏབ་
 མ་ཐག་ཏུ། །འབྲས་བུ་འདོད་ཀྱང་ཐབས་མེད་དེ་འདྲ། །སྤྲོ་མས་སྟོབ་མ་བྲིད་ཚུལ་འདི་
 ཡིན། །མ་མཛེས་བྱ་ཆུང་སྟོད་པ་བཞིན་ནམ། །ནད་གཡོག་མཛེས་པས་ནད་པ་གསོ་
 བཞིན། །འདོད་ཀྱང་མི་གཏོར་འཇུ་ཚོད་དེས་འཛིན། །དེས་ཀྱིས་འོག་བཞིན་ཉམས་སུ་ཕྱོང་
 བས་དེར་གོ། །རྫོ་ལེགས་ན་ཆོ་རེད་གསུམ་གྱིས་ནད་གཡོག་བྱེད་པའི་ཆོ། །ལྷག་གེ་ཆེ་བས་རེད་
 ལ་ཟ་རྒྱ་ཆེར་མེད། །དེད་རྣམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་རིངས་པས། །ནད་པ་སྐྱར་དུ་བརྟུན་
 པ་དང་མོས་པར་འདོད་ལ། །བརྟུན་ཐབས་བཟའ་བརྟུང་བཟང་པོ་བློས་པ་ཡིན་ཡང་། །བརྟུན་

པའམ་ཕན་གྱིས་དོགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་བས་ཁ་ཟས་འདོད་ཀྱང་མི་སྡེར་བར་བཟའ་བཏུང་ཆུང་དུ་ཏུང་ཅ
སྟེར་བ་དེ་བཞིན་ལྟ། །དགེ་བཤེས་ཆོས་ཀྱང་དེད་གྱིས་དེར་གོ། །སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་རི་བཞིན་
བསམས་པས། །སྐྱབས་སུ་བཏང་སྟེ་སངས་རྒྱས་པར་གཞུག། །དེ་ནས་དལ་འབྱོར་རྟེན་
དགས་སྟེ་དངས། །འཆི་བ་རྗེས་སུ་དཔ་པ་ལ་སྐྱུར། །དེ་ནས་དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུ་
བསྟན། །(༡༩༣)དེ་སེམས་དེ་སྒོམ་དེ་ལྟ་བུ་གྲག། །དེ་ནས་རྟག་ཏུ་བདེན་བཞི་བསམས་
པས། །འཁོར་བ་མཐའ་དག་ཉེས་པ་ཤེས་བྱ། །བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་ཤེས་པས། །
ཀུན་ལ་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེས་འཇུག་བྱ། །དེས་བསྐྱེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ལྡན་ན། །
དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀུན་གནས། །ཁ་ཆེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་ན་དེ་ཡིན། །དེ་
བས་འདི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱ་ཡི། །བན་གྱིས་མཆོངས་ས་གང་ན་ཡང་མེད། །མདོ་
ཁམས་མགར་བའི་མགར་བ་ཞིག་གི་ཁབ་ལ་འབྱུང་པས། །ལེགས་རུང་ཉེས་རུང་པ་ལ་ཕས་བསྐྱབས་པ་དེ་འདི་ཀ་ཡིན་
ཟེར་ཡོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མས་རིམ་ནས་བྱེད་པ་འདི་ལེགས་རུང་ཉེས་རུང་འབྲུམ་སྟོན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གསུངས། །གཏམ་
རྒྱད་དཔེར་བྱས། །ར་ལ་ཕས་བསྐྱབ་བཟོན་དེ་ཡིན། །རྩོ་བཅུན་ན་རེ་ར་ལ་རྒན་ཆོས་སྟོབ་
ཟེར། །ར་ལ་རྒན་ཆོས་གཞོན་ཆོས་འདམ་ཁ་ཉེ་མི་ཉེ་གཉིས་མེད། །ཅེས་གསུངས། །གདམས་
དག་ཡང་དག་པ་དེ་ན་ཡང་ཡོད་དེ། །སྟོགས་མའི་མིས་མི་གོ་སྟེ་མཆི། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་ལྟ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་སོགས་བསྟོམ་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་གྱིས་ཟེན་པའི་ལམ་སྟོམ་པ་ལས་ཆེས་ཆེར་ཞན་པས། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་ལམ་
རིམ་རྣམས་ལས་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་ཅུང་གཏམ་རྒྱུད་དངས་ནས་ད་ལྟའི་སྟགས་གྱི་ལམ་
ལས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་ཉེ་ཞེས་གསུངས་ལ། །རྩོ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་གྱིས་རྩོ་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་། །མཆོན་ཉིད་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་གནད་གསུམ་རིམ་ལྗུང་བྱང་སེམས་ལྟ་བུ་
ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་སྟགས་གྱི་ལམ་སྟོམ་པ་ལས་ཉེ་བ་ཡིན་གྱི། །གནད་གསུམ་མེད་པའི་
སྟགས་གྱི་སྐྱབ་པ་ནི། །མཆོན་ཉིད་ཐེག་པའི་ལམ་ལས་ཆེས་ཞན་ཏེ། །དེས་ནི་ནམ་ཡང་

སངས་རྒྱུ་མི་ཐོབ་ལ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་འཕྱོང་བས་སོ། །
བྱ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟེ།

དགྲ་བ་དམིགས་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཀྱང་ཚོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་མང་དུ་གསུངས་
པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བྱི་དེ་རྣམས་གཙོ་ཆེར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ཚོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་(1)ལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན། འདིར་གཙོ་ཆེར་བྱང་ཆུབ་དོན་
གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་སྟོན་ཁྱེད་བྱི་
དབྱིག་པ་བྱ་བས་ལྟའི་བདེ་སྦྱིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས། སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་
ལ་ཚོས་སྟོན་གསོལ་བས། བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་ཚོས་སྦྱང་འཇུག་སྒྲ་ཤིན་ཏུ་
དབུལ་བ་ཡིན་ནའང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཐོབ། དེ་ནས་ཡུལ་དེའི་
ཆོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤི་བའི་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར། དབུལ་བ་དང་བྲལ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་
སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བྱ་ཆུང་དུའི་ཀྱན་སྦྱང་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིན་སྦྱོར།
སྦྱོར་བྱ་འབྱིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དམིགས་ཡུལ་རང་ཉིད་
གཅིག་ཕྱིར་བྱིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལའང་བསོད་ནམས་ཆེད་
མེད་ན། དམིགས་ཡུལ་ནམ་མཁས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་བྱ་བ་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་ནས། སྦྱང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་
གཤེགས་པས། ཁྱེད་གསུམ་ལམ་ཀ་ན་ཡོད་པས་མཐོང་ནས། རང་རང་གི་རྒྱན་མུ་ཉིག་
གི་སེ་མོ་དོ་འབུལ་བར་བྱས། དེར་ངེད་རང་གི་དགོ་བ་འདིས་ཅི་འདོད་བྱས་པས། ཁྱེད་
གཞན་གཉིས་སྟོན་པའི་གཡས་གཡོན་ན་འབྱོན་པའི་ཉན་ཐོས་འདི་འདྲ་རེ་འདོད་ཟེར།

ཁྱེད་དབུས་མས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོབ་པར་འདོད་ཟེར་བས།
དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་མང་པོས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྷ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་བྱུང་། བཙུམ་ལྷན་འདས་དེའི་ཞལ་
ནས། ཁྱེད་དབུས་མ་འདིས་ནི་གོམ་པ་འདོར་འཛོག་ཐམས་ཅད་ལ། ཚངས་པ་དང་ལྷའི་
དབང་པོ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ཉིད་དུ་མ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་
རྒྱུ་བརྒྱ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསོག་ཅིང་འོང་ངོ་གསུང་། གཞོད་ཁྱེད་
གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མུ་ཏིག་གི་སེ་མོ་དོ་སངས་རྒྱུ་ལ་གཏོར་ཏེ་བཏང་བ་ན་ཐུག་པའི་
སྤྲོད་ན་འདུག །དབུས་མས་གཏོར་བ་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དབུའི་སྤྲོད་ན་འདུག །མུ་ཏིག་
གི་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ནང་ན་(༡༠ན)སངས་རྒྱུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་། དེར་ལུང་
བརྟན་ཁྱེད་དབུས་མ་འདི་མ་འོངས་པའི་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུ་བ་ཞེས་
པར་འགྱུར། གཞན་འདི་གཉིས་ནི་དེའི་ཉན་ཐོས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས།
བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས། བསམ་པའི་བྱད་པར་ལ་ལྷོས། ཡུལ་དང་དངོས་པོ་ལ་
བྱད་པར་མེད་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི་ད་བར་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་ལ།
གཞན་ནི་སངས་རྒྱུ་པར་ངས་མཐོང་ངོ་། །དེ་བས་ན་མུར་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་
འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གསུངས་པས། ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་
པས། བཙུམ་ལྷན་འདས་བདག་ཅག་ནི་སངས་རྒྱུ་སྤྲོད་གིས་བརྟན་ཡང་འདིར་སྐལ་
བ་མ་མཆིས་སོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་བདག་ཅག་ནི་མཆོམས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལགས་
ཀྱི། སྤྲོ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ལགས་སོ། །མཆོམས་མེད་པ་དང་
ལྷན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲོད་ཀྱི། བདག་ཅག་ནི་དེ་ལྷ་མ་ལགས་སོ། །
གསུང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་ལེའུར་ཡང་། གལ་ཏེ་བདག་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བར་མ་གྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་དེ་ལྷ་མ་སེམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཞིག །བཙུམ་ལྷན་བདག་

གིས་ཟག་པ་ཟད་པ་བཅིང་མ་མཆིས། །བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་འདི་ཡི་སྒྲོང་མ་
ལགས། །རི་ལྷ་རྒྱུ་མཆོར་རིན་ཆེན་དོན་དུ་སོང་སོང་ན། །ཀྱི་རུད་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་
བོར་ཏེ་མཆིང་བུ་སྤངས། །བྱང་ཆུབ་བོར་ནས་ཉན་ཐོས་གྱུར་པ་གང་ལགས་པའི། །
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ད་ནི་དེ་འདྲར་མཁུན་པར་མཛོད། །སེམས་ཅན་དམན་པ་རན་
པའི་ལྷ་བ་ཅན་དག་ནི། །རྒྱ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་ཀྱང་བསྐྱེད་མི་འགྱུར། །
བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་ཞིང་མཐུ་ཅལ་བརྟན་པ་གང་ལགས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཡི་
ཤེས་ལ་ནི་འདུན་པ་སྐྱེད། །མགོན་པོ་བདག་ནི་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡི་
ཤེས་མཆོག་ཞུགས་གང་ལགས་པ་ལ་ཐུག་ཀྱང་འཆོལ། །ཤུག་སང་གོ་བཞིན་དུ་དེ་དག་
རྣམ་པར་འཕྱལ། །བདག་ནི་འདི་ལ་ཡིད་གཉིས་མ་འཆོལ་དོགས་མ་མཆིས། །ཞེས་
འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་ལྟ་བུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ།
ཟུ་(༡༠བ)རན་དང་སྤྱེ་སྤྱུགས་འདོན། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་པ་དེ་ཅུ་
པ་མཛོད་ན་བདག་ཅག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པ་རེ་དགའ་ན་སྣམ་པ་བྱས་
ནས། དས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྣམ་པའི་འདུན་པ་
ལེགས་པར་སྤྱང་བ་གལ་ཆེ་བ་དེར་གདའ།

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་ནས་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ནི། །སྐབས་འདིར་
ལོག་རྟོག་གི་ཟེར་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་དེ། འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྱིས་སོ། །ཁ་ཅིག་ །ང་
སངས་རྒྱས་ཟུར་དུ་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་ཆོར་མེད། ལམོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་བྱ་བ་མང་པོ་ཡང་ཡོད་སྟེན། དེ་ཀྱན་མ་གོ་བ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནས། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་དགའ་
བ་ལོ་དུག་སོགས་སྤྱད་ཟིན་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོར་གཤེགས་པ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་མཛོད་སྤྱོད་དུ་

མ་མཐུང་པར་དེར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐུང་པ་དེ་ཡང་། ལ་ལ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་ས་བརྩུ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་མ་གྱུར་
བར་དུ་བསྐྱེལ་བ་གྲངས་མེད་པར་ཡང་སྐྱབ་མི་ལུས་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་ལྟ་ཅི་
སྒྲོས་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལྟར་དུ་ཐོབ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཐེབས་ཡུད་ཅུམ་རེ་ལ། བྱེ་བ་ཐུག་
གིས་ནི་དྲག་བཅོམ་པ་ཐོབ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སྟོང་ཐུག་
གིས་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་སོགས་ཤིག་ལོང་གིན་འདུག་པས།
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ར་འདྲ་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། འཇགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་མི་ཆོ་ཤིལ་པོར་བྱས་
ཀྱང་འགྲོ་དོན་དེ་ཅི་ཡོང་ཞད་མི་གདལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
འགྲོ་དོན་བྱས་པ་ནི། གལ་ཆེར་དོན་མེད་རང་ཡིན། འཇགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུང་པ་
ལ་དོན་མེད་པ་ཡང་འགའ་རེ་ཡོད། གལ་ཆེར་དོན་ལུན་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་ནི་དོན་
མེད་མི་སྲིད་དོན་ལུན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ངེད་རང་གིས་ཀྱང་ཤེས། མཐུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་མཐུང་པའི་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་ཆེར་(༡)ན་སོང་གིན་
འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་ཡང་མི་ཐོབ་པར་
བརྟན་པ་ནི། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དུངས་
སངས་རྒྱས་ལྟར་དུ་ཐོབ་ན་དགའ་བ་ལ་སྟོམ་དུ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ལས་
ཀྱང་འདོད་པ་ཆེར་སོང་དྲག་ཏུ་སོང་ནས། རས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལ་འབད་
དགོས་སྟོམ་པ་དང་ལུན་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་
ལས་གཞན་པའི་བྱང་སེམས་བྱ་བ་ནི་མེད། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་འདུན་པ་མི་བྱེད་ན་
དེ་ནི་ར་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་ཟེར་བ་དང་བྱུང་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་པར་
བསྟན་པ་ནི། སྤྱད་པར་ཡང་། ཆོས་གང་ངེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་འབྱུང་བ། །
དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་དོན། །ཆོས་གང་པན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཡོངས་ཉམས་པ། །དེ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་ཞེས་རྣམ་པར་འབྲེན་པས་
གསུངས། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྟོན་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་
དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་སྐུ་བས་སོང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་བྱ་སྟམ་བྱ་སྟམ་དུ་
ཀྱན་མཁུན་ཡིད་བྱེད་ན། །མཁས་པ་ཚུལ་བྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་གནས་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་སྟམ་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ། མེད་ན་ཚུལ་བྲིམས་
ཉམས་པའམ་འཆལ་བ་ཡིན་པ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱ་
བ་དེ་རང་ཡང་སྤྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

བཞི་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མེད་པར་
བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་བྱ་བ་གང་ལ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མཐོང་བས་ཡིད་དྲངས་ནས། ངས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ན་དགའ་བ་ལ་སྟམ་པ་ལ་ཟེར་བ་
ཡིན་པས། འདིའི་ཉམས་ལེན་མེད་ན། བྱམས་སྟོང་རྗེ་ཀྱན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་བྱ་
བའི་མིང་རང་མི་ཡོང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བྱེད་ཆལ་པའི་ཉམས་ལེན་ཆད་པ་ཡིན།
རྗེ་(༡༡བ)བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ལྔ་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་མེད་ན་སྟོ་སྟོང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་
བསྟན་པ་ནི། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོར་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ནི་འདི་

ལྷ་རྒྱ་བ་མང་བྱེད་པ་མང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྦྱོན་པའི་ཕ་རོལ་དུ་སྦྱོན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྦྱོན་པའི་
 བར་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་ནུས་ཀྱིས་དེ་བས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་། དད་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སྦྱོན་པ། འགྲོ་
 ཡང་རུང་། འགྲོང་ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་། ཉལ་ཡང་རུང་། སད་ཀྱང་རུང་། ཟ་
 ཡང་རུང་། འབྲུང་ཡང་རུང་། རྟག་པར་རྒྱན་དུ་བྱུང་བར་གྱིས་ལ་ཡིད་ལ་བབྱུང་སྟེ་
 སྒྲོམས་ཤིག །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱས་དང་། མོ་སའི་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་གི་འདས་པ་དང་། མ་
 འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། བསྐྱུས་ཤིང་གཞོལ་
 ཏེ་བརྩིས་ལ་རྗེས་སྤྲོད་པར་བར་གྱིས་ཤིག །རྗེས་སྤྲོད་པར་བའི་མཆོག་དང་།
 བམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང་། བྱ་བཞུག་ལས་འདས་པ་དང་མཆུངས་པས་རྗེས་སྤྲོད་པར་
 བར་གྱིས་ཤིག །རྗེས་སྤྲོད་པར་ནས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བར་སྤུལ་ཞིག །སྤུལ་ནས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་བུན་མོང་དུ་གྱིས་ཤིག །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ཉན་གཅིག་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་དུ་སྒྲོ་ན་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སྦྱོས་ཤིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱེད་དེ་ལྷ་མོ་ཞུགས་
 བ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཡོངས་
 སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །(༡༡༣)རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པས་ལན་དུ་མར་ལྷའི་ནང་
 དུ་སྦྱོས། ལན་དུ་མར་མའི་ནང་དུ་སྦྱོས་ཏེ། ལྷ་དང་མིར་སྦྱོས་པ་ན་དབང་པོ་བྱེད་པར་

གྲུང་ཀྲང་། ད་དྲུང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་གྱི་དག་བའི་རྩ་བའི་ལས་ལ་གྱི་བའམ་གང་བར་མི་མཛོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཅིག་གྲང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དཔྱད་པ་
 དབྱུང་བར་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཉམ་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། དག་བའི་རྩ་བ་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་པར་འགྱུར་ན་
 གང་དེ་ལྟར་མང་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་མདོ་འདིའི་ལུང་མདོ་
 བཏུས་སུ་བྱངས་པར་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆོས་འདི་ན། ལྟ་བུ་སྟོང་དུ་
 མ་ལུས་མི་སྣང་བར་བྱས་ཏེ་གནས་ནས་ང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མོས་པ་དང་། དད་པ་
 དང་། ཆོས་བ་དང་། སྟོན་པ་ལ་བསྐྱེད་སོ། །བསྟོད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་དགའ་བ་སྟེས། མོས་པ་སྟེས། ཡིད་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་ཤོ། །དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སུ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་བསྟེད་པ་དང་། དད་
 པ་དང་། འདོད་པ་དང་། སྟོན་པ་བསྟེད་པ་དེས་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། ཆོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། འཕགས་པའི་དག་འདུན་གྱི་རྒྱན་བརྒྱ་
 ཕྱག་དུ་མ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྱག་ཁྱིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་དང་། གཏུག་གྲུང་གི་
 བྱེ་མ་བས་ཀྱང་མང་བའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བ་དང་། འཕགས་པའི་དག་འདུན་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་དང་སྟེ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ལ་སྟོ་སྟུངས་ལུགས་སོགས་ད་ལྟར་
 གྱི་མི་སྐྱོན་པོ་ཞིག་ལ་སྟོབ་སྟོབ་མཛད་གདལ།

དུག་པ་(༡༡བ)བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལས་སྟེ་

དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 པ་ནས་ཀྱང་། སྤྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ནས་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་
 གུས་པས་ཉན་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐོག་
 མ་ཉིད་དུ། རའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་
 བ། ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་
 སུ་བསྒྲགས་པ་ཐོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་
 དོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་
 གོ་ན། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ལ་སྟོ་སྟོང་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་སེམས་དགོས་པ་གོ་བྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་
 རྟོག་ཁེགས་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་པལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
 སྟེ་བ། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་གྱི་ན་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་
 ལ། །དང་དང་དང་བ་བསྐྱེད་ནས་སེམས་སྟེ་སྟེ། །དེ་ནི་འདོད་དང་ལོངས་སྟོང་རྒྱལ་
 བའི་སྤྱིད། །བདག་ལ་བདེ་དང་སྟོན་དང་གཤམ་སྤྱིར་མིན། །འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མ་
 ལུས་ཞི་བའི་སྤྱིར། །འཛིག་རྟེན་པན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་སྟེ་འོ། །ཞེས་དང་། རང་བྱུང་
 སངས་རྒྱས་ཐུགས་མཆོག་རབ་མངའ་བ། །སྤྱི་གཟུགས་སྤྱི་མདོག་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ལྡན་
 ཞིང་། །མཚན་བཟང་ཐུག་པ་མེད་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། །བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་བརྟན་པ་
 སེམས་བསྐྱུར་རོ། །དཔེ་རྒྱ་མེད་པའི་རྩ་འཁྲུལ་སྟོབས་ཆེན་དང་། །ཡོངས་སུ་བསྟན་
 དང་རྗེས་སུ་བསྟན་མཐོང་སྟེ། །སྤྱིད་ལས་ཀྱི་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྱུང་མཐོང་ཞིང་། །བྱང་
 ཆུབ་དོན་དུ་བརྟན་པ་སེམས་བསྐྱུར་རོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དོན་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
 རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ནས་སྟེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

བདུན་པ་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་

བར་བསྟན་པ་ནི། ཡང་པལ་ཆེན་ལས། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། རག་གི་ལས་དང་། ཡིད་
 (༡༩ན)ཀྱི་ལས་ལེགས་པར་སྤྲད་པ་དང་། དབང་པོ་དྲུག་སྟོམ་པ་དང་། རང་གི་ལུས་
 གོས་ཀྱིས་གཡོག་པ་དང་སྒྱུ་མ་མཉེ་སོགས་མཉེ་བ་དང་རྩལ་བཀྲ་བའི་ལས་དང་། སྤྱིར་བཟང་པ་ཐོས་
 པ་དང་། བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་བཟང་པ་པལ་པ་འཆོས་པ་དང་། ཤ་མར་སོགས་བཟང་པོ་མྱངས་པ་དང་། ཀར་
 ལག་བསྐྱམ་པ་དང་། སྤྱང་བ་བརྒྱུད་པ་དང་། འདུན་པ་མེད་པར་མགོང་བར་བལྟ་བ་དང་། འདུན་པ་ཡོད་པ་
 རྣམ་པར་བལྟ་བ་དང་། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་དང་། གཉིད་ཀྱིས་མ་ལོག་པ་དང་། རང་
 གི་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བསྟན་བཀྲར་ལུས་ཀྱི་ཕྱོད་པགང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཀྱན་ཐམས་
 ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྟོས་པ་རྩུང་བད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་མ་
 མཁན་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པར་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་རྩལ་གྱི་
 སེམས་སྟོན་དུ་འགྲོ་སྟེ། ཐ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་རུང་ན། དགོ་བའི་སེམས་
 ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་
 དང་། སྟོན་པ་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་བྱ་བ་ལེགས་ཉེས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རིགས་
 ཅི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པས་བྱང་རྩལ་ཏུ་བསྟོད་དགོས་
 པར་གསུངས་པས། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཆོགས་གཉིས་ཉོན་གཅིག་བཞིན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་
 གསོག་ཐུབ་པའི་ཐབས་སྤྲོ་ན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། དཔུལ་མོ་དགའ་
 བྱེད་མའི་གཏམ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐབས་འདིར་དྲན་པར་བྱའོ། །

བརྩུ་པ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བཟང་པ་མེད་པས་ཀྱང་ཆོགས་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་
 བྱ་བ་ནི། པལ་ཆེན་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་
 རོར་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྲད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ།
 དེ་འདྲིག་ཉོན་གྱི་ཁམས་གཞན་དུ་མ་འཕོས་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆོག་པའི་
 མེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉིལ་ཙམ་ཡང་སྐྱམ་པར་བྱས་པའི་གནས་མེད་སྐབས་མེད་

དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་(༡༩༧)ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་བསམ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོས་པ་འགའ་ཞིག་ནམ་པར་རྒྱད་ཟ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
 གནས་སྐབས་མེད་དོ། །དེ་ནི་མི་སྤྱི་དེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 བཏང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱམས་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་དང་། སློ་བྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པར། རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་རྒྱ་ཐིགས་ལྟར། རྒྱ་
 མཚོ་མ་སྐྱམས་བར་དུ་དེ་མི་ཟད། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྐྱོས་དགེ་བ་ཡང་། བྱང་
 ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་ཟད། ཅིས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། དགེ་བ་གཞན་ཀྱང་རྒྱ་བྱིང་
 བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བྱང་ནས་ཟད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷན་
 བྱིང་ཉག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་།
 དེ་ལྟ་མོ་རང་གི་མངལ་གྱིས་སྤྱང་། །འདམ་བུ་སྤྱུག་མ་འབྲས་བུས་སྤྱང་། །རྒྱ་བྱིང་འབྲས་
 བུས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །པོ་ཤལ་བཀྱར་སྤྱིས་སྤྱང་བར་འགྱུར། ཞེས་ཆོམས་སུ་འབྱུང་
 བ་ལྟར། རྒྱ་བྱིང་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་ཡོང་རང་མི་ཡོང་། གལ་ཏེ་བྱང་ཡང་འབྲས་བུ་བྱང་
 མ་ཐག་རྒྱ་བྱིང་སོགས་དེ་ཉིད་བརྒྱག་སྟེ་འགྲོ། །ཁམ་བུ་སྤྱར་ཁའི་སྤྱོད་པོ་སོགས་ནི་འབྲས་
 བུ་ལོ་རེ་བཞིན་བྱང་ཡང་ཟད་པ་མེད་དེ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུང་འབྱིང་
 གི་བསམ་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་ནི་རྒྱ་བྱིང་སོགས་དང་འདྲ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དང་དེས་ཟིན་པའི་དགེ་བ་ནི་ལྷན་བྱིང་དང་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་
 འབྲས་བུ་ནམ་ཡང་ཟད་པ་མེད་པར་འོང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་མི་སྤྱུག་པོའི་ནས་བུན་དང་
 འདྲ། འབྲོག་པའི་སྤྱུགས་མ་བརྒྱད་འཕེལ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ཡང་བྱམས་པ་སྤྱིང་རྩེ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཆོགས་སྐབས་པོ་ཆེ་འཕེལ་ཚུལ་ཡ་

མཆོད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

བརྩུ་གཅིག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དགེ་བ་ཆུང་དུ་དྲུས་བྱང་དུར་
བསྐྱབས་ཀྱང་དགེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དྲུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་ཡང་ཟིལ་
ཀྱིས་གཞོན་པས་ཚོགས་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བྱ་བ་འདི་ལ་བྲུག་(༡༧ན)གི།
དང་པོ་སྒྲིབ་པ་ཟིལ་ཀྱིས་གཞོན་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་གིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་
ཏེ། དུམས་པ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་འབྲེན་སངས་རྒྱས་གང་དག་བཞུགས་རྣམས་ལ། །
བསོད་ནམས་འདོད་པའི་མི་འགའ་སྟོན་ཆད་ཀྱི། །འཁོར་བར་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་མཆོད་
པ་བས། །མི་གང་མཁས་ཤིང་མཛུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
བརྟན་པོར་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། །བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་ལ་ནི་མེ་ཏོག་འབུལ། །འདི་
ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་བྱད་པར་འཕགས། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགྲ་
བཅོམ་གྱུར། །ཡེ་ཤེས་དབང་ཐོབ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ། །བསོད་ནམས་འདོད་པའི་གང་
ཟག་ལ་ལ་ཞིག །བསྐྱལ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བར་དུ་མཆོད་པར་བྱེད། །གང་གིས་སྙིང་རྩེ་
བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །རྒྱ་ཆེན་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ལ་
ལ་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་བྱས་ནས་ཀྱང་། །གོམ་པ་བདུན་
ནི་བོར་བའི་བསོད་ནམས་འདི། །དེ་བས་བྱད་པར་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །གལ་
ཏེ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་ཏེ། །སྟོབས་པ་མཐའ་ཡས་ལྷན་པ་ཉིད་གྱུར་ལ། །
རི་ལྟར་སྟོན་ཀྱི་འཁོར་བའི་བསྐྱལ་པའི་བར། །སེམས་ཅན་གཅིག་ཤུས་མཆོད་པ་བྱས་
པ་དང་། །མཁས་པའི་མི་ནི་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་
བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། །མེ་ཏོག་གཅིག་སྤུ་སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་འདི། །དེ་བས་བྱད་པར་
འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཚོག་དེ་རྣམས་ལ་བསམས་ན། །བསྐྱལ་
པའི་བར་དུ་བསམས་ཀྱང་གཏིང་མི་དཔོགས་པ་ཞིག་སྟེ། །ཕལ་ཆེན་ལས། ཤིང་

ཀྱན་ནས་འདྲ་བའི་མེ་ཏོག་གིས་ཉི་མ་གཅིག་བགོས་པའི་གོས་ལ་དྲི་ཞིས་པོ་འབྱུང་བ་
 དེ་འདྲ་མེ་ཏོག་གཞན་གྱིས་ཉི་མ་བརྒྱར་བགོས་ཀྱང་མི་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཅི་གཅིག་དུ་བསྒྲམས་པའི་མི་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོང་བ་དེ་འདྲ་གཞན་གྱིས་བསྒྲལ་བ་
 མྱོང་དུ་བསྒྲམས་པ་ལའང་ཡོང་ས་མེད་གསུང་བ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཅི་བྱས་ཀྱང་བོར་བ་(༡༧བ)བརྟུལ་པོས་ཅ་རྩ་བ་དང་
 འདྲ། ས་བཅད་པ་ཅི་ཡང་མེད། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ནི་བོར་བ་རྩོན་པོས་ཅ་རྩ་བ་
 དང་འདྲ། ས་ལམ་ཐམས་ཅད་ལྷུང་དུ་ཆོད་ནས་འགོ། གསུང་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་འདི་
 རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྣང་། ཆོག་ས་རྗེ་གས་ཚུལ་སྤྲ་མ་རྣམས་
 བྱང་སེམས་རང་ཆིག་སྒྱུར་སྒྲིལ་ནས་བཤད་པ་ཡིན། ད་ཅེས་ཀྱི་འདི་ཁོས་གོག་ས་བྱས་པས།
 གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པའི་ཆོག་ས་སྤྲད་ལུགས་ཡོད་པས་དེའི་སྒྲིལ་ནས་བཤད་པ་
 ཡིན། འདི་ཡང་སྤྱིན་པ་ལ་མཚོན་ནས་ཚུལ་བྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་
 འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། སྤྲ་མས་ཤེས་པར་བྱས་པས། བྱི་མ་ལུ་པོ་རྒྱས་བཤད་མ་བྱས་པའོ། །དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལ་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་རྗེ་གས་ཚུལ་བསྟན་ནས། བྱང་
 ཆོས་གཉིས་པ་སྤྲིག་པ་འབྱུང་བ་ལ་བཞི། འདས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་དང་།
 མ་འོངས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་སེམས་མེད་ན་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་འོང་ས་མེད་པར་
 བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྲོན་བྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། སྤྲོན་མཛའ་བོའི་
 ལུ་མོ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་བྲོས་ཏེ། མའི་མགོ་རྒྱང་པས་སྤུལ་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་བྱིན་པས་ལུས་
 དེ་ཉིད་དཔུལ་བར་སོང་སྟེ། སྤྱི་བོར་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བྱུང་བ་དང་། སེམས་

ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་སྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་འདི་བདག་གིས་
བཟོད་པར་བྱ་ཡི། འདི་འདྲ་བའི་ལས་བྱས་པ་ནི་འདིར་མ་འོངས་ཤིག་ཅེས་སྒྲིམ་པ་དང་།
དེ་ཉིད་དུ་འཁོར་ལོ་ནས་མཐའ་ལ་འཇགས། དེ་ཡང་འདས་ཏེ་དགའ་ལྷན་དུ་སྟེས་པ་
དང་། ཡང་སྟོན་པ་སྟོན་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཆོ་ལས་ཀྱིས་དཔུལ་བར་གིར་རྟ་འདྲེན་པ་ལ་
ཐོགས་སྟེག་བསྐལ་བ་ཞིག་ལ་སྟོང་རྗེ་སྟེས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔུལ་སྤང་ལ།
འདི་ལ་སྟོང་རྗེ་བསྟེན་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སྟེག་བྱང་ཞིང་།
དཔུལ་བ་ལས་ཐར་པ་དང་། དེད་དཔོན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་བདག་(༡༥༣)གིས་
མི་འདི་སྟོག་དང་ཕྱལ་ནས་གཞི་འདིས་བསྐལ་པ་འབུམ་དུ་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་
བསྟེན་པ་ཀྱང་། བདག་གིས་སྟེག་བསྐལ་དེ་ལ་སྟོན་བར་བྱ་ཡི། ཆོར་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་པོ་
འདི་དག་སྟོག་དང་ཕྱལ་བའང་མི་རུང་། མི་འདིས་སྟེག་པའི་ལས་དེ་སྟེད་བྱས་ནའང་
མི་རུང་བས་ཆོམ་རྒྱན་འདིའི་སྟོག་བཅད་དོ་སྟམ་ནས། མི་དེ་བསད་པས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོའི་དབང་གིས་བསྐལ་པ་འབུམ་གྱི་འཁོར་བ་བསྟོལ་བ་དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་སྟོན་
བམ་ཟེ་སྐར་མ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་ལོ་བཞི་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་ཆོངས་པར་སྟེན་ནས་བྱ་
མོ་ཞིག་གིས། མི་ཆོངས་པར་སྟོན་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྲུངས་ཏེ།
དེ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྲིམ་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་གནས་ནས་ཡང་ཁྲིམ་ནས་
བྱུང་ངོ་། །དེས་བསྐལ་པ་ཁྲིའི་འཁོར་བ་བསྟོལ་བ་དང་། འཇགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
བྱམས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དཀའ་བ་མཐའ་ཡས་པར་སྟེན་གྱང་མི་ལམ་བཟང་བ་ཙམ་ཡང་མ་
བྱུང་བ་ལ། ལན་ཅིག་སེམས་ཅན་སྟེག་བསྐལ་བ་ཞིག་ལ་སྟོང་རྗེ་འབྲུངས་པས་དེས་
ལས་སྒྲིབ་བྱང་ནས་བྱམས་པ་དང་མཐའ་བ་དང་། རོ་བོའི་བླ་མ་རྣམས་རྟེན་ཏེ་སྟོང་རྗེ་
འབྲུངས་པས། དེས་སྒྲིབ་པ་བྱང་ནས་སྟོན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
དང་། བྱ་སའི་ཀོ་ཁར་མི་མང་པོ་ཀོ་བ་ལ་ཞུགས་པས་ཚུའི་ནང་དུ་ཀོ་བ་བྱིང་ནས་མི་ཀྱན་

འཆི་བ་འབྱུང་བ་ཡང་། བར་ཆེན་གཅིག་གིས། ཐམས་ཅད་འཆི་བ་བས་ར་གི་བ་དྲག་
ཟེར་ནས་ཆུ་ལ་མཆོངས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇའ་ཟུག་སྟེ་མེ་ཉོག་གི་ཆར་བབ། སྤར་མ་
གི་བར་ཆུ་མཐར་རྒྱལ་མི་ཤེས་ཀྱང་ཐོན་པ་དང་། མ་སྤྲད་གཉིས་ཆུས་བྱེར་བས། མ་ལ་
ལུ་མོ་འདི་མ་གི་ན་སྟམ། ལུ་མོ་ལ་མ་འདི་མ་གི་ན་སྟམ་པ་བྱུང་བས་གཉིས་ཀ་ཆོངས་
པའི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་གཏམ་སོགས་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་མདོའི་ལུང་གི་ཁྱད་སྔགས་དགོད་པ་ནི། ཐལ་ཆེན་ལས། ཉེས་
བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལྷ་ལུང་། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་ལུ་འདི་ལྷ་སྟེ་
དཔེར་ན་དཔལ་ཆུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྤྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སྤར་གཅིག་གིས་
ཀྱང་ལྷགས་སྤར་སྟོང་གསེར་དུ་འགྱུར་ངོ་། །དཔལ་ཆུ་སྤར་གཅིག་པོ་དེ་ལྷགས་(༢༥བ)
སྤར་སྟོང་པོ་དེས་ཟད་པར་བྱ་བའོ། །ལྷགས་སུ་བསྐྱུར་བར་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི། རོའི་ཁམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་
སུ་བསྐྱོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ནི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་ལྷགས་
ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཏུ་
བྱེད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོའི་ཁམས་གཅིག་པོ་དེ་ནི།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་
བའོ། །ཐམས་ཅད་ཟད་པར་མི་རུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ལུ་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་འབར་བ་ཞིག་
བྱིས་མམ། ཁང་ལུ་རི་ལྷར་བཅུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། བཅུག་མ་ཐག་ཏུ། ལོ་སྟོང་དུ་བསགས་
པའི་ལུན་པ་ཡང་རྣམ་པར་སེལ་ཅིང་སྤྲང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་
བྱིས་ཐིབས་པོ་མ་རིག་པའི་ལུན་པ་དང་ལུན་པ་རི་ལྷ་ལུ་ཡང་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་དུ་བྱིན་
ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོང་བ་ཞིང་དུ་མེད་པར་བསགས་པའི་ལས་དང་། ཉོན་

མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་མུན་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སེལ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཡོངས་
སུ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་འཇུག་ཏུ་ཡང་། སྟིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་ཟད་བྱས་ན་ཡང་། །
དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོལ་
འབྱུང་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བསྟེན། །དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་
སྟིག་ཆེན་ནམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། ཡེ་
ཤེས་དམ་པས་ཞུས་པས། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཉེས་
པ་བྱུང་ན། བདག་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན་
མི་རིགས་པས་ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་མུ་མཐའི་
བར་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་བར་བྱ་ཞིང་། ཞུས་པར་མི་བྱ། རི་ལྟར་འཁོར་བ་བཞིན་
སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱ། ཉེས་པ་འདི་ཡང་བཤགས་སྟོམ་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཉེས་པ་ལས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་སྟོམ་པའི་(༥༦ན)གོ་ཆ་གྱོན་ན་ནི།
བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་ལ་ཕམ་པ་བཞི་ཀ་བྱུང་ཡང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེས་སེལ་ནས་
ཉེས་པ་མེད་ཅེས་ང་སྒྲོའོ་ཞེས་དང་། བེའུ་བུམ་ལས་ཀྱང་། དད་ཅུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཤིག་ཡོད་ན། །ཅུ་བའི་ལྷུང་བ་བཞི་ཀ་བྱུང་ཡང་། །སྟོབས་བཞིས་ཟད་པར་བྱ་ལ་ཆོགས་
མེད། །དེ་མེད་ཟད་པར་བྱ་བ་ཐབས་དྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་ནི། ཉེས་སྟོན་མ་འོངས་པ་
སྟོམ་པ་ཡང་འདི་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་སུ། བདག་རང་ཉིད་དམ་ནང་མི་ལ། །
བརྟེན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བརྟེན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་ཆོས་མིན་ལ། །འཇུག་པ་མི་དགེ་ག་
ལ་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟོ་ལྟན་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པ་ཐག་ཏུ་
ཡང་། །མཐའ་ཡས་ཉེས་པར་སྟོན་ལ་སེམས་རབ་བསྐྱེད་སྟེ། །ཞེས་སོ། །ཉེས་སྟོན་
འབྱུང་མི་འབྱུང་དང་། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་གང་བྱུང་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གཞི་དང་།

ཁོ་མའི་བྱུང་ཡིན་གསུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བཟང་འགྲོ་རན་འགྲོ་
འཇིག་རྟེན་གང་། འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བུ་ལ། ཡན་བཅུགས་གནོད་པ་བྱས་པ་
ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་སེམས་ཅན་ཡན་པ་བྱས་ཅོམ་གྱིས། འགྲོ་
བ་གསུམ་དུ་དམ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་གནོད་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་ནི། རྣམ་པ་དུ་མའི་ཚུལ་
དག་གིས། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུང་འགྲོ་བུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཉེ་བར་སྦྱོད། །
བཀྲེས་དང་སྒྲོམ་དང་ཡན་ཚུན་དུ། གསོད་དང་འཛོམས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉིད། མི་
ཐོགས་བསྐྱོག་པར་དཀའ་བ་རྣམས། སེམས་ཅན་ལ་འཁྱེད་ཡི་འབྲས། སངས་རྒྱས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་དང་། བཟང་འགྲོ་རན་འགྲོ་གང་ཡིན་པའི། རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ། སེམས་ཅན་ཉིད་ལ་ཤེས་པར་བྱ། དངོས་པོ་ཀླན་གྱིས་མགྲུ་བྱ་ཞིང་། །
རང་ལུས་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བར་བྱ། འབད་པས་སེམས་ཅན་མི་དགའ་བ། དུག་དང་
འདྲ་བ་རྣམ་པར་སྤང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་བས། བྱང་ཆུབ་དམན་པ་ཐོབ་
མིན་ནམ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་དོར་བས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ། ཡན་གནོད་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལ། །(༡༥བ)དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་ནས་ནི། །
དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ནི། རང་དོན་ཆགས་ཤིང་ཇི་ལྟར་གནས། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་ནི། མགོན་པོ་ཁྱུ་སྐྱབ་གྱིས།
ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོར་བ་སེམས་ཅན་ལ་རག་ལས་བར་མ་ཟད། ལེགས་པར་སྦྱད་པ་སྦྱོད་པ་
ཡང་། ཁྲ་རྒྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། མི་ལམ་ཡིད་
བཞིན་ཅོར་བུའི་གཏམ་ལས། གོང་དུ་སོང་བ་དེ་རྣམས་རྒྱས་བཤད་དང་བཅས་པ་
གསུངས་པའི་མཐུན། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ན། འདི་ནི་གང་གི་ཆེད་དུ་
སྦྱོན་པ་གཏོང་། གང་ལས་འདུལ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཉེས་པ་བྱེད་པ་
ཡང་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། གང་གི་ཆེད་དུ་དཔའ་བོ་བཟོད་པ་སྒྲོམ། གང་ཞིག་མངོན་

- 388 -

བཞི་པ་སེམས་ཅན་ལ་པན་སེམས་མེད་ན་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་འོར་བའི་གནས་
 མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་ལྡན་ན། ཉེས་
 པར་སྟོད་པའི་དྲི་མས་མ་གོས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་ཡོད་ཀྱང་དགའ་བའི་གནས་
 མེད་ལ། མ་ཟུན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྙིང་རྩེ་དྲུངས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་
 ཀྱང་སྤྱོད་ཞེས་མགོན་པོ་འདི་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་དག་སད་པར་བྱེད་
 བའི་དོན་གྱི་གཏམ་ལས། བརྩེ་བའི་བསམ་ཀྱན་སྟོ་ཆེན་པ་ཡི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ནི་
 ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་གྱང་སྟེ། །ཚུལ་དང་ལྡན་པའི་སྤར་མ་བསམ་པ་དམན་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཐེག་པ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །བཤང་བའི་ནང་ན་གནས་པའི་འོད་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱུང་
 གྱུར་པ་ཡང་ནི་མཆོག་ཡིན་གྱི། །གསེར་གྱི་ནང་ན་གནས་པའི་འོད་ཅན་ལོར་བྱུང་མཆིང་
 བྱེད་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ལས་དང་ཉན་མོངས་དྲི་མས་བསྐྱབས་པ་
 ཡང་། །ཡོན་ཏན་གྱིས་ནི་ཐེག་གཞན་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་བརྟོན་པའི་འཕགས་པས་བྱབ་
 མི་རུས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྟེ་མེད་གང་ཞིག་སྤྲིན་གྱི་བཞོད་པས་བསྐྱབས་ན་ཡང་། །དེ་
 བི་སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་མཁའ་སྟོད་མེ་བྱེར་རྣམས་ལ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་ལྡན་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 རི་རབ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ། མཁས་བཙུན་སྟོང་སྟོམ་མམ། སེམས་ཉིད་འོས་སྟོད་རྣམས་གི་སྟོས་
 བྱལ་བྱ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་པ་ཀྱན་མཐར་བྱག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་སྟོད་གིས་ངན་སོང་དུ་
 འགོ་བ་ཅུ་ན་ཡོད་དེ། སྟེས་རབས་སུ། སྟེ་བོ་སྙིང་རྩེ་མེད་པས་ན། །ནང་མི་ལ་ཡང་སྟེ་
 མི་བཞིན། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྟོད་པ་རྣམས། །མི་(༡༧)རིགས་སྟོད་པ་མཆོག་ཏུ་
 འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་འདི་ལ་སྟེ་མ་དམ་པ་རྣམས་གཏམ་བྱུང་མང་དུ་གསུང་ངོ་། །

ཅ་ནཀྱ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་ལྷའི་གསལ་སྒྲུང་དང་ར་རྒྱལ་མཐར་བྱིན་པ་ལེགས་
 པར་གདའ་སྟེ་གཤིན་རྩེ་གཤིད་དངོས་སུ་བྱུང། རྟེན་ཅུང་ཟད་ལ་ཁྲོས་ནས་མི་ཞིག་

མཐུ་བྱས་བསད། དེ་ནས་དེ་ཆེ་འཕྲོས་ནས་མཐར་མེད་དུ་སྒྲིམ། དེ་ནས་ལྷ་གདུག་པ་
 ཅན་དུ་སྒྲིམ། དེ་ནས་ཡི་དྲགས་མཐུ་བོ་ཆེ་ཞིག་དུ་སྒྲིམ་པར་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུ་དུ་
 གསུངས་ཏེ། ཅ་ན་ཁྱ་ཞེས་རྣམ་བསྐྱགས་པ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེལ་ཁྱོ་བོ་འགྲུབ། །གཤིན་
 རྗེ་གཤེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། །སྒོ་རན་དེས་ནི་དེ་ཡང་འགྲུབ། །དེ་ནི་སྒོ་བས་ཟེའི་ཁྱེས་
 འོན། །སྒོ་གཞགས་དག་ནི་འཆོ་བ་བཅད། །དེ་ཆེ་རྒྱལ་བོ་གསུམ་གྱི་བར། །ཤིན་དུ་མི་
 བཟད་སྤྲིག་པ་བྱས། །དེ་ནི་དུས་རིང་འཆོ་བ་ཡི། །བྲམ་ཟེ་རན་པ་འབྱུང་བར་འགྲུབ། །
 དེ་ཡི་སྤྲགས་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ལུས་དེ་ལྷ་མིན་བརྟེན་པར་བྱེད། །ལྷ་མིན་ལུས་ལ་
 ལྷགས་ནས་ནི། །དེ་ནི་དུས་རིང་འཆོ་བར་བྱེད། །དེ་ནས་ལུས་དེ་ཞིག་ནས་ཀྱང་། །
 མཐར་མེད་དམུལ་བར་ཡང་དག་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་མིས་
 བརྟུངས་པས་མཐུ་བྱས་པས་དེ་རྣམས་ན། དེར་བཟོད་གསོལ་བྱས་པ་ཡང་ལེན་མ་ཉན་
 པས་མི་མང་བོ་ཤི། །དེ་ལ་སོགས་པ་ལས་རིམ་རྣམས་ལས་མང་དུ་གསུངས། དེད་རང་
 བོད་འདིར་ཡང་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་རེ་མི་བཟོད་པར་མཐུ་བྱས་མི་བསད་པ་མང་དུ་བྱུང་སྟངས་
 ཞིང་། ད་ལྟ་ཡང་ཐོ་ཨེ་སྒྱུར་ཡང་མཐུ་བྱེད་པ་མང་དུ་སྟངས་བ་དེ་ཡིན། མཐུའི་བདག་པོ་
 རེ་བྱས། དེ་ནས་མཐུ་ཡམས་ནད་ལ་རེ་བས་མི་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཤི་བ་ལ་རས་བསྐྱལ་
 བ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁ་ཐོ་རྟ་སྒྲོན་དུ་འདོན་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་ཐོ་ཅི་འདོན་རྒྱ་ཡོད། བཤན་པ་
 བྱས་པས་ཁ་ཐོ་འདོན་ན། དེ་ལས་རོ་ཆོ་བའི་གནས་དག་ལ་བྱེད། ལར་དེ་འདྲ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱགས་རྒྱུད་ལ་མ་ལྷགས་པས་ལན་གསུང་། འགྲོ་བ་མ་རྒྱན་
 ལ་བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བརྟན་ཐང་བ་ཞིག་ཡོད་ནའང་སྤྲིག་པ་མ་འོང་པ་མི་འབྱུང་། ཟད་
 ཡང་དེ་ལྟར་ཡང་འཆོ་བ་འདོན་པ་ལྟར་བསད་པ་དེ་ཡིས་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡང་།

བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཅུ་ཆེ་བ་ཅུ་ཆེ་དུ་སྤྲིག་སྒྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱང་ཆེ་བར་མདོ་
 རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་(༡༥)རྣམས་ལས་མང་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ཆོགས་བདེ་

སྒྲུག་ཏུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་འདིར་སྤྲིག་པ་སྤྱིར་བ་ལ་
སྤྱོད་ས་ཆེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ན་བྱམས་པ་སྟོར་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དྲུངས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོང་མི་སྲིད། དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་ལ་སྤྲིག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་
སྤེལ་བྱུང་བའི་ཞལ་ནས། བྱམས་སྟོར་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལག་ཆར་བྱེད་ནས།
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འཚོག་པ་དང་། ཚོག་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་
ཚོགས་རྫོགས་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་གྱི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་གསུངས། དེ་ཡང་རྟ་འགྲོག་
འདོད་ཀྱི་གོ་མིག་འབྱུང་བལྟ། ལག་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་པོར་འཚོང་མི་
བྱེད་པར། སྤར་ཚད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བྱང་སེམས་རང་ལ་ཨེ་འདུག་བལྟ་བ་ཡང་གལ་
ཆེའོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ནི། ཞེ་སྤར་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་
རྣམས། ལེགས་པར་དུལ་ཞིང་ཞི་བར་འགྱུར། འདི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ་མེད་
པའི་བྱང་ཚོས་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་མ་ཀུན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྟོར་རྗེ་ཞིག་དང་པོ་
ནས་ཡོད་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཞོབ་རྟོག་པས་བརྗེས་པ་ལྟ་བུར་གང་འཕྲེ། དཀོན་
མཆོག་ཟ་མ་ཏྱག་ལས། འཇམ་དཔལ་གང་དག་མེ་ཏྱག་མན་ད་ར་བའི་དྲི་ལོ་པ་དེ་
དག་ནི་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འདེབས་སོ། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོར་རྗེ་ཆེན་པོའི་དྲི་ལོ་པ་དེ་དག ཉོན་
མོངས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། བལ་ཆེན་ལས་
ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སོས་པར་བྱེད་པས་སྒྲན་པ་ལྟ་བུའོ། ཉོན་མོངས་པའི་
དུག་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བས་སྒྲུའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་
བས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་དྲངས་ལྟ་བུའོ། འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་གོ་ཆ་བརྟོལ་བས་མདེལ་

བྱང་ལྷ་ལྷོ། ཉམ་མེད་པའི་དབྱ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་མདུང་ལྷ་ལྷོ། །
 རྒྱལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་(༡༥)བྱེད་པ་འགགས་པས་གོ་ཆ་ལྷ་ལྷོ། ཉམ་མེད་པའི་གྲང་པ་འགམས་པས་རལ་གྱི་ལྷ་ལྷོ། །རྒྱལ་དང་དྲེགས་པ་དང་རྫོམ་པའི་གོ་ཆ་
 འདལ་བས་རལ་གྱི་འི་མོ་ལྷ་ལྷོ། །རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སྟོལ་བས་དཔལ་བོའི་རུ་
 མཚན་ལྷ་ལྷོ། ཉམ་མེད་པའི་རུལ་ཐམས་ཅད་མི་ལྷང་བར་བྱེད་པས་ཆར་ལྷ་ལྷོ། །
 ཉམ་མེད་པའི་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་སེམས་ཅན་སད་པར་བྱེད་པས་ཐོ་རངས་ཀྱི་ར་
 ལྷ་ལྷོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན། མཚུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་ཡོད་དེ། དེ་འཆང་ན་
 དྲི་ཆོར་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱལ་ཐམས་ཅད་འབྱེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྩ་འཆང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དྲི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉམ་མེད་པའི་
 སྐྱལ་ཐམས་ཅད་འབྱེར་རོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་
 ཀྱང་། རི་ལྷར་ལུག་རོན་རང་གི་བྱ་མཚོག་བྱམས། །རང་གི་བྱ་དེ་ཉི་བར་འབྱུང་ནས་
 འདུག །དེ་འདྲ་བ་ལ་ཁོང་ཁོ་འགལ་བ་ལྟར། །བརྩེར་བཅས་ལུས་ཅན་བྱ་ལའང་དེ་དང་
 འདྲ། །གང་ཕྱིར་བྱམས་པ་དེ་ཕྱིར་ཁོང་ཁོ་འགལ། །གང་ཕྱིར་ཞི་བ་དེ་ཕྱིར་གཞོད་
 སེམས་འགལ། །གང་ཕྱིར་དོན་བྱེད་དེ་ཕྱིར་སྐྱུ་སེམས་འགལ། །གང་ཕྱིར་སེམས་བྱེད་
 དེ་ཕྱིར་འཛིགས་སེམས་འགལ། །ཞེས་དང་། ཉམ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་པོ་
 བརྟན་ནས། སྤང་དགོས་པར་བརྟན་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་། ཉེས་པ་འདི་ཀྱན་བྱམས་ལ་
 སོགས། །ལོགས་པར་གནས་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉམ་མེད་ཅན་མིན་སེམས་ཅན་གྱི། །
 དོན་དུ་འཁོར་བ་ཡོངས་མི་གཏོང་། ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ཏུ་ཡང་། འགོ་བའི་ཉམ་
 མེད་པ་གདུང་སེལ་བའི། །སེམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཤར་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛོམས་པ་ནི། ཉམ་མེད་པར་མ་ཟད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་འདིས་
 འཛོམས་གསུང་སྟེ། དལ་ཆེན་ལས། བག་ལ་ཉལ་བའི་བྱུག་རྩ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་

པར་འབྲིན་པས་ཆོར་བཟུང་ལྟ་བུའོ། །བག་ཆགས་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་གཞིབ་དུ་སྒྲོག་པས་དབང་པོའི་མེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་བདེ་ལེགས་སུ་ན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་
པར་བརྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་(༡༧ན)སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དབྱིས་
འབྲིན་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པ་དེ་མཐོང་བའོ། དུན་པ་ཙམ་
གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོང་བའི་
གཏམ་རྒྱུད་མདོ་སྡེ་རྣམས་ན་གིན་དུ་མང་ཞིང་། སལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩི་ལྷོ་ཆེན་པོ་སྤྱིར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་ཤུན་པས་སྤྱི་
རིག་མ་ཐག་དུ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ནས་བཤུས་ཀྱང་དེའི་ཤུན་པ་
སྤྱི་རིགས་ཀྱང་བྱིར་སྒྲེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་སྒྲིམ་པའི་
གིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སྤྱིར་བ་ཡང་། མཐོང་མ་ཐག་དུ་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དད་
པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་ཡོངས་སུ་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གིང་དེ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱི་བྱང་བའོ་ཉམས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩི་ཆེན་པོ་རྩི་བ་མ་གྲུགས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡོད་དེ། དེའི་མཐུས་འཇམ་སུའི་གླིང་གི་གིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩི་བ་མ་གྲུགས་པའི་རྩི་ཆེན་
པོའི་མཐུས་ཀྱང་སྤྱི་བ་པ་དང་། མི་སྤྱི་བ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩི་བའི་ཆོས་ཀྱི་གིང་རྣམས་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །རིགས་
ཀྱི་སྤྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་རི་སྟེང་ཅིག་ཉེ་བར་འདོང་བ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དུ་ཁ་དོག་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གང་སྤྱང་སྤྱང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

བྱུང་དུ་ཉི་ལང་འོངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཆོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་དོག་
ཏུ་ཁ་དོག་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ནི། བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་ལ་
སོགས་པའི། ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་སྒྲ་བཞིན་རྒྱས། ཞོང་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར། བྱམས་
སྙིང་རྩེའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ། འགྲོ་བ་མ་ཀུན་རྣམས་ལ་བྱམས་པར་བྱས་ན།
བྱམས་སྙིང་(༡༩བ)རྩེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྒྱས་འོང་བ་ནི། འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན།
དེ་བྱུང་ན་སྦྱིས་རབས་སུ། དེ་བས་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡིས། སྙིང་རྩེ་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །
ཆར་འབབ་ལོ་དོག་འཕེལ་བ་བཞིན། །དེ་ལས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་
དང་། ཞོང་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འོངས་པས་སོ། །
འདི་ཡང་ནོར་བུ་ལ་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་རོ། །

བདུན་པ་ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ནི། ལྷུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས།
འགྲོ་བ་མ་ཀུན་རྣམས་ལ་བྱམས་པར་བྱས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོས་
གང་ཡང་མེད་གསུང་བར་གདའ་སྟེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་མགུ་ལས་བྱུང་བ་
ཡི། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞིག་ །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེན་དང་། །གྲགས་
དང་སྦྱིད་འགྱུར་ཅིས་མ་མཐོང་། །མིག་གིས་སེམས་ཅན་བལྟ་ན་ཡང་། །འདི་དག་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་བདག །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །དངས་ཞིང་བྱམས་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་བལྟ། །སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འགྲུབ་
འབྲུག་ལ། །རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་རྒྱལ། །ཞེས་དང་།
ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཐོབ་པར་
འགྱུར་གྱི། དེར་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་སོ་སྟེན་ནས། དེ་ཡང་འདི་སྟེ་ལྷུང་དུ་

ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
 སྟེ། ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རན་སོང་ནམས་འབྱུང་དོ། །ལེགས་པར་སྒྱུད་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ལྷ་དང་མིར་འབྱུང་རོ་སྟེ་མོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་
 བོར་ཡང་། གཞོན་ལུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་དང་
 ལྷན་ན་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཞིང་སྤྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་བར་འབྱུང་རོ། །ཆོས་གཅིག་
 བོ་གང་ཞེ་ན། གཞོན་ལུ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་
 ཅན་(༣༠ན)ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ཡིན། བན་པའི་སེམས་དང་། ཁོང་སྒོ་བ་
 མེད་པའི་སེམས་དང་། མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་སེམས་ཡིན་ཏེ། གཞོན་ལུ་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་པོ་འདི་དག་དང་ལྷན་ན་ཡོན་ཏན་འདི་
 དག་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཞིང་། སྤྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་
 མངོན་པར་འཆང་རྒྱུའོ། །ཞེས་དང་། མགོན་པོ་གྲུའི་ལུང་ནི་སྤྱར་བྱིས་ཟིན་ལ། སྤྱང་
 རི་ཐང་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ། །
 རོ་བོ་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་འཇལ་བ་ལགས། །གསུང་དོ། །ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་ལྷན་བས་
 ཀྱང་། འགྲོ་འདིས་ཐོག་མེད་དུས་ནས་ཕན་བཏགས་ཤིང་། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་པའང་འདི་
 ལ་རག་ལས་པས། རྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་ཕན་བདེའི་རྒྱར་མཐོང་ནས། གྲུས་པས་སྤྱི་བོར་
 ལེན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར།
 ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་བྱང་བ་ཉིད་མ་རྒྱན་ནམས་ལས་སྤྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་དེ་ལ་ཕན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལའང་ཕན་བདེ་དཔག་མེད་ཐོབ་པ་ནི།
 དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཕན་འདོགས་བསམ་པ་སྤྱིས་ཅམ་ལའང་། །ཕན་

བདེ་དཔག་མེད་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་པ་འདི་ཡང་ནོར་བུ་ལ་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ།
 ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་སྐུ། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་སྟོན་ཆགས་འགའ་ལའང་སྤང་
 སེམས་མེད། བྱམས་པ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡིས་དེ་ནི་དགེ་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟེན་བྱས་ན། བསོད་ནམས་པལ་ཆེན་འཕགས་པས་རབ་ཏུ་སྐྱབ་
 པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཆུ་མ་བྱུང་ཡང་སེམས་སམ་ཡིད་
 ཀྱིས་བྱམས་པ་དང་དགེ་བ་བྱས་པ་ཅམ་ལའང་ཕན་བདེ་དཔག་མེད་ཡོང་བ་འདི་ཡང་
 རོར་བུ་ལ་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་སོ། །

དགྲ་པ་བསོད་ནམས་ཆུང་དུས་ཀྱང་ཆོགས་དཔག་མེད་དུ་རྟོན་པ་ནི། བསོད་
 ནམས་གིན་ཏུ་དམན་པ་ཡི། གནས་སུའང་ལགས་པར་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། མཆོད་
 པས་ཕན་བདེ་ཐོབ་པ་རྣམས། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་(༣༠བ)ལ་མེད་ཀྱི། འགྲོ་བ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། གང་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་གོ་འཕང་མཐོ་
 བའི་ལྟ་དང་སྒྱ་དང་། མིའི་འཁོར་ལོ་སྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པ། པལ་པ་སྐྱུ་ལ་ཡང་མི་
 ཡོང་། རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པ་རྟོན་གྱིས་གང་དག་ཡིན། ཉེ་དག་དཀོན་ལ་དུས་
 རྣམས་ཏྲག་ཏུ་འཆོ་བའང་མང་། ཞེས་པ་ལྟར་ནོར་བུ་ལག་ཏུ་བྱུང་ནའང་། སྤྱད་བང་ཆེ་
 བའམ། སྟོན་པ་ལ་མི་འཛེམ་པ་ཞིག་གིས་བསད་ནས་ནོར་བུ་བྱེད་བྱ་བའམ་ཞིག་ཡོང་།
 བཙུམ་ལུན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ལའང་ལན་ཅིག་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
 སྤངས་ཡོད་ཅན། གྲོགས་པོས་སྐྱོན་བཅར། ལོང་བ་ཐང་བསྐྱར་བྱས། རོར་བུ་བྱེད་
 སོང་སྐྱད་ན། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་འདི་ཅམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། དང་
 པོར་རྟོན་པ་ཡང་དགའ་རྒྱ་མེད། རྟོན་ཐིན་ནས་ཀྱང་སུས་ཀྱང་འཕྲོག་མཁན་རང་མི་
 ཡོང་། བསམས་ན་འདི་འདྲའང་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། འདི་རིགས་དང་དལ་འབྱོར་
 མི་ལུས་སོགས་ཐོབ་པ་ཡ་མཚན་ཆེ་བར་མ་གཤིས་པ་རང་གིས་ལན། ཤེས་ན་ཡལ་བར་

མི་འདོར་བར་སྒྲིང་པོ་ཅི་ལོན་བྱེད་པ་རེ་ཡོང་བས་ར་ལ་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་འགྲོ་བ་མ་
ཀའ་ནམས་ཡོད་པ་སྒྲིང་དུ་ལེགས་པར་བསམ་པ་གལ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ནོར་ལུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་སྒྲིས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། ཅུ་འགྲེལ་
གཉིས་ལས། ཅུ་བ་ནི། ཆོ་རིང་ནད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས། །འཁོར་གཡོག་ལ་སོགས་
འབྱུང་བ་ནི། །འགྲོ་དང་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལུ་གཉིས། །མཆོད་པས་ཐོབ་པ་ཐུན་མོང་
ཡིན། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཆོ་རིང་ནད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་
ནི། འགྲོ་བ་མ་ཀའ་ནམས་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱས་ན་ཆོ་རིང་བ་སོགས་རི་ལྟར་ཡོང་སྒྲིང་
ན། སྒྲོབ་དཔོན་རག་གི་དབང་ལྷག་གཤམ་པས། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཆོ་འཕེལ་
ཞིང་། །དེ་འཕེལ་འཆི་བ་བསྐྱུ་བ་ཡིན། །ཞེས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཆོ་འཕེལ་
བའི་ཐབས་ཡིན་གསུང་། །འོ་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོག་རབ་མ་
ཀའ་ནམས་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོ་མི་འཕེལ་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་རག་དབང་
གཤམ་པའི་འཆི་སྐྱུ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཆི་ལས་སྒྲོབ་བྱེད་ཅིང་། །འཆི་བ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པར་
བཤད། །ཆོས་ཀྱིས་(༡༧)དགའ་ཞིང་བག་མེད་པས། །སྐད་ཅིག་ཀྱང་ནི་གནས་མི་
བྱ། །ཆོངས་པ་ཡང་ནི་ཆོས་མིན་པར། །འཆི་བདག་བསྐྱུ་ལ་དབང་མ་ཡིན། །དམ་པ་
ནམས་ཀྱི་ཆོས་དང་བདེན། །སྦྱོར་དང་དགའ་ཐུབ་བཟོད་ལ་དགའ། །གང་ལ་མཆོག་ཏུ་
བརྩེ་ཡོད་དེ། །ཆོས་གཞན་མང་པོར་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་ཞིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ། །
སྒྲིང་རྗེས་སྒྲིང་ནི་འཇག་གྱུར་པ། །ཡེ་ཤེས་ཐར་པ་དེ་ཡིན་གྱི། །ཆོས་གཞན་མང་པོས་
ཅི་ཞིག་བྱ། །མི་འཆོ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པར། །ཁྱུ་བ་པའི་མཐའ་ནི་ཀུན་ལས་འདོད། །
ཏུ་ཏུ་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་ན། །འཆི་བདག་རིམ་གྱིས་ཐག་བསྐྱངས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། །ལར་ཆོའི་བར་ཆད་དམ་དུས་མིན་འཆི་བ་དགྲ་ཡོད་སྐད་ན། །ནད་ཆབས་ཆེ་
རྒྱ་མེད་ཀྱང་། །སྦྱོར་དང་རིམ་གྱོ་མ་བྱུང་བའས། །སྦྱོར་པས་བཅོས་ལོག་བྱས་པ་དང་། །

སྐུ་ལ་པོའི་ཆད་པས་གི་བ་དང་། བག་མེད་པ་བྱས་པས་མི་མ་ཡིན་གྱིས་མཛད་སྤྱོད་གས་
 པ་དང་། མེས་འཆི་བ་དང་། རྒྱས་འཆི་བ་དང་། གཅན་གཟན་གྱིས་འཆི་བ་དང་། རྟེན་
 ལ་ནས་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་དང་། དུག་དང་བྱད་སྒྲེམས་དང་། རོ་ལངས་ཀྱི་སྦྱར་བས་གི་
 བ་དང་། ཟས་སྒྲོམ་མེད་པས་གི་བ་ཡོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོ་བ་
 རྣམས་ལ་བྱམས་པར་བྱེད་པ་ལ། འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རིང་སྟེ། སྤར་གྱི་བྱ་ས་
 ཀོ་ལའི་གཏམ་རྒྱད་བཞིན་སྟོང་རྩེ་ལྷན་པ་ལ་ནི། སེམས་མེད་ཆུ་བོས་ཀྱང་སྟོག་ལ་མི་
 གཞོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཕན་འདོགས་ན་སེམས་དང་ལྷན་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྤྱན་རས་གཟིགས་
 ཀྱི་མདོར། འཛིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེས་མོས་བསྐྱེད་དེ། །སངས་རྒྱས་
 མཆོད་རྟེན་ལ་ནི་སྤྱས་མོ་གཉིས་འཇུགས་དང་། །སྤྱ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་གཞིལ་བས་སྟོགས་
 རྣམས་ཀྱན་འགྲོ་བ། །དེ་འགྲོ་ཆེན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདུད་པར་བྱེད། །མི་རྣམས་
 གཙོ་བོ་རང་བྱུང་གང་དུ་འགྲོ་བྱེད་པ། །དེ་ལོགས་སུ་ནི་རྩ་དང་གིར་དང་སྟོར་ལྷག་
 དང་། །སྤྱན་དང་གིར་ལོ་རྣམས་དང་འབྲས་སུ་འདབ་མ་དང་། །ཡིད་འོངས་དྲི་ལྷན་མེ་
 རྟོག་རྣམས་ནི་འདུད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྷར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སེམས་མེད་
 ས་རྩོ་སྟོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྲན་ཁོ་ན་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་པར་སྤྱང་ན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 གང་(༡༧)ཆེ་བྱུང་ཆེན་ཞིང་པའི་གྲོང་བཞུད་ཆོ། །འཇམ་བུའི་གྲིབ་མས་བཞུགས་པ་
 མ་བཏང་ཞིང་། །ལྷ་སུ་གཞོན་ནུ་དུག་གིས་བཏུད་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་མཆོད་འོས་ཁྱོད་ལ་
 བྱག་འཆོལ་ལོ། །གསུང་། སྤྱན་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། བན་ལྷར་ན་པ་རོལ་པོ་
 འཛོམས་པ་ལ་བྱམས་པ་ཅམ་མེད་དེ། བཙེམ་ལྷན་འདས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་
 རྒྱ་བ་ན། བདུད་ཀྱི་དམག་ཆོགས་ས་གཞི་བར་སྤྱང་ཁེངས། མཆོན་ཆའི་ཆར་ཕབ་པ་ལ་
 ཡང་བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛོན་གྱིས་ཞི་བར་མཛད། གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕན་
 འདོགས་སུ་སོང་གསུང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་འོངས་ཀྱིས་ཀྱུ་གདུག་པ་ཅན་ཨ་མའི་ཆུ་

དོགས་པ་སོགས་ཀྱང་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བརྟུལ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་
 སྐབས་སུ་གཏམ་རྒྱུད་མང་དུ་གསུངས། བི་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་གནས་བརྟན་གྱིས་དགེ་
 འདུན་གྱི་དཀོར་བཀ་ཙམ་འབྱུ་ཞིབ་མ་གང་ཞིག་འབགས་པས་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེས། གང་
 ལུག་གཅིག་ན་སྟོང་པ་ལ། གནས་དེར་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རུབ་བྱས་པས་ཡི་དྲགས་
 དེས་བྱིས་པ་གཅིག་བཟུང་ཁ་ནས་ཆོས་ལུ་ལུ་བྱུང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤྲུགས་
 བརྟབ་ཀྱང་མ་ཕན་པ་ལ། བྱམས་པ་བསྐྱེམས་པ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་སུ་ཡིན་དྲིས་པས།
 གཞན་རྣམས་ཡང་སྤྱེད་པས་བཤད་དོ་ཟེར། དེའི་ཤུལ་དུ་ར་གནས་བརྟན་ཡིན་པ་ལ།
 དཀོར་ལ་འབགས་པས་འདྲིར་སྐྱེས། འདི་རྣམས་ངའི་སློབ་མ་ཉི་ཆེ་ཡིན་པས་ང་སྟོང་མི་
 ལུས། ད་ཁྱོད་འོངས་པས་བྱིས་པ་བཏང་གི་ཟེར་བཏང་སྟེ། ཡང་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་
 ཞིག་ཀྱང་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་གིས་བཟུང་། དེར་སྤྱེལ་བྱུང་པ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཁྱུང་ཁྱིད་
 པས། སྤང་རི་ཐང་པས་བྱམས་པ་བསྐྱེམས་གྱིན་དྲིས་པས་ལྷགས་ལྷགས་འཆད་གྱིན་
 བྱུང་། གྲོགས་མཆེད་གཞན་ཞིག་གིས་དུར་བྱས་གྱིན་དྲིས་པས། འདི་ལ་ནི་ང་ཆོག་པ་
 རྩེ་ཟེལ་སོང་ཟེར་ནས། དེ་ཉིད་དུ་དེ་ཡང་མཛོས་ཟེན་བྱུང་། དེར་སྤྱེལ་བྱུང་པས་བྱིན་
 རྒྱབས་མཛད་པས། དེ་གཉིས་ཆར་གྲོལ་གསུང་། དཔེ་ཀར་ཀུན་སྤང་རི་ཐང་པ་ལ་བག་
 ཕབ་སྟོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། པོ་ཏོ་བ་དེ་ཀུན་དང་པོ་ཉིད་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་
 འབྱུངས་སྟེང་ན། ཡུམ་ལ་འོ་ཅིའི་རྒྱ་འདི་རྣམས་གར་ཆ་བ་ཡིན་ཟེར་བས་འདི་རྣམས་
 ཀྱོང་རྒྱ་རྒྱུ་ན་མར་འགོ་ཁོད་(༣༡ན)ལོང་འགགས་ཅན་བྱ་རྒྱ་སེལ་བྱ་བས་སེལ་བ་
 ཡིན་ལོ་བྱས་པས། ཨ་ན་མ་བྱ་རྒྱ་སེལ་དེ་ཁོ་ན་འོ་ཅག་ལ་རེ་གཅིས་གསུང་སྟེ། དགེ་
 བཤེས་སྟོན་པ་དེ་ཆོས་མཆེ་བ་ཅ་རེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནེམས་ནེམས་བྱེད་ཅིང་བཀའ་
 བཀྱོན་ཅུང་ཟད་རེ་ཡང་འབྱོན་པ་ཞིག་ཡོད། ལར་གྱིས་བྱགས་ཟབ་ལ་དཀྱེལ་ཆེ་བའི་
 ཆོད་དུ་བྱེད། བྱགས་རྩི་སྤྲུག་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཙམ་སྟོང་རྩི་

ཆེ་བ་ནི། རྒྱ་གར་ན་ཡང་མེད་གསུང་། སྤྲ་མ་ལ་ཆོས་ཤིག་ཞུའམ། ཁོང་རང་ཆོས་
གསུང་བ་སོགས་གང་མཛད་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ན། ཡན་
ཐོགས་ན་དགོངས་པ་མིན་པ་མེད། རྩོམ་པའི་གསུང་སྤྲ་གས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
མངའ་ཡང་། གཞན་རྣམས་ཀྱང་རའི་ལད་མོ་བྱེད། བསྟན་པ་ལ་གཞོད་གསུང་ནས་བྱམ་
པ་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་མཛད། སྤྲ་ཆུང་བས་ལོ་བཅུ་ལྟ་བུ་བསྟན། སྤྲ་སྤྲ་ལོ་
དགུ་པོ་ཏྲོ་བས་ལོ་བདུན་བསྟན་ཏེ། དེའི་རིང་ལ་གསེར་སྤྲ་ཆེན་མོའི་རབ་གནས་ཀྱི་
རིང་བྱམ་པ་གཅིག་བཅས། གཞན་བྱམ་པ་འཆའ་བ་ཡེ་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་སྟེ། དེའི་
རྗེས་སྤྲ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་དེ་སྤྲ་གས་རྗེ་ཆེ་བས་ཁོ་དང་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་སྟེར། བྱོར་
དང་བྱབ་ཁ་རང་གིས་ལེན་པ་ཞིག་བདོག་པར་གདའ་སྟེ། དབུ་དུམ་པ་འདར་བ་ཞིག་
བདོག་པས་ཁ་བྱོལ་ཞིག་གེད། ཡ་གི་འདི་ཉན་ཉན་རང་འདྲ་བ་མི་གདའོ་ཟེར་སྟེ། ཉེ་
གནས་ཀྱིས། བྱོར་པའི་སྤྲ་ལེན་དེ་དེ་རང་ཁོ་ནས་བྱས། ད་ཞང་ཆོས་རྒྱལ་ལ་སོགས་
པ་རང་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ་ཞུས་པས། མཐོ་མཐོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར། དམའ་
དམའ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བསྐྱར། བྱོར་པའི་སྤྲ་ལེན་དེ་དེ་རང་རང་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་
གསུང་། པོ་ཏྲོ་བ་དེ་གཞན་སྤྲ་བསྟན་པའི་གཏམ་གསལ་ཅ་ན་ཞལ་འཇུག་ནག་ཏིང་
སོང་ནས། ད་འོ་ཅག་དེའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱ་གསུང་བ་ཞིག་ཡོད། སྤྲ་སྤྲ་བ་ལ་ལི་མོའི་
བྱ་བསོད་ནམས་ལ་མི་འཁང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྲ་དགེ་ཡང་རང་དགེ་བ་ཅམ་དུ་དགའ་
བ་དང་། སྤྲ་སྤྲ་བསྟན་པ་ཡང་རང་སྤྲ་བ་ཅམ་དུ་མི་དགའ་བ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གསུང་
ངོ་། པོ་ཏྲོ་བ་ནང་སྤྲ་སྤྲ་པའི་དཔེར་བཞིན་དུ་སྤྲ་མ་རྣམས་མཛད་པ་ལྟར།
བཀའ་(༡༡བ)བཀྱོན་དང་ཕྱག་འཇུག་ཅེ་ཅམ་ཡང་མཛད། དེ་མཛད་པས་སྤྲ་རྗེ་དང་
དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་སྟེ། ཁམས་པ་ལུང་པ་ནི་སྤྲ་ནང་གཉིས་ཀ་སྤྲ་པའི་དཔེར་མཛད་
དེ། སྤྲ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཞིག་ལ། ཁམས་པ་ལུང་པ་དེ་ཅི་མཛད་ཀྱིན་གདའ་གསུངས་

དཔལ། ཁོང་གྲོག་ཁ་རེ་ན་བཞུགས། དབུ་གདུམས་ནས་བཤུམ་རང་བཤུམ་གྱིན་གདའ་
 ལུས་དཔལ། སྟོན་པས་དབུ་ལྷ་ལུང་གལ་མོ་སྒྱར། སྒྱུ་ཆབ་བཏོན་ནས། རོ་མཚར་ཆེ།
 ཆོས་བྱ་བ་ཁོང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། འདིའི་ཡོན་ཏན་བཤད་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་
 བཤད་ན་ཁོང་མི་མཉེས་པར་འདུག་གསུང། ཁམ་པ་ལུང་པ་དེ་སྤྱད་འགྲོགས་ཀྱང་
 དད་པ་མི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ། ལན་ཅིག་ཡེར་བ་བའི་སྤྱུགས་མ་སྤྱས་པས་སྤྱུགས།
 དེར་ཡེར་བ་བས་མཐུ་བྱས་པས། སྤྱས་པས་པོ་ཏོ་བ་ལ་གཏོར་མ་ལུས་དེས་པོ་ཏོ་བ་ལ་
 གཏོར་མ་ལུས་པས་སྤྱ་ཞིག་སྟེ། དེར་གྲུ་པས་རིམ་གྲོ་བྱས་པས། བཅུན་ཆུང་ཞིག་ལ་
 བབས་ནས་ང་ཡེར་བའི་ལྟ་འདྲེ་ཡིན། བྱེད་སྤྱས་པའི་གཏོར་མ་བྱེད་པ་ཨང་ཟེར། ད་
 གཞོད་པ་མ་བྱེད་བྱས་པས། པོ་ཏོ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས། རེད་གྱིས་
 གཟབས་པ་ཡིན་ཟེར་ལོ། ཅི་ལ་འཆའ་ན། མི་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆོ་བ་བྱམས་སྟོང་
 རྗེ་སྒྲོམ་པ་ལ་གིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་
 པ་བྱེད་པ་ལ་གིན་ཏུ་འཛོམ་པ་ཡིན་སྟེ། དེས་ན་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པའི་དུས་སུ་
 གང་གིས་རིག་སྤྲུགས་མ་གྲུབ་པ་དེའང་བྱང་སེམས་གྱིས་སྤྱར་དུ་འགྲུབ་གསུང་བས།
 གཞན་གྱིས་ལོ་མང་པོར་ཆོ་སྒྲུབ་བྱས་པ་བས། བྱང་སེམས་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བསྒྲུབས་
 པ་བོགས་ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་འགྲུང་། བྱང་སེམས་ནི་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྟ་དང་གྲུ་དང་གཞོད་སྒྱིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྲ་
 གཅིག་པ་བཞིན་བསྐྱར་བས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་ལུས་སྒོག་གི་གཞོད་པ་ཆེས་དཀོན་
 པའོ། ཁོ་ན་བྱང་སེམས་ཅི་རིགས་ལ་སྤྱར་གཞི་དྲག་པོ་སོགས་ཡོང་གིན་འདུག་པ་སྟེང་
 བ་སྟམ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་ནས་འབྲོས་པ་ལ། ལུ་ལོན་རེམ་ནས་སྟེག་པ་དང་འབྲས་སྟེ། དག་
 བཅོམ་པ་ལ་ཆོ་གཞན་དུ་ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་མི་སྤྲོད་པས། སྟོན་(༣༣)ལས་སྤྱོད་ངེས་
 ཡོད་ན། ཆོ་དེར་སྤྱར་གཞི་ལ་སོགས་པས་རྣམ་སྟོན་བྱང་ནས་འགོ། ཁོ་བཞིན་དུ། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ན་གང་མཆིས་པ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་གསུང་བར་མི་བགྱི་སྟེ། །དེ་
 ཡི་ལས་གང་ལོག་ལྟར་མཆི་བ་ཡང་། །དེ་དག་འདིར་ནི་གྲུང་པ་ན་བས་འབྱང་། །གསུང་
 བ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁྱོད་རེས་གྱི་ལས་ཡོད་པའང་། །གཞན་ལ་དཔུལ་བ་
 ལ་སོགས་ཡོང་བའི་དོད་དུ་མི་ལམ་དུ་སྟུག་བསྐྱུལ་བྱུང་བ་དང་། །ནད་ཅུང་ཟད་རེས་
 བྱང་བའོ། །དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། །མི་ལ་བསྐྱོ་བ་བཞིན་དུ་རང་གིས་ཞག་གཅིག་
 ཉལ་བའི་སར་ཡང་མགོན་པོ་མ་བྱེད། །བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གསུམ་
 བསྐྱོམ་ན་ཆོ་འདི་རང་ལ་ཡང་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་ཚུགས་ཞེ་སྟུང་བ་ལ་འགོ་
 ཆོས་སུ་གནང་བ་ཡིན་སྟེ། །ཕལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། །རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
 །སྟེས་བྱ་གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྩི་འཆང་བ་ནི། །དགའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 མི་ཚུགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་གྱི་སེམས་
 གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྩི་འཆང་བ་ཡང་བདུད་དང་ཕྱིར་སྐྱོལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་བྱབ་པར་དགའོ། །རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། །མཐུ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཁྱོས་
 །ཉེ་རམས་པའི་དཔུལ་བ་ལ་ཐོར་བྱ་རི་མིན་དུ་གནས་པ་དེ་མིན་དུ་འཛམ་བྱ་གླིང་གི་
 མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་མི་བྱབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་བོ་ཆེ་
 ཆེན་པོ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་བརྒྱུས་པའི། །ལྟག་པའི་བསམ་པའི་གདོང་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཆིན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐོར་བྱ་རི་མིན་དུ་གནས་པ་དེ་མིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 །ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པའི་བདུད་ཐམས་ཅད་དང་། །བདུད་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ཀྱང་མི་བྱབ་པོ། །རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། །རྒྱ་བ་བྱབ་པའི་སྟེས་བྱ་ནི་
 མིའི་གནས་ཐམས་ཅད་ན་རྣམ་པར་སྟོན་ཀྱང་ཀྱན་གྱིས་མི་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །སྟོན་ལམ་གྱིས་
 །ཉེ་བར་བརྟན་པ་བདུད་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་ཀྱང་བདུད་ཐམས་ཅད་

གྱིས་མི་མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ལྟའི་དབང་(༡༣བ)པོ་བརྒྱ་
 བྱེད་དོ་རྗེའི་ལག་ཆ་ཐོགས་པ་ནི་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཛོམས་
 མོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 བཏུན་པའི་ལྟ་ག་པའི་བསམ་པ་དོ་རྗེའི་ལག་ཆ་ཐོགས་པ་ཡང་། བདུད་དང་པས་གྱི་
 རྒྱལ་བའི་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཛོམས་མོ། །ཞེས་གསུངས། འཆད་
 ཁ་བ་ཆེན་པོ་དེས་སྒྲོ་སྒྲུང་འདི་མཛོ་ཅན་ལ་བསྟན་པས། མཛོ་ཐོན་པ་མང་པོ་བྱུང་།
 འཆད་ཁ་བའི་མཛོ་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་ལགས་སྟེ། ད་ལྟ་མི་ནད་པ་བྱུང་བ་ན་ཡང་།
 དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར། འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མ། སྒྲེ་བོའི་སྒྲིན་གཏོར་། ཐ་ན་བྱིས་
 པའི་སྟོན་མོ་ཡན་ཆད་བྱེད་པ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ཀན་རྣམས་མཆོད་པས། ཆོ་རིང་ནད་
 མེད་ཡོང་བར་མཐོང་ནས་བྱེད་པར་གདའ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་སྟོང་རྗེས་
 ཅིའི་བྱིར་ཆོ་རིང་ནད་མེད་མི་ཡོང་། དེའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འཕགས་པ་ཐོབ་ནས་
 ཀྱང་སྒྲེ་རྒྱ་ན་འཆི་ལུས་སེམས་གྱི་སྟེང་དུ་གཙུག་ལ་སྒྲུང་ཆོད་གང་ཡང་ཡོང་བར་གདའ།
 འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་ལྟ་བུ་ཡང་ལུ་སྟེགས་གྱིས་རྒྱང་ལག་འདམ་བུ་ལྟར་བཅོམས་
 བས་གྲོངས། འཆར་ཀ་རྒྱན་པོས་སྒྲེ་བཅད། ལྟེ་གུས་གསོས། ཞག་བདུན་གྱི་བར་
 གསོལ་བ་ཆད། མཐུག་ཐལ་བ་གསོལ་ཏེ་འདས་པ་སོགས་མང་། བྱང་སེམས་གྱིས་
 འཕགས་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་འཛིགས་པ་ལྟ་དང་བུལ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུག་ཉིས་
 ཐོབ་པས། སྒྲེ་རྒྱ་ན་འཆི་དང་འཆོ་བས་ཐོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་གང་ཡང་
 མེད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། རྒྱ་བའི་སྟུག་
 བསྐྱེད་ཅུད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉན་མོངས་དབང་གིས་སྒྲེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་བྱིར་དེ་
 མེད། །གསུང་། ཉན་ཐོས་དེ་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བཞེས། གནས་ལུགས་སྟོང་
 པ་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་ཏྟགས། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཉན་མོངས་པ་བག་ཆགས་

དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་སྟེ་ཅི་ཡོང་བར་སྤང་། མ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལ་བྱམས་སྟིང་རྩེ་
ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་བྱས་མ་བྱས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་འདྲུག་དེས་ན་འོ་ཅག་ཀྱིས་ས་
ཆོ་མིང་ནད་མེད་ལུས་སེམས་ལ་གཙུག་ལ་མེད་པ་འདོད་ན་ཡང་(༡༧)འགྲོ་བ་མ་
ཁྱེད་ཀྱིས་ལ་བྱམས་སྟིང་རྩེ་འདི་རང་བྱུང་། དཔུང་མིའི་ཆོས་ལ་ལྷོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་།
བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞིས་པ་ལྷ་མི་དེ་དག་གྱང་ནི་
བྱང་སེམས་སྤྱང་བ་དང་། གཞུས་པ་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཞི་པ་ལུས་བདེ་མང་དང་། རྩེ་པ་དྲུག་དང་ལྷག་
པ་མཆོན་གྱིས་གཞོད་མེད་དང་། བརྟན་པ་འབད་པ་མེད་པར་དོན་འཕྲོ་བ་དང་། བརྒྱད་པ་
ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟེ་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་གྱང་། བྱམས་ཆོས་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཕྲོ་བ་པོ། གཞུང་། དེས་ན་སྤྲུགས་འདྲེན་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་ལུས་
སྟོག་གི་བར་ཆད་སྒྲོག་པ་ལ་བྱམས་སྟིང་རྩེ་ཟབ་པར་གོ་སྟེ། འཕྲལ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་
འདྲ་བའམ་ལྷག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁེ་གཞན་ནས་ཡོང་ཚུལ་འདི་ཉིད་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་
ལྷག་པའོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པ་དང་བསྟོད་པ་འོང་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་དང་གྲགས་པ་འོང་ཚུལ་ལ་
ཡང་འདིས་ཡོང་བ་འདྲ་བ་གཞན་ན་ཡི་མེད་པ་ཞིག་ལགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྷན་
སྐད་ཅིག་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོར་མཆོན་ཡང་
གསོལ། དེ་ཡི་སྟོན་གྲགས་སྟོང་གསུམ་བྱུང་། ཡན་བཏགས་དྲིན་གཞོ་བྱེད་པ་ཡང་། །
བསྟོད་པར་འོས་ན་རྒྱ་མེད་དུ། །འགོ་ལ་ཡན་བཙུན་སྟོས་ཅི་དགོས། །རྣམ་ཐར་སྟོན་
བའི་བ་དན་དེ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་བབྱང་ནས། །བསྐྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱུ་སྤྲུལ་
པའི་རྣམ་ཐར་ད་དུང་འབད་དེ་འཆད་པ་ལྟ་བུའོ། །བར་དུ་སྟོན་པ་ལ་བཙུན། །ཐོས་ན་དད་ཅིང་བ་སྟུ་
གཡོ། །མཆི་མ་འབྱིན་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས། །གསུམ་པ་བཀྲུང་སྟེ་ཡོད་ཚུལ་ནི། །
རྒྱལ་སྤྲུལ་གང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། །འཆགས་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་། །སེང་གོ་ལྟ་

བྱར་གཟིམས་པ་ཡི། གནས་དེ་ལ་ཡང་བདག་ཕྱག་འཆོལ། རྒྱལ་སྤྱི་མཐོང་དང་
བསྟེན་བཀུར་དང་། རེག་པ་དེ་ལའང་ཕྱག་འཆོལ་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཉིད་ལ་སྒྲིམ་ཅི་
དགོས། བཞི་པ་རྟེན་པ་འོང་ཚུལ་ནི། ཡུལ་གཞིས་དྲ་དང་སྤྱང་པོ་དང་། རྟོག་པས་
གཅིས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ལ་འབྲལ་བར་བྱེད། རྟེན་པ་བྱམས་པ་
བཅེ་བ་ནི། ལ་མ་ཡིས་ཀྱང་དབེར་མི་མོད། རྟེན་པ་མེད་པའི་གཉིས་དེ་ལ། (༡༧བ)
དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཅི་ཡ་མཚན། མཐོང་ཐོས་དྲན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། ལན་བདེའི་ལམ་ལ་
སྒྱུར་བྱེད་ན། རིང་དུ་བསྟེན་པ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། རྟེན་པ་མེད་པའི་གྲོགས་དང་བཞེས། རྟེན་པ་
མེད་པའི་མགོན་སྤྱབས་ལ། བསྟེན་ཅིང་བཀུར་བ་ཅི་མཚར་ཆེ། རང་ཉིད་
གཅིག་ཕུའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། ལེགས་པར་སྒྱུད་པའང་བསྟེན་བཀུར་ན། མཐའ་མེད་
སེམས་ཅན་བདེ་དོན་དུ། ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། རྟེན་པའི་དོན་ལ་བཅོམ་པ་
ཡི། བྱན་ལ་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཅམ། རྟེན་པ་ལ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད། རྟེན་བཞིན་བྱན་
དུ་བཅོམ་པ་ཡི། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ལ་འོངས་སྒྱུད་གྱིས། ལན་འདོགས་བྱེད་པ་ཅི་ཡ་
མཚན། སྤངས་ན་ཅི་ཡོད་ཚུར་སྟེར་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ལ་ཕར་འབྲལ་བ། རྟེན་ལ་བྲལ་
པ་ཅི་ཡང་མེད། རང་གི་སྒྲིམ་པ་འདྲེག་པའི་ཁྱིས། གཤེད་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་
བཟོད། མི་མཐུན་སྒྲོགས་རྣམས་འབད་པས་སྤྱང་། རྟེན་བཞིན་ཁོ་ནའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ། རྟེན་
ལན་འདོགས་བྱེད་པ་ལ་མཚན་མེད། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་འགྲོ་འདྲེན་འབའ་ཞིག་སེམས། འགྲོ་
དེ་ཚུར་ལ་མི་སེམས་ན། རྟེན་གཤོན་གྱིས་ཟིན་པར་ངེས། །

ལྟ་བུ་ཐེག་བྱེད་གྱི་ལུང་ལུངས་དགོད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟེན་པ་བཀུར་སྟེ་
འོང་ཚུལ་གྱི་ལུང་ལུངས་དགོད་པ་ནི། སྒྱུད་འཇུག་ལས། དུང་ཚུབ་སེམས་སྒྲིམ་གྱུར་ན་
སྒྲིམ་ཅིག་གིས། འཁོར་བའི་བཅོམ་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། བདེ་
གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཞེས་བཞོད་བྱ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་

བྱར་འགྱུར། །ཕན་བདགས་ལན་ཕྱོན་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡང་རེ་གིས་བསྟགས་འོས་
ན། །མ་བཙུལ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །བྱར་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོས་ཅི་དགོས། །འགྲོ་
བ་ཏུང་ཟད་ནར་མའི་ཟས་སྦྱར་དང་། །སྐད་ཅིག་ཟས་ཅམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །
བརྟན་བཅས་ཉིན་བྱེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྦྱོ་བོས་
བཀྱར། །སེམས་ཅན་གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ། །བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་བདེ་
བ་སྤྱོད་མེད། །ཡིད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་བྱེད་པ། །རྟག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་ཞིག་
སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་བྱང་སེམས་ལ་སྟོན་གྲགས་ཡོང་བ་དང་། །ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་
སོགས་པ་གསུངས།

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ལ་ཕ་མའི་བྱམས་སྟོང་(༣༥)རྗེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་སྦྱོ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དགོད་པ་ནི། སྦྱོད་འཇུག་ལས།
པའམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་། །སྟུ་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད། །ཅས་དང་། དབུ་མ་
འཇུག་པར། གཏི་མུག་སྦྱོན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཁ་ཟས་དུག་ཅན་ཟ་བ་ཡི། །སྦྱོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་བཙུང་རི་ལྟ་བུ། །དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉིན་པའི་བུ་ལ་མ་ཡི་སྟུག་བསྟུལ་
མཁ། །ཞེས་གསུངས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བྱེད་པ་ལས། །སེམས་ཅན་ནེས་པར་
རང་ལ་བྱམས་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པར་བྱང་སེམས་བྱམས་སྟོང་རྗེ་སྦྱོ་བར་གསུངས་ཏེ།
རི་ལྟར་ཁྱོད་སྦྱོ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སྦྱོ་བ་ལྟར། །འཛིག་རྟེན་འདི་དག་རང་ལ་འང་
བྱམས་པའི་སྦྱོ་གོས་སྦྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་ཡོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱང་
ན་ཆེ་འདི་ཕྱིར་ཉེས་དམིགས་ལ་མི་འཛོམ་པར་རྒྱ་རྟག་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་བདག་ཉིད་གཏོང་བར་བགྱིད། །ཁྱོད་
ནི་གིན་ཏུ་ཉམ་པའི་དུས་སུ་འང་འགྲོ་བ་གཏོང་བར་བཞེད་མ་མཆིས། །གསུང་། དེ་ལྟ་བུ་
ལ་རྟོན་བཀྱར་འདྲ་བ་ཡོང་ཡང་ཡོང་། །འོས་ཀྱང་འོས། །རིགས་ཀྱང་རིགས་ཞེས། །རྒྱ་
མཆོན་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་སྒྲིག་རྒྱས་པ་སོགས་ཆོ་འདིའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་
ལུང་དགོད་པ་ནི། དལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་རིན་
པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོགས་པའི་མི་ནི་པོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཛིགས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་ཡོ་བྱད་དང་འཆོ་བས་
བག་ཆ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཛིགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སེལ་བས་ངལ་བསོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས། རང་
གི་དོན་གཏིང་བརྟན་པར་འཇུགས་འདོད་པ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ཕན་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །
གཏིང་འཇུགས་(༥༥བ)སྒྲོར་བ་མ་བྱས་པའི། །སྒྲུབ་པ་པོ་ཡིས་ཅི་མི་འགྲུབ། །གང་
ཞིག་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །རྟག་ཏུ་བདག་དང་འབྲུ་བྱེད་པ། །མཛེལ་བཤེས་འཕེལ་
བ་དེ་ལ་ནི། །ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་འཆོ་བ་མེད། །གཞན་དོན་མི་བྱེད་པ་རང་དོན་ཁོན་བྱེད་པ་དེས་ཆོ་འདིའི་
ལུན་ཆོགས་ཀྱང་སྡི་ཐོབ་སྟེ། །རྗེ་དཔོན་རང་དོན་ལྟར་ལེན་པ། །གཡོག་འཁོར་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་
དེ། །ཤ་ལ་བརྟམས་པའི་སེང་གེ་ལ། །མ་སྐྱེས་རེ་ཐག་ཆད་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། རིན་
ཆེན་སྤངས་པ་ལས། །དེ་བས་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་དག །མཐུན་པར་མཁྱེན་མཛོད་དོན་དུ་
ནི། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་རྟག་ཏུ་མཛོད། །དེ་ནི་ད་ཁྱོད་ལ་ཕན་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བཟུང་བར། །སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་
མ་མཐོང་ཞིང་། །འཁོར་བར་བདག་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི། །ཐབས་ནི་གཞན་དག་ཡོད་
མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། །སྒྲེ་བོ་སྒྲོངས་པ་རང་གི་བདེ་དོན་བརྩོན། །
རྟག་ཏུ་དེ་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་འགྱུར། །བརྟན་པ་རྟག་ཏུ་གཞན་དོན་བརྩོན་པ་ནི། །

གཉིས་ཀའི་དོན་བྱས་མྱ་ངན་འདྲ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། སེམས་
 ཅན་མགུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིས། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞོག །ཆོ་འདི་ཉིད་ལའང་
 དཔལ་ཆེ་དང་། །གྲགས་དང་སྤྱོད་འགྱུར་ཅིས་མ་མཐོང་། །འཛིག་རྟེན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་
 སྤྱོད་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྤྱོད་པ། །དེ་
 ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། །བྱིས་པ་རང་གི་
 དོན་བྱེད་དང་། །བྱབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛོད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱུང་བར་སྟོས། །
 བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་
 ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་པར་ཞོག་
 གི། །བྲན་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་། །རྗེ་དཔོན་རྒྱུ་པ་མི་སྤྱོད་བས། །ཆོ་འདིའི་དོན་
 ཡང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲེལ་བྱུང་བའི་ཞལ་ནས། དག་
 བཤེས་དགོན་པ་བ་དེ་ཁང་རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་ཅམ་ཞིག་ན་ཀྱང་པོ་སྤྱུ་རུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། །ཁམས་མདོ་རོ་མ་ཏི་ཡར་བཅད། །སུ་རངས་ཤེལ་གྱི་གངས་གོང་། །གཙང་ཁ་ལ་
 གཡག་མིག །མོན་བོད་སོ་མཆོམས་(༣༦)ཚུན་ཆད་ལུ་རུ་རུ་འདུ་བ་དེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 ཀྱི་པན་ཡོན་ཡིན་གསུང་།

བཞི་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོད་མ་ཐག །ཟས་སྒོམ་
 ལ་སགས་ཆར་འབབ་ཀྱ། །འགྲུ་བ་མཆོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར། །འབྱུང་བེམ་ཞོན་སྒྲོམ་
 སེམས་ན། །ལས་ཡོད་ན་ནི་འགྲོ་བ་ཡང་། །མཆོད་པས་དངོས་གྲུབ་ཆར་བཞིན་
 འབྱུང་། །ལས་མེད་ན་ནི་ནོར་བུ་ཡང་། །མཆོད་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ལ་བྱུང་
 བར་ཅི་ཡང་མེད། །སྤྱིར་གྱིས་ཆོ་འདིའི་བདེ་སྤྱོད་དེ་ཆོ་སྤྱེ་མའི་ལས་དང་། །ཆོ་འདིའི་
 ལས་སྤྱོད་སྤྲུལ་ལྟ་གྱི་བྱུང་བར་དུ་སྤྱང་སྟེ། །ལས་བཟང་མེད་པའམ། །ལས་ངན་སྤྱོད་སྤྲུལ་
 ལྟ་ཡོད་ན། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་མིས་ལག་ཏུ་གཏད་བྱུང་ཡང་པན་མི་ཐོགས། །རྣམ་

སྤྱི་ལོ་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་ལྟར་མེད་པར་གདའ། སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་གསེར་གྱི་སྤྱི་ལོ་
 གཅིན་རྟལ་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་འཛག་པ་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་མ་
 སྤྱི་ལོ་དག་ལ་བྱིན་ནས་པོ་སྤྱི་ལོ་བཏགས་བཞག་པ་རྒྱུར་བཞིན་གར་སོར་ཆ་མེད་ལ་
 སོར་ནས་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་བྱིན་བྱུང་བ་དང་། མ་སྤྱི་ལོ་དག་ལ་བྱིན་བཏགས་པོ་སྤྱི་ལོ་
 ལུ་བརྒྱས་ནས་ལམོར་ལ་གཏད་ནས་གཞག་པ་གར་སོར་ཆ་མེད་ལ་ཁོ་རང་གི་གན་དུ་
 སོར་བ་དང་། མེ་སྤྱི་ལོ་ཁང་པ་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁང་པ་
 ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་བརྒྱས་ཀྱང་མེ་སྤྱི་ལོ་རང་གི་བྱི་བཞིན་བྱུང་བ་དང་། རྩེ་གྲུས་གསོས་
 ལ་ཟས་སྤྱི་ལོ་བཞི་སྤྱི་ལོ་བཏགས་ཀྱན་དགའ་འོ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་བྱས་ཀྱང་བྱ་ཐབས་མ་
 རྟོན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ལྷོགས་ལྷུག་ལན་གསུམ་སྟོམས་
 ཀྱང་སྤྱི་ལོ་སོར་བ་དང་། གཏམ་རྒྱུད་མང་བས་གཙོ་བོ་རང་གི་ལས་ལ་རག་ལས་ལ།
 འོན་ཀྱང་འཕུལ་གྱི་རྒྱུན་ཞིག་ཀྱང་མེད་ཁ་མེད། ས་ལུང་དོད་གཤེར་མེད་ན་ས་བོན་
 ཡོད་ཀྱང་ལྷ་གྲུ་མི་ཡོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་མཆོད་པས་ཅི་འདོད་ཡོང་
 བ་དེ་ཡང་ནོར་བུ་ཁོ་ན་ལས་ཡོང་བ་མིན་ཏེ། གཙོ་བོ་སྤྱི་ལོ་རང་གིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
 སྤྱི་ལོ་གཏོང་སོགས་ཕན་བཏགས་པས་རྒྱ་བྱས། རོར་བྱས་རྒྱུན་བྱས་པས་འོང་བའོ། །
 འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བྱམས་སྤྱི་ལོ་རྩེ་(༥༤)བརྟན་ཐང་པ་ཞིག་རང་ལ་ཡོད་ན་ཆེ་སྤྱི་ལོ་
 སྤྱི་ལོ་བསགས་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དེ་ལ་སྤྱི་ལོ་རྩེ་བསམ་པས་ཀྱང་
 ལས་དགེ་བ་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱི་ལོ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་པ་
 རོལ་རྣམས་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལོ་རྩེ་བསམ་པ་དང་། ཕན་པའི་བསམ་
 པ་གསེར་མཛོད་པར་འདྲ་བྱེད་པ་ལྷ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྩེ། བྱམས་སྤྱི་ལོ་རྩེ་དེ་
 ཉིད་མཐོང་ཆོས་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་
 བྲལ་བ་སོགས་ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་དགེ་བའི་བཞེས་གཉིན་རྣམས་ལ་འང་དེ་འདྲའི་

གཏམ་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་མང་བར་ཡོད་དོ། །ཆོས་སྐུ་མགོ་བྲེགས་རུང་སྒྲིག་གྱིན་པ་ཡི། །
 བཟའ་བ་དང་ནི་བཏུང་བ་དང་། །གོས་དང་མལ་ཆ་རྟེན་པ་ལྟར། །དབྱ་བྱེད་མང་བ་ཁོ་
 བར་ཟད། །ཅིས་དང་། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོར། །རྟེན་སོགས་བཞི་པོ་གཞན་ལ་སྦྱང་ཡང་། །
 དེ་ཉིད་ཤི་ཟིན་འདྲ་བར་ཤེས་བྱ། །མདོ་ཁམས་ཇོ་བོས་སྦྱང་མར་སྦྱངས་བཞིན། །དེ་
 བས་རྟེན་སོགས་བཞི་ལ་དབྱར་བཟུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟེན་བཀྱར་འདི་ཡོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་སྦྱང་བ་མིན་པ། །འགྲོ་བ་བུམ་སྐུ་སྦྱང་བ་ལ་འདི་ཤེས་ན་རྟེན་བཀྱར་འདྲ་བ་ལ་
 ཅིའི་དཀའ་ལས་ཡོད་དེ་སྟམ་པ་ཞིག་ཡོང་ཆོད་དུ་གདུ། །གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་
 དུ། །འགྲོ་བ་བུ་ལྟར་བསྐྱངས་བྱས་ཀྱང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་ལྟ་བར། །འོངས་སྦྱོད་
 ལ་སོགས་ཡིད་བཞིན་དུ། །འབྱུང་བ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཚུར་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པས་
 བ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མིན་སྟམ་ན། །བྱ་བ་གང་ཞིག་སེམས་ཀྱང་རུང་། །རྟེན་བཀྱར་
 ཁོ་ན་སེམས་པ་ཡི། །འདོད་ནག་ཅན་བྱོད་ལྟ་བུ་ནི། །ཆོས་འདི་བསྟན་པའི་སྦྱོད་མིན་
 མོད། །འོག་རྟོག་བསལ་བྱིར་བཤད་པར་བྱ། །འགྲོ་བའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཅམ་ལ། །གཡོ་
 མེད་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ནི། །སྟག་དང་ལྷེ་སྦྱང་ལ་ཡང་ཡོད། །འགྲོ་བ་ཉི་འོད་བྱེ་བྲག་
 མེད། །བུ་ལྟར་ཕན་འདོགས་བསམ་ལུན་ན། །འགྲོ་བ་འདོད་དགུ་འབྱུང་བ་ཡི། །ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུར་འབྱུར་བ་ཡིན། །འདི་ལྟའི་བསམ་སྦྱོར་མི་ལུན་པར། །ཆོང་པ་ལྟ་བུའི་
 འདོད་ནག་གིས། །ཕན་འདོགས་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ལས། །ཕན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་མ་བྱུང་
 བས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མ་(༡༥)ཡིན་ཞེས། །འགྲོ་ལ་སྦྱར་བ་མ་འདེབས་ཤིག །
 ཕར་ལ་བུ་ལྟར་ལེགས་བསྐྱངས་ན། །ཚུར་ལ་ཕ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ནི། །ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
 མཁས་རྣམས་གསུང་། །ཀ་ནི་ཀའི་སྦྱང་ཡིག་ལས། །པ་ཡིས་བུ་ལ་ཇི་ལྟར་བར། །བྱོད་
 གྱིས་འཁོར་ལ་བུམ་སྐུ་བཞིན་ན། །བུ་ཡིས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ། །བྱོད་ལ་ཞབས་འབྲིང་དཀའ་
 བར་བཞིན། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་བཞིན། །བསམ་སྦྱོར་

བཅོས་མིན་མི་ལྟན་ཡང་། བཅོས་མ་ལུ་ཚུགས་ཚུན་ཆད་ཀྱིས། འགྲོ་བ་སྤྱད་ལེགས་
 བསྐྱར་ན། འདི་དང་གྱི་མའི་ཕན་བདེ་ཀྱན། འབད་མེད་ཐོབ་པར་ཐེ་ཆོས་མེད། །
 འགྲོ་བ་སྤྱད་གཅིག་ལྟ་སྤྱི། བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ། མེད་པ་ཅི་སྒྲོས་བཅོས་
 མ་ཡང་། ཡོད་མེད་རང་ལ་ནང་དུ་རྟོག ལུ་ལ་ཕན་འདོགས་འགའ་བྱས་པས། ལན་
 མ་བྱུང་ན་ཁྱོ་བ་འམ། གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་རེ་ཡིས། ལ་མ་ཁྱོ་བ་སྒྲེ་འམ་ལྟོས། །
 གནད་པ་མ་ལུས་བཟོད་པ་དང་། ལུས་སྒྲོག་ལོངས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ལན་
 འདོགས་པ་ཡི་བསམ་པ་ནི། འབད་མེད་ཤུགས་འབྱུང་མ་བྱུང་ཡང་། འབྲལ་དུ་
 བཅོས་ནས་བྱེད་པ་ལ། བསམ་པ་བཅོས་མ་ཟེར་བ་ཡིན། ལུས་སྒྲོག་ལོངས་སྒྲོད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ལན་ལ་རེ་མེད་ཕན་འདོགས་གིང་། ལོག་སྒྲུབ་ཀྱན་གྱིས་མི་བསྒྲོད་
 པ། འདི་ནི་པ་མའི་སྒྲོད་ཚུལ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བྱས་སམ་ཅི། ཁྱོན་ཆད་འདི་
 ལྟར་བྱས་པ་ལས། ལན་བདེ་མ་ལུས་མི་བྱིན་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཐོས་པ་ཡོད། །
 མདོར་ན་སྒྲོན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱིས། རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུར། སྒྲུབ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་
 ལས་ཀྱང་། ལན་བདེ་མ་ལུས་འབྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་ཚུལ་དང་། བརྟགས་ན་དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་
 ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཆེ་འདིའི་མགོན་སྐྱབས་རྣམས་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ལ་བདུན་ལས།
 དང་པོ་ཆེ་འདིའི་ཕན་འདོགས་པ་དང་གཞོད་པ་སེལ་བ་ལྷག་ཚུལ་ནི། ད་ལྟ་ལྟ་སྒྲུ་གཞོད་
 སྒྲོན་མི་དཔོན་སོགས་ལས། འགྲོ་བ་མ་རྒན་རྣམས་ལྷག་པར་ཡོད་ཚུལ་འཆད་པ་སྟེ།
 ད་ལྟའི་མི་འགའ་རེའི་སྒྲོད་པ་ལ་(༣༧)བསམས་ན་ཡ་ཆེ་བར་གདའ་སྟེ། ཕན་འདོགས་
 སམ་མགོན་སྐྱབས་རེ་ཡོང་དུ་རེ་ནས། མི་དཔོན་རེའི་འོག་དུ་ཞུགས། བྲལ་གཞུལ། ལུ་
 ལག་བསྐྱལ། དམག་འཐབས། རམ་ཕྱེད་ཉི་མའི་གྲང་གསུམ་གང་ལ་ཡིན་ཡང་སོང་།

ཟེར་ན་ཕྱིན། སྟོང་ཟེར་ན་བསྟན། རྒྱུ་བ་ཟེར་ན་རྒྱབ། གསོད་ཟེར་ན་གསང། ཅི་གསུང་
 བཀའ་བཞེན་བསྐྱབས་ཀྱང་ལེགས་སོན་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྲལ་འཇལ་གྱི་ཐ་མ་ནག་
 ཅན། ད་གཞོན་མགུ་མ་མགུ་དུམ་པ་རེ་ལ་མིག་སྤྱང་བའམ། སྦྱིད་པ་བྲེགས་པའམ།
 ཀླང་ལག་བཅད་པའམ། གསོད་པ་རེ་ཡོང་བར་སྒྲང་། ཡང་ལྷ་སྤྱའམ་རེས་པན་དུ་རེ་
 བས་མོ་ཅིས་རེའི་དབང་དུ་བཏང་། གང་ལ་གཏོར་མི་མོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གཏོར་
 མོད་པར་སྒྲང་། བོན་བོ་ཉམ་པ་ཅན་རེ་བོས་ཏེ། ར་གོག་གདིང་མ་ཆད། དུ་བ་འབྱལ་མ་
 ཆད། མདོས་དང་གཏོར་མ་བསྐྱལ་ཟིན་ཆད། བྱེ་ཕུད་དང་ག་ཕུད་ཆང་ཕུད་ར་ཕུད་
 སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཟིན་ཆད་བྱེད་དེ། ཡ་ཆ་དེ་འདྲ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ན། འགྲོ་བ་མ་
 ཀན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྟིང་རྗེ་འདི་ལ་འབྲངས་ན་ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་འགྲོ་རྣམས་
 མི་མཆོད་པར། །ལྷ་སྤྱ་གཞོན་སྦྱོར་མཆོད་པར་བྱེད། །འགྲོ་བ་མཆོད་ཀྱང་ཅང་མི་
 ཡོང་། །ལྷ་སྤྱའམ་མི་དཔོན་མཆོད་ན་པན་འདོགས་པ་ཞི་ཅི་བ་རེ་ཡོང་སྟམ་པ་འདི་མ་
 གོ་བ་ཡིན། དེ་ཅི་ཡིན་ན། །ལྷ་སྤྱ་མི་དཔོན་སོགས་མཆོད་ན། །ཁེ་བས་ཉེན་ཆེའི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་འབྱུང་། །འགྲོ་བ་མཆོད་པས་མགོན་དང་སྐྱབས། །བྱེད་པ་མདོན་སྤུམ་ཉིད་དུ་
 མཐོང་། །རྗེ་ལྷ་མཐོང་ན་རེད་རང་གིས་བཟང་རེ་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ན། དེས་དགོས་དུས་སུ་
 པན་ཐོགས་པ་རེ་ཡོང་བར་སྒྲང་སྟེ། དགྲ་དང་ཆོམ་རྒྱན་གཅན་གཅན་དང་། །མེ་དང་
 རྒྱ་སོགས་འཛིགས་པ་ལས། །སྦྱོབ་ཅིང་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱིས། །པན་འདོགས་
 བྱེད་པ་མདོན་སྤུམ་མཐོང་། །ཡང་རང་གིས་བསམ་པ་བཟང་པོ་བྱས། པན་ཅི་ཐོགས་
 བྱས་ཀྱང་ཚུར་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་བཞེན་བྱུང་ཅང་ཉག་ངལ་ནས་ཆོས་ནས་བཤད་པ་
 བཞེན་རང་དུ་ཡང་མི་སྒྲང་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་སྒྲང་སྟམ་པ་ཡོང་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ཆོ་སྟོན་
 མའི་ལས་དང་། པལ་ཆེར་རང་ལ་ཁ་ནང་དུ་ལོག་གིན་བཏགས་ན་རང་གིས་ཆོས་བཞེན་
 རུང་མ་བྱུང་བའི་རྟགས་རང་དུ་ཡོད། (༡༩༨)པན་པར་བཏགས་ཀྱང་། །ཁོ་གཞོན་

བསྐྱུལ་བའམ་དྲིན་བགྲངས་པའམ། མིས་བརྟན་པའི་རྒྱུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྒྲིན་
 བྱུང་བའམ། མགོ་རྩུང་གྲུང་མེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་བྱས་པ་རང་གས་ཆེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མིས་
 གཞོད་པ་སྐྱེལ་བ། རང་གིས་རིན་གཞལ་ཉོས་ཁྲགས་པ་ལགས་མོད། སྒྱིར་དུ་བྱམས་
 སྒྱིར་རྗེ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གཞོད་པ་སྐྱེལ་མཁན་བྱུང་བ་མི་འདོད་པ་མེད་གྱི་སྒྲིབ་དུ་
 ལུས་འདོད་པར་སྒྲུང་། གཞོད་པ་རེ་བྱུང་བས་མི་དགའ་བ་སྐྱེ་བ་འདི་རང་གིས་བྱམས་
 པ་དང་སྒྲིབ་རྗེ་མ་འབྱོངས་བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལན་པར་མི་བསམ་
 མོ། །སྒྲིབ་ལུ་ཟུར་པའི་ཞལ་ནས། གཡའི་ཨ་ལྷོ་མ་བྱོད་ལུ་ཆོལ་པོ་ཆེ་ཁ་ལ་མི་ཉན་ཟེར་བ་
 དེ་བྱོད་རང་ལ་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་ཅོ་གསུང་སྒྲུང་། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་ཀྱང་། ལྷས་བྱིན་དང་མི་འགྲོགས་ན་དབང་ཁོང་རང་ལ་ཡོད་དེ། ལྷས་བྱིན་
 དང་སྐྱེ་བ་ལྷ་བརྒྱར་འགྲོགས་པ་དེ་ཁོང་རང་གི་བྱགས་བཞེད་ཡིན་པར་གདའ་ན། རོ་
 བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་དུ་རྒྱལ་པོ་ས་ཉི་སིཿ་ཞེས་པ་ཞིག་གལ་གྱིས་
 བྲིད་ནས་ཡོངས་པ་ཡང་ཡིན་སྒྲུང་། སྤྱད་པར་ཡང་། གལ་ཏེ་གཞན་ལས་རན་བརྗོད་
 ཆོག་རྒྱུ་བཅོས་གྱུར་ན། །བདག་བདེ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་དགལ། །
 གསུང་། སྒྲིབ་འཇུག་ཏུ་ཡང་། དེ་བས་ངལ་བས་མ་བསྐྱབས་པའི། བྱིས་དུ་གཏེར་ནི་
 བྱུང་བ་ལྟར། །བྱུང་རྒྱུ་སྒྲིབ་པའི་གྲོགས་གྱུར་པ། །བདག་གིས་དགའ་ལ་དགའ་བར་
 བྱ། །གསུང་། གཞན་ཡང་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བ་བཟོད་པའི་ལུ་སོགས་ལ་བོས་
 བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །ལར་ན་རང་གིས་གྲོགས་ཁར་བྱུང་བ་ལྟེས་མ་
 ལུལ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་པན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་ལ་བསྒྲོན་མེད་པ་ལགས་པར་
 གདའོ། །རང་གི་ལོག་བཅོས་སུ་བྱས་ན་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་བ་
 མི་ཡོང་སྟེ་ཡང་དཔུལ་བར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དུ་སོང་བ་མང་། བ་མ་དགྲར་ལངས་པ་ཡང་
 མང་། ལུད་མེད་གཤིས་རན་མ་ཀྱན་དང་མ་འཆམ་པ་ཞིག་སྤྱད་གྲོང་བ། རྒྱག་གྲོང་བ།

ཁྱེད་རྣམས་དང་ར་གཉིས་(༡༥བ)འཐབ་མོ་མ་རྒྱབ་པ་སུ་ཡོད་ཟེར་སྐད་ན། མོ་རང་གི་
 ཚིག་གིས་མོ་རང་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལར་ན་སུ་དང་མ་འཆམས་པ་ཡང་རང་གིས་ལན།
 ཁོང་བདེན་ཡུས་སྟམ་དུ་བསམ་པ་གལ་ཆེ་གསུང་། འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་ཞལ་ནས།
 གལ་ཅི་ལ་བྱག་ཀྱང་དེད་རང་ལ་ཨུའུ་ཅི། སྤར་བརྟབ་ནས་འོང་གི་ཟེར་བ་དེ་མཐོང་
 དུས་འདི་ལ་མི་ཞིག་ཡོང་བར་འདུག་སྟམ་པ་སྐྱེ་བར་སྤར་གསུང་། ད་ལྟ་སྟིགས་མའི་
 དུས་སུ་བཟོད་པའི་ལེའུ་སྒོམ་པ་རང་གལ་ཆེ། ཁྱད་པར་དུ་གནོད་པ་རེ་བྱུང་བའི་ཆེ་
 གནོད་སེམས་ལ་བྱགས་དམ་དུ་མི་བྱེད་པར་བཟོད་པའི་བྱགས་དམ་ལ་སྐྱེལ་ལེ་བཞུགས་
 པ་རང་གལ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་བྱགས་དགེས་པ་ནི། འགྲོ་བ་མཆོད་
 བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །མགོན་སྐྱབས་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་ཞོག །འགྲོ་རྣམས་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་
 དང་། །བྱང་སེམས་རྣམས་དང་སྤར་མ་རྣམས། །དགེས་ནས་བྱ་བཞིན་སྤར་ངོ་ཞེས། །
 དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །སྦྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉིན་
 ཟུར་ཅིང་། །ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛད་རྣམས་ལ། །སེམས་ཅན་མགྲ་བྱ་མ་གཏོགས་
 པ། །གཞན་གང་ཞིག་གིས་ལན་ལྟོན་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་སྐྱ་གཏོང་མནར་མེད་འཇུག་པ་
 ཡང་། །དེ་ཡི་ཕན་བཏགས་ལན་ལྟོན་འགྱུར་བས་ན། །དེ་བས་འདི་དག་གནོད་ཆེན་
 བྱེད་ན་ཡང་། །ཐམས་ཅད་བཟང་དགྲ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ། །གང་དག་བདེ་བས་བྱབ་
 རྣམས་དགེས་འགྱུར་ཞིང་། །གང་ལ་གནོད་ན་མི་དགེས་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་དག་
 དགའ་བས་བྱབ་དབང་ཀུན་དགེས་ཤིང་། །དེ་ལ་གནོད་བྱས་བྱབ་ལ་གནོད་པ་བྱས། །
 རི་ལྟར་ལུས་ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ། །འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་འགྱུར་བ། །
 དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་། །བྱགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་
 མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དགེས་པར་བགྱི་སྤྱད་དུ། །དེར་ནས་ངས་བརྟུལ་

འཛིག་རྟེན་བྱ་མཆིས། །འགྲོ་མང་རྟོག་པས་བདག་གི་སྦྱིར་འཛོག་གས། །འགྲུམས་
 གྱུར་མི་བདོ་འཛིག་རྟེན་མགོན་དབྱེས་མཛོད། །འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམ་
 བྱེད་ཡིན། །རང་དོན་ཡང་དག་སྐྱབ་པའང་འདི་ཉིད་དོ། །འཛིག་རྟེན་(༣༧)སྤྱུག་
 བསྐྱལ་སེལ་བའང་འདི་ཉིད་དེ། །དེ་ལྟས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་དེ་ཉིད་བྱ། །ཞེས་དང་།
 རྒྱ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོར། གུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འདི་ན་སྦྱིས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་
 ཀྱང་པ་ནས་སྦྱི་བོའི་བར་དུ་མེ་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་མེ་སྟེ་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་པ་དེ་ལ་སྦྱིས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་དེར་འོངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། གྱུ་སྦྱིས་བྱ་ཚུར་གྲོག་
 ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་མ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་སྤྱད་ཅིང་ལྟ་པར་ཅིས་
 ཤིག །དགའ་བར་གྱིས་ཤིག །དགའ་མགུར་སྦྱོད་ཅིག་ཅིས་ཟེར་ན། གུན་དགའ་བོ་
 འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། སྦྱིས་བྱ་དེ་ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་མ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
 ལྟ་དང་སྤྱད་ཅིང་ལྟ་པར་གྱུར་ཏེ་ཅེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། དགའ་མགུར་སྦྱོད་པར་
 བྱེད་དམ། གུན་དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྟ་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཙུམ་
 ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྱུལ་པ། གུན་དགའ་བོ་ཡོངས་སུ་རྟག་པ་བཟུང་། སྦྱིས་བྱ་དེ་
 ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་མ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་སྤྱད་ཅིང་ལྟ་པར་གྱུར་ཏེ།
 ཅེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། དགའ་མགུར་སྦྱོད་པར་བྱེད་དུ་ཟེན་གྱུར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་སྒྲོན་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་རན་སོང་
 གིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་ཅིང་། དཔུལ་བ་དག་གྱུར་མཐོང་ནས། ཡིད་དགའ་
 བའམ། སེམས་དགའ་བ་མ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱིས་དང་པོར་བྱགས་བསྒྲེད། བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ཐ་མར་མདོན་པར་རྫོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྱི་དོན་མ་གཏོགས་པ། རང་དོན་གྱི་དགོངས་
 པ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྦྱོད་པར། རི་ལྷོང་མ་མ་རང་ལུས་སྤྱོ་

ཆོག་མཁན་ཐུག་མཁན་མང་པོས་འཛིན་བཀྱིད་ཀྱང་། །གཞོན་ནུའི་ནང་བསལ་ཆེད་ལགས་
 དགའ་སྐྱོད་མ་ལགས་ལུས་ཕྱིར་མ་ལགས་པ། །དེ་བཞིན་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་བདག་
 ཉིད་ཡོན་ཏན་བསྐྱུན་མཛད་པ། །འགྲོ་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེད་ལགས་གྲགས་དང་གཞན་
 དག་ཟིལ་མནན་ཆེད་མ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་(34བ)ལྟར་བྱང་སེམས་ལ་གཞན་
 དོན་མ་གཏོགས་མཛད་ཀྱི་མེད་པས་གཞན་དོན་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མཛད། །འཕངས་པ་དང་གཅིས་པར་མཛད། །ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མངའ་བ་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མི་
 འཛོལ། སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སྤྲས་ཡིན་དགོངས་པ་རང་མེད་གསུངས། གང་ཡང་
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་སྤྲས་སྟོང་པོ། །འགའ་ཡང་བྱ་ཡི་མཆོད་དང་མི་ལྡན་ན། །དེ་ཆོ་
 དེ་ལ་གཅིས་བྱེད་མི་རྣམས་པས། །མི་རྒྱལ་དེ་ལ་སྤྲས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད། །དེ་བཞིན་
 སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱེ་མང་ཡང་། །འགའ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་མི་ལྡན་ན། །
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཅིས་བྱེད་མི་རྣམས་པ། །མི་མཆོག་དེ་ལ་སྤྲས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད། །
 གསུང་།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། གསུང་ཐོས་
 པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་དགོངས་པ་ཞལ་
 མཐོང་བ་གསུང་ཐོས་པ་ཞིག་འདོད་ན། བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་འབད་
 པར་བྱ་སྟེ། བལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་བལྟ་བར་འདོད་པ་
 དང་། །གང་ཞིག་སྦྱོན་དང་བསོད་ནམས་མི་ཟད་མཛོད་འདོད་དང་། །གང་ཞིག་འགྲོ་བ་
 ཀྱན་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱོག་འདོད་པ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 བསྐྱོད་བྱ། །གསུང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁང་པ་ཉི་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་
 བ་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ། དེར་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་

ཐམས་ཅད་བཀྲ་ལམ་གྱིས་འཆར། དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་
 སེམས་ཡོད་པ་དེས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཡོང་བ་ཡིན་གསུང་།
 དེའི་གཏམ་རྒྱུད་ཡང་གོང་མ་རྣམས་མང་དུ་གསུང་སྟེ། རོ་བོས། སྒྲོལ་མའི་ལྷ་ཁང་གི་
 བྱི་ལོགས་ནས་ཐམས་ཅད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གཟིགས་པས། དེ་ངའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཡིན་གསུང་བ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་རོ་བོས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 གངས་མེད་གཟིགས་པ་དང་། དགོན་པ་བས་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་(༤༠ན)
 བོ་སོགས་ཞལ་གཟིགས། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་བྲགས་རྗེ་ཆེན་བོ་སོགས་ཞལ་གཟིགས།
 སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་གསུངས་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་རྣལ་
 འབྱོར་པས་སྟེ་དྲུའི་བྱན་ནི་བསྒོམས། མཉམ་པར་གཞག་པ་ལས་ནི་བཞེངས། ས་སྒྱུར་
 ལས་ནི་མ་བཞེངས་པར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤངས་ཅ་ན། རོ་བོ་ཡི་གེ་དྲུག་པ་འོད་ལྷག་གི་བ་
 ཞིག་ཅིག་གདོང་ལ་ཞལ་གཟིགས། འོ་ཅག་རང་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་མཆི་མ་བཀྲ་བ་མང་
 བོ་ཡོད་བྱ་བ་གསུང་། སྟོན་པ་རྩ་སྒྲིང་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྣལ་འབྱོར་བ་ཤེས་རབ་
 རོ་རྗེ་བྱོན་ནས། མིང་རྗེན་འབོད་མཛད། དེར་རོ་ཤེས་ནས་ལ་ལུར་སྒྲོ་བྱེ་ཅ་ན། ར་བའི་
 དཀྱིལ་དུ་སྒྲ་བེར་ལ་ཞོ་རྒྱགས་བྱས་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤངས་པས། ཡི་དམ་གྱི་
 ལྷའི་ཞལ་མཐོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་རོ་མཆར་ཆེ་རྒྱ་ཅང་མེད་ཨང་བྱ་བ་ལན་
 གསུམ་གསུང་། ར་བཟང་བོ་ཞིག་བདོག །འདི་ལ་སུན་གཅིག་དྲང་བར་ལྷ་བྱས་པས།
 ར་ར་མི་འདོད་ཁྱོད་ལ་དེ་བཞུ་འདོད་ནས་ཡོངས་པ་ཡིན། གསུངས་ནས་བཞུད། ཁོང་
 རང་ཡབ་སྐས་ལ་གཟིགས་གཟིགས་བོ་ཞིག་བྱང་བ་མ་ལགས་སམ་གསུང་། ཤར་
 བྱོགས་ལྷ་ག་ལའི་རྟ་མགིན་བསྐྱབས་པ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱང་
 གསལ། བཞུས་པ་ཡང་ཆོད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པ་ལ་ཡི་དམ་མ་གྲུབ་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་སེམས་སྤྱདས་པས་འདོད་མཐོང་གསུང་།

བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོན་པའི་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་པ་ནི། སངས་
རྒྱས་ལྷམས་ཡང་དག་པར་མཉེས་པ་དང་མཚོན་པའི་མཚོག་བྱེད་པར་འདོད་པས་གྱུར་།
འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བྱམས་སྟིང་རྗེ་བྱའོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་མགྲ་བར་བྱ་བའི་བསྟོན་པ་
ལས་གསུངས་ཏེ། ར་ལ་གྲུས་པ་སེམས་ཅན་དོན་ཏེ་གྲུས་པ་གཞན་དག་མིན། །གང་
གིས་སྟིང་རྗེ་མ་བཏང་དེ་ཡིས་ར་ལ་གྲུས་པ་སྟེ། །སྟིང་རྗེ་བཏང་ནས་གནས་པར་གྱུར་
བ་ལྟར་བ་གང་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་སྟིང་རྗེས་སྤང་བར་བྱས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་མིན། །གང་
གིས་(༤༠བ)སྟིང་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཞུགས་གྱུར་པ། །དེས་ནི་ར་ཡང་མཉེས་
བྱས་དེ་ནི་བསྟན་པའི་ཁུར་ཡང་བཟུང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པ་སྟིང་རྗེ་དག་དང་སྟོ་དང་
གསལ་བ་དག །གང་ལ་ཡོད་པ་དེས་ནི་རྟག་ཏུ་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པ་མཚོན། །ར་ཉིད་
སེམས་ཅན་པན་འདོགས་དབང་དུ་གྱུར་པས་གྲུབ་འདི་རྟེན། །སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་
དུ་ར་ཡི་སྤྱུ་འདི་ཡང་དག་བཟུང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡིད་གྱིས་གཞོད་པར་སེམས་
དེ་གང་ཡིན་ཕྱིར། །ར་ལ་མི་སྟོས་པ་ནི་དེ་ཡི་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་པན་
པ་ཆུང་ཡང་དེ་ནི་མཚོན་པ་འགྱུར་འགྱུར་ཏེ། །གང་གིས་ཡིད་ནི་མགྲ་བར་བྱེད་པ་མཚོན་
པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་འཆོའང་རུང་། །
ལེགས་པར་སྦྱར་ནས་མཚོན་གྱུར་དེས་ནི་མཚོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཆུང་མ་དག་དང་
སྤྱད་འབྱོར་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་། །ཤ་རྣམས་དང་ནི་བྲག་དང་ཆོལ་དང་མིག་
དང་ལུས་དག་གྱུར། །གང་ལ་བཙེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ར་ཡིས་ཡོངས་བཏང་བ། །
དེས་ན་དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་ར་ལ་གཞོད་བྱས་འགྱུར། །དེས་ན་སེམས་ཅན་པན་པ་
བྱས་པ་ར་ལ་མཚོན་པའི་མཚོག་ །བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ར་དང་སེམས་ཅན་མཆུངས་
པར་སྦྱོང་བས་ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འཆོ་བར་བྱེད་དེ་ར་ཡི་སྟོབ་མ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་མཉེས་དང་དགེ་བ་བྱས། །སེམས་ཅན་
མང་པོའི་དོན་ལ་རབ་གནས་པ་རོལ་སྤྱོད་པ་ཐོབ། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་བརྩམས་པའི་
ཡིད་ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱང་བཅོམ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་
དེས་ན་ར་སངས་རྒྱས། །སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བར་གཅེས་པར་གྱུར་པའི་གཉིན་འདྲའི་སྒྲོག་ཆགས་
མེད་གྱུར་ན། །དངོས་པོ་གང་ལ་འདིར་ནི་སྒྲིང་རྩེ་བྱམས་པས་དམིགས་པ་དེས་པར་
འགྱུབ། །བཏང་སྒྲོམས་དགའ་བ་ལ་སོགས་དངོས་པོའི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་
པ། །གང་གི་དོན་དུ་སྒྲིང་རྩེ་དེ་ལ་འབད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཡུན་རིར་བསྒྲོམས། །
གྲུང་པོ་ལ་སོགས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉིད་དུ་ས་ར་ཡིས་སྤྱོད་པར་བྱས། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་དུ་ཡང་ཉེ་བར་གྱུར་བས་ར་ཡི་སྤྱོད་པས་བསྐྱས། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ཉིད་སྤྱོད་ཆོགས་(༤༡)དངོས་པོར་གྱུར་པས་ར་ཡི་སྒྲིང་རྩེ་འཕེལ་བར་
གྱུར། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉིད་སྤྱོད་པ་བྱས་ན་གང་གི་དོན་དུ་དོན་འདི་སྐྱབས། །
གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མེད་ན་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་རབ་དྲུ་མང་བ་ལས། །སྒྲེ་བ་བརྒྱད་
པར་གཞོད་པ་མཚུངས་པ་མེད་ལས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་འདི་སྐྱབས། །རི་སྤྱོད་ར་
ཡི་བསྐྱར་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་པ་འདི་ནི་འབར་འགྱུར་བ། །དེ་སྤྱོད་གཞན་ལ་
ཕན་པར་འདོད་པས་བྱོད་ཀྱིས་གནས་པར་གྱིས། །ཐོས་པས་ར་ཡི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་
སེམས་ཅན་དོན་ལ་མི་སྒྲེ་ཐོས་ཀྱིས་ལ། །སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ལུས་འདི་ལས་ནི་སྒྲིང་པོ་དག་
ནི་སྤྱར་བར་གྱིས། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

ལྟ་པ་མངོན་གཤམ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ནི། རྩེ་འཕེལ་དང་མངོན་
གཤམ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་གསུང་། དེའི་གཏམ་རྒྱུད་
སྤྱོད་རྣམས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། བྱི་ཀ་ས་ལ་གྲི་ལའི་དགོ་འདུན་རྣམས་སྤྱོད་བདག་
ཅིག་གིས་ཆོས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་དངས། དགོ་སྤྱོད་ཞིག་བཞག་པས། དགོ་སྤྱོད་དེ་སྤྱར་བྱུང་

རྒྱལ་པ་སྤང་མས་རྟག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི། ཡང་ཚེས་སྤྱིར་སྤང་མའི་ཞལ་མཐོང་བར་
 འདོད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོས་མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་
 ལྷོན་པ་རྟ་མགོ་ཅན་གཟིགས་པའི་གཏམ་རྒྱད་ལ་སོགས་པ་གསུང་། བསྐྱབ་བཏུས་སུ་
 ཡང་། ལམ་འདི་དམ་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །བདེ་བ་མཐའ་ཡས་བསྐྱེད་པ་དུས་སྟོན་བཟང་པོ་
 དང་ལྷ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེད་དཔོན་ཆེས། །གང་ཞིག་སེམས་ལ་དགའ་བ་འཕེལ་
 བ་ཡིན། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནས་འདྲེན་བྱེད་པའི། །ལག་ན་རོ་རྩེ་བསེལ་པ་ནི་འཛིགས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 རྒྱལ་པ་མཆོག་རྣམས། །བདུད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་སྒྲག་མེད་པ། །སངས་རྒྱས་ལྷག་བརྟན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྩོམ་པ་ནི་ཤུ་པར་ཡང་། དེ་

ཆོ་དེ་ལ་དག་བའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་སྤྱོད་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། །དག་བའི་ཐུགས་
གྱི་ཉན་པར་ཡང་། །བྱ་སྤྱོད་འདྲ་བར་དགོངས་པར་འགྱུར། །གསུངས།

བདུན་པ་སྤྱི་དང་ཞི་བའི་མཐར་མི་ལྟར་བའི། དེ་ལྟར་བས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས། །
མཆོད་པ་སུ་ཞིག་བརྩོན་མི་བྱེད། །ལྷ་སྤྱོད་གནོད་སྦྱོར་མི་དཔོན་སོགས། །མཆོད་པས་
མགོན་སྤྱོད་པས་གང་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་འགྲོ་བས་བྱེད་འགྱུར་ཞིང་། །འགྲོ་བ་མཆོད་པས་
མགོན་སྤྱོད་པས། །འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གཞན་ན་མེད། །ཆོ་འདི་པར་ཞོག་ཕྱི་མར་ཡང་། །
དཔུང་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ཀྱན་ལས་སྦྱོབ། །འགྲོ་བ་
མཆོད་ལ་བརྩོན་བྱས་ན། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། །ཐེག་པ་དམན་པར་
ལྟར་བ་ཡི། །འཛིགས་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པས། །ལྷ་སྤྱོད་མི་དཔོན་སོགས་དོར་ལ། །
འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་གྱིས། །པལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། །རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་ན། །ཁོར་སྤྱོད་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཁོར་སྤྱོད་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་(༤༡)ཡོད་དེ། དེ་ལག་ན་
འདུག་པ་ཉ་པ་ལ་སོགས་པ་རྩ་ལ་འཛོ་བ་རྣམས་སྤྱོད་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་དོར་ཡང་
སྤྱོད་དུག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་རྩུགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཁོར་སྤྱོད་གོ་ཆ་འཆང་བའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་ཡང་།
འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་
ཀྱི་སྤྱོད་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། །ཁོར་སྤྱོད་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྩལ་པོའི་ཅོད་པན་ཐོགས་
པའི་སྤྱོད་རྩལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ། །གཞན་གྱིས་གནོད་པར་བྱ་བའི་འཛིགས་པ་མེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་ཇི་ཇི་ཆེན་པོའི་ཁོར་སྤྱོད་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་
རྩལ་པོ་ཐོགས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་ཡང་། །རན་སོང་དང་རན་འགྲོས་
གནོད་པར་བྱ་བའི་འཛིགས་པ་མེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་འདི་ལྟ་སྟེ། །དཔེར་ན་རྣམ་པར་
མི་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཅི་ཡོད་དེ། དེ་འཆང་ན་གནོད་པ་བྱ་བའི་འཛིགས་པ་ཐམས་

ཅད་མི་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་རྩི་འཆར་བ་ལའང་ལམོར་བའི་གནོད་པའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ངོ། །
 རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བདུད་རྩིའི་ཆུ་བྱངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི། གཞན་གྱིས་
 གནོད་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཆོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བདུད་རྩིའི་ཆུ་བྱངས་པ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སང་མི་མཆོའོ། །ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏྲིག་ལས། འཇམ་
 དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་གང་དག་རྒྱུད་གིས་བཏུང་ཀྱུན་ཏུ་བཏུང་རབ་ཏུ་བཏུང་
 པ་དེ་དག་འགྲེལ་བའི་འཛིགས་པ་མེད་དོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་གང་དག་སེམས་ཅན་ལ་འདུད་ཀྱུན་ཏུ་འདུད་རབ་ཏུ་འདུད་པ་དེ་དག་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སང་ལྟར་བའི་འཛིགས་པ་མེད་དོ། །འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་
 དཔེར་ན། ནམ་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་པོ་གནས་པ་དེའི་ཆོ་ས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
 བ་དམའ་བའི་ཕྱོགས་དེར་དང་པོ་གནས་ཏེ། དེ་(༤༡བ)ནས་འབབ་ཆུའི་རྒྱུན་ཐམས་
 ཅད་ཆགས་རྒྱུད་ཅུས་དེར་མངོན་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་ངོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་
 ར་རྒྱལ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཆོགས་རྒྱུད་ཅུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཚེ་འདིའི་ཉེ་དུ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པར་བརྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་ཤུ་
ལས། དང་པོ་གདོན་མི་ཟ་བར་བདེ་སྦྱིད་འཕྲོ་བ་པ་ནི། འདི་མན་ཆད་ནས་བྱ་བས་ཀྱང་
འགྲོ་བ་རྣམས་ལྷག་པར་སྟོན་ཏེ། ལྷ་སྤྱི་མི་དཔོན་སོགས་ལྷ་བྱུང་། །བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་
བརྩོན་པ་ཡི། །རལ་བ་དོར་ལ་འགྲོ་རྣམས་མཆོད། །འགྲོ་ལ་ཕན་བདགས་སྤར་བཤད་
ལྷར། །ཕན་བདེ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །བྱ་ལ་རི་ལྷར་ཕན་བདགས་པའི། །བརྒྱ་
ཡི་ཆས་ཀྱང་པ་མ་ལ། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡོངས་མ་མཐོང་། །འགྲོ་བ་རབ་ལ་ཕན་

བཏགས་ན། །དེ་ལས་བརྒྱ་འགྲུར་ཕན་འདོགས་བྱེད། །འགྲོ་བ་འབྲིང་དང་ཐ་མས་
 གྲར། །ཕལ་ཆེར་མཉམ་པའི་ལན་པོ་འཇལ། །འགྲོ་བ་གིན་ཏུ་ཞན་པས་གྲར། །རང་
 གིས་དངོས་སུ་ཁབ་ཅོམ་གྱིས། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། །བརྒྱད་པས་ཕན་
 འདོགས་རྒྱ་ཆེར་བྱེད། །མི་གཅིད་དང་ན་དེ་དག་གིས། །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་པ་
 བརྟོད་པ་ཡིས། །སྐྱེ་བོ་དཔག་མེད་དང་འགྲུར་ཏེ། །རྟེན་བཀུར་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་
 འགྲུར། །མི་གཅིག་མ་དད་བྱས་གྲུར་ན། །དངོས་སུ་གནོད་པ་མ་རྣམས་གྲར། །དེ་ཡིས་
 མི་སྟན་སྟོགས་པ་ཡིས། །སྐྱེ་བོ་དཔག་མེད་མ་དད་དེ། །སྤྲིག་སྤྲུག་གཏམ་རན་ཡོང་བར་
 དེས། །བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱས་པ་ཡིས། །ཁ་མ་དགའ་བ་སྐྱེ་བ་ལྟར། །འགྲོ་བ་གཅིག་
 ལ་ཕན་བཏགས་པས། །འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟོད་པར་བྱེད། །ལན་དང་རྣམ་སྟོན་མི་
 རེ་བར། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྩོན་པ་ཡི། །སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ངོ་མཆར་ཞེས། །བསྟོད་
 བཀུར་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་བརྟོད། །བྱ་ལ་ཕན་བཏགས་དེ་འབྱུང་ངམ། །འགྲོ་ལ་བུ་
 ལྟར་ཕན་བཏགས་ན། །ཞེ་མ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་ནས། །མདོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་ཟིན། །དེ་རྒྱད་དུ་ཡང་སྟོད་འཇུག་ཏུ། །དེ་ལྟར་ངེས་པར་གཞན་དག་གི།
 །དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་གྱིས་དང་། །བྱབ་པའི་(༤༩ན)བཀའ་ནི་མི་བསྐྱུ་བས། །དེ་ཡི་
 ཡོན་ཏན་ཕྱིས་མཐོང་འགྲུར། །ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ། །ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་
 བློ། །སངས་རྒྱས་སུ་སྤྲུལ་བདེ་མིན་པ། །གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྲུར་མི་སྟོན། །
 ཅིས་གསུངས། །ཁྱོད་ལ་སྟོན་ཆད་འགྲོ་བ་ཡིས། །ཕན་འདོགས་མ་བྱས་པ་ཡིས་ནི། །ཁྱོད་
 གྲུར་ཕན་འདོགས་མི་བྱེད་ན། །བྱ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཕན་འདོགས། །བྱ་ཆུང་གིན་ཏུ་ཆུང་
 དུ་དེས། །ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་ལྟ་ཅི་སྟོན། །སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱ་དང་སྟོར་ལ་སྤྲུར། །ད་
 གཞོད་ཕན་འདོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ད་ལྟ་ཕན་འདོགས་བྱེད་སྟམ་ན། །བྱ་ལ་ཕན་
 འདོགས་བྱེད་པ་ཅོམ། །གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་གྱིས་གིག་དང་། །བྱ་ཡིས་དཔེར་ཡང་

མི་མོད་པའི། །ཕན་འདོགས་ཁྱོད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཐོབ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་ཐམས་ཅད་
 ཏུ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་འདི། །དམ་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཉིང་ཁུ་སྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་སློག་སྒྲིང་ཡིན། །འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་པས་མཆོག་ཡིན་པར་སྤར་ཡང་མང་ཏུ་
 བཤད་ཅིང་། ཕལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རོར་སྤྱོད་པོ་
 ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མ་གཏོགས་པར་ལྷ་རྩལ་གྱི་འཛམ་སྤྱུ་རྒྱུ་གི་གསེར་ལས་
 ལྷག་པར་བྱེད་པར་འཕགས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་རོར་སྤྱོད་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མ་གཏོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྩལ་གྱི་འཛམ་སྤྱུ་རྒྱུ་གི་གསེར་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པར་
 འཕགས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། སྒྲིང་འཕྲུག་ལས། འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་
 འཛམ་སྤྱེད་པའི། །བདུད་རྩི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་
 ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་རྒྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྒྲིང་དཔོན་དཔེ་པོས་ཀྱང་། ཁྱོད་
 ཀྱི་ཐུགས་ནི་རིན་པོ་ཆེ། །ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ས་པོན་དེ། །དཔེ་འཕྱོད་ཁོ་ནས་སྒྲིང་
 པོར་མཁྱེན། །དེ་གཞན་སྒྲིང་པོས་འོ་མ་མི་དབྱེ། །ཞེས་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་ཡང་།
 གང་གི་སེམས་ཀྱང་སྒྲིང་མིན་པའི། །སྒྲིང་རྩིས་ནི་རྣམ་(༤༣བ)བརྒྱན་པ། །དེ་ཡི་
 གོགས་པོར་འཛིན་ཏེན་འདིར། །འགྱུར་རོ་སྒྲན་པས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་། །གང་ཞིག་སྒྲིང་རྩིས་
 རྣམ་བརྒྱན་དང་། །མི་ཡི་འཛིན་ཏེན་ན་དེ་ལྟ། །སྒྲིང་རྩིས་ནི་གང་དཔུལ་བ། །དེ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་དཔུལ་པོར་འདོད། །སྒྲིང་རྩིས་ཐུབ་པས་བསྐྱུགས་པ་ཡིན། །སྒྲིང་རྩིས་དྲི་མེད་སྒྲིང་
 པོ་ཡིན། །སྒྲིང་རྩིས་སྒྲིན་རྣམས་འཛམ་སྤྱེད་པ་པོ། །སྒྲིང་རྩིས་ཟད་པ་མེད་པའི་གཏོར། །ཡོན་
 ཏན་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མཆོག་ །སྒྲིང་རྩིས་བཞིན་པ་གང་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་མཆོག་གི་འོ་
 མ་ལྟན། །ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་པ་ལ་ཞོན་པའི། །བརྩེ་བའི་སྒྲིང་རྩིས་ལེགས་གནས་ནས། །

སྒྲོན་གསུམ་སྐབས་ནི་ཤུགས་པོ་ཆེས། ༼སྤྱད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བྱེད། ༼ཅེས་
གསུངས། ༼སྒྲོབ་དཔོན་རག་དབང་གྲགས་པས་ཀྱང་། ༼སྤྱིར་རྗེས་སྤྱིར་ནི་འཛག་གྱུར་
པ། ༼ཡེ་ཤེས་ཐར་པ་དེ་ཡིན་གྱི། ༼ཆོས་གཞན་མང་པོ་ཅི་ཞིག་བྱ། ༼མི་འཆོ་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་ཡིན་པར། ༼བྱུང་པའི་མཐའ་ནི་ཀུན་ལས་འདོད། ༼ཅེས་གསུངས། ༼རྗེ་རིན་པོ་
ཆའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ༼ཐེག་ཆེན་གྱི་མན་རག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱེས་པ་དངོས་
བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ། ༼ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་
རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་སྒྲོད་པ་སྐབས་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱེལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ༼དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲོ་ཤུགས་རྗེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་པས་རྒྱུ་
གཏམ་ཐོས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ༼བསྐྱེལ་པ་དུ་མའི་བར་དུ་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་མཁུན་རབ་རྣམས་
ཀྱིས་ཆེས་སྤྱ་བར་བྱས་ཏེ། ༼ལམ་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་ན། ༼འདི་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་
དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྤྱི་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༼དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོད་འཇུག་
ལས། ༼བསྐྱེལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། ༼བྱུང་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་
ཕན་པར་གཟིགས། ༼ཞེས་པས་སྒྲོ་གསུང་། ༼རྩ་སྤྱིར་དུ་འབྲོམ་ཆོགས་པ་ད་མེད་དང་། ༼ལོ་ཆོ་
མ་མིང་སྤྱིར་གཉིས་ཀྱིས། ༼དགོ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས། ༼ནས་ཡ་བཞི་བཅུ་ཙམ་
ལུལ་ནས། ༼སྒྲོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུ་བ་ལུལ། ༼འཛམ་སྤྱི་གི་བཅུད་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་
མའི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གཉིས་པ་ལྷ་སྤྱི་རོ་རྗེ་ལྷ་ཅིག་ཡིན། ༼དེའི་སྤྱི་གྱི་སྤྱ་བོ་ལྷ་
སྤྱི་རྒྱ་སྒྲོད་གཅིག་ནས་(༤༤ན)གཅིག་དུ་བྱོ་བ་ལྷ་སྤྱི་མཁུན་པ་དེ་བྱིད་ཡིན་པས། ༼ད་
ལྷའི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སང་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་གདམས་རག་
ཞིག་མ་གསང་བར་གནད་བར་ཞུ་བེར་བས། ༼ཤུགས་ཤིན་དུ་མཉེས་ནས་དང་པོར་
སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ༼དེ་ནས་འཆི་བ་དང་། ༼ལས་འབྲས་སེམས་པ་དང་། ༼སྒྲོན་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མན་ཆད་ཙམ་གསུངས་ནས། ༼སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་

མ་མོང་བ་མོང་བོས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ལ། བསོད་ནམས་ཆུང་བས་མོང་བོ་དང་མ་མོང་བ་
 ལྟམ་པ་ཡོང་བྱིད་ཀྱི། དེ་ཅུག་བྱུང་ན་མོང་བོ་དང་མུད་པ་ཡང་དེ་ཡིན་གྱིས་ཤིག་མོང་པ་ཡང་
 དེ་ལས་མེད་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་ལྟར། དེ་ནས་མོང་བོའི་དགོངས་པ་ཤེས་པ་འབྲེམ་སྟོན་པ་ཡིན་པ་ལ་མ་
 མུད་སྟམ་ན་ཡང་། དེ་ཡིན་གྱིས་ལ་བསྐྱོས་གསུང་། རིན་པོ་ཆེ་བོ་ཏོ་བ་དེ་སྟག་ལུང་ཐང་
 བ་བྱང་ཆུབ་ལས་སྟོན་ཞིག་གསུང་བའི་དུས་སུ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནམས་གསུང་ནས་ད་
 བྱིད་འདི་ན་ཡང་མང་པོ་མེད་ཀྱི་བྱ་བ། ལན་གསུམ་ཙམ་བསྐྱར་ནས་གསུང་། དེ་ཡང་
 དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཤེས་པ་ར་ཡིན་པ་ལ་ར་དང་མ་མུད་སྟམ་ནས་ཐུང་ན་
 བྱིད་པ་བྱུང་ན་ཡང་། དེ་ཡིན་གྱིས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་འདུག་གསུང་། མོང་བོ་འདའ་ཙ་
 བ། དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ། ད་མན་ཆད་རྒྱ་གར་བ་གསེར་འདོད་ལ་ཆོས་མ་ཉན། རྒྱུད་
 རྩེ་བཞི་ཀ་དཀྱུགས་ཤིང་འོང་རོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མདོ་རྩེ་ལ་གྱིས། སེམས་
 བཟང་པོ་གྱིས། ར་བསོད་ནམས་ཆུང་བས་མོང་བོ་དང་མ་མུད་ཐེར་ནས་ཐུང་ན་བྱིད་པ་
 བྱུང་ན། མོང་བོའི་མན་རག་གི་མཐོལ་ཐུང་བ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས་འདི་ལ་
 སྟོབས་གྱིས་གསུང་། ཡང་མོང་བོའི་སྟོབས་མ་གྲུབ་མཐའ་འཛིག་པ་ལ་མཁས་པ་ཐུག་དར་
 སྟོན་པ་བྱ་བ་ལ་ལོགས་སུ་སྤྱོད་མའི་མན་རག་བྱ་བ་གསུངས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 བསྟན་པ་ཉམས་དམས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱོད་དགོས། བྱིད་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འདུག་
 པས། རས་རི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གོ། རས་རི་སྐད་ཐེར་བ་བཞིན་དུ་བྱིད། གཞན་
 རམས་གྱིས་བསྟན་ཡང་མ་གོ། །མ་གོ་བས་དེ་མིན་པ་ཞིག་ལོགས་ན་ཡོད་སྟམ་ནས་འོང་།
 (༤༤བ)བྱིད་བུམས་པ་སྟོང་རྩེ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབའ་ཞིག་སྟོམས་ཤིག་གསུང་།
 ཡང་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆག་ཁྱི་མཆོག་ལ། བྱིད་མིང་དང་རུས་དང་། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་
 ལ་མ་བྱིད་པར། བུམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིད་ལ་གྱིས་ཤིག་གསུང་།
 དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་བུམས་སྟོང་རྩེ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན། ཆོས་མང་པོ་ཉན་པ་

དང་། བལྟས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིས་དང་། རྫོགས་
 རིས་དང་། དབུ་མའི་ལྷ་བ་བསྐྱམས་པ་དང་། བཟུངས་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་ཅི་བྱས་ཀྱང་
 ཡན་མེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་དགོ་སྦྱོར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལ་གཞོན་པའི་དགོ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་
 ཟིན་པའི་དགོ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་བྱ་བ་ཀྱན་འབྱུང་དུ་ཆ་
 བ་ཡིན་གསུང་སྐད་དེ། ད་ལྟ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒྲོམ་སུ་འབད་བ་འདོན་པ་ཞིག་
 མེད་ན་རིས་འབྱུང་ཅམ་ཡང་སྒྲེ་ས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་། དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་
 འདུལ་ཁར། ཁམས་པ་དཔལ་འབར་འགྲོ་བའི་སྐྱེལ་བྱུང་ལ་གཞན་རྣམས་སོང་། བོ་ཏོ་
 བའི་བར་ན་སྟོན་པའི་དབུ་བཞག་ནས་ཡོད་ཅན། སྤྱན་ཆབ་བྱུང་བས་ཁྱོད་ལྟ་བུ་བྱ་མི་
 དགོས། སེམས་བཟང་པོ་གིས། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཐུད་ཀྱི་གསུང་། ཨ་
 མེས་ཡགས་ཀྱིས་སེམས་བཟང་པོ་ཅི་ལ་ཟེར་ལགས་བྱས་པས། དེ་འོ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཡིན་མོད་གསུང་། འདས་ནས་སེམས་བཟང་པོའི་ཐབས་ནི་བསྐྱབས། ད་ལྟ་
 རན་བྱ་མི་དགོས། སེམས་བཟང་པོ་བྱ་སྒྲུལ་ཅན། དེ་ལ་ཁོང་རང་དགོས་པ་འདུག་སྟེ་
 བས་ལྟ་བུ་ལ་སངས་དུས་མ་བྱུང་གསུང་སྐད། འཇི་འབུམ་པ་བར་མ་དེ་བཞེངས་པའི་
 དུས་སུ། གྲང་ཐང་པས་ན་བཟང་ཞིག་སྤུལ་ཏེ། སྤྱན་སྤྱོད་པ་ལ་གདམས་ངག་ཞུས་པས།
 རོ་བོ་ཡ་གི་ན་ཡར་སྟོང་པ་ཞིག་ཡོད་མ་སེམས་ལགས་སམ། བྱམས་པ་མང་དུ་སྒྲོམས་
 ཤིག་བྱ་བ་ལན་མང་དུ་གསུངས་པས། དེར་བཀའ་བཞེན་འཆོལ། ཆོ་འདི་སྤྱིལ་གིས་
 བྱམས་པ་སྒྲོམ་པར་ཞུ་འཆོལ་བྱས་པས། རོ་བོ་རོ་བོ་ཤུག་ཡང་བཟང་བྱ་བ་ལན་གསུམ་
 (༤༧)ཅམ་བསྐྱུར་ནས་གསུངས་ནས། སྒྲོབ་སྒྲིང་གི་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་
 གསུངས་ནས། ལས་དང་འབྲས་སུ་སྒྲོམ་པ་འདི་མན་ངག་ཡིན་སྟེ་པ་ཡིན་གསུང་།
 ཡང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་ནས། འཁོར་

བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲིམ་པ་འདི་མན་ངག་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ཡིན་གསུང་། ཡང་བྱམས་པ་
 སྟོང་རྗེ་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་ནས། བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་སྟོན་པ་འདི་
 མན་ངག་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ཡིན་གསུང་། བྱེད་ན་རེ་རེས་ཀྱང་ཆོག་གས་སྟེ་མ་པ་ལྟ་བུ་ལགས་
 སོ་གསུངས། དགེ་བཤེས་སྤྱུང་བ་དང་ཁམས་པ་སྤྱུང་བ་དེ་ཀྱང་། ཆོས་གསུང་རེས་ཀྱིས། སོ་
 སོར་ཐར་བའི་སྟོན་པ་དང་ལྟན། བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན། སྟོན་
 ལམ་གྱིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར། མན་ངག་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ཡིན་རྗེ་བོ་པ། བྱ་བ་ཞིག་ཁོ་
 བ་གསུང་། དོལ་པའི་བེའུ་བུམ་ལས་ཀྱང་། མདོར་ན་སེམས་དེ་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན། །
 ཀུན་ཡོད་དེ་མེད་ཡོན་ཏན་ཀུན་མེད། །དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་དཔ་པས་རྟག་སྤྱང་། །དེ་ནི་
 འབད་པ་ཀུན་གྱིས་སྟེལ་བྱ། །ཆོ་འདིར་སྟོན་པ་མན་ཆད་སེམས་སྟོང་། །དེ་གོང་ས་བོན་
 ཅམ་ཞིག་འདེབས་ཤིང་། །དེ་སྟོང་སྟོན་ལམ་རྟག་ཏུ་འདེབས་ན། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་ཐོབ་
 བཞིན་དུ་དོན་ཆེ། །གསུང་། དགེ་བཤེས་ཤ་བོ་བས་བྱམས་སྟོང་རྗེ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་
 མཆོན་མང་དུ་གསུངས་པས། སྤྱང་ཐར་པས་ཕྱག་འཆོལ་ནས། བདག་དུས་ད་ནས་
 བཟུང་ནས། བྱམས་སྟོང་རྗེ་སྟོན་པར་བྱ་བུས་པས། ཤ་བོ་བ་དབུ་ལྷ་ལྷད། ཕྱག་སྟེ་
 བོར་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས། ཤིན་ཏུ་ཕྱག་ཡང་བཟང་ལན་གསུམ་མཛད། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས། སྤྱང་སྟོན་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་སུན་སུམ་
 ཆོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཕྱལ་བས། སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། བྱེད་སྤྱང་སྟོན་རྣམ་པར་དག་སྟེ།
 བསྐྱམ་པར་བྱ་བའི་ཉེས་པ་ཕྱ་མོ་ཅམ་གྱིས་མ་གོས་ཀྱང་དེར་བས། ཉིང་རེ་འཛིན་བཟང་
 སྟེ་ན་བ་ཡར་ཕྱོགས་རྒྱར་ཕྱོགས་ནས་ར་བོ་ཆེ་བརྟུངས་པས་མི་ཆོར་བ་ཡོད་ཀྱང་དེར་
 བས་ཀྱི། བའི་བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་མེད་ན་ཉིན་མཆོན་དུ་(༤༧བ)
 བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་སར་སྟེ་བའི་དོགས་པ་ཡོད་དོ་གསུང་། སྟོན་སྟེ་བས་
 བྱམས་པ་གཅིག་སྟེ་ལ་དྲིལ་དུ་བསྐྱེམས་པས་ལོ་བརྒྱད་སོང་ཅང་། གཏོར་ཟན་དུམ་སྟེ་

ཞིག་བསྐྱམས་སྒྲོ་སངས་ལ་བྱོན་པས་ན་བཟའི་གཤམ་ན་བྱི་མོ་དམར་མོ་ཞིག་དགྲིས་
 དགྲིས་འདུག་པ་སྒྲམ་བྱེད། དགོན་པའི་སྒང་ནང་གི་བྱི་མོ་དམར་མོ་དེ་ཡིན་སྒྲམ་ཅ་ན།
 སྒྲམ་སྒྲ་གདོང་ན་ཡར་ལ་ཕ་མོ་ཞིག་ཏུ་སོང་། འདི་བྱམས་པ་དེ་ཡག་རབ་སོང་ནས་
 འདུག་སྒྲམ་པ་ཞིག་བྱུང་། ཡང་སྒྱུ་ལ་པོའི་ཕྱིར་ན་གིང་ཆེ་བའི་སྒྲེང་ན་གིང་ཆུང་བ་རྒྱམས་
 བཞག་པའི་སྒྲེང་དུ་སྒྲན་ཆུང་ཞིག་གཏིང་ནས་བཞུགས་ཅ་ན། ཆུ་ཁུང་ནས་རི་བོང་སྒྲུག་
 གྲུ་ཞག་ཉིན་རེ་བཞིན་བྱུང་གིན། རེ་རྒྱམས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བྱད་བྱད་དང་བན་པན་
 བྱེད། གཡོག་པོ་དགོ་བསྒྲན་དགོ་བོ་བྱ་བའི་སྒྲད་ལྷག་ཟེར་ཅ་ན་བྲོས་ནས་འགྲོ། །འདི་
 བྱམས་པ་དེ་ཡག་རབ་འབྱོངས་ནས་སྒྲང་སྒྲམ་པ་བྱུང་། བྱམས་པ་ཟེར་བའི་ཆོག་ཐོས་
 པ་ཅམ་གྱིས། སྒྲིང་དགའ་སངས་སངས་འདུག་གསུང་། སྒྲེ་རྒྱུ་ལའི་ཞལ་ནས། འདི་
 མཉམ་པ་ཉིད་རྒྱམ་པ་གསུམ་ལས་ཟབ་པའི་ཆོས་འཇམ་བུ་གླིང་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་
 ཡང་མི་རྟེན། རྟེན་ན་བྱིར་ལ་ཤོག་དང་ལོང་བའི་དབྱུག་ཁ་བྱ་ཡི་གསུང་། མཉམ་པ་ཉིད་
 གསུམ་ནི། དང་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་མཉམ་པ་ཉིད། དེ་ནས་ལྷར་མཉམ་
 པ་ཉིད། དེ་ནས་སྒྲོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའོ། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་ཞལ་ནས།
 མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། བྱམས་པ་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་མན་ངག་
 གིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། འུ་ཅིས་མན་ངག་ལ་མན་ངག་ཏུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོམ་ཆེན་པ་
 རྒྱམས་ཀྱང་བྲག་སྒྲུག་རེར་ཕྱིན་ནས་སེམས་འཇོན་རེ་ཁོ་ན་འཇོལ། རྩོ་བོ་ལ་བྲུ་མ་
 གསེར་གླིང་པས་གནང་བ་ཡིན། རྩོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་མན་ངག་ཏུ་
 མཇོང་པས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་བྲུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པ་ཡིན། །བཀའ་གདམས་
 པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་དེ་རྒྱམས་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་མངའ་སྟེ་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མན་ངག་ཏུ་མཇོང་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། གཞན་གང་ནས་ཀྱང་བྱུང་
 བ་མེད། འདི་གོ་ན་ཨ་ཏི་ཤའི་མན་ངག་གོ། །འདི་མ་གོ་ན་ཨ་ཏི་ཤའི་མན་ངག་མ་གོ་

ཇོ་བོའི་བྱུགས་དགོངས་ལ་དེ་འི་བདག་གིས།   སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་

- 430 -

པ་ལྟར་དཔལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མ་སྤྲངས་པ་གལ་ཆེད། །

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྒྱུད་པ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་པན་སེམས་འདི། ཁེད་
མི་རུང་གི་སྒྲོན་འགྲོ་སྟེ། བྱུང་རྒྱུ་(༤༤བ)སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོང་ལས། དཔེར་ན་མིའི་
སྟོག་གི་དབང་པོའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་དཔལ་གསལ་འབྱེན་པ་དང་རུབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སྒྲིང་
རྩེ་ཆེན་པོའོ། །དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་དང་། ཡལ་
ཆེན་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འཁོར་སྟོབ་པའི་འཁོར་གི་རྒྱ་ཐམས་
ཅད་ལ་ནི། དར་པོར་རྒྱར་པའི་སྤངས་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ས་ལ་སྟེབ་པས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོར་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་དར་པོར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོའོ། །
རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྐྱུ་མའི་མཁན་པོས། སྐྱུ་མའི་རྣམ་པ་དང་། ཡལ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། དར་པོར་སྟགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་ཡལ་དང་། རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་པའི། སངས་རྒྱས་དང་
བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཡལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། དར་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་
ལས་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
སྒྲོན་སྒྱུར་རོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་མི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡང་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་
ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྱུར་པ་དང་། སྒྲོན་ལས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱར་

བ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡང་
 སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མིའི་དོན་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ནི་སྟོན་གི་དབང་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་ལོ། །ཞེས་དང་། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པར་ཡང་། སྤྱར་དུ་ཉིད་ལུ། འདི་ལྟ་(༧༥)སྟེ་
 དཔེར་ན། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ནི་མིའི་སྟོན་གི་དབང་པོའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
 བོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་
 པར་འགྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཀྱང་། ལྟའི་བྱ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཀྱི་སྟོན་པའི་ཚུལ་པ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །གནས་ནི་སེམས་
 ཅན་ལོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ཚུགས་མི་
 ཚུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ཏུ་ཚུད་མི་ཚུད་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བྲུག་པས། དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ལ་སྟོ་སྟེད་ཅི་བྱང་བལྟས་ལ། སྟེས་ན་ནི་ལེགས་མ་སྟེས་ནའང་དེ་
 ལྟར་མི་བསྟན་པར་དེ་སྟོན་པའི་དགེ་བཤེས་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་སྟོ་སྟེད་པའི་གྲོགས་
 དང་ཉལ་ཏུ་འགྲོགས། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་བལྟ། དེའི་རྒྱར་
 ཆོགས་གསོག་སྒྲིབ་པ་སྟེད། རང་ཡང་དེ་ལྟར་སྟོ་སྟེད་ས་ནས་ས་བོན་ཆར་བར་ཐེབས་
 རོས་པས་ལས་དོན་མི་རྒྱུད་ཞིང་དགའ་བར་རིགས་ཏེ། རོ་བོ་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ཆོས་
 སྟོར་འཇུག་འདོད་པས། །ཐུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། །ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས། །བསྐྱལ་པར་འབད་པས་སྟེ་ཡར་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྟོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཞེས་ས་བཅད་
 མཛད་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་མིན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་
 མེད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་འབྱེད་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་

མེད་ཁོ་ནས་འབྱེད་པར་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པར་མཛད་དོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ནས་སྤྱིར་སྤྲོག་མི་སྤྲོག་གྱུར་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་བྱར་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲིས་བྱ་ཡིན་མིན་ནི་སྤྲོག་ཡོད་མེད་ཁོ་ནས་འཛིག་པ་དང་། འདི་འདྲ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ཀྱི་སྤྲོག་ཡིན་ལ། སྤྲོག་ནི་ཐམས་ཅད་པས་གཅིས་པ་ཡིན་པས་བྱར་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཉིད་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་དམ་པ་ཡིན་པར་ཆུ་ལ་དེས་གྱུར་གཤམ་སོ། །པོ་ཏྱོ་བ་ཡབ་སྐུ་དང་། སྐུ་ན་སྐུ་བ་ཡབ་(༤༧བ)སྐུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། བྱར་ཆུབ་གྱི་སེམས་མེད་ན་ཏྱིང་རེ་འཛིན་ཉིན་མཆོད་དུ་སྒྲིལ་ལེ་བ་ཡོད་གྱུར་འབྱེད་པ་དང་བྱུང་མེད། ལྷའི་ཀླུ་འབྱོར་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་གྱུར་། ཉ་མས་ལྷ་ཁང་མཐོང་བ་དང་བྱུང་མེད། ཆུང་ལ་དབང་ཐོབ་གྱུར་མགར་བའི་སྐད་པ་དང་བྱུང་མེད་གསུང་སྟེ། དཔེ་ཆོས་ལས། ཆུ་ཤིང་གཤོག་ཆག་ལྷ་ཁང་བལྟ། །སྐད་པ་འབྱུང་པ་འབྱེད་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཡང་འདི་སྐུ་དུ་ད་ལྷ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཆར་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་དངོས་མིན་གྱུར་། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བཏོན་ཅིང་དོན་ལ་མོས་པ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་ཆ་མཐུན་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། བྱར་སེམས་བསྐྱོམས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་དངོས་ལ་སྐྱུར་དུ་ཞུགས་སྤོན་པས་ཆོག་པ་བཞག་ནས། ཆ་མཐུན་ལ་དེ་ཅམ་པའི་དགའ་ཆོར་དང་གི་སྐར་འབམས་པས་ཅི་བྱེད་དེ་བྱེད་པའི་དོན་མེད་ལ། ཡང་འདི་སྐུ་དུ་བྱར་ཆུབ་གྱི་སེམས་མཆོད་ཉིད་ཆར་བ་སྐྱེད་ཀའ་བར་སྐར་བས། དེ་ལས་མི་རྟོག་པའམ། ལྷ་བསྐྱོམ་སྐྱགས་བསྐྱུས་སོགས་བྱས་ན་དགའ་བ་ཡིན་མོད་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་སྐྱོམ་པ་ཡང་མཆོད་ཉིད་

ཚང་བ་མི་སྐྱེ་ན་ནི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བར་འདྲ་བ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་འབད་བ་
 ཆེས་ལེགས་ལ། མི་རྟོག་པ་སོགས་ཚད་པ་སྐྱེ་ན་ནི། དེ་ལ་འབད་པའི་ཆ་ཙམ་ཞིག་བྱང་
 སེམས་ལ་འབད་ན་རེས་པར་སྐྱེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོན་
 འགྲོར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
 ཞི་གནས་དང་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་ཡར་སྒྲ། ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ཡར་ཡིན་ནོ། །འདི་གཅིག་སྐྱེས་བྱུང་ན་སྤར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་
 སྟོན་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་བསྐྱེད་པར་འབྱུངས་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཡོད་པས་ལོ་ལྷ་བ་
 ཙམ་འབྱུངས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བོགས་ཆེ་བ་འོངས་པས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཆ་མཐུན་
 དུ་འགྱུར། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་ཐེར་བ་དེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡིན་ན་རོ་
 (༤༥)མཚར་ཆེ་བ་ཡིན་མོད། ཐུགས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་རང་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ཡར་དེ་ག་ཡིན། དེ་ཙམ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དགའ་ཚོར་ཡེ་མེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཚོག་ཟ་མ་རྟོག་ལས། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རི་
 དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སང་གོ་ནི་མེ་འབར་བ་མ་གཏོགས་པར་ཅིས་ཀྱང་མི་འཛིགས་སོ། །
 འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་སར་ལྷུང་བ་མ་གཏོགས་པར་ཅིས་ཀྱང་མི་འཛིགས་སོགས་ཀྱང་། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 ཆོས་ལུ་བ་བྱུང་བ་ན། བྱིད་འདོད་པའི་ཆོས་མང་པོ་ངས་མི་ཤེས། རེད་གཙོང་ཙན་ཁ་
 ཡར་ཞིག་གཙོང་འདུས་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་གསུང་ནས། སྐབས་འགྲོ་ནི་ཆེ་མཛད་
 ཀྱིན་བཞུགས། དགོན་པ་པའི་ཞལ་ནས། འཆི་ཁ་པའི་མན་ངག་ཐེར་ཏེ། སྐབས་འགྲོ་
 འདི་ཁོ་ན་རང་སྟོང་ཉེ་བར་སྤར་གསུང་། སྐྱེས་པ་པའི་ཞལ་ནས། བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་
 རིམ་སྒྲག་སྒྲིག་སྐྱེ་ཡིན་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་སྐབས་འགྲོ་ཁོ་ན་རང་བྱས་གསུང་། པོ་རྟོ་
 བ་ལ། རོ་བཙུན་ཡོན་རིན་ཐེར་བ་ཞིག་གིས། ང་གཞོན་རིང་ལ་བུ་ཐོ་ལེ་འཕན་སྐྱེང་།

བས་དུས་འདས། ད་ཀླས་པས་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིན་པའི་ཆོས་ལུ་ཐག་ཉེ་བ་ཞིག་ལྟ་
 ཟེར་བ་ལ། ཁྱོད་ལ་ཆོས་སའོན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་སྒྲེལ་ས། ར་
 ལ་ཀན་ཆོས་དང་གཞོན་ཆོས་གཉིས་མེད་གསུང་། སྤེའུ་བྱར་པའི་ཞལ་ནས། ར་ལ་ལྟ་
 བའི་ཉམས་དྲོད་ཅམ་མེད་སྟོམ་པ་སྒྱུབས་འགྲོ་བྱར་མོང་བ་འདི་གཅིག་ལྟ་སྒྲུངས། བྱི་སྒྲོ་
 མོང་རེ་འབྱུངས། ཉིན་མཚན་དོ་མི་ཤེས་པའི་དག་སྒྲོར་བྱས། ཆོ་བྱི་མ་ལ་དེའི་རྒྱ་མཐུན་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོད་ཀྱིན་སྒྲོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེས་མ་འཆོ་བ་མེད་པ་ལ། སྟོམ་པ་གང་
 བས་མཐོ་མཐོ་དེ་ཁས་སྒྲུངས་ཟིན་གསུངས། འགྲོ་བའི་སའོན་པོའི་ཞལ་ནས། ར་སང་
 གནངས་ཅ་ན་འཆི་བའི་དུས་སུ། ཞེ་ཤ་སྟོག་པ་གཞན་རྣམས་བག་དྲག་པ་ལ། སྟགས་
 ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་མཐུ་དང་གྲོང་ཆོག་སོགས་གང་མིན་ཆད་འདིས་མ་བསྐྱུས་ན་
 རུང་སྟམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་ཐོགས་བྱུང་ཅ་ན་འོ་ཅག་རན་པར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ར་ནི་
 བྱིས་འབྱུང་(༤༥བ)འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ར་ནི་སྟགས་བྱི་ནང་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟོ་ནས་མ་
 བྱུང་ཅམ་དུ་ཡོད་དེ། སྟགས་འཆུན་པ་ལས་དཀའ་བ་མེད་གསུང་། ད་དེ་རྣམས་བཤད་
 པའི་དོན་གོ་དེ་ཅི་ཡིན་ན་བཤེས་གཉན་དེ་རྣམས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲིལ་
 ལེ་ཞུགས་བཞུགས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུང་སྟེ། ཁོང་རྣམ་པ་སྒྲོབ་མ་བྲིད་པ་ལ་མཁས་པས་
 འདི་ན་ཡར་ཤོག་སྟགས་ཟབ་མོ་ཡོད་དོ་མི་གསུང་བར་འོག་མ་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་
 ཅིང་འབྲིད་པས་རང་གཞན་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པ་རེ་ཡོང་བར་གདའ་བ། མི་ཤེས་པ་ཞིག་
 གིས་སྟགས་སམ་གང་མཐོ་མཐོ་རེ་བསྟན་པས་ཕ་སྟག་ལ་འགྲན་པ་བཞིན། གཉིས་
 མེད་མེད་གོ་རེ་ཡོང་བ་གདའ་བ། མཐོ་སྟགས་མི་བྱེད་པར་འོག་མ་རྣམས་ལེགས་པར་
 སྒྲུངས་ཤིང་། བྱར་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཅི་སྒྲེ་ཞིག་ལ་འབད་འཆལ་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ནི། དངོས་གཞི་རྗེས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན།
 བྱམས་པ་སྟོར་རྗེ་བྱར་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཙོ་བོ་མཆོག་རབ་

- 436 -

ལག་ །བྱར་སེམས་ནི་ཆ་གས་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །རྗེ་རིན་པོ་
ཆའི་ཞལ་ལས། སྤྱང་པོ་བཞེད་པར་རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱར་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །བྱར་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱས་པའི་བྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་མཐའ་
ཡས་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། མདོར་བསྟན་དུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པས། མདོར་བསྟན་དེ་དེའི་
སྒྲོམ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱར་སེམས་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྟ་བུ་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པ་ནི། རྗེས་ཀྱང་
འདི་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པ་ཆོག་ས་བསགས་སྒྲིབ་པ་སྦྱངས་ལམ་སྒྲོམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ལག་རྗེས་རང་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྤྱིང་རྗེ་དང་ནི་བཟོད་དང་སེམས་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་སྒྲིབ་སེམས་
ཅན་ཡོངས་སྒྲིབ་བྱེད། །དང་པོ་རྩ་བ་ཐ་མ་འབྲས་མཆོག་ལྟར། །འདི་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་སྒྲོན་
ཤིང་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་སྤྱིང་རྗེ་ནི་རྩ་བ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་སྤྱིང་
པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སེམས་པ་ཡལ་ག་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་
པའི་སྒྲིབ་ལེན་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལོ་མ་དང་། སྒྲིབ་ལེན་པ་མེ་ཏྲག་དང་། སེམས་ཅན་སྒྲིབ་
པར་བྱེད་པ་འབྲས་བྱ་དང་། དེ་ལྟ་(༤༧བ)བུའི་སྤྱང་པོ་དེ་འཆུ་བར་བྱེད་པའི་ཆུ་ལྟ་བུ་
བྱམས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། ལར་ཆོས་ལ་དགོས་པ་
དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དགོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དགོས་
པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན། སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་
ན་སྒྲིབ་སང་འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ། ལྟ་སྤྱོད་དཔལ་གྱི་རི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྲུའི་བྱར་
ཆུབ་མཐའ་དུ་སྒྲིབ་པའི་མཐའ་། མཐའ་པ་ན་དཔོན་གྲུབ་གཞན་ནི་སྤྱིང་པར་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲིབ་པ་ཞིག་འདོད་

ཟེར་ལོ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་ཞུ་སྟེམས་ཀྱི་ཆུ་གསོལ་དུ་བྱོན་པ་ལ་རྩ་བ་ཆེན་པ་ལྟ་
 ལུ་གསུང་། དཀོན་མཆོག་ཟེར་ཏོག་ལས་ཀྱང་། ཐོག་མར་དགེ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་མི་གཏོང་བའོ། །བར་དུ་དགེ་བ་ནི་ཐོག་པ་དམན་པ་མི་འདོད་པའོ། །ཐ་མར་
 དགེ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཐོག་མར་དགེ་
 བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམ་པས་བྱམས་པ་ཆེ་བའོ། །བར་དུ་དགེ་བ་
 ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་སྟམ་པས་སྟོང་རྗེ་ཆེ་བའོ། །ཐ་མར་དགེ་བ་
 ནི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྟོམས་སྟམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་རེས་པར་སེམས་པའོ། །ཞེས་དང་།
 སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། གང་ཕྱིར་བཅུ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་སྤུང་ཆོགས་འདིའི། །
 ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འབྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ཡོངས་སྟོང་གནས་ལ་སྤོན་པ་ལྟ་བུར་
 འདོད་ཀྱང་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་བསྟོད་པར་བགྱི། ཞེས་སྟོང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་ལམ་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་སྟོད་རུང་དམ་པར་འགྱུར་བ་ནི། སྟོད་
 རུང་བྱང་དང་སྟོན་བྱེད་དང་། ཞེས་པ་བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱད་སྟོན་བྱེད་གྱི་
 མཆོག་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། དཀོན་མཆོག་ཟེར་
 མ་ཏོག་ཏུ་ཡང་། བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གང་དག་མཆོམས་ལ་གནས་པར་
 གྱུར་པ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་
 སྟོམས་པ། སྟོན་པ་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུར་བལྟ་བ། ཡོད་ཡོངས་སུ་སྟོབ། །ཐམས་
 གསུམ་(40ན)ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲག་པ། སྐད་ཅིག་ཅུམ་ཡང་སྟོན་པ་མངོན་པར་འགྱུབ་
 པར་མི་དགའ་བ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྟོད་དུ་མ་གྱུར་པའོ། །བཅུན་
 པ་རབ་འབྱོར་གང་དག་སྤྱི་མའི་མཐའི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་གོ་ཆ་བགོས་པ། སྟོན་པ་ཐམས་

5ད་གྱིས་སྤྲི་འཛིགས་སྤྲི་དང་རས་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་པ། རྒྱ་མ་གསུམ་དང་
 བུལ་པ། འཁོར་བ་ལ་སྒྲིང་མོས་ཆེལ་དང་གཞལ་མེད་ཁར་དུ་འདུ་ཤེས་པ། སྤྲིང་པ་
 འདོད་ཅིང་སྤྲིང་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་དེ་དག་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་
 སྒྲིང་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདི་རྣམས་བྱང་སེམས་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་
 སྒྲིན་དུ་མི་བརྟ་བའི་དོན་མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་འབུམ་འགྱུར་
 དུ་འཁོར་བར་སྒྲི་བ་བསྒྲིང་དགོས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ལེའུར་གསུངས་ཤིང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོར་ཡང་། གཟུགས་དང་ལོངས་སྒྲིང་ལ་ནི་སྤྲིང་བསྒྲིང་ནས། །
 འདོད་པ་དག་ལ་བརྟེན་པས་མི་རུས་ཏེ། །སྤྲིང་པ་དག་ནི་ཉེས་པར་མི་ཤེས་པས། །
 ལུས་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདི་ནི་ཤེས་མི་རུས། །གང་དག་ཁམས་གསུམ་ཀུན་ལ་ཡིད་སྒྲག་ཅིང་། །
 འདོད་པའི་ལོངས་སྒྲིང་ལ་ཡང་འདོད་མི་བསྒྲིང། །རྒྱལ་པོའི་སྤྲིང་དང་ལོངས་སྒྲིང་ཡོང་
 མི་འདོད། །དེ་དག་ལུས་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདི་འདྲ་ཤེས། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་ཕྱིས།
 སྒྲི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་གང་། །འགའ་ཞིག་ཕྱ་རན་འདའ་འགྱུར་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་
 ལེགས་སྒྲིམ་ལ་བརྟེན་ནས། །ལ་ལ་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འདོད། ཅིས་དང་། བཞི་
 བརྒྱ་པ། གང་ལ་འདིར་སྒྲི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །རར་བྱིས་ལ་
 བཞིན་སྤྲིང་པ་ནི། །འདི་ནས་འགྱུར་བའང་བྱ་བ་དག་ལ། །ཞེས་དང་། སྒྲིང་བསྒྲིམ་སྒྱ།
 སྒྲགས་བྲལ་མེད་གྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་དྲག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་པོས་འཁོར་བ་ཐོག་ས་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་དུན་
 བར་བྱས་ལ་ཕྱ་རན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་འདོད་པས་འདུ་འཛི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 སྒྲར་བར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་རྒྱལ་སྤྲིང་གྱི་དབང་ལྷུག་ལ་ཡང་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་འདུ་ཤེས་
 བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་(40བ)ལས་ཀྱང་། །དགོ་སྒྲོང་
 དག་རང་གི་རྒྱུད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་པ་དང་། རང་གི་འབྱོར་པ་དང་། གཞན་གྱི་

འབྱོར་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་གི་རྒྱུད་པ་
 དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡིན་ལ། རང་གི་འབྱོར་པ་
 དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ལེགས་པར་སེམས་སུ་གཞུག་
 པའི་ཕྱིར་དུར་ཁྱོད་དུ་རྒྱུར་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་
 གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། བཞིན་བཟང་ཚུར་ཤོག་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་བའི་མཚན་མས་སེམས་གདུང་བར་བྱས་ཤིང་། དང་བར་འགྱུར་
 བའི་མཚན་མས་སེམས་མངོན་པར་བརྟན་པར་བྱས་ཟིན་པས་འཛིག་རྟེན་ལ་བརྟན་
 སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལན་མང་དུ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། ཞི་
 གནས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མཐོང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་དམིགས་པ་གང་དང་གང་ལ་རབ་ཏུ་
 སྒྲིབ་བར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་གནས་པ་དང་། བར་
 དུ་ཡང་དག་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་།
 སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཞི་གནས་སྤྱོད་མཐོང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
 འདི་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཁས་པ་དག་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་དབྱེད་མངས་པས་ན། མི་རྟོག་པའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་སྒྲིབ་པའི་གཞུག་ཁྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། རྟག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ་སྤྱོད་པའི་ལོག་རྟག་ལེགས་
 པར་འེགས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱོད་
 པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སེམས་དེ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐུན་པའི་ཚོས་
 རྣམས་ལ་སེམས་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམས་
 ལ་སེམས་མངོན་པར་གདུང་བར་བྱེད་པ་ན། ཟག་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་དང་མཐུན་
 པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་སེམས་མི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིང་། མི་མཐུན་པར་བྱེད།

སྒྲིབ་སྒྲོགས་པར་བྱེད། རྣམ་པར་འབྲལ་བར་(༥༡)ན་བྱེད་དོ། །ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་
བ་དང་མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས། བག་པོའི་སྒྲོགས་ཐམས་
ཅད་ལ་མི་སྒྲོགས་པ་དང་། དགའ་བོའི་སྒྲོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་སྒྲོགས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་
ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་སེམས་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་དང་
མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གདུང་བ་དང་སྒྲོ་བ་དང་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་
ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་གར་ཞེན། སྒྲུས་པ་བཞི་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། བདག་གི་རྒྱད་པ་དང་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་ཉི་བར་གྱུར་ཅིང་། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
པ་ན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་
གནས་ཡིན་པ་དང་བདག་གི་འབྱོར་པ་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་མངོན་པར་འདས་པ་
དང་ཟད་པ་དང་འགགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་གནས་ཡིན་པའོ། །ཞེས་རྒྱས་
པར་གསུངས་སོ། །

སྒྲོ་བ་སྒྲིབ་ལས། རི་ལྟ་རི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན་ན་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །དེ་ལྟ་
དེ་ལྟར་གཏི་མུག་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུག་པོར་འགྱུར། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན་ན་སྐྱུག་
བསྐྱལ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་མུག་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པོར་འགྱུར། །རི་ལྟ་
རི་ལྟར་སྐྱུག་པ་སྒྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་བ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མེ་ཕྱེ་ཤིན་
ཏུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་མི་སྐྱུག་སྒྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་གྱུར་པ། །དེ་ལྟ་དེ་
ལྟར་འདོད་ཆགས་མེ་ཕྱེ་ཤིན་ཏུ་ཅི་གཞིལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ཆགས་
གྱི་གཉེན་པོ་མི་སྐྱུག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། མི་གཙང་
བའི་མི་སྐྱུག་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་བཟུང་སྟེ། འཁོར་བའི་ཆོས་གར་ལ་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་

འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ་ཡང་གྲངས་མང་ངོ་། །སྐབས་འདིར་ནི་
 འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་སྟེ། སྟོ་ཤས་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཛིགས་
 པའི་མི་སྡུག་པ། ཞེས་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ཡིད་དུ་མི་འོར་བ་མི་སྡུག་པ་ནམས་སྟོམ་
 པ་ཡིན་(41)བཅོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་གྲང་། རང་གིས་འཁོར་བ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་
 དུ་མཐོང་ནས། སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་སྟོམ་ཟེར་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དགྲ་བྱེད་
 པ་རང་ཡིན་གསུང་། འོ་ན་སྤངས་ཀྱི་མདོ་སྒྲིལ་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་ན། ཉན་རང་ནམས་ནི་
 ནམ་ཡང་འཁོར་བར་སྟེ་བ་དང་། གནས་པར་མི་འདོད་དེ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱག་པ་ཡིན་
 བོ། །བྱང་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། ལས་ཀྱིས་དབང་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་སྐྱག་པར་
 རིགས་གྲང་སྟོན་ལམ་དང་སྟིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཏྲག་ཏུ་འཁོར་བར་གནས་པ་ལ་དགའ་
 ཞིང་སྟོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྟོད་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 པའོ། །ད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་མ་བྱུང་པ་འདི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མ་བྱུང་པས་ལན་འདུག་གྲང་། དེ་ཅིས་ལན་མ་ཤེས་
 པར་སྤང་བས། གྱི་མ་ཐང་འདོད་ནམས་ཀྱིས་གངས་མ་དག་གི་མཐེལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྟོམ་པ་ལ་བྱས་ཏེ། ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 སྟོམ་པ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་སྟེ་དགའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལུང་མང་པོ་ལ་ཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ནམས་དྲངས་ཤིང་གསལ་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །ཕལ་ཆེན་ལས་གྲང་། རིགས་ཀྱི་བྲུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
 ལེགས་པར་ཐོབ་པོ། ཁྱོད་ཀྱིས་མིའི་ལུས་ལེགས་པར་ཐོབ་པོ། །འཆོ་བའི་འཛིག་རྟེན་
 དུ་ལེགས་པར་འཆོས་སོ། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དགུས་པར་བྱས་པའོ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཇམ་དཔལ་ལེགས་པར་མཐོང་ངོ་། ཁྱོད་ཀྱི་བསམས་
 པའི་རྒྱད་སྟོད་བཟང་པོར་གྱུར་ཏོ། ཁྱོད་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མདོན་པར་བརྒྱན་ཏོ། ཁྱོད་
 ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟན་ཏོ། ཁྱོད་ཀྱིས་མོས་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་དང་
 དགེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལེགས་པར་གིན་ཏུ་སྦྱངས་སོ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་

གྱིས་ལེགས་པར་དགོངས་སོ། །རིགས་གྱི་བྱ་བྱོད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་
ལེགས་པར་བཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་ཚུགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། གཞི་དང་རྩ་བ་
གནས་དང་རྟེན། ཞེས་པ་པལ་ཆེན་ལས། རིགས་གྱི་བྱ་བྱོད་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྡོ་རྗེ་ནི་
གཞན་དུ་ན་རྡོ་རྗེ་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་གཞི་མ་གཏོགས་པར་སའི་སྒྲོགས་གང་གིས་གྱུར་
བཟུང་བར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་(༥༡ན)དཔལ་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་
ལམ་གྱི་ཚཱགས་རྡོ་རྗེ་ནི་གཞན་དུ་ན་ལྷག་པའི་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་རྡོ་རྗེ་བརྟན་པའི་ས་གཞི་མ་གཏོགས་པར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་གྱིས་བཟུང་བར་མི་རྣམས་སོ། །རིགས་གྱི་བྱ་བྱོད་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྡོ་རྗེའི་གཞི་ལ་
བརྟན་པའི་ས་ཆེན་པོ་ནི་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དཔལ་འབྱུང་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་སྤྱི་བའི་གཞི་ལ་བརྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་འབྱུང་པར་མི་རྣམས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཛིག་པར་མི་འགྱུར།
དཔལ་འབྱུང་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །རིགས་གྱི་བྱ་བྱོད་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་རྡོ་
རྗེའི་གཞི་སྤྱི་བའི་གསེབ་མེད་པས་རྒྱ་སྤྱི་བའི་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབྱུང་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་གསེབ་མེད་པས་ཡོངས་
སྤྱི་བའི་གཞི་ཅན་ལ་གནས་པ་ཡང་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཟད་པར་མི་
འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པ་ནི། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་
ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཚཱགས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རྩ་བ་སྟེ།
གང་ལ་བསམ་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་ལ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིང་བ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཚཱགས་པ་ལ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་མི་

བཞུགས་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་དཀྱིལ་དང་ཅིག་པ་དང་གིང་རྣམས་ལས་ཆོས་འབྱུང་ངོ། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་དག་པ་ནི་རང་གི་ཡིད་གྱིས་དཔྱོད་པ་ཉིད་ལས་གདམས་
 རག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་དེ་བས་ན་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་སྟན་སུམ་ཆོག་པ་ར་བཞི་ལོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་
 སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱིན་ཆགས་ན་ཆར་བབ་གྱི་སྤྱིན་པ་ཆགས་ན་ཆར་མི་འབབ་བོ། །བཙུང་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་མཆིས་ན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་གི། །
 བསམ་པ་མ་མཆིས་ན་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་སྒྲུང་མདོན་བྱང་ལས། གསང་
 བ་པའི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།
 (༥༡བ)བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་གྱི་མཐར་ཐྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་
 རྩ་བ་ནི་སྤྱིང་རྗེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་གོམས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་།
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གྱི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དེ་སྟོབ་པ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན།
 ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དེས་ན་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་མི་
 ཆོག་གི། །གང་ཟག་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་ཚུད་པ་ཞིག་གལ་ཆེའོ། །ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པ་
 ཡང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རག་ལས་པས་ན། སེམས་དེ་གོ་བ་ཙམ་ལས་མེད་
 ན་ཐེག་ཆེན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ། སེམས་དེ་མཆོན་ཉིད་ཆར་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། ཐེག་
 ཆེན་པ་ཡང་རྣམ་དག་ཞིག་འོར་བས། འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ་གསུང་།

དགུ་པ་ས་ལམ་ལྷུང་དུ་བསྐྱོད་པ་ནི། རོན་གཉིས་ལྷུང་དུ་འགྲུབ་པ་ཡི། ལྷུང་ལམ་
 གནད་གྱི་མན་རག་འདི། །འདི་ནི་སྤྱིང་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་ལུང་བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པར་ཡང་། བཙུང་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
 ན། ཡིད་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་

འཛེབས་པར་འགྱུར་རོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་རབ་དུ་འཛེབས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མི་གཉིད་ལོག་པའི་མིག་དེ་ཉིག་གེ་འདུག་གྱུར། གཟུགས་མཐོང་
རྒྱ་མི་ཡོང་། གཉིད་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ས་ལེ་སིང་རེ་ཡོད་པའི་མིག་གིས་ཆེད་གཉིད་
ཙམ་མ་བྱས་གྱུར་གཟུགས་མཐོང་ནས་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་
མ་ཟིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱར་མི་སྤྱར་རམ། འཛེབས་མི་འཛེབས་དེ་ཙམ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

སྟོང་པོ་བཀོད་པར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་ཨ་ཀ་རུ་ནག་པོ་གྲུང་བའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེས་
བདུགས་མ་ཐག་དུ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་བཞིའི་དབུང་གི་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་གྱུར་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁའ་
པ་ཉིད་དུ་(༥༣)སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཨ་ཀ་རུས་བདུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གྱུར་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་འདས་ཏེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་སྟོང་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་ཀྱན་ནས་འདུ་བའི་
མེ་ཏོག་གིས་ཉི་མ་གཅིག་དུ་བགོས་པའི་གོས་སམ། ཉིལ་མར་ལས་དྲི་ཞིམ་པོའི་རད་
འབྱུང་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ཡང་མེ་ཏོག་ཙམ་པ་ཀ་དང་། མེ་ཏོག་སུ་མ་ནས་ཉི་མ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་
དུ་བགོས་པའི་གོས་སམ། ཉིལ་མར་ལས་གྱུར་མི་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
མཁའ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོ་གཅིག་དུ་ཡོངས་སུ་བགོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོའི་རད་ཐོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་
དུང་དུ་ལྷར་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུ་བསྐྱོམས་པའི། ཉན་ཐོས་དང་

རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 དང་ཚོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲི་ཞེས་པོ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་ཀུན་
 ལ་བྱགས་བསམ་པེ་བོང་དང་། རི་རྒྱད་གསུངས་པར་གདའ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚེ་
 གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་པས་ཡོན་ཏན་ཡོང་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་པེ་འཛིན་བསྐྱེལ་བ་
 བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུ་བསྐྱེམས་པའི་སེམས་ལས་ཀྱང་ཡོང་ས་མེད་གསུང་བར་གདའ་ན། རོ་
 པོ་རྩེ་ལྷ་གཅིག་སྐྱེས་ལུངས་པ་དེ། རོ་རྩེ་གདན་ལ་བསྐྱོར་བ་མཛད་པ་ན། ལྷེར་སོ་
 གཅིག་བཞེངས་ནས་ལྷེར་སོ་གཅིག་ལ། ལྷུང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་
 འདོད་པས་ཚོས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྷུང་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ལ་སྟོབས་ཤིག་གསུངས། ཡང་ལན་ཅིག་རོ་རྩེ་གདན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནས་
 མཐའ་ལ། ལྷ་སོ་གཉིས་འདུག་པ་ལ། གཅིག་གིས་ལྷུང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་
 འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བེད་པ་ལ། དེ་ལྷུང་འདོད་པས་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་གསུང་། ཡང་སྒྲོལ་མའི་ལྷ་ཁང་གི་ཅི་ན་ལུང་
 མེད་ཀྱན་གཞོན་གཉིས་འདུག་པ་ལ། གཞོན་པས་(༥༩བ)ལྷས་པས། ཀྱན་པ་ན་པེ།
 ལྷུང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ་གསུང་། གོང་གི་ལུང་མེད་དེ་དག་སྒྲོལ་མ་དང་ཁོ་གཉིས་ཅན་ཡོན་གསུང་།
 ཡང་རོ་རྩེ་གདན་གྱི་གརྩོལ་ལ་བསྐྱོར་བ་མཛད་ཅི་ན། བྱ་འདབ་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཞིག་
 གིས་ལྷུང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོངས་
 ཤིག་གསུང་། ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱི་རྩོང་ཁང་ལུང་བ་སོའི་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཞིག་གིས་
 ཀྱང་དེ་རྒྱད་གསུང་། རྩོན་ནས་བྱོན་པའི་རྩལ་འབྱོར་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་དང་རྩལ་
 པ་ཞིག་ལ་དང་པོ་རོ་བའི་གྲོགས་པོ། སྤྱིས་སྟོབ་མ་ཡོན་པའི་པརྟེ་ཏ་གྲགས་པའི་ཆ་
 བྱང་བྱ་བ་ཞིག་གིས། ལྷུང་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཚོས་གང་ལ་བསྐྱབ་ཅིས་ལྷས་

པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོངས་གསུང་། ཁོང་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་མའི་པ་
ལ་བ་ནས། སྒྲོལ་མས་དེ་སྒྲུང་གསུངས་པས་ཀྱང་ཡིད་མ་ཆེས། བྱུག་ན་དོ་རྗེས་དེ་སྒྲུང་
གསུངས་པས་ཀྱང་ཡིད་མ་ཆེས། དེ་ནས་སྤྱོད་པ་བཙུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་
གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་དུ་མའོན་པར་རྗེ་གསལ་པར་འཆར་སྒྱུ་བར་འདོད་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གསུངས་པས་གདོད་ཡིད་ཆེས། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་
ཆོག་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་།

བཙུ་པ་རྒྱུ་ལག་སོགས་ཀྱིས་དཔེས་མཆོན་པའི་བྱང་ཆོས་ནི། རྒྱུ་པ་དོ་རྗེ་སྒྱུ་
མཆོད་དང་། ཞེས་པ། བྱམས་པ་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་འདོད་
པའི་གནས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པས་རྒྱུ་པ་
དང་འབྲ། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པས་ལག་པ་དང་འབྲ་སྟེ། ལལ་
ཆེན་ལས། བ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པས་ལག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་འགོད་པས་རྒྱུ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུང་། མི་མཐུན་པའི་
སྤྱོད་པ་སྒྲུང་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ལ་འཛོམས་གིང་ཆུང་ལ་མི་འཛོམས་པས་དོ་རྗེ་དང་
འབྲ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དོ་རྗེའི་ཁམས་ནི་རི་ཅོམ་ཞིག་ཏུ་ཆུང་ཡང་
དོ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་རི་ཅོམ་དུ་ཆུང་
བ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་(༥༧ན)མཐུན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དོ་རྗེའི་ཁམས་
ནི་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་ན། སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལག་ནས་སྒྱུད་པའི་མདེུ་ཆུང་མདའ་བྱང་གིས་ནི་གོ་ཆ་རི་
ཅོམ་སྒྲ་བ་ཡང་བརྟོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེར་བཙོན་འགྲུས་བརྟན་
པོ་དང་ལྡན་པའི་ལག་ནས་སྒྱུད་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
མདེུ་ཆུང་མདའ་བྱང་གིས་ཀྱང་ལྟ་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་བའི་གོ་ཆ་ཐམས་ཅད་མི་

བཏོལ་བ་མེད་དོ་གསུང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་འདུ་ཞིང་འདིས་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དང་འདྲ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཆར་མཛོན་པར་འབབས་པས་གནོད་སྦྱིན་གྱི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ལམ་མཛོན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས་
 གཙུག་ལག་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདོང་གི་གཟུགས་བརྟན་སྟོན་པས་མེ་ལོང་
 གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་རྒྱུན་དུ་འབབ་པས་
 རྒྱ་ཁྱུང་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་འཛིན་པས་སྟོན་གྱི་སྟོང་
 ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་
 པས་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པས་སྟོང་ལྟ་བུའོ། །
 རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་སུས་གྱུར་མི་བྱུང་བ་དང་། ཀྱུན་ནས་འདུ་བའི་
 རྒྱུན་པགས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོའི་རད་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མེ་ཏོག་པར་གྱི་
 ཀ་དང་། མེ་ཏོག་རྩ་ཏི་དང་། མེ་ཏོག་སུ་མ་ནའི་སོགས་པ་མེ་ཏོག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤིང་གི་མེ་ཏོག་དང་། ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་རྒྱུན་པགས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོའི་རད་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་དམའ་བ་དང་
 ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མེ་ཏོག་པར་གྱི་ཀ་དང་། མེ་
 ཏོག་རྩ་ཏི་དང་། མེ་ཏོག་སུ་མ་ནའི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་(༥༧བ)འི་འཛིན་དང་ཤེས་
 རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཟག་པ་མེད་པ་
 དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཙུ་གཅིག་པ་ལྷོན་གྱི་སོགས་ཀྱིས་དཔེས་མཚོན་པའི་བྱང་ཆོས་ནི། ལྷོན་གྱི་ར་
 རོར་བྱ་གསེར་འབྱུང་ཙུ། །འབྲས་བུ་ཟད་མེད་འབྱིན་པས་ལྷོན་གྱི་དང་། །དགོས་

འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ལོར་བུ་དང་། མི་གཙང་བའི་ལུས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྦྲུང་
བསྦྲུང་བས་གསེར་འགྱུར་གྱི་ཅི་དང་འབྲ། ཞེས་པ་སྟེ་སྤྲུང་བཤད་ཟིན་ཏེ། སྦྱོང་འདུག་
ལས། གསེར་འགྱུར་ཅི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུ། མི་གཙང་ལུས་འདི་བླངས་ནས་རྒྱལ་
བའི་སྦྱ། ཁྲིམ་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་བསྦྲུང་བས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་
རབ་བཏུན་བཟུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་འདོད་དགའི་འབྱུང་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་འབྲས་
ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འདི་ཉིད། ས་དང་།
ཆུ་དང་། མི་དང་། རྒྱུ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་དགའི་འབྱུང་གནས་སུ་
སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་ལས། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་ན་འདུག་པའི་སྤྲུལ་གྱི་ཤིང་ནི་སྦྱེ་བོ་མང་པོའི་ཉི་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་
རོ། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་སོང་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
གཡང་ས་ཉམ་ར་བ་ན་འདུག་པའི་སྤྲུལ་གྱི་ཤིང་ནི་སྦྱེ་བོ་མང་པོའི་ཉི་བར་འཆོ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་འཁོར་བས་འཛིགས་པའི་གཡང་ས་
ཉམ་ར་བར་གནས་པ་རྣམས་ནི་སྦྱེ་བོ་མང་པོའི་ཉི་བར་འཆོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། འཇམ་
དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མཆོག་ཏུ་མཐུ་དང་ལུན་པའི་རྟ་ཅར་ཤེས་ནི་རྟ་ཞོན་པ་ལ་
བསྦྲུང་བར་བྱེད་དེ། བདག་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཐུ་དང་ལུན་པ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
བསྦྲུང་བར་བྱེད་དེ། བདག་འཛིན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། བྱམས་པའི་རྣམ་
པར་ཐར་(༥༥ན)པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱེལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་གི་རིགས་ན་ལི་

ཀེ་རི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་མཚོ་གཞོན་པ་དང་བལ་བ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་རྩ་བ་ཡན་མད་
མེ་ཉོག་གི་བར་དུ་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནས་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་
བར་མི་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་ལས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་དག་
པར་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་ཕྱིན་ཆད་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་
བར་དུ་ནས་ཡང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་མི་འགྱུར་བ་མེད་
དོ་ཞེས་སོ། །

བཙུ་གསུམ་པ་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀྱར་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་
བ་ནི། གང་ཞིག་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཅོམ་ནས། །དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །
བསྟོད་འོས་བཀྱར་བའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་པ་ནི། བུམས་པ་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྐྱེས་ཅོམ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་བཀྱར་
བསྐྱེད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེན་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
སྟོན་པོ་ཇི་ཅོམ་དུ་ན་ཀན་པས་ཀྱང་། རྒྱལ་བྱ་གཞོན་ནུ་ཇི་ཅོམ་དུ་ཆུང་བ་ལའང་ཐུག་བྱ་
དགོས་སོ། །རྒྱལ་པོའི་བྱས་ཀྱང་སྟོན་པོ་ཀན་པ་ལ་རིམ་གྱོར་མི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཇི་ཅོམ་དུ་ཀན་པ་ཇི་ཅོམ་དུ་ཆངས་པའི་སྟོན་པ་
རིང་དུ་སྟོན་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་འདུད་
པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་
གྱོ་མེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མི་དགོས་པར་བྱ་བ་ཞིག་ནའང་རྒྱལ་པོའི་མཆོན་དང་ལྷན་ན་ནི་རིགས་ཀྱིས་
བཙུན་པས། རྒྱལ་པོའི་སྟོན་པོ་དམ་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་མི་མཉམ་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ། ལས་དང་ཉན་ཐོས་པའི་ཉེ་བར་

ལེན་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་
དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བཅུན་ཞིང་ཆེ་བས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་མཆོག་ཏུ་ཐྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཉམ་པོ། །ཞེས་གསུངས། འཛིག་ །བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་འདི་ཙམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོང་བ་འཕགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ཡོད། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་ལ་འདི་ཙམ་པའི་ཡོན་ཏན་
མི་ཡོང་སྟམ་པ་སྤྱིད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་ན་དུད་འགྲེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཀྱང་རུང་།
འདི་ཐམས་ཅད་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁོན་པ་ཞེས་གསུངས་གང་འདྲ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁོན་པ་ག་ན་སྤྱིད།

བཅུ་བཞི་པ་ལས་དང་གང་ཟག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་འཕྲོབ་པ་
ནི། ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གཞོན་པའི། །གཞོན་པ་པོ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ། །གཞན་
ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཡི། །བྱང་ཆོས་གཙོ་བོ་འདི་ཉིད་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་གྱིས་ལམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་པ་པོ་རང་གང་
ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིས་སྦྱིན་པ་དང་། ཆུལ་ཁྲིམས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་རང་དེ་
ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སྤྱོད་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། སྤྱོད་པོ་
བཞོད་པར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་
ལོན་པ་ཡང་། སློན་པོའི་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་ན་རྒན་པོ་ཐམས་ཅད་རིགས་སུ་རིགས་དང་
ལྡན་པར་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསུང་པའི་རིགས་སུ་སྒྲིམ་པ་ལས་དང་པོ་པ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཚངས་པར་སྒྲིད་
སྒྲིད་པའི་ཉན་ཐོས་ན་ཀླན་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་
དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ་ཞེས་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་གྲེང་བར། ཉན་ཐོས་ཐེག་
པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་(༥༦)ལས་དང་། །སྒྲིད་པ་ཡོངས་བསྐྱོ་མ་
བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཙོ་ལྷ་པ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་དཔེས་མཆོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ནི། གཞན་
ཡང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་གསུང་བའི་དུས་སུ། བྱམས་པ་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་འདི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་འདྲ་བར་རྒྱད་སྟེ་རིག་པ་མཆོག་
གི་རྒྱུད་དམ། རིག་པ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་ཅུང་། རས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གསུང་། དེ་ལ་དང་པོ་འཁོར་
ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དབུང་ཆོགས་བཞིའི་སྣ་འདྲེན་པ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣ་འདྲེན། གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཉན་
མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོག་དཀར་བ་བཞིན་
དུ། བྱང་སེམས་འཁོར་བ་ན་གནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒྲོན་གྱིས་
མི་གོས་ཏེ། ཕལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་པས་བསྐྱོ་ལྟ་བུའོ། །
སེམས་དུལ་ཞིང་ཅང་ཤེས་པས་སྤང་པོ་ལྟ་བུའོ་གསུང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོར་
ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། གསང་སྤྲུགས་དང་རིག་སྤྲུགས་འཛིན་པའི་མི།
རྒྱལ་པོས་ཐག་པ་ལྟས་བཅིང་བས་བཅིངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་གང་གི་ཆེ་འགྲོ་བར་འདོད་
པ་དེ་ཡི་ཆེ་གསང་སྤྲུགས་དང་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་གིས་བཅིང་བ་ཐམས་
ཅད་བདུབ་སྟེ་འགྲོའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ཡང་། གང་གི་ཆེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟའི་དགའ་བ་སྤྱིང་ཞིང་དེ་དག་དང་
ལང་ལོང་དུ་གྱུར་པར་གནས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་འདོད་བར་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་

སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། བསམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་ཞེན་བསམས་ཅད་བཅོམ་སྟེ་འགྲོའོ་ཞེས་འབྱུང་རོ། །དེ་ནས་སྤྱང་པོ་
 དེ་དེས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་གཞོད་འཆོལ་ས་ལོག་པ་
 ཡིན་གསུང་། ཏྲ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཞོད་པ་བསམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱང་བག་ཡོད་པ་སྟེ། ཞོད་པ་བསམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཏྲ་ཅང་གེས་ལྟ་བུའོ་
 གསུང་། དེ་ནས་བཅུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་(༥༦བ)མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་
 བྱང་སེམས་ཀྱང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད། དམག་དཔོན་བཞིན་དུ་ཉན་མོངས་པའི་
 དགའ་ལམ་པར་བྱེད། རོར་བུ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་འགྲུབ། བྱིས་བདག་བཞིན་དུ་ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཐོར་གྱིས་གང་། ཡང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་
 འདྲ་སྟེ། དགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཆ་གྲང་ལས་སྐྱོབ་པ་བཞིན་དུ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་
 ཆད་མི་འབྱུང་། རལ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་གདེངས་པ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཅན་དབང་དུ་བྱེད་པ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བསམས་ཅད་དབང་དུ་བྱེད་དེ། འོད་སྤྱང་གི་ལེའུར་ཡང་། འོད་སྤྱང་
 འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བཏང་སྟེ་སྤྱུ་ཡང་སྐར་མའི་གཟུགས་ལ་ནམ་
 ཡང་ཐུག་མི་འཆོལ་ལོ། འོད་སྤྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རའི་བསྐྱབ་པ་ལ་
 ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཏང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་ནམ་ཡང་ཐུག་མི་འཆོལ་
 ལོ། འོད་སྤྱང་ལྷ་བ་ཆོས་པ་ལ་ཐུག་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ལྷ་བ་ཉ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། འོད་སྤྱང་
 དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་རྟུ་དད་པ་དེ་དག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་ཐུག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འགྲོ་བའི་
 མགོན་པོའི་ཞལ་ནས། སྟིགས་པའི་དུས་སུ་སོང་བས་རབ་རྟུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འཆོ་བ་
 ཁོ་ནས་ཐོངས། ཆོགས་བདག་གི་སྐྱབ་བབས་ཞིག་ཁོ་ན་ཞུ་བེར་ཏེ། འཆོ་བས་འོ་བརྒལ་
 པོ་བྱུང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་དང་ཆོགས་བདག་གིས་ཉེ་བ་ཞིག་ཡོང་གིས་

དགོངས་སམ་གསུང་། ལྷན་རིན་པོ་ཆེས་ག་ལ་ཕྱིན་ཡང་ལྷན་དུ་སྒྲིབས་པ་བཞིན།
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཅམ་མ་བྱས་ཀྱང་ལྷན་དུ་འཛིང་བྱ། སལ་རིན་པོ་ཆེའི་
 སྤྱིང་དུ་བསྐྱད་ན་ལུས་སེམས་དགའ་བདེས་བྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་
 སེམས་དགའ་བདེ་བྱས། སལ་ཆེན་ལས། རོན་མ་ཡིན་པ་འཛོམས་པས་རོན་ལྟ་བུའོ། །
 སྤྱིང་དགའ་བར་བྱེད་པས་དབྱིག་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་བྱེད་པས་མཆོད་
 སྒྲིབ་གྱི་ཡོ་བྱད་ལྟ་བུའོ། །གསུང་། ཡང་སལ་ཆ་དེའི་སྤྱིང་དུ་སྒྲུ་འདུག་པ་དེའི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་སྒྲུ་དང་འགྲོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
 ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ། སལ་ཆེན་(47ན)ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་
 དཔེར་ན། ཕྱིའི་གཟུངས་སྒྲགས་དང་། ཕྱི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་བྱས་པ་ནི། རིག་གས་
 མཐོང་རམ་འགྲོགས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ནད་རབ་རྟ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་དགེ་བའི་ཆོགས་དང་ཤེས་རབ་
 དང་། ཐམས་ཀྱི་སྒྲགས་དང་། ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱབས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
 ལྷན་པ་ནི་ཐོས་སམ། མཐོང་རམ། འགྲོགས་སམ། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཆུལ་གྱིས་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་རབ་རྟ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །གསུང་། ཁང་པ་ཉི་བའི་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་དྲི་མས་མི་གོས་པ། བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱང་
 དྲོའི་གཞོན་པ་མེད། མེད་པ་མཆོན་གྱིས་མི་གཞོན་པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ལ་ཡང་སྒྱུར།
 ཆོལ་རིན་པོ་ཆེར་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་བས། དུས་རིང་པོ་ཡང་བྱང་དུར་མངོན་པ་བཞིན་
 དུ་བྱང་སེམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ན་སྒྲོ་བ་མེད་པར་གནས་གསུང་།

བཅུ་དྲུག་པ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་བས་ན་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་དཔག་རྟ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ་འཇུག་པར།
 སངས་རྒྱས་ཞིང་འདིར་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ། །བསྐྱལ་པ་རེ་རེ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་

འབྱུང། །བསྐྱལ་པ་མང་པོར་འཕྲིན་ལས་གཞན་མི་བྱེད་པར། །བྱང་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལོ་
ན་བཤད་ཟིན་པ་དང་བཤད་ཀྱང་མཐའ་ནི་བྲག་པ་མེད། །སངས་རྒྱུས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཀྱི་ནམ་གླིན་ཅུང་པར་ཅན་བསྟན་པ། །བསྐྱལ་པ་མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་བཤད་ན་ཡང་། །ཆ་
གས་ཙམ་ཡང་ཡོངས་སུ་བརྗོད་མི་འབྱུང། །གསུངས་ཟིན་པ་དེ་ས་གཞི་དག་ལས་རྒྱལ་སྤུང་
ཅིག་ནི་སྤངས་པ་དང་འདྲ་དེ་གསུང་རྒྱུ་ནམས་ནི་ས་བྱིང་དང་འདྲ་བ་བཞིན། །གསུང་།

བཅུ་བདུན་པ་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མཚོག་ཏུ་རང་གིས་ལུང་བསྟན་པས་
ཚོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་བསོད་ནམས་
མ་བསགས་པ་ནམས་ལ་མི་ཡོང་སྟེ། ཚོས་ཐོས་པ་ཡང་དཀའ་ན་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོན།
གསུང་། སྤོང་པོ་བཞེད་པར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་ཆེ་མ་
རབས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནས་མི་འབྱུང་གི། རྩོ་རྩོའི་(༥༧བ)འབྱུང་ཁུངས་སམ་གསེར་གྱི་
འབྱུང་ཁུངས་ནས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའང་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་རབས་ཀྱི་
རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ནས་མི་སྟེ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོབ་པའི་
སྟོང་རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་སམ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྷག་
པར་དམིགས་པའི་གསེར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཆེན་པོ་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དགེ་རྩ་རན་
དོན་ཅན་ལ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ལས་
འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་འདི་རྒྱད་དུ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་
ཆེ་ནི་སྟོབ་པོ་མ་རབས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཕྱིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་མ་རབས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྟན་པ་དགེ་
བའི་རྩ་བ་རན་དོན་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་། མིའི་ལག་ཏུ་ཕྱིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སེམས་
ཅན་བསམ་པ་རན་པ་དང་། བསོད་ནམས་རན་དོན་ལ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །

རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྡོ་རྗེའི་ལག་ཆ་ཆེན་པོ་ནི་གཞན་དུ་ན་མཐུ་བོ་ཆེ་ཆེན་
 པོའི་སྟོབས་ལྷན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་བྱུགས་དྲག་པོ་མ་གཏོགས་
 པར་སྟོབས་པོ་ཆེ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བཟུང་བར་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལག་ཆ་ཆེན་པོ་ཡང་གཞན་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟན་པ་
 དགེ་བའི་རྩ་བ་ཚད་མེད་པའི་མཐུ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ལྷན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་སྟོབས་བྱུགས་ཆེན་པོ་རབ་དུ་བྱོབ་པ་མ་གཏོགས་པར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་སྟོབས་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
 འདི་པོད་རང་གིས་བལྟས་ནའང་གེས་པར་སྒྲུང་སྟེ། ད་ལྟ་སྤྱིན་པ་གཏོང་རུས་པ་དང་།
 ཆུལ་བྱིས་པ་བསྐྱེད་རུས་པ་དང་། མི་རྟོག་པ་སྒྲིམ་རུས་པ་དང་། རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱབ་མཆོད་
 ལ་སོགས་པ་ཉིན་མཚན་དུ་བྱེད་རུས་པ་མང་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུང་སྟེ། དུམས་པ་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱིལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སུ་(༥༥)ཡོད། འུ་ཅིས་ནི་འདི་འདྲ་བྱུགས་
 འདི་ན་འདུག་གོ་བྱ་བ་ཁ་སྐད་རང་ཡང་ཆེ་བ་ཞིག་མ་ཆོར་པོ། །འདི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཆོས་རན་པས་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཅུང་མ་ཆུན་པའི་
 གཤིས་སུ་གདའ། དེ་བས་ན་འོ་ཅག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲིམ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་ཏེ། ཐོས་
 བསམ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་རང་ཡང་། ཡ་མཚན་ཆེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་སྦྱིད་པ་དང་། སུ་
 ལའང་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གོ་དགོས་སོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། འོ་ཅག་ད་
 ལྟ་ཁོ་ན་བཞིན་ཡོང་ན་ད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་ག་ན་རྒྱ་སྟེ། ཕྱིའི་ས་བོན་ལས་
 རང་གི་ས་བོན་འཕེལ་ཆེ་བས། ད་ལྟ་དུམས་པ་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་
 ཅོམ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཅོམ་འཛོལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་གསུང་། རོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་མ་ལེ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་
ཆོ་འདིའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱ་སྟོང་
དུ་འཕེལ་འགོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྒྱ་ཚོགས་ཆོང་བས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་
གྱིས་སྟོབ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གིན་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་འགོ་བ་ཡིན་གསུང་། ཡར་བེའུ་
བུམ་ལས། དག་བཤེས་དེ་གསུང་ད་ལྟ་རེད་ཅག །སེམས་ཤིག་གནས་གནས་པ་ཞིག་
འདོད་དེ། །དེ་དང་རེད་ཅག་འཁོར་བར་འབྱམས་ཆོ། །སྤྱིད་ཅིའི་ཏིང་འཛིན་མན་ཆད་
ལན་མང་། །མ་ཐོབ་མ་ཐོང་གང་ཞིག་ཡོད་དེ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཡིས་ཐར་པ་མ་ཐོབ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དེ་སྟོན་ཆད་མ་སྐྱེས། །འབྲིང་སྟོ་རྣལ་མཁའ་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར། །སྐྱེས་ན་
ཐེག་ཆུང་ལམ་སྣ་ཟེན་ཡིན། །ད་ལྟ་བདག་ཅག་འདི་ལྟར་མི་འགྱུར། །དེ་བས་ད་རེས་
སྤར་མ་ཐོང་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ཅི་སྐྱེ་བྱས་ལ། །སྣ་ཚོགས་ཚུལ་ནས་ཚོགས་
རྣམས་བསགས་ཏེ། །སྤྱི་མའི་ཆོན་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྟན། །ཅི་ཡོང་བྱ་བྱིར་སྟོན་ལམ་རྒྱ་
བསགས། །མ་འོངས་དུས་ན་ཉམས་རྟོགས་བཟང་པོའི་སྤར་ཆུང་བཅུག་ནས་ལས་དུ་འགྲོར་དུང་བ་
ཡོང་། །ཆོ་འདི་བྱང་པར་ཅན་ནི་རབ་དགའ། །གསུང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། སྟོན་
པ་གིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བ་བྱ་དགའ་བ་ལ་སྟོ་མ་སྤངས་པས་ཐོས་ན་གདུང་བ་སྟོན་པ་
རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་(༥༥བ)ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཉམས་སུ་བཞེས་མི་རུས་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཚུན་ཆད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། །བྱིས་ནི་
འབད་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་འོང་བས། །གོམས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ།
དངོས་སུ་འཇུག་མི་རུས་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྟོ་སྟོང་བའི་གོམས་པ་ཡང་དོར་ན་
ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་
བསྟོན་པར། །གང་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར་ནའང་འཛིན་རྟེན་འདི་ལ་གཞོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་
དང་། །གང་ཡང་བྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྤྱི་ཉམས་བཞེས་པར་མི་སྟོན་པའི། །སྟོན་

གསེར་མདོག་བྱ་བར་གྱུར་ནས། ཐོག་མར་བྱར་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། རྟོན་པ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་སྟོན་དར་འོག་ཏུ། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་ཐྲག་
འབྲུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ཀྱང་བྱར་ཆུབ་ཏུ་སེམས་པ་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་
མཆོད་དུས་འདི་དག་མཛེས་པ་དང་། འདི་ཙམ་དུ་སྟིང་དུ་སྤྲུག་པ་རོ་མཚར་ཆེ་སྟམ་པ་
ཙམ་ལས་པ་བྱུང་ལོ། །བྱམས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་མི་བཞི་སྟོང་
ལོན་པ་ན་གཟེང་སེམས་བསྐྱེད་གསུང་། འོན་ཀྱང་བྱམས་པས་ནི། དཀའ་སྤྱད་དྲག་པོ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་པའི་བཙོན་འགྲུས་མ་བཅུམས། རས་བཅུམས་པས་སངས་རྒྱས་
པ་ར་སྡེ་བ་ཡིན་གསུང་བ་ལགས་པར་གདའ། དེ་བས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྟེན་པར་
དཀའ། ཐོབ་པར་དཀའ། ཞེས་བྱམས་པ་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། དར་པོ་དག་ནི་དོན་
དམ་གཟིགས་པ་དང་། །གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་སོན། །མི་མཆོག་སངས་
རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་། །བསམ་ཡས་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་མཆོད་པ་བྱེད། །དར་པོར་
ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་རྣམས་མཆོད་ཀྱང་། །བདག་ནི་མཁས་པ་ཆོས་ཀྱན་ཤེས་པའི་
མཆོག །འཛིག་རྟེན་མཆོད་རྟེན་སངས་རྒྱས་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །དེ་སྤྱིད་དུ་ཡང་སེམས་ནི་
བསྐྱེད་མི་བྱེད། །གང་ཆེ་དེ་དག་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་བསགས། །ལུས་དར་ཡིད་ཀྱིས་
བདེན་པ་བསྟོམས་པས་ན། །འདྲེན་པ་མི་རྣམས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །བྱར་ཆུབ་
དོན་དུ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །དེ་དག་གིས་ནི་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་སྟེད། །བསྟེན་
བཀྱར་བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཆོགས་བསགས་ནས། །སེམས་དགེ་བ་དང་འཇམ་ཞིང་
མཉེན་པ་ཡིས། །དེ་ཆེ་བྱར་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །བདག་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་
གང་བསགས་པ། །དེས་ནི་བདག་གྱུར་ཐམས་ཅད་གཟིགས་གྱུར་ཅིག །ནམ་ཡང་
བདག་(༡༧བ)གི་སྟོན་ལས་ཉམས་མ་གྱུར། །དེ་དག་དེ་སྤྱིད་སྟོན་ལས་འཇུག་པར་
འགྱུར། །གསུང་། ལྷ་བ་སྟིང་པའི་ལེའུར་ཡང་། གྲོགས་པོ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་

སྒྲིང་རྩེ་བ་དང་། སྒྲིང་བཙེ་བ་ནི་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ། དགྲ་དཔའ་བོ་ལག་ཏུ་དོ་རྩེ་ཐོགས་
གིང་དྲག་ཏུ་འདེབས་པའི་ནང་ནས་བསྐྱོལ་བ་བཞིན་ལོ་གསུང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་
ནས་ཀྱང་། དེས་པ་རྟེན་པའང་འདི་ཁོ་ན་དགའ་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསགས་སྒྱུར་དང་
སྒྲིང་པོ་བཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་བལྟས་ནས་དེས་པ་
བརྟན་པོ་བཅའ་དགོས་གསུངས་སོ། །

བཙུངས་པ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་གནས་རྟོགས་པ་ནི། དགྲ་བཙེམ་རང་རྒྱལ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །མ་དགོངས་ཉམས་སུ་མ་ལོན་ཕྱིར། །བསོད་ནམས་ཆུང་དུས་བཟུང་
དགའ་ཞིང་། །ཉམས་སུ་སྒྲུང་དགའི་གནས་འདི་ཡིན། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྲུང་ཡང་
བཤད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙེམ་དང་རང་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་
རྟོགས། ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཤལ་མང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཡུངས་འབྱུང་བཞིན་དུ་སྒྲིལ་ག་མཛད། ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་སྤྲུང་བཞིན་མཛད། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་། སྒྲིལ་ཐམས་ཅད་ཐོས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་མཁྱེན། རང་གཞན་གྱི་སྒྲིལ་བ་སྒྲིལ་འབྱུང་ཤལ་དུ་མ་མཛོན་པར་མཁྱེན། འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་ཡུང་སྟོན། ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་སྤངས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་ལུས་ཀྱི་བ་སྒྲུ་ལྟར། མི་
གནས་མཆི་མ་འབྱུག་པ་རྒྱད་ལ་སྒྲིས། སྒྲིང་ཅིག་རེ་རེ་ལའང་འགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། འོན་ཀྱང་ཁོང་རྣམས་པས་ཀྱང་སྒྲིལ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདིའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་འདི་མ་དགོངས། ཐུགས་
སུ་མ་ཆུད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཕལ་ཆེན་ལས། དེགས་
ཀྱི་སྒྲུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲིས་སྒྲུ་ནི།
དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་ཡོན་ཏན་མི་གཤམ་པས་དེའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བར་མི་འགྱུར་

རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་རབ་འཆལ་བའི་རང་ཚུལ་དང་ལྷན་པའི་སྦྱིས་བྱ་གང་ཟག་བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས། དེ་རྗེ་(༦༠༠)འོ་པོ་ཆེའི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་སྐུ་ལས་པས་ཀྱང་། དེའི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཉམས་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུང་། འོ་ན་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་
 དུམས་སྦྱིང་རྗེ་དང་འགྲོ་དོན་དེ་ཙམ་པ་ཡོད་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དུམས་སྦྱིང་རྗེ་
 དང་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་སྟམ་ན། བྱང་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱལ་ལས། སྦྱིང་བའི་
 སྦྱོན་དུ་སྦྱིང་རྗེ་དང་། མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། །
 རིགས་གྱི་དྲགས་སྤྱེས་པར་བཤད། སྦྱོ་བ་ཆེ་དང་ཚོམ་པ་ཆེ། །དོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་
 བ་ཆེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སེམས་དཔའི་ཆེ། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སེམས་འབྱུང་
 བའོ། །ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ཉན་རང་ལ་མེད་པ་སྟེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་།
 དེའི་སྦྱིང་བའི་སྦྱོན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་དང་། །
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ་དང་། རང་གི་བདེ་བ་སྦྱོས་བཏང་
 བས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོར་དགའ་སྤྱད་དྲག་པོས་
 འཁོར་བར་གནས་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱོ་བ་དང་། བཟོད་པ་དང་སྦྱོ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་
 སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་ཁོ་ན་རྒྱལ་བའི་དགེ་བ་སྦྱོད་པའམ། ཚོམ་པ་ཆེ་བ་དང་། བདག་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཆེ་བ་དང་། རྒྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཉིད་དོན་དུ་
 གཉིང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལྷུང་བར་འགྲུབ་པས་འབྱུང་བ་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཉན་རང་
 མན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཕར་སྦྱིན་དྲག་ཉན་རང་ལ་མེད་པའི་བྱང་
 ཆོས་ཆེན་པོ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཉན་རང་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་སྦྱོན་ཉམས་སྤྱོད་ལོན་ཅིང་འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ན་གཞན་རྣམས་ལ་དགའ་བ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་ཏེ།
 རང་ཉིད་ལ་ཡང་འདི་ལས་དགའ་བ་ཅི་ཡོད། སྤྱི་ཁྱེད་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་ཁྱེད་གི་རྒྱལ་

མེད་ལུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཡང་བྱུང་སེམས་ཆེས་སྟེ། ཐར་བ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོང་བར་གདའ་བ། གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་
 ཀྱིས་ནི་ཆོ་གཅིག་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན། འོ་ན་བྱང་(༦༠བ)སེམས་ལ་མགོ་
 དང་ཀླུང་པ་གཏོང་བ་སོགས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་དགོས། ཉན་རང་གིས་མི་དགོས་
 ལྟམ་ན། མགོ་གཏོང་བ་སོགས་བསམ་པ་མ་འབྱོངས་རིང་ལ་ནི་གཏོང་དགོས་པར་མ་
 གསུངས། བསམ་པ་འབྱོངས་ནས་ནི་དེ་ལ་དཀའ་བ་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགྲ་བཙུག་པ་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་
 ལྟ་བུ་གསལ་བས། རི་ལྟར་རྒྱ་ལག་སོགས་བྱིན་ཅིག་ཅིས་སྐྱོ་བསམ་ལས། ཀྱུ་ལ་སྐྱས་
 ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་འབྱུང་དེ་ལྟར་བྱུང་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་རྣམས་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཞི་བར་ཞུགས་
 བས་བདེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་མིན་ན། ལྷན་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྟོས་ཅི་དགོས། །
 གསུང་། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། བཙུ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་འཛིག་ཏེན་གྱི། བདེ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་འགྱུར་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དགྲ་བཙུག་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མི་
 ལྟན་ན། འདི་ལས་ངོ་མཆོར་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གསུང་། དེ་བས་ན་མགོ་མས་ན་གང་
 ཟག་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་བླང་དཀའ་བར་བྱུང་བས་གཞན་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། འདིའི་མཐའ་སྟགས་གོ་ན་ཆོས་ཀྱི་རིགས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཉམས་སུ་
 བླང་བདེ་བ་མེད། བྱང་བཏུབ་ཅིག་ཏུ་གདའོ། །

ཉི་ཤུ་པ་ཉན་མེད་ཅིང་ཁེ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ལྷག་དང་བཙུག་པ་འོར་བ་ནི། ལར་ན་
 འགྲོ་བ་མ་ཀུན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བསམ་པ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལ་དེ་འབྲེལ་ཡོན་ཏན་དང་བསྟགས་པ་ཞིག་གདའ་ན། ལུ་ལ་ཕན་འདོགས་བསམ་
 པ་ལ། འདི་འབྲེལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་དམ་ཅི། ལུ་ཡི་ཕ་བསང་བརྟུངས་པ་དང་། ཆོག་རན་
 སྟུ་བ་དུ་མ་ཡོད། འགྲོ་ལ་སུ་ལྟར་ཕན་བཏགས་ན། འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ག་ལ་སྟོན། འདི་

འདྲའི་གཉེན་བཤེས་གྲོགས་དང་བྱམ། །གཡོག་འཁོར་སོགས་ལ་པན་བཏགས་པའི། །
དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པ་ཡང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་པན་བཏགས་ན། །ངེས་པར་
འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ། །དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་བྱ་དང་བྱ་མོ་གསོས། །གཡོག་འཁོར་
བསྐྱེན་བྱས་བྱས་པའི་དགོས་པ་རང་དེ་ནི་མཐར་གཏུགས་ན་ཆོ་འདིར་ལྷོགས་རིར་གྱི་
དོགས། །འབྱུགས་ཏེ་གྱི་དོགས་དེ་ལྷར་མ་བྱུང་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྐྱམ་པ་འདི་ལ་བྱག་
སྦྱང་ན། །འགྲོ་བ་མ་ཆེན་རྣམས་(༦༡)ན་ལ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱས་ན། །འཆོ་བས་ཐོངས་པ་
ག་ལ་མིད་དེ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས། །བྱིམ་པ་རྣམས་དང་ཆོས་པ་
རྣམས་ལ་འཆོ་བ་འཕྱིད་དཀའ་སྤྲོ་བྱེད་ཆེ་བར་ཡོད་དེ། །བྱིམ་པས་སོ་ནམ་ཆོང་དུད་འགྲོ་
འཆོ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཀུན་སོགས་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་། །ཆོ་འདི་ཟུར་བཞི་ལོགས་
བརྒྱད་མིད་པ་ཅམ་ཡིན། །ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་པ་དེ་གང་ན་འདུག་ཀྱང་མཆོད་པའི་གནས་
བཀྱར་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། །རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱུན་པའི་བསྐྱེན་བཀྱར་ལོངས་སྦྱོར་
དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཡོང་། །ཆོས་བཞིན་བྱས་ན་འཆོ་བ་ལྷས་
སྦྱོར་བེར་བའམ། །ཆོས་པའི་ཟན་རྟོག་གེན་ལ་འདྲིལ་བེར་བ་ལྷར་ཡོང་། །སྐྱུན་སྡེ་པ་ལ་
འཆོ་བ་པད་ཀྱི་ཆད་ཡོད་ཅན། །རྗེ་བཙུན་མ་སྦྱོལ་མའི་ཞལ་ནས་བྱེད་རང་ཞེད་མི་དགོས་
ཀྱི། །ངས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ་གསུང་། །སང་ནང་པར་ཡོན་བདག་མོ་ཞིག་གིས་འབུལ་བ་
བྱེད་ནས་བྱུང་། །དེ་བཞིན་དུ་རེད་རང་གིས་ཚུ་མ་མཐོང་བའི་ལྷམ་འབུད། །ལྷོགས་
དོགས་གྱི་དོགས་རང་མ་བྱས་པར་ཅུང་ཟད་རེ་བསྐྱེན་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན་འཆོ་བ་ལྷས་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །བྱིམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱན། །
སེན་མོའི་སྦྱིང་དུ་ཞིང་མོད་ཀྱང་། །ར་ཡི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
ཆོགས་མེད་འགྲུབ། །ཅེས་པ་ཡིན་གསུང་། །ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཙོད་པའི་
མདོར་ཡང་། །ཤུ་རིའི་བྱ་རའི་བསྐྱེན་པ་ནི་ཉེས་པས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། །རའི་ཉན་

གཉིས་པ་པངས་ཤིང་གཅིས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཡོངས་
 རྫོགས་སྒྱེ་བའི་ཐབས་དང་མན་ངག་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེའོ་ན་བྱམས་པ་སྤྱིར་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་
 ཡོན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱང་། དེ་རྒྱད་ལ་སྒྱེ་བའི་ཐབས་རིམ་རྟུ་བྱེད་
 སྟམ་ན། དེ་ལ་བྱང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཆོས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ལ་གནས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་ན་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཞིང་སྤྱོད་པ་བྱས།
 ཡང་དག་པར་འཛིན་ཏུ་བཅུག་སྟེ། སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དང་པོའོ། །རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་བས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བཞེད་པ་ཐོས་ནས་སྤྱོད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གཉིས་པའོ། །སེམས་
 ཅན་མགོན་མེད་པ་དང་། སྐབས་མེད་པ་དང་། དབྱུང་གཞིན་མེད་པ་རྣམས་མཐོང་ནས།
 སྤྱོད་པ་མེད་པའི་སེམས་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ། སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གསུམ་པའོ། །དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཐོང་ནས་དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་(༤༩ན)པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། ཐོས་སྟོབས་དག་བ་
 གོམས་པ་ལས། གྲོགས་སྟོབས་ཀྱི་དེ་མི་བརྟན་པ་དང་གཞན་བཞི་བརྟན་འབྱུང་བ། སྤྱོད་པ་སྟོབས་
 གཞན་ལས་འབྱུང་བས་གཞན་གྱིས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཞེས་གསུངས་པའི་
 དང་པོ་གྲོགས་སྟོབས་དང་། མདོའི་རྒྱ་དང་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ ཐོས་པའི་སྟོབས་
 དང་རྒྱ་གཉིས་པ་དོན་གཅིག་པར་བཞེད་ལ། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་རྒྱ་གསུམ་པ་དོན་
 གཅིག་ རྒྱ་བཞི་པ་ནི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་
 འདོད་སྦྱེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །རྩ་བའི་སྟོབས་ནི་
 ཆོ་འདི་དང་སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས་མང་དུ་བསགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཆེན་
 ཐུང་བར་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ། སེམས་བསྐྱེད་བཅུག་ཅིང་བརྟན་བྱས་
 བ། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་ཐོབ། ཅེས་པ་ལྟར་
 མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བས། སེམས་ཅན་གཞན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་

བ་ནི་ཉན་རང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་དེས་ཀྱང་
ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བཤེས་གཉིན་དམ་པ་བསྟན་
པའི་ཐོས་པ་དགོངས་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་མདོ་དང་།
མདོ་སྟེ་རྒྱན་དུ་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་གང་རུང་དེས་ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་ཆང་དགོས་
སྟམ་ན། དེ་ལ་ཆོ་འདིར་ལས་དང་པོ་པ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་
ནི། དེགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་སངས་རྒྱས་མཐོང་ནས་སྐྱེ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཆང་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དེ་ལ་སྦྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ། སྐྱོས་སུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་གོགས་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་སྐྱ་མ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པ་
ནི་གོ་སྟེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐོས་པའི་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱང་མེད་
མི་རུང་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་ཐར་ལས། སྤྱི་འཇུག་གང་དག་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་ནས་ཐོས་པ་མང་པོ་ལ་མངོན་
པར་བརྟེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་སེམས་བདེན་པར་སྦྱོབ་པ་མ་ཡིན་(༥༣ན)པར་དེག་
པར་བྱའོ། །སྤྱི་འཇུག་མིང་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་མི་ལུས་ཀྱི། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་
བར་ལུས་སོ། །ཤེས་རབ་དེ་ཡང་གང་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མང་
དུ་ཐོས་པ་ལས་ཤེས་རབ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཇུག་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱས་ཤིང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེག་པར་བྱའོ། །སྤྱི་འཇུག་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
ཐོས་པ་མང་པོ་ལ་མངོན་པར་མི་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བདུད་སྟོན་ཅན་ཀྱི་བྱིན་
ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྟེད་པའི་ཉིང་དེ་

འཛིན་ཞེས་པ་འཇམ། སྤྱི་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པར་ཡང་། སྤོན་འདས་པའི་དུས་ན་དྲང་
 སྤྱིང་ཆེན་པོ་མཆོག་ཅེས་པ་མངོན་པར་གཤེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ། རྟག་ཏུ་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་
 དང་ལྟན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས། དེ་འདི་སྒྲིམ་དུ་འདི་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་པ་སེལ་ཡང་མི་རུས། འཕགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཀྱང་མི་རུས་སོ། །འཕགས་
 པའི་ལྟ་བ་གང་ལས་སྐྱེ་ན་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེ་
 བས་ཐོས་པ་བཅའ་ལོ་སྒྲིམ་དུ་བརྩོན་པ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས་མཐོང་སྟེ་
 ཆོས་དུ་མ་བརྟན་ནས། ཁྱོད་རྟག་ཏུ་འདྲུ་འཛི་མེད་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་
 ལ་བརྩོན་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་སྐད་དུ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཐོས་པ་དང་
 ལྟན་ན་གཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཤེས་རབ་དང་ལྟན་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་
 འགྱུར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་ན་བདུད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱགས་མི་རྟེན་དོ། །ཐོས་པ་དང་
 ལྟན་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། རྟོག་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བར་
 འགྱུར་རོ། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཆོས་འཆོལ་བ་ལ་བརྩོན་ན་བདུད་སྤིག་ཅན་གྱིས་སྐྱགས་མི་
 རྟེན་དོ། ཐོས་པ་དང་ལྟན་ན་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་དག་པའི་
 ལྟ་བ་ཡང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པར་ཞུགས་ན་དོན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་།
 གཞོད་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། སྤྱིན་པ་(༤༣བ)དང་། ཚུལ་བྱིམས་གཉིས་
 དང་། ཐོས་པ་བསོད་ནམས་གང་ཆེ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
 བ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱི་མདུན་ན་ཡུངས་འབྱུ་གཅིག་ཙམ་འདུག་པ་བཞིན་དུ། སྤྱིན་
 པའི་ཆོགས་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་
 རབ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་པའི་ཆོགས་བལྟ་བར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་
 དཔེར་བ། བམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྩེས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིན་པའི་ཆོགས་དང་། ཚུལ་
 བྱིམས་ཀྱི་ཆོགས་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྤྱིགས་བཅུ་ལྔ་བམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་

བཞིན་དུ་ནི་ཐོས་པའི་ཆོགས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་སྒྲིན་པའི་ཆོགས་ནི་བྱ་བ་གཉིས་
 བྱེད་དེ། གཉིས་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། དབུལ་བ་སེལ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སྐྱབ་
 པ་སྟེ་བྱ་བ་འདི་གཉིས་བྱེད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་དེ། གཉིས་
 གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། རན་འགྲོ་སེལ་བ་དང་། བདེ་འགྲོ་སྐྱབ་པ་སྟེ་བྱ་བ་འདི་གཉིས་
 བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་དེ། གཉིས་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ།
 ལྟ་བར་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་སྐྱབ་པ་སྟེ་བྱ་བ་འདི་གཉིས་བྱེད་
 དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་སྒྲིན་པའི་ཆོགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་དང་། ལེན་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤང་བོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཐོས་
 པའི་ཆོགས་ནི། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ལེན་པ་མེད་པ་དང་། སྤང་བོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་
 ཡིན་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཆོགས་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། འོད་སྤྱང་གི་ལེའུར། ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་དང་བཅས་པ་ཡིན། །ཟང་ཟིང་མེད་ཅིང་
 རྟོད་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ། །རེ་བ་མེད་ཅིང་ཆོགས་བཅད་མི་སེམས་པར། །རི་ལྟར་ཐོས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་གཞན་ལ་སྟོན། །ཐོས་ལས་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་ངེས་རིག་ནས། །
 མགོ་ལ་མེ་འབར་བ་བརྒྱག་པའི་རྩྭ་བ་བཞིན་རྟག་དུ་ཐོས་པ་འཆོལ། །འདི་ནི་རི་ལྟར་ཐོས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་འཛིན། །ཆོས་བཟུང་ནས་ནི་ནན་ཏན་བྱ་བྱིར་གནས། །མཁས་དེ་ནན་
 ཏན་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་ཡིན། །(༥༧ན)ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་སྐྱབ་ལྟར་མི་ལེན། །མཁས་
 པས་ཆོས་བཞི་འདི་དག་བརྟེན་བྱས་ན། །རྒྱལ་བས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འཕྱོག་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཏ་ཅང་ཉམས་ལེན་བསྐྱར་ནས་ཐོས་པས་དུས་འདའ་
 བ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། རོ་བོས། ཆོ་ནེ་ཡུན་སྤང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མང་། །ཆོ་ཡི་ཆད་ཀྱང་རི་
 ཅོམ་མི་ཤེས་པས། །རང་པ་ཆུ་ལ་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར། །རང་གི་འདོད་པ་དང་དུ་སྤང་བར་

གྱིས། ཞེས་དང་། བོ་ཏོ་བའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཞན་ཅིང་འཛིན་སོགས་ཞན་
 པས། །ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་བྱ་བ་མ་གནང་། །མན་རག་དག་གིས་སྐྱབ་པ་གཙོར་བྱ། །
 ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཡང་། །དེ་བས་རྒྱབས་ཆེད་སྐྱབ་པས་དུས་འདུལ། །
 བདག་ཅག་ཆོ་བུང་བར་ཆད་མང་ལ། །སློ་ཡང་དམན་པས་རིག་པའི་གནས་ལ། །
 མཐའ་ཡས་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་རུས། །ཅུང་ཟད་རུས་ཀྱང་དེ་ཉིད་གཞོད་འགྱུར། །དེ་
 བྱིར་དག་བཤེས་བསྐྱབས་པས་རྒྱལ་ཆེར་སོར་བ་ལྟ་བུའོ། །ནང་རིག་ཕྱོགས་གཅིག་མན་རག་ །བསྐྱོམས་
 པས་ཆོ་འདི་དོན་ཡོད་བྱས་ལ། །རིག་པའི་གནས་ལ་སློན་ལམ་གྱིས་སྐྱུར་། ཞེས་དང་།
 ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བར་ཡང་། གར་ལ་བལྟ་བའི་ཁྱོད་ན་འདུག་པ་ཞིག །དཔའ་བོ་
 གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་བཞིན། །བདག་ཉིད་ནན་ཏན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །
 སྐྱལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །བདག་ནི་སྐྱབ་ཉམས་ངན་ཅི་བྱ་ཞེས། །བྱིས་པ་
 འཆི་བའི་དུས་ཆོ་མུང་ན་བྱེད། །གཏིང་ནིང་མ་གྱུར་གིན་ཏུ་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱུར། །སྐྱལ་
 དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། ཞེས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དམ་ཆོས་
 བྱེད་པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ནི། དཔེ་ཤོག་བྱ་གཉིས་གསུམ་དུ་སྐྱེལ་བའང་འཛིན་མི་རུས།
 འཛིན་མི་དགོས་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་སྟེ། རྣམ་དཔྱོད་དང་མི་ལྟན་ཁིང་ཏུ་ཅང་བྱུན་པས་ཆོས་
 ལེགས་པར་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྟན་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱབ་པ་སྟོང་བོར་མི་
 བྱེད་པར་ཆོག་ཅམ་འཆད་པ་དང་། ཉན་པས་དུས་འདུལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་
 ཀྱང་དལ་བའི་རྟོན་ལ་སྟོང་བོ་མ་ལོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་
 མཆོམས་ཟེན་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་སྟེ། རི་ལྟར་བྱེད་ན། བོ་ཏོ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཏྲ་བཟང་
 བོ་ཅུ་བཅད་བལྟ་ད་(༥༧བ)མིད་གསུམ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུ
 མ་སྐྱག་མར་བྱེད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཐོས་པ་ལ།

མདོ་ཉིད་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཐོས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
སྤྱི་བྱངས་པའི་པལ་ཆེན་གྱི་ལུང་ལས། རྩོམ་པོ་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པས་རྩོམ་པོ་ཡོན་ཏན་
ཡོན་མི་ཐོབ་པ་བཞིན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པས་བྱང་སེམས་མི་ཐོབ་པར་
གསུངས་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་
པ་གལ་ཆེ་ལགས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཐོས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
བྱང་ཆུབ་དོན་གཞིར་བྱི་སྒྲོ་སྒྲོ་བ་ལ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་བཟ། སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་རྒྱུ་བར་ཤེས་པའི་ཐོས་པ་ཞིག་གལ་ཆེད། དེ་ནས་གཞན་དོན་
དོན་གཞིར་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་ཐོས་པ་ཞིག་ཀྱང་མེད་ཐབས་མེད་དོ། །མདོར་ན་དཔལ་
ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་ལམ་རིམ་འགོ་མཐུག་ལ། ཆོག་དོན་བྱང་བ་ཞིག་ཡོད་སྟུང་པ་ཞིག་བྱང་
ན་དེ་ཙམ་ལ་ཐོས་པའི་མ་མཐའ་དེ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུང་རོ། །ཐོས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་
ཀྱང་མེད་ན། ཐོས་པའི་སྒྲོ་བས་མ་ཆང་བས། བྱང་སེམས་སྒྲེ་བར་དཀའ་བས། ཐོས་
པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱང་མ་མཐའ་ཞིག་གལ་ཆེད། །

གཉིས་པ་བསམ་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ནས་ཐོས་པ་རི་ལྟར་བྱས་པ་
ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་པ་ཞིག་ཀྱང་གལ་ཆེ་སྟེ། བར་བྱིན་བསྐྱེས་
པར། ཐོས་ཏུང་དམུས་ལོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས། དེ་མེད་དེས་གོ་ཅི་ཞིག་བསམ་
པར་བྱ། དེ་བས་ཐོས་ལ་བརྩོན་བྱ་དེ་རྒྱུ་ལས། །བསམ་བཞིན་བསྒྲོམས་པས་ཤེས་རབ་
ཡངས་པ་འབྱུང་། ཞེས་དང་། གྱི་དོར་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལ་ལྷ་ཉིག་ཐེང་བར། སྒྲོ་བྱོས་མེད་
ལ་ཐོས་མེད་མ་ཐོས་པ་ལའང་བསམ་པ་མེད། །གཉིས་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་མེད་ཅིང་རྣལ་
འབྱོར་མེད་ལ་དངོས་གྲུབ་མེད། ཅེས་དང་། རིམ་ལྡེའི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཐོས་
པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཤེས་རབ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་པ་སྟེ། ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པ། བསམ་པ་
དང་ནི་གཉིས་པོ་ཡོད་ཀྱང་ན། །(༥༥ན)སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། །སྒྲོ་དང་

ཏྲ་ཏུ་བཅོམ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ལག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་བློ། །
གང་ཞིག་ཆོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་གྲུབ་པ། །དེ་ཡི་དོན་ནི་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རང་ཐེ་ཆོམ་མི་བྱ་བ་གཅིག་ཤུས་མི་ཆོག་གི། །མཁས་པ་གཞན་
ནམས་ཀྱི་འདུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་མ་གྱུར་པ། །འདི་འདྲ་ལམ་རྣལ་མ་མ་ཡིན་སྟམ་
པའམ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་གནས་ཐོས་
དང་བསམ་ལྷན་པས། །སྒྲིམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐོས་པའི་
དོན་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པའི་བསམ་པ་ཞིག་ཀྱང་གལ་ཆེའོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་རི་ལྟར་དུ་
བྱེད་ན། ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ནམས་ལ་འདི་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མཁས་
པ་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་སྒྱུར་བཅོམ་སྟེ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་དོན་
ལ་གནས་སམ་མི་གནས་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་གིང་དབྱེད་དེ། ལྟར་
མས་གསུངས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་། ལམ་དེ་སྒྱུར་དང་བཅས་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་དུག་བཞིན་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་གི་སྤྲ་མས་གསུང་ཞེས་དེ་ལ་ཞེན་པར་མི་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདུལ་བ་ལས། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྲོ་ན་སྒྲིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གིས་ཀྱང་། དགོ་སྒྲོང་དག་གམ་མཁས་ནམས་གིས། །བསྐྱེད་པ་
བཅད་པ་བདར་བ་གསུམ་གྱིས་བརྟགས་པའི་གསེར་བཞིན་དུ། །མཛོན་སུམ་རྗེས་དབག་ལུང་གསུམ་གྱིས་
འཐད་དམ་མི་འཐད་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་པ་སྤྲོ་ན་ཅམ་
གྱིས་སྤྱིར་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དགའ་བོ་
འཇིག་རྟེན་དང་པ་མེད་པ། དབང་བོས་འཁོལ་བ། འཕམ་གང་དུ་བཏུ་བ། ལག་ཏུ་
འོངས་པ་མཐོང་བ། འགོད་པ་ཆེ་བ། བསགས་པ་ཉུང་བ་སྟེ། ལྟར་བམི་བྱེད་ཀྱི་དཀའ་
བས་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཏུ་ཚོལ་བར་བྱེད་དོ། །དགའ་བོ། ལུང་ཡང་མི་དགོས། ཤེས་ཀྱང་

མི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེའི་མིག་གིས་(༥༥བ)རི་ཙམ་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་
 རྟོག་ཅིག་དང་། རི་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐར་བར་
 འགྱུར་རོ། །དག་འ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ང་ལ་དད་པའི་སྤྱིར་མ་འགོ་ཞིག་ །ང་ལ་འདུན་པའི་སྤྱིར་
 འབྲང་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ །ངའི་ཆོག་ལ་རྟོན་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ །ངའི་མཆོན་ལ་རྟོག་པར་
 མ་བྱེད་ཅིག་ །དག་སྤྱོད་གི་ལྟ་བ་དང་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲང་ཞིག་ །དག་སྤྱོད་ལ་
 གུས་པ་མ་སྤྱེད་ཅིག་ །འདི་སྐད་དུ་དག་སྤྱོད་གོ་ཅུ་མ་ནི་བདག་གི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་མ་ཟེར་བར། ངས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ལགས་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་
 རྟེན་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཤུ་དཔེན་པར་སོང་ལ་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ་འཇལ་
 བར་གྱིས་ཤིག་ །སོ་སོར་རྟོག་ཅིག་ །རྟག་པར་མང་དུ་སྒྲུམས་ཤིག་ །སེམས་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་ཆོས་དེ་དག་ལ་བསྒྲུམས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་དུན་པ་ལ་གནས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་གླིང་བྱོས་ཤིག་ །
 ཅིས་ཁྱོད་ང་ལ་དང་བ་དང་གུས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངའི་ཆོས་ལ་མ་འཇུག་པར།
 ངས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ། ངས་ཁོང་དུ་རྟེན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་ཁྱོད་
 རྟོག་དཔྱད་ཐོང་། བསམ་སྟོ་ཐོང་། རྟོག་དཔྱད་བཏང་བས་དྲི་མ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་
 སྤྱིར་ན་སྤྱར་ཡང་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུམས་ཤིག་ །ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །
 དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྟེ། སྤྱི་མ་གང་ཡང་རུང་བས་ཆོས་ལོག་པར་བཤད་པའི་
 དབང་དུ་མི་འགོ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལམ་རྟེན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །
 དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟེ་བའི་རྒྱ། གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཐོས་པའི་
 སྟོབས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་གྲོགས་བསོད་ནམས་དགོས་པར་བརྟན་པ་ནི། དེ་ནས་རྩ་བའི་སྟོབས་
 ཞེས་པ་འདི་ཡང་བྱང་སེམས་སྟེ་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གི་རྒྱུད་

ལས། དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ན་ཆར་སྒྲིན་དག །སྒྲེ་བོའི་སྐལ་བཞིན་ཆར་བ་ལེགས་
 བར་འབེབས། །དེ་བཞིན་མི་ཡི་སྐལ་བ་བསོད་ནམས་ལས་འཕྲོ་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །འདོད་པ་
 བཞིན་དུ་གསང་སྒྲགས་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །ཡུལ་དང་དུས་དང་ཆོ་ག་ལས་རྣམས་དང་། །
 སྤྲིག་པ་བྱང་ཁིང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་(༥༤ན)དང་། །གྲུས་དང་བསྐྱུས་པ་ཀྱན་ལ་
 གཟིགས་ནས་ནི། །དེ་ནས་གསང་སྒྲགས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྟོལ། །རི་ཙམ་སྤྲིག་པ་
 མང་བོས་རབ་གང་ཞིག །རི་སྤྲིད་ལས་དཀར་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པར། །དེ་སྤྲིད་
 སྒྲགས་པའི་དངོས་གྲུབ་མི་ཐོབ་བོ། །ཞེས་དང་། བོ་རྟོ་བའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། བསམ་
 གཏན་གཟུགས་མེད་ཏིང་འཛིན་དག་ཀྱང་། །དཔག་མེད་ཚོགས་རྣམས་མེད་པར་མིན་
 བ། །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་སེམས་ནི། །དཔག་མེད་ཚོགས་ལ་ལྟོས་དགོས་ཅི་
 སྟོས། །ཚོགས་ཀྱི་ཉེ་བར་བརྟན་མ་བྱས་ན། །བརྟུབ་བརྟུབ་འདྲ་ཡང་རི་ཞིག་ལྟར་ལ། །
 གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་མེད་འགྱུར། །གཉེན་པོ་ཅི་ཡིས་བཅོས་ཐབས་ཀྱང་མེད། །
 དེ་བས་ཚོགས་ཀྱི་བརྟན་པ་གལ་ཆེ། །ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་ཀྱང་དགོན་མཚོག་མཚོད་དང་། །
 དགོ་འདུན་བསྟེན་བཀུར་གཞན་ཡང་སྣ་ཚོགས། །ཞེས་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དང་། ཚོགས་རི་ལྟར་གསོག་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་གཙུག་པོར་སྒྲོམ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས། བསྒྲོམས་པས་བསྐྱེད་པ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། མ་བསྒྲོམས་པར་
 སྐྱེ་བ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོར་ཡང་། མི་དག་ན་ཁིང་ལུས་ནི་
 སྤྲིག་བསྟུལ་ཏེ། །ལོ་གངས་མང་བོར་རེས་འགའ་མ་ཐར་བ། །དེ་ནི་ཡུན་རིང་ནད་ཀྱིས་
 ཉོན་མོངས་པས། །ན་བ་གསོ་བའི་བྱིར་ནི་སྒྲན་པ་བཅུལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ཡིས་
 བཅུལ་བ་དང་། །སྒྲན་པ་མཁས་ཤིང་རིག་པ་དེས་རྟེན་དེ། །དེས་ནི་སྟོང་རྗེ་ཉེ་བར་

གཞག་ནས་ནི། སྒྲུབ་འདི་བཏང་བར་གྱིས་ཞེས་བྱིན་པ་དང་། སྒྲུབ་མང་བཟང་ཞིང་
 བངས་པ་དེ་སྒྲུངས་ནས། ཁ་བ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་མི་འབྱུང་། སྒྲུབ་པས་མ་
 ལན་སྒྲུབ་གྱི་མ་ཉེས་ཏེ། ཁད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་ཉེས་པ་ཡིན། ཇི་བཞིན་བསྟན་པ་འདི་
 ལ་རབ་བྱུང་སྟེ། སྟོབས་དང་བསམ་གཏན་དབང་པོ་ཀྱན་རིག་ནས། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་
 མངོན་པར་བརྩོན་མི་བྱེད། རིགས་པར་མི་བརྩོན་ཟུངས་ག་ལ་འདལ། ཞེས་དང་། དོ་
 ཏར། གང་ཞིག་སྒྲུབ་མའི་མན་ངག་བདུད་རྩིའི་ཆུ། གཤུང་(༥༥བ)སེལ་བསེལ་བ་རོམས་
 བར་མི་འབྱུང་བ། ཇི་ནི་བསྟན་བཅོས་དོན་མང་ཟུངས་གྱི། ཐང་ལ་སྒྲོམ་པས་གཤུངས་
 ཏེ་འཆི་བར་ཟད། ཅས་དང་། སྤྱང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་དཔུས་ལོང་རི་མོ་
 མཁན། ཆོང་འདུས་དཔུས་སུ་བྱིར་བཅུག་ཀྱང་། རང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད། མ་
 བསྒྲོམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཇི་ལྟར་འོན་པ་རོལ་མོའི་སྒྲུ། སེལ་སྒྲུབ་སྒྲུ་ལ་
 མཁས་པ་ཞིག གཞན་དག་དེ་ཡི་དགའ་བྱེད་ལྟར། མ་བསྒྲོམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 ནོ། ཇི་ལྟར་འགོ་བ་མང་པོ་ལ། ཟས་དང་སྒྲོམ་དག་བྱིན་ནས་ཀྱང་། རང་ཉིད་བཀྲེས་
 ཏེ་གི་བ་ལྟར། མ་བསྒྲོམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཇི་བེར་ན་ལ་ལ་ཆུ་གྲུང་གིས། མ་
 སྟོབས་མེད་ནན་གྱིས་བྱིར་བ་དག སྒྲོམ་པས་གི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། མ་བསྒྲོམས་ཆོས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཇི་བེར་ན་བདེ་བ་ཀྱན་ལུན་པའི། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་འཁོར་སྒྲིམ་
 ཀྱང་། སྟོགས་པའི་ནད་གྱིས་གི་བ་ལྟར། མ་བསྒྲོམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཇི་བེར་
 ན་སུ་རམ་མངར་བའི་རོ། བརྗོད་པས་རོ་ནི་མི་ལྟོང་སྟེ། བྱངས་པས་རོ་ནི་ལྟོང་བར་
 འགྱུར། ཇི་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རོ། བརྗོད་པས་རོ་ནི་མི་ལྟོང་སྟེ། བསྒྲོམས་པས་རོ་
 ནི་ལྟོང་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བར། སུ་རམ་གིང་ཤུན་སྟོང་པོ་ཅི་
 ཡང་མེད། ཇི་གའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག ཤུན་པ་ཟོས་པས་མིས་ནི་སུ་རམ་
 རོ། ཞིམ་པོ་རྟོད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྒྲུབ་སྟེ། རོ་ལྟ་

འཁྱིལ་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྟ་བུ་ན་སྒྲུ་ལ་དག་འཁྱོངས་ལ། །རྟག་ཏུ་བག་
ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སེམས་ཤིག། །འདིར་ཉམས་ལེན་ལ་གཏུགས་པ་ནི། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཞོག་ཅིག་མི་
གསུང་བར། དོན་སེམས་ཤིག་ཅིས་གསུངས་པ་གོ་བར་བྱས་ལ་དབྱད་སྒྲོམ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། ཅིས་དང་། སྦྱོད་
འཇུག་ཏུ། ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྦྱད་པར་བྱ། ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འབྲུབ། །
སྒྲུབ་དབྱད་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འབྲུར་རམ། ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་སྒྲུམ་ན། འདི་ལ་སྡོན་
འགོ། །དངོས་གཞི། བསྒྲོམས་པས་གྲུབ་པའི་ཚད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྡོན་འགོ། །
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་དགོས་པ་ནི་སྒར་བཤད་ཟེན་ལ། ལས་འབྲས་སེམས་
པ་(༤༧ན)གལ་ཆེ་བ་ནི། སྦྱོད་འཇུག་ཏུ། མི་དགོ་བ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་། །འདི་
ལས་རི་ལྟར་ངས་ཐར་ཞེས། ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་
བསམ་པར་རིགས། །དགོ་བའི་ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་བྱབ་པས་
གསུངས། །དེ་ཡི་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི། །རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་བསྒྲོམས་པས་སོ། །ཞེས་དང་།
ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དྲན་བྱེད་ན། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་ལས་
དང་། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་མང་དུ་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་ཅིག་སྒྲུག་ཅན་ཟེན། །འདི་ནི་དགོ་
སྦྱོར་ལས་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལ་སྦྱོབས་ཤིག་སྒྲུག་ཅན་ཟེན། །འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་སྦྱོབ་བྱེད་
ན། །དགོ་བར་འབྲུར་ཞིང་སྤྲིག་མེད་ཡིན། །མེ་ཡང་བཞིན་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ལྟར་རང་གིས་ཀྱང་ལས་
ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་རང་གི་རྒྱུད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ལུང་གི་སྒྲུབས་འདིར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ལས་འབྲས་ཉིད་སེམས་པའི་རིམ་པ་མང་དུ་འབྱུང་ལ། འཆི་
བ་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ་བ་ནི། རྒྱང་འདས་ལས། རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བ་
ལང་གི་རྗེས་མཚོག་གོ། །འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་མཚོག་གོ། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟགས་ཤིང་། དེ་པ་ཉེར་གཞག་ལས། གང་འདི་འཆི་བ་འབྱུང་བ་
 བེ། དེ་པ་འཛི་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟགས་། དེ་བསྟན་པ་ནི་ཞི་བའི་མཆོག་ རྟོག་དང་
 བུལ་བར་འགྲོ་བ་ཡིན། །འཆི་བདག་འཛིགས་པ་དེ་པ་ནི། རྟོན་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིད་རྒྱག་
 འབྱུང་། རྟོན་མེད་པས་ཀྱང་དྲི་མ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་ཞི་བར་འབྱུང་། །
 བག་ཡོད་གོ་འཕང་འདུ་མཆོག་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུང་། །
 གང་ཡང་འཆི་བདག་རྟག་དང་། མི་དག་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོར་ཡང་། རྟོན་འཆི་བས་འཛིགས་སྒྲག་པར་གྱིས་
 ཤིག་ ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་རྟོན་
 འགྲོ་རྣམས་ལེགས་པར་སྐྱེས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་དག་མ་སྐྱེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བསྐལ་པར་བསྐྱེམས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་རྣམས་སྐྱེས་ན་བྱང་སེམས་ཆོགས་མེད་པར་སྐྱེ་
 བས་སོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་(༤༧བ)སྒྲོམ་པ་ལ་ལྟུ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་
 འབྲས་བདུན་མའི་གདམས་རག་བསྟན་པ་ནི། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ག་ལ་མན་རག་ཆེན་
 པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་དང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བའོ། རྒྱ་འབྲས་
 བདུན་མ་ནི། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་། དེ་ལྟག་བསམ་
 ལས། དེ་སྦྱང་རྗེ་ལས། དེ་བྱམས་པ་ལས། དེ་དྲིན་དུ་གཞོ་བ་ལས། དེ་དྲིན་དེན་པ་
 ལས། དེ་མར་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་ཞེས་པའོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་བྱོ་བྱུང་བྱིད་ཡིག་ཏུ་བྲིས་
 ཟིན་ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་ མར་སྒྲོམ་པ་དང་གཉིས་བཤེས་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་མདོ་དུ་མར་
 འབྱུང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྦྱང་པ་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་
 ལ། ཁོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཀའ་བ་སྟུང་བ་སྟོན་པར་མི་འདོད་དོ། །
 གང་དཀའ་བ་སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྟོན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་

- 478 -

ལྷ་རྒྱུད་ན་དཀའ་བའི་འདུ་གཤམ་ཅན་དུ་མི་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་རྒྱུད་པ་ར་ཡང་།
 སངས་རྒྱུས་ཐེག་པ་འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་གང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སེམས་སྦྱོམས་
 བ་མའི་འདུ་གཤམ་དང་། །ཕན་བའི་སེམས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་གྲིས་བརྟུལ་བྱ་ཞིང་། །
 ཐ་བ་མེད་ཅིང་བྱང་ལ་ཆོག་འཇམ་སྒྲུབ་རྒྱ་ ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོར་ཡང་།
 གཞོན་ལྷ་རྒྱུད་ལྷ་རྒྱུད་ཐུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 ཡིན་ཞེ་ན། གཞོན་ལྷ་རྒྱུད་ལྷ་རྒྱུད་ཐུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་དུའི་སེམས་ཉི་བར་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་
 བའི་རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་སྟེ། ཉིན་ལན་གསུམ། མཚན་ལན་གསུམ་དུ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་
 དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བར་བྱའོ། །གཞོན་ལྷ་
 བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཐབས་མཁས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 ནམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དེ་དང་ལྷན་པས་སྦྱར་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་འཐོབ་ཅིང་། ལྷ་རྒྱུད་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཐུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་(༥༥བ)
 རྒྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་པ་མ་སོགས་གཉིན་དུ་སྒྲོམ་པར་སློབ་དཔོན་སྒྲ་བ་
 གྲགས་པ་དང་། ཅན་གྲོ་མི་དང་། ཀ་མ་ལ་གྲི་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྒྲོམ་ཚུལ་ཡང་
 བཤེས་གཉིན་གཞན་རྣམས་ནི། མ་དང་པ་དང་། བྱི་མ་མཆོས་སོགས་ནས་ངེས་གྲིས་
 སྒྲོམ། དགོན་པ་བའི། མ་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེའི་སྤྱོད་བསྐྱེས་ན་དེ་ལྷག་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་དུས་གཅིག་ལ་བསྒྲོམ་པར་བཞེད་དོ། །རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་ལྷག་བསམ་ནི། དགོ་
 བཤེས་གཞན་ནི་མི་གསུང་། ལྷན་སྒྲ་བ་གསུང་ཞེས་འབྱུང་ལ། རྗེ་ངེས་པོ་ཆེ་ཡང་ལྷག་

བསམ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་མན་ངག་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། མན་ངག་
དངོས་དང་། དོགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ནི། བདག་
གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་
སེམས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་། བསྟན་བཅོས་
དུ་མར་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་པར་དུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཞི་བ་ལྷན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་སེམས་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་བྲིད་ཡིག་དང་།
དག་ཟུན་ཤན་འབྱེད་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར་གཤེས་པར་བྱ་ལ། གཞན་གཅེས་འཛིན་
གྱི་ཕན་ཡོན་སེམས་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་ལྟར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྗེ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ནི་དེའི་
དྲིན་བྲན་པའམ། དེས་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པར་མཐོང་བ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ས་བོན་
ཀྱང་པོ་བྱུང་བ་པ་ལས་སྟོན་ཐོག་མར་ཞིང་བཟང་བ་འབྱུང་བ་མཐོང་ན། ཞིང་ས་གཤིན་
པོ་ལ་གཅེས་སྤྲུལ་སུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ལས་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ས་བོན་བྱུང་བ་པ་ལས། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བས། སྦྱོང་འཇུག་
བསྐྱབ་བཅུས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་རྗེའི་ཞལ་ནས། སྦྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་རྣམས་
སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་སེམས་(༥༧ན)པ་གསུངས་ནས། དེའི་མཇུག་ཏུ་འོ་ན་སེམས་
ཅན་གཞན་ལ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་འདྲན་ནམ། གྲོགས་གཞན་དགོས་སྟམ་ན། འདི་ལ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་
ན་མི་བཟོད་པ་མེད་ཀྱི་སྦྱིང་དུ་དགའ་བ་དང་། ཕན་གཞོད་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་སྤྲུག་

བསྐྱེད་པར་མཐོང་ན། སེམས་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པས་
ལན་ལ། གཉེན་གྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་མཐོང་ན་མི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཆ་བས་
རི་ལྟར་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་པ་ལྷགས་དྲག་པར་སྦྱང་བས།
སེམས་ཅན་གྱི་ཉུག་ཅེས་ཤིང་ཡིད་ལ་འཕངས་པའི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ནི་གཞན་ཆེན་པོ་འོ། །ཡིད་འོང་ཐབས་གང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ། མཁས་པའི་དབང་པོ་
དག་གི་ལྷགས་གཉིས་སྦྱང་བའི་དང་པོ་ནི། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
བར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་པ་མ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་ཡིན་པ་བསམས་
ན། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་འཁོར་བར་མཆོང་བ་བཟོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙན་གོ་མི་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །སྤྱོད་ཀྱིས་གཉིས་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྟའི་ལྷགས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་
བཤད་ཟེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིད་ལ་གྱིན་ཏུ་གཅེས་པ་དང་།
འཁོར་བ་ན་མནར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པ་དེ་
དག་གིས་ནི། ཟླ་བས་མཆོད་བརྗོད་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱས་
ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེའི་མཁས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ནི་ཙམ་འདོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐབས་
གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་གསུང་ངོ་། །དེས་ན་བྱམས་སྦྱང་རྗེ་སྦྱེ་བ་ལ་
སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཐད་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱང་དུ་སྐྱེག་པ་
ཡིད་དུ་འོང་བ་འཕངས་པ་ཞིག་ཐབས་གང་གིས་བྱུང་ཡང་འདྲ། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱ་དགོས་
ལ། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་བྱམས་སྦྱང་རྗེ་ཡང་རང་དབང་མེད་པར་སྦྱེའོ། །ཐབས་ཀྱང་སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མའམ། (༥༧བ)ཆེ་འདི་དང་བྱི་མའི་ཕན་བདེ། མདོར་
ན་སངས་རྒྱས་ཚུན་ཆད་སེམས་ཅན་ལས་ཡོང་བར་སྒྲོམ་པའོ། །

གཉིས་པ་དོགས་པ་སྤང་བ་ནི། བྱམས་སྦྱང་རྗེ་སྦྱེས་པའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་

ནམས་སྙིང་དུ་སྤྲུག་པར་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་སྤྲུ་སེམས་ཅན་ལས་ཆོ་འདིའི་རྟེན་
 བཀྱར་སོགས་ཡོང་བར་སེམས་པ་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྤྲུལ་ན། མི་འགྱུར་
 བར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ལ། །འུ་
 གཅིག་པ་ལ་བྱ་བ་བཞིན། །རྒྱུ་གི་ཁོང་ནས་བྱམས་པ་ཆེ། །དེ་ལྟས་བདག་པོ་བྱེད་
 བར་འདོད། །སེམས་ཅན་ནམས་ལ་པོ་བྱེད་མྱོང་། །དེ་ལ་ཆགས་སྤྲུལ་ལྟར་མི་འགྱུར།
 །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མདོ་བསྟན་བཅོས་སྤྲུལ་མའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ལས་
 དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འུར་སྤྲུལ་ཡང་དངས་ཟིན་ཅིང་། སྤྲོ་
 གྲོས་མི་ཟད་པར་ཡང་། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོང་དཔོན་ནམ་གྲིམ་བདག་འུ་གཅིག་པ་ལ་
 སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྤྲུག་པ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རབ་རྒྱ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྤྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། སྤྲོང་པོ་བཞོད་པར། དུགས་ཀྱི་འུ་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱུས་འུ་སྟེད་པ་ལ་སྤྲོད་
 པ། ཡ་མ་དང་། འུ་ལྟ་དང་། འུ་སྤྲོད་དང་། མཛའ་བོ་དང་། སྤྲོན་པོ་དང་། གཉེན་
 བཞེས་དང་། འུ་དང་། འུ་མོ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་ཡུམ་རིང་པོ་ཞིག་རྒྱ་བལ་ལ་འབྲོག་
 དགོན་པར་འབྱམས་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་བར་འདོད་པ་ལས། དེ་དག་དང་ཐུད་ན་དེ་དག་
 མཐོང་བས་མི་ངོམས་ཤིང་། དགའ་བ་དང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྲེད་པར་འགྱུར་རོ། །དུགས་
 ཀྱི་འུ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ང་འོ་འུ་གསུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་
 རྒྱ་སྤྲུག་པས་སྤྲོད་མོ་བ་དེ་དག་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་མོད་ལ་དགའ་བའི་ཤུགས་ཆེན་པོ་
 རྒྱུས་སོ། །སེམས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་བ་དེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཏོ། །སེམས་སྤྲོ་བའི་
 ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྤྲོད་མོ་བ་དེ་དག་ལ་འུ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པའི་མྱོང་རོ། །ཐམས་ཅད་ཆོ་མཐོན་ཀྱི་ཕ་མ་ཡིན་ཅིང་ཆོ་འདིར་ཕ་མ་དང་འདྲ་བས། ཡ་དང་མའི་འདུ་
 ཤེས་དང་། བསྟོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་སྤྲོན་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། (༥༠ན)སེམས་ཅན་ལས་ཡོན་

ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས། དག་པའི་བཤེས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། འདི་འདྲི་རྒྱུ་དགོན་པའི་
 འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་རེ་རང་གི་ཕྱིར། དཀའ་བ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཅེས་སྤྲུམ་
 བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལན་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཉི་ལའ་
 ལྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྱད་སྤྱུང་གི་ལུང་བྱངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པས། ལམ་ལོ་
 འདུ་ཤེས་དང་། སྤྱད་སྤྱུང་སྒྲོམ་པས། ལྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་མས་
 ལུ་གཅིག་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རྣམས་མཐོང་བ་ན་དེ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ན། དེས་སྒྲོན་
 བྱང་སེམས་སྒྲོང་བའི་རྒྱས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོ་སྒྲོན་གྱི་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོ་
 འདིར་ཡང་ང་རང་གི་པ་མ་དང་འདྲ་བར་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ངའི་དགོས་པའི་དོན་རྣམས་
 སྤྱབ་བོ་སྒྲུལ་དུ་ཏྲག་ཏུ་སྒྲོ་སྤྱངས་པས་སོ། །འདུ་ཤེས་འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་སྤྱར་
 རོ། །འདི་རྣམས་གོ་ན་སྒྲོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་ཅི་ལྟར་སྤྱངས་པ་
 ཤེས་པས་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་སྤྱང་དགོས་པ་ཡང་ཤེས་ལ། གཞུང་འདིས་སྤྱར་
 བཤད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ལ་ཡང་དེས་པ་ཆེན་པོ་སྒྲེ་བས་གདམས་ངག་མཆོག་ཏུ་
 ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱང་བོ་བཀོད་པར། སྤྱར་གོང་དུ་བྱངས་པའི། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་
 བརྟན་པས་སེམས་བསྐྱར་རོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ། རྣམ་པ་འདི་འདྲས་རྒྱལ་སྤྲུམ་དང་
 པོ་དེ། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་སེམས་རབ་སྒྲེ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དང་པོ་
 ལ། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། སེམས་བརྩུ་ཉི་ལའ་གཞོག་ཅིང་སྒྲིན་
 བྱེད་ལ། འདི་ནི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་གདམས་ངག་གོ། །གདམས་ངག་ལ་གདམས་ངག་ཏུ་ཤེས་པ་གལ་
 ཆོས། ལན་པའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་བདེ་བའི་སེམས། ལྟོང་རྗེའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་
 བྱམས་པའི་སེམས། བསྐྱར་བའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་མཉམ་པའི་སེམས། འདིར་མཉམ་
 པའི་སེམས་ཞེས་པ་སྟེ་ཉི་ལོ་མེད་པའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སེམས་དང་དེ་བཞིན་སྒྲོན་པའི་སེམས། སྤྱད་

པའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་པན་འདགས་(༥༠བ)སེམས། །འདི་འདྲི་སེམས་རྣམས་ཉི་
བར་བཞག་པ་ལས། །དང་པོར་ཐོས་པ་དགོས་པས་ཁ་ཉོན་ལུང་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱལ་
བར་བྱ། །མང་དུ་ཐོས་པ་དེ་ནས་དགོན་པ་དགོས་པས་དགོན་པར་གནས་པར་བསྐྱལ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །དེ་རྣམས་ཅི་ལ་འཕྲོས་ན། ཅ་བ་དེ་སྟིང་དུ་སྟག་པ་སྟེ་བ་དང་། སྟེས་
ཙམ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་ཆགས་པ་ནོར་
བ་ཡང་མང་བས་མ་ནོར་བ་གལ་ཆེ་ལོ། །རང་གི་གཉེན་བཤེས་ལ་ཆགས་ཞེན་གྱིས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་སྟིང་དུ་སྟག་པ་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སེམས་རྒྱུད་དྲི་མ་
ཙན་དུ་བྱེད། ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། མ་ཞི་བར་བྱེད། ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདྲེན་པར་
བྱེད་པས་སོ། །གང་སེམས་རྒྱུད་དྲི་མ་ཙན་དུ་མི་བྱེད། ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད། མ་དུལ་
བ་དང་མ་ཞི་བར་མི་བྱེད། ཆོས་མིན་འདྲེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་སྟིང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སེམས་ཙན་སྟིང་
དུ་སྟག་པར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །སྤར་གྱི་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་དང་། བདག་
གཞན་བརྗེ་བའི་མན་ངག་གཉིས་ཀྱང་། ཕྱི་མ་ཟབ་པར་གོ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་ནི་
མོས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་མངོན་སུམ་དང་རིགས་པ་ཁོ་ནས་
སེམས་པ་ཡིན་པས་ངེས་ཤེས་སྟེ་སྟོབས་ཞིང་བརྟན་པས་སོ། །དེ་དཔེར་ན་གཅིག་ནི་དཔྱལ་
བ་མ་མཐོང་ཡང་མོས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཤིང་། དཔྱལ་བའི་ཉིས་དམིགས་སྒྲོམ་ལ།
གཅིག་ནི་དཔྱལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་སྒྲོམ་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་
སེམས་པ་ན་མན་ངག་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པར་བྱས་ཤིང་བསྒྲོམ་ན་ལེགས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤེས་གཉེན་གཞན་གྱི་མན་ངག་བསྟན་པ་ནི། བྱ་འཆད་ཁ་བ་ནས་
བརྒྱུད་དེ་ད་ལྟའི་བར་གྱི། སློ་སྦྱོང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་གཏོང་ལེན་ལ་རྩལ་
དུ་འདོན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་དེ་ལ་ཉམས་ལེན་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེར་བས།

གཞན་དུ་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་སོགས་བསམ་པ་ལས་འདི་ཟབ་བོ་སྒྲམ་ན་ནི་
 ཤིན་ཏུ་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་ངག་གི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནམས་
 དོར་ནས། ཡལ་ག་ཐུའུ་ལ་འརྱ་བར་འདུག་པས་སོ། །དེས་ན་མན་ངག་གི་རྩ་བ་སྒྲུབ་
 བཤད་པའི་(༡)ན་རྒྱལ་གཉིས་པོ་ལ་བྱས་ནས་བར་སྐབས་སུ་གཏོང་ལེན་སོགས་ཀྱང་
 ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ན་ལེགས་སོ། །སྒྲིབ་དུ་གཏོང་ལེན་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། ཡེ་ཤེས་དམ་པས་ཞུས་པར། རྒྱ་རྒྱུང་དུས་འབྲས་བུ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནམས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་སྐད་དུ། རིགས་
 ཀྱི་སྤྱུ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་བཅུ་འི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དག་ན། སེམས་ཅན་སྤྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་
 གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ལ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་
 དེའི་སྤྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དེ་དག་བསྐྱེས་ཏེ་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་སེམས་
 ཅན་དེ་དག་གི་སྤྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ལུས་
 ལ་འབབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གོ་ཆ་གྱོན་
 བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་
 སོ། །ཐབས་མཁས་པ་གཞན་ནི་ཉིས་པ་གང་བྱུང་ཡང་། བདག་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་དམན་
 པའི་བྱང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་མི་རིགས་པས། ངས་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པར་བྱ་
 བའི་བྱིར། བྱི་མའི་སྤྱུ་མཐར་འཁོར་བར་འཁོར་བར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་གོང་དུ་
 གཅིག་གྱུང་བྲངས་ཟིན་པ་དེ་དང་། དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཁམ་གཅིག་སྟེར་ཡང་གཞན་
 དོན་དང་བྱང་རྒྱུབ་གཉིས་སུ་བསྟོར་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་རང་ཞིང་
 དེའི་དགོ་བ་ཡང་དེ་གཉིས་སུ་བསྟོར་བ་དང་། སྤྱོད་པ་བཅུ་འི་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་ཡོ་
 བྱད་ཐམས་ཅད། སྒྲོས་དམིགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འབུལ་ཞིང་དེ་གཉིས་

སྒྱུ་བསྐྱོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་མེད་པས། གཅིག་ལ་མཆོད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཚུང་བས་ཆོག་པ་བཅད་གཅིག་ཙམ་ལས་མི་ཤེས་ཀྱང་། སྒྲིང་རྗེས་སྒྲེ་བོ་མང་བོ་ལ་ཆོས་དེ་སྟོན་ཅིང་འདི་སྒྱུ་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་ཕྱིར་མི་སྟོག་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། དབུལ་ཏེ་ཟས་(༧)བ་ན་ལ་རྩེ་གང་ལས་མེད་ཀྱང་དགོན་མཆོག་ལ་སྐུལ་ཏེ། དངོས་པོ་ཚུང་ཡང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དཔག་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་རོ་བྱོ་བའི་མཆོག་འགྲུབ་ཅིང་། ལག་ན་རིན་པོ་ཆེ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསྐྱོ་བ་དང་། རྟེན་བཀྱར་ལ་ཁུམ་ཁེངས་མི་བྱ་བ་དང་། ཕྱིན་དུག་རེ་རེར་པར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་བྱེད་པ་དང་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཏོང་ལེན་གྱི་ཁུངས་ནི། རིན་ཆེན་གྲེང་བ་དང་སྟོན་འཇུག་ལས་གསུངས་ཤིང་། དཔེན་པར་དངོས་པོ་མང་བོ་བསམས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་པར་མོས་པ་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྒྱིན་པར་བྱང་སར་གསུངས་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་གཏོང་ལེན་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་མན་ངག་བསྟན་པ་ནི། སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཁུས་པར། ལུས་དང་ངག་རྣམས་དང་ནི་ཡིད་བསྐྱམས་ཤིང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་ལ་སྟོབ། །བྱམས་པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སྟོང་ཡིན། །སྒྲིང་རྗེ་ལྡན་པས་གཞན་གྱི་བྱ་བར་བརྩོན། །དགའ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་ལ་པ་རོལ་སྟོར། །བཏང་སྟོམས་ལྡན་པས་ཆོས་མཆོག་འཆོ་བ་མེད། །འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སྟོང་ཡིན། །རྟག་རྒྱ་དྲང་ཞིང་གཡོ་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། །གཞན་ལ་ཕན་བྱེད་སྟོག་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །ལྷག་བསམ་དགེ་བ་ཅི་ཡིན་རྗེས་

སུ་འཇུག། འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སྦྱང་ཡིན། ཉེ་དུས་བྱང་སེམས་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། ། ཤེས་རབ་འཇུག་དང་དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ཅན། ཉེ་ཅད་ཤེས་ལྡར་
སེམས་རབ་དུལ་བས་སེམས་ནི་ལས་སུ་རུང་། ། ཤོས་ཕྱག་དང་མོད་པ་སོགས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་
ཏན་དག་དང་འཁོར་གཡོག་སོགས་གསོ་སྤྲོ་བ། འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སྦྱང་
ཡིན། འཕགས་རིགས་འདོད་པ་རྒྱུར་བ་ཆོག་ཤེས་པ་དང་ཆོག་ན་པར་སྟན་པ་དང་། ཁྲི་མ་
ནམས་ལ་རྟག་ཏུ་བདུད་བྱེད་དང་། བརྩོན་རྒྱུན་ར་རྒྱལ་སྤངས་ཤིང་སྟོབས་དང་ལྡན། །
བརྟན་དང་ལོག་པ་ནམ་ཡང་བྱེད་མ་ཡིན། སེམས་ནི་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་
ཡོད་པར་རྫོམ་པའི་མདོན་(༥༡ན)པའི་ར་རྒྱལ་བྲལ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པས། རྟོག་པ་
མེད་ཅིང་ཐབ་རྒྱུ་རྒྱུ་ར་རྟག་ཏུ་དང་ལ་གསལ། བདག་ལ་མི་བསྟོད་པར་བདག་ཤེས་པ་ལ་
རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད། ། གཞན་ལ་མི་སྟོད་པས་གཞན་ལ་མི་བརྟན་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་
བསྐྱང་། ཆོས་ལ་གྲུས་པར་དགའ་ཞིང་གྲུས་དང་བཅས། སྦྱིམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་
ནམས་སྦྱང་བར་བྱེད། ཆོས་དོན་གཉེར་ཞིང་ཆོས་ལ་རྟོན་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་ཆོས་དོན་
གཞོལ་ཞིང་འབད་བར་བྱེད། མདོ་འདི་ནས་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་སྦྱང་རྒྱལ་གསུངས་པ་འདི་ནམས་རྒྱ་འབྲས་བདུན་
མ་དང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ལས་ཟུར་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་ཀྱང་སྒྲོ་སྒྲུབ་ལག་
ལེན་རབ་གསལ་དུ་བསྟན་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཆོས་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བསྟོམ། །
ཆོས་མིན་སྤངས་ཤིང་ཆོས་ནམས་ཡོངས་སུ་འཆོལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་
མི་བྱེད་ལྡན། འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སྦྱང་ཡིན། ཞེས་བྱང་རྒྱུ་གི་
སེམས་རི་ལྟར་སྦྱང་བ་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤང་ངོ་། །
ལྟ་བུ་སྒྲོ་སྦྱངས་ནས་ཆོ་གས་བཟུང་བའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོ་སྦྱངས་ནས་སྦྱང་བ་
བྱང་ཟད་སྦྱིས་པ་ན་སྟོན་སེམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་ཆོ་ག་བྱེད་དེ། རོ་བོ་ཆེན་པོས། དེ་
བསྐྱེད་སྦྱང་བར་འདོད་པ་ཡིས། བྱམས་སོགས་ཆོངས་པའི་གནས་བཞི་པོ། འབད་

པས་རིང་དུ་བསྐྱོམས་བྱས་པས། །ཆགས་དང་ཕྱག་དོག་བསལ་བྱ་ཞིང་། །གཞན་དོན་དོན་
གཞིར་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཞིར་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་པ་ཐན་ཐུན་སྦྱེས་པ་ན། །ཡང་དག་ཆོག་ག་བྱས་པས་སྦྱེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ལེན་པའི་བླ་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྷན་པ་དགོས་
ལ། དེ་འདྲ་མ་རྟེན་དགོན་མཚོག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱང་བར་བྱ་སྟེ། །སོ་ཐར་དང་གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞིས་
དང་པོ་རེས་པར་བླ་མ་ལས་ལེན་དགོས་ལ། །འདི་ནི་དང་པོ་ནས་དགོན་མཚོག་གི་བྱང་དུ་བྱངས་པས་སྦྱེ་བའི་གནས་སུ་གསུངས་
སོ། །སྤྱོད་པོ་ཉི་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པ་ནམས། །ལྟ་སར་རོ་བོའི་སྤྱོད་མདུན་དུ་གཏོང་
གསུང་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ་འདོད་དྲག་པོ་སྦྱེས་ན།
གཞོན་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་གེད་དེ། །དེའི་སྤྱོད་པོ་ཉི་ལ་ལྷན་པ་བྱ་བྱས་
ཀྱང་འཇུག་སེམས་མི་སྦྱོབ་པས་སོ། །སྦྱོན་འཇུག་གི་སེམས་སྦྱོབ་དང་བྱང་(༡༩བ)སེམས་
སྤྱོད་འགྱུར་བ་ལ། དེས་པར་ཆོག་གེད་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། །སྤྱོད་པོ་བཞོད་པར། །རྩི་
ཆགས་ཀྱང་རྩི་རྩི་མིང་མི་འདོར་བའི་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་སྦྱོབ་ཀྱང་མན་ངག་བཞིན་
བསྐྱོམས་པས། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ན་དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། །སྦྱོབ་དཔོན་ནི་བ་ལྟ་དང་། །རྩི་རྩི་པོ་ཆེས། །བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ལ་ཡོད་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པ་དང་། །ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པ་དང་། །དེ་
མིན་ན་གཞན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་མིན་ཅིང་། །ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོབ་ཀྱང་ན་སྤྱོད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་
པའི་ཉམ་ཐག་ནམས། །བདེ་གཤེགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་
རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་སྦྱོད་འཇུག་ཏུ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་མ་ཐག་ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཀྱི། །ཆོག་ལ་ལྟོས་
དགོས་པར་མ་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཆོག་གས་ནི། །བྱང་སེམས་བརྟན་པ་དང་
འཕེལ་བ་དང་། །བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལ་སྦྱོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་

ཆེན་པོ་ཡིད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྒྲུབ་པའི་ཚད་གང་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་ནི་སྒྲུབ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཅིང་། གཞན་ཡང་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་དོན་ནས་བཤད་ན། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་སྒྲུབ་སྟེ་སྒྲུབ་པར་འཛིན་ཞིང་། རང་དོན་ལ་འབད་ལ། གཞན་ལ་གཅིས་པར་མི་འཛིན་པར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དགའ་ཆོར་ཡི་མེད་པར་ཡོད་པ་དེ། ད་དེ་གཉིས་གོ་ས་སངས་ཀྱིས་བརྗེས་ནས་རང་ལ་དགྲར་ཤེས་ནས་རང་དོན་མི་སྒྲུབ་པར་འགྲོ་བ་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ནམ་གྱུར་བ་ན་བྱང་སེམས་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲུབ་པ་ཡིན། བདག་པས་གཞན་གཅིས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུབ་པ་འདྲ་དེ་ཡིན། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་གོ་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལུང་དགོད་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཆད་ཁ་བས་སྒྲོ་སྒྲུང་འབྱོར་པའི་ཚད་སྟོན་པ་ལ། ཆོས་ཀྱན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས། །དཔང་པོ་གཉིས་(༧༩༣)ཀྱི་གཙོ་བོ་བཟུང་། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱུ་ཏུ་བསྟོན། ཅིས་དང་། ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་གྲས་བས་བྱང་། ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་འབྲེལ་པ་ལ། འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱན་བདག་འཛིན་གཉིས་པོར་འགྲོ། །སྒྲོ་སྒྲུང་གཟུང་བས་བརྟགས་པས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་སྒྲུས། །རྒྱུ་རྒྱུ་ལམ་དུ་སྒྲོངས་པས་ཡིད་བདེ་རྒྱུ་ཆད་མེད། །སྒྲོ་སྒྲུང་ཉམས་སུ་ལོངས་པའི་ཚད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲུབ་སྟེ་ཆེན་པོའི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཚད་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཚད་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཅི་ཡིན་ན། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གྲས་རྣམས་ཀྱིས། །རང་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །གཞན་དོན་ཁོ་ན་བསྒྲུབས་པ་ཡིས། །རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན། །ཐམས་ཅད་གཞན་པས་ལྷག་པ་འགྲུབ། །བྱང་སེམས་

མིན་པ་སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་། །དེ་འདྲ་འགྲུབ་པ་ཡོངས་མ་མཐོང་། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་ད་ལྟ་
ཡང་། །རྒྱལ་སྤྱི་དེ་འདྲ་བྱེད་པར་འདོད། །དེ་འདྲ་བྱེད་ལ་རང་ཉིད་ལས། །གཞན་
དག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡི། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་དགོས་མཐོང་ནས། །དེ་འདྲའི་སྙིང་
རྩེ་ཡོང་བའི་ཐབས། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་མཛད་ཅིང་། །རང་ཡང་དེ་ལ་ཞུགས་པ་
ཡིན། །དཔེར་ན་ཁང་པ་བཟོ་འདོད་པས། །འདོད་པ་གྲུབ་ཆེ་གྲུབ་ཟིན་ཟེར། །རང་གི་
འདོད་པ་མ་འགྲུབ་ན། །ཁང་པ་གྲུབ་ཟིན་ག་ལ་ཟེར། །དེ་བཞིན་རང་ཉིད་འདོད་པ་
ཡི། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་མ་འགྲུབ་པར། །བྱམས་པ་འགྲུབ་པར་ག་ལ་རིགས། །ཁང་པ་
ཅི་འདྲ་འདོད་པ་དེ། །གྲུབ་ཆེ་ཁང་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བདག་གཞན་བརྩེ་བྱུང་
པའི། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་ཡོང་རེ་ནས། །བསྐྱེད་པས་རེ་བ་གྲུབ་པའི་ཆེ། །བདག་
པས་གཞན་གཅེས་སྦྱེས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་བླ་གཅིག་ལྟར་གྱུར་པའི། །བྱམས་དང་སྙིང་
རྩེ་གྲུབ་པ་ཡིན། །

བཞི་པ་སྦྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་བྱམས་སྙིང་རྩེ་དང་ཚད་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
སྦྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གང་ཟག་རྣམས། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་སྦྱབ་མོད་ཀྱང་། །འགྲོ་ཀྱན་
བྱ་གཅིག་ལྟར་མཐོང་བའི། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་ཤེས་འདོད་མེད། །སེམས་ཅན་བདེ་
བར་འདོད་སོགས་ཀྱི། །ཚད་མེད་ཅམ་ཞིག་འདོད་པ་(༥༣)ཡིན། །སེམས་ཅན་བདེ་
དང་ལྷན་འདོད་དང་། །སྤྱུག་བསྐྱེད་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཡི། །བསམ་པ་སྦྱེས་ཆེ་རང་
འདོད་པའི། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་བྱུང་བས་ན། །བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་སྦྱེས་ཟིན་ཟེར། །
དེས་ན་བྱམས་སོགས་སྦྱེས་པའི་ཚད། །མི་འདྲ་སོ་སོར་བྱུང་བ་ཡང་། །འཕེན་པ་མི་
འདྲའི་བྱུང་བར་ཡིན། །

ལྟ་བུ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྦྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་པ་ལ། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཡོང་རེ་

བའི། །འཕེན་པ་དགོས་པ་འང་རང་དོན་སྤངས། །གཞན་དོན་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་ལ། །བདག་
པས་གཞན་གཅིས་བྱམས་པ་དང་། །སྙིང་རྩེ་མེད་ན་མི་ཡོང་བས། །རང་དོན་སྐྱབ་པ་
ལྷུང་ལེན་ལ། །དེ་འདྲི་སྙིང་རྩེ་མི་དགོས་དང་། །གཞན་ཡང་སྤྲེལ་བེད་བྱང་ཆུབ་དེ། །དེ་
འདྲི་སྙིང་རྩེ་ཆེ་མེད་ན། །མི་ཐོབ་པ་དང་རང་ཉིད་ལས། །གཞན་དག་གཅིས་པར་
འཛིན་པ་དེ། །བྱང་སེམས་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། །བྱང་སེམས་བྱེད་པར་སྲུ་འདོད་པས། །
བདག་པས་གཞན་གཅིས་བྱ་དགོས་ཏེ། །ལྷག་པོ་བྱེད་པར་སྲུ་འདོད་པ། །ཁོར་མང་ཡོད་
པ་དགོས་པ་བཞིན། །

དུག་པ་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ཆོག་ཙམ་གྱིས་
བྱང་སེམས་སྲུ་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་ནི། །སེམས་ཅན་བདེན་དགའ་སྟམ་པའི། །
བསམ་པ་རེ་ཙམ་སྦྱོང་བ་དང་། །སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་པོག་ཙམ་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་འགྱུར་ན་ནི། །སེམས་ཅན་སྤྲིན་ཆོད་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱང་སེམས་འབད་མེད་སྦྱེ་
བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་དང་། །རང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་འཕགས་
པའི། །འགྲོ་བའི་མཆོག་རབ་མིན་པ་དང་། །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། །
དབང་པོ་རྣེ་ཤོས་མིན་པ་དང་། །རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་བདག་གཞན་བརྗེ། །བྱང་སེམས་
བསྐྱེད་ཐབས་གསུངས་པ་རྣམས། །སྒོམ་པ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་དག་གོ་འང་མི་
དགོས་ཤིང་། །ལམ་ཀྱན་ཉིན་གཅིག་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །བསོད་ནམས་སྟོབས་ཆེན་མི་
དགོས་པར། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་། །ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་དང་། །
སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས། །བསྟན་པ་བརྗོད་པ་མི་མཛད་ལྟར། །བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་(༥༤ན)བསྐྱེད་ལའང་། །བསྟན་པ་མི་མཛད་འགྱུར་བའོ། །
ཡང་ན་སྟོན་པས་བྱང་སེམས་ལ། །རྩི་ལྷུང་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་ལྟར། །ཐམས་ཅད་ལ་
ཡང་བརྗོད་པར་འགྱུར། །སྦྱོར་བྱ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། །མི་འགལ་གཞི་མཐུན་

ཡོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཞི་བདེ་དོན་གཉིས་བའི། བྱང་སེམས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ། ཆོ་
འདི་ཁོ་ན་དོན་གཉིས་བའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དང་
བྱང་ཆུབ་ལ། སྒྲིང་ནས་འདོད་པ་མི་དགོས་པར། ཁ་ལ་ཡམ་གྱིས་ཆོག་པ་དང་། ཉེ་
བཞིན་ཁ་ཞེ་མི་གཅིག་པའི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་དེ་ཡི། དོན་གནས་བསམ་པ་
ཡིན་པར་འགྱུར། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་བཅུ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་བྱང་སེམས་གྱིས་བདེ་བ་ཐམས་
ཅད་སྒྲོས་གཏོང་བྱས་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བཟོད་བྱས་པ་དགོས་པར་བསྟན་
པ་ནི། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་དཀའ་གནས་རྣམས་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་དགོན་
པས། སྒྲིགས་དུས་སུ་མིང་དང་གཟུགས་བརྒྱན་ཅམ་མ་གཏོགས་སྒྲིང་ཐག་པའི་བྱང་
སེམས་དགོན་ལ། བསྟན་པ་ཉམས་པ་དང་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་ཡང་དེ་
ཉིད་ལ་ཐུག་གོ། ཉེ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། རང་ཉིད་གྱི་བྱང་སེམས་དང་།
བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཁས་སྒྲུངས་ལུགས་ལེགས་པར་གོ་དགོས་ཏེ། གོང་འོག་ཏུ་ལུང་
མང་བ་བྲིས་གིང་། ལུང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་བརྟན་གྱིས་མཛད་
པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་ནི། ལུས་དང་སྒྲོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་
མི་བལྟ་བར། ལུས་དང་རག་དང་སེམས་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་ལ་ཕན་
འདོགས་པར་ཞུགས་པའོ། ཞེས་སྒྲིམ་པའི་ངོ་བོ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་རིན་ཆེན་
སྒྲིང་བར། རང་གི་དོན་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་། གཞན་དོན་རོ་གཅིག་དགའ་བ་གང་། ཡོན་
ཏན་འབྱུང་གནས་ཐེག་ཆེན་ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་སྐྱ་མ་དང་འདྲ་བས་བྱང་སེམས་དང་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཟིན་པའི་སྒྲིམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། བདག་པས་གཞན་གཅིས་གྱི་བྱང་སེམས་ཞེས་སམ། མ་སུ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་
བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་པའི་(༥༤)མིང་རང་གིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་། གོང་འོག་གི་ལུང་

ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསལ་བས། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛིག་ན་ཡང་། བདག་
 པས་གཞན་གཅིས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེས་ཀྱི་ནས་བསྐྱངས་པའི། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 འདོད་ཀྱི་སེམས། ཞེས་བྱས་ན་གིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །སེམས་དེས་ཀྱི་ནས་བསྐྱངས་
 ནས་འཇུག་སེམས་དང་སྒྲོམ་པ་ལེན་ཏེ། སྒྱུས་རབ་སོགས་ན་འདུག་པ་ལྟར། སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྱུན་སོགས་རི་ལྟར་མཇོང་པའི་སྒྲིང་པ་ཁས་ལེན་པ་
 ཟེ། སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་ཆོག་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན་ཆེས་གསལ་ལོ། །དེ་རྣམས་
 གོ་ན་བྱང་སེམས་དེ་ལྟར་ཆེས་དཀོན་ཞིང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར། ད་ལྟར་བྱིང་མིང་ཅམ་
 དུ་འདུག་པ་དང་། ཉམས་ལེན་སྒྲིགས་ན་མི་འདུག་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དང་སྒྲོམ་པའི་
 ཁས་ལེན་ནི་བསམ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཁས་སྤངས་འདུག་པར་གོའོ། །དེས་
 འཕྲིག་བཅུག་སྟེ་གོང་འོག་རྣམས་ལ་དུས་རྒྱུན་པར་བསམས་ན་གནད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་
 ཉམས་ལེན་གྱང་མི་དགའ་བ་འབྱུང་སྟེ་འཆད་པར་འབྱུང་ངོ། །གོང་འོག་གི་ཡུང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དེ་ལ་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་འོང་ངོ། །འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མི་ཕན་ན། །ཟག་མེད་བདེ་
 བའང་དུག་བཞིན་སྟོང་། །གཞན་ལ་ཕན་ན་མནར་མེད་དུ་འང་། །དགའ་བཞིན་སྟོ་
 བཞིན་འཇུག་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །འགྲོ་བ་གཞན་ལ་
 མི་ཕན་ཡང་། །རང་ལ་ཕན་ན་ཁབ་སྤྱད་ཀྱང་། །སྟོ་ཡིས་གཏོང་བར་མི་རུས་གིང་། །
 གཞན་ལ་ཕན་ན་དཔྱལ་བར་ན། །འཇུག་པར་མི་རུས་ལྟ་བུ་སྟོས། །ཉིན་གཅིག་ལྟོགས་
 སམ་འབྲུགས་པ་ཡི། །སྤྱི་བསྐྱེད་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་པ། །དེ་ནི་བྱང་སེམས་ག་ལ་
 ཡིན། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། གཞན་དོན་བརྩོན་ལུན་སྒྲིང་རྗེས་བདག་ཉིད་
 འདི། །གང་ཆོ་མནར་མེད་ལ་ཡང་དགར་འཛིན་པ། །དེ་འདྲ་བ་དག་སྤྱིར་ན་གཞན་ཉེན་
 ཅན། །སྤྱི་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ག་ལ་འཛིགས། ཞེས་དང་། སྟོབ་སྟོབ་ལས།
 གཞན་གྱི་དོན་དུ་མེ་ལྷེས་གང་བའི་མནར་མེད་དཔྱལ་བར་ཡང་། །གངས་དང་ལྷ་འོད་

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་མ་ཐག་པས་ཀྱང་ཉན་རང་རྣམས་ལ་མེད་པའི་སྒྲིང་རྩེ་
 བསྒྲིད་དགོས་པར་བརྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲིམ་མ་ཐག་པ་ལའང་། སྒྲིང་རྩེ་ཡོད་པ་
 ཅི་འདྲ་བ། ཉན་རང་རྣམས་ལའང་མེད་ཅིས་གསུང་། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་
 ཡི། བརྒྱར་བཤགས་ཆ་ཙམ་མེད་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཡོང་པའི་གནས་འདུག་གམ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་ཕལ་ཆེན་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདི་སྣ་སྟེ་དཔེར་ན། བྱ་ཀ་ལ་མིང་ཀའི་སྤྱི་སྤྱི་
 སྟོ་པའི་སྤྱི་བས་ནས་མ་བྱུང་བ་ལ་ར་འོའི་མཐུའི་བྱུང་བར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་སྤྱི་གངས་
 ཀྱི་རི་ལ་གནས་པའི་བྱའི་ཆོགས་མཐུ་དང་ཤུགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀ་ལ་པེར་གཏི་ཕུ་གྱ་ལས་
དང་པོ་བ་འཁོར་བའི་སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་
སེམས་ཀྱི་ར་འོའ་མཐུའི་བྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་(༧༥)ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ལུང་མང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་པེར་ཆོངས་པ་སོགས་
འཛིག་རྟེན་པའོ། །ཉན་རང་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སུ་ལུང་མེད་པའི་བྱམས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་དཔོན་པར་གསུངས་
པ་མང་བཞིན་དུ་དེ་འབྲེལ་སྒྲིབ་ཆོས་ནའང་མེད་པར་བྱང་སེམས་སུ་འདོད་པ་ཡི་ས་གོ་བའོ། །མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
སྒྲིབ་བྱངས་པའི་དོ་རྒྱུ་ཆུང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་སྒྲིབ་
སེམས་རྒྱང་པས་རྒྱང་ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་བྱེད་འདོད་ན། རང་དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་ནས་གཞན་
དོན་དུ་གང་འགྱུར་སྒྲིབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་རང་ལས་གཞན་
གཅིས་སྒྲིབ་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བཅོམ་ན་ནི་དེ་ནམ་ཡང་བྱང་སེམས་མིན་ལ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་
མྱོང་ཡང་རང་དོན་སྒྲིབ་ནས་གཞན་དོན་གང་ཆེ་སྒྲིབ་པ་ཞིག་མེད་ན། དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་དོན་སྒྲིབ་ནས་
གཞན་དོན་སྒྲིབ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་སོ། །རང་དོན་སྒྲིབ་ན་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ཞིང་། །
བདེ་བ་གང་ཡང་མི་ཐོབ་ལ། གཞན་དོན་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པས་ནི། ལན་བདེ་ཐམས་
ཅད་ཐོབ་མཐོང་ནས། གཞན་དོན་སྒྲིབ་པར་ཞུགས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མིང་དུ་བཏགས། །རང་དོན་བསྐྱེད་ན་ལེགས་མཐོང་ནས། །རང་ཉིད་ཞི་བདེ་དོན་
གཉིས་ལ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཞེས་པར་བཏགས། །ད་དུང་རང་གི་དོན་སྒྲིབ་ན། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀ་ལ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་རྒྱུ་སྒྲིབ་པས། དེས་ན་མཐའ་
ཡས་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་བྱའི་བྱིར། །སྒྲིབ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །
རང་དོན་སྒྲིབ་ཏེ་དངོས་སམ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱང་། གཞན་དོན་སྒྲིབ་དེ་སྒྲིབ་བྱའི་མཆོག་

གྱི་མོངས་པ་སེལ་བའི་སྒྲིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བཞིའོ། །ཡང་ན་ཟང་ཟིང་གི་སྒྲིན་པ་ཉིད་ལ་བཞིར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་སེམས་ཡོད་སེམས་སེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གཉིས་ཏེ་བཞི་སྟེར་བ་དོ་རྩེ་ཅེ་མོའི་འགྲེལ་མཛད་དང་། ཨ་བྱས་མན་སྟེར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གིས་དེ་རིང་སྒྲོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྒྲིན་སྒྲར་འགྲོ་བ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་ནི། །བར་དུ་བདེ་ལ་མགོན་དུ་བོས་ཟིན་ཀྱི། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། (༥༦བ)བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟིན་ཀྱི། །འདི་ཡི་ཁ་གཏད་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང་། བར་སྒྲིན་བསྐྱུས་པར། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རང་གི་ལུས་བཏང་སྟེ། །དེ་བཏང་ཆོས་ཀྱང་བདག་གིས་སྤངས་བྱས་ནས། །ཕྱི་རོལ་དངོས་ལ་བདག་གིས་ཆགས་བྱ་བ། །སྤང་བོའི་ལུས་བཞིན་བདག་ལ་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་དང་། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡིན་ཏེ། །འདི་དག་བདག་ལ་བདག་གི་ར་རྒྱལ་མེད། །དེ་འབྲ་མད་བྱང་ནས་རྟོག་ཡང་དང་ཡང་། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྗེས་འབྲང་བ། །གང་ལ་ཡོད་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྒྲིས་མཆོག་གསུང་། །ཞེས་སོགས་མང་སྟེ། །དེས་སྟོམ་པ་གོང་འོག་ཁས་སྤངས་པའི་དུས་ནས། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་དང་། །དུས་གསུམ་གྱི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོས་ཆར། །བྱིན་ཆར་བས། །འདི་རའི་དངོས་པོ་སྟོམ་པ་སོགས་ནམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དགོས་པར་འདུག་སྟུམ་པ་སོགས་གོ་འོང་ངོ་། །བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། །དེ་ལས་མི་འདའ་བས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་འགྱུར་ལ། །དེ་ལྟ་བུའི་སའི་སྟེར་ན་རྟེན་དཀའ་བས། །བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རྟེན་དཀའ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འདི་ནམས་ལ་དུས་རྒྱུ་དུ་བསམ་སྒྲིམ་མ་བྱས་ན་འདོད་ཡོན་རྟེན་
 བཀྲར་ལ་ཆགས་ཞེན་མི་སྤངས་པས། ལྷན་བསྐལ་མགོན་མེད་གྱུར་པ་ལ། །སེར་སྒྲིམ་
 ཆོས་ལོར་མི་སྤྲོད་དང་། ཞེས་པའི་ཅ་ལྷུང་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་། གལ་ཏེ་བྱིན་ཡང་དེ་ལན་ལ་
 རེ་བས། ལན་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་མི་ལྟ་བར། ཡང་དང་ཡང་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། ལན་ལ་རེ་བ་ཡོད་ཕྱིན་དེ་མ་གྲུབ་པའམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 རྟེན་དང་བཀྲར་སྤྲོད་ཆགས་པ་ཡིས། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་། ཞེས་པའི་
 ཅ་ལྷུང་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ལན་ལ་རེ་བ་ཡོད་ཕྱིན་བསོད་ནམས་མི་གསོག་ཅིང་། །
 གང་བསགས་པའང་ཐ་ཆད་པའི་གསོག་ལྷགས་ལས་མི་འབྱུང་བས་འདི་ནམས་ལ་ཐོས་
 བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་ལས་གལ་ཆེ་བ་མི་སྤང་ངོ་། །གཞན་ཡང་སྟོད་འཇུག་ལས། བདག་
 བོ་གཞན་གྱི་དབང་(༧༧ན)གྱུར་ཅེས། །ཡིད་བྱོད་ངེས་པར་གཤེས་ཀྱིས་ལ། །སེམས་ཅན་
 ཀྱི་དོན་མ་གཏོགས་པ། །དེ་བོ་བྱོད་ཀྱིས་གཞན་མི་བསམ། །དངོས་སམ་ཡང་ན་
 བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྤྲོད། ཅེས་དང་། ཡུམ་སྤྲད་པར།
 དཔེར་ན་བྲན་མོ་ཆུ་འཆུན་དབང་མེད་རྗེ་བོའི་དབང་། །དེ་བཞིན་དཔའ་རྣམས་སེམས་
 ཅན་ཀྱི་དབང་གིས་འགོ། །སྟོ་བ་བྱས་སམ་འོན་ཏེ་རྟག་ཏུ་བརྟེན་ཀྱང་རུང་། །བྲན་
 མོ་རྗེ་བོ་ལ་ནི་སྟོག་ཆོག་མི་སྤྲོད། །འདི་ཡིས་བདག་ན་བསད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྒྲིམ་
 བས། །ཤིན་ཏུ་སྒྲག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་འཇིགས་བཅས་ཟིལ་གྱིས་ནོན། །དེ་བཞིན་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེད་དུ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཞུགས་པ། །འགོ་བ་ཀྱིན་ལ་བྲན་གྱུར་བཞིན་དུ་གནས་པར་
 བྱ། །འདི་ལས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་མ་ཅུས་ན། ཅུ་དང་
 ཤིང་ལས་མེ་བྱང་བས་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་བཞིན་རང་བྱུང་ངོ་། །བདག་གི་བདེ་བ་བཏང་ནས་རེ་
 བ་མེད་སེམས་ཀྱིས། །སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དགོས་ལ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་བརྟེན། །
 སུ་གཅིག་སུ་ལ་མ་ནི་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་ལྟར། །བསམ་པ་ཐག་པས་རྣམ་པར་སྟོ་མེད་

གནས་པར་གྱིས། ཞེས་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྲད་པར། དེགས་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་
 གནས་པ་རི་ལྟར་དེག་པར་བྱ། སྒྲིམ་པ་གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལོག་པར་མི་སྒྲུབ་
 པའོ། །སྒྲིམ་པ་གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལོག་པར་མི་སྒྲུབ་པ་རི་ལྟ་བུ། སྒྲིམ་པ་གང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་འདོར་བའོ། །རབ་
 འབྱོར་གྱིས་སྒྲིམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་པ་
 ཆེན་པོ་གང་། སྒྲིམ་པ་གང་ལུས་དང་སྟོག་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོན་ཞིང་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པར་རེ་བ་ཡང་མེད་པའོ། །སྒྲིམ་པ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་གང་། སྒྲིམ་པ། གང་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་པར་འདོད་ཀྱི་བདག་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་།
 དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་གྱིན་ཏུ་མི་སྟོགས་པ་དང་། འདྲ་
 བྱེད་མངོན་པར་(༧༧བ)འདྲ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱིན་ཏུ་མི་སྟོགས་པ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་
 པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དཔེར་ན་
 དགེ་བཤེས་ཆོས་སྐད་སྒྲིང་རྒྱ་མེད་པ་ནི་གྱིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
 བྱང་སེམས་གཞན་དོན་ལ་མི་བརྩོན་པ་ཡང་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། སྟོབ་དཔོན་བརྩེ་ཆེན་ཏུ་བསྟེན་པའི་བདག་ལ་རོལ་སྤྲུག་བསྟུལ་དག་གིས་
 སེམས་གདུངས་པ། །གཞན་ཀྱི་བྱ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ། །གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་
 གྱིན་ཏུ་ངོ་ཡང་ཆ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་བཞེད་ན།
 ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མིན་པ་བྱ་རྒྱ་
 གཞན་གང་ཡང་མེད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྲད་པར། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཅི་ཡང་རུང་། ངག་དང་
 ཡིད་ཀྱི་ལས་གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏུ་བས་

འཇུག་གོ། རྟིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་གནས་ཀྱི་
 རྒྱུའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ལྷན་པའི་བསམ་པ་ལས་འབྱུང་
 རོ། །དེ་ཕན་པའི་བསམ་པ་འདི་ལྷ་སྤྱུང་འདུ་གཤེས་འདི་ལྷ་ར་འབྱུང་ཏེ། གང་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བསྐྱབ་པ་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་བདག་གིས་བསྐྱབ་
 བོ་སྒྲུབ་མོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་དགས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བར་
 འབྱུང་བ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷ་ར་སྐྱབ་པར་བགྱེད། །དེ་ཅིའི་སྒྲུབ་དུ་ཞེན། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་བགྱི་བ་གཞན་མ་མཆིས་ཀྱི། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བགྱི་
 བར་བྱས་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་
 བརྗོད་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཀྱང་། ལམ་ཐམས་
 ཅད་ཐབས་གཤེས་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། ཐབས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་པར་
 གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་བདག་པས་གཞན་གཅིས་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་གཏན་
 (ཡ་མེད་)མི་མཐུན་པར་བརྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཐེག་དམན་ལ་མི་འཇུག་པར་
 སྦྱོང་བ་ཡང་། ཐེག་དམན་ལ་བདག་པས་གཞན་གཅིས་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 སྐྱབ་པ་མེད་པ་ལ་བྱུག་སྟེ། ལར་བྱིན་བསྐྱུས་པར་། འཇིག་རྟེན་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་མཐུ་
 མེད་པའི། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་དུ་སྤྱང་བྱ་ཞིང་། །བྱབ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྟིང་རྩེའི་
 བརྟན་པ་ལ། །གཞན་པར་རོ་གཅིག་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག་ །ཅིས་པས་སོ། །འདི་
 རྣམས་གོ་ན་ཕལ་ཆེན་ལས། སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་གཤེས་སོགས་འདུ་གཤེས་བཅུ་
 འཛོག་པ། གདམས་ངག་གི་མཐར་བུག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལའང་ངེས་པ་རྟོད་
 པར་འབྱུང་རོ། །བསྐྱབ་བཀུས་སུ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་སྐྱེག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བར་
 བྱ་བ་དང་། ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་
 པའི་སྒྲིབ་གཡོ་མེད་པར་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་བརྩོན་པས་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པ་དང་།
 དེའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་མི་འཚོལ་བ་དང་། དེའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབད་
 པ་དང་། སྐྱེག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆུང་དུས་སྐྱེག་བསྐལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོན་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་དོན་
 ཆུང་དུ་ཉམས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡལ་བར་བོར་ན་ཡང་ལྟར་བ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རང་གིས་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལྟར་
 བ་མེད་དེ། དེ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་རོ། །གཞན་ནི་
 རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་གྲོ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བརྟུང་བ་ཉིད་དོ། །རང་གི་རྣམས་
 པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་མ་མི་
 དགོས་པར་སྒྲིབ་སྐྱེག་པ་བཤགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་ཁོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་བཤད་
 བ་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཐས་གྲས་སོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གང་འགྱུར་
 བྱེད་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་(༥༥)དཔའི་བསྐྱབ་པའི་ལུས་སམ་ཁོག་པ་ཡིན་པས་དེ་
 ལས་སྐད་ཅིག་ཙམ་འདས་ནའང་ལྟར་བར་གསུངས་སོ། །ལྟར་བས་གོས་པར་མི་འགྱུར་
 བའི་ཐབས་ཀྱི་མན་རག་དང་གནད་ནི་འདི་ཡིན་གསུངས་ཏེ། བསྐྱབ་བཏུས་སུ། གང་
 གིས་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་བའི། གནད་ཀྱི་གནས་རྣམས་འདིས་རིག་བྱ། །བདག་གི་
 ལུས་དང་ལོངས་སྒྱུད་དང་། །དུས་གསུམ་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་
 ལ་བཏང་བ་དང་། །དེ་བསྐྱར་དག་པ་སྤེལ་བའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་
 པ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ད་ལྟ་སྤྱིར་བཤད་པ་རྣམས་མ་གོ་བས་དགེ་ཅ་རེ་

གསོག་ནའང་ཆོ་འདིའི་ཆོས་བརྒྱད་ཁོ་ན་ལ་བལྟ་སྟེ། དེས་ནི་སྦྱིས་སུ་རྒྱུང་བའི་དགོ་ཅ་
 ཅམ་དུ་འང་མི་འགོ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ལན་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་ནམ་སྦྱིན་ལའང་མི་བལྟ་
 ཞིང་། རང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་ས་ཆོག་ས་སམ་མི་ཆོག་ས། སྦྱིབ་པ་བྱང་རམ་མི་
 བྱང་ལ་ཡང་མི་བལྟ་བར། བསོད་ནམས་ཆེ་རྒྱུང་ལ་བལྟ་ཞིང་། ཡུལ་འདམ་པས་དམན་
 པའི་རེ་བ་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་བྱེད་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་
 གལ་ཆེ་ཡི། བདག་དཔུལ་བར་སོང་ནའང་འདོད་ཡིན་ནོ་སྟུམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་གོང་
 འོག་གི་མདོ་བྱངས་པ་དུ་མར་གསལ་ཏེ། སྦྱོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་ཀྱང་། གང་ཞིག་སྦྱེ་བོ་
 དམན་དང་ཐོངས་པ་རེ་བའི་བསམ་ལྡན་མཐོང་ན་ཡང་། །བརྩེ་མེད་འབྲས་སུ་འདོད་
 པས་གཞོད་གཞན་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཆོལ་བ། །བསམ་ལྡན་དེ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་སྦྱོང་
 བ་ནམས་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས། །དེ་སྦྱང་ཁྱོད་ནི་ཐུགས་རྗེས་སྦྱོང་བ་ནམས་ལ་སྦྱིན་པར་
 བཞེད་ལ་ཞུགས། ཞེས་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ལྷ་གསལ་གྱིས། འདིར་སྦྱིན་པ་ཡིས་སྦྱིན་པ་
 ལ། །འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འབྱུང་ཞེས། །ལེན་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི། །ཆོང་
 སྦྱོགས་བཞིན་དུ་སྦྱང་པར་འབྱུང་། ཞེས་སོ། །སྦྱིར་ཡུལ་བཟང་ངན་གྱི་བྱང་པར་ཡང་
 ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྦྱེ་བོ་དམན་པ་དང་ཐུག་པའི་དུས་སུ་ནི་ཡུལ་མི་འདམ་པར་སྦྱིན་
 པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པར། འདི་ལ་མི་སྦྱིན་འདི་ལ་སྦྱིན། །གང་ལའང་
 བྱེ་བྲག་འབྱེད་མི་མཛད། སོགས་དང་། (ཡེན)ཐུག་དོག་རྩལ་འགུན་བྱེད་ན་ཡང་། །
 གཉེན་པོར་མཛད་ལ་སྦྱིར་ལ་དབྱེས། ཞེས་སོགས་ལྟར་དང་། ངའི་ལྟ་དང་མགོན་
 སེམས་ཅན་ནམས་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ། །མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཅིག་བདེ་ན་རང་ལ་དཔུལ་བར་བསྐྱལ་མང་དུ། །
 གཞོད་པ་བྱེད་ཀྱང་དགར་འབྱུང་ན། །དེ་ལས་ལོག་པ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་དག །གཞན་ལ་མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡོངས་མེད་དེ། །ཕན་

འདོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་སྤྱོད་བྱེད། གཞན་གཞོན་བྱེད་ལ་ཕན་བྱེད་སྒོ་ལྟ་
 པས། གཞོན་བྱེད་དག་པོ་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཟོད། ཐབས་རིགས་གཞོན་བྱེད་བཟོད་
 པ་དེ་དག་གིས། གཞོན་བྱེད་དགེ་བ་ཡང་དག་ལེན་དུ་འཇུག། རྒྱལ་སྤྱི་བཙོན་འགྲུས་
 མཆོག་ལ་བསྟེན་པ་དེ། སེམས་ཅན་ཆོགས་རབ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི། ལ་རོལ་སེམས་
 ཅན་གཅིག་གི་སྤྱིར་དུ་ཡང་། བསྐྱལ་པ་བྱེད་པ་སྤྱོད་དུ་འདྲེས་སྤྱོད་མི་འགྲུའ། སྤྱོད་བཟང་པོ་
 ལ་ནད་པ་དག་ལ་བཞིན། བྱང་སེམས་འཁོར་བ་ལ་ནི་གཞན་དོན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད། ཉན་པ་
 ལ་ནི་སྤྱོད་པ་བཅེ་བ་བཞིན། སེམས་ཅན་རྒྱུས་ལ་བཅེ་བ་སྤྱོད་པར་བྱེད། ཐབས་ལ་སྤྱོད་
 པ་རྩི་བཞིན་དུ། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད། ལྷ་གཞོན་པ་ལ་པ་མི་ཆོ་
 བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་མི་འཆོ་སྤྱོད་པར་བྱེད། ཅེས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་
 ལྷགས་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ཆོས་རྩི་རྒྱལ་སྤྱི་བཙོན་པས་ཀྱང་། འགྲོ་ཀྱན་
 བ་མ་ཡིན་པས་བྱམས་དང་སྤྱོད་རྩི་བསྟེད། གཞན་ཕན་ཅུ་བ་ཡིན་པས་བདག་གཞན་
 བརྩི་བ་བསྟེད། ཉེས་ཀྱན་ཅུ་བ་ཡིན་པས་བདག་ལ་གཅེས་འཛིན་སྤྱོད་པས། རྒྱལ་
 སྤྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན་པས་སྒོ་གསུམ་གཞན་ཕན་སྤྱོད་པས། འགྲོ་ཀྱན་སྤྱོད་བསྐྱལ་མཆོ་
 ལས་བསྐྱལ་བྱེད་བྱེད། སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྟེད་ནས། རང་དོན་
 ཡལ་བར་བོར་ནས་གཞན་གྱི་དོན། ལྷག་པས་བསྤྱོད་པ་ཐབས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཡིན། འགྲོ་ལ་གཞོན་པ་གཞི་བཅས་སྤྱོད་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གཞན་ལ་ཅི་ཕན་བསྤྱོད་པ་ནི། རུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བཙོན་པོ་ཐབས་ཅན་གྱི། བསྐྱལ་པ་(ཡེ་ཤེས་)ཡོངས་སུ་རྩོགས་
 པའི་ལག་ལེན་ཡིན། གཞོན་བྱེད་བྱེད་པ་གཞོན་ལན་མི་བྱེད་ཅིང་། རང་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པས་བསྤྱོད་
 པའི་སྤྱོད་པས་ཕན་འདོགས་པ། བཟོད་དང་སྤྱོད་རྩི་བསྟེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་བཙོན་གྱི། ཤིན་ཏུ་
 དགའ་བའི་ལག་ལེན་དམ་པ་ཡིན། གཞོན་པ་བྱེད་ལ་ལན་དུ་གཞོན་བྱེད་པ། བདག་
 དང་གཞན་ལ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་བསྐྱལ་བསྟེད། གཞོན་ལན་ཕན་པས་འཇུག་པའི་དམ་

ལྷ་པ་བདག་པས་གཞན་གཅིས་མེད་ན་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་
བསྟན་པ་ནི། རོ་བོས་བྲན་གཡོག་བསྟན་པ་དེ། །ལས་རྣམས་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན། །
ལས་རྣམས་བྱེད་ལ་མི་ཕན་ན། །བྲན་གཡོག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོར། །བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། །འགྲོ་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཡིན། །འགྲོ་བ་བདེ་ལ་མི་ཕན་
ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པ་སྟོར། །འགྲོ་བས་བདེ་བ་མ་ཐོབ་ཅིང་། །སྡུག་
བསྐྱལ་ལྷན་པར་འགྱུར་མཐོང་ནས། །བདེ་ཐོབ་སྡུག་བསྐྱལ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །བྱང་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་བདུན་སོགས་སྒྲིམ་པ་དེ་ཡང་མ་རང་
གི་བྲ་གཅིག་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲིམ་ནས། །དེས་རྒྱ་བྱས་པའི་བྱང་
སེམས་ཤིག་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། །དེ་འདྲ་ཡོང་དུ་རེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
འདོགས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། །དེ་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཉིད་
གཙོ་བོའི་དོན་ཨི་ཐི་བ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པས་དེ་ལ་སྟོད་ཆེར་མི་བྱེད་པར་ཨི་ཐི་བ་
གཞན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ནི། །རིན་པོ་ཆའི་གླིང་དུ་ཡོང་ཡོང་ནས། །དོན་གཙོ་བོ་ཅི་
ལ་ཡོང་མི་ཤེས་པར། །དོ་ཁུར་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། །བྱང་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་།
སྐྱེས་པ་ཉམས་ཏེ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་གོ་ན་དགོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་
ལས། །སེམས་ཅན་ལ་ཀྱན་ཏུ་རབ་ཏུ་འདུད་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་
ལྟར་བས་འཛིགས་པ་མེད་པར་གསུངས་(༥༠ན)པ་ལ་ཡང་ལེགས་པར་འཕྲིག་ཚུད་པར་
འགྱུར། །སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་ཆོག་རང་ལ་ཡང་། །འདོར་བའི་སྡུག་བསྐྱལ་ལས། །མ་

གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་།
 བདག་དགའ་བ་འདོད་པ་མིན་པར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 ཡང་དག་པར་ཞུགས་སོ། །སྟེ་ཐུ་རྩུ་ཅི་དུས་ནའང་འདོད་ཡོན་གྱི་སྤོང་བ་སྤངས་པ་ཞིག་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ད་
 ལྟར་བྱང་སེམས་འདོད་ཡོན་གྱི་ཉམས་པ་རང་ཡང་མང་བས། དེའི་ཉེས་དམིགས་རང་ཡང་ཉམས་ལེན་མཐེལ་དུ་བྱ་དགོས་པའི་
 རོན་ནོ། །བདག་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེའི་དགའ་བ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན། འདོད་པའི་
 ཡུལ་བསྟེན་པའི་སྒྲིབ་མ་ཡིན། བདག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགའ་བ་
 བཞོད་པ་གཞན་དང་གཞན་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་
 པ་སྦྱོང་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱི་དགའ་
 བ་འདི་ནི་དགའ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི་བདུད་
 གྱི་ཡུལ་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་འདི་ནི་སློང་ན་པས་བསྟེན་པའོ། །
 ཉེ་བར་བསྟེན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་བསྐྱགས་པའོ། །དེ་ལས་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན། དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅན་དཔུལ་
 བ་དང་དུད་འགྲོའི་སྒྱུ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་འབྱུང་ངོ། །སེམས་ཅན་
 རྣམས་གྱི་འཐབ་བ་དང་། རྩོད་བ་དང་། མཚང་འབྱུང་བ་དང་། འབྱེད་བ་དང་། འབྲུག་པ་
 དང་། ཀུན་ཏུ་འབྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་འདོད་པ་བསྟེན་
 ནས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལས་ཐག་རིང་དུ་འབྱུང་རོ། །འདོད་པ་འདི་དག་
 བྱི་ མཐོ་རིས་སུ་སྒྱུ་བའི་བར་ཆད་དུ་ཡང་འབྱུང་ན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱལ་
 སྤོང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་བདག་གིས་འདོད་པའི་སྦྱོན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ལ། ཆུང་ཞིང་འབར་བར་མཐོང་
 གི་དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གཞི་དེ་ལ་མི་སྦྱོང་པར་ནན་ཏན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་འདོད་ན་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་པར་ལགས་པར་གདའ། རིན་ཆེན་

ཐེང་བར་ཡང་། རང་གི་དོན་ལ་མི་བཟུ་ཞིང་། གཞན་དོན་རོ་གཅིག་དགའ་བ་གང་། །
ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཐེག་ཆེན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། (༥)ན)རང་དོན་མི་སྤོང་
གཞན་དོན་མི་བཟུབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་རང་མེད་ན།
བྱང་སེམས་མེད་ན་ཆོས་སྤོང་ཉིད་དང་། ཅ་རྒྱུང་སྒྲིམ་པ་དང་། བདག་འཇུག་སོགས་ཅི་
བྱས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མིན་ན། གསང་སྒྲགས་གྱི་ཟབ་ལམ་མིན་པ་ལྟ་བུ་སྤོང་།

བྱུག་པ་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་ལ་དགའའི་མཐའ་དུ་གཤམ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པར་
བརྟན་པ་ནི། དེས་ན་འཇུགས་ཆད་ཐམས་ཅད་རང་དོན་བྱས་པ་འདི་རང་གིས་འཇུགས་
ཏེ། མདོ་སྤེ་རྒྱུན་ལས། སྤྱོད་བོ་མོངས་པ་རང་གི་བདེ་དོན་བཙོན། ཏྲག་ཏུ་དེ་མ་ཐོབ་པར་
སྤྲུག་བསྐྱལ་འགྱུར། །འདོད་ལྷན་སྤྱོད་བོ་འདོད་པ་རྒྱུབ་པ་འཛིགས་པ་ཆེ་ལ་འཇུག །སྤྱིད་པ་ལ་
དགའ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེ་གཡོ་བ་ལྷ་མི་སོགས་རྒྱབ་པ་ལ། ཞི་དགའ་ཉན་རང་རྒྱལ་རང་གི་ལེན་
པ་ཉན་མོངས་རབ་ཞི་ལ། །འཇུག་སྤྱིང་རྒྱུ་ཆེའི་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལེན་ཀུན་ཞི་ལ་ཏྲག །
ཏུ་འཇུག །འདོད་པ་ཅན་གྱི་མོས་པ་དེ་བྱི་ལྷོགས་གྱི་བསམ་པ་འདྲ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མོས་པ་རུས་སྤུལ་
བཞིན། །འདུ་འཛིན་འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་སྤངས་ནས་སྤང་བས་སོ། །རང་དོན་བྱེད་པའི་དེ་རྩོམས་འཛིགས་པའི་བྲན་
འདྲ། འཁོར་བས་རྒྱག་པས་སོ། །གཞན་དོན་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བོ་བཞིན་འཁོར་བ་ལ་དབང་བརྒྱུར་
བས་སོ། ཞེས་དང་། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དག །ཡང་
དག་བརྩེ་བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་
བ་མེད། །འཛིག་རྟེན་ཡ་རོལ་ཡར་ཞོག་གི་ །བྲན་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་། །རྩེ་
དཔོན་རུན་པ་མི་སྤྱོར་བའི། །ཆོ་འདིའི་དོན་ཡང་འགྱུབ་མི་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་
འཆོ་བ་གང་ཡོད་དང་། །འཛིགས་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྩེ་སྤྱོད་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཀུན་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་གྱུར་ན། །འདྲེ་ཆེན་དེས་གོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །བདག་ཉིད་
ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། །སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤོང་བར་མི་རུས་ཏེ། །རྩེ་ལྷར་མེན་མ་སྤངས་

བ། ཤེས་པ་སྒྲོང་བར་མི་རུས་བཞིན། །གསུང་། ཆོས་རྩེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་པས། རང་བདེ་
 འདོད་ལས་ཉེས་པ་ཀུན་འབྱུང་ཞིང་། །གཞན་པར་སེམས་ལས་ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་
 སྤྱིར། །གཞན་སྦྱོར་བདག་ལ་ལེན་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱི། །བདེ་དགེ་གཞན་ལ་གཏོང་བར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །(༥༧)བ་རྟེན་གཅིས་པར་འཛིན་པའི་དགྲ་པོ་འདིས། །ཐོག་མེད་
 རུས་ནས་རང་གཞན་སྤྲུག་བསྐལ་བྱས། །སྦྱོར་ཆད་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་གཉིས་སྒྲོབས་རྒྱས་
 བས། །བདག་འཛིན་ཅུང་ནས་ཐོན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གསུང་། སྤྱང་འི་ཐར་པའི་
 ཞལ་ནས། །ག་པོ་པ་དང་རེད་གཉིས་ལ་མི་ཐབས་བཙོ་བརྒྱད། །རྟ་ཐབས་གཅིག་དང་
 བཅུད་གྲུ་ཡོད། །མི་ཐབས་ནི་བྱུང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཅི་བྱེད་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོབ་པ་དེ་ཡིན། །རྟ་ཐབས་ནི་བྱུང་སེམས་མ་སྒྲིས་པ་མི་སྒྲི། །སྒྲིས་པ་མི་
 གནས་ཤིང་འཕེལ་དུ་མི་སྒྲེར་བ་བདག་གཅིས་འཛིན་འདི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཟུར་བསྟན་
 བས་ཅི་གཞོད་དུ་སྒྲོང་། །སེམས་ཅན་ལ་མཐིལ་བསྟན་ནས་ཅི་ཕན་དུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་
 གསུང་། །ཡང་རས་ཅི་ཅས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཞིག་ཞལ་བྱེ་སྒྲེ་བསྟན་ཀྱང་སྒྲོན་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་ཡིན། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྩོ་བོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཡིན་པར་གོ། །དེའི་གནད་
 ཀུན། །ཁེད་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་སྒྲེར། །གྲོང་དང་བྱལ་ཁ་རང་གིས་ལེན། །སེམས་པ་
 འདི་མིན་པ་གོ་རྒྱུ་མ་རྟོན་གསུང་། །ག་པོ་བའི་ཞལ་ནས། །དེ་ལས་གོ་རྒྱུ་ལྷག་པ་ཞིག་
 རྟོན་ན་སྒྲོན་ཡིན་གསུང་། །ཁས་པ་ལྟར་པའི་ཞལ་ནས། །རང་ཅག་གིས་རྩོ་བོ་སེམས་
 ཅན་ལ་ཡོལ་ལེ་ཆོད་དེ་བྱས་པས། །སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟར་འོང་གསུང་།
 །འབན་གྱི་ཞལ་ནས། །ར་ནི་སེམས་ཀྱི་མཁར་སྒྲོང་གཉིས་པའི་མདུང་བཟུང་ནས་མནན་
 ལ་སྒྲོད་པ་མིན་པ་བྱ་རྒྱུ་མེད། །ཁོ་སྒྲིལ་ན་ར་ཡང་སྒྲིལ། །ཁོ་སྒྲོད་ན་ར་ཡང་སྒྲོད་གསུང་།
 །འཆད་ཁ་བའི་ཞལ་ནས། །ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་གཅིས་འཛིན་གཅིག་པོ་ལ་བདེ། །སེམས་ཅན་
 ཀུན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་སྒྲོལ། །གསུང་། །རང་ལ་དགྲར་གཤམ་ནས་འདུལ་བ་ནི་དཔལ་

བོའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཚམས་སུ། གང་ཞིག་སྟོང་ཕྱག་སྟོང་དག་གི། ཁི་ཡི་གཡུལ་ལས་
 རྒྱལ་བ་ལས། གང་ཞིག་བདག་ལས་རྒྱལ་བྱེད་པ། དེ་ནི་མི་ནང་གཡུལ་ལས་རྒྱལ། །
 བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བརྟལ་བ་ཡིས། སྡུག་བསྔལ་ནམས་ཀྱི་པ་མཐར་ཕྱིན། ཞེས་
 གསུངས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རང་གཅེས་
 པར་བཟུང་བ་འདིས། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་བར་དུ་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་
 བསྐྱེད་ལ། རང་སྤྱོད་ཚོགས་གིག་བྱེད་(༥༡ན)པར་འདོད་ཀྱང་། རང་དོན་གཙོ་བོར་
 བཟུང་སྟེ། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པས། བསྐྱལ་བ་གངས་ལས་འདས་པ་མང་པོ་
 མོང་ཡང་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སྡུག་བསྔལ་
 འབའ་ཞིག་གིས་མནར་བར་གྱུར། རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་དེ་གཞན་ལ་སྤྲོས་ནས་ཞུགས་
 བ་ཆེས་གིན་དུ་སྡུ་བར་སངས་རྒྱས་ནས། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་དཀའ་ལ་དོན་མེད་པས་
 དུས་འདས་སོ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གེས་པར་བྱས་ལ། དག་བོའི་མཆོག་བདག་གཅེས་
 འཛིན་འདི། དམ་གཅིག་བསྟོན་ནས་འབད་བ་དུ་མས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་
 རྒྱན་འབྱུང་དུ་མི་གཞུག་གོ་སྟམ་པའི་རེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ལན་དུ་མར་གོ་མས་
 པར་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སྟིང་ཐག་
 པ་ནས་སྟོ་ཞུགས་བསྐྱེད་དེ། གཞན་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྟོ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དང་།
 སྐྱེས་པ་རྒྱན་འབྱུང་དུ་མི་གཞུག་ཅིང་། གཞན་ལ་འཕངས་པ་དང་། སྡུག་པ་དང་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་ཅི་སྐྱེའི་སྟོ་ནས་སྤར་རང་ལ་གཅེས་པ་བཞིན་དུ། གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་
 པའི་སྟོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་གསུང་། བསྐྱལ་བརྟུན་སུ་ཡང་། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་
 གཞོད་པ་ནམ་པར་སྤངས་པ་བརྟན་པ་དེ་ཀྱན་གང་གིས་ཐོབ་ཅི་ན། འབྲས་བུ་མེད་པའི་
 བྱེད་སྤངས་པས། འདི་ལ་འབྲས་བུ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་གང་སྟོང་

པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་གསུང་།

བདུན་པ་མ་མཐའ་ཆེ་འདིའི་དོན་སྒྲུབ་འདོད་ནའང་བདག་པས་གཞན་གཅིས་ལ་
སློབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་གཞན་དོན་མ་བྱས་པར་རང་དོན་བྱས་པས་
སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་སློབ་ཆེ་ལྟ་མ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདི་
ལ་བྱུག་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་གཞན་དོན་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཆེ་
འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འགྱུབ་པར་སྤྲོ་ཡང་བཤད་ཅིང་།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྟག་ཏུ་གཞན་དོན་བརྩོན་པ་ཡིས། །གཉིས་ཀའི་དོན་བྱས་
ཟུངས་འདའ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་(༡༡བ)དོན་ནི་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུང་། སློབ་དཔོན་སྒྲུབ་ཀྱིས། རེ་ཤིག་བདེ་སྤྱོད་ཡོང་མི་ཡོང་བརྟག་པར་བྱ་བྱིར་རི་
སྐད་དུ། །བཤད་པ་གཞན་དོན་འདི་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། །ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་རྒྱ་
མཚན་དུ་གྱུར་པ། །ཡོན་ཏན་རང་ཉིད་གྱིས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷན་མོའི་
བྱིར་ཡང་ཁྱེད་ནམས་གྱིས། །རི་སྐད་བཤད་ལ་ནན་ཏན་བྱ། གསུང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
མང་དུ་འཆད་ཅི་དགོས། རང་དོན་བྱས་པས་ནི་གང་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད། དེ་ཅེར་བདེ་
སྤྱོད་སྲིད་ཆོད་གཞན་དོན་བྱས་པས་ཡོང་བ་མིན་པ་ལག་པ་གཡས་གཡོན་སྟོ་ས་མི་སྤྲང་
བ། འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་རི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་རྟེན་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་རི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་བུ་
ཞིག་དགོས། །བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། །བྱུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛོད་པ། །འདི་
ཉིད་གྱི་ནི་ཁྱེད་པར་ལྟོས། གསུང་། དེ་ལྟར་ངེས་པར་གཞན་དག་གི་ །དོན་ལ་རབ་ཏུ་
འཇུག་གིས་དང་། །བྱུབ་པའི་བཀའ་ནི་མི་བསྐྱུ་བས། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བྱིས་མཐོང་
འགྱུར། །རི་ལྟར་ཁྱེད་གྱིས་སྤྲོ་དུས་སུ། །ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་
སུན་སུམ་བདེ་མིན་པ། །གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད། ཅེས་དང་། སེམས་

ཅན་མགྲུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིས། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞོག། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་
 དཔལ་ཆེ་དང་། གྲགས་དང་སྦྱིད་འགྲུབ་ཅིས་མ་མཐོང་། གསུང་། བྱགས་ཤིན་ཏུ་མད།
 ད་ལྟ་རང་གིས་སྒྲུ་མ་སྒྲོབ་དཔོན་གྲོགས་དང་བྱིས་མཛེས་སུ་ལ་བལྟས་རུང་། སུ་རང་
 འདོད་ཆུང་བ། མི་དང་མི་མཐུན་པ་མི་བྱེད་པ། འགྲོགས་བདེ་བ་མི་སེམས་ཅི་ཟིན་བྱེད་
 པ་བྱུང་ན། དེ་གང་ན་འདུག་ཀྱང་བསྟོད་ར་དི་རི་བ། རང་སྦྱིད་པ། གཞན་ལ་
 བན་ཐོགས་པ་རེ་ཡོང་བར་སྒྲུང་། སུ་རང་འདོད་ཆེ་བ། མིའི་སེམས་དང་མི་བསྐྱུན་པ་དེ།
 གང་ན་འདུག་ཀྱང་སྟོད་ར་དི་རི་བ། རང་གཞན་ཡོ་ལ་གཞོད་པ་རེ་ཡོང་བར་སྒྲུང་རོ། །
 འདི་རྣམས་གོ་ན་སྒྲུང་ཡང་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གསུངས་རྒྱལ་ཁམས། མ་གཤིས་སྤྲུག་
 འཁོར་བྱི་གཏམ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཀྱང་གོ་མ་གོའི་བྱེད་ཅིས་དུ་འདུག་སྟེ། གོ་ན་
 ཆོ་འདི་བྱི་གང་བྱེད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལས་ལྟག་པ་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་དཀའ་(༥༣ན)
 བའང་ཆེར་མི་སྒྲུང་ལ། མ་གོ་ན་ཆེས་དཀའ་བར་གོ་འོང་སྟེ། དེས་ན་གང་ལའང་གོ་བ་
 ཆོལ་བ་ཟབ་ཅིང་། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་སྒྲོས་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་
 པ་ཟབ་པར་གོ་འོང་སྟེ། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཐིངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་། གཞན་ལ་གང་ཕན་བྱེད་པ་
 བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་སྦྱིར་
 ཡོན་ཏན་གྱིས་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས། སྦྱོར་ཡང་གངས་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་
 ཀྱང་། གཞན་ལ་གཞོད་པའི་ཁོངས་སུ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་
 ཁོངས་སུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲིལ་ཏེ་ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་
 ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་འདི་གོ་སྟེ། འཁྱེར་བདེ་བ། ཆོག་ཏུང་བ། དོན་འདྲིལ་བ། བཀའ་
 བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཉིང་ཁུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱིས། གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྦྱོར་དང་ནི། །གཞན་ལ་ཕན་པ་

ཡོན་ཏན་དུ། །ཤེས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །སྒོད་བྱེད་ཡོན་ཏན་སྤང་ཞེས་བརྗོད།
 ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་དོན་སྒྲོས་བཏང་བའི་གཞན་
 དོན་བྱེད། ཉན་རང་རྣམས་ནས་ཆོ་འདི་པའི་གང་ཟག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་རང་དོན་གཙོ་
 བོར་བྱེད་པས་གཞན་དོན་བྱས་པས། རང་དོན་གྲུབ་ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་
 བར་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་རབ་དད་ཅིང་། །དེ་ལས་བཤད་པ་སྤྱད་པ་ཡིས། །སྤྲ་མེད་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། །བདེ་བ་ཀྱན་ཡང་ཞར་ལ་འགྱུབ། །གསུང་། ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་
 སྤང་པས། བརྟེ་བས་བདག་པས་གཞན་རྣམས་གཅེས་འཛིན་ན། །གཞན་གྱི་བདེ་དང་
 དགོ་ལ་ཡི་རངས་ཤིང་། །རང་གི་བདེ་དང་དགོ་བ་འཕེལ་བས་ན། །གཞན་ལ་ཕན་
 བརྟེན་དེ་ཡིས་རང་དོན་འགྱུབ། །སྤྲིག་སྤྱོད་དགོ་བ་སྦྱབ་ན་གྲུང་པོའི་མཐར་ཐུག་ཡིན། །
 ཆོག་ཤེས་སྒོ་དང་ལྡན་ན་ཐུག་པོའི་མཐར་ཐུག་ཡིན། །འགྲོ་ཀྱན་བྱམས་པས་སྦྱོར་ན་
 དཔོན་པོའི་མཐར་ཐུག་ཡིན། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་ཤེས་ན་ཐབས་མཁས་མཐར་
 ཐུག་ཡིན། །གསུང་། རྗེའི་ཞལ་ནས། གཞན་དོན་དུ་ཞུགས་པས་རང་དོན་མ་ཆང་བ་
 མེད་པར་ཞར་ལ་འགྱུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་(༥༥བ)ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་
 ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་ཏོ། བདག་གིས་རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྦྲམ་དུ་
 བསམས་ལ། སྦྱེས་བུའི་རྩ་ལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཆོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱའོ། །
 འཇུག་ལུགས་ཀྱང་སྤྲགས་དང་སྦྱོར་ཉིད་སོགས་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཡིན་
 གསུང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཕན་ཡོན་ཡོད་
 པའི་སྦྱབ་བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱས་པ་ཉིད་འགོད་པར་སྤྱང་བས།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྤྲུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་
 པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། འདི་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ལ་གང་
 བྱས་ན་ཕན་བསམས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གང་ཕན་སྦྱབ་པ་མིན་པ་བྱ་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་

དགོས་སོ། །

དགྲ་པ་བྱད་པར་དུ་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པར་
 བསྟན་པ་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྟིང་རྩེས་
 ཞེ་ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་དང་། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟིང་རྩེ་ནི། །
 སྤྱིད་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོ་ཡིས་དེར་ནི་གནས་པ་ཡང་། །འདི་ལ་འགྲེལ་སྟེ།
 བས་པའི་པ་རྩེས་སུ་སེམས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ཞེ་བདེ་འད་ཡོངས་
 སྤངས་ནས། འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི། སྟིང་རྩེ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །
 འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མི་སེལ་ན། རྟེན་ལ་སྟིང་རྩེའི་དགོས་པ་སྟོང་། བྱུ་མི་མེ་དོང་ལྟར་
 མཐོང་ཡང་། རྟེན་ས་འདོན་པར་མི་བྱེད་ན། ཁལ་ལ་སྟིང་རྩེ་མེད་པར་རེས། འགྲོ་བ་
 དབུལ་པོངས་ལྟར་པ་སོགས། མཐོང་ཡང་རྒྱས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། རྟེན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 མི་སེལ་ན། སྟིང་རྩེ་མེད་པའི་མི་དེ་ལ། བྱང་སེམས་ཡོད་པར་སུ་ཞིག་སྟེ། རྟེན་ལྟར་
 ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་དངོས་འདོད་པས་སྐྱབས་འགོ་
 ཁས་ལེན་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སྟིང་བཅུས་ལས་རྒྱུ་བར་རིག་བྱ། ཞེས་དང་བྱང་སེམས་དེ་ཡི་རྩ་
 བ་སྟིང་རྩེར་འདོད། རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་པ་སེམས། ཞེས་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱ་སྟིང་རྩེ་
 ལས་སྐྱེས་པ། རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་ཁོ་ན་སེམས་པར་གསུངས་པས་སོ། །
 ལུ་གཅིག་མེ་དོང་ལྟར་བ་(༥༧)ལྟར། སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་ནས། སྤྲུག་
 བསྐྱེད་པ་སེལ་བྱིང་ཞུགས་པ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མིང་དུ་བཏགས། ཡི་ཤེས་
 དམ་པས་ཞུས་པར། བཅུན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་འདི་ལ་བདག་ནི་འདི་སྟེ་མ་དུ་གལ་ཏེ་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་
 པའི་སྟེང་དུ། འདི་ལྟ་བུའི་མོངས་པ་མི་ཆོངས་པར་སྟོང་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། མོངས་པ་རི་
 ལྟ་བུ་བྱང་བས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་སྟེ།

པར་གྲུང་གྲུང་། བཅུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ནོངས་པ་འབྱུང་
བ་དེ་དང་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དེ་ལ་སྒྲོ་བར་བགྱི་བ་ལགས་གྱི། སེམས་
ཅན་གཅིག་པོ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་ཅན་རབ་མཚོག་སྒྲུལ་པོ་ལ། ལེགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། སྦྱིས་སུ་དམ་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིང་
རྗེ་དེ་ལྟ་སུ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉེས་པའི་ཆོས་དང་ཡང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཉེས་
པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཅུ་པ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་མེད་ན་བྱང་སེམས་རྣམ་དག་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི། མ་
ཡི་སུ་གཅིག་པ་ལ་བཞིན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་ན། བྱམས་དང་སྦྱིང་རྗེ་ཡིན་
ཞེས་གསུང་། །སུ་ལ་ཕན་འདོགས་མི་རུས་ན། མ་ལ་བྱམས་པ་མེད་པར་ངེས། །སུ་ལ་
རྣམ་ཀུན་ཕན་འདོགས་པས། མ་དེ་སུ་ལ་བྱམས་ཞེས་བརྗོད། །དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་སྦྱིང་
སྲ་བས། །ཕན་འདོགས་མི་རུས་པ་དེ་ལའང་། བྱམས་པ་རྒྱད་ལ་མེད་པར་ངེས། །ལུན་
པ་མི་སེལ་ཉི་མ་མིན། །རང་ལ་གཅིས་སྤྲས་མི་སྦྱིང་བ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མིན། །རང་དོན་ཁོ་ན་ལྟར་ལེན་ན། བྱང་སེམས་མིན་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ཆོ་འདིའི་དོན་
ཅམ་སྒྲུབ་རུས་པའི། །སྦྱིས་སུ་འང་མིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་གསུངས། །དེ་ལྟར་གཤམ་ན་
དོན་བྱེད་པ་ལས་གཞན་དོན་བྱེད་བྱེད་པ་ལ་ཆེས་དགའ་ཞིང་། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་
སྒྲོམ་སེམས་དང་། རོ་མཚར་དུ་མི་འཛིན་པ་དང་དེ་ལ་དགའ་རྒྱ་མེད་བར་གྱི། །ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྡེ་(༡༧བ)རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རང་དང་ཆོས་ལུས་

མཚུངས་པའམ། མཉམ་སྡེ། བདག་མེད་པར་མཉམ། བདག་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་ཡང་མི་འདོད་
པར་མཉམ། སྤྲུག་བསྐྱེལ་དེ་སྤྲང་དགོས་པར་མཉམ། བྱང་སེམས་བདག་གི་དོན་བྱས་པ་ལ་ལན་ལ་མི་རེ་བ་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱས་པ་ལ་ཡང་ལན་ལ་མི་རེ་བར་མཉམ། བྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་རི་ལྟར་རྟག་པར་དོགས་པས་བྱང་སེམས་གཞན་དང་ཡང་

མཉམ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་ཉིད་འཕགས་པས་ན་མདོན་སྤུངས་། མོ་སོ་སྤུངས་ནི་མོས་པའི་སྤུངས་རྟོགས་སོ། །

སེམས་ཉིད་དམ། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྤྲུག་པ་རྟེན་ནས་ནི། །དེ་ལྟར་བདག་པས་
གཞན་དོན་མཆོག་ཏུ་ཤེས། །རང་གི་དོན་གང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡིན། །རྒྱལ་སྤྲུལ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དགའ་བ་དང་། །བྱམས་པ་གང་ཡིན་སྦྱོར་དང་མི་སྦྱོར་གང་། །དེ་
ནི་སྤྲིད་པ་དག་ན་ངོ་མཆར་ཆེ། །སེམས་ཅན་བདག་དང་གཉིས་ཀ་གཅེས་མི་གཅེས་མཆུངས་
སྦྱོར་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་དེ་ལྟ་འདྲ་མིན། །བཅེ་ལྟར་གང་ཆོག་འོད་པ་མེད་པ་དང་། །
གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་རྟག་ཏུ། །ཕན་པའི་འདུ་ཤེས་དགའ་བ་རྟེན་
འབྱུང་བ། །དེ་ཡི་གང་ལ་ཅི་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ། །སྤྲེ་གཞོད་པར་མི་འདུག་པས་སོ། །ཞེས་
དང་། །སྦྱོད་འཇུག་ལས། །དེ་ལྟ་ན་ནི་གཞན་གྱི་དོན། །བྱས་ཀྱང་ངོ་མཆར་རྫོམ་མི་
འབྱུང་། །བདག་ཉིད་གྱི་ནི་བས་བོས་ན། །ལན་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་བསྐྲུས་ཏེ་མན་ངག་གི་གནད་བསྟན་པ་ནི། །དེ་ལྟར་ན་བདག་
པས་གཞན་གཅེས་གྱི་བྱམས་སྦྱོར་རྗེ་སྦྱོར་བ་ལ། །བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་
དང་། །གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་སེམས་པ་ཉིད། །མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་པ་
ཡིན་ཏེ། །མདོ་སྤྲེ་རྒྱན་དང་། །སྦྱོད་འཇུག་ལས། །ཚུལ་དེ་ཉིད་ལས་བདག་པས་གཞན་
གཅེས་ཡོང་བར་ལན་བརྒྱར་གསུངས་པས་སོ། །རང་གིས་སྦྱོར་བ་དང་། །མདོན་སྤུངས་
དང་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། །སྤྲུལ་བྱམས་པ་སྦྱོར་རྗེ་མ་སྦྱོར་བ་དེ། །རང་
དོན་བྱས་ན་དགའ་བ་དང་། །གཞན་དོན་བྱས་ཀྱང་ཅིར་མི་འོང་བར་བབྱུང་བ་འདི་གས་
ལན་འདུག་ཅིང་། །གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་ན་ཁེ་ཡོང་བར་མཐོང་ན། །དེ་མ་ཐག་ལག་
ལེན་ལ་འགོལ་བར་འདུག་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་ཡོང་
བར་གོ་ན་མི་འཇུག་ །ཡོན་ཏན་ཡོང་བར་མཐོང་(༥༥ན)ན་འཇུག་པ་སྤྲིད་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པས་སོ། །རང་ལ་གང་ཕན་ཐོགས་པར་མཐོང་བ་ལ་བྱམས་པ་དང་། །སྦྱོར་རྗེ་བ་

ལ་(༥༥བ)སོགས་པ། །བྱམས་པ་སྙིང་རྩེ་ལ་ཡང་མཚུངས། །མཚོངས་པ་ལ་ནི་འབད་
བྱས་ན། །དེ་ནི་མཚོངས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །བདག་གཞན་བརྩེ་ལ་འབད་པ་ཡིས། །
བདག་གཞན་བརྩེ་བའང་བརྟན་པར་འགྱུར། །ལག་ལེན་འདེབས་ལ་གོམས་བྱས་ན། །
བསམ་པ་ནན་ཏན་མ་སྤྱངས་ཀྱང་། །གོམས་པ་རྒྱ་ཆེན་སྐྱེ་བ་མཐོང་། །ཟན་མི་ཟ་བའི་
རྟ་བོར་ལ། །ཟན་ཉིད་ཡང་ཡང་ཟར་བཅུག་པས། །སྤྱི་ནས་ཟན་ཉིད་འདོད་པ་བཞིན། །
བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ། །དྲིན་དུ་གཞོ་ལ་རག་ལས་གསུང་། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་
མི་རུས་པས། །བདག་པས་གཞན་གཅིས་བྱེད་པ་དང་། །དྲིན་དུ་གཞོ་བ་རི་ལྟར་ཡོང་། །
གཞན་ལ་གཞོད་པ་མི་ཐེངས་པའི། །ཞེ་སྤང་བསྐྱེམ་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། །འགྲོ་བ་
རྣམས་ལ་མི་ཕན་པའི། །བྱམས་པ་དེ་ཡང་དགོས་པ་ཆུང་། །ཤི་སྦྱིད་མེད་པར་སེམས་
ཅན་ལ། །ཕན་འདོགས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི། །བྱང་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མཆོག་སྟེ། །
གལ་ཏེ་ཆོ་འདིར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། །སྤྱི་མར་དེ་ཡི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། །བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་རྒྱ་
མཐུན་དང་། །བདག་འབྲས་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིས། །ཐོགས་མེད་བྱང་སེམས་སྐྱེ་
འགྱུར་ཏེ། །འདི་འདྲའི་སྟོབས་འདྲ་གཞན་ལ་མེད། །དེ་ཡང་སྐྱབ་མི་རུས་པའམ། །
རུས་ཀྱང་དེ་ལས་ཉེན་འབྱུང་དང་། །དོན་ཆེན་ཉམས་པའི་དོན་ཆུང་གི། །ཕན་འདོགས་
ལ་ནི་འཇུག་མི་བྱ། །རྟག་ཏུ་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་། །འཕྲལ་དུ་ལག་ལེན་འདེབས་པ་
གཉིས། །འཛོམ་ན་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་འཕེལ། །བསམས་པས་ལག་ལེན་འཕེལ་
འགྱུར་ཞིང་། །ལག་ལེན་གྱིས་ཀྱང་བསམས་པ་འཕེལ། །སྐྱེ་བོ་ཆགས་པ་ཅན་དག་
གིས། །བྱད་མེད་ཡོན་ཏན་བསམས་པ་ཡིས། །བྱད་མེད་ལྷག་པར་བསྟེན་འགྱུར་ལ། །
རི་ལྟར་བྱད་མེད་བསྟེན་པ་ལྟར། །སྟེད་པ་རི་རྒྱས་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཆོས་རྩེ་རྒྱལ་སྤྱི་
པས་ཀྱང་། །འགྲོ་ལ་ཕན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་འབུལ། །བདག་ལ་
གཅིས་འཛོན་སྤངས་ནས་ཡམ་ཁ་རང་གིས་ལེན། །དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་ལྟན་པས་རྟག་

ཏུ་རང་རྒྱུད་འདུལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་སྒྱུར་བའི་དམ་ཚིག་ཚེས་གསུམ་ཡིན། །
 འགྲོ་ཀུན་ལ་མར་ཤེས་པས་སེམས་རྒྱུད་སྒྱིར་རྗེས་བརྒྱན། །བདག་ལ་གཅེས་འཛིན་
 སྤངས་ནས་གཞན་སྦྱོར་བདག་ལ་ལེན། །འགྲོ་ལ་ཕན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བདེ་དགེ་
 (༥༦ན)གཞན་ལ་གཏོང་། །ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལ་དགོས་པའི་ཚེས་གསུམ་
 ཡིན། །བདག་འཛིན་དག་རུ་ཤེས་ནས་འདུལ་རྒྱུའི་དག་གཞན་སྤངས། །སེམས་ཅན་
 ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་འགྲོ་ཀུན་སྦྱི་བོར་ཁུར། །ཅིར་སྤང་སྦྱུ་མར་ཤེས་ནས་གང་བྱང་ལམ་
 ཏུ་འབྱེད། །བསམས་པས་རྒྱེན་ངན་ལམ་ཏུ་བསྐྱར་བའི་ཚེས་གསུམ་ཡིན། །དང་པོ་
 གནས་དང་གྲོགས་བཟང་བསྟེན་པ་གཅེས། །བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་ཞེན་མེད་གཞན་དོན་
 གཅེས། །རྒྱུན་དུ་དཔེས་བཀ་ཡོད་བསྟེན་པ་གཅེས། །བདག་སྒྲིམ་གཞན་བརྟན་སྦྱོང་
 བ་གིན་ཏུ་གཅེས། །སྦྱིགས་མའི་དུས་ལ་བབ་པས། །དངོས་སུ་གཞན་ཕན་དཀའ་
 ཡང་། །གཞན་ཕན་སེམས་ལ་འབད་པས། །རང་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཐོས་
 བསམ་སྒྲིམ་སོགས་གང་ལེགས། །སྦྱོགས་གཅིག་ངེས་པ་མེད་པས། །གཞན་དོན་གང་
 ཆེ་རྒྱུ་བོ། །གསུང་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་པ་སྦྱངས་པ་དང་། །ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པ་
 གལ་ཆེ་བས། །དེའི་རིམ་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། །བདག་ལས་གཞན་གཅེས་བྱས་ན། །ཆོ་
 འདི་ཡང་ཡོང་བར་གསུངས་མོད། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཆོ་འདི་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས།
 འགྲོ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ཆོ་འདི་མ་བྱུང་ཡང་། །བདག་མི་དཀའ་བ་མེད་ཀྱི། །ཆོ་འདི་
 དོན་དུ་གཉེར་བས་ནི། །ཆོ་འདིའི་དོན་རང་མི་འགྱུར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། །བདག་ནི་ཆོ་
 འདིའི་བདེ་བ་མི་འདོད་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཆོ་འདི་མ་རྟོན་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་བར་འདོད་དེ། །སྟོབ་དཔོན་མ་ཁོལ་གྱིས། །དཀའ་སྤྱད་ལས་ནི་མ་བགྱིས་པར། །
 གོ་འཕང་རྟེན་དཀའ་མི་ཐོབ་ཅེས། །དེ་སྤྱད་ཉིད་ལའང་མ་གཟིགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་
 བརྩོན་འགྲུས་ལེགས་པར་སྟེལ། །ཞེས་པ་ལྟར་དཀའ་སྤྱད་དག་ཏུ་མ་བགྱིས་པར་སྦྱིགས་

མའི་མི་བདག་འདྲ་བས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་མི་བོ་བ་ལ། གཞན་ཡང་བདག་
 དག་པོ་གཅིས་འཛིན་འདི་སུན་དབྱུང་དགོས་པས་སོ་སྤྲུལ་དུ་བསམས་ལ། རང་ལ་
 གཞོད་པ་ཅི་བཅེས་དང་། གཞན་ལ་ཕན་ཅི་བོགས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། ཇི་ལྟར་སྤྲོད་རྗེའི་བདག་ཉིད་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 གདུང་བ་མི་བཟོད་རབ་བྱེད་པ། །དེ་ལྟར་འཛིག་ཉེན་གདུང་བའི་ལས་གྱི་གཞན་དག་
 ལ། །ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་(༥༦)མ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་
 ལས། སེམས་ཅན་རབ་འབྱེད་དམན་སོགས་བདག་ཡིན་པའི་རྩལ་ཏུ་བྱ་བ་དང་། །གཞན་ཉིད་དུ་ནི་
 བདག་བྱས་ལ། །ནམ་ཏྲོག་མེད་པའི་སེམས་གྱིས་སྤྲུ། །རང་ལ་གཞན་དུ་བྱས་པ་ལ་སྤྲུག་དོག་
 དང་ནི་ར་རྒྱལ་སྒོམ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་རང་
 ལ་དགྲར་ཤེས་ནས་རང་གི་ཕྱིས་འགོ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། རང་བདེ་བདེ་བོར་
 འདོད་པ་ཞིག་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། བདེ་བས་རྒྱལ་འགོང་
 མ་བོན་པར་ནད་པའི་ནད་མི་ཕན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལག་ལེན་ལ་ཅི་ཐབས་བྱེད་པ་
 ཞིག་བྱུང་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ལྷ་བ་ཡར་ངོ་བཞིན་རྒྱས་ཡོང་བས། སློ་གྲོས་རྒྱ་
 མཚོས་ལུས་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སྤྱོད་གསུངས་པ་ཡང་དོན་ཡོད་
 པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་གོམས་འདྲིས་བྱས་པས།
 སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་མི་བཟོད་པ་ན། དེའི་ཐབས་ཚོལ་ལ། བཅས་
 མཁས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་ལུས་པ་
 ཡང་། གཞན་སྤྲུལ་ཡང་མེད་པར། སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་ལྟར་འདས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་
 མཐོང་ནས་དེ་རྒྱུབ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ནམས་ལ་སྒྲོབ་པ་ཡིན་

ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་ཆགས་དང་སྤང་བའི་
སྒྲོས། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་མི་བྱེད་པར། །འབྲུ་ལ་སོགས་ལ་ཕན་བདགས་ཀྱང་། །བྱེད་
གྱི་ཕན་བདེ་མི་བོབ་པས། །ཀྱུན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པ་ཡི། །བྱམས་ཤིང་བརྩེ་བའི་སེམས་
ཞོག་ལ། །འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་དང་གང་ལ་ཡང་། །བྱམས་པའི་མིག་བལྟས་
བརྩེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་། །དགའ་བའི་འཇུ་མ་ཐུལ་སྟན་པའི་ཆོག་གིས་བོས། །
གང་ཞིག་ཅི་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྐྱབ་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མ་གཏོགས་པ་མེད་ལ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་
དོན་རྫོགས་པར་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་སྤར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། །འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་
ཚུལ་ཤེས་(༥༧ན)པར་མི་རུས་པས། །བྱང་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་ན། །དེ་ལ་ནམ་པ་དྲུག་གི་
སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་སྟེ། །དང་པོར་ལོངས་སྒྲོན་ཡིད་བཞིན་དུ་བྱིན་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་ཐོངས་པ་སེལ། །དེའི་འོག་ཏུ་རང་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་
བྲིམས་ལ་གནས་པས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་སྒྲོང་། །དེའི་འོག་ཏུ་བཟོད་པ་ལ་གནས་
པས་ཕར་གཞོད་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཚུར་གཞོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱེད། །དེའི་
འོག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ནམ་ཡང་མི་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་
བརྩམ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྩལ་འབྲུལ་དང་། །མདོན་ཤེས་སོགས་
ཀྱིས་དད་པ་དང་། །འདུན་པ་དང་། །དགའ་བ་དང་། །ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲོན་
དུ་རུང་བར་བྱེད། །སྒྲོན་དུ་རུང་བ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལེགས་པར་བརྫོད་ཅིང་བསྟན་
པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དེས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་ལ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་ཡང་མ་ཆར་
བ་མེད་པར་འགྲུབ་སྟེ། །མགོན་པོ་བྱམས་པས། །མི་ཐོངས་པ་དང་ནམ་པར་མི་འཆེ་
དང་། །ནམ་འཆེ་བཟོད་དང་བྱ་བས་མི་སྒྲོ་དང་། །དགའ་བྱེད་ལེགས་པར་བརྫོད་པ་དེ་

ཡི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིམ་ཏེ་བཤད་པ་ལས། བར་སྤྱོད་དུག་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་གསུམ།
 ཟང་ཟེང་གི་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། དགེ་ཅ་སྤྱོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས།
 དང་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་གི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་
 སྤོངས་པ་སེལ་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པས། དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བཏང་
 དུ་མི་རུང་བའི་དམིགས་བསལ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ། རྒྱལ་སྤྱི་ནས་ཐ་ན་ཁབ་ཅམ་
 ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །འོན་གཏོང་
 མི་རུང་བ་རྣམས་གང་ཡིན་སྟེ་ན། བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གི་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་།
 ལྷུང་བཟེད་གཏོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་
 འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། སྤྱི་རིེ་
 སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཟང་ཟེང་གི་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་མ་གནང་
 རོ། །(༥༧)སྤྱི་རིེ་སུ་གང་གི་ལྷུང་བཟེད་དུ་འོངས་པ། ལྷུང་བཟེད་དུ་རྒྱུད་པའི་རྟེན་
 པ་ཆོས་དང་མཐུན་པ། ཆོས་ཀྱི་རྟེན་པར་གྱུར་ན་ཇི་ལྟར་དེས་ཆོངས་པར་མཆོངས་
 པར་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་དུ་ཟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་འོངས་ནས་ལྷུང་
 བཟེད་ཆོས་གོས་སྒྲོང་ལ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་
 ལྷག་པར་གྱུར་ན། ཇི་ལྟར་བཏང་བ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཆོས་གོས་
 ལྷུང་བར་གྱུར་ན་གང་ལ་བཞེན་ཏེ་ཆོངས་པར་སྒྲོད་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་
 བཏང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་
 བཏང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་རིེ་སུ་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། སྒྲོང་བ་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གྱུར་ན།
 དེས་འདོད་པ་རྒྱུད་བ་བཞེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་རིེ་སུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་གང་བྱིས་

གྱིས་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་དེས། ཆོས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་དེ་ལ་
 མངོན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་བྱས་ན་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་མཆོག་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་དེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་
 པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་བར་ཆད་བྱས་པས་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་བས་ན་དགེ་བའི་བློ་གསལ་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་སྤངས་པས་མ་བསྐྱུངས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་
 བས་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོ་བྱད་ལྷག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་
 བ་ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱོང་དང་། བདེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་རྟེན་པར་གནས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པར་འགྱུར་བ་དག །གལ་ཏེ་སྦྱོངས་མོ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྦྱིན་
 པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་བློ་གསལ་ལ་བསྟོན་པའི་བྱིར་ཡིན་
 གྱི། འདོད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་ན་འང་ཁ་ན་མ་ཐོ་
 བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་ཡོ་
 བྱད་ལྷག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བ། དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་སེར་
 ལྷ་མེད་པས། མ་བྱིན་ཡང་ཉེས་(༥༥ན)པ་མེད། ཡོ་བྱད་མང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་
 གཞན་ཅི་སྟོས། ཆོས་གོས་ཀྱང་སྟེར་དགོས་པ་ལགས་པར་གདའ། གཞན་ཡང་སེམས་
 ཅན་སུ་གང་ལའང་ཆང་མི་སྟེར། སྟོམ་པ་སྤངས་པ་ལ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱི་དྲོའི་ཁ་
 ཟས་སོགས་མི་སྟེར། ལར་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཆོ་འདི་འཕྲི་མ་ལ་གནོད་པའི་སྦྱིན་པ་མི་
 བྱ། ཆོ་བྱི་མར་ཕན་ན་ཆོ་འདིར་ཅུང་ཟད་གནོད་ཀྱང་སྟེར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་ནི།
 གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་འདི་འདྲ་དགོས་པ་ལགས་པར་
 གདའ་སྟེ། སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱེད་ཀྱིང་

གི་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་པོ་ཆེས་བཀའ་བ་དང་། ལུས་གསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་དེ་
 བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་སྐྱེད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱིན། སེམས་ཅན་
 གཅིག་ལ་བྱིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་ཀྱང་དེ་དུང་སྦྱོན་པས་
 མི་དམས་པ་ནི་དམས་མི་ཤེས་པའི་བསམ་པ་ལོ། །ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་
 མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྦྱོན་པ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ། དེ་ལྟར་བྱིན་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དགའ་སྟོ་འབྱུང་བ་ལས་ལྷག་པའི་དགའ་སྟོ་སྟོམ་པ་དགའ་བའི་
 བསམ་པ་དེ་ལྟར་བྱིན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་བྱང་སེམས་འདིས་བདག་ཅག་ལ་ཕན་
 བདགས་སོ་སྟམ་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པར་སེམས་ཅན་འདིས་བདག་ལ་ཕན་བདགས་སོ་
 སྟམ་སྟོམ་པ་ཕན་པའི་བསམ་པ། སྦྱོན་པ་དེ་ལ་ལན་དང་བྱི་མར་ལྟ་མི་ཐོབ་ན་སྟམ་པ་
 ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་སྟོང་བ་མ་གོས་པའི་བསམ་པ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 བསམ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་ནས་སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་དགེ་བའི་
 བསམ་པ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། རྒྱལ་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེ་བས་སྦྱོན་
 པ་ནི། །གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྟེ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཅིང་དུག་དང་མཆོན་དང་ཆར་སྟོག་སོགས་མིན་པའི་རུང་བ་
 སྟེ་བ་དག་པའི་གཞི། །བདེ་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་སྦྱོན་པས་བསྟུན་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་
 བྱི། །འཁོར་ལ་མི་གཞོད་པར་སྟེ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བཅས་སྦྱོན་ལུས་བཟང་རབ་མི་འདམ་ཞིང་མ་སྤངས་ཀྱང་
 སྟེ་བས། (༥༥བ)ཆོལ་མེད་ལན་དང་རྣམ་སྦྱོན་ལ་མི་རེའས། གོས་པ་མེད། །དེས་པོ་ཅི་ཡོད་སྟེ་བས་
 མཐའ་དག་མང་པོ་སྟེ་བས་རྒྱ་ཆེན་ཀྱི་ལོ་མ་པ་སྟེ་བས་གཙོ་དང་ཡང་ཡང་སྟེ་བས་རྟག་པ་དང་། །དགའ་
 བཞིན་སྟེ་བས་དགའ་དང་ཟང་ཟིང་ལ་བརྟེ་བའི་བསམ་པ་མེད་དང་དེས་པོ་ཕན་པ་སྟེ་བས་དག་པ་དང་། །
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་ལ་གཞོལ་བ་རོལ་པོའི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་རྣམས་ཆོང་
 དགོས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱུར་ཟད་བཞོད་པ་ནི། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་འགྲོ་བ་
 སེམས་ཅན་རྣམས། །བདག་གི་གནས་འདིར་བརྟེ་བས་རྒྱུར་སྦྱོན་ལ། །བདག་གི་ལུས་

དང་ཡོངས་སྤྱོད་དག་ཅུ་ཀྱན། །དོག་མེད་ཡངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
བཞེས། །བདག་ནི་སྒྲོན་ཆད་གཏི་མུག་དབང་གུར་པས། །བྱིད་ལ་ཕན་བདགས་བྱིད་ལ་
དྲིན་ཆེར་བསམས། །དེ་ནི་འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་གང་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་བདེ་བའི་
ཐབས་སུ་གཤེས་པས་ན། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྒྱ་བྱས་ཀྱང་། །བདག་ནི་ནམ་ཡང་
དྲིན་མི་འདྲོ། །བདག་ལ་བདོག་པ་ཅི་ཡོད་པ། །བྱིད་ལ་ལེགས་པར་སྤུལ་ཟིན་གྱི། །
བདག་ལ་འཛེས་པ་མི་མཛད་པར། །ཅི་བདེ་གང་བཞེད་བསྐྱམས་པར་རིགས། །སྒྲོང་
བ་ལེགས་པར་ཆོམ་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ལ། །གཞན་ཡང་བདེ་
བའི་ཐབས་ཡིན་ན། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་དེ་མི་བྱེད། །འདོད་པ་སྦྱབ་ལ་ཞུགས་ནམས་
ཀྱིས། །སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐའ་མེད་བཟོད་ལུས་ན། །ཕན་བདེ་དཔག་མེད་ཐོབ་པའི་
གནས། །འགྲོ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་གང་འབྱོར་བ་ཅི་ཉམས་ཀྱང་། །
བདག་གིས་ཅི་སྟེ་བཟོད་མི་ལུས། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་སྦྱོན་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཟེ་མ་ཏོག་ལས། འཇམ་
དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཀམ་གྱིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་གྱི་ལོ་མ་ལྷགས་པར་གུར་
པ་དེའི་ཆེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་གྱིང་ཡོངས་འདུ་ས་
བརྟོལ་འདི། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ནས་ཡིད་དགའ་བར་
འགྱུར་རོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ། ཀམ་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་བདོག་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་གུར་པ་དེའི་ཆེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བྱང་རྩབ་སེམས་
དཔའ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། སངས་(༥༥)རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མེ་ཏོག་དང་
འབྲས་བུ་སྦྱོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྣམས་བསྟོད་པར་
འགྱུར་རོ། །འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མཆོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་ལས་ལྷང་གི་
རྒྱན་བཞི་འབབ་སྟེ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོངས་སུ་འགོངས་སོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་

བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་འབབ་པས། ཡེ་ཤེས་
 གྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། མེད་མེད་གྱི་བྱས་ཞུས་
 པར། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་སྦྱིན་
 པའི་ཆོགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་འདི་དག་ནི། རམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པའམ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའམ། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་
 འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རིགས་གྱི་བྱ་དེ་དེ་
 བཞིན་ནོ། །བྱེད་རི་རྒྱན་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་གང་དག་སྦྱིན་པའི་ཆོགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ཟད་པ་
 དང་། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་འཕགས་
 པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པས་དཔལ་པོར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཆོས་གྱི་རྒྱན་དང་
 ལྷན་པས་ཡོངས་སྦྱོར་ཆེན་པོར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་ནོར་བུ་དང་ལྷན་པས་
 རྒྱལ་པོར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཡི་མཆོན་ཡོད་པས་བསོད་
 ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བསོད་
 ནམས་གྱི་ཞིང་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱིན་པ་འདི་ལ་འབྱུངས་གསུམ་འདོན་
 པ་གལ་ཆེད། །

བཞི་པ་དེ་ལས་ལྷང་བའི་གནས་སྤང་བ་ནི། ཡང་དེ་རྒྱན་བྱས་པས་ཁ་ཅིག་དེའམ་
 གཅིག་རང་ཡིན་སྟམ་ནས་ཤེས་པ་ལ་དྲན་ཆད་ཐུག་ལེན་ལ་བཏབ་ནས། སྦྱིན་གཏོང་
 བྱད་བྱུད་རེ་བྱེད་དེ། དེ་འབྲུའི་སྦྱིན་གཏོང་ལ་དགའ་ཆོར་རང་མེད་དོ། །གཞན་མ་བྱུང་
 བའང་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་བུན་རེ་
 བསྐྱོམ་གྱིན་ཉལ་བསྐྱད་ནའང་། དེ་འབྲུའི་སྦྱིན་གཏོང་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་དགའོ། །
 དེ་ལ་(༥༧)དགོངས་ནས་སོ་ཐར་ལས། ངས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་མ་གནང་

ངོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཤར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རྗེ་སྦྱོར་པའི་ཕན་ཡོན་མི་
བརྗོད་ཀྱི། སེར་སྒྲུའི་ཉེས་དམིགས་བརྗོད་པ་ཡིན་གསུང་ངོ། །པོ་ཏྲོ་བའི་ཞལ་ནས་
ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཆེ་དང་ཆུང་བའི་བྱད་པར། །ཟང་ཟིང་མང་དང་ཉུང་བས་མ་
ཡིན། །རང་རྒྱུད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཤེས་པ། །སྦྱོང་བ་མི་སྦྱོང་ཉེ་གཉིས་བྱད་ཡིན། །སྤྱོད་མས་
བསྟན་བཞིན་རྒྱུད་ལ་བརྟུབ་ན། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བས། །
དགའ་བས་འཆོ་ཡང་བསོད་ནམས་བྱད་འཕགས། །ཟང་ཟིང་འཕེལ་ཡང་དེ་ལྟ་མིན་
ན། །བསོད་ནམས་དག་ལས་ཉམས་པར་ཤེས་བྱ། །དེ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱོར་
ན། །རང་རྒྱུད་མ་བརྟུབ་རྟགས་སུ་ཤེས་གྱིས། །གསུང་། དེས་ན་དགོ་སྦྱོར་ལ་མ་གཞིན་
པར་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་དངོས་པོ་ལག་ཏུ་བྱུང་ན་འཕངས་པ་མེད་པར་བཏང་ངོ། །
གཞན་སྦྱོར་པ་རང་མ་ཐེངས་ཀྱང་དབེན་པར་སྒྲུབས་འགོ་བྱེད་པ་རང་དགའོ། །

ལྷ་པ་སྦྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དྲིལ་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་སྦྱོབ་
གྱི་ཞལ་ནས། བདོག་ཀྱན་གཏོང་སེམས་འཆང་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ལ་ནི། །བསོད་ནམས་མཁའ་འདྲ་དཔག་མེད་སྦྱེ། །གསུང་བས། རས་དངོས་པོ་ལག་ཏུ་
བྱུང་ཆོད་སྦྱོར་དགོས། སེར་སྒྲུ་མི་བྱེད་དགོས་སྒྲུམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ་ཞིང་། སྦྱོར་པའི་ཕན་
ཡོན་དང་སེར་སྒྲུའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་སྒྲོམ་རྒྱུ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་སྦྱོར་པའི་
ཉམས་ལེན་དེ་ལ་བྱེད་པ་ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་པའི་ཕན་ཡོན་སྦྱོར་
བསམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་གཏོང་བ་ནི་སྦྱོར་པ་གཏོང་བའི་མཆོག་ཡིན། སེམས་ཅན་
ལ་ཕན་འདོགས་པའི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན། །བསོད་ནམས་ཀྱང་འདི་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་ཏེ། བྱམས་པ་སེའྲེའི་སྦྱོར་ལས། མི་གང་གིས་ནི་གཞུང་ཉི་ཤེས་ཀྱི། །འཇིག་རྟེན་
ཁམས་མཆོག་རིན་ཆེན་གང་བྱས་ཏེ། །དགའ་མཆོག་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ལ་ཐུལ་བ་

དང་། གང་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ཚིགས་བཅད་བྱིན། འིན་ཆེན་སྦྱོན་པ་གིན་ཏུ་
 རྒྱ་ཆེན་དེས། ཚིགས་བཅད་སྦྱོན་པ་སྟོང་རྗེ་བསྐྱབས་དེ་ལ། ཆར་ཡང་མི་ཡོད་གངས་
 སྤུ་མ་ཡིན་ན། །(༧༠ན)གཉིས་སེམས་གསུམ་ལ་བསམ་དུ་ག་ལ་ཡོད། རྟོང་ཆེན་འཛིག་
 རྟོན་ཁམས་ནི་གསེར་དག་གིས། བཀའ་སྟེ་གང་ལ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པས་ནི། ཚིག་བཞི་
 ཚིགས་སྤྱབཅད་པ་གཅིག་བརྗོད་པས། རི་ལྟར་ཕན་འདོགས་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །
 འཛིག་རྟོན་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། བདེ་བ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །
 སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྦྱོན་པ་བྱས་པ་བས། གང་གི་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ཚིགས་
 བཅད་སྦྱོན། ལན་འདོགས་དེ་ནི་གིན་ཏུ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། རེས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཀྱང་
 ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱས་ཁྱས་པར། འཇམ་དཔལ་གང་གི་
 ཆེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
 འཇུག་པར་བྱེད་ན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡོངས་སྤྱད་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
 སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ཡང་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སྤྱབཅད་པ་བསྐྱབས་པས་ཆེས་ཡི་
 རངས་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱ་བྱིན་ཏུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔལ་ཡོངས་སྤྱད་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་གང་གི་ཆེ་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔལ་དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་གནས་སྤྱད་པ་ཁྱིལ་སྦྱོན་པ་བྱེད་པས་ཆེས་ཡི་རངས་
 བར་འགྱུར་ལ། ཆངས་པར་གྱུར་པ་ཐོབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་
 ཡོངས་སྤྱད་བ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་ཐར་
 ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་
 བདག་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་བྱིན་པ་ལྟར་ན་བདག་ཁྱེད་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་འདི་ལེན་པར་
 འདོད་དོ། ཞེས་ཟེར་ན། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་
 བས་ཆོས་འདོད་པ་ཡོད་ན། འདི་སྐད་དུ་ཁྱེད་བདག་གི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ལས་

མཆོག་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གདག་ཟོ་གིག། འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
 འདི་ཡང་བྱུངས་གིག། ཅིས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྷ་བྱ་
 བྱེད་པ་ན་ཡང་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་མི་སྦྱེད་ཀྱི། ཅི་དེ་གང་འདི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་འདི་མི་
 བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལྷག་བསམ་
 བསྐྱལ་(༧༠བ)བར་ཡང་། དུམས་པ། གང་དང་ཐོབ་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་མི་འདོད་པར་
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བྱིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ཟང་ཟང་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་
 ཞེན་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། སྟོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། སྟོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་
 ཡིན། མོས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཆུང་བ་ཡིན། ཞེ་སྤང་
 ཆུང་བ་ཡིན། གཏི་མུག་ཆུང་བ་ཡིན། བདུད་ཀྱིས་དེ་ལ་གྲགས་མི་རྟོན་པ་ཡིན། སངས་
 རྒྱུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཡིན། མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་
 སྤྱད་པ་ཡིན། ལྷ་རྣམས་དེའི་ལུས་ལ་མདངས་འཇུག་པ་ཡིན། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 དེ་ལ་གྲགས་མི་རྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་མཛའ་བོ་རྣམས་དང་མི་སྦྱེད་པ་ཡིན། ཆོག་
 གཟུང་བར་འོས་པ་ཡིན། མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་ཡིན།
 མཉམས་པས་བསྐྱགས་པ་ཡིན། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་དེ་རྗེས་སུ་དཔལ་དང་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 དུམས་པ་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་བཀོད་པ་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་བསྟན་
 པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། ལྷག་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་།
 བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་བྱེད་པར་འཕགས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས།
 ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལ་གཞན་དག་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་གནས་བརྩུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །བརྩུ་གང་ཞེན་འདི་ལྷ་སྟེ།

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གི་དགེ་འདུན་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་རྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་
 སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་དགོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
 རྣམས་དེའི་ཚུལ་ཡོངས་སུ་སྒྲགས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་བརྒྱུ་བྱིན་ཉིད་དམ།
 ཆངས་པ་ཉིད་དམ་ཆངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 རྟེན་པ་དང་། མིར་གྱུར་པ་ན་ཡང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བ་དང་།
 སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་འབྲལ་བར་མི་(༧)ན་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་
 དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆད་མེད་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།
 གང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟེན་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་བཀོད་པ་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གཅིག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཞག་ན། དེ་
 བྱེད་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་སྐྱེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མི་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དག་
 བཙུམ་པ་ལ་བཀོད་པ་བས་བྱང་སེམས་བཀོད་པ་ཆེས་ལྷག་པར་གསུངས་པ་འདིས་གྲང་སྟོང་ཉིད་ལས་བྱང་སེམས་ལྷག་པར་གོ་
 ལུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སངས་
 རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཤུ་རིའི་
 བྱ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མི་ཆད་ཅིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་སུ་གདགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་དག་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གནས་བཅུ་པོ་དེ་དག་

ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་
སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བསྐྱལ་པར་སྟོན་པ་བས། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་བྱད་པར་འཕགས་པར་གསུངས་
ཏེ། འདིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ལྷན་གྱི་ལ་འཇུག་པའི་མདོར་ཡང་། བྱོགས་བཅུའི་
འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནམས་རང་སངས་རྒྱས་
ལ་བཀོད་པ་བས་སེམས་ཅན་གཅིག་ལྷན་གྱི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་སེམས་ལ་
བཀོད་ན་ཆེས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ལ་རའི་ཤིང་རྩ་
ལྟ་བུས་ཞེས་འབྱུང་(༧༡)བ)སྟེ། མཐུ་ཆུང་བའི་དཔེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་
འཛིན་མི་གྲོག་པར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་འཛིན། གྲོག་ །ཀྱན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་ཐེག་
ཆེན་ལས་ངེས་པར་ལྟར་བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་གསུངས་བསྐྱབ་བཅུས་སུ་ཡང་། དེ་ནི་སྐྱེའི་
བྱང་སེམས་དམན་པར་གསུངས་སོ། །ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པས་སོ། །
བྱང་སེམས་མེད་པ་ལ་སྤྲགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ནི་ཁེ་ཆེར་མེད་པའི་སྟེང་དུ་ཉན་མཐའ་
ཡས། དེས་ན་རང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་ཆོས་གང་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱད་པར་
འཕགས་ལ། གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དམ། སྤྲགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་
བས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པ་བྱད་པར་འཕགས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་འཆད་པ་ལ་ཀྱན་སྟོང་དག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་རྟེན་པ་
འདོད་པས་སྟོན་ན་ནི། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ལྷ་ཡུལ་གྱི་བྱ་ཁ་བརྒྱར་ཆོས་མང་པོ་
འཆད་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲར་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ། དེ་ལྟ་བུ་རང་
གི་བསོད་ནམས་ཉམས་པར་གསུང་སྟེ། ཆོས་སྐྱེན་ཉན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །མདོ་
སོགས་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། དེའི་སྤྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་

པར་འཆད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་འདོད་པས་འཆད་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་
 བསོད་ནམས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་
 སེམས་ནི་ཡུལ་བྱུང་པར་འཇགས་པས། བསམ་པ་དཔན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་
 བསྟན་ན་ཡང་། འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་དེ། དགོ་ཅུ་ཡོངས་འཛིན་ལས།
 གཞོན་ལྷ་ཆོས་འཆོལ་ཞེས་པ་ཆོས་འཆོལ་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་གིས། གོས་དང་ནོར་བུ་
 བྱེ་བ་རི་བ་ཐོགས་ནས་སྦྱོར་པས། བག་ཀ་ལི་ཞེས་པ་ཞིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་
 ཀྱི་གཏམ་འཆད་ཤེས་ཟེར་བས་ཤོད་ཅིག་བྱས་པས། ང་རིན་ཐང་མེད་པར་མི་འཆད་དེ།
 གོས་དང་ནོར་བུ་ང་ལ་བྱིན་ནས། བྱོད་རང་བྲག་གཡང་འདི་ལ་མཆོང་ན་འཆད་དོ་ཟེར་
 བ་ལ། འོན་སྟོན་ཅིག་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེས་ཆོག་བཞི་བསྟན། དེ་ནས་མཆོངས་པ་དང་།
 རྒྱལ་པོ་བཞིས་ནམ་མཁའ་ལས་བབྱང་ནས་ས་ལ་བཞག །བག་ཀ་ལི་ཡང་དད་དེ་གྲུས་
 པ་སྦྱིས་སོ། །དེས་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། དད་པའི་དགོ་བས་(༤༡ན)
 བསྟན་པ་འདི་ལ་དེ་རིའི་བྱ་སྦྱིབས་ཞིག་ན་འཆག་གིན་སྟོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་འཁོར་
 བཅས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པ་ན། སྟོན་པས་བག་ཀ་ལི་རྩུར་ཤོག་
 གསུངས་པས། དེ་བྱ་སྦྱིབས་ནས་མཆོངས་པས་ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་མངོན་
 ཤེས་དུག་མངོན་དུ་བྱས། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས། ཤཱ་རིའི་
 བུ་མི་དེའི་འདོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དགོ་བའི་ཅུ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་
 ཤིང་། འབྲས་བུ་དེ་སྟེད་མངོན་པར་འགྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས། གང་
 དག་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གོལ་བ་བསྦྱེད་ཅིང་རེས་པར་བརྟགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་གཉིང་དཔོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་རངས་པར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འདུག་ལ། ཡང་དག་པར་གཟེངས་
 བསྟོད་པ་དང་། ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཅམ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཤཱ་རིའི་བུ་

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་པར་བར་མ་
 དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ། ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་ར་མི་སྒྲུའོ། །གསུང་ངོ་། །རིས་པ་
 དང་མ་རིས་པར་འགོ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྟེད་རང་སངས་
 རྒྱས་ལ་བཀོད་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་རྩ་གཅིག་ཙམ་འཕེལ་བར་བྱས་
 བ་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། བྱང་སེམས་གཅིག་གིས་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་བྱང་
 སེམས་ལ་བཀོད་པ་བས། བྱང་སེམས་གཅིག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་བཅད་
 གཅིག་ཙམ་སྟོན་ན་དེ་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་དང་སྟོང་པ་
 ཉིད་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་ལ་ལེགས་པར་བྱས་ན་
 བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་བྱས་ན་ཡང་སྟིག་པ་ཆེས་ལྷི་ལྷི། མདོ་
 འདི་ཉིད་དུ། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་རང་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེར་བཅུག་པ་
 ལས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་གཅིག་བྱང་སེམས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ན། སྟིག་པ་ཆེས་ལྷི་
 བར་གསུང་ཞིང་། དགེ་རྩ་ཡོངས་འཛིན་ལས། དེ་སྟེད་ཀྱི་དག་བཙམ་པ་བསད་པ་བས།
 ཞེས་གསུངས་(༧༡བ)སོ། །སྟོད་འཇུག་ཏུ་ཡང་། གང་གཞན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་
 འདིའི། །བསོད་ནམས་བར་ཆད་བགེགས་བྱེད་པ། །སེམས་ཙན་དོན་ལ་དམན་གྱུར་
 བས། །དེ་ཡི་ངན་འགོ་མུ་མཐའ་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོས་ལོག་མི་བཤད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཡང་རབ་བྱུང་གིས་སྤྱི་དྲུའི་ཟས་
 ཟོས་པས་ཆོག་པར་སྟོན་པ་སོགས་ལྟ་སྟོད་ནམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་ན་ནི། སྟིག་
 གིན་ཏུ་ལྷི་ལྷི། ཆུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཙོད་པར། སྤྱི་དྲུའི་བྱ་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་
 ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་སེམས་ཙན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འགའ་
 ཞིག་གིས་སྟོག་དང་བྲལ་བ་བས། གང་གིས་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་
 བ། འདི་ཉིད་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་སྒྲོད་པ་དང་།
བདུད་ཀྱི་སྒྲོགས་འབར་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲིད་པ་བྱེད་པ་
བརྒྱ་སྟོང་རྣམས་སུ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། མྱོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུང་རོ། །

ལྷ་པ་ཆོས་བཤད་པའི་ཆེ་མི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
སྒྱིན་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོག་འདི་དག་བཏོན་ནས་ཆོས་བཤད་
ན་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་རྒྱགས་པར་གསུངས་པས་འདི་བཏོན་
ལ་བཤད་པར་སྒྲོ་བྱོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོར་གསུངས་སོ། །ཤ་མ་ཤ་མ་བ་དྱི། ཤ་
མི་ཏ་ཤ་ཤ། ཨང་ཀྱ་རེ། མང་ཀྱ་རེ། ལྷ་ར་ཅི་དྱི། ཀ་རྩ་དྱི། ཀེ་ཡུ་རེ། ཉེ་ཚོ་བ་དྱི། ཨོ་མོ་
ཡ་ནི། བ་ཤ་ཐ། བིར་མ་ལེ། མ་ལྷ་པ་ན་ཡེ། ལུ་ལུ་རེ། ལ་གེ་གྲ་སེ། གྲ་ས་མེ། ཨོ་ལུ་
ཁི། ལྷ་རྩང་ལུ་ཁི། ཨོ་ལུ་ཁི། ཤ་མི་རྩ་ནི། སམ་གྲ་ཏ་བ་རྩ་རྩ་ནི། བི་གྲི་ཏ་ཏི་སམ་པ་ར་ཤ་
རྩ་ད་ནི། བི་ལུག་རྩ་རྩ་རྩ་ལྷ་སྤྱི་ཏ་ལུ་རྩ་རྩ་ཏ་དྱི། སམ་ལྷ་རེ། ལུ་
ཅ་རི་ཏ་པ་ར་པ་རི་བྱུད་བྱ། བི་གད་ཅན་དུ་སམ་ལྷ་ར་ཀམ་ནི། ཞེས་པའོ། །

དུག་པ་དེ་ལས་ལྷུང་བའི་གནས་སྤང་བ་ནི། ད་ལྟར་རྒྱད་མ་སྒྲིན་པས་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེར་མི་བྱ་བར། རང་རྒྱད་འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་ལྷུང་སྤངས་དྱི།
དེ་ལྟར་གཞན་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་ཤིང་། (༤༩ན)རང་དོན་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བ་དང་། མྱོང་པོ་བཞོད་པ་
སོགས་ལས་སྤར་དངས་བ་ལྟར། རང་རྒྱད་མ་སྒྲིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་བཀག་ཅིང་།
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྒྲོད་པར་ཡང་། འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བར་ནི་
རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་སྒྲུ་ཡང་། །རང་གི་ཆོག་དང་འགའ་བར་སྒྲོད་པས་གཞན་
དག་འདུལ་བར་མི་རུས་ཞེས། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་དེ་དེ་སྤྱད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་

ལ་བཞག་མཛད་ནས། །རེ་ཤིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བ་ཉིད་དུལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བརྩོན་
 བ་ལགས། ཞེས་དང་། བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས། ལམ་ཆེར་དོན་མེད་དོན་ཡོད་དང་། རྣམ་
 ཀྱན་དོན་ཡོད་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་བྱང་སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བས་ཀྱང་གཞན་དོན་བྱས་པ་
 ལ་ལལ་ཆེར་དོན་མེད་ཡིན་གསུང་ན་བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་མི་ལ་ཆོས་
 སྦྱོན་གཏོང་བའི་གཉེར་ཅི་ཡོད། བོ་དོ་བའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཡོངས་
 སུ་སྦྱོན་པ། །ལས་དང་བོ་ཡིས་གཙོ་བོར་དེ་བྱ། །གཞན་དོན་གཙོ་བོ་བྱ་བ་མ་གནང་། །
 ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལོག་མ་བཞིན་གནས་བྱ། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དོན་
 ལས་གཞན་མེད། །ལུས་དང་རྒྱལ་གིས་དངོས་སུ་མི་འཇུག །མདོན་ཤེས་མེད་རིང་
 སེམས་ཅན་དོན་ནི། །དོན་མེད་དཔུས་ལོང་རི་དྲགས་མདའ་འཕེན། །བདག་ཅག་
 ཐམས་ཅད་ཅན་དན་བསྐྱགས་འཆོ་མདོ་ལས། མི་གཅིག་ཅན་དན་གྱི་བསྐྱགས་པས་འཆོ་བ་ལ། རྟོན་རང་ལ་ཡོད་
 དམ་དུས་ན་མེད་པ་དང་འདྲ་བར། ད་ལྟར་ཆོས་འཆད་ཁ་ཅིག་དེ་དང་འདྲའི་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཅན་དན་
 བསྐྱགས་པས་འཆོ་བ་མིན་ཞིང་། །ཅན་དན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན། །ཅན་དན་
 བསྐྱགས་པས་འཆོ་བ་སྤངས་ལ། །ཅན་དན་བཅའ་ཕྱིར་རྟག་རྟུ་འབད་བྱ། །མོས་
 བས་སྦྱོད་རིང་སེམས་ཅན་དོན་ནི། །ལལ་ཆེར་དོན་མེད་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་། །མདོན་
 ཤེས་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་དེ་ཡིན། །གསུངས། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བར། བྱམས་པ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན། ཕྱི་མ་ལྟ་བུ་བ་ཐ་མ་
 ལ། དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཆོ་མ་སྤྲད་ཅིང་། མ་རྣམས་པར་བདེ་བར་ཡོངས་
 སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །(༧༩བ)བཞི་གང་ཞེ་ན། ཐོས་པ་ཉུང་དུ་འཁྱེད་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། ལམ་མེད་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། བས་མཐའི་གནས་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
 བདག་དུལ་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ་བཞི་བོ་དེ་དག་གོ་གསུངས་
 སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་མ་གོང་མའི་གསུང་བགྲོས་ཨེ་ཡོད་ལ་ལུག །

དེ་ལས་ཁྱོད་ཀྱིས་(༧༧བ)བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་གཞན་དུ་མཆིས་པ་མ་ལགས་ལ། །
དེ་དག་འགྲོ་བའི་འབྱོར་སྐྱད་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའང་དོན་མ་མཆིས་མ་ལགས། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རེད་རང་གིས་བསོད་ནམས་ཅི་བསགས་
པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག་པའི་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པ་
གལ་ཆེའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུན་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་ངས་པར་སོ་སོར་ཐར་པའི་བསྐྱབ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བསྐྱང་དགོས་པར་བསྟན་
པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་ཐར་ལས། རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་པ་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་བརྩུ་བ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནན་ཏན་སྟོང་
པོར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེད་པར་ཁ་སྐྱེ་
བྲེགས་ཏེ། གོས་དུར་སྒྲིག་དག་བགོས་ནས་དད་པས་བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་པར་ལེགས་
པ་ཁོ་ནར་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་ལ་རབས་དང་མཐུན་པ། ཆོ་ག་དང་། སྐྱད་ཆོར་མའི་བྲིམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་
སྐགས་སྟོད་ཡུལ་དང་། ཀྱན་སྟོད་པ་དག་ལ་ཡང་སྟོབ་པར་བྱེད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོ་ག་དང་། སྟོད་ཡུལ་དང་། ཀྱན་སྟོད་པ་དག་ལ་ཡང་སྟོབ་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་དེ་ལྟར་སྟོབ་པས་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དང་ལྷན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དེ་ལ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་
པར་སྦྱང་བ། རིགས་བདུན་པོ། དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་དང་། དག་སྟོབ་མ་དང་།

དག་ཚུལ་དང་། དག་ཚུལ་མ་དང་། དག་བསྟེན་དང་། དག་བསྟེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། བསྟེན་གནས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་ཡིན་པས་འདིར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་མ་བགངས་
སྟེ། །དེ་ཡང་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་(༧༥ན)སྟོགས་ལ། ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་རྗེས་ཀྱང་། སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྟོམ་
གཞན་ལུན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ཏུ་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོམ་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མི་དག་བ་བཅུ་སྟོང་
དེ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྟོམ་པ་གོང་མ་སྤངས་པ་ན་འོག་མ་གནས་འགྱུར་ཏེ་འགྲོ་བར་
འདོད་པ་ལ་ནི་སྟོམ་པ་གསུམ་ལུན་མི་སྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་འབྱུང་ལ། བྱུང་སྟེ་དབྱེར་
མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོ་བའི་རྒྱ་དང་གཏོང་བའི་རྒྱ་མི་འབྲ་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྗེས་
ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བ་ཡང་མི་ཡོང་སྟེ། གོང་མའི་སྟོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོམ་པ་འོག་མ་
འགྲོ་བ་ཡིན་གསུང་། གཉིས་པ་སོ་ཐར་སྤངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་
ལྟར་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་
བསྐྱུང་ན་སྟོན་ཡིན་པར་ཅི་ཞིང་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་སྒྲིབ་
བསགས་ནས་མནར་མེད་པར་འགྲོ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་ལ་
ནི་བཟང་བར་འདུ་གཤམ། ལ་ལ་ནི་རན་པར་འདུ་གཤམ་ན་དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བའོ། །མི་
སྒྲིབ་པོ་དག །ངའི་ཆོས་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བཤད་པ། མོན་དག་སྟོང་ཞིག་གིས་མདོའི་རྣམ་
གྲངས་སྟོང་ལྷག་བཟུང་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་ཀྱང་། ཆོས་སྒྲིབ་པ་ཞིག་གིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སྤྲད་པས། བསྐལ་པ་བདུན་ཅུར་
དཔལ་པ། ཆེ་དགུ་ཁྲིར་ཏུ་དེ་འགྲོ། ཆེ་དགུ་ཁྲིར་མི་དབུལ་པོ་ཕྱེ་མེད་ག་སྟག་ཏུ་སྟེན་ཏེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མེད་པ་
དང་། ཤེས་པས་མོས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལས་མི་འགལ་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་ཤུག་ན་ཆོས་སྟོང་མི་ཡོང་བར་

གསུང་། །འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཤད་པའི་ཞེས་པ་དང་དུ་འབྲེད་དེ། དེ་པ་
 དང་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་
 པའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྒྲོང་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོམ་པ་གསུམ་(༧༥བ)བསྟན་པར་ཡང་། འོད་སྤང་གང་
 དག་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་ནི།   སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་། མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་སོ། །གང་དག་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་ནི།
 འདས་པ་དང་། མ་བྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་
 རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། མི་མཐུན་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་
 བློ་སྤྲོད་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟོད་པས་
 སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱོད་བའི་ཆོར་བ་དག །དེའི་ཆོར་བ་དེའི་
 བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་མོད། སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་མོད་པ་ནས་དཔེ་དང་རྒྱུར་ཡང་མི་བཟོད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྲད་པ་ནི་རང་
 ཉིད་གཅིག་ཤུའི་དོན་སེམས་པ་བསམ་པ་དམན་པས་ཀྱུན་ནས་སྤྲངས་པའི་ཆོས་ལ་
 སྤྲད་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ལུན་འདས་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་བདག་ཅག་གིས་ནི་ནམ་ཡང་བསམ་པ་དམན་པས་ཆོས་ལ་སྤྲད་དུ་མི་རུང་
 རོ། །ལ། སྤྱིར་ཉན་རང་གི་ཆོས་ལ་སྤྲོབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 སའི་སྟོང་པོའི་མདོ་འདིར་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ནན་ཉན་མི་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་བསྟན་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། དོན་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་དོན་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་པ་གཉིས་ལ་སྤྲོབ་པ་གལ་ཆེ་བར་མང་དུ་གསུངས་སོ། །མདོར། དག་
 པའི་རྩ་བ་ཀྱུན་དང་ལུན་ཞིང་། །བྱམས་པ་དང་ནི་སྟིང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས། །རྟག་དུ་ཕན་
 པའི་དོན་ལ་དགའ་བ། །དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་བྱིས་པས་བསྐྱུང་བྱིར་ལུས་
 སྟོག་སྟོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་དག་ལ་མི་འཆོ་མི་གཞོད། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྩོན་

དུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་སྤྱོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།   གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་

འབེབས་པའི་ཚུལ། ལམ་སྒྲིམ་པ་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
 ཚུལ་བཤད་པའོ། གང་པོ་ལ་བཙུག་ལས། གང་པོ་ཐར་འདོད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་རིགས་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ལམ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་སུ་
 འདུས་ཏེ། ག་ཡ་གོ་རིང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ལྷའི་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ལམ་གྱི་མདོར་བསྡུས་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ལམ་འདི་
 གཉིས་དང་ལྷན་ན་སྦྱར་དུ་བྲལ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱའོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། (༧༥བ)ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་བོ། །ཐབས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བསྟན་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
 བསྟན་པའོ། །གསུང་། དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས། ཐབས་ནི་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་
 ལ། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 གལ་ཆེ་སྟེ། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་པ་ཆར་གཙོད་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ་
 ལས། ཤེས་རབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་
 བ། ང་ཤུག་སྤྱབ་པ་ནི་དེའི་སྟོན་པ་མ་ཡིན། དེ་ནི་ངའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན། ང་ནི་དེ་རབ་
 ཏུ་མི་དབྱུང་། བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ཡང་མི་མཛད། དེ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མི་
 གཞུགས། གལ་ཏེ་གཞུགས་བྱུང་ན་ང་དེ་ལག་བརྟམས་སྟོན་པར་མཛད་གསུང་། གང་ཟག་དེ་
 བྱི་དད་པས་བྱིན་པའི་ཟས་ཆུ་ཕོར་གང་ཅམ་ཡང་ལོངས་སྟོན་དུ་མི་གནང་གསུང་། བཙུག་
 ལྷན་འདས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་ངའི་ཉན་ཐོས་རང་མིན་གསུང་བར་འདུག་ཀྱང་།
 རྒྱ་བོད་གྱི་གང་ཟག་ཅི་རིགས་ནི། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཡོང་བ་
 ཡིན་བྱ་བ་ཡང་སྟེང་། དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྩེ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་བཀག་ཟིན་པས་
 འདིར་མི་སྟོ། །གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་རྟོགས་པའི་

སོགས་དང་། རྩོམ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བལྟ་བའི་གྲུང་། རི་ལྟར་རི་བོར་མགོ་ཡི་རྩ། །
 བཏགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ལྟར་། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་པ་
 ཉིད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྩོམ་ཆོས་ཀྱི་གྲུང་། མ་ལུས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ཡིན། །ལུས་ཅན་དྲི་མ་འབྲུ་བ་ནི། །ནམ་མཁའ་ཡི་ནི་མེ་རྟོག་དང་། །སྤྱིད་གསུམ་
 མཉམ་པར་རྟོག་པ་འོ། །ཞེས་གསུང་། །འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པར་ཡང་།
 །འཇམ་དཔལ་གྱིས། །བྱང་སེམས་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་དྲིས་པ། །སྤྱིས་བྱང་པ་
 །བྱང་ཆུབ་སེམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བལྟ་ལུགས་རི་
 །ལྟར་བལྟ་བར་བྱ། །སྤྱིས་པ། །འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། །དཔེར་ན་སྤྱིས་བྱང་པ་ལས་པ་ཆུ་ཆེ་
 །ལ་བལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆུ་ཆེ་ལ་སྤྱང་སྟོང་
 །གཉིས་ཆོགས་ཆད་གྲུབ་ཅིག་འདུག་པ་དེ་རི་བཞིན་དུ་རྟོན་འབྲེལ་ཡང་སྤྱང་སྟོང་བསྐྱེད་
 །མེད་དམ། །ཆད་གྲུབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་འོག་གི་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་སྟེ།
 །སྦྱུ་མ་(༧༥བ)མཁན་དག་སྦྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྱུ་ལ་བའི་མི་ལ་བལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་
 །ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་ཉིད་དང་ཀྱན་རྩོམ་འཇམ་པའི་ཆད་མཁའ་བསྐྱར་ཏེ། །སྤྱང་
 །སྟོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ལེགས་པར་བལྟ་ལུགས་བསྐྱར་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཆད་ལྟ་འདུག་ཏེ་སྤྱང་སྟོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་
 །ཆད་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །བྱའོ། །མེ་འོར་གི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ལ་བཞིན་བལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྤྱིག་རྒྱུའི་ཆུ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 །ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དྲག་ཆའི་སྦྱ་སྤྱད་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །
 །སྤྱུ་ལ་བའི་འདི་མན་གྱིས་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་ཉིད། །དོན་དམ་འཇམ་པའི་ཆད་མ་དང་། །རྟག་ལྟ་འགོག་ཆུ་ལ་
 །བསྐྱར་ཏེ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་སྤྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་གཏན་མེད་དུ་བལྟ་བར་གསུངས་སོ། །སྤྱིའི་གོས་ལྟར་སེམས་
 །ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོར་ལ་སྤྱིད་པ་གསུམ་པ་ལྟར་སེམས་
 །ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྤྱིར་མི་འོར་ལ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏུ་བར་བྱའོ། །དག་བཅོམ་པ་ལ་དྲུག་གསུམ་ལྟར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བཏུ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ལྟར་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏུ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་དམུས་
 འོང་གིས་གཟུགས་ལ་བཏུ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏུ་བར་བྱའོ། །འཇམ་
 དཔལ་དེ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པ་ཉིད་བདག་མེད་པར་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་གོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པོར་
 ཡང་། སྤྱི་འཇུག་ལྟ་བུར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདྲ་ཤེས་
 མེད། འདྲ་བྱེད་མེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། ཅེས་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། མ་ཐོབ་
 པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས། དེས་ན་ཁ་ཅིག་མེད་རང་ཡང་ཟེར་མི་
 རུས། ཡོད་པ་མིན་ཟེར་བ་ནི། དོན་དམ་ལ་བསམས་ཏེ་སྒྲིབ་ནི་སྒྲིབ་ལྟམས་ཆུང་བ་
 དང་། ཐ་སྙད་ལ་བསམས་ཏེ་སྒྲིབ་ན། ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་རྒྱ་འཆད་པར་འགྱུར་
 (༧༥ན)འོ། །

གསུམ་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གསུངས་
 པ་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 མེད་རང་ཟེར་རམ། ཟེར་ན་ནི་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་སྟོང་གིས་མི་ཆད། མིག་
 གིས་མཐོང་ཆད་ནས་ཡིད་གྱིས་དམིགས་ཆད་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་འོ། །མེད་མི་ཟེར་ན་ནི་
 ཁྱོད་གྱི་ཟེར་ལུགས་དེ་ཇི་སྟངས་ཡིན་སྟེ་ན། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
 ཁབ་རྩེ་ཅུ་ཡང་མེད་པས་དེ་ལ་བསམས་ནས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མེད།
 རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་མེད་ཅེས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཚོས་གྱི་རང་བཞིན་
 དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས། ཚོ་དང་ལྟན་པ་དག་ །གལ་ཏེ་སེམས་དེ་གཟུགས་ཅན་
 མ་ཡིན། བསྟན་དུ་མེད། སྤང་བ་མེད། ཐོགས་པ་མེད། གནས་པ་མེད། རྣམ་པར་རིག་

བྱེད་མ་ཡིན། བར་ན་ཡང་མེད། བྱི་རོལ་ན་ཡང་མེད། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་
 དམིགས་སུ་མེད་ན་ཅི་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་སྟེ་མ་མམ། དེ་དག་
 གིས་སྒྲུས་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུས་པ་ཆེད་ལྟན་པ་དག །གང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ། ཅི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོད་སྟེ་མ་མམ། དེ་དག་
 གིས་སྒྲུས་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུས་པ་དེ་ལ་བསམས་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་
 གུར་པས་འདི་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
 འགྱུར་བ་ཡང་མེད་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
 ཞེས་དང་། ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཙོད་པ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་གང་དུ་གང་ཟག་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་
 སེམས་ཅན་མང་པོས་མ་ཤེས་ནས་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་རན་སོང་དུ་
 འདོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སྤྱི་རིའི་བྱ་ངས་གཞན་ལ་སྤྲེགས་ཅན་གྱི་ཆོག་
 གསུངས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཞན་ལ་སྤྲེགས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་རིའི་བྱ་
 ང་ནི་རྒྱ་མེད་པར་དམ་བཅའ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱ་མེད་(༡༥བ)པར་གསུང་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་རིའི་བྱ་ང་ནི་ཆད་པར་སྒྲིབ་དམ་འཆའ་ཞིང་ལོག་པར་ལྟ་བ་དམ་
 འཆའ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངས་སྟོང་པ་ཉིད་
 སྟོན་པ་ན། ལྷ་སྤྲེགས་ཅན་གྱི་ཆོག་སངས་རྒྱས་མི་བདེན། ཆོས་མི་བདེན་སོགས་དང་།
 རྒྱ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ཆོས་གང་ཡང་སྒྲེབ་པ་མེད་དོ། །འགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་དང་།
 ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལས་མེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད།
 ཞེས་སོགས་སྒྲུས་པ་ནི་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དོན་དམ་ལ་བསམས་ནས་སྒྲུས་པ་
 ཡིན་པས། དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་ནས། གོ་ཏུ་ཏ་མ་ནི་ལྷ་སྤྲེགས་ཅན་དང་
 བྱེད་པར་མེད་དོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ང་ལ་ཚུད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ནམ་

ཡང་མི་ཚུད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆོག་ཅི་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་དུ་རུང་བ་དེ་དག་ནི་
 ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད། གང་མེད་དོ་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་འདོད། ཅེས་
 སོགས་མདོ་དེར་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཡབ་སྲས་མཇུག་བར་ཡང་། སངས་རྒྱས་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མེད། །ཡེ་ཤེས་གནས་པ་གཞན་ཡང་མེད། །དོན་དམ་ཉིད་དུ་
 བསྟན་ཏོ་ཞེས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱོད་གྱིས་མ་བྱེན། ཅེས་བྱོད་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 མེད། ཆོས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་
 བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལང་དཀར་གཤེགས་པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
 བ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་
 མདོ་དུ་མར་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་བསམས་ནས། དང་པོར་དགག་བྱ་མ་སྐྱར་བར། མཐར་
 དེ་རྣམས་དོན་དམ་པ་ལ་བསམས་ནས་སྤོའ་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་
 འདུག་པ་སོགས་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དགག་བྱ་སྐྱར་ལ། ཁ་ཅིག་
 ལ་ཐོག་མར་སྐྱར་ནས། གཞན་ལ་དེས་མཆོག་པར་བྱས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་
 སྟོང་པོར། ལུང་པོ་ལྷ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བལྟའོ། །ཞེས་དང་པོར་གསུངས་
 བས་མཇུག་ཏུ་མ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་པ་ལ་བསམས་ཏེ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་མེད་པས་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་ལ་ལན་མི་(༡༩ན)
 འདེབས་ཤིང་། ལན་བཏབ་ནའང་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་ལན་མི་འདེབས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལེ་ཅ་བྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་དྲིས་པ་དང་། ཅང་
 མི་སྐྱ་བར་འདུག་པ་དང་། ལུ་མོ་དྲི་མེད་གྱི་བྱིན་པས་ཞུས་པར། ལུ་མོ་ནི་འདུས་བྱས་མི་
 འདྲི་ཡི། ལུ་མོས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དྲིས་ཏེ། དེ་ནི་ལན་གདབ་པར་མི་ཞུས་སོ་ཞེས་དང་།
 ལུ་མོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདྲི་ཡི། ལུ་མོས་ནི་དོན་དམ་པ་དྲིས་ཏེ། དེ་ནི་ལན་གདབ་པར་མི་
 ཞུས་སོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅང་མི་སྐྱ་བ་བདེ་ཐོབ་བྱེད། །སྦྱོས་པ་མེད་

པའི་ཆོས་འདི་དག །བྱ་མོ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་བྱེད། །རི་སྤྱོད་དངོས་པོ་སྤྱོད་ཡོད་པ། །དེ་
 སྤྱོད་སྤྱོད་གྱིས་གོས་པར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ན་གསྟན་མེད། །ཅེས་དང་། སྤྱོ་
 གོས་རབ་གནས་གྱིས་ཁྱུས་པར། །བཅུན་པ་ཤུ་རིའི་བྲ། མཆོན་ཡང་མེད་ལས་ཀྱང་མེད།
 རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ཡང་མེད་ན། །འོ་ན་ལས་དེ་གང་དུ་རྣམ་པར་སྤྱོན་པར་འགྱུར། ཤུ་རིའི་
 ལུས་སྤྱོས་པ། །འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་དེས་བསྟན་པ་ལྟར་ན། །ལས་དེ་གང་དུ་
 ཡང་རྣམ་པར་སྤྱོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་
 པར་གྱུབ་པ་མི་སྤྱོད་པས་དེ་སྤྱོན་པའི་ལན་གདབ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། །དོན་དམ་བདེན་
 པ་ལ་ཆོག་གིས་སྤྱོན་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྩོ་བོ་རྗེས། །བསྟན་པའི་ཆོག་གིས་སྤྱོར་བ་
 ཡིས། །སྤྱོ་མེད་འགག་མེད་སོགས་པས་མཆོན། །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྱོ་མེད་འགག་
 མེད་དང་། །སྤྱོ་ཉིད་བཙོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་སྤྱོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར།
 །བཙོ་མ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་བརྗོད་པའི་མདོ་འདི་ཙམ་གསུངས་
 ལ། །སྤྱོར་ཡང་གཞི་གྱུབ་ཆད་དང་སྤྱོ་ལ་ཤར་ཆད་ཆོག་གིས་བརྗོད་བྱུང་བར་མངོན་སུམ་
 དུ་ཡང་མཐོང་རོ། །ཆོག་གིས་བརྗོད་ལུས་ན་སྤྱོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ལུས་པས་བྱུབ་པས་དོན་
 དམ་བདེན་པ་སྤྱོ་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྤྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ་ཞེས་པར་ཁས་སྤྱངས་དགོས་པར་བསྟན་པ་
 བོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་གཟུགས་མེད། །སྤྱོ་མེད་ཅེས་སོགས་དང་། །གཟུགས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཞེས་སོགས་(༧༧བ)ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། །སྤྱོར་དུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཁས་སྤྱང་བར་བྱ་སྟེ། །ལག་བཟང་གིས་ཁྱུས་
 པར། །དེ་ལ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པའམ། །ཐེར་རྟག་པའམ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དམ། །མ་ནོར་
 བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གང་ཡང་མེད་གྱི། །སྤྱོ་མ་དེ་
 བོ་ཡོད། །སྤྱོ་མར་བྱས་པ་དེ་ནི་ཡོད། །སེམས་སྤྱོདས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་ཡོད། །གང་ཅི་ཡང་

བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་མེད་གསུང་བ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་རྫོབ་བས་ཐ་སྟང་
ཅམ་དུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་
དམ་པར་ཡོད་གསུང་བ་མིན་གྱི། ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་མེད་ལ་ཐ་སྟང་དུ་ཡོད་པར་གོ་ན་ལྟ་བུ་རྣམ་
དག་རྟགས་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟང་དུ་ཡོད་ལ། དོན་
དམ་དུ་མེད་པར་ལེགས་པར་གོ་ན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟགས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཆར་གཙོད་པའི་མདོར། སྤྱི་འཇུག་གི་བཞེས་གསལ་གསལ་
པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གསུང་བར་མཛད་གྱི། དོན་དམ་
པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་འཇུག་གི་ལ་གང་དག་འདི་སྟང་ཅེས་བདག་གྲང་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྟང་གིས། གང་ཟག་ཅེས་ཐ་སྟང་དུ་བྱེད་གྱི། དོན་རྣམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སྟུན། དེ་དག་གི་བཟོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྱུང་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། རྩེ་བ་
མེད་པ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ། སོ་སོར་རིག་པ་མེད་པ། མྱད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངས་
གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་དེ་དག་ནི་ངའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ནོ། །གསུངས་
སོ། །འདི་དག་ལེགས་པར་མ་གོ་བས། ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱད་མི་
འབྱེད། མེད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་ལ་བྱད་མི་འབྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟུན་ཞིང་།
གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་སྤང་ཅམ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་བྱད་མེད་དོ། །
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མེད་ཅེས་པ་ལ་ནི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་དེ། འོག་དུ་
འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །

དུག་པ་སྒྱུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་དང་སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་

སྐབས་ཡབ་ལྷན་གྱི་དགོངས་(1000)པར་བསྟན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷན་གྱི་སྟོང་
 ཉིད་བདུན་ཅུ་པར། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་བསྟན་མི་འཛིག་ །ཡང་དག་ཚེས་བསྟན་ཅི་ཡང་
 མེད། །འདི་བརྟེན་འདི་འབྲུང་ཞེས་བྱ་བའི། །འཛིག་རྟེན་སྐབས་པའི་འགོག་མི་མཛད། །
 རྟེན་འབྲུང་གང་དེ་རང་བཞིན་མེད། །རྩི་ལྷན་བཙུགས་པའི་བཞིན་གཤེགས། །དེ་ནི་རྩི་
 འབྲུལ་གྱིས་སྐྱུལ་པ། །སྐྱུལ་པར་མཛད་ལ་སྐྱུལ་དེས་ཀྱང་། །སྐྱུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱུལ་
 བར་བྱེད། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྐྱུལ་སྟོང་། །སྐྱུལ་པས་སྐྱུལ་པ་སློས་ཅི་དགོས། །
 རྟོག་པ་ཙམ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། །དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་སྐྱུལ་
 དང་མཚུངས། །ལས་ནི་སྐྱུལ་པས་སྐྱུལ་དང་མཚུངས། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་
 ཡིན། །རྟོག་ཙམ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཡོད། །ཅིས་པ་དང་། ཅུ་ཤེད། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་
 མི་རུང་བ། །དེ་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཉམས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འཛིག་རུང་མི་འགྲུར། ཉི
 བདེན་གྲུབ་ལ་ཅི་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་མོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་
 བར་འགྲུར། ཉི་སྟོང་ཉིད་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མོ། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷན་གྱི་གསུང་
 པས་དབུ་མ་འཇུག་པར། ལུ་མ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཛིག་རྟེན་རབ་
 ཏུ་གསུངས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་རྩི་བ་
 ཏུ་ཡོད་པར་འགྲུར་བས་ན། །མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྲུར། །གང་ཕྱིར་རྒྱ་
 མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི་རྒྱ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་
 རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྲུར། །ཞེས་
 དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ནི་རྩི་བ་བཞིན་དུ་
 མཐོང་བ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་སྤང་སྤོང་སྐྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྲུར་གྱི། །མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟ་
 བྱ་ཡེ་མེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབུ་མའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས། །སྐྱེ་བ་ཀྱང་རྩི་བ་དོན་
 དམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་བཀག་པ་ལས། །འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་

འདོད་ན་ནི། དེའི་ཆོ་དཔེར་མེད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གསལ་བུ་ལ་
 མོ་གསལ་པ་དག་གིས་ཡེ་མེད་དུ་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཉེན་ཅིར་འབྲེལ་བར་
 འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་འཛིགས་པས། (༡༠༡)ན)ཡེ་མེད་པ་དེ་དག་དང་བསྐྱེད་པར་
 མི་བྱེད་གྱི། དེ་དག་དང་མི་འགལ་བར་སྒྲུ་མ་ལ་མོ་གསལ་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་འབྲས་ལུའི་
 རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་ཡོད་པར་གྲེས་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་ཞིག །གཟུགས་དང་ཆོར་བ་
 མོ་གསལ་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་ལས་ཐ་དད་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་
 དམིགས་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 གཏན་མི་གཅིག་པ་དེའི་བྱིར། ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། དངོས་པོ་རྣམས་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྒྲུ་བའི་ལྟར་ན་ནི། དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་
 གྱི་ཡོད་པ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བས། རི་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དེའི་རང་གི་
 རོ་བོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆོ་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་གྲུབ་དང་བུལ་བ་
 དེའི་ཆོ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པར་འཛོགས་མེད་པའི་བྱིར་བོར་ལུའི་ར་
 དང་འདྲ་བས་ཏུག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྒྲུ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་དངོས་སྒྲུ་བ་འདིའི་མངོན་
 པར་འདོད་པ་ཀུན་རྫོབ་འཛོགས་ལུགས་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོན་མེད་མི་རྟོག་
 རོ། །ཞེས་དང་། དེགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་འབྲེལ་བར་སྦྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་རྟོག་པ།
 ཡང་གལ་ཏེ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱེ་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། དེ་རི་ལྟར་
 མ་སྦྱེས་པའི་སྦྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན། འོ་ན་དེ་
 བརྟེན་ནས་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་བྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་གྱི་
 བྱིར་མི་དེགས་སོ་ཞེན། ལན་སྟོན་པ་གྲུ་མ་གྱི་རྟུང་། མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མི་གཅིག །ཡོད་པ་དང་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་གཅིག་པར་རྒྱུན་ཏུ་བཤད་ཀྱང་མ་ཐོས་ཡིད་གྱི་མ་ངེས་པ། རྣ་བ་དང་སྟོང་མེད་པས་ཀྱང་།

ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཆོལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དཀའ་བ་ཞིག་བབ་བོ། །
གང་གི་ཆེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ། གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་དེའི་ཆེ་ཆོལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། རྣམ་པ་གང་
དུ་གཟུགས་བརྟན་དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་(101)བ་པ་བརྟུན་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་
དམིགས་བཞིན་པ། དེ་མ་སྐྱེས་པར་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྒྲུབ་ཡི་འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་གང་དུ་དེ་
འབྱུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་པར་སྒྲུབ་ཤོ། །དེ་བདག་ཉིད་
གང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། བདེན་པར་གྱུར་པ་མངོན་པར་འདོད་
པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི། བརྟུན་པའི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ངོ་བོ་དེ་བརྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པ་འདི་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་ག་ལ་འབྱུར།
ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
སོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་
མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་མཐོང་བོས་
ཤེས་པ་དག །འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །འདིར་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱུར་གྱུར་པ། །
བདེན་པར་རྟོག་པ་བརློག་བྱ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་རྩོ་བོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ནི། རྩོ་བོ་རྗེས་ཀྱང་།
བདེན་གཉིས་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
སྤྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པས་རྟོགས་
པ་མེད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཆོས་
ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་རྩོ་བོ་ལྟར་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་

ཟེར་ན་ནི། བྱལ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐ་དང་
 བོ། བྱུང་བའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་མེད་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པས་ན། སྟོང་ཉིད་
 མཐོང་ཞེས་ཐ་སྟོན་གདགས། འདི་སྟོན་གྱང་སྟོན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་ཐ་
 དད་པ་ཅུང་ཟད་གྱང་མེད་པས། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་
 ཅིང་རྟོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། དོན་གྱང་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
 པ་ཡང་ཡོད་པས་ན། དེ་ཅམ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཐོང་ཞེས་ཐ་སྟོན་གདགས་ཀྱི། རང་དབང་བ་
 དངོས་སུ་མཐོང་བ་ནི་ཅི་ཡང་(༡༠༡ན)མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་
 དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཀྱི། དོན་དམ་པར་མཐོང་རྒྱ་མེད་
 པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ལ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་
 གང་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ནི་དོན་དམ་པར་བཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་
 བར་བསྟན་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །པོ་ཏྱ་བའི་གསུང་ལས། དེ་ཆེན་
 ཐུང་གི་སྤྱེལ་མའི་སྐབས་སུ། དཔུ་མ་ཞེས་བྱའི་དོན་ཡང་འདི་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་ཡོད་མིན། ཡོད་པ་མེད་པས་མེད་པའང་ཡོད་མིན། ཡང་ན་དངོས་རྣམས་ཐ་
 སྟོན་ཏུ་ཡོད། མེད་མིན་དོན་དམ་མེད་པས་ཡོད་མིན། དེ་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མཐའ་འདས་
 དཔུ་མ་ཡིན་མོ། ། ཞེས་གསུངས་དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་དཔུ་མའི་དོན་ཡང་དེ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུང་ནི། ཅི་ཞིག་དྲང་དགོས་ཏེ། ཚུལ་འདི་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ཏུ་
 སྟོག་པར་མཛད་པ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 བོ། སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེད་
 བར་བྱའོ། ཞེས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་མོ། །ལམ་སྟོན་ལས། ཡོད་པ་སྟེ་བ་དེགས་
 མིན་ཏེ། མེད་པ་ནམ་མཁའི་པདྨ་བཞིན། དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྟེ་ཞིང་། གཞན་
 ལས་མ་ཡིན་གཉིས་ལས་མིན། རྒྱ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རང་

བཞིན་མེད། ཡང་ན་དངོས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ནི། གཅིག་དང་དྲུག་མས་རྒྱལ་དབྱེ་
 བ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས། རྟོང་ཉིད་བདུན་
 ཅུའི་རིགས་པ་དང་། དབྱུ་མ་རྩ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་
 བོ། རྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བཤད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་
 བོ། ཆོས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་པའི། རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས། རྒྱལ་
 རྟོག་མེད་པར་དེ་བསྐྱོམ་བྱ། ཞེས་དང་། རྩོམ་གཤམ་གྱི་སྒྲུབ། དམ་པའི་དོན་གྱི་འགྲོ་བ་
 རྒྱལ་ས། སྐྱེ་དང་འཛིན་པ་ཡོད་མ་ཡིན། མིག་འཕྲུལ་དག་ནི་རི་བཞིན་དུ། རང་པར་
 ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན། ཞེས་སེམས་ཅན་རྒྱལ་སྐྱོང་གི་མེད་ནས་མ་རིག་འཕྲུལ་པར་
 གོམས་པས། (109བ)སྐྱོད་བཅུད་གང་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་མིག་འཕྲུལ་གྱི་རྩེད་མོར་
 བལྟས་པ་བཞིན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་།
 རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་ཁིང་ཞེན། དེ་ཉིད་ལ་བདེན་འཛིན་
 དང་། དངོས་འཛིན་དང་། མཚན་འཛིན་ཅེས་ཟེར་བས། དེས་ལས་ཉོན་འཕེལ།
 འཁོར་བར་འབྱུངས། ད་དེ་རྒྱན་གཅོད་པ་མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འོང་བས་རིགས་པས་
 དབྱེ་སྒྲོམ་དགོས། དེ་ལ་རྩ་ཤེད་དང་རྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་སོགས་རིགས་ཆོགས་སུ་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ རྩོམ་གཤམ་མ། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་
 པའི་ལུང་རིགས་གྱིས་ཞིབ་པར་དབྱེད། རང་པར་བྱས་ནས་ངེས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རྩེ་
 གཅིག་དུ་མི་རྟོག་པར་སྒྲོམ། དེས་ན་བོད་པ་ལ་ཆེར་གྱི་ལུགས་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཆོས་
 ཆོས་དུ་མི་འགོག་པར། གོང་གི་གཞུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་
 སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁ་ཙམ་ཆོག་ཙམ་མིན་པར། ཐོག་མེད་གྱི་
 དངོས་འཛིན་གྱི་ནད་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་ཙམ་གྱིས་ཐེབས། རོ་བོའི་ལུང་སྒྲུབ་བྱངས་པ་ལྟར།
 སྒྲུབ་སྟེང་ཐམས་ཅད་རི་བོང་རྩ་དང་། མོ་གཤམ་སུ་དང་། བམ་མཁའི་མི་རྟོག་ལྟར་སྟེང་

ཆམ་གྱིས་ཐེངས། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་སྒྲུང་གི་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སོང་བ་ཡིན་གྱི། ཚད་
 གྲུབ་ཀྱི་འཁོར་འདས་སྟོགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲུང་འདེབས་གང་ཡང་བྱས་པ་མེད་དེ།
 མར་ནག་པོར་མེད་པ་རྟོགས་པས་མར་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོ་
 སྒྲུང་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས། སངས་རྒྱས་
 མཐོང་། ཆོས་དང་དགོ་འདུན་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་རབ་རྣམས་ལས་ཡང་ཡང་འབྱུང་
 རྟེ། ཅུ་ཤེར། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། མཐོང་བ་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་
 དང་། ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ཡང་དག་མཐོང་། སྒྲུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་པ་
 དང་། ལམ་ཉིད་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། སྟོང་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་
 ཅེས་པའང་དེས་རྟོགས་ཏེ། མར་དཀར་དང་མར་ནག་པོར་མེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་དེ་རྟོགས་ནས་མཁས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར།
 རྟེན་འབྲེལ་དང་ཐབས་(༡༠༣ན)ཆ་ལ་གྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། ཐབས་དང་
 བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་
 ཞེས་གསུངས་པས། རྟེན་པས་གཉིས་ཀ་སྤང་མི་བྱ། ཞེས་སྟོགས་དུ་མ་དང་། སྟོང་པའི་
 གྲུང་། གཉིད་ལོག་པ་ཡི་ཁང་པར་ཆོས་རྒྱན་ལྷགས་པ་ཡིས། བྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིམས་ནོར་
 ཆེན་ཐོགས་པ་དེ་ལ་ནི། རི་སྤྱིད་དེ་ཉིད་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་དུ་མེལ་ཆེ་བྱོས། ཞེས་
 སྟོགས་མང་། རྩོམ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་ཉེས་ལྟར་དང་ཞག་ཏུ་འགྲོགས་མི་སྤྱིད། སྤང་དོར་
 ལ་གྱུས་པའི་ཚད་དུ་བྱེད་གསུངས། སྟོང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་པ་དང་། སྤང་
 སྟོང་བྱང་འཇུག་ཀྱང་རྩོམ་སྟོགས་པ་དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་ཏེ། རྩོམ་སྟོགས་སྟོང་
 དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཆད་མ་ཤེས་ན། གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལམ་ཡིག་ན་ཡང་ལྟ་
 བའི་སྟོས་ཁ་ཅིག་དང་། རྩོམ་སྟོགས་ཆེ་ཆུང་གསུམ་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་ཅུ་
 རིགས་ན་དབུ་མའི་མན་ངག་ཅེས་ཤོག་བྱ་མང་བ། རྩོམ་སྟོགས་རྣམས་དང་མི་མཐུན་

པ་ཞིག་དང་། ལམ་རིམ་རྣམས་ནང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྩོམ་འདི་དགོངས་པ་དང་མི་
མཐུན་པ་རང་མང་བར་སྒྲུབ་། རྩོམ་འདི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་འདོད་ན། གོང་དུ་བཤད་
པ་དེ་དག་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུབ་རོ། །གཞུང་རྣམས་ལས་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་མཐའ་
བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་རྩོམ་གཞིགས་མའི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། རྩོམ་འདི་གཞིགས་མའམ་ཆོས་པ་རིམ་གྲུང་བྲག་རི་སོགས་བཞིག་ཅིང་གིན་དུ་མཐེགས་
པའི་གཡུ་དང་དུང་སོགས་ཐམས་ཅད་ཟན་ལྟར་འབྲིགས་ལུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་
པ་དེས་ནི། དངོས་འཛིན་གྱི་བྲག་རི་འཛོམས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས། དེ་ནི་རིགས་པའི་
ཆེ་བའམ། བན་ཡོན་མཐའ་ཡས་སྟོན་པར་སྒྲུབ་རོ། །

བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཆད་ལྟ་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་
མཐུན་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་ཡོད་མེད་གང་
ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲུལ་ཏེ། ཆོག་དེ་ཉིད་སོར་བཞག་དུ་ཁས་ལེན་ན།
ཆོག་གི་བརྗོད་ལུགས་དབུ་མ་པའི་གྱུར་ཉག་པ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟེར་ཏེ།
མདོ་(༡༠༣བ)སྟེ་རྒྱན་ལས། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པ་ནང་། སངས་རྒྱས་གཙུག་
མིན་བྱི་མེད་གནས། །ཐ་དད་མིན་སྤྱིར་མང་པོའང་མིན། །མེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་
ནི། ཡོད་པ་ཡི་ནི་དམ་པར་འདོད། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་དམིགས་པ། །དམིགས་པ་ཡི་
ནི་མཆོག་དུ་འདོད། །རི་སྐད་བཤད་པ་འདི་དག་ཀུན། །རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ལྟ་བ་ཡི། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟོག་མེད་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅེས་རིམ་པར་བརྗོད། །རི་ལྟར་
ལུགས་ལ་ཆ་བ་དང་། །མིག་ལ་རབ་རིབ་ཞིབ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ལ། ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་
ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱེད་
ན། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་དེ་དངོས་མེད། །གང་གི་སྤྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཙུག་དང་དུ་མའི་རང་

བཞིན་མེད། ཅོས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བར་
 ཡང་། དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་བསད་པར་བྱ་བ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སྒྲ་བར་
 གསུངས་པ་དང་། སུམ་བརྒྱ་པར་ཡང་། ཚུར་ཤོག་སེན་མོའི་གནམ་མཐོང་ཡང་དག་ཏུ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་ཅན་དག་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཉན་ཐོས་དང་སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་
 ལས་ཀྱང་ཆོག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་
 པར་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དང་།
 ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མི་བརྗོད་པ་སོགས་འབྱུང་ན། དཔུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་ལས་
 བྱི་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས། འགོག་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟེ་བ་དང་།
 འགག་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་
 འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ནས། མ་རིག་པ་སྟེ་བ་ཡང་
 མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་ཡང་
 མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་སོགས་ཆོས་གང་ཡང་མེད་གང་ཡང་མི་དམིགས་ཞེས་
 སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས། དེ་དོན་ལ་རྟོག་དཔྱད་མི་གཏོང་བར་ཆོག་ཅམ་སོར་
 བཞག་ཏུ་བྱེད་ན། དཔུ་མ་ཐལ་རང་སེམས་ཅན་པ་ཉན་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་མཐའ་
 ལ་ཁྱད་མེད་ཐམས་(༡༠༧ན)ཅད་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འདོད། དེའི་དོན་ཡང་ཡོད་མེད་
 གང་དུ་འང་བཟུང་དུ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །

དཀྱིལ་དཔུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་བརྟན་པ་ནི། འོ་
 བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་ན། དཔུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
 བ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་དེ། སྒྲར་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་
 བསྒྲུབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཆོག་བགྱང་དགོས་ན་འང་ཁྱོད་ཀྱི་
 མདུན་དུ་བགྱང་བར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱུ་སྟེ་བ་ཀྱིས། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་སྒྲུངས་པར། །

དེ་དག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དངོས་པོ་བྱུང་བའི་ཞིག་པ་ལ། རི་ལྷ་ར་
འགོག་པ་བཏགས་པ་བཞིན། །དེ་བཞིན་དམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། སྦྱ་མ་བྱས་ལྟའི་
འགོག་པ་བཞིན། །གང་དག་བཏེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཁུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །
ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་བར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོགས། །ཞེས་དང་།
སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། རྒྱུ་འདི་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི།
སློགས་བཞི་ཁས་སྤངས་པའི་སློ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་
པར་སྒྲ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། ཞེས་དང་། དབུ་མ་པ་དང་མེད་པ་པ་མི་
མཚུངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཡང་། དབུ་མ་པ་དེ་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་པ་པོ་ལ་སློགས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་
ཡོད་པ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷན་གསུམ་རྒྱུང་པ་དེ་དག་གིས་ཁས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་
དེ་དབུ་མ་དང་རྒྱུང་པ་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སློགས་གིན་དུ་མང་སྟེ། ཐམས་ཅད་སུ་
ཞིག་གིས་བྱི་བར་རུས། དམ་བཅའ་དང་སློགས་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཅམ་གྱིས་དེ་ཉིད་
སོར་བཞག་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་པར། གང་རྣམས་ལ་ནི་སློགས་མེད་
དེ། །དེ་ལ་གཞན་སློགས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་པ་གཞན་གྱི་སློགས་དང་། དམ་བཅའ་འང་
དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བར་གྱིས་གིག །

བཅུ་པ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་ཚུལ་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་(100བ)ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་དེ་དག་མིན་ནམ། དོན་དམ་
པར་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་རི་སྐད་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཀ་བ་ལྟ་བུ་ལ་
སྒྱུར་ན། ཀ་བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་པ་དེ། ཀ་བ་གཤིས་ལྷགས་ལ་ཡོད། བདེན་
པར་ཡོད། ཀ་བ་ཁོ་རང་གི་སྟོད་ལྷགས་ལ་ཡོད། ཁོ་རང་གི་རང་དོས་ནས་ཡོད། གནས་
ལྷགས་ལ་ཡོད། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
ཡོད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་དེ།

གཤིས་ལུགས་ལ་མེད་ཅེས་པ་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་ནི། བརྟུན་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་གསོག་གསོབ་
སྟོང་པོ་མེད་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཙན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་ལུགས་མཆོག་འདི་ལུགས་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་བརྟན་པ་ནི།
འོ་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྐྱུབས་ཏེ་ཅི་ཞིག་བྱེད། བོད་ཡུལ་འདི་ན་ཆོས་རྣམས་
བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་བ་སྐྱུ་ཡང་མེད་དོ་སྟེ་ནས་ན། དེ་ནི་བདེན་ཏེ། བོད་འདི་ན་གྲུབ་
མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ནི། གང་ལ་ཡང་དབྱེད་པ་མ་ཞུགས་པའི་བདེན་པར་ཡོད་
མེད་གང་དུ་འང་སྒྲུ་བར་མི་བྱེད་ལ། གྲུབ་མཐས་བསྐྱར་བ་རྣམས་ནི། སྟོང་ཉིད་སྒྲུ་བ་
གྲུབ་མཐའ་བཟང་ངོ་ཞེས་རི་བོར་ཅལ་ཅམ་ཞིག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུ་བར་བྱེད། བདག་གི་སྒྲ་མ་
དམ་པ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། སྒར་རྩ་ཤང་གིས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
པའི་བསམ་གཏན་ཉལ་བའི་འཁོར་ལོ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བའི་རྒྱབ་ཤ། །བསམ་
གཏན་གྱི་ལོན་དང་ཡང་ལོན། ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་མདོ་སྤེ་བརྒྱད་ཅུ་ཁུངས་བྱས་པའི་
ལུགས་བྱིས་ཀྱང་རྩ་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡང་མཐར་ཐུག་ཏུ་བྱེད།
བོད་འདི་ན་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་འདི་ལ་ཐམས་ཅད་གྲོས་མ་བྱས་པར་ཁ་
འཆམ་པར་སྒྲུང་། སྟོང་པ་ཉིད་རང་སྟོན་པའི་སྐྱབས་སུ་སེམས་གསལ་ལ་ངོས་བཟུང་
མེད་པ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཡིན་ཟེར། ངོས་བཟུང་མེད་ལུགས་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད། (༡༠༥ན)གསལ་བ་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་
པའི་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་པས། ལར་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་འདུས་བྱས། དེའི་ནང་ནས་
ཀྱང་སེམས་ལ་བྱེད་པར་སྒྲུང་། དེའི་ཡུལ་ཙན་ནི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་དེ་ལྟ་
མཐོང་དུ་འདོད། དེས་ནི་ནི་གནས་ཡིན་ན། ལྟ་མཐོང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་བའི་ཆོད་

དུ་སྒྲུང་། རྒྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བའི་དུས་སུ་
བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་སྟེན་པ་དགག་པའི་བྱིར། བདེ་བའི་རོ་བོ་ལ་ཅིར་གྱིས་བལྟས་
པས་ངོས་བཟུང་མེད་པར་སོང་བ་ན། ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཛིན། །དེ་ལ་བདེ་བ་ལ་
སྟོང་པས་རྒྱས་འདེབས་པའང་ཟེར། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཟེར། ལར་འདི་རྒྱད་སྟེ་
ལ་སྦྱངས་པ་འབྲུག་ལྟར་གྲགས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཟེར་ལ། ཡེ་ནས་མ་སྦྱངས་པ་
ཞིག་ཀྱང་ཟེར་སྟེར། ལྟ་བུ་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་མ་སྦྱངས་ལ་བྱད་པར་མི་
འབྲུག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལའང་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་གསུང་།
དེས་ན་ཁ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པས་ཅི་ཡན། དོན་ལ་ནི་བྱིས་པའི་
སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཨོ་ལོག། །པལ་ཆེར་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གོ་བ་སྟེགས་
མཐོང་ཅམ་ཡོད་པའང་དགོན་ནོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་མན་ངག་ཟབ་མོ་རང་རྒྱད་ལ་ཅིར་གྱིས་ངོ་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན་ད་ལྟ་
རང་རེ་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་ལུགས་རི་ལྟར་འབྲུག་སྟམ་ན། སྟོན་གྱི་
བོད་སྟོན། རོ་བོའི་དུས་ནས་སྟེ་སྟོན་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་
དང་། རྒྱལ་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབ་མ། སྟོན་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྟོང་པོས། སོ་ལ་བའི་
བྱ་བྱང་དཀར་པོ་ལ། །དུང་གི་མི་མོ་ནག་མོས་ཞོན། །རི་བོང་རྩ་ཡི་ཐུར་པ་དང་། །རུ་
སྤལ་སྤལ་ཡི་ཞགས་པ་ཐོགས། །མོ་གཤམ་བུ་ཡི་སྟོང་ལ་བཏབ། །རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་སུ་བསྐྱལ། །ཤ་ཁྲག་ཆོགས་དང་གཏོར་མར་རོལ། །དགེ་བ་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་
པོར་བསྟོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་གང་བ་ཡི། །སྟོན་བཅུད་ཟིང་ལོང་མཐའ་ཡས་
སྟོམ། །སྟོང་བཞིན་སྟོང་ལ་སྟོང་བཞིན་སྟེར། །འཁོར་འདས་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། །དེ་ལྟར་སྟོང་བསྟེ་(༡༠༥བ)མེད་དུ། །རྟོགས་ན་དབུ་མ་རྟོགས་ཞེས་བྱ། །
རྒྱལ་བས་སྦྱ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས། །གསུངས་དང་བྱད་པར་མེད་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་

དཔེ་གསར་འདིར་ཡང་གསལ། འདྲ་ལྡན་ལྟར་གཏན་མི་འཆར། འདྲ་ལྡན་གྱི་ཡིད་
 ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ། ལྟར་ཀྱང་སྒྲོས་བཏགས་མིང་བརྒྱ་ཙམ། ལམ་ཡིན་རང་དོས་ཡོད་
 བར་སྒྲུབ། འདྲ་ལྡན་ལྟར་ཞེས་པར་བྱེད། འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡི། འདྲ་ག་འཛིན་
 ལྟར་ལྟགས་ཞེས་ལྟགས་ཡིན། འདྲ་ག་འཛིན་གྱིས་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིས། འདྲ་ལྡན་གྱི་
 ཡིད་ཤེས་ལྟར་ལྟུང་ལྟུང་། འཕྲུལ་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཆད་མེད། འདི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ལྟར་
 ལྟུང་ལྟུང་། ལམ་རིག་འཕྲུལ་པའི་གཉིད་མཐུག་ལོག། ཡང་འཕྲུལ་ཉིང་འཕྲུལ་མི་ལམ་
 མང་། འཕྲུལ་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཆད་མེད། འོ་སྒྲོལ་འདི་ནི་ཆེས་ཟབ་གསལ། ཐར་
 འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཉེགས་ལ་འབད། འདི་ནི་གལ་ཆེ་སྟེ། རྩི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས།
 འདྲ་ག་འཛིན་རང་རྒྱུ་ལ་དོས་ཟེན་ནས་དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་
 པའི་དགག་སྐྱབ་ནི། རྒྱུ་མ་ནགས་ལ་སོང་བའི་རྩིས་སྤང་ལ་གཙོད་པ་དང་འདྲ། འདི་
 ལེགས་པར་དོས་ཟེན་ན་འདྲ་ག་འཛིན་མིན་པའི་ཉེག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པས།
 ཉེག་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ལོག་ཉེག་ཀྱང་ལེགས་གསུང་། ད་ལོ་ན་
 རང་རེའི་རྒྱུ་ལ་མ་རིག་པའི་འཛིན་ཚུལ་རྩིས་འདུག་སྟུང་། དེ་ནི་དཔེར་ན་གིང་
 སྤང་ཞིག་ལ་དེད་རང་གིས་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་སྤང་བྱས་ནས། གིང་སྤང་དེ་
 ལ་བཏགས་པ་ན་རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་མིང་ཙམ་བརྒྱལ་པ་ཙམ་སྒྲོས་བྱས་ཙམ། དེད་རང་གི་སྒྲོས་
 རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་སྤང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་གིང་སྤང་དེ་ཡི་རང་དོས་ནས་རིན་ཆེན་
 དོ་རྩིས་སྤང་བྱུང་གཅིག་ཀྱང་མི་སྤང་སྤང་པ་དེད་རང་ལ་སྤང་དོ། འདི་གྱུར་ཉེག་པ་
 གཅིག་རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་ལ་བཏགས་ནའང་དེད་རང་ལ་འཆར་རྒྱུར་སྤང་བ་ལ་མི་འཆར་
 བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གནམ་སའི་བྱེད་ཙམ་ཞིག་སྤང་། རྩིས་སྤང་ན། གིང་སྤང་ལ་སྒྲོས་
 བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་ཞེས་པ་མེད་ལ་རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་བའང་མི་འཆར།
 རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་སྤང་བའི་སྤང་བའི་རིན་ཆེན་དོ་རྩིས་སྤང་

བའང་འཆར་སྒོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མིན་པའི་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པར་(༡༠༦ན)སྒྲ་
 རོ། །འདི་ལྟར་འཛིན་པ་འདི་མ་རིག་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཅེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྒྱུར། །དཔེ་དོན་གཉིས་པོ་ལ་བྱད་ཞུགས་ནས་རིན་ཆེན་དོ་རྗེ་རང་ལ་བལྟས་དུས་
 སྒོས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། བདག་
 འཛིན་དང་མ་རིག་པ་ཞེས་ཟེར་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་
 ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། གོང་དུ་བཤད་པའི་གཤིས་ལྷགས་ལ་ཡོད་པ་
 བས་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་བར་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐག་ཁའི་སྒྲུལ་དང་། སྒྲུ་མ་
 དང་། མི་ལམ་དང་། སྒྲུལ་པ་དང་། ཚུ་ཟླ་དང་། བམ་མཁའི་ཟླ་གཉིས་དང་། མེ་ལོང་
 གི་གཟུགས་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་ཞེས་པ་རང་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་གྱི་བ་མ་
 དང་། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་། སྤི་ཟའི་གྲོང་བྱེར་དང་། སྒྲིག་རྒྱའི་ཚུ་དང་། རབ་
 རིབ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤད་དང་། མི་སོགས་གཅིག་ལ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་དང་།
 སོལ་བའི་བྱ་ཁྱུང་གི་དཔེ་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་། དོན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར། འདི་
 མ་གཤིས་པར་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཆོས་ཆོས་འགོག །ཆད་ལྟར་ལྟར། འདི་གཤིས་ན་རྟག་
 ཆད་གང་ཡང་འོང་ས་མེད་དོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་རོ་སྒྲུད་ནས་གཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་དགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་
 ཆའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
 རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་
 ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་ཁའི་སྒྲུལ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ནས་ངོས་འཛིན་པ་མཛད་དེ།
 དུམས་པ་སང་གི་སྒྲུར། རི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་འདི་མིང་དུ་
 བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་

ཟད་ལ། མིང་དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་བ་མེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་
 ལྟར་ཆོས་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་ཅས་གྱིས་(༡༠༥)བཞག་པའམ། ཐོག་མ་
 མེད་པའི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར། རང་གི་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་སྤྲོད་
 དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཡིན་གསུང་རོ། ། རང་གི་རོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་
 བཞིན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་
 བཏགས་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད་དེ། དེ་དང་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་
 མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དཔེ་དོན་འདི་ལའང་དྲན་པར་བྱའོ། །
 ཆོས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་དང་འདྲ་བ་དང་གིང་ལུང་གི་དཔེ་དང་འདྲ་
 བར་སྐྱབ་པའི་ལུང་ཡང་མང་མོད། གཙོ་བོར་དབྱེད་པ་རྣམ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་
 རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འཕྲུག་འགྲེལ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པར་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཞེས་ས་གསུམ་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བ་དེས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོར། ཇི་ལྟར་
 ལུ་མོ་གཞོན་ལྟའི་མི་ལམ་ན། ། ལུ་མོ་བྱུང་ཞིང་གི་བ་དེས་མཐོང་ནས། ། བྱུང་ནས་དགའ་
 ཞིང་གི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱིས། ཞེས་
 སོགས་དང་། སྐྱེ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྐྱུལ་ཏེ། ། ཏྲ་དང་སྤྲུང་བོ་གིང་ཏྲ་སྒྲ་
 ཆོགས་བྱས། ། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲར་བ་གང་ཡང་མེད། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པར་གྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། ཇོ་རྗེ་གཙོད་པར། སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་
 དང་། སྐྱེ་མ་ཟིལ་བ་ཆུ་ལྟར་དང་། མི་ལམ་གྲོག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། ། འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་དེ་ལྟར་བལྟ། ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་མདོར། བས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་
 ཉིད་གྱི་དཔེ་དང་། གྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲར་བ་འདི་ལྟ་བུ་གཏན་མི་བྲིད་པའི་

དཔེར་ཡང་སྤངས་དྲངས་པ་ལྟར། རི་བོར་དུ། མོ་གཤམ་བྲ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ།
 རྒྱུར་འོང་ལ་སྤིང་བ་གསུམ། རྒྱུར་མི་འོང་བ་མང་ལ་འཇུག། དེ་གྲ་བཙམ་པའི་དུག་
 གསུམ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་དྲན་པར་བྱའོ། །མགོན་པོ་
 གྲུ་སྦྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྦྱིས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་
 གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །
 (༡༠༥)ཡང་དག་མཐོང་རྒྱུར་དངོས་སྟོང་པ། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་
 བུ་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་རྒྱུར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག་ །ཅིས་དང་། བྱིས་པ་
 བདེན་པར་འདུ་ཤེས་པས། །གཟུགས་བརྟན་ལ་ནི་ཆགས་པ་བཞིན། །དེ་ལྟར་འཛིག་
 རྟོན་སྟོངས་པའི་རྒྱུར། །ཡུལ་གྱི་གཟེབ་ལ་ཐོགས་པར་འབྱུང་། །གསུང་། དུ་མ་འཇུག་
 པར། གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཛིག་རྟོན་ཆོད་མར་འདོད་པས་ན། །འདིར་ནི་རིགས་
 པ་སྦྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྲ། །ཞེས་གཞན་དག་སྦྱེ་འགག་རྣམས་གཞན་ལ་སོགས་
 པ་འཛིག་རྟོན་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཆོད་མས་གྲུབ་པས། །མངོན་སུམ་ལ་རིགས་པས་
 དགག་པ་བྱེད་དོན་མེད་ཟེར་བ་ལ། །འགྲེལ་པར། ཐོག་མེད་ཀྱི་དངོས་འཛིན་གྱི་གཉིད་
 མཐུག་གིས་ལོན་པས་མི་ལམ་འབྲུལ་བའི་ཅལ་ཅོལ་སྒྲ་རྟོལ་ལབ་པ་ལ། །འཛིག་རྟོན་གྱི་
 བྱུང་རྒྱུ་རྒྱ་ཆེར་མ་བཤད་པར་མི་རྟོགས་པས་བཤད་པར་བྲ། །གསུངས་ནས་བྱུང་རྒྱུ་
 བུ་ནི། །སོལ་བའི་བྲ་བྱུང་ཞེས་སོགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར། །སེམས་ཅན་ཐོག་མེད་ནས་
 འབྲུལ་ལུགས། དེས་འཁོར་བར་འབྲུམས་ལུགས་ད་ལྟར་ཡང་དུས་རྟག་ཏུ་དབང་ཤེས་
 ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་ལུགས་བདེན་པར་སྤངས་ལུགས། །བརྟུན་པ་འབྲུལ་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་ཡང་འཛིག་རྟོན་རང་ལུགས་ལ། །ཡང་ལོག་གི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་སུ་བྱེད་ལུགས་
 ལ་འཛིག་རྟོན་གྱི་བྱུང་ལུགས་སམ། བྱུང་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མཐོང་བ་
 བརྟུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྦྱོན་ལུན་ནོ། །

ཞེས་སོགས་དང་། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ། རྩོམ་མོག་པ་གང་ཞིག་
 རྣམ་བཤགས་པ། རྟེན་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་
 དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་དང་། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །
 མཐོང་བ་བརྟུན་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་
 ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་ཡུལ་
 ཉིད་ཀྱི་བདག་གི་རང་གི་རོ་བོ་རྟེན་པ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་(༡༠༧)ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་
 རིབ་ཀྱི་ཡིང་ཐོག་གིས་སྒྲུབ་མིག་མ་ལུས་བར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་བརྟུན་
 པའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ཡོད་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། རྩོམ་མོ་ཆེས། མ་རིག་
 པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒྲོ་བསྐྱར་པས་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུང་བོ་དང་། ལམས་
 དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་དམིགས་པ་དེ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱ་ཤད་
 དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུང་བོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མ་མཐོང་
 བས་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཤད་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་གཟིགས་པ་
 དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། ཞེས་དང་། འཇུག་པར། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་
 དམིགས་པ་ཡིས། རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གཞོད་མིན་རི་ལྟར། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་མེད་ཡེ་
 ཤེས་སྐྱངས་པའི་སྒྲོས། རྟེན་ཉིད་སྒྲོ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱེད་ལ་གཞོད་ཟེར་ཡང་། ཁྱེད་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་འབྲུལ་པས་དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ངས་སྐྱ་ཤད་
 མཐོང་བས། ཡོད་དོ་ཟེར་བ་དང་འདྲ་ལ། དེས་རབ་རིབ་མེད་པའི་སྒྲོ་ལ་མི་གཞོད་པ་
 ལྟར་སོ་སྐྱེས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་ལ་སྐྱང་བའང་སྐྱ་མ་དང་
 འདྲ་བར་གསུངས། དེས་ན་ལྟ་བ་ཡངས་སྟོགས་སྟོད་པ་དོག་སྟོགས་ཞེས་པ་ལྟར། ད་ལྟ་

སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲུབ་འབྲུལ་བ་ཁོ་ནར་ཡོད་པས། གོང་གི་སོལ་བའི་བྱ་བྱུང་གི་དབེ་དོན་སོགས་ཁོ་ན་ལྟར་གོ་དགོས་པར་སྒྲུབ་རོ། །

བཅུ་བཞི་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་ཚད་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟམ་ན། དེའི་དོན་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཚས་གང་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དེ་ལ། འདི་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་ནམ་མིན་སྟམ་དུ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། དེ་ཉིད་ལ་(༡༠༥ན)མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་ཡིན་མིན་མི་དབྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ཡི། འདི་མི་ཡིན་ནམ་གྱི་ཡིན་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་དབྱེད་པ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བའོ། །གྲགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཁིང་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་གི་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་ནས་འཇུག་པ་སོགས་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ནི། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་སྟེ་བོ་ཟན་པོའི་གྲགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཟེར་བ་མིན་ཏེ། གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་སུའི་རྒྱུད་ལ་འདུག་ཀྱང་རུང་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལས་འབྲས་དང་། ས་ལམ་སོགས་པལ་པ་ལ་མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་། དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་བཞག་པ་མིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། གྲགས་པ་མིན་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །ཐག་ཁ་ལ་སྐྱུལ་འཛིན་ལྟ་བུ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེས་བཟུང་བའི་དོན་ལ། ཚད་མས་གཞོད་པས་ཚད་མ་

གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་གཞན་ནམས་ལྟ་བུ་སྒྲོས་།
 དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་
 གྲུབ་པ་མིན་གྱི། དེ་འདྲའི་སྒྲོས་མ་དབྱེད་པའི་གཤམ་པས། རྟེན་པ་ཅམ་ཡིན་པས། ཐ་
 སྟང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་
 སྟང་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཐ་སྟང་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་
 དོན་མི་གཅིག་གོ། ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་དང་ཀྱུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་
 གཉིས་ཀྱང་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་གོ། །

བཙེ་ལྷ་པ་མཐའ་གཉིས་སྟོང་རྒྱལ་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་སྟོ་ལ་བཟུང་རྒྱ་གཞུང་དུ་བསྐྱེད་
 བ་ནི། སྟོང་ཉིད་སེང་གའི་ར་རོ་ཡིས། །དངོས་འཛིན་སྒྲུང་པོའི་གྲུང་འགམས་པ། །སྒྲ་
 མ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ལ། །བདག་ནི་གྲུས་པས་གསོལ་འདེབས་གྱི། །བརྟེ་བ་ཆེན་
 པོས་རྗེས་བཟུང་ལ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་(༡༠༥བ)བཞིན་དུ། །གནས་ལུགས་
 རྟོགས་པའི་སྟོ་གོས་གྱི། །དངོས་གྲུབ་རབ་དུ་སྦྱོལ་བར་མཛོད། །ཁྱི་རོལ་མུ་སྟགས་
 ཆོགས་ནམས་དང་། །རང་སྤེ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་དང་། །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་སྒྲུབ་དང་། །
 གངས་ཅན་བྱོད་དུ་གནས་ལུགས་གྱི། །ལྟ་བ་གསལ་བར་བྱེད་འདོད་པ། །ཕལ་ཆེར་
 ཀྱུན་གྱིས་མ་རྟོགས་ཞེས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ། །ཡབ་སྲས་ནམས་ཀྱིས་
 གནས་ལུགས་དོན། །རྒྱས་པར་རབ་དུ་བཀྲལ་མོད་གྱི། །གནས་ལུགས་སྟོང་པ་འདི་
 ཉིད་ནི། །ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེར་མ་བསྐྱེན་པ། །ཀྱུན་གྱི་སྦྱོད་ལུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། །
 ཕལ་ཆེར་ལོག་པར་འཆད་བྱེད་གྱི། །ཡང་དག་འཆད་པ་སྤྱིད་མཐའ་ཅམ། །ལོག་
 ལུགས་རབ་དུ་མང་པོ་དག །མེད་ཅེས་སྒྲུབ་མི་རུས་གྱི། །ཡོད་པ་མིན་ཞེས་སྒྲུབ་ར་
 བྱེད། །འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་འགལ་བ་མེད་ཅེས་སྟགས་ལོག་རྟོག་མང་དུ་སྒྲུ་ཞེར་ཕལ་ཆེར་ལྟ་བ་
 བས་འཇུགས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། །འདུས་བྱ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་གཤམ་མེད་པ་སྟགས་སྒྲུའོ། །

ཁ་ཅིག་རིགས་པས་བཅའ་ཁྲུང་ན། གང་ཡང་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་མོད། སྒྱིར་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིས་སྒྲ། ཁ་ཅིག་ཐ་སྟོད་དཔྱིད་བྱེད་ཀྱི། རིགས་པས་བཅའ་ན་རྟེན་
 པའི་བྱིར། རིགས་པས་བཅའ་ན་འང་རྟེན་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
 འགོག་དེ་ལྟར་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡི། ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་དབང་པའི་དོ་བོར་ཡོད་པར་སྒྲུང་བ་འདི་
 ལྟ་ཡོད་པ་མི་འགོག་ཟེར། ཀྱུན་གྱིས་ཟབ་མོའི་དོན་མ་རྟོགས། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྒྲུམ་
 ན། དེ་ལྟར་མཆོད་འཛིན་ཅན་དག་ལ། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་ཀྱུན་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཞེས། ཁོ་བོ་དེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་བར་བྱེད། སྒྲུང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱུན། གཏུན་མེད་ཡིན་ནོ་སྒྱེས་བྱ་ཀྱུན། །
 སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པར་འདོད་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་མིན་ཞེས་སྒྲུབ་སོགས། དེ་འདྲའི་འཛུམ་
 བག་ག་ལ་དགོས། ཟུང་བར་འདོད་པ་བྱིན་པ་འདར། མི་རོར་འཇབ་པའི་ཁ་འདྲུལ།
 བྱོད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པ་མཆོར། བྱིན་པ་འཁོར་འདས་སྒྲུང་བ་ཀྱུན། མོ་གཤམ་བྱ་
 བཞིན་སྟོང་ཆམ་ཆམ། རི་བོར་རྩ་བཞིན་བྲ་ཆལ་ཆལ། ཁམ་མཁའ་སྟོང་པའི་གཟུགས་
 མཛེས་ལྟར། གཞི་མེད་རྩ་བལ་ལམ་ལམ་ལམ། དངོས་མེད་གཏུན་ཡལ་བཟེན་པར་
 མཐོང་། ཐམས་ཅད་གཏུན་མེད་ཆམ་ཆམ་མཐོང་། །(༡༠༩)སྒྲིབ་བྲལ་རང་ལ་ལྟན་
 བེ་ཞོག འདི་ལ་ཞེད་ཀྱང་མི་དགོས་གིང་། དངངས་དང་སྒྲག་པར་བྱ་མི་དགོས། བྱོད་
 བི་ཆད་ལྟ་སྒྲུ་སྒྲུམ་ན། གང་ན་ཆད་ལྟ་ཞེས་བྱ་དེ། ཡོད་ན་ཁོ་བོ་འང་དེར་འགྱུར་ན། །
 ཆད་ལྟ་ཞེས་བྱ་ཡོད་པ་མིན། ཡོད་པ་མེད་པར་སྒྲུས་ན་ནི། ཆད་ལྟར་འགྱུར་ན་བདག་
 གིས་ནི། ཡོད་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་འང་མེད། གཟུགས་ནི་བདག་མིན་ཆོར་བ་མིན། །
 འདྲ་གེས་འདྲ་བྱེད་རྣམ་གཤམ་མིན། དེ་ལས་གཞན་ན་འང་བདག་མེད་ན། བདག་ནི་
 ཆད་ལྟར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ། བདག་མེད་ན་ནི་བདག་གི་ནི། མཐོང་ཐོས་ཉམས་སུ་བྱོང་
 བ་ཡི། གཟུགས་སྒྲིབ་ཏེ་རོ་ལ་སོགས་དང་། འཁོར་བ་མུ་རན་འདས་པ་སོགས། བྱུང་

ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས། །མཁས་པས་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་སམ། །ཁོ་གཤམ་ལ་ནི་སྤྲོ་
 མེད་ན། །སྤྲོ་ཡི་འཁོར་འདས་ལ་སོགས་པ། །མེད་པར་སྤྲོ་ཡིས་ཤེས་མི་རྒྱས། །བདག་
 གཞན་འཁོར་འདས་ཡི་མེད་ན། །ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་སྤྲོ་བ་པ་དང་། །གཞན་སྤྱོད་སྤྲོ་
 འགོག་དང་འཁོར་བ་སྤྲོད་། །མུང་འདས་ཐོབ་པའི་རྩོལ་བ་སོགས། །ཁྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་
 འགལ་སྒྱུ་ན། །ཀྱེ་མ་ད་དུང་མ་ཤེས་སམ། །པ་རོལ་ཚུ་རོལ་ཅི་བཞིན་དུ། །བདག་
 མེད་ན་ནི་གཞན་མེད་ལ། །དེ་ཆེ་རང་སྤྱོད་སྤྲོ་བ་གཞན་སྤྱོད་སྤྲོ་བ་དང་། །སྤྲོ་བ་སྤྲོད་པ་
 སོགས་ཅི་ལྟར་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་སྤྲོད་ཉིད་སྤྲོ་བ་ལ། །གང་ཞིག་སྤྲོ་བ་འདོགས་སྤྲོ་བུ་
 པ། །ཐམས་ཅད་འགལ་དང་མ་ངེས་དང་། །མ་གྲུབ་ལ་སོགས་སྤྲོ་བ་འབྱུང་གི། །སྤྲོད་
 ཉིད་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་ཡོད་མིན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་
 གསུངས་ཤིང་། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ། །འདི་དབུ་མ་རྩ་བའི་གཞུང་རྣམ་པ་ལྟས་ནི་
 བཅུ་ལ་བྱས་ཏེ། །གང་ཞིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དུ། །མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དེ། །ཉི་བར་ལེན་པས་ཅི་ལྟར་གདགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ཡོད་པར་ནི། །ཁོ་
 བོས་མངོན་སུམ་མཐོང་སྒྱུ་ན། །ཁྱེད་ཉིད་གཏི་མུག་གྱུར་པ་སྟེ། །སྤྲོ་བའི་མཐོང་ཐོས་
 སོགས་དང་མཚུངས། །ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་གཞི་མ་གྲུབ། །དེ་བོར་རྩ་ལྟར་མ་གོ་
 བ། །དེ་ཡིས་སྤྲོ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡི། །ཟབ་མའི་སྤྲོད་ཉིད་ཅི་ལྟར་གོ། །སྤྲོ་བ་དང་བྲལ་
 བའང་ཅི་(༡༠༧)ལྟར་ཡིན། །རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཙོད་པའི་མདོར་གཟུགས་སོ་སྒྱུ་དུ་འདུ་
 ཤེས་དང་། །ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་འཁོར་བ་མུང་འདས་སོགས། །
 གང་དང་གང་དུ་འདུ་ཤེས་པ། །དེ་ནི་ཆོས་འདིར་སྤྲོད་པ་མིན། །ཐ་ན་སྤྲོད་པར་འདུ་
 ཤེས་ནའང་། །འདི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྲོ་བ་མ་མིན། །
 སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་སྤྲོ་བ་མིན། །དེ་ལྟ་སྤྲོ་བའི་རབ་བྱུང་དང་། །བསྟོན་པ་རྫོགས་པའང་
 མ་གནང་སྟེ། །གནས་ནས་དབྱུང་འོས་དེ་དག་ནི། །མུ་སྟེགས་ཅན་ཞེས་སངས་རྒྱས་

གསུངས། བདག་གཞན་འཁོར་འདས་ལ་སོགས་པ། ཅུང་ཟད་མ་མཐོང་མི་དམིགས་
 པ། དེ་ནི་ཤར་ཁྱིན་སྒྲོང་པ་ཡིན། ལྷ་ཆོགས་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་། བདག་
 གཞན་ལ་སོགས་འདྲ་ཤེས་པ། དེ་ནི་ཚུལ་བྱིས་པ་འཆལ་བ་སྟེ། བཟོད་པ་དེར་མེད་
 བཅོམ་འགྲུས་མེད། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་འདི་
 དག་ཀྱང་། གཞོད་མེད་སོར་བཞག་ཏུ་འཛིན་ན། ལྷར་བ་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པས། ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་འོར་
 དོན་མེད་ལ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྲལ་མེད་དུ་དམིགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་
 པ་མ་བྱུང་བར་གསལ་ལོ། བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་མ་བཞག་ན། དམིགས་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་དང་། འདྲ་
 ཤེས་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་སོགས། རི་ལྷར་འབྱུང་བ་སོམས་དང་གྱེ། ཐམས་ཅད་གཏན་
 མེད་འདི་གོ་ན། དམིགས་མེད་ཆོགས་མེད་མི་འབྱུང་ངམ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་
 དཀའ་ཞིང་། དངངས་སྒྲག་ཆེན་པོ་སྟེ་གསུངས་ན། ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་འདི་ཡི་
 དོན། རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཐམས་ཅད་ཅོད། དངངས་སྒྲག་ཆེན་པོ་འང་སྟེ་བར་
 མཐོང་། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལྷགས་དེ་ཅམ། གནག་རྩི་ཡིས་ཀྱང་སྒྱུར་བར་ཤེས། སྒྱ་
 ཡང་སྒྲག་པ་མ་མཐོང་སྟེ། སྒྲག་པ་སྟེ་བར་འོས་པའང་མིན། རི་ལྷར་མཐོང་དང་ཐོས་
 པ་ལ། གཞོད་པ་སྒྲད་ཅིག་མ་བསྐྱལ་ན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཁོར་འཕྲོགས་པས། ལྷ་ལ་
 སྒྲག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་ལྟར། རང་གི་སྟོ་ལ་མི་གཞོད་ཅིང་། བདག་ཏུ་འཛིན་དང་མི་
 འགལ་བས། སྟོ་ལ་དངངས་སྒྲག་རི་ལྷར་སྟེ། ཡུལ་སྒྲུང་བའི་སྟོན་ས། ཡུལ་ཅན་སྒྲུང་འབྱིན་པ་མིན་
 པ་བདག་འཛིན་ལག་རྩལ་ལ་སྟོར་འབྱིན་ཐབས་སྒྲུང་མི་རྟོག་དེ། འདི་ཡུལ་སྒྲུང་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྟོང་བར་ནི་རྣམས་མ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། བདག་འཛིན་སྒྲུང་ཡང་རི་ལྷར་འབྱིན། །(110ན)མཐོང་ཐོས་
 གང་འགོག་མ་ངེས་པའི། བདེན་པར་མེད་པའི་སྒྲ་ཅམ་ལ། སྟུང་འགོ་རྣམས་ཀྱང་མི་
 སྒྲག་ན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ག་ལ་སྒྲག་ གནད་དུ་མདའ་བསྐྱུན་ཟུག་འབྱུང་ལ། གནད་
 དུ་མ་ཐོག་མི་འབྱུང་བཞིན། སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་འདི་ལྷ་བྱུང་། གང་འགོག་ལགས་

པར་གཤམ་གྱུར་ན། །དེ་ནས་སྒྲག་པ་ཆེར་འབྱུར་གི། །དར་པོར་སྟོང་ཉིད་ཐོས་པ་ན། །
དངངས་སྒྲག་ཅི་ཡང་མི་སྟེ་ན། །དུད་འགྲོའི་ན་ལས་བསྒྲགས་པ་ལྟར། །བདག་འཛིན་
ལ་ནི་མ་གཞོད་ཅིང་། །ཅི་ཡང་མ་གོའི་རྟགས་ཡང་དག། །སོ་སྟེས་སྟོ་འཛིན་མིག་གཤམ་
སོགས། །སྤང་ཡུལ་འབྲུལ་པར་ཁས་ལེན་བཞིན། །སྤང་བ་མི་འགོག་པ་ཞེས་པ། །ཁྱོད་
ཉིད་སྟོ་བ་མིན་ནམ་ཅི། །རི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལྟ་བུར། །གྲུབ་ན་སྤང་ཡུལ་འབྲུལ་པ་
འགལ། །མ་གྲུབ་ཁོ་བོས་སྒྲས་པ་དང་། །ཁྱད་པར་ཅི་འདུག་ལེགས་པར་སོམས། །རི་
ལྟར་སྤང་བའི་ཀ་བ་སོགས། །མི་འགོག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་འགལ། །རི་ལྟར་སྤང་
བའི་དུང་མི་འགོག། །དུང་སེར་འགོག་པ་འགལ་བ་བཞིན། །སྤང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་
གཞན་དུ་གནས། །རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་སྒྲུབ་པ། །རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ཞེས་དང་། །
སྤང་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་སོགས། །ཁྱོད་ཀྱིས་འགལ་བ་འབའ་ཞིག་སྒྲས། །ཆོས་རྣམས་རི་
ལྟར་སྤང་བ་ལྟར། །གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི། །གསལ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་
ཏེ། །ལྟོ་ལྟར་ཞབས་ཞུམ་ཚུ་སྟོར་དུ། །རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན། །ལུམ་པ་ལྟོ་ལྟར་
ཞབས་ཞུམ་དུ། །དེ་ཡིས་ངས་པར་ཁས་སྒྲངས་བཞིན། །དེ་ཆོ་མེ་ཡི་ཆ་བ་ནི། །གསར་
དུ་བཅོས་མི་དགོས་པ་བཞིན། །དངོས་ཀྱན་སྟེ་བ་མེད་པར་འབྱུར། །མེ་ཡི་རང་བཞིན་
ཆ་བ་ནི། །ནམ་ཡང་མི་འབྱུར་གཤམ་པ་ལྟར། །དངོས་ཀྱན་འབྱུར་མེད་རྟག་པར་འབྱུར། །
གལ་ཏེ་ཞིག་ནས་མེད་གྱུར་ན། །དེ་ཆོ་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། །ཆོག་རྣམས་སྟེ་ཕྱི་འགལ་
བ་དང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་མེད་པ་དང་། །ལྷ་རན་འདས་པ་མེད་པ་སོགས། །སྟོན་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་ཡོད། །ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས། །གོང་དུ་མང་དུ་སྒྲས་
པ་ན། །ཁྱོད་ཉིད་ཆད་ལྟ་ཡིན་སྟུམ་ན། །ཁོ་བོ་ཆད་ལྟར་འབྱུར་མིན་ཏེ། །འོ་ན་མདོ་སྟེ་མ་
ལུས་དང་། །དེ་ལྟ་མ་རིགས་ཆོགས་ལ་སོགས་(༡༡༠བ)ལས། །འདི་ལས་བརྒྱ་འབྱུར་
ཆེས་མང་བར། །ཐམས་ཅད་མེད་པར་གསུངས་པས་ན། །དེ་ཡང་ཆད་ལྟར་མི་འབྱུར་

ཀུན་འདུས། །འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད་པ་གཟིགས་ལ། །དེ་(༡༡)ནི་མ་འབྲུལ་སྒོ་
 ཡིན་ཅིང་། །སྤྱི་ལོ་གཞན་ཀུན་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཡོད་ན་ཆོད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ལས།
 ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ཐ་སྟོན་དུ་འདྲ། །རང་བཞིན་གྲུབ་པ་བཀག་པས་ན། །དེ་ནས་ཡོད་པར་
 འཛིན་ཏུ་ཅི་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཁྱད་པར་སྒྱུར་བ་ནི། །དུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་
 ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ཡི་ལུགས་མིན་པས། །ཆོས་རྣམས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། །ཡོད་པ་
 མིན་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །འདི་ལ་ངེས་ཤེས་གཏིང་ནས་འདྲོངས་པའི་གཞོན་ཕྱེད་རྟེན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན། །འདི་
 བྱིན་ཏུ་མི་འཐད་ལ། །ད་ལྟར་ལྟར་བ་འཛོལ་བ་ཡི། །གོ་ལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འདི་འདུག །
 བས་ན། །འདི་ཡི་དགག་པ་བཤད་པར་བྱ། །ད་ལྟར་སྒྲུབ། །དེས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། །
 རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་ཅིང་། །ལུགས་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་རུང་བའི། །དུ་
 མའི་ཁྱད་ཆོས་ཉག་ཅིག་བཀག །དེགས་པས་ཁེགས་ན་མེད་འགྱུར་གྱི། །དུང་མི་
 བཟོད་པའམ་མ་རྟོན་པས། །མེད་པར་མི་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོད་དང་མེད་
 སྟགས་བཞི་བཀག་གི། །ཡོད་ཅུང་མེད་ཅུང་ག་ལ་འགོགས། །དེ་བཞིན་བདག་སྒྲེ་ལ་
 སྟགས་བཞི། །མེད་ཀྱང་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲེ་བ་ཡོད། །སྒྲེ་སྟགས་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། །
 མེད་པར་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན། །རང་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
 འབྲུལ་མེད་ཀྱང་། །ཐ་སྟོན་འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་བའི། །རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པས་ཆོད་མ་
 ཡོད། །ལུང་ནི་གོང་དུ་བྲིས་ཡང་ཟེན། །རས་མེད་མི་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་མིན་པར་སྒྲོའི་རྣམ་ན་དེ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
 དེ། །ཡོད་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་རུས་ན། །དེ་ཡིས་མེད་པར་སྒྲུབ་རུས་ལ། །དེ་མི་རུས་ན་ཡོད་
 མིན་ཡང་། །སྒྲུབ་མི་རུས་པར་ཁྱད་པར་མེད། །ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ཁ་ཆོན་མི་ཆོད་པ། །དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན་ཡིན་མིན་སྟགས་གཞན་ལ་འདྲ་བས་གང་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་རུས་པར། །གང་ལ་ཡང་། །
 དེས་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཁོ་ནར་འགྱུར། །འདི་ཡིན་འདི་མིན་ཅེས་སྟགས་ གཉིས་སུ་ངེས་ན་ནི། །ཡོད་
 མེད་གཉིས་སུ་འདྲ་ཅིས་མི་ངེས། །གཞན་ལུགས་འགོགས་ཆེན་ཡོད་མེད་སྒྲེ་འགོག་སྟགས་ལ། །ཡོད་

- 574 -

གྲུབ་པ། །དེ་ལྟར་ནས་ཡང་ཡོད་མིན་ཟེར། །སྒྲུབ་ཡང་རང་དང་སྒྲུབ་ལ། །སྒྲོམ་པ་ཡོད་
 པར་འདོད་སོགས་འགལ། །རྒྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉིད། །མེད་པར་སྒྲུབ་པ་གཞན་མི་སྒྲུབ། །
 དེ་ལ་ཆད་ལྟ་བུ་ཞེས་འབྲུ། །རང་གིས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྒྲུབ། །ཆད་ལྟ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་
 རིགས། །བདག་ནི་མེད་པར་མི་སྒྲུབ་པ། །ཡོད་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ན། །དེ་ལ་(༡༡)ནན།
 །ཁྱད་པར་ཅི་འདྲུག་སོམས། །འོ་ན་ཁོ་བོས་དེ་ལོག་སྟེ། །ཡོད་པ་མིན་པ་སྒྲིབ་ཡོད་ཀྱི། །
 མེད་པར་སྒྲུབ་པ་སྒྲིབ་མེད་ཅིས། །སྒྲུབ་ན་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་ར་བྱེད། །ཡོད་པ་མིན་པས་མེད་
 པར་ནི། །མི་འགྱུར་ཞེན་མེད་པས་ཀྱང་། །མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་སྒྲོས། །ཡོད་
 པ་མིན་པའི་དོན་སྒྲིམ། །རྣམ་པ་སྒྲོ་ལ་འཆར་རྒྱ་ཞིག་ །ཡོད་ན་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འཆར། །
 ག་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། །མདུན་གྱིས་སྒྲོགས་འདིར། །ག་བའམ་ག་བ་མེད་པའམ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་
 རྣམ་པ་འཆར། །དེར་ནི་ངེས་ལ་གོང་འོག་གི་ །རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འཆར་དོན་མེད། །དེ་
 ཆོ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ །མ་གཏོགས་འཆར་རྒྱ་མེད་པས་ན། །ཡོད་པ་མིན་དང་མེད་
 པ་ལ། །ཁྱད་པར་ནས་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་ན་ནི། །དེ་ལ་ཐོས་དང་
 བསམ་པ་དང་། །སྒྲོམ་པ་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། །དེ་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པས་སོ། །ཁོ་
 བོ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པ་ན། །ཡོད་པ་མི་སྒྲོམ་མེད་མི་སྒྲོམ། །ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མི་བྱེད་པས། །
 སྒྲིབ་ནི་གང་ཡང་མེད་སྟུང་ན། །དེ་ཡི་དགག་པ་རྒྱས་པར་ནི། །སྒྲོ་སྒྲུབ་ཐམས་ཅོགས།
 བདག་གིས་གཞན་དུ་བསྟན་ཡང་ཟིན་ཅིང་གཞན་ཡང་། །ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི། །
 ཆོས་ཤིག་སྤྲིད་ན་ཡོད་དང་མེད། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པའང་སྤྲིད་པར་འགྱུར། །ཡོད་མེད་
 གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་ཤིག་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡི་དོན། །རྟོགས་རྒྱ་གོ་རྒྱ་ཐོབ་རྒྱ་
 ཡོད། །དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ངེས་པའི། །ལུང་རིགས་གཏན་ཆོགས་ཡོད་ན་ནི། །གང་
 ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། །ཁས་ལེན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ། །ལུང་དང་རིགས་པ་ཡོད་
 མིན་ཞིང་། །ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མེད་ན་ནི། །མེད་པར་མི་འདོད་པ་ཡང་འགལ། །

འགལ་བ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་མིན་ན། །འཛིག་རྟེན་མངོན་སུམ་སྒྲིབ་པ་དང་། །རླུང་དང་སྒྲུབ་ཕྱི་
 འགལ་བ་སོགས། །མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན། །བཅས་དང་འགལ་བའི་ལྟར་བ་
 དང་། །སྒྲིག་གཅིད་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །སྒྲིག་པ་མེད་ན་དགེ་བའང་མེད། །
 དེ་སྒྱིར་ལས་མེད་རྣམ་སྒྲིབ་མེད། །ཁྱོད་ལྟ་བུར་ཡང་ག་ལ་རུང་། །ཁས་ལེན་དམ་བཅའི་
 ཐེང་བ་དང་། །འགལ་བའི་ཐེང་བ་སྒྲུབ་ཞིན་དུ། །ཁས་ལེན་འགལ་བ་མེད་ཟེར་བ།
 ཁྱོད་ནི་སྒྲིབ་པར་ད་གཤོད་(༡)༡བ)ཤེས། ཁྱོད་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ན་ནི། །གྲུབ་མཐའ་
 སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་ལ་ཡང་། །ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་རང་
 རང་གི་ །ཤེས་འདོད་སྒྲིས་པ་དམ་བཅའ་དང་། །ཁས་ལེན་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། །སྒྲུབ་ཡང་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པར་ནི། །སྒྲིས་པ་སྒྲུབ་ཕྱི་འགལ་
 བ་དང་། །ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ཅི་སྟེ་མིན། །ངན་འགྲོ་བ་དེ་འགྲོ་མེད་བཞིན་དུ། །རྒྱུ་ལ་
 སྒྲང་སྒྲང་བྱ་དགོས་ན། །བདེ་བ་ཀྱུན་དང་ལྡན་པ་ཡི། །མནར་མེད་དཔུལ་བ་ཐོབ་པ་
 དང་། །སྒྲིག་བསྒྲུལ་ཀྱུན་དང་ལྡན་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་འབད་པའང་བྱོས། །དེ་
 འདྲ་མེད་པས་འབད་པ་ན། །བྱ་མི་དགོས་ན་འཁོར་འདས་ཀྱང་། །མེད་པས་འབད་པ་
 བྱ་མི་དགོས། །བཀྲེས་སྒྲོམ་ཡོང་བ་མིན་བཞིན་དུ། །ཟས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་བསྟེན་དགོས་
 ཅི། །སྒྲིག་ལྟར་མེད་བཞིན་སྒྲུང་དགོས་ལ། །བསོད་ནམས་མེད་བཞིན་བསོག་དགོས་
 ཅི། །རུས་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ །མོར་སོགས་དྲུང་གི་སྒྲུ། །སྒྲང་བའི་སྒྱིར་དུ་འབད་པར་རིགས། །རང་
 གཞན་མེད་བཞིན་རང་གཞན་གྱི། །དོན་གཉིས་སྒྲུབ་ལ་འབད་དགོས་ན། །བདེན་གྲུབ་
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན། །དག་གི་སྒྱིར་ཡང་འབད་པར་རིགས། །མ་འབྲུལ་ངོར་
 ནི་ཐམས་ཅད་མེད། །འབྲུལ་པའི་ངོར་ནི་ཡོད་སྟུང་ཡིན། །དུ་མའི་མདོ་དང་བསྟན་
 བཅོས་ལས། །ཡོད་པ་མིན་པར་གསུངས་སྟུང་ན། །འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
 ལས། །གཞན་ལུགས་རི་ལྟར་འགོག་ཚུལ་དང་། །རང་ལུགས་ཚོས་ཀྱུན་གཞོད་མེད་དུ།

ཁས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ལ་སོགས་པ། ལམ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་གསུངས་ཀྱང་པ། མ་མཐོང་ཁྱོད་
 གྱིས་ལས་ཅི་བྱས། ཁྱོད་ཞིག་འབྲུང་ཞིག་འགྲོ་འོང་གི། ཐོགས་ཤིག་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་
 སོགས་ཀྱི། བསྟན་ཀྱན་ཀྱང་རྒྱུ་ཆད་འགྱུར། རེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། རེ་བཞིན་དུ་ག་
 རྒྱུད་དེ་དག་མི་རིགས་པ་དང་། བསྟན་དེ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་པོ། བམས་ཅད་འབྲུལ་དོར་ཡོད་པར་ནི།
 ཁས་ལེན་སྒྲིལ་ནི་མེད་སྟུམ་ན། མིག་སེར་ནད་གྱིས་བཏབ་པའི་དོར། རྟུང་དཀར་
 སེར་པོར་ཡོད་ཀྱང་ཀྱང་། རྟུང་སེར་ནམ་ཡང་མེད་པ་བཞིན། འབྲུལ་དོར་ཡོད་ཅེས་
 གྲྭ་བཙུན། ཆད་ལྟ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། མ་འབྲུལ་བའི་དོར་མེད་ན། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་ལ། དེ་
 ལྟ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་བླངས་བྱུང་པ་དེ་ཡིན་ནོ། མ་འབྲུལ་བའི་དོར་མེད་ཅེས་པ་དེས་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་སྟོན་ལ་
 མིན་ན་དེ་སྒྲིལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་འདུག་སོམས་ཤིག འབྲུལ་(༡) ༣ན)དོར་ཡིན་གྱི་མ་འབྲུལ་དོར། །
 མེད་ན་སངས་རྒྱུ་མཁའ་ལོ་དོར། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །
 སངས་རྒྱུ་མཁའ་ལོ་དོར་མེད་ན། ཆོས་རྣམས་ནམ་ཡང་མེད་དགོས་པས། རེ་ལས་
 ཆད་ལྟ་ཆ་བཀའ། སྒྲུ་མའི་རྟ་གྲང་ལ་སོགས་དང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ཤད་དང་། །
 བདག་འཛིན་ཡུལ་གྱུར་བདེན་གྲུབ་དང་། ཆོས་ཀྱན་བྱེད་པར་མེད་འགྱུར་ཏེ། མ་
 འབྲུལ་དོར་མེད་འབྲུལ་དོར་ནི། ཡོད་སྟུམ་དག་ཏུ་སྒྲུང་བས་སོ། འདོད་ན་བདེན་གྲུབ་
 ལ་སོགས་པ། བམ་ཡང་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། མེད་དང་ཡང་ན་ཆོས་ཡོད་
 བཞིན། བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར། འབྲུལ་པ་མེད་ན་ནི་འབྲུལ་སྒྲུང་འོར་དོན་མེད་ཅིང་།
 དེ་སྒྲུང་བའི་འབད་པའང་མི་དགོས་ལ། འབྲུལ་པ་ཡོད་ན་ནི། མ་འབྲུལ་པའང་འོར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་
 པར་འགྱུར་པོ། རང་གི་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི། ཤེས་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ན་ནི། རེ་ཡི་
 ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས། རི་ལྟར་ཡོད་བཞིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། ཡོད་པར་ཅི་སྟེ་
 ཁས་མི་ལེན། ཡོད་པ་མིན་ན་ཁྱོད་གྱིས་ནི། གྲྭ་བཙུན་ཆོག་ལ་སུ་ཡིད་ཆེས། རེ་ལྟ་
 བཀའ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཆད་མར་བཟུང་དུ་མི་རུང་ལ། ཅུ་བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་མི་མྱོང་པར་ཡང་འགྱུར་པོ། རེས་

ལེགས། མིག་སེར་ལ་ནི་སྒྲུང་འདྲ་བའི། འདྲ་གིས་སྒྲུང་དང་དྲུང་དཀར་གཉིས། རི་
 ལྷར་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་བཞིན། རི་ལྷ་རི་སྒྲུང་གྲགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང། རི་བོར་རྩ་
 བཞིན་སྒྲུང་བ་དང་། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱན་ཡོད་པ་གཉིས། གཞི་མཐུན་འཛོག་གེས་
 དགོས་པ་ལ། རི་ལྷ་རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་རྣམས། མེད་པར་བཏང་ཆེ་དེའི་ཤུལ་དུ། ཆོས་ནི་
 གང་ཡང་འཛོག་མ་གེས། རི་ལྷ་རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་རྣམས། ཁོར་གཞག་ན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་
 བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་སྒྲུང་གིན་ཡོད་པས། སྒྲུང་བ་འདི་ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་འགོག་ཟེར་བ་དང་འགལ་ལོ། རིའི་ཆེ་བདེན་
 གྲུབ་མ་བཀག་པར། སྒྲུང་བ་ཉིད། ཡོང་ཡང་མི་ཡོང་འོས་པའང་མིན། ལུང་ནས་ཆོས་རྣམས་
 འཛོག་པའི་ཚུལ། བྱས་ཅམ་ནས་ནི་འོ་ཅག་ལ། རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་ཞིག མ་
 གཏོགས་གང་ཡང་འཆར་མ་བྱུང། རི་ཆེ་སྒྲུང་ཉིད་བརྒྱ་སྐྱེས་ཀྱང་། སྒྲུང་གི་སྒོ་ལ་བྱུང་
 མ་ཐོན། རིས་ན་ཟུང་འཇུག་གེས་པ་དགོན། འོ་ན་ད་ལྷར་སྒྲུང་བ་རྣམས། བྱུང་པའི་
 ཤུལ་ན་རི་འདྲ་བའི། ཆོས་གིག་ཡོད་དམ་སྒྲུམ་སེམས་ན། འདི་འདྲ་གཏན་ནས་མ་
 ཡིན་པའི། མིང་ཅམ་བད་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ། སྐྱུ་མ་རི་བཞིན་མི་ལམ་བཞིན། །
 སྒྲུང་བོ་མེད་པ་གསོག་དང་གསོབ། བརྒྱན་པ་བསྐྱུ་བ་བྱིས་(༡༡༧ན)པ་རྣམས། །
 འབྲིད་ཅིང་རྫོངས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད། རི་ལྷ་སྒྲུང་ཉིད་བདག་མེད་སོགས། ཁ་ཡིས་བརྒྱ་
 ཐག་སྐྱེས་གྱུར་ཀྱང་། མིང་ཅམ་སོགས་སུ་མི་འཆར་བར། ཆོས་རྣམས་རང་གི་རང་
 རོས་ནས། ལྷོས་མེད་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འཆར། གཉིད་དུས་མི་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་ལ། །
 ཞེན་པ་ཨ་འབས་ཡོད་གྱུར་ཀྱང་། སང་ཆེ་ཞེན་པ་མེད་པ་བཞིན། རི་ལྷ་རི་ལྷར་སྒྲུང་
 བ་རྣམས། མི་ལམ་ལྷ་བྱར་འཆར་ཡོད་ན། སྒྲུང་གི་ཞེན་པ་ཨ་འབས་སངས། མ་
 མཐའ་ཞེན་པ་རྒྱུང་ཏིང་གིས། འགྲོ་དགོས་པ་ལ་འོ་ཅག་གིས། སྒྲུང་ཉིད་མ་ཐོས་གོང་
 བས་གྱི། ཆོས་རྣམས་རི་ལྷར་སྒྲུང་ཚུལ་དང་། ཞེན་པ་རི་ལྷར་ཡོད་པ་ལས། བྱུང་པར་
 ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས། ཆོས་རྣམས་སྐྱུ་མ་མི་ལམ་ལྷར། འཆར་གྱིན་མེད་པ་དེ་ཡིས་

ཤེས། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཤེས་གྱུར་ཀྱང་། ལྟར་ཞེན་འགྱུར་བ་མི་འོང་ན། གཉིད་སང་
 གྱུར་ཀྱང་གཉིད་དུས་ལས། ལྟར་ཞེན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དགོས། མི་ལྟ་བུ་ཤེས་ན། ལྟར་
 རྒྱལ་དང་འཛིན་རྒྱལ་འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ལ། ད་རྒྱུ་ལོག་འདི་འདྲི་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ལྟར་སྟེ་པ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་
 དེགས་མི་དེགས་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱུར་རྒྱུར་ཡོང་ས་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་རྒྱུ་ལོག་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཐ་སྟོན་ཐམས་ཅད་གྲ་མ་ཆག གྲུ་མ་ཉམས་པར་འཛིག་རྟེན་ན་རི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་ཁས་ལེན་རྒྱལ་སྟོ་ལ་བདེ་
 སངས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་འཛིག་ཤེས་ན་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱའོ། །ལམ་སྟར་བ་ཡུལ་སྟངས་པའི། ལྟལ་ན་
 བཞག་རྒྱ་ཡེ་མེད་པས། གཉིད་སང་གྱུར་རམ་མ་སང་ཀྱང་། མི་ལམ་མི་ལམ་དུ་ཤེས་
 བ། ཆགས་ཞེན་སྟེ་དོན་ཡེ་མེད་ཀྱི། བདེན་གྲུབ་སྟར་བ་ཡུལ་སྟངས་པའི། ལྟལ་ན་
 བཞག་རྒྱ་ཡོད་པས་ན། དེ་ལ་ཆགས་ཞེན་སྟེ་སྟེ་མ་ན། དུས་དང་གནས་སྐབས་གང་དུ་
 ཡང་། བརྟགས་ན་ཁྱད་ཟད་མི་དམིགས་པས། དེ་ལ་ཆགས་ཞེན་རི་ལྟར་སྟེ། རི་བོང་
 ར་ལའང་ཆགས་འགྱུར་རམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་དུས་རྟག་ཏུ། མི་དམིགས་ངང་
 ལས་མི་གཡོ་ལ། སྟོབ་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཞེན་སོགས། ལྟར་ཆེ་བརྟགས་ན་མི་རྟོད་
 པས། དེ་ཆེ་ཆགས་ཞེན་སྟེ་མི་འགྱུར། ད་ལྟ་ཆགས་ཞེན་སྟེ་བ་ནི། ཁ་ཡིས་བརྒྱ་ཕྱག་
 སྟེ་སྟེ་གྱུར་ཀྱང་། མི་དམིགས་པ་འདི་མི་ཤེས་དང་། ཤེས་ཀྱང་སྟོང་བ་མ་ཐོན་རྟགས། །
 རི་ལྟར་སྟར་བ་སོར་བཞག་ན། དེ་སྟངས་དུ་སྟེ་བ་དེས་ནི་འཕོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ཡང་
 མ་ཐོས་པར་ངེས་ཤིང་ཤིང་། ལྟར་བ་(111ལ)གཏན་མེད་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལྟར་བ་འགྱུར་བ་གཏན་
 མེད་པས། ཆགས་ཞེན་འགྱུར་བ་ག་ལ་འོང་། ལྟར་མེད་འདི་ནི་ཡིད་འཕྲོག་མ། འདི་
 ལས་ཡིད་འོང་གཞན་མེད་དོ། ལྟམ་པའི་སྟར་བ་མ་ལོག་ན། ཞེན་པ་ལོག་ཐབས་མེད་
 པ་བཞིན། དེས་ན་སྟར་བ་སོར་འཛིག་ལ། ཉོན་མོངས་དགག་ཐབས་ག་ལ་ཡོང་། །
 རི་བོང་ར་མེད་དོ་སྟེ་དུ་སྟོས་ཀྱང་། རི་བོང་ལ་ཆགས་སྟངས་ཞི་དོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་ལ་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དེགས་པས་དགག་དགོས་པར་མདོ་བསྟན་པཅོས་རྣམས་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས། རི་བོང་པོ་ཆེས་

དངས་ཤིང་གསུངས་པ་རྣམས་གོ་དགོས་སོ། ཆོས་རྣམས་འབྲུལ་དོར་སྒྲེལ་བས་ཀྱང་། ཉེན་མོངས་
 སྒྲོང་ཐབས་ཡེ་མེད་དེ། མི་གཅིག་དག་བོ་མི་ག་བོ། བརྒྱ་ཡིས་བཟུང་ཆེ་མི་དེ་ཡིས། །
 དག་ཞེས་བྱ་བ་མེད་སྟེ་མ་མམ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྟེ་སྟེ་མས་ཀྱང་། དག་རྣམས་མེད་
 བར་མི་འགྱུར་གྱི། དེས་པར་དེ་ནི་གསོད་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྟེ་མ། །
 སྟེ་མས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་མེད་མི་འགྱུར། དེས་པར་ཉེན་མོངས་སྒྲུལ་གྱིས་གསོད། །
 གཞན་ཡང་ལྟ་རན་དེ་བཟུང་བ། བསོད་ནམས་གསོག་ལ་སྒྲོ་མི་འགྱུར། ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་བཞིན་ཆོགས་གསོག་པ་སོགས་ཕྱེད་དགོས་ན། དེ་འདྲ་མ་དེ་བག་རིམ་ཁྲུང་ཆེ་ལ། དེས་ན་ལྟ་བུ་འདི་བཟུང་ཕྱིན་པ་ལ་ཆེར་
 ཆོགས་གསོག་མི་རྒྱས་པ་དང་། བསྐྱར་སྟེ་མ་ཕྱུ་ནས་ཕྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་བལྟ་སྟེ། རྒྱ་སྟོན་རིམ་མཛོ་གྲུད་བལྟ་ག། ཉེ་པ་ཞང་སྟོ་མ་
 ཅི་པ་མཐུང་བསྐྱར། ཁངས་སྟེ་མ་པོར་རྒྱ་ན་ཞང་སྟོ་མ་མམ། རྩ་པོ་ག་དོ་རྩེ་འགོས་ཀྱིས་ས་མི་ཆོད། ཉེན་ཐོས་ཀྱིས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་
 སངས་མ་རྒྱ། བྱ་བཤམ། བཀའ་གདམས་རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པའམ། དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་ཆ་ཁྱེད་དུ་གསོད་པའི་མཐུང་ཆོས་
 གཞས་ཀྱང་མང་དུ་འོར་བར་སྒྲུང་ལ། ད་ལྟ་ཡང་ལྟ་བུ་འདི་འདྲི་ཐོས་བསམ་སྟོ་མ་པ་ཕྱེད་པ་པལ་ཆེར་ཐབས་ཆ་ཁྱེད་དུ་གསོད་པར་
 མཐོང་ཞིང་། ཁྱེད་དུ་མི་གསོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་ཉིད་དུ་མ་སྟོ་མ། སངས་རྒྱས་མེད་པས་སྒྲུབས་འགྲོ་བྱེད་པ་འདོད་པར་སང་
 དགོས་ཡོད་ཅེས་སོགས་འོ་བརྒྱལ་ལ་གཏད་པར་སྒྲུང་ངོ། །ལུགས་འདི་ཤེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། སྟོང་
 པ་ཉིད་ནི་རྟོག་ཅིང་འགྲེལ་བར་འཕྱུར་བའི་དོན་ནི་སྟོ་མ་དུ་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་མེད་པར་འོར་དོགས་ག་
 ལ་དགོས། ལྟ་རན་བསྟོ་མས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ན། །
 ཆོགས་གཉིས་དཔུང་དང་བྲལ་བ་དེས། ལས་དང་ཉེན་མོངས་དག་བོའི་ཆོགས། །
 གཞོམ་པའི་རེ་བ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་ཁ་ཁ་བཤད་ཅམ་མིན་པའི། སྒྲུང་སྟོང་བྱང་འཇུག་
 འདི་ཤེས་ན། དེས་པར་ཉེན་མོངས་གཞོམ་(༡༡༥ན)ལྟས་གྱི། གཞན་དུ་གཞོམ་ཐབས་
 བམ་ཡང་མེད། དེས་ན་དོན་དམ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ད་ལྟ་ཀྱང་རྫོང་པོ་བོའང་། རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་མི་འཆར་བར། དོན་མེད་དོན་སྟོང་ཡེ་མེད་ཅིག འཆར་གྱིན་ཡོད་པར་ཤེས་
 གྱིས་ལ། འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་དེས་སྟེ་མ། སྒྲུང་བའི་ཞེན་པ་སྒྲོས་ཐོང་ལ། རི་བོང་

ར་བཞིན་གཏན་མེད་མཐོང་། ཏེ་ལེ་ན་སྐྱུ་མ་མ་ལན་པོ་ཡིས། ཏེ་གྲང་སྐྱ་ཆོགས་སྐྱང་
 གྲུང་གྲུང་། སྐྱང་ལ་ཞེན་པ་མི་སྤྱེ་ཞིང་། མེད་དོ་ཟེར་ཡང་མ་སྒྲག་པར། གཏན་མེད་
 ཡིན་པར་ཤེས་པ་བཞིན། ཏེ་ལྟར་སྐྱང་གྲགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། གཏན་མེད་གཏང་
 ཡང་མི་འཛིགས་པར། ཏེ་ཡི་ཤུལ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། སོ་མ་ཉམས་ལ་མདོག་མ་
 འགྱུར། བྱ་བཞི་ལམ་མེ་འཛོག་ཤེས་ན། ཏེན་འབྲེལ་སྟོང་པ་ཟུང་འཇུག་དང་། ཆོས་
 རྣམས་བདེན་མེད་སྐྱུ་མ་ལྟར། ཤེས་པ་ཞེས་བྱའི་གྲངས་ཆུད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་བཞག་
 དུས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། འབྲུལ་ངོར་འཛོག་ལ་རེ་བ་འཇུག། ཆོས་རྣམས་བཞག་དུས་སྐྱང་
 ཞེན་ལ། བྱད་པར་སྐྱ་ཙམ་མི་ཐོན་པར། སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་དང་ཡུལ་ན་མེད། ཏེ་འདྲ་
 རྣམས་ལ་དབུ་མ་པའི། མིང་ཙམ་ཞིག་གྲུང་མི་ཐོབ་སྟེ། ཏེ་ག་ཆད་མཐར་ལྟར་སྐྱ་
 སྟེགས་ཡིན། ཏེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ཀྱན། འདི་མ་ཤེས་པས་གཏན་འབྲུམས་
 འགྱུར། ཐར་པའི་རེ་བ་མི་གཅོད་ན། སྟོང་ཉིད་ཏོགས་སྤྱིར་བཅོན་པར་གྱིས། གལ་
 ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཆད་མ་ཡིས། ལེགས་པར་གྲུབ་ཀྱི་ཞིག་ཡོད་ན། མིང་ཙམ་ཞེས་པ་མི་
 འཐད་ཅིང་། ཏོག་བཏགས་ཞེས་དང་སྐྱུ་མ་བཞིན། ཞེས་པ་ཟེར་བ་ཙམ་ཟད་ལ། ཏེ་
 བེ་འཐད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཏོན་གང་བསྟན་ཀྱི་ཡེ་མེད་ན། ཏེ་ལ་ཆོག་ཙམ་ཞེས་པར་
 གྲགས། ཆད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཡོད་ན། ཏེ་ལ་ཆོག་ཙམ་སྐྱ་ཞིག་ཟེར། ཐག་ཁ་
 ལ་ནི་སྐུལ་ལྟ་བུར། གཞི་དེར་ཆོས་གང་མང་བཞིན་དུ། ཡོད་པར་བཏགས་ལ་ཏོག་
 བཏགས་ཞེས། གྲགས་ན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས། གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་བཞིན་
 དུ། ཏོག་བཏགས་ཡིན་པ་རི་ལྟར་རིགས། ཏེ་གྲང་ལ་སོགས་གཞི་དེ་ན། གཏན་ནས་
 མེད་བཞིན་སྐྱང་བས་ན། སྐྱུ་མ་བརྟུན་པའི་དཔེར་བྱེད་ན། ཆོས་རྣམས་ངེས་པར་ཡོད་
 ངེས་ན། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རི་(༡༡༥)ལྟར་ཡིན། སྐྱུ་མ་ན་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །
 ཤིང་རྟའི་མགོ་བོ་འཁོར་ལོ་སོགས། ཤིང་རྟ་མིན་ཏེ་གཅིག་ཉིད་ལའང་། ཤིང་རྟ་མང་

དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཡན་ལག་ཚྲིགས་ཙམ་གིང་རྟ་ན། །སིལ་བྱར་གནས་པའང་གིང་
 རྟར་འགྱུར། །དབྱིབས་ཡིན་ན་ནི་ཁ་དོག་དང་། །དབྱིབས་དང་བཅས་པའི་མགོ་བོ་
 དང་། །འཁོར་ལོ་སྒྲེ་འཛིག་གནས་གསུམ་སོགས། །སྒར་བཞིན་མང་པོ་གིང་རྟར་
 འགྱུར། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཙན། །གདགས་གཞི་གདགས་ཚེས་སྒར་བྱ་
 དང་། །ལེན་པོ་ཚྲིགས་པ་ཚྲིགས་པ་ཙན། །སྒྲོན་ཡོན་སྒྲོན་ཡོན་ཙན་དག་དང་། །བདག་
 དང་བདག་གི་གཅིག་འགྱུར་ཞིང་། །རྣམ་པར་གཤམ་ལའང་ངའོ་ཞེས། །མི་འཛིན་པར་ནི་
 མྱོང་བར་གྲུབ། །དེ་ཆེ་ཡན་ལག་རེ་རེ་དང་། །ཚྲིགས་པའང་ང་མིན་གིང་རྟ་མིན། །
 གཞན་ན་གིང་རྟ་ཡོད་ན་ནི། །དམིགས་སུ་རུང་ལས་མ་དམིགས་པས། །གཞན་ནའང་
 གིང་རྟ་ནམ་ཡང་མེད། །དེ་ལྟར་གིང་རྟ་བཅའ་བ་ན། །མིང་ཙམ་བརྟེན་ཙམ་མ་གཏོགས་
 པ། །ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་རྟེན་མི་འགྱུར། །མིང་དེའང་བཅའ་ན་མེད་མོད་གྱི། །མ་
 བརྟགས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ཏུ། །དེས་པར་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། །མེད་ན་བཤད་
 ཟེན་སྒྲོན་རྣམས་འོང་། །དེས་ན་གིང་རྟ་མིང་ཙམ་དེ། །དེས་པར་འཛིག་དགོས་དེ་ལས་
 གཞན། །གྲུབ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདུག་པས། །གིང་རྟའི་མིང་ནི་ཐ་སྙད་གྱི། །དབང་
 གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་དང་། །མིང་ཙམ་བརྟེན་ཙམ་ཡིན་པར་ངས། །གིང་རྟས་མཚོན་ནས་
 ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་གཤམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་གྱི་ཚེས་དང་གང་ཟག་གི་འཛིག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་བཀག་ལ།
 ཁྱོད་རང་ཇི་ལྟར་དུ་འཛིག་སྟམ་ན། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། །གིང་རྟའི་ཡན་ལག་མེད་མི་རུང་། །ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །རེ་རེ་བ་དང་ཚྲིགས་ཙམ་དང་། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཙམ་
 མིན་པའི། །ཚེས་གང་ཁྱུད་པར་ཙན་གྲུབ་ཆོ། །རྒན་པོས་གིང་རྟ་ཞེས་པ་ཡི། །ཐ་སྙད་
 སྒྱར་ཞིང་རྟོག་པས་བརྟགས། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འཛིག་རྟོག་ཀྱང་། །འདི་ནི་གིང་རྟ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས། །རྟོག་པས་འདོགས་གིང་ཞེན་པར་བྱེད། །དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བརྟགས་པ་བཞིན། །
 མ་འབྲུལ་ཡོངས་སུ་འཇུག་པ་ལ། །ཐ་སྙད་དབྱེད་བྱེད་ཆོད་མ་དང་། །ཡོངས་སུ་གཞལ་

བའི་དོན་དེ་ལ། །ཐ་སྟད་ཡོད་པ་ཞེས་པ་འཇམ། །ཀུན་རྫོགས་ཡོད་པ་ཞེས་པར་གྲགས། །
 དེ་ལྟར་རི་བཞིན་(1116ན)གྲགས་པ་ལ། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། །འདི་
 ལྟ་བུ་དང་འགལ་བ་ལ། །ཐ་སྟད་པ་ཡི་ཚད་མ་དང་། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་པས་གཞོད་
 ཅེས་བཞིན། །ལྟོ་ལྟོ་བ་ལ་བུམ་པའི་མིང་། །མ་བཏགས་ཆོན་བུམ་མེད་འགྱུར། །
 བུམ་པ་བུམ་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱིས། །ཡོད་པར་བཞག་ལ་དེ་ཡི་ཆོ། །བུམ་པའི་ཐ་སྟད་མེད་
 ལྟམ་ན། །དེ་ཡི་ཆོན་བུམ་པ་ཡི། །ཐ་སྟད་དེས་ཀྱང་བཞག་པ་མིན། །འོན་ཀྱང་རི་ལྟར་
 གྲགས་པ་ཡི། །ཐ་སྟད་དེས་ནི་བཞག་པར་འགྱུར། །དེས་ན་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་འཇམ། །
 རེ་རེ་བ་དང་དེ་ལས་གཞན། །གང་རུང་ཞིག་ན་གིང་རྟ་ནི། །ཡོད་ན་མིང་ཅམ་མིན་མོད་
 ཀྱང་། །དེ་རྣམས་གང་དུ་འདྲ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །གིང་རྟ་འཆོས་གིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི། །
 གིང་རྟ་མེད་ན་གིང་རྟ་འཆོས་གིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་པས་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཆད་པ་དང་། བྱ་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་ལ་འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྟད་བཅད་པའང་མི་རུས་པས། །ཐ་
 སྟད་སྟོབས་ལྡན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །གིང་རྟ་འཛིག་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྱུར། །རེ་རེ་བ་དང་
 ཆོགས་པ་དང་། །རྒྱུན་ལ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། །འཛིག་པ་དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྟད་
 རི་ལྟར་འདོགས་རྒྱུ་ལ་དང་། །འགལ་བ་སྒྲིས་པས་ཐ་སྟད་ཀྱིས། །བཞག་པར་འདོད་
 པའང་མི་རིགས་ཏེ། །ཆོགས་པ་སོགས་ལ་གིང་རྟར་ནི། །ཐ་སྟད་བཏགས་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། །སྟོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་མི་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་འགྲེ། །དེ་ལྟར་
 ཡན་ལག་རེ་རེའཇམ། །ཆོགས་པའཇམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ན། །ཡོད་ན་རྟོག་བཏགས་
 མིན་མོད་ཀྱང་། །དེ་ལྟར་བཅའ་ན་མེད་པའི་བྱིར། །གིང་རྟ་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པར་
 དེས། །དཔེར་ན་སྒྲེས་བུ་མང་པོ་ཡིས། །ཐག་བྲུང་སྒྲུལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན། །རང་
 རང་སོ་སོའི་རྟོག་པ་ཡིས། །གིང་རྟ་ལོ་སྟམ་དུ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི། །གཅིག་གིས་བཏགས་
 ལ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །མ་བཏགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། །ལན་ཅིག་བཏགས་ནས་

གཞན་གྱི་དུས། །མ་བཏགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྟོག་པས་འདོགས། །
 ཇི་ལྟར་བཏགས་ཚུལ་སྤར་བཤད་ཟིན། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྟོག་བཏགས་ན། །ཐག་
 ཁའི་སྒྲུལ་བཞིན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས། །སྐྱེ་བ་མི་རིགས་དབང་གེས་དང་། །སངས་རྒྱས་
 (༡)༡༦)ལ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །སྤང་བ་མི་འབད་སྒྲམ་སེམས་ན། །སྒྲམ་བྱ་ཐམས་
 ཅད་དཀར་པོ་སོགས། །འདོག་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ལྟར། །རྟོག་བཏགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
 མིན། །རགས་པ་རྒྱན་དང་ཆོགས་པ་སོགས། །བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་
 ལ། །སྤང་དུ་རུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་བཞིན། །ཐག་ཁའི་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། །ཡན་
 ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ནི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། །བཏགས་ལྷགས་སྒྲ་ཆོགས་འོང་
 ཞིང་། །སངས་རྒྱས་ལ་ཆད་གྲུབ་ཀྱི་རྟོག་བཏགས་དེ་ལྟ་སྤང་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 གྲུབ་ཅོམ་ནས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅོམ་ཡིན་པས། །རྟོག་པ་ཡོད་མེད་དམ། །སངས་རྒྱས་སམ་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་ཡང་རུང་།
 །སྤང་ཅོམ་ནས་རྟོག་བཏགས་དེ་ཉིད་སྤང་དགོས་ཏེ། །སྒྲོ་མ་ལྟུལ་བ་ལ་དུང་སྤང་ཅོམ་ནས། །དུང་དཀར་པོ་སྤང་བ་བཞིན། །མིག་མི་
 གསལ་བ་ལས་ཀྱང་། །གསལ་བ་ལ་དུང་དཀར་པོ་ཆོས་གསལ་བ་བཞིན་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་
 །བཏགས་ཡོད་ཅོམ་དུ་ཆོས་གསལ་བར་སྤང་སྟེ། །སེམས་ཅན་གྱི་མིག་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་དུང་དཀར་པོ་ཆོས་གསལ་བ་དང་།
 །རྟོག་པ་ལ་དེ་ཅོམ་དུ་མི་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་ན། །ཤིང་རྩ་མིག་གིས་མཐོང་
 མི་སྲིད། །ཀ་བ་མཐོང་བས་སུམ་པ་ནི། །མཐོང་བ་མིན་བཞིན་ཡན་ལག་རྣམས། །
 །མཐོང་བ་ཤིང་རྩ་མཐོང་བ་མིན། །གཞན་དུ་འང་ཤིང་རྩ་མེད་པས་ན། །ཤིང་རྩ་ཇི་ལྟར་
 །མཐོང་སྒྲམ་ན། །དེ་ལྟར་བཅའ་ན་ཤིང་རྩ་ཡི། །ཡན་ལག་མཐོང་བའང་མི་སྲིད་དེ། །
 །འོན་ཀྱང་ཤིང་རྩ་མཐོང་བ་ནི། །ཡོད་མེད་དེ་ཡང་རྟོག་བཏགས་ཏེ། །ལག་པ་ལྟ་བུར་
 །མིན་མོད་ཀྱང་། །ལག་པ་ན་བ་ཅོམ་དག་ལ། །ལྟ་བུར་ན་བར་འཛིག་པ་ལྟར། །ལག་པ་ལྟ་
 །བུར་མིན་ཀྱང་ལག་པ་ན་བ་ལ་ལྟ་བུར་ན་བར་འཛིག་པ་སོགས་ཅོམ་ལས་མེད་པས་སོ། །འཁོར་ལོ་མགོ་བོ་ལ་སོགས་
 པ། །ཤིང་རྩ་མིན་ཀྱང་འཁོར་ལོ་སོགས། །མཐོང་བ་ཅོམ་ལ་ཤིང་རྩ་ནི། །མཐོང་ཞེས་བྱ་

- 586 -

ལ་སོགས་ཅི་བྱས་ཀྱང་། །དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འོང་བ་ཡི། །རྒྱ་རྒྱུ་མེད་པར་མ་གྱུར་
 པར། །སྣང་བ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། །འདི་འདྲའི་བྱད་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས། །ལྷང་
 དང་རིགས་པས་བསྐྱབས་པས་ན། །རང་གི་ཡིད་དོར་གཏན་མེད་འགྱུར། །དེ་ལ་ཆད་
 ལཱ་སྤྱོད་ཡང་མེད། །དེ་བཞིན་དེ་འདྲའི་ཁང་བྱིས་དང་། །ལྷ་དང་མི་སོགས་མེད་དོ་
 ཞེས། །ལྷང་རིགས་ལ་སོགས་ཅི་བྱས་ཀྱང་། །དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འོང་བ་ཡི། །རྒྱ་རྒྱུ་
 མེད་པར་མ་གྱུར་པར། །སྣང་བ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། །འདི་འདྲའི་བདག་གཞན་
 འཁོར་འདས་(༡༡)ཡང་སོགས། །མེད་ཅེས་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་ན། །ཡིད་དེར་
 གཏན་མེད་འགྱུར་བ་དགོས། །དེ་ལ་ཆད་ལྷ་འོང་དོན་མེད། །འབྲུལ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཟད་
 པ་ན། །བྱད་བཞིན་དངོས་སུ་མི་འཆར་ཡང་། །གཟུགས་བརྟན་མེད་དེ་མི་འགོ་ཞིང་། །
 གཟུགས་བརྟན་སྣང་བའང་མི་ལྷོག་ལྟར། །འབྲུལ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཟད་པ་ན། །དེ་འདྲའི་
 རི་དང་ཁང་བྱིས་དང་། །ལྷ་དང་མི་སོགས་མི་སྣང་ཡང་། །རྒྱ་མ་མི་ལམ་ལྷ་བྱ་ཡི། །ལྷ་
 དང་མི་སོགས་མེད་མི་འགོ། །དེ་ཡི་སྣང་བའང་ལྷོག་དོན་མེད། །དབུ་མ་རང་རྒྱད་
 རིགས་པ་ཡི། །དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་དབང་གེས་ལ། །སྣང་བ་མི་འདོད་ཐལ་འགྱུར་
 པ། །རིགས་པའི་དགག་བྱ་སྣང་བར་བཞེད། །རྩ་གེས། །འབྲུ་བ་དང་ནི་འཛིག་པ་དག །གཏི་མུག་ཉིད་
 གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ལྟར། །དེ་ཆོ་ག་བ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ། །མིག་ལ་ངེས་པར་སྣང་འགྱུར་
 ལ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་སྣང་གིན་འདུག་པ། །འདི་ཀ་ཡིན་ཞེས་མཛུབ་མོས་བསྟན་པར་བྱས། །ཉི་
 མིག་གི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུ། །དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྤྱོད་པ་ཐོན་སྤྱོད་པ་གྱིས་པས་མ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་བསྟོད་པར། །དབུ་བ་བདོས་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད། །སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་གི་དང་མཚུངས་པར། །ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་སོགས་སྤྱོད་པ་ལ། །རང་
 བཞིན་མེད་པར་རབ་གསལ་མཛད། །དབང་པོས་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དེ། །གལ་ཉིད་ཉིད་ཡིན་གྱུར་ན། །དེ་ཆོ་དེ་ཉིད་གེས་གང་
 དེ། །གྱིས་པས་དེ་ཉིད་རིག་ཅིས་མིན། །མེས་ཉིད་མཚན་མ་མིན་ཉིད་དང་། །ཡང་ན་ལྷང་མ་བསྟན་དེས་ཀྱང་། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 གིས་ཡོངས་གེས་པར། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཁྱོད་གྱིས་གསུངས། །སྤོངས་པས་གཡོགས་པ་གང་དག་གིས། །རི་བཞིན་ལེགས་པར་

- 588 -

ཞབས་ལུས་ཅུ་སྟོར་བ། |བསྟན་པ་དེས་ནི་མི་ཆོས་ན། |དེ་ལས་གཞན་པ་མི་རྟེན་
པས། |དེ་ཡིས་བྱས་པ་མི་རྟེན་ཅིང་། |རྟེན་ན་ཐུན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལྟར། |གང་ཞིག་མིང་
གིས་མི་ཆོས་མཐུ། |མིང་ཅམ་བད་ཅམ་མ་གཏོགས་པ། |ཆོལ་བའང་དེ་འདྲར་གེས་
པར་གྱིས། |དེས་ན་ཀ་བ་མིང་ཅམ་མཐུ། |སྒྲུ་མ་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ནི། |མཐོང་ན་དེ་ལྟར་
ཡིན་མོད་ཀྱང་། |དེ་འདྲ་མིན་པར་གཞན་ཞིག་དྲ། |མངོན་སུམ་མཐོང་གིན་འདུག་པས་
ན། |མཐོང་བ་འདི་ཉིད་འགོག་དགོས་ཀྱི། |གཞན་ནི་བཀག་ཀྱང་ཅི་ལ་པན། |རབ་
རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བཞིན་པའི། |ཆོད་མ་སྒྲུ་ཤད་ཅན་འདི་འདྲ། |མེད་ཅེས་དེ་ཉིད་མི་
འགོག་ཅིང་། |དེ་ལ་གཏན་ནས་མི་གཞོད་པའི། |སྒྲུ་ཤད་བཀག་ཀྱང་དགོས་མེད་
བཞིན། |ཆོད་མ་འདི་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས། |འགོག་ཀྱང་ཆོད་མ་མི་འགོག་ལྟར། |ཀ་བ་
འདི་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས། |འགོག་ཀྱང་ཀ་བ་འགོག་པ་མིན། |དེ་བཞིན་(༡༡༥བ)ཆོས་
རྣམས་ཀུན་ལ་མཚུངས། |དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས། |དབྱེས་པའི་ལམ་བཟང་རྟེན་
ཅེས་བརྗོད། |སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལ་མ་འབྲུལ་བར། |འཇལ་བའི་ཆོད་མ་ཡོད་དམ་མེད། |
མེད་ན་བྱ་བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་། |འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར། |འགྲུར་ན་དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། |བློས་པས་བཀྲོས་པ་ཞི་བ་སོགས། |མངོན་སུམ་མཐོང་ལ་ཆོད་མ་ནི། |ཡོད་
ན་དེ་ཡི་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་། |རིགས་པའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས། |ཆོས་དང་གང་ཟག་སྒྲུང་
བ་ཀུན། |རིགས་པའི་དགག་བྱར་འགལ་སྟམ་ན། |མིག་སེར་ཅན་གྱི་དཔེ་ལ་སོགས། |
གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། |དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་བ། |མེད་ཅེས་པ་ལའང་
འགལ་བ་མེད། |འོན་ཀྱང་ཆོད་མ་མེད་མི་འགྲུར། |མིག་སེར་ཅན་གྱིས་དུང་གཞལ་
ཆོ། |སེར་བོས་ཀུན་ལ་བྱབ་པས་ན། |དེ་ཡིས་ཆ་ནས་ཆ་ཀུན་ལ། |འབྲུལ་པར་སོང་
མོད་ལྟོ་བ་ལྟར། |མཇུག་མ་སྒྲ་ཞིང་རྩོལ་དང་། |ཁ་ནི་འབྲེལ་ཅིང་བྱབ་པ་སོགས། |རི་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡོད་པས་ན། |དེ་རྣམས་ཆ་ནས་ཆོད་མ་མང་། |དེ་བཞིན་གེས་པ་ཐམས་

ཅད་ལ། །ཡུལ་ནི་གང་སྤང་ཆ་ཐམས་ཅད། །བདེན་པར་སྤང་བ་དེའི་ཆ་ནས། །ཤེས་
 པ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་མེད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་ཆད་མ་ཡིན་མིན་སོགས། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་
 པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཤི། །ཞེས་པ་སྤང་རང་བཞིན་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་འབྲུལ་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཐ་སྤང་པའི་ཆད་མ་དང་འགའ་བས་ཤེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་པར་མ་ཏོགས་པས། མྱོ་འཛོམ་
 མིག་ཤེས་སོགས་ཆད་མར་བྱེད་ཅིང་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་སོགས་འབྲུལ་པར་བྱེད་པས་ཐ་སྤང་དུ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཁས་ལན་ནོ། །
 འཛིག་རྟེན་ཐ་སྤང་སྦྱོན་མེད་ལ། །རི་ལྷར་ཡོད་བཞིན་ཁས་ལེན་པས། །ཆད་མ་མེད་
 པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཆད་མ་དང་ནི་ཆད་མིན་གྱི། །རྣམ་དཔྱེ་འཆོལ་བའི་སྦྱོན་ཡང་
 མེད། །ཆད་མ་ལས་ནི་ཡུལ་གྲུབ་ཅིང་། །ཡུལ་ལས་ཆད་མ་གྲུབ་པས་ན། །ཆད་མ་ཡོད་
 པར་སྦྱབ་བྱེད་གྱི། །རང་རིག་སོགས་ཀྱང་དགོས་དོན་མེད། །དེ་བཞིན་དུ་རིག་པ་ལས་ཡུལ་ཡོད་
 པར་གྲུབ་ཅིང་། །ཡུལ་ལས་རིག་པ་དང་སེམས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་དང་། །གཟུགས་ལས་མིག་ཤེས་གྲུབ། །མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་
 གྲུབ་པས། །དེའི་གནད་རྟོགས་ན་ཡུལ་ཅིང་ཡང་མ་གྲུབ། །སེམས་ལ་ངོས་བཟུང་མེད་ཅེས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་ཕྱོག་ཅིང་། །དེ་
 རྣམས་ནི་སེམས་དུག་ཡུལ་དུག་སེམས་བྱུང་བ་གཅིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་སྟོངས་པར་གསལ་ལོ། །དུང་གི་མཛུགས་མ་
 རྩ་བ་སོགས། །རི་ལྷར་སྤང་བ་ཡོད་ཅེས་དང་། །ད་ལྟ་རི་ལྷར་སྤང་བ་ཀྱུན། །མེད་ཅེས་
 པ་ནི་འགལ་སྟམ་ན། །གང་ལ་བསམས་ཏེ་སྦྱབ་དང་། །སྐབས་ཐོབ་གང་ཡིན་མི་
 སེམས་པ། །ཞེ་མ་འདི་འདྲའི་སྟོངས་པ་དང་། །མཁས་པ་སྲུ་ཞིག་ཅོད་པར་བྱེད། །
 (1) ཏཱ་ལའ་བླ་མ་འཛིག་རྟེན་ནའང་ལ་ལ་འགྲོ་ལ་ལ་མི་འགྲོ་ཞེས་པ་སོགས། །དེ་འདྲའི་ཆོག་
 རིགས་སྟོང་ཕྱག་འོང་། །གསུང་རབ་ལས་ནི་དེ་བས་མང་། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས་
 གདུལ་བྱ་དང་། །སྐབས་ཐོབ་མི་འདྲ་སོགས་ཀྱི་མཐུས། །ལ་ལར་ཡོད་དང་ལ་ལར་
 མེད། །ལ་ལར་བཀག་དང་ལ་ལར་གནང་། །དུ་མ་འོང་བའང་འགལ་འགྱུར་རམ། །
 འཛིག་རྟེན་ཐ་སྤང་འཛོག་པ་ན། །འཛིག་རྟེན་ཐ་སྤང་ཆད་མ་ལ། །བསྟན་པར་རིགས་
 པས་དེ་བསྟན་ནས། །ཐ་སྤང་རྣམ་པར་འཛོག་དགོས་ཀྱི། །གནས་ལུགས་རྣམ་པར་

- 591 -

གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ། །འདི་གཉིས་འདྲ་འགལ་ཉེ་ལྷ་མོའི་གསོའ་དང་ལྷ་མོ་དངོས་གཉིས་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷ་ར་གཉིས་
 བ། །འགལ་ཚུལ་ཡང་དང་ཡང་བསམས་ན། །གནས་ལུགས་དབྱེད་ཚུལ་བྱས་ཅམ་
 བས། །བདག་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་མེད་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱེལ། །ཀྱུན་
 རྒྱུན་མེད་འཛིན་གཉིས་ལ། །གང་ཞིག་འགོག་ཅིང་རི་ལྷ་བྱ། །མི་འགོག་བྱུང་པར་
 བྱེད་པར་འབྱུང་། །དེ་སྤྱིར་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་ཀྱང་། །སྒྲིན་ཚུལ་དེ་བཞིན་ཁོ་རུ་
 འབྱུང་། །དེ་ལྷ་མིན་པར་ན་དབྱེད་ཅམ་ནས་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པ་དང་། །ཀྱུན་རྒྱུན་འཛིན་གཉིས་པ་དང་། །དགག་
 བྱེད་ཆོད་ཐེན་པ་མི་འོང་བར་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱོགས་སྒྲ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མི་འདུའ་སྟེ། །བྱེད་པར་གང་ཟག་ཅི་རིགས་ལ་ལྷ་བ་སྒྲིན་
 ཚུལ། །དང་པོ་ནས། །ཀྱུན་རྒྱུན་ལ་ནི་མ་གཞོད་པ། །དགོས་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་སྒྲུས་
 བེང་། །བདེན་གྲུབ་འགོག་ཅེས་སྒྲུས་པ་ན། །དབང་གཉིས་ཡིད་གཉིས་མ་འབྱུལ་ལ། །
 སྒྲུང་བ་འདི་ནི་འདི་ཉིད་བཞིན། །མ་གཞོད་པར་ནི་འཛིན་དགོས་སྒྲུམ། །དེ་ལ་གཞོད་
 དོགས་ཞེས་ཐོན་བྱེད། །ཐོག་མ་མེད་པའི་བདེན་འཛིན་ནི། །བརྟན་པའི་སྟེང་དུ་བརྟན་
 པར་བྱེད། །དེ་ལྷ་ར་དགོས་པར་རྒྱུ་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྒྲ་ཞིང་། །བྱེད་གཏན་ནས་མི་རུང་བའི། །བདེན་
 གྲུབ་མེད་ཅེས་ཆོག་སྒྲུམ་ཞིག་། །སྒྲུ་ཞིང་དེ་ཅམ་ཡིད་ལ་སྒྲུམ། །དེ་ཆོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་ཡིས། །ལྷ་འདྲེ་ཤར་དང་ཡས་སྒྲགས་བྱུབ། །མ་སོང་ཅམ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས། །
 ཡང་ཡང་གསུངས་པའང་མ་གོ་ཞིང་། །དེ་འདྲའི་དབང་གཉིས་འབྱུལ་པ་ལ། །སྒྲུང་བའི་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་། །སྒྲུང་མི་རྒྱས་ན་མིག་གཉིས་སོགས། །མ་འབྱུལ་བ་ལ་སྒྲུང་བ་
 བེ། །དགག་མི་རྒྱས་པ་ལྷ་ཅི་སྒྲུམ། །དེས་ན་གཉིས་པ་འབྱུལ་བ་དང་། །མ་འབྱུལ་བ་ཡང་
 སྒྲུབ་པོ་དང་། །ཁྱེད་གཞོན་བར་མ་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པར་མེད་པར་དུས་རྟག་ཏུ། །
 དེས་པར་བདེན་པར་སྒྲུང་བཞིན་པ། །འདི་ཉིད་བཀག་ནས་བསྒྲུམ་དགོས་ཀྱི། །གཞན་
 དུ་ཤར་དུ་འདྲེ་བཞག་(༡༩༠བ)ནས། །ཡས་སྒྲགས་བྱུབ་ཏུ་བཏང་བར་དེས། །ཉེ་མེས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པར་མེད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྱུལ་མེད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན། །ལམ་དང་རིགས་

པས་འགོག་ཟེར་བ་དེ་ཡོང་ས་མེད་དོ། ། ལྷང་བ་འགོག་གོ་ཞེས་སྒྲུས་གྲང་། ལྷང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པ་
 བོ། །བཀག་པས་སྤང་བའང་ལུབ་འགོ་ཞིང་། ཆིག་ཆོགས་ཚུང་ལ་གོ་བདེ་བས། ལྷང་
 བ་འགོག་གོ་ཞེས་སྒྲུས་གྱི། གཞན་དུ་སྤང་བ་འགོག་པ་མིན། རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཀ་བ་
 སོགས། རིགས་པའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཉིད་དང་། ཆ་
 རྒྱུ་མས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ཞིག ཡང་དག་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། རྟེན་དགོས་
 པ་ལ་རྟེན་པ་མིན། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཅའ་གྱུར་གྲང་། ཀ་བ་མི་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི། །
 མིང་ཙམ་བད་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ། འདི་ཉིད་རྟེན་དོ་སྒྲུམ་སེམས་ན། ཞེ་མ་གྱིན་ཏུ་
 ཐུན་པ་བྱོད། དཀར་པོ་བཅའ་ཆེ་ནག་པོ་ལས། མི་རྟེན་ན་ནི་མི་དེ་ཡིས། དཀར་པོ་
 མ་རྟེན་གསལ་བ་བཞིན། མིང་ཙམ་དེ་ལས་མ་རྟེན་ན། དེ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་འདྲ་བ། །
 མ་རྟེན་པར་ནི་དེས་གསལ་མོད། དེ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ལྟ་བུར། བྱུང་ན་མིང་ཙམ་ཡིན་
 པ་འགལ། དེ་ལྟ་ལྟ་བ་མ་བྱུང་པའི། དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ཀ་བའི་
 ཆ་རྒྱུ་མས་ཐམས་ཅད་ནས། ཀ་བ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དང་། ཡོད་ཤེས་ལ་ནི་
 བདེན་པར་སྤང་། དེ་འདྲ་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞིང་། རིགས་པའི་དགག་བྱར་འདོད་པ་
 དང་། རི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཉིད་དང་། ཆ་རྒྱུ་མས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ཞིག ཡང་
 དག་རིགས་པས་བཅའ་གྱུར་གྲང་། རྟེན་པ་ཏ་ཙམ་མི་འགལ་ལས། མིག་སེར་ཙན་
 ལ་ཏག་ཏུ་བྱུང་། ཆ་རྒྱུ་མས་ཀུན་ནས་སེར་པོར་སྤང་། ཞེས་དང་སྒྲུར་ཡང་དེ་འདྲའི་
 དུང་། ཆ་རྒྱུ་མས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ཞིག ཡང་དག་རིགས་པས་བཅའ་གྱུར་གྲང་། །
 ཆད་མས་བྱུང་བ་རྟེན་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་སོམས། དེ་ལྟ་ཀ་བ་
 ཐུམ་པ་སོགས། སྒྲུ་མ་མི་ལམ་རི་བཞིན་དུ། རང་གི་སྒྲོ་ཡིས་བཏགས་པ་ཙམ། རྒྱུ་
 པར་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ཙམ། རྒྱུ་པ་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་ཙམ། མིན་པར་དེ་ན་གཤམ་པར་
 སྤང་། དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཡོད་ཀྱིས་འཛིན། དེ་ལྟར་སྤང་བཞིན་པ་ཡི་ནི། ཀ་བ་འདི་ཉིད་

མི་འགོགས་ན། ཀྱེ་བ་བདེན་གྲུབ་འགོག་ཞེས་པའི། ཚིག་(༡༡༣)དེས་ནམ་ཞིག་སྤུ་
 ལ་པན། ཉེ་ལྟར་སྤང་བཞིན་པ་ཡི་ནི། ཀྱེ་བ་རིགས་པས་འགོག་ཅེའམ། ཉེ་ལྟར་སྤང་
 བཞིན་པ་འདི་དང་། ཆ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ཡི། ཀྱེ་བ་རིགས་པས་དགག་
 རུས་ཤིང་། ཉེ་འདྲ་མི་རྟོག་ཅེ་ན་ནི། ཀྱེ་བ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་སམ། རིགས་པའི་
 དགག་བྱ་ཡིན་པར་ནི། སྤྲུལ་ལ་སྤྲུག་པར་ག་ལ་རིགས། ཉེས་ན་ཀྱེ་བ་ལ་སོགས་
 པ། རང་གི་སྒྲོ་ཡིས་པར་ལ་ནི། བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མིན་པར། གྲུབ་པར་
 སྤང་བའི་ཆ་དེ་ནས། ཉེ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་འདྲ་བ། རིགས་པའི་དགག་བྱར་སྤྲུལ་མེད་
 གྱི། ཀྱེ་བ་ཅམ་དང་ཀྱེ་བ་ཡི། བྱད་པར་གདུང་མ་འདེགས་པ་སོགས། རིགས་པའི་
 དགག་བྱར་མི་སྤྲུབས། ཀྱེ་བ་འཛིན་པ་བདག་འཛིན་དུ། ཐལ་བའི་སྒྲོན་ལ་སོགས་
 གྲུང་མེད། ཉེ་འདྲ་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཏེ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བསྒྲོམ་པའི་རབ། ཅེས་སོགས་སྤང་ཡང་མི་
 འདོད་དོ། མིག་སེར་ཅན་ལ་སྤང་བའི་དུང་། མེད་པར་བསྒྲོམས་གྲུང་སྒྲོན་མེད་བཞིན། ཉེ་
 ལྟར་སྤང་བ་འདི་འདྲ་བའི། ཚིག་དང་གང་ཟག་མེད་པར་ནི། བསྒྲོམས་ལ་ཉེས་
 སྒྲོན་ཅི་བྱིར་འོང་། ཉེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས། ཉེ་ལྟར་སྤང་བ་ལ། རིགས་
 པའི་དགག་བྱ་ཐལ་ཆེས་དང་། རྒྱུང་བ་སོགས་གྱི་ངོས་མ་བཞིན། ཐམས་ཅད་
 མགོ་འཁོར་གོ་རྒྱུ་མེད། ཡང་ན་ཏྲག་ཆད་མཐའ་ལ་ལྷུང་། ཁོ་བོས་རིགས་པའི་དགག་
 བྱ་ནི། ཚིགས་རྒྱུང་འབད་མེད་རྟོགས་འགྱུར་བ། མཛོན་སུམ་བསྟན་པ་ཞེ་མ་མཚར། འཛིན་
 ཏེན་ཏེན་ཀུན་གྱིས་ཐལ་མོ་སྤྲུང་། གྲུས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སམ། ཉུང་སེར་
 བཀག་གྲུང་དུང་དཀར་ནི། མཛོན་སུམ་སྒྲོན་མེད་ཡོད་པའམ། མི་ལམ་རྟ་སྤང་སྤང་
 བ་སོགས། སྤང་བ་ལྟར་དུ་མེད་མེད་གྲུང་། རྟ་སྤང་སྤང་བ་ཡོད་པ་བཞིན། ཉེ་ལྟར་
 སྤང་བ་འདི་འདྲ་བ། བཀག་གྲུང་མི་ལམ་དེ་འདྲ་ཞིག་ ཡོད་པར་ཁོ་བོས་ཁས་ལེན་
 ལ། བསྒྲོན་མེད་འཛིན་གྲུང་རུས་པས་ན། རྒྱུལ་འདི་གྲུས་པས་མཉན་བྱས་ན། ཀུན་

གི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་ཙམ། །མ་གཏོགས་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཀྱང་། །དེ་དང་གཏན་ནས་
 མི་འདྲ་བར། །རྡོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མཐོང་། །དེས་ན་ད་ལྟོ་སྒྲུང་བ་རྣམས། །
 གཏན་མེད་ཡིན་པར་མཁས་པས་ཤེས། །བསྐྱོམས་པའི་སངས་རྒྱས་(༡༩༩ན)དེ་འདྲ་
 བ། །དེ་ན་གཏན་ནས་མེད་དོ་ཞེས། །རིགས་པས་བཀག་ཀྱང་དེའི་ཤུལ་ན། །སྒྲོས་
 བཏགས་སྒྲུང་བ་ཡོད་པ་བཞིན། །ད་ལྟོ་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་བ། །རིགས་པས་བཀག་
 ཀྱང་དེའི་ཤུལ་ན། །སྒྲོས་བཏགས་ཆོས་རྣམས་ངེས་པར་ཡོད། །སྒྲོས་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །མེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས། །རྩ་མཐའ་ཀྱི་བུ་པ་བཞུགས་ཀྱང་། །བུ་
 པ་རྩ་མཐའ་མིན་པ་འཇམ། །སྤྱུལ་པ་སྤྱུལ་མཐའ་ཀྱི་བདག་ཉིད་མིན་པ་བཞིན། །དེ་ན་དཔལ་
 ལྷན་སྒྲུབ་བ་ཀྱང་པའི་ཞབས། །མི་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲུང་མོགས་ཀྱི། །སྒྲུང་བའང་ཤེས་པ་ལས་ཐད་པའི་བྱི་
 རོལ་ཀྱི་དོན་དུ། །བཞེད། །དེས་ན་སྒྲུང་བ་མི་འགོགས་པར། །རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཞིན་འཛིག་
 དགོས་ན། །བདག་འཛིན་ལ་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར། །བྱུང་བར་འཛིན་པ་ལས་ལྷག་པ། །
 ཅིའང་མེད་པས་གང་ཞིག་འགོགས། །ཀ་བ་འདི་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལྟར། །མེད་པར་གཏན་
 ལ་མ་བབ་ཀྱང་། །ཀ་བ་བདེན་སྒྲུང་མེད་འགོ་ན། །བདེན་སྒྲུང་བདེན་འཛིན་མ་བཀག་
 ཀྱང་། །རང་ཁེགས་འགོ་བ་གཏམ་ཡང་སྒྲུན། །ཀ་བ་བདེན་བྱུང་ལེགས་བཀག་ན། །
 འདི་འདྲ་གཏན་མེད་འགོ་དགོས་ཀྱི། །ད་དུང་ལམ་མེར་ཡོད་ན་ནི། །རྩ་བ་བཅད་ཤུལ་
 མགོ་ལུས་པ། །འདྲ་སྟེ་ལྟ་བ་གཏན་མིན་གསུངས། །མེད་དགག་རིགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
 དང་། །མཉམ་གཞག་ཡུལ་དུ་གསུང་བ་ཡང་། །འདི་འདྲའི་སྒྲུང་བ་ལྟོག་པར་ནི། །གོ་
 བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཞེས་གསུངས། །གང་ཟག་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པ་ན། །གང་ཟག་
 འདི་འདྲ་རིགས་པ་ཡིས། །བཀག་པས་སྒྲུང་བ་ལྟོག་པ་ཡིན། །བདེན་མེད་ཆོག་ཙམ་ལ་
 བརྟེན་ནས། །གང་ཟག་ཡིད་ལ་མི་བྱས་པས། །གང་ཟག་གི་སྒྲུང་བ་མ་རྒྱུང་བ་ཙམ་ལ། །གང་ཟག་བདེན་པ་
 བཀག་པའི་མེད་དགག་ལ་དམིགས་པར་བརྒྱུང་ནས། །དེ་ཙམ། །བདག་མེད་ལྟ་བ་སྒྲོང་ལུགས་སུ། །འགོ་ན་དུ་

- 598 -

ཁྱོད་གྱིས་ད་ལྟར་གྱི་སྒྲུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་རིགས་པའི་དགག་བྱར་སྒྲིམ་ལ། འོ་ན་
 རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་དགག་བྱས་པས་དེད་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲིམ་
 མེད་ལ། རིགས་པ་དེས་ཀྱན་རྫོབ་དགག་མེད་བྱས་ན་ནི་ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདྲ་
 དགག་མི་བྱས་སོ་སྒྲིམ་ན། ཡང་དག་པར་ནི་ཐམས་ཅད་དགག་བྱས་པ་ཁོ་བོ་འདྲ་འདོད་
 ལ། ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ནི་འོག་ཏུ་མང་དུ་འཆད་པ་ལྟར། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་
 དབྱད་པ་(༡༩༣ན)མི་འཇུག་སྟེ། རྩ་ལྟར་ལྟར་ཉམ་ཆུང་བ། རྩ་གིང་ལྟར་སྟོང་པོ་མེད་
 བ། སྒྲུ་མ་ལྟར་སྒྲུ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲུང་བ་འདི་ལྟ་བུར། མིང་ཅམ་མིན་པར་
 གནས་ལུགས་སུ། བྲུབ་པར་སྒྲུང་ལ་དབྱད་པ་དེ། །འཇུག་གི་གཞན་ལ་ག་ལ་འཇུག །
 ཁོ་བོས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ། །བརྟེན་ནས་ཀྱན་རྫོབ་ཁས་སྒྲུངས་པས། །བདག་ལ་
 རྩོད་པར་མི་རིགས་ཀྱི། །འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་རྩོད་པར་གྱིས། །དེ་ཆེ་སྟོབས་དང་གང་ལྟན་
 བ། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་བསྟེན་པར་བྱ། །འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྟོབས་ལྟན་གྱིས། ཁྱོད་ནི་
 དེས་པར་ཕམ་པར་འགྱུར། །དེས་ན་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པར། །བྲུབ་པ་རྣམས་ལ་
 དབྱད་པ་ཡིས། ཀྱན་རྫོབ་བརྒྱག་པར་མ་བྱེད་ཅིག །དོན་འདི་ནི་འཇུག་པར། གལ་ཏེ་
 ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གཞོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། ཁྱོད་
 དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྩོད་གྱིས་དང་། །ཁྱི་ནས་སྟོབས་ལྟན་བདག་གིས་བསྟེན་པར་
 བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག །ཅིས་སོགས་
 ཀྱི་དོན་བསྒྲུས་པ་ཡིན་ཏེ་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མིག་སེར་ཅན་ལ་ནི། །སྒྲུང་
 བའི་དུང་དེ་ཡོད་མེད་ཅམ། །འདྲི་ན་དུང་དེ་ཡོད་ཟེར་ལ། །དུང་དེའི་ཡོད་ཚུལ་རི་ལྟ་
 བ། །འདྲི་ན་དེ་འདྲ་མེད་ཅིས་ཟེར། །དོན་མི་གཅིག་པས་འགལ་བའང་མིན། །འོན་
 ཀྱང་སྒྲུན་པོས་མ་གོ་སྟེ། །དེ་འདྲའི་དུང་མེད་བྱས་པ་ན། །གཏན་ནས་མེད་པར་གོ་ན་
 ནི། །དུང་སེར་མེད་དོ་བྱས་ཀྱང་འདྲ། །དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་འདྲ་བ་དགལ། །འོན་ཀྱང་སེར་པོ་

མེད་ཅེས་པའི། ཚིག་སྐམ་བསྐྱབས་ནས་འདྲིས་འཇུག་གས། །དེ་ཞིག་གཞན་ནས་ཐ་
སྟོང་བསྐྱབ། །གོ་ཆོ་བསྟན་གྱི་དེ་མིན་ན། །སྟོན་འབྱུང་ད་གཞོད་གོ་བའི་ཆོ། །དྲུང་མེད་
མེད་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། །མིག་སེར་ཅན་ལ་སྒྲུང་འདྲ་བའི། །དྲུང་མེད་ཅེས་ལ་བྱད་པར་
མེད། ཚིག་དེ་གཉིས་པོ་གང་བཟོད་ཀྱང་། །འདི་ན་དྲུང་མེད་ཟེར་བའམ། །འདི་ནི་དྲུང་
མིན་ཟེར་བ་འདུག །སྒྲུམ་སོགས་སྒྲུན་དྲགས་མི་འོང་བར། །དྲུང་མེད་མེད་སྒྲུམ་གོ་བར་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་བྱུམ་པ་ཡིན་ནམ་མིན། །འདི་ན་བྱུམ་པ་ཡོད་མེད་ཅུམ། །འདི་ན་
བྱུམ་པ་ཡོད་ཟེར་ཞིང་། །(1) 232)འདི་ནི་བྱུམ་པ་ཡིན་ཅེས་བཟོད། །བྱུམ་པ་དེ་ཡི་
ཡོད་ལྷགས་ནི། །རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་གཤེས་འདོད་ན། །བྱུམ་པ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་ཟེར། །
དོན་མི་གཅིག་པས་འགལ་བའང་མིན། །སྒྲུན་པོས་མ་གོ་འདི་འདྲ་བའི། །བྱུམ་པ་མེད་
དོ་བྱས་པ་ན། །བྱུམ་པ་ཡེ་མེད་གོ་ན་ནི། །བྱུམ་པ་བདེན་གྲུབ་མེད་བྱས་ཀྱང་། །ད་ལྟ་
གོ་བ་དགའ་བར་སྒྲུང་། །འོན་ཀྱང་བདེན་པས་ཐམས་ཅད་སྟོང་། །ཞེས་པའི་ཚིག་སྐམ་
འདྲིས་གཞུག་སྟེ། །དེས་ཀྱང་བག་ཆགས་མང་དུ་འཇོག །དེར་ཡང་ཆད་མཐར་མ་ལྟར་
དགོས། །ལྟར་ན་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །འབྲུལ་པར་བཟུང་ནས་ཚིགས་གསོག་
དང་། །སྒྲིབ་སྟོང་ལ་ནི་གཡེལ་བར་འགྱུར། །ཤེས་རབ་དང་པོ་ནས་མེད་པས། །ཐབས་
གཤེས་གཉིས་ཀ་མེད་འགྱུར་བ། །བསགས་སྒྲུང་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་ནས། །གོ་ཆོ་
བསྟན་གྱི་དེ་མིན་ན། །སྟོན་འབྱུང་ད་གཞོད་གོ་བའི་ཆོ། །བྱུམ་པ་བདེན་གྲུབ་མེད་ཅེས་
དང་། །བྱུམ་པ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་དང་། །བྱད་པར་མེད་དེ་ཚིག་དེ་གཉིས། །གང་ལ་འང་
བྱུམ་པ་མེད་ཅེས་སམ། །བྱུམ་པ་ཡེ་མེད་ཟེར་བ་འདུག །སྒྲུམ་སོགས་སྒྲུན་དྲགས་མི་
འོང་བར། །བདེན་གྲུབ་མེད་པར་གོ་བར་འགྱུར། །བྱད་པར་འདི་འདྲའི་ཀ་བྱུམ་མེད་
བྱས་ཀྱིན་བཀག་ན་དོན་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་པ་ལ་བྱད་ཆོ་བར་སྒྲུང་རོ། །དེ་ལྟར་བཀག་པ་
ལ་ལོག་རྟོག་གས་ཐེ་ཆོམ་གང་སྒྲིབ་ཀྱང་མིག་སེར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དཔེའི་སྟོང་ནས་

བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བ་འདི་ཁྱད་ཆེ་བར་སྒྲུང་སྟེ། དེས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གམ་ཐེ་ཆོམ་
 སོགས་སྒྲུང་དུ་ཞི་རུས་པར་སྒྲུང་ངོ་། ཁ་ཅིག་རང་གི་སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་ཤེས་དགོས་
 གྱི་སྤྱིའི་ཀ་བ་སྟོང་པར་ཤེས་པས་ཅི་ལ་ཕན་ཟེར་དེ། ཡེ་མ་གོ་བ་ཡིན། ཀ་བ་སྟོང་པར་
 ཤེས་ན་སེམས་སྟོང་པར་ཤེས་པ་ལ་ཅིའི་དཀའ་ལས་ཡོང་སྟེ། འཕགས་པ་སྟུན་པར།
 བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་
 འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱང་ཤེས། ཞེས་པ་ལྟར། གཅིག་སྟོང་པར་ཤེས་ན་རིགས་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་ཤེས་རུས་པས་སོ། །དེས་ན་གོང་མ་རྣམས་སུ་ཀ་བ་སྟོང་པར་
 བཤད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅུ་མ་སྟེ། རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་(༡༡༤ན)ལ་ཁ་སྟོ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྟུན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ག་མ་ཉམས་པར་འཛིག་ཤེས་པ་
 དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མིན་
 པར་སྒྲུང་བ་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་སོར་བཞག་དུ་འཛིག་དགོས་ན། འདི་ཉིད་
 དགག་བྱ་མ་ཡིན་ན། །འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་མ་རྟོགས་ཤིང་། །བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་
 རྟོགས་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་བྱམ་པས་ཚུ་སྟོར་བ་སོགས་སྟོས་བཏགས་པ་ཅུ་མ་མིན་
 པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུང་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་གྲུབ་ན། དེ་ལྟར་སུས་
 རྟོགས་པ་དེས་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། བྱས་པ་རྣམས་གྱིས་གནས་ལྷགས་
 རྟོགས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཅུ་འཇུག་རྣམས་
 ལས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ཤེས་འཛིག་རྒྱ་དང་། རང་སྟོང་མིན་པར་
 གཞན་སྟོང་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་ངེས་པར་ཡོད་ངེས་ན། འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་སོ་སོ་སྒྲེ་
 བོའི་མཐོང་བ་འདི་འདྲ་ཡེ་མེད་པར་གཟིགས་པར་མང་དུ་གསུངས་པས། འཕགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་བོའི་འཛིག་རྒྱར་འགྱུར་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་སོར་བཞག་
 བས། དེ་གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་གཞན་སྟོང་གི་དོན་ཡིན་པས། ཆོས་

- 602 -

མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་མེད་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། གཟུགས་མེད། སྐྱ་མེད། དྲི་མེད།
རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་འོས་གིང་ཆེས་འཐད་དེ། དེས་ན་གསུང་རབ་
རྣམས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ན་ཡང་གསུང་གི་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ན་ཡང་ཆོག་གི་བརྗོད་ལུགས་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པ་དགོས་སྟེ། དཔེར་ན་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་འཆད་པ་ལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་
རྣམས་ནས། ད་ལྟའི་བར་དུ་བརྗོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་
ན་འདུལ་བ་དང་མདོན་པ་རྣམས་ལ་ཆོག་མཐུན་པར་འོང་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཆོག་མི་
འབྲ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡོད། སྤར་བོད་འདིར་པལ་ཆེར་གྱིས་དགག་
བྱའི་ཆོད་མ་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདི་འགོག་དང་འདི་མི་འགོག་པའི་བྱད་པར་མེད་
པར། ཆོས་ཐམས་(༡༡༥ན)ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཡིད་དམ་མི་འཆའ་ལ་
ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ངན་དར་བས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་
པས་དེ་བསལ་ནས། གང་འགོག་ལ་གང་མི་འགོག་པའི་བྱད་པར་དབྱེ་བའི་ཐྱིར། དགག་
བྱ་སྦྱར་མི་དགོས་པ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛོད་ཅིང་། སྦྱར་དགོས་པ་རྣམས་ལ་རེ་
རེ་བཞིན་སྦྱར་ནས་སྟོན་པར་མཛོད་པས་བཀའ་དྲིན་གཞལ་དུ་མེད་པ་བྱུང་ལ། ད་ལྟ་ནི་
སྤར་ཞེན་སོར་བཞག་ནས་བདེན་གྲུབ་འགོག་གོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱམ་ལ་འཆོལ་འགོ་
བའི་སྐབས་སུ་སྤར་བས། སྟོན་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སྟོམ་མོ། །
གཞན་ཡང་མི་བདེན་བརྟུན་པ་དང་། །བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་ཅི་ལྟར་རིགས། །ཆོས་དང་
གང་ཟག་དེ་ལྟར་སྤར་བ་འདི་འབྲ་ཡོད་ངེས་ན་བདེན་གྲུབ་མེད་ཅེས་པ་ཡེ་མི་རིགས་ཏེ།
གཏི་མུག་ཅན་རྣམས་ལ་ཅི་ལྟར་སྤར་བ་འདི་ཉིད་བཞིན་དུ་གནས་ན། དེ་ཉིད་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་གོ་དོན་ཡིན་ལ། ཅི་ལྟར་སྤར་བ་འདི་བཞིན་དུ་མི་གནས་པས། །བདེན་
པར་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། བརྟུན་

བ་དང་། བསྐྱུ་བ་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ། ། །
 གང་ཟག་ནི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་མེད་ངེས་ཏེ། ཆོས་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དཔེར་ན་དུང་མེར་པོ་མེད་ན་མིག་མེར་ཅན་ལ་ནི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་དུང་འདི་འདྲ་མེད་
 དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། དཔེར་ན་མི་རྒྱུན་ཅན་ནི་ལྟར་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པས།
 བརྒྱན་པ་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ནམས་ཀྱང་ནི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པས།
 བརྒྱན་པ། བསྐྱུ་བ། མི་བདེན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ། ། ། ། །
 བོས་ཆོས་དང་གང་ཟག་ནི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་བ་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཆོས་ལེགས་པར་
 གྲུབ་པོ། ། བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག ། བསྐྱུ་བ་དེ་ནི་བརྒྱན་ཞེས་གསུངས།
 འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བ་ཆོག་གསལ་ལས། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདུས་བྱས་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་
 ཡིན་(༡༡༥བ)པ་དེ་ནི་བརྒྱན་པ་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་དམ་པའོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 དེ་སྐད་དུ། བཙུམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དང་། འདུ་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་དེ་དག་བསྐྱུ་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་བརྒྱན་པར་འགྱུར་རོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ། ། ། ། ། ། ། །
 བསྐྱུ་བའི་རིགས་པ་དང་། ལུང་འདི་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་
 ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་སྟེ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །

ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པ་འདི་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལུང་རིགས་འགངས་
 ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ལ། དབུ་མ་ཤེས་པར་སྒྲོམ་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལས་ལོག་ནས་ཆོས་
 རྣམས་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་མེད་ཅེས་པ་ལ་ཉ་ལས་པ་བཞིན་བྱེད་པར་སྒྲུང་དོ། །རྗེ་རིན་
 པོ་ཆེས། འཇུག་ཤིག་གི་བདེན་གཉིས་བཤད་པའི་སྐབས་ཁྱད་པར་ཡང་ལོག་གི་ཀྱང་
 རྫོང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དུག་གིས་བཟུང་བའི་
 དོན་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཛིག་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་
 ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དང་།
 ཡོད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་
 པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མེད་དེ། གཟུགས་བརྒྱན་སོགས་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་
 དོན་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། དབང་ཤེས་ལ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་
 གཉིས་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཡང་(༡༥ན)དབྱེར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་བའི་
 རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་། དགག་བྱའི་བདག་ངོ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པར། དེའི་སྐབས་
 བས་སོ་སྒྲེ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མེད་གྱི་མ་རིག་པའི་གཉིད་མཐུག་གིས་ནོན། དེ་ལྟར་སྒྲུང་
 བ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པས། འདི་ལྟ་བུ་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་ན་སྒྲོ་ལ་
 མ་བདེན་ས། གཞོན་པའི་སྒྲོ་རྩོལ་མང་དུ་ལབ་པས། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱང་ཚུལ་ཞེས་
 པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མེད་གྱི་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པས་ཐམས་ཅད་
 འབྲུལ་པའི་སྒྲུང་བ་དང་། ཞེན་པ་ཁོ་ནར་སོང་། དེས་ལས་བསགས་འཁོར་བར་
 འབྲུམས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱང་ཚུལ་ཞེས་གསུངས། །ད་དེ་ལོག་པ་ལ། རབ་རིབ་
 མཐུ་ཡིས་སྒྲུ་ཤད་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པའི་དཔེ་དོན་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་

འདི་ནོར་ན་ལམ་སྒྲིམ་པ་ནོར་འགྲོ་བ་འོས་མེད་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་སོ། །དེ་གཉིས་ནོར་ན་འབྲས་བུ་འབྱུག་པ་འོས་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་བོད་པ་ལ་མོ་ཆེས། གཞི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་
པའི་ལྟ་བ་བཟུང་བས། དེ་ལ་ལམ་དུ་གང་གི་ཉམས་ལེན་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
ཞིག་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
གཞི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལམ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལ། འབྲས་བུ་སེམས་
དང་རིག་པ་རྒྱུ་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཞིག་
འོས་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །གཞི་ལྟ་བ་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་མ་འབྱུགས་ན། དེའི་རིགས་པས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་
བུ་སུན་འབྱིན་པ་ལས་སྤྲོ་བས་བདག་གིས་ཀྱང་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཙམ་
ཞིག་སྒྲིམ་སོ། །

གཉིས་པ་(༡༧༥བ)མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། གཞི་ལམ་ལྟ་
བ་འབྱུགས་པར་བྱས་ཏེ། ལམ་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲངས་པས། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུ་
ལ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་། ཡེ་ཤེས་སྟོབས་བཅུ། མི་འཛིགས་པ་
བཞི། མ་འདྲེས་པ་བཙུན་བརྒྱད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་
ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་པའི་འཛིག་རྟོན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱ་བ་ཅིང་།
འདོད་དགུར་བསྐྱར་བའི་ཆོ་འབྱུལ་སོགས་མཆོག་ཏུ་ཡ་མཆོན་པའི་བདུད་ཅི་ཐོབ་པ་ལྟ་
བུའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ། ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ཆད་དམ་
མ་ཆད་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་པ་ན་སྐྱེ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྟེན་སྒྲིབ་ནས་ནམ་མཁའི་མཐས་

ཀྱི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏྲོ་བའི་གསུང་ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་
 དུས་ན་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ལ། །སྒྲོམ་དུས་མི་རྟོག་
 འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་སྒྲོམ་སྤྱིར་གཉེན་
 བོར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྒྲོམ་དུས་ཉིད་ནའང་། །ཁ་ཅིག་དང་དུ་བྲལ་རྟེན་འབྲེལ་
 ལ་སོགས། །གང་ལ་གོམས་པས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་། །ཁྱུང་ཟད་མི་རྟོག་ཉིད་དུ་འང་
 གནས་བྱ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ། །སྒྲོམ་ལུགས་རྩོམ་མེ་ལྟ་གཅིག་གི་རྩེས་སུ་
 (༡༧༥)འབྲང་བར་འདོད་ཅིང་། །ལ་རོལ་སྤྱོད་ལུགས་སྟོད་པར་འདོད་པས། །ཤེས་
 རབ་བསྒྲོམ་པའི་ལུགས་ནི་དེ་ཡིན། །དེ་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་གོམས་པས། །དེ་
 བས་དེ་ལྟར་རྩེས་སུ་འཇུག་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་འབྲས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་
 ལམ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འདི་
 ལྟ་བུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འབད་ན་ནི་སྟོ་སྟར་སར་མི་སྟོད་པས། ད་ལྟའི་སྟོ་ངན་འདི་
 རྒྱལ་བ་སྤྱུ་བཅས་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྟོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བྱའ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཀྱན་སྟོད་ལས། དངོས་པོ་གང་དང་གང་གིས་ནི། །མི་རྣམས་ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྟོར། །
 དེ་ཡིས་དེ་ཡི་དངོས་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ལོར་བྱེད། །ཞེས་དང་།
 སྐྱེས་རབས་སུ་ཡང་། དགེ་དང་མི་དགའི་ལས་རྣམས་གོམས་བྱས་པས། །མི་རྣམས་ལ་
 བྱི་འདྲིས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་མ་སྒྲིམས་གྱང་། །ཆོ་རབས་གཞན་དུ་
 མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྟོད། །ཅིས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། །ཁྱེད་ལ་བསྒྲོ་ཞིང་ཁོང་
 དུ་ཁྱེད་པར་བྱ། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་པ། །དེ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་
 བྲགས་ཀྱིས། དེ་སྤྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་གིན་ཏུ་བསྒྲོམས་གྱུར་པ། །

འཛིག་རྟེན་དུ། རྣམ་པ་བརྟུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྲུར་མིན་མོད་གྱི། རྣམ་དབྱུང་མེད་པར་
 འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དབྱུང་ན། ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་
 རོལ་དུ། གནས་རྟེན་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི། ཐ་སྟོང་བདེན་ལ་རྣམ་པར་
 དབྱུང་མི་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རྣམ་པར་དབྱུང་བ་བྱས་ན་ནི། འཛིག་
 རྟེན་པའི་ཐ་སྟོང་ཉམས་པར་འགྱུར་རྟེ། རི་སྐད་དུ། མདོ་ལས། དཔེར་ན་གིང་དང་
 རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། ལག་པས་རྩོལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཆོགས་ན། རྫོགས་བྱེད་པའི་
 རྩི་གླིང་བྱ་ལ་སོགས་ལས། ཉིད་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་སྦྱ་ཡང་འགྱུར་བར་འགྱུར། ཉིད་ནས་
 མཁས་པ་ལ་ལས་བརྟགས་བྱས་རྟེ། ཉིད་ནི་གནས་འོངས་ལ་གར་སོང་ཞེས། རྫོགས་
 དང་རྫོགས་མཚམས་ཀྱི་ཏུ་བརྟགས་བྱས་ན། རྫོགས་འགྲོ་བའམ་འོང་བ་རྟེན་མི་
 འགྱུར། ཞེས་སོགས་དྲང་ནས་གསུངས་གིང་། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་
 ཡང་། གལ་ཏེ་དེགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ན་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་དབྱུང་ཅིང་། རྣམ་པར་
 དབྱུང་ནས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་རི་ལྟར་
 གྲགས་པ་ལྟར་རོ། གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
 པ་ཁ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱའི། འཐད་པས་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་
 སྟོང་ཐམས་ཅད་ནི་འཐད་པའང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ལྟར། ཀ་བུམ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོང་གྲགས་པ་སོགས་སུ་འདིས་མི་ཆོག་གོ་
 ལྟམ་པའམ། དེད་རང་གི་སྟོ་ལ་སྒྲུང་བ་ཙམ་མམ། སྟོས་གྲུབ་པ་ཙམ་འདིས་མི་
 (༡) ༡༥བ)ཆོག་གོ་ལྟམ་པའི་དེ་འདྲའི་བུམ་པ་བདེན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་
 པར་མ་སྒྱུར་ཡང་འདྲའི། ཡན་ལག་རེ་རེའམ་ཆོགས་པ་སོགས་གང་ཡིན་སྟམ་དུ་བརྟགས་

པ་ན། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་འདི་འདྲའི་བྱམ་པ་རྟེན་རྒྱུ་ལ། དམིགས་རྒྱུ་ལ། མཐོང་རྒྱུ་ཡི་
 མེད་པར་སྒྲོང་ཆམ་ཆམ་འགྲོ་བ་ཞིག་རང་དགོས་ལ། དམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་འོང་
 བ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་མི་འཐད་དེ། བདེན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་སྒྱུར་བ་བཅའ་
 བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བྱམ་པ་རྟེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་ན་བྱམ་པ་ངེས་པར་
 མེད་དགོས་ཏེ། སྒྲུབ་བཤད་པའི་བྱུང་པར་དེ་ནམས་གང་རུང་སྒྱུར་གྱིན་འཆོལ་ན། དེ་
 རང་བཞིན་འཆོལ་བའི་རིགས་པར་སོང་བས། དེས་ཇི་ལྟར་བཅའ་བ་དེ་མ་རྟེན་པ་ཞིག་
 དགོས་ཀྱི། བྱམ་པ་གང་ཡིན་བྱས་ནས་འཆོལ་བ་ཙམ་རང་བཞིན་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་
 མིན་པས། དེས་བཅའ་ན་རྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། ལྟས་བྱིན་ལ་སེམས་ཡོད་དམ་
 མེད་སྟམ་དུ་བརྟགས་པ་ནའང་ངེས་པར་མི་རྟེན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲོམ་ཆེན་
 པའི་སེམས་འཆོལ་ལ་ཡང་། མི་འཐད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུ་
 གཉིས་པ་རིགས་པས་བཅའ་ན་གང་ཡང་མི་རྟེན་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་དང་ཡང་བྱུང་པར་ཡི་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། འདི་ན་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་འདུག་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུ་སྒྲུ་བ་དེ་ནམས་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་ཡང་མྱོངས་ནས། ཐ་སྙད་པའི་བྱམ་
 པ་དེའི་ཡོད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད། དེའི་མཆོན་གཞིར་འདི་འཛིན། འདི་ནི་ནམ་ཡང་ཡོང་
 ངེས་སོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཡི་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 དཔྱད་མི་བཟོད། བརྟགས་ན་མི་རྟེན་ཅེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲུལ་ནས་འཆོལ་བའི་སྒྲོ་
 ལྷགས་བྱིན་ཡི་མི་རྟེན་ཅེས་སྒྲུ་བར་འདུག་པས། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་པོའི་གཏམ་དང་། ཁོ་
 པོའི་སྒྲུ་བ་མཆོངས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཁོ་པོའི་བསམ་སྒྲོ་དང་འཆོལ་ལྷགས་དེ་ལྟར་ན་
 ངེས་པར་རྟེན་དགོས་ལ། ཕྱོགས་དེ་ནས་རྩིས་ན་རིགས་པས་བཅའ་ལམ་བརྟགས་ན་
 རྟེན། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་བྱས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། རང་སྟེ་དང་གཞན་སྟེ་མང་པོས་
 རིགས་པས་དཔྱད་དེ། གང་ཟག་གི་འཛིན་ཚུལ་བྱས་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་སྟེ། (༡༩༥)

གྲགས་ཀྱིས། དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་བཀག་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་གང་ཟག་བསྟན་
 རྒྱུའལ། འཛོག་རྒྱ་སྐྱོན་མེད་ཞིག་རྟེན་སྤྲུང་ཞིང་། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཚུལ་
 དེ་མཚུངས་པར་ཡོད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་སྤྲུང་བཤད་པ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་ནི་བྱམ་
 པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ངས་པར་ཡོད་ངས་སོ། །འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དམ་མེད། ཅས་
 འཆོལ་ནའང་། ངས་པར་རྟེན་དགོས་སོ་སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་
 གིས་ཀྱང་བསྐྱར་མི་བྱས་པའི་ངས་པར་རྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་སེམས་པ་ལ་
 ཞུགས་པ་ན། བྱམ་པ་བདེན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡེ་མ་སྐྱར་ཀྱང་དེ་
 འདྲའི་བྱམ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བཅའ་བ་ན་ལྟོ་ལྟོར་བ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཡེ་མི་འཆར་
 བར་སྟོང་ཆམ་གྱིས་འགོ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་
 སྒོམ་ཚུལ་བྲམ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཆམ་སྟེ་སོང་བ་ན། བྱམ་པ་ཡེ་མི་འདུག་
 གོ་སྟམ་པ་མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་གང་དུ་འང་འོང་དོན་མེད་པས་དེ་ཆད་སྟོང་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོད་ཡང་ཁོ་བོ་ཐ་སྟད་མི་ཤེས་པའི་སྐྱོན་པོ་མིན་པས། ཐ་
 སྟད་ཤེས་པར་འདོད་ནས་འཆོལ་བ་ཡིན་ན་སྟོང་ཆམ་མི་འགོ་བར་ལྟོ་ལྟོར་བ་ལམ་
 གྱིས་ཤར་ཡོང་ཡང་། ཐ་སྟད་འཆོལ་བ་མིན་པས་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་འཆོལ་
 འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བསམ་སྟོངས་བཅའ་ན་རིགས་པ་གང་བཞུགས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་འཆོལ་བའི་རིགས་པ་ཡིན་པས། དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཀྱང་འདྲའི་
 བྱམ་པ་ཡེ་མི་རྟེན་དགོས་སོ། །དུས་ངན་ད་ལྟ་བཞིན་དུ་ཆོག་སྐྱོན་དང་། ཆོག་འབྲི་ཅུལ་
 དུ་འདོན་ན་དགག་བྱ་དངོས་སུ་སྐྱར་ན་སྐྱོན་འོང་གི་དུང་། ཁོ་བོ་སྟོང་པོའི་དོན་འཆོལ་
 གྱི་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་ལ་གཏོང་བ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཁོ་གྲགས་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
 ཡང་མིན་པས་ཆོག་ལ་ཆེད་ཆེར་མི་བྱེད་ཀྱི། དོན་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་
 བཞིན་འཆོལ་བའི་སྟོས་བཅའ་ན་ནི། གང་ཡང་མི་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་

འགྱུར་བར་ནི་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བླ་སྒྲུང་ལ་མཐས་ན་ནི་དེ་
བས་ཀྱང་བྱམ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བཅུ་བ་(༡) ༡༥བ)ན། མི་ལམ་ལྟ་བུ་འདི་བྱམ་པ་ཡིན་
སྟམ་དུ་འོང་བ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཆམ་སྟེ་འགོ་ན་མི་མཐས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། མི་ལམ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་ཆམ་སྟེ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་མིན་ན་སྟོང་ཆམ་སྟེ་གལ་འགོ། །
བྱམ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བཅུ་བ་ན། བྱམ་པ་ཡང་དག་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མི་རྟོག་པ། མི་
ལམ་ལྟ་བུ་འདི་བྱམ་པ་ཡིད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་བར་དེར་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་པས།
དེར་བྱམ་པ་ཡིད་ཡུལ་དུ་ཡོང་ས་གལ་ཡོད། རིགས་པ་གང་གིས་བཅུ་བ་ཀྱང་འདྲ།
དགག་བྱ་སྒྱུར་མ་སྒྱུར་གང་ཡིན་ཀྱང་འདྲ། རི་ལྟར་བཅུ་བ་ཡང་བྱམ་པ་བདེན་པ་རྟོག་བྱ་
ཡོང་བར་སུ་ཡང་མི་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོའི་ལུགས་ལེགས་པར་གྱུབ་སྟེ། རང་
བཞིན་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས། བྱམ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བཅུ་བ་ན་
བྱམ་པ་བདེན་པ་མི་རྟོག་པར། བྱམ་པ་བདེན་པ་མི་འདུག་སྟམ་དུ་འོང་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་
རང་ལ་འཛོག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དེར། བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཡང་སྟབས་
འདུག་གས། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བཅུ་བ་ན་སྟོ་སྟེ་བ་བ་སོགས་ཡེ་མི་
འཆར་བར་སྟོང་ཆམ་སྟེ་ཅིའི་དོན་ལ་མི་འགོ། །བརྟུ་པ་ལི་ཏའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། ཀྱུན་
རྫོང་ཀྱི་བདེན་པ་གང་གིས་བྱམ་པ་ཡོད་དོ། །སའ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྫོང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱམ་པ་ཆག་གོ། །སའ་མ་ཆོག་གོ་ཞེས་དེ་དག་མི་རྟོག་པར་བརྫོང་དོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་ཁོ་
ན་བསམ་པར་བརྟམས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་བྱམ་པ་དང་། སའ་མ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་ན། དེ་ཆག་པ་དང་ཆོག་པ་འཐད་པར་གལ་འགྱུར། ཞེས་
རང་བཞིན་སེམས་པ་ན། བྱམ་པ་རྟོག་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟོག་པར་སྟོང་
པར་འགོ་ཞེས་གསུངས། འཕགས་པ་བརྟུད་སྟོང་པར་ཡང་། གཞན་ཡང་། བཅོམ་ལྟན་
འདས་བྱང་ལྱུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་

ལ་སྒྲིག་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྲིག་པ་ལ་བསྐྱེམས་པས་འདི་ལྟར་བརྟག་ཅིང་།
 འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྲིག་པ་འདི་གང་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་སྒྲིག་པ་འདི་གང་གི་ཡིན། ཅི་ཆོས་གང་མེད་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་(༡༩༣)
 དེ་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྲིག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་བརྟག་སྟེ། དེ་ལྟར་བསམས་
 བ། མ་ཞུམ། མི་འགོང་། ཡིད་མི་གསོད། ཡིད་གསོད་པར་མི་བགྱི། དེའི་ཡིད་སྒྲིབ་
 བྱུགས་པར་མི་བགྱི། མི་སྐྱུག། མི་དངངས། དངང་བར་མི་འགྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྲིག་པ་དང་མ་བྲལ་བར་རིག་པར་
 བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བསྟན་པར། འཕགས་པ་སྟུང་པར་ཡང་། ཡང་འདི་
 ཤེས་རབ་འདི་ནི་གང་ཡིན་སྟེ་ཡི་ཡིན། གང་ལས་ཡིན་ཞེས་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 པར་རྟོག་སྟེ། ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་ཞུམ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱུག་མེད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་ཡིན། ཞེས་སྒྲིམ་ཆེན་སེམས་རོ་སྟུང་ཟེར་བ་ནམས་ཀྱིས་
 སེམས་ལ་ཡར་བལྟས་ན་སྟར་ནས། གོམས་འདྲིས་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་འཆར་ཆུལ་
 གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོང་སངས་སངས་པ་ཞིག་རང་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། དབྱ་
 མའི་ལྟ་བུ་ལ་སྟོ་ལེགས་པར་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གམ། གཟུགས་
 ཅན་དང་གཟུགས་མེད་གང་ལ་ཡིན་ཡང་འདྲ། ཡར་བལྟས་པ་ན་དམིགས་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ། རོས་བཟུང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ། ཉམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་བལྟས་པ་
 བཞིན་སྟོང་ཆམ་ཆམ་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱང་ན་ཡུམ་ཆེན་མའི་དོན་ཡང་དག་པ་དེ་ཡིན་པར་
 ཡང་དང་ཡང་གསུངས། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱང་ན་ཡན་ཡོན་མང་སྟེ། ཟབ་དོན་གྱི་མདོ་དང་
 བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབྱུང་བ་བྱས་ཅོམ་ནས་
 བདག་འཛིན་ལ་བཅར་བཅར་གཞོད་པ་དང་། ཆོས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་བརྟག་མི་
 བཟོད་པར་སྟོང་ཆམ་ཆམ་འགྲོ་བ་འདི་སྟོང་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པའི་ལོག་

རྟོག་ལྟོག་པ་དང་། ད་ལྟར་རི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཆོས་འདི་འདྲ་རྣམས་གཏན་ནས་མེད་པར་
འགྲོ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒྲོན་མེད་པ་འཛིན་གཤེས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །དང་པོ་ནི།
གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་སྟོང་ཆམ་ཆམ་འགྲོ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་
ལྟ་བུ་མེད་པར་གཤེས་ན། ཟབ་མོའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་
འགྱུར་གྱི། (༡༡༧)དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་ཡན་ཡོན་དེ་རྣམས་ལས་ལོག་པའི་སྒྲོན་འོར་སྟེ།
སྒྲུང་དངས་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་དང་མི་མཐུན་པར། ཆོས་རྣམས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་ད་ལྟར་གྱི་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་
སོགས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་
དོན་མེད་གྱི་འབྲུག་འོན་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པར་རྟོགས་
སྒྲུལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དབྱུང་ཅམ་ནས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པར་བདག་འཛིན་ཆེར་
འགྲོ་སྟེ། སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་ནས་སྟོང་ཆམ་ཆམ་འགྲོ་བའི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་རྟོག་ལ་རི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་བུམ་པ་འདི་ཡོད་དོ། །འདིས་ཀྱང་
སྒྲོར་རུས་སོ། །འདི་བུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས། འཛིན་རྟོག་གྱི་ལུག་རྩི་དང་། ར་རྩི་
སྟེན་པ་རྣམས་ཚུན་ཆད་དང་སྒྲུ་ལུགས་ཀྱིས་གཤེས་མཐུན་པར་བྱས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པའམ། ཡང་ན་ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ཡོད་
ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྟོག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་འདེམ་ས་མི་འདུག་པས། དེ་གཉིས་
གང་བྱུང་ཡང་ལུག་རྩི་ཡན་ཆད་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྟོན་རྣམས་དང་མཐུན་ས་མེད་ཅེས་
སྒྲུང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་ནས་ཅང་མེད་ཅི་མེད་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་ཤེས་བརྟན་པོ་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་ལ་བྱེད་

པ་ལ་ཆད་སྟོང་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་སོགས་མི་སྤྱེ་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས། གང་ཞིག་འཁོར་
 འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསྐྱབ་མེད་མཐོང་ཞིང་། །
 དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀྱན་ཞིག་པ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་ལ་
 ཞུགས། །སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱབ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་
 གཉིས། །རི་སྤྱོད་སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་སྤྱོད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་
 མེད། །ནམ་ཞིག་རེས་འཛིག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་
 ཅམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱན་འཛིག་པ། །དེ་(༡༣༠ན)ཆོ་ལྷ་
 བའི་དབྱུད་པ་རྟོགས་པ་ལགས། །གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །
 སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྲུང་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་
 བ། །མཐར་འཛིན་ལྷ་བས་འཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བར་གསུངས། །གཞན་ཡང་རྗེ་འི་ཆོགས་བཅད་བཀའ་འབུམ་ལས་དེ་རིགས་མང་སྟེ། དེ་
 དག་གིས་ཀྱང་སྤང་བཤད་པ་དག་གི་གནད་གསལ་བར་རྟོགས་སོ། །འཕགས་པ་
 བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་འབྱུང་སྟེ། བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་དེ། བདག་གིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་
 རོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྷ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་
 དེ་ཡང་བདག་གིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་རོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་འམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཀྱང་བདག་གིས་མ་འཆལ་མ་དམིགས་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་མ་འཆལ་མ་
 དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ལ་གདམས་ཤིང་བསྟན་པར་བགྱི། བཙོམ་ལྷན་འདས་འོན་
 ཀྱང་གལ་ཏེ་འདི་ལྷན་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་

ཆེན་པོ་སེམས་མི་འགོང་སྟེ། དེའི་ཡིད་སྤྱིར་སྤྱོད་པར་མི་བགྱིད། མི་སྤྱོད་མི་དང་ངས།
དང་ང་བར་མི་འགྱུར་ན། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་བསྟན་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་
པ་རབ་འབྱོར་ལ་ཁྱོད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྤྱོད་པར་བྱས་
ཤིག་གསུངས་པ་ན། ངས་བསྟན་སྤྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། གང་ལ་
སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་ཡང་དག་པར་ཡི་མ་མཐོང་མ་
དམིགས་ན་དེ་རི་ལྟར་སྟོན། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་དེ་སྤྱོད་པ་(༡༩༠བ)དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་ཡོང་དགོས་པ་
ཡིན་ལོ་སྟེ་མ་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ཞིག་བྱང་ན་ཡུམ་གྱི་དོན་དེ་ཀ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཡང་ཆོ་
དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཅི་ནས་ཀྱང་
བདག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་པ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ནང་དང་སྤྱིར་ཆོས་རྣམས་ལ་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན། དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་ཅན་
དུ་མི་སྤྱོད་དེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྲ། གང་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་
འབྱུང་བ་མེད་པའོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་དེ་དེ་བཞིན་ལོ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྲ། དེ་དེ་
བཞིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་པའོ་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དུས་དང་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དཀའ་ཆོག་མེད་པར་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་མཐུག་ཏུ་ཤུ་རིའི་བྲས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་

དམ་ཞེས་རེ་རེ་བཞིན་དྲིས་པ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་རེ་རེ་བཞིན་འབྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་
ལན་བཏབ་བོ། །འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅེས་
བྱས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུས། ཁྱོད་
ནི་གང་དྲིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཆོས་སྟོན་པའི་ནང་ན་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ལྷགས་འདི་
ཀྱུར་ཉག་པའི་ཆོས་སྒྲུ་ལྷགས་དང་། སེམས་ལྷགས་གཅིག་ཤེས་ན། ཆོས་གང་ལ་
བསམས་ཀྱང་། དེས་བཟུང་མེད་པ་སྟོང་ཆམ་ཆམ་འགོ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཡུམ་གྱི་དགོངས་
པར་ཤེས་པ་དང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་རྣམས་གཏན་མེད་པར་
ཤེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་རྟེན་(༡༩)འབྲེལ་མི་སྒྲུ་བར་
ཤེས་པ་འོང་སྟེ། དེ་ཡུམ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་
དང་། བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་གྲུབ་རྒྱ་ཡི་མི་ཡོང་ལ། མ་བརྟགས་ན་ནི་ཉམས་དགའ་
བ་ཅུ་མ་ཡིན་པར་མང་དུ་གསུངས་པའི་གོང་གི་ལུང་དེ་དག་དང་མཐུན་གྱི། གཞན་དུ་
མཐུན་པ་ཡེ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲུ་ལྷགས་དང་། སེམས་ལྷགས་དེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་
འབྱུང་སྟུང་པའོ། །

བཞི་པ་ལ་དུག་ལས། དངོས་པོ་ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་མེད་དགོས་པར་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། རིགས་པ་སྒྲུང་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ནི་
གང་ལ་བསམས་ཀྱང་བདེན་པའི་དངོས་བཟུང་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་མི་སྒྲུང་བར་རང་རང་ས་ན་སྒྲེ་ལྷགས་དང་། གནས་ལྷགས་དང་། འགག་
ལྷགས་དང་། ཁ་དོག་དཀར་དམར་དང་། དབྱིབས་རིང་བྱང་སོགས། ཁོ་རང་ལ་དོན་
གནས་ལ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་གིན་སྒྲུང་བ་ལ་
བསྟོན་སྟབས་མི་སྒྲུང་བས་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུང་ལྷགས་གྱིས་ཤེས་སོ། །འོ་ན་

ཀྱང་མི་སྒྲིག་པོ་རྟ་ཞོན་བཞིན་དུ་རྟ་ག་རེ་ཞེས་རྟ་ཡེ་ངོ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། ད་རུང་
 བདེན་གྲུབ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཅི་ལ་ཟེར་ལ་སྟོར་བ་དེར་སྒྲུང་། དེས་ན་འདི་འདྲ་རྣམས་ཡེ་
 མེད་པར་ཤེས་དགོས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པས། ལུང་རིགས་ཅི་དགོས། གཉིས་
 པ་དབྱད་པ་རྣམ་བཟུག་གི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི། རིགས་པ་སྒྲུབ་ཡང་མང་དུ་བཤད་
 ཟེན་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་བཞིན་གིང་རྟའི་དབུས་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་དང་
 རྟག་བཏགས་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་དེ་ཉིད། གོ་སྤྱོད་དོན་གཏོང་
 རྟགས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་རྩ་འབྲེལ་དང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་བཤད་
 རྣམས་སུ་གསུངས། ཆོས་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཆོས་དེ་མིན་ལ། ཡན་ལག་རྣམས་ལས་
 གཞན་ན་ཆོས་དེ་མེད་པར་རྟགས་གྱི་དགག་བྱའི་དོན་སྦྱི་ཡེ་མ་ཤར་བའི་མིས་ཀྱང་གོ་
 སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་བཀག་པས་ཆོག་པས་
 སོ། །དེ་འགོག་(༡༣༡)ཤེས་ནས་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་སྦྱི་ལེགས་པར་འཆར་
 རུས་པར་འཇུག་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྤང་བོ་རྣམས་ངར་འཛིན་
 པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྤང་བོ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྦྱིར་ངར་འཛིན་
 པའི་ཡུལ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མ་དམིགས་པ་ལས་བདག་
 གི་བ་ཡང་སྦྱིང་བོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་གིང་། འདུས་བྱས་མཐའ་
 དག་བསལ་ནས་ངེས་པར་ལེན་པ་མེད་པར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
 སྦྱིར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདི་ཆེས་མངོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡན་ལག་དང་གཅིག་
 ཐ་དད་བཏགས་ནས་དགག་པ་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་སོགས་ལ་དགག་
 བྱའི་བྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱར་ནས་དགག་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྟོན་དུ་དགག་བྱ་ངོ་ཤེས་
 དགོས་པ་ལ། ད་ལྟ་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་པ་ཆེས་ཉུང་བས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་སྟོ་མ་
 བྱང་བས་གོ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟེན་པས་ཀྱང་ད་ལྟར་

སྒྲུབ་བ་འདི་འདྲ་རྣམས་མེད་པར་སྒྲུབ་གྱི་རིགས་པ་མདོར་བསྒྲུབ་དེས་ཤེས་ནུས་ཤིང་།
 དེས་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་ནུས་པས། རིགས་པ་དེ་ལ་སྒྲོལ་གྱི་ལུ་མཚན་སྒྲུབ་ཀྱིས་བར་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྷར་མི་
 དག་ཆང་གིས་སྒྲོས་པ་ན། །ས་འདི་ཀྱུན་ཏུ་འཁོར་སྒྲུབ་བྱེད་མོད་གྱི། །ས་འདི་འགྲུལ་
 ཞིང་གཡོ་བ་མེད་པ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྷར་
 མི་དག་ནགས་རིའི་ཁྲོད་འདུག་ནས། །སྒྲུ་ལེན་སྒྲུ་དང་དགོད་དང་དུ་བ་ལས། །བྲག་
 ཆ་ཐོས་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་མེད་པ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །
 སྒྲུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྒྲུལ་ཏེ། །རྟ་དང་སྒྲུང་པོ་ཤིང་རྟ་སྒྲུ་ཆོགས་བྱས། །དེ་
 ལ་རི་ལྷར་སྒྲུབ་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །
 ཞེས་དཔེ་དོན་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་བ་རྣམས་མེད་པར་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་
 དང་། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་དྲངས་པའི་དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་
 པ་དང་། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་གིན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་
 རྣམས་ནི་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་ལ། (༡༩༩ན)གཞན་ཡང་ཡུམ་གྱི་ལུང་དྲངས་
 མ་ཐག་པ་དང་། སྒྲུབ་མ་དྲངས་པའི་དེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདི་ཉིད་གྱི་
 ལུང་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཏུ་པར། རི་ལྷར་བྱིས་པས་རྣམ་བཏགས་
 བཞིན། །དངོས་པོ་གལ་ཏེ་བདེན་གྱུར་ན། །དེ་དངོས་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་དུ། །གང་གིས་
 མི་འདོད་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་མ་གཏོགས་
 པས། །སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འདི་དག་རང་གི་ངོ་བོ་གང་དུ་ཡོངས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་དེ་
 བདག་ཉིད་དུ་འདི་དག་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཆོ་བྱིས་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་མཐོང་ལ་རི་ལྷར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་ན་
 དེས་པར་བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར། དགྲ་བཙུམ་པ་དག་

བཞིན་དུ། དེ་དག་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་རི་ལྗང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དམིགས་པ་མེད་
 པ་སྟེ། བྱིས་མི་སྟེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྣམ་པར་ཐར་
 བར་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཏེ་དེ་རྣམས་དག་བཅོམ་པ་དག་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འདོད་ན་ནི། འོ་ན་ངེས་པར་བྱིས་པ་མ་རིག་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་
 རྣམས་གང་རི་ལྗང་རྟོག་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ། ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ཐོག་མ་ནས་
 ལྷ་གུ་སྟོན་པོ་སོགས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྗང་གཞུང་བ་ལྟར་མེད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་
 ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུང་གིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་དགག་པའི་
 འགོ་བཙུགས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རི་ལྗང་སྒྲུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་མེད་ཅེས་པ་འཇམ། རི་
 ལྗང་སྒྲུང་བའི་ཆོས་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །འཇགས་པ་དོ་རྩེ་སྟོང་
 པོར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ལས་བྱུང་བའོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ནི་རང་གི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་དང་། (༡༩༡བ)དུང་འགྲོའི་སྟེ་གནས་
 དང་། དེ་དག་མ་མཆིས་པ་ལ་སྟོ་བཏགས་པའི་སྟངས་དུ་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་གྱིང་ཞིང་།
 ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྟུག་བསྟུལ་ཉམས་སུ་གྱུང་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལུན་
 འདས་བདག་གིས་ནི་རི་ལྗང་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་མ་འཁུམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་དཔལ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་ཡང་མ་འཁུམས་སོ། །བཅོམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འདི་སྟངས་དུ་ཆོས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལ་བྱུང་
 མེད་ཀྱང་མེད། སྟེས་པ་ཡང་མེད། སེམས་ཅན་ཡང་མེད། སྟོག་ཀྱང་མེད། གསོ་བ་
 ཡང་མེད། གང་ཟག་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལོག་པ། ཆོས་འདི་

དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
བསྐྱབས་པ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །ཡུམ་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་། ཤུ་རིའི་བྱ་ཆོས་དེ་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་རི་
ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྟན་འདས་འོན་དེ་རི་ལྟར་མཆིས། ཤུ་རིའི་བྱ་རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་
ལྟར་མེད་པ་དེའི་བྱིར་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་
ལྟན་པ་རྣམས་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ལ་བཏགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེན་པ་བཞིན་དུ་མེད་ན་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་མེད་
པས་བྱབ་པས། རི་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ཆོས་འདི་འདྲ་མེད་པར་གསུངས་པར་གོ་བར་བྱའོ། །
རི་ལྟར་ཞེན་པ་བཞིན་དུ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་མེད་པར་སྟོན་དུ་ཤེས་དགོས་
ཏེ། སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཞེན་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པས་སོ། །

བཞི་པ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་། བྱད་པར་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་
ནི། འདི་སྒྱུ་ལྟར་ཡུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རེད་རང་ལ་
སྒྲུབ་བའི་དོན་མིན་ནོ་སྒྱུ་ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་མི་
གཅིག་པར་བདེན་པ་བཀག་ཀྱང་། རེད་རང་གི་(1) 333)སྒྲུབ་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་འདི་
གྲ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ལ་གཏད་ནས་མི་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་
ཞེན་ཚུལ་བཀག་པས་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག །གཞན་ཡང་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་
ནི། ཀ་བ་ལ་སྒྱུར་ན། ཀ་བ་ཅམ་མམ་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་འགོག་པ་མིན་
གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བདེན་པར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲུབ་ཚུལ་འདི་ལྟར་འདུག་
པ་ལ་བསམས་ནས། སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲངས་
པ་བཞིན་དུ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་འདི་འདྲའི་ཀ་བ་མེད་ཅེས་སོགས་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་

སྒྱིར། བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་དང་། ལྷ་ར་བ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་
 མེད་ཅིང་། ཆོག་གི་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ལ་སྒྱུན་ཡང་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མེད་ན།
 བདེན་པར་མེད་ཅེས་རིགས་མོད་འདི་འདྲའི་ཀ་བ་མེད་ཅེས་སོགས་ལ་དགག་བྱ་ཆེན་
 པོ་ཡོང་ས་ཡོད་པས་མི་རིགས་སོ་སྟེན་ན་དེའི་ལན་ནི་སྒྲུང་ཡང་བཤད་ཅིང་། གཞན་
 ཡང་བདེན་གྲུབ་འགགས་པ་ལ་དེའི་དོན་སྒྱི་འཆར་དགོས་པ་ལ། དེའི་དོན་སྒྱི་སྒྲུ་ལའང་
 འཆར་བ་དགའ་བར་སྒྲུང་ལ། ད་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཀ་བ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་ལ་དགག་
 བྱ་མི་འཆར་བྱ་མེད་པས་སྒྲུན་པོ་ཨོ་ཐོ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་དུ་གོ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་སྒྲོང་ཉིད་
 སྒྲུང་དུ་རྟོགས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པས་
 སོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་མ་བྱས་པར་བདེན་གྲུབ་དགག་གོ་བྱས་པ་ན། ལལ་ཆེར་ལ་
 ཆོག་ཙམ་མ་གཏོགས་དགག་བྱའི་དོན་སྒྱི་མི་འཆར་བར་ཐོམ་མེ་ལུས་པར་སྒྲུང་ལ། ཡང་
 བདེན་གྲུབ་འགགས་པ་དེ་མར་ལས་སྒྲུ་འདོན་པའམ། ཞོའི་རྒྱལ་སེལ་བའམ། ཁེབ་
 མ་སེལ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་བར་ཡང་རང་གཞན་མང་པོ་ལ་མཐོང་ཞིང་། ལར་
 ཡང་དགག་བྱའི་དོན་སྒྱི་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཀ་བ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་དང་།
 རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་གཉིས་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་འཆར་མི་
 འཆར་བྱད་ཆེན་པོ་ཡོང་གིན་འདུག་པར་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ནས་བསམས་ན། ཆེས་གསལ་
 བར་སྒྲུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། སྒྱིར་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་མི་འོང་བྱ་ཡིན་(༡༩༣བ)
 མོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་མེད་ཟེར་བ་དེ་བྱིས་པ་ནས་ན་བ་ལམ་བྱང་གི་བདེ་རྒྱུད་གི་ཆོག་དེས་
 བསྒྲིབས་པར་སྒྲུང་ལ། ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་མེད་ཅེས་པ་ནི། མདོན་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་
 བཞིན་པ་ལ་མཐུབ་མོ་བཅུགས་ནས་དགག་པའི་དོ་རུས་བྲག་མ་བྲག་གི་བྱད་ཡིན་པར་
 སྒྲུང་དོ། །འདི་ལྟར་དོ་རུས་མ་གཏོགས་ན་བདེན་པར་མེད་ཟེར་བའི་ཆོག་ཙམ་ལ་ཉིག་
 པོ་ཡེ་མེད་དེ། དཔུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ནམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་།

མིང་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སྒྲིལ་དོན་ལ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ་
 དོན་སྟེང་ནས་བདེན་གྲུབ་མིན་པ་དང་། མིང་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་འཛིན་པར་སྒྲུབ་སྟེ།
 སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཀྱང་། ཡིད་ཤེས་གང་ཟག་གིས་མཚན་གཞིར་འཛིན་གོ་
 ཞེས་གསལ་བར་སྒྲོག་པར་སྒྲུབ་བས་སོ། །ཆོས་དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཆོས་དེའི་མཚན་
 གཞིར་འཛིན་པ་བྱུང་ན། དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྒྲིམ་འཆར་མི་སྤྲོད་ལ། དེའི་ཆོ་
 མིང་ཙམ་སོགས་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་སོང་ཞིང་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པར། གང་དག་ལུང་པོ་ལྟ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་མི་འདོགས་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛིན་པ་དེ་དག་ནི། དེས་པར་ལྟ་བའི་ཆུ་
 བོ་ཆེན་པོས། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལས་དེད་ཅིང་འབྱེར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས།
 གང་དག་གིས་ནི་མ་བརྟེན་པར། །བདག་གམ་འཛིན་རྟེན་མཛོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་གི་
 མ་རྟག་མི་རྟག་ །ལ་སོགས་ལྟ་བས་འཕྲོགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་མང་དུ་
 གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་རང་ཉིད་ལ་དགག་བྱ་བྱུང་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡང་མཚན་
 གཞི་འཛིན་ཆུ་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་དེས་རྟུས་སོ། །དེས་ན་བདེན་པར་མེད་ཅེས་
 སོགས་ཆོག་དོན་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་འདི་འདྲ་རྣམས་མེད་པར་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། སྟོན་ལ་དགག་བྱའི་དོན་སྒྲིལ་ལེགས་པར་ཤར་བ་བྱས་ཏེ། འབྲེལ་དུ་དགག་
 བྱ་སྒྲུབ་གྱིན་བྱེད་པ་ནའང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཐག་ཁྲ་ལ་སྒྲུལ་དུ་
 བཟུང་བ་དེ་ལ་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བས་བལྟས་པ་ན། ཐག་ཁྲ་དེའི་ཆ་ཤས་སམ། (1) 36ན)
 ཆོགས་པ་གང་ལ་ཡང་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་བཞིན་
 དུ་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེར་གྱུར་ཉག་ཡིན་པ་ལ། དེ་འདྲ་མེད་པར་སྒྲོས་མ་བཏགས་
 པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་གིན་འདུག་པ། ད་འདི་འདྲའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཡོང་

ས་མེད་པ་བྱས་ནས་དགག་དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་ཁྲི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲའི་ཆོས་མེད་ཅེས་
པ་དེ་དང་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅི་འདུག །དེ་ཡང་འདྲ་འཛིན་ཆོས་སྒྲིབ་ཅེས་གྲིས་མི་རྟོགས་
གྱི། བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བྱར་ཞུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སོམས་གིག་དང་། རྟོགས་པར་
འགྱུར་རོ། །

ལྟ་བུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་རིགས་དུ་མ་དགོད་
པ་ནི། གཞན་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། གནས་མེད་དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
རྩ་བ་མེད་ཅིང་གནས་པ་མེད། །མ་རིག་རྒྱ་ལས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་། །ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་
རྣམ་པར་སྤངས། །ཁུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བོ་མེད། །དྲི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འདྲ་བ་སྟེ། །ཁྲིངས་
པའི་གྲོང་ཁྱེར་མི་བཟང་པ། །འགྲོ་བ་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
བར། དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་
སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་མེད་ན་རི་ལྟར་དེའི་རང་གི་རོ་བོ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་
དམིགས་ཤེ་ན། །འཕགས་པ་རྣམས་གྲིས་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་མི་དམིགས་ཏེ།
དེ་དག་ལ་ནི་འགྲོ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི་སྣ་ཆོགས་
པ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲིས་པ་མ་རིག་པའི་གཉིད་གྲིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་གྱུར་པ་དག་གིས་ནི། །མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་མ་ལངས་པ་རྣམས་གྲིས་དམིགས་
པ་བཞིན་དུ་སྣ་ཆོགས་པ་འདི་དམིགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །མ་རིག་རྒྱ་ལས་
ཤིན་ཏུ་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གྲུབ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །མ་རིག་པ་
ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞོན་མི་བླ་བར་འགྲོ་བ་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་དུ་ངེས་གྱི།
རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། །ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སྟེ་བ་དང་།
གནས་(༡) ༡༧བ)པ་དང་། །འཛིག་པ་དང་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །འདིའི་ཕྱིར་ཡང་

མ་དག་པའི་རྒྱལ་ས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་མ་དག་པའི་ས་བོན་ལས་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན། བརྟགས་
 ན་སྟོང་པོ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདུས་བྱས་ལ་ནི་བརྟགས་པ་ན་རྒྱུ་ཤིང་གི་
 སྟོང་པོ་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་སྟོང་པོ་མེད་བཞིན་དུ་སྟོང་
 པོ་ཉིད་དུ་སྟངས་བ་དེ་ནི་གཏི་མུག་གི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མ་
 དག་པའི་རྒྱལ་ས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་མ་དག་པའི་རྒྱལ་ས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བ་
 སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷ་མི་སོགས་འགྲོ་བ་སྣ་
 རྣམས་སུ་སྟངས་བ་འདི་གཏི་མུག་གི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལས་སྟངས་བ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་
 ལ་འདི་འདྲའི་སྟངས་རྒྱལ་ཡེ་མེད་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་འགྱུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་
 སྟངས་བ་འདི་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས།

དུག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སློ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ནི།
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིམ་པ་མང་ནའང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གཉེན་པོ་བྲལ་ན་མེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་བ་ཡོད་ན་ཡལ་ག་ལོ་མ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བས། ཡལ་ག་བཅད་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཤིང་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཤིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་དེ་
 མེད་པར་བྱས་ན་གཞོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྐྱུག་
 པ་དང་། ཞེ་སྤངས་ལ་བྱམས་པ་དང་། གཏི་མུག་ལ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བདག་མེད་
 སོགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་སོགས་ནི་གཉེན་པོར་ཤིག་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་དྲུང་ནས་མ་ལྟར་བས་སོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་
 སྐྱེ་བའི་ཡལ་གང་ཡང་མ་མཐོང་ལ་མི་དམིགས་པར་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་
 དོན་མེད་དེ། རི་བོང་གི་སྤུངས། དྲུང་གི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དོན་ཡེ་མེད་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཡལ་ཡེ་མ་མཐོང་ལ་མི་དམིགས་པ་མེད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ངེས་པར་སྐྱེ་

སྟེ། མི་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་སོགས་རི་ལྟར་དམིགས་པའི་དུས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་པ་སྟེ། མཉམ་ནས་མི་དམིགས་པ་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡེ་མི་སྒྲིམ་པ་བཞིན་ནོ། འཇིགས་པ་དུག་ཅུ་པར་(༡) ༣༥(ན)གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྷན་རྒྱམས་ལ། ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། གང་ཆེ་བར་མར་འདུག་པ་ཡང་། ཉོན་མོངས་སྒྲུལ་གྱིས་ཟེན་པར་འབྱུང་། གྱིས་པ་རྒྱམས་ནི་གཟུགས་ལ་ཆགས། བར་མ་དག་ནི་ཆགས་བྲལ་འབྱུང་། གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། སྒྲོ་མཆོག་དག་ནི་རྒྱམ་པར་གྲོལ། སྒྲུག་སྒྲུམ་པ་ལས་ཆགས་པར་འབྱུང་། འདི་ལས་ལོག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ། སྒྲུ་མའི་སྒྲིམ་བྱ་ལྟར་དབེན་པར། མཐོང་ནས་ཟུང་ན་འདས་པར་འབྱུང་། གནས་ཡོད་ན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འབྱུང་ཞིག་ན། གནས་མེད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱམས། ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་མིན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་རྟོད་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱམས་གྱིས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་གཏུང་བར་བྱེད་དོ། འདོད་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ངེས་པར་མེད་པས་ངེས་པར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་འབྱུང་ངོ། གང་ལ་ཆགས་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་དང་། གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་རིགས་པ་ཞིག་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་མི་འབྱུང་ངོ། འཕགས་པ་རྒྱམས་གྱིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་ནི་གནས་མེད་པ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་ངེས་པར་ཟུང་ན་ལས་འདོལ། འགྲོ་བ་རྒྱམ་པར་དབེན་པ་སྟོང་པའི་སྒྲུམ་པའི་དམིགས་པ་འདི་ལ་མ་བཞེན་པར་རྒྱམ་པར་གནས་པ་དེ་དག་ནི། སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུལ་གྱིས་ཀུན་ནས་འཁྲིགས་པ་མི་བཟད་པ་བཀལ་ལོ། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་དུ་བསམ་གཏན་དཔེ་མཐུད་གྱི་མདོ་བྱངས་པར་

ཡང་། རམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་།
 བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་མཐོང་ངོ་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་བུལ་བར་འགྱུར་ངོ་། །
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་གང་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་(༡)༣༥བ)
 བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེའི་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་
 བས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཆོས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
 མི་མཐོང་། དག་འདུན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་ཆོས་སྟོང་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་
 མཐོང་བས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་སྐྱེ་བར་མ་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་འདི་རྣམས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོར་ཡང་འབྱུང་། ཡང་དེར་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་བྱངས་པ་
 ལས། གང་འདོད་ཆགས་པ་དང་། གང་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། གང་གིས་འདོད་
 ཆགས་པ་དང་། གང་ཞེ་སྤང་བ་དང་། གང་ལ་ཞེ་སྤང་བ་དང་། གང་གིས་ཞེ་སྤང་བ་
 དང་། གང་གཉི་མུག་པ་དང་། གང་ལ་གཉི་མུག་པ་དང་། གང་གིས་གཉི་མུག་པར་
 འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་ཆོས་དེ་མི་དམིགས་སོ། །
 དེས་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་མ་དམིགས་པས། འདོད་ཆགས་མེད་པ།
 ཞེ་སྤང་མེད་པ། གཉི་མུག་མེད་པ། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། མཉམ་པར་གཞག་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱལ་བ་པ་པོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་འཆད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོར་ཡང་། ཆོས་གསལ་བ་ལྟར། གང་ལ་ཆགས་
 པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ནས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་
 པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ད་ལྟ་རིམ་སྤང་བའི་སྐྱེས་
 པ་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་གཏན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་ན་ཆགས་ཡུལ་མི་དམིགས་
 པ་སོགས་རིམ་ལྔར་འོང་སོམས་གིག །ད་ལྟར་སྤང་བ་འདི་སོར་བཞག་ཏུ་འཛིན་དགོས་ན་

སྒྲུང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པའི། ཉོན་མོངས་དྲུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རི་ལྟར་མི་གཞོད་པ་དང་། སྤྱུག་པ་ལའང་མེད་པའི་
གཉེན་པོ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཉོན་པ་ལ་ཡོད་པ་སོགས་ཆོག་ཙམ་མིན་པ་རི་
ལྟར་འདུག་སྟམ་དུ་བསམས་སྟོང་གཏོང་དགོས་སོ། །

ལྷ་པ་ཀྱུན་རྫོབ་སྒྲིམ་མེད་འཛོག་གེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། སྒྲུང་ཡང་
མང་དུ་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡོངས་
སྤྱོད་དུ་བྱས་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་(༡) ༣༩ན)བས་སོ་སོ་
ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྟག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལྟར་
སྒྲུང་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབྱུད་པ་ན། ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་
རྣམས་ནི་གཏན་མེད་པར་གེས་ལ་འོན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས། སྤྱི་
ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་རུས་པས། ད་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་འདྲ་བཀག་པའི་བྱུལ་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་
མིན་པ་ཡོངས་མེད་དོ་སྟམ་ནས། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དམ། ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་
ལེགས་པར་འཆར་ལ་གཞན་དུ་དཀའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལམ་ཉམས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ་ལ་བརྟུལ་ས། དང་པོ་གང་ལ་ཐོས་
བསམ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས།
ད་ནི་ལམ་ཉམས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་སྒྲུབ་ཕབ་
པ་དེ། ཆོག་གི་ན་ཡམས་ལ་མཁས་པའི་དོན་ཙམ་དུ་བསྐྱབས། ད་དེ་རྣམས་རྒྱང་བཏང་
ནས་ཉམས་ལེན་ལ་མི་དྲིལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་སྤྱོད་ལེན་
པའི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཟན་ཟ་བའི་སྤྱིར་ཟན་བརྗེ་བ་ལ་འབད་ནས།
མཐར་ཟན་ཟ་དུས་ཟན་བརྗེས་པ་རྣམས་པོར་ན་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉམས་
སྤྱོད་པའི་དུས་སྤྱོད་རང་གིས་སྒྲུང་གང་བསྐྱབས་པའི་གཞུང་རྣམ་དག་རྣམས་ཉམས་

ལེན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་སུ་གཞུང་ཚམས་ཀྱིས་ཕན་མི་
ཐོགས་པར་སྒྲུང་ན། རང་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་གྱི་རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
དོན་སྒྲོམ་པ་ནི། དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱིས་པ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་ཐོས་བསམ་ཇི་ཙམ་མང་བ་ཙམ་དུ་སྒྲོམ་རྒྱ་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སྟོབས་ཆེ། སྒྲོམ་
པ་མང་ཞིང་སྟོབས་ཆེ་བ་ལྟར། སྒྲོན་འགྲིབ་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྒྲེབ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་གྲངས་
མང་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དབལ་ལྟན་ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་ངག་སུ་མོང་མིན་པ་
དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པར་སྒྲུང་ངོ། །ཕར་ཕྱིན་གྱི་
འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དེའི་སྒྲུལ་
(1) 36(བ)བ་ཙན་དུ་བྱེད་པའམ། དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིད་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་ཁ་ནང་དུ་སྟོགས་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་ཏེ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོམ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། དབྱེད་སྒྲོམ་དང་
འཛོག་སྒྲོམ་མོ། །དེ་ཡང་། བསམ་བློར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི། ཐེ་ཚོམ་བྲལ་བའི་
དོན་ཉིད་ལ། སྒྲུབ་ཡང་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་བྱས་ནས། །བརྟན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལ། །དབྱེད་སྒྲོམ་ཞེས་བྱར་བཤད་པ་ཡིན། །མི་དབྱེད་ཅི་གཅིག་འཛོག་པ་ནི། །འཛོག་
སྒྲོམ་ཞེས་བྱར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །དབྱེད་སྒྲོམ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་བསམས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ལྟ་མིན་པའི་ལྟའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་
པ་བྱེད་ཆགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་
ལྟ་བུ་སྒྲོམ་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ། དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་
མི་གཡང་བར་ཁ་ནང་དུ་སྟོགས་ཏེ། ཞེས་སྒྲུས་སོ། །གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་ཁ་ཏོན་
བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་གཉིས་བསམས་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་

པ་ཞེས་སྒྲུས་སོ། །ལུང་རིགས་ཀྱི་དབྱེད་སྒྲོམ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བ་སྒྲིབ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་
ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ། དང་པ་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་སྒྲོམ་པ་སོགས་དང་། དོན་དམ་དབྱེད་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །འཛོག་སྒྲོམ་ལ་
ཡང་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལྟ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་
ལ་དམིགས་པ་ནི་སྒྲོབ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་གང་ལ་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། ལྷ་མའི་དང་པ་དང་།
འཆི་བ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
སོགས་པ་ནི། དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་མ་བསྒྲོམས་པར་དེ་
ནམས་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བ་མི་སྤྲོད་པས་སོ། །ཞི་གནས་ནི། དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་
སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་འཛོག་སྒྲོམ་གྱིས་བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། འཛོག་
སྒྲོམ་མ་བྱས་པར་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་མི་སྤྲོད་དོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་། འཛོག་སྒྲོམ་
གཉིས་ཀས་བསྒྲོམ་སྟེ། གང་རུང་གཅིག་མེད་ནའང་བདག་མེད་པའི་(༡) ༣༧ན)ལྟ་བ་
སོགས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་དོ། །དབེར་ན་འཆི་བ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལ་
འཛོག་པ་ཆེར་མི་བྱེད་པར་དབྱེད་པ་རང་ལ་བསྒྲིལ་བ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་
སྒྲོབ་པ་འདོན་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་པོར་རྒྱབ་པ་ལ་ནི་དབྱེད་པ་རང་ལ་སྒྲིལ་ཏེ།
དེ་མེད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། འཛོག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་དབྱེད་
པ་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འོང་བའི་ལྷག་མཐོང་མི་སྤྲོད་པས་སོ། །རྗེས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོབ་ལུགས་
བཞི་བཀག་པའང་གོ་དགོས་སོ། །ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་བྱང་འབྲེལ་སྒྲོབ་པ་དང་།
གནས་ཆ་མ་སྒྲེས་པ་སྒྲེ་བ་དང་། སྒྲེས་པ་ཉམས་དོགས་ཀྱི་ཐོན་དགོས་པའི་དུས་སུ་ནི་
སྒྲོབ་ཉིད་སྒྲོབ་ནའང་མེད་དགག་དམ་ཤེས་ཀྱིས་འཛོག་སྒྲོམ་བྱ་སྟེ། དེ་སྒྲོབ་ཤེས་ན་ཡུལ་
སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་

མཉམ་གཞག་གི་རིགས་མཐུན་ད་ལྟ་ནས་འོང་ངོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་སྐབས་ན་སློང་དང་
ཡུལ། གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གཤམ་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཅེས་པའང་།
ཆོས་ཉིད་གསར་མཐོང་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་སྒྲག་པར་བཟོད་
པར་ཆོས་བཟོད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དེ་འདྲའི་སློང་ལའང་བཟོད་པས་རྗེས་བཟོད་དོ། །དེ་
ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་བཞི་དང་ཡུལ་ཅན་བཞིའི་ལྷོག་པས་སྤྱེ་བས་བཟོད་པ་
བརྒྱད་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་གསུང་། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་
སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་རྣམས་གྲོལ་ལམ་སྦྱེས་པ་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཆོས་གཤམ་ལྷོག་པས་སྤྱེ་བ་བཞི་དང་། སློང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་གཤམ་བཞི་སྟེ། དེ་
བརྒྱད་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅུ་མོ། །དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་སྐྱེ་གཅིག་གསུང་། བྱ་
རྩོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སློང་དང་ཡུལ་མེད་ན། བདག་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་
ངོ། །དེའི་སློང་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ངོ་སྟུང་པའི་མཉམ་གཞག་རང་དུས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་
ལས་ལངས་པ་ན་འང་དུན་གཤམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འབྱུང་ངོ། །

བཞི་པ་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་ལ་བདུན་
(1) 322)ལས། དང་པོ་དབྱེད་སྒྲོམ་སྤངས་ན་སྦྱོན་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ན། རྗེ་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། སྒྲོམ་ཞེས་པ་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་མི་བྱ་བར་རྒྱ་ཆེར་གོ་དགོས་སྟེ།
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་དུ་བབྱུང་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་རྣམས་འདོར་བ་ནི། གཞུང་
པལ་མོ་ཆེའི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་
དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་བསྒྲོམ་དགོས་པ་པལ་ཆེ་བས་སོ། །གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་
ངག་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་གོ་བའང་ལོག་རྟོག་འདི་ལ་ཐུག། །བསྟན་པ་ཅུ་བ་པའི་སྦྱོན་ཆེ་
གོས་ཀྱང་འདི་ཡིན་པས། སློང་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤངས་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་

རིགས་པ་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་རྟེན་པ་གལ་ཆེན་གསུངས།

གཉིས་པ་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་བར་བསྟན་པ་ནི། མདོ་
བསྟན་བཅོས་དང་སྒྲུ་མ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱེད་
ཅིང་སྒྲོམ་པ་ལ་ལན་བརྒྱ་རྟེན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལ་བྱུག་ན།
སྟེག་བསྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་སྤྲོད་
བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆངས་པ་བྱུད་པར་སེམས་ཀྱིས་ལྟས་པ་ལས། ཆངས་པ་
ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམ་པར་སྤྲོད་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། མ་འོངས་པ་
སྒྲོམ་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། རབ་རྒྱ་དབེན་པར་གནས་པ་
སྟེ་བཞི་པོ་འདི་དག་གོ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲེ་ལུགས་གཞན་ལ་མེད་པ་འོང་བར་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པས། ཉོན་མོངས་པ་དང་བརྟེན་ལ་ལན་
བྱས་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ནས། དག་པོ་འཛུམས་པ་འདི་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་རྗེ་ལྟར་
མང་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རིགས་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་གཉིན་པོ་སྟོ་དུ་མ་
ནས་སྒྲེ། རིགས་པའི་སྟོབས་ལས་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་སྤྲོད་བ་ཡིན་
པས། བག་ཆགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ་གསུངས།

བཞི་པར་དབྱེད་སྒྲོམ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ནམ་ཡང་མི་ཆོམས་པར་བསྟན་པ་ནི།
འོད་སྤྲོད་གི་ལེའུ་ལས། (༡༣༤)བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོད་
བར་འདོད་ལ། སྤྲོད་བའི་ཐབས་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པ་ལ་བཅོམ་པར་མི་བྱེད་པར་
སྤྲོད་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ། བྱི་རྩོ་ལ་འཛིགས་པ་རྩོའི་རྗེས་སུ་
འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་འབྱུང་ཞེས་ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་མཛད་ཅི་རིགས་ལུང་ཡང་བསྟན་ཏེ།

འོད་སྤང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། དགེ་སློང་ཁྱིའོ་ལ་བསྟེགས་པ་དང་མཚུངས་པ་དག་
 འབྱུང་རོ། །འོད་སྤང་རི་ལྟར་ན་དགེ་སློང་ཁྱིའོ་ལ་བསྟེགས་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་དག་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཁྱིའོས་འཛིགས་ལ་རྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 བསྟེགས་ཀྱི། རྟོ་དེ་སྤྱི་འཕངས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་བསྟེགས་སོ། །འོད་སྤང་དེ་བཞིན་དུ་
 དགེ་སློང་དང་། བཅའ་ཅེ་གང་དག་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱས་འཛིགས་
 ཤིང་སྒྲག་ནས་དགོན་པའི་གནས་རྣམས་ན་གནས་ཤིང་། དེ་དག་དོན་གཅིག་ཤུག་ཉིས་
 སྟུ་མེད་པར་ལུས་རབ་རྒྱ་དཔེན་པར་འདུག་སྟེ། ཆགས་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་སྒྲ་
 དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་སྤང་བར་གྱུར་ན་དེ་དག་ལ་བཏང་སྟོམས་སྟུ་འཛིག་
 ཅིང་། བསོད་སྟོམས་སྟུ་སྦྱོར་བ་དང་ལུན་པར་གནས་ཀྱི་ནང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་
 མངོན་པར་མི་བརྩོན་ཏེ། དེ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ལས་
 འབྱུང་མི་ཤེས་ཤིང་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་དེ། དེ་དག་གིས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་དེ་
 གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱིམ་གྲོང་རྒལ་དང་། སྤྲོངས་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་
 འཁོར་དག་དུ་སོང་ན། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་
 པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དགོན་པ་ན་གནས་པ་ལས་འཆི་བའི་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ན་
 འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། དེར་ཡང་དེ་དག་ལྟའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་པོ་དག་གིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེ་དག་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ངན་སོང་བཞི་ལས་ཡོངས་སྟུ་མ་གྲོལ་བ་འགྱུར་ཏེ། བཞི་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་གནས་དང་། གཤིན་
 རྗེའི་འཛིག་རྟོན་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤང་ད་ལྟར་དགེ་སློང་ཁྱིའོ་ལ་བསྟེགས་པ་
 དང་(༡) ༣༥བ)མཚུངས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤང་རི་ལྟར་ན་ཁྱིའོ་ལ་བསྟེགས་པ་དང་
 མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་སྤང་གང་གཤེ་ཡང་སྤྲར་མི་གཤེ། །ཁྱོས་ཀྱང་སྤྲར་མི་ཁྱོ།

མཆང་བྱས་ཀྱང་སྤྲུལ་མི་འབྱ། བརྟེན་ཀྱང་སྤྲུལ་མི་བརྟེན། །སྤྲུལ་ཀྱང་སྤྲུལ་མི་སྤྲུལ་
ཅིང་། ཉན་གི་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་སྟེ། འདི་ལ་གཤེ་བའམ། བྱིས་ལའམ། བརྟེན་ས་
བའམ། བསྟེན་ས་བའམ། སྤྲུལ་བའམ། མཆང་བྱས་པ་དེ་དག་གང་ཡིན་སྟུམ་དུ་སོ་སོར་
རྟོག་པའོ། །འོད་སྤྲུང་དེ་ལྟར་ན། དག་སྤྲོད་ཁྱིའོ་ལ་བསྟེན་ས་པ་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་དབྱུང་སྒྲོམ་ཤེས་ན་དོན་དམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་
བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་བས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་
ཀྱི་མིག་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལག་བཟང་
གིས་ཁྱེས་པ་ལས། ཆོས་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལ་ནི་ཆེ་རབས་བརྒྱར་མིག་རྟོན་པར་འདྲ་
ཤེས་པ་ཉི་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོས་དེ་དག་ཉན་ཅིང་འཛིན་པ་ལ་མང་དུ་བྱེད་
ཅིང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས། སྤང་པོ་རྣམས་དང་། སྟེ་
མཆེད་རྣམས་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་དང་། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་རྣམས་དང་། སྤྲུལ་གསུམ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམས་དང་། དག་བ་
བསགས་པ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་ལ་དབྱེད་
ཅིང་རྟོག་ལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ལ་
ནི་མི་རྟག་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་མཐོང་ངོ་། །
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ལ་སྐྱབས་དང་གནས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་དུ་ཡང་
མཐོང་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་མངོན་དུ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་སོགས་གསུངས་སོ། །རྟག་དབྱེད་ཀྱིས་སྟེན་ཆེད་ཤེས་རྒྱལ་གྱི་
ལུགས་དེ་གོང་དུ་བྲིས་ཟིན་ཏོ། །

དུག་པ་དབྱུང་སྒྲོམ་ཤེས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འོང་བར་

བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྒྲིམ་པའི་མདོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་
 (1) ༡༧ན) རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གང་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྒྲིམ་
 བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་གཡང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟོག་པ་ལས་སྒྲིབ་
 རྒྱུ་གངས་འདིས་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་སྒྲིམ་རིམ་དུ་བྱངས་པར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་གང་ཅིང་རུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། འཕགས་པ་གོ་ཆ་བཞོད་
 པར་ཡང་། གཞན་ཡང་ཡང་དག་པའི་རྣམ་དང་རྟོག་པ་སོགས་འཕགས་པའི། ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་པ་ཡོངས་སུ་བསྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྒྱལ་པ་གཉིས་མདོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ།
 བར་དུ་དག་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་དག་པའི་
 ཆོས་གང་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 རྒྱལ་འབྱོར་པས། བར་དུ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་འདྲི་བྱེད་པ། །
 སྒྲིད་པ་འདི་ནི་ལམ་སྤྱད་འགྱུར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་བྱུང་། རྒྱལ་དག་
 ལམ་ལ་གང་གནས་པ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞིང་མཆོན་མེད་པར། ཐམས་ཅད་རབ་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རབ་བརྟགས་ན། སྒྲོན་ལམ་རྒྱལ་པར་
 དག་བྱེད་ཅིང་། སྒྲོན་པ་མེད་ལ་མི་གནས་པས། མཆོན་མ་རྒྱལ་སྤྱོད་བར་
 འགྱུར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སྒྲོ་ལྟན་དག ཐམས་ཅད་ཆོས་ནི་རབ་བརྟགས་ན། །
 སྒྲིབ་ཤི་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསལ་བར་མཐོང་ནས་གཞོལ་བར་འགྱུར། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བརྩོན་འགྱུས་ལྟན། དེར་ནི་སོ་སོར་རྟོག་བྱེད་ན། ཆོས་མིན་པ་ལ་
 དེས་འབྱུང་ཞིང་། ཡང་དག་ལམ་ལ་གནས་པར་འགྱུར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 སྒྲུབ་བྱེད་པ། ཤེས་རབ་སྒྲུབ་པ་ལ་གནས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བརྟགས་
 བ། སྒྲོན་མེད་པར་གཞོལ་བར་བྱེད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལམ་མཆོག་དང་། གོ་
 ཆ་དང་ནི་ཐེག་ཆེན་དང་། ཤེས་རབ་འོད་ལས་བྱུང་བས་ན། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་རྒྱལ་

པར་དག །པ་རོལ་སྤྱོད་ལ་རབ་ཞོན་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོད་བྱེད་ཅིང་། །
ཤེས་རབ་ཡོངས་སྤྱད་ཤེས་རབ་གཙང་། །ཤེས་རབ་དག་ནི་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ། ཤེས་རབ་
སྤྱད་བ་བསྐྱོད་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེ་སྤྱར་བྱེད་པས། །བདེ་བར་རབ་(༡)༣༧བ)
ཏུ་གཞོལ་བར་འགྱུར། ཤེས་རབ་སྤྱད་བ་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིར། །དེས་ན་ཤེས་རབ་མིག་
ཀྱང་འབྱེད། །སངས་རྒྱས་བླ་མེད་ཡི་ཤེས་དག །གསལ་མཐོང་རབ་ཏུ་གཞོལ་བར་
འགྱུར། ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་རྒྱད་དང་ཆོས་དབྱེར་མེད་ཏུ་འདྲེ་བའི་ཐབས་མཆོག་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་ནི། བོ་ཏོ་བའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། ར་ཡ་རྣམས་བསྟན་ཅི་སྐབས་ཞུས་
པ། །ཡུན་རིང་བླ་མ་དང་ཆོས། བསྟན་ཀྱང་རྒྱད་དང་ཆོས་གཉིས་འདྲེས་པ། མིན། །དེ་བས་དེ་
གཉིས་འདྲེས་ཐབས་ཅི་བཟུ། །དེ་གཉིས་འདྲེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ། །སོ་སོར་རྟོག་པས་ཆོས།
མང་ཏུ་སེམས་ཀྱིན་དེ་ཡང་གྲས་པས། །ཡུན་རིང་བར་མ་ཆད་པར་བསམ་བྱ། །དེ་ཡང་
གྲོགས་དང་བཤེས་གཉིན་གནས་གསུམ། །མཐུན་པའི་སྤྱོད་དང་ལྷན་པས་བསམས་
ན། །ཡིན་གྱི་གཞན་ཏུ་ན་ནི་མ་ཡིན། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་རྣལ་མ་ཆོ་འདིར། །ཐག་
རིང་དེ་ཡི་རྗེས་མཐུན་དག་ཀྱང་། །རབ་དགའ་དེ་དག་ས་བོན་གྱུང་པོ། །ཅི་ཐེབས་བྱ་
ཞིང་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། །ལྷག་མཐོང་ས་བོན་གལ་ཆེ་དེ་ཡང་། །སོ་སོར་རྟོག་པ་
འབའ་ཞིག་དག་གིས། །བྱམས་སོགས་ཀྱིན་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་དབྱེད་གལ་ཆེ། བརྟག་བྱ། །དེ་
ལའང་མཐོང་ཐོས་ཉམས་སྦྱོང་ཡོད་དེ། །མཐོང་བ་ནི། གནས་པ་བཟང་ཟེར་གྱིན་གྱིས་སྤྱོད་
པ། །ཡི་ཤེས་འབར་ཡང་། །དེང་སང་མཐུ་བྱེད་ཡན་ཆད་ལ་གཏུགས། །སོ་སོར་རྟོག་པ་མང་ཏུ་
བྱེད་པ། །གཉིན་པོ་ཆེར་འགྱུར་རེད་རང་གིས། །ཉམས་སྦྱོང་བས། །ལྷག་མཐོང་ས་བོན་
གྱུང་པོ་གལ་ཆེ། །སོ་སོར་རྟོག་པས་མང་ཏུ་གནས་བྱ། གསུང་རོ། །དེས་ན་སོ་སོར་རྟོག་
ཅིང་དབྱེད་དེ་སྒྲོམ་པ་ཉིད་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་མཐིལ་ཡིན་པར་

ཤེས་པར་བྱས་ལ། སྤྱིས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་བྱ་མོང་བའི་ལམ་རིམ་དུ་བསྟན་
པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱེད་སྒྲིམ་ཁོ་ནས་
བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་བྱུང་པར་དུ་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་
འགྲེལ་ལས། དེ་གཅིག་ཤུ་དཔེན་བར་འདུག་སྟེ། བར་དུ་ཡོང་དག་འཛིག་ནས་རི་ལྟར་
ལེགས་པར་(1༧༠ན)བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་
གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་བར་དུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
དང་། དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་
གནས་ཏེ་སེམས་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱངས་ནས་རི་ལྟར་བསམ་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་བར་དུ་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་མོས་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དེ་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ལྷ་
བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས།
ཆོས་གྱི་མིང་ནི་སྤྲོ་མ་པ་འདི། །ཞི་གནས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་དེ་
དོན་རྣམས། །རྣམ་པར་སྦྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། །སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཛིག་བྱིར་དང་། །ཆོས་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་

སྤྱིར། ཁྱི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། ཁྱེས་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ཁྱི་གནས་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ལ།
 གཞན་ཡང་ལུང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཁྱེས་པ་ནི། ལུས་སེམས་དགེ་
 བ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཐོགས་
 རྒྱགས་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། འདིས་ན་ཁྱི་གནས་ནི་ཤིན་སྦྱངས་དང་
 ལྷན་པའི་ཅུ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཟེར་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་དངོས་བདགས་སོ་
 སོར་མ་སྤྱེ་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་ལྷག་མཐོང་དོན་གཅིག་ལ་སོ་སོར་སྤྱེ་ན་ལྷག་
 མཐོང་ནི་ཁྱི་གནས་གྱི་ངང་ནས་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་(༡༧༠བ)འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་
 ལས་རུང་ལ་བྱ་སྟེ། དིང་སང་ལྷག་མཐོང་ངོས་ཟིན་པ་ནི་སྤྱི་མཐའ་ཙམ་མོ། ལྷག་
 མཐོང་དང་ཤེས་རབ་ལ་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི། རྟོག་པ་ཡིན་པས་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ལྷག་
 མཐོང་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའོ། འདི་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་འགའ་
 ཞིག་ནི་འོག་ཏུ་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དུག་པ་དེའི་ལུང་དགོད་པ་ནི། དེས་ན་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་
 ཡིན་པས། རྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱེད་གྱིན་བསྒྲོམ་
 པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བདག་འཛིན་ལ་མ་གཞོད་དོ། འདིའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཅི་
 ཡིན་ན། སྤྱད་པར། དཔེར་ན་དོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་ནི་དུག་ལངས་པ། དུག་དེ་
 ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། འདི་བཞིན་གྱིས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་
 ཁས་ལེན་པ། བདག་དུ་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་མིན་རྟོག་སྟེ་ཁོང་འཆི། རི་ལྟར་འཛིན་པ་
 དེ་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བསྟན། བདག་དང་བདག་གིར་མི་དམིགས་རྣམ་པར་
 བྱང་བར་གསུངས། ཁྱེས་དང་། འོད་སྤྱང་གི་ལེའུར། དཔེར་ན་རི་མོ་མཁན་ཞིག་
 གིས། གཞོད་སྤྱིན་འཛིགས་པའི་གཟུགས་བྱས་ནས། འདི་ཡིས་འཛིགས་ཏེ་ཁ་སྤྱོད་

ཏུ། །འགྲེལ་ནས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་བ་ལྟར། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བདག་ཉིད་
 གྱིས་ནི་བྱས་པ་ཡིས། །གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་སྐྱོངས་གྱུར་བས། །འགྲོ་བ་དྲུག་ཏུ་
 །འབྱམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོའི་སྤྱིང་ན་ཆོས་ཡེ་མེད་པ་
 །ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ལ། ད་དེ་ནི་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡུལ་སྤྱིང་ན།
 དེ་འདྲ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བོ་རྟོ་བའི་
 །ཞལ་ནས། །ཁང་སྤྱོད་ནང་ན་རྒྱན་པོ་འམ་སྤྱིན་པོ་ཡོད་སྟེ་མ་འཛིགས་པར་གྱུར་ན། དེ་
 །སེལ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་བསྐྱེས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་མི་པན་གྱི་ཁང་སྤྱོད་ན་རྒྱན་པོ་འམ། སྤྱིན་
 །པོ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པས་པན་པ་བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་གྱིས་
 །སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ལ་བདག་ཡོད་མེད་བརྟགས་ཤིང་། དབྱེད་སྒྲོམ་དགོས་གསུངས་ཏེ།
 །དཔེ་ཆོས་ལས། །ཁང་སྤྱོད་སྤྱིན་པོ་རྒྱན་པོ་བཙུག་ལ། །ཞེས་སྤྱག་མཐོང་གི་སྐབས་
 (༡༧༡)ན་སུ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། གང་པོས་ཁྱས་པ་ལས། གང་པོ་རི་
 །ཙམ་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ནི།
 །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དམིགས་པར་མི་མཛད། །སྐྱབ་པར་མི་མཛད། །མངོན་དུ་མི་
 །མཛད་དོ་ཞེས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོས་བརྟགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པར་གསུངས་
 །པ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་གིས་གྱུར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །བཞི་བརྒྱུ་པར་ཡང་། ཡུལ་ལ་བདག་
 །མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་
 །པར། །ཉོན་མོངས་སྒྲོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་
 །མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་
 །བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །འདི་ཡུལ་སྤྱིན་དབྱུང་མེད་
 །པར་ནི། །དེ་སྤྱོད་བར་ནི་ལྷུས་མ་ཡིན། །ཞེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་དེ་རིགས་པས་
 །བཀག་པ་མེད་པར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐམས་ཅད་གྱིས་གསུངས་པས་

- 639 -

ཡང་། གཞུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་མི་རིག་པ།
 སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ། མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། བར་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་དམིགས་
 སོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སློང་གིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་
 པའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་
 ཅན། འདོད་ཆགས་འདི་གཞི་གང་ལས་བྱུང་བ་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་ན་
 དེའི་གཞི་མི་དམིགས་སོ། །གང་ལས་འདོད་ཆགས་དེ་སྐྱེ་བ་དང་། གང་གིས་འདོད་
 ཆགས་དེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དེ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་གང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་མི་
 དམིགས་གིང་། གང་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་མི་དམིགས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེ་མི་དམིགས་ཏེ་འདོད་
 ཆགས་དེ་མི་དམིགས་པས་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་སྟོན་པའི་ལས་མི་བྱེད་ལ། དེའི་
 དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མ་སྤྲད་ཅིང་བསྟགས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེས་ན་ལྟ་དང་སྤྲད་དང་གཞོད་སྦྱིན་དང་། མི་དང་(༡༤༩ན)མི་མ་ཡིན་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཡང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ན། ལུས་འདི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་
 རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བ་ལང་གི་བཤམ་པའམ། བ་ལང་
 གི་བཤམ་པའི་སློབ་མ་མཁས་པས་བ་ལང་བསད་དེ། གྱི་ཚོན་པོས་བག་བཞིར་གཤེགས་
 བས་འགྲེང་ངམ་འདུག་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ཡང་ལུས་འདི་
 ལ་ཡོད་པ་ནི། སའི་ཁམས་དང་ཆུང་ཁམས་དང་མའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་སོ། །

ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་
 བོར་ཡང་། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །སོ་སོར་བརྟགས་ནས་གང་ཞིག་
 དེ་སྒྲིམ་པ། །འབྲས་བུ་མུ་རན་འདས་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ཡིན། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་
 མི་འགྱུར། །ལྷག་སྒྱུད་ཀྱིས་ནི་ཉིང་འཛིན་འདིར་སྒྲིམས་བཞུགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ལྷག་སྒྱུད་ཀྱིས་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མང་པོ་ཐོབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
 ཅིང་དབྱེད་དེ་སྒྲིམ་པ་མེད་པས། བྱེད་ཞིག་གིས་ཁོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིམ་པའི་མདུན་དུ་ཅེ་
 ཅིང་ཅིང་སྒྲིད་བཏོན་པས། ཁོ་ཞེ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཏེ་བསཤ་པ་ཡིན་གསུངས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ལ་དད་པ་སྒྲིམ་པར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 ཞི་གནས་ཅམ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་གྱི། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ནས། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དེ་དག་ལ། བགྲང་ཞིང་འཇལ་
 ལ། དཔྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་སྟེ། དེ་ལ་བགྲང་ཞིང་འཇལ་ལ་དཔྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པའི་ལྷག་མཐོང་རབ་ཏུ་སྒྱེའོ། །དེས་ན་དེ་ལྷག་མཐོང་དང་ལྷན་པའི་རྒྱན་རྒྱ་
 བོ་ལྟར་འབབ་ཅིང་། ལྷབས་འབྱུང་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་(༡༤ ནབ)ཆ་དང་མཐུན་པའི་མཆོག་གི་
 ས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་རབ་ལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་རི་ལྟ་བུ་མི་སྒྱེའོ་ཞེས་
 ད་སྒྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་རྩོམ་པོའི་བདེན་གཉིས་ལས། མངོན་
 སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །ལྷ་སྟེགས་ཆོལ་བ་བསྐྱོག་པའི་བྱིར། །མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་ལུང་རིགས་དགོས་པ་
 མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལམ་སྟོམ་ན། དེ་ནི་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་རྟོག་དཔྱེད་

མི་གཏོང་བར་བཞགས་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ལས། །ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟགས་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དུ་མས་དོན་དམ་རྟགས་པ་ལ་སྒྲིབ་དུ་ཐ་སྙད་ལགས་པར་རྟགས་
 པའི་ཚད་མ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་ཅིས་མི་འགལ། དེའི་དོན་དེ་དབྱུང་པའི་
 གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་སྟོང་ཉིད་མི་རྟགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ །སངས་
 རྒྱུ་པ་ཡིས་དེ་གཉིས་བཟུང་། །གཉིས་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟགས་སོ་ཞེས། །ཚུ་རོལ་མཐོང་
 པའི་སྟོངས་པ་སྒྲ། །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ལ་སྒྲིབ་བརྗོད་པ་ན། ལུ་སྟགས་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྟོང་ཉིད་རྟགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཆོས་ཉིད་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་གྲུབ་མཐའ་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། ཆོས་ཉིད་མང་པོར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་དང་ལྷན་ན་དོན་དེ་མིན་པར་རྩ་བ་ཉིད་ལས་ཤེས་ཅུས་
 པར་སྒྲུང་ལ་འོན་ཀྱང་དེའི་རང་འབྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་ཐ་
 སྙད་པའི་ཚད་མ་ གྲུན་རྗོབ་པའི་ཡུལ་ ཅན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟགས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་རྟགས་པར་འགྱུར་ལ། གཅིག་ལ་གཅིག་མི་མཐུན་
 པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལས། ད་ལྟར་རྟག་གི་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐུན་པར་(1༧༩ན)
 གནས་ལ། ཚད་མས་གཞལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་འགལ་བ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་གཅིག་
 པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་རྟགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡང་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་རྟགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྒྲིབ་ཐ་སྟངས་པའི་
 ཚད་མས་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས། སྒྲིབ་སྒྲིབ་དངོས་སྒྲིབ་བ་ནམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་
 གིས་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྟངས་བ་འདིར་ལུང་རིགས་མི་དགོས་པ་ལ་ཅི་
 ཞིག་འབྲེལ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོར་ཡང་། མིག་དང་རྣ་བ་སྟེ་ཡང་ཚད་མ་མིན། ཁྱེ་
 དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། འཕགས་
 པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིབ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་དང་། དབྱུང་མ་འཇུག་པར། གལ་ཏེ་འཛིན་རྟེན་
 ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། འཛིན་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། ཅི་དགོས་
 འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་པོ་ཚད་མར་རིག་པའང་མ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་འཇུག་ལས། དོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྒྲིབ་ལུལ་མིན། སྒྲོ་ནི་ཀྱན་རྩེ་བ་
 ཡིན་པར་འདོད། ཅིས་དང་། མདོ་སྡེ་གཞན་དུ་མར་ཡང་། དོན་དམ་པ་གཤེས་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། ཚད་མས་མི་རྟོགས་པ་སོགས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩོམ་པོའི་
 འདི་དང་དོན་འདྲ་བར་གཤེས་པར་བྱཏོ། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིབ་པོར་ཡང་། རི་ལྟར་སྒྲིབ་པོ་
 གྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་བདག་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་གི་མེད་པ། ཡོངས་སྒྲིབ་འཛིན་པ་
 མེད་པ། དེ་ལྟར་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་མེད་དེ་སྟོང་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་ཞིང་འཛིན་ལ་སྒྲིབ་
 ཡང་དེ་དག་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད། འགག་པར་མི་བྱེད་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 ལུས་འདི་ཡང་། ཕྱིག་པ་དང་གིང་དང་བོང་བ་དང་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་སྟེ་བདག་པོ་མེད་པ།
 བདག་གི་མེད་པ། ཡོངས་(༡༧ ནང)སྒྲིབ་འཛིན་པ་མེད་པ། གཡོ་བ་མེད་པ། བྱེད་པ་མེད་
 པ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ཚང་ན་ནི་མི་འབྱུང་བ་སྟེ།
 འདི་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་པ་དང་འགག་པའི་ཚོས་གང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་མཚན་མར་
 བཟུང་པར་བྱཏོ། ཞེས་སྒྲོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་སྒྲོས་པར་
 གསུངས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཡིད་ལ་བྱུང་མེད་པ་དང་སྒྲོས་སྒྲོས་དུ་མི་བྱུང་བ་

དང་། ཚད་མས་མི་རྟོགས་ན། དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་རྒྱ་ག་ལ་རྟེན། དེ་བཞིན་དུ་
འཇུག་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་བདེན་པ་ཚད་མས་ས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་
རྣམས་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་རོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རིགས་དུ་མས་བསྐྱབས་སོ། །

བརྒྱད་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་དབྱུང་སྒྲོམ་ཁོ་ན་དགོས་པར་
བརྟན་པ་ནི། འོ་ན་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཡིན་
ན། སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་མི་རྟོག་པ་ཅང་སྐྱེའམ་སྒྲུམ་ན། དེའི་ལན་ནི་བཙམ་ལྟན་འདས་
ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། འོད་སྤང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེས་པས་ཡང་དག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྟེག་པར་
བྱེད་དོ། །དཔེར་ན་ཤིང་གཉིས་རྒྱུད་གིས་བྱུད་པ་ལས། །མེ་བྱུང་ནས་ནི་དེ་ཉིད་སྟེག་
པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་དབང་པོ་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་། །སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྟེག་
པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། བརྟན་གཉིས་སུ་ཡང་། རྣམ་རྟོག་ལས་ནི་རྣམ་རྟོག་དང་། །སྤྱིད་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དག་ ཅིས་དང་། རི་ལྟར་རྣ་བར་ཚུ་སྒྲགས་པ། །སྒྲར་སྒྲགས་པ་ཡིས་
འབྱུང་བར་འབྱུར། །དེ་བཞིན་དངོས་པོར་རྟོག་པ་ཡང་། །དེ་ཡི་རྣམ་པ་དག་པ་ཉིད། །
ཅིས་དང་། སུལ་ཁར་ཡང་། ཚིག་འདི་ཉིད་འབྱུང་ལ་དེའི་དོན་ཡང་ཤེས་པས་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་དབྱུང་སྒྲོམ་ལས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལས་
འདས་པའི་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་གསུངས་སོ། །སྒྲོམ་རིམ་བར་བར་ཡང་། དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་དེ་གང་གི་ཆོ་རྣལ་འབྱོར་པས་དངོས་པོ་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
རོན་དམ་པར་ངེས་པར་མི་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་(༡༧༧ན)རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལ་འཇུག་གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སོ། །གང་
ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་སྒྲོམ་གྱི། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་ཡང་

མི་ལྷོག་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་རྟོགས་སོ་རྟོགས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡང་དག་པ་སོ་སོར་
རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་མེ་བྱུང་ན། གཙུབས་ཤིང་
གིས་གཙུབས་པའི་མེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཤིང་སྟེག་གོ་ཞེས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་ཏེ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོན་
ལ་མཁས་པ་དེ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་
ནལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་
སྒྲོ་ཞིང་། སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
བཅའ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་བཅའ་ན་
སྟོང་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཆོན་མ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་
གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །འདིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་གཏོང་བ་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་
པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བརྟན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ཅུང་དང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དབྱེད་པར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་མི་སྤིང་
པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གོ་ཆ་བཀོད་པར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲོ་དམ་པས། །ཚུལ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་རྟོག་བྱེད་ཅིང་། །འདུ་ཤེས་རྣམས་
ལས་གང་འདས་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་ལ་རྟག་ནས་འགྱུར། །རྒྱུན་ནི་མང་ལས་བྱུང་བའི་
བྱིར། །ཐམས་ཅད་རྟག་བདེན་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་མ་མེད། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་མེད། །རང་
བཞིན་(༡༧༧བ)ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་མེད། །འདོད་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས། །
ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་ན། །རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །མཆོན་མ་མེད་
ཅིང་ངོ་བོ་མེད། །འདི་ལ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །ཇི་ལྟར་ཡུལ་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །འོད་སྤྲུང་གི་ལེའུར་འོད་སྤྲུང་དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་
 བཞིན་ཆོས་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་
 ཡང་དག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལོ། །འོད་སྤྲུང་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་
 གང་ཞེ་ན། འོད་སྤྲུང་བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་།
 རྟོག་མེད་པ་དང་། གསོ་བ་མེད་པ་དང་། རླུང་བུ་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་།
 ཤེད་ལས་རླུང་པ་དང་། ཤེད་བུ་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ། འོད་སྤྲུང་འདི་ནི་དབུ་
 མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོད་སྤྲུང་འདི་ལྟ་
 སྟེ། དཔེར་ན། བྱིམ་མམ། ཁང་པའམ། ཁང་ཕུན་ལོ་འབུམ་འདས་པར་སྤྲུས་ཀྱང་ལན་
 འགའ་ཡང་མེ་མར་མ་བྱས་པ་དེར། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་མེ་མར་བྱས་ན། འོད་སྤྲུང་འདི་
 རི་སྒྲམ་དུ་སེམས། ཐུན་པ་ཐུན་ནག་དེ་འདི་སྒྲམ་དུ་བདག་ནི་ལོ་འབུམ་དུ་བསགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་འདི་ནས་མི་འགྲོའོ་སྒྲམ་དུ་སེམས་སམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་དེ་ནི་མི་སེམས་ལགས་ཏེ། མར་མེ་བྱས་ན་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་ལ། མི་འཆི་བའི་
 མཐུམ་མཆིས་ཀྱི། གདོན་མི་འཆོལ་བར་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། འོད་སྤྲུང་དེ་བཞིན་དུ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
 བསྐལ་པ་འབུམ་དུ་བསགས་པ་ཡང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་
 གཅིག་གིས་མེད་པར་འགྱུར་འོ། །མེ་མར་སྤྱང་ན་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་ལ། མེད་པར་མི་
 འགྱུར་བ་ཡི་ནུས་མེད་དེ། མར་མེ་བརྟེན་ནས་ཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར། གཉིས་ཀ་
 སྟོང་པ་རྫོམ་སེམས་ཅི་ཡང་མེད། རྟེན་ཅི་ཟག་མེད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན། མི་
 ཤེས་ཉོན་མོངས་འཕགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་རྟག་པར་
 ཡང་། རྟེན་གྱི་(༡༧༥ན)ལན་འགའ་ཅིམ་ཡང་འགྲོགས་པ་མེད། ཅིས་དང་། མན་
 ངག་སྟེ་མར་ཡང་། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ངེས་པར་དབྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་སྒྲུས་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་སྒྲིག་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་བ་མེད་པའོ། །འདི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་མེད་པར་མངོན་པར་དགོངས་ཀྱི་
 གཉིད་ལོག་པ་དང་། མིག་བཙུམས་པ་དག་གི་བཞིན་དུ་གང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་བསལ་བར་བྱ་ཡི། ཆོར་མ་འདོན་པར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ངས་
 པའོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེས་ན་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་འགའ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་མ་མཐོང་
 བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་བཙུམས་པ་དང་དམུས་ལོང་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་
 རྒྱུན་མ་ཆང་བའམ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་
 པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པས་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་
 པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྷང་བ་དང་འདྲ་བར་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲེབ་པའི་ཕྱིར།
 རྣལ་འབྱོར་བ་མ་གྲོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཡང་རྗེ་སྒྲིབ་དུ་བཤད་པའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ཁོ་ན་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་
 བས་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲུང་བ་རྗེ་དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ། དེས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ། བདག་མེད་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་སྦྲོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཇོག་པའི་
 སྒྲོམ་ཙམ་གྱིས་སྦྲོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་གནས་མེད་པས་སོ་སོར་ཉོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 དབྱེད་དགོས་པར་གསུངས་(༡༧༥བ)སོ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། གསལ་སྟོང་འཛིན་

མེད་ཅམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་སྟོ་སྟོང་
ལྷན་ཐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དགྲ་པ་ལམ་ཉམས་སུ་ཡོན་ཚུལ་འདི་ཉིད་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་དམ་པས་གནང་
བའི་མན་ངག་ཡིན་པར་བརྟན་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྤྱན་
ལ། བདག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཡིན་ན་གང་ཟག་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་མི་
བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་མོ་ཞུས་དུས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་གསུངས་པ་
ནམས་ཀྱང་གི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་གསུང་ངོ་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་འགོགས་པ་མ་གཏོགས་གང་ཟག་མི་འགོགས་པ་ཡབ་སྐུས་མཇལ་བར། ཁོར་བུ་
རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གསལ་དག་པ། ཁོས་ཀྱི་དྲུང་བཞག་སྤྲོ་ཆོགས་ཆོན་དུ་འགྱུར། །
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོངས་དག་ཆོས་ནམས་ཀྱང་། འོག་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པས་དེ་
ལྟར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར། རས་སྟོན་པོའི་སྟེང་དུ་ཤེལ་དཀར་པོ་བཞག་ན་ཤེལ་དེ་མི་
སྟང་བ་ལྟ་བུར་འགྲོ་སྟེ། ཤེལ་ལ་སྟོན་འབྲིད་བྱས་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྒྲོམ་དུས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་སྟང་བ་མི་འོང་ཡང་། གང་ཟག་ལ་དགག་སྐྱབ་
བྱས་པ་མེད། དེ་ཡང་ཀུ་ས་ལི་བ་ནམས་ཡུལ་ཅན་ནམས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱིན་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲོམ་པ་ཆེར་མི་མཛད། དེའི་སྤྱིར་
དོ་ཏ་སོགས་ནས་ཀྱང་། མམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་
གསུངས། སྟོབ་དཔོན་སྐྱེས་པ་སོགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཁས་པ་པཱྱི་ཏ་ནམས་ཀྱི་
ལྟར་ན་མཚན་འཛིན་གྱི་སྟོ་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ངེས་པར་བྱས། དེ་ནས་རིགས་པས་
ཡུལ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་སྒྲོམ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་བཞིན་ནམ། རང་
དབང་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བཙུག་ནས། དེ་གཉིས་འགལ་ཚུལ་
བསམས་ཏེ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་གོམས་པ་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ཤར་བ་ལྟ་

བྱ་ཞིག་བྱུང་ནས་བྱིང་བའོ། རྒྱལ་པོ་ལ་ལྟོ་བ་ཞིག་ཡོད་གསུངས། གྲུ་ས་
ལི་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་འདི་འབྲེལ་ལ་གཞོལ་དགོས་(༡༧༤ན)དེ་མིན་པའི་གསལ་
སྒྲིང་འཛིན་མེད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཉིད་རྩོད་རྣམས་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོར་
བྱས་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཆོས་གསུངས་དུས་ཀྱང་། སྒྲིམ་ཆེན་པ་དང་མི་སྐྱུ་ཅི་རིགས་
ལ། གསལ་སྒྲིང་འཛིན་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཆོས་བཤད་ཞིན་རེ་ཡང་མཛད། དབང་བོ་དང་
འཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་མཁུན་པ་འདི་དག་གི་སྒྲུ་མ་འདི་མིན་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་
དེ་དགོན་པར་གདའ། སྒྲུ་མ་འདི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་སྐར་སྐྱམ་པ་བྱུང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ན། བཞི་བརྒྱ་པར། སྐྱེ་བོ་གང་གང་ལ་དགའ་བ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་སྐར་སྐྱུད་
བྱ། །ཉམས་པར་བྱུང་པ་དམ་ཆོས་ཀྱི། །སྟོན་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་སྟོབ་མ་དང་པོར་དབང་བོ་དང་མོས་པ་དང་འཆོམས་པ་ཞིག་
ནས་འབྲིད་པ་འདི་ལ་ནན་ཏན་ཆེ་བར་མཛད་གདའ། དེའི་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ན།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་རེས་པར་ཕན་ཐོགས་ལ། གཞན་ཕན་མི་ཐོགས་པས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ལུགས་ལའང་གཅིག་རང་མིན་པའི་དབང་བོ་དང་འཆོམས་པའི་
ཆོས་རིམ་པ་སྐད་དེ་བྲིག་གོ་བ་ཞིག་གདའ་བ། དེ་དགོན་མཚོག་ཟ་མ་ཏྲིག་ལས། འཇམ་
དཔལ་གྱིས་གཅེར་བྱ་བ་བདེན་པ་བོ་བརྒྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་ན་གསལ་བོ་ཞིག་བདོག་ །
དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པའི་མི་རིགས་དང་འབྲུད་བྱུང་ནའང་སྟོན་བརྗོད་རེས་
བྱས་ཀྱང་ཕན་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ། གང་ཟག་སྟོང་བ་དང་ཆོས་སྟོང་བའི་སྡིག་གསོག་
རེས་སོགས་ཉེས་དམིགས་མང་པོ་རེ་ཡོད། བཀའ་ནི་རྒྱ་ཆེ། ལུང་ནི་གངས་མང་བ་ཡིན་
པས། དང་པོར་མོས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐད་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྟོབ་མ་ཡིན་ན་
ལྟ་ཅི་སྟོས། གྲོགས་མཆེད་ཡིན་ཡང་ཉེས་དམིགས་མེད་པའི་སྟེང་དུ། ཕན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་
འོང་བས་འདི་ཡང་གལ་གྱིན་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐབས་དོན་རྗེ་མཁས་གྲུབ་

རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བར་བྱ་སྟེ། འདི་སྐད་གསུང་། ཁ་ཅིག་
 རྒྱགས་དང་མཆོད་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་མེད། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ན། ཡོད་མེད་དང་
 ཡིན་མིན། གང་དུ་ཡང་མི་(༡༤༥བ)འཛིན་པར་འཛིན་པ་དེ་རྒྱགས་མཆོད་ཉིད་གཉིས་
 ཀའི་ལྟ་བུ་སྒྲིང་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་དུས་ལ་ཁོར་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། ལུང་པོ་རྣམ་
 དབྱེད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཆུ་ཤིང་ཇི་བཞིན་སྟོང་པོ་མེད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྷན་
 པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལོག་པར་བརྟུང་ནས། གཅིག་
 དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་དང་སྟོས་བྱས་ཀྱི་
 སྟོང་པ་ཡིན་པས། རྒྱགས་དང་མཆོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་ཟེར། ལར་འདི་རྩ་
 བར་པ་གཅིག་པོ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཆུང་། ཐམས་ཅད་འདི་འདྲར་སོང་ཡོད་པ་ཡིན། རིགས་
 པས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་ཟེར་ན། དེ་གས་ཆོག་མོད། མི་རིགས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་
 ཆོད་དུ་སྒྲུབ་བ། རྒྱགས་མཆོད་ཉིད་གཉིས་ཀར་དཔུ་མ་རིགས་ཆོགས་ནས་ལུང་རིགས་
 ཆོགས་ནས་ལུང་རིགས་དུ་མས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ལ་བྱུང་པར་མེད་
 པ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲོམ་ལུགས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་མན་
 ཆད་རྒྱགས་མཆོད་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིགས་
 པས་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་དབྱེད་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་སམ། འཛིན་སྟངས་
 ལུགས་བྲག་པོ་བྱུང་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་ལེགས་པར་སེམས་འཛིན་ཡང་ངེས་ཤེས་དེའི་
 ལུགས་ཡལ་བའོ། །ཞན་དུ་སོང་ན་ཡང་སྒྲར་ལྟར་དབྱེད་ལ་སེམས་འཛིན་བྱེད། རྩོགས་
 རིམས་སུ་ནི་སྒྲོམ་ལུགས་དེ་མིན་པ་བྱེད་གསུངས་ཏེ། དེ་འདིར་མི་འབྲི། རིག་པ་རྒྱང་
 འདོད་དང་། དཔུ་མའི་རིགས་པས་དབྱེད་ཚུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་འབྲུལ་པ་ཡང་
 འདུག་སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་པ་མེད། རིག་པ་རྒྱང་འདོད་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་
 རྟོག་པ་གཅིག་སྐྱེས་གཉིས་སྐྱེས་གངས་བགང་བས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་

ཞིན་པ་འགྲོ་བ་ཞིག་འོང་བས། དེ་ནི་དབུགས་བགྲང་བ་བཤད་པ་དང་། གྲངས་འབྲེལ་
 རྒྱ་མང་ཏུ་གི་བྱུང་བར་ཙམ་མིན་པ། སེམས་གནས་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱུང་བར་ཡི་མེད་པས།
 དེ་ཡང་དབུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གྲངས་བགྲང་བའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། དེ་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡོང་། ལྷགས་གཉིས་པ་སེམས་གང་
 བ་འདུག །(༡༧༧)ལུས་ཀྱི་ནང་རམ་བྱིན་ཡོད། ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་དམ་དབྱིབས་སུ་ཡོད་
 བརྟགས་པས། མ་མཐོང་བ་ན་སེམས་ཀྱི་རང་ངོ་མཐོང་། སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་
 འདོད་དེ། དེ་ལ་སེམས་ཆོལ་བཏང་བ་ཡང་ཟེར། དེ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་
 བ། བྱི་ཡོད་ན་རྟོ་བོང་ར་ལྷག་གང་ཏུ་ཡོད་བརྟགས་པས་མ་མཐོང་བ་ཡང་བྱིའི་དེ་ཉིད་
 རྟོགས་པར་འགྱུར། ལར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སྤར་བོད་འདིར་སུས་ཀྱང་རྟོགས་མ་ཕྱོང་བ་
 ལྷ་བྱའི་སྒོལ་བྱེ་བ་འདི་དང་། སྒྲོམ་ཆེན་པ་ཐོད་ཐོར་གཅིག་བཟུང་། བེར་ག་ཐོགས། བྱི་
 ལྷགས་གིག་སྒྲིད་ལ་དགྱིས། ཁར་མངར་སྒྲུར་ཡོ་ལྷགས་པ་ཞིག་དང་། ལྷ་བ་ལ་བྱུང་
 མེད་ཟེར་ཞིང་། ར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། རང་གིས་རང་སྒྲོ་
 འབེབས་པ་རང་ཡིན། རའི་ཕ་དང་བཤན་པ་གཉིས་བྱུང་མེད། ར་དེའི་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་
 དང་བྱུང་མེད་འདིར་རང་གི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་རི་ལྷར་འདུག་ཀྱང་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་
 ལྷར་གྱུབ་བམ་མ་གྱུབ་རིགས་པས་དབྱུང་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེ་
 གཉིས་བྱུང་བར་ཨེ་འདུག་བལྟས་པས་ཤེས་གསུང་། ཡང་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་
 དབྱུང་སྒྲོམ་གྱིས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྷ་
 བྱའི་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང་།

བརྩུ་བ་ཉམས་ལེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་ཏུ་ཡོད་
 པར་བསྟན་པ་ནི། ཚུལ་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་རྩ་བའི་སྒྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱུགས་བཞེད་
 ཡིན་པར་མ་ཟད། བརྒྱད་པ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་མ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ག་ཡབ་སྐུས་

གྱི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏྲོ་བའི་གསུང་ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་
 དུས་ན་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། །སྒྲིམ་དུས་མི་རྟོག་
 འབའ་ཞིག་སྒྲིམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །འོགས་སུ་སྒྲིམ་སྤྱིར་གཉེན་
 བོར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྒྲིམ་དུས་ཉིད་ནའང་། །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་རྟེན་འབྲེལ་
 ལ་སོགས། །གང་ལ་གོམས་པས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་། །ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་ཉིད་དུ་འང་
 གནས་བྱ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ། །སྒྲིམ་ལྷགས་རོ་བོ་རྩ་གཅིག་གི་རྩེས་སུ་
 (༡༧༥)འབྲང་བར་འདོད་ཅིང་། །པ་རོལ་སྤྱོད་ལྷགས་སྟོད་པར་འདོད་པས། །ཤེས་
 རབ་བསྒྲིམ་པའི་ལྷགས་ནི་དེ་ཡིན། །དེ་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་གོམས་པས། །དེ་
 བས་དེ་ལྟར་རྩེས་སུ་འཇུག་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་
ལམ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འདི་
ལྟ་བུ་གཤམ་པར་བྱས་ནས་འབད་ན་ནི་སློ་སྒར་སར་མི་སྟོད་པས། ད་ལྟའི་སློ་ངན་འདི་
ཚུལ་བ་སྤྲས་བཅས་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སློ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་སྟོད་ལས། དངོས་པོ་གང་དང་གང་གིས་ནི། །མི་རྣམས་ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྟོར། །
དེ་ཡིས་དེ་ཡི་དངོས་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ལོར་བུ་འདྲ། །ཞེས་དང་།
སྐྱེས་རབས་སུ་ཡང་། དགེ་དང་མི་དགའི་ལས་རྣམས་གོམས་བྱས་པས། །མི་རྣམས་ལ་
ནི་འདྲིས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་མ་སྦྱིམས་གྲང་། །ཆོ་རབས་གཞན་དུ་
མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྟོད། །ཅིས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཚུལ་པོ་ལས། །ཁྱོད་ལ་བསྟོ་ཞིང་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱ། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་པ། །དེ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་
གྲགས་ཀྱིས། །དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་གིན་དུ་བསྟོ་མས་གྱུར་པ། །

སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒྲོ་འབྲས་ཅན། །ཞེས་དང་། སྒྲུབ་
 ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། །གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་དག་ཏུ། །ལན་ཅིག་འགྱུར་
 བའང་དེ་བགྲོད་རྒྱས་འགྱུར་བར། །མཐོང་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག །རང་
 གི་མི་མཐུན་གིན་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འབད་ན་སྒྱུར་ཏུ་
 མཐར་ཕྱིན་པར་གཤེས་པར་བྱས་ནས་བརྩོན་པ་དྲག་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱ་སྟེ། །འཆི་
 བསྐྱུ་ལས། །གྲུས་པ་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྒྱན་ཏུ་གོམས་པ་གང་གང་ཡིན། །དེ་
 དག་དེ་ནི་གསལ་འགྱུར་ཏེ། །འདོད་དང་ལྷ་རན་སྒྲོ་དང་མཆུངས། །ཆགས་ལུལ་བྱད་མེད་ཡང་
 ཡང་ཡིད་ལ་བྱས་པས་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་གསལ་སྒྲུང་ཡོང་བ་དང་། མ་སྒྲིག་གི་བ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྒྲུ་མཐོང་
 བ་ལྟ་བུའི་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །འབད་པ་ཡིས་ནི་(༡༤༥ན)དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་
 བས་གཅེས་ལ་བརྩོན་པ་དོར་མི་བྱ། །རྟག་ཏུ་འབད་ན་རྒྱ་རྒྱན་འཇམ་པོས་ཀྱང་། །དུས་
 སྟེང་ལེབ་དག་ལ་རྣམ་པར་འབྲིགས། །གཙུབས་ན་གིང་ལས་མེན་འབྱུང་འགྱུར་ཁིང་། །
 རྟོགས་པར་གྱུར་ན་ས་ལས་རྒྱ་འབྱུང་འགྱུར། །མིས་ནི་རྩོལ་བར་བཅས་ལ་མི་འགྲུབ་
 མེད། །འབད་པ་རིགས་པས་བརྩམས་པས་འབྲས་བཅས་འགྱུར། །འདི་ནི་འཆི་བ་བསྐྱུ་
 བ་རྣམས། །གིན་ཏུ་མང་པོ་གཤེས་ན་ཡང་། །ཉམས་མ་སྒྲངས་ན་མལ་དུ་ནི། །བཤང་
 བས་བགོས་ཏེ་ཁྱོད་འཆི་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྒྱུར་བ་ལ་མཁས་གིང་། །བསྐྱར་བཅོས་
 བྱང་ལ་མཁས་པ་རྣམས། །ཉམས་མ་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སོ་ནི་སྟོན་ཅིང་འཆི་བ་
 ཡིན། །རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་བསྐྱར་བཅོས་དང་། །སྒྱུར་བ་དུ་མ་གཤེས་ན་ཡང་། །དེང་མ་
 སང་ནི་བྱའོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་སེམས་བཞིན་འཆི་བར་འགྱུར། །བརྩེ་མེད་འཆི་བའི་
 འཇིགས་པ་ལས། །ཐར་བའི་ཐབས་ནི་འབད་དེ་བྱ། །ཞེས་པའི་འཆི་བསྐྱུས་གཞན་ཡང་
 མཆོན་པར་གཤེས་པར་བྱས་ལ། །དལ་བའི་རྟེན་ལན་ཅིག་པོ་འདི་རྒྱད་མ་ཐོས་པ་ཞིག་
 གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་གཞི་ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་གལ་ཆེ་སྟེ།

འདི་ནོར་ན་ལམ་སྒྲོལ་པ་ནོར་འགྲོ་བ་འོས་མེད་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོལ་པ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་སོ། །དེ་གཉིས་ནོར་ན་འབྲས་སུ་འཕྱུག་པ་འོས་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་བོད་པ་ལ་མོ་ཆེས། གཞི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་
པའི་ལྟ་བ་བཟུང་བས། དེ་ལ་ལམ་དུ་ཤར་གི་ཉམས་ལེན་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
ཞིག་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
གཞི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལམ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལ། འབྲས་སུ་སེམས་
དང་རིག་པ་རྒྱུ་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཞིག་
འོས་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །གཞི་ལྟ་བ་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་མ་འཕྱུགས་ན། དེའི་རིགས་པས་ལམ་དང་འབྲས་སུའི་དུས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་
སུ་སུན་འབྱེན་པ་ལས་སྤྲོ་བས་བདག་གིས་ཀྱང་ནམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཙམ་
ཞིག་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་(༡༧༥བ)མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། གཞི་ལམ་ལྟ་
བ་འཕྱུགས་པར་བྱས་ཏེ། ལམ་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲངས་པས། མཐར་ཐུག་འབྲས་སུ་
ལ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོབས་བཅུ། མི་འཛིགས་པ་
བཞི། མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཕྱིན་ལས་
ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀླས་པའི་འཛིག་རྟོག་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱ་བ་ཅིང་།
འདོད་དགུར་བསྐྱར་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་སོགས་མཆོག་ཏུ་ཡ་མཆོན་པའི་བདུད་རྩི་ཐོབ་པ་ལྟ་
སུའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ། ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ཆད་དམ་
མ་ཆད་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་པ་ན་སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་ནས་ནམ་མཁའི་མཐས་

གཏུགས་པའི་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་འབྱུང་། དེའི་རྒྱ་དང་ལྷན་འདྲེན་པ་
 དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱ་འདི་ཡིན་པས་སྒྲིམས་གསུངས་སོ། །རིན་པོ་ཆེ་པོ་
 ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ཆད་ཀྱང་ལ། །ཀྱུ་རྒྱུ་ལྷ་ཡང་མི་འབྱུང་
 རོ། །ཞེས་པའི་སྒྲིབས་སུ། བཤད་པ་འདི་གསུང་། འགྲེལ་པ་མཁའ་གྲིས་གཞན་དུ་
 འཆད་དེ། །ད་ལྷ་ན་མི་ཉན་ཐོས་འདོད་པའི། །ལྷ་རན་འདས་དང་བྱད་པར་ཅི་ཡོད། །
 དེ་བས་འདི་ལྷ་ར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལོ་སེམས་ཙན། །ཅི་
 བྱུར་ཞེ་ན་དང་པོ་བྱང་ཆུབ། །སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ན་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད། །མ་ཀྱལ་
 སྒྲོལ་སོགས་ཁས་སྤངས་བྱུར་ན། །སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་གྲོལ། །དེ་སྤྱིད་
 སངས་རྒྱས་ལྷ་རན་མི་འདའ། །ལྷ་གཅིག་ལྷགས་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ལོ་སྒྲི་
 མ་ལྷ་བྱ། །ཡེ་ནས་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པའི་མཛུགས་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྷ་ར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིད་པ་བསྟན་ནས། དེ་ལྷ་ར་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ནི། ལེགས་བཤད་
 འདི་ལ་དགེ་བ་གང་། །ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགོ་བ་ཀྱུན། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིད་ལ་རབ་ཞུགས་
 ཏེ། །སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་ཅིག །ཅིས་པའོ། །སྤྱིད་(༡༥༦)བྱང་ཆུབ་བུན་མོང་
 མིན་པའི་རྒྱ། །འགོ་ཀྱུན་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དང་པོར་རི་ལྷ་ར་
 རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྒྲིམ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷ་ར་ལ། །རི་ལྷ་ར་བསྐྱེད་
 རྒྱལ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ། །དེའི་ཀྱི་རིགས་སྒྲིམ་སྒྲོ་གྲོས་མིང་ཙན་གྱིས། །དང་པོར་
 གསུང་རབ་དོན་ལ་མང་དུ་སྒྱུངས། །བར་དུ་འདྲིས་པའི་དོན་ལ་རིང་དུ་བསྒྲིམས།
 བསྒྲིམས་པའི་སྒྲིབས་ལས་འོངས་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་། །གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་
 མང་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱས། །སྒྲིམ་པའི་བསྟན་པ་ལུང་རྟོགས་རྣམ་གཉིས་ལ། །མ་རྟོགས་
 ལོག་རྟོག་བྲལ་བའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། །ཐེག་ཆེན་ལམ་མཆོག་དང་འདིར་གསལ་བ་

བྱས། འོན་ཀྱང་བདག་ནི་བྱིས་སློ་མཐུ་ཆུང་བས། འོངས་པར་གང་གྱུར་ཤེས་བྱ་ཀྱང་
གཟིགས་པ། སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀྱང་ལ་སོ་སོར་བཤགས། བག་ཆགས་བཅས་པ་
དྲུང་ནས་འབྱོན་གྱུར་ཅིག འདིས་ལས་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་དེ། འགྲོ་བ་ཀྱང་གྱི་དོན་
གྱི་ཕྱིར། སྟོགས་བཅུའི་དཀོན་མཆོག་སྐྱབ་སྤར་འབུལ། འགྲོ་ཀྱང་བདེ་བའི་ལམ་རྟེན་
ཅིང་། དེར་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་པར་ཤོག ཅིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་སྦྱོར་གཞན་དོན་
དོན་གཉིར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཐེག་ཆེན་རབ་གསལ་འདི། བཅུན་པ་སློ་གོས་རྒྱལ་མཆོན་
དཔལ་བཟང་པོས་གདན་ས་རིན་ཆེན་སྐར་དུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

མཐུག་བྱང་།

ཕྱག་དཔེ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱབ་ཆེད་དང་གཏོང་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་འཛིན་གཉིས་པ་མོ་བྱང་
པོ་ཏ་ལའི་སྐྱ་གཉེར་སྐྱ་ཞབས་སྒོ་བཟང་ཆོས་དར་ནས་སྒོ་གསུམ་དང་བས་ཞལ་འདེབས་སྒོར་
༡༥༠༠ལུ།

ལྷག་པར་སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱབ་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྐྱ་སྒྲིགས་སྒྲིག་ཁང་གི་ལས་མི་
ཡོངས་ནས་གསུང་རབ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱབ་ཞུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་༢༠༡༠་༩་༡༤་
ཉིན་ཡུལ་ཤུལ་སྐྱ་སྒྲི་དགུ་མདོ་རུ་ས་གཡོས་ཀྱི་འཛིགས་པས་ཆོ་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙོས་སེམས་ཅན་ཆོ་ལས་འདས་ཆད་རྣམས་བར་དོའི་འཁྲུལ་སྒྱར་དང་རན་
སོར་གི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡ་ར་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ་གནས་སྐབས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་ཞིང་
མཐར་ཐུག་སྐྱ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་མདོན་རྒྱུར་པ་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་
ཀྱང་རྟེན་རན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷ་བ་སྒྲིན་བལ་ལྷ་བྱར་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་ལེགས་
ཆོག་སྒོ་འཕར་བསྐྱ་ཕྱག་ཕྱེ་བའི་རྒྱ་རུ་བསྒྲོའོ། །

ཆོ་འདས་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱ། །རན་སོང་རན་འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ཡི། །སྐྱེ་
གནས་རྣམས་སྐྱ་རམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །དལ་འབྱོར་ཆར་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་པར་ཤོག །འདི་ནས་
ཤི་འཕོས་རྒྱུར་མ་ཐག །དག་འ་ལྷན་སྐྱེས་ནས་ཡིད་དག་འ་བར། །ལྷུང་རྒྱ་བྱམས་མགོན་མཉེས་
བྱས་ནས། །བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྐྱབ་ཐོབ་པར་ཤོག །ནམ་མཁའ་རི་རླིད་སྐྱ་ལའི་བདག་ཉིད་ཅན།
ལ་སྐྱོར་བདུན་ལྷན་གོ་འཕང་མདོན་རྒྱུར་ནས། །མཐར་དག་འགོ་འདི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ། །
སྐད་གཅིག་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་འགོད་པར་ཤོག །

མཐུག་བྱང་།

ཕྱག་དཔེ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱབ་ཆེད་དང་གཏོང་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་འཛིན་གཉིས་པ་མོ་བྱང་
པོ་ཏ་ལའི་སྐྱ་གཉེར་སྐྱ་ཞབས་སྒོ་བཟང་ཆོས་དར་ནས་སྒོ་གསུམ་དང་བས་ཞལ་འདེབས་སྒོར་
༡༥༠༠ལྷལ།

ལྷག་པར་སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱབ་དཔེ་ཉིད་འཛོལ་བསྐྱ་སྒྲིགས་སྒྲིག་ཁང་གི་ལས་མི་
ཡོངས་ནས་གསུང་རབ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱབ་ཞུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་༢༠༡༠་ལ་༡༤་
ཉིན་ཡུལ་ཤུལ་སྐྱ་སྒྲི་དགུ་མདོ་རུ་ས་གཡོས་ཀྱི་འཛིན་པས་ཆོ་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙོས་སེམས་ཅན་ཆོ་ལས་འདས་ཆད་རྣམས་བར་དོའི་འཁྲུལ་སྒྱར་དང་རན་
སོར་གི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡ་ར་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ་གནས་སྐབས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་ཞིང་
མཐར་ཐུག་སྐྱ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་མདོའི་རྒྱ་ཁྱིམ་པ་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་
ཀྱང་ཁྱེན་རན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷ་བ་སྦྱིན་བལ་ལྷ་བྱར་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་ལེགས་
ཆོག་སྒོ་འཕར་བསྐྱ་ཕྱག་ཕྱེ་བའི་རྒྱ་རུ་བསྒྲོའོ། །

ཆོ་འདས་སྒྲི་ཞིང་སྒྲི་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །རན་སོང་རན་འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ཡི། །སྒྲི་
གནས་རྣམས་སུ་ནམ་ཡང་མི་སྒྲི་ཞིང་། །དལ་འབྱོར་ཆར་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་པར་ཤོག །འདི་ནས་
ཤི་འཕོས་གྱུར་མ་ཐག །དག་འ་ལྷན་སྒྲིས་ནས་ཡིད་དག་འ་བར། །ལྷུང་དུ་བྱམས་མགོན་མཉེས་
བྱས་ནས། །བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྐྱབ་ཐོབ་པར་ཤོག །ནམ་མཁའ་རི་སྤྲིད་སྐྱ་ལའི་བདག་ཉིད་ཅན།
ལ་སྒྱུར་བདུན་ལྷན་གོ་འཕང་མདོའི་རྒྱ་ཁྱིམ་པ་ནས། །མཐར་དག་འགོ་འདི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ། །
སྐད་གཅིག་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་འགོད་པར་ཤོག །

༡༡། སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟུང་མཆོད་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

པོད་གཉིས་པ།
སྒྲིང་ཆ།

ཐེང་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྣམས་འཕྲུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། །

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ལྷོ་བོ་ཆེས་༢༥པོ་དང་པ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷན་ཁག་གི་
པོ་དང་ལྷོ་བོ་ཆེས་༡༥དུས་ཆེས་བཟང་པོར་པར་ཐངས་དང་པོ་དཔར།

༡༣། ། 《མིང་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་》 བོ་
དཔེ་རྟེན་བསྟུ་སྒྲིག་དང་ལས་ལྷན་མི་རྣམས་མཆོད་མོ།

བུ་མཚན་ལ་འགན་འཁུན་པ། ལྟོ་བཟང་ལྟུན་གྱིས། དཔར་གྲགས། མེ་མིང་།

ལས་ཞུགས་མི་སྒྲུབ། རྩོམ་མཁན་འབྲུང་། རྩུལ་མཁོན་བྱམས་པ། མོ་བཟུང་དོ་རྩེ།

ལྷོ་བཟང་འཕགས་པཚོག། ལྷོ་བཟང་འཛིགས་མེད། མེ་འི་ལ། ལྷོ་ལ།

རྩོམ་ཆོ། མེ་པ་ཆོས་ལྟོ། ཡུལ་། ཡུལ་པ་ཆོས་པ་། ལུས་པ་ཆོས་ལྟོ།

བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། བུ་གཡང་། མིག་དམར་གཡང་འཛོམས།

དེ་ཅ་འདི་འི་ལྷ་དག་དང་དགར་ཆགས་སྒྲིག་མཁན། མེ་ཡན་པོ་མེ། ལྷ་ཡུལ་འཁོམས་མེད།

ལྷོ་ག་འཕུལ་ཡིག་བཅགས་པ། མོ་རི་མོ་སྒོ་ན། འཕྲི་ཤ།

མདུན་ཤོག་རྩམ་འགོད་པ། ཆེ་རིང་མ།

པར་སྒྲིག་ལག་རྩལ་པ། ཆོཾ་འེང་མ།

གངས་ཅན་བྱང་ལོང་དཔེ་ཚོགས།
པོད་ཐེང་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་དགུ།